www.abyssinialaw.com

ኣብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

ካብ 2000 ዓ.ም - 2001 ዓ.ም

ዝወፀ ሕጊታት

ጥራዝ ኣርባዕተ

www.abyssinialaw.com

መእተዊ፡

ሕጊታት /ኣዋጃትን ደንብታትን/ ክልልና ሓደ ግዘ ብነጋሪት ጋዜጣ ምስ ተሓተሙ ዳግም ዝሕተምሉ ዕድል ፀቢብ ብምኾኑ እዞም ሕጊታት ይትረፍዶ ንጠቕላላ ህዝቢ ክልልና ብቐሊሉ ተበግሒ ክኾኑ ምስ ባህርይ ስራሕቶም ተተሓሒዙ ዝለዓለ ተደላይነት ንዘለዎም ንኣካላት ፍትሒ ብፍላይ ኣብ ኣብያተ ፍርዲ እውን ሕፅረታት እንተጋጥም ይርኢ፡፡ ኣብያተ ፍርዲ ንዝህብዎም ዝተፈላለዩ ትእዛዛት፣ ብይናትን ፍርድታትን መሰረት ዝኾንዎም ብነጋሪት ጋዜጣታት ዝተሓተሙ ሕጊታት እምበር ነቶም ሕጊታት/ነጋሪት ጋዜጣታት ኣጣቒሶም ዝተዳለዉ ኻልኦት ፅሑፋት ወይ መፃሕፍቲ ክኾኑ ስለዘይኽእሉ እዞም ነጋሪት ጋዜጣታት ብቐረባ ክረኽብዎም ግድን እዩ፡፡

ቅድም ክብል ካብ 1985 ዓ.ም ጀሚሮም ካብ ዝወፁ ሕጊታት ገሊኦም ዝተስዓሩ እኳ እንተኾነ እቶም ዝተስዓሩ ሕጊታት መሰረት ገይሮም ዝተረኽቡ መሰላትን ግቡኣትን ዝምልከት ክትዕ እንተጋጥም ዳይነት ዝርኢ ነቶም ዝተስዓሩ ሕጊታት መሰረት ብምግባር ብምኾኑ ድሕሪ ምስዓሮም እውን ኣድለይቲ ከምዝኾኑን ብተወሳኺ እዞም ሕጊታት ኣካል ታሪኽ ክልልናን ሃገርናን ብምኾኖም ብዝግባእ ተወዲቦምን ተሰኒዶምን ክዕቀቡን ንቕድሚት ንዝግበር ኩለመዳይ ዓውደ መፅናዕትታትን ስራሕቲ ምርምርን ዝህልዎም ኣበርክቶ ኣዚዩ ልዑል ብምኾኑ ፡-

ሕጊ ዘይምፍላጥ ይቕረታ ኣየውህብን ዝብል ኣባሃህላ ሓቂ እኳ እንተኾነ ህዝቢ ኣብ ሕጊታት ኣፍልጦ ንክህልዎ ናይ ምግባር ሓላፍነት ናይ መንግስቲ እዩ፡፡ ስለዚ ኣብ ክልልና ንዝወፁ ሕጊታት እናተኽታተለ ዳግም ክሕተሙ ብምግባር ንተገልገልቲ ዘቕርብ ሓላፍነት ወሲዱ ብቐፃልነት ዝሰርሕ ኣካል ብዘይምህላዉ፣ ላዕለዋይ ቤት ፍርዱ ክልል ትግራይ ካብ 1985 ዓ.ም ክሳብ 1999 ዓ.ም ዝወፁ ሕጊታት ዘጠረዞ ዝነኣድ ተበግሶ ኮይኑ ንኣተሓሕዛን ኣጠቓቕማን ብዝምቹ ብዘይምንባሩ፣ ድሕሪኡ እውን ዝቐፀለ ተመሳሳሊ ስራሕ ብዘይምህላዉ ኣግኣዚ ማእኸል መሰልጠኒ ሰብ ሞያ ኣካላት ፍትሒ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ነቲ ዘለዎ ክፍተትን ኣድላይነት እዚ ስራሕን ብውነ ብምርዳእ ካብ 1985 ዓ.ም - 2007 ዓ.ም ኣብ ውሽጢ 23 ዓመታት ኣብ ክልልና ዝወፁ ሕጊታት ብምትእኽኻብ ንተገልገልቲን ተጠቀምትን ንኣተሓሕዛን ኣጠቓቕማን ብዝምቹ ተኽፋፊሉ ከምብሓድሽ ክሕተምን ክጥረዝን ገይሩ ኣሎ፡፡

ቤት ፅሕፈት ቤት ምክሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዚ ስራሕ ኣብዚ ብርኪ ንክበፅሕ ዝነበሮ ድልየት ፣ ፃዕርን ሕግታት ኣብ ምትእኽኻብ ዝገበሮ ምትሕብባርን ኣዚዩ ዝነኣድ ኾይኑ ንዕውትነት እዚ ስራሕ ግደ ቤት ምኽሪ ዝለዓለ ብምኾኑ ካብ ልቢ ነመስግን ።

ኪኢላታትን ሰራሕተኛታትን ትካልና ንዘርኣይዎ ፅዑቕ ተበግሶን ውፍይነትን እዚ ስራሕ ኣብ መወዲእታ ብምብፅሑ እንኳዕ ደስ በለኩም እናበልና ኣብ ብጣዕሚ ዝሓፀረ እዋን ሕቶና ተቐቢሎም ደረጃ ፅሬቱ ብዝሓለወ ኣገባብ ኣብዝደለናዮ ግዘ ተሓቲሙን ተጠሪዙን ክበፅሐልና ንዝገበሩ ኣመራርሓን ሰራሕተኛታትን ትካል ሕትመት ብርሃንን ሰላምን ካብ ልቢ ነመስግን፡፡

ኣባዲ ወ/ሩፋኤል

ዋና ኣካያዲ ስራሕ ኣግኣዚ ማእኸል መሰልጠኒ ሰብ ሞያ

ኣካላት ፍትሒ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

ግንቦት 2008 ዓ.ም

www.abyssinialaw.com

ተ.ቁ	አዋጅ ደንብን ቁዕሪ	ሽም አዋጅን ደንብን	ገፅ
1.	አዋጅ ቁዕሪ 136/2000	ዝተመሓየሸ ምምሕዳርን ኣጠቓቕማን መሬት ገጠር ብሄራዊ ክልላዊ መንግድ ትግራይ ዳግም ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ	1-23
2.	አዋጅ ቁዕሪ 137/2000	ኣብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እቶት ስራሕ ሕርሻን ክፍሊት መሬት መጥቀሚን ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ ቁዕሪ 96/1998 ንምምሕያሽ ዝወፀ ኣዋጅ	24-27
3.	አዋጅ ቁዕሪ 138/2000	ንመፈፀሚ ዕላማ ማሕበራት ሕብረት ስራሕ ንዝግበር ውዕሊ ልቓሕ ውሕስና በጀት ንምሃብ ዝወፀ ኣዋጅ	28-30
4.	አዋጅ ቁዕሪ 139/2000	ኣወዳድባ ፈፀምቲ ኣካላት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ንምጥያሽ ዝወፀ ኣዋጅ ቁዕሪ 94/1998 ዳግም ንምምሕያሽ ዝወፀ ኣዋጅ	31-33
5.	አዋጅ ቁዕሪ 140/2000	ዝተመሓየሸ ኣዋጅ ኣወዳድባ ፣ ስልጣንን ሓላፍነትን ክተማታት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ ቁዕሪ 107/1998 ዳግም ንምምሕያሽ ዝወፀ ኣዋጅ	34-36
6.	አዋጅ ቁዕሪ 141/2000	ስርዓት ግልጋሎት ትራንስፖርት ክልል ትግራይ ንምጥንኻርን ንምቁፅፃርን ዝወፀ ኣዋጅ	37-46
7.	አዋጅ ቁዕሪ 142/2000	ኤጀንሲ መረኽብቲ ሓፋሽ ክልል ትግራት ንምጥያሽ ዝወፀ ኣዋጅ	47-55
8.	አዋጅ ቁዕሪ 143/2000	ፈንድ ስልጠና ንምጥያሽን ኣፈፃፅምኡን ኣጠቓቕማኡን ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ	56-64
9.	አዋጅ ቁዕሪ 144/2000	ፈንድ ልምዓት ሃፍቲ ደንን እንስሳ ዘገዳምን ንምጥያሽን ኣፈፃፅምኡን ኣጠቓቕምኡን ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ	65-70
10.	አዋጅ ቁዕሪ 145/2000	ኣወዳድባን ምምሕዳርን ሕብረት ስራሕ ማሕበራት ክልል ትግራይ ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ	71-97
11.	አዋጅ ቁዕሪ 146/2000	ን2000 ተወሳኺ በጀት ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ	98-102
12.	አዋጅ ቁዕሪ 147/2000	ንስድራ ተኮር ተጠቀምቲ ዝውዕል ልቓሕ ውሕስና ንምዕዳጭ ዝወፀ ኣዋጅ	103-105
13.	አዋጅ ቁዕሪ 148/2000	ኣብ 2000 ዓ/ም ናይ ኤጀንሲ ልምዓት ኣባይቲ በጀት ንውሳን ዝወፀ ኣዋጅ ብሄራዊ ክልላዊ ምንግስቲ ትግራይ	106-107
14.	አዋጅ ቁዕሪ 149/2000	ኣብ 2000 ዓ/ም ን2ይ ግዘ ተወሳ3ኺ በጀት ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ	108-109
15.	አዋጅ ቁዕሪ 150/2000	ውዕኢት መፅናቲ መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ኣሰራርሓ ኣብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ንምፍፃም ዝወፀ ኣዋጅ	110-112
16.	አዋጅ ቁዕሪ 151/2000	ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ዝሃንፆም ወይ ዘማሓድሮም ኣባይቲ ንምምሕልፋፍን ኣፈፃፅምኡ ንምውሳንን ዝወፀ ኣዋጅ ቁዕሪ 199/1999 ንምምሕያሽ ዝወፀ ኣዋጅ	113-116
17.	አዋጅ ቁዕሪ 152/2000	ማእኸል መሰልጠኒ ሰብ ሞያ ኣካላት ፍትሒ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ንምጥያሽ ዝወፀ ኣዋጅ	117-123
18.	አዋጅ ቁዕሪ 153/2000	ኤጀንሲ ሳይንስን ቴክኖሎጂን ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ንምጥያሽ ዝወፀ ኣዋጅ	124-131
19.	አዋጅ ቁዕሪ 154/2000	ንዕላማታት ሕብረት ስራሕ ማሕበር ክተማታት መፈፀሚ ዝግበር ውዕሊ ልቓሕ ውሕስና በጀት ንምሃብ ዝወፀ ኣዋጅ	132-134
20.	አዋጅ ቁዕሪ 155/2000	ኣብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ን2001 በጀት ዓመት ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ	135-140
21.	አዋጅ ቁዕሪ 156/2000	ኣብ ኣብያተ ፍርዲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ንዝሰርሑ ጠበቓታት ብዛዕባ ኣወሃህባ ፍቓድን ምዝገባን ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ	141-155
22.	አዋጅ ቁዕሪ 157/2000	ኣብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ትካል ሬድዮ ኤፍኤም ንምጥያሽ ዝወፀ ኣዋጅ	156-161
23.	ደንቢ ቁዕሪ 47/2000	መመሓደሪ ደንቢ መተሓባበርቲ ምልሻ ቢሮ ፀጥታን ጉዳያት ምምሕዳርን ክልል ትግራይ	162-187
24.	ደንቢ ቁዕሪ 48/2000	ተመሓይሹ ዝወፀ ደንቢ ምምሕዳርን ኣጠቓቕማን መሬት ገጠር ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ	188-238
25.	ደንቢ ቁዕሪ 49/2000	ካብ ሓደ ወረዳ ናብ ካሊ ወረዳ ዝሸጋሸጋ ጣብያታትን ቁሽታትን ንምውሳን ዝወፅአ	239-240
26.	ደንቢ ቁዕሪ 50/2000	ደንቢ ስርዓትን ምምሕዳርን ፋይናንስ ክተማታት ብሄራዊ ክልላዊ መንግሰቲ ትግራይ	241-267
27.	ደንቢ ቁዕሪ 51/2000	ደንቢ ምምሕዳር ፋይናንስ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ደንቢ ቁዕሪ 11/1993 ንምምሕያሽ ዝወፀ ደንቢ	268-269
28.	ደንቢ ቁዕሪ 52/2000	ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝሃነፆም ወይ ዘማሓድሮም ኣባይቲ ኣፈፃፅማ ምምሕልፋፍ ንምዝርዛር ዝወፀ ደንቢ	270-277
29.	ደንቢ ቁዕሪ 53/2000	መፅናፅቲ መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ስራሕ ኣመልኪቱ ዝወፀ ደንቢ ድልድል/ኣመዳድባ/ ሰራሕተኛታት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ	278-299
30.	አዋጅ ቁዕሪ 158/2001	ኣብያተ ፍርዲ ሽራዓ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ንምጥንኻር ዝወፀ ኣዋጅ ቁዕሪ 133/1999 ንምምሕያሽ ዝወፀ ኣዋጅ	300-301
31.	አዋጅ ቁዕሪ 159/2001	ኣብ በጀት 2001 ዓመት ናይ ኤጀንሲ ልምዓት ኣባይቲ ተወሳኺ በጀት ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ	302-303
32.	አዋጅ ቁዕሪ 160/2001	ሓወልቲ ሰማእታትን ኣብ ትሕቲኡ ዝርከቡ ትካላትን ንብረትን ብመንግስቲ እዚ ክልል ንክመሓዳደር ዝተገበረ ስምምዕ መፅደቒ ኣዋጅ	304-305

33.	**ኣዋጅ ቁፅሪ** 161/2001	**ማእኸል ሓወልቲ ሰማእታት ትግራይ ንምጥያሽን ምምሕዳሩ ንምውሳንን ዝወፀ ኣዋጅ**	306-313
34.	**ኣዋጅ ቁፅሪ** 162/2001	**በጀት ዓመት ተወሳኺ በጀት ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ**	314-321
35.	**ኣዋጅ ቁፅሪ** 163/2001	**ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝሃንፆም ወይ ዘማሓድሮም ኣባይቲ ንምምሕላፋን ኣፈፃፅምኡ ንምውሳንን ተማሓይሹ ዝወፀ ኣዋጅ**	322-339
36.	**ኣዋጅ ቁፅሪ** 164/2001	**ንመፈፀሚ ዕላማ ሕብረት ስራሕ ማሕበራት ንዝግበር ውዕሊ ልቓሕ ውሕስና በጀት ንምሃብ ዝወፀ ኣዋጅ**	340-342
37.	**ኣዋጅ ቁፅሪ** 165/2001	**ኣብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ን2002 በጀት ዓመት ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ**	343-365
38.	**ኣዋጅ ቁፅሪ** 166/2001	**ፈፀምቲ ኣካላት ብ/ክ/መ/ትግራይ ዳግም ንምውዳብ ዝወፀ ኣዋጅ**	366-373
39.	**ኣዋጅ ቁፅሪ** 167/2001	**ካብ ሓላፍነት ዝተልዓለ ኣውፂኢ ሕጊ ፣ ኣፈፃሚ ሕጊን ትርጓሚ ሕጊን ብ/ክ/መ/ትግራይ ዝረኸበ መሰልን ረብሓን ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ**	374-409
40.	**ደንቢ ቁፅሪ** 54/2001	**ድልድል ሰራሕተኛታት መንግስቲ ኣብ መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ስራሕ ንምውሳን ዝወፀ ደንቢ ቁፅሪ** 53/2000 **ዓ.ም ንምምሕያሽ ዝወፀ ደንቢ**	410-437
41.	**ደንቢ ቁፅሪ** 55/2001	**ብሄራዊ ክልላዊ መንግሰቲ ትግራይ ዝሃነፆምን ዘመሓድሮምን ኣባይቲ ንምምሕላፋን ኣፈፃፅምኡ ንምዝርዛርን ተመሓይሹ ዝወፀ ደንቢ**	438-445
42.	**ደንቢ ቁፅሪ** 56/2001	**ፈንድ ልምዓት ሃፍቲ ደንን እንስሳ ዘገዳምን ኣፈፃፅምኡን ኣጠቓቕምኡን ንምዝርዛር ዝወፀ ደንቢ**	446-451

www.abyssinialaw.com

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 16 ዓመት ቁ.1
መቐለ ታህሣሥ 5/2000 ዓ/ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

15ኛ ዓመት ቁ.1
መቀለ ታህሣሥ 5/2000 ዓ/ም

አዋጅ ቑፅሪ 136/2000 ዓ/ም
ዝተመሓየሸ ምምሕዳርን ኣጣቓቕማን መሬት ገጠር ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዳግም ንምውሳን ዝወፀ አዋጅ

መሬትን ሃፍቲ ተፈጥሮን ንምምሕዳር ንክልላት ዝተውሃበ ስልጣን ኣብ ስራሕ ዝውዕል ብመሰረት መንግስቲ ፌደራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ኢትዮድያ ዘውፅኦ ሕጊ ምኽኑ ናይ ኢትዮድያ ፌደራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕገ-መንግስቲ ዓንቀፅ 52/2/መ/ ስለዝድንግግ፣
ምምሕዳርን ኣጠቓቕማን መሬት ገጠር መንግስቲ ፌደራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ኢትዮድያ ኣዋጅ ቁፅሪ 456/1997 ዓንቀፅ 17/1/ ነዚ ኣዋጅ ንምፍፃም ዘድልዮ ዝርዝር ድንጋጌታት ዝሓዘ ምምሕዳርን ኣጠቓቕማን መሬት ገጠር ዝምልከት ሕገ ብቤት ምኽሪ እዚ ክልል ንክወፅእ ስለ ዝደንግግ ፣
ነዚ መሰረት ብምግባር ቅድም ክብል ምምሕዳርን ኣጠቓቕማን መሬት ገጠር ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 97/98 ምስ መሬት ተኣሳሲሮም ንዝልዓሉ ጉዳያት ብዝርዝር ብዝምልስ ፣ ፍትሓውን ሚዛናውን ሕጊ ምምሕዳርን ኣጣቓማን መሬት ገጠር ንክህሉ ነዚ ኣዋጅ ምምሕያሽ ኣድላይ ኮይኑ ስለዝተረኽበ ፣

አዋጅ ቁጥር 136/2000 ዓ/ም
የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የተሻሻለ የገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም እንደገና ለመወሰን የወጣ አዋጅ

መሬትና የተፈጥሮ ሀብትና ለማስተዳደር ለክልሎች የተሰጠው ስልጣን በስራ ላይ የሚውለው የኢትዮድያ የፌደራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ መንግስት በሚያወጣው ህግ መሰረት መሆኑን የኢትዮድያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕገ-መንግስት አንቀፅ 52/2መ/ስለሚደነግግ፣
የኢትዮድያ ፌደራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ መንግስት የገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም አዋጅ ቁጥር 456/1997 አንቀፅ 17/1/ ይህን አዋጅ ለማስፈፀም የሚያስፈልጉ ዝርዝር ድንጋጌዎችን የያዘ የገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም የሚመለከት ህግ በዚህ ክልል ምክር ቤት እንዲወጣ ስለሚደነግግ፣

ይህን መሰረት በማድረግ ቀደም ሲል የገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም ለመወሰን የወጣ አዋጅ ቁጥር 97/98 ከመሬት ጋር ተያይዘው ለሚነሱ ጉዳዮች በዝርዝር ምላሽ በሚስጥ ፣ ፍትሃዊና ሚዛናዊ የገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም ህግ እንዲኖር አዋጁን መሻሻል አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፣

ናይ ሓደ ዋጋ ያንዱ ዋጋ | ብር5.50

ነጋሪት ጋዜጣ ቁ.ፖ.ሳ
ነጋሪት ጋዜጣ ፖ.ሳ.ቁ

ቤት ምክሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ተማሓይሹ ብዝወፀ ሕገ-መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49/3/ሀ/ ብዝተውሃቦ ስልጣን መሰረት እዚ ዝስዕብ ኣዋጅ ኣውፂኡ ኣሎ።

1. <u>ሓፂር ርእሲ</u>

እዚ ኣዋጅ "ዝተመሓየሸ ምምሕዳርን ኣጠቓቕማን መሬት ገጠር ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዳግም ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 136/2000 ዓ/ም" ተባሂሉ ክጥቀስ ይኽእል።

2. <u>ትርጉም</u>

ናይቲ ቃል ኣተኣታትዋ ካኢእ ትርጉም ዘውህቦ እንተዘይኮይኑ ኣብዚ ኣዋጅ ውሽጢ፦

1. "ውላድ ጡብ" ማለት ብመሰረት ሕጊ ቤተሰብ ክልል ትግራይ ሓደ ቆልዓ ምስ መፅበይኡ ብዝፍፀም ውዕሊ ዝፍጠር ዝምድና እዩ፣
2. "ዝምልከቶ ኣካል" ማለት ብመሰረት ኣዋጅ ቁፅሪ 77/1996 ዓ/ም ዝተጣየሸን መሬት ገጠር ንኽመሓድር ስልጣን ዝተውሃቦ በዓል መዚ ሓለዋ ከባቢ፣ ምምሕዳርን ኣጠቓቕማን መሬት ገጠር ማለት እዩ፣
3. "ዴስክ " ማለት ኣብ ወረዳ ናይቲ በዓል መዚ ሓለዋ ከባቢ ፣ ምምሕዳርን ኣጠቓቕማን መሬት ገጠር ተግባርን ሓላፍነትን ንምፍፃም ዝቐመ መሓውር እዩ፣
4. "መሬት ገጠር" ማለት ካብ ክሊ ቤት ማዘጋጃ ወፃኢ ወይ ድማ ኣግባብ ብዘለዎም ሕጊ "ከተማ " ተባሂሉ ካብ ዝተወሰነ ወፃኢ ዝርከብ ዝኾነ መሬት እዩ፣
5. "ዝነኣሰ ትሕዝቶ መሬት" ማለት ንሓደ ስድራ ውሕስና ምግቢ ከረጋግፅ ዝኽእል ትሕዝቶ መሬት ገጠር ኾይኑ በዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 18 ተገሊፁ ዘሎ መጠን ትሕዝቶ መሬት እዩ፣
6. "ሽግሽግ መሬት" ማለት ትሕዝቶ መሬት ፍትሓዊ ብዝኾነን ብዝተመጣጠነን መንገዲ መሬት ንዘይብሎም ክባዓሕን ሓረስታይ ብሓባር ዝጥቀመሉ ዝድልደለሉን መሬት ተፈሊዩ ዝኽለለሉን መሬት ገጠር ተግባር እዩ፣
7. "ሕዛእቲ" ማለት ኣብ ሓደ ዝተኽለለ ከባቢ ብፍሉይ ንሕዛእቲ ተባሂሉ ዝተኽለለ ሳዕርን ኣግራብን ዘለዎ መሬት እዩ፣

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ተሻሽሎ በወጣው ሕገ-መንግስት አንቀጽ 49/3//ሀ/ በተሰጠው ሥልጣን መሰረት የሚከተለውን አዋጅ አውጥቷል።

1. <u>አጭር ርእስ</u>

ይህ አዋጅ "የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የተሻሻለ የገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም እንደገና ለመወሰን የወጣ አዋጅ ቁጥር 136/2000 ዓ/ም" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2. <u>ትርጉም</u>

በቃሉ አገባቡ ሌላ ትርጉም የሚሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ አዋጅ ውስጥ፦

1. "ጉዲፈቻ" ማለት በትግራይ ክልል የቤተሰብ ህግ መሰረት አንድ ልጅ ካሳዳጊው ጋር በሚፈጽመው ውል የሚፈጠር ዝምድና ነው፣
2. "የሚመለከተው አካል" ማለት በአዋጅ ቁጥር 77/1996 ዓ/ም የተቋቋመ የገጠር መሬት ለማስተዳደር ስልጣን የተሰጠው የአካባቢ ጥበቃ ፣ የገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም ባለስልጣን ማለት ነው፣
3. "ዴስክ" ማለት የአካባቢ ጥበቃ ፣ የመሬት አስተዳደርና አጠቃቀም ባለስልጣን ተግባርና ኃላፊነትን ለማስፈፀም በወረዳ የተቋቋመ መዋቅር ነው፣
4. "ገጠር መሬት" ማለት ከማዘጋጃ ቤት ክልል ውጪ ወይም አግባብነት ባለው ሕግ "ከተማ" ተብሎ ከተወሰነ ውጪ የሚገኝ ማንኛውም መሬት ነው፣
5. "አነስተኛ መሬት የዞታ" ማለት የአንድ ቤተሰብ የምግብ ዋስትና ለማረጋገጥ የሚችል የገጠር መሬት ይዞታ ሆኖ በዚህ አዋጅ አንቀፅ 18 የተገለፀው የመሬት ይዞታ መጠን ነው።
6. "የመሬት ሽግሽግ" ማለት መሬት ይዞታ ፍትሃዊ በሆነና በተመጣጠነ መንገድ መሬት ለሌላቸው ለማዳረስና ገበሬው በጋራ የሚጠቀምበት መሬት ተለይቶ የሚከለልበትም የገጠር መሬት የሚደላደልበት ተግባር ነው፣
7. "ግጦሽ"ማለት በአንድ የተከለለ አካባቢ በተለይ ለግጦሽ ተብሎ የተከለለ ሳርና ዛፎች ያሉት መሬት ነው፣

www.abyssinialaw.com

8. "ትርፊ መሬት" ማለት ብሕጋዊ መንገዲ ዘይተዓደለን ኣብ ኢድ ዝተፈላለዩ ተጠቀምቲ ዝርከብ መሬት ፣ ወራሲ ዘይብሉ ክፍቲ መሬትን ዘጠቓለለ እዩ፣

9. "ጣብያ ኮሚቴ ምምሕዳር መሬት ገጠር " ማለት ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ከከም ኣድላይነቱ ኣብ ቁሽት ዝተጣየሸ ሓዊሱ ምምሕዳር ኣጠቓቕማን መሬት ገጠር ንምፍፃም ምምሕዳራውን ስልጣን ዳይነትን ዝተውሃቦ ኣብ ጣብያ ዝጣየሸ ኾይኑ ድሕሪ ሕዚ ኮሚቴ እናተብሃለ ዝፅዋዕ ኣካል እዩ።

3. <u>ብዛዕባ ኣግላልፃ ዖታ</u>

ኣብዚ ኣዋጅ ብተባዕታይ ዖታ ዝተሰገለፀ ኹሉ ንኣንስታይ ዖታ'ውን ዘካትት እዩ።

4. <u>ወሰን ተፈፃምነት</u>

እዚ ኣዋጅ ኣብ ውሽጢ ክልል ትግራይ ኣብ ዝርከብ ዝኾነ መሬት ገጠር ተፈፃምነት።

5. <u>መሰል ምርካብን ምጥቃምን መሬት ገጠር</u>

1. ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ምምሕዳርን ኣጠቓቕማን መሬት ገጠር ፦

ሀ. ብሕርሻ ስራሕ ክመሓደር ንዝድሊ ሓረስታይ ናይ መሬት ገጠር ብነፃ ክረክብ ይግበር፣

ለ.ሕድ ሕድ ሓረስራይ ብመሬት መቐሎ ወይ ብሽግሽግ ዝረኾበ ትሕዝቶ መሬቱ ብዘ ምንም ገደብ ጊዜ ናይ ምጥቃም መሰል ኣለዎ፣

ሐ. ንትሕዝትኡ መረጋገፂ ደፍተር ኣብ ጣብያ ኮሚቴ ምምሕዳር መሬት ገጠር ወይ ኣብ ወረዳ ዴስክ ይወሃቦ። እቲ መሬት ናይ ሰብኣይን ሰበይትን ትሕዝቶ እንትኾይኑ ናይ ሓባር መረጋገፂ ደፍተር ይውሃቦም፣

መ. ዕድሚኡ 18 ዓመትን ካብኡ ንላዕልን ዝኾነ ብናይ ሕርሻ ሙያ ክመሓደር ዝደሊ ዝኾነ ናይቲ ዓዲ ዜጋ ብመሬት ገጠር ናይ ምጥቃም መሰል ዝተረጋገፀ ኾይኑ ኣቦኡምን ኣዴኡምን ብሞት ወይ ብኻሊእ ኩነታት ዝሰኣኑ ቆልዑት 18 ዓመት ክሳብ ዝመልኡም ብሕጋዊ መዕበይቶም ኣቢሎም ብመሬት ገጠር ናይ ምጥቃም መሰል ኣለዎም፣

8. "ትርፍ መሬት" ማለት ብህጋዊ መንገድ ያልታደለ በተለያዩ ተጠቃሚዎች እጅ ውስጥ የሚገኝ መሬት ፣ መራሽ የሌለው መሬት፣ ተራቶች ፣ ቦርቦርና ባለቤት የሌለው ክፍት መሬትን የሚያጠቃልል ነው፣

9. "የጣብያ ገጠር መሬት አስተዳደር ኮሚቴ "ማለት በዚህ አዋጅ መሰረት እንደየአስፈላጊነቱ በንጥ የሚቋቋምን ጨምሮ የገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀምን ለማስፈፀም አስተዳደራዊና የዳኝነት ስልጣን የተሰጠው የቀበሌ ደረጃ የሚቋቋም ሆኖ ከዚህ በኋላ ኮሚቴ እየተባለ የሚጠራ አካል ነው።

3. <u>የፃታ አገላለፅ</u>

በዚህ አዋጅ ውስጥ በወንድ ፃታ የተገለፀ ሁሉ የሴትንም ፃታ ያካትታል፣

4. <u>የተፈፃሚነት ወሰን</u>

ይህ አዋጅ በትግራይ ክልል ውስጥ በሚገኝ በማንኛውም የገጠር መሬት ተፈፃሚነት ይኖረዋል።

5. <u>የገጠር መሬት የማግኘትና የመጠቀም መብት</u>

1. በዚህ የገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም አዋጅ መሰረት ፦

ሀ. በግብርና ስራ ለመተዳደር የሚፈልግ አርሶ አደር የገጠር መሬት በነፃ እንዲያገኝ ይደረጋል ፣

ለ. እያንዳንዱ አርሶ አደር በመሬት ክፍፍል ወይም በሽግሽግ ባገኘው ይዞታ የለምንም የጊዜ ገደብ የመጠቀም መብት አለው፣

ሐ. ለይዞታው ማረጋገጫ ደብተር በቀበሌ የገጠር መሬት አስተዳር ኮሚቴ ወይም በወረዳ ዴስክ ይሰጠዋል ። መሬቱ የባልና ሚስት የጋራ ይዞታ ከሆነ የጋራ ማረጋገጫ ደብተር የሰጣቸዋል።

መ. ዕድሜው 18 ዓመትና ከዚያ በላይ የሆነና በግብርና ሙያ ሊተዳደር የሚፈልግ ማንኛውም የሀገሪቱ ዜጋ በገጠር መሬት የመጠቀም መብቱ የተረጋገጠ ሆኖ እናትና አባታችው በሞት ወይም በሌላ ሁኔታ ያጡ ልጆት 18 ዓመት እስኪሞላቸው ድረስ በህጋዊ ሞግዚታቸው አማካኝነት በገጠር መሬት የመጠቀም መብት አላቸው፣

ረ. ኣብ ሕርሻ ስራሕቲ ክዋፈራ ዝደልያ ደቂ ኣንስትዮ መሬት ገጠር ምርካብን ምጥቃምን መሰል ኣለወን ፣

ሰ. ቅድም ክብል ብባይቶን ናይ መሬት ስሪትን በቢኽባቢኡ ዝተግበረ ናይ መወዳእተታመቐሎ መሬት በዚ ኣዋጅ ቅቡል እየ፣

ሸ. ናይዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ፊደል "ሰ" ዝተገለፀ ድንጋገ ኣብ ግድባት ከባቢ ንዝግበር ናይ መሬት ሽግሽግ ኣይሓውስን ፣

2. ዝኾነ ብመሬት ገጠር ናይ ምጥቃም መሰል ዘለዎ ሓረስታይ ካብ ቤተሰቡ ብውህብሰቶ ወይ ብውርሲ ወይ ድማ ኣግባብ ካብ ዘለዎ ብዓል መዚ ናይ መሬት ገጠር ብትሕዝቶ ክረክብ ይኽእል ፣ ዝርዝሩ ብደንቢ ይውሰን፣

3. ኣብዚ ዓንቀፅ ኡስ ዓንቀፅ 2 ብውህብቶ መሬት ገጠር ምርካብ ዝከኣል ኾይኑ

ሀ. ውህብቶ ዝፈቀድ ትሕዝቶ መሬት ገጠር ንዘይብሉ ውሉድ ወይ ወላዲ ጥራሕ ገጠር ወይ

ለ. ብጣብያ ኮሚቴ ምምሕዳር መሬትይ ገጠር ወይ ወረዳ ዴስክ እናተረጋገፀ ኣብ ወረዳ ወይ ንኡስ መረዳ ፍትሒ ቤት ፅሕፈት ውዕልን መረዳእታን ይምዝገብ ። ቅዳሕ እቲ ሰነድ ኣብ ጣብያ ኮሚቴ ምምሕዳር መሬት ገጠር ዴስክን ይቕመጥ ፣

4. ዝኾነ ኣብ ስራሕቲ ሕርሻን ካልኦት ዘፈራት መሬት ገጠር ንምጥቃም ክዋፈር ዝደለየ በዓል ሃፍቲ ብመሰረት እዚ ኣዋጅን ሕጊ ኢንቨስትመንትን ምስ ሓረስታይ ወይ ድማ ኣግባብ ምስ ዘለዎ በዓለ መዚ ብዝገብሮ ውዕሊ ክራይ መሬት ናይ ምጥቃም መሰሉ ዝተሓለወ እዩ፣ ዝርዝሩ ብደንቢ ይውሰን ።

6. <u>ብዛዕባ ምክራይ መሬት</u>

1. ደፍተር መረጋገፂ ትሕዝቶ ዝተውሃቦም ሓረስቶት ካብ ዘለዎም ካብ ፍርቂ መጠን ዘይንእስ ንባዕሎም ብምትራፍ ንዕያም ብዘይፈናቐል መልክዑ ዝተረፈ መሬቶም ንኻሊእ ሓረስታይ ወይ ባዓል ሃፍቲ ከካርዩ ይኽእሉ ፣

2. ሰብኣይን ሰበይትን ሰብ ሓዳር ዝኾኑ መሬቶም ብናይ ክልቲኦም ስምምዕነት ጥራሕ ይካረ፣

3. ሓረስታይ ብውልቀ ምስ ተኻረይቲ ዝገብሮ ናይ መሬት ክራይ ስምምዕ፦

ሠ.በግብርና ስራ ሊሰማሩ የሚፈልጉ ሴቶች ገጠር መሬት የማግኘትና የመጠቀም መብት ላቸው ፣

ረ. ቀደም ሲል በሽንኑና በአከባቢ የመሬት ደንብ መሰረት በየአከባቢው የተደረገው የመጨረሻ የመሬት ክፍፍል በዚህ አዋጅ ተቀባይነት አለው።

ሰ. የዚህ አንቀፅ ንኡድ አንቀፅ 1 ፊደል "ረ" የተጠቀሰው ድንጋጌ በግድቦች አከባቢ የሚደረገውን የመሬት ሽግሽግ አይጨምርም ፣

2. ማንኛውም በገጠር መሬት የመጠቀም መብት ያለው አርሶ አደር ከቤተሰቡ በስጦታ ወይም ውርስ ወይም አግባብ ካለው ባለስልጣን ገጠር መሬት ይዞታ ማግኘት ይችላል ፣ ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል ፣

3. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 2 በስጦታ የገጠር መሬት ማግኘት የሚቻል ሆኖ ፦

ሀ. ስጦታ የሚፈቀደው የገጠር መሬት ይዞታ ለሌው ልጅ ወይም ወላጅ ብቻ ይሆናል፣

ለ.በቀበሌ የገጠር መሬት አስተዳደር ኮሚቴ ወይም በወረዳ ዴስክ እየተረጋገጠ በወረዳ ወይም በንኡስ ወረዳ ፍትህ ጽሕፈት ቤት ውልና ማስረጃ ይመዘገባል ቅጂ በቀበሌ የገጠር መሬት አስተዳደር ኮሚቴ እና በወረዳ ዴስክ ይቀመጣል ፣

4. በማንኛውም የግብርናና በሌሎች የስራ ዘርፎች የገጠር መሬትን በመጠቀም ስራ ላይ ለመሰማራት የፈለገ ማንኛውም ባለሃብት በዚህ አዋጅና በኢንቨስትመንት ህግ መሰረት ከአርኦ አደር ወይም አግባብ ካለው ባለስልጣን በሚያደርገው የኪራይ ውል መሬት የመጠቀም መብቱ የተጠበቀ ነው፣ ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል።

6. <u>መሬት ስለማከራየት</u>

1. የይዞታ ማረጋገጫ ደብተር የተሰጣቸው አርሶ አደሮች ካላቸው መሬት ከግማሽ የይዞታ መጠን የማያንስ ለራሳቸው በማስቀረት እነሱን በማያፈናቅል መልኩ የተረፈ መሬታቸው ለሌላ አርሳ አደር ወይንም በለሃብት ማከራረች ይችላሉ፣

2. የባልና የሚስት ባለትዳሮች የሆኑ መሬታቸው በሁለቱም ስምምነት ብቻ ይከራያል ፣

3. አርሶ አደሩ በግሉ ከተከራዮች ጋር የሚደርገው የመሬት ክራይ ስምምነት፦

www.abyssinialaw.com

ሀ.ካብ ልማዳዊ ናይ ሕርሻ ሜላ ወፃኢ ዝኾነ ቴክኖሎጂ ንዝጥወም እንተኾይኑ ክሳብ 20 ዓመት
ለ. በቲ ልማዳዊ ኣገባብ ዝግበር ኪራይ እንተኾይኑ ብተኽታታሊ ካብ ሰለስተ ዓመት ዘይበልፅ ግዘ ይኸውን፣

4. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ዝግበር ውዕሊ መሬት ኪራይ ዝምልከት ዝርዝር ኣፈፃፅምኡ ደንቢ ይውሰን ።

7. <u>ብመንግስቲ ዝካረ መሬት</u>

1. መንግስቲ ኢኮኖሚያዊ ረብሕኡ ኣብ ግምት ብምእታው ኣብ ሞንጎ ተኻረይቲ ዝምልከቶ ኣካልን ብዝግበር ውዕሊ መሬት ከካሪ ይኽእል እዩ ፣
2. በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ኣንቀፅ 1 ዝግበር ውዕሊ ክራይ መሬት ናይቲ ሓረስታይ ዋኽሚ ብዝነድእ መልክዑ ክኸውን የብሉን ፣
3. መጠን መሬት ናይቲ ኢንቨስትመት ዓይነት እናተርኣየ ብመንግስትን ሰብ ሃብትን ዝግበር ውዕሊ ክራይ ሕርሻ መሬት ክሳብ 50 ዓመት ዝፀንሕ ይኸውን ፣ ዝርዝሩ ብደንቢ ይውሰን፣
4. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ኣንቀፅ 3 ዝተቐመጠ ዘበን ዕውሊ ክራይ መሬት ከም ዘሎ ኾይኑ ኣብ ገጠር ዝግበር ናይ ኢንድስትሪ ኢንቨስትመንት ዘበን ውዕሊ ብመሰረት ሕጊ ኢንቨስትመንት ይውሰን፣
5. ትሕዝቶ መንግስታውን ዘይመንግስታውን ከምኡ ‘ውን ማሕበራዊን ኢኮኖሚያውን ትካላት ብመሬት ናይ ምጥቃም መሰሎምን ፀኒዑ ዝፀንሓሉ ግዘ ገደብን ብዝመልከት ብደንቢ ይውሰን፣
6. ተመን ክፍሊት ክራይ መሬትን ኣፈፃፅምኡን ብዝምልከት ዝርዝሩ ብደንቢ ይውሰን፣

8. <u>በብዛዕባ ንሕርሻ ኢንቨስትመንት ዝኸውን መሬት ምርካብ ፦</u>

1. ኣብ ሕርሻ ኢንቨስትመንት ስራሕ ክዋፈሩ ዝደልዩ ሰብ ሃፍቲ መሬት ገጠር ክረኽቡ ዝኽእሉ ፦

ሀ. ካብ 100000 ብር -250000 ብር ርእሰማል ንዘዋፈሩ ሰብ ሃፍቲ ምስ በዓል መዚ ሓለዋ ከባቢ፣ ምምሕዳርን ኣጠቓቕማን መሬት ገጠር ብዝእሰር ውዕሊ ፣

ሀ. ከባህላዊ የእርሻ ዘዴ ውጪ የሆነ ቴክኖሎጂ ለሚጠቀም ተከራይ እስከ 20 ዓመት
ለ. በልማዳዊ የእርሻ ዘዴ ለሚጠቀም ተከራይ ከሆነ በተከታታይ ከሶስት ዓመት ላልበለጠ ጊዜ ይሆናል ፣

4. በዚህ አንቀጽ መሰረት የሚደረግ የመሬት ክራይ ውል ዝርዝር አፈፃፀም በተመለከት በደንብ ይወሰናል።

7. <u>በመንግስት የሚከራይ መሬት</u>

1. መንግስት ኢኮኖሚያዊ ጠቀሚታውን ከግምት ውስጥ በማስገባት ፣ በተከራዮችና አግባብ ካለው አካል በሚደረግ ውል መሬት ሊያከራይ ይችላል፣
2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1 የሚደረግ የመሬት ክራይ ውል የአርሶ አደሩን ጥቅም በሚነዳ መልኩ መሆን የለበትም ፣
3. የመሬቱ መጠንና የኢንቨስትመንት ዓይነት እየታየ በመንግስትና ባለሃብቶች የሚደረግ የመሬት ክራይ ውል እስከ 50 ዓመት የሚቆይ ይሆናል ። ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል ፣
4. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀፅ 3 የተቀመጠው የእርሻ መሬት ክራይ ውል ዘመን እንዳለ ሆኖ በገጠር መሬት የሚደረግ የኢንዱስትሪ ኢንቨስትመንት የውል ዘመን በኢንቨስትመንት ህግ መሰረት ይወሰናል ፣
5. የመንግስታዊና መንግስታዊ ያልሆኑ እንዲሁም የማሕበራዊና ኢኮኖሚያዊ ተቋማት ይዞታ እና በመሬት የመጠቀም መብታቸው ፀንቶ የሚቆይበት ጊዜ ገደብ በተመለከተ በደንብ ይወሰናል፣
6. የመሬት ክራይ ክፍያ ተመንና አፈጻጸሙ የሚመለከት ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል ፣

8. <u>ለግብርና ኢንቨስትመንት የሚሆን መሬት ስለማግኘት</u>

1. የግብርና ኢንቨስትመንት ስራ ሊሰማሩ የሚፈልጉ ባላሃብቶች የገጠር መሬት ሊያገኙ የሚችሉት ፦

ሀ. ከ100000 ብር - 250000 ብር ካፒታል ለሚያስማሩ ባላሃብቶች ከአካባቢ ጥበቃ ፣ የገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም ባለስልጣን በሚታሰር ውል ፣

5

ለ. ካብ 250000 ብር ንላዕሊ ርእሰማል ንዘዋፍሩ ሰብ ሃፍቲ ናይ ኢ.ቨስትመንት ሰርትፊኬት ካብ ቤት ፅሕፈት ኢ.ንቨስትመንት ምስረኽቡ ምስ በዓል መዚ ሓለዋ ከባቢ ፣ ምምሕዳርን ኣጠቓቕማን መሬት ገጠር ብዝኣሰርዎ ውዕሊ ይኽውን፣

2. ስራሕ ኢ.ንቨስትመንት ሕርሻ ንምክያድ ዝደልይዎ መሬት ተፀኒው ነፃን ፀገም ዘይፈጥር ምኻኑ በቲ ወረዳ ምምሕዳር ፣ ዴስክን ጣብያ ምምሕዳርን ተረጋጊፁ ምሰቀረበ ናይ ኢ.ንቨስትመንት ወረቀት ምስክር ይረኽቡ ። እዚ ቅድመ ኩነታት ተማሊኡ ምስቀረበ ምስ ዝምልከት ኣካል ብዝግበር ውዕሊ መሬት ይረኽቡ፣

9. <u>ኣብ ስራሕ ሕርሻ ብዛዕባ ዝተዋፈሩ ሰብ ሃፍቲ</u>

ካብ መንግስቲ መሬት ገጠር ተኻርዩ ዝጥቀም ብዓል ሃፍቲ እዞም ዝስዕቡ ግቡኣት ኣለውዎ፦

1. ካብ መንግስቲ ሕርሻ መሬት ዝተኻረየ በዓል ሃፍቲ ኣብ ትሕዝቶኡ ዝርከቡ መሬት ምዕቃብን ዝተወሰነ ኢድ ናይ ትሕዝቶ መሬት ንኣግራብ ልምዓት ክውዕል ኣለዎ፣ ዝርዝሩ ብደንቢ ይውሰን ፣
2. ካብ ሕርሻ ወፃኢ ንዝኾነ ንኢ.ቨስትመንት ስራሐ ዝውዕል መሬት ዝሓቱ ሰብ ሃፍቲ ምስ ዝምልከቶ ኣካል ብመሰረት ብዝግበር ውዕሊ ይፍፀም ፣
3. ካብ መንግስቲ መሬት ገጠር ዝተኽረየ በዓል ሃፍቲ ነቲ ዝተኻረዮ መሬት ንኻሊኣ ሰብ ምክራይ ዝተኸልከለ እዩ።

10. <u>ምምዝጋብን ምፅዳቕን ውዕሊ ክራይ መሬት ገጠር</u>

1. ሓደ ሓረስታይ ምስ ካሊእ ሓረስታይ ዝግበር ወዕሊ ክራት መሬት ብጣብያ ኮሚቴ ምምሕዳር መሬት ገጠር እናተረጋገፀ ኣብ ወረዳ ወይ ንኡስ ወረዳ ቤት ፅሕፈት ፍትሒ ውዕልን መረዳእታን ይምዝገብ ፣
2. ኣብ ሞንጎ ሓረስታይን በዓል ሃፍትን ዝግበር ውዕሊ ክራይ መሬት ብወረዳ ዴስክ መረጋገፂ እንዳቐረበሉ ኣብ ወረዳ ወይ ንኡስ ወረዳ ቤት ፅሕፈት ፍትሒ ውዕልን መረዳእታን ይምዝገብ ፣
3. ቅዳም ሰነድ ውዕሊ ኣብ ጣብያ ኮሚቴ ምምሕዳር መሬት ገጠርን ወረዳ ዴስክን ይቕመጥ ፣

ለ. ከ250000 ብር በላይ ካፒታል ለሚያስማረ ለሃብቶች የኢ.ንቨስትመንት ስርትፍኬት ኢ.ንቨስትመንት ጽሕፈት ቤት ካገኙ በኋላ ኣከባበቢ ጥበቃ ፣ የገጠር መሬት ኣስተዳደርና ኣጠቃቀም ባለስልጣን ጋር በሚያስሩት ውል ይሆናል ፣

2. የግብርና ኢ.ንቨስትመንት ስራ ለማካሄድ የሚፈልጉትን መሬት ተጠንቶና ነፃና ችግር የማይፈጥር መሆኑን በወረዳው ኣስተዳደር ፣ በዴስክና በጣብያ ኣስተዳደር ተረጋግጦ ከቀረበ በኋላ የኢ.ንቨስትመንት የምስክር ወረቀት ያገኛሉ። ይህ ቅድመ ሁኔታ ተሟልቶ እነደቀረበ ከሚመለከተው ኣካል በሚደረግ ውል መሬት ያገኛሉ፣

9. <u>በግብርና ስራ ስለተሰማሩ ባለሃብቶች</u>

ከመንግስት የገጠር መሬት ተከራይቶ የሚጠቀም ባለሃብት የሚከተሉት ግዴታዎች ኣሉት ፦

1. ከመንግስት የእርሻ መሬት የተከራየ ባለሃብት በይዞታው የሚገኝ መሬት መጠበቅና የይዞታ መሬት የተወሰነውን ክፍል ለዛፎች ልማት ማዋል ኣለበት ፣ ዝርዝሩ ደንብ ይወሰናል ፣
2. ከግብርና ውጪ የሚውል መሬት የሚጠይቁ በላሃብቶች ከሚመለከተው ኣካል ጋር በሚደረግ ውል መሰረት ይፈፀማል ፣

3. ከመንግስት የገጠር መሬት የተከራየ ባለሃብት ተከራየውን መሬት ለሌላ ሰው ሚከራየት የተከለከለ ነው ።

10. <u>የገጠር መሬት የክራይ ውልን ስል መመዝገብና ማፅደቅ</u>

1. ኣንድ እርሶ ኣደር ከሌላ ኣርሶ ኣደር ጋር የሚደረገው የመሬት ኪራይ ውል በቀበሌ የገጠር መሬት ኣስተዳደር ኮሚቴ እየተረጋገጠ በወረዳ ወይም ንኡስ ወረዳ የፍትህ ጽሕፈት ቤት ውልና ማስረጃ ይመዝገባል ፣
2. በኣርሶ ኣደርና ባለሃብት መካከል የሚደረግ የመሬት ኪራይ ውል በወረዳ ዴስክ ማረጋገጫ እየቀረበለት በወረዳ ወይም ንኡስ ወረዳ ፍትሕ ጽሕፈት ቤት ውልና ማስረጃ ይመዘገባል ፣

3. የውል ሰነድ ቅጂ በቀበሌ የገጠር መሬት ኣስተዳደር ኮሚቴና ወረዳ ዴስክ ይቀመጣል

6

4. ኣብዚ ዓንቀፅ ንዝተቐመጡ ድንጋገታት ብዝምልከት ዝርዝር አፈፃፅመኦም ብደንቢ ይውሰን።

11.ኣጠቓቕማ ተሓራሳይ መሬት

1. ሕድ ሕድ ሓረስታይ ኣብ ትሕዝትኡ ዝርከብ መሬት ናይ ምጥቃም ፣ ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 5 ንኡስ ዓንቀፅ 3 ብውህብቶ ምምሕላፍን ዓንቀፅ 6 ንኡስ ዓንቀፅ 1 ምክራይን መሰሎ ዝተሓለወ ኾይኑ ኣብ ኣጠቓቕማ መሬቱ ዝስዕቡ ግቡኣት ይህልውዎ፣

ሀ. ኣብ ተሓራሳይ መሬት ዝርከቡ ኣጠቓቕማ ኣግራባት ብርሰት ብዘይዕድም ክኸውን ኣለዎ፣ ካብዚ ወፃኢ ብዝኾነ ኣጠቓቕማ ንዝበርሱ ኣግራባት ተሓታታይ ይኸውን ፣

ለ. ኣብ ሞንጎ ግራውቲ ዘሎ ደረት /ዓርሞ/ ዘፍርስ ክኸውን የብሉን፣

ሐ. ተሓራሳይ መሬት ካብ ወሰን ሩባታትን ዓበይቲ ጉህሚታትን እንተነኣሰ ሰለስተ ሜትሮ ብምርሓቕ ክሓርስ ኣለዎ፣

መ. ዝኾነ በዓል ትሕዝቶ ሓረስታይ መሬቱ ክዕቀን እንትሕተት ናይ ምትሕብባር ግቡእ ኣለዎ፣

ረ. ዝኾነ በዓል ትሕዝቶ መሬት ገጠር ካብ ዝተፈቐደሉ ናይ መጠሻ መሬት ወፃእ ኣብ መሬቱ መንበሪ ገዛ ምስራሕ ዝተኸልከለ እየ፣ ነዚ ጥሒሱ ገዛ ሰሪሑ ዝተረኸበ ሓረስታይ ብገበን ዝህልዎ ተሓታትነት ከም ዘሎ ኾይኑ እቲ ብዘይኣግባብ ዝተሰርሐ ገዛ ብጣብያ ኮሚቴ ምምሕዳር መሬት ገጠር ብቐጥታ ክፈርስ ይግበር ።ዝርዝር ብደንቢ ይውሰን ።

2. ሕድሕድ ብመሬት ናይ ምጥቃም መሰል ዘለዎ ሰብ ኣብ ውልቀ ትሕዝቶ ይኹን ኣብ ናይ ሓባር መሬት ሓመድን ማይን ክዕቅብን ኣግራብ ክተክልን ግቡእ ኣለዎ።

12.ብመሬት ናይ ምጥቃም መሰል

1. መሬት ተመቒሎም ካብ 2 ዓመት ንላዕሊ ብዘይብቁዕ ምኽንያት መሬቶም ካብ ዝርከበሉ ጣብያ ለቒቕም ዝኸዱ ከምኡ'ውን ቅድመ ክብል ኣብ ከተማ ወይ መሬቶም ካብ ዝርከበሉ ወፃኢ ኮይኖም ናይ ዝተመቐሉ ሰባት መሬቶም ተወሲዱ በቲ ካባቢ ጣብያ ኮሚቴ ምምሕዳር መሬት ገጠር

4. በዚህ አንቀጽ ለተቀመጡት ድንጋጌዎች በተመለከተ ዝርዝር አፈጻጸማቸው በደንብ ይሰወናል ።

11.ስለሚታረስ መሬይ አጠቃቀም

1. እያንዳንዱ አርሶ አደር በይዞታ ስር የሚኝ መሬት የመጠቀም ፣ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 5 ንኡስ አንቀጽ 3 በስጦታ የማስተላለፍና አንቀጽ 6 ንኡስ አንቀጽ 1 መሰረት የማከራየት መብቱ የተበቀ ሆኖ በመሬቱ አጠቃቀም የሚከተሉት ግዴታዎች ይኖሩታል፣

ሀ. በሚታረስ መሬት ላይ የሚገኙት ዛፎች አጠቃቀም ጉዳት በማያስከትል ዘዴ መሆን ኣለበት ። ከዚህ ውጪ በሆነ አጠቃቀም ለሚወድሙት ዛፎች ተጠያቂ ይሆናል።

ለ. በማሳዎች መሃከል የሚገኘውን ዳርቻ /ወሰን/ የሚያፈርስ መሆን የለበትም።

ሐ. በሚታረስ መሬት ከወንዞችና ትላልቅ ቦረበሮች ዳርቻ ቢያንስ ሶስት ሜትር በመራቅ ማረስ አለበት ፣

መ. ማንኛውም ባለይዞታ አርሶ አደር መሬቱ ለመለካት ሲጠየቅ የመተባበር ግዴታ አለበት ፣

ሠ. ማንኛውም የገጠር መሬት ባለ ይዞታ ከተፈቀደለት የጎጆ መውጫ መሬት ውጭ በሚታረስ መሬቱ የመኖሪያ ቤት መስራት የተከተከለ ነው፣ የህን ተላልፎ መኖሪያ ቤት ሰርቶ የተገኘ አርሶ አደር በወንጀል የሚኖረው ተጠያቂነት እንዳለ ሆኖ ያለአግባብ የተሰራ ቤት በቀበሌ የገጠር መሬት አስተዳደር ኮሚቴ በቀጥታ ይፈርሳል ። ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል ።

2. እያንዳንዱ አረሶ አደር በግል ይዞታው ስር ወይም በጋራ ይዞታ ባለው መሬት ላይ አፍርና ውሃ የመጠበቅና ችግኝ የመትከል ግዴታ አለበት

12.በመሬት የመጠቀም መብት

1. መሬት የከፋፍለው ያለ በቂ ምክነያት መሬታቸው የሚገኝበትን ቀበሌ ከሁለይ ዓመት በላይ ለቀው የሂድ እነዲሁም ቀደም ሲል በከተማ ወይ መሬታቸው ከሚገኝበት ሆነው መሬት የተሰጣቸው ሰዎች መሬታቸው ተወስዶ በአካባቢው የቀበሌ የገጠር መሬት አስተዳደር

7

www.abyssinialaw.com

ይመሓደር ፣ ኣብቲ ጣብያ ነበርቲ ንዝኾኑ መሬት ንዘይብሎም ሓረስቶት ብሽግሽግ ክውሃብ ይግበር። ይኹን'ምበር ካብ ኣባል ስድራ ሰብኣይ ወይ ሰበይቲ ነቲ ከባቢ ገዲፉ ምኻድ ናይቲ ስድራ ብመሬቱ ናይ ምጥቃም መሰል ዝትንክፍ ኣይኸውን ፣

2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተደንገገ እንተሃለው'ውን ዝስዕቡ ክፋላት ሕብሰረተሰብ ብዝነበሮም ትሕዝቶ መሬት ናይ ምጥቃም መሰሎም ሕልዉ ይኸውን ። ዝርዝሩ ብደንቢ ይውሰን ፦

ሀ. ኣባላት ሰራዊት መከላኸሊ ሃገር ፣

ለ.ኣባላት ፖሊስ ፌደራልን ክልልን ፣

ሐ. ወረስቲ ወይ ተጠቀምቲ መሬት ስውኣት ተጋደልትን ሚልሻታትን፣

መ. ብምኽንያት ሓዳር ናብ ካሊእ ገጠር ከባቢ ዝኸዱ ሰባት ፣

ረ. ብምክንያት ትምህርቲ ጣብያኦም ዝለቐቐ

ሰ. ጉዱኣት ኩናት ተጋደልቲ ፣ ኣብ ማሕበረስ ክሰርሑ ዘይኽእሉ ካልኦት ጉዱኣት ኣካልን ከቢድ ሕማምን ናይ ሰነ ኣእምሮ ሽግር ዘለዎምን፣

ሸ. ሰብ ሓዳሮም ወይ ጠወርቲ ጉድኣት ኣካል ተጋደልቲ ነቲ ጉድኣ ንሕብሓብ ጣብየኦም ዝለቐቐ፣

ቀ. በብርኩ ካብ ማሕረሰ ሰረሐም ዝተመረፁ ዘለው ጠርነፍቲ ሓፋሽ ማሕበራት ፣ ሃይማኖትዊ ትካላትን ኣባላት ተወከልቲ ህዝብ ፌደራልን ካልኦት ኣብያተ ምኽርን ዝኾኑ ሓረስቶት ብምኽንያት ዝተመረፀሉ ስራሕቲ ጣብያኦም እንትለቐ፣

በ. ጠዋርና ሓብሓብን ሰኢኖም ክሰርሑ ዘይኽእሉ ጣብያኦም ዝለቐቐ ሽማግለታት ፣

ተ. መናብርቲ ኤች ኣይቪ ኤድስ፣

ቸ. ወለዶም ብሞት ዝሰኣኑ ትሕቲ 18 ዓመት ዝዕድሚኦም ዘዕብዮምን ዝሕብሕቦምን አለሻ ጣብየኦም ዝለቁ ቆልዑ ፣

3. ናይዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ድንጋገ እንተሃለወ ‘ውን ቅድሚ እዚ መመሓየሽ ኣዋጅ ምውፅኡ ፦

ኮሚቴ ይተዳደራል በቀበሌው ለሚኖሩ መሬት ለሌላቸው አርሶ አደሮች በሽግሽግ እንዲሰጥ ይደረጋል ። ነገር ግን ከቤተሰብ ኣባል ባል ወይም ሚስት አካባቢውን ለቀው መሄድ የቤተሰቡን በመሬት የመጠቀም መብት የሚነካ አይሆንም፣

2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ ኣንቀፅ 1 የደነገገ ቢኖርም የሚከተሉት የሕብረተሰብ ክፍሎች በነበራቸው የመሬት ይዞታ የመጠቀም መብታቸው የተጠበቀ ይሆናል ። ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል

ሀ.የአገር መከላከያ ሰራዊት አባላት ፣

ለ.የፌደራልና የክልል ፖሊስን አባላት ፣

ሐ. የተሰው ተጋዮችና ሚልሻዎች መሬት መራሾች ወይም ተጠቀሚዎች ፣

መ. በጋብቻ ምክንያት ወደ ሌላ የገጠር አከባቢ የሄዱ ሰዎች

ሠ. በትምህርት ምክንያት ቀበሌያቸው የለቀቁ ፣

ረ. የጦር ጉዳተኛ ተጋዮች ፣ በእርሻ ስራ መሰራት የማይችሉ ሌሎች የአካል ጉዳተኞችና ከባድ ህመምና የስነ-አእምሮ ችግር ያለባቸው፣

ሰ. የአካል ጉዳተኛ ተጋዮች ባለትዳሮች ወይም ጧሪዎች ጉዳተኛውን ለመንከባከብ ቀበሌያቸውን ሲለቁ ፣

ሸ. በየደረጃው ያሉ ከእርሻ ስራ የተመረጡ የህዝባዊ ማሕበራት ፣ የኃይማኖት ድርጅቶች መሪዎች እና የፌደራልና የሌሎች የህዝብ ተወካዮች ምክር ቤት አባላት የሆኑ አርሶ አደሮች በተመረጡበት ስራ ምክንያት ቀበሌያቸውን ሲለቁ ፣

ቀ. ጧሪና ተንከባካቢ አጥተው መስራት የማይችሉ አዛውንቶች ቀበሌያቸውን ሲለቁ፣

በ. ከኤች ኣይ ቪ ኤድስ ጋር የሚኖሩ ፣

ተ. ወላጆቻቸው በሞት ያጡ ዕድሜያቸው ከ18 ዓመት በታች የሆኑ የሚያሳድጋቸውና የሚን ከባከባቸው ፍለጋ ቀበሌያቸውን የለቀቁ ልጆች፣

3. የዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1 ድንጋጌ ቢኖርም ይህ ማሻሻያ አዋጅ ከመውጣቱ በፊት፦

8

ሀ. ኣብ መሬት ገጠር ተመቺሎም ልዕሊ 2 ዓመት ጣብየኦም ዝለቐቹን ኣብ ክሊ ውሽጢ ወረደኦም ዘለውን ብምኽንያት ሽግሽግ ናብ ካሊእ ወረዳ ዝኸዱን ሰባት ኣብ ውሽጢ ሰለስተ ዓመት ናብ ገጠር ጣብያኦም እንተተመሊሶም ብዝነበሮም ትሕዝቶ ናይ መጥቃም መሰሎም ዝተሓለወ ይኸውን ፣

ለ. ኣብዚ ኣንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 3(ሀ) ዝተደንገገ ከም ዘሎ ኾይኑ ኣብ ከተማ ምምሕዳር ነበርቲ ዝኾኑ ናይቲ ከባቢ ወረዳ ሰብ ትሕዝቶ መሬትን ኦውን ዝምልከት ይኸውን፣

ሐ. ኣብዚ አንቀጽ ንኡስ ዓንቀጽ 3(ሀ)ን (ለ)ን ዝተመልከቱ ኣብ ውሽጢ ሰለስተ ዓመት ቅድሚ ናብ ገጠር ጣብያኦም ምምላሶም ትሕዝቶኦም ናይ ምምሕላፍ መሰሎም ተገዲቡ ይፀንሕ፣

መ. ኣብ ከተማ ወይ መሬቶም ካብ ዝርከበሉ ወፃኢ ኮይኖም ናይ ዝተዓደሉ መነባብረኦም ኣብ ሕርሻ ዝተመስረተ ኾይኑ ክሳብ ሐዚ ባዕሎም እናሓረሱን እናልምዑን ዝርከቡ ብዘለዎም ትሕዝቶ ናይ ምጥቃም መሰሎም ዝተሓለወ ይኸውን፣

ረ. መረቶም ኣዋፊሮ ዝጥቀሙን ወርሓዊ እቶቶም ብር 1000 /ሓደ ሽሕን ብርን/ ትሕቲኡን ዝኾነ ክሳብ ብህይወት ዘለው ጥራሕ ብለዘዎም ትሕዝቶ ናይ ምጥቃም መሰል ይህልዎም፣

ሰ. መሬቶም ኣዋፊሮም ዝጥቀሙን ወርሓዊ እቶቶም ልዕሊ ብር 1000 /ሓደ ሽሕን ብር/ ዝኾኑን መሬቶም ብቑጥታ ይውሰዱ ፣

ሸ. ወርሓዊ መሃያኦም ወይ ክፍሊቶም ብር 1000 /ሓደ ሽሕ ብርን/ ትሕቲኡን ዝኾኑ ሰራሕተኛታት መንግስትን ዘይመንግስታዊ ትካላትን ኣብ ውሽጢ ሓደ ዓመት ካበ መሬቶም ወይ ስሪሖም ክመረፁ ይግበር ።

ቀ.ወርሓዊ መሃያኦም ወይ ክፍሊቶም ልዕሊ ብር 1000 /ሓደ ሽሕ ብር/ ዝኾኑ ሰራሕተኛታት መንግስታውን ዘይመንግስታውን ትካላት መሬቶም ብቀጥታ ይውሰድ ፣ ይኹን ኦምበር ብመሬት ናይ ምጥቃም መሰሎም ንዝመርፀ ምርጫኦም ዝተሓለወ ይኸውን ፣

ሀ. በገጠር መሬት ተከፋፍለው ከሁለት ዓመት በላይ ቀበሌያቸውን የለቀቁና በወረዳቸው ክልል ውስጥ ያሉና በሽግሽግ ምክንያት ወደ ሌላ ወረዳ የሄዱ ሰዎች በሶስት ዓመት ጊዜ ውስጥ ወደ ገጠር ቀበሌቸው ከተመለሱ በነበራቸው ይዞታ የመጠቀም መብታቸውን የተጠበቀ ይሆናል ፣

ለ. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀጽ 3(ሀ) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ በከተማ አስተዳደር ነዋሪ የሆኑ የአከባቢው ወረዳ የመሬት ባለ ይዞታዎችንም ይመለከታል ፣

ሐ. በዚህ አንቀጽ በንኡስ አንቀጽ 3(ሀ) እና (ለ) የተመለከቱት በሶስት ዓመት ጊዜ ውስጥ ወደ ገጠር ቀበሌያቸው ከመመለሳቸው በፊት ይዞታቸውን የማስተላለፍ መብታቸውን ታግዶ ይቆያል ፣

መ. በከተማ ወይም መሬታቸው ከሚገኝበት ውጭ ሆነው መሬ የተሰጡ ኑሮኣቸው በግብርና የተመሰረተ ሆኖ እስከአሁን ድረስ ራሳቸው እያረሱና እያለሙ የሚገኙ ባላቸው ይዞታ የመጠቀም መብታቸው የተጠበቀ ይሆናል ፣

ሠ. መሬታቸው ለሌች አጋዝተው የሚጠቀሙ እና የወር ገቢያቸው ብር 1000 /አንድ ሺህ ብር/ እና ከዚያ በታች የሆኑ በህይወት እስካሉ ድረስ ብቻ በይዘታቸው የመጠቀም መብት ይኖራቸዋል ፣

ረ. መሬታቸውን ለሌሎች አጋዝተው የሚጠቀሙና የወር ገቢያቸው ከብር 1000 /አንድ ሺህብር/ በላይ የሆኑ ይዞታቸው በቀጥታ ይወሰዳል ፣

ሰ. የወር ደመወዛቸው ወይም ክፍያቸው ብር 1000 /አንድ ሺህ ብር/ እና ከዚያ በታች የሆኑ የመንግስት እና መንግስታዊ ያልሆኑ ተቋማት ሰራተኞች በአንድ ዓመት ጊዜ ውስጥ መሬታቸውን ወይም ሰራቸውን እንዲመርጡ ይደረጋል ፣

ሸ. የወር ደመወዛቸው ወይም ክፍያቸው ከብር 1000 /አንድ ሺህ ብር/ በላይ የሆኑ የመንግስትና መንግስታዊ ያልሆኑ ተቋማት ሰራተኞች መሬታቸው በቀጥታ ይወሰዳል ። ይሁን እንጂ በመሬት የመጠቀም መብታቸው ለሚመርጡ ምርጫቸው የተጠበቀ ይሆናል ፣

www.abyssinialaw.com

4. ብምኽንያት ምስፋሕ ከተማታት ትዝሕቶ መሬቶም ናብ ከተማ ክልል ዝኣተዎም ሓረስቶት ፦

ሀ. ካሕሳ ናይ ምርካብ መሰሎም ሕሉው ኾይኑ ኣብ ገጠር ብዝተረፎም መሬት ናይ ምጥቃም መሰል ይህልዎም ፣

ለ. ክሳብ ካሕሳ ዝኽፈሎም ኣብ ዘሎ እዋን መሰል ውርሲ ፣ ውህብቶ ፣ ላውጣ ፣ ኪራይን ሽግሽግን ይኽበረሎም ፣ ዝርዝሩ ብደንቢ ይውሰን፣

ሐ. ምምሕዳር ከተማ በዚ ኣዋጅ መሰረት መሰሎም ከኽብረሎም ይግደድ ።

13. <u>ብዛዕባ ኣብ ተሓራሳይ መሬት ዝርከቡ ኣግራብ</u>

1. ኣብ ተሓራሳይ መሬት ዝርከቡ ኣግራብ ዋንነት ናይቲ በዓል ትሕዝቶ ሓረስታይ እዮም ።
2. ልሙዕነት ተሓራሳይ መሬት ዝፃባእ ተኽሊ ምትካል ክልኩል እዩ። ኾይኑ ግን ኣብ ፀዳፍ መሬት እንተይሓረሱ ብመማረፂ ከም በለስን፣ቀላሚጦስን ካሊእ ቀዋሚ ተኽሊ ብድልየቶም ክተኽሉ ንዝደልዩ ጣብያ ኮሚቴ ምምሕዳር መሬት ገጠር ፣ ወረዳ ዴስክ ወይ ዝምልከቶ ኣካል እንትፈቅድ ክትኽሉ ይኽእሉ እዮም ፣ ዝርዝሩ ብደንቢ ይወስን ፣
3. ብዛዕባ ሓለዋን ኣጠቓቕማን ኣግራብ ዝወፀ ፌዴራል ኣዋጅ ቁፅሪ 94/86 ዝተደንገገ ከምዘሎ ኮይኑ ኣብ ተሓራሳይን መሬት ዝርከቡ ከም ዕጣን ፣ ዓየ ፣ ዓውሒ ፣ ሓንሳ ፣ ኣውሊዕ ፣ ፅሕዲ ፣ ዳዕሮ ፣ እንዳዲዕ ፣ ስሞኾ ፣ ሞሞና መቕዕ ፣ ሒቢ፣ ሳግላ፣ ዝግባ ዝመሳሰሉ ምቁራፅ ዝተኽልከለ እዩ።
4. ኣብ ተሓራሳይ መሬት ዝርከቡ ናይ እንዳዲዕን ዕጣንን ኣግራብ ናይቲ በዓል መሬይ ኾይኖም ዘፍረይዎ ዕጣንን እንዳዲዕን ብምሻጥ ወይ ብምክራይ ናይ ምጥቃም መሰል ኣለዎ ፣
5. ኣብ ተሓራሳይ መሬት ንዝርከቡ ኣግራብ እቲ በዓል ትሕዝቶ ኣድላይ ክንክን ናይ መግባር ግቡእ ኣለዎ።

14. <u>ብመሬት ናይ ምጥቃም መሰል ቁራፅ</u>

1. ኣብዚ ኣዋጅን ነዚ ኣዋጅ ንምፍፃም ዝወፅኡ ደንብታትን መምርሒታትን ብዘይምኽባር ኣብቲ መሬት ጉድኣት ንክበፅሕ ዝገበረን ብግቡእ ዘይጥቀምን ብዓል ትሕዝቶ መሬት ገጠር ብመሬት ናይ ምጥቃም መሰሉ ክሕደግ ይክእል ፣ ዓይነት ጉድኣትን መጠንን ብደንቢ ይውሰን፣

4. በከተሞች መስፋፋት ምክንያት የገጠር መሬት ይዞታቸው ወደ ከተማ ክልል የገባባቸው አርሶ አድሮች ፦

ሀ.ካሳ የማግኘት ምብታቸው እንደተጠበቀ ሆኖ በገጠር በቀራበቸው መሬት የመጠቀም መብት ይኖራቸዋል ፣

ለ. ካሳ እስከሚከፈላቸው ድረስ ባለው ጊዜ ውስጥ የውርስ ፣ ስጦታ ፣ ልዋጭ ፣ ኪራይና የሽግሽግ መብታቸው ይከበርላቸዋል ፣ ዝርዝሩ በደንብ ይወስናል፣

ሐ. የከተማ አስተዳደር በዚህ ኣዋጅ መሰረት መብታቸው እንዲያስከብርላቸው ይገደዳል።

13. <u>በሚታረሰ መሬት ላይ ስለሚገኙ ዛፎች</u>

1. በሚታረሰ መሬት ላይ የሚገኙ ዛፎች የመሬት ባለይዞታው አርሶ አደር ንብረት ናቸው፣
2. የሚታረስ መሬት ለምነትን የሚጻረሩ ተክሎች መትከል የተከለከለ ነው። ሆኖም ተዳፋት በሆነ መሬት ሳያርሱ በአማራጭ ቁልቋል ፣ ባህርዛፍና ሌላ ቋሚ ዕፀዋት ለመትከል የሚፈልጉ የቀበሌ የገጠር መሬት አስተዳደር ኮሚቴ ፣ የወረዳ ዴስክ ወይም የሚመለከተው አካል ሲፈቅድ መትከል ይችላሉ ፣ ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል፣
3. ስለዛፎች ጥበቃና አጠቃቀም የወጣው የፌዴራል አዋጅ ቁጥር 94/86 የተደነገገው እነዳለ ሆኖ ፣ በሚታረስ መሬታ ላይ የሚገኙነት እንደ ዕጣን ፣ ዓየ ፣ ዋንዛ፣ ቆንጥር ፣ ወይራ ፣ ጥድ ፣ ዋርካ ፣ የሙጫ ፣ ዛፍ ፣ ቅርቅራ ፣ ግራር ፣ በደኖ ፣ ኮሶ ዛፍ ሾላ ፣ ዝግባ የመሳሰሉት መቁረጥ የተከለከለ ነው፣
4. በሚታረሰ መሬት ላይ የሚገኙ የዕጣንና የሙጫ ዛፎች የመሬቱ በላይ ይዞታ ሆነው የሚያፈሩትን ዕጣንና ሙጫ በመሸጥ ወይም በማከራየት የመጠቀም መብት አለው ፣
5. የመሬት ባለይዞታ በመሬቱ ላይ ያሉትን ዛፎች አስፈላጊውን እንክብካቤ የማድረግ ግዴታ አለበት ።

14. <u>በመሬት የመጠቀም መብት መቋረጥ</u>

1. በዚህ አዋጅና ይሄን አዋጅ ለማስፈፀም የሚወጡ ደንቦችና መመሪያዎችን ባለማክበር በመሬቱ ላይ ጉዳት እንዲደርስ ያደረገና በአግባቡ ያልተጠቀመ የገጠር መሬት ባለ ይዞታ በመሬት የመጠቀም መብቱ ሊቋረጥ ይችላል። የጉዳቱ ዓይነትና መጠን በደንብ ይወሰናል ፣

10

www.abyssinialaw.com

2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተገለፀ ሓፈሻዊ ኣበሃህላ ከም ዘሎ ኾይኑ ዝኾነ ሓረስታይ ኣብቲ መሬት ንዘብፅሑ ጉድኣት ብተደጋጋሚ መጠንቐቕታ ከስተኻኽል ዘይክኣለ ብናይ ጣብያ ኮሚቴ ምምሕዳር መሬት ገጠር ናይ ውሳነ ሓሳብ ብናይ ወረዳ ዴስክ ውሳነን በቲ ወረዳ ስራሕ ፈፃሚት (ካቢኔ) እንትፀድቕ ብመሬት ናይ ምጥቃም መሰሉ ክቋረፅ ይኽእል ፣ ዝርዝሩ ብደንቢ ይውሰን ፣
3. እቲ ጣብያ ኮሚቴ ምምሕዳር መሬት ገጠር ዝተውሃበ ውሳነ ሓሳብ እቲ ወረዳ ዴስክ ኣድላይ ኾይኑ እንትረኽቦ ምፅራይ ብምግባር ናይ መወዳእታ መጠንቐቕታ ክህቦ ይኽእል፣
4. ዝኾነ ሓረስታይ ናይ መሬት ምጥቃም መሰሉ ብድልየቱ ክቋረፅ ይኽእል። ኾይኑ ግን ኣብቲ መሬት ዘብፅሑ ጉድኣት እንተሃልዩ ታሓታቲ ይኽውን፣
5. ናይ መሬት ምጥቃም መሰሉ ብፍቓዱ ወይ ድማ ብውሳነ ዝተቋረፆ ሓረስታይ ናይ ትሕዝቶ መረጋገፂ ደፍተሩ ኣብ ውሽጢ ሓደ ወርሒ ክመልሶ ግቡእ ኣለዎ፣
6. ብውሳነ ወይ ድማ ብፍቓድ መሬት ናይ ምጥቃም መሰሉ ዘቋረፀ ሓረስታይ መሊሱ መሬት ዝተረኽበሉ ኣገባብ ዝምልከት ብደንቢ ይውሰን ፣
7. ብመሬት ምጥቃም መሰል ብፍቃዱ ዘቋረፀ ሓረስታይ ኣብ ልዕሊ መሬት ዘፍረዮም ፍርያትን ዝሃነፃም ንብረታትን ናይ ምልዓል መሰል ኣለዎ። ካሕሳ ናይ ምርካብ መሰል ግን የብሉን ኾይኑ ግና ቀወምቲ ተኽሊ እንተሃሊይዎ እቲ መሬት ዝውሃቦ ኣካል ግምቱ ክኽፍሎ ይግበር።

15.<u>ብዛዕባ መሰል ምምሕላፍ ኢንቨስትመንት</u>

1. ሓደ ናይ ሕርሻ ኢንቨስትመንት ፕሮጀክት ምህርቲ ምሃብ ቅድሚ ምጅማሩ መሰል ኢንቨስትመንት ምምሕላፍ ኣይክኣልን ። ኾይኑ ግን ብባህሪ ናይቲ ፕሮጀክት ምህርቲ ዝጅምረሉ እዋን ልዕሊ ሓደ ዓመት ዝወሰድ እንትኾይኑ መሰል ኢንቨስትመንት ቅድሚ ምህርቲ ክመሓላለፍ ይኽእል እዩ፣ ዝርዝሩ ብደንቢ ይውሰን ፣
2. መሰል ኢንቨስትመንት በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ኣንቀፅ 1 ብዝተደንገገ መልክዑ ክመሓላለፍ ይኽእል እዩ።

2. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀፅ 1 የተገለፀው አጠቃላይ አባባል እንዳለ ሆኖ ማንኛውም አርሶ አደር በመሬቱ ላይ ላደረሰው ጉዳት በተደጋጋሚ ማስጠንቀቂያ ሊያስተካክል ካልቻለ በጣቢያው የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ የውሳኔ ሓሳብ በወረዳ ዴስኩም ውሳነ በወረዳው ስራ አስፈፃሚ (ካቢኔ) ሲፀድቅ በመሬት የመጠቀም መብቱ ሊቋረጥ ይችላል ። ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል ፣
3. በጣቢያ የገጠር መሬት አስተዳደር ኮሚቴ የተሰጠው የውሳኔ ሓሳብ የወረዳ ዴስክ አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው እንዲጣራ በማስረግ የመጨረሻ ማስጠንቀቂያ ሊሰጥ ይችላል ፣
4. ማንኛውም አርሶ አደር በመሬት የመጠቀም መብቱ በፍላጎቱ ሊያቋርጥ ይችላል ። ሆኖም በመሬቱ ላይ ያደረሰው ጉዳት ካለ ተጠያቂ ይሆናል ፣
5. በመሬት የመጠቀም መብቱ ብፍላጎት ወይም በውሳኔ የተቋረጠበት አርሶ አደር የይዞታ ማረጋገጫ ደብተሩ በአንድ ወር ጊዜ ውስጥ የመመለስ ግዴታ አለበት ፣
6. በውሳኔ ወይም በፍላጎቱ የመሬቱ መጠቀም መብቱ ያቋረጠ አርሶ አደር ድጋሚ መሬት የሚያገኝበት አግባብ በሚመለከት በደንብ ይወሰናል ፣
7. የመሬት መጠቀም መብቱ በፍላጎቱ ያቋረጡ አርሶ አደር በመሬቱ ላይ ያፈራው ፍሬና የገነባው ንብረት የማንሳት መብት አለው ። ካሳ የማግኘት መብት ግን የለውም ፣ ሆኖም ቋሚ ተክሎች ካሉት መሬቱ የሚሰጠው አካል ግምቱን እንዲከፍለው ይደረጋል።

15.<u>የኢንቨስትመንት መብት ስለማስተላለፍ</u>

1. የእርሻ ኢንቨስትመንት ፕሮጀክት ምርት መስጠት ከመጀመሩ በፊት፣ የእርሻ ኢንቨስትመንት መብት ማስተላለፍ አይቻልም። ሆኖም የኢንቨስትመንት ፕሮጀክቱ በባህሪው ምርት መስጠት የሚጀመረው ከአንድ አመት በላይ ከሆነ የኢንቨስትመንት መብት ከምርት በፊት መተላለፍ ይችላል ፣ ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል ፣
2. የኢንቨስትመንት መብት በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1 በተደነገገው መልኩ ሊተላለፍ ይችላል። ሆኖም ከቀረጥ ነፃ ሆነው የገቡ መሳሪያዎችና

11

ኣቐሑትን ቀረፅ ከይተኽፈሎም ናብ ካልኦት ወገን ክመሓላለፉ ኣይኽእሉን ፣ ተመሳሳሊ መሰል ዘለዎም ግን ከመሓላልፉ ይኽእሉ እዮም ።

3. ናይ መሬት ገጠር ብሊዝ ዝተኻረየ በዓል ሃፍቲ ናይ ምጥቃም መሰሉ ብውሕስና ንምትሓዝ ይኽእል እዩ። ዝርዝሩ ብደንቢ ዝውሰን ይኸውን ።

16.ምስፍሕፋሕ ኢንቨስትመንት

ሓዱሽ ቴክኖሎጅን ዝለዓለ ካፒታልን ብምጥቃም ውፅኢታዊ ናይ ልምዓት ምንቅስቃስ ሃሊይዎ ኢንቪስትመንቱ ከጋፍሕን ከመሓይሽን ንዝደሊ በዓል ፍቲ ይተባባዕ ፣ ዝርዝሩ ብደንቢ ይውሰን ።

17. ብዛዕባ ውርሲ

1. ብመሬት ናይ ምጥቃም መሰል ዘለዎ በዓል ትሕዝቶ እንተሞይቱ ፦

ሀ.ብቐዳምነት መሬት ዘይብሉ ውላድ ወራሲ ይኸውን፣

ለ. መዋቲ ውሉድ ዘይብሉ እንተኾይኑ መሬት ዘይብሉ ወላዲኡ ይወርሶ ፣

2. ብመሬት ናይ ምጥቃም መሰል ብውርሲ ክመሓላለፍ ዝኽእል፦

ሀ. ተሓራሳይ መሬት ዘይብሉ ውላድ ጡብ ምስ ደቂ መዕበይቲ ውላድ ጡብ ማዕረ ናይ ምውራስ መሰል ኣለዎ፣

ለ.እቲ ዝካየድ ውርሲ ካብ ካልኣይ ብርኪ ክሓልፍ የብሉን ። ኾይኑ ግን ባዓለ ትዝሕቶ መሬት እንትመውት ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዝወርስ ውሉድ እንተዘይሃልይዎ ናይ መዋቲ ትሕዝቶ መሬት ደቂ ደቁ ብቐጥታ ክወርሱ ይኽእሉ እዮም።

ሐ. ናይ ባዕሉ ግብሪ መሬት ዘለዎ ወይ ካብ ሕርሻ ወፃኢ መነባብሮ ዝቐየረ ሰብ ካብ መጠሻ ወፃኢ ተሓራሲ መሬት ክወርስ ኣይኽእልን ፣

መ. ከተማ ነበርቲ ዝኾኑ ውሉዳት መሬት ገጠር ናይ ምውራስ መሰል የብሎምን ።

3. ኣብ መንጎ ወረስቲ ዝግበር ናይ መሬት ምምቓቕል ካብ ዝነኣሰ ናይ መሬት ትሕዝቶ ንታሕቲ ናይ መሬት ምቁርራስ ከስዕብ ዝኽእል ክኸውን የብሉን። ወረስቲ ብዙሓት ኣብ ዝኾኑሉ እዋን መጀመሪያ ባዕሎም ተሰማሚያም ብሓባር ተጠቀምቲ ዝኾኑ ዕድል ይውሃብ፣ በዚ ክስማዕምዑ እንተዘይኪኢሎም እቃዎች ቀረጥ ሳይከፈልባቸው ለሌላ ሰው መተላለፍ አይችሉም ። ተመሳሳይ መብት ያላቸው ግን ማስተላለፍ ይችላሉ ።

3. የገጠር መሬት በሊዝ የተከራየ ባለሃብት የመጠቀም መብቱ በዋስትና ለማስያዝ ይችላል፣ ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል ።

16.ኢንቨስትመንት ስለማስፋፋት

አዲስ ቴክኖሎጂ እና ከፍተኛ ካፒታል በመጠቀም ውጤታም የልማት እንቅስቃሴ ኖሮት ኢንቨስትመንቱ ለማስፋፋትና ለማሻሻል የሚፈለግ ባለ ሃብት ይበረታታል ፣ ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል።

17.ስለ ውርስ

1. በመሬት የመጠቀም መብት ያለው ባለ ይዞታ ሲሞት ፦

ሀ. መሬት የሌለው ልጁ በቅድሚያ ወራሽ ይሆናል

ለ. ሚች ልጅ የሌለው ከሆነ መሬት የሌለው ወላጁ ይወርሰዋል ፣

2. የመሬት መጠቀም መብት በውርስ ሊተላለፍ የሚችለው ፦

ሀ. የሚታረስ መሬት የሌለው ጉዲፈቻ ከጉዲፈቻ አሳዳጊው ልጆት ጋር እኩል የመውረስ መብት አለው፣

ለ. የሚካሃደው ውርስ ከሁለተኛ ደረጃ የውርስ ደረጃ ማለፍ የለበትም ። ሆኖም የመሬት ባለ ዞታ ሲሞት በዚህ አዋጅ መሰረት የሚወርስ ልጅ የሌለው ከሆነ የሚች የልጅ ልጆች ቀጥታ መውረስ ይችላሉ ፣

ሐ. የራሱ የመሬት ይዞታ ላለው ወይም ከግብርና ውጪ ኑሮውን የለወጠ ሰው ከጎጆ መውጫ በስተቀር የእርሻ መሬት መውረስ አይችልም፣

መ. በከተማ የሚኖሩ ልጆች የገጠር መሬት የመውረስ መብት የላቸውም፣

3. በወራሾች መካከል የሚደረግ የመሬት መከፋፈል ከአንስተኛ የመሬት ይዞታ በታች የመሬት መቆራረስ የሚፈጥር መሆን የለበትም ። ወራሾች ብዙ በሚሆኑበት ጊዜ መጀመሪያ ራሳቸው ተስማምተው በጋራ ተጠቃሚዎች የሚሆንበት እድል ይሰጣል ፣ በዚህ መስማማት ካልቻሉ

12

www.abyssinialaw.com

ካብ ዝነኣሰ ትሕዝቶ መሬት ምቁርራስ ብዘየስዕብ መንገዲ ብዕፃ ይወሃብ ፣

4. ናይዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 3 ድንጋገ ኣብ ባህላዊ መስኖታትን ዓይኒ ማያትን ንዝህሉ ናይ መሬት ኣጠቓቕማ መጠን ዝትንክፍ ኣይኮነን ፣
5. በዓል ትሕዝቶ እንትመውት ኣብዚ ዓንቀፅ ብዝተደንገገ መሰረት ተኪኡ ዝወርስ ዘይብሉ እንተኾይኑ መሬቱ ናብ ጣብያ ኮሚቴ ምምሕዳር መሬት ገጠር ተመሊሱ መሬት ንዘይብሎም ክዕደል ይግበር ፣
6. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 5 ዝተደንገገ እንተሃሊው'ውን መሬት ዘይብሉን ኣብናይ መዋቲ ገዛ ዝዓበየ ወይ ጠዋሪ ዝኾነ ሰብ ሕጋዊ ወራሲ ናይ ዘይብሉ መሬት ቀዳምነት ተዋሂብዎ ክሸጋሸግ ይግባእ ፣
7. ንሓረስታይ ዝተውሃበ ብናይ መሬት ገጠር ናይ ምጥቃም መሰል ውርሲ ዝምልከት ምስዚ ኣዋጅ ዝጓነፁ ናይ ፍትሃብሄር ሕጊ ድንጋጌታት ውርሲ ተፈፃምነት ኣይህልውምን ፣

18.<u>መጠን ትሕዝቶ መሬት ገጠር</u>

1. ቅድሚ ሐዚ በቢከባቢኡ ብሕጋዊ መንገዲ ዝተዓደለ ናይ ሓደ ስድራ ትሕዝቶ መሬት ከም ዘሎ ኾይኑ ንቕድሚት ዝዕደል መጠን ዝነኣሰ ትሕዝቶ መሬት ትሕቲ 0.25 ሄክታር ክኸውን የብሉን ፣ እዙይ ግና ኣብ ከባቢ ብመስኖ ንዝለምዕ መሬት ኣይሓውስን ፣
2. ንቅድሚት ዝዕደል ዝልዓል ስፍሓት መሬት ከከም ከባቢኡ ኩነታት ብደንቢ ዝውሰን ይኸውን ።

19.<u>ኣብ ሞንጎ ሰብ ትሕዝቶ ሓረስቶት ዝግበር ልውውጥ መሬት</u>

1. መሬት ክለዋወጡ ዝደልዩ ሓረስትቶ ንልምዓት ሕርሻ ብዝጥዕም ኩነት ብስምምዕነት ክለዋወጡ ይኽእሉ ፣
2. ናይ ዝተለወጠ መሬት ወረቐት ምስክር ተስተኻኺሉ ክውሃብ ይግበር፣
3. ዝኾነ በዓል ትዝሕቶ መሬት ምስ ዝደለዮ ካሊእ በዓል ትሕዝቶ መሬት ካብ ወረዳ ናብ ወረዳ ይኹን ካብ ጣቢያ ናብ ጣቢያ ብስምምዕነት ትሕዝትኡ ናይ ምልዋጥ መሰል ኣለዎ ፣ ዝርዝሩ ብደንቢ ይውሰን፣

ከኣነስተኛ የመሬት ይዞታ በታች መቆራረስ በማያስከትል መንገድ በእጣ ይሰጣል፣

4. የዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀጽ 3 ድንጋገ በባህላዊ መስኖዎችና የውሃ ምንጮች የሚኖር መሬት አጠቃቀም መጠን የሚመለከት አይሆንም ፣

5. ባለይዞታው በሞት ሲለይ በዚህ አንቀፅ በተደነገገው መሰረት ወራሽ የሌለው ከሆነ መሬቱ ወደ ቀበሌ የገጠር መሬት አስተዳደር ኮሚቴ ተመልሶ መሬት ለሌላቸው እንዲታደል ያደርጋል ፣

6. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 5 የተደነገገው ቢኖርም መሬት የሌለውና በሚቹ ቤት ያደገወይም ጧሪ ለሆነ ሰው ፣ ሕጋዊ ወራሽ የሌለው መሬት ቅድሚያ ተሰጥቶት ሊሸጋሸግ ይገባል ፣

7. በአርሶ የተሰጠ በገጠር መሬት የመጠቀም መብት ውርስ በሚመለከት ከዚህ አዋጅ ጋር የሚቃረኑ የፍትሃብሄር የውርስ ድንጋጌዎች ተፈጻሚነት አይኖራቸውም፣

18.<u>የገጠር መሬት የይዞታ መጠን</u>

1. ከአሁን በፊት በየአከባቢው በሕጋዊ መንገድ የተከፋፈለ የአንድ ቤተሰብ የመሬት ይዞታ እንዳለ ሆኖ ለወደፊት የሚሰጥ አነስተኛ የመሬት ይዞታ መጠን ከ0.25 ሄክታር በታች መሆን የለበትም ፣ ይህ ግን በመስኖ የሚለማ መሬትን አይጨምርም።
2. ለወደፊቱ የሚሰጥ ከፍተኛ የመሬት ይዞታ ሰፋት እንደየአከባቢው ሁኔታ በደንብ የሚወሰን ይሆናል ።

19.<u>በባለይዞታ አርሶ አደሮች መካከል የሚደረግ የመሬት ለውውጥ</u>

1. መሬት መለዋወጥ የሚፈልጉ አርሶ አደሮች ለግብርና ልማት በሚመች ሁኔታ በስምምነት መለዋወጥ ይችላሉ ፣
2. የተለወጠውን መሬት የምስክር ወረቀት ተስተካክሎ እንዲሰጥ ይደረጋል ፣
3. ማንኛውም ባለ ይዞታ ከሚፈልገው ከሌላ የመሬት ባለ ይዞታ ጋር ከወረዳ ወደ ሌላ ወረዳ ወይም ከቀበሌ ወደ ሌላ ቀበሌ የመሬት ይዞታውን በስምምነት የመለወጥ መብት አለው ፣ ዝርዝሩ በደንብ ይሰናል ፣

13

www.abyssinialaw.com

4. ናይ ሰብኣይን ሰበይትን ናይ ሓባር ዝኾነ መሬት ብናይ ክልቲኦም ስምምዕነት ጥራሕ እቲ ምልውዋጥ ይፍፀም ፣
5. ወራሲ ናይ ዘይብሉ ትሕዝቶ መዋቲ መሬት ንውላዱ ቀዳምነት ተዋሂብዎ ክልውጥ ይኽእል ‘ዩ ፣ ዝርዝርሩ ብደንቢ ይውሰን።

20.ምምሕዳር መሬት

1. ስልጣን ምምሕዳርን ኣጠቓቕማን መሬት ገጠር ንዝምልከቶ ኣካል ዝተውሃበ ኽይኑኣብ ሕድሕድ ጣብያን ቁሸትን ኮሚቴ ምምሕዳር መሬት ገጠር እንትህሉ ኣብ ወረዳ ድማ ዴስክ ይህሉ ። ዝርዝር ኣፈፃፅማኡ ብደንቢ ይውሰን ፣
2. ሕድሕድ ጣብያ ወይ ወረዳ ካብቲ ዝሓለፍ መሬት መቓሎ ተኽሊሉ ካብ ዝተውሃቦ ወፃኢ ዘሎ መሬት ብቢብርኩ ዝምልከቶም ኣካላት ዝመሓደር ኽይኑ ብዘይኻ ፍቓድን መምርሒን እቲ ክልል መንግስቲ ምሓዝን ምኽላልን ኣይከኣልን ፣
3. መንግስቲ ንናይ ሓባር ትሕዝቶ መሬት ገጠር ከምኣድላይነቱ ናብ ውልቀ ትሕዝቶ ከዛውር ይኽእል፣
4. ኣጠቓቕማ ክፍቲ ቦታታትን ጎቦታትን ብዝምልክት ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ክልል ብዘውፅኦ ደንቢ ይውሰን ።

21.በዓል ትሕዝቶ መሬት ገጠር ንህዝቢ ጥቕሚ ተባሂሉ ትሕዝቶ መሬቱ ዝውሰደሉ ኩነታት

1. በዓል ትሕዝቶ መሬት ገጠር ንህዝቢ ጥቕሚ ተባሂሉ መሬቱ ብመንግስቲ እንትውስድ ኣብቲ መሬት ንዝገበሮ ምምሕያሽን ንዘፍረዮ ንብረትን ተመጣጣኒ ካሕሳ ይኽፈሎ ፣ ወይ ድማ ብዝተኽኣለ መጠን ንዝተወሰዶ መሬት መተካእታ ካሊእ ተለዋጢ መሬት ንኽረክብ ይግበር።
2. ኣብቲ ዝተወሰደ ትሕዝቶ መሬት ንዝርከብ ንብረት ዝኽፈል ካሕሳ እቲ ንብረት ብዘለዎ ኩነታት ንምትካእ ዘኽእል ክኸውን ኣለዎ፣
3. ኣብ መሬት ንዝተገበረ ቀዋሚ ምምሕያሽ ዝኽፈል ካሕሳ ኣብቲ መሬት ዝወዓለ ገንዘብን ናይ ጉልበት ዋጋን ዝትክእ ይኽውን፣
4. የባልና የሚስት የጋራ የሆነ መሬት የመሬት መለዋወጡ በሁለቱም ስምምነት ብቻ ይፈጸማል፣
5. ወራሽ የሌለው የሚች የመሬት ይዞታ ልጅ ቅድሚያ ተሰጥቶት ሊለውጥ ይችላል ፣ ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል ።

20.የመሬት አስተዳደት

1. የገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም ስልጣን ለሚመለከተው አካል የተሰጠ ሆኖ በእያንዳንዱ ቀበሌና ጎጥ የመሬት አስተዳደር ኮሚቴዎች ሲኖሩ በወረዳ ደግሞ ዴስክ ይኖራል ። ዝርዝር አፈፃፀሙ በደንብ ይወሰናል ፣
2. እያንዳንዱ ጣቢያ ወይም ወረዳ ካለፈው የመሬት ክፍፍል ተከልሎ ከተሰጠው መሬት ውጪ ያለውን መሬት በየደረጃ ው ባሉት የሚመለከታቸው አካላት የሚተዳደር ሆኖ ከክልል መንግስት ፍቃድና መመሪያ ውጪ መሬት መያዝና መከለል አይቻልም፣
3. መንግስት የወል የገጠር መሬት ይዞታን እንደአስፈላጊነቱ ወደ ግል ይዞታ ማዛወር ይችላል ።
4. የክፍት ቦታዎችና ተራራዎች አጠቃቀም በተመለከት የክልሉ ስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት በሚያወጣው ደንብ ይወሰናል ።

21.የገጠር መሬት ባለይዞታ ለሕዝብ ጥቅም ተብሎ የመሬት ይዞታው የሚወሰድበት ሁኔታ

1. የገጠር መሬት ባለይዞታ ለህዝብ ጥቅም ተብሎ መሬቱ በመንግስት ሲወሰድ በመሬቱ ላይ ላደረገው መሻሻልና ላፈራው ንብረት ተመጣጣኝ ካሳ ይከፈለዋል ፣ ወይም በታቻለ መጠን ለተወሰደበት መሬት ምትክ ሌላ ተለዋጭ መሬት እንዲያገኝ ይደረጋል።
2. በሚወሰደው የመሬት ይዞታ ላይ የሚገኝ ንብረት የሚከፈል ካሳ ንብረቱን ባለበት ሁኔታ ለመተካት የሚያስችል ይሆናል ፣
3. በመሬት ላይ ለተደረገ ቋሚ መሻሻል የሚከፈል ካሳ በመሬቱ ላይ የዋለውን ገንዘብና የጉልበት ዋጋ የሚተካ ይሆናል፣

14

www.abyssinialaw.com

4. እቲ ንብረት ካብዚ ዘለዎ መሬት ናብ ካሊእ ብምዝዋር ዳግም ክትከልን ከም ዝነበሮ ግልጋሎት ንምሃብ ዝኽእል ንብረት መልዓሊ ናይቲ ንብረት ፣ መጎዓዚን መሊስካ ናይ ምትከል ወፃእን በዚ ዝስዕብ ጉድኣት እንተሃልዩ ንዕኡ ዝሽፍን ካሕሳ ይኽፈል ።
5. ናይ መፈናቐሊ ካሕሳን ናይ ዝተፈላለዩ ንብረታት ቀመር ካሕሳን ብዝምልከት ዝወፀ ናይ ፌደራል ኣዋጅ ቁፅሪ 455/97 ፣ ደንቢ ቁፅሪ 135/99 ከምኡ ‘ውን ብክልል ብዝወፅእ መምርሒ መሰረት ተፈፃሚ ይኸውን።

22. <u>ሽግሽግ መሬት ገጠር</u>

ሽግሽግ መሬት ገጠር ብዝምልከት ምምሕዳርን ኣጠቓቕማን መሬት ገጠር መንግስቲ ፌደራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ኢትዮድያ ኣዋጅ ቁፅሪ 456/97 ዓንቀፅ 9 ዝተደንገገ ከም ዘሎ ኾይኑ ፦

1. ብሰፈራ ወይ ድመ ብኻሊእ ምኽንያት ብድልዮቶም ንልዕሊ ክልተ ዓመት ጣብየኦም ለቒቆም ናይ ዝኸዱ መሬት ብዝምልከቶ ኣካል ንክመሓደር ተገየሩ መሬት ንዘይብሎም ወይ ድማ ንዝነኣሶም ብሽግሽግ ክወሃብ ይግበር፣
2. ጎቦታትን ጉህሚታትን ፍግር መሬትን ብርስትን ብዘየሰዕብ መንገዲ ብሽግሽግ ወይ ድማ ብኢንቨስትመንት ኣብ ጥቕሚ ክውዕሉ ክግበር ይኽእል። ዝርዝር ኣፈፃፅምኡ ብደንቢ ይውሰን።

23. <u>ብዛዕባ ኣብ ከባቢ ግድብ ዘሎ መፋሰስን ዝለምዕ መሬትን ኣጠቓቕማን ሽግሽግን</u>

1. ብምኽንያት ህንፀት ልምዓት መስኖ ካብ መሬቶም ንዝፈናቐሉን መሬቶም በቲ መስኖ ዝለምዕን ሓረስቶት ቀዳምነት ብምሃብ ኣብ መስኖ መሬት ክሸጋሸጉ ይግበር፣
2. በዚ መስኖ ክለምዕ ዝኽእል ዝውሃበ መጠን ትሕዝቶ መሬት ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተጠቐሱ ካብ ዝግበኦም ንላዕሊ ኾይኑ ክርከብ ኮ ኣብቲ መስኖ ከባቢ ብቐረባ ዝርከቡ ክጥቀሙ ዝግበኦም ሓረስቶት ብቕደም ሰዓብ ብመሬት መቐሎ ወይ ብሽግሽግ ዝተውሃቦም ትሕዝቶ መሬቶም ወሲኹ ብሓባር ክሸጋሸጉ ይገብር፣
3. ንልምዓት መስኖ ምችው ኣብ ዝኾኑ ከባቢታት ትሕዝቶ መሬት ዘለዎ ሰብ ብመስኖ ተጠቒሙ መሬቱ ናይ ምልማዕ ግቡእ ኣለዎ ፣

4. ንብሩቱን ከሚገኝበት መሬት ወደሌላ መሬት በመዛወር እንደገነናሊተከልን እንደነበረ አገልግሎት ለመስጠት የሚችል ንብረት ንብረቱንየማንሻ ፣ የማንጓጓና መልሶ የመትከይ ወጪና በዚህ የሚወጣ ጉዳት ሲኖር ይህንኑ የሚሸፍን ካሳ ይከፈላል፣

5. የመፈናቀያ ካሳና የተለያዩ ንብረቶች ካሳ ቀመር በሚመለከት የወጣውን የፌዴራል አዋጅ ቁጥር 455/97 ፣ ደንብ ቁጥር 135/99 እንዲሁም በክልሉ በሚወጣ መመሪያ መሰረት ተፈፃሚ ይሆናል ።

22. <u>የገጠር መሬት ሽግሽግ</u>

የገጠር መሬት ሽግሽግ በተመለከተ የኢትዮድያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፖብሊክ መንግስት የገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም አዋጅ ቁጥር 56/97 አንቀጽ 9 ላይ የተደነገገው እንዳለ ሆኖ፦

1. በሰፈራ ወይም በሌላ ምክንያት በፍላጎታቸው ቀበሌያቸውን ከሁለት ዓመት በላይ ለቀው የሄዱትን መሬተቸውን በሚመለከተው አካል እንዲተዳደር ተደረጎ መሬት ለሌላቸው ወይም ለነሳቸው በሽግሽግ እንዲሰጥ ይደረጋል፣

2. ተራሮችና ቦረቦሮች የመሬት መሸርሸርና መራቆትን በማያስከትል መንገድ በሽግሽግ ወይም በኢንቨስትመንት ጥቅም ላይ እንዲውሉ ሊደረግ ይችላል ። ዝርዝር አፈፃፀሙ በደንብ ይወሰናል ።

23. <u>በግድቦች አከባቢ ያለውን የፋሰስና የሚለማ መሬት አጠቃቀምና ሽግሽግ</u>

1. በመስኖ ልማት ስራ ግንባታ ምክንያት ለሚፈናቀሉና መሬታቸው በግድቡ የሚለማአርሶ አደሮች ቅድሚያ በመሰጠት በመስኖ መሬሩ እንዲሸጋገሽጉ ይደረጋል ፣
2. በመስኖ ሊለማ የሚችል የመሬት ስፋት ድርሻ የሚሰጠው በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 ለተጠቀሱት ከሚገባቸው በላይ ሆኖ ሲገኝ በመስኖው አከባቢ የሚኖሩ አርሶ አደሮች ለመስኖ ካላቸው ቀረቤታ በቅደም ተከተል እየታየ በመሬት ክፍፍል ወይም በሽግሽግ የተሰጣቸውን መሬት ጨምሮ በጋራ እንዲከፋፈሉ ይደረጋል ፣
3. ለመስኖ ልማት አመቺ በሆኑ ቦታዎች የመሬት ይዞታ ያለው ሰው በመስኖ ተጠቅሞ መሬቱን የማልማት ግዴታ አለበት ፣

15

www.abyssinialaw.com

4. ናይቲ ግድብ ህልውናን ግልጋሎትን ንምሕላውን ቀፃልነቱ ክህልዎ ንምግባርን ናይቲ ግድብ መፈሰስ ምዕቃብ ስራሕ በቲ ናይቲ ከባቢ ሕብረተሰብ ብሓባር ክስራሕ ኣለዎ ፣
5. ኣብ ግድብ መፋሰስ ዝህሉ ኣጠቓቕማ መሬት በቲ ዝምልከት ኣካል ተፀኒዑ ብዝቐርብ መሪሕ ትልሚ ኣጠቓቕማ መሬት መሰረት ገይሩ ንሕርሻ ፣ ንሕዛእቲ ፣ ንመንበሪ ገዛ መስርሒ ፣ ንደኒ ፣ ከምኡ'ውን ካብ ሰብን እንስሳን ነፃ ዝኾነ መሬት ክኸለል ይኽእል ' ዩ። ተጠቀምቲ ነቲ ዝወፅእ መሪሕ ትልሚ ኣጠቓቕማን መሬቱ ተግባራዊ ናይ ምግባር ግቡእ ኣለዎም፣
6. በቲ ግድብ ዝዓቐረ ማይ ተጠቀምቲ ዝኾኑ ሓረስቶት እቲ ግድብን መትረባት ንቀፃልነት ንክህልዎም ናይ ምፅጋንን ምክንኻንን ፣ ከምኡ 'ውን ዝተዓቀበ /ዝተገደበ/ መፋሰስ ኣድላይ ሓለዋን ዕገናን ናይ ምግባር ግቡእ ኣለዎም ፣
7. በቲ ግድብ ዝዓቐረ ማይ ተጠቀምቲ ዝኾነ ሓረስቶት ብዝምልከቶ ኣካል ንቐድሚት ተነፂሩ ብዝወፅእ ታሪፍ መሰረት ክፍሊት ግልጋሎት ክኽፍሉ ግብእ ኣለዎም ። ዝርዝሩ ብደንቢ ይውሰን፣
8. ብምኽንያ ኣብ ግድብ ዝዓቐረ ማይ ክኽሰቱ ዝኽእሉ ማይ ወለድ ሕማማት ናይ ምክልኻልን ግቡእ ናይቲ ከባቢ ህዝብ ፣ ምምሕዳርን ቢሮ ሓለዋ ጥዕና እዩ፤
9. ግድብ ኣብ ዝስርሐሉ ከባቢ ካብ መንበሪ ቦትኡም ንዝፈናቐሉ ሓረስቶት በኢ ኣዋጅ ዝተደንገገ ናይ መንበሪ ገዛ መስርሒ ኣተዓዳድላ ኣግባብ ቀዳምነት ተዋሂብዎም ንመንበሪ ገዛ መስርሒ ዝኾነ ቦታ ክረኽቡ ይግበር ፣ ዝርዝሩ ብደንቢ ይውሰን።
10. ዝኮነ ናይ መስኖ ተጠቀሚ በዓል ትሕዝቶ መሬት ንክልተ ተኸታተሊ ዓመታት ብመስኖ ተጠቒሙ ዝንተዘይልሚዑ መሬቱ ተሓዲጉ ንኻሊእ ክሸጋሸግ ይኽእል፣ ኣግባብ ምሕዳግ መሬት ብምዝምልክት ሰዒቡ ብዝወፅእ ደንቢ ዝውሰን ይኸውን ፣

24. <u>ብዛዕባ ዘይሕረስ መሬት</u>

1. ዘይሕረስ መሬት ንገዛውትን ንኻልኦት ዝተፈላለዩ ማሕበራዊ፣ ኢኮኖሚያውን ስነ - ከባቢያውን ስራሕቲ ዘድልዩ ህንፃታትን ቦታታትን ፣ ካልኦት መንግስቲ

4. የግድቡ ህልውናና ግልጋሎት ለመጠበቅና ቀጣይ አገልግሎት እንዲሰጥ የግድቡ ተፋሰስ ጥበቃ በአከባቢው ህዝብ በጋራ መከናወን አለበት ፣
5. በግድብ ተፋሰስ የሚደረግ የመሬት አጠቃቀም በሚመለከተው አካል ተጠንቶ በሚቀርብ የመሬት አጠቃቀም መሪ ዕቅድ መሰረት ለእርሻ ፣ ግጦሽ ለመኖሪያ ቤት መስሪያ ፣ ለደን እንዲሁም ከሰውና እንስሳ ነፃ ሊሆን የሚችል መሬት ሊከለል ይችላል ። ተጠቃሚዎች የሚወጣውን የመሬት አጠቃቀም መሪ እቅድ ተግባራዊ የማድረግ ግዴታ አለባቸው ፣
6. በግድቡ የታቀበ ውሃ ተጠቃሚ የሆኑት አርሶ አደሮች ግድቡንና ቦዮቹን በቀጣይነት አገልግሎት እንዲሰጡ የመጠገን ፣ የመንከባከብ፣ እንዲሁም የተገደበውን ተፈሰስ አስፈላጊውን ጥበቃና ጥገና የማድረግ ግዴታ አለባቸው።
7. በሚመለከተው አካል ለወደፊት ተለይቶ በሚወጣ ታሪፍ መሰረት ብግድቡ ውሃ ተጠቃሚ አርሶ አደሮች ለሚጠቀሙበት ውሃ የአገልግሎት ክፍያ እንዲከፍሉ ግዴታ አለባቸው ፣ ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል ።
8. በግድቡ ያቆረ ውሃ ምክንያት ሊከሰቱ የሚችሉ ውሃ ወለድ በሽታዎች የመከላከል ግዴታ የአከባቢው ህዝብ ፣መስተዳድርና የጤና ጥበቃ ቢሮ ነው፣
9. ግድቡ በሚሰራበት አካባቢ ከመኖሪያቸው ለሚፈናቀሉ አርሶ አደሮች በዚህ አዋጅ የተደነገገው የመኖሪያ ቤት መስሪያ አስጣጥ መሰረት ቅድሚያ ተሰጥቷቸው ለመኖሪያ ቤት መስሪያ ቦታ እንዲያገኙ ያደረጋል ፣ ዝርዝሩ ደንብ ይወሰናል።
10. ማንኛውም በመስኖ የሚጠቀም የመሬት ባለይዞታ መሬት ለሁለት ተከታታት ዓመታት በመስኖ ተጠቅሞ ካላለማ መሬቱ ተወስዶ ለሌላ ሊሸጋሸግ ይችላል ። የመሬቱ አወሳሰድ በተመለከተ ቀጥሎ በሚወጣው ደንብ የሚወሰን ይሆናል ፣

24. <u>ስለማይታረስ መሬት</u>

1. የማይታረስ መሬት ለቤቶች እና ለተለያዩ የማህበራዊ ፣ ኢኮኖሚያዊና ስነ-አካባቢያዊ ክንዋኔዎች የሚያስፈልጉትን ህንፃዎችና ቦታዎች ፣

16

www.abyssinialaw.com

ንመንግስታውን ዘይመንግስታውን ስራሕቲ ዝኽልሎም ቦታታት የጠቓልል። ዝርዝር ኣፈፃፅምኡ ብደንቢ ይውሰን፣

2. ንዝተፈላለዩ ማሕበራዊ ግልጋሎት ንዝስርሑ ስራሕቲ ዝወሃብ መሬት ብዝተኽኣለ መጠን ንተሓራሳይ መሬት ክሻመ የብሉን።

25.ብዛዕባ ንመጠሻ ዝወሃብ ቦታ

1. 18 ዓመትን ካብኡ ንላዕልን ዕድመ ዘለዎም መጠሻ ዘይብሎም ነበርቲ እቲ ጣብያ ፣ ኣብ ስደት ዝነበሩ ከምኡ'ውን ብዝተፈላለየ ምኽንያት መጠሻ ዝሰኣኑ በዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 12 ንኡስ ዓንቀፅ 3 ፊደል "ሀ" መሰረት ናብ ገጠር ጣብያ ዝምለሱ ንመጠሻ ዝኽውን ቦታ ዘይብሎም ሓረስቶት ቅድም ክብል ኣብ ዝተገበረ መሬት መቐሎ ንመጠሻ ኣብ ዝተኽለለ ቦታ ይውሃቦም ፣ ዝርዝርሩ ብደንቢ ይውሰን፣
2. ንመጠሻ ዝተኽለለ ቦታ ኣብ ዘይብሎም ከባቢታት እቲ ናይ ጣብያ ምምሕዳር ምስ ናይቲ ወረዳ ዴስክ ብምኻን ተሓራሳይ ኣብዘይኾነ ንመጠሻ ክኽውን ዝኽእል መሬት ክወሃቦም ይግበር፣ ዝርዝሩ ብደንቢ ይውሰን፣
3. ንመጠሻ ዝውሃብ ቦታ መጠን 20*20 ሜትሮ ይኽውን ፣
4. ኣወሃህባን ንመጠሻ ዝኽውን ቦታ ኣብ ስደት ንዝነበሩ ሓረስቶት ቀዳምነት ብምሃብ ይፍፀም ። ቀሚሉ ዕድሜኦም ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተጠቐሱ መናእሰይ ካብ ዝዓበየ ዕድመ ጀሚሩ ብዕድሜኦም ቅድም ሰዓብ መሰረት ይውሃቦም ። ኣብ ውሽጢ ሓደ መዓልቲ ንዝተወለዱ መናእሰይ ብዕፃ ብምፍላይ ይወሃቦም
5. ንመጠሻ ዝኽውን ዝተኽለለ ወይ ክኽለል ዝኽእል መሬት ኣብዘይብሎም ከባቢታት ወለዲ ኣብናይ ባዕሎም ትሕዝቶ መጠሻ ንውላዶም መስርሒ ገዛ ብፍቓዶም ክህቡ ይኽእሉ፣
6. ንመጠሻ ዝውሃብ ቦታ፦

ሀ. ዝተለቐቐ መጠሻ ፣
ለ. መተሓላለፊ መንገዲ ዘይዓፁ ፣
ሐ. ካብ ግልጋሎት መውሃቢ ትካላት ከም ክሊኒክ፣ ቤት ትምህርቲ ፣ መንገዲ ዘይረሓቐ፣
መ. ንቐፃላይ ብመጠሻነት ከገልግልን ክሰፍሕን ኣብ ዝኽእል ከባቢ፣

ሌሎች መንግስት ለመንግስታዊ እነናመንግስታዊ ያልሆኑ ሰራዎች የከለላቸው ቦታዎችን ያጠቃልላ። ዝርዝር አፈጻጸሙ በደንብ ይወስናል ፣

2. ለተለያዩ ማሕበራዊ አገልግሎቶች ለየሚሰሩ ስራዎች የሚሰጥ መሬት በተቻለ መጠን የሚታረሰ መሬትን መሻማት የለበትም፣

25.ለጎጆ መውጫ ስለሚሰጥ ቦታ

1. ጎጆ መውጫ ያለገኙ 18 ዓመትና ከዛ በላይ ዕድሜ ያለቸው የቀበሌው ነዋሪዎች ፣ በስደት የነበሩ እንዲሁም በተለያየ ምክንያት ጎጆ መውጫ ያጡ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 12 ንኡስ አንቀፅ 3 ፊደል "ሀ" መሰረት ወደ ገጠር ቀበሌያቸው የሚመለሱ የጎጆ መውጫ የሚሆን ቦታ የሌላቸው ገበሬዎች ቀደም ሲል በተደረገው የመሬት ክፍፍል ለጎጆ መውጫ ተብሎ በተከለለ መሬት ይሰጣቸዋል ፣ ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል ።

2. መኖሪያ ቤተ ማስሪያ ተብሎ የተከለለ መሬት የሌላቸው አከባቢዎች የቀበሌው አስተዳደር ከወረዳው ዴስክ ጋር በመሆን በማይታረስ መሬት ለጎጆ መውጫ ሊሆን የሚችል መሬት ሊሰጥ ይችላል፣ ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል።
3. ለጎጆ ማውጫ የሚሰጥ ቦታ 20*20 ሜትር ይሆናል ፣
4. ለጎጆ መውጫ መሬት አሰጣጥ በተመለከተ በስደት ለነበሩት በቅድሚያ ይሰጣል ፣ በመቀጠል እድሚያቸው በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1 የተጠቀሱት ወጣቶች እድሜያቸው ቅደም ተከተል መሰረት በዕድሜ የበለጡትን በማስቀደም ይሰጣቸዋል ፣ በአንድ ቀን ውስጥ የተወለዱ ወጣቶች በእጣ በመለየት ይሰጣቸውል፣
5. ለጎጆ መውጫ የተከለለ ወይም ሊከለል የሚችል መሬት በሌለባቸው አከባቢዎች ፣ ወላጆች በፈቃዳቸው ለልጆቻቸው ከራሳቸው ጎጆ መውጫ ቤት መስሪያ ሊሰጡ ይችላሉ ፣

6. ለጎጆ መውጫ የሚሰጥ ቦታ ፦

ሀ.የተለቀቀ ጎጆ መውጫ ፣
ለ.መተላለፍያ መንገድ የማይዘጋ፣
ሐ. ከግልጋሎት ሰጪ ድርጅቶች እንደ ክሊኒክ ፣ ትምህርት ቤት ፣ መንገድ ያልራቀ፣
መ. ለቀጣይ ጎጆ መውጫ ሊያገለግልና ሊሰፋ በሚችል አከባቢ፣

17

www.abyssinialaw.com

ረ. ብቑዓልነከት ስሩዕ ዝኾነ መጠሻ ፕላን ዝወፀሉን ዝቕፅል ንምኽታም ዘመቹን ግልጋሎት መሰረት ልምዓት ብቑሊሉ ክበፅሐሉ ዝኽእልን ፣
ሰ. ካብ ንምሕረስ ፣ ንሕዛትን ፣ ንደንን ዝተኸለለ መሬት ወፃኢ ዝኾነ፣

26.<u>ሕዛእቲ መሬት</u>

1. ንሕዛእቲ ዝኾውን መሬት ዝኽለል ቅድም ክብል ብዝተገበረ መሬት መቑሎ ተኽሊሉ ዝነበረን ሐዚ ድማ በቲ ከባቢ ህዝብን ጣብያ ምምሕዳርን ስምምዕነት ብዝኽልልዎ መሰረት ይኽውን።
2. ኣመሓዳድራ ሕዛእቲ ቅድም ክብል እቲ ከባቢ ይመሓዳደረሉ ብዝነበረ ልማድ መሰረት ይኽውን ። ናይቲ ከባቢ ሕብረተሰብ በቲ ጣብያ ቤት ምኽሪ ኣቢሉ መተሓዳደሪ ደንቢ /ስሪት/ ከውፅእን ከተግብርን ኣለዎ።

27.<u>ኣጠቓቕማ መሬት ገጠር</u>

1. ዝኾነ ሰብ ብሕጊ ካብ ዝተውሃቦ ብፅሒት ትሕዝቶ መሬት ወፃኢ ካብ ዘሎ ክፍቲ መሬት ደሪብካ ወይ በሓይሊ ወሪርካ ምሓዝ ፣ ምሕራስ ፣ ምጥቃም ፣ መንበሪ ገዛ ምስራሕ ፣ ወይ ብዝኾነ ምኽንያት ህውከት ምፍጣር ዝተኸልከለ እዩ፣ ዝርዝሩ ብደንቢ ይውሰን፣
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተደንገገ ጥሒሱ ዝረኸበ ሰብ ብገበን ተሓታቲ ኾይኑ ብተወሳኺ ፦

ሀ. ብዘይኣግባብ ዝተሰርሐ ገዛ ብጣብያ ኪሚቴ ምምሕዳር መሬት ገጠር ይፈርስ ፣
ለ. ብሓይሊ ወሪሩ ዝሓዘ መሬትን ብዘይ ኣግባብ ዝረኾቦ ጥቕምን እንተሃልለዩ ከምልሰ ከምኡ ‘ውን ዘብፀሐ ጉድኣት እንተሃልዩ ካሕሳ ክኽፍል ይግደድ፣
3. ካብ ውልቀ ሰብ ዓቕሚ ንላዕሊ ኣብ ዝኾኑ ገፋሕቲ ነቢታትን ጉህሚታትን ብሓባር ስራሕቲ ዕቀባ ይሰረሐሎም ወይ ድማ ከም ኣድላይነቱ ብውልቀን ብውዳበን ተመቒሎም ክለምዑ ይግበር ፣
4. ዝኾነ ውልቀ ሰብ ይኹን ትካል ናይ መሬት ማዕድን ንመጥቃም ዝደሊ እቲ መሬት ዝዕቀበሉን ተመሊሱ ዝለመዐሉን ኣግባብ መሰረት ገይሩ ኣግባብ ብዘለዎ በዓል መዚ ብዝውሃቦ ፍቓድ መሰረት ዝፍፀም ይኽውን።

ሠ. በቀጣይነት መደበኛ የጎጆ መውጫ ፕላን የሚወጣለትና ለወዲፊትም ለመከተም ኣመቺ የሆነና የመሰረተ ልማት አገልግሎት ሊደረሰበት የሚችል፣
ረ. ለእርሻ ፣ ለግጦሽና ፣ ለደን ፣ ከተከለለ መሬት ፣ ውጪ የሆነ ፣

26.<u>የግጦሽ መሬት</u>

1. ለግጦሽ የሚሆን መሬት የሚከለለው ቀደም ብሎ በተደረገ የመሬት መከፋፈል የከለሎ የነበረና አሁንም የአከባቢው ሕዝብና በቀበሌ አስተዳደር ስምምነት በሚከለሉት መሰረት ይሆናል።

2. የግጦሽ መሬት አጠቃቀም በተመለከተ ቀደም ሲል አከባቢው ይተዳደርበት በነበረው ልማድ መሰረት ይሆናል ። የአከባቢው ሕብረተሰብ በቀበሌው ምክር ቤት በኩል የመተዳደሪያ ደንብ አውጥቶ በተግባር ላይ ያውላል።

27.<u>የገጠር መሬት አጠቃቀም</u>

1. ማንኛውም ሰው በህግ ከተሰጠው የመሬት ይዞታ ድርሻ ውጪ ካለው ከፍት መሬት ደርቦ ወይም በሃይል ወሮ መያዝ ፣ ማረስ ፣ መጠቀም ፣ የመኖሪያ ቤት መሰራት ወይም በማንኛውም ምክንያት ሁከት መፍጠር የተከለከለ ነው፣ ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል ።

2. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 የተደነገገውን ተላልፎ የተገኘ ሰው በወንጀል የጠያቂ ሆኖ በተጨማሪም ፦

ሀ. ያለአግባብ የተሰራው ቤት በቀበሌ የገጠር መሬት አስተዳደር ኮሚቴ ይፈርሳል ፣
ለ. በሃይል ወርሮ የያዘው መሬትና ፣ የለአግባብ ያገኘው ጥቅም ካለ እንዲመልስ እንዲሁም ያደረሰው ጉዳት ካለ ካሳ እንዲከፍል ይገደዳል ፣

3. ከግለሰብ አቅም በላይ የሆኑ ሰፋፊ ተራፎችና ቦረቦር መሬቶችን በጋራ የዕቀባ ስራ ይሰራላቸዋል ወይም እንደ አስፈላጊነቱ በግልና በቡድን ተከፋፍለው እንዲለሙ ይደረጋል፣

4. ማንኛውም ግለሰብም ሆነ ድርጅት በመሬት ማዕድን ለመጠቀም የሚፈልግ መሬቱ መልሶ የሚያገግምበትና የሚለማበት መንገድ ተከትሎ አግባብነት ካለው ባለስልጣን በሚሰጠው ፈቃድ መሰረት የሚፈፀም ይሆናል ።

18

www.abyssinialaw.com

28.<u>ኣወሳሰና ክርክራት</u>

1. ኣብ መሰል ትሕዝቶ መሬት ገጠር ክርክር እንትልዓል ተኸራኸርቲ ወገናት ተመያይጦም ብስምምዕነት ንክፈትሕዎ ፃዕሪ ይግበር፣ ባዕሎም ክስማምዑ እንተዘይኪኢሎም በቲ ከባቢ ዝተለመደ ኣግባብ ኣፈታትሓ ጎንፂ ብሽምግልና ወይ ብዕርቂ ክውድኡ ይኽእሉ ፣
2. በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ብዝተቐመጠ መማረፂ ንምፍታሕ ሓዲኦም ወይ ክልቲኦም ተኸራኸርቲ ወገናት ፍቓደኛታት ኣብ ዘይኮኑሉ እዋን ቀፂሉ ብዘለሎ ኣግባብ ይውሰን፣

ሀ. መጀመሪያ ናብ ጣብያ ኮሚቴ ምምሕዳር መሬት ገጠር ቀሪቡ ይውሰን ፣

ለ. በቲ ጣብያ ኮሚቴ ምምሕዳር መሬት ገጠር ውሳነ ዘይተሰማመዐ ወገን ኣብ ውሽጢ 15 መዓልቲ ይግበኣኒ ናብ ወረዳ ቤት ፍርዲ የቕርብ ፣ ወረደ ቤት ፍርዲ ኣብ ውሽጢ 30 መዓልቲ ውሳነ ይህብ፣

ሐ. ወረዳ ቤት ፍርዲ ነቲ ናይ ጣብያ ኮሚቴ ምምሕዳር መሬት ገጠር ውሳነ እንተፅኢዎ ናይ መወዳእታ ይኸውን ፣ እንተማሓይሸዎ ወይ እንተሲዒርዎ ግን ዘይተሰማምዐ ወገን ይግበኣኒ ናብ ዞባ ማእኸላይ ቤት ፍርዲ የቕርብ ፣ እሰቲ ማእኸላይ ቤት ፍርዲ ዝህቦ ውሳነ ናይ መወዳእታ ይኸውን ።

3. ብዕርቂ ወይ ብሽምግልና ዝተወደአን ከምኡ ‘ውን ብጣብያ ኮሚቴ ምምሕዳር መሬት ገጠር ብዝወሃብ ውሳነ ከም ውሳነ ስሩዕ ቤት ፍርዲ ተቆፂሩ ይፍፀም ፣
4. ብጣብያ ኮሚቴ ምምሕዳር መሬት ገጠር ዝውሃብ ውሳነ ብይግበኣኒ ኣፈፃፅማኡ እንተዘይተኣጊዱ ኣብ ውሽጢ 30 መዓልቲ ይፍፀም ፣
5. ውሳነ ጣብያ ኮሚቴ ምምሕዳር መሬት ገጠር ንምፍፃም ዝመሓላፈፍ ትእዛዛት ብሚሊሻ ወይ ብፖሊስ ይፍፀሙ ፣
6. ኣብዚ ዓንቀፅ ዝተደንገገ ኣግባብ ኣወሳስና ክርክር ኣግባብ ኣጠይሻ ፣ ኣራርሓን ኮሚቴን ከምኡ ‘ውነ ኣግባብኣሸፋፍና ወፃኢ ዝምልከት ዝርዝሩ ብደንቢ ይወስን ።

28.<u>የክርክሮች አወሳሰን</u>

1. በገጠር መሬት ይዞታ ላይ ክርክር ሲነሳ ተከራካሪ ወገኖች ተወያይተው በስምምነት እንዲፈቱ ጥረት ይደረጋል ብራሳቸው ሊስማሙ ካልቻሉ በአካባቢ ው በተለመደው የግጭት አፈታት ዘዴ በሽማግሌዎች ወይም በዕርቅ ሊጨርሱ ይችላሉ፣
2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀጽ 1 በተቀመጠው አመራጭ ለመፍታት አንዱ ወይም ሁለቱም ተከታካሪ ወገኖች ፍቃድኞች በማይሆንበት ጊዜ ቀጥሎ ባለው አገባብ ይወሰናል ፦

ሀ. መጀመሪያ ወደ ቀበሌ የገጠር መሬት አስተዳደር ኮሚቴ ቀርቦ ይሰወናል ።

ለ. በቀበሌው ገጠር መሬት መሬት አስተዳደር ኮሚቴ ውሳኔ ያልተስማማው ወገን ፣ በ15 ቀናት ውስጥ ይግባኝ ወደ ወረዳ ፍርድ ቤት ያቀርባል ፣ የወረዳው ፍርድ ቤት በ30 ቀናት ውስጥ ውሳኔ ይሰጣል ፣

ሐ. የወረዳው ፍርድ ቤት የቀበሌውን የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ ውሳኔ ካጽናው የመጨረሻ ይሆናል፣ ካሻሻለው ወይም ከለወጠው ግን ያልተስማማው ወገነ ወደ ዞን ከፍተኛ ፍርድ ቤት ይግባኝ ያቀርባል ፣ ከፍተኛው ፍርድ ቤት የሚሰጠው ውሳኔ የመጨረሻ ይሆናል ።

3. በእርቅ ወይ በሽግልና ያለቀና እንዲሁም በቀበሌ የገጠር መሬት አስተዳደር ኮሚቴ የሚሰጥ ውሳኔ አንድ መደበኛ ፍርድ ቤት ውሳኔ ተቆጥሮ ይፈፀማል ።
4. በቀበሌ የገጠር መሬት አስተዳደር ኮሚቴ የተሰጠው ውሳኔ አፈፃፀሙ በይግባኝ ካልታገደ በስተቀር በ30 ቀናት ውስጥ ይፈፀማል ፣
5. የቀበሌ የገጠር መሬት አስተዳደር ኮሚቴ ውሳኔ ለማስፈፀም የሚተላለፉ ትእዛዞች በሚሊሻ ወይም በፖሊስን ይሰፀማሉ፣
6. በዚህ አንቀጽ የተደነገገው የክርክር አወሳሰን ፣ የኮሚቴን አቋቋምና አስራር እንዲሁም የወጪ አሸፋፈን አገባብ በሚመለከት ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል ።

19

29. <u>ብዛዕባ ቅዕዓት</u>

1. ዝኾነ ሰብ ነዚ ኣዋጅ ወይ ነዚ ኣዋጅ መፈፀሚ ተባሂሎም ዝወፁ ደንብታትን መምርሒታትን ዝጠሓሰ ኣግባብ ብዘለዎም ሕጊ ገበን መሰረት ይቕፃዕ ፣
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተደንገገ ሕሉው ኾይኑ ዝኾነ ብመሬት ገጠር ናይ ምጥቃም መሰል ዘለዎ ሰብ

ሀ. ትሕዝቶ መሬቱ ብሕጊ ካብ ዝተፈቕደ ግዘ ንላዕሊወይ ንዘይተወሰነ ግዘ ዘካረየ ወይ ዝተኻረየ ካብ ብር 100 ክሳብ 300/ሓደ ሚኢቲ ክሳብ ሰለስተ ሚኢቲ ብር /ይቕፃዕ

ለ. ብዘይብቑዕ ምኽንያት ኣብ ውልቀ ትሕዝቶ መሬቱ ይኹን ኣብ ሓባር መሬት ዕቀባ ሓመድን ማይን ስራሕቲ ዘይሰርሐ ካብ ብር 20 ክሳብ 30 /ካብ ዒሰራ ክሳብ ሓምሳ ብር/ ተቐጢዑ ዘይተሰርሐ ስራሕ ይፍፅም፣

ሐ.ኣብ ተሓራሳይ መሬቱ ገዛ ዝሰርሐ ንዝሰርሐ ገዛ ኣፍሪሱ ብር 50/ ሓምሳ ብር/ ይቕፃዕ፣

መ. ካብቲ ዝመፀ ኣጠቓቕማ መሪሕ ትልሚ ወፃኢ ዝተጠቐመ ወይ ነቲ ትልሚ ዘይተግበረ ሓረስታይ ንመጀመሪያ እዋን ካብ ብር 100 ክሳብ 300 /ካብ ሓደ ሚኢቲ ክሳብ ሰለስተ ሚእቲ ብር/ ተቐጢዑ በቲ ትልሚ መሰረት ክሰርሕ ይግበር እቲ ጥፍኣት ዝደጋገም እንተኾይኑ ናይ ምንቃም መሰሉ ክሰአን ይኽእል፣

ረ. ኣብ ናይ ባዕሉ መሬት ይኹን ኣብ ካሊእ ዝተሰርሑ ሰነ ሂወታውን ደረቕ ዕቀበባሓመድን ማይን ስራሕቲ ዘፍረሰ ከኸም ኩነታቱ ካብ ብር 100 ክሳብ 200 /ካብ ሓደ ሚኢቲ ክሳብ ክልተ ሚኢቲ ብር/ ተቐጢዑ ንዘፍረሶ መሊሱ ክሰርሕ ይግደድ ፣

ሰ.ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 11 ንኡስ ዓንቀፅ 1 ፊደል /ሀ ክሳብ መ/ ከምኡ ፡ውን ዓንቀፀ 17/3 ንዝተደንገጉ ግቡኣት ዝጠሓሰ /ዝተመሓላለፈ / ካብ ብር 200 /ክልተ ሚኢቲ ብር/ ዘይነአሰ ካብ ብር 1000 /ሓደ ሽሕ ብር/ ዘይበለፀ ይቕፃዕ ፣

ሸ. ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 13 ንኡስ ዓንቀፅ 2፣ 3ን 5ን ጥሒሱ ኣብ ተሓራሳይ መሬት ልመንነት መሬት ዝግብኡ ተግባራት ዝፈፀመ ካብብር

29.<u>ስለ ቅጣት</u>

1. ማንኛውም ሰው ይህ አዋጅ ወይም አዋጅ ለማስፈፀም ተብለው የሚወጡ ደንቦችንና መመሪያዎችን የተላለፈ አግባብ ባለው የወንጀል ህግ መሰረት ይቀጣል፣
2. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም በገጠር መሬት የመጠቀም መብት ያለው ሰው፦

ሀ. የመሬት ይዞታው በህግ ከተፈቀደው ጊዜ በላይ ወይም ላልተወሰነ ጊዜ ያካረየ ወይም የተከራየ ከብር 100 እስከ 300 /አንድ መቶ እስከ ሶስት መቶ /ይቀጣል ፣

ለ. ያለ በቂ ምክንያት በግል ይዞታውም ሆነ በወል መሬት የአፈርና ውኃ ዕቀባ ያልሰራ ከብር 20 እስከ 50 /ከሃያ እስከ አምሳ ብር / ተቀጥሮ ያልተሰራውን ስራ የፈፅማል ፣

ሐ. በሚታረሰ የእርሻ መሬቱ ላይ ቤት የሰራ የሰራውን ቤት አፍርሶ ብር 50/ሃምሳ ብር/ይቀጣል፣

መ.ከወጣው የመሬት አጠቃቀም መሪ ዕቅድ ውጪ የተጠቀመ ወይም ዕቅዱን ተግባራዊ ያላደረገ ለመጀመሪያ ጊዜ ከብር 100 እስከ 300 /ከአንድ መቶ እስከ ሶስት መቶ ብር/ ተቀጥቶ በእቅዱ መሰረት እንዲሰራ ይደረጋል ። ጥፋቱ የሚደጋግም ከሆነ የመጠቀም መብቱ ሊያጣ ይችላል፣

ሠ. በራሱ መሬትም ሆነ በሌላው የተሰሩ ህይወታዊና ፊዚካላዊ የአፈርና ውሃ ዕቀባ ስራዎች ያፈረሰ እንደሁኔታው ከብር 100 እስከ 200 /ከአንድ መቶ እስከ ሁለተ መቶ ብር/ ተቀጥቶ ያፈረሰው መልሶ እንዲሰራ ይገደዳል ፣

ረ. በዚህ አዋጅ አንቀጽ 11 ንኡስ አንቀጽ 1 ፊደል /ሀ እስከ መ/ እንዲሁም አንቀጽ 17/3 የደነገጉት ግዴታዎች የጣሰ/ የተለላፈ ከብር 200 /ሁለት መቶ ብር /ያላነሰ ከብር 1000 አንድ ሺህ ብር/ ያልበለጠ ይቀጣል ፣

ሰ. በዚህ አዋጅ አንቀጽ 13 ንኡድ አንቀጽ 2፣3፣ እና 5 በመጣስ በሚታረሰ እርሻ የመሬት ለምነትን የሚፃረሩ ተግበራት የፈጸመ ከብር

20

www.abyssinialaw.com

100 ክሳብ 1000 /ካብ ሓደ ሚኢቲ ክሳብ ሓደ ሽሕ ብር / ተቐፂዑ ብዘይኣግባብ ንዝተሸሎል ኣግራብ ክልዕዕ ይግደድ ፣

ቀ. ካብ መንግስቲ ወይ ካብ ሓረስራይ መሬት ዝተኻረየ በዓል ሃፍቲ ነዚ ኣዋጅ መፈፀሚ ተባሂሉ ብዘውዕእ ደንቢ መሰረት ኣብ ግራቱ ዝተወሰነ በዝሒ ኣግራብ ዘይተሸለ ካብ ብር 500 ክሳብ 5000 /ካብ ሓሙሽተ ሚኢቲ ክሳብ ሓሙሽተ ሽሕ ብር /ይቐፃዕ ፣

በ. ካብ መንግስቲ መሬት ዝተኻረየ በዓል ሃፍቲ መሬቱ ብክፋል ወይ ብሙሉእ ንካሊእ ሰብ ዘካረየ ካብ ብር500 ክሳብ 5000 /ካብ ሓሙሽተ ሚኢቲ ክሳብ ሓሙሽተ ሽሕ ብር/ተቐፂዑ ዝኣተዎ ውዕሊ ክራይ መሬትይ ይፈርስ፣ ዝረከቦ ጥቅሚ `ውን ናብ መንግስቲ ክኣቱ ይገብር፣

ተ. ብሕጋዊ መንገዲ ካብ ዝተውሃቦ መሬት ወፃኢ ካብ ዘሎ ትርፊ መሬት ወይ ናይ ካሎእ ሰብ ትሕዝቶ ብሓይሊ ወሪሩ ወይ ደፊኡ ዝሓዘ ፣ ዝሓረሰ ፣ ገዛ ዝሰርሐ ፣ ብዘይኣግባብ ዝተገልገለ ወይ ብዝኾነ ካሊእ ምኽንያት ህውከት ዝፈጠረ ካብ ብር 500 ክሳብ 5000 /ካብ ሓሙሽተ ሚኢቲ ክሳብ ሓሙሽተ ሽሕ ብር / ተቐፂዑ ብዘይ ኣግባብ ዝሓዞ መሬት ይሕደግ ፣ ዝሰርሐ ገዛ ክፈርስ ይግበር ፣ ብዘይኣግባብ ካብ ዝሓዞ መሬት ዝረኸቦ ጥቅሚ `ውን ክመልስ ይግደድ ።

3. ዝኮነ በዚ ኣዋጅን ኣግባብነት ብዘለዎ ካሊእ ሕግን ኣብ ምምሕዳርን ኣጠቓቕማን መሬት ገጠር ስልጣን ዝተውሃቦ ሰብ ኣብዚ ኣዋጅ ንዝተቐመጡ መግደድቲ ድንጋጌታት ብምጥሓስ /ብምትሕልላፍ/ መጠሻ ፣ ላወጣ ፣ ውህብቶ ፣ኪራይ ፣ ውርስን ሽግሽግን ዝፈቐደ እንተኾይኑ ብገበን ሕጊ ዝበለፀ ዘቐፀየ እንተዘይኮይኑ ክሳብ ክልተ ዓመት ዝበፅሕ እስራት ወይ ካብ 300 ክሳብ 2000/ ካብ ሰለስተ ሚኢቲ ክሳብ ክልተ ሽሕ ብር / ዝበፅሕ መቐፃዕቲ ወይ ብክልቲኡ ይቐፃዕ፣

4. በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቐፅ 2 ፊደል "ሀክሳብረ" ንዘለው ናይ ገበን ተግበራት ኣብ ጣብያ ማሕበራዊ ቤት ፍርዲ ዝርኣዩ ኾይኖም ካብ ፊደል "ሰ ክሳብ ተ" ክምኡ'ውን ኣብ ንኡስ ዓንቀፅ 3 ዝተዘርዘሩ ተግባራት ገብን ኣብ ወረዳ ቤት ፍርዲ ዝተኣዩ እዮም ።

100 እስከ 1000 / ከአንድ መቶ እስከ አን ድሺህ ብር / ተቀጥሮ ያለግባብ የተከላቸውን ዕፅዋት እነዲያነሳ ይገደዳል፣

ሸ. ከመንግስት ወይም ከአርሶ አደር መሬት የተከራየ ባለሃብት ይህን አወጅ ማስፈፀሚያ ተብሎ በሚወጣ ደንብ መሰረት የተወሰነው ተክሎች ብዛት ያልተከለ ከብር 500 እስክ 5000 /ከአምስት መቶ እስከ አምስት ሺህ ብር/ ይቀጣል ፣

ቀ. ከመንግስት መሬት የተከራየ ባለሃብት የተከራውን መሬይ በከፊል ወይም በሙሉ ለሌላ ሰው ያካረየ ከብር 500 እስከ 5000 ብር / ከአመስት መቶ እስከ አምስት ሺህ ብር/ ተቀጥቶ የገባው የመሬት የኪራይ ውል ይፈርሳል ፣ ያገኘው ጥቅምም ለመንግስት ገቢ ያደርጋል ፣

በ. በሕጋዊ መንገድ ከተሰጠው መሬት ውጪ ካለ ትርፍ መሬት ወይም የሌላ ሰው ይዞታ በኃይል ወርሮ ወይም ገፍቶ የያዘ ፣ ያረሰ ፣ ቤት የስራ ፣ ያለ ኣግባብ የተገለገለ ወይም በማንኛውም ሌላ ምክንያት ሁከት የፈጠረ ከብር 500 እስከ 5000 /ከአምስት መቶ እስከ አምስት ሺህ ብር/ ተቀጥሮ ያለኣግባብ የያዘውን መሬት ይነጠቃል ። የሰራው ቤት እንዲፈርስ ይደረጋል ፣ ያላግባብ ከያዘው መሬት ያገኘውን ጥምም እንዲ መልስ ይገደዳል።

3. ማንኛውም በዚህ አዋጅና አግባብነር በለው ሌላ ህግ ገጠረ መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም የሚመለከት ስልጣን የተሰጠው ሰው በዚህ አዋጅ የተቀመጡትን አስገዳጅ ድንጋጌዎች በመጣስ /በመተላለፍ/ የጎጆ መውጫ ፣ ልውውጥ ፣ ውርስ ፣ ስጦታ ፣ ኪራይና ሽግሽግ የፈቀደ አንደሆነ በወንጀል ህጉ የበለጠ የሚየስቀጣው ካልሆነ በስተቀር እስከ ሁለት ዓመት ሊደርስ በሚችል እስራት ወይም ከብር 300 እስከ 2000 /ከሶስር መቶ እስከ ሁለት ሺህ ብር/ በሚደርስ መቀጮ ወይም በሁለቱም ይቀጣል ፣

4. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 2 ፊደል "ሀ እስከ ሠ" ለተዘረዘሩት የወንጀል ተግባራት በቀበሌ ማሕበራዊ ፍርስ ቤት የሚታዩ ሲሆኑ ከፊደል "ረ እስከ በ" እንዲሁም በንኡስ ዓንቀፅ 3 ያተዘረዘሩት የወንጀል ተግባራት ደግሞ በወረዳ ፍርድ ቤት የሚታዩ ናቸው ።

21

www.abyssinialaw.com

30.ዝተፈላለዩ ድንጋጌት

1. ብዝፍጠር ለውጥን ምዕባለን ዝህሉ ዝተመሓየሸ ኣጠቓቕማ መሬት ገጠር ኣብ ግምት ዘእተወን በብእዋኑ ዝመሓየሸን መሪሕ ትልሚ ኣጠቓቕማን መሬት ገጠር ይህሉ፣
2. ካብቲ ዝሕንፀፅ መሪሕ ትልመ (ማስተር ፕላን) ወፃኢ ኣጠቓቕማ መሬት ምልዋጥ ኣይከኣልን ፣
3. ቢሮ ሕርሻን ልምዓት ገጠርን ብዝምልከቶ ኣካል ኣቢሉ ኣብ ዝተፈላለዩ ቦታ ዝርከብ ኮሚቴታት ምምሕዳር መሬት ገጠርን ዴስክን ብምትሕብባር ዘድሊ ሙያዊ ደገፍ ብምሃብ ኣዋጅ ፌዴራልን ነዚ ኣዋጅን ናይ ምፍፃም ሓላፍመት ኣለዎ።

31.ብዛዕባ መውፃእ ደንብን መምርሕን

1. ቤት ምኽሪ ስራሕ ፌፃሚ ክልል ትግራይ ነዚ ኣዋጅ መፈፀምን እዚ ኣዋጅ ተግባራዊ ዝኾነሎም ዞባ ምዕራብን ካልኦት ተመሳሳሊ ከባቢታትን ዝምልከት ዝርዝር ደንቢ የውፅእ፣
2. ዝምልክቶ ኣካል ንኣፈፃፅማ እዚ ኣዋጅን ስዒቡ ዝወፅእ ደንቢን ዝርዝር መምርሒ ክውፅእ ይኽእል።

32.ዝተሰዓሩን ተፈፃምነት ዘይብሎምን ሕግታት

1. ኣጠቓቕማ መሬት ገጠር ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 23/1989፣ ኣጠቓቕማ መሬት ገጠር ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 23/1989 ንምምሕያሽ ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 55/1994 ዓ/ም ከምኡ ‘ውን ምምሕዳርን ኣጠቓቕማን መሬት ገጠር ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 97/98 በዚ ኣዋጅ ተሳዒሩ ኣሎ፣
2. ነዚ ኣዋጅ ዝፃረር ዝኾነ ኣዋጅ ፣ ደንቢ መምርሒ ወይም ድማ ናይ ኣሰራርሓ ልምዲ ኣብዚ ኣዋጅ ንዝተደንገጉ ጉዳያት ብዝተመልከት ተፈፃምነት ኣይህልዎን ።

33.መሰጋገሪ ድንጋጌ

እዚ ኣዋጅ ቅድሚ ምውፅኡ ፦

1. ዝተገበሩ ውዕላት ላውጣን ክራይ መሬት ገጠርን በዚ ኣዋጅ ከም ዝተፈፀሙ ይቑፀሩ ፣

30.ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

1. በሚከሰት ለውጥና እድገት የሚኖር የተሻሻለ የገጠር መሬት አጠቃቀም ግምት ውስጥ ያስገባና በየጊዜው የሚሻሻል የገጠር መሬት አጠቃቀም መሪ ዕቅድ ይኖራል ፣
2. ከሚዘጋጀው መሪ ዕቅድ (ማስተር ፕላን) ውጪ የመሬት አጠቃቀም መለወጥ አይቻልም ፣
3. የግብርናና የገጠር ልማት ቢሮ በሚመለከተው አካል አማካኝነት በተለያየ ቦታ የሚገኙ የገጠር መሬት አስተዳደር ኮሚቴዎችና ዴስኮች በማስተባበር አስፈላጊውን የሙያ ድጋፍ በመስጠት የፌዴራል አዋጅና ይህን አዋጅ የማስፈፀም ሓላፍነት አለው ።

31.ደንብና መመሪያ ስለማውጣት

1. የትግራይ ክልል የስራ አስፈጻሚ ምክር ቤት ይህን አዋጅ ለማስፈጸምና ይህ አዋጅ ተግባራዊ የሚሆንባቸው የምዕራባዊ ዞንና በሌሎች ተመሳሳይ አከባቢዎች በተመለከተ ዝርዝር ደንብ የወጣል ፣
2. የሚመለከተው አካል ሊዚህ አዋጅና ቀጥሎ ለሚወጣ ደንብ ማስፈጸሚያ ዝርዝር መመሪያ ሊያወጣ ይችላል ።

32. የተሻሩና ተፈፃሚ ስለማይሆኑ ሕጎች

1. ግራይ ክልላዊ ብሄራዊ መንግስት የገጠር መሬት አጠቃቀም ለመወሰን የወጣ አዋጅ ቁጥር 23/1989 ፣ የገጠር መሬት አጠቃቀም ለመወሰን የወጣውን አዋጅ ቁጥር 23/1989 ለማሻሻል የወጣ አዋጅ ቁጥር 55/1994 እንዲሁም የገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀምና ለመወሰን የወጣ አዋጅ ቁጥር 97/98 በዚህ አዋጅ ተሽሯል።
2. ይህን አዋጅ የሚቃረን ማንኛውም አዋጅ ፣ ደንብ ፣ መመሪያ ወይም የአሰራር ልምድ በዚህ አዋጅ የተደነገጉት ጉዳዮች በተመለከተ ተፈፃሚነት አይኖሩውም ።

33.የመሸጋገሪያ ድንጋፌ

ይህን አዋጅ ከመውጣቱ በፊት ፦

1. የተደረጉ የገጠር መሬት ልውውጥና የኪራይ ውሎች በዚህ አዋጅ እንደተፈፀሙ ይቆጠራሉ ፣

22

www.abyssinialaw.com

2. ክሳብ ሐዚ ኣብ ጣብያ ኮሚቴ ምምሕዳር መሬት ገጠር ፣ ወረዳ ዴስክን ስሩዕ ኣብያተ ፍርድን ኣብ ከይዲ ዝርከቡ ውሳነ ዘይረኸቡ ናይ መሬት ገጠር፣ ተንከፍ ክትዓት ወይ ክርክራት ይግበኣኒ ሓዊሱ በዚ ኣዋጅ ስልጣን ንዝተውሃቦም ኣካላት ዳይነት ተዛዊሮም ዝናተርኣዩ ዝውሰኑ ይኸን።

34. <u>እዚ ኣዋጅ ዝፅነዐሉ ግዘ</u>

እዚ ኣዋጅ ካብ 5 ታሕሳስ 2000 ዓ/ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን።

<u>መቐለ</u>

ፀጋይ በርሀ

ፕሬዚደንት ብሄራዊ

ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

2. እስክ ኣሁን በቀበሌ የገጠር መሬት ኣስተዳደር ኮሚቴ ፣ በወረዳ ዴስክ እና በመደበኛ ፍርድ ቤቶች ላይ በሂደት ያሉ ውሳኔ ያላገኙ የገጠር መሬት ነክ ክርክሮች ይግባኝን ጨምሮ ኣዋጅ ስልጣን ለተሰጣቸው የዳኝነት ኣካላት ተዛውረው እየታዩ የሚወሰኑ ይሆናሉ።

34.<u>ኣዋጁ የሚፀናበት ጊዜ</u>

ይህ ኣዋጅ ከታህሣሥ 5/2000 ዓ/ም ጀምሮ የፀና ይሆናል።

<u>መቀሌ</u>

ፀጋይ በርሀ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ

መንግስት ፕሬዝዳንት

23

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 16 ዓመት ቁ.2
መቐለ ጥቅምቲ 22/2000 ዓ/ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

16ኛ ዓመት ቁ.2
መቀለ ጥቅምት
22/2000ዓ/ም

አዋጅ ቁፅሪ 137/2000 ዓ/ም
አብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ግብሪ እቶት ስራሕ ሕርሻን ክፍሊት መሬት መጥቀሚን ንምውሳን ዝወፀ አዋጅ ቁፅሪ 96/1998 ንምምሕያሽ ዝወፀ አዋጅ

መንግስቲ ናይ ሓረስቶት ኣታዊ ንምዕባይ ጠመተ ብምሃብ ብርክርት ዝበለ መዋእለ ንዋይ እንዳፍሰሰ ማእቶቶም ክዓቢ ዝተፈላለዩ እታዎታት ብምቕራብ ሰፊሕ ሓገዝ እናገበረ ምኻኑን ፣ እናዓበየ ካብ ዝኸይድ ዘሎ ናይ ሓረስቶት እቶት ግቡእ ዝኾነ ግብሪ ንምእካብ ዝተመሓየሸ ናይ ግብሪ መኽፈሊ ምጣነ ብምውፃእ ናይቲ ክልል ልምዓት ብዝበለፀ ምጥንኻር ኣድላዩ ምኻኑ ስለ ዝተኣመነሉ ፣

እቲ ሐዚ ዝግበር ዘሎ ደገፍ ቀፃልነት ብዘለዎ መንገዲ ንምርግጋፅ ፣ ኣብ ስራሕ ዘሎ ግብሪ እቶት ስራሕ ሕርሻን ክፍሊት መሬት መጥቀሚን ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ ምምሕያሽ ኣድላዩ ኾይኑ ስለ ዝተረኸበ ፣

ቤት ምኽሪ ብሄራ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብመሰረት ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ -መንግስቲ ክልል ትግራይ ዓንቀፅ 49(3) (ሀ) ን (ቸ) ን ዝስዕብ ኣዋጅ ኣውፂኡ ኣሎ።

አዋጅ ቁጥር 137/2000 ዓ/ም
በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የእርሻ ስራ ገቢ ግብር እና የመሬት መጥቀሚያ ክፍያ ለመወሰን የወጣ አዋጅ ቁጥር 96/1998 ለማሻሻል የወጣ አዋጅ

መንግስስ የአርሶ አደሩ ገቢ ለማሳደግ ትኩረት ሰስጥቶ ከፍተኛ መዋእለ ንዋይ በማፍሰስ ገቢያቸው እንድያድግ የተለያዩ ግብኦቶች በማቅረብ ሰፊ እገዛ እያደረገ በመሆኑና በዚሁ መሰረት እያደረገ የመጣውን የአርሶ አደሮች ገቢ ተገቢ የሆነ ግብር መክፈያ ምጣኔ ማውጣትና የክልሉን ልማት ይበልጥ በማጠናከር አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ እና አሁን እየተደረገ ያለውን ድጋፍ ቀጣይነት ባለው መንገድ ለማረጋገጥ ፣
ለዚህም በሥራ ላይ ያለውን የእርሻ ስራ ገቢ ግብር እና የመሬት መጥቀሚያ ክፍያ ለመወሰን የወጣ አዋጅ ማሻሻል አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ ፣
የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ክልል ህገ-መንግስት አንቀፅ 49(3) (ሀ)እና(ቸ)መሰረት የሚከተለው አዋጅ አውጥቷል።

1. **አጭር ርእስ**

www.abyssinialaw.com

1. **ሓፂር ርእሲ**

እዚ ኣዋጅ "ኣብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ግብሪ እቶት ስራሕ ሕርሻን ክፍሊ መሬት መጥቀሚን ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 96/1998 ንምምሕያሽ ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 137/2000" ተባሂሉ ክጥቀስ ይኽእል።

2. **መመሓየሺ**

ኣዋጅ ቁፅሪ 96/1998 ከምዚ ዝስዕብ ተማሓይሹ ኣሎ፣

1. ዓንቀፅ 2 ንኡስ ዓንቀፅ 5 ግብሪ ኣካቢ በዓል መዚ ዝብል ሓረግ ተሰሪዙ በዚ ዝስዕብ ተተኪኡ ኣሎ፣ "2/5/ ግብሪ ኣካቢ ኣካል" ፣
2. ናይቲ ኣዋጅ ዓንቀፅ 5 ሰደቓ መጠን ክፍሊት ገጠር መሬት መጥቀሚ ተሰሪዙ በዚ ዝስዕብ ሰደቓ ተተኪኡ ኣሎ።

ሰደቓ መጠን ክፍሊት ገጠር መሬት መጥቀሚ

ስፍሓት መሬት ብሄክታት		ዝኽፈሎ መጠን ግብሪ ብብር
ካብ	ክሳብ	
0.1	0.5	10
0.51	1.0	15
1.1	2.0	25
2.1	3.0	40
3.1	4.0	60
4.1	5.0	85
5.1	7.0	115
7.1	10.0	150
10.1	ንላዕሊ	ንሓደ ሄክታር ብር 30.00

ይህ ኣዋጅ "የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የእርሻ ገቢ ግብርና እና የመሬት መጠቀሚያ ክፍያ ለመወሰን የወጣ ኣዋጅ ቁጥር 96/1998 ለማሻሻል የወጣ ኣዋጅ ቁጥር 137/2000" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2. **ማሻሻያ**

ኣዋጅ ቁጥር 96/1998 እንደሚከተለው ተሻሽሏል፣

1. አንቀጽ 2 ንኡስ አንቀጽ 5 የግብር ሰብሳቢ ባለስልጣን ተብሎ የተገለፀው ሐረግ ተሰርዞ በሚከተለው ተተክቷል ፣ "2/5/ የግብር ሰብሳቢ አካል "፣
2. የአዋጅ አንቀጽ 5 ገጠር መሬት መጥቀሚያ ክፍያ ሰንጠረዥ ተሰርዞ በሚከተለው ሰንጠረዥ ተተክቷል፣

የገጠር መሬት መጥቀሚያ ክፍያ ሰንጠረዥ

የመሬት ስፋት በሄክታር		የሚከፈልበት ግብር መጠን በብር
ከ	እስከ	
0.1	0.5	10
0.51	1.0	15
1.1	2.0	25
2.1	3.0	40
3.1	4.0	60
4.1	5.0	85
5.1	7.0	115
7.1	10.0	150
10.1	በላይ	ለአንድ ሄክታር ብር 30.00

3. የአዋጅ አንቀፅ 7 የእርሻ ገቢ ግብር የክፍያ

www.abyssinialaw.com

3. ናይቲ ኣዋጅ ዓንቀፅ 7 ሰደቓ መጠን ክፍሊት ግብሪ እቶት ስራሕ ሕርሻ ተሰሪዙ በዚ ዝስዕብ ሰደቓ ተተኪኡ ኣሎ።

ሰደቓ መጠን ክፍሊት ግብሪ እቶት ስራሕ ሕርሻ

ስፍሓት መሬት ብሄክታት		ዝኽፈሎ መጠን ግብሪ ብብር
ካብ	ክሳብ	
0.1	0.5	10
0.51	1.0	20
1.1	2.0	35
2.1	3.0	55
3.1	4.0	80
4.1	5.0	110
5.1	7.0	150
7.1	10.0	200
10.1	ንላዕሊ	ንሓደ ሄክታር ብር 30.00

3. **ተፈፃምነት ዘይብሎም ሕግታት**

ነዚ ኣዋጅ ዝጓነፅ ዝኾነ ኣዋጅ ፣ ደንቢ ፣ መምርሒ ወይ ልማዳዊ ኣሰራርሓ ኣብዚ ኣዋጅ ንዝተሸፈኑ ጉዳያት ተፈፃምነት ኣይህልዎን ።

4. **እዚ ኣዋጅ ዝፀንዐሉ ግዘ**

እዚ ኣዋጅ ካብ 22 ጥቅምቲ 2000 ዓ.ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን ።

ፀጋይ በርሀ

ፕሬዚደንት ብሄራዊ

ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

መቐለ

መጠን ሰንጠረዥ ተሰርዞ በሚከተለው ሰንጠረዥ ተተክቷ፣

የእርሻ ስራ ገቢ የክፍያ መጠን ሰንጠረዥ

የመሬት ስፋት በሄክታር		የሚከፈልበት ግብር መጠን በብር
ከ	እስከ	
0.1	0.5	10
0.51	1.0	20
1.1	2.0	35
2.1	3.0	55
3.1	4.0	80
4.1	5.0	110
5.1	7.0	150
7.1	10.0	200
10.1	በላይ	ለእንድ ሄክታር ብር 30.00

3. **ተፈፃምነት የሌላቸው ህጎች**

ይህን ኣዋጅ የሚቃረን ማናቸውም ኣዋጅ ፣ ደንብ ፣ መመሪያ ወይም የኣሰራር ልምድ በዚህ ኣዋጅ በተሸፈኑ ጉዳዮች ተፈፃሚነት ኣይኖረውም።

4. **ኣዋጁ የሚፀናበት ጊዜ**

ይህ ኣዋጅ ከጥቅምት 22/2000 ዓ/ም ጀምሮ የፀና ይሆናል ።

ፀጋይ በርሀ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ

መንግስት ፕሬዝዳንት

መቀሌ

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 15 ዓመት ቁ.3
መቐለ 22 ጥቅምቲ 2000 ዓ/ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

15ኛ ዓመት ቁ.3 መቀለ
ሓምሌ 22/2000ዓ/ም

አዋጅ ቑፅሪ 138/2000 ዓ/ም
ንመፈፀሚ ዕላማ ማሕበራት ሕብረት ስራሕ ንዝግበር ውዕሊ ልቓሕ ውሕስና በጀት ንምሃብ ዝወፀ አዋጅ

ብደረጃ ክልል ውሕስነት ምግቢ ንምርግጋፅን ድኽነት ንምንካይን ዝግበር ዘሎ ምንቅስቃስ ኣብ ዝድለ ብርኪ ንምብፃሕ ብፍላይ ድማ እቶት ፍርያት ሕርሻ ንምዕባይ ካብ ዝሕግዙ እታዎታት ሕርሻ ዓብይ ግደ ኩነታት ብምምችቻው ሓረስቶት ክልልና ብናይ ባዕሎም ትካላት /ሕብረት ስራሕ ማሕበራት/ ኣቢሎም ማዳባሪያ ብተመጣጣኒ ዋጋ ኣብ ከባቢኦም ክረኽቡ ማግባር ኣድላይነቱ ስለዝእመነሉ ፣

ን2000/2001 ዓ.ም ዘበን ምህርቲ ዝውዕል ማዳበሪያ ካብ ወፃኢን ካብ ዓዲ ውሽጥን ተገዚኡ ኣብ ግልጋሎት ክውዕል ስለዝተደለየ ፣

ኣብ ሓረስታይ ክልመድን ክተኣታትን ዝድለ እታዎታት ሕርሻ ክዓቢ ኣብ ዝካየድ ምንቅስቓስ ሕብረት ስራሕ ማሕበራት ዝለዓለ ረብሓን አስተዋፅኦን ስለዘለወን ነዞም ዕማማት ንምፍፃም ዘለወን ፋይናንሳዊ ዓቕሚ ትሑት ብምኻኑ ካብ

ባንኪ ንምልቓሕ ዓቕሚ ውሕስና ስለዘይብለን ነዚ

አዋጅ ቁጥር 138/2000 ዓ/ም
ለሕብረት ሥራ ማሕበራት ዓላማ ማስፈጸሚያ ለሚደረገው የብድር ውል የበጀት ዋስትና ለመስጠት የወጣ አዋጅ

በክልል ደረጃ የምግብ ዋስትና ለማረጋጥና ድህነትን ለመቀነስ እየተደረገ ያለው እንቅስቃሴ በሚፈለገው ደረጃ ለማድረስ በተለይ ደግሞ የእርሻ ምርት ገቢ ለማሳደግ ከሚያግዙ የእርሻ ግብኣቶች ከፍተኛ ድርሻ ያለው ማዳበሪያ መግዣ የሚሆን ብድር የሚገኝበት ሁኔታ በማመቻቸት የክልላችን አርሶ አደሮች በራሳቸው ተቋማት /የሕብረት ሥራ ማሕበራት/ በኩል በተመጣጣኝ ዋጋ ማዳበሪያ በአካባቢያቸው እንዲያገኙ ማድረግ አስፈላጊነቱ ስለሚታመንበት ፣ ለ2000/2001 ዓ/ም የምርት ዘመን የሚወል ማዳበሪያ ከውጭ እና አገር ውስጥ ተገዝቶ አገልግሎት ላይ እንዲውል ስለተፈለገ፣

በአርሶ አደሩ እንዲለመዱና ጥቅም ላይ እንዲንውሉ በማድረግ የሚፈለግ የእርሻ ግብኣቶች እንዲያድጉ በሚደረግ የሕብረት ስራሕ ማሕበራት እንቅስቃሴ ከፍ ያለ ጥቅምና አስተዋፅኦ ስላላቸው እነዚህ ተግባራት ለመፈጸም ያላቸው ፋይናንሳዊ አቅም ዝቅተኛ ስለሆነ

እና ከባንክ ለመደበር የዋስትና አቅም ስለሌላቸው ይህንን እጥረት ለመፍታት ከኢትዮጵያ ንግድ ባንክ

ናይ ሓደ ዋጋ ያንዱ ዋጋ 16.50

ነጋሪት ጋዜጣ ቁ.ፖ.ሳ 291
ነጋሪት ጋዜጣ ፖ.ሳ.ቁ ዋጋ

www.abyssinialaw.com

ሕፅረት ንምፍታሕ ካብ ንግዲ ባንኪ ኢትዮድያ ብልጅሕ ገንዘብ ንክወስዳ ውሕስና በጀት ንምሃብ ሓገዝ መንግስቲ ኣድላይ ኾይኑ ስለ ዝተረኽበ ፣ ቤትምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብመሰረት ተማሓይሹ ዝወፀ ሕገ-መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49/3//ሀ/ ከምኡ'ውን ናይ ፋይናንስን ምምሕዳርን ኣዋጅ ቁፅሪ 26/89 ዓንቀፅ 32 መሰረት ዝስዕብ ኣዋጅ ኣውፂኡ ኣሎ።

1. <u>ሓፂር ርእሲ</u>

እዚ ኣዋጅ "ንመፈፀሚ ዕላማ ሕብረት ስራሕ ማሕበራት ዝውዕል ልጅሕ ውሕስና በጀት ንምሃብ ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 138/2000 ዓ/ም" ተባሂሉ ክጥቀስ ይኽእል።

2. <u>ውሕስና ዝተውሃበ መጠን ልጅሕ</u>

ሕብረት ስራሕ ማሕበራት /ካብ ሐዚ ንድሓር ተለቃሕቲ እናተብሃላ ዝፅወዓ /ብር 155,500,000 /ሓደ ሚኢትን ሓምሳን ሓሙሽተን ሚሊዮን ሓሙሽተ ሚኢት ሺሕን ብር / ክልቃሓ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ውሕስና ሂቡ ኣሎ።

3. <u>ኣፈፃፅማ እቲ ውሕስና</u>

1. እዚ ውሕስና ን250,000 /ክልተ ሚኢቲ ሓምሳን ሽሕ/ ኩንታል ንማዳበሪያ መግዚኢ ዝውዕል ልጅሕ ዝተውሃበ ኾይኑ ውዕል ካብ ዝተኣሰረሉ ጀሚሩ ንሓደ ዓመት ዝፀንሕ ይኸውን፣
2. ተለቃሓይ ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ኣብ ዝተጠቐሰ ግዘ ውሽጢ እቲ ልጅሕ ክምለስ ኣለዎ ፣
3. መጠን ወለድን ኣገባብ ኣመላልሳ ልጅሕን ክልል መንግስትን እቲ ባንክን ብዝገብርዎ ስምምዕ ይውሰን ፣

4. <u>ግቡእ ክልላዊ መንግስቲ</u>

1. ተለቃሓይ ዝተለቀሐ ገንዘብ ብሙሉእ ወይ ብኽፋል ብእዋኑ ክምለስ እንተዘይኪኢሉ ካብ በጀት እዚ ክልል

በብድር ገንዘብ እንዲወስዱ የበጀት ዋስትና ለመስጠት የመንግስት ድጋፍ አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፣

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ሕገ-መንግስት አንቀጽ 49/3//ሀ/ እንዲሁም የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 26/89 አንቀጽ 32 መሰረት የሚከተለውን አዋጅ አውጥቷል።

1. <u>አጭር ርዕስ</u>

ይህ አዋጅ "ለሕብረት ሥራ ማሕበራት ዓላማ ማስፈጸሚያ የሚውል የብድር ውል የበጀት ዋስትና ለመስጠት የወጣ አዋጅ ቁጥር 138/2000 ዓ/ም" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2. <u>ዋስትና የተጠው የብድር መጠን</u>

የሕብረት ሥራ ማሕበራት /ከአሁን በኋላ ተበዳሪ እየተባሉ የሚጠሩ /ብር 155,500,000 /አንድ ሞቶ አምሳ አምስት ሚሊዮን አምስት መቶ ሺህ ብር/ እንዲበደሩ የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ዋስትና ሰጥቷል፣

3. <u>የዋስትናው አፈጻጸም</u>

1. ይህ ዋስትና ለ250,000 /ሀሉት መቶ አምሳ ሺህ/ ኩንታል ማዳበሪያ መግዣ የሚውል ብድር የተሰጠ ሆኖ ውል ከታሰረበት ጊዜ ጀምሮ ለአንድ ዓመት ይሆናል፣

2. ተበዳሪ በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ /1/ በተጠቀሰው ጊዜ ውስጥ ብድሩ መመለስ ኣለበት ፣
3. የወለድ መጠንና ብድሩ የሚመመለስበት አግባብ የክልሉ መንግስትና ባንኩ በሚያደርጉት ስምምነት ይወሰናል ፣

4. <u>የክልሉ መንግስት ግዴታ</u>

1. ተበዳሪ የተበደረው ገንዘብ በሙሉ ወይም በከፊል በጊዜው ሊመልስ ካልተቻለ ከክልሉ በጀት ተቀንሶ የሚከፈል ይሆናል ፣

www.abyssinialaw.com

ተቐኒሱ ዝኽፈል ይኸውን ፣

2. ቢሮ ሕርሻን ገጠር ልምዓትን ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዘይተመለሰ ልቓሕ ብምቁፅፃርን ብምክትታልን ንዝተቐነስ በጀት ክትካእ ይገብር።

5. **እዚ ኣዋጅ ዝፀንዐሉ ግዘ**

እዚ ኣዋጅ ካብ 22 ጥቅምቲ 2000 ዓ.ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን ።

መቐለ

ፀጋይ በርሀ

ፕሬዚደንት ብሄራዊ

ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

2. የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት እርሻና ገጠር ልማት ቢሮ ያልተመለሰውን ብድር በመቆጣጠርና በመከታተል የተቀነሰው በጀት እንዲተካ ያደርጋል።

5. **አዋጁ የሚጽናበት ጊዜ**

ይህ አዋጅ ከጥቅምት 22/2000 ዓ/ም ጀምሮ የፀና ይሆናል ።

መቀሌ

ፀጋይ በርሀ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ

መንግስት ፕሬዝዳንት

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 15 ዓመት ቁ.4
መቐለ 22 ጥቅምቲ 2000 ዓ/ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

15ኛ ዓመት ቁ.4
መቀለ ሓምሌ
22/2000ዓ/ም

አዋጅ ቑፅሪ 139/2000 ዓ/ም
አወዳድባ ፈፀምቲ ኣካላት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ንምምሕያሽ ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 94/1998 ዳግም ንምምሕያሽ ዝወፀ ኣዋጅ

ኮሚሽን ትምህርቲን ፣ ስልጠናን ቴክንክን ሞያን ዓርሱ ኪኢሉ ክውደብን ክንቀሳቐስን ኣገዳሲ ምኻኑ ስለተኣመነሉ ፣

ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብመሰረት ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ-መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49/3//ሀ/ እዚ መመሓየሺ ኣዋጅ ኣውፂኡ ኣሎ።

1. ሓፂር ርእሲ

እዚ ኣዋጅ "ኣብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ኣወዳድባ ፈፀምቲ ኣካላት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ንምምሕያሽ ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 94/1998 ዳግም ንምምሕያሽ ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 139/2000" ተባሂሉ ክጥቀስ ይከኣል።

አዋጅ ቁጥር 139/2000 ዓ/ም
የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ስራ አስፈፃሚ አካላት አደረጃጀት ለማሻሻል የወጣውን አወጅ ቁጥር 94/98 እንደገና ለማሻሻል የወጣ አዋጅ

የትምህርት ፣ ስልጠናና ቴክኒክና ሙያ ኮሚሽን ራሱን ችሎ እንዲደራጅና እንዲንቀሳቀስ አስፈላጊ መሆኑን ስለታመነበት፣

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ሕ-መንግስት አንቀፅ 49/3//ሀ/ መሰረት ይህ ማሻሻያ አዋጅ አውጥቷል።

1. አጭር ርእስ

ይህ አዋጅ "የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የስራ አስፈጻሚ አካላት አደረጃጀት ለማሻሻል የወጣውን አዋጅ ቁጥር 94/1998 እንደገና ለማሻሻል የወጣ አዋጅ ቁጥር 139/2000" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

ናይ ሓደ ዋጋ ያንዱ ዋጋ	ብር16.50

ነጋሪት ጋዜጣ ቁ.ፖ.ሳ	291
ነጋሪት ጋዜጣ ፖ.ሳ.ቁ ዋጋ	

www.abyssinialaw.com

2. **መመሓየሺ**

ኣዋጅ ቁፅሪ 94/1998 ከምዝስዕብ ተማሓይሹ ኣሎ፦

ሀ. ዓንቀፅ 7 ንኡስ ዓንቀፅ 6 ኮምሽን ትምህርቲ፣ ስልጠናን ቴክኒክን ሙያን ተፀዋዕነቱ ንቢሮ ትምህርቲ ይኸውን ዝብል ተሰሪዙ በዚ ዝስዕብ ተተኪኡ ኣሎ፣

"7/6/ ኮምሽን ትምህርቲ ስልጠናን ቴክኒክን ሞያን ተፀዋዕነቱ ንርእሰ ምምሕዳር ይኸውን"፣

ለ. ዓንቀፅ 8 ንኡስ ዓንቀፅ 14 ተስዒሩ ኣሎ።

3. **ተፈፃምነት ዘይብሎም ሕግታት**

ነዚ ኣዋጅ ዝጎነፅ ዝኾነ ኣዋጅ ፣ ደንቢ ፣ መምርሒ ወይ ልማዳዊ ኣሰራርሓ ኣብዚ ኣዋጅ ንዝተሸፈኑ ጉዳያት ተፈፃምነት ኣይህልዎን።

4. **እዚ ኣዋጅ ዝፀንዐሉ ግዘ**

እዚ ኣዋጅ ካብ 22 ጥቅምቲ 2000 ዓ.ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን።

መቐለ

ፀጋይ በርሀ

ፕሬዚደንት ብሄራዊ

ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

2. **ማሻሻያ**

አዋጅ ቁጥር 94/1998 እንደሚከተለው ተሻሽሏል፦

ሀ. አንቀጽ 7 ንኡስ አንቀጽ 6 የትምህርት ፣ ስልጠና እና ቴክኒክና ሙያ ኮሚሽን ተጠሪነቱ ለትምህርት ቢሮ ይሆናል የሚለው ተሰርዞ በሚከተለው ተተክቷል፣

"7/6/ የትምህርት፣ ስልጠና እና ቴክኒክና ሙያ ኮሚሽን ተጠሪነቱ ለርእሰ መስተዳድሩ ይሆናል"፣

ለ. አንቀጽ 8 ንኡስ አንቀጽ 14 ተሽሯል።

3. **ተፈፃሚነት የማይኖራቸው ሕጎች**

ይህንን አዋጅ የሚቃረን ማናቸውም አዋጅ ፣ ደንብ ፣ መመሪያ ወይም ልማዳዊ አሰራር በዚህ አዋጅ ለተሸፈኑ ጉዳዮች ተፈፃሚነት አይኖረውም።

4. **አዋጁ የሚጸናበት ጊዜ**

ይህ አዋጅ ከጥቅምት 22/2000 ዓ/ም ጀምሮ የፀና ይሆናል ።

መቀሌ

ፀጋይ በርሀ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ

መንግስት ፕሬዝዳንት

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 15 ዓመት ቁ.5
መቐለ 22 ጥቅምቲ 2000 ዓ/ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

15ኛ ዓመት ቁ.5
መቀለ ሓምሌ
22/2000ዓ/ም

አዋጅ ቑፅሪ 140/2000 ዓ/ም ዝተመሓየሸ አዋጅ ኣወዳድባ ፣ ስልጣንን ሓላፍነትን ከተማታት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ንምሳን ዝወፀ አዋጅ ቁፅሪ 107/1998 ዳግም ንምምሕያሽ ዝወፀ አዋጅ

መካየዲ ስራሕ ከተማ /ቤት ማዘጋጃ / ሽመትን ዝህልዎ ፖለቲካዊ ተሳትፎን ብግልፂ ምድንጋግ ኣድላይ ኾይኑ ስለ ዝተረኸበ፣

ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብመሰረት ሕገ-መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49/3//ሀ/ መሰረት እዚ መማሓየሺ አዋጅ ኣውፂኡ ኣሎ።

1. **ሓፂር ርእሲ**

እዚ አዋጅ "ኣብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝተማሓየሸ አዋጅ ኣወዳድባ ፣ ስልጣንን ሓላፍነትን ከተማታት ንምውሳን ዝወፀ አዋጅ ዳግም ንምምሕያሽ ዝወፀ አዋጅ ቁፅሪ 140/2000" ተባሂሉ ክጥቀስ ይከኣል።

አዋጅ ቁጥር 140/2000 ዓ/ም የተሻሻለው የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የከተሞች አደረጃጀት ፣ ስልጣንና ሓላፊነት ለመወሰን የወጣ አዋጅ ቁጥር 107/1998 እንደገና ለማሻሻል የወጣ አዋጅ

የከተማ /ማዘጋጃ ቤት /ስራ አስኪያጅ ሽሞቱንና የሚኖሮው ፖለቲካዊ ተሳትፎ በግልጽ መደንገግ አስፈላጊ ሆኖ ስለተገኘ፣

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት በትግራይ ሕ-መንግስት አንቀፅ 49/3//ሀ/ መሰረት ይህ የማሻሻያ አዋጅ አውጥቷል።

1. **አጭር ርእስ**

ይህ አዋጅ "የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የተሻሻለው የከተሞች አደረጃጀት፣ ስልጣንና ሓላፊነት ለመወሰን የወጣው አዋጅ እንደገና ለማሻሻል የወጣ አዋጅ ቁጥር 140/2000" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

www.abyssinialaw.com

2. **መመሓየሺ**

ኣዋጅ ቁፅሪ 107/1998 ከምዝስዕብ ተማሓይሹ ኣሎ፦

ሀ. ዓንቀፅ 22/2/ሸ/ ሙያዊ ብቕዓት መሰረት ብምግባር ስራሕ መካየዲ እቲ ከተማ ብዝተወሰነ ግዘ ውዕሊ ስራሕ ይቕፅር ፣ የሰናብት ዝርዝሩ ብመምርሒ ይውሰን ዝብል ተሰረዙ በዚ ዝስዕብ ተተኪኡ ኣሎ፣

"22 /2/ሸ/ ብቅዓት መሰረት ብምግባር ስራሕ መካየዲ ስራሕ እቲ ከተማ ናብ ቤት ምኽሪ ከተማ ብምቕራብ የሽውም"፣

ለ. ዓንቀፅ 25/3/ መካየዲ ስራሕ ከተማ ኣብ ኣኼባታት ቤት ምኽሪ ከተማን ኮሚቴ ከንቲባን ብዘይ ድምፂ ይካፈል ዝብል ተሰሪዙ በዚ ዝስዕብ ተተኪኡ ኣሎ፣

"25/3/ መካየዲ ስራሕ ከተማ /ቤት ማዛጋጃ/ ካብ ኣባላት ኮሚቴ ኮንቲባ ወይ ካብኣቶም ወፃኢ የሽውም። እቲ መካየዲ ስራሕ ኣባል ከንቲባ ኮሚቴ ኾይኑ ይሰርሕ፣ ብድምፂ ይካፈል"፣

3. **ተፈፃምነት ዘይብሎም ሕግታት**

ነዚ ኣዋጅ ዝንነፅ ዝኾነ ኣዋጅ ፣ ደንቢ ፣ መምርሒ ወይ ልማዳዊ ኣሰራርሓ ኣብዚ ኣዋጅ ንዝተሸፈኑ ጉዳያት ተፈፃምነት ኣይህልዎን።

4. **እዚ ኣዋጅ ዝፀንዐሉ ግዘ**

እዚ ኣዋጅ ካብ 22 ጥቅምቲ 2000 ዓ.ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን።

መቐለ

ፀጋይ በርሀ
ፕሬዚደንት ብሄራዊ
ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

2. **ማሻሻያ**

ኣዋጅ ቁጥር 94/1998 እንደሚከተለው ተሻሽሏል፦

ሀ. አንቀጽ 22/2/ሸ/ ሞያዊ ብቃት መሰረት በማድረግ የከተማ ስራ አስኪያጅ በተወሰነ ጊዜ የስራ ውል ይቀጥራል ፣ ያሰናብታል ፣ ዝርዝሩ በመመሪያ ይወሰናል የሚለው ተሰርዞ በሚከተለው ተተክቷል፣

"22/2/ሸ/ ብቃት መሰረት በማድረግ የከተማው ስራ አስኪያጅ ለከተማው ምክር ቤት በማቅረብ ያስሾማል"

ለ. አንቀፅ 25/3/ የከተማው ስራ አስኪያጅ በከተማው ምክር ቤትና ከንቲባ ኮሚቴ ሰብሰባዎች ያለ ድምፅ መሳተፍ ይችላል የሚል ተሰርዞ በሚከተለው ተተክቷል፣

"25/3/ የከተማ /የማዘጋጃ ቤት/ ስራ አስኪያጅ ከከንቲባ ኮሚቴ አባላት ወይም ከነሱ ውጭ ያስሾማል። ስራ አስኪያጁ የከንቲባ ኮሚቴ አባል ሆኖ ይሰራል ። ብድምፅ ይካፈላል"።

3. **ተፈፃሚነት የማይኖራቸው ሕጎች**

ይህንን አዋጅ የሚቃረን ማናቸውም አዋጅ ፣ ደንብ ፣ መመሪያ ወይም ልማዳዊ አሰራር በዚህ አዋጅ ለተሸፈኑ ጉዳዮች ተፈፃሚነት አይኖረውም።

4. **አዋጅ የሚጸናበት ጊዜ**

ይህ አዋጅ ከጥቅምት 22/2000 ዓ/ም ጀምሮ የፀና ይሆናል ።

መቀሌ

ፀጋይ በርሀ
የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስት ፕሬዝዳንት

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 16 ዓመት ቁ.6
መቐለ 5 ታሕሳስ 2000 ዓ/ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

16ኛ ዓመት ቁ.6
መቀለ ታህሣሥ
5/2000ዓ/ም

ኣዋጅ ቑፅሪ 141/2000 ዓ/ም
ስርዓት ግልጋሎት ትራንስፖርት ክልል ትግራይ ንምጥንኻርን ንምቁፅፃርን ዝወፀ ኣዋጅ

ግልጋሎት ዘፈር ትራንስፖርት ክልልና ንኢኮኖሚያውን ማሕበራዊን ምዕባለ ሃገርና ዝልዓለ ኣበርክቶ ንክህልዎ ብዝበለፀ ተወዳደራይ፣ ድሕንነቱ ዝተሓለወን ብቕዓት ዘለዎን ኾይኑ ንክስጉምን ኣወዳድባ ትራንስፖርት ፖሊሲን መንግስቲ ብኣግባቡ ንምትግባር ምቹው ኩነታት ብዝፈጥር መልክዑ ግልጋሎትን ኣዋዳድባን ትራንስፖርት ብዝርዝር ምውሳን ኣድላይነቱ ስለ ዝተኣመነሉ

ህዝቢ ብዝተመጣጠነ ዋጋ ግልጋሎት ክረክብን ኩሉ ዝምልከቶ ኣካል ንስሉጥ ግልጋሎት ትራንስፖርት ምህላውን ምንካይ ሓደጋ ትራፊክን ተዋዲዱ ክኸይድ ዘኽእል ተሳትፎ ማሕበራትን ትካላትን ማእኸል ዝገበረ ናይ ሰባትን ኣቑሑትን ስርዓት መጓዓዝያ ክህሉን እቲ ግልጋሎት ናይ ከተማን ገጠርን ኢኮኖሚያዊ ምትእስሳር ኣብ ምጥንኻር ዘተኮረ ንክኸውን ብምሕሳብ ፣

ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብመሰረት ተማሓይሹ ዝወፀ ሕገ-መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49/3//ሀ/ ዝስዕብ ኣዋጅ ኣውፂኡ ኣሎ።

ኣዋጅ ቁጥር 141/2000 ዓ/ም
የትግራይ ክልል የትራንስፖርት አገልግሎት ስርዓትን ለማጠናከርና ለመቆጣጠር የወጣ አዋጅ

የክልላችን የትራንስፖርት ዘርፍ አገልግሎት ለአገራችን ኢኮኖሚያዊና ማሕበራዊ እድገት አስተዋፅኦ እንዲኖረው ፣ የበለጠ ተወዳዳሪ ፣ ደህንነቱ የተጠበቀና ብቃት ያለው ሆኖ እንዲራመድ የትራንስፖርት አደረጃጀት የመንግስት ፖሊሲ በአግባቡ ለመተግበር አመቺ ሁኔታ በሚፈጥር መልኩ የትራንስፖርት አገልግሎትና አደረጃጀት በዝርዝር መወሰን አስፈላጊነቱ ስለታመነበት ፣

ህዝቡ በተመጣጠኝ ዋጋ አገልግሎት እንዲያገኝና ሁሉም የሚመለከተው አካል ለፈጣን የትራንስፖት አገልግሎት መኖርና የትራፊክ አደጋን ለመቀነስ ተቀናጅቶ ለመሄድ የሚያስችል የማሕበራትና ድርጅቶች ተሳትፎ ያማከለ የሰዎችና ዕቃዎች ማጓጓዝ ስርዓት እንዲኖር አገልግሎቱ የከተማና የገጠር ኢኮኖሚያዊ መተሳሰር በማጠናከር ያተኮረ እንዲሆን በማሰብ ፣

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት በትግራይ ምክር ቤት ተሻሽሎ በወጣው ሕገ -መንግስት አንቀፅ 49/3//ሀ/ መሰረት የሚከተለውን አዋጅ አውጥቷል።

ናይ ሓደ ዋጋ ያንዱ ዋጋ	ብር4.25

ነጋሪት ጋዜጣ ቁ.ፖ.ሳ ነጋሪት ጋዜጣ ፖ.ሳ.ቁ	291

www.abyssinialaw.com

1. **<u>ሓፂር ርእሲ</u>**

እዚ ኣዋጅ " ስርዓት ግልጋሎት ትራንስፖርት ክልል ትግራይ ንምጥንኻርን ንምቁፅፃርን ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 141/2000" ተባሂሉ ክጥቀስ ይከኣል።

2. **<u>ትርጉም</u>**

ናይቲ ቃል ኣተኣታትዋ ካልእ ትርጉም ዘውህቦ እንተዘይኮይኑ ኣብዚ ኣዋጅ ውሽጢ ፦

1. "ክልል" ማለት ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ' ዩ፣
2. "ቢሮ" ማለት ቢሮ ንግድን ኢንዱስትሪን ትራንስፖርትን ክልል ትግራይ እዩ፣
3. "ማሕበር" ማለት ብንግዲ ኣብ መንገዲ ህዝብን ኣቑሑት ኣብ ምጉዓዝ ተግባር ብዝተዋፈሩ ሰባትን ትካላትን ዝተጣየሸን ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዝተመዝገበ ማሕበር እዩ፣
4. "መጓዓዝያ ንግዲ " ማለት ብውልቀ ሰብ ወይ ሕጋዊ ሰብነት ብዝተውሃበ ኣካል ብዝካየድ ትካል መንገደኛታት ወይ ኣቑሑት ንኽራይ ፣ ንጥቅሚ ወይ ንትርፊ ናይ ምጉዕዓዝ ኾይኑ ናይ ውልቀ ወይ ናይ ህዝቢ ተባሂሉ ይፅዋዕ፦

ሀ. "ውልቀ ናይ መንገዲ መጓዓዚ ንግዲ" ማለት ንመንገደኛታት ወይ ኣቑሑት ዝጓዓዕዝ ንብረትነቱ ናይቲ ትካል ኾይኑ ዝሰርሕ ተሽከርካሪ እንትኸውን ፣

ለ. "ናይ ህዝቢ ናይ መንገዲ መጓዓዚ ንግዲ" ማለት ናይ ውልቀ ተባሂሉ ዘይተመደበ መጓዓዝያ ንግዲ ' ዩ፣

5. "መምርሒ ዲስፕሊን" ማለት በቲ ቢሮ ዝወፀ መምርሒ ኣወሳሰናን ኣፈፃፅማን ዲስፕሊን ስጉምቲ እዩ ፣
6. "ፍቓድ መዘወሪ" ማለት ንበዓል ሞተር ተሽከርከርቲ ንምዝዋር ዘኽእል ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ብዝወፅእ ደንብን መምርሕን ዝወሃብ ፍቓድ መዘወሪ እዩ፣
7. "ተሳፋሪ" ማለት ኣብ ተሽከርካሪ ተሳፊሩ ዝኸይድ ዝኾነ ሰብ ኾይኑ ነቲ መራሒ መኪና ፣ ተቐባሊ ገንዘብን ኣብቲ ተሽከርካሪ ዝተመደበ ካሊእ ሰራሕተኛ ኣይሓውስን፣

1. **<u>ኣጭር ርእስ</u>**

ይህ ኣዋጅ "የትግራይ ብሂራዊ ክልል ትራንስፖርትን ኣገልግሎት ስርዓትን ለመጣናከርና ለመቆጣጠር የወጣ ኣዋጅ ቁጥር 141/2000" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2. **<u>ትርጉም</u>**

የቃሉ ኣገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ ኣዋጅ ውስጥ፦

1. "ክልል" ማለት የትግራይ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስት ነው፣
2. "ቢሮ" ማለት የትግራይ ክልል የንግድ ፣ ኢንዲስትሪና ትራንስፖርት ቢሮ ነው ፣
3. "ማሕበር" ማለት በመንገድ ህዝብንና ዕቃዎችን በማመላለስ የንግድ ተግባር በተሰማሩ ሰዎችና ድርጅቶች የተቋቋመና በዚህ ኣዋጅ መሰረት የተመዘገበ ማሕበር ነው፣
4. "የንግድ ማጓጓዣ" ማለት በግለሰብ ወይም ሕጋዊ ሰውነት በተሰጠው ኣካል በሚካሄድ ድርጅት መንገደኞችን ወይም ዕቃዎችን ለኪራይ ፣ ለጥቅም ወይም ለትርፍ የማመላለስ ስራ ሆኖ የግል ወይም የህዝብ ተብሎ ይጠራል፣

ሀ. "የግል የንግድ የመንገድ ማመላለሻ" ማለት መንገደኞችን ወይም ዕቃዎችን የሚያመላልስ ንብረትነቱ የድርጅቱ ሆኖ የሚሰራ ተሽከርካሪ ሲሆን፣

ለ."የህዝብ የንግድ የመንገድ ማመላለሻ" ማለት የግል ተብሎ ያልተመደበ የንግድ የመንገድ ማመላለሻ ነው፣

5. "የዲስፕሊን መመሪያ" ማለት በቢሮው የሚወጣ የዲስፕሊን እርምጃ አወሳሰንና አፈፃፀም መመሪያ ነው ፣
6. "የመንጃ ፈቃድ" ማለት ባለሞተር የሽከርካሪዎችን ለመንዳት የሚያስችል በዚህ አዋጅ መሰረት በሚወጣ ደንብና መመሪያ መሰረት የሚሰጥ የመንጃ ፈቃድ ነው፣
7. "ተሳፋሪ" ማለት በተሽከርካሪ ተሳፍሮ የሚሄደ ማንኛውም ሰው ሆኖ ሽፌሩን ፣ ገንዘብ ተቀባዩንና በተሽካርካሪው የተመደበ ሌላ ሰራተኛን አይጨምርም ፣
8. "ተሽከርካሪ" ማለት ልዩ ወታደራዊ ተሽከርካሪዎችን ሳይጨምር በመንገድ ላይ

www.abyssinialaw.com

8. "ተሽከርካሪ" ማለት ፍሉይ ወትሃደራዊ ተሽከርከርቲ ከይሓወሰ ኣብ መንገዲ ብመንኮርኩር ዝኽይድ ዝኾነ ዓይነት ተሽከርካሪ ኾይኑ ሰረገላ ፣ ብስክሌት ፣ በዓል ሞተር ተሽከርካሪ ፣ ፍርቂ ተሰሓቢን ተስሓቢን ተባሂሉ ይኽፈል፣
9. "መጓዓዚያ ዕዕነት ተሽከርካሪ" ማለት ዝኾነ ዓይነት ኣቕሓ ከመላልስ ተባሂሉ ዝተሰርሐን ነዚ ግልጋሎት እዚ ክውዕል ዝተገበረን በዓል ሞተር ተሽከርካሪ እንትኸውን ጎታቲ መኪና ‘ውን ይሓውስ ‘ዩ፣
10. "በዓል ሞተር ብስክሌት" ማለት ናይ ጎኒተሽከርካሪ ከይሓወሰ ትሕቲ ኣርባዕተ መንኮራኩር ዘለዎ በዓል ሞተር ተሽከርካሪ እዩ፣
11. "ናይ ውልቀ አውቶሞቢል" ማለት ንትርፊ ወይ ንግልጋሎት ንግዲ ዘይውዕል ኾይኑ ንውልቀ ግልጋሎት ጥራሕ ዝውዕል በዓል ሞተር ተሽከርካሪ እዩ፣
12. "ተሽከርካሪ መጓዓዚያ ህዝቢ" ማለት ከም ርሕቐት እቲቦታ ብውሱንን ብዘይውሱንን ዋጋ መንጋደኛታት ንምጉዕዓዝ ዘገልግል በዓል ሞተር ተሽከርካሪ እንትኸውን ናይ ንግዲ አውቶሞቢልን አውቶቡስን ተባሂሉ ይምደብ ፣
13. "ፍሉይ ተንቀሳቓሲ መሳርሒ" ማለት ንሰብ ወይ ኣቕሓ ኣብ መንገዲ ንኽንዓዕዝ ዝተስርሐ እንተይኮነስ ንሕርሻ ፣ ንተኽሊ ፣ ንምርባሕ ከፍቲ ፣ ንመንገዲ ፣ ንህንፃ፣ ንጂዕቲ ፣ ወይ ተመሳሳሊ ንዝኾ ካሊእ ስራሕ ዝተሰርሐ ወይ ነዚ ዋኒን ክውዕል ዝተገበረ በዓል ሞተር ተሽከርካሪ ‘ዩ፣
14. "ተሽከርካሪ መንግስቲ" ማለት ብሓገዝ ፣ ብውህብቶ ፣ ብዕደጋ ወይ ብውርሲ ንመንግስቲ ተዋሂቡ ንመንግስታዊ ግልጋሎት ወይ ስራሕ ጥራሕ ዝውዕል ተሽከርካሪ ‘ዩ፣
15. "ትራንስፖርት" ማለት ኣብ መንገዲ ብሓይሊ ሞተርን ብሓይሊ ሰብን እንስሳን ብዝንቀሳቐሱ ተሽከርከርቲ ሰብን ኣቕሓን ናይ ምጉዕዓዝ ግልጋሎት እዩ፣
16. "ሞተር ኣልቦ ተሽከርካሪ" ማለት ኣብ መንገዲ ወይ ኣብ ዝኾነ ቦታ ብስክሌትን ጋሪን ሓዊሱ ወይ እንስሳ ጉልበት እናተስሓበ ወይ እናተደፍአ ወይ እናተዘወር ዝንቀሳቐስ ትኪ ኣልቦ ተሽከርካሪ እዩ፣

በመንኮራኩር የሚሄድ ማናቸውም ዓይነት ተሽከርካሪ ሆኖ ሰረገላ ፣ ብስክሌት ፣ ባለሞተር ተሽከርካሪ ፣ ግማሽ ተሳቢና ተሳቢ ተብሎ ይከፈላል ፣
9. "የጭነት ማመላለሻ ተሽከርካሪ" ማለት ማናቸውንም ዓይነት ዕቃ እንዲያመላልስ ተብሎ የተሰራና ለዚሁ አገልግሎት እንዲውል የተደረገ ባለሞተር ተሽከርካሪ ሲሆን ጎታች መኪናን ይጨምራል ፣
10. "ባለሞተር ብስክሌት" ማለተ የጎን ተሽከርካሪውን ሳይጨምር ከአራት መንኮራኩር በታች ያለው ባለሞተር ተሽከርካሪ ነው ፣
11. "የግል አውቶሞቢል" ማለት ለትርፍ ወይም ለንግድ አገልግሎት የማይውል ሆኖ ለግል አገልግሎት ብቻ የሚውል ባለሞተር ተሽከርካሪ ነው፣
12. "የህዝብ ማመላለሻ ተሽከርካሪ" ማለት እንደቦታው ርቀት በተወሰነና ባልተወሰነ ዋጋ መንገደኞችን ለማመላለስ የሚያገልግል ባለሞተር ተሽከርካሪ ሲሆን የንግድ አውቶሞቢልና አውቶቢስ ተብሎ ይከፈላል ፣

13. "ልዩ ተንቀሳቃሽ መሳሪያ" ማለት ሰውን ወይም ዕቃን በመንገድ ላይ እንዲያመላልስ የተሰራ ተሽከርካሪ ሳይሆን ለእርሻ ፣ ለኢትክልት ፣ ለከብት እርባታ ፣ ለመንገድ ፣ ለህንፃ ፣ ለቁፋሮ ወይም ለማናቸውም ሌላ ተመሳሳይ ስራ የተሰራ ወይም ለዚሁ ጉዳይ እንዲውል የተደረገ ባለሞተር ተሽከርካሪ ነው፣
14. "የመንግስት ተሽከርካሪ " ማለት በእርዳት ፣ በስጦታ በግዥ ወይም በውርስ ለመንግስት ተስጥቶ ለመንግስታዊ አገልግሎት ወይም ስራ ብቻ የሚውል ተሽከርካሪ ነው፣
15. "ትራንስፖርት" ማለተ በመንገድ ላይ በሞተር በሰው ኃይልና በእንስሳ በሚንቀሳቀሱ ተሽከርካሪዎች ሰውንና ዕቃን የማመላለስ አገልግሎት ነው ፣

16. "ሞተር አልባ ተሽከርካሪ " ማለት በመንገድ ላይ ወይም በማንኛውም ቦታ ብስክሌትና ጋሪን ጨምሮ በሰው ወይም ለእንስሳት ጉልበት እየተሳበ ወይም እየተገፋ ወይ እየተሽከረከረ የሚንቀሳቀስ ጢስ አልባ ተሽከርካሪ ነው ፣

3. <u>የአፈጻጸም ወሰን</u>

ይህ አዋጅ በዚህ ክልል በሚገኙ መንገዶች በሚጠቀሙ ተሽከርካሪዎችና አሽከርካሪዎች ላይ

www.abyssinialaw.com

3. **<u>ወሰን ተፈፃምነት</u>**

እዚ አዋጅ ኣብዚ ክልል ኣብ ዝርከቡ መንገድታት ኣብ ልዕሊ ዝጥቀሙ ተሽከርከርትን ኣሽከርከርትን ተፈፃሚ ይኸውን ።

4. **<u>ዕላማ</u>**

እዚ ቢሮ ግልጋሎት ትራንስፖርት ኣመልኪቱ ቀሊሎም ዘለው ዕላማታት ይህልውዎ ፣

1. ቅልጡፍ ፣ ብቹዕ ፣ ኢኮኖሚያዊ ፣ ዝተመጣጠን ዝርገሐን ስርዓትን ትራንስፖርት ክስፋሕፋሕ ምግባር ፣
2. ግልጋሎት ትራንስፖርት ንተጠቃማይ ደሕንነቱ ዝተሓለወን ማቻ ዘለዎን ምኹኑ ምርግጋፅ ፣
3. ክልላውን ሃገራውን መስመራት ግልጋሎት ትራንስፖርት ክዝርግሑን ክውደቡን ብምግባር ትራንስፖርት ብኹሉ መዳይ ክዓቢ ምትብባዕ'ዮም።

5. **<u>ስልጣንን ተግባርን</u>**

እቲ ቢሮ ኣብ ኣወዳድባ ፈፀምቲ ኣካላት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ንምምሕያሽ ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 94/98 ዓንቀፅ 15 ዝተውሃቦ ስልጣን ከምዘሎ ኾይኑ ግልጋሎት ትራንስፖርት ዝምልከት ቀሊሎም ዝተዘርዘሩ ስልጣንን ተግባርን ይህልውዎ፦

1. ኣብ መንገዲ ናይ ዝጥቀሙ ተሽከርከርቲ ምስ ዝህብዎ ግልጋሎት ዓይነት ክህልዎም ዝግባእ መሳርሕታት ድሕንነት ፣ ክብደትን ከምኡ'ውን በዝሒ ተሳርፍት መጠን ፅዕነትን ይውስን ፣ ብመሰረት እዚ ምዝገባ ወረቐት ምስክር ሰሪሑ መረጋገፂ ዋንነት ደብተርን ቁፅሪ ሰሌዳን ይህብ፣
2. ኣብ ውሽጢ ዝ ክልል ኣብ ንግዲ ብመንገዲ ምጉዕዓዝ ስራሕ ንዝዋፈሩ ውልቀ ሰባትን ትካላትን ናይ ሞያን ብቕዓትን መረጋገፂ ምስክር ወረቐት ይህብ ፣ ይከታተል፣
3. ንናይ በዓል ሞተር ተሽከርከርቲ ኣሽከርከርቲ ፍቓድ መዘወሪ ዝምልከት መምርሒ የውፅእ፣ ፍቓድ መዘወሪ ይህብ ፣
4. ንበዓል ሞተር ተሽከርካሪ ምዝዋር ንዘምህሩን ቴክኒክ ምርመራ ድሕንነት ተሽከርከርቲ ንዘካይዱን ሰባትን ትካላትን ብቕዓት ሞያ መረጋገፂ መምርሒ የውፅእ ፣ መረዳእታ ይህብ፣ ተግባራዊነቱ ይከታተል፣ ይቆፃፀር
5. ኣብ ሴክተር ትራንስፖርት ስራሕቲ ምምኻር ክዋፈሩ ንዝደልዩ ሞያውን መረጋገፂ ብቕዓትን ይህብ ፣
6. ዝኾነ ናይ ተሽከርካሪ መፀገንን መሐደስን ተፃሚ ይሆናል ።

4. **<u>ዓላማ</u>**

ቢሮው የትራንስፖርት አገልግሎት በሚመለከት የሚከተሉት ዓላማዎች ይኖሩታል፣

1. ቀልጣፋ፣ ብቁ፣ ኢኮኖሚያዊ ፣ የተመጣጣነ የትራንስፖርት ስርጭትና ስርዓት እንዲስፋፋ ማድረግ ፣
2. የትራንስፖት አገልግሎት ለተጠቀሚ ድህንነቱ የተጠበቀና ምቾት ያለው መሆኑን ማረጋገጥ ፣
3. ክልላዊና ሃገራዊ የትራንስፖርት አገልግሎት መስመሮች እንዲዘረጉና እንዲደራጁ በማድረግ ትራንስፖርት በማንኛውም ረገድ እንዲያድግ ማበረታታት ናቸው።

5. **<u>ስልጣንና ተግባር</u>**

ቢሮው በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ስራ አስፈፃሚ አካላት አደረጃጀትን ለማሻሻል በወጣው አዋጅ ቁጥር 94/98 አንቀጽ 15 የተሰጠው ስልጣን እንዳለ ሆኖ የትራንስፖርት አገልግሎት በሚመለከት ቀጥሎ የተዘረዘሩት ስልጣንና ተግባር ይኖሩታል ፦

1. በመንገድ የሚጠቀሙ ተሽከርካሪዎች ከሚሰጡት አገልግሎት ዓይነት ሊኖራቸው የሚገባውን የደህንነት መሳሪያዎች ፣ ክብደትና መጠናቸውን እንዲሁም የተሳፋሪን ብዛትና የጭነት ክብደት ይወስናል ፣ በዚህ መሰረት የምዝገባ ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ስርቶ የባለቤትነት ማረጋገጫ ደብተርና የሰሌዳ ቁጥር ይሰጣል ፣
2. በክልሉ ውስጥ በመንገድ ማመላለስ ንግድ ስራ ላይ የተሰማሩ ግለሰቦችና ድርጅቶች የሙያ በቃትና መረጋገጫ ምስክር ወረቀት ይሰጣል ፣ ይከታተላል ፣
3. የባለ ሞተር የሽከርካሪዎች አሽከርካሪዎች የመንጃ ፈቃድ የሚመለከት መመሪያ ያወጣል፣ መንጃ ፈቃድ ይሰጣል ፣
4. የባለሞተር ተሽከርካሪ አነዳድን ለሚያስተምሩና የተሸከርካሪዎች ደህንነት የቴክኒክ ምርምራ ለሚያካሂዱ ሰዎችንና ድርጅቶችን የሙያ ብቃት ማረጋገጫ መመሪያ ያወጣል ፣ ማስረጃ ይሰጣል፣ ተግባራዊቱ ይከታተላል ፣ ይቆጣጠራል ፣
5. በትራንስፖርት ሴክተር በማማከር ስራ ላይ መሰማራት ለሚፈልጉ የሞያና የብቃት ማረጋገጫ ይሰጣል ፣
6. ማንኛውም የተሽከርካሪ መጠገኛና ማዳሻ ጋራዥ የቴክኒክ ብቃት ስለማረጋገጥ ፣ የስራ ፈቃድ አስጣጥና ስለደረጃው አወሳሰን መመሪያ ያወጣል፣ ተግባራዊነቱ ይከታተላል ፣ ይቆጣጠራል ፣

www.abyssinialaw.com

ጋራዥ ብቾዓት ቴክኒክ ብዛዕባ ምርግጋዕ ፣ አወሃህባ ፍቓድ ስራሕን ኣወሳስና ደረጃን መምርሒ የውዕእ ፣ ንተግባራዊነቱ ይከታተል ፣ ይቆፃፀር ፣

7. ኣብዚ ክልል ህዝብን ዕዕነትን ኣብ ምጉዕዓዝ ስራሕ ንግዲ ዝተዋፈሩ ሰባት ፣ ትካላት ወይ ከዓ ማሕበራት ዘኽፍልዎ ታሪፍ ኣብ ውድድር ነፃ ዕዳጋ ዝተመስረተ ምኻኑ ይከታተልን ይቆፃፀርን፣
8. ብኣብያተ ማዘጋጃ ፣ ብምምሕዳራት፣ ብማሕበራት ትራንስፖርትን ውልቀ ትካላትን ንዝሰርሑ ንናይ ንግዲ መንገዲ መጓዓዝያ ህዝቢ ግልጋሎት ዝውዕሉ መነሃሪያታት ደደረጃታትን መዐቀኒታትን የውዕእ ፣ ይመርሕ ፣ ይቆፃፀር ፣
9. ኣብ ስራሕ ንግዲ ምጉዕዓዝ ህዝቢ ዝተዋፈሩ ተሽከርከርቲ ማሕበራት ዘቅርብሉ ፕሮግራም ወፍሪ ኣብ ውድድር ነፃ ዕዳጋ ዝተመስረት ምኻኑ ኣረጋጊፁ የዕድቕ ፣ እንተ ዘይኣቕሪቦምሉ ባዕሉ የዳሉ ፣ ነዚ ተባሂሉ ዝወፀ ዲስፕሊን ተግባራዊ ይገብር ፣

10. ኣብ ውሽጢ እቲ ክልል ኣብ ዝኾነ እዋን ህፁፅ ደገፍ ግልጋሎት ትራንስፖርት ዝጠልቡ መገደዲ ኩነታት እንተ ጋጥሙ እቲ ፀገም ንምዕጋት ምእንታን ክከኣል ናይ መንግስቲ ኾና ናይ ውልቀ ተሽከርከርቲ ከዋፍር ይኽእል እዩ። ዝርዝሩ ብደንቢ ይውሰን፣
11. ህዝብን ዕዕነትን ኣብ መንገዲ ብምጉዕዓዝ ስራሕ ዝተዋፈሩ ሰባትን ትካላትን ንዘጣይሽዎም ማሕበራት ይምዝግብ ፣ በዝሕ ኣባላት ይውስን ፣ ብዛዕባ ኣሰራርሕኦም መምርሒ የውዕእ ፣ ይከታተል ፣
12. መንገደኛታት ፣ ኣቑሑትን ፖስታራትን ብተሽከርከርቲ መጓዓዝያ ህዝቢ ብኽመይ ክንዓዓዙ ከም ዘለዎም መምርሒ የውዕእ ፣ ኣፈፃፅምኡ ይከታተል ፣
13. ትራንስፖርት ዝምልከቱ ዝተፈላለዩ መረዳእታታትን ስታትስቲክስን ብዝግባእ ይእክብን ፣ የጠናቕርን ፣
14. ናይዚ ክልል ድሕንነት ትራፊክ መንገዲ ይሕሉ ፣ ኣብዚ ክልል ብኻልኦት ኣካላት ዝካየድ ምንቅስቓስ ድሕንነት መንገዲ ኣተሓባቢሩ ብላዕለዋይነት ይመርሕ፣
15. ንዝህቦ ግልጋሎት ብመሰረት ሕጊ ፋይናንስ ዋጋ ይውስን ፣ የኽፍል
16. ንተጠቀምቲ ግልጋሎት ትራንስፖርት ዝምልከቶም ኣካላትን ዘካተተ ኮሚቴ
7. በዚህ ክልል በህዝብና ጭነት ማመላለስ ንግድ ስራ የተሰማሩ ሰዎች ፣ ድርጅቶች ወይም ማሕበራት የሚያስከፍሉት ታሪፍ በነፃ ገበያ ውድድር ላይ የተመሰረተ መሆኑን ይከታተላል ፣ ይቆጣጠራል፣
8. በማዘጋጃ ቤቶች ፣ በአስተዳደር ፣ በትራንስፖርት ማሕበራትና በግል ድርጅቶች ለሚሰሩ ለህዝብ የንግድ የመንገድ ማመላለሻ አገልግሎት የሚውሉ መናሃሪያዎች ደረጃዎችና መመዘኛዎችን ያወጣል፣ ይመራል ፣ ይዎጣጠራል ፣
9. በህዝብ ማመላለስ የንግድ ስራ የተሰማሩ ተሽከርካሪዎች ማህበራት የሚቀርቡለትን የስምሪት ፕሮግራም በነፃ ገበያ ውድድር ላይ የተመሰረተ መሆኑን አረጋጠ ያፀድቃል ፣ ካላቀረቡለት ራሱ ያዘጋጃል ፣ ለዚሁ ተብሎ የወጣውን የዲስፕሊን መመሪያ ተግባራዊ ያደርጋል፣
10. በክልሉ ውስጥ በማንኛውም ጊዜ አስቸኳይ የትራንስፖርት አገልግሎት ድጋፍ የሚያስፈልጉ አስገዳጅ ሁኔታዎች ሲያጋጥሙ ችግሩን ለመግታት እንዲቻል የመንግስት ሆኑ የግል ተሽከርካሪዎችን ሊያሰማራ ይችላል። ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል ፣
11. ህዝብንና ጭነትን በመንግስት በማመላለስ ስራ ላይ የተሰማሩት ሰዎችና ድርጅቶች የሚያቋቁሟቸውን ማህበራት ይመዘግባል ፣ የአባላት ብዛት ይወስናል ፣ ስለአሰራራቸውም መመሪያ ያወጣል ፣ ይከታተላል ፣
12. መንገደኞችን ፣ ዕቃዎችንና ፖስታዎችን በህዝብ ማመላለሻ ተሽከርካሪዎች እንዴት መጓጓዝ እንዳለባቸው መመሪያ ያወጣል ፣ አፈጻጸሙን ይከታተላል ፣
13. ትራንስፖርትን የሚመለከቱ የተለያዩ ማስረጃዎችና ስተትስቲክስን በሚገባ ይሰበስባል፣ ያጠናቅራል ፣
14. የክልሉ የትራፊክ የመንገድ ደህንነት ይጠብቃል፣ በዚህ ክልል በሌሎች አካላት የሚካሄድ የመንገድ ደህንነት እንቅስቃሴ አስተባብሮ በበላይነት ይመራል፣
15. ለሚሰጠው አገልግሎት ብፋይናንስ ህግ መሰረት ዋጋ ይወስናል ፣ ያስከፍላል ፣
16. የትራንስፖርት አገልግሎት ተጠቃሚዎችና የሚመለከታቸው አካላት የመንገድ ትራንስፖርትን ደህንነት ኮሚቴ ያቋቁማል ፣ አደረጃጀቱ በተመለከተ በደንብ ይወናል ፣
17. አመታዊ የተሽከርካሪዎች ደህንነት የቴክኒክ ምርመራ ያካሂዳል ፣ ማረጋገጫ የተጣፊ ቦሎ ይሰጣል ፣ በሌሎች አካላት የሚካሄዱት

www.abyssinialaw.com

ድሕንነት መንገዲ ትራንስፖርትን የጣይሽ ፣ ኣግባብ ኣጠያይሽኡ በደንቢ ይውሰን ፣

17. ዓመታዊ ቴክኒክ ምርምራ ድሕንነት ተሽከርከርቲ የካይድ ፣ መረጋገፂ ተለጣፊ ቦሎ ይህብ ፣ ብኻልኦት ኣካላት ንዝካየዱ ይከታተል ፣ ይቆፃፀር ፣ ደሕንነት ህዝቢ ዝጎድኡ ምንቅስቓስ ተሽከርከርሪ እናተኸታተለ ይእግድ ፣ ዝርዝሩ ብደንቢ ይውሰን ።

18. ናይ ከባቢ ብኽለት ንምክልኻል ካብ ተሽከርከርቲ ዝወፅእ ትኪ ፣ ህውከት ዝፈጥር ድምፂ ፣ ጋዝ ፣ ዝተንኑ ነገራትን ዝኣመሳሰሉን ምስ ዓቕሚ ክልልናን ዓለም ለኻ መዐቀኒታትን ዝተገናዘበ ደረጃ ኣዳለዩ ንዝምልከቶ የቕርብ ፣ እንትፍቀድ ተግባራዊነቱ ይከታተል ፣

19. እቲ ሴክተር ትራንስፖርት ብፅዳጋ ውድድር ዝምረሐሉ ኩነታት ብምምችቻው ንውፅኢታዊ ውድድር ነፃ ፅዳጋ ምችው ኩነታት ንምፍጣር ክሳብ ዝከኣል ኣድላዪ ኽይኑ እንትርከብ ዝለዓለን ዝተሓተን (ናሕስን ወለልን) ግልጋሎት ታሪፍ ይውሰን ኣፈፃፅምኡ ይከታተል ፣

20. ኣብ ከተማታት ግልጋሎት ፓርኪንግ ክስፋሕፋሕ ይድግፍ ፣ ምስ ዝምልከቶም ኣካላት ብምትሕብባር ኣጠቓቕምኦም ዝምልከት መምርሒ የውፅእ ፣ ይከታተል፣

21. ኩለመዳያዊ ፅብየት ትራንስፖርት ክልልና ከረጋግፅ ዘኽእል መፅናዕቲ የካይድ ፣ ብኻልኦት ንዝካየድ መፅናዕቲ የተባብፅ ፣ ከምኡ ‘ውን ትልምን ፕሮግራምን የዳሉ ፣ እንትፍቀድ ተግባራዊ ይገብር ፣

22. ሞተር ኣልቦ ተሽከርከርቲ ዝምርሐሉ ኣዋጅን ደንብን ዝምልከቱ ሓደሽቲ ሓሳባት ብምፅናፅ ንዝምልከቶ ኣካል የቕርብ ፣ እንትፍቀድ መምርሒ ኣውፂኡ የተግብር ፣ ይከታተል፣

23. በዓል ሞተር ተሽከርከርቲ ኣብ ልዕሊ ሳልሳይ ወገን ንዘብፅሕኦ ሓደጋ ናይ መጽሕን ውሕስና ምህላዎም የረጋግፅ ፣ ከምኡ’ውን ምስ ዝምልከቶም ኣካላት ብምምኽኻር ብናይ ህዝቢ ናይ ንግዲ መንገዲ መጓዓዚ ንዝጓዓዙ መንገደኛታትን ዓቐሉትን ክህሉ ብዛዕባዝግበኦ ሽፋን ውሕስና መድሕን መምርሒ የውፅእ፣ ተግባራዊ ይገብር ። ዝርዝሩ ብደንቢ ይውሰን

24. ኣጠቓቕማ ኣተሓሕዛን ተሽከርከርቲ መንግስቲ ዝምልከት መምርሒ የውፅእ ፣ ተግባራት ይከታተላል ፣ይቆጣጠራል ፣ የህዝብን ደህንነት የሚጎዱ የተሽከርካሪዎችን እንቅስቃሴ እየተከታተለ ያግዳል ፣ ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል ።

18. የኣከባቢ መበከልን ለመከላከል ከተሽከርካሪዎች የሚወጣ ጢስ ፣ ሁከት የሚፈጥር ድምጽ ፣ ጋዝ ፣ ተንና ስለመሳሰሉት ከክልላችን ኣቅምና ኣለም ኣቀፍ መመዘኛዎች ጋር የተገናዘበ ደረጃ ኣዘጋጅቶ ለሚመለከተው ያቀርባል ፣ ሲፈድቀም ተግባራዊነቱን ይከታተላል ፣

19. የትራንስፖርቱ ሴክተር በገቢያ ውድድር የሚመራበት ሁኔታዎችን በማመቻቸት ለውጤታማነቱ የነፃ ገበያ ውድድር ምቹ ሁኔታ ለመፍጠር እስከሚቻል ኣስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ከፍተኛና ዝቅተኛ /ጣራና ወለል/ የኣገልግሎት ታሪፍ ይወስናል ፣ ኣፈጻጸሙን ይከታተላል ፣

20. በከተማዎች የፓርኪንግ ኣገልግሎት እንዲስፋፋ ይደግፋል ፣ ከሚመለከታቸው ኣካላት ጋር በመተባበር ኣጠቓቀማቸውን በሚመለከት መመሪያ ያወጣል ፣ ይከታተላል ፣

21. የክልላችን ሁለገብ የትራንስፖርት ዕድገት ሊያረጋግጥ የሚችል ጥናት ያካሂዳል ፣ በሌሎች ለሚካሄድ ጥናት ያበረታታል ፣ እንዲሁም እቅድና ፕሮግራም ያዘጋጅል ፣ ሲፈቀድም ተግባራዊ ያደርጋል ፣

22. ሞተር ኣልባ ተሽከርካሪዎች የሚመሩበት ኣዋጅና ደንብን የሚመለከቱ ኣዳዲስ ሓሳቦች በማጥናት ለሚመለከተው ኣካል ያቀርባል ፣ ሲፈቀድ መመሪያ ኣውጥቶ ተግባር ላይ ያውላል ፣ ይከታተላል ፣

23. ባለ ሞተር ተሽከርካሪዎች በሶስተኛ ወገን ላይ ለሚያደርሱት ኣደጋ የመድን ዋስትና ሽፋን ያላቸው መሆኑን ያረጋግጣል ፣ እንዲሁም ከሚመለከታቸው ኣካላት ጋር በመመካከር በህዝብ የንግድ የመንገድ ማመላለሻ ለሚጓጓዙ መንገደኞችና ዕቃዎች ሊኖር ስለሚገባው የመድን ዋስትና ሽፋን መመሪያ ያወጣል ፣ ተግባራዊ ያደርጋል ። ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል ፣

24. የመንግስት ተሽከርካሪዎች ኣጠቃቀም ኣያያዝ በሚመለከት መመሪያ ያወጣል ፣ ተግባሪዊነቱን ይከታተላል ፣ ይቆጣጠራል።

6. <u>የህዝብና የጭነት የንግድ የመንገድ ማመላለሻ ስራ ስለማካሄድ</u>

1. ማንኛውም ግለሰብ ወይም ብሕግ መሰረት

www.abyssinialaw.com

ንተግባራዊነቱ ይከታተል ፣ ይቆጣጠር።

6. **<u>ኣብ መንገዲ ህዝብን ፅዕነትን ምጉዕዓዝን ንግዲ ስራሕ ብዛዕባ ምኽያድ</u>** ፣

1. ዝኾነ ውልቀሰብ ወይ ብመሰረት ሕጊ ዝተጣየሸ ትካል ብህዝቢ ወይ ብፅዕነት ኣብ መንገዲ ምጉዕዓዝ ንግዲ ስራሕ ክዋፈር ይኽእል እዩ፣
2. ህዝቢ ወይ ፅዕነት ኣብ መንገዲ ምጉዕዓዝ ብንግዲ ስራሕ ንኽዋፈሩ ፍቓድ ዝተዋሃቦም ሰባትን ትካላትን በዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 7 መሰረት ዝጣየሸ ማሕበር ኣባል ብምኻን ስራሕቶም ከካይዱ ወይ ኣባል ማሕበር እንትይኾይኑ ስራሕቶም ብውልቆም ከካይዱ ይኽእሉ።

7. **<u>ብዛዕባ ምጥያሽ ማሕበራት</u>**

1. ህዝብን ፅዕነትን ኣብ መንገዲ ምጉዕዓዝ ንግዲ ስራሕ ዝተዋፈሩ ሰባትን ትካላትን ናይ ህዝብን ፅዕነትን ኣብ መንገዲ ምጉዕዓዝ ንግዲ ማሕበር ከጣይሹን ኣባል ክኾኑን ይክእሉ ፣
2. ዝኾነ ማሕበር ኣብ መተሓዳደሪ ደንቢ ማሕበሩ ንዝተገለፀ ኩነታት ኣማሊኡ ንዝተረከበ ዝኾነ ኣብ መንገዲ መጓዓዝያ ንግዲ ስራሕ ዝተዋፈረ ሰብ ወይ ትካል ዝተወሰነሉ በዝሒ ኣባል ክሳብ ዘይመልእ ብኣባልነት ናይ ምቅባል ግቡእ ኣለዎ፣
3. ህዝቢ ወይ ፅዕነት ኣብ መንገዲ ምጉዕዓዝ ንግዲ ስራሕ ዝተዋፈረ ዝኾነ ወብ ወይ ትካል ኣብ ሓደ እዋን ኣብ ውሽጢ ሓደ ናይ ወፍሪ መስመር ካብ ሓደ ንላዕሊ ኣብ ዝኾኑ ማሕበራት ኣባል ክኸውን ኣይኽእልን፣
4. እቲ ቢሮ ናይቲን ማሕበራት ሞዴል መተሓዳደሪ ደንቢ ክውዕእ ይኽእል ።

8. **<u>ብዛዕባ መዝገባ ማሕበራት</u>**

1. ዝኾነ ማሕበር ምስተጣየሸ ሽዑ ንሽዑ ናይ ምዝገባ መመልከቲኡ ምስ ናይ ማሕበሩ መተሓዳዳሪ ደንቢ ኣተሓሒዙ ናብቲ ቢሮ ከቕርብ ኣለዎ ፣
2. እቲ ቢሮ መመልከቲ ምዝገባ እንትቕርበሉ፣

ሀ. ናይቲ ማሕበር መተሓዳደሪ ደንቢ እቲ ቢሮ ንዘውዕኦ ሞዴል መተሓዳደሪ ደንቢ ዝተኸተለ ምኻኑ፣

ለ. ኣግባብ ዘለዎ ዝኾነ ሕጊ ዝሓቶ ኩነት ዝተኸተለ ምኻኑ ብምርግጋፅ ዝተወሰነ ናይ መመዝገቢ ክፍሊት ኣኽፊሉ ኑቲ ማሕበር ይምዝግቦ ፣

3. እቲ ቢሮ ናይቲ ማሕበር ናይ ምዝገባ ሕቶ ዘይተቐበሎ እንተኾይኑ ዘይቐበለሉ የተቋቋመ ድርጅት በህዝብ ወይም በጭነት የንግድ የመንገድ ማመላለሻ ስራ ሊሰማራ ይችላል ፣

2. በህዝብ ወይም በጭነት የንግድ የመንገድ ማመላለሻ ስራ ለመስማራት ፈቃድ የተሰጣቸው ሰዎችና ድርጅቶች በዚህ አዋጅ አንቀጽ 7 መሰረት የሚቋቋም ማህበር አባል በመሆን ስራቸውን ሊያካሂዱ ወይም የማህበሩ አባል ሳይሆኑ ስራቸውን በግላቸው ሊያካሂዱ ይችላሉ ።

7. **<u>ስለማህበራት ማቋቋም</u>**

1. በህዝብና በጭነት የንግድ የመንገድ ማመላለሻ ስራ ላይ የተሰማሩ ሰዎችና ድርጅቶች የህዝብና የጭነት የንግድ የመንገድ ማመላለሻ ማህበር ሊያቋቁሙና አባል ሊሆኑ ይችላሉ፣

2. ማንኛውም ማህበር በማህበሩ መተዳደሪያ ደንብ የተመለከቱትን ሁኔታዎች የሚያሟላ ሆኖ የተገኘውን በህዝብ የንግድ የመንገድ ማመላለሻ ስራ ላይ የተሰማራ ሰው ወይም ድርጅት የተወሰነለት የአባላት ብዛት እስካልሞላ ድረስ ድርጅቱ በአባልነት የመቀበል ግዴታ አለበት ፣
3. በህዝብ ወይም በጭነት የንግድ የመንገድ ማመላለሻ ስራ ላይ የተሰማራ ማንኛውም ሰው ወይም ድርጅት በአንድ ጊዜ በአንድ የስምሪት መስመር ውስጥ ከአንድ በላይ በሆኑ ማህበራት ውስጥ አባል ሊሆን አይችልም፣
4. ቢሮው የማህበራትን ሞዴል መተዳደሪያ ደንብ ሊያወጣ ይችላል።

8. **<u>ስለማህበራት ምዝገባ</u>**

1. ማንኛውም ማህበር እንደተቋቋመ ወዲያውኑ የምዝገባ ማመልከቻውን ከማህበሩ መተዳደሪያ ደንብ ጋር አያይዞ ለቢሮው ማቅረብ አለበት፣

2. ቢሮው የምዝገባ ማመልከቻ ሲቀርብለት ፦

ሀ.የማህበሩ መተዳደሪያ ደንብ ቢሮ ያወጣውን ሞዴል የተመዳደሪያ ደንብ የተከተለ መሆኑን ፣

ለ.አግባብነት ያለው ማናቸውም ህግ የሚጠይቀው ሁኔታ መሟላቱን በመረጋገጥ የተወሰነ የመመዝገቢያ ክፍያ በማስከፈል ማህበሩን ይመዘግበዋል ፣

3. ቢሮው የማህበሩን የምዝገባ ጥያቄ የማይቀበለው ከሆነ ያልተቀበለበትን ምክንያት በመግለጽ በ30 ቀናት ውስጥ ለማህበሩ በጽሑፍ ማሳወቅ አለበት። ቢሮው በተጠቀሰው ጊዜ ውስጥ በማመልከቻው ላይ አንዳችም ውሳኔ ካልሰጠበት ማህበሩ

www.abyssinialaw.com

ምኽንያት ብምግላፅ ኣብ ውሽጢ 30 መዓልቲ ነቲ ማሕበር ብፅሑፍ ክፍልጦ ኣለዎ። እቲ ቢሮ በቲ ዝተጠቐሰ ግዘ ኣብቲ ዝቐረበሉ መመልከቲ ዝኾነ ውሳነ እንተዘይሂቡ እቲ ማሕበር ከምዝተመዝገበ ይቑፀር ፣

4. እቲ ማሕበር ካብ ዝተመዝገበሉ መዓልቲ ጀሚሩ ሕጋዊ ሰብነት ይረክብ፣

9. ሕድሳት ምዝገባ

1. ዝኾነ ማሕበር በብዓመቱ ካብ 1 መስከረም ክሳብ ዕለት 30 ለካቲት ኣብዘለዎ ግዜ ውሽጢ ኣድላይ ክፍሊት ብምፍፃም ምዝገብኡ ከሕድስ ኣለዎ ፣
2. እቲ ምዝገባ ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 በብዓመቱ እንተዘይተሓዲሱ እቲ ማሕበር ስርሑ ኣይቕፅልን፣

10. ተፈፃሚነት ዝህልዎ ሕጊ

ኣብ ፍትሃብሄር ሕጊ ካብ ዓንቀፅ 404 ክሳብ 482 ዝተመልከቱ ድንጋጌታት ምስዚ ኣዋጅ ክሳብ ዘይተፃብኡ ኣብ ናይ ህዝብን ፅዕነትን መጓዓዝያ ንግዲ ማሕበራት ተፈፀምቲ ይኾኑ። ኾይኑ ግን በዞም ድንጋጌታትን ካልእ ሕግን ንቤት ፅሕፈት ማሕበራትን ቢሮ ፍትሕን ዝተውሃቦም ሓላፍነት ነዞም ማሕበራት ብዝምልከት በዚ ኣዋጅ ንቢሮ ንግዲ ፣ ኢንዱስትርን ትራንስፖርትን ተመሓላሊፉ ኣሎ።

ክፍሊ ክልተ
ዝተፈላለዩ ድንጋጌታት

11. መረዳእታ ብዛዕባ ምምሕላፍ

1. ናይቲ ክልል ኣብያተ ፅዮ መንግስቲ ፣ ኮሚሽን ፖሊስ ክልልን ኣብያተ ፅሕፈት ፖሊስ ዞባታትን ወረዳታትን ፣ ህዝብን ፅዕነትን ኣብ መንገዲ ምጉዓዝ ንግዲ ማሕበራት ፣ ውልቀ ሰባትን ካልኦት ትካላትን እቲ ቢሮ ብዘውፅኦ መምርሒ መሰረት ምስ ትራንስፖርት ዝተተሓሓዙ ኣድላይቲ መረዳእታታትብእዋኑ ክቕርቡ ወይ ከመሓላልፉ ኣለዎም፣
2. ኣድላዩ መረዳእታ ንምምሕላፍ ዝሕግዝ መርኣያ ቅጥዒ እቲ ቢሮ የዳሉ ፣

12. ግቡእ ህዝብን ፅዕነትን ኣብ መንገዲ ምጉዓዝ ንግዲ ስራሕ ዝተዋፈሩ ሰባትን ትካላትን

ህዝብን ፅዕነትን ፣ ኣብ መንገዲ ምጉዓዝ ንግዲ ስራሕ ዝተዋፈሩ ሰባትን ትካላትን ብዛዕባ መንገዲ ትራንስፖርት ዝወፀ ኣዋጃት ፣ ደንብታትን እንደተመዘገበ ይቆጠራል ፣

4. ማህበሩ ከተመዘገበበት ቀን ጀምሮ ሕጋዊ ሰውነት ያገኛል ።

9. የምዝገባ እድሳት

1. ማንኛውም ማህበር በየዓመቱ ከመስከረም 1 እስከ የካቲት 30 ባለው ጊዜ ውስጥ አስፈላጊውን ክፍያ በመፈፀም ምዝገባውን ማሳደስ አለበት ፣

2. ምዝገባው በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 መሰረት በየዓመቱ ካልታደሰ ማህበሩ ስራውን አይቀጥልም።

10. ተፈፃሚነት የሚኖረው ህግ

በፍትሃብሔር ህግ ከአንቀጽ 404 እስከ 482 የተመለከቱት ድንጋጌዎች ከዚህ አዋጅ ጋር እስካልተቃረኑ ድረስ በህዝብና በጭነት የንግድ የመንገድ ማመላለሻ ማሕበሮች ላይ ተፈፃሚ ይሆናሉ። ሆኖም በነዚህ ድንጋጌዎችና በሌላ ህግ ለማሕበራት ጽሕፈት ቤትና ለፍትህ ቢሮ የተሰጠ ኃላፊነት ማሕበራቱን በሚመለከት በዚህ አዋጅ ለንግድ ፣ ኢንዱስትሪና ትራንስፖርት ቢሮ ተላልፏል።

ክፍል ሁለት
ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

11. ማስረጃ ስለማስተላለፍ

1. የክልሉ የመንግስት መስሪያቤቶች ፣ የክልል ፖሊስ ኮሚሽንና የዞኖችና የወረዳ ፖሊስ ጽሕፈት ቤቶች የህዝብና የጭነት የንግድ የመንግስት ማመላለሻ ማህበራት ፣ ግለሰቦችና ሌሎች ድርጅቶች ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ መሰረት ከትራንስፖርት ጋር የተያያዘ አስፈላጊውን መረጃ በወቅቱ ማቅረብ ወይም ማስተላለፍ አለባቸው ፣

2. አስፈላጊውን መረጃ ለማስተላለፍ የሚረዳ የናሙና ቅፅ ቢሮው ያዘጋጃል።

12. በህዝብና በጭነት የንግድ የመንገድ ማመላለሻ ስራ ላይ የተሰረማሩ ሰዎችና ድርጅቶች ግዴታ

በህዝብና በጭነት የንግድ የመንገድ ማመላለሻ ስራ ላይ የተሰማሩ ሰዎችና ድርጅቶች ስለመንገድ ትራንስፖርት የወጡትን አዋጆች ፣ ደንቦችና መመሪያዎች ማክበር አለባቸው።

www.abyssinialaw.com

መምርሕታትን ክኽብሩ ኣለዎም፣

13.<u>ብዛዕባ ብሕታዊ መሰላትን ውዕላትን</u>

1. እቲ ቢሮ ኣድላዩ ኾይኑ እንተረኺብዎ ህዝብን ፅዕነትን ኣብ መንገዲ ምጉዕዓዝ ንግዲ ስራሕ ዝተዋፈሩ ሰባት ፣ ትካላት ወይ ማሕበራት ዝተረጋገፀ ኣታዊ ዝረኽብሉ ኩነታት ብምፍጣር ህዝብን ፅዕነትን ናይ ምጉዕዓዝ ግልጋሎት ኣብዘይረኽቡ ወይ እኹል ኣብዘይኮነሎም መስመራት ክሰርሑ ንምትብባዕ ብሕታዊ ወይ ዝተወሰኑ መሰላት ንምሃብ ዘኽእል መምርሒ ከውፅእ ይኽእል፣
2. ናይዚ ኣዋጅ ድንጋጌታት ዝኾነ መፅዓናይ ህዝብን ፅዕነትን ፣ ኣብ መንገዲ ብምጉዕዓዝ ንግዲ ስራሕ ምስ ዝስርሑ ሰባት ወይ ትካላት ብሕታዊ ናይ ምጉዕዓዝ ውዕሊ ናይ ምግባር መሰሉ ናይ ምእጋድ ወይ ናይ ምግዳብ ውዕኢት ኣይህልዎምን፣

14.<u>ብዛዕባ ውክልና ስልጣን</u>

1. ኣድላዩ ኾይኑ እንትርከብ እቲ ቢሮ ግልጋሎት ትራንስፖርት ብዝምልከት ካብ ስልጣኑን ተግባሩን ብኽፋል ንወረዳታት ፣ ንክተማታት ወይ ንኻልኦት መንግስታዊ ወይ ንውልቀ ትካላት ብውክልና ክህብ ይኽእል፣
2. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንዑስ ዓንቀፅ 1 ውክልና ዝተወሃቦም ኣካላት ዝተቐበሉዎ ስልጣንን ተግባርን ኣብ ስራሕ እንተውዕሉ ብዛዕባ ትራንስፖርት ዝወፁ ኣዋጃት ፣ ደንብታትን መምርሕታትን ከምኡውን በቲ ቢሮ ዝወሃቡ ደረጃታት ናይ ምኽታልን ምሕላውን ግቡእ ይህልዎም።

15.<u>መሰጋገሪ ድንጋጌ</u>

ቅድሚ እዚ ኣዋጅ ምውፅኡ ዝተጣየሹ ማሕበራት በዚ ኣዋጅ ከምዝተጣየሹ ተቖፂሮም ስረሖም ይቕፅሉ።

16.<u>ዝተሰዓሩ ሕግታት</u>

ነዚ ኣዋጅ ዝቃረን ካሊእ ዝኾነ ኣዋጅ ፣ ደንቢ ፣ መምርሒ ወይ ድማ ናይ ልምዲ ኣሰራርሓ ኣብ ውሽጢ እዚ ኣዋጅ ንዝተመልከቱ ጉዳያት ተፈፃምነት ኣይህልዎምን።

17.<u>ብዛዕባ ምውፃእ ደንብን መምርሕን</u>

1. ንኣፈፃፅማ እዚ ኣዋጅ ቤት ምኽሪ ስራሕ

13.<u>ስለብቸኛ መብቶችና ውሎች</u>

1. ቢሮው ኣስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው በህዝብና በጭነት የንግድ የመንገድ ማመላለሻ ስራ ላይ የተሰማሩ ስዎች ፣ ድርጅቶች ወይም ማህበራት የተረጋገጠ ገቢ የሚያገኙ በትን ሁኔታ በመፍጠር የህዝብና የጭነት የንግድ የመንገድ ማመላለሻ አገልግሎት በማያገኙ ወይም በቂ ባልሆነባቸው መስመሮች እንዲሰሩ ለማበረታታት ብቸኛ ወይም የተወሰኑ መብቶች ለመስጠት የሚያስችል መመሪያ ሊያወጣ ይችላል፣

2. የዚህ አዋጅ ድንጋጌዎች ማንኛውም አስጫኝ የህብና የጭነት የንግድ የመንገድ ማመላለሻ ስራ የሚሰሩ ሰዎች ወይም ድርጅቶች ጋር ብቸኛ የማጓጓዣ ውል የማድረግ መብቱን የማገድ ወይም የመግደብ ውጤት አይኖራቸውም።

14.<u>ስለስልጣን ውክልና</u>

1. አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ቢሮው የትራንስፖርት አገልግሎት በሚመለከት ከስልጣንና ተግባሩ በከፊል ለወረዳዎች ፣ ለከተሞች ወይም ለሌሎች መንግስታዊ ወይም ለግል ድርጅቶች በውክልና መስጠት ይችላል፣

2. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 መሰረት ውክልና የተሰተጣቸው አካላት በውክልና የተቀበሉትን ስልጣንና ተግባር በስራ ላይ ሲያውሉ ስለትራንስፖርት የወጡ አዋጆች ፣ ደንቦችና መመሪያዎችን እንዲሁም በቢሮው የሚሰጡ ደረጃዎችን የመከተልና የመጠበቅ ግዴታ ይኖራቸዋል።

15.<u>የመሸጋገሪያ ድንጋጌ</u>

ይህ አዋጅ ከመውጣቱ በፊት የተቋቋሙ ማሕበራት በዚህ አዋጅ እንደተቋቋሙ ተቆጥረው ስራቸውን ይቀጥላሉ።

16.<u>የተሻሩ ሕጎች</u>

ይህን አዋጅ የሚቃረን ሌላ ማንኛውም አዋጅ ፣ ደንብ ፣ መመሪያ ወይም የአሰራር ልምድ በዚህ አዋጅ ውስጥ በተመለከቱ ጉዳዮች ላይ ተፈፃሚነት አይኖረውም።

17.<u>ደንብና መመሪያ ስለማውጣት</u>

1. ለዚህ አዋጅ ማስፈጸምያ የክልሉ ስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት ደንብ ያወጣል።

www.abyssinialaw.com

ፈፃሚ ክልል ትግራይ ደንቢ የወፅእ ።

2. እቲ ቢሮ ነዚ ኣዋጅን ነዚ ኣዋጅ ስዒቡ ንዝወፅእ ደንብን ንምፍፃም ዘድልዩ ዝርዝር መምርሒታት ከውፅእ ይኽእል።

18.**ቅፅዓት**

እዚ ኣዋጅን በዚ ኣዋጅ መሰረት ዝወፁ ደንብታትን መምርሒታትን ዝተመሓላለፈ ዝኾነ ሰብ ብመሰረት ገበን ሕጊ ይቕፃዕ ፣

19.**ኣዋጅ ዝፀንዐሉ ግዘ**

እዚ ኣዋጅ ካብ 5 ታሕሳስ 2000 ዓ.ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን።

መቐለ

ፀጋይ በርሀ
ፕሬዚደንት ብሄራዊ
ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

2. ቢሮው ይህን ኣዋጅና ይህን ኣዋጅ ተክትሎ ለሚወጣው ደንብ ለማስፈጸም የሚያስፈልጉ ዝርዝር መመሪያዎች ሊያወጣ ይችላል።

18.**ቅጣት**

ይህን ኣዋጅና በዚህ ኣዋጅ መሰረት የወጡ ደንቦችንና መመሪያዎችን የተላለፈ ማንኛውም ሰው በወንጀል ሕግ መሰረት ይቀጣል።

19.**ኣዋጅ የሚጽናበት ጊዜ**

ይህ ኣዋጅ ከታህሣሥ 05/2000 ዓ/ም ጀምሮ የፀና ይሆናል ።

መቀሌ

ፀጋይ በርሀ
የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስት ፕሬዝዳንት

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 16 ዓመት ቁ.7
መቐለ 5 ታሕሳስ 2000 ዓ/ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

16ኛ ዓመት ቁ.7
መቀለ ታህሣሥ
5/2000ዓ/ም

አዋጅ ቁፀሪ 142/2000 ዓ/ም
ኤጀንሲ መራኸቢ ሓፋሽ ክልል ትግራይ ንምጥያሽ ዝወፀ አዋጅ

መራኸብቲ ሓፋሽ ፣ ግልጋሎት ሓበሬታ ፣ ትምህርትን ዝተፈላለዩ መህደሲታትን ናብ ህዝቢ ብምቕራብን ብምስራፅን ኣብ ኩለመዳያዊ ምዕባለ ክልልና ዘለዎም ግደ ብምርኣይ፣

ትካል መራኸቢ ሓፋሽ ንናይቲ ህዝቢ ዕለታዊ ምንቅስቓስ ብቑረባን ብስፍሓትን ብምዕብዓብ ዝዓወቶ ተራ ዝለዓለ ኾይኑ ስለ ተረኽበ፣

ስራሕ መራኸቢ ሓፋሽ ብስርዓትን ብሕግን ዝምራሕ ክኸውን ስለ ዘለዎ፣

ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ተመሓይሹ ብዝወፀ ሕገ-መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49 ንኡስ ዓንቀፅ 3/ሀ/ መሰረት ሰዒቡ ዘሎ ኣዋጅ ኣውፂኡ ኣሎ።

አዋጅ ቁጥር 142/2000 ዓ/ም
የትግራይ ክልል መገናኛ ብዙሃን ኤጀንሲን ለማቋቋም የወጣ አዋጅ

የመገናኛ ብዙሃን አገልግሎት ፣ መረጃ ፣ ትምህርትና የተለያዩ መዝናኛ ለህዝብ በማቅረብና በማስረፅ ለክልላችን ሁለገብ እድገት ያላቸውን ሚና በማየት፣

የመገናኛ ብዙሃን ተቋም የህዝቡን ዕለታዊ እንቅስቃሴ በቅርበትና በስፋት በመዘገብ የሚጫወተው ሚና ከፍተኛ ሁኖ ስለተገኘ፣

የመገናኛ ብዙሃን ስራ በስርዓትና በህግ የሚመራ መሆን ስላለበት፣

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስትምክር ቤት ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ሕገ -መንግስት አንቀፅ 49 ንኡስ አንቀፅ 3/ሀ/ መሰረት የሚከተለውን አዋጅ አውጥቷል።

ክፍል አንድ

www.abyssinialaw.com

ክፍሊ ሓደ
ሓፈሻዊ

1. **ሓፂር ርእሲ**

እዚ ኣዋጅ " ኤጀንሲ መራኸቢ ሓፋሽ ክልል ትግራይ ንምጥያሽ ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ142/2000" ተባሂሉ ክጥቀስ ይከኣል።

2. **ትርጉም**

ናይቲ ቃል ኣጠቓቕማ ካልኣ ትርጉም ዘውህቦ እንተዘይኮይኑ ኣብዚ ኣዋጅ ውሽጢ ፦

1. "መንግስቲ" ማለት ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ማለት ነዩ ።
2. "ኤጀንሲ" ማለት ሓበሬታ ብምስንዳእን ብምውዛዕን ንህዝብን መንግስትን ንምሕባር፣ ንምህዳስን ንምምሃርን ሰብ ሞያ መራኸቢ ሓፋሽ ዝሓቐፈ ትካል ኮይኑ በዚ ኣዋጅ ዝተጣየሸ መራኸቢ ሓፋሽ ክልል ትግራይ እዩ፣
3. "መራኸቢ ሓፋሽ" ማለት ሓበሬታ (ኢንፎርሜሽን) ብምእካብን ብምስንዳእን ብሬድዮ ፣ ቴሌቭዝን ፣ ጋዜጣን መፅሂትን ኣቢሉ ናብ ህዝቢ ክበፅሕ ዝገብር መስርሕ እዩ፣
4. "ቦርድ" ማለት በዚ ኣዋጅ ዝተጣየሸ ነቲ ኤጀንሲ ዝመርሕ ኣካል እዩ፣
5. "ጋዜጠኛ" ማለት ኣብ ውሽጢ ኤጀንሲ መራኸቢ ሓፋሽ ብኣሰናዳኢነት ፣ ፀብፃቢነት ፣ ብምድላው ካርቱን ፣ በዓል ሙያ ግራፊክስ ፣ ፎቶ ብምልዓል ፣ ብፊልም ኤዲተርነት ፣ ብፊልም ዳይሬክተርነት ፣ ብቴክኒሻንነት ወይ ድማ ዜናን መረዳእታን ብምእካብ ፣ ምውዳድን ምውዛዕን ፣ ሞያ ዝተዋፈረን ስነ - ምግባር እቲ ሞያ ዘኽብርን ዝኾነ ኪኢላ እዩ፣
6. "ሰብ" ማለት ናይ ተፈጥሮ ሰብ ወይ ብሕጊ ናይ ሰብነት መሰል ዝተውሃቦ ኣካል እዩ፣
7. "ቤት ምኽሪ" ማለት ቤት ምኽሪ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዩ፣
8. "ፕረስ" ማለት ከም ጋዜጣ ፣ በብእዋኑ ዝወፅእ ፅሑፍ ፣ በራሪ ፅሑፍ ፣ ወኪል ዜና ፣ምስንዳእ ፕሮግራማት ሬድዮ ፣ ቴሌቪዥን፣ ተንቀሳቓሲ ስእሊ ፣ ስእሊ ፣ፊልሚ ካርቱን ፣ ድርሰት ሙዚቃን፣ሕትመት ኤሌክትሮኒክስን

ጠቅላላ

1. **ኣጭር ርእስ**

ይህ ኣዋጅ "የትግራይ ብሂራዊ ክልል መገናኛ ብዙሃን ኤጀንሲ ለማቋቋም የወጣ ኣዋጅ ቁጥር 142/2000" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2. **ትርጉም**

የቃሉ ኣገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ ኣዋጅ ውስጥ፦

1. "መንግስት " ማለት የትግራይ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስት ማለት ነው ፣
2. "ኤጀንሲ" ማለት መረጃን በማዘጋጀትና በማስራጨት ለህዝብና ለመንግስት ለማስታወቅ ፣ ለማስተማርና ለማዝናናት የመገናኛ ብዙሃን ባለሞያዎች የተሰባሰቡበት ተቋም ሆኖ በዚህ ኣዋጅ የተቋቋመው የትግራይ ክልል የመገናኛ ብዙሓት ተቋም ነው፣
3. "መገናኛ ብዙሃን" ማለት መረጃ በመሰብሰብና በማዘጋጀት በሬድዮ፣ ቴሌቭዥን ፣ ጋዜጣና መፅሂት ኣማካኝነት ለህዝብ እንዲደርስ የሚደረግ ኣሰራር ነው፣
4. "ቦርድ" ማለት በዚህ ኣዋጅ የተቋቋመ ኤጀንሲውን የሚመራ ኣካል ነው፣
5. "ጋዜጠኛ" ማለት በብዙሃን መገናኛ ኤጀንሲ ውስጥ በኣዘጋጅነት ፣ በዘጋቢነት ፣ በካርቶን ኣዘጋጅነት ፣በግራፊክስ ባለሙያነት ፣ በፍቶግራፍ ኣንሺነት ፣ በፊልም ኤዲተርነት፣ በተንቀሳቓሽ ፊልም ኣንሺነት ፣ በፊልም ዳይሬክተርነት ወይም ዜና እና መረጃዎን በመሰብሰብ ፣ በማቀናበር እና በማሰራጨት ሙያ የተሰማራና የሙያውን ስነ-ምግባር የሚያከብር ማናቸውም ባለሙያ ነው፣
6. "ሰው" ማለት የተፈጥሮ ሰው ወይም በህግ የሰውነት መብት የተሰጠው ኣካል ነው፣
7. "ምክር ቤት" ማለት የትግራይ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ነው፣
8. "ፕሬስ" ማለት እንደ ጋዜጣ ፣ በየጊዜው የሚወጣ ፅሑፍ ፣ በራሪ ፅሑፍና ፣ የዜና ወኪል ፣ የሬድዮና ቴሌቪዥን ፕሮግራሞች ዝግጅቶች ፣ ተንቀሳቃሽ ስእል ፣ ስእል ፣ ፊልም ፣ ካርቱን፣ የሙዚቃ ድርስቶች ፣ የኤሌክትሮኒክስ ሕትመትና

www.abyssinialaw.com

ተዋስኦን ዝኣመሰሉ ስራሕቲ ዝውግን ትካል መራኸቢ ሓፋሽ ኾይኑ ኩሉ ዓይነት መተሓላለፊ መልእኽቲ መራኸቢ ሓፋሽ'ውን ዝሓቁፍ እዩ።

ክፍሊ ክልተ
ኣወዳድባ ፣ ስልጣንን ተግባርን ኤጀንሲ መራኸቢ ሓፋሽ

3. **ብዛዕባ ምጥያሽ**

ኤጀንሲ መራኸቢ ሓፋሽ ክልል ትግራይ ድሕሪ ሕዚ "ኤጀንሲ" እናተብሃለ ዝፅዋዕ ዓርሱ ዝኾኣለ ሕጋዊ -ሰብነት ዘለዎ ቤት ዕዮ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ኾይኑ በዚ ኣዋጅ ተጣይሹ ኣሎ።

4. **ዋና ቤት ዕዮ እዚ ኤጀንሲ**

ዋና ቤት ዕዮ እዚ ኤጀንሲ ኣብ ከተማ መቐለ ኾይኑ ከኸም ኣድላይነቱ ኣብ ክልል ትግራይ ኮነ ኣብ ካልኦት ክልላት ጨንፈር ቤት ዕዮ ክህልዎ ይኽእል ።

5. **ዕላማ**

1. ዕላማ እዚ ኤጀንሲ ህዝቢ እዚ ክልል ሓሳቡ ብነፃ ናይ ምግላፅ ሕገ- መንግስታዊ መሰሉ ኣብ ግብሪ ከውዕል ፅሬቱ ዝሓለወ፣ ስሉጥ ፣ ትክክለኛን እዋናውን ሓበሬታ ክረክብ ምግባር ፣ ኣብ ዝግበሩ ምንቅስቓሳት ፖለቲካዊ ፣ ማሕበራዊን ቁጠባዊን ዛዕባታት ሰፊሕ ዋሕዚ ሓበሬታ ክህሉን ሓበራዊ ኣረዳድኣ ክፍጠርን ምግባር እዩ፣
2. ዲሞክራሲያዊ ባህሊ እቲ ሕብረተሰብ ክጉልበት ምብርትታዕ ፣
3. ኣብቲ ክልል መትከል ሰናይ ምምሕዳር ንክዓስል ሰፊሕ ናይ ኣስተምህሮ ስራሕቲ ብምስራሕ ንሰናይ ምምሕዳር ዝፃብኡ ተግባራትን ሓሳባትን ምቅላዕ።

6. **ስልጣንን ተግባርን እቲ ኤጀንሲ**

እቲ ኤጀንሲ ዝስዕቡ ስልጣንን ተግባርን ይህልውዎ ፦

ተውኔት የመሳሰሉት ማናቸውም የመገናኛ ብዙሃን መልእክት ማስተላለፊያ ሁሉ ይጨምራል።

ክፍሊ ሁለት
የመገናኛ ብዙሃን ኤጀንሲ ኣደረጃጀ ፣ ስልጣንና ተግባር

3. **ስለ መቋቋም**

የትግራይ ክልል የመገናኛ ብዙሃን ኤጀንሲ ከዚህ በኋላ "ኤጀንሲው" እየተባለ የሚጠራ የህጋዊ ሰውነት ያለው ራሱን ያቻለ የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት መስርያ ቤት ሁኖ በዚህ አዋጅ ተቋቁሟል።

4. **የኤጀንሲው ዋና መስሪያ ቤት**

የኤጀንሲው ዋና መስሪያ ቤት በመቀሌ ከተማ ሆኖ እንደ አስፈላጊነቱ በትግራይ ክልልም ሆነ በሌሎች ክልሎች ቅርንጫፍ መስሪያ ቤት ሊኖረው ይችላል።

5. **ዓላማ**

1. የኤጀንሲው አላማ የክልሉ ህዝብ ሃሳብን በነፃ የመግለፅ ሕገ-መንግስታዊ መብቱ እንዲጠቀም ለማበረታታት ፣ ጥራቱን የጠበቀ ፣ ቀልጣፋና አስተማማኝ የሆነ መረጃ እንዲያገኝ ማድረግ ፣ በፖለቲካዊ ፣ ኢኮኖሚያዊንና ማህበራዊ ጉዳዮች በሚደረጉ እንቅስቃሴዎች ሰፊ የመረጃ ፍሰት ኖሮ የጋራ መግባባት እንዲፈጠር ማድረግ ነው፣
2. የህብረተሰቡን ዲሞክራሲያዊ ባህል እንዲጎለብት ማበረታታት ፣
3. በክልሉ መልካም አስተዳደር እንዲሰፍን ሰፊ የማስተማር ስራ በመስራት መልካም አስተዳደርን የሚቃረኑ ተግባራትና ሓሳቦችን ማጋለጥ ።

6. **የኤጀንሲው ስልጣንን ተግባር**

ኤጀንሲው የሚከተሉት ስልጣንና ተግባር ይኖሩታል፦

1. የኤጀንሲው አገልግሎት ለክልሉ ኢኮኖሚያዊ፣ ማህበራዊ እና ፖለቲካዊ ዕድገት ተገቢውን

www.abyssinialaw.com

1. ግልጋሎት እዚ ኤጀንሲ ንምዕባለ ቁጠባዊ ፣ ፖለቲካውን ማሕበራውን እዚ ክልል ዝግባእ ኣበርክቶ ብዝገብር ኣገባብ ይካየድ ምህላው የረጋግጽ፣
2. ህዝቢ ሓሳብ ንሓሳብ ክለዋወጥን ክመያየጥን ፣ ሓሳብ ብነፃ ክህብን ክቕበልን ኣብ ሓበራዊ ምርድዳእ ንክበፅሕ ምቹው ሃዋህው መራኸቢ ሓፋሽ ይፈጥር ፣
3. ናይቲ ክልል ህዝቢ ኣብ ዲሞክራሲያውን ሰብኣውን መሰላት ዘለዎ ግንዛበ ንምጉልባት ዝሕግዙ ዝተፈላለዩ ምድላዋት የቕርብ ።
4. ነፃ ሪኢቶ ህዝብን ሓበፊታታትን ተቐቢሉ የተኣናግድ ፣ ንዝምልከቶም ኣካላት ብምሕታት የፃሪ ፣ ውፅኢቱ'ውን ንህዝቢ ዕላዊ ይገብር፣
5. እቲ ህዝቢ እዋናዊ ሓበፊታ ክረክብ ዘኽእል ድሌት ምህዳስ ህዝቢ ዘማልለኡን ዝተፈላለዩ ምድላዋት እናሰናድአ ብፊድዮ፣ ብቴሌቭዥንን ብውፅኢት ሕትመትን የመሓላልፍ ፣
6. ግልጋሎት ምፍላጥ /ኣድቨርታይዝመንት/ ዶኩሜን ቴሽንን ናይ ፎቶግራፍ ተንቀሳቓሲ ምስልታትን ይህብ፣
7. ንስራሕቱ ኣድለይቲ ዝኾኑ ግልጋሎት ሕትመት ፣ ናይ ሬድዮን ቴሌቪዥንን መደባት ንምውህሃድን ንምፍናውን ፣ ዜናን መረዳእታትን መመሓላለፊ ወይ መሰጋገሪ ከምኡ 'ውን ንተመሳሰልቲ ግልጋሎታት ዝውዕሉ ትካላትን መሳርሕታትን ኣድላይ ኣብ ዝኾነ ቦታ ይተክል ፣ የጣይሽ ፣ ይውድብ ፣ የመሓድርን ይቆፃፀርን ፣
8. እቲ ኤጀንሲ ንዝህቦ ግልጋሎት ተመጣጠኒ ክፍሊት ከኽፍልን ክእከብን ይኽእል'ዩ፣ ዝርዝር ኣፈፃፅምኡ ብደንቢ ይውሰን ፣
9. እቲ ኤጀንሲ ሕጊ መሰረት ብምግባር ኣብ ውሽጢ ዓዲ ይኹን ኣብ ወፃኢ ምስ ዘለው መረዳእታ ወሃብቲ ኣካላት ዜና ፣ ልውውጥ ኣስተዋፅኦ በሚያደርግ መልኩ በመካሂድ ላይ መሆኑን ያረጋግጣል፣
2. ህዝቡ ሃሳብ ለሃሳብ እንዲለዋወጥና እንዲወያይ ፣ ሃሳቡን በነፃ እንዲሰጥና እንዲቀበል ፣ ወደጋራ መግባባት እንዲደርስ ለማድረግ የሚያስችልና አመቺ የመገናኛ ብዙሃን ሁኔታ ይፈጥራል፣
3. የክልሉ ህዝብ በዲሞክራሲና ሰብኣዊ መብቶች ያለውን ግንዛቤ ለማጎልበት የሚያግዙ ልዩ ልዩ ዝግጅቶችን ያቀርባል፣
4. ነፃ የህዝብ አስተያየቶችን ተቀብሎ ያስተናግዳል፣ የሚመለከታቸውን አካላት በመጠየቅ ያጣራል ፣ ውጤቱንም ለህዝብ ይፋ እንዲሆን ያደርጋል ፣
5. ህዝቡ ወቅታዊ መረጃ እንዲያገኝ የሚያስችልና የመዝናናት ፍላጎቶችን የሚያሟሉ የተለያዩ ዝግጅቶችን እያዘጋጀ በሬድዮ ፣ በቴሌቭዥንና በሕትመት ውጤቶች ያስተላለፋል፣
6. የፎቶ ግራፍና የተንቀሳቃሽ ምስል ደኩሜንቴሽንና የማስታወቂያ አገልግሎቶችን ይሰጣል ፣
7. ለስራው አስፈላጊ የሆኑ የህትመት አገልግሎቶችን፣ የሬድዮና ቴሌቪዥን ፕሮግራሞች ለማቀነባበርና ለማስራጨት፣ የዜናና መረጃ ማስተላለፊያ ወይም ማሽጋገርያዎችን ፣ እንዲሁም ለተመሳሳይ አገልግሎቶችን የሚውሉ ሌሎች ተቋማት እና መሳሪያዎችን በተገቢው ስፍራ ይተክላል፣ ያቋቁማል ፣ ያደራጃል፣ ያስተዳድራል፣ ይቆጣጠራል፣
8. ኤጀንሲው ለሚሰጠው አገልግሎት ተመጣጣኝ የአገልግሎት ክፍያ ሊያስከፍልና ሊሰበሰብ ይችላል፣ ዝርዝር አፈፃፀሙ በደንብ ይወሰናል፣
9. ኤጀንሲው ሕግን መሰረት በማድረግ ከአገር ውስጥ ይሁን ከአገር ውጭ ካሉት የመረጃ አካላት የዜና ፣ ተሞክሮ ልውውጥም ሆነ ስልጠና የሚያስገኝበት የግንኙነት ስራ ይሰራል፣

7. <u>የኤጀንሲው አደረጃጀት</u>

www.abyssinialaw.com

ተሞክሮ ኮነ ስልጠና ዘርክብ ናይ ርክብ ስራሕ ይሰርሕ ፣

7. **<u>ኣወዳድባ እቲ ኤጀንሲ</u>**

እቲ ኤጀንሲ፦

1. ቦርድ፣
2. ዋና ኣካየዲ ስራሕ ፣
3. ምክትል ኣካየዲ ስራሕን
4. ካልኦት ኣድለይቲ ስራሕተኛታት ይህልውዎ።

8. **<u>ኣሰያይማ እቲ ቦርድን ተፀዋዕነትን</u>**

1. እቲ ኤጀንሲ ካብ ሽውዓተ ብዘይንእሱ ኣባላት ቦርድ ይምራሕ ፣
2. እዚ ቦርድ ናይ'ቲ ኤጀንሲ ላዕለዋይ ኣካል ኾይኑ ይመርሕ ፣ የመሓድር ፣
3. ኣቦ ወንበርን ኣባላትን እዚ ቦርድ ብፕሬዝዳንትስ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ካብ፦

ሀ. ቢሮ ሓበሬታ ----------ሓደ
ለ. ዩኒቨርስቲ መቐለ----------ሓደ
ሐ.ቢሮ ህንፀት ዓቕሚ ----------ሓደ
መ. ካብ ማሕበር ደቂ ኣንስትዮ ትግራይ---ሓደ
ረ. ካብ ማሕበር መናእሰይ ትግራይ---------ሓደ
ሰ. ካብ ኣባላት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ----------ሓደ
ሸ.ኣካየዲ ስራሕ እቲ ኤጀንሲ ----ኣባልንፀሓፊን ተሓዚዮም ናብ ቤት ምኽሪ ክልል ትግራይ ቐሪቦም ይሸወሙ፣

4. ዋና ኣካየዲ ስራሕ እቲ ኤጀንሲ ብቦርድ ኣቕራብነት ብፕሬዝዳንት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ይሸወም፣

5. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 3 ዝተገለፀ እንተሃለወ'ውን እቲ ቤት ምኽሪ ኣብ ስራሕ ኣብዘይህልወሉ እዋን ኣባላትን ኣቦወንበርን እቲ ቦርድ ብፕሬዚዴንት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ተሰይሙ ክሰርሕ ተግይሩ ቤት ምኽሪ ኣብ ዝእከበሉ ግዘ ቀሪቡ ክፀድቕ ይግበር፣
6. ተፀዋዕነት እዚ ኤጀንሲ ንቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ይኸውን።

9. **<u>ስልጣንን ተግባርን እቲ ቦርድ</u>**

ኤጀንሲው ፦

1. ቦርድ ፣
2. ዋና ስራ ኣስኪያጅ
3. ምክትል ስራ ኣስኪያጅና
4. ሌሎች ኣስፈላጊ የሆኑ ስራተኞች ይኖሩታል።

8. **<u>የቦርድ አሰያየምና ተጠሪነት</u>**

1. ኤጀንሲው ከሰባት በማያንሱ የቦርድ አባላት ይመራል ፣
2. ቦርድ የኤጀንሲው የበላይ አካል ሆኖ ይመራል ፣ ያስተዳድራል ፣
3. የቦርዱን ሊቀመንበርና አባላት በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ፕሬዚዳንት፦

ሀ. ከማስታወቂያ ቢሮ ----------አንድ
ለ. መቐለ ዩኒቨርስቲ----------አንድ
ሐ.የአቅም ግንባታ ቢሮ----------አንድ
መ.ከትግራይ ክልል ሴቶች ማህበር -----አንድ
ሠ.ከትግራይ ክልል ወጣቶች ማህበር ----አንድ
ረ. ከትግራይ ክልል ብሄራዊ መንግስት ምክር ቤት አባላት ----------አንድ
ሰ.የኤጀንሲው ስራ አስኪያጅ ----------ኣባልና ፀሓፊ

ታጭተው ወደ ትግራይ ክልል ምክር ቤት ቀርበው ይሾማሉ ፣

4. የኤጀንሲው ዋና ስራ አስኪያጅ በቦርድ አቅራብነት በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ፕሬዝዳንት ይሾማል፣
5. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 3 የተገለጸው ቢኖርም ምክር ቤቱ ስራ ላይ በማይሆንበት ወቅት የቦርድ አባላትና ሊቀመንበር በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ፕሪዚዳንት ተሰይሞ ስራውን እንዲሰራ ተደርጎ ምክር ቤቱ በሚሰበሰበት ጊዜ ቀርቦ ይጸድቃል፣

6. የኤጀንሲው ተጠሪነቱ ለትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ይሆናል።

9. **<u>የቦርዱ ስልጣንና ተግባር</u>**

ቦርዱ የሚከተሉት ስልጣንና ሃላፍነት ይኖረዋል፦

1. የኤጀንሲው ስራዎችን በበላይነት

www.abyssinialaw.com

እቲ ቦርድ እዞም ዝስዕቡ ስልጣንን ሓላፍነትን ይህልዎ፦

1. ስራሕቲ ኤጀንሲ ብላዕለዋይነት ይመርሕ፣ ይቆፃፀር፣
2. እቲ ቦርድ ሓፈሻዊ ፖሊሲን ስትራተጅን ናይቲ ኤጀንሲ ኣዳልዩ ንመንግስቲ የቕርብ ፣ ምስተፈቐደ ተግባራዊ ምኻኑ ይቆፃፀር፣
3. ተፀዋዕነቶም ንኣካያዲ ስራሕ ኤጀንሲ ዝኾኑ ምደባ ሓለፍቲ የፅድቕ፣
4. እቲ ኤጀንሲ ሕግታትን ደንብታትን መንግስቲ ንክፍለጥ ብዝተፈላለዩ መራኸቢ ሓፋሽ (ጋዜጣ ፣ ሬድዮ ፣ ውፅኢታት ፕሬስ) ኣቢሉ የመሓላልፍ ምህላው ይከታተል ፣ የረጋግፅ፣
5. ዓቕሚ መንግስቲ ኣብ ግምት ብምእታው መሓውር እቲ ኤጀንሲ ኣፅዲቑ ኣብ ስራሕ ክውዕል ይገብር፣
6. እቲ ቦርድ ከከም ዓይነትን ተዳላዪ ሞያን እቲ መደብ ስራሕ ተራእዩ እናተወሰነ ብመስርሕን ሰራሕተኛታትን ኣዋጅ ቁፅሪ 377/1996ን ብኣዋጅ ስራሕተኛታት መንግስቲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ቁፅሪ 66/1995ን የመሓድር ፣
7. ብመሰረት በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 6 እቲ ቦርድ ነቲ ኤጀንሲ የስርሕ ‘ዩ ዝብሎ ስኬል መሃያ ሰራሕተኛታት ፣ መምርሒ ቁፃር ፣ ፅብየትን ምምሕዳርን የዳሉ ፣ ብዝምልከቶ ኣካል ምስፀደቐ የፈፅም፣
8. እቲ ኤጀንሲ ካብ መንግስቲ ዝተመደበሉ ኮነ ካብ እቶቱ ዝእክቦ ገንዘብ ብኣግባቡ ይጥቀም ምህላው የረጋግፅ ፣
9. ፋይናንሳዊ ምንቅስቓስ እቲ ኤጀንሲ ኦዲት ክግበርን ዓመታዊ ፀብፃብ ክቐርበሉን ይገብር፣
10. ትልሚ ነዊሕን ሓጺርን እቲ ኤጀንሲ ኣዳልዩ ንቤት ምኽሪ የቕርብ ፣ እንትፀድቕ የተግብር።

10. ኣኼባ እቲ ቦርድ

1. እዚ ቦርድ እዋን ኣኼብኡ ባዕሉ ይውስን፣
2. ካብ ኣባላት እቲ ቦርድ ኣብቲ ይመራል፣ይቆጣጠራል፣
2. ቦርዱ የኤጀንሲው ኣጠቃላይ ፖሊሲና ስትራቴጂ ኣዘጋጅቶ ለመንግስት ያቀርባል ፣ ሲፈቀድም ተግባራዊ መሆኑን ይቆጣጠራል፣
3. ተጠሪነታቸው ለኤጀንሲው ዋና ስራ ኣስኪያጅ የሆኑ የሃለፊዎችን ምደባ ያፀድቃል ፣
4. ኤጄንሲው የመንግስት ፖሊሲዎች፣ ህጎችና ደንቦች እንዲታወቁ በልዩ ልዩ የብዙሃን መገናኛዎች ዘዴዎች ኣማካኝነት በወቅቱ እያስተላለፈ መሆኑን ይከታተላል ፣ ያረጋግጣል፣
5. የመንግስትን ዓቅም ግምት ውስጥ በማስገባት የኤጄንሲውን መዋቅር በማፅደቅ ስራ ላይ እንዲውል ያደርጋል፣
6. ኤጀንሲው እንደ ስራ መደቡ ዓይነትና ተፈላጊ ሙያ ታይቶ እየተወሰነ በኣሰሪና ሰራተኞች ኣዋጅ ቁጥር 377/1996 እና በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ የመንግስት ሰራተኞች ኣዋጅ ቁጥር 66/1995 ይተዳደራል፣
7. በዚህ ኣንቀጽ ንኡስ ኣንቀጽ 6 መሰረት ቦርዱ ኤጀንሲውን ሊያሰራ ይችላል የሚለውን የሰራተኞች የደመወዝ ስኬል ፣ የቅጥር፣ የእድገትና የኣስተዳደር መመሪያ ያዘጋጃል በሚመለከተው ኣካል ሲፀድቅ ያስፈፅማል፣
8. ኤጀንሲው ከመንግስት የተመደበለት በጀትም ሆነ የሚሰበሰበው ጊቢ ባግባቡ ስራ ላይ ማዋሉ ን ያረጋግጣል ፣
9. የኤጀንሲው የፋይናንስ እንቅስቃሴ ኦዲት እንዲደረግና ዓመታዊ ሪፖርት እንዲቀርብለት ያደርጋል ፣
10. የኣጭርና የረዥም ጊዜ ዕቅድ ኣዘጋጅቶ ለምክር ቤቱ ያቀርባል ፣ ሲፀድቅም ተግባራዊ ያደርጋል።

10. የቦርድ ስብሰባ

1. ቦርዱ የስብሰባ ጊዜውን ራሱ ይወስናል
2. ከቦርዱ ኣባላት 50%+1 በስብሰባው ከተገኙ ምልኣተ ጉባኤ ይሆናል፣

www.abyssinialaw.com

ኣኼበባ50%+1 እንተተረኽቦም ምልኣተ ጉባኤ ይኸውን፣

3. ውሳነ እቲ ቦርድ ብድምፂ ብልጫ ይሓልፍ ፣ ኾይኑ ግና እቲ ዝተዋሃበ ድምፂ ማዕረ ንማዕረ እንተኾይኑ ኣካቢ ዝደገፎ ሓሳብ ውሳነ ቦርድ ኾይኑ ይሓልፍ፣

4. እቲ ቦርድ ናይ ባዕሉ ስነ-ስርዓት ኣኼባን ኣሰራረሓ ውሽጢ ደንብን ከውዕእ ይክእል'ዩ።

11. ስልጣንን ተግባርን ዋና ኣካይዲ ስራሕ እቲ ኤጀንሲ

ናይቲ ኤጀንሲ ዋና ኣካይዲ ስራሕ ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 8 ንኡስ ዓንቀፅ 4 ዝሽፍኖም ኾይኑ ዝስዕቡ ስልጣንን ተግባራትን ይህልውዎ ፦

1. በቲ ቦርድ ብዝዋሃቦ ሓፈሻዊ መምርሒ መሰረት ዋና ኣካያዲ ስራሕ ናይቲ ኤጀንሲ ዋና ፈፃሚ ስራሕ ኮይኑ ንስራሕ እቲ ኤጀንሲ ይመርሕ ፣ የማሓድር፣

2. ናይዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ሓፈሻዊ ኣበሃህላ ዝተሓለወ ኮይኑ ዋና ኣካየዲ ስራሕ፦

ሀ. ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 6 ዝተዘርዘሩ ናይቲ ኤጀንሲ ስልጣንን ተግባራትን ኣብ ስራሕ የውዕል፣

ለ. እቲ ቦርድ ብዘውዕኦ መምርሒ መሰረት ሰራሕተኛታት እቲ ኤጀንሲ ይቆፅር ፣ የመሓድር፣ መሃያን ካልኦት ጥቅማ ጥቅምን ንኽረክቡ ይገብር፣

ሐ.ናይቲ ኤጀንሲ ትልሚ ስራሕን በጀትን ኣደልዩ ነቲ ቦርድ የቕርብ ፣ እንትፍቀድ ኣብ ስራሕ የውዕል፣

መ. ብመሰረት ነቲ ኤጀንሲ ዝተፈቐደሉ ትልሚ መፈፀሚ በጀት ገንዘብ ወፃኢ ንኽኸውን ይገብር፣

ረ. ናይቲ ኤጀንሲ ምንቅስቓስ ስራሕን ፀብፃብ ሒሳብን ኣዳልዩ ነቲ ቦርድ የቕርብ፣

ሰ. ምስ ሳልሳይ ወገናት ዝግበሩ ርክባት ኩሉ ነቲ ኤጀንሲ ይውክል፣

ሸ. ናይቲ ኤጀንሲ ምክትል ኣካያዲ ስራሕ ሓፅዩ ንፕሬዚዳንት ብምቕራብ ክሽወም ይገብር ፣

ቀ. ናይቲ ኤጀንሲ ስራሕ ንምቅልጣፍ እቲ ዋና

3. የቦርድ ውሳኔዎች በድምፅ ብልጫ ያልፋል ፣ ሆኖም የተሰጠው ድምፅ እኩል ከሆነሰብሳቢው የደገፈው ሓሳብ የቦርዱ ውሳኔ ሆኖ ያልፋል ፣

4. ቦርዱ የራሱን የሰብሰባ ስነ-ስርዓት እና የአሰራር ውስጠ ደንብ ሊያወጣ ይችላል።

11. የኤጀንሲው ዋና ስራ አስኪያጅ ስልጣንና ተግባር

የኤጀንሲው ዋና ስራ አስኬያጅ በዚህ አዋጅ አንቀፅ 8 ንኡስ አንቀፅ 4 መሰረት የሚሾም ሆኖ የሚከተሉትን ስልጣንና ተግባራት ይኖሩታል፦

1. ከቦርድ በሚሰጠው አጠቃላይ መመሪያ መሰረት ዋና ስራ አስኪያጅ የኤጀንሲው ዋና ስራ አስፈፃሚ በመሆን የኤጀንሲውን ስራ ይመራል ፣ ያስተዳድራል፣

2. የዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 አጠቃላይ አነጋገር እንደተጠበቀ ሆኖ ዋና ስራ አስኪያጅ ፣

ሀ. በዚህ አዋጅ አንቀፅ 6 የተዘረዘሩትን የኤጀንሲውን ስልጣንና ተግባሮችን በስራ ላይ ያውላል፣

ለ. ቦርዱ በሚያወጣው መመሪያ መሰረት የኤጀንሲውን ሰራተኞች ይቀጥራል፣ ያስተዳድራል ፣ ደመወዝና ሌሎች ጥቅማ ጥቅሞችን እንዲያገኙ ያደርጋል፣

ሐ. የኤጀንሲውን የስራ ዕቅድና በጀት አዘጋጅቶ ለቦርዱ ያቀርባል ፣ ሲፈቀድም ስራ ላይ ያውላል፣

መ. ለኤጀንሲው የተፈቀደውን የዕቅድ ማስፈፀሚያ በጀት መሰረት ገንዘብ ወጪ እንዲሆን ያደርጋል፣

ሠ.የኤጀንሲው የስራ እንቅስቃሴና የሂሳብ ሪፖርት በማዘጋጀት ለቦርዱ ያቀርባል

ረ.ከሦስተኛ ወገኖች ጋር በሚደረጉ ግኑኝነቶች ሁሉ ኤጀንሲውን ይወክላል፣

ሰ. የኤጀንሲውን ምክትል ስራሕ አስኪያጅ አጭቶ ወደ ፕሬዚዳንቱ በማቅረብ እንዲሾም ያደርጋል፣

ሸ. ዋና ስራ አስኪያጁ የኤጀንሲውን ስራ ለማቀላጠፍ ከተሰጠው ስልጣንና ተግባር በመቀነስ ለሌሎች የኤጀንሲው ሃላፊዎችና ሰራኞች ሊያስተላልፍ

www.abyssinialaw.com

ኣካያዲ ስራሕ ካብ ዝተውሃቦ ስልጣንን ተግባርን ነኪዩ ነቶም ካልኦት ሓለፍትን ስራሕተኛታትን እቲ ኤጀንሲ ክሕልፍ ይኽእል።
በ. ካልኦት በቲ ቦርድ ዝተዋሃብዎ ናይቲ ኤጀንሲ ስራሕቲ ይሰርሕ።

12.<u>ስልጣንን ተግባርን ምክትል ኣካየዲ ስራሕ እቲ ኤጀንሲ</u>

1. ምክትል ኣከይዲ ስራሕ እቲ ኤጀንሲ ተፀዋዕነቱ ንዋና ኣካየዲ ስራሕ ኾይኑ በቲ ዋና ኣካየዲ ስራሕ ዝተውሃብዎ ዘፈር ስራሕ እቲ ኤጀንሲ ይሰርሕ ፣
2. ዋና ስራሕ ኣካየዲ ኣብ ዘይህልወሉ ግዘ ነቲ ዋና ኣካያዲ ስራሕ ተኪኡ ይሰርሕ።

13.<u>ፍልፍል በጀት እቲ ኤጀንሲ</u>

1. በጀት እቲ ኤጀንሲ ካብዞም ዝስዕቡ ፍልፍላት እቶት ይኽውን፦
   ሀ. ብመንግስቲ ዝምደበሉ በጀት ፣
   ለ. ካብ ዝህቦ ግልጋሎት ዝእክቦ ገንዘብ ፣
   ሐ. ካብ ካሊእ ዝተፈላለዩ ፍልፍላት ዝርከብ እቶት፣
2. በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 መሰረት ዝተረኽበ ገንዘበ ብሽም እቲ ኤጀንሲ ብዝኽፈት ብቁዕሪ ሒሳብ ባንኪ ዝቕመጥ ኮይኑ ንመሳለጢ ስራሕ እቲ ኤጀንሲ ይውዕል።

14.<u>ብዛዕባ ሒሳብ መዛግብቲ</u>

እቲ ኤጅንሲ ዝተማለኡን ብፅሬት ዝተዳለውን ናይ ሒሳብ መዛስግብቲ ይህልውዎ።

<u>ክፍሊ ሰለስተ</u>
<u>ዝተፈላለዩ ድንጋጌታት</u>

15.<u>ተፈፃምነት ካልኦት ሕጊታት</u>

ናይዚ ኣዋጅ ድንጋጊ ዝተሓለወ ኮይኑ ኣብ ኣዋጅ ቁፅሪ 34/1985 ሽግሽግ መንግስቲ ኢትዮጵያ ዝሰፈሩ ኣግባብ ዘለዎም ድንጋጌታት ተፈፃምነት ኣለዎም ።

16.<u>ዝተሳዓሩ ሕግታት</u>

1. መራኸቢ ሓፋሽ ዝምልከት ብክልል ይችላል፣
ቀ. ሌሎች በቦርዱ የሚሰጡትን የኤጀንሲው ስራዎች ይሰራል።

12.<u>ኤጀንሲው ምክትል ስራሕ አስኪያጅ ስልጣንና ተግባር</u>

1. የኤጀንሲው ምክትል ስራ አስኪያጅ ተጠሪነቱ ለዋና ስራ አስኪያጅ ሆኖ በዋናው ስራ አስኪያጁ የሚሰጠትን የኤጀንሲው የዘርፍ ስራዎችን ይሰራል፣
2. ዋና ስራ አስኪያጅ በማይኖርበት ጊዜ ዋናው ስራ አስኪያጁን ተክቶ ይሰራል።

13.<u>የኤጀንሲው የበጀት ምንጭ</u>

1. የኤጀንሲ በጀት ከሚከተሉት የገቢ ምንጮች ይሆናል፦
ሀ. በመንግስት የሚመደብለት በጀት ፣
ለ. ከሚሰጠው አገልግሎት የሚሰበሰበው ገንዘብ፣
ሐ.ከተለያዩ ሌሎች ምንጮች የሚገኝ ገቢ፣

2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1 መሰረት የተገኘው ገንዘብ በኤጀንሲው ስም በሚከፈት የባንክ ሂሳብ ቁጥር ተቀማጭ ሆኖ የኤጀንሲውን ስራዎች ለማስፈፀም ይውላል።

14.<u>ስለ ሂሳብ መዛግብት</u>

ኤጀንሲው የተሟሉና በጥራት የተዘጋጁ የሂሳብ መዛግብት ይኖሩታል።

<u>ክፍል ሦስት</u>
<u>ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች</u>

15.<u>የሌሎች ህጎች ተፈፃሚነት</u>

የዚህ አዋጅ ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ በኢትዮጵያ ሽግግር መንግስት አዋጅ ቁጥር 34/1985 የሰፈሩ አግባብ ያላቸው ድንጋጌዎች ተፈፃሚነት አላቸው፣

16.<u>የተሻሩ ህጎች</u>

1. በትግራይ ክልል የወጣ በአዋጅ ቁጥር 84/1996

www.abyssinialaw.com

ትግራይ ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 84/1996 ዓ/ም ዝተዘርዘሩ ድንጋጌታት፣

2. ነዚ ኣዋጅ ዝፃረሩ ካልኦት ኣዋጆት ፣ ደንብታት ፣ መምርሕታትን ልማዳዊ ኣሰራርኻታትን ኣብዚ ኣዋጅ ንዝተደንገጉ ጉዳያት ተፈፃምነት ኣይህልዎምን።

17.<u>እዚ ኣዋጅ ዝፀንዐሉ ግዘ</u>

እዚ ኣዋጅ ካብ 5 ታሕሳስ 2000 ዓ.ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን።

<u>መቐለ</u>

ፀጋይ በርሀ
ፕሬዚደንት ብሄራዊ
ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

ዓ/ም መገናኛ ብዙሃንን የሚመለከቱ የተዘረዘሩ ድንጋጌዎች ፣

2. ሌሎች ይህንን ኣዋጅ የሚቃረኑ ኣዋጆች፣ ደንቦች፣ መመሪያዎችና የልምድ ኣሰራሮች በዚሁ ኣዋጅ ለተደነገጉ ጉዳዮች ተፈፃሚነት ኣይኖራቸውም።

17.<u>ኣዋጁ የሚጸናበት ጊዜ</u>

ይህ ኣዋጅ ከታህሣሥ 05/2000 ዓ/ም ጀምሮ የፀና ይሆናል ።

<u>መቀሌ</u>

ፀጋይ በርሀ
የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስት ፕሬዝዳንት

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 16 ዓመት ቁ.8
መቐለ 5 ታሕሳስ 2000 ዓ/ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

16ኛ ዓመት ቁ.8
መቀለ ታህሣሥ
5/2000ዓ/ም

አዋጅ ቁፅሪ 143/2000 ዓ/ም
ፈንድ ስልጠና ንምጥያሽን ኣፈፃፅምኡን ኣጠቓቕምኡን ንምውሳንን ዝወፀ ኣዋጅ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

ኣብ ክልል ዓቕሚ ሰራሕተኛታት መንግስቲ ንምዕባይ ዝካየድ ስራሕቲ ምዕባለ ሓይሊ ሰብ ተኽታታልነትን ቀፃልነትን ብዘለዎ ኣገባብ ንኽካየድ ነዚ ተግባር ዝውዕል ናይ ባዕሉ ዝኽኣለ እቶት ክህሊ ኣድላይ ምኻኑ ስለዝተኣመኑሉ ፣
ተበታቲኑ በቢኣብያተ ዕዮ ይወሃብ ዝነበረ ስልጠና ተማእኺሉ ክምራሕን ብክልል ብርኪ ንስልጠና ተባሂሉ ዝወፅእ ገንዘብን ካብ ዝተፈላለዩ ገበርቲ ሰናይ ትካላትን ሃገራትን ዝርከብ ሃፍቲ ኣብ ሓደ ቦኽራ ብምዕቃብ እቲ ክልል ቀዳምነት ኣብ ዝህቦም ዓይነት ስልጠና ክውዕል ምግባር ኣድላይ ብምኻኑ፣

ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብመሰረት ተመሓይሹ ብዝወፀ ሕገ-መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49/3/ሀ/ እዚ ኣዋጅ ኣውፂኡ ኣሎ።

አዋጅ ቁጥር 143/2000 ዓ/ም
የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የስልጠና ፈንድ ለማቋቋምና አፈጻጸሙና አጠቃቀሙን ለመወሰን የወጣ አዋጅ

በክልላችን የመንግስት ሰራተኞች አቅም ለማሳደግ የሚካሄድ የሰው ሃይል ልማት ስራዎች ተከታታይነትና ቀጣይነት ባለው አገባብ ለማካሄድ ለዚህ ተግባር የሚውል ራሱን የቻለ ገቢ እንዲኖር አስፈላጊ መሆኑን ስለታመነበት፣
ተበታትኖ በየመንግስት መሥሪያ ቤቶች ይሰጥ የነበረው ስልጠና ተማክሎ እንዲመራና በክልል ደረጃ ለስልጠና ተብሎ የሚወጣ ገንዘብ ከተለያዩ በጎ አድራጊ ድርጅቶችና አገሮች የሚገኝ ገንዘብ በአንድ ቋት በማስቀመጥ ክልሉ ቅድሚያ በሚሰጣቸው የስልጠና አይነቶች እንዲወል ማደረግ አስፈላጊ በመሆኑ፣

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ሕገ -መንግስት አንቀፅ 49/3/ሀ/ ይህ አዋጅ አውጥቷል።

ናይ ሓደ ዋጋ ያንዱ ዋጋ | ብር14.00

ነጋሪት ጋዜጣ ቁ.ፖ.ሳ
ነጋሪት ጋዜጣ ፖ.ሳ.ቁ ዋጋ

www.abyssinialaw.com

1. **<u>ሓፂር ርእሲ</u>**

እዚ ኣዋጅ " ፈንድ ስልጠና ንምጥያሽ ኣፈፃፅምኡን ኣጠቓቕምኡን ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 143/2000" ተባሂሉ ክጥቀስ ይከኣል።

2. **<u>ትርጉም</u>**

ኣግባብ ኣጠቓቕማ እቲ ቃል ካልኢ ትርጉም ዘውህቦ እንተዘይኮይኑ ኣብዚ ኣዋጅ ፦

1. "ፈንድ ስልጠና" ማለት ንመፈፀሚ ስልጠና ጥራሕ ዝውዕል ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዝውህለል ገንዘብ እዩ፣
2. "ቤት ፅዮ መንግስቲ" ማለት ብኽፋል ወይ ብምሉእ ብብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ በጀት ዝመሓደር ዝኾነ መንግስታዊ ቤት ፅዮ እዩ፣
3. "ቦርድ" ማለት ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 11 ዝተጣየሸ ቦርድ ፈንድ ስልጠና እዩ፣
4. "ክልል" ማለት ብሄራዊ ክልል ትግራይ እዩ፣
5. "መንግስቲ" ማለት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዩ፣
6. "ስልጠና" ማለት ንልዕሊ 6 ወርሒ ዝወሃብ ፣ ዝኾነ ዓይነት ስልጠና እዩ፣
7. "ትልሚ ስልጠና " ማለት ንልኡኽን ሽቶን ቤት ፅዮታት መንግስቲ ንምዕዋት ድልየት ስልጠና እቲ ክልል መሰረት ብምግባር ፈንድ ስልጠና ንምጥቃም ዝዳሎ ትልሚ ስልጠና ሓይሊ ሰብ እዩ፣
8. "ሰራሕተኛ መንግስቲ" ማለት ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 2 ኣብ ዝተገለፀ ቤት ፅዮ መንግስቲ ዝሰርሕ ሰራሕተኛ እዩ፣
9. "ተጠቀምቲ" ማለት ብመሰረት ውሳነ ቦርድ ፈንድ ስልጠና ካብቲ ፈንድ ክጥቀም ዝተፈቐደሉ ቤት ፅዮ ወይ ሰራሕተኛ መንግስቲ እዩ፣

3. **<u>ተፈፃምነት ወሰን</u>**

እዚ ኣዋጅ ሙሉእ ብሙሉእ ወይ ብኽፋል ብበጀት መንግስቲ ኣብ ዝመሓደሩ መንግስታዊ ኣብያተ ፅዮን ልምዓት ትካላትን ተፈፃሚ ይኸውን።

4. **<u>ፅላሚ</u>**

1. **<u>አጭር ርእስ</u>**

ይህ አዋጅ የስልጠና ፈንድ ለማቋቋምና አጠቃቀሙን ለመወሰን የወጣ አዋጅ ቁጥር 143/2000" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2. **<u>ትርጉም</u>**

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ አዋጅ ፦

1. "የስልጠና ፈንድ" ማለት ለስልጠና ማስፈጸምያ ብቻ የሚውል በዚህ አዋጅ መሰረት የሚጠራቀም ገንዘብ ነው፣
2. "የመንግስት መስሪያ ቤት" ማለት ሙሉ በሙሉ ወይ በከፊል በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት በጀት የሚተዳደር ማንኛውም የመንግስት መስሪያ ቤት ነው፣
3. "ቦርድ" ማለት በዚህ አዋጅ አንቀጽ 11 የሚቋቋም የስልጠና ፈንድ ቦርድ ነው፣
4. "ክልል" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልል ነው፣
5. "መንግስት" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ነው፣
6. "ስልጠና" ማለት ከ6 ወር በላይ የሚሰጥ ማንኛውም ዓይነት ስልጠና ነው፣
7. "የስልጠና እቅድ" ማለት የመንግስት መስሪያ ቤቶችን ተልእኮና ግብ ለማሳካት የክልሉን የስልጠና ፍላጎት መሰረት በማድረግ የስልጠና ፈንድን ለመጠቀም የሚዘጋጅ የሰው ሃይል የስልጠና እቅድ ነው፣
8. "የመንግስት ሰራተኛ" ማለት በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 2 በተገለጠው የመንግስት መስሪያ ቤት የሚሰራ ሰራተኛ ነው፣
9. "ተጠቃሚዎች" ማለት በስልጠና ቦርድ ውሳኔ መሰረት ከፈንዱ ለመጠቀም የተፈቀደለት መስሪያ ቤት ወይም የመንግስት ሰራተኛ ነው ፣

3. **<u>የተፈጻሚነት ወሰን</u>**

ይህ አዋጅ ሙሉ በሙሉ ወይም በከፊል በመንግስት በጀት በሚተዳደሩ የመንግስት መስሪያ ቤቶችና የልማት ድርጅቶት ተፈፃሚ ይሆናል።

www.abyssinialaw.com

1. ብዝተፈላለየ ኣግባብ ብዝተፈላለዩ ኣብያተ ዕዮ ንስልጠና ተባሂሉ ዝርከብ ሓገዝን ዝምደብ በጀትን ናብ ዝተማእኸለ ቡኽራ ብምእካብ ቀዳምነት ኣብ ዝዋሃቦም ዓይነታት ትምህርትን ስልጠናታትን ምውዓል፣
2. ፋይናንሳዊ መሰረት ስልጠና ብምስፋሕ ዕሬት ስልጠናን ሰሌጤኑን ብምዕባይ ናይቲ ክልል ድልየት ስልጠና መሰረት ዝገበረ ፍትሓዊ ናይ ስልጠና ስርዓት ምርግጋፅ፣
3. ናብ ስልጠና ዝለኣኽ ሰራሕተኛ እቲ ዝሰረሐ ዝነበረ ስራሕ ብኻሊእ ዝስረሓሉ ኩነታት ብምፍጣር ስራሕን ስልጠናን ተጣዓሚሙ ክፍፀም ንምግባር እዮም።

5. ምጥያሽ ፈንድ ስልጠና

ፈንድ ስልጠና ድሕሪ ሐዚ "ፈንድ" ስልጠና እንተብሃለ ዝፅዋዕ ንስልጠና ግልጋሎት ጥራሕ ዝውዕል ቢሮ ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን ኣብ ዝከፍቶ ፍሉይ ናይ ባንኪ ሓሳብ ዝቕመጥ በዚ ኣዋጅ ተጣይሹ ኣሎ።

6. ምንቅስቓስ ፈንድ

1. "ፈንድ ስልጠና" ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 12 ብዝጣየሽ ቦርድ ይንቀሳቐስ፣
2. ብመሰረት ውሳኔ ቦርድ ቢሮ ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን ፈንድ ስልጠና የንቀሳቅስ።

7. ፍልፍል ፈንድ ስልጠና

1. ኣብቲ በጀት ዓመት ካብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝምደብ በጀት፣
2. ካብ ወፈያን ፣ መንግስትታትን ገበርቲ ሰናይ ትካላትን ካብ ዝርከብ ሓገዝን ልቓሕን፣
3. ልዕሊ 6 ወርሒ ስልጠና ካብ ዝረኽቡ ስራሕተኛታት መንግስቲ ካብ ዝኽፈሎም ዝተፃረየ መሃያ ፣ ዝርዝሩ ብደንቢ ይወሰን፣
4. በሕጊ ዝተወሰኑ ካልኦት ፍልፍል እቶታት።

4. ኣላማ

1. በተለየ ኣገባብ በተለያዩ መስሪያ ቤቶች ለስልጠና ተብሎ የሚገኝ እርዳታና የሚመደብ በጀት ወደ ኣንድ ቋት በመሰብሰብ ቅድሚያ ለሚሰጣቸው የትምህርት እና የስልጠና ዓይነቶች ለማዋል፣
2. የስልጠና ፋይናንሳዊ መሰረት በማስፋት የስልጠናው ጥራት በማሳደግ የክልሉ የስልጠና ፍላጎት መሰረት ያደረገ ፍትሓዊ የስልጠና ስርዓት ማረጋገጥ ፣
3. ወደ ስልጠና የሚላክ ሰራተኛ ሲሰራው የነበረ ስራ በሌላ የሚሰራበት ሁኔታ በመፍጠር ስራና ስልጠና ተጣጥሞ እንዲፈፀም ለማድረግ ነው።

5. የስልጠና ፈንድ ማቋቋም

የስልጠና ፈንድ ከዚህ በኋላ የስልጠና "ፈንድ" እየተባለ የሚጠራ ለስልጠና ኣገልግሎት ብቻ የሚውል ቢሮ ፋይናንስና የኢኮኖሚ ልማት በሚከፍተው ልዩ የባንክ ሂሳብ የሚቀመጥ በዚህ ኣዋጅ ተቋቁመዋል።

6. የስልጠና ፈንድ ማንቀሳቀስ

1. "የስልጠና ፈንድ" በዚህ ኣዋጅ ኣንቀጽ 12 በሚቋቋም ቦርድ ይንቀሳቀሳል፣
2. በቦርድ ውሳኔ መሰረት ቢሮ ፋይናንስና ኢኮኖሚያዊ ልማት የስልጠና ፈንድ ያንቀሳቅሳል።

7. የስልጠና ፈንድ ምንጭ

1. በበጀት ዓመት በብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ትግራይ የሚመደብ በጀት ፣
2. ከመዋጮ በጎአድራጊ ድርጅቶችና መንግስት የሚገኝ እርዳታና ብድር፣
3. ከስድስት ወር በላይ ስልጠና ከሚያገኙ የመንግስት ሰራተኞች ከሚከፈላቸው የተጣራ ደመወዝ ፣ ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል፣
4. በህግ የተወሰኑ ሌሎች የገቢ ምንጮች።

www.abyssinialaw.com

8. 9. 10. 11. 12.	8. 9. 10. 11. 12.
13.<u>ስልጣንን ተግባርን ቦርድ</u> **ቦርድ ፈንድ ስልጠና ዝስዕብ ስልጣንን ተግባርን ይህልዎ፦** 1. ብመሰረት ስርዓትን ምምሕዳርን ፋይናንስ	**13.<u>የቦርድ ስልጣንና ተግባር</u>** **የስልጠና ፈንድ የሚከተለው ስልጣንና ተግባር**

www.abyssinialaw.com

እዚ ክልል ፈንድ ስልጠና ዝእከበሉን ኣብ ስራሕ ዝውዕለሉን ኩነታት ይፈጥር፣ ትልሚ የፅድቕ፣ ይከታተልን ይግምግምን ፣ መፍትሒ የቕምጥ ፣

2. ፈንድ ስልጠና ብመሰረት እቲ ክልል ዘውፅኦ ስትራተጂክን ዓመታዊን ትልሚ ንስልጠና ጥራሕ ምውዓሉ ይከታተል ይቆፃፀር ፣
3. ኣጠቓቕማ ፈንድ ስልጠና ኣመልኪቱ ንኣብያተ ዕዮ መንግስቲ ክስላዕ ዝግብኦ ብፅሒት ይውስን፣
4. ፈንድ ስልጠና ንምስፋሕን ንምጥንኻርን እጃም ዘለዎም ኣካላት ከም ክልል መንግስቲ ፣ ትካላት ውልቀ ሰባት ፣ መንግስቲ ፌደራልን ገበርቲ ሰናይ ትካላትን ኣበርክቶኦም ክዓቢ ይንቀሳቐስ፣
5. ፀሓፊ ብኣባላት ቦርድ ተመሪፁ ይስየም፣
6. ቤት ፅሕፈት እቲ ቦርድ ኣቦ ወንበር ኣብዘለዎ ወይ ፀሓፊ ኣብዘለዎ ቦታ ይኸውን፣
7. ፀብፃብ ንርእሰ ምምሕዳር የቕርብ።

14.<u>ስልጣንን ተግባርን ኣካቢ ቦርድ</u>

1. ስሩፅን ህፁፅን ኣኼባታት እቲ ቦርድ ብምፅዋዕ ይመርሕ ፣
2. ውሳነ ቦርድ ፈንድ ስልጠና ኣብ ተግባር ምውዓሉ የረጋግፅ ፣ ይቆፃፀር ፣
3. ኣፈፃፅማ ስራሕ ኣመልኪቱ ነቲ ቦርድ ፀብፃብ የቕርብ ፣
4. ኣኼባ ቅድሚ ምጅማሩ ቅድሚ ክልተ መዓልቲ መዘራረቢ ዛዕባ ንኣባላት ቦርድ ክበፅሕ ይገብር፣
5. ኣኼባ ቦርድ ፈንድ ስልጠና ይመርሕ ፣
6. እቲ ቦርድ ዝህቦ ተወሳኺ ስራሕ ይፍፅም፣

15.<u>ስልጣንን ግቡእን ኣባላት ቦርድ ፈንድ ስልጠና</u>

1. ሕድሕድ ኣባል ኣብ ዝፅዋዕ ስሩፅን ሕፁፅን ኣኼባ ናይ ምርካብ ሓላፍነት ኣለዎ፣
2. ኣብ ኣኼባ ዘይርከብ ኣባል ዘይርከብ ምኳኑ ቅድሚ ሓደ ማዓልቲ ንኣካቢ ናይ ምፍላጥ ግቡእ ኣለዎ፣

ይኖረዋል፦

1. በክልሉ የፋይናንስ ስርኣት ኣስተዳደር መሰረት የዚህ ስልጠና ፈንድ የሚሰበሰብበትና ስራ ላይ የሚውልበት ሁኔታ ይፈጥራል ፣ እቅድ ያጸድቃል ፣ ይከታተላል፣ ይገመግማል መፍትሄ ያስቀምጣል ፣
2. የስልጠና ፈንድ ክልሉ በሚያወጣው ስትራቴጂክና ኣመታዊ እቅድ መሰረት ለስልጠና በቻ መዋሉን ይከታተላል፣ ይቆጣጠራል፣
3. የስልጠና ፈንድ ኣጠቃቀም በሚመለከት ለመንግስት መስሪያ ቤቶች ሊመደብ የሚገባውን ድርሻ ይወሰናል፣
4. የስልጠና ፈንድ ለማስፋፋትና ለማጠናከር ተራ ያላቸው ኣካላት እንደ ክልል መንግስት ፣ ድርጅቶች ፣ ግለሰቦች ፣ የፌደራል መንግስትና በጎኣድራጊ ድርጅቶች ኣስተዋፅኦኣቸው ከፍ እንዲል ይንቀሳቀሳል፣
5. ፀሓፊው በቦርድ ኣባላት ተመርጦ ይሰየማል ፣
6. የቦርዱ ጽሕፈት ቤት የቦርዱ ሊቀመንበር ወይም ፀሓፊ ባለበት ቦታ ይሆናል፣
7. ለርእሰ መስተዳድር ሪፖርት ያቀርባል።

14.<u>የቦርድ ሰብሳቢ ስልጠንና ተግባር</u>

1. መደበኛና ኣስቸኳይ የቦርድ ስብሰባዎችን በመጥራት ይመራል፣
2. የስልጠና ፈንድ ቦርድ ውሳኔ ስራ ላይ መዋሉ ያረጋግጣል ፣ ይቆጣጠራል፣
3. የስራ ኣፈጻጸም ኣስመልክቶ ለቦርድ ሪፖርት ያቀርባል ፣
4. ስብሰባ ከመጀመሩ ከሁለት ቀናት በፊት ኣስቀድሞ የመነጋገሪያ ኣጀንዳ ለቦርድ ኣባላት እንዲደርስ ያደርጋል፣
5. የስልጠና ፈንድ ቦርድ ስብሰባ ይመራል፣
6. ቦርዱ የሚሰጠው ተጫማሪ ስራ ይፈጽማል፣

15.<u>የስልጠና ፈንድ ቦርድ ኣባላት ስልጠንና ግዴታ</u>

1. እያንዳንዱ ኣባል በሚጠራው መደበኛና እስቸኳይ ሰብሰባ የመገኘት ሓላፊነት ኣለው፣

www.abyssinialaw.com

3. ብኣካቢ ቦርድ ዝዋሃብዎ ተወሳኺ ተግባራት ናይ ምፍፃም ሓላፍነት ኣለዎ።

16. <u>ስልጣንን ተግባርን ቢሮ ህንፀት ዓቅሚ</u>

ንኣፈፃፅማ እዚ ኣዋጅ ቢሮ ህንፀት ዓቅሚ ዝስዕብ ስልጣንን ተግባርን ይህልዎ፦

1. ኣብ ፈንድ ስልጠና ተራ ዘለዎም ኣካላት ካብ ምድላው ትልሚ ጀሚሩ እስካብ ኣፈፃፅማ ውሳነታት ብዝግባእ ክሳተፉ ንቦርድ ፈንድ ስልጠና የማኽር ፣
2. ውሳነ ቦርድ ፈንድ ስልጠና ብዝምልከቶም ኣካላት ዝተተግበረ ምኻኑ ይከታተል ፣
3. ኣብ ስሩዕን ህፁፅን ኣኼባታት መዘራረቢ ዛዕባታት ንኣባላት ክበፅሑ ይገብር ፣
4. ናይቲ ክልል ዓመታዊ ድልየት ስልጠና ዘርኢ በቢ ሴክተሩ ብምድላው ጥማር ትልሚ ንቦርድ የቕርብ፣
5. ቢሮታት ብምትሕብባር ናይ ገንዘብ ምትእልላኽ ስራሕ ይሰርሕ

17.<u>ስልጣንን ተግባርን ቢሮ ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን</u>

ቢሮ ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን ኣባል ቦርድ ፈንድ ስልጠና ብምኻኑ ካብ ዝህልዎ ስልጣንን ተግባርን ብተወሳኺ ዝስዕብ ስልጣንን ተግባርን ይህልዎ ፦

1. ፈንድ ስልጠና ኣብ ባንኪ ዝቕመጠሉ ፍሉይ ናይ ባንኪ ሒሳብ ይኽፍት ፣
2. ብመሰረት ውሳነ ቦርድ ፈንድ ስልጠና ናይዚ ፈንድ ተጠቀምቲ ንዝኾኑ ትካላትን ውልቀ ሰባትን ክፍሊት ይፍፅም ፣
3. ብመሰረት ኣሰራርሓ ፋይናንስ ፈንድ ስልጠና ዝምዝገቡሉ ናይ ሒሳብ መዝገብ ይሕዝ ፣ ብመሰረት ውሳነ ቦርድ ፈንድ ስልጠና ብኣዋጅን ደንብን ፋይናንስን ነቲ ፈንድ የንቀሳቕስ፣
4. ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 8 ዝተቐመጡ ተግባራት እውን ይፍፀም ።

18.<u>ስልጣንን ተግባርን ኣብያተ ፅዮን መንግስቲ</u>

ብኻልኢ ሕጊ ዝተውሃቡዎም ስልጣንን ተግባራትን ሕልዋት ኮይኖም፦

1. ዕላማን ልኡኽን ኣብያተ ፅዮኦም ንምፍፃም ንዘሰልጠንዎ ሓይሊ ሰብ
2. በስብሰባ የማይገኝ አባል ከስብሰባው አንድ ቀን በፊት የማይገኝ መሆኑን ለሰብሳቢው የማሳወቅ ግዴታ አለበት ፣
3. በቦርዱ ሰብሳቢ የሚሰጡት ተጨማሪ ተግባሮች የመፈጸም ሓላፊነት አለው።

16.<u>የአቅም ግንባታ ቢሮ ስልጣንና ተግባር</u>

ይህ አዋጅ ለማስፈጸም የአቅም ግንባታ ቢሮ የሚከተለው ስልጣንና ተግባር ይኖራል፦

1. በስልጠና ፈንድ ሚና ያላቸው አካላት ከእቅድ ዝግጅት ጀምሮ እስከ ውሳኔዎች አፈጻጸም በአግባቡ እንዲሳተፉ የስልጠና ፈንድ ቦርድን ያማክራል፣
2. የስልጠና ፈንድ ቦርድ ውሳኔ በሚመለከታቸው አካላት የተተገበረ መሆኑን ይከታተላል፣
3. በመደበኛና አስቸኳይ ሰብሰባዎች መነገሪያ አጀንዳዎች ለአባላት እንዲደርሱ ያደርጋል፣
4. የክልሉ ዓመታዊ የስልጠና ፍላጎት የሚያሳይ በየሴክተሩ በማዘጋጀት የተጠቃለለ እቅድ ለቦርድ ያቀርባል ፣
5. ቢሮዎችን በማስተባበር ገንዘብ የማፈላለግ ስራም ይሰራል።

17.<u>የቢሮ ፋይናንስና ኢኮኖሚያዊ ልማት ስልጣንና ተግባር</u>

ቢሮ ፋይናንስና ኢኮኖሚያዊ ልማት የስልከጠና ፈንድ ቦርድ አባል በመሆኑ ካለው ስልጣንና ተግባር በተጨማሪ የሚከተለው ስልጣንና ተግባር ይኖራል፣

1. የስልጠና ፈንድ በባንክ የሚቀመጥበት ልዩ የባንክ ሂሳብ ይከፍታል፣
2. በስልጠና ፈንድ ቦርድ ውሳኔ መሰረት የዚህ ፈንድ ተጠቃሚ ለሆኑ ድርጅቶችና ግለሰቦች ክፍያ ይፈጽማል፣
3. በፋይናንስ አሰራር መሰረት የስልጠና ፈንድ የሚመዘገብበት የሂሳብ መዝገብ ይይዛል ፣ በስልጠና ፈንድ ቦርድ ውሳኔ መሰረት ብፋይናንስ አዋጅና ደንብ መሰረት ፈንዱን ያንቀሳቅሳል፣
4. በዚህ አዋጅ አንቀጽ 8 የተቀመጡ ተግባሮችም ይፈፅማል።

www.abyssinialaw.com

ዝውዕል ፈንድ ስልጠና ፕሮጀክት ፕሮፖዛል ብምድላው የኣላልሽ ፣ ይእክቡ፣

2. ንሓይሊ ሰብ ስልጠና ዝምልከት ፈንድ ንኽምደበሎም ነቲ ቦርድ ሕቶ የቕርቡ፣
3. ዕላማን ልኡኽን ቤት ዕዮኦም ንምፍፃም ዘሰልጥንዎ ትልሚ ስልጠና ሓይሊ ሰብ ከምኡ'ውን ነቲ ስልጠና ዘድሊ ትልሚ በጀት የቕርቡ ፣
4. ብመሰረት እቲ ቦርድ ዝፈቕደሎም በጀት ኣጠቓቕማ በጀት በብሽዱሽተ ወርሒ ፀብፃብ ናብ ቦርድ የቕርቡ ፣
5. ኣብ ኣመዳድባ በጀት ስልጠና ይኹን ኣፈፃፅመኡ ዘለዎም ሃናፂ ሪኢቶን ቅሬታን ነቲ ቦርድ የቕርቡ።

19.<u>ዓለም ለኽ ግቡኣት</u>

1. ሃገራትን ዓለምለኽ ትካላትን ንዝህቡዎም ሓገዝን ልቓሕን ብዝገብሩዎ ስምምዕነት መሰረት ተፈፃሚ ይኽውን ፣
2. ሃገራትን ዓለምለኽ ትካላትን ዝፍፅሙዎ ስምምዕነት ምስዚ ኣዋጅ ኣብዘይስማዕምዕሉ እዋን እቲ ዝተገበረ ዓለም ለኽ ስምምዕነት ተፈፀሚ ይኽውን

20.<u>ስነ ስርዓት ኣኼባ ቦርድ ፈንድ ስልጠና</u>

1. እቲ ቦርድ እንተነኣሰ ኣብ ሰለስተ ወርሒ ሓደ ግዘ ስሩዕ ኣኼባ ይገብር ፣ ኣድላዪ ኾይኑ እንትርከብ ድማ ኣብ ዝኾነ እዋን ክእከብ ይኽእል፣
2. ሕፁዕ ኣኼባ ቦርድ ብመሰረት ሕቶ ሲሶ(1/3) ኣባላት እቲ ቦርድ ይፅዋዕ፣
3. ካብ ፍርቂ ንላዕሊ (50%+1) ኣባላት እንተተረኺቦም ምልኣተ ጉባኤ ይኽውን፣
4. ውሳነ ቦርድ ፈንድ ስልጠና ብኣብዝሓ ድምፂ ይውሰን፣ ማዕረ ድምፂ እንተኾይኑ ግን ኣካቢ ዝደገፎ ውሳነ ቦርድ ኾይኑ ይሓልፍ ፣
5. እቲ ቦርድ ናይ ባዕሉ ናይ ኣሰራርሓ መምርሒ ከውዕእ ይኽእል።

21.<u>ተፀዋዕነት ቦርድ ፈንድ ስልጠና</u>

ተፀዋዕነት ቦርድ ፈንድ ስልጠና ንርእሰ

18.<u>የመንግስት መስሪያ ቤቶች ስልጣንና ተግባር</u>

በሌላ ህግ የተሰጧቸው ስልጣንና ተግባራት እንደተጠበቁ ሆነው፦

1. የመስሪያ ቤታቸው ኣላማና ተልእኮ ለማስፈፀም ለሚያሰለጥኑት የሰው ኃይል የሚውል የስልጠና ፈንድ ፕሮጀክት ፕሮፖዛል በማዘጋጀት የስልጠና ፈንድ ያፈላልጋሉ ፣ ይሰበስባሉ ፣
2. ለሰው ሃይል ስልጠና የሚመለከት ፈንድ እንዲመደብላቸው ለቦርድ ጥያቄ ያቀርባሉ ፣
3. የመስሪያ ቤታቸው ኣላማና ተልዕሎ ለማስፈጸም የሚያሰለጥኑት የሰው ኃይል የስልጠና እቅድ እንዲሁም ለስልጠናው የሚያስፈልግ የበጀት እቅድ ያቀርባሉ ፣
4. ቦርዱ በሚፈቅድላቸው በጀት መሰረት የበጀት አጠቃቀማቸው በሚመለከት በየስድስት ወሩ ሪፖርት ለቦርድ ያቀርባሉ
5. በስልጠና በጀት አመዳደብም ሆነ በኣፈፃፀሙ ያላቸው ገንቢ አስተያየትና ቅሬታ ለቦርዱ ያቀርባሉ።

19.<u>አለም አቀፍ ግዴታዎች</u>

1. አገሮችና አለም አቀፍ ድርጅቶች የሚሰጥዋቸው እርዳታና ብድር በሚያደርጉት ስምምነት መሰረት ተፈፃሚ ይሆናል፣
2. አገሮችና አለም አቀፍ ድርጅቶች የሚፈጽሙት ስምምነት ከዚህ አዋጅ ጋር በማይጣጣምበት ጊዜ የተደረገው አለም አቀፍ ስምምነት ተፈፃሚ ይሆናል።

20.<u>የስልጠና ፈንድ ቦርድ የስብሰባ ስነ-ስርዓት</u>

1. ቦርድ ቢያንስ በሶስት ወር አንድ ጊዜ መደበኛ ስብሰባ ያደርጋል ፣ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ደግሞ በማንኛውም ጊዜ ሊሰበሰብ ይችላል፣
2. የቦርድ አስቸኳይ ሰብሰባ አንድ ሶስተኛ (1/3) የቦርድ አባላት ጥያቄ መሰረት ይጠራል፣
3. ከግማሽ በላይ (50%+1) አባላት ከተገኙ ምልአተ ጉባኤ ይሆናል፣
4. የስልጠና ፈንድ ቦርድ በአብላጫ ድምፅ ይወስናል ፣ ድምጽ እኩል ከሆነ ግን ሰብሰቢው የደገፈው ሃሳብ የቦርድ ውሳኔ ሆኖ ያልፋል፣

www.abyssinialaw.com

ምምሕዳር ይኽውን።

22.<u>መሰልን ግቡእን ተጠቀምቲ ፈንድ ስልጠና</u>

ተጠቀምቲ ፈንድ ስልጠና ዝስዕቡ መሰልን ግቡእን ይህልውዎም፦

1. ተጠቀምቲ ፈንድ ስልጠና እዚ ኣዋጅ ሲዒቡ ብመሰረት ዝወፅእ ደንቢ ስልጠና ዝተፈላለዩ ጥቕማ ጥቅሚ ናይ ምርካብ መሰል ኣለዎም፣
2. ኣብቲ ክልል ዝተዋፈሩ ሰራሕተኛታት መንግስቲ ነቲ ክልል ኣብ ዝዋሃቡ ዕድላት ስልጠና ብመሰረት ደንብን መምርሕን ስልጠና ዝፈኽዶ ማዕረ ናይ ምውድዳር መሰል ኣለዎም፣
3. ተጠቀምቲ ፈንድ ስልጠና ብመሰረት ደንቢ ስልጠና እቲ ክልል ዝፈኽዶ ኣብ እዋን ስልጠናን ድሕሪ ስልጠናን ንዝለኣኽም ቤት ዕዮ ናይ ምግልጋል ግቡእ ኣለዎም ፣
4. ተማሂሮም ግቡኦም ዘይፈፀሙ ሰባት ብውዕሎም መሰረት ተሓተትቲ ይኾኑ።

23.<u>ስልጣን ምውፃእ ደንብን መምርሕን</u>

1. ነዚ ኣዋጅ መፈፀሚ ዝኽውን ደንቢ ብቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ክልል ትግራይ ይወፅእ፣
2. ነዚ ኣዋጅ ስዒቡ ንዝወፅእ ደንቢ መፈፀሚ መምርሒ ብብሮ ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን ብቢሮ ህንፀት ዓቕምን ከምኡ'ውን በቲ ቦርድ ክወፅእ ይኽእል።

24.<u>ዝተስዓሩን ተፈፃምነት ዘይብሎምን ሕግታት</u>

እዚ ኣዋጅ ዝጓነፅ ዝኾኑ ኣዋጅ፣ ደንቢ ፣ መምርሒ ወይ ልማዳዊ ኣሰራርሓ ኣብዚ ኣዋጅ ንዝተደንገጉ ጉዳያት ዝምልከት ተፈፃሚነት የብሎምን።

25.<u>እዚ ኣዋጅ ዝፀንዐሉ ግዘ</u>

እዚ ኣዋጅ ካብ 5 ታሕሳስ 2000 ዓ.ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኽውን።

<u>መቐለ</u>

ፀጋይ በርሀ

5. ቦርዱ የራሱ የኣሰራር መመሪያ ሊያወጣ ይችላል።

21. <u>የስልጠና ፈንድ ቦርድ ተጠሪነት</u>

የስልጠና ፈንድ ቦርድ ተጠሪነቱ ለርእሰ መስተዳድሩ ይሆናል።

22.<u>የስልጠና ፈንድ ተጠቃሚዎች መብትና ግዴታ</u>

የስልጠና ፈንድ የጠቃሚዎች የሚከተሉት መብትና ግዴታዎች ይኖራቸዋል፣

1. የስልጠና ፈንድ ተጠቃሚዎች ይህንን ኣዋጅ ተከትሎ ለማስፈፀም በሚወጣው የስልጣና ደንብ መሰረት የተለያዩ ጥቅማ ጥቅሞች የማግኘት መብት ኣላቸው ፣
2. በክልሉ የተሰማሩ የመንግስት ሰራተኞች ለክልሉ በተሰጡት የስልጠና እድሎች በስልጠና ደንብና መመሪያ በሚፈቅደው መሰረት እኩል የመወዳደር መብት ኣላቸው፣
3. የስልጠና ፈንድ ተጠቃሚዎች የክልሉ የስልጠና ደንብ በሚፈቅደው መሰረት በስልጠና ወቅትና ከስልጠና በኋላ የላካቸውን መስሪያ ቤት የማገልገል ግዴታ ኣለባቸው፣
4. ተምረው ግዴታቸውን ያልተወጡ ሰዎች በውላቸው መሰረት ተጠያቂ ይሆናሉ ።

23.<u>ደንብና መመሪያ የማውጣት ስልጣን</u>

1. ለዚህ ኣዋጅ ማስፈጸሚያ የሚሆን ደንብ በትግራይ ክልል የስራ ኣስፈፃሚ ምክር ቤት ይወጣል ፣
2. ይህን ኣዋጅ ተከትሎ ለሚወጣው ደንብ ማስፈፀሚያ በፋይናንስና ኢኮኖሚያዊ ልማት እና በኣቅም ግንባታ ቢሮ እንዲሁም በቦርድ መመሪያ ሊወጣ ይችላል።

24.<u>የተሻሩና ተፈጻሚነት የሌላቸው ህጎች</u>

ይህን ኣዋጅ የሚቃረን ማንኛውም ኣዋጅ ደንብ፣ መመሪያ ወይም የኣሰራር ልምድ በዚህ ኣዋጅ ለተደነገጉ ጉዳዮች በሚመለከት ተፈፃሚነት ኣይኖራቸውም።

www.abyssinialaw.com

ፕሬዚደንት ብሄራዊ
ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

25.**<u>ይህ አዋጅ የሚጽናበት ጊዜ</u>**
ይህ አዋጅ ከታህሣሥ 5/2000 ዓ/ም ጀምሮ የፀና ይሆናል ።

<u>መቀሌ</u>

ፀጋይ በርሀ
የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስት ፕሬዝዳንት

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 16 ዓመት ቁ.9
መቐለ 5 ታሕሳስ 2000 ዓ/ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

16ኛ ዓመት ቁ.9
መቀለ ታህሣሥ
5/2000ዓ/ም

ኣዋጅ ቑፅሪ 144/2000 ዓ/ም
ፈንድ ልምዓት ሃፍቲ ደንን እንስሳ ዘገዳምን ንምጥያሽን ኣፈፃፅምኡን ኣጠቓቕምኡን ንምውሳንን ዝወፀ ኣዋጅ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

ካብ ውዕኢት ደንን እንስሳ ዘገዳምን ብቀጥታ ይኹን ብተዘዋዋሪ ዝርከብ ኣታዊ ኣብ ልምዓት ሓለዋ ደንን እንሰሳ ዘገዳምን እዚ ክልል ዝውዕለሉ ሕጋዊ ኣሰራርሓ ምትእትታው መማረፂ ዘይብሉ ኽይኑ ብምርካቡ ፣

ኣጠቓቕማ ሃፍቲ ተፈጥሮ እቲ ክልል ብፍላይ ‘ውን ሃፍቲ ደን ኣብ ሓፈሻዊ ደሕንነት ስነ ከባቢያዊ ልምዓት እቲ ክልል ክዛወቶ ዝኽእል ግደ ዓቢይ ምኻኑ ብምእማን፣
ኣብዚ ክልል ዝካየድ ልምዓትን ሓለዋን ሃፍቲ ደንን ብዋንነት ብመንግስቲ ዝተገደፈ ብምኻኑን መንግስቲ’ውን ብዘለዎ ፋይናንሳዊ ዓቕሚ ድሩትነት ንሓለዋን ክንክንን ሃፍቲ ደንን እንስሳት ዘገዳምን ዝግበር ፃዕሪ ትሑት ብምኻኑዘላቕነት እዚ ሃፍቲ ኣብ ምርግጋፅ ኣፀጋሚ ስለ ዝገብሮ ፣
ካብ ውዕኢት ደንን እንስሳ ዘገዳምን ዝርከቡ ዝተፈላለዩ ኣታዊታት ተመሊሶም ንልምዓትን ሓለዋን ደንን እንሰሳ ዘገዳምን ክውዕሉ ብምግባር ንከባቢያዊ ድሕንነትን ቁጠባዊ ዕብየትን ዝዛወትዎ ግደ ኣዝዩ ዝልዓለ ከም ዝኸውን ዝለኣተኣመነሉ ።

ኣዋጅ ቁጥር 144/2000 ዓ/ም
የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የደንና የዱር እንስሳት ልማት ፈንፍ ለማቋቋምና አፈጻጸሙና አጠቃቀሙን ለመወሰን የወጣ አዋጅ

ከደንና ዱር እንስሳት በቀጥታ ይሁን በተዘዋዋሪ የሚገኝ ገቢ በክልሉ የደንና ዱር እንስሳት ልማትና ጥበቃ የሚውሉ ሕጋዊ አሰራሮች መተግበር አማራጭ የሌለው ሆኖ በመገኘቱ ፣

የክልሉ የተፈጥሮ ሃብት አጠቃቀም በተለይም የደን ሃብት በአጠቃላይ በክልሉ ስነ-አከባቢያዊ ልማት ደህንነት ላይ ሊጫወተው የሚችለው ሚና ትልቅ መሆኑን በማመን ፣
በዚህ ክልል የሚካሄድ የደን ሃብት ልምትና አጠባበቅ በዋናነት ለመንግስት የተተወ በመሆኑና መንግስትም ያለው የፋይናንስ አቅም ውሱንነት ለደንና ዱር እንስሳት ሃብት እንክብካቤና ጥበቃ የሚደረግ ጥረት ዝቅተኛና የዚህ ሃብት ዘላቀነት ለማረጋገጥ አስቸጋሪ ስለሚያደርገው ፣
ከደንና ዱር እንስሳት የሚገኙ የተላለዩ ገቢዎች ተመልሰው ለደንን ዱር እንስሳት ልማትና ጥበቃ እንዲውሉ በማድረግ ለአከባቢ ደህንነትና ኢኮኖሚያዊ እድገት የሚጫወተው ሚና በጣም የላቀ እንደሚሆን ስለታመነበት።

ናይ ሓደ ዋጋ ያንዱ ዋጋ	ብር2.70

ነጋሪት ጋዜጣ ቁ.ፖ.ሳ	291
ነጋሪት ጋዜጣ ፖ.ሳ.ቁ ዋጋ	

www.abyssinialaw.com

ደንን እንስሳ ዘገዳምን መማረሚ ፍልፍል ፋይናንሳዊ ልምዓት እዚ ክልል ከም ዝኾኑ ብምእማን፣
ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ተመሓይሹ ብዝወፀ ሕገ -መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49/3//ሀ/ /ቸ/ን መሰረት እዚ ዝስዕብ ኣዋጅ ኣውፂ ኣሎ።

ክፍሊ ሓደ
ሓፈሻዊ

1. **ሓፂር ርእሲ**

እዚ ኣዋጅ "ፈንድ ልምዓት ሃፍቲ ደንን እንስሳ ዘገዳምን ንምጥያሽ ኣፈፃፅምኡን ኣጠቓቕምኡን ንምውሳንን ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 144/2000" ተባሂሉ ክጥቀስ ይከኣል።

2. **ትርጉም**

ናይቲ ቃል ኣጠቓቕማ ካልኢ ትርጉም ዘውህቦ እንተዘይኮይኑ ኣብዚ ኣዋጅ ውሽጢ ፦

1. "ሃፍቲ ደን" ማለት ብተፈጥሮ ዝቦቐሉ ወይ ተተኺሎም ዝለምዑ ኣግራብን ካልኦት ናይ ዕንፀይቲ ፀባይ ዘለዎም ተኽልታትን ዝርከቡዎም ናይ እፅዋት እኽብኻብ እዩ፣
2. "እንሳሳ ዘገዳም" ማለት ምስ ሰብ ዘይተላመዱ ኣብ ደን፣ ማያዊ ኣካላትን ኣብ ካልኦት ከባቢታትን ዝነብሩ መጥበውቲ ፣ ተስሓብቲ ፣ ኣዕዋፍን ካልኦት እንስሳን እዩ፣
3. "ፈንድ ልምዓት ሃፍቲ ደንን እንስሳ ዘገዳምን" ማለት ንምስላጥ ልምዓትን ሓለዋን ሃብቲ ደንን እንስሳ ዘገዳምን እዚ ክልል ዝሕግዝ ፋይናንሳዊ ዓቕሚ ንምፍጣር ዝግበር ምትእኽኻብ ገንዘብን ዝህሉ ውሕሉል ኣጠቓቕማን እዩ፣
4. "ኣግባብነት ዘለዎም ኣዋጃትን ደንብታትን "ማለት ብዛዕባ ሓለዋ ልማትን ኣጠቓቕማን ደንን እንስሳት ዘገዳምን ብፌደራል ዝወፁ ኣዋጃትን ደንቢታትን እዩ ።

3. **ወሰን ተፈፃሚነት**

ደንና ዱር እንስሳት የዚህ ክልል ፋይናንሳዊ ልማት አማራጭ ምንጭ እንደሆኑ በማመን፣

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ሕገ መንግስት አንቀጽ 49/3/ሀ/ እና /ተ/ መሰረት የሚከተለው አዋጅ አውጥቷል።

ክፍል አንድ
ጠቅላላ

1. **አጭር ርእስ**

ይህ አዋጅ የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት "የደንና ዱር እንስሳት ሃብት ልማት ፈንድን ለማቋቋም እና አፈፃፀሙና አጠቃቀሙን ለመወሰን የወጣ አዋጅ ቁጥር 144/2000" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2. **ትርጉም**

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም ካላሰጠው በስተቀር በዚህ አዋጅ ውስጥ፦

1. "የደን ሃብት" ማለት በተፈጥሮ የበቀሉ ወይም ተተክለው የለሙ ዛፎችና ሌሎች የእንጨትነት ፀባይ ያላቸው ተክሎች የሚገኙበት የእጽዋት ክምችት ነው፣
2. "የዱር እንስሳት" ማለት ከሰው ጋር ያልተላመዱ በደንና የውሃ አካላትና በሌሎች ከባቢዎች የሚኖሩ አጥቢዎች ፣ ተሳቢዎች፣ አእዋፍና ሌሎች እንስሳት ነው፣
3. "የደን ዱር እንስሳት ሃብት ልማት ፈንድ" ማለት የክልሉ የደን ሃብትና ዱር እንስሳት ልማትና አጠባበቅ ለማቀላጠፍ የሚያግዝ በክልሉ ፋይናንሳዊ አቅም ለመፍጠር የሚደረግ የገንዘብ አሰባሰብና የሚኖር ቁጠባዊ አጠቃቀም ነው ፣
4. "አግባብነት ያላቸው አዋጆችና ደንቦች" ማለት የደንና ዱር እንስሳት ጥበቃ ፣ ልማትና አጠቃቀም በፌደራል የወጡ አዋጆችና ደንቦች ነው።

3. **የተፈጻሚነት ወሰን**

ይህ አዋጅ በትግራይ ክልል ሙሉ በሙሉ ከደንና

www.abyssinialaw.com

እዚ ኣዋጅ ኣብ ውሽጢ ክልል ትግራይ ሙሉእ ብሙሉእ ካብ ደንን እንስሳ ዘገዳምን ብቐጥታ ይኹን ብተዘዋዋሪ ኣብ ዝእከብ እቶት ተፈፃሚ ይኸውን።

4. <u>ዕላማ</u>

1. ካብ ውዕኢት ደን ዝርከብ እቶት ስርዓት ብዘለዎ ኣገባብ ተኣኪቡ ኣብ ልምዓት ደንን እንስሳ ዘገዳምን ብምውዓል ውሕሉልን ቐፃልነት ዘለዎ ልምዓት ሓለዋን ደንን እንስሳት ዘገዳምን ንምርግጋፅ፣
2. ሃፍቲ ብምትእኽኻብ ኣቢልካ ሕብረተሰብ ዘሳተፈን ተጠቃማይ ዝገብርን ልምዓት ደንን እንስሳ ዘገዳምን ብምስራሕ ኢኮኖሚያዊ ስነ ምህዳራዊ ፣ ማሕበራዊን ባህላውን ረብሓ እዚ ሃፍቲ ክርከብ ንምግባር ፣
3. ኣብ ክልልና ዝረአ ብርሰት ደንን እንስሳ ዘገዳምን ብምውጋድ ዝሐሸ ልምዓት ፣ ሓለዋን ኣጠቓቕማን ንምርግጋፅ ፣
4. ኣብቲ ክልል ዝካየድ ልምዓት ሃፍቲ ተፈጥሮን ስነ ከባቢን ዓቕሚ ፋይናንስ ብዘረጋግፅ መልክዕ ክቕፅል ንምግባር ።

5. <u>ምጥያሽ ፈንድ ልምዓትን ሓለዋን ደንን እንስሳ ዘገዳምን</u>

ፈንድ ልምዓትን ደንን እንስሳ ዘገዳምን ድሕሪ ሕዚ "ፈንድ" እናተብሃለ ዝፅዋዕ ንሓለዋ ልምዓት ደንን እንስሳ ዘገዳምን ጥራሕ ዝውዕል በዚ ኣዋጅ ተጣይሹ ኣሎ።

6. <u>ስልጣንን ተግባርን ፈንድ መንቀሳቐስቲ ኣካላት</u>

1. ስልከጣንን ተግባርን ቢሮ ሕርሻን ልምዓት ገጠርን ቢሮ ሕርሻን ልምዓት ገጠርን እዚ ፈንድ ኣመልኪቱ ዝስዕቡ ስልጣንን ተግባርን ይህልውዎ፣

ሀ. ሓለዋን ልምዓትን ደንን እንሰሳ ዘገዳምን ዝምልከቱ ብመሰረት ስትራቴጂያዊ ኣንፈት እቲ ክልል ትልሚ ኣዳሊዩ ናብ

ዝምልከቶ ኣካል ኣቕሪቡ ምስ ፀደቐ የተግብር፣

ዱር እንስሳት በቀጥታ ይሁን በተዘዋዋሪ በሚሰበሰብ ገቢ ላይ ተፈፃሚ ይሆናል።

4. <u>ኣላማ</u>

1. ከደን ውጤት የሚገኝ ገቢ ስርአት ባለው መንገድ የሰብስቦ ለደንና ዱር እንስሳት ልማት በማዋል ጥሩና ቀጣይነት ያለው የደንና ዱር እንስሳት ልማትና ጥበቃ ለመረጋገጥ ፣
2. ሃብት በማሰባሰብ ህብረተሰብን ያሳተፈ ተጠቃሚ የሚያደርግ የደንና የዱር እንስሳት ልማት በማቀላጠፍ ካለው ሃብት ሊገኝ የሚገባውን ኢኮኖሚያዊ ፣ ስነምህዳራዊ ፣ ማህበራዊና ባህላዊ ጥቅም እንዲገኝ ለማድረግ ፣
3. በክልላችን የሚታይ የደንና ዱር እንስሳት መራቆት በማስወገድ የተሻለ ልማት ፣ አጠባበቅና አጠቃቀም ለማረጋገጥ ፣
4. በክልሉ የሚካሄድ የተፈጥሮ ሃብትና የስነ-አከባቢ ልማት የፋይናንስ ዓቅም በሚያረጋግጥ መልክ እንዲቀጥል ለማድረግ ።

5. <u>የደንና ዱር እንስሳት ልማትና አጠባበቅ ፈንድ ማቋቋም</u>

የደንና ዱር እንስሳት ጥበቃና ልማት ፈንድ ከዚህ በኋላ "ፈንድ" እየተባለ የሚጠራ ለደንና ዱር እንስሳት ጥበቃና ልማት ብቻ የሚውል በዚህ ኣዋጅ ተቋቁማል።

6. <u>ፈንድ የሚያንቀሳቅሱ አካላት ስልጣንና ተግባር</u>

1. የግብርና ገጠር ልማት ቢሮ ስልጣንና ተግበር የግብርንና ገጠር ልምት ቢሮ ይህን ፈንድ አስመልክቶ የሚከተሉት ስልጣንና ተግባር ይኖሩታል፣

ሀ. የደንና ዱር እንስሳት ጥበቃና ልማት በሚመለከት በክልሉ ስትራተጂያዊ አቅጣጫ መሰረት እቅድ አዘጋጅቶ ወደ ሚመለከተው አካል በማቅረብ

ሲፀድቅ ተግባራዊ ያደርጋል ፣

ለ. በተያዘው እቅድ መሰረት የስራ አፈፃፀም

www.abyssinialaw.com

ለ. ብመሰረት ዝተትሓዘ ትልሚ ፀብፃብ ኣፈፃፅማ በቲ ፈንድ ዝተትሓዘ መደብ የቕርብ፣

ሐ. ነቲ ፈንድ ዝኾን ሃፍቲ የተኣላልሽ፣

2. ስልጣንን ተግባርን ቢሮ ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን እዚ ፈንድ ኣመልኪቱ ዝስዕቡ ስልጣንን ተግባርን ይህልውዎ፣'

ሀ. ፈንድ ልምዓትን ደንን እንስሳ ዘገዳምን ኣብ ባንኪ ዝቕመጠሉ ፍሉይ ባንኪ ሕሳብ ይኸፍት ፣

ለ. ብመሰረት ዝቐረበ ትልሚ እቲ ቢሮ ካፒታል በጀት ደጊፈፉ ናብ ቤት ምኽሪ ብምቕራብ ምስ ፀደቐ ክፍሊት ይፍጽም

ሐ. ብመሰረት ኣሰራርሓ ፋይናንስ ፈንድ ልምዓት ደንን እንስሳ ዘገዳምን ዝምዝገበሉ ሒሳብ መዝገብ ይሕዝ፣ ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ፈንድ የንቀሳቕስ ፣

መ.ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 8 ዝተቐመጡ ተግባራት ይፍፅም ፣

ረ. ነቲ ፈንድ ዝኾን ሃፍቲ የተኣላልሽ ፣

ሰ. ኣፈፃፅማ እቲ ፈንድ ኣመልኪቱ ክትትልን ቁፅፅርን ይገብር፣ ንዝምልከቶ ኣካል ፀብፃብ የቕርብ ፣

7. <u>ፍልፍል ኣታዊ ፈንድ</u>

ፍልፍል ኣታዊ እዚ ፈንድ ካብዞም ዝስዕቡ ይኸውን ፦

1. በቢበጀት ዓመቱ ብብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝምደብ በጀት ፣
2. ብገበርቲ ሰናይ ትካላትን መንግስታትን ካብ ዝግበር ሓገዝን ደገፍን
3. ኣብ ክሊ ናይቲ ክልል ስልጣን ዝኾነ ካብ መሸጣ ውፅኢት ደንን እንስሳ ዘገዳምን ዝርከብ እቶት ፣
4. ካብ ደንን እንስሳ ዘገዳምን ታክስ ተንከፍ ክፍሊት ሮያሊቲን ካብ ዝፈላለዩ ቅፅዓታትን ዝርከብ እቶት ፣
5. ካብ ከባቢታት ተፈጥሮ ደን ዝእከብ ክሰራይ ኣጠቓቕማ መሬት ዝርከብ እቶት ፣
6. ካብ ከባቢታት ደንን እንስሳት ዘገዳምን ኢኮ ቱሪዝም ዝእከብ ኣታዊ ታክሲ ፣
7. ካብ ውልቀን ሙሉእ ብሙሉእ ወፃኢእን ሪፖርትና በፈንዱ የተያዙትን ቀጣይ ተግባሮች ያቀርባል ፣

ሐ. ለፈንዱ የሚሆን ማንኛውንም የገቢ ምንጭ ያፈላልጋል።

2. የፋይናንስና ኢኮኖሚያዊ ልማት ፈንዱን ኣስመልክቶ የሚከተሉት ስልጣንና ተግባር ይኖሩታል፣

ሀ. የደንና ዱር እንስሳት ልማት ፈንድ በባንክ የሚቀመጥበት የተለየ የባንክ ሂሳብ ይከፍታል፣

ለ. በሚቀርበው እቅድ መሰረት ቢሮው የካፒታል በጀት ደግፎ ለምክር ቤት በማቅረብና እንዲፀድቅ በማድረግ ክፍያ ይፈፅማል፣

ሐ. በፋይናንስ ኣሰራር መሰረት የደንና ዱር እንስሳት ልማት ፈንድ የሚመዘገብበት የሂሳብ መዝገብ ይይዛል። በዚህ ኣዋጅ መሰረት ፈንዱን ያንቀሳቅሳል፣

መ. በዚህ ኣዋጅ ኣንቀፅ 8 የተቀመጡትን ተግባራት ይፈፅማል ፣

ሠ. ለፈንዱ የሚሆን የገቢ ሃብት ያፈላልጋል፣

ረ. የፈንዱን ኣፈፃፀም በሚመለከት ክትትልና ፣ ቁጥጥር ያደርጋል፣ ለሚመለከተው ኣካል ሪፖርት ያቀርባል።

7. <u>የፈንዱ የገቢ ምንጭ</u>

የዚህ ፈንድ የገቢ ምንጭ ከሚከተሉት ይሆናል፦

1. በየበጀት ኣመቱ በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የሚመደብ በጀት ፣
2. ከበጎ ኣድራጊ ድርጅቶችና መንግስታት ከሚደረግ እርዳታና ድጋፍ፣
3. በክልሉ የስልጣን ወሰን የሆነ ከደንና ዱር እንስሳት ውጤቶች ሽያጭ የሚገኝ ገቢ ፣
4. ከደንና ዱር እንስሳት ታክስ ነክ የሮያሊቲ ክፍያና ከተለያዩ ቅጣቶች የሚገኝ ገቢ፣
5. ከተፈጥሮ ኣከባቢዎች የሚሰበሰብ የመሬት ኣጠቃቀም ኪራይ የሚገኝ ገቢ፣
6. ከደንና ዱር እንስሳት ኣካባቢዎች ከኢኮ ቱሪዝም የሚሰበሰብ ታክስ፣
7. ከግል የችግኝ ጣብያና ሙሉ በሙሉ

www.abyssinialaw.com

ሽፈነን ካብ ዝኽዳ ማሕበራት ፈልሲ ጣብያታት ወፃኢ ካብ ካልኦት ፈልሲ ጣብያታት መሸጣ ዝርከብ ዝኾነ እቶት ፣

8. ካብ ሕርሻ ኢንቨስትመንትን መሬት ንሕርሻ እንትውሃብን ዝርከብ ፍርያት ዕንፀይቲ ሽያጥ እቶት፣
9. ናይ ልምዓት ቦታታት እንትስርሑ ካብ ዝቐረፅን ዝእከብን ዕንፀይቲ ሽይጣት
10. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 3 ክሳብ 9 ብዝምልከት ካብ ዝእከብ ገንዘብ ተመን ብፅሒት ዝተፈላለዩ ኣካላት ዝርዝር ኩነታት ዝርዝር ኣፈፃፀማ ብደንቢ ዝውሰን ይኸውን።

8. <u>ኣተኣኻኽባን ኣተሓሕዛን ፈንድ</u>

1. በዚ ኣዋጅ ኣብ ዓንቀፅ 7 ንኡስ ኣንቀፅ 3 ክሳብ 9 ዝእከብ እቶት ብወረዳ ቤት ፅሕፈት ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን ወይ ድማ ንሱ ብዝወከሎ ኣካል ይኸውን ፣
2. ብዝተፈላለየ ምኽንያት ዝተኣከበ ገንዘብ ነዚ ፈንድ ተባሂሉ ብቢሮ ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን ኣብ ዝተኸፈተ ባንኪ ሒሳብ ቁፅሪ ኣታዊ ይግበር ፣
3. ስሩዕ ፀብፃብ ካብ ወረዳ ቤት ፅሕፈት ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊን ልምዓትን ናብ ቢሮ ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊን ልምዓትን ክቐርበሉ ይግበር ።

9. <u>ኣጠቓቕማ ፈንድ ዝምልከት</u>

1. ኣብዚ ፈንድ ዝተኣከበ ገንዘብ በቢዓመቱ ብቢሮ ሕርሻን ልምዓት ገፀርን ንዝተተሓዙ መደባት ሓለዋን ልምዓትን ሃፍቲ ደንን እንስሳ ዘገዳምን ሕውየት ፣ ዝዓረቐ ከባቢታት ምጥንኻርን ምርምር ደንን እንስሳ ዘገዳምን ፣ ንደገፍ ምንቅስቓስ ውልቀ ተኽላ ምጥንኻርን ዓቕሚ ምፍፃም እቲ ቢሮን ሕብረተሰብን ኣብ ምድጋፍን ይውዕል፣
2. ምስ ሓለዋን ልምዓትን ደንን እንስሳ ዘገዳምን ተኣሳሲሩ ንቲ ከባቢ ሕብረተሰብ ተጠቃሚ ዝገብር ትልሚ ኣዳሊዩ የተግብር።

ወጪያቸውን ሽፍነው ከሚንቀሳቀሱ ማህበራት ችግኝ ጣቢያ ውጪ ከሌሎች ችግኝ ጣብያዎች ሽያጭ የሚገኝ ማናቸውም ገቢ፣

8. ከእርሻ ኢንቨስትመንትና መሬት ለእርሻ ሲሰጥ ከሚገኝ የእንጨት ሽያጭ ገቢ፣
9. የልማት ቦታዎች ሲሰሩ ከሚቆረጥና ከሚሰበሰብ የእንጨት ሽያጭ ፣
10. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 3 እስከ 9 በተመለከተ ከሚሰበሰብ ገንዘብ የተለያዩ አካላት ድርሻና የኣተማመን ቀመር ዝርዝር ኣፈፃፀም በደንብ የሚወሰን ይሆናል።

8. <u>የፈንድ አያያዝና አሰባሰብ</u>

1. በዚህ ኣዋጅ በአንቀጽ 7 ንኡስ አንቀፅ 3 እስከ 9 የሚሰበሰብ ገቢ በወረዳ ፋይናንስና ኢኮኖሚያዊ ልማት ፅሕፈት ቤት ወይም እሱ በሚወክለው አካል ይሆናል፣
2. በተለያየ ምክንያት የተሰበሰበ ገንዘብ ለዚህ ፈንድ ተብሎ በፋይናንስና ኢኮኖሚያዊ ልማት ቢሮ በተከፈተው የባንክ ሂሳብ ቁጥር ገቢ ይደረጋል፣
3. መደበኛ ሪፖርት ከወረዳ ፋይናንስና ኢኮኖሚያዊ ልማት ፅሕፈት ቤት ወደ የፋይናንስና ኢኮኖሚያዊ ልማት ቢሮ እንዲቀርብለት ይደረጋል።

9. <u>የፈንድ አጠቃቀም በሚመለከት</u>

1. በዚህ ፈንድ የተሰበሰበ ገንዘብ በየዓመቱ በግብርናና ገጠር ልማት ቢሮ ለተያዙ ለደንና ዱር እንስሳት ሃብት ልማትና አጠባበቅ እቅዶች ደህንነት ፣ የተራቆቱ አከባቢዎችን እና የደንና ዱር እንስሳት ምርምር ለማጠናከር ፣ የግለሰቦች የተከላ እንቅስቃሴ የቢሮውና የህብረተሰቡን የመፈጸም አቅም ለመደገፍ ይውላል፣
2. ከደንና ዱር እንስሳት ጥበቃና ልማት ጋር በተሳሰረ መልኩ የአከባቢውን ሕብረተሰብ ተጠቃሚ የሚያደርግ እቅድ አዘጋጅቶ ተግባራዊ ያደረጋል።

www.abyssinialaw.com

ክፍሊ ሰለስተ
ዝተፈላለዩ ድንጋጌታት

10.ግቡእ ምትሕብባር

ዝኾነ መንግስታዊ ኣካል ፣ ህዝባዊ ውዳበን ውልቀ ሰብን እዚ ኣዋጅ ኣብ ስራሕ ንምውዓል ናይ ምትሕብባር ግቡእ ኣለዎ።

11.ቅፅዓት

ዝኾነ ሰብ እዚ ኣዋጅ ወይ እዚ ኣዋጅ ንምትግባር ዝወፅእ ደንብን መምርሒን ጥሒሱ እንትርከብ ብገበን ሕግን ብመሰረት ኣገባብ ብዘለዎም ካልኦት ኣዋጃትን ይቕፃዕ።

12.ስልጣን ምውፃእ ደንብን መምርሒን

1. ነዚ ኣዋጅ መፈፀሚ ዝኾውን ደንቢ ብቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ክልል ይወፅእ ።
2. ነዚ ኣዋጅ መፈፀሚ ዝወፅእ ደንቢ ስዒቡ ብዝምልከቶም ኣካላት መምርሒ ክወፅእ ይኽእል።

13.ተፈፃሚነት ዘይብሎም ሕግታት

ምስዚ ኣዋጅ ዝጓነፅ ዝኾነ ኣዋጅ ፣ ደንብን መምርሕን ልማዳዊ ኣሰራርሓን ኣብዚ ኣዋጅ ኣብ ዝተደንገጉ ጉዳያት ተፈፃምነት ኣይህልዎምን ።

14.እዚ ኣዋጅ ዝፀንዐሉ ግዘ

እዚ ኣዋጅ ካብ 5 ታሕሳስ 2000 ዓ.ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኽውን።

መቐለ

ፀጋይ በርሀ
ፕሬዚደንት ብሄራዊ
ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

ክፍል ሶስት
የተለያዩ ድንጋጌዎች

10.የመተባበር ግዴታ

ማናቸውም የመንግስት አካል ፣ ህዝባዊ ድርጅትና ግለሰብ ይህን አዋጅ ስራ ላይ ለማዋል የመተባበር ግዴታ አለበት።

11.ቅጣት

ማናቸውም ሰው ይህ አዋጅ ወይም ይህ አዋጅ ለመተግበር የሚወጣ ደንብና መመሪያ ጥሶ ሲገኝ በወንጀል ህግና አግባብነት ባላቸው ሌሎች አዋጆች መሰረት ይቀጣል።

12.ደንብና መመሪያን የማውጣት ስልጣን

1. ለዚህ አዋጅ ማስፈፀሚያ የሚሆን ደንብ በክልሉ ስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት ይቀጣል።
2. ይህን አዋጅ ለማስፈፀም የሚወጣውን ደንብ ተከትሎ በሚመለከታቸው አካላት መመሪያ ሊወጣ ይችላል።

13.ተፈፃሚነት የማይኖራቸው ሕጎች

ከዚህ አዋጅ ጋር የሚቃረን ማናቸውም አዋጅ ፣ ደንብ ፣ መመሪያና ልማዳዊ አሰራር በዚህ አዋጅ በተደነገጉ ጉዳዮች ላይ ተፈጻሚነት አይኖራቸውም።

14.ይህ አዋጅ የሚጸናበት ጊዜ

ይህ አዋጅ ከታህሣሥ 5/2000 ዓ/ም ጀምሮ የፀና ይሆናል ።

መቀሌ

ፀጋይ በርሀ
የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስት ፕሬዝዳንት

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 16 ዓመት ቁ.10
መቐለ 5 ታሕሳስ 2000 ዓ/ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

16ኛ ዓመት ቁ.10
መቀለ ታህሣሥ
5/2000ዓ/ም

አዋጅ ቁፅሪ 145/2000 ዓ/ም
ኣወዳድባን ምምሕዳርን ሕብረት ስራሕ ማሕበራት ክልል ትግራይ ንውሳን ዝወፀ ኣዋጅ

ሕብረት ስራሕ ማሕበራት ኣብ ሕብረተሰብ ውሽጢ ዝተበታተነ ገንዘብ ፣ ንብረት ፣ ሓይሊ ሰብ ፣ ሃፍትን ፍልጠትን ብምንቅስቓስ ዝላዓለ ልምዓት ዝፈጥሩ ትካል ምኻኖም ስለዝእመነሉ፣ መንግስቲ ዘውፅኦም ዝተፈላለዩ ናይ ልምዓት ፖሊስታትን ስትራተጅታትን ኣብ ከይዲ ምፍፃም ሕብረት ስራሕ ማሕበራት ዝለዓለ ግደ ክፃወቱ ዝኽእሉ ምኻኖም ስለዝተኣመነሉ፣

ሕብረት ስራሕ ማሕበራት ኣብ ስርዓት ውሽጢ ነፃ ዕዳጋ ኢኮኖሚያዊ ዝለዓለ ግደ ንኽፃወቱ ምግባር ኣድላዪ ኾይኑ ስለዝተረኽበን ምስ ክልልና ጭቡጥ ኩነታትን ወድዓዊ ባይታን ኣብ ግምት ዘእተወ ንክኽውን ስሰዝተኣመነሉ፣

ነዞም ኣብ ላዕሊ ዝተጠቐሱ ዕላማታት ንምትግባር ማሕበራት ሕብረት ስራሕ ክልል ትግራይ ዝውደቡሉን ዝመሓዳደርሉን ሕጊ ምውፃእ ስለዘድለየ ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብመሰረት ሕገ መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49/3/ሀ/ ዝስዕብ ኣዋጅ ኣውፂኡ ኣሎ።

አዋጅ ቁጥር 145/2000 ዓ/ም
የትግራይ ክልል ሕብረት ሥራ ማሕበራት አደረጃጀትና አስተዳደርን ለመወሰን የወጣ አዋጅ

ህብረት ሥራ ማሕበራት በህብተሰቡ ውስጥ የተበታተነውን የፋይናንስ ፣ የሚቴሪያል ፣ የሰው ሀይል፣ ሃብትና እውቀትን በማንቀሳቀስ ከፍተኛ ልማት የሚፈጥሩ ተቋማት መሆናቸው በመታመኑ፣ መንግስት ያወጣቸው የተለያዩ የልማት ፖሊሲዎችንና ስትራቴጂዎችን በመፈፀም ሂደት ህብረት ሥራ ማሕበራት ከፍተኛ ሚና ሊጫወቱ የሚችሉ መሆኑ በመታመኑ፣

ሕብረት ሥራ ማሕበራት በነፃ የገበያ ኢኮኖሚ ስርዓት ውስጥ ተገቢውን ሚና እንዲጫወቱ ማድረግ በማስፈለጉና የክልላችን ተጨባጭና ነባራዊ ሁኔታን ግምት ውስጥ ያስገባ እንዲሆን ስለታመነበት፣

ከላይ የተጠቀሱት ኣላማዎችን ለተግበር የትግራይ ክልል ሕብረት ሥራ ማህበራት የሚደራጁበትና የሚተዳደሩበት ሕግ ማውጣት በማስፈለጉ ፣
የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት በትግራይ ህገ መንግስት ኣንቀፅ 49(3)(ሀ) መሰረት የሚከተለውን ኣዋጅ ኣውጥቷል።

www.abyssinialaw.com

ክፍሊ ሓደ
ሓፈሻዊ

1. **ሓፂር ርእሲ**

እዚ ኣዋጅ " ኣወዳድባን ምምሕዳርን ሕብረት ስራሕ ማሕበራት ክልል ትግራይ ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 145/2000 ዓ/ም" ተባሂሉ ክፅዋዕ ይከኣል።

2. **ትርጉም**

ናይቲ ቃል ኣገባብ ካልእ ትርጉም ዘውህቦ እንተዘይኮይኑ ኣብ ውሽጢ እዚ ኣዋጅ፣

1. "ሕብረት ስራሕ ማሕበር" ማለት ሰባት ብድልየቶም ኢኮኖሚያውን ማሕበራውን ፀገማቶም ብሓባር ንምፍታሕ ዝምስርትዎን ዲሞክራሲያዊ ብዝኾነ መንገዲ ዘመሓዳድርዎን ማሕበር እዩ።
2. "ማሕበር" ማለት በዚ ኣዋጅ መሰረት ዝተወደበን ፣ ዝተመዝገበን ቅድሚ ሕዚ ኣፍልጦ ዝረኸበን ሕብረት ማሕበራት እዩ።
3. "መሰረታዊ ሕብረት ስራሕ ማሕበራት" ማለት ፍቓደኛታት ብዝኾኑን ተመሳሳሊ ድልየት ብዘለዎምን ውልቀ ሰባት ኣባልነት ዝቐውም ማሕበር እዩ፣
4. "ዩኒየን ሕብረት ስራሕ ማሕበር" ማለት ክልተን ካብ ክልተ ንላዕልን ዝኾኑ ተመሳሳሊ ዕላማ ዘለዎም መሰረታዊ ሕብረት ስራሕ ማሕበር ዘቐምዎ ማሕበር እዩ፣
5. "ፌዴሬሽን" ማለት ክልተን ካብ ክልተን ንላዕልን ዝኾኑ ተመሳሳሊ ዕላማ ዘለዎም ዩኔናት ዘቐምዎ ማሕበርት እዩ።
6. "መተሓዳደሪ ደንቢ" ማለት በዚ ኣዋጅ መሰረት ዝተወደበን ዝተመዝገበን ዝኾነ ማሕበር ዝመሓዳደሩሉ ሕግ ደንቢ ኾይኑ ኣብ ቅድሚ ሕጊ ቐሪቡ ተቐባልነት ዘለዎም እዩ።
7. "ኣባል" ማለት ናይ ኣባልነት ረቐሓታት ኣማልኡ ዝተመዝገበ ዝኾነ ውልቀ ሰብ ወይ ከዓ በዚ ሕጊ መሰረት ዝተወደበ ማሕበር እዩ።
8. "ሓፈሻዊ ጉባኤ" ማለት ናይ ሓደ መሰረታዊ ማሕበር ኩሎም ኣባላት ወይ ከዓ ካብ መሰረታዊ ማሕበር ንላዕሊ ዘለው ማሕበራት ተወከልቲ ዝርከብሉ ጉባኤ እዩ።

ክፍል አንድ
ጠቅላላ

1. **አጭር ርእስ**

ይህ አዋጅ "የትግራይ ክልል ሕብረት ሥራ ማሕበራት አደረጃጀትና አስተዳደርን ለመወሰን የወጣ አዋጅ ቁጥር 145/2000" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2. **ትርጉም**

የቃሉ አግባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ አዋጅ ውስጥ፦

1. "ሕብረት ሥራ ማሕበር" ማለት ሰዎች በፈቃደኝነት ኢኮኖሚያዊና ማሕበራዊ ችግሮቻቸውን በጋራ ለመፍታት የሚያቋቁሙትና ዲሞክራሲያዊ በሆን መንገድ የሚያስተዳድሩት ማህበር ነው።
2. "ማሕበር" ማለት በዚህ አዋጅ መሰረት የተደራጀ ፣ የተመዘገበና ከዚህ በፊት እውቅና ያገኘ ሕብረት ሥራ ማሕበር ነው፣
3. "መሰረታዊ የሕብረት ሥራ ማሕበር" ማለት ፈቃደኛ በሆኑና ተመሳሳይ ፍላጎት ባላቸው ግለሰቦች አባልነት የሚቋቋም ማሕበር ነው።
4. "ዩኒየን የሕብረት ሥራ ማሕበር" ማለት ሁለትና ከሁለት በላይ የሆኑ ተመሳሳይ ዓላማ ያላቸው መሰረታዊ የሕብረት ሥራ ማሕበራት የሚያቋቁሙት ማሕበር ነው።
5. "ፌዴሬሽን" ማለት ሁለትና ከሁለት በላይ የሆኑ ተመሳሳይ ዓላማ ያላቸው ዩኒየኖች የሚያቋቁሙት ማሕበር ነው።
6. "መተዳደሪያ ደንብ" ማለት በዚህ አዋጅ መሰረት የተደራጀና የተመዘገበ ማንኛውም ማሕበር የሚተዳደርበት ሕግ ደንብ ሆኖ በሕግ ፊት ቀርቦ ተቀባይነት ያለው ነው።
7. "አባል" ማለት የአባልነት መመዘኛዎችን አሟልቶ የተመዝገበ ማንኛውም ግለሰብ ወይም በዚህ ሕግ መሰረት የተቋቋመ ማሕበር ነው።
8. "ጠቅላላ ጉባኤ" ማለት የአንድ መሰረታዊ ማሕበር አባላት በጠቅላላ ወይም ከመሰረታዊ ማሕበራት በላይ ያሉ ማሕበራት ተወካዮች የሚገኙበት ጉባኤ ነው፣

9. "ፍሉይ ውሳነ" ማለት ኣብ ልዕሊ ናይ ሕብረት ስራሕ ማሕበራት ኣባላት መግደዲ ኣጀንዳ እንትህሉ ካብ ሓደ ማሕበር ኣባላት ውሽጢ ብክልተ ሲሶ (2/3) ዝፀድቕ ውሳነ እዩ።
10. "ኮሚቴ ስራሕ ኣመራርሓ" ማለት ብሓፈሻዊ ጉባኤ ተመሪፁ ናይ ሓደ ማሕበር ስራሕቲ ንክመርሕ ሓላፍነት ዝተውህቦ ኣካል እዩ።
11. "ኣግባብ ዘለዎ በዓል መዚ" ማለት ንሕብረት ስራሕ ማሕበራት ክልል ትግራይ ንምውዳብ ፣ ግልጋሎት ምኽሪ ሕግን ሕጋዊ ሰውነትን ንምሃብ፣ ኦዲት ንምግባር ፣ ናይ ዕዳጋ ሓበሬታ ንምሃብ ፣ ምርምር ንምክያድን ካልኦት ቴክኒካዊ ጉዳያት ሓገዝን ንምሃብ ብክልል ደረጃ ዝቐመ ኣካል እዩ።
12. "ሰብ" ማለት ናይ ተፈጥሮ ሰብ ወይ ሽማ ብሕጊ መሰል ሰብነት ዝተውህቦ ኣካል እዩ።

3. ኣገላልፃ ዶታ

በዚ ኣዋጅ እዚ ብተባዕታይ ዶታ ዝተገለፀ ንደቂ ኣንስትዮ እውን ዝሓወስ እዩ።

4. ዕላማታት ማሕበር

በዚ ኣዋጅ መሰረት ዝተወደበ ሕብረት ስራሕ ማሕበር ካብዚ ንታሕቲ ካብ ዝተዘርዘሩ ሓደ ወይ ካብ ሓደ ንላዕሊ ዕላማታት ይህልውዎ ።

1. ኣባለት ብውልቆም ብምስራሕ ክዋፅእዎም ዘይኽእሉ ፀገማት ብሓባር ንምፍታሕን በብውልቆም ዘጋጥሙዎም ጉዱኣትን ኪሳራን ብሓባር ብምምኽኽል ምኽናስን፣
2. ኣባላት ዘለዎም ፍልጠት ፣ ሃፍትን ጉልበትን ብምውዳድ ዝሓሸ ውፅኢት ምርካብን ንዓርሰ እምነት ምዕባይን
3. ናይ ኢኮኖሚ ፀገም ብዝተዋደደ ዓዕሪ ንምክልኻል ፣ ምዕዋርን ምውጋድን፣
4. ንምህርቲ ዘድልዩ ወፃኢታትን ግልጋሎት ዋጋን ንምኽናስ ፣ ኣባላት ዘድልዮም እታዎታት ወይ ግልጋሎት ብዝተሓተ ዋጋ ንክረኽቡ ፣ ምህርቶም ወይ ግልጋሎቶም ዝሐሸ ዋጋ ዕዳጋ ንኽረክብ ምግባር፣

9. "ልዩ ውሳኔ" ማለት በህብረት ስራ ማሕበራት በኣባላት ላይ ኣስገዳጅ ኣጀንዳ ሲኖር ከኣንድ ማሕበር ኣባላት ውስጥ በሁለት ሶስተኛ (2/3) መፅደቅ ያለበት ውሳኔ ነው።
10. "የሥራ አመራር ኮሚቴ" ማለት በጠቅላላ ጉባኤ ተመርጦ የአንድን ማሕበር ስራዎች እንዲመራ ሓላፊነት የተሰጠው አካል ነው።
11. "አግባብ ያለው ባለስልጣን" ማለት የትግራይ ክልል የሕብረት ሥራ ማሕበራትን ለማደረጃት፣ የሕግ ምክር አገልግሎትና ሕጋዊ ሰውነት ለመስጠት ፣ ኦዲት ለማድረግ ፣ የገበያ መረጃ ለመስጠት ፣ ምርምር ለማካሄድና ሌሎች ቴክኒካዊ ጉዳዮች ድጋፍ ለመስጠት በክልል ደረጃ የተቋቋመ አካል ነው።
12. "ሰው" ማለት የተፈጥሮ ሰው ወይም በህግ የሰውነት መብት የተሰጠው አካል ነው።

3. የፆታ አገላለፅ

በዚህ አዋጅ ውስጥ በወንድ ጾታ የተገለፀው የሴትም ፆታ ያካትታል።

4. የማህበሩ አላማዎች

በዚህ አዋጅ መሰረት የሚቋቋመው ሕብረት ስራሕ ማህበር ከዚህ በታች ከተዘረዘሩት አንድ ወይም ከአንድ በላይ አላማዎች ይኖሩረታል።

1. አባላት በተናጠል በመስራት ሊወጧቸው ከየማይችሏቸውን ችግሮች በጋራ በመፍታት በየግላቸው የሚያጋጥሟቸው ጉዳትና ኪሳራ በጋራ በመከፋፈል ለመቀነስ፣
2. አባላት ያላቸውን ፣ እውቀት ፣ ሃብትና ጉልበት በማቀናጀት የተሻለ ውጤት ማግኘትና በራስ መተማመንን ማሳደግ ፣
3. የኢኮኖሚ ችግሮችን በተባበረ ጥረት መከላከል፣ መቋቋምና ማስወገድ፣
4. ለልማት የሚያስፈልግ ወጪና አገልግሎት ዋጋን ለመቀነስ ፣ አባላት የሚፈልጉትን ግብአት ወይም አገልግሎት በአንስተኛ ዋጋ እንዲያገኙ ፣ ምርታቸው ወይም አገልግሎታቸው የተሻለ የገበያ ዋጋ እንዲያገኝ ማድረግ፣

www.abyssinialaw.com

5. ናይ ቴክኒክ ፍልጠት ኣብ ስራሕ ንክውዕል ዘድልዩ ሜላታት ንክስፋፍሑ ብምግባር ፣ ኣባላት ብምምሃርን ምስልጣንን ማሕበረ ኢኮኖሚያዊ ባህሊ ምዕባይ፣
6. ግልጋሎት ዕጀርን ልቓሕን ክጉልብትን ክስፋፉሕን ምግባር ፣
7. ማሕበረ ኢኮኖሚያዊ ልምዓት ተሳትፎ ደቂ ኣንስትዮን መናእሰይን ምዕባይ።

5. <u>ማሕበራት ዝምርሑሎም መትከላት</u>

1. ኣባላት ሕብረት ስራሕ ማሕበራት ብናይ ማሕበር ግልጋሎት ንኽጥቀሙ ንዝደሊዩን ግቡእ ኣባልነት ንምቕባል ፍቓደኛ ንዝኾኑን ሰባት ኹሉ ብዶታ ፣ ብማሕበራዊ ቁዋም ፣ ብዓሌት ፣ ብሃይማኖት ኣፈላላይ እንተይተገበረ ክፍቲ ይኸውን፣
2. ማሕበራት ፖሊሲ ብምውፃእን ውሳነታት ብምምሕላፍን ንቐሕ ተሳትፎ ብዝገብሩ ኣባላት ዝምርሑ ዲሞክራሲያዊ ውዳበታት እዮም። ሕድሕድ ኣባል ማዕረ ድምፂ ዘለዎ ኾይኑ ሓደ ኣባል ሓደ ድምፂ ጥራሕ ይህልዎ፣
3. ካብ ትርፊ መቐሎ ንመሓለውታን ካልኦት ማሕበራዊ ግልጋሎትን ተቐኒሱ ምስተቐመጠ ኣባላት ንማሕበር ብዝገብርዎ ክፍሊት ዕፃን ንግዲ ተሳትፎን መጠን ይከፋፈል ። ዝርዝር ኣፈፃፅምኡ ብደንቢ ይውሰን፣
4. ማሕበራት ምስ ካልኦት ኣካላት (መንግስት'ውን ሓዊሱ) ስምምዕነት ዝገብሩ ወይኾዓ ካብ ማሕበሮም ወፃኢ ካብ ዝርከብ ፍልፍል ገንዘብ ክልቅሑ ዝኽእሉ ዲሞክራሲያዊ ቑፅፅር ኣባላት ብዘረጋገፅን ናይ ማሕበሮም ዓርስኻ ብዓርስኻ ምምሕድዳር መሰል ከምኡ'ውን ዓርስኻ ናይ ምኽኣል ባህሪ ብዘይትንክፍ ኩነታት ክኸውን ኣለዎ፣
5. ኣባላት ማሕበራት ፣ ተመረፅቲ ማሕበራት ፣ መካየድቲ ስራሕን ቁፃር ስራሕተኛታትን ንማሕበሮም ዕብየት ግቡእ ኣስተዋፅኦ ንኽወፍዩ ትምህርትን ስልጠናን ንክረኽቡ ይገብሩ ። ብዛዕባ ሕብረት ስራሕ ማሕበራት እንታይነትን ጥቕምን ንህዝቢ ብፍላይ ንመናእሰይ የፋልጡ።

5. የቴክኒክ እውቀትን በስራ ላይ ለማዋል የሚያስፈልጉት ዘዴዎች እንዲስፋፉ በማድረግ አባላትን በማስተማርና በማሰልጠን ማህበረ ኢኮኖሚያዊ ባህል ማሳደግ ፣
6. የቁጠባና ብድር አገልግሎት እንዲዳብርና እንዲስፋፋ ማድረግ፣
7. የሴቶችና የወጣቶችን ማህበረ ኢኮኖሚያዊ የልማት ተሳትፎን ማሳደግ።

5. <u>ማሕበራት የሚመሩባቸው መርሆዎች</u>

1. የሕብረት ሥራ ማሕበራት አባልነት በማሕበራቱ አገልግሎት ለመጠቀም ለሚፈልጉና የአባልነት ግዴታዎችን ለመቀበል ፍቃደኛ ለሆኑ ሰዎች ሁሉ በጾታ፣ በማህበራዊ አቋም፣ በዘር በፖለቲካ አመለካከት ወይም በሃይማኖት ልዩነት ሳይደረግ ክፍት ይሆናል፣
2. ማሕበራት ፖሊሲ በማውጣትና ውሳኔዎችን በማስተላለፍ የነቃ ተሳትፎ በሚያደርጉ አባላት የሚመሩ ዲሞክራሲያዊ ድርጅቶች ናቸው። እያንዳንዱ አባል እኩል ድምፅ ያለው ሲሆን አንድ አባል እንድ ድምፅ ብቻ ይኖረዋል፣
3. ከትርፍ ለመጠባበቂና ለሌሎች ማሕበራዊ አገልግሎቶች ተቀንሶ ከተቀመጠ በኋላ አባላት ለማሕበሩ ባደረጉት የዕጣ መዋጮና የንግድ አስተዋፅኦ መጠን ይከፋፈላል። ዝርዝር አፈፃፀሙ በደንብ ይወሰናል፣
4. ማሕበራት ከሌሎች አካላት ጋር (መንግስትም ጭምር) ስምምነት የሚያደርጉት ወይም ከማሕበራቸው ውጭ ከሚገኝ የገንዘብ ምንጭ መደበር የሚችሉት የአባላት ዲሚክራሲያዊ ቁጥጥርን በሚያረጋግጥና የማሕበራቸውን የራስ በራስ ማስተዳደር መብት እንዲሁም ራስን የመቻል ባህሪ በማይነካ ሁኔታ መሆን አለበት፣
5. የማሕበራት አባላት ፣ የማሕበራት ተመራጮች ስራ አስኪያጆችና ሠራተኞች ለማሕበራቸው ዕድገት ተገቢውን አስተዋጽኦ እንዲያበረክቱ ትምህርትና ስልጠና እንዲያገኙ ያደርጋሉ። ስለሕብረት ስራ ማሕበራት ምንነትና ጥቅም ለህዝቡ በተለይም ለወጣቱ ያስተዋውቃሉ።

www.abyssinialaw.com

6. ማሕበራት ብኽባቢ ፣ ክልል ፣ በሃገር ለኽ ፣ ብኣህጉራዊን ዓለምለኽ ደረጃን ብምውዳብ ንኣባላቶም ብዝግባእ ግልጋሎት ብምሃብ ምንቅስቓስ ሕብረት ስራሕ ማሕበራት የጠናኽሩ፣
7. ማሕበራት ብዘዕደቑዎም ፖሊሲታት አቢሎም ኣብ ኽባቢኦም ንዘሎ ሕብረተሰብ ዘላቒ ልምዓት ንምምዛእ ዘኽእል ተግባር ይፍዕሙ።

ክፍሊ ክልተ
ብዛዕባ ኣወዳድባን ምዝገባን ማሕበራት

6. ብዛዕባ ማሕበራት ኣወዳድባ

1. ሕብረት ስራሕ ማሕበራት ከም ባህሪያቶም ካብ መሰረታዊ ሕብረት ስራሕ ማሕበር ክሳብ ፌዴሬሽን ደረጃ በቢብርኩ ምውዳብ ይኽእሉ፣
2. ዓንቀፅ 6 ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተሓለወ ኾይኑ ተመሳሳሊ ዕላማ ዘለዎም ሕብረት ስራሕ ማሕበራት ከኸም ኣድላይነቱ ብክልል ደረጃ ብዩኒየን ወይ ብፌዴሬሽን ክምስረቱ ይኽእሉ፣
3. መሰረታዊ ማሕበር ብዝተወሰነ ኽባቢ ብዝነበሩ ወይ ብዝሰርሑ ወይ ብዝተወሰነ ሞያ ብዝተዋፈሩ ውልቀ ሰባት ይውደብ፣
4. ናይ መሰረታዊ ማሕበር ኣባላይ መገበዚ ቁፅሪ ካብ 10 ሰባት ክውሕድ ኣይኽእልን።
5. ናይዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 4 ሕልው ኾይኑ ናይ ሓደ ማሕበር ኢኮኖሚያዊ ብቕዓት ክረኽበሉ ዝኽእል ናይ ኣባላት መበገሲ ቁፅሪ ኣባላት ኣግባብ ዘለዎ ባዓል መዚ ብዘውፅኦ መምርሒ መሰረት ክውሰን ይኽእል።

7. ዓይነት ማሕበራት

1. ሓደ ማሕበር ናይ መፍረያይ ወይ ኣገልግሎት ውሃባይ ወይ መፍረያይን ግልጋሎት ውሃባይን /ኩለ መዳይ/ ተግባራት ዘካይድ ክኸውን ይኽእል። ችዞም ካብዚ ንታሕቲ ስዒቦም ዝተዘርዘሩ ዓይነት ማሕበራት ይውስክ እዩ፦

ሀ. ሕርሻ ሕብረት ስራሕ ማሕበር፣
ለ. ኩለመዳይ ሕብረት ስራሕ ማሕበር፣
ሐ.መንበሪ ኣባይቲ ሕብረት ስራሕ ማሕበር፣

6. ማሕበራት በአካባቢ ፣ በክልል ፣ በሀገር አቀፍ ፣ በአህጉር አቀፍና በአለም አቀፍ ደረጃ በመደራጀት አባሎቻቸውን በሚገባ በማገልገል የሕብረት ሥራ ማሕበራትን እንቅስቃሴ ያጠናክራሉ፣
7. ማሕበራት ባፀደቁዋቸው ፖሊሲዎች አማካኝነት በአካባቢያቸው ላለው ሕብረተሰብ ዘላቂ ልማት ለማምጣት ያሚያስችል ተግባር ያከናውናሉ።

ክፍል ሁለት
ስለማሕበራት አደረጃጀትና ምዝገባ

6. ስለማሕበራት አደረጃጀት

1. የሕብረት ሥራ ማሕበራት እንደየባሕሪያቸው ከመሰረታዊ ሕብረት ሥራ ማሕበር እስከ ፌዴሬሽን ደረጃ በየደረጃው መደራጀት ይችላሉ፣
2. አንቀፅ 6 ንኡስ አንቀፅ 1 እንደተጠበቀ ሆኖ ተመሳሳይ ዓላማ ያላቸው የሕብረት ስራሕ ማሕበራት እንዳስፈላጊነቱ በክልል ደረጃ በዩኒየን ወይም በፌደሬሽን ሊቋቋሙ ይችላሉ፣

3. መሰረታዊ ማሕበር በተወሰነ አከባቢ በሚኖሩ ወይም በሚሰሩ ወይም በተወሰነ ሙያ በተሰማሩ ግለሶቦች ይቋቋማል፣
4. የመሰረታዊ ማሕበር አባላት ቁጥር ከ10 ሰዎች ሊያንስ አይችልም፣
5. የዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 4 እንደተጠበቀ ሆኖ የአንድ ማሕበር ኢኮኖሚያዊ ብቃት ሊያስገኝ የሚችለውን የአባላት መነሻ ቁጥር አግባብ ያለው ባለስልጣን በሚያወጣው መመሪያ መሰረት ሊወሰን ይችላል።

7. የማህበራት ዓይነት

1. አንድ ማሕበር የምርት ወይም የአገልግሎት ወይም የምርትና አገልግሎት ሰጪ /ሁለገብ/ ተግባር የሚያከናውን ሊሆን ይችላል፣ ከዚህ በታች የተዘረዘሩት የማበራት ዓይነት ይጨምራል፦

ሀ. የእርሻ ሕብረት ሥራ ማሕበር፣
ለ. የሁለገብ ሕብረት ስራ ማሕበር፣
ሐ. የመኖሪያ ቤት ሕብረት ሥራ ማሕበር፣

www.abyssinialaw.com

መ. ኢንዱስትሪን ኢደ ጥበብን ሕብረት ስራሕ ማሕበር፣
ረ. ሽመቲ ሕብረት ስራሕ ማሕበር፣
ሰ. ገንዘብ ምዕቋርን ምልቃሕን ሕብረት ስራሕ ማሕበር፣
ሸ.ማዕድን ሕብረት ስራ ማሕበር፣
ቀ. ዕጣን መፍረይቲ ሕብረት ስራሕ ማሕበር፣
በ. መስኖ ማይ ተጠቀምቲ ሕብረት ስራሕ ማሕበር፣
ተ. ዘፈፍቲ ዓሳ ሕብረት ስራሕ ማሕበር
ቸ. ግልጋሎት ሕብረት ስራሕ ማሕበር
ነ. ኮንስትራክሽን ሕብረት ስራሕ ማሕበር
ኘ. ውዕኢት ዕንፀይትን ሓሚን መሚንን መፍረይቲ ሕብረት ስራሕ ማሕበር፣
አ. ባልትና ውዕኢት መፍረይቲ ሕብረት ስራሕ ማሕበር፣
ከ. ካልኦት ሕብረት ስራሕ ማሕበር፣

2. ዝኾነ ማሕበር ዝሰርሖ ዓውደ ስራሕ ኣብ መተሓዳደሪ ደንቢ ይውሰን፣

8. ሽም ማሕበር

1. ዝኾነ ማሕበር መፀውዒ ሽም ክህልዎ ይግባእ ።
2. ካብ ዝኾነ ማሕበር ሽም መጨረሻ "ሓላፊነቱ ዝተወሰነ ሕብረት ስራሕ ማሕበር" ዝብሉ ቃላት ክፅሓፍ ይግብኦም።
3. ሓደ ማሕበር ብዝተመዝገበ ሽምን ምፍለዩ ምልክትን ካልእ ማሕበር ክጥቀመሉ ኣይኽእልን።
4. ሽም ዝኾነ ማሕበር ግልፂ ኾይኑ ተፃሒፉ ናይቲ ማሕበር ስራሕ ኣብ ዝካየደሉ ኣብ ዝኾነ ቦታ ክልጠፍ ኣለዎ። ከምኡ'ውን ብናይ ማሕበር ምልክታታት ፣ ደብዳቤታትን ካልኦት መግለፅታትን ቲ ማሕበር ሽም ኣብ ዝፍረሙ ሰነዳት ምዕሓፍ ወይ ማህተም ክግበረሉ ኣለዎ።

9. ብዛዕባ ምዝገባ መሕበር

1. ዝኾነ ማሕበር ኣግባብ ብዘለዎ በዓል መዚ ክምዝገብ ኣለዎ።
2. ዝኾነ ማሕበር ምስተወደበ ናይ ምዝገባ መመልከቲኡ ምስ እዞም ዝስዕቡ ኣተሓሒዙ ኣግባብ ንዘለዎ ባዓል መዚ የቕርብ።

መ. የኢንዳስትሪና የዕደ ጥበብ ሕብረት ስራሕ ማሕበር፣
ሠ.የሽማኞች ሕብረት ሥራ ማሕበር፣
ረ. የገንዘብ ቁጠባና ብድር ሕብራት ሥራ ማሕበር፣
ሰ.የማእድን ሕብረት ሥራ ማሕበር፣
ሸ. የእጣን አምራቾች ሕብረት ሥራ ማሕበር፣
ቀ. የመስኖ ውሃ ተጠቃሚዎች ሕብረት ሥራ ማሕበር፣
በ. የዓሳ አስጋሪዎች ሕብረት ሥራ ማሕበር፣
ተ. የአገልግሎት ሕብረት ሥራ ማሕበር
ቸ. የኮንስትራክሽን ሕብረት ስራሕ ማሕበር፣
ኀ. የእንጨትና ብረታ ብረት ውጤት አምራች ሕብረት ስራ ማሕበር፣
ነ. የባልትና ውጤት አምራች ሕብረት ስራ ማሕበር፣
ኘ. ሌሎች ሕብረት ሥራ ማሕበር፣

2. ማንኛውም ማሕበር የሚሰራበት የስራ መስክ በመተዳደሪያ ደንቡ ይሰወናል።

8. የማህበሩ ስም

1. ማንኛውም ማሕበር መጠሪያ ስም ሊኖረው ይገባል።
2. ከማንኛውም ማሕበር ስም መጨረሻ "ኃላፊነቱ የተወሰነ የሕብረት ሥራ ማሕበር" የሚሉት ቃላት መፃፍ ይኖርባቸዋል።
3. አንድ ማህበር በተመዘገበበት ስምና መለያ ምልክት ሌላ ማህበር ሊጠቀምበት አይችልም።
4. የማንኛውም ማሕበር ስም ጉልህ ሆኖ ተጽፎ የማህበሩ ስራ በሚካሄድበት በማንኛውም ሥፍራ መለጠፍ አለበት። እንዲሁም በማህበሩ ማስታወቂያዎች ፣ ደብዳቤዎች ፣ ሌሌች መግለጫዎችና በማህበሩ ስም በሚፈረሙ ሰነዶች ላይ መጻፍ ወይም ማህተም መደረግ አለበት።

9. ስለማሕበር ምዝገባ

1. ማንኛውም ማሕበር አግባብ ባለው ባለስልጣን መመዝገብ አለበት።
2. ማንኛውም ማሕበር እንተቋቋመ የምዝገባ ማመልከቻውን ከሚከተሉት ጋር አያይዞ አግባብ ላለው ባለሥልጣን ያቀርባል፦

www.abyssinialaw.com

ሀ. መስረትቲ ኣኼባ ቃለ ጉባኤ፣
ለ.ናይቲ ማሕበር መተሓዳደሪ ደንቢ ሰለስተ ቅዳሕ ፣
ሐ. ናይቲ ማሕበር ኣባላት ሽም ፣ ኣድራሻ ፣ ዖታ ፣ ዕፃ ፣ መመዝገቢ ክፍሊትን ክታምን
መ. ናይ'ቲ ማሕበር ስራሕ ኣመራርሓን ቐዕዕር ኮሚቴን ኣባላት ሽም ፣ ኣድራሻ ፣ ዖታ ፣ ስራሕ ሓላፊነትን ክታምን፣
ረ.ካብ መሰረታዊ ማሕበር ንላዕሊ እንተኾይኑ ናይ መስረትቲ ኣባላት ማሕበር ሽም ፣ ኣድራሻ ፣ ዖታ ፣ ዕፃ ፣ መመዝገቢ ክፍሊትን ክታምን፣
ሰ.ናይቲ ማሕበር ትልሚ ፣
ሸ. ናይ መገበሲ ካፒታል መጠን ተኣኪቡ ኣብ ባንኪ ሓሳብ ዝኣተወ ምኻኑ ወይ ባንኪ ኣብ ዘይብሉ ከባቢ እንተኾይኑ ኣብ ዘተኣማምን ቦታ ዝተቐመጠ ምኻኑ መዝጋቢ እንተረጋገፅ፣
ቀ. ናይቲ ማሕበር ዝስርሐሉ ቦታ መግለፂ ፣
በ. ነዚ ኣዋጅ ንምፍፃም ብዝወፁ ደንብታት ወይ መምርሒታት ዝውሰኑ ካልኦት መግለፂታት፣

3. ኣግባብ ዘለዎ በዓል መዚ ዝቐረበሉ ምዝገባ መመልከቲ መርሚሩ ዝተማለአ ምኻኑ ምስ ኣረጋገፀ ኣብ ውሽጢ 10 መዓልቲ እቲ ማሕበር መዝጊቡ ምስክር ወረቐት ምዝገባ ይህብ ። በዚ ምስክር ወረቀት ምዝገባ ዝተመዝገበሉ ዕለት ፣ ዓ/ም ፣ መፍለዪ ቐዕሪ ፣ ዓይነትን ደረጃ ማሕበርን ይጥቀስ።
4. ኣግባብ ዘለዎ በዓል መዚ ኣመልካቲ ማሕበር ክምዝገብ ኣይግብኦን ኢሉ እንተወሲኑ ንምዝገባ ብቁዕ ዘይኾነሉ ምክንያት ብፅሑፍ ንተወከልቲ ማሕበር ኣብ ውሽጢ 10 መዓልቲ ክፍልጥ ኣለዎ። እዙይ እንትኸውን ተወከልቲ አመልካቲ ማሕበር እቲ ውሳነ እንተተቓዊሞምዎ ናብ ወረዳ ቤት ፍርዲ ይግባኢ ክሓቱ ይኽእሉ።
5. በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 3 መሰረት ብሕጋዊ መንገዲ ዝተውሃቦ ምስክር ወረቐት እቲ ማሕበር በዚ ኣዋጅ ብዝተደንገገ መሰረት ዝተመዝገበ ምኻኑ ብቐዕ መረዳእታ ይኸውን።

ሀ.የመስራቾች ሰብሰባ ቃለ ጉባኤ ፣
ለ. የማህበሩ መተዳደሪያ ደንብ ሦስት ቅጂዎች፣

ሐ. የማህበሩ አባላት ስም፣ አድራሻ ፣ ዖታ፣ ዕጣ የመመዝገቢያ ክፍያና ፊርማ ፣
መ.የማሕበሩ ሥራ አመራርና ቁጥጥር ኮሚቴ አባላት ስም ፣ አድራሻ ፣ዖታ ፣ የስራ ሓላፊነትና ፊርማ

ሠ. ከመሰረታዊ ማህበር በላይ ከሆነ የማህበር መስራች አባላት ስም ፣ አድራሻ ፣ የተወካዮች ስም ፣ ዖታ ፣ ዕጣ ፣ የመመዝገቢያ ክፍያና ፊርማ ፣
ረ. የማሕበሩ እቅድ፣
ሰ.የመነሻ ካፒታሉን መጠንና ተሰብስቦ በባንክ ሂሳብ ገቢ መደረጉን ወይም ባንክ በሌለበት አከባቢ ከሆነ በአስተማማኝ ቦታ መቀመጡ መዝጋቢው አካል ሲያረጋግጥ፣
ሸ. ማሕበሩ የሚሰራበት ቦታ መግለጫ ፣
ቀ. ይህን አዋጅ ለማፈፀም የሚወጡ ደንቦች ወይም መመሪያዎች የሚወሰኑ ሌሎች መግለጫዎች ፣

3. አግባብ ያለው ባለስልጣን የቀረበለትን የምዝገባ ማመልከቻ መርምሮ የተሟላ መሆኑን ሲያረጋግጥ በ10 ቀናት ውስጥ ማሕበሩን መዝግቦ የምዝገባ የምስክር ወረቀት ይሰጣል። በዚህ የምስክር ወረቀት ላይ ማሕበሩ የተመዘገበበት ቀን ፣ ዓ/ም፣ የመለያ ቁጥር ፣ የማህበሩ ዓይነትና ደረጃ ይጠቀሳል።
4. አግባብ ያለው ባለስልጣን አመልካቹን ማሕበር መመዝገብ አይገባውም ሲል የወሰነ እንደሆነ ምክንያቱን በፅሑፍ ለማህበሩ ወኪሎች በ10 ቀናት ውስጥ መግለፅ አለበት። ይህም ሲሆን የአመልካቹ ማህበር ወኪሎች ውሳኔ እውን ከተቃወሙት ለወረዳ ፍርድ ቤት ይግባኝ ማለት ይችላሉ።

5. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀጽ 3 መሰረት የተሰጠ የምዝገባ ምስክር ወረቀት ማህበሩ በዚህ አዋጅ በተደነገገው መሰረት የተመዘገበ መሆኑ በቂ ማስረጃ ይሆናል።

www.abyssinialaw.com

6. በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 3 መሰረት ብሕጋዊ መንገዲ ዝተመዝገበ ዝኾነ ዓይነት ሕብረት ስራሕ ማሕበር ካብ ዝተመዝገበሉ ዕለት ጀሚሩ ዝኾነ ተወሳኺ ናይ ንግዲ ፍቓድ እንተይኣድለዮ ኣብ ዝተጣየሸሉ ዓይነት ንግዲ ስራሕቲ ክሰርሕ ይኽእል።
7. በዚ ዓንቀፅ ኣብ ንኡስ ዓንቀፅ 2/ሀ/ ክሳብ /ሸ/ ዝተዘርዘሩ መዐቀኒታት ዝተማልኡ ምኻኖም ኣግባብ ዘለዎ በዓል መዚ እንተረጋጊፁ ካብ ሓደ ዓመት ንዝይበለፀ ጊዜ ዘገልግል ጊዚያዊ ናይ ምስክር ወረቐት ሂቡ ዝተረፈ መዐቀኒታት ብዝተውሃበ ወሰን ግዘ ንኽማልኡ ክገብር ይኽእል። ኣፈፃፅምኡ ብዝምልከት ብደንቢ ይውሰን።
8. ዝኾነ ማሕበር ካብ ዝተወደበሉ ዕላማን ተግባርን ወፃኢ እንዳተንቀሳቐስ እንተተረኺቡ በዚ ሕጊ ዝተፈቐደሉ ስራሕ ከይሰርሕ ኣግባብ ዘለዎ ባዓል መዚ ክእግድ ይኽእል። ዝርዝሩ ብደንቢ ይውሰን ።
9. በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 8 መሰረት ዝተኣገደ ማሕበር ሓፋሻዊ ጉባኤ እቲ እገዳ ንኽላዓለሉ ኣግባብ ንዘለዎ በዓል መዚ ሕቶ ከቕርብ ይኽእል ። ሕትኡ ዝተቐበለ ኣግባብ ዘለዎ በዓል መዚ ናይቲ ማሕበር ሓፈሻዊ ጉባኤ እገዳ ንኽለዓለሉ ዘቕረቦ ምኽንያት ብቐዉን ኣገባብ ዘለዎን ኾይኑ እንትርከብ እገዳ ክልዕለሉ ይኽእል።
10. ኣግባብ ዘለዎ ባዓል መዚ እቲ እገዳ ዘየልዓለሉ ምኽንያት ነቲ ማሕበር ሓፈሻዊ ጉባኤ ብዕሑፍ የፍልጥ ። ሓፈሻዊ ጉባኤ በዚ ውሳነ ዘይተሰማምዐ እንተኾይኑ ነዚ ንምርኣይ ስልጣን ዳይነት ንዘለዎ ቤት ፍርዲ ይግበኣኒ ከቕርብ ይኽእል።

10. <u>ብዛዕባ ሕጋዊ ሰብነትን ሓላፍነትን</u>

1. ዝኾነ ማሕበር በዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 9 መሰረት ካብ ዝተመዝገበሉ ዕለት ጀሚሩ መሰል ሕጋዊ ሰውነት ይህልዎ።
2. ዝኾነ ማሕበር ካብ ዘለዎ ጠቕላላ ካፒታል ንላዕሊ ብዕዳ ተሓታታይ ኣይኸውንን፣ "ሓላፊነቱ ዝተወሰነ" እዩ።

6. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 3 መሰረት በሕጋዊ መንገድ የተመዘገበ ማንኛውም ሕብረት ሥራ ማሕበር ከተመዘገበበት ቀን ጀምሮ ተጨማሪ የንግድ ፍቃድ ሳያስፈልገው በተቋቋመበት የንግድ ሥራ ዓይነት ለመሰማራት ይችላል።

7. በዚህ አንቀፅ በንኡስ አንቀፅ 2/ሀ/ እስከ /ሰ/ የተዘረዘሩትን መስፈርቶች የተሟሉ መሆናቸውን አግባብ ያለው ባለስልጣን ሲያረጋግጥ ከአንድ ዓመት ላልበለጠ ጊዜ የሚያገልግል ጊዜያዊ የምስክር ወረቀት ሰጥቶ የተቀሩትን መስፈርቶች በተሰጠው የጊዜ ገደብ ውስጥ እንዲያሟላ ማድረግ ይችላል። አፈፃፀሙ በሚመለከት በደንብ ይወሰናል።
8. ማንኛውም ማሕበር ከተቋቋመበት አላማና መርህ ውጭ ሲንቀሳቀስ ከተገኘ በዚህ ሕግ የተፈቀደለትን ሥራ እንዳይሰራ አግባብ ባለው ባለስልጣን ሊታገድ ይችላል። ዝርዝሩ በደንብ ይሰወናል።
9. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 8 መሰረት የታገደ ማሕበር ጠቅላላ ጉባኤ ዕግዱ እንዲነሳለት አግባብ ላለው ባለስልጣን ጥያቄ ሊያቀርብ ይችላል። ጥያቄውን የተቀበለው አግባብ ያለው ባለስልጣን የማሕበሩ ጠቅላላ ጉባኤ እግዱ እንዲነሳለት ያቀረበው ምክንያት በቂና አግባብ ያለው ሆኖ ሲገኝ እግዱን ሊያነሳ ይችላል።
10. አግባብ ያለው ባለስልጣን እግዱን ያላነሳ እንደሆነ ያላነሳበትን ምክንያት ለማህበሩ ጠቅላላ ጉባኤ በፅሑፍ ያሳውቃል። ጠቅላላ ጉባኤው በዚህ ውሳኔ ያልተስማማ እንደሆነ ይህን ጉዳይ ለማየት የዳኝነት ሥልጣን ላለው ፍርድ ቤት ይግባኝ ማቅረብ ይችላል።

10. <u>ስለሕጋዊ ሰውነትና ሃላፊነት</u>

1. ማንኛውም ማሕበር በዚህ አዋጅ አንቀፅ 9 መሰረት ከተመዘገበበት ቀን ጀምሮ በሕግ የሰውነት መብት ይኖረዋል።
2. ማንኛውም ማሕበር ካለው ጠቅላላ ካፒታል በላይ በዕዳ ተጠያቂ አይሆንም "ሓላፊነቱ የተወሰነ" ነው።

www.abyssinialaw.com

11. ብዛዕባ መተሓዳደሪ ደንቢ ማሕበር

1. ሕድሕድ ማሕበር ናይ ባዕሉ መተሓዳደሪ ደንቢ ዝህልዎ ኾይኑ ዝሰርሑም ዓውደ ስራሕቲ ኣብ መተሓዳደሪ ደንቡ ይውሰን።
2. እቲ ትሕዝቶ መተሓዳደሪ ደንቢ እዞም ዝስዕቡ ይሓውስ ፣

ሀ. ሽምን ኣድራሻን ማሕበር፣
ለ. ዕላማን ተግባርን ማሕበር፣
ሐ. ናይቲ ማሕበር ስራሕ ቦታ ከባቢን ኣባላት ዝርከቡሉ ስራሕ ጨንፈርን ፣
መ. መትከላት ሕብረት ስራሕ ማሕበር፣
ረ. ኣባል ማሕበር ንምኻን ዘብቅዑ ረቂሓታት፣
ሰ.መሰልን ግቡእን ኣባላት፣
ሸ. ስልጣን፣ ሓላፊነትን ተግባርን ኣመራርሓ ኣካላት ፣
ቀ. ኣባላት ካብ ማሕበር ብዛዕባ ዝወፅሉን ዝባረርሉን ኩነታት፣
በ. መረፃ ናይቲ ማሕበር ኮሚቴ ኣመራሓ ስራሕን ፣ ካልኦት ሓለፍቲ ሹመትን ስራሕ ጊዜን ከምኡ ‘ውን ካብ ሓላፊነት ዝእገዱሉ ወይ ዝባረሩሉ ኩነታት፣
ተ.ብዛዕባ ኣፀዋውዓ ማሕበር ኣኼባን መሰል ኣወሃህባ ድምፅን ፣
ቸ. ኣመዳድባን ክፍፍልን ትርፊ ፣
ነ. ምርምራ ሒሳብ ፣
ኘ. ኣቆፃፅራ ስራሕተኛ
ኣ.ነዚ ኣዋጅ ዘይጓነፁ ካልኦት ጉዳያት ፣

3. መተሓዳደሪ ደንቢ ማሕበር ብሓፈሻዊ ጉባኤ ፍሉይ ውሳነ ክመሓየሽ ይኽእል። ኾይኑ ግና ዝኾነ መተሓዳደሪ ደንቢ ንምምሕያሽ ከምኡ ‘ውን ክፀንዕ ዝኽእል ኣግባብ ናብ ዘለዎ በዓል መዚ ቐሪቡ ካብ ዝተመዝገበሉ ዕለት ጀሚሩ ይኸውን።
4. ዝኾነ መተሓዳደሪ ደንቢ ማሕበር ንክመሓየሽ ንእትውሰን ዝተገበረ ምምሕያሽን በዚ ኣዋጅ መሰረት ብዝተወሰነ ሓፈሻዊ ጉባኤ ማሕበር ፍሉይ ውሳነ ብሰለስተ ቅዳሕ ተዳልዩ ውሳነ ካብ ዝተመሓላለፈሉ ኣብ ውሽጢ ሰላሳ ማዓልቲ ኣግባብ ንዘለዎ በዓል መዚ ክቐርብ ኣለዎ።

11.ስለማህበሩ መተዳደሪያ ደንብ

1. እያንዳንዱ ማሕበር የራሱ መተዳደሪያ ደንብ የሚኖረው ሆኖ የሚሰራቸው ተግበራት በተመዳደሪያ ደንቡ ይወሰናል።
2. የመተዳደሪያ ደንቡ ይዘት የሚከተሉትን ይጨምራል፣

ሀ. የማሕበሩ ስምና አድራሻን ፣
ለ.የማሕበሩ ዓላማና ተግባር፣
ሐ. የማሕበሩ የሥራ ቦታ ኣካባቢና ኣባላት የሚገኙነት የሥራ ቅርንጫፍ፣
መ.የሕብረት ሥራ ማሕበራት መርሆዎች
ሠ. የማሕበሩ አባል ለመሆን የሚያበቁ መመዘኛዎች
ረ.የማሕበሩ አባላት መብትና ግዴታዎች ፣
ሰ.የማሕበሩ አመራር አካላት ስልጣን ፣ ሓላፊነትና ተግባር፣
ሸ. አባላት ከማሕበሩ ስለሚወጡትና ስለሚወገዱበት ሁኔታ፣
ቀ.የማሕበሩ አመራር ኮሚቴ አባላትና ሌሎች የሥራ ሓላፊዎች ምርጫ ፣ ሹመትና የሥራ ጊዜ እንዲሁም ከሃላፊነት ስለሚታገዱበት ወይም ስልሚወገዱበት ሁኔታ ፣
በ.ስለማህበሩ ስብሰባ አጠራርና ስለድምጽ አሰጣጥ መብት
ተ.የትርፍ አመዳደብና ክፍፍል
ቸ. የሂሳብ ምርመራ፣
ኀ.የሰራተኛ አቀጣጠር
ነ.ይህን አዋጅ የማይቃረኑ ሌሎች ጉዳዮች

3. የማህበሩ መተዳደሪያ ደንብ በጠቅላላ ጉባኤ ልዩ ውሳኔ ሊሻሻል ይችላል። ሆኖም ማንኛውም መተዳደሪያ ደንብ ለማሻሻል እንዲሁም ሊፀና የሚችለው ኣግባብ ላለው ባለ ስልጣን ቀርቦ ከተመዘገበበት ቀን ኣንስቶ ይሆናል።

4. ማንኛውም የማሕበር መተዳደሪያ ደንብ እንዲሻሻል ሲውስን የተደረገው ማሻሻያና በዚህ አዋጅ መሰረት የተላለፈ የማሕበሩ ጠቅላላ ጉባኤ ልዩ ውሳኔ በሦስት ቅጂ ተፅፎ ውሳኔው በተላለፈ በሠላሳ ቀናት ውስጥ ኣግባብ ላለው ባለስልጣን መቅረብ አለበት።

www.abyssinialaw.com

5. ኣግባብ ዘለዎ በዓል መዚ ዝተገበረ ናይ መተሓዳዳሪ ደንቢ ምምሕያሽ ነዚ ኣዋጅን ነዚ ኣዋጅ ንምፍፃም ዝወፅእ ደንብን መምርሕን ዘይጓነፅ ምኻኑ ምስ ኣረጋገፀ ንዝተገበረ ምምሕያሽ ኣፅዲቑ መረዳእታ ነቲ ማሕበር ይህብ።

12.ብዛዕባ ምውህሃድን ምምቕቓልን ምሕበራት

1. ናይ'ዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 6 ንኡስ ዓንቀፅ 3ን4ን ሕሉው ኾይኑ ሓደ ማሕበር ብሓፈሻዊ ጉባኤ ፍሉይ ውሳነ ከም ዝስዕብ ከወሃህድ ወይ ክመቓቕል ይኽእል።

   ሀ.ክልተ ወይ ካብኡ ንላዕሊ ብዝኾኑ ማሕበራት ብምውህሃድ ሓዱሽ ማሕበር ክምስረት፦

   ለ.ዓርሱ ኣብ ክልተ ወይ ካብኡ ንላዕሊ ብዝኾኑ ማሕበራት እንትመቓቕል፣

2. ናይ ማሕበር ምውህሃድ ወይ ምምቕቓል ፍሉይ ውሳነ ተፈፃሚ ዝኾነሉ፣

   ሀ.ኣባላትን ማሕበርን ሓተትቲ ዕዳን ዝግቦኦም ዝተኸፈሎም ምኻኑ ወይ ብምምቃሉ ዝተስማዕምዑ ምኻኖም፣

   ለ. ዘይተስማዕምዑ ኣባላትን ሐተትቲ ዕዳን ዝግበኦም ዝተኸፈሎም ምኻኑ ወይ ክፍሊት ውሕስና ዝተወሃቦም ምኻኑ ተረጋጊፁ እቲ ፍሉይ ውሳነ ኣግባብ ብዘለዎ በዓል መዚ እንትምዝገብ እዩ።

3. ኣብዚ ኣንቀፅ ንኡስ ኣንቀፅ 2(ሀ) ን(ለ)ን ዝተደንገገ ከም ዘሎ ኾይኑ እቲ ማሕበር ቅድሚ ምውህሃድን ምምቕቓልን ንመለቃሕቲ ኣካላት ክፍልጥ ኣለዎ።

4. ብምውህሃድ ዝተፈጠረ ማሕበር እንትምዝገብ ወይ ሓደ ዝነበረ ማሕበር እንትመቓቕል ዝተፈጠሩ ማሕበራት እንትምዝገቡ ናይ ቀደም ማሕበራት ወይ ማሕበር ካብ ምዝገባ ይስረዝ።

5. ብምውህሃድ ህልውንኦም ዝሰኣኑ ማሕበራት ዝነበሮም መሰልን ጉቡእን ሓዱሽ ንዝተፈጠረ ማሕበር ይመሓላልፍ።

6. ብምምቕቓል ህልውንኡ ዝሰኣነ ማሕበር መሰልን ጉቡእን በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 2 መሰረት ብዝተመዝገቦ ፍሉይ ውሳነ ማሕበር ብዝተገለፀ ዝርዝር መሰረት ሓዱሽ ናብ ዝተጣየሹ ማሕበራት ይመሓላለፍ ።

5. አግባብ ያለው ባለስልጣን የተደረገው የመተዳደሪ ደንብ ማሻሻያ ይህንን አዋጅና ይህን አዋጅ ለማስፈፀም የሚወጣ ደንብና መመሪያ የማይቃረን መሆኑን ሲያረጋግጥ ማሻሻያውን አጽድቆ ለማህበሩ ማስረጃ ይሰጣል።

12.ስለ ማሕበራት ውህደትና መከፋፈል

1. የዚህ አዋጅ አንቀጽ 6 ንኡስ አንቀፅ 3 እና4 እንደተጠበቀ ሆኖ አንድ ማሕበር በጠቅላላ ጉባኤ ልዩ ውሳኔ እንደሚከተለው ሊዋሃድ ወይም ሊከፋፈል ይችላል።

   ሀ. ከሁለት ወይ ከዚያ በላይ ከሆኑ ማሕበራት ጋር በመዋሃድ አዲስ ማሕበር ሊመሰረት፣

   ለ. ራሱን በሁለት ወይም ከዚያ በላይ በሆኑ ማሕበራት ሲከፋፈል።

2. የማህበር መዋሃድ ወይም መከፋፈል ልዩ ውሳኔ ተፈፃሚ የሚሆነው፣

   ሀ. የማህበሩ አባላትና እዳ ጠያቂዎች የሚገባቸው የተከፈላቸው መሆኑ ወይ ወይም በመከፋፈሉ የተሰማሙ መሆናቸው፣

   ለ. ያልተስማሙ አባላትና እዳ ጠያቂዎች የሚገባቸው የተከፈላቸው ወይም የክፍያ ዋስትና የተሰጣቸው መሆኑ ተረጋግጦ ልዩ ውሳኔው አግባብ ባለው ባለስልጣን ሲመዘገብ ነው።

3. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 2(ሀ) እና (ለ) የተደነገገ እንዳለ ሆኖ ማሕበሩ ከመዋሃዱና ከመከፋፈሉ በፊት ለአበዳሪ አካላት ማሳወቅ አለበት ፣

4. በውህደት የተፈጠረው ማሕበር ሲመዘገብ ወይም አንድ የነበረው ማሕበር ሲከፋፈል የተፈጠሩት ማሕበራት ሲመዘገቡ የቀደሞው ማሕበራት ወይም ማሕበር ከምዝገባ ይሰረዛል።

5. በውህደት ሕልውናቸውን ያጡ ማሕበራት የነበራቸው መብትና ግዴታ አዲስ ለተፈጠረው ማሕበር ይተላለፋል።

6. በመከፋፈል ሕልውናውን ያጣ ማህበር መብትና ግዴታዎች በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 2 መሰረት በተመዘገበው የማህበሩ ልዩ ውሣኔ ላይ በተመለከተው ዝርዝር መሰረት አዲስ ወደ ተቋቋሙት ማሕበራት ይተላለፋል።

www.abyssinialaw.com

ክፍሊ ሰለስተ
መሰልን ጉቡእን ኣባላት ማሕበር

13.ኣባል ማሕበር ንምኻን ዘብቅዑ ኩነታት

እዞም ዝስዕብ ዘማለእ ዝኾነ ሰብ ኣባል ማሕበር ንምኻን ይኽእል።

1. መሰረታዊ ማሕበር እንትኾይኑ ዕድሚኡ 14 ዓመት ዝመልኣ፣
2. ዕፃ ማሕበር ንምግዛእን ክፍሊት መመዝገቢ ንምኽፋልን ፍቓደኛ ዝኾነ፣
3. ዕላማን መተሓዳደሪ ደንብን ማሕበር ዝተቐበለን ግቡኣቱ ንምፍፃም ፍቓደኛ ዝኾነን፣
4. ነዚ ኣዋጅ ንምፍፃም ብዝወፀ ደንብታትን መምርሕታትን ዝውሰኑ ኩነታት ዘማልእ ፣
5. ካብ መሰረታዊ ማሕበር ንላዕሊ እንተኾይኑ ኣግባብ ብዘለዎ ባዓል መዚ ዝተመዝገበ ማሕበር ።

14.መሰልን ግቡእን ኣባላት

1. ዝኾነ ኣባል ማሕበር እዞም ዝስዕቡ መሰላት ይህልውዎ ፦
   ሀ. ማሕበር ዝህቦ ግልጋሎትን ጥቅምን ናይ ምርካብ ፣
   ለ. ኣብ ጉባኤታት ማሕበር ናይ ምክፋልን ድምፂ ምሃብን ፣
   ሐ. መሰል ምምራፅን ክትምረፅ ምኽኣልን ፣
   መ. ጥቅምታቱ ተኽቢሩሉ ብሕትኡ መሰረት ካብ ማሕበር ምስንባት ።
2. ዝኾነ ኣባል ምሕበር እዞም ዝስዕቡ ግቡኣት ይህልውዎ ፦
   ሀ. ናይ ማሕበር መተሓዳደሪ ደንቢ ፣ መምርሕታትን ውሳኔታትን ምኽባር
   ለ. ብመሰረት መተሓዳደሪ ደንብን መምርሕን እቲ ማሕበር ዝስርሑ ስራሕቲ ምስራሕ ፣
   ሐ. ዕፃን ክፍሊታት መመዝገብን ምኽፋል፣
   መ. ሓበራዊ ንብረት እቲ ማሕበር ምክንኻን
   ረ. ኣባል ማሕበር ንኮሚቴ ኣመራርሓ ስራሕ እንትምረፅ ተጠፋፊኡ ዝፀንሐ ገንዘብ ክምለስ ምግባርን ንከይጠፋፋእ ምክልኻልን፣
   ሰ. ካብ ማሕበር ዝወሰዶ ንብረትን ገንዘብን ብእዋኑ ናይ ምምላስ ግቡእ ኣለዎ።

ክፍል ሦስት
የማህበሩ አባላት መብትና ግዴታ

13.የማህበር አባል ለመሆን የሚያበቁ ሁኔታዎች

የሚከተሉትን የሚያሟላ ማንኛውም ሰው የማሕበር አባል ለመሆን ይችላል፦

1. መሰረታዊ ማሕበር ከሆነ ዕድሜው 14 ዓመት የሞላው፣
2. የማሕበሩ ዕጣ ለመግዛትና የመመዝገቢያ ክፍያ ለመክፈል የሚችል፣
3. የማሕበሩ ዓላማና መተዳደሪያ ደንብ የተቀበለና ግዴታዎቹን ለመፈፀም ፍቃደኛ የሆነ፣
4. ይህን አዋጅ ለማስፈፀም በሚወጡት ደንቦችና መመሪያዎች የሚወሰኑ ሁኔታዎችን የሚያሟላ፣
5. ከመሰረታዊ ማህበር በላይ ከሆነ አግባብ ባለው ባለስልጣን የተመዘገበ ማሕበር።

14.የአባላት መብትና ግዴታዎች

1. ማንኛውም የማሕበር አባል የሚከተሉት መብቶች ይኖሩታል፦
   ሀ. ማህበሩ የሚሰጠውን አገልግሎትና ጥቅም የማግኘት ፣
   ለ.በማህበሩ ጉባኤዎች ላይ የመካፋልና ድምጽ የመስጠት ፣
   ሐ. የመምርጥና የመመረጥ መብት ፣
   መ. ጥቅሞቹ ተከብረለት በጥያቄው መሰረት ከማህበሩ የመሰናበት፣
2. ማንኛውም የማሕበር አባል የሚከተሉት ግዴታዎች ይኖሩታል፦
   ሀ.የማህበሩ መተዳደሪያ ደንብ፣ መመሪያዎችና ውሳኔዎች የማክበር ፣
   ለ. በማህበሩ መተዳደሪያ ደንብና መመሪያ መሰረት የሚሠሩ ሥራዎችን የመስራት፣
   ሐ.እሣና የመመዝገቢያ ክፍያዎች የመክፈል፣
   መ.የማሕበሩ የጋራ ንብረት የመንከባከብ፣
   ሠ.የማህበሩ አባል ለስራ አመራር ኮሚቴ ሲመረጥ ባክኖ የነበረውን ገንዘብ የማስመለስና እንዳይባክን የመከላከል፣
   ረ. ከማህበር የወሰደውን ንብረትና ገንዘብ በወቅቱ የመመለስ ግዴታ አለበት፣

www.abyssinialaw.com

15.<u>ካብ ኣባልነት ብዛዕባ ምስንባት</u>

1. ዝኾነ ኣባል ብናይ ዓርሱ ፍቓድ ካብ ማሕበር ክወፅእ ወይ ብሞት እንትፍለ ክሰናበት ይኽእል።
2. ዝኾነ ኣባል ብተደጋጋሚ ግቡኣቱ ብዘይምኽባሩ ወይ ኣብ ናይ ማሕበር ገንዘብ ፣ ንብረትን ሰነዳትን ጥፍኣት ብምፍፃሙ ምኽንያት ካብ ማሕበር ንኽባረር ብሓፈሻዊ ጉባኤ ክውሰነሉ ይኽእል።
3. ካብ ማሕበር ብምኽንያት ጥፍኣት ዝተሰናበት ዝኾነ ኣባል መተሓዳደሪ ደንቢ እቲ ማሕበር ብዝፈቕዶ መሰረት መሰላቱ ይሕለወሉ ፣
4. ብዝኾነ ምኽንያት ዝተሰናበት ኣባል ናይዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 13 ድንጋጌታት ሕሉዋት ኾይኖም ተመሊሱ ኣባል ንምኳን ይኽእል። ኾይኑ ግና በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 2 መሰረት ዝተሰናበተ ኣባል ተመሊሱ ኣባል ንምኳን ዝኽእል ብሓፈሻዊ ጉባኤ ውሳነ እንትፍቀደሉ ጥራሕ ይኸውን።

16.<u>ብዛዕባ መሸጣ ዕፃ</u>

1. ዝኾነ ማሕበር ስርሑ ንምንቅስቓስ ዝድልዩ ካፒታል ንክረክብ ማዕረ ዋጋን በዝሕን ዘለዎም ዕፃታት ብሓፈሻዊ ጉባኤ ኣወሲኑ ንኽሸየጡ ይገብር።
2. ዝኾነ ማሕበር እንትምስረት ብሓፈሻዊ ጉባኤ ንክሸየጥ ካብ ዝተወሰነ መጠን ዕፃ ውሽጢ እንተወሓደ ሓደ ኣባል ሓደ ዕፃ ክገዝእ ዝግደድ ኾይኑ እቲ ማሕበር ሓደ ሕምሽን (1/5) ካብ ኣባላት ይእክብ። ዝተረፈ ዕፃ ግና ማሕበር ካብ ዝተመስረተሉ ግዘ ጀሚሩ ኣብ ዝህልው ኣርባዕተ ዓመታት ውሽጢ ክሸየጥ ይግበኣ፣
3. ብመሰረት ውሳነ ሓፈሻዊ ጉባኤ ንክሸየጥ ዝተወሰነ መጠን ዕፃ እንትውዳእን ተወሳኺ ካፒታል እንትድለን ተወሳኺ ዕፃታት ንክሸየጡ ሓፈሻዊ ጉባኤ እቲ ማሕበር በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 መሰረት ዳግም ክውስን ይኽእል።
4. ማሕበር ዝሸጦ ዕፃ ብጥረ ገንዘብ ወይ ብዓይነት ዝኽፈል ክኸውን ይኽእል፣ ብዓይነት ዝኽፈል መጠን ዕፃ ኣብ መተሓዳደሪ ደንቢ እቲ ማሕበር ይውስን።

15. <u>ከኣባልነት ስለመሰናበት</u>

1. ማንኛውም ኣባል በራሱ ፍቃድ ከማሕበር ሲወጣ ወይም በሞት ሲለይ ሊሰናበት ይችላል።

2. ማንኛውም ኣባል በተደጋጋሚ ገደታዎችን ባለማክበሩ ወይም በማሕበሩ ገንዘብ ፣ ንብረትና ሰነዶች ላይ ጥፋት በመፈጸሙ ምክንያት ከማሕበረ እንዲባረር በጠቅላላ ጉባኤ ሊወሰንበት ይችላል፣

3. ከማሕበሩ በጥፋት ምክንያት የተሰናበት ማንኛውም ኣባል የማሕበሩ መተዳደሪያ ደንብ በሚፈቅደው መሰረት መብቱ ይጠበቅለታል ፣

4. በማንኛውም ምክንያት የተሰናበት ኣባል የዚህ ኣዋጅ ኣንቀፅ 13 ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆነው ተመልሶ ኣባል ለመሆን ይችላል፣ ሆኖም በዚህ ኣንቀጽ ንዑስ ኣንቀጽ 2 መሰረት የተሰናበተ ኣባል ተመልሶ ኣባል የሚችለው በጠቅላላ ጉባኤ ውሳኔ ሲፈቀድለት ብቻ ነው።

16.<u>ስለዕጣ ሽያጭ</u>

1. ማንኛውም ማሕበር ሥራውን ለማንቀሳቀስ የሚያስፈልገውን ካፒታል ማግኘት እንዲችል እኩል ዋጋ እና ብዛት ያላቸውን ዕጣዎች በጠቅላላ ጉባኤ ኣስወስኖ እንዲሸጡ ያደርጋል፣
2. ማንኛውም ማሕበር ሲመሰረት በጠቅላላ ጉባኤ እንዲሸጥ ከተወሰነው የዕጣ መጠን ውስጥ ቢያንስ ኣንድ ኣባል ኣንድ ዕጣ ለመግዛት የሚገደድ ሆኖ ማሕበሩ ኣንድ ኣምስተኛ (1/5) ከኣባላት ይሰበስባል። ቀሪውን ዕጣ ግን ከተመሰረተበት ጊዜ ጅምሮ ባሉት ኣራት ዓመታት ውስጥ መሸጥ ይኖርበታል።

3. በጠቅላላ ጉባኤ ውሳኔ መሰረት እንዲሸጥ የተወሰነው የዕጣ መጠን ሲናቀቅ ተጨማሪ ካፒታል ካስፈለገ ተጨማሪ ዕጣዎች እንዲሸጡ የማህበሩ ጠቅላላ ጉባኤ ሊወሰን ይችላል።

4. ማህበሩ የሚሸጠው ዕጣ በጥሬ ገንዘብ ወይም በዓይነት የሚከፈል ሊሆን ይችላል ፣ በዓይነት የሚከፈል ዕጣ መጠን በማህበሩ መተዳዳሪያ ደንብ ይወሰናል።

www.abyssinialaw.com

5. ሓደ ኣባል ብሓፈሻዊ ጉባኤ ንክሽየጥ ካብ ውሽጢ ዝተወሰነ መጠን ዕፃ ካብ ዓሰርተ ሚኢታዊ 10% ብላዕሊ ብፅሒት ክህልዎ ኣይኽእልን።
6. ሕፅረት ካፒታል ዘጋጠሞ ማሕበር መትከል ማሕበር ብዘይጓነፅ መሰረት ዝተወሰነ ዕፃ ኣባል ማሕበር ንዘይኾነ ሰብ ምሻጥ ይኽእል።
7. ኣባል ማሕበር ንዘይኮነ ሰብ ዝግበር መሸጣ ዕፃ ዝርዝር ኩነታቱ ብመተሓዳደሪ ደንቢ እቲ ማሕበር ይውሰን።

17.<u>መዝገብ ኣባላት</u>

ዝኾነ ማሕበር እዞም ዝስዕቡ ዝርዝር መረዳእታታት ዝሓዘ መዝገብ ኣባላት ኣዳልዩ ክሕዝ ኣለዎ፣

1. ሽም ፣ ኣድራሻ ፣ ስራሕ ፣ ዕድመን ዖታን ሕድሕድ ኣባል ፣
2. ኣባል ዝኾነሉን ኣባልነቱ ዘቋረፀሉን ዕለት፣
3. መጠን ዕፃ ፣ መመዝገብን ፣ ናይ ክፍሊት ካርኒ ቁፅርን ሕድሕድ ኣባል፣
4. ሽምን ኣድራሻን ወራሲ ሕድሕድ ኣባል ፣
5. ብመተሓዳሪ ደንቢ ዝተወሰኑ ካልኦት ዝርዝር ነገራትን ክማልኡ ኣለዎም።

18.<u>ብዛዕባ ኣዋህባ ድምፂ</u>

1. ዝኾነ ኣባል ዘለዎ መጠን ዕፃ ኣብ ግምት ውሽጢ እንተይኣተወ ኣብ ኣኼባ ተረኺቡ ዝህቦ ድምፂ ሓደ ጥራሕ ይኽውን፣
2. ዝኾነ ኣባል መሰረታዊ ማሕበር ኣብ ኣኼባ ተረኺቡ ባዕሉ ድምፂ ክህብ ኣለዎ፣
3. ካብ መሰረታዊ ማሕበር ንላዕሊ ብዘለሙ ደረጃ ዝውደብ ማሕበር ድምፂ ዝወሃብ ብመረፃ ብዝተወከሉ ሰባት ይኽውን።

19.<u>ብዛዕባ ምምሕላላፍ ዕፃ ወይ ጥቕሚ</u>

1. ዝኾነ ኣባል ዕፅኡ ወይ ጥቕሙ ከመሓላልፍ ዝኽእል፦
   ሀ. ዕፅኡ ወይ ጥቕሙ ካብ ሓደ ዓመት ንዘይንእሰ ግዘ ሒዙ እንትፀንሕ ፣
   ለ. ተግባር ምምሕላላፍ ዝፍፀም ብስራሕ ኣመራርሓ ኮሚቴን መተሓዳደሪ ደንብን ዝተፈቐደ እንትኸውን እዩ።

5. ኣንድ ኣባል በጠቅላላ ጉባኤ እንዲሸጥ ከተወሰነው የዕጣ መጠን ውስጥ ከአስር ከመቶ 10% በላይ ድርሻ ሊኖረው አይችልም።

6. የካፒታል እጥረት ያጋጠመው ማሕበር የማህብሩን መርህ በማይቃረን ሁኔታ የተወሰነ ዕጣ የማህበሩ አባል ላልሆነ ሰው መሸጥ ይችላል።
7. የማሕበር አባል ላልሆነ ሰው የሚደረገው የዕጣ ሽያጭ ዝርዝር ሁኔታው በማህበሩ መተዳደሪያ ደንብ ይወሰናል።

17.<u>ስለ አባላት መዝገበ</u>

ማንኛውም ማህበር የሚከተሉትን ዝርዝር መረጃዎች የያዘ የአባላት መዝገበ አዘጋጅጀቶ መያዝ አለበት፣

1. የእያንዳንዱ አባል ስም ፣ አድራሻ ፣ ስራ ፣ ዕድሜና ፣ ፆታ ፣
2. አባል የሆነበት እና አባልነቱ ያቋረጠበት ቀን፣
3. የእያንዳንዱ አባል የዕጣ መጠን ፣ የመመዝገቢያና የክፍያ ካርኒ ቁጥር ፣
4. የእያንዳንዱ አባል ወራሽ ስምና አድራሻ ፣
5. በመተዳደሪያ ደንቡ የተወሰኑ ሌሎች ዝርዝር ነገሮች ማሟላት አለበት።

18.<u>ስለ ድምፅ አሰጣጥ</u>

1. ማንኛውም አባል ያለው የዕጣ መጠን ከግምት ውስጥ ሳይገባ በስብሰባ ላይ ተገኝቶ የሚሰጠው ድምፅ አንድ ብቻ ይሆናል፣
2. ማንኛውም የመሰረታዊ ማሕበር አባል በስብሰባ ላይ ተገኝቶ ራሱ ድምፅ መስጠት አለበት፣
3. ከመሰረታዊ ማህበር በላይ ባለ ደረጃ የሚቋቋም ማህበር ድምፅ የሚሰጠው በምርጫ በተወከሉ ሰዎች ይሆናል።

19.<u>እጣ ወይም ጥቅምን ስለማስተላለፍ</u>

1. ማንኛውም አባል እጣውን ወይም ጥቅሙን ለማስተላለፍ የሚችለው ፦
   ሀ. ዕጣውን ወይም ጥቅሙን ከአንድ ዓመት ላላነሰ ጊዜ ይዞ የቆየ ሲሆን፣
   ለ. የማስተላለፍ ተግባር የሚፈፀመው በሥራ አመራር ኮሚቴና በመተዳደርያ ደንብ የተፈቀደ ሲሆን ነው።

www.abyssinialaw.com

2. ሓደ ኣባል መሰረታዊ ማሕበር እንትመውት ዕዕኡ ወይ ጥቕሙ ኣብ ውሽጢ መዝገብ እቲ ማሕበር ብወራሳይነት ንዘመዝግቦ ወይ መዋታይ ወራሲ ዘየመዝገበ እንተኾይኑ ብሕጊ ምውራስ ንዝኽእል ወራሲ ይመሓላለፈሉ። እዙይ ዝኾነሉ ወራሲ ኣባል ማሕበር እንተኾይኑ ወይ ኣባል ንምኻን ፍቓዱ እንተገሊፁ እዩ።
3. ወራሲ ኣባል ማሕበር እንተዘይኾይኑ ወይ ኣባል ንምኻን ዘይደሊ ወየ ዘይተፈቕደሉ እንተኾይኑ ናይ መዋታይ ዕፃ ዋጋን ጥቕምን ይኽፈሎ።
4. በዚ ዓንቐፅ ንኡስ ዓንቐፅ 2 መሰረት ዕፃ ወይ ጥቕሙ ዝመሓላለፈሉ ኣባል ዕዕኡ በዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 16 ንኡስ ዓንቀፅ 5 ዝተወሰነ መጠን ገደብ ሓሊፉ እንተተረኺቡ ኣፈላላዩ ብገንዘብ ይኽፈሎ።
5. በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 2 መሰረት ምምሕላላፍ ወይ ክፍሊ ሳልሳይ ወገናት ንማሕበር ብምኽንያት ዘቕርብዎ ሕቶ ኣይስዓርን ።

ክፍሊ ኣርባዕተ
ብዛዕባ ኣካላት ኣመራርሓ

20.<u>ብዛዕባ ላዕላዋይ ኣካል ማሕበር</u>
ናይ ዝኾነ ማሕበር ላዕለዋይ ኣካል ናይቲ ማሕበር ሓፈሻዊ ጉባኤ ይኸውን።

21.<u>ስልጣንን ተግባርን ሓፈሻዊ ጉባኤ ማሕበር</u>
1. ናይቲ ማሕበር ሓፈሻዊ ስራሕ ምንቅስቓስ ፀብፃብ ይሰምዕ ፣ እናገምገመ ውሳነታት የመሓላልፍ ፣
2. ናይቲ ማሕበር መተሓደደሪ ደንብን ውሽጢ ደንብን የፅድቕ።
3. ናይቲ ማሕበር ኮሚቴ ኣመራርሓ ስራሕ ፣ ቁፅፅር ኮሚቴን ካልኦት ንኡስ ኮሚቴታትን ይመርፅ ፣ የወርድ፣
4. ናይቲ ማሕበር ዕፃን መመዝገቢ መጠንን ይውስን፣
5. ኣድላድላ ዝተፃርየ ትርፊ እቲ ማሕበር ይውስን ፣
6. ኣብ ፀብፃብ ምርመራ ሒሳብ ውሳነ ይህብ ፣
7. ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ማሕበር ምስ ካልኦት ማሕበር ንክወሃሃድ ወይ ማሕበር ንኽመቓቐል ይውስን ፣
8. ዓመታዊ ትልሚ ስራሕን በጀትን የፅድቕ፣

2. አንድ የመሰረታዊ ማሕበር ኣባል ሲሞት ዕጣው ወይም ጥቅሙ በማህብሩ መዝገብ ውስጥ በወራሽነት ለሰየመው ወይም ማቹ ወራሽ ያልሰየመ ከሆነ በሕግ መውረስ ለሚችል ወራሽ ይተላለፍለታል። ይህም የሚሆነው ወራሹ የማህበሩ ኣባል ከሆን ወይም ኣባል ለመሆን ፍቃደኝነቱ ከገለፀ ነው።

3. ወራሹ የማህበሩ ኣባል ካልሆነ ወይም ኣባል ለመሆን የማይፈልግ ወይም የማይፈቀድለት ከሆነ የሚቹ የዕጣ ዋጋ እና ጥቅሙ ይከፈለዋል።

4. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 2 መሰረት ዕጣ ወይም ጥቅሙ የሚተላለፍለት ኣባል ዕጣው በዚህ አዋጅ አንቀፅ 16 ንኡስ አንቀፅ 5 የተወሰነው ገደብ መጠን የሚያልፍ ሆኖ ሲገኝ ልዩነቱ በገንዘብ ይከፋለዋል

5. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 2 መሰረት የተደረገ ማስተላለፍ ወይም ክፍያ ሶስተኛ ወገኖች በማህበሩ ላይ በሚያቀርቡት ጥያቄ ምክንያት ኣይሻርም።

ክፍል አራት
ስለ አመራት አካላት

20.<u>ስለማህበር የበላይ አካል</u>
የማንኛውም ማህበር የበላይ አካል የማህበሩ ጠቅላላ ጉባኤ ይሆናል።

21.<u>የማህበሩ ጠቅላላ ጉባኤ ሥልጣንና ተግባር</u>
1. የማህበሩ አጠቃላይ የሥራ እንቅስቃሴዎች ሪፖርት የዳምጣል፣ እየገመገመ ውሳኔዎችን ያስተላልፋል፣
2. የማህበሩ መተዳደሪያ ደንብና ውስጠ ደንብ ያፀድቃል፣
3. የማህበሩ የሥራ አመራር ኮሚቴ ፣ የቁጥጥር ኮሚቴና የሌሎች ንኡስ ኮሚቴዎች አባላት ይመርጣል፣ ይሽራል፣
4. የማህበሩ ዕጣና የመመዝገቢያ መጠን ይወስናል ፣
5. የማህበሩን የተጣራ ትርፍ ድልድል ይወስናል
6. በሂሳብ ምርምራ ሪፖርት ላይ ውሳኔ ይሰጣል፣
7. በዚህ አዋጅ መሰረት ማህበሩ ከሌላ ማህበር ጋር እንዲዋሃድ ወይም ማህበሩ እንዲከፋፈል ይወስናል ፣
8. ዓመታዊ የሥራ እቅድና በጀት ያፀድቃል፣

www.abyssinialaw.com

9. ግብኦም ንዘይዋፅኡ ኣባላት ካብ ማሕበር የሰናብት፣
10. ብኮሚቴ ኣመራርሓ ስራሕን ካልኦት ኮሚቴታትን ዝቐረቡሉን ዝኾኑ ዛዕባታት ይውስን
11. ብዝተፈላለየ ምኽንያት ናይቲ ማሕበር ገንዘብን ንብረትን ዝጎደለን ናይ ሰነድ ፣ ወይ ናይ ሰብ ወይ እግዚኢት መረዳእታ ዘይተረኽበሉ ዝጎደለ ሃፍቲ ኣግባብ ንዘለዎ በዓል መዚ ኣፍሊጡ ይስርዝ ፣ ዝርዝር ኣፈፃፅምኡ ብደንቢ ይውሰን።

22. <u>ብዛዕባ ምፅዋዕ ሓፈሻዊ ጉባኤ</u>

1. ሓፈሻዊ ጉባኤ እቲ ማሕበር እንተወሓደ ኣብ ዓመት ሓደ ግዘ ይግበር፣
2. ኮሚቴ ኣመራርሓ ስራሕ እቲ ማሕበር ወይ ካብ ጠቕላላ ኣባላቱ ሓደ ሲሶ (1/3) ኣኼባ ንኽፅዋ እንተሓቲቶም ቅድሚ 15 ማዓልቲ ምልክታ ብምውፃእ ህፁፅ ኣኼባ ሓፈሻዊ ጉባኤ ክፅዋዕ ይኽእል፣
3. ብመሰረት እዚ ዓንቐፅ ንኡስ ዓንቐፅ 2 ህፁፅ ሓፈሻዊ ጉባኤ ንኽግበር ኮሚቴ ኣመራርሓ ስራሕ ፃውዒት ዘይገበረ እንተኾይኑ ኣግባብ ዘለዎም በዓል መዚ ፃውዒት ይገብር። እቲ ሓፈሻዊ ጉባኤ ብኮሚቴ ኣመራርሓ ስራሕ ከም ዝተፀወዐ ይቑፀር።

23. <u>ብዛዕባ ኮሚቴ ኣመራርሓ ስራሕ</u>

1. ሕድ ሕድ ማሕበር ቁፅሮምን ኣመራርፅኡ ምን ብመተሓደደሪ ደንቢ ዝውሰን ኣባላት ዝሓዘ ንሓፈሻዊ ጉባኤ ተፀዋዒ ዝኾነ ኮሚቴ ኣመራርሓ ስራሕ ይህልዎ፣
2. ስራሕ ዘመን ኣባላት ኮሚቴ ኣመራርሓ ስራሕ ሰለስተ ዓመት ይኽውን ፣ ኣባላት ማሕበር እንተመሪፀምዎም ግን ካብኡ ንላዕሊ ክገልግሉ ይኽእሉ።
3. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ኣንቀፅ 2 ዝተደንገገ እንተሃለወ እውን ኣብ ውሽጢ ዝተመረፅሉ ዘመን ስራሕ ብሓፈሻዊ ጉባኤ ኣብ ዝኾነ እዋን ክወርዱ ይኽእሉ።
4. ኣባላት ኮሚቴ ኣመራርሓ ስራሕ ብዝኾነ ምኽንያት ስርሖም እንትለቁ ኣብ ስራሕ ግዘኦም ዝፈፀምዎም ተግባራት ናይ ምምርማርን ኣብ ኢዶም ዝነበረ ንብረትን ገንዘብን ምርካብ ግቡእ ይህልዎም።

9. ግዴታቸውን የማይወጡ ኣባላት ከማህበር ያሰናብታል፣
10. በሥራ ኣመራር ኮሚቴና ሌሎች ኮሚቴዎች የሚቀርቡለትን ማኛቸውንም ጉዳዮች ይወስናል።
11. በተለያየ ምክንያት የማህበሩ ገንዘብና ንብረት የጎደለ የሰነድ ፣ የሰው ወይም የእግዚቢት ማስረጃ ያልተገኘለት የጎደለ ሃብት ኣግባብ ላለው ባለሥልጣን ኣሳውቆ ይሰርዛል፣ ዝርዝር ኣፈፃፅሙ በደንብ ይወሰናል።

22. <u>ጠቅላላ ጉባኤ ስለመጥራት</u>

1. የማህበሩ ጠቅላላ ጉባኤ ቢያንስ በዓመት አንድ ጊዜ ይካሄዳል።
2. የማህበሩ የሥራ አመራር ኮሚቴ ወይም ከጠቅላላ አባላቱ መካከል አንድ ሦስተኛው ሰብሰባ እንዲጠራ ሲጠይቁ ከ15 ቀን በፊት ቅድሚያ ማስታወቂያ በማውጣት አስቸኳይ የጠቅላላ ጉባኤ ሰብሰባ ሊጠራ ይችላል።
3. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 2 መሰረት አስቸኳይ ጠቅላላ ጉባኤ እንዲካሄድ የሥራ አመራር ኮሚቴ ጥሪ ያላደረገ እንዲሆን ኣግባብ ያለው ባለስልጣን ጉባኤው ይጠራል። ጠቅላላ ጉባኤው በሥራ አመራር ኮሚቴ እንደተጠራ ይቆጠራል።

23. <u>ስለሥራ አመራር ኮሚቴ</u>

1. እያንዳንዱ ማህበር ቁጥራቸውና አመራረጣቸው በመተዳደሪያ ደንብ የሚወሰን አባላትን የያዘ ለጠቅላላ ጉባኤ ተጠሪ የሆነ የሥራ አመራር ኮሚቴ ይኖረዋል፣
2. የሥራ አመራር ኮሚቴ አባላት የሥራ ዘመን ሶስት ዓመት ይሆናል፣ የማሕበሩ አባላት የመረጥዋቸው ግን ከዚያ በላይ ሊያገለግሉ ይችላሉ።
3. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ2 የተደነገገ ቢኖርም በተመረጡበት የሥራ ዘመን ውስጥ በማናቸውም ጊዜ በጠቅላላ ጉባኤ ሊሻሩ ይችላሉ፣
4. የሥራ አመራር ኮሚቴ አባላት በማናቸውም ሁኔታ ስራቸውም ሲለቁ በሥራ ዘመናቸው ያከናወኑትን ተግባር የማስመርመርና በእጃቸው የነበረ ንብረትና ገንዘብ የማስረከብ ግዴታ አለባቸው።

www.abyssinialaw.com

5. ኮሚቴ ኣመራርሓ ስራሕ ፣ ቁፅፅር ኮሚቴን ካልኦት ናይቲ ማሕበር ተመረፅትን ኣብ ስራሕ ዘመኖም ብሓባር ይኹን ብውልቀ ንዘጥፍእዎ ጥፍኣት ተሓተትቲ ይኾኑ።

24.<u>ስልጣንን ተግባርን ኮሚቴ ኣመራርሓ ስራሕ</u>

ስልጣንን ተግባርን ኮሚቴ ኣመራርሓ ስራሕ ብናይ ማሕበር መተሓዳደሪ ደንቢ ዝውሰን ኾይኑ ብፍላይ እዞም ዝስዕቡ ይሓውስ፣

1. ቃለ ጉባኤታት ኣኼባ ብፅሑፍ ይሕዝ፣
2. ናይቲ ማሕበር መዛግብትን ሓሳብን ብዝግባእ ይሕዝ፣
3. ናይቲ ማሕበር ዓመታዊ ትልሚ ስራሕን በጀትን የዳሉ ፣ ብጠቅላላ ጉባኤ እንትፍቀድ ተግባራዊ ይገብር፣ ኾይኑ ግና ብጠቅላላ ጉባኤ ዘይፀደቑ በጀት ከንቀሳቑስ ስልጣን የብሉን ።
4. ብመሰረት መተሓዳደሪ ደንቢ እቲ ማሕበር ሓፈሻውን ህፁፅን ጉባኤ ይፅውዕ፣
5. ዝተጠፋፍኣን ኣብ ልቓሕ ዘሎ ገንዘብን ንብረትን ናይ ምምላስ ሓላፍነት ይህልዎ ፣ ብተወሳኺ ገንዘብን ንብረትን ንከይባኽን ስርዓት ቁፅፅር ተግባራዊ ይገብር።
6. ካልኦት ውሳነታት ሓፈሻዊ ጉባኤ ይፍፅም
7. ፀብፃብ ምንቅስቃስ ስራሕ ንሓፈሻዊ ጉባኤ ናይ ምቕራብ ግቡእ ይህልዎ፣
8. ብመሰረት ኣዋጅ መስርሕን ስራሕተኛን ሰራሕተኛታት ይቕፅር፣ የሰናብት፣
9. ኮሚቴ ኣመራርሓ ስራሕ ኣብ መተሓዳደሪ ደንቢ ካብ ዝተቐመጠ ናይ ጉባኤ ግዘ ብዘይብቑፅ ምኽንያት ካብ ሓደ ወርሒ ንላዕሊ ከናውሕ ኣይኽእልን።

25.<u>ብዛዕባ ቁፅፅር ኮሚቴ</u>

1. ሕድሕድ ማሕበር ቁፅሮም ብመተሓዳደሪ ደንቢ ዝውሰን ኣባላት ዝሓዘ ንሓፈሻዊ ጉባኤ ተፀዋዒ ዝኾነን ቁፅፅር ኮሚቴ ይህልዎ፣
2. ስራሕ ዘመን ኣባላት ቁፅፅር ኮሚቴ ሰለስተ ዓመት ይኽውን፣ ኣባላት ቁፅፅር ኮሚቴ ካብ ክልተ ተኽታተልቲ ናይ ስራሕ ዘበን ንላዕሊ ክምረፁ ኣይኽእሉን ፣ ኣብ ዝተመረፀሉ ዘበን ስራሕ ኣብ ዝኾነ ጊዘ ብሓፈሻዊ ጉባኤ ክወርዱ ይኽእሉ።

5. የሥራ ኣመራር ኮሚቴ ፣ ቁጥጥር ኮሚቴና ሌሎች የማሕበሩ ተመራጮች በስራ ዘመናቸው በጋራም ይሁን በተናጠል ላጠፉት ጥፋት ተጠያቂዎች ይሆናሉ።

24.<u>የሥራ አመራር ኮሚቴ ሥልጣንና ተግባር</u>

የሥራ አመራር ኮሚቴ ሥልጣንና ተግባር በማህበሩ መተዳደሪያ ደንብ የሚወሰን ሆኖ በተለይ የሚከተሉትን ይጨምራል፣

1. የስብሰባ ቃል ጉባኤዎችን በፅሑፍ ይይዛል፣
2. የማህበሩ መዛግብትና ሂሳብ በጥንቃቄ ይይዛል፣
3. የማህበሩ ዓመታዊ የሥራ ዕቅድና በጀት ያዘጋጃል ፣ በጠቅላላ ጉባኤ ሲፈቀድ ተግባራዊ ያደርጋል ሆኖም ግን በጠቅላላ ጉበኤ ያለፀደቀ በጀት ለማንቀሳቀስ ስልጣን የለውም።
4. በማህበሩ መተዳደሪያ ደንብ መሰረት ጠቅላላ እና አስቸኳይ ጉባኤ ይጠራል።
5. የባከነና በብድር ላይ ያለ ገንዘብና ንብረት የማስመለስ ሃላፊነት ይኖረዋል፣ በተጨማሪም ገንዘብና ንብረት እንዳይባክን የቁጥጥር ስርዓት ተግባራዊ ያደርጋል።
6. ሌሎች የጠቅላላ ጉባኤ ውሳኔዎችን ይፈፅማል፣
7. የሥራ እንቅስቃሴ ሪፖርት ለጠቅላላ ጉባኤ የማቅረብ ግዴ ይኖረዋል።
8. በአሰሪና ሰራተኛ አዋጅ መሰረት ሰራተኞችን ይቀጥራል፣ ያሰናብታል፣
9. የሥራ አመራር ኮሚቴ በመተዳደሪያ ደንብ ላይ ከተቀመጠው የጉባኤ ጊዜ ያለበቂ ምክንያት ከአንድ ወር በላይ ሊያራዝም አይችልም።

25.<u>ስለ ቁጥጥር ኮሚቴ</u>

1. እያንዳንዱ ማህበር ቁጥራቸው በመተዳደሪያ ደንብ የሚወሰን አባላት የያዘና ለጠቅላላ ጉባኤ ተጠሪ የሆነ የቁጥጥር ኮሚቴ ይኖረዋል፣
2. የኮሚቴ አባላት የሥራ ዘመን ሦስት ዓመት ይሆናል፣ የቁጥጥር ኮሚቴ አባላት ከሁለት ተከታታይ የሥራ ዘመን በላይ ሊመረጡ አይችሉም ፣ በተመረጡት የሥራ ዘመን በማናቸውም ጊዜ በጠቅላላ ጉባኤ ሊሻሩ ይችላሉ።

www.abyssinialaw.com

26.ስልጣንን ተግባርን ቁፅፀር ኮሚቴ

ቁፅፅር ኮሚቴ፣

1. ኮሚቴ ኣመራርሓ ስራሕ ሓላፍነቱ ብትኽክል ምውፅኡ ይከታተል፣
2. ገንዘብን ንብረትን ማሕበር ብትክክል ኣብ ስራሕ ምውዓሉ ይቆፃፀር፣
3. ዝተፈላለዩ ምንቅስቓሳት እቲ ማሕበር ብመሰረት መተሓዳደሪ ደንብን ውሽጠ ደንብን እቲ ማሕብር ዝትግብሩ ዘለው ምኻኖም ይከታተል፣
4. ብሓፈሻዊ ጉበኤ ዝውሃብዎ ካልኦት ተግባራት ይፍፅም።

27.ካለኦት ንኡሳን ኮሚቴታት

ካልኦት ንኡሳን ኮሚቴታት ብመሰረት መተሓዳደሪ ደንቢ እቲ ማሕበር ክጣየሹ ይኽእሉ።

ክፍሊ ሓሙሽተ
ፍሉይ መሰላት ማሕበር

28.ንክፍሊት ዕዳ ማሕበር ቀዳምነት ብዛዕባ ምሃብ

ብዝኾነ ሕጊ ብኻልእ ኣግባብ ዝተደንገገ እንተሃለወ እውን ዝኾነ ማሕበር ካብ ሓደ ኣባል ዝደልዮ ዕዳ ክፍሊት ዕዳ መንግስቲ ከይሓወሰ ካብ ካልኦት ክፍሊት ዕዳታት ቀዳምነት ይውሃቦ።

29.ብዛዕባ ምክሕሓስ ዕፃ ወይ ጥቕሚ ኣባላት

ናይ ዝኾነ ኣባል ዕፃ ወይ ጥቕሚ ማሕበር ንዝደልዮ ክፍሊት ዕዳ መከሓሓሲ ክገብሮ ይኽእል።

30.ዕፃ ወይ ጥቕሚ ንምኽባር ወይ ንምሻጥ ብዛዕባ ዘይምኽኣል

በዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 29 ካብዚ ዝተደንገገ ወፃኢ ዝኾነ ኣባል ኣብ ማሕበር ውሽጢ ዘለዎ ዕፃ ወይ ጥቕሚ ኣባል ንዘለዎ ዕዳ መኽፈሊ ተባሂሉ ክተሓዝ ወይ ክሸየጥ ኣይኽእልን።

31.ብዛዕባ ድጋፍ መንግስቲ

ብናይ ኢንቨስትመንትን ኻልኦትን ሕጊታት ዝተፈቐዱ መተባበዒታት ንሕብረት ስራሕ ማሕበራት ምፍቓዶም ሕሉው ኾይኑ ንሕብረት ስራሕ ማሕበራት እዞም ዝስዕቡ ተወሰኽቲ ድጋፍን መተባብዕን ይረኽቡ።

26.የቁጥጥር ኮሚቴ ስልጣንና ተግባር

የቁጥጥር ኮሚቴ፣

1. የሥራ አመራር ኮሚቴው ኃላፊነቱን በትክክል መወጣቱን ይከታተላል፣
2. የማህበሩ ገንዘብና ንብረት በትክክል ሥራ ላይ መዋሉን ይቆጣጠራል፣
3. የማህበሩ ልዩ ልዩ እንቅስቃሴዎች በማህበሩ መተዳደሪያ ደንብ እና ውስጠ ደንብ መሰረት መከናወናቸውን ይከታተላል፣
4. በጠቅላላ ጉባኤ የሚሰጡትን ሌሎች ተግባራት ያከናውናል።

27.ሌሎች ንኡሳን ኮሚቴዎች

ሌሎች ንኡሳን ኮሚቴዎች በማህበሩ መተዳደርያ ደንብ መሰረት ሊቋቋሙ ይችላሉ።

ክፍል አምስት
የማህበር ልዩ መብቶች

28.ለማህበር ዕዳ ክፍያ ቅድሚያ ስለመስጠት

በማንኛውም ሕግ በሌላ ሁኔታ የተደነገገ ቢኖርም ማንኛውም ማሕበር ከአንድ አባል ላይ የሚፈልገው የዕዳ ክፍያ የመንግስት ዕዳን ሳይጨምር ከሌሎች ዕዳዎች ክፍያ ቅድሚያ ይሰጠዋል።

29.የአባላትን ዕጣ ወይም ጥቅም ስለማካካስ

የማንኛውም አባል ዕጣ ወይም ጥቅም ማህበሩ ለሚፈልግበት የዕዳ ክፍያ ማካካሻ ሊያደርገው ይችላልል።

30.ዕጣን ወይም ጥቅምን ለማስከበር ወይም ለመሸጥ ስላለመቻል

በዚህ አዋጅ አንቀፅ29 ከተደነገገው በስተቀር ማንኛውም አባል በማህበሩ ውስጥ የሚኖረው ዕጣ ወይም ጥቅም አባሉ ላለበት ዕዳ ማስከፈያ ተብሎ ሊያዝ ወይምሊሸጥ አይችልም።

31.ስለ መንግስት ድጋፍ

በኢንቨስትመንትና በሌሎች ሕጎች የተፈቀዱት ማበረታቻዎች ለህብረት ሥራ ማህበራት መፈቀዳቸው እንደተጠበቀ ሆኖ፣ የህብረት ሥራ ማሕበራት የሚከተሉትን ተጨማሪ ድጋፍንና ማበረታቻ ያገኛሉ።

www.abyssinialaw.com

1. ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዝውደብ መሰረታዊ ይኹን ካብኡ ንላዕሊ ዝኾነ ማሕበር ካብ ዝረኽቦ እቶት ካብ ኣታዊ ግብርን ክፍሊት ግልጋሎትን ነፃ ይኸውን ፣ ኾይኑ ግና ውልቀ ኣባላት ካብ ዝረኽብዎ ብፅሒት ዕፃ ብመሰረት ኣግባብ ዘለዎ ሕጊ ኣታዊ ግብሪ ይኽፍሉ።
2. ኣብ ወረዳ ወይ ዞባ ወይ ክልል ኣብ ዝኾነ ከተማን ገጠርን ዝርከቡ ሕብረት ስራሕ ማሕበራት ንመግልገሊ ትካል ንልምዓት ዝውዕል መሬት ክረኽቡ ይኽእሊ። ዝርዝሩ ብደንቢ ይውሰን።
3. ሓደ ማሕበር ምስ ንብረቱ ዝተተሓሓዘ ዝህልዎ መሰል ካብ ዒስራ ዓመት ንድሕሪት ብይር ጋ ይእገድ።
4. ምንቅስቓስ ሕብረት ስራሕ ማሕበራት ዘነልብት ፣ መሰልጠኒ ሓይሊ ሰብ ፣ መፅናዕትን ምርምርን ዘካይድ ሓላፊነት ዝተውሃቦ ትካል ከማይኸ ይኽእል።

ክፍሊ ሽድሽተ
ብዛዕባ ገንዘብን ንብረትን ማሕበራት

32.ገንዘብን ንብረትን ማሕበር ዘይመቓቕል ብዛዕባ ምኽኑ

1. ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 33(2)ን ዓንቀፅ 44ን ንኣባላት ክመቓቕል ካብ ዝተወሰነ ጥራሕ ናይ ሓደ ማሕበር ገንዘብን ንብረትን ንኣባላቱ ወይ ንኻልኣ ወገን ኣይምቀልን ፣ ብፍላይ ካብዚ ንታሕቲ ዝተጠቐሱ ገንዘብን ንብረትን ማሕበር ዝብሃሉ ፣
   ሀ.ሓደ ማሕበር ካብ ዝተፃረየ ትርፊ 30 ሚኢ.ታዊ እናነከየ ብመሓለውታ ሒሳብ ዘቕመጠ፣
   ለ. ብውህብቶ ዝተረኽበ፣
   ሐ. ብውርሲ ዝተትሓዘ፣
   መ.ካልኣት በቢዓመቱ ዘይተኽፋፈሉ ሒሳባትን ሓታቲ ዘይቐረበሎም ገንዘብን ንብረትን እዮም።
2. ብመሰረት ዓንቐፅ ንኡስ ዓንቐፅ 1(ሀ) ዝተቐመጠ ዘይመቓቕል ገንዘብን ንብረትን ማሕበር ህልውንኡ እንትስእን ብመሰረት ዓንቐፅ 44(4) ንሓተትቲ ዕዳ ተኽፊሉ ዝተረፈ ገንዘብን ንብረትን ማሕበር እንትፈርስ ዝነበሩ ኣባላት ካብ ማሕበር ብጥፍኣት

1. በዚህ አዋጅ መሰረት የሚደራጅ መሰረታዊ ይሁን ከዛ በላይ ማሕበር ከሚያገኘው ገቢ ከገቢ ግብርና የአገልግሎት ክፍያ ነፃ ይሆናል። ሆኖም ግለሰብ አባላት ከሚያገኙት የዕጣ ድርሻ አግባብ ባለው ሕግ መሰረት የገቢ ግብር ይከፍላሉ፣

2. በወረዳ ወይም በዞን ወይም በክልል በሆነ ከተማና ገጠር ለሚገኙ ሕብረት ስራሕ ማሕበራት ለልማት መገልገያ ተቋም የሚውል መሬት በነፃ የማግኘት ይችላሉ። ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል።

3. አንድ ማህበር ከንብሩቱ ጋር በተያያዘ ያለው መብት ከሃያ ዓመት በላይ በይርጋ ይታገዳል፣

4. የህብረት ስራ ማህበራት እንቅስቃሴ እንዲጎለብት፣ የሰው ሃይል ማሰልጠን ፣ ጥናትና ምርምር የማካሄድ ኃላፊነት የተሰጠው ተቋም ሊያቋቁም ይችላሉ።

ክፍል ስድስት
ስለማህበራት ገንዘብና ንብረት

32.የማህበር ገንዘብና ንብረት የማይከፋፈል ስለመሆኑ

1. በዚህ አዋጅ አንቀጽ 33(2) እና አንቀጽ 44 መሰረት ለአባላት እንዲከፋፈል ከሚወሰነው በስተቀ የአንድ ማህበር ገንዘብና ንብረትና ለአባለቱ ወይም ለሌላ ወገን አይከፋፈልም ፣ በተለይ ከዚህ በታች የተጠቀሱትን የማይከፋፈሉ የማህበር ገንዘብና ንብረትና የሚባሉት፣
   ሀ. አንድ ማህበር ከተጣራ ትርፍ ላይ 30 በመቶ እየቀነሰ በመጠባቢያ ሂሳብ ያስቀመጠው፣
   ለ. በስጦታ የተገኘ፣
   ሐ. በውርስ የተያዘ፣
   መ.ሌሎች በየዓመቱ ያልተከፋፈሉ ሂሳቦችና ጠያቂ ያልቀረበበት ገንዘብና ንብረት ናቸው።

2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1(ሀ) መሰረት የተሰበሰበ የማይከፋፈል ገንዘብና ንብረት ማህበሩ ህልውናውን በሚያጣበት ጊዜ በአንቀፅ 44(4) መሰረት ለእዳ ጠያቂዎች ተከፍሎ የሚቀረውን ገንዘብና ንብረት ማሕበሩ ሲፈርስ ለነበሩ አባላት

www.abyssinialaw.com

ዝተባረሩ ከይሓወሰ ፣ ካብ ማሕበር ቅድም ኢሎም ብዕሒቶም ከይወሰዱ ዝተሰናበቱን ዝሞቱን አባላትን ብዝግብኦም መጠን ይመቓቐል፣

3. በዚ ዓንቐፅ ንኡስ ዓንቐፅ 1 (ካብ ለ እስካብ መ) ዝተጠቐሱ ሒሳባት ማሕበር ህልውንኡ እንትስእን ነቲ ከባቢ ሕብረተሰብ ንሓባር ጥቕሚን ልምዓትን ተግባር ንኽውዕል ይግበር።
4. ብመሰረት'ዚ ዓንቐፅ ንኡስ ዓንቐፅ 3 ዝምደብ ገንዘብን ንብረትን ነቲ ከባቢ ሕብረተሰብ ንሓባር ጥቕሚ ዝውዕለሉ ባይታ ዝምልከት ዝርዝር አፈፃፅምኡ ብደንቢ ይውሰን።

33.<u>አወዳድባ ዝተፃረየ ትርፊ</u>

1. ሓደ ማሕበር ካብ ዝተፃረየ ትርፊ 30 ሚኢታዊ እናተነከየ ብመሓለውታ ሒሳብ ይቕምጥ ።
2. ካብ መሐለውታ ዝተርፍ ዝተፃረየ ትርፊ አመዳድባ ብናይ ማሕበር ሓፈሻዊ ጉባኤ ይውሰን።
3. አባላት በዚ ዓንቐፅ ንኡስ ዓንቐፅ 2 መሰረት ካብ ዝረኽብዎ ዝተፃረየ ትርፊ ውሽጢ ተወሲኹ ዕፃ ክገዝኡሉ ይኽእሉ።

34.<u>ብዛዕባ ወሰን ምልቓሕ</u>

ሓደ ማሕበር ካብ አባላት ወይ ካብ ካልኦት ዝልቀሉ መጠንን ኩነታትን ልቓሕ ብመሰረት መተሓዳደሪ ደንቢ ማሕበር ዝውሰን ይኽውን።

35.<u>ብዛዕባ ወሰን ምሃብ ልቓሕ</u>

1. ሓደ ማሕበር ንአባላት ወይ ብመሰረት 'ዚ አዋጅ ንዝቐመ ካልእ ማሕበር እንተዘይኽይኑ ልቓሕ ክህብ ኣይኽእልን።

2. ብኻልእ ሕጊ ዝተደንገገ እንተሃለወ'ውን ሓደ ማሕበር ንአባላቱ ወይ በዚ አዋጅ ንዝቐመ ካልእ ማሕበር ልቓሕ እንተለቅሕ መጠን ወለድ ብናይ ማሕበር መተሓዳደሪ ደንቢ ይውሰን።

ከማህበሩ በጥፋት የባረሩትን ሳይጨምር ፣ ከማሕበሩ ቀደም ብለው ድርሻቸውን ሳይወስዱ ለተሰናበቱና ለሞቱ አባላት በሚገባቸው መጠን ይከፋፈላል፣

3. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1 (ከ ለ እስከ መ) የተጠቀሱት ሂሳቦች ማህበሩ ህልውናውን በሚያጣበት ጊዜ ለአካባቢው ህብረተሰብ የጋራ ልማትና ጥቅም እንዲውል ይደረጋል።

4. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 3 መሰረት የሚመደብ ገንዘብና ንብረት ለአካባቢው ሕብረተሰብ የጋራ ልማትና ጥቅም የሚውልበት ሁኔታ የሚመለከት ዝርዝር አፈፃፀሙ በደንብ ይወሰናል።

33.<u>የተጣራ ትርፍ አደላደል</u>

1. አንድ ማህበር ከተጣራ ትርፍ ላይ 30 በመቶ እየቀነሰ በመጠባበቂያ ሂሳብ ያስቀምጣል፣

2. ከመጠባበቂያ የሚቀረው የተጣራ ትርፍ አደላደል በማህበሩ ጠቅላላ ጉባኤ ይወሰናል።

3. አባላት በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 2 መሰረት ከሚያገኙት የተጣራ ትርፍ ውስጥ ተጨማሪ ዕጣ ሊገዙበት ይችላሉ።

34.<u>ስለ መበደር ወሰን</u>

አንድ ማህበር ከአባላት ወይም ከሌሎች ድርጅቶች የሚበደረው ብድር መጠንና ሁኔታ በማህበሩ መተዳደሪያ ደንብ በሚወሰነው መሰረት ይሆናል።

35.<u>ስለ ማበደር ወሰን</u>

1. አንድ ማህበር ለአባላት ወይም በዚህ አዋጅ መሰረት ለተቋቋመ ሌላ ማህበር ካልሆነ በስተቀር ብድር መስጠት አይችልም።
2. በሌላ ህግ ተደነገገ ቢኖርም አንድ ማህበር ለአባላቱ ወይም በዚህ አዋጅ ለተቋቋመ ሌላ ማህበር ብድር ሲያበድር የወለድ መጠን በማህበሩ መተዳደሪያ ደንብ ይወሰናል።

www.abyssinialaw.com

ክፍሊ ሸውዓተ
ብዛዕባ ቐፅፅርን ምርመራን ሒሳብ

36.**ብዛዕባ ምርመራ ሒሳብ**

1. ኣግባብ ዘለዎ በዓል መዚ እንተነኣሰ ኣብ ዓመት ሓደ ግዘ ናይ ዝኾነ ማሕበር ሒሳብ ባዕሉ ወይ ንሱ ብዝውክሎ ወይ ኣፍልጦ ብዝተወሃቦ ኣካል ምርመራ ሒሳብ ይግበር።
2. ብመሰረት ‘ዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝግበር ናይ ሒሳብ ምርመራ ዘይተኽፈለ ዕዳ እንተሃልዩዎ እቲ ዕዳን ጥረ ገንዘብ ሒሳብን ውሕስና ሰነዳትን ናይቲ ሃፍቲ ዋጋን ሓላፊነቱ’ውን ምምርማር ይሓውስ፣
3. ፀብፃብ ምርመራ ሒሳብ’ውን ንሓፋሻዊ ጉባኤ ይቐርብ ፣

37.**ብዛዕባ ቁፅፅር**

1. ኣግባብ ዘለዎ በዓል መዚ ባዕሉ ወይ ንሱ ዝወከሎ ሰብ ትሕዝቶ ሓደ ማሕበር ፣ ኣፈፃፅማ ስራሕ፣ መዛግብት ኩነታት ገንዘብን ክምርምር ይኽእል፣
2. ናይዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ሕሉው ኾይኑ ኣግባብ ዘለዎ በዓል መዚ፣
   ሀ. ኣባላት ኣመራርሓ ስራሕ ልዕሊ ፍርቂ (50+1) እንትሓቱ ።
   ለ. ካብ ጠቕላላ ማሕበርተኛታት ቁፅሪ ካብ ሓደ ሲሶ (1/3) ዘይንእሱ ኣባላት እንትሓቱ ቁፅፅር ይግበር ፣ ዝርዝሩ ብደንቢ ይውሰን።

38.**ቁፅፅርን ምርመራን ሒሳብ ውፅኢት ብዛዕባ ምቕማጥ**

ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 36ን 37ን ዝተግበረ ምርመራን ቐፅፅርን ውፅኢት ዝኾነ ሰብ ብቐሊሉ ክርኽቦን ክርእዮን ብዝኽእል ኩነታት ኣብ ቤት ፅሕፈት በዓል መዚን ማሕበርን ውሽጢ ክቕመጥ ኣለዎ።

39.**ኣብ ገንዘብን ንብረትን ማሕበር ጉድኣት እንትበፅሕ ብዛዕባ ዝውሰድ ስጉምቲ**

1. ቐፅፅር ወይ ምርመራ ሒሳብ ኣብ ዝግበረሉ እዋን ናይ ማሕበር ስራሕ ከካይድ ሓላፊነት ዝተወሃቦ ወይ ተዋሂሁዎ ዝነበረ ሰብ ፣ ናይ ማሕበር ተመራፃይ ወይ ቁፃር ሰራሕተኛ፣

ክፍል ሰባት
ስለ ሂሳብ ቁጥጥርና ምርመራ

36.**ስለ ሂሳብ ምርመራ**

1. አግባብ ያለው ባለሥልጣን ቢያንስ በዓመት አንድ ጊዜ የማንኛውም ማህበር ሂሳብ ራሱ ወይም እሱ በሚወክለው ወይም እውቅና በተሰጠው አካል የሒሳብ ምርመራ ይደረጋል፣
2. በዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀጽ 1 መሰረት የሚደረግ የሂሳብ ምርመራ ያልተከፈለ ዕዳ ካለበት ይህንኑ ዕዳውንና የጥሬ ገንዘብ ሂሳብ፣ የዋስትና ሰነዶችና የሃብቱ ዋጋ ሃላፊነቱንም መመርመር ይጨምራል፣
3. የሂሳብ ምርመራ ሪፖርቱንም ለጠቅላላ ጉባኤ ይቀርባል፣

37.**ስለ ቁጥጥር**

1. አግባብ ያለው ባለስልጣን ራሱ ወይም እሱ የሚወክለው ሰው የአንድን ማህበር አቋም ፣ የሥራ አፈፃፀም ፣ መዛግብትና የገንዘብ ሁኔታ መመርመር ይችላል፣
2. የዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀጽ 1 እንደተጠበቀ ሆኖ አግባብ ያለው ባለስልጣን፣
   ሀ. የሥራ አመራር አባሎች ከግማሽ ላይ (50%+1) ሲጠይቁ፣
   ለ. ከጠቅላላ የማህበርተኞች ቁጥር ከአንድ ሥስተኛ (1/3) ያላነሱ አባሎች ሲጠይቁ ቁጥጥር ያደርጋል ፣ ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል።

38.**የሂሳብ ቁጥጥርና የምርመራ ውጤትን ስለ ማስቀመጥ**

በዚህ አዋጅ አንቀፅ 36 እና 37 መሰረት የተደረገ ምርመራና ቁጥጥር ውጤት ማናቸውም ሰው በቀላሉ ሊያገኘውና ሊያየው በሚችል እኳኋን በባለስልጣኑና በማህበሩ ጽ/ቤት ውስጥ መቀመጥ ይኖርበታል፣

39.**በማህበሩ ንብረትና ገንዘብ ላይ ጉደለት ሲዳርስ ስለሚወሰድ እርምጃ**

1. የሂሳብ ቁጥጥር ወይም ምርመራ በሚደረግበት ጊዜ የማህበሩን ሥራ እንዲያካሂድ ኃላፊነት የተሰጠው ወይም ተሰጥቶት የነበረ ሰው ፣ የማህበሩ ተመራጭ ወይም ቅጥር ሠራተኛ፣

www.abyssinialaw.com

ሀ. በዚ ኣዋጅ ፣ ብደንቢ ወይ ብመተሓዳደሪ ደንቢ ዘይተፈቐደ ክፍሊት ፈፂሙ እንተተረኺቡ
ለ. እምነት ብምጉዳል ወይ ኾነ ኢሉ ብምሕሳብ ወይ ብሽለልትነት ኣብ ንብረት ማሕበር ጉድለት ኣብፂሑ እንተተረኺቡ፣
ሐ. ዝኾነ ናይቲ ማሕበር ገንዘብ ብዘይ ኣግባብ እንተወሲዱ እቲ ተቆፃፃሪ ወይ መርማሪ ብዛዕባ'ቲ ኩነታት ከከምጉዳዩ ኣግባብነት ንኮሚቴ ኣመራርሓ ስራሕ ወይ ንሓፈሻዊ ጉባኤ ወይ ኣግባብ ንዘለዎ በዓል መዚ ፀብፃብ የቕርብ፣

2. ብመሰረት'ዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ፀብፃብ ዝቐረበሉ ኣግባብ ዘለዎ በዓል መዚ ዋኒኑ ንዝምልከቶ ሰብ ኣብ ውሽጢ 15 ማዕልቲ መልሲ ንኽቕርብ ዕድል ይወሃቦ ፣
3. እዚ ምስተፈፀመ ጉድለት ኣብፂሑ ዝተበሃለ ሰብ ጥፍኣተኛ ኾይኑ እንትርከብ ዝጎደለ ገንዘብ ወይ ንብረት ምስ ወለዱ ከምኡ'ውን ዝውሰን ካሕሳን ኪሳራን ንኽምልስ ወይ ንኽኽፈል ኣግባብ ዘለዎ በዓል መዚ ይሓቶ ፣ ፍቓደኛ ኾይኑ እንተዘይተረኺቡ ኣግባብ ዘለዎ በዓል መዚን ናይቲ ማሕበር ኣመራርሓን ኣድላዩ ሕጋዊ ስጉምቲ ንኽውሰዶ ይገብር፣

ክፍሊ ሸሞንተ
ብዛዕባ ምፍራስ ማሕበራትን ሒሳቦም ምፅራይን

40. ብዛዕባ ምፍራስ ማሕበር

ሓደ ማሕበር በዞም ዝስዕቡ ምኽንያታት ይፈርስ፣

1. ማሕበር ንክፈርስ ብኣባላት ፍሉይ ውሳነ እንትውሰን ፣
2. ዓንቀፅ 6(5) ሕሉው ኾይኑ መሰረታዊ ማሕበር እንተኾይኑ ቁፅሪ ኣባላት ካብ 10 ሰባት እንተውሒዱ፣
3. እቲ ማሕበር ካብ ዝተወደበሉ ዕላማ ወፂኡ ክሰርሕ እተተረኺቡ፣
4. ብናይ ማሕበር ውፅኢት ምርመራ ሒሳብ መሰረት ዝኸሰረን መጠን ኪሳራ ህልውና ማሕበር ዘስእን ምኻኑ ኣግባብ ዘለዎ በዓል መዚ እንተረጋገፀ ፣
5. ናይዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ (ካብ 1 ክሳብ 3) ሕሉዋት ኾይኖም ሓደ ማሕበር ንክፈርስ እንትውሰን

ሀ.በዚህ ኣዋጅ ፣ በደንብ ወይም ብመተዳደሪያ ደንብ ያልተፈቀደ ክፍያ ፈፅሞ ከተገኘ
ለ. እምነት በማጉደል ወይም ሆን ብሎ በማሰብወይም ብቸልተኝነት በማህበሩ ንብረት ላይ ጉድለት አድርሶ ከተገኘ ፣
ሐ.የማህበሩ የሆነውን ገንዘብ ያለአግባብ ከወሰድ ፣ ተቆጣጣሪው ወይም መርማሪው ስለሁኔታው እንደጉዳዩ አግባብነት ለሥራ አመራር ኮሚቴ ወይም ለጠቅላላ ጉባኤ ወይም አግባብ ላለው ባለስልጣን ሪፖርት ያቀርባል፣

2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 መሰረት ሪፖርት የቀረበለት አግባብ ያለው ባለስልጣን ጉዳዩ የሚመለከተው ሰው በ15 ቀናት ውስጥ መልስ እንዲያቀርብ እድል ይሰጠዋል፣
3. ይህም ከተፈጸመ ኋላ ጉድለት ፈፅመዋል የተባለው ሰው ጥፍተኛ ሆኖ ሲገኝ ያጎደለውን ገንዘብ ወይም ንብረት ከነወለዱ እንዲሁም የሚወሰነውን ካሳና ኪሳራ እንዲመልስ ወይም እንዲከፍል አግባብ ያለው ባለልጣን ይጠይቀዋል ፣ ፈቃደኛ ሆኖ ካልተገኘ አግባብ ያለው ባለስልጣንና የማሕበሩ አመራር ተገቢውን ሕጋዊ እርምጃ እንዲወሰድበት ያደርጋል።

ክፍል ስምንት
ስለ ማሕበራት መፍረስና ሂሳባቸውን ስለማጣራት

40. ስለማህበር መፍረስ

አንድ ማህበር በሚከተሉት ምክንያቶች ይፈርሳል

1. ማሕበር እንዲፈርስ በአባላት ልዩ ውሳኔ ሲወሰን
2. አንቀጽ 6(5) እንደተጠበቀ ሆኖ መሰረታዊ ማሕበር ከሆነ የአባላቱ ቁጥር ከ10 ሰዎች በታች ሲሆን፣
3. ማሕበሩ ከተደራጀበት አላማ ውጭ እየሰራ ሲገኝ ፣
4. በማህበሩ የሂሳብ ምርመራ ውጤት መሰረት የከሰረና የኪሳራውም መጠን የማህበሩ ህልውና የሚያሳጣ መሆኑን አግባብ ያለው ባለስልጣን ሲያረጋግጥ፣
5. የዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀጽ (ከ1 እስከ 3) እንደተጠበቁ ሆነው አንድ ማህበር እንዲፈርስ

www.abyssinialaw.com

ኣግባብ ንዘለዎ በዓል መዚ ናይ መፍራስ ውሳነ ኣብ ውሽጢ ሸውዓተ መዓልቲ ክፍልጥ ኣለዎ ።

6. ኣግባብ ዘለዎ በዓል መዚ ማሕበር ንክፈርስ እንትውስን ኣብ ውሽጢ ሸውዓተ መዓልቲ ነቲ ማሕበር የፍልጥ፣
7. ናይዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ ካብ 1 ክሳብ 6 ዝተሓለው ኽይኖም ኣግባብ ዘለዎ በዓል መዚ ናይ ምእጋድን ምፍራስን ውሳነ ምሃብ መሰሉ ዝተሓለወ እዩ። ዝርዝሩ ብደንቢ ይውሰን።

41.<u>ብዛዕባ መፃረዩ ሒሳብ</u>

1. ብመሰረት ‘ዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 40 ሓደ ማሕብር ንክፈርስ እንትውሰን ኣግባብ ካብ ዘለዎ በዓል መዚን ማሕበር ዝወከሎን መፃረዩ ሒሳብ ክምደብ ይኽእል። ኣድላዪ ኽይኑ እንትርከብ መፃረዩ ሒሳብ ግልጋሎት ዋጋ ካብ ማሕበር ሒሳብ ንኽኸፈል ክውሰን ይኽእል።
2. መፃረዩ ሒሳብ ምስተመደበ ናይቲ ማሕበር መዛግብቲ ፣ ሰነዳትን ንብረትን ይርከብ። ኣብቲ ማሕበር ንብረትን ፣ መዛግብትን ሰነዳትን ጉድኣት ንኽይበፅሕ ኣድላዪ ስጉምቲ ይወስድ።

42.<u>ስልጣንን ተግባርን መፃረዪሒሳብ</u>

1. ሒሳብ መፃረዩ ስርዓት ምዕራይ ሒሳብ ኣብ ፍፃመ ንምብፃሕ ኣድላዪ ዝኾነ ስልጣን ዝህልዎ ኽይኑ ስርሑ ብዝግባእ ንምፍፃም ብፍለይ እዞም ዝስዕቡ ይፍፅሙ፦

ሀ. ካብ ማሕበር ዝሕተት ዕዳ ኣፃሪዩ ኣከፋፍላ ቕደም ሰዓብ ይውሰን፣

ለ. ናይቲ ማሕበር ሃፍትን ንብረትን ክእከቡ ይገብር፣

ሐ. ብመሰረት ሓፈሻዊ ጉባኤ ማሕበር ዘፅደቐ ትልሚ ምዕራይ ሒሳብ ፣ ሃብትን ንብረትን የመቓቕል፣

መ. ስራሕ ምዕራይ ሒሳብ ብዝግባእ ንምፍፃም ብዝድለ መንገዲ ናይቲ ማሕበር ስራሕ የካይድ ፣

ረ. ነቲ ማሕበር ዝምልከቱ ክርክራት ተወካላይ ይኽውን ፣

ሰ. ንስራሕቲ ምዕራይ ሒሳብ ምዕዋት ኣድላዪ እንትኸውን ንኣባላት ኣኼባ ይፅውዕ ፣

2. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ኣንቀፅ1(ሐ) ሲወስን በሰባት ቀናት ውስጥ ኣግባብ ላለው ባለ ስልጣን ውሳኔውን ማሳወቅ ይኖርበታል፣
6. ኣግባብ ያለው ባለስልጣን ማህበሩ እንዲፈርስ ሲወስን በሰባት ቀናት ውስጥ ለማህበሩ ያሳውቃል፣
7. የዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ ከ1 እስከ 6 እንደተጠበቁ ሆነው ኣግባብ ያለው ባለስልጣን የማፍረስና ማፍረስ ውሳኔ የመስጠት መብቱ የተጠበቀ ነው። ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል።

41.<u>ስለ ሒሳብ አጣሪ</u>

1. በዚህ አዋጅ አንቀፅ 40 መሰረት አንድ ማሕበር እንዲፈርስ ሲወሰን አግባብ ካለው ባለስልጣንና ከማህበሩ የተወከለ ሒሳብ አጣሪ ሊመደብ ይችላል። አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ የሂሳብ አጣሪ የአገልግሎት ዋጋ ከማህበሩ ሂሳብ እንዲከፈል ሊወሰን ይችላል።
2. የሂሳብ አጣሪው እንደተመደብ የማህበሩን መዛግብት ፣ ሰነዶችና ንብረት ይረከባል። በማህበሩ ንብረቶች ፣ መዛግብትና ሰነዶች ላይ ጉዳት እንዳይደርስ አስፈላጊ እርምጃ ይወስዳል።

42.<u>የሂሳብ አጣሪው ስልጣንና ተግባር</u>

1. ሂሳብ አጣሪው የሂሳብ ማጣራት ተግባር ከፍፃሜ ለማድረስ አስፈላጊው ሥልጣን ሁሉ የሚኖረው ሆኖ ሥራውን በሚገባ ለመፈፀም በተለይ የሚከተሉትን ያከናውናል፦

ሀ. ከማህበሩ የሚጠየቀውን እዳ መርምሮ የአከፋፈሉን ቅደም ተከተል ይወሰናል፣

ለ. የማህበሩ ሃብትና ንብረት እንዲሰበሰቡ ያደርጋል፣

ሐ. የማህበሩ ጠቅላላ ጉባኤ ባፀደቀው የሂሳብ ማጣረት እቅድ መሰረት ሀብቱንና ንብረቱን ያከፋፍላል፣

መ. የሂሳብ ማጣራቱን ሥራ በሚገባ ለመፈፀም በተፈለገው መጠን የማህበሩን ሥራ ያካሂዳል፣

ሠ. ማህበሩን በሚመለከቱ ክርክሮች ተወካይ ይሆናል፣

ረ.ለሂሳብ ማጣራቱ ሥራ መቃናት አስፈላጊ ሲሆን ኣባላቱን ለስብሰባ ይጠራል።

2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1(ሐ) መሰረት የንብረት

www.abyssinialaw.com

ንብረት ቅድሚ ምግባሩ ማሕበር ዝፈርስ ምኻኑ ምልክታ የውዕእ ፣ ምልክታ ካብ ዝወፀሉ ዕለት ጀሚሩ ክሳብ ኽልተ ወርሒ ተቓዋማይ እንተዘይቀሪቡ ክፍፍል ንብረት ይገብር ፣ ካብዚ ዝተጠቐሰ ግዘ ገደብ ንደሓር ዝቐርብ ተቓዋማይ መሰል ኣይህልዎን ፣

3. መፃረዪ ሒሳብ ስርዓት ምዕራይ ሒሳብ ምስፈፀመ ፀብፃብ ኣዳልዩ ኣግባብ ንዘለዎ በዓል መዚ የቕርብ ፣ ናይቲ ማሕበር መዛግብትን ሰነዳትን ኣግባብ ዘለዎ በዓል መዚ ኣብዝእዝዞ ቦታ ንኽቕመጡ ይገብር።

43.<u>ብዛዕባ ምፅዋዕ ሓተትቲ ገንዘብ</u>

1. እከፋፈላ ሓተትቲ ገንዘብ መፃረዪ ሒሳብ ስርሑ ኣብ ዝጀመረሉ እዋን ብዘዳለዎ ናይ ሒሳብ ሚዛን መሰረት ይፍፀም።
2. ብዛዕባ እዚ ጉዳይ ዝምልከት ሓተትቲ ገንዘብ ናይቲ ማሕበር ምፍራስ ተነጊሩዎም ሕቶኦም ንኽፍልጡን ንዝሓትዎ ገንዘብ መረዳእታ ዝኾኑ ሰነዳት ንከቕርቡን መጠንቀቕታ ይወሃቦም፣
3. ኣብ ናይ ማሕበር መዛግብቲ ውሽጢ ዝተመዝገቡ ሓተትቲ ገንዘብ ወይ ብኻልእ ኩነታት ዝተፈለጡ ሓተትቲ ገንዘብ ብሪኮማነዴ ደብዳቤ በቐጥታ ይለኣኽሎም ፣ ንኻልኦት ግና ዝወፁ ምልክታታት ብተኽታታሊ ኣብ ሓደ ወርሒ ንኽልተ ጊዜ ክወፅእ ኣለዎ።

44.<u>ብዛዕባ ምሕላው መሰል ሓተትቲ ገንዘብ</u>

1. ካብ ማሕበር ገንዘብ ሓተትቲ ዝኾኑ እንተዘይተከፈሉዎም ወይ ገንዘቦም ንምኽፋል ኣድላዪ ዝኾነ ገንዘብ ተቐማጢ ክሳብ ዘይተገበረ መፃረይቲ ሒሳብ ናይቲ ማሕበር ንብረት ብኽፋል እንተኾነ'ውን ንማሕበርተኛታት ከመቓቕሉ ኣይኽእሉን፣
2. ዝተፈለጡ ሓተትቲ ገንዘብ መረዳእትኦም ከየቕረቡ እንተተሪፎም ዝኽፈሎም መጠን ገንዘብ ብውሳነ ቤት ፍርዲ ይኽውን ፣
3. ሓተትቲ ገንዘብ ዝደልዮዎ ሒሳብ ተመጣጣኒ ዝኾነ ውሕስና እንተዘይተዋሂብዎም ወይ ናይ ኣመቓቕላ ንብረት እቲ ማሕበር እዞም ግቡኣት ክሳብ ዝኽፈሉን ክፍፍል ከመደረጉ በፊት ማህበሩ የሚፈርስ ስለመሆኑ ማስታወቂያ ያወጣል። ማስታወቂያ ከወጣበት ቀን ጀምሮ እስከ ሁለት ወር ድረስ ተቃዋሚ ካልቀረበ የንብረት ክፍፍሉ ይፈፀማል። ከተጠቀሰው ጊዜ ገደብ በኋላ የሚቀርብ ተቃዋሚ መብት አይኖረውም።

3. የሂሳብ አጣሪው የሂሳብ ማጣራቱን ሥርዓት እንደፈፀመ ሪፖርት አዘጋጅቶ አግባብ ላለው ባለስልጣን ያቀርባል፣ የማህበሩ መዛግብትና ሰነዶችን አግባብ ያለው ባለስልጣን በሚያዝዘው ሥፍራ እንዲቀመጡ ያደርጋል።

43.<u>ገንዘብ ጠያቂዎችን ስለመጥራት</u>

1. የገንዘብ ጠያቂዎች አከፋፈል ሂሳብ አጣሪው ሥራ በሚጀምርበት ጊዜ ባዘጋጅው የሂሳብ ሚዛን መሰረት ይፈፀማል።
2. ይህንን ጉዳይ በተመለከተ ለገንዘብ ጠያቂዎች የማህበሩ መፍረስ ተነግሮዋቸው ጥያቄያቸውን እንዲያሳውቁና ለሚጠይቁትም ገንዘብ ድጋፍ የሚሆኑ ሰነዶቻቸው እንዲያቀርቡ ማስጠንቀቂያ ይሰጣቸዋል፣
3. በማህበሩ መዛግብት ውስጥ ለተመዘገቡ ገንዘብ ጠያቂዎች ወይም በሌላ አኳኋን ለሚታወቁም ገንዘብ ጠያቂዎች በሪኮማንዴ ደብዳቤ በቀጥታ ይላክላቸዋል። ለሌሎቹ ግን የሚወጡትን ማስታወቂያዎች በተከታታይነት በአንድ ወር ለሁለት ጊዜ መውጣት አለበት።

44.<u>የገንዘብ ጠያቂዎችን መብት ስለመጠበቅ</u>

1. ከማህበሩ ገንዘብ ጠያቂዎች የሆኑት ካልተከፈላቸው ወይም የእነርሱን ገንዘብ ለመክፈል አስፈላጊ የሆነው ገንዘብ ተቀማጭ ካልተደረገ በቀር ሂሳብ አጣሪዎች የማህበሩን ንብረት በከፊልም ቢሆን ለማህበርተኞቹ ማከፋፈል አይችሉም፣
2. የታወቁት ገንዘብ ጠያቂዎች ማስረጃቸውን ሳያቀርቡ የቀሩ እንደሆነ የሚከፈላቸው የገንዘብ ልክ በፍርድ ቤት ውሳኔ ይሆናል።
3. ገንዘብ ጠያቂዎቹ ለሚፈልጉት ሒሳብ ተመጣጠኝ የሆነ ዋስትና ካልተሰጣቸው ወይም የማህበሩ ንብረት አከፋፈል እነዚሁ ግዴታዎች እስኪከፈሉ ድርስ የጊዜ ገደብ ካልተደረገለት በስተቀር

www.abyssinialaw.com

ግዘ ገደብ ክሳብ ዘይተቐመጠን ዘይተፈፀመን ወይ ኣብ ክርክር ዘለው ማሕበር ግቡኣት ተመጣጣኒ ዝኾነ ገንዘብ ተታሒዙ ክቕመጥ ኣለዎ።

4. ዕዳ ማሕበር ምስተኸፈለ ወይ ዕዳ ንምኽፋል ብቑዕ ዝኾነ ገንዘብ ምቕማጡ ምስተረጋገፀ መፃረይቲ ሒሳብ ዝተረፈ ናይ ማሕበር ገንዘብ ንኣባላት ማሕበር ብዝግበኦም መጠን የከፋፍሉ።

45.ንማሕበር ካብ መዝገብ ብዛዕባ ምስራዝ

ስራሕ ምፅራይ ሒሳብ ምስተፈፀመ እቲ ማሕበር ተመዝጊቡሉ ወረቐት ምስክር ኣግባብ ንዘለዎ በዓል መዚ ይምለስ ፣ ኣግባብ ዘለዎ በዓል መዚ'ውን ነቲ ማሕበር መዝገብ ይስርዝ ፣ ማሕበር ካብ መዝገብ ካብ ዝተሰረዘሉ ዕለት ጀሚሩ ህልውንኡ ይስእን።

ክፍሊ ትሸዓተ
ብዛዕባ ኣወሳስና ክርክር

46.ንጉዳያት ብዕርቅን ዳይነትን ብዛዕባ ምውዳእ

1. ክርክራት ናብ ሽምግልና ዳይነት ቅድሚ ምቕራቦም ተኸራኸርቲ ወገናት ብዝመርፅዎ ሳልሳይ ወገን ብዕርቂ ክርአ ይኽእል፣
2. ሕድሕድ ወገን ሓደ መተዓረቓይ ይመርፅ፣ ኣካቢ መተዓረቕቲ ብኽልቲኦም ወገናት ስምምዕነት ይምረፅ፣
3. ንኣካቢ መተዓረቕቲ ንምምራፅ ኽልቲኦም ወገናት ኣብ ስምምዕነት እንድሕር ዘይበፂሖም ኣግባብ ዘለዎ በዓል መዚ ኣካቢ ይመርፅ ፣
4. እቲ ማሕበር ብዕርቂ ዘይተወድኡ ናይ ዝኾነ ማሕበር ክርክራት ናይ ምርኣይ ስልጣን ንዘለዎ ስሩዕ ቤት ፍርዲ ናይ ምቕራብ መሰሉ ሕሉው እዩ።

47.ብዛዕባ ስልጣን ሽምግልና ዳይነትን ዝቐርቡ ክትዓትን

1. ናይ ሕብረት ስራሕ ማሕበራት ክርክራት ናይ ምርኣይ ስልጣን ንዘለዎ ቤት ፍርዲ ቅድሚ ምቕራብ ብሽምግልና ዳይነት ክውድኡ ዝደልዩ ማሕበራት መሰሎም ሕሉው እዩ። ይኹን እምበር ኣይግደዱን ፣
2. ብሽምግልና ዳይነት ንዝተውሃበ ውሳነ ብምቕዋም ሓዲኡ ወገን ይግበኣኒ እንተሓቲቱ ናብ ማእኸላይ ቤት ፍርዲ ይቐርብ፣

ላልተፈፀመው ግዴታ ወይም በክርክር ላይ ላሉት የማህበሩ ግዴታዎች ተመጣጠኝ የሆነ ገንዘብ ተይዞ መቀመጥ አለበት።

4. የማህበሩ እዳ ተከፍሎ ካለቀ ወይም ዕዳውን ለመክፈል በቂ የሆነ ገንዘብ መቀመጡ ከተረጋገጠ በኋላ ሂሳብ አጣሪዎች ቀሪውን የማህበሩን ገንዘብ ለማህበሩ አባላት በሚገባቸው መጠን ያከፋፍላሉ።

45.ማህበርን ከመዝገብ ስለመሰረዝ

የሂሳብ ማጥራት ሥራ እንደተፈፀመ ማህበሩ የተመዘገበበት የምስክር ወረቀት አግባብ ላለው ባለስልጣን ይመለሳል፣ አግባብ ያለው ባለስልጣ ንም ማህበሩን ከመዝገብ ይሰርዛል ፣ ማህበሩ ከመዝገብ ከተሰረዘበት ቀን ጀምሮ ህልውናውን ያጣል።

ክፍል ዘጠኝ
ስለክርክር አውሳሰን

46.ጉዳዮችን በዕርቅን በዳኝነት ስለመጨረስ

1. ክርክሮች በሽምግልና ዳኝነት ከመቅረባቸው በፊት ተከራካሪ ወገኖች በሚመርጡት ሦስተኛ ወገን በእርቅ መታየት ይችላል።
2. እያንዳንዱ ወገን አንድ አስታራቂ ይመርጣል ፣ የአስታራቂዎች ሰብሳቢ በሁለቱ ወገኖች ስምምነት ይመረጣል።
3. የአስታራቂዎች ሰብሳቢ ለመምረጥ ሁለቱ ወገኖች ስምምነት ላይ ያልደረሱ እንደሆነ አግባብ ያለው ባለስልጣን ሰብዳቢ ይመርጣል።
4. ማሕበሩ በእርቅ ያላለቁ የማንኛውም ማህበር ክርክሮች የማየት ስልጣን ላለው መደበኛ ፍርድ ቤት የማቅረብ መብቱ የተጠበቀ ነው።

47.ስለሽምግልና ዳኝነት ስልጣንና የሚቀርቡ ክርክሮች

1. የህብረት ሥራ ማህበራት ክርክሮች የማየት ሥልጣን ላለው ፍርድ ቤት ከመቅረቡ በፊት ማህበራት በሽምግልና ዳኝነት ለመጨረስ የሚፈለጉ መብታቸው የተጠበቀ ነው። ይሁን እንጂ አይገደዱም፣
2. በሽምግልና ዳኝነት የተሰጠ ውሳኔን በመቃወም አንዱ ወገን ይግባኝ ሲጠይቅ ለከፍተኛ ፍርድ ቤት ይቀርባል፣

www.abyssinialaw.com

3. ንሽምግልና ዳይነት ስራሕቲ ዝምረፁ ሰባት ቁፅሮም ሰለስተ ኾይኑ ዘየዳልውን ፅቡቕ ሽም ዘለዎምን ይኾኑ፣
4. ናይ ሽምግልና ዳያኑ ክርክራት ዝስምዑሉን ዝኾነ ስራሕቲ ዝፍፅሙን ብፍትሃብሄር ስነ ስርዓት መሰረት እዩ፣
5. ብሽምግልና ዳይነት ዝረኣዩ ክርክራት ብኣባላት ወይ ብናይ ቀደም ኣባላት ወይ ብናይ ቀደም ኣባላት ወኪላት ወይ ብሞት ብዝተፈለዩ ኣባላት መሰል ሽም ክርክር ብዘቕርቡ ሰባት መንነ ዝልዓል፣
6. በቶም ኣባላት ፣ ብናይ ቀደም ኣባላት ወይ ብናይ ቀደም ኣባላት ወኪላት ወይ ብሞት ብዝተለዩ ኣባላት ወረስቲ ፣ ብናይ ማሕበር ኮሚቴ ኣመራርሓ ስራሕ ብዝኾነ ሹም ፣ ብወኪሉ ወይ ብማሕበር ቁፃር ስራሕተኛ መንነ ዝለዓለ ክርክር፣
7. በቲ ማሕበር ወይ ኮሚቴ ኣመራርሓ ስራሕ ወይ ብዝኾነ ናይ ቐደም ኮሚቴ ኣመራርሓ ስራሕ ፣ ዝኾነ ሹመኛ ፣ ወኪል ወይ ስራሕተኛ ወይ ናይ ቀደም ሹም ወይ ናይ ቀደም ወኪል ወይ ናይ ቀደም ሰራሕተኛ ተፀዋዒ ፣ ወረስቲ ወይ ወኪላት ወይ ብሞት ዝተፈለዩ ናይ ማሕበር ሹመኛታት ወኪላት ወይ ስራሕተኛታት መንነ ዝልዓል ክርክር፣
8. ኣብ መንነ ሓደ ማሕበር ምስ ካልእ ማሕበር ዝለዓል ክርክር ናይ ምርኣይ ስልጣን ይህልዎም፤

48.<u>ስልጣን ፍትሃብሄር ሽምግልና ዳያኑ</u>

1. ብናይ ሽምግልና ዳይነት ንዝርኣዩ ጉዳያት ምስክራት ምፅዋዕ ፣ መረዳእታ ምቕራብ ፣ ትእዛዝ ንምሃብን ዝኾነ ካልእ ሕጋዊ ስጉምቲ ንምውሳድን ስልጣን ፍትሃብሄር መጋባእያ ይህልዎም፣
2. ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዝተውሃበ ሽምግልና ዳይነት ውሳነ፣ ትእዛዝ ወይ ብይን ብፍትሃብሄር መጋባእያ ከምዝተውሃበ ተቓፂሩ ኣድላዩ እንትኸውን ስልጣን ዘለዎ ቤት ፍርዲ ጉዳዩ እንትቐርበሉ ናይ ምፍፃም ሓላፍነት ኣለዎ ።

3. ለሽምግልና ዳኝነት ተግባር የሚመረጡ ሰዎች ቁጥራቸው ሦስት ሆኖ የማያዳሉና መልካም ስም ያላቸው ይሆናሉ፣
4. የሽምግልና ዳኞቹ ክርክሮችን የሚሰሙትና ማንኛውም ተግባራትን ሁሉ የሚፈፅሙት በፍትሐብሄር ሥነ ስርዓት ሕግ መሰረት ነው፣
5. በሽምግልና ደኝነት የሚታዩ ክርክሮች በአባላት ወይም በቀድሞ አባላት ወይም በቀድሞ አባላት ወኪሎች ወየም በሞት በተለዩ አባላት መብት ስም ክርክር በሚያቀርቡ ሰዎች መካከል የሚነሳ፣

6. በአባላቱ ፣ በቀድሞ አባላት ወይም በቀድሞ አባላት ወኪሎች ወይም በሞት በተለዩ አባላት ወራሾች ፣ በማህበሩ ሥራ አመራር ኮሚቴ በማናቸውም ሹመኛ ፣ በወኪሉ ወይም በማህበሩ ቅጥር ሰራተኞች መካከል የሚነሳ ክርክር፣

7. በማህበሩ ወይም በሥራ አመራር ኮሚቴ ወይም በማንኛውም የቀድሞ የሥራ አመራር ኮሚቴ ፣ ማናቸውም ሹመኛ ፣ ወኪል ወይም ሠራተኛ ወይም የቀድሞ ሹም ፣ የቀድሞ ወኪል ወይም የቀድም ሰራተኛ ተጠሪው ፣ ወራሾቹ ወይም ወኪሎች ወይም በሞት በተለዩ የማህበሩ ሹሞች ወኪሎች ወይም ሠራተኞቹ መካከል የሚነዳ ክርክር ፣
8. በአንድ ማህበርና በሌላ ማህበር መካከል የሚነሳ ክርክር የማየት ሥልጣን ይኖራቸዋል።

48.<u>የሽምግልና ዳኞች የፍትሃብሄር ሥልጣን</u>

1. በሽምግልና ዳኝነት ለሚታዩ ጉዳዮች ምስክሮችን መጥራት ፣ ማስረጃዎችን ማቅረብ ፣ ትእዛዝ ለመስጠትና ሌላ ማንኛውንም ሕጋዊ እርምጃ ለመውሰድ የፍትሃብሄር ችሎት ሥልጣን ይኖራቸዋል ፣
2. በዚህ አዋጅ መሰረት የሚሰጥ ውሳኔ ፣ ትእዛዝ ወይም ብይን ብፍትሃብሄር ችሎት እንደተሰጠ ተቆጥሮ አስፈላጊ ሲሆን ስልጣን ያለው ፍርድ ቤት ጉዳዩ ሲቀርብለት የማስፈፀም ሃላፊነት አለበት።

www.abyssinialaw.com

ክፍሊ ዓሰርተ
ዝተፈላለዩ ድንጋገታት

49. ብዛዕባ ኣድራሻ ማሕበር
ዝኾነ ማሕበር በዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 9 መሰረት ዝተመዝገበ ኣድራሻ ይህልዎ። እቲ ማሕበር ኣድራሽኡ እንትልውጥ ኣብ ውሽጢ ሰላሳ ማዓልቲ ኣግባብ ንዘለዎ በዓል መዚ ክፍልጥ ኣለዎ።

50. መረዳእታ ብዛዕባ ምሃብ ፣
ማሕበር ኣግባብ ንዘለዎ በዓል መዚ ዝፍፅሞም ሕቲ መረዳእታ ናይ ምምሕላፍ ግቡእ ኣለዎ።

51. ተፈፃምነት ዘይብሎም ሕግታት
ኣዋጅ እዙይ ዝጓነፅ ዝኾነ ኣዋጅ ፣ ደንቢ ወይ መምርሒ በዚ ኣዋጅ ንዝተመልከቱ ዛዕባታት ተፈፃሚነት ኣይህልዎን።

52. መሰጋገሪ ድንጋጌ
1. ብሕብረት ስራሕ ማሕበራት ኣዋጅ ቑፅሪ 138/1970ን ናይ ሓረስቶት ሕብረት ስራሕ ማሕበር ኣዋጅ ቑፅሪ 85/1986ን መሰረት ኣብ ውሽጢ እቲ ክልል ተጣይሾም ኣብ ስራሕ ዘለዉ ሕብረት ስራሕ ማሕበራት በዚ ኣዋጅ ከም ብሓዱሽ ይውደቡ፣
2. ብፌደራል ሕብረት ስራሕ ማሕበራት ኣዋጅ ቑፅሪ 147/1991 መሰረት ኣብቲ ክልል ተወዲቦም ኣብ ምንቅስቓስ ዝርከቡ ሕብረት ስራሕ ማሕበራት በዚ ኣዋጅ ከምዝተወደቡ ተቓሚሮም ስረሖም የካይዱ።
3. በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝሰተጠቐሱ ማሕበራት ከምብሓድሽ ተወዲቦም ኣግባብ ብዘለዎ በዓል መዚ ክሳብ ዝምዝገቡ ዝነበሮም ሕጋዊ ሰብነት ሒዞም ስርሖም ይቕፅሉ።
4. ኣግባብ ዘለዎ በዓል መዚ ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ማሕበራት ከም ብሓዱሽ ዝውደቡሉ ኩነታት የመዓራሪ።

ክፍል አሥር
ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

49. ስለማህበር አድራሻ
ማንኛውም ማህበር በዚህ አዋጅ አንቀፅ 9 መሰረት የተመዘገበ አድራሻ ይኖረዋል። ማህበሩ አድራሻውን ሲለውጥ በሰላሳ ቀናት ውስጥ አግባብ ላለው ባለሥልጣን ማስታወቅ አለበት።

50. መረጃ ስለመስጠት
አንድ ማህበር አግባብ ላለው ባለሥልጣን ስለሚያከናውናቸው ተግባራት መረጃዎችን የማስተላለፍ ግዴታ አለበት ።

51. ተፈፃሚነት የሌላቸው ሕጎች
ከዚህ አዋጅ ጋር የሚቃን ማንኛውም አዋጅ ፣ደንብ ወይም መመሪያ በዚህ አዋጅ ውስጥ ለተመለከቱት ጉዳዮች ተፈፃሚነት አይኖረውም።

52. የመሸጋገሪያ ድንጋጌ
1. በሕብረት ሥራ ማሕበር አዋጅ ቁጥር 138/1970 እና ገበሬዎች ህብረት ሥራ ማሕበራት አዋጅ ቁጥር 85/1986 መሰረት በክልሉ ውስጥ ተቋቁመው በመሥራት ላለይ ያሉ የህብረት ሥራ ማሕበራት በዚህ አዋጅ መሰረት እንደገና ይደራጃሉ፣
2. በፌደራል የሕብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 147/1991 መሰረት በክልሉ ተቋቁመው በመሥራት ላይ ያሉ ሕብረት ሥራ ማህበራት በዚህ አዋጅ መሰረት እንደተቋቋሙ ተቆጥረው ሥራቸውን ያከናውናሉ።
3. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1 የተጠቀሱት ማህበራት እንደገና ተደራጅተው አግባብ ባለው ባላሥልጣን እስኪመዘገቡ ድረስ የነበራቸውን ሕጋዊ ሰውነት እነደያኡ ሥራቸውን ይቀጥላሉ፣
4. አግባብ ያለው ባለሥልጣን በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1 መሰረት ማህበራት እንደገና የሚደራጁበትን ሁኔት ያመቻቻል።

www.abyssinialaw.com

53.<u>ብዛዕባ ምውፃእ ደንቢ</u>
ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ነዚ ኣዋጅ ብዝግባእ ኣብ ስራሕ ንምውዓል ደንቢ የውፅእ።

54.<u>ግቡእ ምትሕብባር</u>
ዝኾነ መንግስታዊን ዘይመንግስታዊን ኣካል ኣብዚ ኣዋጅ ንዝተደንገጉ ጉዳያት ንኽፍፀሙ ናይ ምትሕብባር ግቡእ አለዎ።

55.<u>እዚ ኣዋጅ ዝፀንዐሉ ግዘ</u>
እዚ ኣዋጅ ካብ 5 ታሕሳስ 2000 ዓ.ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን።

<u>መቐለ</u>

ፀጋይ በርሀ
ፕሬዚደንት ብሄራዊ
ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

53.<u>ደንብ ስለማውጣት</u>
የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ሥራ አስፈፃሚ ምክር ቤት ይህን አዋጅ በሚገባ ሥራ ላይ ለማዋል ደንብ ያወጣል።

54.<u>የመተባበር ግዴታ</u>
ማንኛውም መንግስታዊና መንግስታዊ ያልሆነ አካል በዚህ አዋጅ ውስጥ የተደነገጉትን ጉዳዮች ለማስፈፀም የመተባበር ግዴታ አለበት።

55.<u>ይህ አዋጅ የሚጽናበት ጊዜ</u>
ይህ አዋጅ ከታህሣሥ 5/2000 ዓ/ም ጀምሮ የፀና ይሆናል ።

<u>መቀሌ</u>

ፀጋይ በርሀ
የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስት ፕሬዝዳንት

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 16 ዓመት ቁ.11
መቐለ 23 ጥቅምቲ 2000 ዓ/ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

16ኛ ዓመት ቁ.11
መቀለ ጥቅምቲ
23/2000ዓ/ም

አዋጅ ቁፅሪ 146/2000 ዓ/ም

ን2000 ተሳኺ በጀት ንምውሳን ዝወፀ አዋጅ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

አብ 2000 በጀት ዓመት አብ ውሽጢ እዚ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ንዝፍፀሙ መንግስታዊ ስራሕቲን ግልጋሎትን ዝውዕል ተወሳኺ በጀት ብምዕዳኞ አብ ስራሕ ክውዕል ምግባር አድላይ ብምኻኑ፣

ብመሰረት ክልላዊ ምምሕዳር ፋይናንስ አዋጅ ቁፅሪ 26/1989 ዓንቀፅ 21 ከምኡውን ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ-መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49 (3) (ቸ) አብ 2000 ዓ.ም አብ ስራሕ ዝውዕል ዝስዕብ ተወሳኺ በጀት ተኣዊጁ አሎ።

1) <u>ሓፂር ርእሲ</u>

እዚ አዋጅ "ናይ 2000 በጀት ዓመት ተወሳኺ በጀት ንምውሳን ዝወፀ አዋጅ ቁፅሪ 146/2000" ተባሂሉ ክጥቀስ ይኽእል።

2) <u>ፍልፍል በጀት</u>

ካብ ሓምለ 1/1999 ክሳብ ሰነ 30/2000 ዓ.ም አብ ዘለሎ በጀት ዘመን ካብ ናይ 1999 በጀት ዓመት ብሕልፊ ዝተኣከበን ካብ ተመላሲ ካብ ዝርከብ ገንዘብ ብምጥቃም ምስ'ዚ አዋጅ ተታሓሒዙ ዘለሎ ሰደቃ ንዝተጠቀሱ ስራሕቲ ግልጋሎት ዝውዕል ፍልፍል በጀት፡-

አዋጅ ቁጥር 146/2000 ዓ/ም

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የ2000 ተጨማሪ በጀት ለመወሰን የወጣ አዋጅ

በ2000 በጀት ዓመት በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ለሚሰሩ ስራዎችና አገልግሎቶች ማስፈፀሚያ የሚውል በጀት ፀድቆ ስራላይ እንዲውል ማድረግ አስፈላጊ በመሆኑ፣

በክልሉ የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 26/1989 ዓንቀፅ 21 እና ተሻሎ በወጣው የትግራይ ህገ-መንግስት አንቀፅ 49 (3) (ተ) መሰረት በ2000 ዓ.ም ስራ ላይ የሚውል የሚከተለው የተጨማሪ በጀት አዋጅ ታውጇዋል።

1) <u>አጭር ርእስ</u>

ይህ አዋጅ "ለ2000 በጀት ዓመት ተጨማሪ በጀት ለመወሰን የወጣ አዋጅ ቁጥር 146/2000" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2) <u>የበጀት ምንጭ</u>

ከሓምሌ 1/1999 እስከ ሰኔ 30/2000 ዓ/ም ላለው በጀት ዓመት ከ1999 በጀት አመት ከታቀደው በላይ የተሰበሰበና ከተመላሽ በጀት ከሚገኝ ገንዘብ በመጠቀም ከዚህ አዋጅ ጋር ተያይዘው በቀረቡ ሰንጠረዦች ለተጠቀሱት ስራዎችና አገልግሎቶች የሚውል የበጀት ምንጭ ፡-

www.abyssinialaw.com

ሀ. ካብ 1999 ዓመት በጀት ብክልል ብሕልፊ ዝተኣከበ ተወሳኺ ኣታዊ 14,500,000.00
ለ. ካብ ናይ 1999 በጀት ዓመት ተመላሲ፡-
ብር 25,400,000.00
ሐ. ካብ ፌድራል ግምጃ ቤት ተወሳኺ ዝተልኣኸ ድጎማ ብር 1,850,000.00
ድምር ብር 41,750,000.00
(ብር ኣርባዓን ሓደ ሚልዮንን ሸውዓተ ሚኢትን ሓምሳን ሽሕ ብር) ይኸውን።

3) ድልድል በጀት

ሀ. ብክልል ንዝስርሑ ስራሕትን ግልጋሎታትን ዝውዕል ተወሳኺ ዝተደልደለ በጀት

1. ንስሩዕ በጀት
1.1 ንመሃያ 12,139,815.00
1.2 ንስራሕ መካየዲ 1,263,600.00
1.3 መሐለውታ 4,601,063.00
ድምር 18,044,478.00
2. ንካፒታል በጀት 10,414,600.00
ድምር 28,419,078.00
(ዒስራን ሸሞንተን ሚሊዮንን ኣርባዕተ ሚኢትን ዓሰርተ ትሽዓተ ሽሕን ሰብዓን ሸሞንተን ብር) ይኸውን።

ለ. ንገጠር ወረዳታት 10,935,711.00
(ዓሰርተ ሚሊዮንን ትሽዓተ ሚኢትን ሰላሳን ሓሙሽተን ሽሕን ሸውዓተ ሚኢትን ዓሰርተ ሓደን ብር)

ሐ. ንከተማታት 2,395,211.00
(ብር ክልተ ሚሊዮንን ሰለስተ ሚኢትን ቴስዓን ሓሙሽተን ሽሕን ክልተ ሚኢትን ዓሰርተ ሓደን ብር)

ሓፈሻዊ ንክልል፣ ገጠርን ከተማን ወረዳታት ዝተደልደለ ተወሳኺ በጀት ድምር ብር 41,750,000.00 (ኣርባዓን ሓደን ሚሊዮንን ሸውዓተ ሚኢትን ሓምሳን ሽሕ ብር) እዩ።

4) እቲ ኣዋጅ ዝፀንዓሉ ጊዜ

እዚ ኣዋጅ ካብ ጥቅምቲ 23/2000 ዓ/ም ጀሚሩ ዝፀነዐ ይኸውን።

መቐለ

ፀጋይ በርሀ
ፕሬዚደንት ብሄራዊ
ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

ሀ. በክልሉ በ1999 በጀት ዓመት ከእቅድ በላይ የተሰበሰበ 14,500,000.00
ለ. ከ1999 በጀት ዓመት ተመላሽ ብር 25,400,000.00
ሐ. ከፌድራል ግምጃ ቤት የተላከ ድጎማ ብር 1,850,000.00
ድምር ብር 41,750,000.00
(አርባ አንድ ሚልየን ሰባት መቶ ሃምሳ ሺ ብር) ይሆናል።

3) የበጀት ድልድል

ሀ. በክልሉ ለሚሰሩ ስራዎችና አገልግሎቶች የሚውል ተጨማሪ የተደለደለ በጀት

1. ለመደበኛ በጀት
1.1 ለደመወዝ 12,139,815.00
1.2 ለሥራ ማስኬጃ 1,263,600.00
1.3 መጠባበቂያ 4,601,063.00
ድምር 18,044,478.00
2. ለካፒታል በጀት 10,414,600.00
ድምር 28,419,078.00
(ሃያ ስምንት ሚሊዮን አራት መቶ አስራ ዘጠኝ ሺ ሰባ ስምንት ብር) ይሆናል።

ለ. ለገጠር ወረዳዎች 10,935,711.00
(አስር ሚሊዮን ዘጠኝ መቶ ሰላሳ አምስት ሺ ሰባት መቶ አስራ አንድ ብር)

ሐ. ለከተሞች 2,395,211.00
(ሁለት ሚሊዮን ሶስት መቶ ዘጠና አምስት ሺ ሁለት መቶ አስራ አንድ ብር)

አጠቃላይ ለክልል፣ ገጠር እና ከተማ ወረዳዎች ድምር የተደለደለ ተጨማሪ በጀት 41,750,000.00 (አርባ አንድ ሚሊዮን ሰባት መቶ ሓምሳ ሺ ብር) ነው።

4) ኣዋጁ የሚፀናበት

ይህ አዋጅ ክጥቅምት 23/2000 ዓ/ም ጀምሮ የፀና ይሆናል።

መቀሌ

ፀጋይ በርሀ
የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስት ፕሬዝዳንት

www.abyssinialaw.com

ኣብ 2000 ዓ/ም ተወሳኺ በጀት ዝተደገፈለን ገፀር ወረዳታት

ተ/ቁ	ሽም ወረዳ	ዝተደገፈ ተወሳኺ በጀት
1	እንዳመኾኒ	341914.00
2	ኣፅቢ ወንበርታ	367557.00
3	ሳዕሲዕ ፃዕዳ እምባ	540388.00
4	ሓውዜን	613288.00
5	ጉሎመኸዳ	1006872.00
6	ክልተ ኣውላዕሎ	1650000.00
7	ጋንታኣፈሹም	600000.00
8	ታሕታይ ማይጨው	450869.00
9	ወርዒለኽ	678679.00
10	ፀለምቲ	277633.00
11	ኣስገደ ፅምብላ	1068740.00
12	ገፀር ዓድዋ	726792.00
13	ኣሕፈሮም	341914.00
14	ላዕላይ ማይጨው	601844.00
15	ቃፍታ ሑመራ	469757.00
16	ወልቃይት	863674.00
17	ፀገዴ	96790.00
18	ታሕታይ ኣድያቦ	239000.00
ጠቅላላ ድምር		10935711.00

ኣብ 2000 ዓ/ም ንከተማ ወረዳታት ዝተደገፈ ተወሳኺ በጀት

ተ/ቁ	ሽም ከተማ ወረዳ	ዝተደገፈ ተወሳኺ በጀት
1	ከተማ ኣለማጣ	385000.00
2	ከተማ ኮረም	341914.00
3	ተማ ዓድዋ	103343.00
4	ከተማ ማይጨው	300000.00
5	ከተማ ኣኽሱም	109405.00
6	ከተማ ሑመራ	155570.00
7	ከተማ ዓዲግራት	772000.00
8	ከተማ እንዳስላሴ ሽረ	227979.00
ጠቅላላ ድምር		2395211

ለ2000 በጀት ዓመት ተጨማሪ በጀት የተደገፈላቸው የገጠር ወረዳዎች

ተ/ቁ	የወረዳ ስም	የተደገፈ ተጨማሪ በጀት
1	እንዳመኾኒ	341914.00
2	ኣፅቢ ወንበርታ	367557.00
3	ሳዕሲዕ ፃዕዳ እምባ	540388.00
4	ሓውዜን	613288.00
5	ጉሎመኸዳ	1006872.00
6	ክልተ ኣውላዕሎ	1650000.00
7	ጋንታኣፈሹም	600000.00
8	ታሕታይ ማይጨው	450869.00
9	ወርዒለኽ	678679.00
10	ፀለምቲ	277633.00
11	ኣስገደ ፅምብላ	1068740.00
12	ገፀር ዓድዋ	726792.00
13	ኣሕፈሮም	341914.00
14	ላዕላይ ማይጨው	601844.00
15	ቃፍታ ሑመራ	469757.00
16	ወልቃይት	863674.00
17	ፀገዴ	96790.00
18	ታሕታይ ኣድያቦ	239000.00
ጠቅላላ ድምር		10935711.00

ለ2000 በጀት ዓመት ለከተማ ወረዳዎች የተደገፈ ተጨማሪ በጀት

ተ/ቁ	የ ከተማ ወረዳ ስም	ተተደገፈ ተጨማሪ በጀት
1	ከተማ ኣለማጣ	385000.00
2	ከተማ ኮረም	341914.00
3	ተማ ዓድዋ	103343.00
4	ከተማ ማይጨው	300000.00
5	ከተማ ኣኽሱም	109405.00
6	ከተማ ሑመራ	155570.00
7	ከተማ ዓዲግራት	772000.00
8	ከተማ እንዳስላሴ ሽረ	227979.00
ጠቅላላ ድምር		2395211

www.abyssinialaw.com

ኣብ 2000 ዓ/ም ተወሳኺ ስሩዕ በጀት ዝተደገፈለን ኽልል ኣብየተ ዕዮታት

ተ.ቁ	ሽም ቤት ዕዮ	ዝተደገፈ ስሩዕ በጀት
1	ቢሮ ከተማ ልምዓትን ኮንስትራክሽንን	92970.00
2	ኮሚሽን ፖሊሲ	114800.00
3	ቢሮ ፍትሒ	215000.00
4	ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ	
5	ቢሮ ትምህርቲ	1373800.00
6	ቢሮ ፀጥታን ጉዳያት ምምሕዳር	500000.00
7	ሆስፒታል መቐለ	120000.00
8	ቢሮ ሓለዋ ጥዕና	380000.00
9	ቢሮ ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን	71320.00
10	ኮሚሽን ትምህርቲ፣ስልጠናን ቴክኒክን ሙያን	200000.00
11	ዓድዋ መምህራን መሰልጠኒ ኮለጅ	200000.00
12	ዓቕሚ ህንፀት	103211.00
13	ንቲቪቲ ኮለጃትን ማእኸላትን 30% (ሰላሳ ሚእታዊ) ክሪያር መኽፈሊ	1480500.00
15	ን2ቲኤን ልምዓት ማእኸላት ሰብ ሓይሊ መቐፀሪ	105235.00
16	ኣኽሱም ንግዲን ግልጋሎትን ኮለጅ ን484 ሰብ ዲግሪ መምህራን መቐፀሪ	3500000.00
	ጠቕላላ ድምር	72235.00
	• ንመሃያ	4874334.00
	• ንስራሕ መካየዲ	18004478.00
	• ንኽልል መሐለውታ	12139815.00
		1263600.00
		4601063.00

ኣብ 2000 ዓ/ም ተወሳኺ ስሩዕ በጀት ዝተደገፈለን ኽልል ኣብየተ ዕዮታት

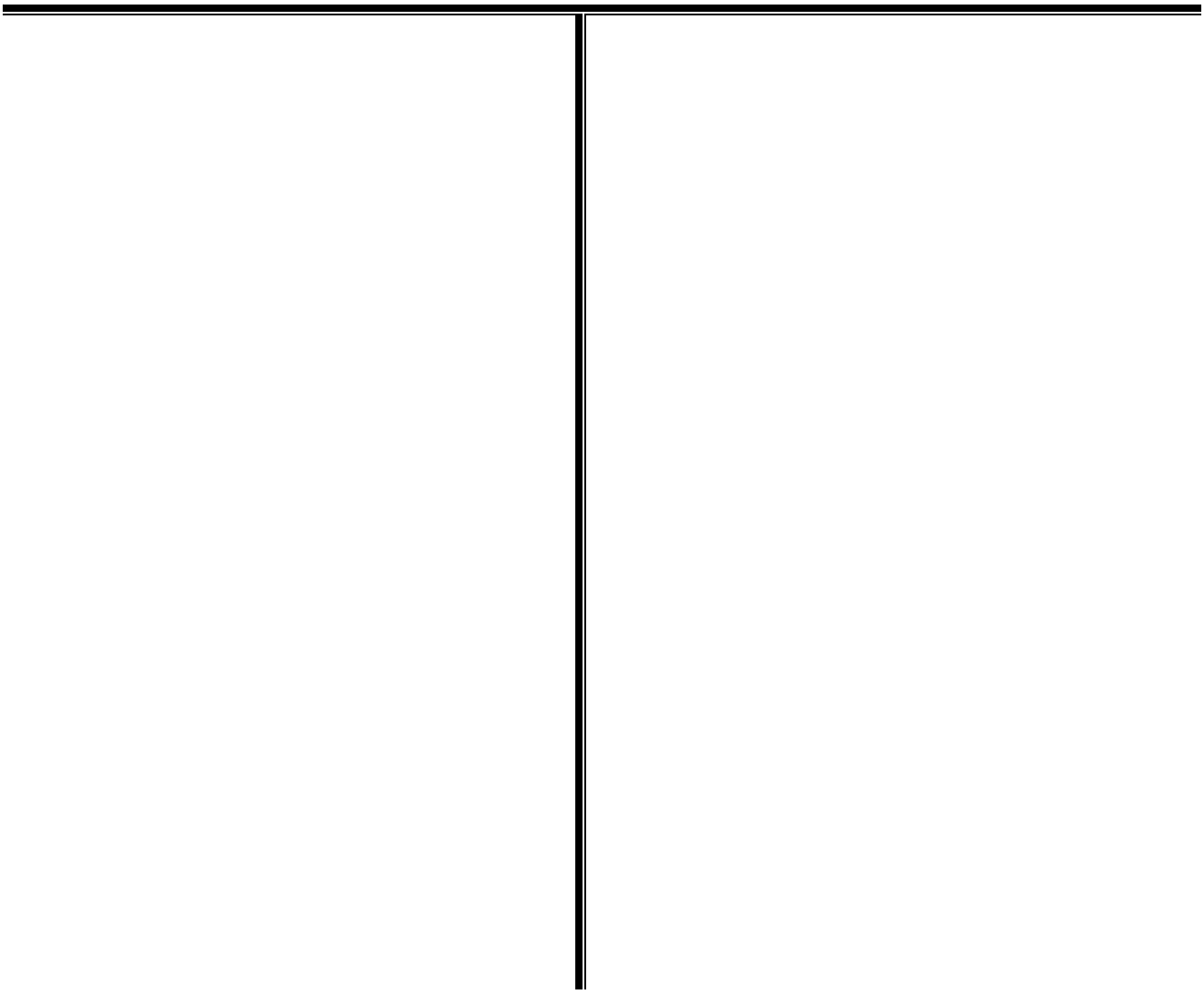
ተ.ቁ	የመሥሪያ ቤቱ ስም	ዝተደገፈ መደበኛ በጀት
1	የከተማ ልማትና ኮንስትራክሽን ቢሮ	92970.00
2	የፖሊስ ኮሚሽን	114800.00
3	የፍትሕ ቢሮ	215000.00
4	ጠቅላላይ ፍርድ ቤት	
5	የትምህርቲ ቢሮ	1373800.00
6	የፀጨዋታና የአስተዳደር ጉዳዮች ቢሮ	500000.00
7	መቀሌ ሆስፒታል	120000.00
8	የጤና ጥበቃ ቢሮ	380000.00
9	የፋይናንስ እና ኢኮኖሚያዊ ልማት	71320.00
10	ቢሮ የትምህርት፡ ስልጠና እና ቴክኒክና ሙያ ኮሚሽን	200000.00
11	የዓድዋ የመምህራን ማሰልጠኛ ኮለጅ	200000.00
12	የዓቅም ግንባታ ቢሮ	103211.00
13	ለቲቪቲ ኮሌጅና ማሰልጠኛ ማእከሎች 30% (ሰላሳ ከመቶ)	1480500.00
14	ከሪየር መከፈሊ ለሁለቱ የልማት ኮሪደሮች የሰው ሃይል መቅጠሪያ	105235.00
15	አኽሱም ንግድና አገልግሎት ኮሌጅ ለ484 ባለ ዲግሪ መምህራን መቅጠሪያ	3500000.00
	ጠቕላላ ድምር	72235.00
	• ንመሃያ	4874334.00
	• ንስራሕ መካየዲ	18004478.00
	• ንኽልል መሐለውታ	12139815.00
		1263600.00
		4601063.00

ኣብ 2000 ዓ/ም ንኽልል ኣብየተ ዕዮታት ዝተደገፈ ካፒታል በጀት

ተ.ቁ	ሽም ቤት ዕዮ	ዝተደገፈ ስሩዕ በጀት
1	በዓል መዚ ሓለዋ ከባቢን ምም/ርን ኣጠቓቕማ ገጠር መሬት	800000.00
2	ዓዲግራት ኢንዱስትሪያል ኮለጅ	915500.00
3	ቢሮ ነግዲን ኢንዱስትሪን	2100000.00
4	ቢሮ ጉዳይ ደቂ ኣንስትዮ	210000.00
5	ማይጨው ቴክኒክ ኮለጅ	800000.00
6	ኮሚሽን ትምህርቲ፣ ስልጠናን ቴክኒክን ሙያን	1540000.00
7	ን11 ፒክኣፕ መኻይን መግዝኢ	2050100.00
8	ኤጀንሲ ልምዓት ኣባይቲ	2000000.00
ጠቕላላ ድምር		10415600

ኣብ 2000 ዓ/ም ንኽልል ኣብየተ ዕዮታት ዝተደገፈ ካፒታል በጀት

ተ.ቁ	ሽም ቤት ዕዮ	ዝተደገፈ ስሩዕ በጀት
1	የአከባቢ ጥበቃ፣ የገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም በለስልጣን	800000.00
2	የዓዲግራት ኢንዱስትሪያል ኮለጅ	915500.00
3	የንግድ ኢንድስትሪና ትራንስፖርት ቢሮ	2100000.00
4	የሴቶች ጉዳይ ቢሮ	210000.00
5	የማይጨው ቴክኒክ ኮለጅ	800000.00
6	የትምህርት፣ ስልጠና እና ቴክኒክና ሙያ ኮሚሽን	1540000.00
7	ን11 ፒክኣፕ መኪና መግዣ	2050100.00
8	የቤቶች ልማት ኤጀንሲ	2000000.00
ጠቕላላ ድምር		10415600

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 16 ዓመት ቁ.12
መቐለ ሚያዝያ 2000 ዓ/ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

16ኛ ዓመት ቁ.12
መቀለ ሚያዝያ 2000ዓ/ም

አዋጅ ቁፅሪ 147/2000 ዓ/ም
ንስድራ ተኮር ፓኬጅ ተጠቀምቲ ዝውዕል ልቓሕ ውሕስና ንምፅዳኞ ዝወፀ አዋጅ

ኣብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብደደቢት ማይክሮ ፋይናንስን ሕብረት ስራሕ ማሕበራትን ኣቢሉ ንሓድሽትን ኣብ መጠናኸሪ ስራሕ ዝሕቆፉ ሓረስቶትን ከምኡ'ውን ኣብ ገጠር ንዝነበሩ መሬት ዘይብሎም መናእሰይን ዝውሃብ ናይ ስድራ ተኮር ፓኬጅ መፈፀሚ ዝውዕል ናይ ብር 424,500,000 (ኣርባዕተ ሚኢትን ዒስራን ኣርባዕተን ሚሊዮንን ሓሙሽተ ሚኢቲ ሽሕን ብር) ልቓሕ ውዕል ኣብ መንጎ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይን ንግዲ ባንኪ ኢትዮድያን ብዝፍረም ናይ ውሕስነት ስምምዕነት መሰረት ንክፍፀም ፣

ብመሰረት ፋይናንስ ምምሕዳር ኣዋጅ ቁፅሪ 26/1989 ዓንቀፅ 32 ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ትግራይ ውሕስና ልቓሕ ንምሃብ እዚ ኣዋጅ ኣውፂኡ ኣሎ።

1. <u>ሓፂር ርእሲ</u>

እዚ ኣዋጅ " ብደደቢት ማይክሮ ፋይናንስን ሕብረት ስራሕ ማሕበራት ኣቢሉ ኣብ ስድራ ተኮት ፓኬጅ ንዝሕቆፉ ሓረስቶትን መናእሰይ ዝውዕል ውሕስነት ልቓሕ ገንዘብ ንምፅዳኞ ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 147/2000" ተባሂሉ ክፅዋዕ ይከኣል።

አዋጅ ቁጥር 147/2000 ዓ/ም
ለቤተሰብ ተኮር ፓኬጅ ተጠቃሚዎች የሚውል የብድር ዋስትና ለማጽደቅ የወጣ አዋጅ

በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት በሚገኙ ደደቢት ማይክሮ ፋይናንስና ሕብረት ስራሕ ማህበራት አማካኝነት በቤተሰብ ተኮር ፓኬጅ ለሚታቀፉ አዲስና የማጠናከሪያ ስራ የሚያስፈልጋቸው ገበሬዎች እንዲሁም በገጠር ለሚኖሩ መሬት ለሌላቸው ወጣቶች ማስፈጸሚያ የሚውል የ424,500,000 ብር/አራት መቶ ሃያ አራት ሚሊዮን አምስት መቶ ሺ ብር/ ብድር ውል በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስትና የኢትዮድያ ንግድ ባንክ መካከል በሚፈረም የብድር ዋስትና ስምምነት መሰረት እንዲፈጸም ለማድረግ ፣

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት የፋይናንስ አተዳደር አዋጅ ቁጥር 26/1989 አንቀጽ 32 መሰረት የብድር ዋስትና ለመስጠት ይህ አዋጅ አውጥቷል።

1. <u>አጭር ርእስ</u>

ይህ አዋጅ "በደደቢት ማይክሮ ፋይናንስና ሕብረት ስራ ማህበራት አማካኝነት በቤተሰብ ተኮት ፓኬጅ ለሚታቀፉ ገበሬዎችና ወጣቶች የሚውል የገንዘብ ብድር ዋስትና ለማጽደቅ የወጣ አዋጅ ቁጥር 147/2000" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

www.abyssinialaw.com

2. **<u>ውሕስና ዝውሃቦ መጠን ልቓሕ</u>**

ደደቢት ማይክሮ ፋይናንስን ሕብረት ስራሕ ማሕበራት ድሕሪ ‘ዚ "ተለቃሕቲ" እንዳተብሃሉ ዝፅውዑ ብር 424,500,000 (ኣርባዕተ ሚኢትን ዒስራን ኣርባዕተን ሚሊዮንን ሓሙሽተ ሚኢቲ ሽሕን ብር) ክልቅሑ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ትግራይ ውሕስና ሂቡ ኣሎ።

3. **<u>ኣፈፃፅማ እቲ ውሕስና</u>**

1. እዚ ውሕስና ንሓደሽትን ኣብ መጠናኸሪ ዝሕቆፉ ሓረስቶትን ከምኡ'ውን ኣብ ገጠር ዝነብሩ መሬት ዘይብሎም መናእሰይን ዝውዕል ናይ ስድራ ተኮር ፓኬጅ መፈፀሚ ልቓሕ ኸይኑ ውዕል ካብ ዝተኣሰረሉ ጀሚሩ ንሓሙሽተ ዓመት ዝፀንሕ ይኸውን፣
2. ተለቃሕቲ ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተጠቐሰ ግዘ ውሽጢ እቲ ልቓሕ ክምልሱ ኣለዎም ፣
3. መጠን ወለድን ኣግባብ ኣመላልሳ ልቓሕን ናይ ትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስትን እቲ ባንክን ብዝገብርዎ ስምምዕነት ይውሰን።

4. **<u>ግቡእ ክልላዊ መንግስቲ</u>**

1. ተለቃሓይ ዝተለቀሑ ገንዘብ ብሙሉእ ወይ ብኽፋል ብእዋኑ ክምልስ እንተዘይኪኢኹ ካብ በጀት እዚ ክልል ተቐኒሱ ዝኽፈሉ ይኸውን፣
2. ክልል መንግስት ዘይተመለሰ ልቓሕ ብምእካብ ንዝተቐነሰ በጀት ክትክእ ኣለዎ።

5. **<u>እዚ ኣዋጅ ዝፀንዐሉ ግዘ</u>**

እዚ ኣዋጅ እቲ ውዕሊ ካብ ዝተኣሰረሉ ዕለት ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን።

ፀጋይ በርሀ

ፕሬዚደንት ብሄራዊ
ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
<u>መቐለ</u>

2. **<u>በዋስትና የሚሰጥ ብድር መጠን</u>**

ደደቢት ማይክሮ ፋይናንስና ሕብረት ስራ ማሕበራት ከዚህ በኋላ "ተበዳሪዎች" እየተባሉ የሚጠሩ ብር የሠ424,500,000 ብር/አራት መቶ ሃያ አራት ሚሊዮን አምስት መቶ ሺ ብር/ ከኢትዮድያ ንግድ ባንክ እንዲበደሩ የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ዋስትና ሰጥቷል።

3. **<u>የዋስትናው አፈጻጸም</u>**

1. ይህ ዋስትና ለአዲስና የማጠናከሪያ ስራ ለሚያስፈልጋቸው ገበሬዎች ፣ እንዲሁም በገጠር ለሚኖሩ መሬት የሌላቸው ወጣቶች ለቤተሰብ ተኮር ፓኬጅ ማስፈፀሚያ የሚውል ብድር ሆኖ ውሉ ከተፈረመበት ጀምሮ ለአምስት ዓመት የሚቆይ ይሆናል፣
2. ተበዳሪዎች በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 በተጠቀሰው ጊዜ ውስጥ ብድሩ መመለስ አለባቸው፣
3. የወለድ መጠንና ብድሩ የሚመለስበት አገባብ የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስትና ባንኩ የሚያደርጉት ስምምነት መሰረት ይወሰናል

4. **<u>የክልሉ መንግስት ግዴታ</u>**

1. ተበዳሪው የተበደረው ገንዘብ በሙሉ ወይም በከፊል በጊዜው መመለስ ካልቻለ ለክልሉ በጀት ተቀንሶ የሚከፈል ይሆናል ፣
2. የክልሉ መንግስት ያልተመለሰ ብድር በመሰብሰብ ለተቀነሰው በጀት መተካት አለበት።

5. **<u>ይህ አዋጅ የሚጽናበት ጊዜ</u>**

ይህ አዋጅ ውሉ ከተፈረመበት ቀን ጀምሮ የፀና ይሆናል ።

ፀጋይ በርሀ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስት ፕሬዝዳንት
<u>መቀሌ</u>

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 16 ዓመት ቁ.13
መቐለ 25 መጋቢት 2000 ዓ/ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

16ኛ ዓመት ቁ.13
መቀለ መጋቢ
25/2000ዓ/ም

አዋጅ ቁፅሪ 148/2000 ዓ/ም
አብ 2000 ዓ/ም ናይ ኤጀንሲ ልምዓት አባይቲ በጀት ንምውሳን ዝወፀ አዋጅ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

አብ 2000 በጀት ዓመት አብ ውሽጢ እዚ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ንዝፈፀሙ መንግስታዊ ስራሕትን ግልጋሎታትን ዝውዕል በጀት ብምፅዳኞ አብ ስራሕ ክውዕል ምግባር ኣድላይ ብምኻኑ፣
ብመሰረት አብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝተዋደደ ፕሮግራም ልምዓት አባይቲ ንምስራሕ ልቓሕ መፅደቂ አዋጅ ቁፅሪ 120/1999 ዓንቀፅ 3 ከምኡውን ሕገ -መንግስቲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስትቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49 (3) (ቸ) አብ ስራሕ ዝውዕል ዝስዕብ በጀት ተኣዊጁ ኣሎ።

1. <u>ሓፂር ርእሲ</u>

እዚ አዋጅ "ናይ 2000 በጀት ዓመት ንኤጀንሲ ልምዓት አባያቲ በጀት ንምውሳን ዝወፀ አዋጅ ቁፅሪ 148/2000" ተባሂሉ ክፅዋዕ ይከኣል።

2. <u>ፍልፍል በጀት</u>

ካብ ሓምለ 1/1999 ክሳብ ሰነ 30/2000 ዓ/ም አብ ዘለው በጀት ዘመን ካብ ዓዲ ውሽጢ ባንኪ ዝርከብ ልቓሕ ብር 217,320,000.00 (ክልተ ሚኢትን ዓሰርተ ሸውዓተ ሚልዮንን ሰለስተ ሚኢትን ዒስራን ሽሕ ብር) እዩ።

አዋጅ ቁጥር 148/2000 ዓ/ም
የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት በ2000 ዓ/ም የቤቶች ልማት ኤጀንሲ በጀት ለመወሰን የወጣ አዋጅ

በ2000 በጀት ዓመት በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ለሚሰሩ ስራዎችና አገልግሎቶች ማስፈፀሚያ የሚውል በጀት ፀድቆ ስራ ላይ እንዲውል ማድረግ አስፈላጊ በመሆኑ፣
በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የተቀናጀ የቤቶች ልማት ፕሮግራም ቤቶችን ለመስራት የብድር ማፅደቂያ አዋጅ ቁጥር 120/1999 ዓንቀፅ 3 እንደዚሁም የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ ህግ-መንግስት አንቀፅ 49 (3) (ተ) መሰረት ስራ ላይ የሚውል የሚከተለው በጀት ታውጇዋል።

1. <u>አጭር ርእስ</u>

ይህ አዋጅ " ለ2000 በጀት ዓመት ለቤቶች ልማት ኤጀንሲ በጀት ለመወሰን የወጣ አዋጅ ቁጥር 148/2000" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2. <u>የበጀት ምንጭ</u>

ከሓምሌ 1/1999 እስከ ሰኔ 30/2000 ላለው በጀት ዓመት ከአገር ውስጥ ባንክ ብድር የሚገኘውን 217,320,000.00 ብር (ሁለት መቶ አስራ ሰባት ሚሊዮን ሰወስት መቶ ሃያ ሺ ብር) ነው።

www.abyssinialaw.com

3. **<u>ድልድል በጀት</u>**

ኣብ 2000 በጀት ዓመት ኣብ ከተማታት ንዝህነፁ መንበሪ ኣባይቲ ዝውዕል ብር 217,320,000.00 (ክልተ ሚኢትን ዓሰርተ ሸውዓተ ሚልዮንን ሰለስተ ሚኢትን ዒስራን ሽሕ ብር) ካፒታል በጀት ንኤጀንሲ ልምዓት ኣባይቲ ዝተደልደለ እዩ።

4. **<u>ተወሳኺ ድንጋግ</u>**

ኣብ 1999 በጀት ዓመት ኣብ ዘተሰርሑ ኣባይቲ ብዝተፈጠረ ናህሪ ዋጋ ንዘጋጠመ በጀት ሕፅረት ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብከተማ ልምዓትን ኮንስትራክሽን ተፀኒዑ ብፋይናንስ ኢኮኖሚያዊ ልምዓት ተደጊፉ ንዝቐርበሉ መስተኻኽሊ በጀት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ በዚ ኣዋጅ ን2000 በጀት ዓመት ንኣባይቲ መህነፂ ካብ ዝመደቦ በጀት እንዳወሰነ ኣብ ስራሕ ከውዕል ይኽእል።

5. **<u>እዚ ኣዋጅ ዝፀንዐሉ ግዘ</u>**

እዚ ኣዋጅ ካብ 25 መጋቢት 2000 ዓ/ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን።

ፀጋይ በርሀ

ፕሬዚደንት ብሄራዊ
ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
<u>መቐለ</u>

3. <u>የበጀት ድልድል</u>

በ2000 በጀት ዓመት በከተሞች ለሚገነቡ የመኖሪያ ቤቶች የሚውል 217,320,000.00 ብር (ሁለት መቶ አስራ ሰባት ሚሊዮን ሰወስት መቶ ሃያ ሺ ብር) ካፒታል በጀት ለቤቶች ልማት ኤጀንሲ የተመደበ ነው።

4. <u>ተጫማሪ ድንጋጌ</u>

በ1999 በጀት ዓመት በተሰሩ ቤቶች በተፈጠረው የዋጋ ንረት ለአጋጠም የበጀት እጥረት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት በከተማ ልማትና ኮንስትራክሽን ቢሮ ተጠንቶ በቢሮ ፋይናንስና ኢኮኖሚያዊ ልማት ተደግፎ ለሚቐርብለት ማስተካከያ በጀት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት በዚህ አዋጅ ለ2000 በጀት ዓመት ለቤቶች ግንባታ ከመደበው በጀት እየወሰነ ስራ ላይ ሊያውል ይችላል።

5. **<u>ይህ አዋጅ የሚጽናበት ጊዜ</u>**

ይህ አዋጅ ከመጋቢት 25/2000 ዓ/ም ጀምሮ የፀና ይሆናል ።

ፀጋይ በርሀ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስት ፕሬዝዳንት
<u>መቀሌ</u>

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 16 ዓመት ቁ.14
መቐለ 25 መጋቢት 2000 ዓ/ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

16ኛ ዓመት ቁ.14
መቀለ መጋቢ
25/2000ዓ/ም

አዋጅ ቑፅሪ 149/2000 ዓ/ም
ኣብ 2000 ዓ/ም ንካልኣይ ግዘ ተወሳኺ በጀት ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

ኣብ 2000 በጀት ዓመት ኣብ ውሽጢ እዚ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ንዝፈፀሙ መንግስታዊ ስራሕትን ግልጋሎታትን ዝውዕል በጀት ብምፅዳኞ ኣብ ስራሕ ክውዕል ምግባር ኣድላይ ብምኻኑ፣

ብመሰረት ምምሕዳር ፋይናንስ ኣዋጅ ቑፅሪ 26/1989 ዓንቀፅ 21 ከምኡውን ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ -መንግስትን ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49 (3) (ቸ) ን 2000 ዓ/ም ኣብ ስራሕ ዝውዕል ዝስዕብ ተወሳኺ በጀት ተኣዊጁ ኣሎ።

1. <u>ሓፂር ርእሲ</u>

እዚ ኣዋጅ "ናይ 2000 በጀት ዓመት ተወሳኺ በጀት ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ ቑፅሪ 149/2000" ተባሂሉ ክፅዋዕ ይከኣል።

2. <u>ፍልፍል በጀት</u>

ካብ ሓምለ 1/1999 ክሳብ ሰነ 30/2000 ዓ/ም ኣብ ዘለዎ በጀት ዘመን ካብ መንግስቲ ኣየርላንድ ዝተውሃበ ሓገዝ ብሸርፊ ምውሳኽ ምኽንያት ዝርከብ ብር 12,400,000.00 (ብር ዓሰርተ ክልተ ሚልየንን ኣርባዕተ ሚኢት ሽሕን ብር) ይኸውን።

አዋጅ ቁጥር 149/2000 ዓ/ም
የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት በ2000 ዓ/ም ለሁለተኛ ግዜ ተጨማሪ በጀት ለመወሰን የወጣ አዋጅ

በ2000 በጀት ዓመት በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ለሚሰሩ ስራዎችና አገልግሎቶች ማስፈፀሚያ የሚውል በጀት ፀድቆ ስራ ላይ እንዲውል ማድረግ አስፈላጊ በመሆኑ፣

በክልሉ የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 26/1989 ዓንቀፅ 21 እና ተሻሽሎ በመጣው የክልሉ ህግ -መንግስት አንቀፅ 49 (3) (ተ) መሰረት በ2000 ዓ/ም ስራ ላይ የሚውል የሚከተለው ተጨማሪ በጀት አዋጅ ታውጇዋል።

1. <u>አጭር ርእስ</u>

ይህ አዋጅ " ለ2000 በጀት ዓመት ተጨማሪ በጀት ለመወሰን የወጣ አዋጅ ቁጥር 149/2000" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2. <u>የበጀት ምንጭ</u>

ከሓምሌ 1/1999 እስከ ሰኔ 30/2000 ላለው በጀት ዓመት ከመንግስት አየርላንድ የተሰጠ እርዳታ በምንዛሬ መጨመር ምክንያት የሚገኘው ብር 12,400,000.00 (አስራ ሁለት ሚሊዮን አራት መቶ ሺ ብር) ይሆናል።

www.abyssinialaw.com

3. **<u>ድልድል በጀት</u>**

ኣብ ወረዳታት ንዝህነፁ ጣብያታት ጥዕና መስርሒ ዝውዕል ብር 12,400,000.00 (ብር ዓሰርተ ክልተ ሚልየንን ኣርባዕተ ሚኢት ሽሕን ብር) ተወሳኺ ካፒታል በጀት ንክልል ቢሮ ሓለዋ ጥዕና ዝተደልደለ እዩ።

4. **<u>እዚ ኣዋጅ ዝፀንዐሉ ግዘ</u>**

እዚ ኣዋጅ ካብ 25 መጋቢት 2000 ዓ/ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን።

ፀጋይ በርሀ

ፕሬዚደንት ብሄራዊ
ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
<u>መቐለ</u>

3. **<u>የበጀት ድልድል</u>**

በወረዳዎች ለሚሰሩ ጤና ጣብያዎች የሚውል ብር 12,400,000.00 (አስራ ሁለት ሚሊዮን አራት መቶ ሺ ብር) ተጨማሪ ካፒታል በጀት ለክልል ጤና ጥበቃ ቢሮ የተመደበ ነው።

4. **<u>ይህ አዋጅ የሚጽናበት ጊዜ</u>**

ይህ አዋጅ ከመጋቢት 25/2000 ዓ/ም ጀምሮ የፀና ይሆናል ።

ፀጋይ በርሀ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስት ፕሬዝዳንት
<u>መቀሌ</u>

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 16 ዓመት ቁ.15
መቐለ 25 መጋቢት 2000 ዓ/ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

16ኛ ዓመት ቁ.15
መቀለ መጋቢ
25/2000ዓ/ም

ኣዋጅ ቑፅሪ 150/2000 ዓ/ም ውፅኢት መፅናዕቲ መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ኣሰራርሓ ኣብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ትግራይ ንምፍፃም ዝወፀ ኣዋጅ

ኣብ ክልልና ዝምዝገብ ዘሎ ቅልጡፍ ቁጠባዊ ዕብየት ቐፃልነት ንክህልዎ፣ ሰናይ ምምሕዳር ንምንጋስን ህንፀት ስርዓት ዲሞክራሲ ንምርግጋፅን ፣ ልዕልነት ሕግን መትከላት ዲሞክራስን መሰረት ዝገበረ ኣሰራርሓ ንምዝርጋሕ መሰረታዊ መሰረት ዝገበረ ኣሰራርሓ ንምዝርጋሕ መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ኣሰራርሓ ኣብ ተግባር ንምውዓል ዘኽእል ምችው ባይታ ምፍጣር ኣድላይ ምኻኑ ስለዝተኣመነሉ፣

መስርሕ ተሓታትነትን ግልፅነትን ዘረጋገፀ ፣ ፅሬትን ሰለጠንን ዘለዎ ግልጋሎት ብብቅዓት ንምሃብ ፣ ካብ ድኽነት ንምውፃእ ኣብ ዝግበር ፃዕሪ ውፅኢታዊ መፅናዕቲ መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ኣሰራርሓ ውፅኢታዊ ብዝኾነ ኣገባብ ተግባራዊ ንምግባር ኣብዚ ክልል ኣብ ዝርከቡ ኣብያተ ፅዮ መንግስቲ እናተሰርሓሎም ዝፀንሑ ትሕቲ ሕገ-መንግስቲ ዝኾኑ ሕግታት ፣ ኣሰራርሓታት ፣ ኣወዳድባታትን ኣሰራርሓ ብዝተረኽቡ ሓደኽቲ ኣሰራርሓታት ምትካእ ኣድላይ ኾይኑ ብምርካቡ፣

ኣዋጅ ቁጥር 150/2000 ዓ/ም የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት መሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ ጥናት ለማስፈጸም የወጣ ኣዋጅ

በክልላችን እየተመዘገበ ያለው ፈጣን የኢኮኖሚ እድገት ቀጣይነት እንዲኖረው ፣ መልካም አስተዳደር ለማንገስና ዲሞክራሲያዊ ስርዓት ግንባታ ለማረጋገጥ ፣ የህግ የበላይነትና የዲሞክራሲ መርሆዎች መሰረት ያደረገ አሰራር ለመዘርጋት መሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ ተግባራዊ ለማድረግ ምቹ ሁኔታ መፍጠር አስፋለጊ መሆኑ ስለታመነበት ፣

ተጠያቂነትና ግልፅነት አሰራር ያረጋገጠ ፣ ጥራትና ቅልጥፍና ያለው አገልግሎት በብቃት ለመስጠት ፣ ከድህነት ለመውጣት በሚደረግ ጥረት መሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ ውጤታማ በሆነ አገባብ ተግባራዊ ለማድረግ በዚህ ክልል በሚገኙ የመንግስት መስሪያ ቤቶች እየተሰራባቸው ያሉ ከሕገ-መንግስት በታች የሆኑ ህጎች ፣ አሰራሮች አደረጃጀቶችና ልምዶች በመሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ ጥናት በተገኙ አዳዲስ አሰራሮች መተካት አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፣

www.abyssinialaw.com

ቤት ምኽሪ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብመሰረት ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ-መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49/3/ሀ/ እዚ ዝስዕብ ኣዋጅ ኣውፂኡ ኣሎ።

1. <u>ሓፂር ርእሲ</u>

እዚ ኣዋጅ "ውፅኢት መፅናዕቲ መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ኣሰራርሓ ኣብ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ንምፍፃም ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 150/2000" ተባሂሉ ክጥቀስ ይኽእል።

2. <u>ትርጉም</u>

ኣብ ውሽጢ እዚ ኣዋጅ

1. "መንግስታዊ ቤት ዕዮ" ማለት ብናይዚ ክልል መንግስቲ በጀት በሙሉእ ወይ ብኽፋል ዝመሓደር ቢሮ ፣ ቤት ፅሕፈት ፣ በዓል መዚ ፣ ኮሚሽን ፣ ትካል ፣ ኤጀንስን ካልኦት መንግስታዊ ኣካላት ዝሓወሰ'ዩ፣
2. "ቢሮ" ማለት ቢሮ ህንፀት ዓቕሚ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ 'ዩ።
3. "መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ኣሰራርሓ" ማለት ንምንጋስ ሰናይ ምምሕዳር ፣ ንምስፋን ዲሞክራስን ምንካይ ድኽነትን መሰረታውን ሱር በቆስን ዝኾነ ለውጢ ዘረጋግፅ ፣ዓብይ ዝላ ዝፈጥር ከይዲ'ዩ።

3. <u>ወሰን ተፈፃምነት</u>

እዚ ኣዋጅ መፅናዕቲ መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ኣሰራርሓ ወዲኦም እቲ መፅናዕቲ ተግባራዊ ንዝገበሩ ናይዚ ክልል ኣብያተ ዕዮ መንግስቲ ተፈፃምነት ይህልዎ።

4. <u>ምትግባር መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ኣሰራርሓ</u>

ኣብ ውሽጢ እዚ ክልል ዝርከቡ መንግስቲ ቤት ዕዮታት መፅናዕቲ መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ኣሰራርሓ ድሕሪ ምጥቕላል ብቤት ምኽሪ ፈፃሚ ስራሕ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ምስፀደቖ እቲ ውፅኢት መፅናዕቲ ዝኾነ ሓዱሽ ለውጢ ኣብ ተግባር እንትውዕል ምስ ስልጣን ናይዚ ክልል መንግስቲ ዝኾኑ ኣብ ስራሕ ዘለው ኣዋጃት ፣ ደንብታትን መምርሕታትን ወይ ዝተለመዱ

የትግራይ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ህገ- መንግስት አንቀጽ 49/3/ሀ/ የሚከተለው አዋጅ አውጥቷል።

1. <u>አጭር ርእስ</u>

ይህ አዋጅ "በትግራይ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስት መሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ ጥናት ውጤት ለማስፈጸም የወጣ አዋጅ ቁጥር 150/2000" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2. <u>ትርጉም</u>

በዚህ አዋጅ ውስጥ፦

1. "የመንግስት መስሪያ ቤት" ማለት በዚህ ክልል መንግስት በጀት ሙሉ በሙሉ ወይም በከፊል የሚተዳደር ቢሮ ፣ ፅሕፈት ቤት ፣ ባለስልጣን ፣ ኮሚሽን ፣ ድርጅት /ተቋም/ ኤጀንሲና ሌሎች የመንግስት አካላትን የሚጨምር ነው፣
2. "ቢሮ" ማለት የትግራይ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስት የአቅም ግንባታ ቢሮ ነው፣
3. "መሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ" ማለት መልካም አስተዳደር ለማንገስ፣ ዲሞክራሲ ለማስፈንና ድህነት ለመቀነስ መሰረታዊና ስር ነቀል የሆነ ለውጥ የሚያረግጥ ትልቅ ለውጥ /እድገት/ የሚፈጥር ሂደት ነው።

3. <u>ተፈፃሚነት ወሰን</u>

ይህ አዋጅ መሰረታዊ የስራ ሂደት ለወጥ ጥናት አጠናቀው ጥናቱ ተግባራዊ በሚያደርጉ የዚህ ክልል መንግስታዊ መስሪያ ቤት ተፈፃሚ ይሆናል።

4. <u>መሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ አተገባበር</u>

በዚህ ክልል ውስጥ የሚገኙ መንግስታዊ መሰሪያ ቤቶች መሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ ጥናት አጠናቀው በትግራይ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስት የስራ አስፈፃሚ ኮሚቴ ከፀደቀ በኋላ የጥናቱ ውጤት የሆነው አዲስ ለውጥ በተግባር ላይ ሲውል በዚህ ክልል መንግስት ስልጣን የወጡ በስራ ላይ ያሉ ኣዋጆት ፣ ደንቦችና መመሪያዎች ወይም የተለመዱ

www.abyssinialaw.com

ኣሰራርሓታትን እንትጓነፅ እቲ በቲ መፅናዕቲ መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ኣሰራርሓ ዝተረኽበ ሓዱሽ ከይዲ ኣሰራርሓ ተፈፃሚ ይኸውን።

5. <u>ደንብን መምርሒን ናይ ምውፃእ ስልጣን</u>

1. ቤት ምኽሪ ፈፃሚ ስራሕ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ነቲ መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ኣሰራርሓ መፈፀሚ ዝኸውን ደንቢ ከውፅእ ይኽእል፣
2. እቲ ቢሮ ነዚ ኣዋጅን ነቲ ኣዋጅ ሰዒቡ ንዝወፅእ ደንቢ ንምትግባር ዘኽእል ዝርዝር ናይ ኣፈፃፅማ መምርሒ ከውፅእ ይኽእል።

6. <u>እዚ ኣዋጅ ኣብ ስራሕ ዝፀንሐሉ ግዘ</u>

እዚ ኣዋጅ ኣብ ስራሕ ዝፀንሕ ካብ 25 መጋቢት 2000 ዓ/ም ጀሚሩ ከኸም ኩነታቱ እናተራኣየ ክሳብ 2 ዓመት ጥራሕ ይኸውን።

ፀጋይ በርሀ

ፕሬዚደንት ብሄራዊ
ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
<u>መቐለ</u>

ኣሰራሮች ጋር ሲጋጭ በመሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ ጥናት የተገኘ አዲስ አሰራር ተፈፃሚ ይሆናል።

5. <u>ደንብና መመሪያን የማውጣት ስልጣን</u>

1. የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የስራ ኣስፈፃሚ ምክር ቤት ለመሰረታዊ የስራ ሂደቱ ለውጥ ማስፈጸሚያ የሚሆን ደንብ ሊያወጣ ይችላል፣
2. ቢሮው አዋጁንና አዋጁን ተከትሎ ለሚወጣ ደንብ ለማስፈጸም የሚያስችል ዝርዝር የአፈፃፅም መመሪያ ሊያወጣ ይችላል።

6. <u>አዋጅ በስራ ላይ የሚቆይበት ጊዜ</u>

ይህ አዋጅ በስራ ላይ የሚቆይበት ከመጋቢት 25/2000 ዓ/ም ጀምሮ እንደየሁኔታው እየታየ እስከ 2 ዓመት ብቻ የሆናል።

ፀጋይ በርሀ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስት ፕሬዝዳንት
<u>መቀሌ</u>

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 16 ዓመት ቁ.16
መቐለ 2 ሓምለ 2000 ዓ/ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

16ኛ ዓመት ቁ.16
መቀለ ሓመለ 2/2000ዓ/ም

አዋጅ ቑፅሪ 151/2000 ዓ/ም ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝሃንያም ወይ ዘማሓድሮም ኣባይቲ ንምምሕላፍን ኣፈፃፅምኡ ንምውሳንን ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 119/1999 ንምምሕያሽ ዝወፀ ኣዋጅ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝሃንያም ወይ ዘማሓድሮም ኣባይቲ ንምምሕላፍን ኣፈፃፅምኡ ንምውሳንን ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 119//1999 ምምሕያሽ ኣድላይ ኾይኑ ስለዝተረኽበ፣
ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብመሰረት ዝተመሓየሸ ሕገ-መንግስቲ ክልል ትግራይ ዓንቀፅ 49/3/ሀ/ እዚ ዝስዕብ ኣዋጅ ኣውፂኡ ኣሎ።

1. ሓፂር ርእሲ
እዚ ኣዋጅ " ኣዋጅ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝሃነያም ወይ ዘማሓድሮም ኣባይቲ ንምምሕላፍን ኣፈፃፅምኡ ንምውሳንን ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 119/1999 ንምምሕያሽ ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 151/2000" ተባሂሉ ክጥቀስ ይኽእል።

2. መማሓየሺ
ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝሃንያም ወይ ዘማሓድሮም ኣባይቲ ንምምሕላፍን ኣፈፃፅምኡን ንምውሳንን ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 119/1999 ከም ዝስዕብ ተመሓይሹ ኣሎ
1. ኣብቲ ኣዋጅ ኣብ ዓንቀፅ 2/1/ሀ ዝተገለፀ ድንጋገ ከም ዝስዕብ ተመሓይሹ ኣሎ።

አዋጅ ቁጥር 151/2000 ዓ/ም የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የሚገነባቸው ወይም የሚያስተዳድራቸው ቤቶች ለማስተላለፍና አፈፃፀሙን ለመወሰን የወጣ አዋጅ ቁጥር 119/1999 ለማሻሻል የወጣ አዋጅ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የገነባቸው ወይም የሚስተዳድራቸው ቤቶች ለማስተላለፍና አፈፃፀሙ ለመወሰን የወጣው አዋጅ ቁጥር 119/1999 ማሻሻል አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፣
የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት በተሻሻለው የትግራይ ክልል ህገ- መንግስት አንቀጽ 49/3/ሀ/ መሰረት የሚከተለው አዋጅ አውጥቷል።

1. አጭር ርእስ
ይህ አዋጅ " በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የሚገነባቸው ወይም የሚያስተዳድራቸውን ቤቶች ለማስተላለፍና አፈፃፀሙን ለመወሰን የወጣው አዋጅ ቁጥር 119/1999 ለማሻሻል የወጣ አዋጅ ቁጥር 151/2000" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2. ማሻሻያ
የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የሚገነባቸው ወይም የሚያስተዳድራቸው ቤቶች ለማስተላለፍና አፈፃፀሙ ለመወሰን የወጣው አዋጅ ቁጥር 119/1999 እንደሚከተለው ተሻሽለዋል።
1. በአዋጁ አንቀጽ 2/1/ሀ የተገለፀው ድንጋጌ እንደሚከተለው ተሻሽለዋል፦

ናይ ሓደ ዋጋ ያንዱ ዋጋ	ብር8.30

ነጋሪት ጋዜጣ ቁ.ፖ.ሳ ነጋሪት ጋዜጣ ፖ.ሳ.ቁ	291

www.abyssinialaw.com

ሀ. ብመሰረት ዓንቀፅ 4 እዚ ኣዋጅ ተፃሪዩ ኣብቲ ከተማታት ትግራይ ብሽሙ ይኹን ብሽም በዓልቲ ሓዳሩ ናይ ሓባር ንብረት ዝኾነ መንበሪ ገዛ ወይ መስሪሒ ቦታ ዘይብሉ መመልከቲ ክሳብ ዘቕረበሉ ዕለት ኣብ ዝነብረሉ ከተማ እንተነኣሰ ንተኽታታሊ ሽዱሽተ ኣዋርሕ ዝነበረ፣	ሀ. በአዋጁ አንቀጽ 4 መሰረት ተጣርቶ በትግራይ ከተሞች በሰሙ ይሁን በባለቤቱ ስም የጋራ ንብረት የሆነ የመኖርያለ ቤት ወይም መስሪያ ቦታ የሌለው ማመልከቻ እስከ አቀረበበት ቀን በሚኖርበት ከተማ ቢያንስ ለተከታተይ ስድስት ወራት የኖረ፣
2. ናይ እቲ ኣዋጅ ዓንቀፅ 2 ንኡስ ዓንቀፅ 7 ተሰሪዙ በዚ ዝስዕብ ተመሓይሹ ኣሎ "ህንፀት ወፀኢ" ማለት እቲ ኤጀንሲ ንሕድሕድ ተጠቃሚ ዘገልግል ገዛ ኣብ ውሽጢ ገዛን ከባቢኡ ንዘሎ ናይ ውሽጣ ውሽጡ መንገድን ካልኦት ስራሕቲ መሰረት ልምዓት ንሓበራዊ ጥቕሚ ግልጋሎት ዝውዕሉ ንምስራሕ ዝወፀ ወፃኢ ዝሓወሰ'ዩ፣	2. የአዋጅ አንቀጽ 2 ንኡስ አንቀጽ 7 ተሽሮ በሚከተለው ተተክተዋል። "የግንባታ ወጪ" ማለት የቤቶች የልማት ኤጀንሲ ለእያንዳንዱ ተጠቃሚ የሚያገለግለውን ቤት ፣ በቤቱ ውስጥ እና አከባቢው ያለውን የውስጥ ለውስጥ መንገድ እና ሌሎች የመሰረተ ልማት ለጋራ ጥቅም አገልግሎት የሚውሉ ያወጣውን ወጪ ይጨምራል፣
3. ኣብቲ ኣዋጅ ዓንቀፅ 2 ንኡስ ዓንቀፅ 11 ቀሚሉ እዚ ዝስዕብ ሓዱሽ ንኡስ ዓንቀፅ ተወሲኹ ኣሎ። 12 "መራሕቲ ስድራ ደቂ ኣንስትዮ" ማለት ሓዳር ዘይብለን ዓርሰን ኪኢለን ስድራ ዘማሓድራ ደቂ ኣንስትዮ እየን።	3. በአዋጅ አንቀጽ 2 ንኡስ አንቀጽ 11ቀጥሎ የሚከተለውን አዲስ ንኡስ አንቀጽ ተጨምሮዋል። 12 "እማወራ ሴቶች" ማለት ትዳር የሌላቸው ራሳቸው ችለው ቤተሰብ የሚያስተዳድሩ ሴቶች ናቸው፣
4. ኣብቲ ኣዋጅ ዓንቀፅ 4 ንኡስ ዓንቀፅ 2/ሰ/ ዘሎ "ወይ ከባቢኡ" ዝብል ሓረግ ተሰሪዙ ኣሎ።	4. በአዋጅ አንቀጽ 4 ንኡስ አንቀጽ 2/ረ/ ያለው "ወይም በከተማው ዙሪያ አከባቢ" የሚል ሃረግ ተሰርዘዋል።
5. ዓንቀፅ 6 እቲ ኣዋጅ ሙሉእ ብሙሉእ ተሰሪዙ በዚ ዝስዕብ ተመሓይሹ ኣሎ፦	5. የአዋጁ አንቀጽ 6 ሙሉ በሙሉ ተሰርዞ እንደመኪተለው ተሻሽለዋል፦
1. በቲ ኤጀንሲ ዝተሃነፁ ኣባይቲ ናብ ተጠቕምቲ ዝመሓላለፉሉ ስርዓት ብዕጫ ይኽውን፣	1. በኤጀንሲው የተገነቡ ቤቶች ወደ ተጠቃሚ የሚተላለፍበት ስርዓት በእጣ ይሆናል፣
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተደንገገ እንተሃለወ'ውን ብምኽንያት ስራሕቲ ልምዓት ንዝልዓሉ ደለይቲ ገዛ ብቀዳምነት ናይ ምዕዳግ መሰሎም ዝተሓለወ እዩ፣	2. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 የደነገገው ቢኖርም በልማት ስራ ምክንያት ለሚፈናቀሉ ቤት ፈለጊዎች በቅድሚያ የመግዛት መብታቸው የተጠበቀ ነው፣
3. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1ን 2ን ዝተደንገገ እንተሃለ'ውን እቲ ኤጀንሲ ካብ ዘማሓላልፎም በዝሒ ኣባይቲ ውሽጢ እቶም 20% መራሕቲ ስድራ ደቂ ኣንስትዮ ኣብ ሞንጎኡን ብዝግበር ዕጫ ብቀዳምነት ናይ ምዕዳግ መሰል ኣለወን፣	3. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 እና 2 የተደነገገው ቢኖርም ኤጀንሲው ከሚያስተላልፋቸው ከገነባቸው ቤቶች ውስጥ 20% እማወራዎች በመካከላቸው በሚደረግ የእጣ ስነ-ስርዓት በቅድምያ የመግዛት መብት አላቸው፣
4. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 3 ዝተገለፀ እንተሃለወ'ውን ካብቲ 20% ዕጫ ዘይበፅሓን መራሕሰቲ ስድራን ካልኦት ዕድሜኤን 18 ዝመልኣን ደለይቲ ገዛ ደቂ ኣንስትዮ ኣብቲ ዝቐረየ ዝማሓላለፍ ገዛ ማዕረ ምስ ደቂ ተባዕትዮ ብዕጫ ተወዳዲሩ ናይ ምዕዳግ መሰለን ዝተሓለወ እዩ።	4. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 3 የተደነገገው ቢኖርም ከ20% እጣ ያልደረሳቸው እማወራዎች እና ሌሎች እድሜኣቸው 10 ዓመት የሞላቸው ቤት ፈላጊ ሴቶች በቀሩት የሚተላለፉ ቤቶች ከወንዶች እኩል በእጣ ተወዳድረው የመግዛት መብታቸው የተጠበቀ ነው።
6. ኣብ ዓንቀፅ 9 ንኡስ ዓንቀፅ 3/ለ/ ቀሚሉ እዚ ዝስዕብ ንኡስ ዓንቀፅ/ሐ/ ተወሲኹ ኣሎ። ሐ.ንስራሕቲ ንግዲ ዝሽየጥ ኣባይቲ ክሳብ 5 ዓመት፣	6. በአንቀጽ 9 ንኡስ አንቀጽ 3 /ለ/ ቀጥሎ የሚከተለው ንኡስ አንቀጽ /ሐ/ ተጨምሯል፣ ሐ. ለንግድ ስራ የሚሸጥ እስከ 5 ዓመት፣
7. ዓንቀፅ 10 ንኡስ ዓንቀፅ /ለ/ ን 3/መ/ን ተሰሪዞም ኣለው ፣	7. አንቀፅ 10 ንኡስ አንቀጽ /ለ/ እና 3/መ/ ተሰርዟል፣

www.abyssinialaw.com

8. ዓንቀፅ 16 ንኡስ ዓንቀፅ 1/መ/ "ወይ ከባቢ ከተማ" ዝብል ሓረግ ተሰሪዙ ኣሎ፣
9. ዓንቀፅ 18/1/ ተሰሪዙ በዚ ዝስዕብ ሓዱሽ ዓንቀፅ ተተኪኡ ኣለ።
"/1/ ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 5 ዝተገበረ ምፅራይ ኣብ ደላይ ገዛ ከይምዝገብ ተኸልኪ ወይ ኣብ ዓንቀፅ 6 ዝተቐመጠ መሰል ምግዛእ ቀዳምነት ኣይተሓለወለይን ወይ ውዕሊ ብዘይኣግባብ ፈሪሱኒ ዝብል ጥርዓን መቕረቢ ገዛ ንኽዕደግ ኣብ ዘመልከተሉ ወይ ዝዓደጎ ገዛ ኣብ ዝርከበሉ ከተማ ንዝስየም ኮሚቴ መፃረይ ጥርዓን ጥርዓኑ ክቕርብን ምምሕዳራዊ ውሳነ ክረክብን ይኽእል"።
10. ኣብ ዓንቀፅ 18 ካብ ንኡስ ዓንቀፅ 5 ቀሚሉ እዚ ዝስዕብ ሓዱሽ ንኡስ ዓንቀፅ 6 ተወሲኹ ኣሎ።
6 በቲ መፃረይ ኮሚቴ ውሳነ ዘይዓገበ በዓል ጉዳይ ናይ ሕጊ ስሕተት ተፈፂሙ እዩ ኢሉ ስልጣን ናብዘለዎ ስሩዕ ቤት ፍርዲ ይግበኣኒ ናይ ምባል መሰል ኣለዎ።
11. ዓንቀፅ 18 ንኡስ ዓንቀፅ 6 ንኡስ ዓንቀፅ 7 ኮይኑ ኣሎ።

3. <u>መሰጋገሪ ድንጋጌ</u>

ኣብዚ መማሓየሺ ኣዋጅ ዓንቀፅ 6 ዝተገለፀ ሕልው ኾይኑ ናይ መጀመሪያ ዙር ምምሕላፍ ኣባይቲ እቲ ኤጀንሲ መዝጊብዎም ንዝፀንሐ ደላይቲ ገዛ ዝሸየጥ ኾይኑ ዝርዝሩ እቲ ቢሮ ብዘውፅኦ መምርሒ ይውሰን።

4. <u>እዚ ኣዋጅ ዝፀንዐሉ ግዘ</u>

እዚ ኣዋጅ ካብ 2 ሓምለ 2000 ዓ/ም ጀሚሩ ዝፀንዕ ይኽውን።

ፀጋይ በርሀ

ፕሬዚደንት ብሄራዊ
ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
<u>መቐለ</u>

8. አንቀፅ 16 ንኡስ አንቀፅ 1/መ/ "ወይም በከተማው አከባቢ" የሚለው ሃረግ ተሰርዘዋል።
9. አንቀፅ 18/1/ ተሰሪዙ በሚከተለው አዲስ አንቀጽ ተተክቷል፣
"/1/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 5 መሰረት በተደረገ ማጣሪያ በቤት ፈለጊነት እንዳል መዘገብ ተከለከልኩ ወይም በአንቀጽ 6 የተቀመጠው የቅድሚያ መግዛት መብት አልተጠበቀልኝም ወይም ውል ያለአግባብ ፈረሰብኝ የሚል አቤቱታ አቅራቢ ቤት ለመግዛት ባመለከተበት ወይም የገዛው ቤት በሚገኝበት ከተማ ለሚሰየም ቅሬታ አጣሪ ኮሚቴ አቤቱታውን ማቅረብና የአስተዳደራዊ ውሳኔ ማግኘት ይችላል"።
10. ከአንቀጽ 18 ንኡስ አንቀጽ 5 ቀጥሎ የሚከተለው አዲስ ንኡስ አንቀጽ 6 ተጨምራል።
6 በአጣሪ ኮሚቴው በተሰጠ ውሳኔ ያልረካ ባለጉዳይ የህግ ስሕተት ተፈጽሟል ብሎ ስልጣን ላለው መደበኛ ፍርድቤት ይግባኝ የማለት መብት አለው ።
11. አንቀፅ 18 ንኡስ አንቀጽ 6 ንኡስ አንቀጽ 7 ሆኗል።

3. <u>መሸጋገሪያ ድንጋጌ</u>

በዚህ ማሻሻያ አዋጅ አንቀጽ 6 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የመጀመሪያ ዙር ቤቶች የሚተላለፉት ኤጀንሲው መዝግቧቸው ለቆዩ ቤት ፈላጊዎች የሚሸጥ ሁኖ ዝርዝሩ ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል።

4. <u>አዋጅ የሚፀናበት ጊዜ</u>

ይህ አዋጅ ከሓምሌ 02/2000 ዓ/ም ጀምሮ የጸና የሆናል።

ፀጋይ በርሀ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስት ፕሬዝዳንት
<u>መቀሌ</u>

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 16 ዓመት ቁ.17
መቐለ 2 ሓምለ 2000 ዓ/ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

16ኛ ዓመት ቁ.17
መቀለ ሓመለ 2/2000ዓ/ም

አዋጅ ቑፅሪ 152/2000 ዓ/ም
ማእኸል መሰልጠኒ ሰብ ሞያ ኣካላት ፍትሒ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ንምጥያሽ ዝወፀ ኣዋጅ

ኣብ ህንፀት ዲሞክራሲ ፣ ምስፋን ሰላም ፣ ምርግጋፅ ልምዓትን ሕገ-መንግስታዊ ስርዓት ኣብ ምሕላውን ዳያኑን ዓቀብቲ ሕግን ዘይትካእ ግደ ስለዘለዎም ብዝግባእ ምስልጣን ኣድላይ ብምኻኑ፣

ኣብቲ ፍትሒ ስርዓት ውሽጢ ዳያኑን ዓቀብቲ ሕግን ካልኦት ሰብ ሞያን ብቁፅ ንምግባር ዘየቋርፅን ቕፃልነት ዘለዎን ስልጠና ምሃብ ኣድላይ ብምኻኑ፣

ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብመሰረት ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ-መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49/3/ሀ/ እዚ ዝስዕብ ኣዋጅ ኣውፂኡ ኣሎ።

1. <u>ሓፂር ርእሲ</u>

እዚ ኣዋጅ " ማእኸል መሰልጠኒ ሰብ ሞያ ኣካላት ፍትሒ ንምጥያሽ ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 152/2000" ተባሂሉ ክጥቀሰ ይኽእል።

አዋጅ ቁጥር 152/2000 ዓ/ም
የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የፍትህ አካላት ባለሙያዎች ማሰልጠኛ ማእከል ለማቋቋም የወጣ አዋጅ

በዲሞክራሲ ግንባታ ፣ ሰላም ማስፈን፣ ልማት ማረጋገጥና ሕገ-መንግስታዊ ስርዓቱን በመጠበቅ ዳኞችና ዓቃብያነ ህጎች የማይተካ ሚና ስለላቸው በሚገባ ማሰልጠን አስፈላጊ በመሆኑ፣

በፍትህ ስርዓቱ ውስጥ ዳኞችና አቃብያነ ህጎች እና ሌሎች ባለሙያዎች ብቁ ለማድረግ የማያቋርጥ ቀጣይነት ያለው ስልጠና መስጠት አስፈላጊ በመሆኑ፣

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ህገ- መንግስት አንቀጽ 49/3/ሀ/ መሰረት የሚከተለው አዋጅ አውጥቷል።

1. <u>አጭር ርእስ</u>

ይህ አዋጅ "የፍትህ አካላት ባለሙያዎች የስልጠና ማእከልን ለማቋቋም የወጣ አዋጅ ቁጥር 152/2000" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

www.abyssinialaw.com

2. ትርጉም

1. "ኣካላትፍትሒ" ማለት ብዋናነት ኣብያተ ፍርድን ቢሮ ፍትሕን ኮይኑ ምስ ስራሕቲ ፍትሒ ዝተተሓሓዘ ስራሕ ዝሰርሑ ካልኦት ኣካላት ክውስኽ ይኽእል፣
2. "ሰብ ሞያ ኣካላት ፍትሒ" ማለት ብዋናነት ዳያኑን ዓቀብቲ ሕግን ፣ ኮይኖም ኣብ ውሽጢ ኣካላት ፍትሒ ዝሰርሑ ካልኦት ሰብ ሙያ ክውስኽ ይኽእል፣
3. "ክልል" ማለት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዩ።

3. ምጥያሽ

1. ማእኸል ስልጠና ኣካላት ፍትሒ ድሕሪ 'ዚ "ማእኸል ስልጠና" እንዳተብሃለ ዝፅዋዕ በዚ ኣዋጅ ተጣይሹ ኣሎ፣
2. ተፀዋዕነት እቲ ማእኸል ስልጠና ንክልል ርእሰ ምምሕዳር ይኽውን።

4. ቦታ መሰልጠኒ ማእኸል

ቦታ እቲ ማእኸል ስልጠና ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ክልል ትግራይ ኣብ ዝወሰኖ ይኽውን።

5. ዕላማ

ናይቲ ማእኸል ስልጠና ዕላማ፦

1. እቲ ስርዓት ፍትሒ ዝለዓለ ሞያዊ ብቕዓትን ስነ-ምግባርን ከምኡ'ውን ህዝባዊ ኣመኔታ ዘለዎምን ንሕገ-መንግስታዊ ስርዓት ንምኽባርን ክኽበር ንምግባርን ብፅንዓት ጠጠው ዝበሉ ኪኢላታት ዝተሓነፀ ክኽውን ምግባር፣
2. ኣብ መትከላት ልዕልነት ሕጊ ግልፅነትን ተሓታትነትን ዝተመስረተን ዝተዋደደን ኣወሃህባ ስርዓት ፍትሒ ንምምፃእ ፣
3. ፍትሓዊ ፣ ተግማታይ ፣ ተበፃሓይ ስሉጥን ውፅኢታዊን ስርዓት ፍትሒ ምስፋን ዘኽእል ብቕዓልነት ዝዓብን ተኽታታልነት ዘለዎን ስልጠና ምክያድ ይኽውን።

2. ትርጓሜ

1. "የፍትሕ አካላት" ማለት በዋነኝነት ፍርድ ቤቶችና ፍትህ ቢሮ ሆኖ እንደ አግባብነቱ ክፍትህ ስራ ጋር የተያያዘ ስራ የሚሰሩ ሌሎች አካላት ሊጨምር ይችላል፣
2. "የፍትህ አካላት ባለሙያዎች" ማለት በዋነኝነት ዳኞችና ዐቃብያነ ህግ ፣ሆኖው በፍትህ አካላት ውስጥ የሚሰሩ ሌሎች ሙያተኞችን ሊጨምር ይችላል፣
3. "ክልል" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ነው።

3. ማቋቋም

1. የፍትህ አካላት ስልጠና ማእከል ከዚህ በኋላ "የስልጠና ማእከል" እየተባለ የሚጠራ በዚህ አዋጅ ተቋቁሟል፣
2. የስልጠናው ማእከል ተጠሪነት ለክልሉ ርእሰ መስተዳድር ይሆናል።

4. የማሰልጠኛው ማእከል ቦታ

የስልጠናው ማእከል ቦታ የክልል ትግራይ ስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት በሚወስነው ይሆናል።

5. ዓላማ

የስልጠናው ማእከል ዓላማ፦

1. የፍትህ ስርአቱ ከፍተኛ የሙያ ብቃትና ስ-ምግባር እንዲሁም ህዝባዊ አመኔታ ያላቸውና ለህገ-መንግስታዊ ስርዓት መከበርና እነዲከበር ለማድረግ በጽናት በሚቆሙ ሙያተኞች የተገነባ እንዲሆን ለማድረግ፣
2. በህግ የበላይነት ፣ በግልፅነትና ተጠያቂነት መርሆዎች ላይ የተመሰረት የተቀናጀ የፍትህ አሰጣጥ ስርዓት ለማምጣት ፣
3. ፍትሃዊ ፣ ተደራሽ ፣ የሚገመት ቀልጣፋነ ውጤታማ የፍትህ ስርዓት ለማስፈን በቀጣይነት የሚያድግና ተከታታይነት ያለው ስልጠና መካሄድ ይሆናል።

www.abyssinialaw.com

6. <u>ስልጣንን ተግባርን</u>

እቲ ማእኸል ስልጠና ዝስዕቡ ስልጣንን ተግባርን ይህልውዎ፦

1. ኣብ ውሽጢ ፍትሒ ኣካላት ክልልና ብዳይነት ፣ ብዓቃቢ ሕግነት ፣ ብተኸላኸሊ ጠበቓነት ወይ ብሬጅስትራርነትን ብካልኦት ምስቲ ስርዓት ፍትሒ ተዛማድነት ዘለዎም ሞያታት ውሽጢ ዝሰርሑ ኣብቲ ስርዓት ዝሕወሱ ሰብ ሙያ ሕጊ ስልጠናታት ምሃብ ፣
2. ኣብ ውሽጢ ኣካላት ፍትሒ እዚ ክልል ኣብ ስራሕ ዝርከቡ ዳያኑ ፣ ዓቀብቲ ሕጊ፣ ተኻላኻሊ ጠበቓታት ሬጅስትራራትን ካልኦት ኣብቲ ፍትሒ ስርዓት ውሽጢ ንዝርከቡ ሰብ ሙያ ናይ ሙያ ብቕዓቶም ክዓቢ ንምግባር ኣብ ዘኽእለሎም ጉዳያት ዙሪያ ቐፃልነት ዘለዎም ኣብ ክሊ ስረሖም ስልጠናታት ምሃብ፣
3. ነቲ ስርዓት ፍትሒ ምምሕያሽ ዝሕግዝ መፅናዕትን ምርምርን ብምክያድ ናይ ውሳኔ ሓሳብ ምፍልፋል ፣
4. ባዕሉ ወይ ምስ ካልኦት ኣብ ዓዲ ውሽጢ ዝርከቡ ናይ ስልጠናን ምርምርን ትካላት ትምህርቲ ብምውዳድ ነቲ ስርዓት ፍትሒ ምጥንኻር ኣበርክቶ /ግደ/ ዘለዎም ናይ ሕግን ፍትሕን ጉዳያት ምምኻርን መመሓየሺ ሓሳባት ምፍልፋልን፣
5. ኣድለይቲ ዝኾኑ ናይ ስልጠና ማተሪያላት ምእካብ ፣ ምድላው ፣ ምስርጫው ፣
6. ካልኦት ናይቲ ስልጠና ማእኸል ዕላማን ሽቶን መሰረት ዝገበሩ ተዛመድቲ ተግባራት ምፍፃም።
7. ብቕዓት መረጋገፂ ወረቐት ምስክር የህብ። ዝርዝር ኣግባብ ኣዋሃህብኡ ብደንቢ ይወሰን።

7. <u>ኣወዳድባ እቲ ምእኸል መሰልጠኒ</u>

እቲ ማእኸል ስልጠና ፦

1. ካውንስል ስልጠና ፣
2. ሓደ መካየዲ ስራሕ፣
3. ሓደ ምክትል ኣካይዲ ስራሕ፣
4. ካልኦት ነቲ ናይ ማእኸል ስራሕ ዝፍፅሙ ኣድለይቲ ዝኾኑ ሰራሕተኛታት ይህልውዎ።

6. <u>ስልጣንና ተግባር</u>

የስልጠና ማእከሉ የሚከተሉት ስልጣንና ተግባራት ይኖሩታል፦

1. በክልላችን የፍትህ አካላት ውስጥ በዳኝነት በአቃቤ ህግነት ፣ በተከላካይ ጠበቃነት ወይም በሬጅስትራርነትና በሌሎች ከፍትህ ስርዓቱ ጋር ተዛማጅነት ባላቸው ሙያዎች ውስጥ የሚሰሩ ስርዓቱን ለሚቀላቀሉ የህግ ባለሙያዎች ስልጠናዎች መስጠት ፣
2. በዚህ ክልል በፍትህ አካላት ውስጥ በስራ ላይ የሚገኙ ዳኞች አቃብያነ ህግ ፣ ተከላካይ ጠበቆች፣ ሬጅስትራሮች እና ሌሎች በፍርሕ ስርዓቱ ውስጥ ለሚገኙ ባለሙያዎች የሙያ ብቃታቸውን ከፍ ለማድረግ በሚቻሉባቸውን ጉዳዮች ዙርያ ቀጣይነት ያላቸው የስራ ላይ ስልጠናዎች መሰጠት ፣
3. ለፍትህ ስርዓቱ መሻሻል የሚያግዝ ምርምርና ጥናት በማካሄድ የውሳኔ ሃሳብ ማመንጨት፣
4. በራሱ ወይም ከሌሎች በአገር ውስጥ የሚገኙ የስልጠናና ምርምር ተቋማት ጋር በመቀናጀት ለፍትህ ስርዓቱ መጠናከር አስተዋጽኦ ያላቸው የህግና ፍትህ ጉዳዮች ላይ ማማከርና የማሻሻያ ሃሳቦችን ማመንጨት ፣
5. አስፈላጊ የሆኑ የስልጠና ማተሪያሎችን ማሰባሰብ ፣ ማዘጋጀት ማስራጨት ፣
6. ሌሎች የስልጠና ማእከሉ አላማና ግብ መሰረት ያደረጉ ተዛማጅ ተግባራትን ማከናወን።
7. የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ይሰጣል ። ዝርዝር አግባብ አሰጣጡ በደንብ ይወሰናል።

7. <u>የሰልጠና ማእከሉ አቋመ</u>

የስልጠና ማእከሉ፦

1. የስልጠና ካውንስል፣
2. አንድ ስራ አስኪያጅ ፣
3. አንድ ምክትል ስራ አስኪያጅ
4. ሌሎች የማእከሉን ስራ የሚፈፅሙ አስፈላጊ የሁኑ ሰራተኞች ይኖሩታል።

www.abyssinialaw.com

8. <u>ናይቲ ስልጠና ማእኸል ኣባላት ካውንስል</u>

እቲ ካውንስል ዝስዕቡ ኣባላት ይህልውዎ፦

1. ፕረዝዳንት ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ-------ኣካቢ
2. ሓላፊ ቢሮ ፍትሒ----------ኣባል
3. ሓላፊ ቢሮ ዓቅሚ ህንፀት ----------ኣባል
4. ሓላፊ ቢሮ ፀጥታን ጉዳያት ምምሕዳርን----------ኣባል
5. ሓላፊት ቢሮ ጉዳይ ደ/ኣንስትዮ-------ኣባል
6. ሓላፊ ኮሚሽን ስነ ምግባርን ፀረ ግዕዝይናን----------ኣባል
7. መካየዲ ስራሕ እቲ ስልጠና ማእኸል----------ኣባልን ፀሓፍን

9. <u>ስልጣንን ተግባርን እቲ ካውንስል</u>

እቲ ካውንስል ዝስዕቡ ስልጣንን ተግባራትን ይህልውዎ፦

1. ናይቲ ስልጠና ማእኸል ምንቅስቓስ ብላዕለዋይነት ይመርሕ ፣ የተሓባብር ፣ ይቆፃፀር
2. ናይቲ ማእኸል ስልጠና ትልምን ፕሮግራም ስራሕን ይግምግም ፣ የፅድቕ፣ ኣድላይ በጀት ክፍቀድ ንመንግስቲ ሕቶ የቕርብ ፣
3. ስልጠና ኣመልኪቶም ዝቐርብ ጉዳያት ፖሊሲ ይውስን፣
4. ናይቲ ማእኸል ስልጠና እዋናዊን ዓመታዊን ሪፖርት የፅድቕ፣
5. ዕላማ እቲ ማእኸል ስልጠና ንምፍፃም ዝሕግዙ ድጋፋትን ውህብቶታትን ብዝምልከት ሓፈሻዊ መምርሒታት ይህብ፣
6. ናይቲ ስልጠና ማእኸል ትካላዊ መሓውር፣ መምርሒ ስራሕን ግልጋሎት ሰራሕተኛታትን ይውስን፣
7. ካልኦት ብመካየዲ ስራሕ ዝቐርብ ጉዳያት መርሚሩ ይውስን።

10. <u>ኣኼባ እቲ ካውንስል</u>

1. እቲ ካውንስል ብውሑድ ኣብ ርብዒ ዓመት ሓደ ግዘ ይእከብ፣
2. ህፁፅ ኣኼባ ምፅዋዕ ኣድላይ ኣብ ዝኾነሉ ግዘ ናይቲ ስልጠና ማእኸል ካውንስል ኣካቢ ኣኼባ ክፅውዕ ይኽእል፣
3. ናይቲ ካውንስል ምልኣተ ጉባኤ ዝህልው 50%+1 ኣባላት እንትርከቡ ጥራሕ ይኽውን፣

8. <u>የስልጠና ማእከሉ ካውንስል አባላት</u>

ካውንስሉ የሚከተሉት አባላት ይኖሩታል፦

1. የክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕሬዚዳንት--ሰብሳቢ
2. የፍትህ ቢሮ ሓላፊ ----------አባል
3. የአቅም ግንባታ ቢሮ ሓላፊ----------አባል
4. የፀጥታ እና አስተዳደር ጉዳዮች ቢሮ ሓላፊ----------አባል
5. የሲቶች ጉዳይ ቢሮ ሓላፊ----------አባል
6. የስነ ምግባርና ፀረ ሙስን ኮሚሽን ሓላፊ----------አባል
7. የስልጠና ማእከሉ ስራ አስኪያጅ----------አባልና ፀሓፊ

9. <u>የካውንስሉ ስልጣንና ተግባር</u>

ካውንስሉ የሚከተሉት ስልጣንና ተግባራት ይኖሩታል፦

1. የስልጠና ማእከሉ እንቅስቃሴ በበላይነት ይመራል፣ ያስተባብራል ፣ ይቆጣጠራል፣
2. የስልጠና ማእከሉ እቅድና የስራ መርሐ ግብሮችን ይገመግማል ፣ ያጸድቃል ፣ አስፈላጊ በጀት እንዲፈቀድ ለመንግስት ያቀርባል ፣
3. ስልጠናን አስመልክቶ በሚቀርቡ የፖሊሲ ጉዳዮች ላይ ይወስናል፣
4. የስልጠና ማእከሉ ወቅታዊና አመታዊ ሪፖርት ያጸድቃል፣
5. የስልጠና ማእከሉ ዓላማ ለማስፈጸም የሚረዱ ድጋፎችና ስጦታዎችና በሚመለከት አጠቃላይ መመሪያዎችን ይሰጣል፣
6. የስልጠና ማእከሉ ድርጅታዊ መዋቅር ፣ የስራ መመሪያና የሰራተኞች የአገልግሎት ሁኔታ ይወስናል፣
7. ሌሎች በስራ አስኪያጁ የሚቀርቡ ጉዳዮችንን መርምሮ ይወሰናል ።

10. <u>የካውንስሉ ስብሰባ</u>

1. ካውንስሉ ቢያንስ በሩብ ዓመት አንድ ጊዜ ይሰበሰባል ፣
2. አስቸኳይ ሰብሰባ መጥራት አስፈላጊ በሚሆንበት ጊዜ የስልጠና ማእከሉ ሰብሰቢ ስብሰባ ሊጠራ ይችላል፣
3. የካውንስሉ ምልኣተ ጉባኤ የሚኖረው ከአባላት 50%+1 ሲገኙ ብቻ ነው፣

www.abyssinialaw.com

4. ዝኾነ ውሳነ ዝሓልፍ ኣብቲ ኣኼባ ካብ ዝተረኽቡ ኣባላት ካውንስል ካብ ፍርቂ ንላዕሊ /50%+1/ ብዝኾኑ ኣባላት ድምፂ እንትድገፍ ጥራሕ እዩ። ይኹን'ምበር ድምፂ ማዕረ ዝተመቕለ እንተኾይኑ ኣካቢ ዝደገፎ ውሳኔ ኾይኑ ይሓልፍ ።

11. <u>መካየዲ ስራሕ እቲ ማእኸል ስልጠና ሽመትን ስልጣንን ተግባርን</u>

1. ናይቲ ማእኸል ስልጠና መካየዲ ስራሕ ብካውንስል መቕረባይነት ብክልል ርእሰ ምምሕዳር ይሸወም፣
2. እቲ መካየዲ ስራሕ ናይቲ ስልጠና ማእኸል ሓላፊ ብምኾን በቲ ካውንስል ብዝውሃቦ መምርሒ መሰረት ናይቲ ማእኸል ስልጠና ስራሕቲ ይመርሕ ፣ የተሓባብር ፣
3. በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 2 ዝተመልከተ ሓፈሻዊ ኣበሃህላ ሕሉው ኾይኑ እቲ መካየዲ ስራሕ ዝስዕቡ ስልጣንን ተግባርን ይህልዎ ፣

ሀ. ናይቲ ማእኸል ስልጠና ሓኪር ፣ ማእኸላይን ነዊሕን ትልሚ ፣ ፕሮግራምን በጀትን ኣዳልዩ ነቲ ካውንስል የቕርብ ፣ እንትፍቀድ ኣብ ስራሕ የውዕል፣

ለ. ነቲ ስልጠና ማእኸል ብዝተፈቐደሉ በጀትን ፕሮግራም ስራሕን መሰረት ገንዘብ ወፃኢ ይገብር፣ ሒሳብ የንቀሳቕስ ፣

ሐ. ናይቲ ማእኸል ስልጠና ኣፈፃፅማ ስራሕን ሒሳብ ሪፖርትን ኣዳልዩ ነቲ ካውንስል የቕርብ ፣

መ. ነቲ ማእኸል ስልጠና ኣድለይቲ ዝኾኑ ስራሕተኛታት ይቆፅር ፣ የመሓዳድር ፣ የሰናብት

ረ. ምስ ሳልሳይ ወገናት ዝግበሩ ርክባት ኩሉ ነቲ ማእኸል ስልጠና ይውክል ፣

ሰ. ናይቲ ካውንስል ውሳኔታት የፈፅም፣

ሸ. ካልኦት በቲ ካውንስል ዝውሃብዎ ስራሕቲ የከናውን ፣ የፈፅም ።

4. ማናቸውም ውሳኔ የሚያልፈው ሰብስባ ላይ ከተገኙ የካውንስሉ ኣባላት ከማሽ በላይ /50%+1 / ድምጽ ሲደገፍ ብቻ ነው። ሆኖም ድምፁ እኩል የተፈከለ እንደሆነ ሰብሳቢው የደገፈው ውሳኔ ሆኖ ያልፋል።

11. <u>የስልጠና ማእከል ስራ ኣስኪያጅ ሹመትና ልስጣንና ተግባር</u>

1. የስልጠና ማእከሉ ስራ ኣስኪያጅ በካውንስሉ ኣቅራቢነት በክልሉ ርእሰ መስተዳድር ይሾማል፣

2. ስራ ኣስኪያጁ የስልጠና ማእከሉ ኃላፊ በመሆን በካውንስሉ የሚሰጠው መመሪያ መሰረት የስልጠና ማእከሉ ስራ ይመራል፣ ያተሰባብራል፣

3. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 2 የተመለከተው አጠቃላይ አነጋገር እንደተጠበቀ ሆኖ ስራ ኣስኪያጅ የሚከተሉትን ስልጣንና ተግባር ይኖሩታል፦

ሀ. የስልጠና ማእከሉ የኣጭር ፣ የመካከለኛና የረጅም ጊዜ እቅድ ፣ ፕሮግራምና በጀት ኣዘጋጅቶ ለካውንስሉ ያቀርባል ፣ ሲፈቀድም በስራ ላይ ያውላል ፣

ለ. ለስልጠና ማእከሉ በተፈቀደለት በጀትና የስራ ፕሮግራም መሰረት ገንዘብ ወጪ ያደርጋል ፣ ሂሳብ ያንቀሳቅሳል፣

ሐ. የስልጠና ማእከሉ የስራ ኣፈጻጸምና የሂሳብ ሪፖርት ኣዘጋጅቶ ለካውንስሉ ያቀርባል፣

መ. ለስልጠና ማእከሉ ኣስፋላጊ የሆኑ ሰራተኞች ይቀጥራል ፣ ያስተዳድራል ፣ ያሰናብታል።

ሠ. ከሶስተኛ ወገኖች ጋር የሚደረጉ ግንኙነቶች ሁሉ ስልጠና ማእከሉን ይወክላል፣

ረ. የካውንስሉ ውሳነዎች ያስፈጽማል ፣

ሰ. ሌሎች በካውንስሉ የሚሰጡትን ስራዎች ያካናውናል ፣ ያስፈፅማል።

www.abyssinialaw.com

12.<u>ምክትል መካየዲ ስራሕ ማእኸል ስልጠና</u>

1. ናይቲ ስልጠና ማእኸል ምክትል መካየዲ ስራሕ በቲ ዋና መካየዲ ስራሕ መቕረባይነት ብካውንስል ይሸወም ፣
2. እቲ ምክትል መካየዲ ስራሕ በቲ ዋና መካየዲ ስራሕ ተፈልዩ ዝውሃቦ ስራሕ ይሰርሕ
3. እቲ ዋና መካየዲ ስራሕ ኣብዘይህልወሉ እዋን ንኡኡ ተኪኦም ይስርሕ።

13. <u>በጀት</u>

በጀት እቲ ማእኸል ስልጠና ካብዞም ዝስዕቡ ፍልፍላት ዝርከብ ይኸውን፦

1. ብመንግስቲ ካብ ዝምድብ በጀት፦
2. እቲ ማእኸል ስልጠና ከመንጭዎ ካብ ዝኽእል ፍልፍልን፣
3. ካብ ካልኦት ፍፍላት ካብ ዝርከብ ገንዘብ።

14. <u>መዛግብቲ ሒሳብ</u>

1. እቲ ማእኸል ስልጠና ብመሰረት ሕጊ ፋይናንስ ዝተማልኡን ትኽክለኛ ዝኾኑን ሒሳብ መዛግብቲ ይሕዝ ፣
2. ናይቲ ማእኸል ስልጠና መዛግብቲ ሒሳብን ገንዘብ ተንከፍ ሰነዳትን ብዋና ኦዲተር ወይ እሰየ ብዝምድቦ ኦዲተር በቢዓመት ይምርመር።

15.<u>ስልጣን ምውፃእ ደንቢ</u>

1. እዚ ኣዋጅ ኣብ ስራሕ ብምውዓልን ንምፍፃምን ዘኽእል ደንቢ ብቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ይወፅእ ፣
2. እቲ ማእኸል ስልጠና ነዚ ኣዋጅን ስዒቡ ዝወፅእ ደንብን መተግበሪ መምርሒ ክወፅእል።

16.<u>እዚ ኣዋጅ ዝፀንዐሉ ግዘ</u>

እዚ ኣዋጅ ካብ 2 ሓምለ 2000 ዓ/ም ጀሚሩ ዝፀንዕ ይኸውን።

<u>መቐለ</u>

ፀጋይ በርሀ
ፕሬዚደንት ብሄራዊ
ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

12. <u>የስልጠና ማእከል ምክትል ሥራ አስኪያጅ</u>

1. የስልጠና ማእኸሉ ምክትል ስራ አስኪያጅ በዋናው ስራ አስኪያጅ አቅራቢነት ብካውንስሉ ይሾማል፣
2. ምክትል ስራ አስኪያጅ በዋናው ስራ አስኪያጅ ተለይቶ የሚሰጠው ስራ ይሰራል፣
3. ዋናው ስራ አስኪያጅ በማይኖርበት ጊዜ እሱን ተክቶ ይሰራል።

13.<u>በጀት</u>

የስልጠና ማእከል በጀት ከሚከተሉት ምንጮች የሚገኝ ይሆናል ፦

1. በመንግስት ከሚመደብ በጀት፣
2. የስልጠና ማእከሉ ሊያመነጭ ከሚችለው ገቢና ፣
3. ከሌሎች ምንጮች ከሚገኙ ገንዘብ።

14.<u>የሂሳብ መዛግብት</u>

1. የስልጠና ማእከሉ በፋይናንስ ሕግ መሰረት የተሟሉና ትክክለኛ የሆኑ የሂሳብ መዛግብት ይይዛል፣
2. የስልጠና ማእከሉ የሂሳብ መዛግብትና ገንዘብ ነክ ሰነዶች በዋናው ኦዲተር ወይም እርሱ የሚመድበው ኦዲተር ይመራመራሉ።

15. <u>ደንብ የማውጣት ስልጣን</u>

1. ይህ አዋጅ ስራ ላይ ለማዋልና ለመፈጸም የሚያስችል ደንብ በብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ትግራይ የስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት ይወጣል፣
2. የስልጠና ማእከሉ ለዚህ አዋጅና ቀጥሎ ለሚወጣው ደንብ ማስፈጸምያ የሚሆን መመሪያ ሊያወጣ ይችላል።

16. <u>አዋጁ የሚፀናበት ጊዜ</u>

ይህ አዋጅ ከሓምሌ 2/2000 ዓ/ም ጀምሮ የጸና የሆናል።

<u>መቀሌ</u>

ፀጋይ በርሀ
የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስት ፕሬዝዳንት

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 16 ዓመት ቁ.18
መቐለ 10 ነሓሰ 2000 ዓ/ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

16ኛ ዓመት ቁ.18
መቀለ ነሃሴ 10/2000ዓ/ም

አዋጅ ቁፅሪ 153/2000 ዓ/ም
ኤጀንሲ ሳይንስን ቴክኖሎጅን ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ንምጥያሽ ዝወፀ አዋጅ

ድኽነት ንምንካይን ንምጥፋእን ብመንግስቲ እዚ ክልል ንዝግበሩ ፃዕርታት ንምድጋፍን ንምጥንኻርን ሳይናስን ቴክኖለጂን ቁልፊ መሳርሒ ኾይኑ ከምዘገልግል ስለዝተኣመነሉ፣

ሳይንስን ቴክኖሎጅን ኣመልኪቱ ምህዞታትን ውዕኢት ምርምራትን እዚ ክልል ኣፍልጦ ምሃብ ኣብ ሜዙጣት ፀገማት እዚ ክልል ተመስሪትካ ስራሕቲ ምርምርን ምስራፅን ምክያድ ኣድላይ ኾይኑ ብምርካቡ ፣

መረዳእታ ሳይንስን ቴክኖሌጅን እዚ ክልል ብኣግባቡ ንምሓዝን ንቑፃሊ ዕብየት ሳይንስ ቴክኖሎጅን እዚ ክልል ሓበርቲ ብምቕራፅን ተግባራዎ ምግባር ንዕብየት እዚ ክልል ዓብይ ረብሓ ዘለዎ ብምኻኑ፣

ውዕኢት ሳይንስን ቴክኖሎጅን ብቋንቋታት እዚ ክልል ንህዝብን ተጠቀምትን ምቕላሕን ምዝርጋሕን ፍልጠትን ክእለትን ሳይንስን ቴክኖሎጅን እዚ ክልል ዘኅልብትን ነቲ ህዝቢ'ወን ተረባሓይ ዝገብር ብምኻኑ፣

ብብርኪ ፌደራል ጥራሕ ንኹሎም ክልላት እናተውሃቡ ዘለው ግልጋሎት ሳይንስን ቴክኖሎጅን ብብርኪ ክልል ክውሃቡ ምግባር ፣ ንምንቅስቓስ ስራሕ እዚ ክልልዝሕግዝን ግልጋሎት ብዝቐልጠፈ ኣገባብ ንተጠቀምቲ ዘባፅሕ ብምኻኑ ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልል ትግራይ ብመሰረት ዝተመሓየሸ ሕገ-መንግስቲ እዚ ክልል ዓንቀፅ 49/3//ሀ/ እዚ ዝስዕብ ኣዋጅ ኣውፂኡ ኣሎ።

አዋጅ ቁጥር 153/2000 ዓ/ም
የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የሳይንስና ቴክኖሎጂ ኤጀንሲ ለማቋቋም የወጣ አዋጅ

ድህንነት ለመቀነስና ብሎም ለማጥፋት በክልሉ መንግስት የሚደረጉትን ጥረቶችን ለመደገፍና ለማጠናከር ሳይንስና ቴክኖሎጂ ቁልፍ መሳሪያ ሆኖ እንደሚያገለግል ስለታመነበት፣

ሳይንስና ቴክኖሎጂ በተመለከተ የክልሉ የፈጠራና የምርምር ውጤቶችን እውቅና መስጠት ፣ በክልሉ ተጨባጭ ችግሮች ላይ ምርምርና ስርፀት ለማካሄድ አስፈላጊ ሆኖመገኘቱ፣

የክልሉ ሳይንስና ቴክኖሎጂ መረጃ በተገቢው ለመያዝና ለቀጣይ የክልሉ ዕድገት ሳይንስና ቴክኖሎጂ አመላካች በመቅረፅና ተግባራዊ ማድረግ ለክልሉ ዕድገት ትልቅ ጠቀሜታ ያለው በመሆኑ፣

የሳይንስና ቴክኖሎጂ ግኝቶች ለህዝብና ለተጠቃሚዎች በክልሉ በሚገኙ ቋንቋዎች ማሰራጨት የክልሉን የሳይንስና ቴክኖሎጂ ዕውቀትና ክህሎት የሚያጎለብትና ህዝቡንም ተጠቃሚ የሚያደርግ በመሆኑ ፣

በፌደራል ደረጃ ብቻ ለሁሉም ክልሎች እየተሰጡ ያሉትን የሳይንስና ቴክኖሎጂ አገልግሎቶች በክልል ደረጃ እንዲሰጡ ማድረግ ፣ የክልሉ የስራ እንቅስቃሴ የሚያግዝና አገልግሎቶች በተቀላጠፈ መንገድ ለተጠቃሚዎች የሚያዳርስ በመሆኑ የትግራይ ብሄራዊ ክልል ምክር ቤት በተሻሻለው የትግራይ ክልል ሕገ-መንግስት ዓንቀፅ 49/3//ሀ/ መሰረት የሚከተለውን አዋጅ አውጥቷል።

ናይ ሓደ ዋጋ ያንዱ ዋጋ	ብር 9.55

ነጋሪት ጋዜጣ ቁ.ፓ.ሳ ነጋሪት ጋዜጣ ፓ.ሳ.ቁ	291

www.abyssinialaw.com

ሓፈሻዊ

1. ሓፂር ርእሲ

እዚ ኣዋጅ "ኤጀንሲ ሳይንስን ቴክኖሎጅን ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ንምጥያሽ ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 153/2000 ዓ/ም" ተባሂሉ ክጥቀስ ይኽእል።

2. ትርጉም

ኣብ ውሽጢ እዚ ኣዋጅ፦

1. "ክልል" ማለት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ፣
2. "ኤጀንሲ" ማለት ኤጀንሲ ሳይንስን ቴክኖሎጅን ክልል ትግራይ፣
3. "መንግስቲ" ማለት መንግስቲ ብሄራዊ ክልል ትግራይ ፣
4. "ቤት ምኽሪ" ማለት ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዝጣየሽ ቤት ምኽሪ ሳይንስን ቴክኖሎጅን እዩ፣
5. "ሰብ" ማለት ተፈጥሮኣዊ ሰብ ወይ ብሕጊ ሕጋዊ ሰውነት ዝተውሃቦ ትካል፣ዩ።

3. ምጥያሽ

1. ኤጀንሲ ሳይንስን ቴክኖሎጅን ክልል ትግራይ ካብዚ ንድሓር "ኤጀንሲ" እናተብሃለ ዝፅዋዕ ዓርሱ ዝኽኣለ መንግስታዊ ቤት ፅዮ እዚ ክልል ኾይኑ በዚ ኣዋጅ እዚ ተጣይሹ ኣሎ፣
2. እቲ ኤጀንሲ ተፀዋዕነቱ ንርእሰ ምምሕዳር ክልል ትግራይ ይኽውን።

4. ዋና ቤት ፅሕፈት እቲ ኤጀንሲ

ዋና ስራ ቦታ እቲ ኤጀንሲ ኣብ መቐለ ኾይኑ ከኸም ኣድላይነቱ ኣብ ውሽጢ እዚ ክልል ኣብ ዝኾነ ቦታ ጨንፈር ቤት ፅሕፈት ክህልዎ ይኽእል።

5. ዕላማ

ዕላማ እቲ ኤጀንሲ፦

1. ዕላማታት ማሕበር ኢኮኖሚያዊ ዕብየትን ልምዓትን እዚ ክልል ተግባራዊ ንምግባር ዘኽእል ምንቅስቓስ ሳይንስን ቴክኖሎጅን ምትብባዕ፣ ምጥንኻርን ምሕጋዝን ፣
2. ሳይንስን ቴክኖሎጅን እዚ ክልል ንምጥንኻር ዘኽእል ክልላዊ ዓቕሚ ምህናፅ፣
3. ህዝቢ እዚ ክልል ኣብ ሳይንስን ቴክኖሎጅን ዘለዎ ግንዛበ ፣ ፍልጠትን ባህልን ከምኡ'ውን ውፅኢታት ሳይንስን ቴክኖሎጅን ናይ ምጥቃም ልምዱ ንምምሕያሽን ንምዕባይን፣

አጠቃላይ

1.ኣጭር ርእስ

ይህ ኣዋጅ "የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የሳይንስና ቴክኖሎጂ ኤጀንሲ ለማቋቋም የወጣ ኣዋጅ ቁጥር 153/2000 ዓ/ም" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2.ትርጓሜ

በዚህ ኣዋጅ ውስጥ ፦

1."ክልል" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ነው፣
2."ኤጀንሲ" ማለት የትግራይ ክልል የሳይንስና ቴክኖሎጂ ኤጀንሲ ነው፣
3."መንግስት" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ነው፣
4."ምክር ቤት" ማለት በዚህ ኣዋጅ መሰረት የሚቋቋም የሳይንስና ቴክኖሎጂ ምክር ቤት ነው፣
5."ሰው" ማለት ተፈጥሮኣዊ ሰው ወይም በህግ ሕጋዊ ሰውነት የተሰጠው ኣካል ነው።

3.መቋቋም

1.የትግራይ ክልል የሳይንስና ቴክኖሎጂ ኤጀንሲ ከዚህ በኋላ "ኤጀንሲ" እየተባለ የሚጠራ እራሱን የቻለ የክልሉ መንግስት መስሪያቤት ሆኖ በዚህ ኣዋጅ ተቋቁማል ፣
2.ኤጀንሲው ተጠሪነቱ ለክልሉ ርእሰ መስተዳድር ይሆናል።

4.የኤጀንሲው ዋና መስሪያቤት

የኤጀንሲው ዋና መስሪያቤት በመቀሌ ሆኖ እንደ ኣስፈላጊነቱ በክልሉ ውስጥ በማናቸውም ቦታ ቅርንጫፍ መስሪያቤት ሊኖረው ይችላል።

5.ዓላማ

የኤጀንሲው ዓላማ፦

1.የክልሉን ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ዕድገትና ልማት ኣላማዎች ተግባራዊ ለማድረግ የሚያስችል የሳይንስና ቴክኖሎጂ እንቅስቃሴዎች ማብረታታት ፣ ማጎልበትና መረዳት፣
2.የክልሉ ሳይንስና ቴክኖሎጂን ለማጎልበት የሚያስችል ክልላዊ አቅም መገንባት፣
3.የክልሉን ህዝብ የሳይንስና ቴክኖሎጂ ግንዛቤ ዕውቀትና ባህል እንዲሁም የሳይንስና ቴክኖሎጂ ውጤቶችን የመጠቀም ልምድን ለማሻሻልና ለማዳበር፣

www.abyssinialaw.com

4. ብሄራዊን ክልላውን ስርዓት ሳይንስን ቴክኖሎጅን ብዝበለፀ ውፅኢታዊ ፣ ቅልጡፍን ኣብ ልምዓት ዘትኮረ ክኸውን ምግባር እዩ።

6. <u>ስልጣንን ተግባራትን እቲ ኤጀንሲ</u>

እቲ ኤጀንሲ እዞም ዝስዕቡ ስልጣንን ተግባራትን ይህልውዎ፦

1. ንዕውትነት ዕላማታት ዕብየት እዚ ክልል ዝሕግዝ ብመሰረት ብሄራዊ ኣንፈት ፖሊሲ ሳይንስን ቴክኖሎጅን ናይቲ ክልል ፖሊስን ሳይንስን ቴክኖሎጅን የዳለው ፣ ብቤት ምኽሪ እዚ ክልል ምስፀደቑተግባራዊ ይገብር ከምኡ'ውን ብካልኦት ዘፈራት ብኣግባቡ ተግባራዊ ምኻኑ ይከታተል፣
2. ዙርያ መለሽ ዝኾነ ክልላዊ ትልምታት ሳይንስን ቴክኖሎጅን የዳልው፣ ፖሊስታትን ትልምታትን ዘፈር ሳይንስን ቴክኖሎጅን ንክዳለው መምርሒ ይህብ፣ ተዳልዮም እንትቐርቡ ይግምግም ፣ ብመሰረት እቲ ዝተውሃበ መምርሒ ዝተዳለወ ምኳኑ የረጋግፅ፣ ናብ ስራሕ ፈፃሚ ክልል ትግራይ ኣቕሪቡ የፅድቕ፣
3. ኣብ ውሽጢ ዝተፈላለዩ ማሕበረ ኢኮኖሚያዊ ዘርፍታት ስራሕቲ ምርምርን ምስራፅን ዝፍፅሙን ንልምዓት ሳይንስን ቴክኖሎጅን ኣበርክቶ ዝህልዎም ማእኸላትን ትካላትን ኣብ ማእኸልን ኣብ ዝተፈላለዩ ከባቢታት እቲ ክልልን ዝውደብሉ መንገዲ የመቻችው ፣ ይሕግዝን የተባብፅን፣
4. ተግባራዊ ብቕዓትን ረብሓን ዘለዎም ውፅኢት ስራሕቲ ምርምርን ምስራፅን ብሕብረተሰብ እዚ ክልል ንክፍለጡን ኣብ ውሽጢ ማሕበረ ኢኮኖሚያዊ ዘርፍታት ክካተት ይገብረ፣
5. ሓረስቶት ፣ መርባሕቲ እንስሳን ኣብ ገጠር ዝነብር ህዝቢ እቲ ክልል ብሳይንስ ቴክኖሎጅን ዝድገፉ መንገዲ የመቻችው፣
6. ኣብ ከተማታት ዝጣየሹን ዝተጣየሸን ደቀቅትን ኣናእስተይን ካልኦት ውልቀ ንግዲ ትካላትን ብሳይንስን ቴክኖሎጂን ዝድገፍሉ መንገዲ የመቻቱ፣
7. ደቂ ኣንስትዮ ፣ መናእሰይ ጉዱኣት ኣካልን እቲ ክልል ኣብ ውሽጢ ምንቅስቓስ ሳይንስን ቴክኖሎጅን ዝህልዎም ተሳትፎ ክፍ ንክብል የተባብፅ ፣ ይሕግዝ፣
8. ሕብረትሰብ እዚ ክልል ኣብ ሳይንስን ቴክኖሎጅን ዘለዎ ግንዛበ ንክዓቢ ዝተፈላለየ ናይዚ ክልል ቋንቋታት ብምጥቃም ምችው ብዝኾነ ሜላ መቃልሒ ብምጥቃም ናብ ህዝቢ ግልጋሎት ሓበሬታ ይህብ፣ ንክውሃብ ይገብር፣

4. ብሄራዊና ክልላዊ የሳይንስና ቴክኖሎጂ ስርዓት ይበልጥ ውጤታማ ፣ ቀልጣፋና በልማት ላይ ያተኮረ እንዲሆን ማድረግ ነው።

6. <u>የኤጀንሲው ስልጣን እና ተግባራት</u>

ኤጀንሲው የሚከተሉት ስልጣን እና ተግባራት ይኖሩታል፦

1. የክልሉን የዕድገት ዓላማዎች ተግባራዊነት የሚያግዝ ብሄራዊ ሳይንስና ቴክኖሎጂ ፖሊሲ አቅጣጫዎች መሰረት በማድረግ የክልሉን ሳይንስና ቴክኖሎጂ ፖሊሲ መንደፍና በክልሉ ምክር ቤት ሲጸድቅም ተግባራዊ ማድረግ እንዲሁም በሌሎች፣ ዘርፎች በአግባቡ ተግባራዊ መሆኑን መከታተል፣

2. ሁለገብ የሆኑ ክልላዊ የሳይንስና ቴክኖሎጂ ዕቅዶች ማቀድና የዘርፍ ሳይንስና ቴክኖሎጂ ፖሊሲዎችና ዕቅዶች እንዲዘጋጁ መመሪያ መሰጠት ፣ ተዘጋጅተው ሲቀርቡም መገምገምና በመመሪያው መሰረት መዘጋጅቱን ማረጋገጥ ፣ ለትግራይ ክልል ስራ አስፈፃሚ አቅርቦ ማጽደቅ፣

3. በተለያዩ የኢኮኖሚና ማህበራዊ ዘርፎች ውስጥ ምርምርና ስርፀት የሚያከናውኑ ለሳይንስና ቴክኖሎጂ ልማት አስተዋፅኦ የሚኖራቸው ማዕከላትና ተቋማትን በክልሉ በማእከልነትና በክልሉ ልዩ አከባቢዎች የሚደራጁበት መንገድ ማመቻቸት ፣ መርዳትና ማበረታታት፣

4. ጠቀሜታና ተግባራዊ ብቃት ያላቸው የምርምርና ስርፀት ውጤቶች በክልሉ ሕብረተሰብ ዘንድ እንዲታወቁና በማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ዘርፎች ውስጥ እንዲሰርፁ ማድረግ ፣

5. የክልሉ አርሶ አደር ፣ አርብቶ አደር እና የገጠሩ ህዝብ በሳይንስና ቴክኖሎጂ የሚረዳበትን መንገድ ማመቻቸት

6. በከተሞች የተቋቀሙ የሚቋቋሙ የጥቃቅንና አነስተኛ እና ሌሎች የግል የንግድ ድርጅቶች በሳይንስና ቴክኖሎጂ የሚደገፉበት መንገድ ያመቻቻል፣

7. የክልሉ ሴቶች ፣ ወጣቶች ፣ አካል ጉዳተኞች በሳይንስና ቴክኖሎጂ እንቅስቃሴ ውስጥ የሚኖራቸው ተሳትፎ ከፍ እንዲል ማበረታታት ፣ መርዳት፣

8. የክልሉ ሕብረተሰብ የሳይንስና ቴክሎጂ ግንዛቤ እንዲጎለብት በክልሉ ቋንቋዎች በመጠቀም አመች በሆኑ የማስራጭ ዘዴዎች የሳይንስና ቴክኖሎጂ ለህዝብ አገልግሎት መስጠት ፣ እንዲሰጥ ማድረግ ፣

www.abyssinialaw.com

9. ሳይንስን ቴክኖሎጅን ብዝምልከት እቲ ክልል ብምውካል ምስ ዝተፈላለዩ ናይ ወፃእን ውሽጢ ዓድን ትካላትን ኣብ ዘፈር ሳይንስን ቴክኖሎጅን ዝተመስረተ ርክብ ይፈጥር ፣ የተሓባብር ፣ ስምምዓት ልምዓት ይፈራረምን ኣፈፃፅምኡም ይከታተል፣
10. ንምንቅስቓስ ሳይንስን ቴክኖሎጅን እቲ ክልል መፈፀሚ ዝኸውን ዝተረኸበ ናይ ገንዘብ ፣ ማተርያልን ካልኦት ሓገዛትን የማሓድር ፣ ኣግባብ ንዘለዎም ኣካላት የከፋፍልን ኣጠቓቕምኡ ይከታተልን፣
11. ኣብ ውሽጢ እዚ ክልል በብብርኩ ብውልቀ ትካላት ዝፍፅሙ ምንቅስቓስ ሳይንስን ቴክኖሎጅን ንምትብባዕ ብገንዘብ ፣ ማተርያል ብሓይሊ ሰብን ብዝተፈላለዩ ኣገባባት ድጋፍ ዝረኸበሉ ኩነታት የመቻችው፣
12. ኣብዚ ክልል ዘሎ ምንቅስቓስ ሳይንስ ቴክኖሎጅን ዝዋፈር ብቅዓት ዘለዎ ሓይሊ ሰብ ንምፍራይን ነቲ ዘሎ ንምምሕያሽ ኣብ ዝግበሩ ፃዕርታት ይሳተፍ፣
13. ኣብዚ ክልል ኣብ ሞንጎ ምንቅስቓስ ትምህርቲ ፣ ምርምር ምስራፅን ፍርያትን ኣብ ነኪ ባዕሎም ምድግጋፍ ንክህሉ ኩነታት የመቻችው፣
14. ንማሕበረ -ኢኮኖሚያዊ ኩነታት እዚ ክልል ዝስማዕምዑ ቴክኖሎጅታት ንምድላይ ፣ ንምፍራይ ፣ ንምድርዳር ንምዕዳግ ፣ ንምእታውን ዘኽእል ክልላዊ ዓቅሚ ይሃንፅን ስርዓት ይዝርግሕን ፣
15. መረዳእታን ውፅኢት ምርምርን ሳይንስን ቴክኖሎጅን እዚ ክልል የተኣኻኽብ ፣ የጠናኽር ኣብ ውሽጢ እዚ ክልል ዝተዳለው ፍፃማታት ሳይንስን ቴክኖሎጅን ስራሕቲ ምርምርን ዝምልከት ፅሑፋትን ቅድሓትን ኣብቲ ኤጀንሲ ዝእከብሉ ስርዓት ይዝርግሕ ፣
16. ሳይንስን ቴክኖሎጅን እዚ ክልል ኣብ ዝምልከቱ ዝኾኑ ዋኒናት ይሳተፍ ፣ ኣብ ዋኒናት ሳይንስን ቴክኖሎጅን ብዝምልከት ንመንግስቲ እዘ ክልል የማኽር፣
17. ዕላማታት ሳይንስን ቴክኖሎጅን እዚ ክልል ኣብ ሽትኡ ንምብፃሕ ኣድለይቲ ዝኾኑን ኣብ ላዕሊ ምስ ዝተዘርዘሩ ተግባራት ተዛማድነት ዘለዎም ተግባራት ይፍፅም።

7. ትካላዊ መሓውር እቲ ኤጀንሲ

እቲ ኤጀንሲ ፦

1. ቤት ምኽሪ ሳይንስን ቴክኖሎጅን ክልል ትግራይ ፣

9. የክልሉ ሳይንስና ቴክኖሎጂ በመወከል ከተለያዩ የውጭና የአገር ውስጥ ድርጅቶች ጋር በሳይንስና ቴክኖሎጂ መስክ ግንኙነት መመስረት ትብብር ማድረግ የልማት ስምምነቶች መፈራረምና የስምምነቶችን ኣፈፃፅም መከታተል ፣

10. በክልሉ ሳይንስና ቴክኖሎጂ እንቅስቃሴ ማከናወኛ የተገኙ የገንዘብ፣ የማቴሪያልና ሌሎች ድጋፎች ማስተዳደር ፣ አግባብ ላላቸው አካላት ማስራጨትና አጠቃቀሙን መከታተል፣

11. በክልሉ በሚገኙት የግል ተቋማት የሚከናወኑ የሳየንስና ቴክኖሎጂ እንቅስቃሴዎች ለማበረታታት በገንዘብ ፣ በማተሪያል ፣ በሰው ሃይልና በተለያዩ መንገዶች ድጋፍ የሚያኙበትን ሁኔታ ያመቻቻል።

12. በክልሉ የሳይንስና ቴክኖሎጂ እንቅስቃሴዎች ላይ የሚስማራ ብቃት ያለው የሰው ሃይል ለማፍራትና ያለውንም ለማሻሻል በሚደረጉ ጥረቶች ላይ ተሳትፎ ይሳተፋል።
13. በክልሉ ትምህርት ፣ ምርምር ፣ ስርፀትና በምርት እንቅስቃሴ መካከል የእርስ በእርስ መደጋገፍ እንዲኖር ሁኔታዎችን ማመቻቸት፣

14. ለክልሉ ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ሁኔታዎች ተስማሚ የሆኑ ቴክኖሎጂዎችን ለማፈላለግ ለማምረት ፣ ለመደራደር ፣ ለመግዛት ፣ ለማሰገባት የሚያስችል ክልላዊ አቅም መገንባትና ስርዓት መዘርጋት ፣

15. የክልሉን የሳይንስና ቴክኖሎጂ መረጃና የምርምር ውጤቶች ማስባሰብና ማጠናቀር ፣ በክልሉ ውስጥ የተዘጋጁ የሳይንስና ቴክኖሎጂ ክንውኖችንና የምርምር ስራዎችን የሚመለከቱ ፅሑፎችን ቅጂ በኤጀንሲው የሚሰባሰቡበትን ስርዓት መዘርጋት፣
16. በክልሉን ሳይንስና ቴክኖሎጂ የሚመለከቱ ማናቸውንም ጉዳዮች ላይ መሳተፍና የክልሉን መንግስት በሳይንስና ቴክኖሎጂ ጉዳዮች ላይ ያማክራል።

17. የክልሉን ሳይንስና ቴክኖሎጂ ዓላማዎች ከግብ ለማድረስ አስፈላጊ የሆኑና ከዚህ በላይ ከተዘረዘሩት ጋር ተዛማጅነት ያላቸው ተግባራት ይፈፅማል።

7. <u>የኤጀንሲው ድርጅታዊ አቋም</u>

ኤጀንሲው፦

1. የትግራይ ክልል ሳይንስና ቴክኖሎጂ ምክር ቤት ፣

www.abyssinialaw.com

2. ብርእሰ ምምሕዳር እዚ ክልል ዝሸውም ሓደ ሓላፊ ከም ኣድላይነቱ ፣ ሓደ ምክትል ሓላፍን ኣድለይቲ ዝኾነ ስራሕተኛታትን ይህልውዎ፣
3. ከከምኩነታቱ ዝጣየሹ ዘርፍታት መማኽርቲ ጉባኤ ይህልዎ።

8. **<u>ኣባላት እቲ ቤት ምኽሪ</u>**

እቲ ቤት ምኽሪ እዞም ኣባላት ይህልውዎ፦

1. ርእሰ ምምሕዳር ክልል ትግራይ--------ኣካቢ
2. ሓላፊ ኤጀንሲ ሳይንስን ቴክኖሎጅን ክልል ትግራይ----------ኣባልን ፀሓፍን
3. ሓላፊ ቢሮ ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓት ክልል ትግራይ ----------ኣባል
4. ሓላፊ ቢሮ ትምህርቲ ----------ኣበል
5. ሓላፊ ቢሮ ጉዳይ መናእሰይን ስፖርትን-ኣባል
6. ካብ ዩኒቨርስቲ መቐለ ዝወከል ሓደ ሰብ-ኣባል
7. ሓላፊ ኮሚሽን ቴክኒክን ሞያን ትምህርትን ስልጠናን----------ኣባል
8. ሓላፊ ቢሮ ሓላዋ ጥዕና ክልል ትግራይ--ኣባል
9. ሓላፊ ቢሮ ሕርሻን ልምዓት ገጠርን ክልል ትግራይ----------ኣባል
10. ሓላፊ ቢሮ ንግዲ ኢንድስትርን ትራንስፖርትን ክልል ትግራይ --------ኣባል
11. ሓላፊ ቢሮ ህንፀት ዓቕሚ ክልል ትግራይ---------ኣባል
12. ሓላፊ ቢሮ ጉዳይ ደቂ ኣንስትዮ ክልል ትግራይ ----------ኣባል
13. ሓላፊ ቢሮ ሃፍቲ ማይ ፣ ማዕድንን ኤነርጅን ክልል ትግራይ ----------ኣባል
14. ብዓል መዚ ሓለዋ ከባብን ኣጠቓቕማን ምምሕዳርን ገጠር መሬት ክልል ትግራይ---------ኣባል
15. ሓላፊ ቢሮ ከተማ ልምዓትን ኮንስትራክሽንን ክልል ትግራይ ----------ኣባል
16. ብመቕረባይነት ሓላፊ ኤጀንሲ ሳይንስን ቴክኖሎጅን ክልል ትግራይ ዝስየሙ ሰለስተ ፍሉጣት ሰብ ሞያታት እቲ ክልል ----ኣባል
17. ካብ ማሕበር ነጋዶ ንግዲን ዘርፍን----ኣባል
18. ከምኣድላይነቱ እቲ ቤት ምኽሪ ካልኦት ኣባላት ክውስኽ ይኽእል።

9. **<u>ስልጣንን ተግባርን እቲ ቤት ምኽሪ</u>**

እቲ ቤት ምኽሪ እዞም ዝስዕቡ ስልጣንን ተግባራትን ይህልውዎ፣

2.በክልሉ ርእሰ መስተዳድር የሚሾም አንድ የኤጀንሲው ሓላፊና እንደ አስፈላጊነሩ አንድ ምክትል ሓላፊ እና ሌሎች አስፈላጊ የሆኑ ሰራተኞች ይኖሩታል ፣
3.እንደየሁኔታው የሚቋቋሙ የመማክርት ጉባኤ ዘርፎች ይኖሩታል።

8.**<u>የምክር ቤቱ አባላት</u>**

ምክር ቤቱ የሚከተሉት አባላት ይኖሩታል፦

1.የክልሉ ርእሰ መስተዳድር ----------ሰብሳቢ
2.የክልሉ የሳይንስና ቴክኖሎጂ ኤጀንሲ ሓላፊ ----------አባልና ፀሓፊ
3.የክልሉ ፋይናንስና ኢኮኖሚያዊ ልማት ቢሮ ሓላፊ ----------አባል
4.የትምህርት ቢሮ ሓላፊ ----------አባል
5.የወጣቶች ስፖርት ጉዳይ ቢሮ ሓላፊ ----------አባል
6.ከመቐለ ዩኒቨርስቲ የሚወከል አንድ ሰው-------አባል
7.ኮሚሽን ትምህርት ስልጠና ቴክኒክና ሙያ ሓላፊ ----------አባል
8. የክልሉ የጤና ቢሮ ሓላፊ ----------አባል
9. የክልሉ ግብርናና ገጠር ልማት ቢሮ ሓላፊ ----አባል

10. የክልሉ የንግድ ፣ ኢንድስትሪና ትራንስፖርትን ቢሮ ሓላፊ----------አባል
11. የክልሉ የአቅም ግንባታ ቢሮ ሓላፊ ----------አባል

12. የክልሉ የሴቶች ጉዳይ ቢሮ ሓላፊ----------አባል

13. የክልሉ የውሃ ሃብት ፣ ማዕድን እና ኢነርጂ ቢሮ ሓላፊ ----------አባል
14. የክልሉ የአከባቢ ጥበቃና የገጠር መሬት አጠቃቀም አስተዳደር ባለስልጣን ----------አባል

15. የክልሉ ከተማ ልማትና ኮንስትራክሽን ቢሮ ሓላፊ----------አባል
16. በክልሉ የሳይንስና ቴክኖሎጂ ኤንሲ ሓላፊ አቅራቢነት የሚሰየሙ ሶስት የክልሉ ታዋቂ ባለሞያዎች --አበላት

17. ከነጋዴዎች ማህበር ንግድና ዘርፍ----------አባል
18. እንደየአስፈላጊነቱ ምክር ቤቱ ሌሎች አባሎች ሊጨምር ይችላል።

9.**<u>የምክር ቤቱ ስልጣንና ተግባር</u>**

ምክር ቤቱ የሚከተሉት ስልጣንና ተግባራት ይኖሩታል፦

www.abyssinialaw.com

1. ፖሊሲ ሳይንስን ቴክኖሎጅን እቲ ክልል ይሕንፅፅ፣
2. ብሓላፊ ኤጀንሲ ሳይንስን ቴክኖሎጅን እዚ ክልል ተዳልዮም ዝቐረቡ ትልምታት ይግምግም ፣ የፅድቕ፣
3. ንሳይንስን ቴክኖሎጅን እዚ ክልል ዝተሓተተ በጀት ይምርምር፣ ናብ ቤት ምኽሪ ክልል ትግራይ ቐሪቡ ክፀድቕ ይገብር፣
4. ዝተፈላለዩ መምርሒታትን ናይ ስራሕ ፕሮግራማትን የውፅእ ፣
5. ኣማኻሪ ኮሚቴ ቴክኒክ ንሕድ ሕድ ዘፈር ሳይንስን ቴክኖሎጅን መማኸርቲ ጉባኤታት ይስይም፣
6. ሓፈሻዊ ስራሕቲ እቲ ኤጀንሲ ይከታተል፣ ይድግፍ።

10. <u>ኣኼባ እቲ ቤት ምኽሪ</u>

1. እቲ ቤት ምኽሪ በቢሰለስተ ወርሑ ሓደ ስሩፅ ኣኼባን ኣድላይ ኾይኑ ኣብ ዝተረኸበሉ እዋን ፍሉይ ኣኼባ ይገብር፣
2. ካብ ኣባላት ቤት ምኽሪ 50%+1 ኣብቲ ኣኼባ እንተተረኺቦም ምልኣተ ጉባኤ ይኸውን፣
3. ኣብቲ ኣኼባ ካብ ዝተኸቡ ኣባላት 50%+1 ዝደገፍዎ ውሳነ ሓሳብ ውሳነ እቲ ቤት ምኽሪ ይኸውን፣
4. ኣብ እዋን እቲ ኣኼባ ድምፂ እቶም ኣባላት ማዕረ እንትኸውን እቲ ኣካቢ ዘለዎ ድምፂ ወሳንነት ይህልዎ።

11. <u>ስልጣንን ተግባርን ሓላፊ እቲ ኤጀንሲ</u>

1. ብመሰረት ቤት ምኽሪ ሳይንስን ቴክኖሎጅን እዚ ክልል ዘፅድቆ መምርሕን ፕሮግራምን ስራሕን ዕለታዊ ስራሕቲ ብላዕለዋይነት ይመርሕ ፣
2. ናይዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ሓፈሻዊ ድንጋገ ሕልው ኾይኑ ሓላፊ እቲ ኤጀንሲ እዞም ዝስዕቡ ስልጣንን ተግባራትን ይህልውዎ፦

ሀ. መንግስቲ እዚ ክልል ዝምደብ በጀት ብዛዕባ ዝፍፀሙ ምንቅስቓስ ሳይንስን ቴክኖሎጅን ናይቲ ኤጀንሲ ዓመታዊ በጀትን ስራሕ ቅድሚ ምውድኡ ሰለስተ ወርሒ ኣቐዲሙ ነቲ ቤት ምኽሪ ፀብፃብ የቕርብ፣

ለ. ሳይንስን ቴክኖሎጅን እዚ ክልል ኣብ ዝምልከቱ ዋኒናት መንግስቲ እዚ ክልል ብምውካል ኣብ ዓለም ለኸን ኣህጉራዊ ትካላት ኣኼባ ይሳተፍ ፣

1.የክልሉን ሳይንስን ቴክኖሎጂ ፖሊስን ይቀርፃል።

2.በክልሉ ሳይንስና ቴክኖሎጂ ኤጀንሲ ሓላፊ አማካኝነት ተጠናቅረው የቀረቡ ዕቅዶች ይገመግማል ፣ ያፀድቃል።

3.ለክልሉ ሳይንስና ቴክኖሎጂ የተጠየቀውን በጀት ይመረምራል ለትግራይ ክልል ምክር ቤት ቀርቦ ንዲጸድቅ ያደርጋል።

4.የተለያዩ መመሪያዎችንና የስራ ፕሮግራሞችን ያወጣል።

5.የቴክኒክ አማካሪ ኮሚቴ የየዘርፉን የሳይንስና ቴክኖሎጅ መማክርት ጉባኤዎችን ይሰይማል።

6.አጠቃላይ የኤጀንሲው ስራዎች ይከታተላል ይደግፋል።

10. <u>የምክር ቤቱ ሰብሰባ</u>

1.ምክር ቤቱ በየሶስት ወሩ አንድ መደበኛ ሰብሰባና አስፈላጊ ሆኖ በተገኘ ጊዜ ልዩ ስብስባ ያደርጋል፣

2.ከምክር ቤቱ አባላት 50%+1 በስብሰባው ሲገኙ ምልአተ ጉባኤ ይኖናል፣

3.በስብሰባው ከተገኙ የምክር ቤት አባላት 50%+1 የደገፉት የውሳኔ ሓሳባ የምክር ቤቱ ውሳኔ ይሆናል፣

4.በስብሰባ ወቅት የአባላት ድምጽ እኩል ለእኩል ሲሆን ሰብሳቢ ያለበትን ድምፅ ወሳኝነት ይኖረዋል።

11. <u>የኤጀንሲው ሓላፊ ስልጣንና ተግባር</u>

1.የክልሉ ሳይንስና ቴክኖሎጂ ምክር ቤት ባፀደቀው መመሪያና የስራ ፕሮግራም መሰረት የኤጀንሲውን የዕለት ከዕለት ስራ በበላይነት ይመራል፣

2.የዚህ አንቀፅ ንኡድ አንቀፅ 1 አጠቃላይ ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ የኤጀንሲው ሓላፊ የሚከተሉት ስልጣንና ተግባራት ይኖሩታል፣

ሀ. በክልሉ መንግስት የሚመደብ በጀት ስልሚከናወኑ የሳይንስና ቴክኖሎጂ እንቅስቃሴዎች እንዲሁም ስል ኤጀንሲው ዓመታዊ በጀትና የስራ መርሀግብር በሚመለከት የበጀት ዓመቱ ከመጠናቀቁ ሶስት ወራት ቀደም ብሎ ለምክር ቤቱ ሪፖርት ያቀርባል።

ለ. የክልሉን ሳይንስና ቴክኖሎ በሚመለከቱ ጉዳዮች የክልሉን መንግስት ወክሎ በአለም አቀፍና አህጉራዊ ድርጅት ስብሰባ ላይ ይሳተፋል።

www.abyssinialaw.com

ሐ.ብመሰረት ነቲ ኤጀንሲ ዝተፈቐደ በጀትን ስራሕ ፕሮግራምን ገንዘብ ወፃኢ ይገብር፣
መ. ብመሰረት ሕጊ ሰራሕተኛታት መንግስቲ እዚ ክልል ሰራሕተኛታት እቲ ኤጀንሲ ይቆፅር ፣ የማሓድር ፣ የሰናብት፣
ረ. ንቅልጣፈ ስራሕ እቲ ኤጀንሲ ብዘድሊ መጠን ካብ ዘለዎ ስልጣንን ተግባራትን ብክፋል ንሓለፍቲ ስራሕን ሰራሕተኛታትን እቲ ኤጀንሲ ብውክልና ክህብ ይኽእል።
ሰ. ምስ ሳልሳይ ወገናት ንዝግበሩ ርክባት ነቲ ኤጀንሲ ይውክል
ሸ. ዕላማታት ሳይንስን ቴክንሎጅን እዚ ክልል ኣብሽትኡ ንምብፃሕ ብቤት ምኽሪ ሳይንስን ቴክኖሎጅን እዚ ክልል ዝውሃብዎ ካልኦት ተግራባት ናይ ምፍፃም ሓላፍነት ይህልዎ።

12. ስልጣንን ተግባርን ምክትል ሓላፊ እቲ ኤጀንሲ

1. ሓላፊ እቲ ኤጀንሲ ኣብ ዘይህልወሉ እዋን ተግባር እቲ ኤጀንሲ ብለዕላዋይነት ይመርሕ።
2. ብሓላፊ እቲ ኤጀንሲ ተፈልዩም ዝወሃብዎ ካላኦት ተግባራት ይፈፅም።

13. ምጥያሽ መማኸርቲ ጉባኤታት ሕድሕድ ዘፈር ሳይንስን ቴክኖሎጅን

1. ብሕድሕድ ሓላፍቲ መምርሒ ዘፈር እቲ ኤጀንሲ ዝምርሑ ኣብ ሕድሕድ ዘፈር ዝሕቆፋ ተወከልቲ ዝተፈላለዩ ትካላት፣ ወልቀ ሰብ ሞያታት ዝርከብዎም መማኸርቲ ጉባኤታት ይጣየሹ ፣ ዝርዝር አሰራርሐኦምን ኣወዳድቦኦምን ብደንቢ ይውስን ፣
2. እቲ ዝጣየሽ መማኸሪ ጉባኤ እዞም ዝስዕቡ ስልጣንን ተግባራት ይህልውዎ፦
   ሀ. ምንቅስቓስ ሕድሕድ ዘፈር ሳይንስን ቴክኖሎጅን ይግምግም፣
   ለ. ፍሉይ ትኹረት ኣብዘድልዮም ትልምን ፕሮጀክትታትን ሕድሕድ ዘፈር የማኽር፣
   ሐ. ዕብየትን ምንቅስቓስን እቲ ዘፈር ብዝተመልከተ ፖሊሲ ንኽዳሎ ይገብር፣
   የማኽር ፣ ውሳነ ሓሳብ የቕርብ ፣ እንተፍቀድ ኣብ ተግባር የውዕል፣
   መ. ኣብ ምርምርን ምስራፅን እቲ ዘፈርን እቲ ተጠቃምን ዝተዋደደ ኣሰራርሓ ንክህልው ዘኽእል ምችው ስርዓት ይሃንፅ ፣

ሐ. ለኤጀንሲው በተፈቀደው በጀትና የስራሕ ፕሮግራም መሰረት ገንዘብ ወጪ ያደርጋል።
መ.በክልል የመንግስት ሰራተኞች ህግ መሰረት የኤጀንሲው ሰራተኞች ይቀጥራል ፣ ያስተዳድራል ፣ ያሰናብታል።
ሠ. የኤጀንሲው ስራ ቅልጥፍና ባስፈለገ መጠን ስልጣኑና ተግባሩን በከፊል ለኤጀንሲው የስራ ሓላፊዎችና ለስራተኞች በውክልና ሊስጥ ይችላል።

ረ. ከሶስተኛ ወገኖች ጋር በሚደረጉ ግንኙነትቶች ሁሉ ኤጀንሲውን ይወክላል።
ሰ. የክልሉን ሳይንስና ቴክኖሎጂ ዓላማዎች ከግቡ ለማድረስ ከክልሉ የሳይንስና ቴክኖሎጂ ምክር ቤት የሚሰጡትን ሌሎች ተግባራት የማከናወን ሓላፊነት ይኖረዋል።

12. የኤጀንሲው ምክትል ሓላፊ ስልጣንና ተግባር

1.የኤጀንሲው ሓላፊ በማይኖሩበት ጊዜ የኤጀንሲው ተግባር በበላይነት ይመራል፣
2.በኤጀንሲው ሓላፊ ተለይተው የሚሰጡት ሌሎች ተግባራት ይፈፅማል።

13. የክልሉ የዘርፍ የሳይንስና ቴክኖሎጂ መማክርት ጉባኤዎች ማቋቋም

1.በእያንዳንዱ የኤጀንሲው የዘርፍ መመሪያ ሓላፊዎች የሚመሩ በየዘርፉ የሚታቀፉ የተለያዩ ተቋማት ተወካዮች ፣ ግለሰብ ባለሞያዎች የሚገኙበት የየዘርፉ መማክርት ጉባኤዎች የቋቋማሉ ፣ ዝርዝር የስራ ኣፈፃፀማቸውና አደራጃጀታቸው በደንብ ይወሰናል፣

2.የሚቋቋመው መማክርት ጉባኤ የሚከተሉት ስልጣንና ተግባራት ይኖሩታል፦
ሀ. የያንዳንዱ ዘርፍ የሳይንስና ቴክኖሎጂ እንቅስቃሴዎች ይገመግማል።
ለ. በያንዳንዱ ዘርፍ ዕቅዶችና ትኩረት የሚባቸው ፕሮጀክቶች ላይ ያማክራል።
ሐ.የዘርፉን ዕድገትና እንቅስቃሴ በተመለከተ ፖሊሲ እንዲዘጋጅ ያደርጋል ፣ ያማክራል የውሳኔ ሓሳቡ ያቀርባል ፣ ሲፈቀድም በተግባር ላይ ያውላል።

መ. ዘርፉ በምርምርና ስርፀት በተጠቀሚው ክፍል የተቀናጀ አሰራር እንዲኖር የሚስችል የተመቻቸው ስርዓት ይገነባል ።

www.abyssinialaw.com

ረ. ብሕድሕድ ዘፈር ዝቖርቡ ፕሮጅክትታት ብመንፅር ትኹረት እቲ ፖሊሲ ብምርኣይ ቅደም ሰዓቦም ይውሰን፣ ሓገዝ ክግበረሎም ዝግብኦም ፕሮጀክትታት ንውሳን የቕርን።

14. <u>በጀት</u>

ፍልፍል በጀት እቲ ኤጀንሲ ካብዞም ዝስዕቡ ክኸውን ይኽእል፦

1. ካብ መንግስቲ እዚ ክልል ዝምደብ በጀት
2. ነቲ ቤት ፅሕፈት ካብ ዝውሃቡ ሓገዛትን ድጋፍን፣
3. ካብ ካልኦት ፍልፍላት ።

15. <u>ብዛዕባ መዛግብቲ ሒሳብ</u>

1. ብመሰረት ሕጊ ፋይናንስ እዚ ክልል ዝተማልአን ትኽክለኛን መዛግብቲ ሒሳብ ይሕዝ፣
2. መዛግብቲ ሒሳብ እቲ ኤጀንሲ ከም ኣድላይነቱ በቢእዋኑ ብዋና ኦዲተር እዚ ክልል ወይ ብዝስየም ካልእ ኦዲተር ንኽምርመር ይገብር።

16. <u>ግቡእ ምትሕብባር</u>

ዝኾነ ሰብ ንኣፈፃፅማ እዚ ኣዋጅ ናይ ምትሕብባር ግቡእ ኣለዎ።

17. <u>ደንብን መምርሒን ናይ ምውፃእ ስልጣን</u>

1. ነዚ ኣዋጅ መፈፀሚ ዝኸውን ዝርዝር ደንቢ ብስራሕ ፈፃሚ እዚ ክልል ክወፅእ ይኽእል፣
2. ነዚ ኣዋጅ መፈፀሚ ዝኸውን መምርሒ እቲ ኤጀንሲ ክውፅእ ይኽእል።

18. <u>ተፈፃሚነት ዘይብሎም ሕግታት</u>

ምስ'ዚ ኣዋጅ ዝፃረሩ ዝኾኑ ሕግታት እዚ ክልል ኣብ ውሽጢ ' ዚ ኣዋጅ ንዝተመልከቱ ዋኒናት ተፈፃምነት ኣይህልዎምን።

19. <u>እዚ ኣዋጅ ዝፀንዐሉ ግዘ</u>

እዚ ኣዋጅ ካብ 10 ንሓሰ 2000 ዓ/ም ጀሚሩ ዝፀንዕ ይኽውን።

<u>መቐለ</u>

ፀጋይ በርሀ

ፕሬዚደንት ብሄራዊ
ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

ሠ. በየዘርፉ የሚቀርቡ ፕሮጀክቶች ከፖሊሲ ትኩረት አኳያ ቅደም ተከተላቸውን ይወስናል፣ ድጋፍ ሊሰጣቸው የሚገባቸውን ፕሮጀክቶች ለውሳኔ ያቀርባል።

14. <u>በጀት</u>

የኤጀንሲው የበጀት ምንጮች የሚከተሉትን ሊሆን ይችላል፦

1.ከክልሉ መንግስት የሚመደብ በጀት ፣
2.ለኤጀንሲው ከሚሰጡ እርዳታዎችና ድጋፍች፣
3.ከሌሎች ምንጮች።

15. <u>ስለ ሂሳብ መዝገብ</u>

1.በክልሉ የፋይናንስ ህግ መሰረት የተሟላና ትክክለኛ የሂሳብ መዝገብ ይይዛል።
2.የኤጀንሲው የሂሳብ መዛግብት እንደ አስፈላጊነቱ በየጊዜው በክልሉ ዋና ኦዲተር ወይም በሚሰየመው ሌላ ኦዲተር እንዲመረመር ያደርጋል።

16. <u>የመተባበር ግዴታ</u>

ማንኛውም ሰው ለዚህ አዋጅ አፈፃፀም የመተባበር ግዴታ አለበት።

17. <u>ደንብና መመሪያ የማውጣት ስልጣን</u>

1.ለዚህ አዋጅ ማስፈፀሚያ የሚሆን ዝርዝር ደንብ የክልሉ ስራ አስፈጻሚ ሊያወጣ ይችላል፣
2.ይህን አዋጅ ማስፈፀምያ የሚሆን መመሪያ ኤጀንሲው ሊያወጣ ይችላል።

18. <u>ተፈፃሚነት የሌላቸው ህጎች</u>

ከዚህ አዋጅ የሚቃረን ማንኛውም የክልሉ ህግ በዚህ አዋጅ በተመለከቱ ጉዳዮች ላይ የፈፃሚነት አይኖራቸውም።

19. <u>አዋጅ የሚፀናበት ጊዜ</u>

ይህ አዋጅ ከነሓሴ 10/2000 ዓ/ም ጀምሮ የጸና የሆናል።

<u>መቀሌ</u>

ፀጋይ በርሀ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስት ፕሬዝዳንት

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 16 ዓመት ቁ.19
መቐለ 10 ነሓሰ 2000 ዓ/ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

16ኛ ዓመት ቁ.19
መቀለ ነሓሰ 10/2000ዓ/ም

ኣዋጅ ቑፅሪ 154/2000 ዓ/ም ንዕላማታት ሕብረት ስራሕ ማሕበር ከተማታት መፈፀሚ ንዝግበር ውዕሊ ልቓሕ ውሕስና በጀት ንምሃብ ዝወፀ ኣዋጅ

ኣብ ከተማታት ዝርከባ ሕብረት ስደራሕ ማሕበራት ዕደጋ ኣብ ምርግጋፅ ፣ ሰፊሕ ዕድል ስራሕ ኣብ ምፍጣር ፣ ሽርፊ ወፃኢ ዘምፅኡ ስራሕቲ ኣብ ምዕማም ዝለዓለ ኣበርክቶ ብምፅዋት ብብርኪ ክል ውሕስነት ምግቢ ንምርግጋፅን ድክነት ንምንካይ ኣብ ዝግበር ዘሎ ፃዕሪ ቀንዲ ተዋሳእቲ ኾይነን ንምርካብን ንዘካይደኦ ስራሕቲ ልምዓት ዝውዕል ፋይናንሳዊ ዓቅመን ምጥንኻርን ኣድላይ ኮይኑ ስል ዝተረኽበ ፣

እተን ሕብረት ስራሕ ማሕበራት ሕዚ ብዘለወን ፋይናንሳዊ ዓቅሚ ንመለቃሕቲ ትካላት ብቁዕ ውሕስና ንምሃብ ስለ ዘይኽእላ ካብ ንግዲ ባንኪ ኢትዮድያ ብውሕስና መንግድቲ እዚ ክልል ልቃሕ ዝረኽባሉ ኩነታት ምምችቻው ኣድላይ ኾይኑ ብምርካቡ፣

በዚ መሰረት ኣብ ንከተማታት ንዝርከባ ሕብረት ስራሕ ማሕበራት ኣብ 2001 ዓ/ም ንዘካይድኦ ልምዓታዊ ስራሕቲ መፈፀሚ ዝውዕል ውሕስና ልቃሕ ምሃብ ኣድላይ ምኻኑ ስለዝተኣመነሉ፣

ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብመሰረት ዝተመሓየሸ ሕገ-መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49/3/ሀ/ ክምኡ ‘ውን ፋይናንስን ምምሕዳር ኣዋጅ ቁፅሪ 26/1998 ዓንቀፅ 32 ዝተውሃበ ስልጣን ዝስዕብ ኣዋጅ ኣውፂኡ ኣሎ።

ኣዋጅ ቁጥር 154/2000 ዓ/ም ለከተማ ሕብረት ስራ ማሕበራት ዓለማ ማስፈፀሚያ ለሚደረገው የብድር ውል ዋስትና ለመስጠት የወጣ ኣዋጅ

ብከተሞች የሚገኙ የሕብረት ሥራ ማሕበራት ገባ በማረጋገት ፣ ሰፊ የሥራ ዕድል በመፍጠር ፣ የውጭ ምንዛሪ የሚያስገኙ ሥራዎች በመሰራት ከፍተኛ አስተዋፅኦ በመጫወት በክልል ደረጃ የምግብ ዋስትና ለማረጋገጥና ድህነት ለመቀነስ በሚደረግው ጥረት ዋነኛ ተዋናይ ሆነው እንዲገኙና ለሚያካሂዱት የልማት ሥራዎች የሚውል የፋይናንስ ዓቅማቸው ማጠናከር አስፈላጊ ሆኖ ስለተገኘ፣

የሕብረት ሥራ ማሕበራቱ አሁን ባላቸው ፋይናንሳዊ ዓቅም ለአበዳሪ ድርጅቶች በቂ ዋስትና ለመስጠት ስለማይችሉ ከኢትዮድያ ንግድ ባንክ በክልሉ መንግስት ዋስትና ብድር የሚያገኙበት ሁኔታ ማመቻቸት አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፣

በዚህ መሰረት በከተሞች የሚገኙ ሕብረት ሥራ ማሕበራት በ2001 ዓ/ም ለሚያካሂዱት የልማት ሥራዎች ማስፈፅሚያ የሚውል የብድር ዋስትና መስጠት አስፈላጊ መሆኑ ስለታመነበት፣

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት በተሻሻለው የክልሉ ሕገ-መንግስቲ ዓንቀፅ49/3/ሀ/ ብሎም የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 26/1998 ዓንቀፅ 32 በተሰጠው ስልጣን መሰረት የሚከተለውን አዋጅ አውጥቷል።

ናይ ሓደ ዋጋ ያንዱ ዋጋ	ብር15.00

ነጋሪት ጋዜጣ ቁ.ፖ.ሳ ነጋሪት ጋዜጣ ፖ.ሳ.ቁ	291

www.abyssinialaw.com

1. **ሓፂር ርእሲ**

እዚ ኣዋጅ "ንዕላማታት ሕብረት ስራሕ ማሕበራት ከተማታት መፈፀሚ ንዝግበር ውዕል ልቃሕ ውሕስና በጀት ንምሃብ ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 154/2000" ተባሂሉ ክጥቀስ ይኽእል።

2. **ውሕስና ዝተውሃበ መጠን ልቓሕ**

ሕብረት ስራሕ ማሕበራት ከተማታት ካብዚ ንድሓር "ተለቃሓይ" እንዳተብሃለ ንዝፅውዓ ክሳብ ብር 50,000,000 (ሓምሳ ሚልዮን ብር) ካብ ንግዲ ባንኪ ኢትዮጵያ ክልቅሓ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ውሕስና ሂቡ ኣሎ።

3. **ኣፈፃፅማ እቲ ልቓሕ**

1. እቲ ዝርከብ ልቃሕ ኣብ ከተማታት ንዝካየድ ስራሕቲ ሕርሻ ፣ ምርባሕ እንስሳን ውዕኢት እንስሳን ፣ ንስራሕቲ ደቀቕትን ኣናእሽቶን ግልጋሎት ዝውዕሉ ማሽናት ንምዕዳግ ፣ ዕዳጋ ተኮር ዝኾኑን ዕድል ስራሕ ዝፈጥሩ ስራሕቲ ንምክያድ ፣ ዕዳጋ ንምርግጋፅ ዝኽእል ስራሕቲ ንምክያድ ዝውዕል ይኸውን፣
2. እቲ ልቃሕ ዝምለስ እቲ ውዕል ካብ ዝተኣሰረሉ ግዜ ጀሚሩ ኣብ ውሽጢ ሓሙሽተ ዓመት ኾይኑ ፣ መጠን ወለድን ኣገባብ ኣመላልስኡን መለቃይ ባንክን መንግስቲ እዚ ክልልን ብዝገርዎ ስምምዕ ዝውሰን ይኸውን።

4. **ግቡእ መንግስቲ ክልል ትግራይ**

1. ተለቃሓይ ዝተለቀሐ ገንዘብ ብሙሉእ ወይ ብኽፋል ብእዋኑ እንተዘይመሊሱ ካብ በጀት እዚ ክልል ተነኪዩ ዝኽፈል ይኸውን፣
2. መንግስቲ እዚ ክልል ነቲ ዘይተመለሰ ልቃሕ ብምእካብ ወይ ሕጋዊ ብዝኾነ ኣገባብ ብምምላስ ነቲ ዝተነከየ በጀት ክትክእ ኣለዎ።
3. ዝርዝር ተለቃሕቲ ፣ ኣግባብ ኣመላልሳ እቲ ልቃሕ ፣ ግደ በቢብርኩ ዝርከቡ ኣካላት ምምሕዳር ኣብ ምምላስ እቲ ልቃሕ ብዝምልከቶ ቢሮ ንግዲ ፣ ኢንዱስትርን ትራንስፖርትን ብዘውፅኦ መምርሒ ይውሰን።

5. **እዚ ኣዋጅ ዝፀንዐሉ ግዘ**

እዚ ኣዋጅ እቲ ወዕሊ ካብ ዝተኣሰሩሉ ወይ ካብ ዝተፈረመሉ ዕለት ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን።

መቐለ

ፀጋይ በርሀ

ፕሬዚደንት ብሄራዊ
ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

1. **ኣጭር ርእስ**

ይህ ኣዋጅ "ለከተሞች ሕብረት ስራሕ ማሕበራት ዓላማ ማስፈፀሚያ የሚውል የብድር ዋስትና ለመስጠት የወጣ ኣዋጅ ቁጥር 154/2000" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2. **ዋስትና የተሰጠው የብድር መጠን**

የከተሞች ሕብረት ሥራ ማሕበራት ከዚህ በኋላ "ተበዳሪው" እየተባሉ የሚጠሩ እስከ ብር 50,000,000 (አምሳ ሚልዮን ብር) እንዲበደሩ የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ዋስትና ሰጥቷል።

3. **የብድሩ አፈጻጸም**

1. የሚገኘው ብድር በከተሞች ለሚካዱድ የእርሻ ሥራዎች ፣ የእንስሳ ርቢ እና የእንስሳ ውጤቶች፣ ለአነስተኛና ጥቃቅን ሥራዎች የሚያገለግሉ ማሽኖች ለመግዛት ፣ ገበያ ተኮር የሆኑና ሰፊ የሥራ ዕድል የሚፈጥሩ ሥራዎች ለማካሄድ ፣ ገበያን ለማረጋጋት የሚያስችሉ ሥራዎች ለማከናወን የሚውል ይሆናል፣
2. ብድሩ የሚመለሰው ውሉ ከተፈፀመበት ጊዜ ጀምሮ በአምስት ዓመት ጊዜ ውስጥ ሆኖ የወለዱ መጠንና የሚመለስበት አኳኋን አበዳሪው ባንክ እና የክልሉ መንግስት በሚያድርጉት ስምምነት ይወሰናል።

4. **የክልሉ መንግስት ግዴታ**

1. የበዳሪው የተበደረው ገንዘብ በሙሉወይም በክፊል በጊዜው ካልመለሰ ከክልሉ በጀት ተቀንሶ የሚከፈል ይሆናል፣
2. የክልሉ መንግስት ያልተመለሰውን ብድር በመሰብሰብ ወይም ሕጋዊ በሆነ አገባብ በመመለስ የተቀነሰው በጀት መተካት አለበት።
3. የብድሩ አገባብ አመላለስ ፣ በየደረጃው የሚገኙ የአስተዳደር አካሎች ብድሩ መመለስ በሚመለከት ቢሮ ንግድ፣ ኢንዱስትርና ትራንስፖርት በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል።

5. **አዋጅ የሚፀናበት ጊዜ**

ይህ አዋጅ ውሉ ከተፈረመበት ቀን ጀምሮ የጸና የሆናል።

መቀሌ

ፀጋይ በርሀ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስት ፕሬዝዳንት

www.abyssinialaw.com

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 16 ዓመት ቁ.20
መቐለ 2 ሓምለ 2000 ዓ/ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

16ኛ ዓመት ቁ.20
መቀለ ሓምለ 2/2000ዓ/ም

አዋጅ ቑፅሪ 155/2000 ዓ/ም
ኣብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
ን2001 በጀት ዓመት ንውሳን ዝወፀ ኣዋጅ

ኣብ 2001 በጀት ዓመት ኣብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ንዝፍፀሙ መንግስታዊ ስራሕትን ግልጋሎታትን ዝውዕል በጀት ብምፅዳቅ ኣብ ስራሕ ክውዕል ምግባር ኣድላይ ብምኻኑ።

ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብመሰረት ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ-መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49 (3) (ቸ) ን2001 በጀት ዓመት ኣብ ስራሕ ዝውዕል ዝስዕብ በጀት ኣዋጅ ኣውፂኡ ኣሎ።

1. <u>ሓፂር ርእሲ</u>

እዚ ኣዋጅ "ኣብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ናይ 2001 ዓ/ም በጀት ንውሳን ዝወፀ ኣዋጅ ቑፅሪ 155/2000 ተባሂሉ ክጥቀስ ይኽእል።

2. <u>ፍልፍል በጀት</u>

ካብ ሓምለ 1/2000 ክሳብ ሰነ 30/2001 ዓ/ም ኣብ ዘሎ በጀት እዋን ካብ ክልል መንግስቲ ዝርከብ ኣታዊ፣ ካብ ፌደራል መንግስቲ ዝውሃብ ድጎማ፣ ካብ ልቃሕን ሓገዝን ዝርከብ ብምጥቃም ምስ'ዚ ኣዋጅ ተታሓሒዞም ዘለው ሰደቓታት ንዝተጠቐሱ ሰራሕትን ግልጋሎትን ዝውዕል ፍልፍል በጀት፡-

ሀ. ካብ ፌደራል መንግስቲ ዝወሃብ
ድጎማ ---------- 1,175,590,000.00

- ካብዙይ ውሽጢ ካብ መንግስቲ ግምጃ ቤት
  ብር --------- 1,109,010,000
- ካብ ወፃኢ ልቓሕ ብር 14,800,000
- ካብ ናይ ወፃኢ ሓገዝ ብር 51,780,000

ለ. ካብ ክልል ዝእከብ እቶት ብር 350,000,000

አዋጅ ቁጥር 155/2000 ዓ/ም
የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የ2001
በጀት ዓመት ለመወሰን የወጣ አዋጅ

በ2001 በጀት ዓመት በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ለሚሰሩ ስራዎችና አገልግሎቶች ማስፈፀሚያ የሚውል በጀት ፀድቆ ስራ ላይ እንዲውል ማድረግ አስፈላጊ በመሆኑ፣

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ መንግስት ሕገ-መንግስት አንቀፅ 49(3) (ሀ) (ተ) መሰረት ለ2001 በጀት ዓመት የሚከተለው በጀት አዋጅ አውጥቷል።

1. <u>አጭር ርእስ</u>

ይህ አዋጅ "የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የ2001 ዓ/ም በጀት ለመወሰን የወጣ አዋጅ ቁጥር 155/2000" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2. <u>የበጀት ምንጭ</u>

ከሓምሌ 1/2000 እስከ ሰኔ 30/2001 ዓ/ም ባለው በጀት ዓመት ከክልሉ መንግስት ከሚገኝ ገቢ፣ ከፌደራል መንግስት የሚሰጥ ድጎማ፣ ከሚገኘው ብድርና እርዳታ በመጠቀም ከዚህ አዋጅ ጋር ተያይዘው በቀረቡ ሰንጠረዦች ለተጠቀሱት ስራዎችና አገልግሎቶች የሚውል የበጀት ምንጭ፡-

ሀ. ከፌዴራል መንግስት
ድጎማ----------ብር 1,175,590,000

- ከመንግስት ግምጃ ቤት
  ብር-------- 1,109,010,000
- ከውጭ ብድር ብር 14,800,000
- ከውጭ ዕርዳታ ብር 51,780,000

ለ. ከክልል የሚሰበሰብ ገቢ ብር 350,000,000

www.abyssinialaw.com

ሐ. ካብ መንግስቲ ኣየር ላንድ ሓገዝ
ብር 61,600,000
ሓፈሻዊ ድምር ብር 1,587,190,000
(ሓደ ቢልዮንን ሓሙሽተ ሚኢትን ሰማንያን ሽውዓተን ሚልዮንን ሓደ ሚኢትን ቴስዓን ሽሕ ብር)

3. ድልድል በጀት

ሀ. ብክልል ንዝስርሑ ስራሕትን ግልጋሎታትን
1. ንስሩዕ በጀት ብር 323,858,290
   - ንመሃያ ብር 198,495,876
   - ንመካየዲ ስራሕ ብር 125,362,414
2. ንካፒታል በጀት ብር 201,483,524
3. ንክልል መሐለውታ ብር 25,551,746
4. ቃል ዝተኣተወሎም ወፃኢታት መሸፈኒ
   ብር 63,106,040
   ንኡስ ድምር ብር 613,999,600
(ሽዱሽተ ሚኢቲን ዓሰርተ ሰለስተ ሚሊዮንን ትሽዓተ ሚኢትን ቴስዓንትሽዓተን ሽሕን ሽዱሽተ ሚኢትን ብር)

ለ. ንወረዳታት
- ብቀመር ዝከፋፈል ብር 709,892,800.00
- ናይ ወረዳታት ኣፈላላይ ልምዓት ንምፅባብ ብር 20,000,000.00

ንኡስ ድምር ብር 729,892,800.00 (ሸውዓተ ሚኢትን ዒስራን ትሽዓተን ሚልዮንን ሸሞንተ ሚኢቲን ቴስዓን ክልተን ሽሕን ሸሞንተ ሚኢቲ ብር)

ሐ. ንከተማታት
- ንስሩዕ በጀት ብር 198,899,520.00
- ንካፒታል በጀት ብር 44,398,080.00

ንኡስ ድምር ብር 243,297,600.00
(ክልተ ሚኢትን ኣርባዓን ሰለስተን ሚሊዮንን ክልተ ሚኢትን ቴስዓን ሸውዓተን ሽሕን ሽዱሽተ ሚኢትን ብር)

ሓፈሻዊ ናይ ክልል፣ ገፀርን ከተማን ወረዳታትን ድምር ዝተደልደለ በጀት ብር 1,587,190,000.00
(ሓደ ቢልዮንን ሓሙሽተ ሚኢትን ሰማንያን ሽውዓተን ሚልዮንን ሓደ ሚኢትን ቴስዓን ሽሕ ብር)

4. እዚ ኣዋጅ ዝፀንዓሉ ግዜ

እዚ ኣዋጅ ካብ 2 ሓምለ 2000 ዓ/ም ጀሚሩ ዝፀነዐ ይኸውን

መቐለ
ፀጋይ በርሀ

ፕሬዚደንት ብሄራዊ
ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

ሐ. ከአየርላንድ መንግስት የሚገኝ እርዳታ
ብር 61,600,000
አጠቃላይ ድምር ብር 1,587,190,000
(አንድ ቢልዮን አምስት መቶ ሰማንያ ሰባት ሚልዮን አንድ መቶ ዘጠና ሺ ብር)

3. የበጀት ድልድል

ሀ. በክልሉ ለሚሰሩ ስራዎችና አገልግሎቶች
1. ለመደበኛ በጀት ብር 323,858,290
   - ለደመወዝ ብር 198,495,876
   - ለሥራ ማስኬጃ ብር 125,362,414
2. ለካፒታል በጀት ብር 201,483,524
3. ለክልል መጠባበቂያ ብር 25,551,746
4. ቃል ለተገባላቸው ወጪዎች መሸፈኛ
   ብር 63,106,040
   ንኡስ ድምር ብር 613,999,600
(ስድስት መቶ አስራ ሶስት ሚሊዮን ዘጠኝ መቶ ዘጠና ዘጠኝ ሺ ስድስት መቶ ብር)።

ለ. ለወረዳዎች
- በቀመር የሚከፋፈል ብር 709,892,800.00
- የወረዳዎች የልማት ልዩነት ለማጥበብ ብር 20,000,000.00

ንኡስ ድምር ብር 729,892,800.00 (ሰባት መቶ ሃያ ዘጠኝ ሚልዮን ስምንት መቶ ዘጠና ሁለት ሺ ስምንት መቶ ብር)

ሐ. ለከተሞች
- ለመደበኛ በጀት ብር 198,899,520.00
- ለካፒታል በጀት ብር 44,398,080.00

ንኡስ ድምር ብር 243,297,600.00
(ሁለት መቶ አርባ ሶስት ሚሊዮን ሁለት መቶ ዘጠና ሰባት ሺ ስድስት መቶ ብር)

አጠቃላይ የክልል፣ የገጠርና የከተማ ወረዳዎች የተመደበ በጀት ድምር ብር 1,587,190,000.00 (አንድ ቢልዮን አምስት መቶ ሰማንያ ሰባት ሚልዮን አንድ መቶ ዘጠና ሺ ብር)

4. አዋጁ የሚፀናበት ጊዜ

ይህ አዋጅ ከሓምሌ 2/200 ዓ.ም ጀምሮ የፀና ይሆናል

መቀሌ
ፀጋይ በርሀ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስት ፕሬዝዳንት

www.abyssinialaw.com

ኣብ ብ/ክ/መ/ትግራይ ዝርከባ ሴክተር ኣብያተ ዕዮታት ዝተገበረ ድልድል በጀት
01/00/000 ዝፀደቀ

በጀት ዓመት፡ 2001

ናይ በጀት ኮድ	ሽም መንግስታዊ ኣብያተ ዕዮ	መሃያ (6100)	ስራሕ መካየዲ (6200+6300+6400)	ድምር ስሩዕ በጀት	ካፒታል በጀት	ሓፈሻዊ ድምር	%
	ናይ ክልል መንግስታዊ ኣብያተ ዕዮ	189,495,876.00	126,362,414.00	323,858,290.00	201,483,524.00	526,341,814.00	85.56
100	ናይ መንግስቲ ኣካላት	68,877,343.00	55,310,983.00	124,188,326.00	37,920,872.00	162,109,198.00	26.40
111	ቤት ፅሕፈት ቤት ምኽሪ	1,112,364.00	1,298,408.00	2,410,772.00	5,000,000.00	7,410,772.00	1.21
112	ቤት ፅሕፈት ርእሰ ምምሕዳር	7,048,199,00	7,501,829.00	14,550,028.00	6,567,020.00	21,117,048.00	3.44
113	ቤት ፅሕፈት ዋና ኦዲተር	1,905,903.00	763,014.00	2,668,917.00		2,668,917.00	0.43
119	ቢሮ ጉዳይ ደቂ ኣንስትዮ	868,215.00	467,399.00	1,335,614.00	500,000.00	1,835,614.00	0.30
121	ቢሮ ፍትሒ	3,858,909.00	1,548,008.00	5,406,917.00		5,406,917.00	0.88
122	ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ	5,520,051.00	6,225,601.00	11,745,652.00	800,000.00	12,545,652.00	2.04
127	ኮሚሽን ፓሊስ	21,854,579.00	6,048,764.00	27,903,343.00	3,632,890.00	31,536,233.00	5.14
128	ኮሚሽን ስነ ምግባርን ፀረ ግዕዝይናን	1,452,424.00	862,677.00	2,315,101.00		2,315,101.00	0.38
129	ቤት ፅሕፈት ምምሕዳር ኣብያተ ህንፀት	14,457,524.00	20,957,373.00	35,414,897.00		35,414,897.00	5.77
132	ቃዲ ቤት ፍርዲ	210,707.00		210,707.00		210,707.00	0.03
134	ቢሮ ፀጥታን ጉዳያት ምምሕዳርን	1,102,508.00	1,024,129.00	2,126,637.00	2,000,000.00	4,126,637.00	0.67
152	ቢሮ ፋ/ኢ/ልምዓትን	4,447,918.00	3,419,638.00	7,867,556.00	14,420,962.00	22,288,518.00	3.63
153	ቢሮ ሓበሬታ	2,289,980.00	4,342,416.00	6,632,396.00	5,000.000.00	11,632,396.00	1.89
155	ቢሮ ህንፀት ዓቅሚ	2,748,062.00	851,727.00	3,599,789.00		3,599,789.00	0.59
200	ኢኮኖሚያዊ ልምዓት	53,970,571.00	14,864185.00	68,834,756.00	110,357.268.00	179,192,024.00	18.68
211	ቢሮ ሕርሻን ገፀርን ልምዓትን	13,728,130.00	5,555,772.00	19,283,902.00	35,039,085.00	54,322,987.00	8.85
213	ምርምር ሕርሻ	6,443,499.00	319,098.00	6,762,597.00		6,762,597.00	1.10

በት/ብ/ክ/መንግስት የሚገኙ የመንግስት ሴክተር መ/ቤቶች የተደረገ የበጀት ድልድል
01/00/000 የፀደቀ

በጀት ዓመት፡ 2001

ናይ በጀት ኮድ	ሽም መንግስታዊ ኣብያተ ዕዮ	መሃያ (6100)	ስራሕ መካየዲ (6200+6300+6400)	ድምር ስሩዕ በጀት	ካፒታል በጀት	ሓፈሻዊ ድምር	%
	የክልል መንግስት መ/ቤቶች	189,495,876.00	126,362,414.00	323,858,290.00	201,483,524.00	526,341,814.00	85.56
100	የመንግስት ኣካል	68,877,343.00	55,310,983.00	124,188,326.00	37,920,872.00	162,109,198.00	26.40
111	የክልል ምክር ቤት ፅ/ቤት	1,112,364.00	1,298,408.00	2,410,772.00	5,000,000.00	7,410,772.00	1.21
112	የርእሰ መስተዳድር ፅ/ቤት	7,048,199,00	7,501,829.00	14,550,028.00	6,567,020.00	21,117,048.00	3.44
113	ዋና ኦዲተር ፅ/ቤት	1,905,903.00	763,014.00	2,668,917.00		2,668,917.00	0.43
119	የሴቶች ጉዳይ ቢሮ	868,215.00	467,399.00	1,335,614.00	500,000.00	1,835,614.00	0.30
121	የፍትሕ ቢሮ	3,858,909.00	1,548,008.00	5,406,917.00		5,406,917.00	0.88
122	ጠቅላላ ፍ/ቤት	5,520,051.00	6,225,601.00	11,745,652.00	800,000.00	12,545,652.00	2.04
127	የፖሊስ ኮምሽን	21,854,579.00	6,048,764.00	27,903,343.00	3,632,890.00	31,536,233.00	5.14
128	የስነ ምግባርና ኮምሽን	1,452,424.00	862,677.00	2,315,101.00		2,315,101.00	0.38
129	የማረምያ ቤቶች አስተዳደር	14,457,524.00	20,957,373.00	35,414,897.00		35,414,897.00	5.77
132	የቃዲ ፍ/ቤት	210,707.00		210,707.00		210,707.00	0.03
134	የፀጥታና ጉዳዮች አስተዳደር ቢሮ	1,102,508.00	1,024,129.00	2,126,637.00	2,000,000.00	4,126,637.00	0.67
152	የፋ.ይ/ኢ/ልማት ቢሮ	4,447,918.00	3,419,638.00	7,867,556.00	14,420,962.00	22,288,518.00	3.63
153	የማስታወቅያ ቢሮ	2,289,980.00	4,342,416.00	6,632,396.00	5,000.000.00	11,632,396.00	1.89
155	የአቅም ግንባታ ቢሮ	2,748,062.00	851,727.00	3,599,789.00		3,599,789.00	0.59
200	ኢኮኒሚያዊ ልማት	53,970,571.00	14,864185.00	68,834,756.00	110,357.268.00	179,192,024.00	18.68
211	የእርሻ እና ገጠር ልማት ቢሮ	13,728,130.00	5,555,772.00	19,283,902.00	35,039,085.00	54,322,987.00	8.85
213	የእርሻ ምርምር ኢንስቱትዩት	6,443,499.00	319,098.00	6,762,597.00		6,762,597.00	1.10

www.abyssinialaw.com

ኣብ ብ/ክ/መ/ትግራይ ዝርከባ ሴክተር ኣብያተ ዕዮታት ዝተገበረ ድልድል በጀት
01/00/000 ዝፀደቀ

በጀት ዓመት፡ 2001

ናይ በጀት ኮድ	ሽም መንግስታዊ ኣብያተ ዕዮ	መሃያ (6100)	ስራሕ መካየዲ (6200+6300+6400)	ድምር ስሩዕ በጀት	ካፒታል በጀት	ሓፈሻዊ ድምር	%
217	ዕደጋ ፕሮሞሽን	521,453.00	404,419.00	925,872.00		925,872.00	0.15
219	በዓል መዚ ክባቢያዊ ሓለዋን ምም/ር መሬትን	1,265,160.00	297,455.00	1,562,615.00		1,562,615.00	0.25
221	ቢሮ ልምዓት ማይ ሓፍቲ፣ማዓድንን ኢነርጅን	6,668,866.00	522,880.00	7,191,746.00	50,392,788.00	57,584,534.00	9.38
231	ቢሮ ንንዲ ኢንድስትሪን ትራንስፖርትን	2,557,849.00	1,555,330.00	4,113,179.00	333,440.00	4,446,619.00	0.72
235	ቤት ፅሕፈት ኢንቨስትመት	489,428.00	384,943.00	874,371.00	673,000.00	1,547,371.00	0.25
242	ኮምሽን ባህልን ትሩዝምን	1,791,930.00	1,239,758.00	3,031,688.00	380,000.00	3,411,688.00	0.56
273	በዓል መዚ መንገድታት ትግራይ	3,504,656.00	272,828.00	3,777,484.00	1,939,231.00	5,716,715.00	0.93
277/01	ኢንስትትዩት ፕላን ከተማ	3,176,916.00	1,749,862.00	4,926,778.00	8,000,000.00	12,926,778.00	2.11
277/03	ኤጀንሲ ልምዓት ኣባይቲ	13,822,684.00	2,561,840.00	16,384,524.00	13,599,724.00	29,984,248.00	4.88
300	ማሕበራዊ ግልጋሎት	75,647,962.00	55,187,246.00	130,835,208.00	53,205,384.00	184,040,592.00	29.97
311	ቢሮ ትምህርቲ	17,259,265.00	26,422,818.00	43,682,083.00	18,515,625.00	62,197,708.00	10.13
312	ኮሚሽን ትምህርትን ስልጠናን ቴክኒክን ሞያን	13,699,336.00	8,789,045.00	22,488,381.00	233,361.00	22,721,742.00	3.70
331	ቢሮ ጉዳይ መናእሰይ ስፖርትን	1,186,564.00	284,890.00	1,471,454.00	2,100,000.00	3,571,454.00	0.58
341	ቢሮ ሓለዋ ጥዕና	41,699,414.00	17,770,457.00	59,469,871.00	32,356,398.00	91,826,269.00	14.96
351	ቢሮ ሰራሕተኛን ማሕበራዊ ጉዳይን	1,803,383.00	1,920,036.00	3,723,419.00		3,723,419.00	0.61
400	ካልኦት		88,657,786.00	88,657,789.00		88,657,786.00	14.44
	ዝተፈላለዩ ክፍሊታት		63,106,040.00	63,106,040.00		63,106,040.00	10.28
	መጠባበቂ		25,551,746.00	25,551,740.00		25,551,746.00	4.16
ሓፈሻዊ ድምር		198,495,876.00	214,020,200.00	412,516,076.00	201,483,524.00	613,999,600.00	89.49

በት/ብ/ክ/መንግስት የሚገኙ የመንግስት ሴክተር መ/ቤቶች የተደረገ የበጀት ድልድል
01/00/000 ዝፀደቀ

በጀት ዓመት፡ 2001

የበጀት ኮድ	የመንግስት መ/ቤት	መሃያ (6100)	ስራሕ መካየዲ (6200+6300+6400)	ድምር ስሩዕ በጀት	ካፒታል በጀት	ጠቅላላ ድምር	%
217	የገበያ ፕሮመሽን ኤጀንሲ	521,453.00	404,419.00	925,872.00		925,872.00	0.15
219	የኣከባቢ ጥበቃና የመሬት አስተዳደር ባለስልጣን	1,265,160.00	297,455.00	1,562,615.00		1,562,615.00	0.25
221	የወሃ ሃብት ማእድንና ኢነርጂ ልማት ቢሮ	6,668,866.00	522,880.00	7,191,746.00	50,392,788.00	57,584,534.00	9.38
231	የንግድን ኢንዳስትሪ ትራንስፖርት ቢሮ	2,557,849.00	1,555,330.00	4,113,179.00	333,440.00	4,446,619.00	0.72
235	የኢንቨስትመንት ፅ/ቤት	489,428.00	384,943.00	874,371.00	673,000.00	1,547,371.00	0.25
242	የባህልና ቱሪዝም ኮምሽን	1,791,930.00	1,239,758.00	3,031,688.00	380,000.00	3,411,688.00	0.56
273	የትግራይ መንገድ ባለስልጣን	3,504,656.00	272,828.00	3,777,484.00	1,939,231.00	5,716,715.00	0.93
277/01	ከተማ ፕላን ኢንስቲቱት	3,176,916.00	1,749,862.00	4,926,778.00	8,000,000.00	12,926,778.00	2.11
277/03	የቤቶች ልማት ኤጀንሲ	13,822,684.00	2,561,840.00	16,384,524.00	13,599,724.00	29,984,248.00	4.88
300	ማሕበራዊ አገልግሎቶች	75,647,962.00	55,187,246.00	130,835,208.00	53,205,384.00	184,040,592.00	29.97
311	ትምህርቲ ቢሮ	17,259,265.00	26,422,818.00	43,682,083.00	18,515,625.00	62,197,708.00	10.13
312	የቴክኒክ ሞያ እና ስልጠና ኮሚሽን	13,699,336.00	8,789,045.00	22,488,381.00	233,361.00	22,721,742.00	3.70
331	የወጣቶችና ጉዳዮች ቢሮ	1,186,564.00	284,890.00	1,471,454.00	2,100,000.00	3,571,454.00	0.58
341	የጤና ቢሮ	41,699,414.00	17,770,457.00	59,469,871.00	32,356,398.00	91,826,269.00	14.96
351	ሰራተኛ ማሕበራዊ ጉዳይ ቢሮ	1,803,383.00	1,920,036.00	3,723,419.00		3,723,419.00	0.61
400	ሌሎች		88,657,786.00	88,657,789.00		88,657,786.00	14.44
	የተለያዩ ክፍያዎች		63,106,040.00	63,106,040.00		63,106,040.00	10.28
	መጠባበቂያ		25,551,746.00	25,551,740.00		25,551,746.00	4.16
ጠቅላላ ድምር		198,495,876.00	214,020,200.00	412,516,076.00	201,483,524.00	613,999,600.00	89.49

www.abyssinialaw.com

ኣብ 2001 ዓ/ም ንገፀር ወረዳታት ዝተመደበ በጀት ዘመልክት ሰደቓ

ተ/ቁ	ናይ ወረዳታት ሽም	ናይ 2000 በጀት ብዕሒት	ናይ 2001 በጀት ብዕሒት	ኣፈላላይ
1	ገጠር ዓድዋ	16,782,099.00	20,398,587.25	3,616,488.25
2	ኣሕፈሮም	24,896,083.00	28,225,970.17	3,329,887.17
3	ቆላ ተምቤን	16,687,014.00	19,084,302.01	2,397,288.01
4	ላዕላይ ማይጨው	15,390,765.00	18,595,003.91	3,204,238.91
5	መረብ ለኸ	16,942,173.00	19,049,053.93	2,106,880.93
6	ናዕኢር ዓዲት	22,588,338.00	24,484,710.21	1,896,372.21
7	ታሕታይ ማይጨው	16,497,777.00	18,591,802.95	2,094,025.95
8	ጣንቋ ኣበርገለ	15,198,510.40	19,067,148.99	3,868,638.59
9	ወርዒ ለኸ	21,724,993.00	24,692,959.30	2,967,966.30
10	ኣፅቢ ወንበርታ	17,332,508.90	19,444,386.70	2,111,877.80
11	ኢሮብ	11,389,128.50	12,982,888.47	1,593,759.97
12	ጋንታ ኣፈሹም	17,465,098.00	19,657,074.09	2,191,976.09
13	ጎሎ መኸዳ	17,067,036.00	19,095,499.53	2,028,463.53
14	ሓውዜን	17,998,746.00	20,274,272.23	2,275,526.23
15	ክልተ ኣውላዕሎ	17,995,930.30	21,190,857.10	3,194,926.80
16	ሳ/ፃ/ኣምባ	21,566,352.60	24,221,982.08	2,655,629.48
17	ኣስገደ ፅምብላ	22,154,016.90	24,437,495.48	2,283,478.58
18	ላዕላይ ኣድያቦ	17,116,635.20	20,321,479.94	3,204,844.74
19	መደባይ ዛና	18,879,532.70	21,153,481.35	2,273,948.65
20	ታሕታይ ኣድያቦ	16,067,383.60	20,097,981.02	4,030,597.42
21	ታሕታይ ቆራሮ	14,935,420.50	17,971,949.22	3,036,528.72
22	ፀለምቲ	19,291,877.60	21,733,065.58	2,441,187.98
23	ደጉዓ ተምቤን	17,900,682.90	19,858,181.89	1,957,498.99
24	እንደርታ	18,378,778.50	21,234,960.88	2,856,182.38
25	ሕንጣሎ ዋጀራት	21,349,841.60	24,046,697.25	2,696,855.65
26	ሳሓርቲ ሳምረ	17,813,663.60	19,955,737.65	2,142,074.05
27	ኣላጀ	17,148,707.90	18,920,628.72	1,771,920.82
28	ገጠር ኣላማጣ	17,058,205.60	19,613,238.18	2,555,032.58
29	እንዳሞኮኒ	13,978,910.60	16,545,351.62	2,566,441.02
30	ኦፍላ	20,457,543.00	22,944,921.00	2,487,378.00
31	ራያ ዓዘቦ	17,967,287.00	20,284,429.51	2,317,142.51
32	ቃፍታ ሑመራ	19,679,179.60	25,171,645.26	5,492,465.66
33	ወጌደ	20,406,872.00	23,052,351.63	2,645,479.63
34	ወልቃይት	20,624,740.40	23,633,704.91	3,008,964.51
		618,731,831.90	709,892,800.01	91,160,968.33

በ 2001 ዓ/ም ለገጠር ወረዳዎች የተመደበ በጀት የሚያሳይ ሰንጠረዥ

ተ/ቁ	የወረዳዎች ስም	የ 2000 በጀት ድርሻ	የ 2001 በጀት ድርሻ	ልዩነት
1	ገፀር ዓድዋ	16,782,099.00	20,398,587.25	3,616,488.25
2	ኣሕፈሮም	24,896,083.00	28,225,970.17	3,329,887.17
3	ቆላ ተምቤን	16,687,014.00	19,084,302.01	2,397,288.01
4	ላዕላይ ማይጨው	15,390,765.00	18,595,003.91	3,204,238.91
5	መረብ ለኸ	16,942,173.00	19,049,053.93	2,106,880.93
6	ናዕኢር ዓዲት	22,588,338.00	24,484,710.21	1,896,372.21
7	ታሕታይ ማይጨው	16,497,777.00	18,591,802.95	2,094,025.95
8	ጣንቋ ኣበርገለ	15,198,510.40	19,067,148.99	3,868,638.59
9	ወርዒ ለኸ	21,724,993.00	24,692,959.30	2,967,966.30
10	ኣፅቢ ወንበርታ	17,332,508.90	19,444,386.70	2,111,877.80
11	ኢሮብ	11,389,128.50	12,982,888.47	1,593,759.97
12	ጋንታ ኣፈሹም	17,465,098.00	19,657,074.09	2,191,976.09
13	ጎሎ መኸዳ	17,067,036.00	19,095,499.53	2,028,463.53
14	ሓውዜን	17,998,746.00	20,274,272.23	2,275,526.23
15	ክልተ ኣውላዕሎ	17,995,930.30	21,190,857.10	3,194,926.80
16	ሳ/ፃ/ኣምባ	21,566,352.60	24,221,982.08	2,655,629.48
17	ኣስገደ ፅምብላ	22,154,016.90	24,437,495.48	2,283,478.58
18	ላዕላይ ኣድያቦ	17,116,635.20	20,321,479.94	3,204,844.74
19	መደባይ ዛና	18,879,532.70	21,153,481.35	2,273,948.65
20	ታሕታይ ኣድያቦ	16,067,383.60	20,097,981.02	4,030,597.42
21	ታሕታይ ቆራሮ	14,935,420.50	17,971,949.22	3,036,528.72
22	ፀለምቲ	19,291,877.60	21,733,065.58	2,441,187.98
23	ደጉዓ ተምቤን	17,900,682.90	19,858,181.89	1,957,498.99
24	እንደርታ	18,378,778.50	21,234,960.88	2,856,182.38
25	ሕንጣሎ ዋጀራት	21,349,841.60	24,046,697.25	2,696,855.65
26	ሳሓርቲ ሳምረ	17,813,663.60	19,955,737.65	2,142,074.05
27	ኣላጀ	17,148,707.90	18,920,628.72	1,771,920.82
28	ገጠር ኣላማጣ	17,058,205.60	19,613,238.18	2,555,032.58
29	እንዳሞኮኒ	13,978,910.60	16,545,351.62	2,566,441.02
30	ኦፍላ	20,457,543.00	22,944,921.00	2,487,378.00
31	ራያ ዓዘቦ	17,967,287.00	20,284,429.51	2,317,142.51
32	ቃፍታ ሑመራ	19,679,179.60	25,171,645.26	5,492,465.66
33	ወጌደ	20,406,872.00	23,052,351.63	2,645,479.63
34	ወልቃይት	20,624,740.40	23,633,704.91	3,008,964.51
		618,731,831.90	709,892,800.01	91,160,968.33

www.abyssinialaw.com

ኣብ 2001 ዓ/ም ንከተማ ምምሕዳራት ዝተመደበ በጀት ዘመልክት ሰደቓ ንከተማታት ን2001 ዓ/ም ዝተደልደለ በጀት

ተ/ቁ	ሽም ከተማ	ስሩዕ በጀት	ንካፒታል በጀት	ጠቅላላ በጀት
1	መቐለ	51,120,960.00	11,863,935.38	62,984,895.38
2	ማይጨው	14,506,867.70	3,085,068.72	17,591,936.42
3	ኮረም	9,148,920.00	2,088,465.30	11,237,385.30
4	ኣላማጣ	11,354,640.00	3,937,695.70	15,292,335.70
5	ዓዲግራት	19,058,160.00	4,835,479.90	23,893,639.90
6	ውቅሮ	14,205,050.30	2,428,190.90	16,633,241.20
7	ኣክሱም	17,257,680.00	3,417,890.70	20,675,570.70
8	ዓድዋ	17,507,160.00	2,991,876.90	20,499,036.90
9	ዓቢዓዲ	7,224,360.00	2,991,876.90	10,216,236.90
10	እንዳስላሴ	15,985,200.00	3,170,951.40	19,156,151.40
11	ሽራሮ	8,635,440.00	1,560,152.00	10,195,592.00
12	ሑመራ	12,895,080.00	2,026,496.00	14,921,576.00
		198,899,520.00	44,398,079.80	243,297,599.80

ኣብ 2001 ዓ/ም ንከተማ ምምሕዳራት ዝተመደበ በጀት ዘመልክት ሰደቓ ንከተማታት ን2001 ዓ/ም ዝተደልደለ በጀት

ተ/ቁ	ሽም ከተማ	ስሩዕ በጀት	ንካፒታል በጀት	ጠቅላላ በጀት
1	መቐለ	51,120,960.00	11,863,935.38	62,984,895.38
2	ማይጨው	14,506,867.70	3,085,068.72	17,591,936.42
3	ኮረም	9,148,920.00	2,088,465.30	11,237,385.30
4	ኣላማጣ	11,354,640.00	3,937,695.70	15,292,335.70
5	ዓዲግራት	19,058,160.00	4,835,479.90	23,893,639.90
6	ውቅሮ	14,205,050.30	2,428,190.90	16,633,241.20
7	ኣክሱም	17,257,680.00	3,417,890.70	20,675,570.70
8	ዓድዋ	17,507,160.00	2,991,876.90	20,499,036.90
9	ዓቢዓዲ	7,224,360.00	2,991,876.90	10,216,236.90
10	እንዳስላሴ	15,985,200.00	3,170,951.40	19,156,151.40
11	ሽራሮ	8,635,440.00	1,560,152.00	10,195,592.00
12	ሑመራ	12,895,080.00	2,026,496.00	14,921,576.00
		198,899,520.00	44,398,079.80	243,297,599.80

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 16 ዓመት ቁ.21
መቐለ 10 ነሓሰ 2000 ዓ/ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

16ኛ ዓመት ቁ.21
መቀለ ነሓሴ 1/2000ዓ/ም

አዋጅ ቁፅሪ 156/2000 ዓ/ም
ኣብ ኣብያተ ፍርዲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ንዝሰርሑ ጠበቓታት ብዛዕባ ኣዋሃህባ ፍቓድን ምዝገባን ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ

ግልጋሎት ጥብቅና ብሞያ ሕጊ ዝሰልጠነን ዓሚቕ ልምዲ ዘለዎ ፣ ምስ ሕጊ ዝተኣሳሰረ ኣሰራርሓ ቤት ፍርዲ ብዝግባች ፣ መንፈስ ተኣማንነት ቅንዕናን ሓቅነትን ዝተላበሰ ሰብ ንልዕልነት ሕግን ምስፋን ፍትሕን ምስ ኣካላት ፍትሒ ሓጋዚ ብምኽን ዝሰለፈሉ ሞያ ብምኽኑ፣

ኣብ ምዕባለ ስራሕቲ ፍትሒ ሰብ ሞያ ሕጊ ዘለዎም ኣስተዋፅኦ ብቐሊሉ ስለዘይርእን፣ ሕብረተሰብ ግቡእ ዝኾነ ግልጋሎት ሕጊ ንኽረክብ ኣብዚ ሞያ ንዝዋፈሩ ሰባት ሞያዊ ብቅዓቶም ንምምዛንን በዚ ሞያ'ዚ ንምስራሕ ዘድልዮ ረቂሕታት ብግልፂ ብምኽማጥ ኣብ ኣብያተ ፍርዲ ክልል ትግራይ ንዝሰርሑ ጠበቓታት ብዛዕባ ኣዋሃህባ ፍቓድን ምዝገባን ብዝተማልአ ኣገባብ ብሕጊ ምድንጋግ ኣድላይ ኾይኑ ብምርካቡ፣

ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብመሰረት ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ-መንግስቲ ብሄራዊ ክልላዊ ትግራይ ዓንቀፅ 49/3/ሀ/ ዝሰፅብ ኣዋጅ ተኣዊጁ ኣሎ።

ክፍሊ ሓደ
ሓፈሻዊ

1. <u>ሓፂር ርእሲ</u>

እዚ ኣዋጅ " ኣብ ኣብያተ ፍርዲ ክልል ትግራይ ንዝሰርሑ ጠበቓታት ኣወሃህባ ፍቓድን ምዝገባን ኣዋጅ ቁፅሪ 156/2000" ተባሂሉ ክጥቀስ ይኽእል።

አዋጅ ቁጥር 156/2000 ዓ/ም
በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ፍርድ ቤቶች ስለሚሰሩ ጠበቆች ፍቃድ አሰለጣጥና ምዝገባ ለመወሰን የወጣ አዋጅ

የጥብቅና አገልግሎት በህግ ሙያ የስልጠናና ሰፊ ልምድ ያለው ፣ ከህግ ጋር የተሳሰረ የፍርድ ቤት አሰራርን በውል የሚያውቅ ፣ የታማኝነት ፣ የቅንነትና እውነተኝነት መንፈስ የተላበሰ ሰው ለህግ የበላይነት ለፍትህ መስፈን ከፍትህ አካላት ጋር በአጋዥነት የሚሰለፍበት ሞያ በመሆኑ፣

በፍትህ ስራ እድገት የህግ ባለሞያዎች አስተዋጽኦ በቀላሉ የሚታይ ባለመሆኑና ሕብረተሰቡ ተገቢውን የህግ አገልግሎት እንዲያገኝ በዚህ ሙያ የተሰማሩ ሰዎች ሙያዊ ብቃት ለመመዘንና በሙያው ለመስራት የሚያስፈልጉ መመዘኛዎች በግልፅ በማስቀመጥ በትግራይ ክልል ፍርድቤቶች ለመስራት የሚችሉ ጠበቆችን ፍቃድ አሰጣጥና ምዝገባ በተሟላ አኳኋን በህግ መደንገግ አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፣

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ክልላዊ መንግስት ሕገ-መንግስቲ ዓንቀፅ49/3/ሀ/ መሰረት የሚከተለውን አዋጅ አውጇል።

ክፍል አንድ
ጠቅላላ

1. <u>አጭር ርእስ</u>

ይህ አዋጅ "በትግራይ ክልል ፍርድ ቤቶች ለሚሰሩ ጠበቆች ፈቃድ አሰጣጥና ምዝገባ አዋጅ ቁጥር 156/2000" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

www.abyssinialaw.com

2. **ትርጉም**

ኣብ ውሽጢ እዙ ኣዋጅ ፦

1. "ክልል" ማለት ብሄራዊ ክልል ትግራይ እዩ፣
2. "ግልጋሎት ጥብቅና" ማለት ክፍሊት ገንዘብ ብምቕባል ወይ ንቅድሚት ብዝርከብ ቀጥታዊ ወይ ተዘዋዋሪ ረብሓ ንምርካብ እንትብሃል ወይ ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ንሕብረተሰብ ዝውሃብ ነፃ ግልጋሎትን ንቤት ፍርዲ ክቕርብ ዝኽእል ዝኾነ ዓይነት ስምምዕነት ውዕል፣ መጣየሺ ፣ መመሓየሺ ወይ መፍረሲ ትካል ሰነድ ምድላው ወይ ናብ ቤት ፍርዲ ዝቕርብ ሰነድ ምድላውን ንሳልሳይ ወገን ብምውካልኣብ ቤት ፍርዲ ቐሪብካ ምክርኻርን ዝኾነ ዓይነት ግልጋሎት ምኽሪ ሕጊ ምሃብን ዝሓወሰ'ዩ፣
3. "ጠበቓ" ማለት ግልጋሎት ሞያ ጥብቅና ንምሃብ ሽሙ ኣብ መዝገብ ዝተመዝገበ ብዓል ሞያ ሕጊ ነዩ፣
4. "ፀሓፊ ዋኒናት ሕጊ" ማለት ምኽርን ርኢቶን ሕጊ ብምሃብን ሕጊ ተንከፍ ዝኾኑ ሰነዳት ብምድላውን ንጠበቓ ዝሕግዝ ሰብ ነዩ፣
5. "ተሓጋጋዚ ጠበቓ" ኣብ ትሕቲ እቲ ጠበቓ ኮይኑ በቲ ጠበቓ ዝተዳለው ናይ ክሲ ማመልከቻታት ናብ ኣብያተ ፍርዲ ብምቕራብ ፋይል ዘኽፍት ፣ ካብ ኣብያተ ፍርዲ ዝወፁ መፀዋዕታታት ፣ ትእዛዛትን ቅዳሓት ፍርድን ኣውፂኡ ንዝምልከቶም ሰባት ዘብፅሕ ሰብ ዩ፣
6. "ዓሚል" ማለት ብዛዕባ ናይ ባዕሉ ወይ ካሊእ ሰብ ዋኒን ዝኾነ ግልጋሎት ጥብቅና ንምርካብ ምስ ጠበቓ ዝተወዓዓለ ወይ ናይቲ ዋኒን ቁም ነገር ኑቲ ጠበቓ ዘረድኣ ሰብ'ዩ፣
7. "መዝገብ" ማለት ጠበቓታት ዝምዝገብሉን ብቢሮ ፍትሒ ዝሕሎ ሪከርድ ነዩ፣
8. "ትካል ጥብቅና" ማለት ግልጋሎት ጥብቅና ዝህብ ትካል ንግዲ ዘይኮነ ሓላፊነቱ ዘይተወሰነ ማሕበር ነዩ፣
9. "ቢሮ ወይ ቢሮ ሓላፊ" ማለት ከከም ቅደም ሰዓቦም ቢሮ ፍትሒ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ወይ ሓላፊ ቢሮ ፍትሒ ክልል ትግራይ'ዩ፣
10. "ሰብ" ማለት ተፈጥሮኣዊ ሰብ ወይ ብሕጊ ሕጋዊ ሰውነት ዝተውሃቦ ኣካል ነዩ።

ክፍሊ ክልተ

3. **ብዛዕባ ኣዋሃህባ ፍቓድን ምዝገባን ጠበቓታት**

1. ግልጋሎት ጥብቅና ክህብ ዝደሊ ዝኾነ ኢትዮጵያዊ ፍቓድ ጥብቅና ክህልዎ ይግባእ፣

2. **ትርጉም**

በዚህ ኣዋጅ ውስጥ፦

1. "ክልል" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልል ነው፣
2. "ጥብቅና ኣገልግሎት" ማለት የገንዘብ ክፍያ በመቀበል ወይም ለወደፊት የሚገኝ ቀጥታዊ ወይም ተዘዋዋሪ ጥቅም ለማግኘት ሲባል ወይም በዚህ ኣዋጅ መሰረት ለሕብረተሰቡ የሚሰጥ ነፃ ኣገልግሎትና ለፍርድ ቤት ሊቀርብ የሚችል ማንኛውም ዓይነት የውል ስምምነት፣ የድርጅት ማቋቋሚያ ፣ ማሻሻያ ወይም ማፍረሻ ሰነድ ወይም ለፍርድ ቤት የሚቀርብ ሰነድ ማዘጋጀትና ሶስተኛ ወገኖችን በመወከል በፍርድ ቤት ቀርቦ መከራከርና ማንኛውም ዓይነት የህግ ኣገልግሎት መስጠት ያጠቃለላ ነው፣
3. "ጠበቃ" ማለት የጥብቅና ሙያዊ ኣገልግሎት ለመስጠት ስሙ በመዝገብ የተመዘገበ ባለሞያ ነው፣
4. "የህግ ጉዳይ ፀሓፊ " ማለት የህግ ምክር እና ኣስተያየት በመስጠት ህግ ነክ የሆኑ ሰነዶችን በማዘጋጀት ጠበቃውን የሚያግዝ ሰው ነው፣
5. "ረዳት ጠበቃ" ማለት በጠበቃ ስር ሆኖ በጠበቃው የተዘጋጁ የክስ ማመልከቻዎችን ለፍርድቤት በማቅረብ ፋይል የሚስከፍት ከፍርድ ቤት የሚወጡ መጥሪያዎችን ፣ ትይእዛዞችን እና የፍርድ ግልባጮችን በማውጣት ለሚመለከተቻው ሰዎች የሚያደርስ ሰው ነው፣
6. "ደንበኛ" ማለት ስለ ራሱ ወይም ስለ ሌላ ሰው ጉዳይ ማንኛውም የጥብቅና ኣገልግሎት ለማግኘት ከጠበቃው ጋር የተዋዋለ ወይም የጉዳዩን ፍሬ ነገር ለጠበቃው የሚያስረዳ ሰው ነው፣
7. "መዝገብ" ማለት ጠበቆች የሚመዘገብበትና በፍትህ ቢሮ የሚጠበቅ ሪኮርድ ነው፣
8. "የጥብቅና ድርጅት" ማለት የጥብቅና ኣገልግሎት የሚሰጥ የንግድ ድረጅት ሳይሆን ሓላፊነት ያልተወሰነ ማሕበር ነው፣
9. "ቢሮ ወይም ቢሮ ሓላፊ" ማለት እንደቅደም ተከተላቸው የትግራይ ፍትህ ቢሮ ወይም የትግራይ ፍትህ ቢሮ ሓላፊ ነው፣
10. "ሰው" ማለት ተፈጥሮኣዊ ወይም በህግ ሕጋዊ ሰውነት የተሰጠው ኣካል ነው።

ክፍል ሁለት

3. **ስለጠቆች ፍቃድ አሰጣጥና ምዝገባ**

1. የጥብቅና ኣገልግሎት ለመስጠት የሚፈልግ ማንኛውም ኢትዮጵያዊ የጥብቅና ፈቃድ ሊኖረው ይገባል፣

www.abyssinialaw.com

2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 እንተሃለወ'ውን እዞም ዝስዕቡ ሰባት ብዘይፍቓድ ግልጋሎት ጥብቅና ክህቡ ይኽእሉ፣

ሀ. ናይ ባዕሉ ዋኒን ዝከራኸር ሰብ ፣

ለ. ብዘይክፍሊት ንበዓል ሓዳሩ ፣ ወለዱ ፣ ደቁ ፣ ኣቦ ሓጎታቱ፣ እናሓጎታቱ ፣ ንኣሕዋቱን ከምኡ'ውን ሞግዚት ወይ መመሓደሪ ንዝኾነሉ ሰብ ዝከራኸር ሰብ ፣

ሐ. ምስ ስርሑ ብዝተኣሳሰረ ዋኒን ዝኽራኸር ኣብ ዝኾነ ብርኪ ዝርከብ ዓቃቢ ሕጊ ክልል ትግራይ ፣

መ. ውልቀ ትካል ወይ ኩባንያ ኣብ ቤት ፍርዲ ንኽውከል ስልጣን ተዋሂብዎ ናይ ትካሉ ወየ ኩባንያኡ ዋኒናት ብዝምልከት ዝከራኸር ዝኾነ ሓላፊ ወይ ብዓል ሽርካ ፣ ወይ ወዳኢ ነባር

ረ. መንግስታዊ ቤት ዕዮ ወይ መንግስታዊ ትካላት ልምዓት ብዝምልከት ዝከራኸር ዝኾነ ናይቲ መንግስታዊ ቤት ዕዩ ወይ መንግስታዊ ትካላት ልምዓት ብዓል መዚ ወይ ሓላፊ ወይ ብኡ ዝተወከለ ሰብ ፣

ሰ. ዝኾነ ማሕበር ሓበራዊ ወይ ውልቃዊ ረብሓ ኣባላቱ ወኪሉ ዝከራኸር።

ሸ. ነፃ ግልጋሎት ጥብቅናን ምኽሪን ዝህቡ ትካላት።

4. <u>ፍቓድ ጥብቅና ንምርካብ ዝቐርብ ማመልከቻ</u>

1. ፍቓድ ጥብቅና ንምርካብ ዝቐርብ ማመልከቻ ብመሰረት ነዚ ተግባር'ዚ ከገልግል ተባሂሉ በቲ ቢሮ ዝተዳለወ ቅጥዒ ተመሊኡ ይቐርብ ፣

2. ኣመልካቲ ምስ ማመልከቻኡ እዞም ዝስዕቡ ሰነዳት ኣታሓሒዙ ክቐርብ ኣለዎ፦

ሀ. መረዳእታ ትምህርቲ ፦

ለ. ይሰርሓሉ ካብ ዝነበረ ቤት ዕዮ ብዛዕባ ስነ-ምግባሩን ኣፈፃፅማ ስርሑን ዝገልፅ ደብዳቤ ፣

ሐ. ከም ኣድላይነቱ ፍቓድ ጥብቅና ንምርካብ ዝውሃብ ናይ ሞያ መእተዊ ፈተና ዝሓለፈ ምኻኑ ዘርኢ መረዳእታ፣

መ. ክፍሊት ፍቓድ ዝኽፈለ ምኻኑ ዘርኢ መረዳእታ፣

ረ. ካልኦት በቲ ቢሮ ንኽቕርብ ዝሕተቱ መረዳእታታት፣

ሰ. እቲ ኣመልካቲ መንግስቲ ሰራሕተኛ እንተኾይኑ ካብቲ ዝሰርሓሉ ቤት ዕዮ ዝተሰናበት ምኻኑ ናይ ሰንብት ደብዳቤ ክቐርብ ኣለዎ።

2. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 የተደነገገ ቢኖርም የሚከተሉት ሰዎች ያለ ጥብቅና ፈቃድ አገልግሎት መስጠት ይችላሉ፦

ሀ. ስለራሱ ጉዳይ የሚከራከር ሰው፣

ለ. ያለክፍያ ለትዳር ጓደኛው ፣ ለወላጆቹ ፣ ለልጆቹ፣ ለአያቶቹ ለእህቱ ፣ ለወንድሙ እንዲሁም ሞግዚት ወይ አሳዳሪ ለሆነለት ሰው የሚከራከር ሰው፣

ሐ.ከስራው ጋር በተያያዘ ጉዳይ የሚከራከር በማናቸውም ደረጃ የሚገኝ የትግራይ ክልል አቃቤ ህግ፣

መ. የግል ድርጅት ወይም ኩባንያ በፍርድ ቤት ለመወከል ስልጣን ተሰጥቶት የድርጅቱን ወይም የኩባንያውን ጉዳዮች በሚመለከት የሚከራከር ማንኛውም የድርጅቱ ኃላፊ ወይ ሽሪክ ፣ ወይም ነባር ፊጂ፣

ሠ. የመንግስት መስሪያ ቤትን ወይም ልማት ድርጅትን የሚመለከት የሚከራከር ማንኛውም የመንግስት መስሪያ ቤትን ወይም የልማት ድርጅት ባለስልጣን ወይም ኃላፊ ወይም በእርሱ የተወከለ ሰው፣

ረ. ማንኛውም ማህበር የአባላቱ የጋራ ወይም የግል ጥቅም ወክሎ የሚከራከር።

ሰ. የጥብቅናና የምክር ነፃ አገልግሎት የሚሰጡ ተቋማት።

4. <u>የጥብቅና ፍቃድ ለማግኘት የሚቀርብ ማመልከቻ</u>

1. የጥብቅና ፍቃድ ለማግኘት የሚቀርብ ማመልከቻ ለዚህ ተግባር ተብሎ በቢሮው በተዘጋጀው ቅጽ ተሞልቶ ይቀርባል፣

2. አመልካች የሚከተሉትን ሰነዶች ከማመልከቻው ጋር አያይዞ ማቅረብ አለበት ፣

ሀ. የትምህርት ማስረጃ ፣

ለ. ከቀድሞ አሰሪው ስል ስነ-ምግባሩ ወይም ስለ ስራ አፈጻጸሙ የሚገልጽ ደብዳቤ፣

ሐ. እንደየ አስፈላጊነቱ ፈቃዱ ለማግኘት የሚሰጠውን የሙያ መግቢያ ፈተና ያለፈ መሆኑ የሚያሳይ ማስረጃ ፣

መ. የፈቃድ ክፍያ መክፈሉን የሚያሳይ ማስረጃ ፣

ሠ. ሌሎች በቢሮው እነዲቀርብ የተጠየቁ ፣ ማስረጃዎች

ረ. አመልካቹ የመንግስት ሰራተኛ ከሆነ ከስራው የተሰናበተ መሆኑ የሚያሳይ የስንበት ደብዳቤ ማቅረብ ይኖርበታል።

www.abyssinialaw.com

5. **ብዛዕባ ምሃብ ፍቓድ ጥብቅና**

1. እቲ ቢሮ ብመሰረት ዓንቀፅ 4 ማመልከቻ ፍቓድ ጥብቅና ተማሊኡ ምስቀረበሉ ካብ 30 መዓልቲታት ኣብዘይብልፅ ግዘ ውሽጢ ግቡእ ውሳነ ክህብ ኣለዎ፣
2. ኣብቲ ዝውሃብ ፍቓድ ጥብቅና ዝስዕቡ ክሕዝ ኣለዎ፣

ሀ. ሙሉእ ሽምን ዜግነትን እቲ ጠበቓ፣
ለ. ስሩፅ ኣድራሻ መንበሪኡን ስርሑን ፣
ሐ.ዓይነት /ብርኪ/ ፍቓድ፣
መ. ሽም ፣ ሓላፍነትን ፊርማን ውሃቢ ፍቓድ።

6. **ብዛዕባ ምሕዳስ ፍቓድ**

1. ፍቓድ ጥብቅና ካብ ዝተውሃበሉ ግዘ ጀሚሩ በቢ ዓመቱ ክሕደስ ኣለዎ፣
2. ፍቓድ ንምሕዳስ ዝቐርብ ሕቶ እቲ ፍቓድ ንኽነልግል ዝተውሃቦ ዓመት ቅድሚ ምውድኡ ኣብ ውሽጢ ሓደ ወርሒ ክቕርብ ኣለዎ፣
3. ኣመልካቲ ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ብዝወፅእ ደንቢ ዝውሰን ክፍሊት ግልጋሎት መሓደሲ ይኽፍል፣
4. በብእዋኑ ዘየሓደሰ ይቅፃፅ ። ዝርዝሩ ኣወሳስና እቲ ቅፅዓት ብደንቢ ይውሰን።

7. **ብርክታት ጥብቅና**

1. ኣብ ውሽጢ እዚ ክልል ዝውሃቡ ብርክታት ጥብቅና፦
   ሀ. ኣብዚ ክልል ዝርከቡ ኣብያተ ፍርዲ ወረዳታት ንምክርኻር ዘኽእል ካልኣይ ብርኪ ጥብቅና ፣
   ለ. ኣብዚ ክልል ዝርከቡ ኩሎም ኣብያተ ፍርዲ ንምክርኻር ዘኽእል ቀዳማይ ብርኪ ጥብቅና፣
   ሐ. ናይ ክልል ፍሉይ ጥብቅና።
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ፊደል "ሀ" ዝተደንገገ እንተሃለወ'ውን ኣብ ወረዳ ቤት ፍርዲ ንዝጀመሮ ዋኒን ሒዙ ኣብ ዝኾነ ይግበኣኒን ሰበር ሰማዕን ቤት ፍርዲ ቐሪቡ ናይ ምክርኻር መሰሉ ዝተሓለወ ፡ዩ፣
3. ዝኾነ ጠበቓ ኣብ ማሕበራዊ ቤት ፍርዲ ቐሪቡ ብሞያ ጥብቅና ክሰርሕ ኣይፍቀደሉን።

8. **ካልኣይ ብርኪ ፍቓድ ጥብቅና ንምርካብ ዘኽእሉ ረቂሕታት**

ካብዚ ንታሕቲ ንዝተዘርዘሩ ረቂሕታት ዘማልእ ካልኣይ ብርኪ ፍቓድ ጥብቅና ይወሃቦ፦

1. ሕጋዊ ኣፍልጦ ካብ ዝረኸበ ትካል ትምህርቲ ብሕጊ ብቀዳማይ ዲግሪ ዝተመረቐ ፣ መሰረታዊ ሕግታት ኢትዮጵያ ዝፈልጥን ሓደ ዓመት ስራሕ ልምዲ ዘለዎ፣

5. **የጥብቅና ፈቃድ ስለመስጠት**

1. ቢሮው የጥብቅና ፈቃድ ለመስጠት በአንቀጽ 4 መሰረት ማመልከቻው ተሚልቶ ሲቀርብለት ከ30 ቀናት ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ ተገቢውን ውሳኔ ፣ መስጠት አለበት ፣
2. የሚሰጠው የጥብቅና ፍቃድ የሚከተሉትን ማካተት አለበት ፦

ሀ. የጠበቃው ሙሉ ስምና ዜግነት፣
ለ. መደበኛ የመኖሪያ እና የስራው አድራሻ ፣
ሐ. የፈቃዱ ደረጃ /ዓይነት/፣
መ. የፈቃድ ሰጪው ስም ፣ ሓላፊነትና ፊርማ።

6. **ፈቃድ ስለማደስ**

1. የጥብቅና ፈቃድ ከተሰጠበት ጊዜ ጀምሮ በየዓመቱ መታደስ አለበት ፣
2. ፈቃድ ለማሳደስ የሚቀርብ ማመልከቻ ፈቃዱ የሚያገለግልበት የአንድ ዓመት ጊዜ ከማለቁ ከአንድ ወር በፊት መቅረብ አለበት፣
3. አመልካች በዚህ አዋጅ መሰረት በሚወጣው ደንብ የሚወሰን የማሳደሻ ክፍያ ይከፍላል፣
4. በወቅቱ ያላሳደሰ ይቀጣል የቅጣቱ አወሳሰን ዝርዝር በደንብ ይወሰናል።

7. **የጥብቅና ደረጃዎች**

1. በዚህ ክልል ውስጥ የሚሰጡ የጥብቅና ደረጃዎችች ፦

ሀ. በክልሉ በሚገኙ የወረዳ ፍርድ ቤቶች ለመከራከር የሚያችል የሁለተኛ ደረጃ ጥብቅና ፣
ለ. በክልሉ በሚገኙ ሁሉም ፍርድ ቤቶች ለመከራከር የሚያስችል የአንደኛ ደረጃ ጥብቅና፣
ሐ. የክልል ልዩ ጥብቅና ።

2. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 ፊደል "ሀ" የተደነገገው ቢኖርም ከወረዳ ፍርድ ቤት ለጀመረው ጉዳይ ይዞ የመከራከር መብቱ የተጠበቀ ነው ፣

3. ማንኛውም ጠበቃ በማሕበራዊ ፍርድቤት ቀርቦ በጥብቅና ሙያ እንዲሰራ አይፈቀድለትም።

8. **የሁለተኛ ደረጃ የጥብቅና ፈቃድ ለማግኘት የሚያስችሉ መመዘኛዎች**

ከዚህ በታች የዘረዘሩት መመዘኛው የሚላ ሁለተኛ ደረጃ የጥበቅና ፈቃድ ይሰጠዋል፦

1. ሕጋዊ እውቅና ካለው የትምህርት ተቋም በህግ በዲግሪ የተመረቀ ፣መሰረታዊ የኢትዮጵያ ህጎችን የሚያውቅና አንድ ዓመት የስራ ልምድ ያለው፣

www.abyssinialaw.com

2. ሕጋዊ ኣፍልጦ ካብ ዘለዎ ትካል ትምህርቲ ብሕጊ ዲፕሎማ ዝተመረቐ ፣ መሰረታዊ ሕግታት ኢትዮድያ ዝፈልጥን ኣብ መንግስታዊ ቤት ዕዮን ወይ ኣብ ዝተፈለጠ ትካል ብሓላፊ ግልጋሎት ሕጊ ወይ ብወዳኢ ነገር ወይ ካልኦት ናይ ሕጊ ስራሕቲ ክልተ ዓመት ዘገልገለ፣
3. ሕጋዊ ኣፍልጦ ካብ ዘለዎ ትካል ትምህርቲ ብሰርቲፊኬት ዝተመረቐን ኣብ መንግስታዊ ቤት ዕዮ ወይ ኣብ ዝተፈለጠ ትካል ብሓላፊ ፍልጋሎት ሕጊ ወይ ብወዳኢ ነገር እንተወሓደ ንሓሙሽተ ዓመት ዘገልገለ።

9. ቀዳማይ ብርኪ ፍቓድ ጥብቅና ንምርካብ ዘኽእሉ ረቂሕታት

ካብዚ ንታሕቲ ንዝተዘርዘሩ ረቂሕታት ዘማልአ ቀዳማይ ብርኪ ፍቓድ ጥብቅና ይውሃቦ

1. ሕጋዊ ኣፍልጦ ካብዝረኸበ ትካል ትምህርቲ ብሕጊ ብቀዳማይ ዲግሪ ዝተመረቐ ፣ መሰረታዊ ሕግታት ኢትዮድያ ዝፈልጥን ኣብ መንግስታዊ ቤት ዕዮ ወይ ኣብ ዝተፈለጠ ትካል ብሕጊ ሞያ ክልተ ዓመተ ዘገልገለ፣
2. ሕጋዊ ኣፍልጦ ካብ ዝረኸበ ትካል ትምህርቲ ብሕጊ ዲፕሎማ ዝተመረቐ ፣ መሰረታዊ ሕግታት ኢትዮድያ ዝፈልጥ ኣብ መንግስታዊ ቤት ዕዮ ወይ ኣብ ዝተፈለጠ ትካል እንተወሓደ ንዓሰርተ ዓመት ዘገልገለ፣
3. ብካልኣይ ብርኪ ፍቓድ ጥብቅና ንዓሰርተ ዓመት ዝሰርሐ።

10. ሓፈሻዊ ረቂሕታት

1. ነቲ ብርኪ ጥብቅና ዝውሃብ መእተዊ ፈተና ዝሓለፈ፣
2. ንስራሕቲ ጥብቅና ዝስማማዕ ፅቡቕ ስነ-ምግባር ዘለዎ፣
3. ንሕማቕ ስነ-ምግባር መግለፂ ብዝኾነ ገበን ተኽሲሱ ዘይተቐፅዐ ወይ ዝተሰየመ፣
4. መድሕን ውሕስና ንሞያ ሓላፍነት ዝኣተወ ምኻኑ ዘርኢ መረዳእታ ዘቕረበ፣
5. ካብ ናይ መንግስቲ ስራሕ ዝተሰናበተ ምኻኑ ዘርኡ መረዳእታ ፣
6. ቋንቋ ትግርኛ ዝፈልጥ።

2. ሕጋዊ እውቅና ካለው የትምህርት ተቋም በህግ በዲፕሎማ የተመረቀ ፣ መሰረታዊ የኢትዮድያ ህጎች የሚያውቅና በመንግስታዊ መስሪያቤት ወይም በታወቀ ድረጅት በህግ አገልግሎት ኃላፊ ወይም በነገረ ፈጅነት ወይም ከሌሎች የህግ ስራዎች ሁለት ዓመት ያገለገለ፣
3. ሕጋዊ እውቅና ካለው የትምህርት ተቋም በሰርቲፊኬት የተመረቀና ቢያንስ በመንግስታዊ መስሪያቤት ወይም በታወቀ ድርጅት ብህግ አገልግሎት ሓላፊ ወይም ነገር ፈጅነት አምስት ዓመት ያገለገለ።

9. የአንደኛ ደረጃ የጥብቅና ፈቃድ ለማግኘት የሚያስችሉ መመዘኛዎች

ከዚህ በታች የተዘረዘሩት መመዘኛዎች ያሟላ አንደኛ ደረጃ የጥብቅና ፈቃድ ይሰጠዋል፦

1. ሕጋዊ እውቅና ካለው የትምህርት ተቋም በህግ በዲግሪ የተመረቀ ፣ መሰረታዊ የኢትዮድያ ህጎችን የሚያውቅና በመንግስታዊ መስሪያቤት ወይም በታወቀ ድርጅት በህግ ሙያ ሁለት ዓመተ ያገለገለ፣
2. ሕጋዊ እውቅና ካለው የትምህርት ተቋም በህግ በዲፕሎማ የተመረቀ ፣ መሰረታዊ የኢትዮድያ ህጎችን የሚያውቅና በመንግስታዊ መስሪያ ቤት ወይም በታወቀ ድርጅት ቢያንስ ለአስር ዓመት ያገለገለ፣
3. በሁለተኛ ደረጃ የጥብቅና ፈቃድ ለአስር ዓመት የሰራ።

10. አጠቃላይ መመዘኛዎች

1. ለደረጃው የሚሰጠው የመግቢያ ፈተና ያለፈ፣
2. ለጥብቅና ስራ የሚስማማ መልካም ስነ-ምግባር ያለው፣
3. ምግባረ ብልሹነት በሚያመለክት ወንጀል ተከሶ ያልተቀጣ ወይም የተሰየመ፣
4. የሙያ የኃላፊነት መድን ዋስትና መግባቱን የሚያሳይ ማስረጃ ያቀረበ፣
5. ከመንግስት ሥራ የተሰናበተ መሆኑ የሚያሳይ ማስረጃ፣
6. ትግርኛ ቋንቋ የሚያውቅ።

11. የክልል ልዩ ጥብቅና

www.abyssinialaw.com

11. ናይ ክልል ፍሉይ ጥብቕና

1. ሓፈሻዊ መሰልን ጥቕምን እቲ ሕብረተሰብ ንምኽባር ዝግኑትን ካብዚ ንታሕቲ ዝተዘርዘሩ ረቋሕታት ዘማልአ ኣመልካቲ ናይ ክልል ፍሉይ ፍቓድ ጥብቕናይውሃቦ ፦

ሀ. ሕጋዊ ኣፍልጦ ካብ ዝረኸበ ትካል ትመህርቲ ብሕጊ ዲግሪ ዝተመረቐ፣ መሰረታዊ ሕግታት ኢትዮድያ ዝፈልጥን እንተወሓደ ሓሙሽተ ዓመት ብሕጊ ሞያ ልምዲ ስራሕ ዘለዎ ፣

ለ. ካብ ዝወከሎ ክፍሊ ሕብረተሰብ ወይ ዓሚል ምንም ክፍሊት ዘይቕበል፣

ሐ. ነዚ ሓላፍነት'ዚ ዝስማማዕ ፅቡቕ ፀባይ ዘለዎ፣

መ. ንሕማቕ ስነ -ምግባር መግለፂ ብዝኾነ ገበን ተኸሲሱ ዘይተቐፅዐ ወይ ዝተሰየመ።

2. ፍቓድ ጥብቕና ዘለዎን ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተገለፁ ረቋሕታት ዘማልአ ዝኾነ ሰብ ፍሉይ ፍቓድ ጥብቕና ከይኣድልዮ ንቢሮ ኣፍሊጡ ግልጋሎት ክህብ ይኽእል፣

3. እቲ ቢሮ ብዛዕባ ኣዋሃህባ ፍቓድ ፍሉይ ጥብቕና ፣ ብዛዕባ ዓይነትን ዕሬትን በቲ ፍቓድ ዝውሃቡ ግለጋሎታትን ስነ -ምግባር ሰብ ፍቓድን ኣመልኪቱ ዝርዝር መምርሒ የውፅእ ።

12. ብዛዕባ መእተዊ ፈተና ንሞያ ጥብቕና

1. ብመሰረት ዓንቀፅ 8፣ 9ን 10ን እዚ ኣዋጅ ፍቓድ ጥብቕና ዝሓቶ ረቋሕታት ዘማልአ ዝኾነ ኣመልካቲ ናብቲ ፈተና ንምእታው ዘኽእል ክፍሊት ከፊሉ ናብቲ መእተዊ ፈተና ሞያ ጥብቕና ክኣተው ኣለዎ። ዝርዝር ኣፈፃፅምኡ ብደንቢ ይውሰን።

2. ኣብ ላዕለዋይ ትካላት ትምህርቲ ኢትዮድያ ብሕጊ እንተነኣሰ ለክቸራር ኮይኑ 4ተ ዓመት ዝሰርሓ ወይ ቀዳማይ ዲግሪ ሃሊይዎ ኣብ ኣብያተ ፍርዲ ፌደራል ወይ ክልላት ብስራሕ ዳይነት ወይ ዓቃቢ ሕግነት ወይ ኣብ ዝተፈለጡ መንግስታዊ ቤት ፅዮታትን መንግስታዊ ናይ ልምዓት ትካላትን ብሕጊ ኣማኻርነት ወይ ወዳኢ ነባር እንተወሓደ ንሓሙሽተ ዓመት ዘገልገለ ኣመልካቲ ስርሑ ምስለቐቐ ኣብ ውሽጢ ሓደ ዓመት ፍቓድ ጥብቕና ንኽውሃቦ እንተኣመልኪቱ መእተዊ ፈተና ንክወስድ ኣይግደድን።

1. የሕብረተሰቡን ኣጠቃላይ ጥቅምና መብት ለማስከበር የሚሟጎትና ከዚህ በታች የተዘረዘሩት መመዘኛዎች ያሟላ አመልካች የክልል ልዩ ጥብቅና ፈቃድ ይሰጣዋል፣

ሀ. ሕጋዊ እውቅና ካለው የትምህርት ተቋም በህግ በዲግሪ የተመረቀ ፣ መሰረታዊ የኢትዮድያ ህጎችን የሚያውቅና ቢያንስ በህግ ሙያ ለአምስት ዓመት የስራ ልምድ ያለው፣

ለ. ከሚወከለው ሕብረተሰብ ወይ ደንብኛ ምንም ዓይነት ክፍያ የማይቀበል፣

ሐ. ለዚህ ኃላፊነት የሚስማማ ፀባይ ያለው፣

መ. ምግባረ ብልሽነትን በሚያመለክት ወንጀል ተከሶ ያልተቀጣ ወይም የተሰየመ።

2. የጥብቅና ፈቃድ ያለው በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 የተገለጹትን መመዘኛዎች ያሟላ ማንኛውም ሰው ልዩ የጥብቅና ፈቃድ ሳያስፈ ልገው ለቢሮው በማሳወቅ አገልግሎት መስጠት ይችላል፣

3. ቢሮው ስለ ልዩ የጥብቅና ፈቃድ አሰጣጥ ፣ በፈቃዱ ስለሚሰጠው አገልግሎት ዓይነት ፣ የአገልግሎት ጥራት እና ስለ ባለ ፈቃዶች ስነ-ምግባር ዝርዝር መመሪያ ያወጣል።

12. ስለ ጥብቅና ሙያ መግቢያ ፈተና

1. በዚህ አዋጅ አንቀጽ 8፣9 እና 10 መሰረት የጥብቅና ፈቃድ የሚጠይቀውን መመዘኛ የሚያሟላ ማንኛውም አመልካች የፈተና መመዝገቢያ ክፍያ ፈጽሞ የጥብቅና ሙያ መግቢያ ፈተና መውሰድ ይኖርበታል ፣ ዝርዝር አፈጻጸሙ በሚወጣው ደንብ ይወሰናል፣

2. በከፍተኛ የኢትዮድያ የትምህርት ተቋማት ቢያንስ ለክቸረር ሆኖ 4 ዓመት የስራ ወይም የመጀመሪያ ዲግሪ ኖሮት በፌደራልና በክልል ፍርድ ቤቶች በዳኝነት ወይም አቃቤ ህግነት ወይም በታወቁ የመንግስት መስሪያቤቶችና የልማት ድርጅቶች በህግ አማካሪነት እና ነባር ፈጅነት ቢያንስ ለአምስት ዓመት ያገለገለ ማንኛውም ሰው ስራውን በለቀቀ በአንድ ዓመት ጊዜ ውስጥ የጥብቅና ፈቃድ ማመልከቻ ካቀረበ የጥብቅና መግቢያ ፈተና እንዲወስድ አይገደድም።

13. ስለ መድን ዋስትና መግባት

www.abyssinialaw.com

13. **ብዛዕባ መድሕን ውሕስና ምእታው**

1. ናይዚ ክልል ቤት ፍርዲ ጠበቓ ወይ ትካል ግልጋሎት ጥብቅና መድሕን ውሕስና ሞያዊ ሓላፍነት ክኣቱ ኣለዎ፣ እቲ ቢሮ ናይዚ ክልል ቤት ፍርዲ ጠበቓታት ብዛዕባ ምእታው መድሕን ውሕስና ብዝተመልከተ እኹል መፅናዕቲ ብምግባር ናብ ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ብምቕራብን ብዝወፅእ ደንቢ ይውሰን፣
2. ብመሰረት ንኡስ ዓንቀፅ 1 ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ እዚ ክልል ዝርዝር ኣፈፃፅማ ዝምልከት ደንቢ ክሳብ ዘውፅእ ኣብዚ ኣዋጅ ኣብ ዓንቀፅ 10 ንኡስ ዓንቀፅ 4 ዝተገለፀ ድንጋገ ተፈፃምነት ኣይህልዎን።

14. **ብዛዕባ ቃለ ማሕላ ምፍፃም**

ዝኾነ ፍቓድ ጥብቅና ዝተውሃቦ ጠበቓ ነዚ ዝስዕብ ቃለ ማሓላ ብፅሑፍ ይፍፅም ፣ ኣነ----------ለሚ------ዕለት--------/--------ዓ/ም ካብዚ ቢሮ ፍቓድ ጥብቅና እንትቅበል ብሞያይ ብቅንዕናን ተኣማንነትን ብምስራሕ ናይ ዝውክሎም ዓሚላተይ ረብሓ ሕጊ ብዝፈቕደ ከኽብር ፣ ምስ መኽሪኽርተይ ናይ ሞያ መሓዙተይን ተረዳዲኡ ንክሰርሕን ንኣብያተ ፍርዲ ዝግባእ ክብሪ ብምሃብ ንምኽባር ሕጊ ሓጋዚ ንምኻን ቃል ይኣቱ።

15. **ብዛዕባ ፍቓድ ምምላስ**

1. ዝኾነ ጠበቓ ካብ ሞይኡ ወፃኢ ኣብ ዝኾነ ስራሕ ብቑንድነት ዝተዋፈረ እንተድኣ ኾይኑ ወይ ብዝኾነ ካሊእ ምኽንያት ሞያዊ ግልጋሎት ንምሃብ ዘይከኣለ እንተኾይኑ ከኸም ኩነታቱ ፍቓድ ንዝተወሰነ ግዘ ወይ ብቑዋምነት ነቲ ቢሮ ይምልስ፣
2. ብመሰረት ንኡስ ዓንቀፅ 1 ፍቓዱ ዝመለሰ ጠበቓ ነቲ ፍቓድ ክምልስ ምኽንያት ዝኾኖ ኩነታት ምስ ኣቋረፀ ወይ ምስተኣለየ ስነ -ምግባር ከሕትቶ ዘኽእል ጥፍኣት ዘይፈፀመ እንተኾይኑ ፍቓዱ ክወስድ ይኽእል።

16. **ብዛዕባ ምእጋድ ወይ ምስራዝ ፍቓድ**

1. ነዚ ኣዋጅ ወይ ነዚ ኣዋጅ'ዚ መሰረት ጌሮም ዝወፁ ደንብታትን መምርሒታትን ወይ ደንቢ ስነ-ምግባር ጠበቓታት ዝጠሓሰ ጠበቓ ከኸም ኩነታቱ ካብ መጠንቐቕታ ጀሚሩ ክሳብ ፈቓድ ክእገድ ወይ ክስረዝ ይኽእል። ዝርዝር ኣፈፃፅምኡ ብደንቢ ይውሰን፣
1. የክልሉ ፍርድ ቤት ጠበቃ ወይም የጥብቅና አገልግሎት ድርጅት የሙያ ኃላፊነት መድን ዋስትና መግባት ይኖርበታል። ቢሮው የክልሉ ፍርድ ቤት ጠበቆች የመድን ዋስትና መግባትን በተመለከተ በቂ ጥናት በማድረግ ለስራ አስፈጻሚ ምክር ቤት አቅርቦ ስራ አስፈፃሚው በሚያወጣው ደንብ ይወሰናል፣

2. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 መሰረት የክልሉ ስራ አስፈጻሚ ምክር ቤት የሚያወጣው ዝርዝር የአፈጻጸም ደንብ ስራ ላይ እስከ ሚውልበት ጊዜ የዚህ አዋጅ አንቀጽ 10 ንኡስ አንቀጽ 4 ድንጋጌ ተፈጻምነት አይኖረውም።

14. **ቃለ ማሓላ ስለመፈጸም**

ማንኛውም በጥብቅና ፈቃድ የሚሰጠው ጠበቃ የሚከተለው ቃል መሓላ በጽሑፍ ያረጋግጣል። እኔ---------ዛሬ------ቀን -------/------------ዓ/ም ከቢሮው የጥብቅና ፈቃድ ስቀበል በሙያየ በቅንነትና በተማኝነት በመስራት የምወክላቸውን የደንበኞቼን ጥቅም ህግ በሚፈቅደው መሰረት ላስከብር ፣ ከተከራካሪዎቼና ከሙያ ባልደረቦቼ ጋር በመግባባት ስስራ እና ለፍርድ ቤቶች ተገቢውን ክብር በመስጠት ለህግ መከበር አጋዥ ለመሆን ቃል እገባለሁ።

15. **ፈቃድ ስለመመለስ**

1. ማንኛውም ጠበቃ ከሙያው ውጭ በሆነ ስራ በዋናነት የተሰማራ እንደሆነ ወይም በሌላ ማናቸውም ምክንያት ሙያዊ አገልግሎት ለመስጠት ያልቻለ እንደሆነ ፈቃዱን እንደ ሁኔታው ለተወሰነ ጊዜ ወይም በቋሚነት ለቢሮው ይመልሳል፣

2. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 መሰረት ፈቃዱን የመለሰ ጠበቃ ፈቃዱን እንዲመልስ ያስገደደው ምክንያት እንዳበቃ ወይም እንደተወገደ ከስራው ተለይቶ በቆየበት ጊዜ በስነ -ምግባር ጉድለት ሊያስጠይቀው የሚችል ጥፋት ካልፈጸመ ፈቃዱን ሊወሰድ ይችላል።

16. **ፈቃዱን ስለማገድ ወይም ስለመሰረዝ**

1. ይህን አዋጅ ወይም በዚህ አዋጅ መሰረት የሚወጡ ደንቦችን መመሪያዎችን ወይም የጠበቆች የስነ-ምግባር ደንብን የጣሰ ጠበቃ እንደሁኔታው ከማስጠንቀቅያ ጀምሮ ፈቃዱ ሊታገድ ወይም ሊሰረዝ ይችላል። ዝርዝር አፈፃፀሙ በደንብ ይወሰናል፣

www.abyssinialaw.com

2. ኣብ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተገለፀ ሓፈሻዊ ኣበሃህላ ከምዘሎ ኾይኑ እቲ ቢሮ ካብዞም ዝስዕቡ ኩነታት ብሓዲኡም ፍቃድ ክስርዝ ይኽእል፦

ሀ. እቲ ፍቓድ ብምትላል ወይ ናይ ሓሰት መረዳእታ ብምቕራብ ዝተረኸበ እንትኾይኑ ፣

ለ. ንሞያ ጥብቅና ብቅዓት ዘይምህላው ብዘርኢ ተግባር ገበን ተኸሲሱ ጥፍኣተኛ ምኽኑ ዝተረጋገፀ እንተኾይኑ፣

ሐ. ካብ ዝተውሃቦ ፍቓድ ንላዕሊ እናሰርሐ ዝተረኸበ እንተኾይኑ፣

መ. ዝኾነ ዓይነት ናይ ምትላል ተግባር ወይ ነቲ ሞያዊ ስነ-ምግባር ብኽቢድ ኩነታት ብምትሕልላፍ ስራሕ ጥብቅና ምክያዱ ዝተረጋገፀ እንተኾይኑ፣

ረ. ካብ ሞያ ጥብቅና ኣብ ዝተኣገደሉ እዋን ግልጋሎት ሞያ ጥብቕና ይህብ ከምዘሎ ዝተረጋገፀ እንተኾይኑ፣

ሰ. ንባዕሉ ወይ ንካሊእ ጠበቓ ብዘራክብ ሰብ ስራሕ ንምርካብ ገንዘብ ዝሃበ ወይ ንምሃብ ዝፈተነ እንተኾይኑ፣

ሸ. ምስ ሞያ ጥብቅና ብግልፂ ዝጎነፅ ወይ ዘይጠዓዓም ተወሳኺ ስራሕ እንትሰርሕ ዝተረኸበ እንተኾይኑ።

3. ኣብ'ዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተገለፀ ሓፈሻዊ ኣበሃህላ ሕልው ኾይኑ እቲ ቢሮ ካብዞም ዝስዕቡ ኩነታት ብሓዲኡ ክእግድ ይኽእል፦

ሀ. በዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 6ብዝተደንገገ መሰረት ብዘይ ብቁዕ ምኽንያት ፍቓዱ ዘየሓደሰ እንተኾይኑ፣

ለ. በዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 18 /2/ ዝተደንገገ ብምትሕልላፍ ፀሓፊ ዋኒናት ሕጊ ወይ ተሓጋጋዚ ገይሩ ዘስርሐ።

17. ብዛዕባ ምምዝጋብ

1. ፍቓድ ናይ ዝተውሃቦ ጠበቓ ሽምን ዜግነትን ፣ ብርኪ ፍቓድ ፣ ስሩፅ ኣድራሻ መንበሪኡን ስርሑን ካልኦት በቲ ቢሮ ዝሕተቱ ኣድለይቲ መረዳእታታት ዘካተተ መዝገብ ይህልዎ፣
2. በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ብዝተደንገገ መሰረት ሽሙ ኣብ መዝገብ ዘይተመዝገበ ሰብ ገልጋሎት ጥብቅና ክህብ ኣይኽእልን፣
3. እቲ መዝገብ ንህዝቢ ግልፂ ይኸውን።

2. የዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 የተገለጸው አጠቃላይ አነጋገር እንደተጠበቀ ሆኖ ቢሮው ከሚከተሉት ሁኔታዎች በአንዱ ፈቃድን ሊሰርዝ ይችላል።

ሀ. ፈቃዱ በማታለል ወይም የሐሰት ማስረጃ በማቅረብ የተገኘ እንደሆነ፣

ለ. ለጥብቅና ሙያ ብቃት የሌለው መሆኑን በሚያሳይ የወንጀል ድርጊት ተከሶ ጥፈተኝነቱ የተረጋገጠ እንደሆነ፣

ሐ. ከተሰጠው ፈቃድ በላይ እየሰራ የተገኘ እንደሆነ፣

መ. በማንኛውም ዓይነት የማጭበርበር ድርጊት ወይም የሙያ ስነ-ምግባሩን በከባድ ሁኔታ በመተላለፍ የጥብቅና ስራ ማካሄዱ የተረጋገጠ እንደሆነ ፣

ሠ. ከጥብቅና ስራ ከታገደበት ወቅት የጥብቅና ሙያ አገልግሎት መስጠቱ የተረጋገጠ እንደሆነ፣

ረ. ለራሱ ወይም ለሌላ ጠበቃ በአገናኝ አማካይነት ስራ ለማስገኘት ገንዘብ የሰጠ ወይም ለመስጠት የሞከረ እንደሆነ፣

ሰ. ከጥብቅና ሙያው ጋር በግልፅ የሚጋጭ ወይም የማይጣጣም ተጨማሪ ስራ ሲሰራ የተገኘ እንደሆነ፣

3. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 የገለጸው አጠቃላይ አነጋገር እንደተጠበቀ ሆኖ ቢሮው ከሚከተሉት ሁኔታዎች በአንዱ ሊያግድ ይችላል፣

ሀ. በዚህ አዋጅ አንቀፅ 6 በተደነገገው መሰረት ያለብቁ ምክንያት ፈቃዱን ያላሰደሰ እንዳሆነ፣

ለ. በዚህ አዋጅ አንቀጽ 18/2/ በተደነገገው የህግ ጉዳይ ፀሓፊ ወይም ረዳት አድርጎ ያሰራ እንደሆነ፣

17. ስለመመዝገብ

1. ፈቃድ የተሰጠው ጠበቃ ስምና ዜግነት ፣ የፈቃዱ ደራጃ ፣ መደበኛ የመኖሪያና የስራ አስራሻውን እና ሌሎች በቢሮው የሚጠየቁ አስፈላጊ መረጃዎች የሚይዝ መዝገብ ይኖረዋል፣
2. ስሙ በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 ስር በተመለከተው መዝገብ ውስጥ ያልገባ ሰው የጥብቅና አገልግሎት ለመስጠት አይችልም፣
3. መዝገቡ ለህዝብ ግልጽ ይሆናል፣

www.abyssinialaw.com

18. ምስ ጠበቓ ሓቢሮም ዝሰርሑ ሰባት ምምዝጋብ

1. ዝኾነ ጠበቓ ወይ ትካል ግልጋሎት ጥብቅና ንስርሑ ዝሕግዝዎ ፀሓፊ ዋኒናት ሕጊ ፣ ተሓጋገዝቲ ጠበቓ ሓላፍነቶምን እቲ ቢሮ ነዚ ጉዳይ ንዝመደቦ በዓል መዚ ብፅሑፍ ኣፍሊጡ የመዝግብ፣
2. ዝኾነ ጠበቓ እቲ ቢሮ ወይ ንሱ ካብ ዝወከሎ በዓል መዚ ፍቓድ ከይረኸበ፦

ሀ. ካብ መዝገብ ሽሙ ዝተሰረዘ፣
ለ. ካብ ሞያ ግልጋሎት ጥብቅና ዝተኣገደ፣
ሐ. ብዲስፕሊን ጥፍኣት ካብ ስርሑ ዝተባረረ፣
መ. ንብልሽው ስነ-ምግባር ብዝገልፅ ገበን ተኪሲሱ ዝተፈረዶ ወይ ፣
ረ. ኣብ መንግስታዊ ስራሕ ተቆሚሩ ዝሰርሕ ሰብ ብተሓጋጋዛይ ጠበቓ ወይ ብፀሓፊ ዋኒናት ሕጊ ክቆፅር ኣይኽእልን፣
ሰ. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 2 ዝተገለፀ ሕልው ኾይኑ ብሕጊ ትምህርቲ ወይ ስልጠና ወይ ልምዲ ዘይብሉ ሰብ ብፀሓፊ ዋኒናት ሕጊ ምቑፃር ኣይኽእልን።

19. ብዛዕባ ምሃብ ፍቓድን ምምዝጋብን ትካል ጥብቅና

1. ትካል ጥብቅና ንምጥያሽ ዝደልዩ ክልተን ካብኡ ንላዕሊ ዝኾኑ ጠበቓታት ነቲ ቢሮ ብፅሑፍ ከመልክቱ ይኽእሉ፣
2. ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዝጣየሽ ትካል ሓላፍነቱ ዘይተወሰነ ትካል ንግዲ ዘይኮነ ማሕበር ይኸውን፣
3. እቲ ቢሮ ወይ ንሱ ዝወከሎ ብዓል መዚ ናይቲ ትካል መጣየሺ ሰነድ ድሕሪ ምምርማር ናይቲ ትካል ምጥያሽ፦

ሀ. ደንቢ ስነ-ምግባር ጠበቓታት ዘይጥሕስ ፣
ለ.ጥቅሚ ዓሚላት ወይ ሳልሳይ ወገን ዘይነድእ ፣
ምኻኑ እንትኣምን ሽሙ ኣብ መዝገብ ኣእትዩ ፍቓድ ይህብ።

4. ብዛዕባ ኣዋሃህባ ፍቓድ ትካል ሞያዊ ግልጋሎት ጥብቅናን ምስዙይ ዝተተሓሓዙ ዋኒናት ብዝምልከት ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ብዝወፅእ ዝርዝር መምርሒ ይውሰን።

18. ከጠበቃው ጋር የሚሰሩ ሰዎች ስለመመዝገብ

1. ማንኛውም ጠበቃ ወይም የጥበቅና አገልግሎት ድርጅት በስራው የሚያግዙትን የህግ ጉዳይ ፀሓፊ የጠበቃ ረዳቶች የስራ ኃላፊነት ቢሮው ለዚህ ጉዳይ ለመደበው ባለስልጣን በፅሑፍ በማሳወቅ ያስመዘግባል፣

2. ማንኛውም ጠበቃ ቢሮው ወይ በእርሱ ከተወከለ ባለስልጣን ፈቃድ ሳይገኝ፣

ሀ. ከመዝገብ ስሙ የተሰረዙ ፣
ለ. ከጥብቅና ሙያ አገልግሎት የታገደ፣
ሐ. በዲስፕሊን ጥፋት ከመስሪያቤቱ የተባረረ፣
መ. ምግባረ ብልሽነትን በሚያሳይ ወንጀል፣ ተከሶ የተፈረደበትን ወይም፣
ሠ. በመንግስት ስራ ተቀጥሮ የሚሰራ ሰው ፣ በረዳት ጠበቃ ወይ በህግ ጉዳይ ፀሓፊ ለመቅጠር አይችልም፣

ረ. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 2 ተገለጸው እንደተጠበቀ ሆኖ በህግ ትምህርት ወይም ስልጠና ወይም ልምድ የሌለው ሰው በህግ ጉዳዮች ጽሓፊነት መቅጠር አይቻልም።

19. የጥብቅና ድርጅት ስለመመዝገብና ፈቃድ ስለመስጠት

1. የጥብቅና ድርጅት ለማቋቋም የሚፈልጉ ሁለትና ከዚህ በላይ የሆኑ ጠበቆች ለቢሮው በፅሑፍ ማመልከት ይችላሉ፣
2. በዚህ አዋጅ መሰረት የሚቋቋም ድርጅት የንግድ ማህበር ያልሆነ ኃላፊነቱ ያልተወሰነ ማህበር ይሆናል፣
3. ቢሮው ወይም እርሱ የወከለው ባለስልጣን የድርጅት ማቋቋሚያ ሰነዱን ከመረመረ በኋላ የድርጅቱ መቋቋም፦

ሀ. የጠበቆቹ የስነ-ምግባር ደንብ የማይጥስ ፣
ለ. የደንበኞችን ወይም የሶስተኛ ወገኖች ጥቅም የማይነዳ፣ መሆኑን ሲያምን ስሙን በመዝገብ አስገብቶ ፈቃድ ይሰጠዋል።

4. ስለ ጥብቅና ሙያ ድርጅት ፈቃድ አሰጣጥና ከዚህ ጋር ስለተያያዙ ጉዳዮች በዚህ አዋጅ መሰረት በሚወጣ ዝርዝር መመሪያ ይወሰናል።

www.abyssinialaw.com

ክፍሊ ሰለስተ
ፈፀምቲ ኣካላት

20. ስልጣንን ተግባርን እቲ ቢሮ

እቲ ቢሮ፦

1. ፍቓድ ጥብቅና ይህብ ፣ ጠበቓታት ይምዝግብ ፣ ፍቓድ ጥብቅና የሕድስ ፣ ከከምኩነታቱ መጠንቀቕታ ይህብ ይእግድ ፣ ይስርዝ ፣ ዝርዝር ኣፈፃፅምኡ ብደንቢ ይውሰን።
2. ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ብዝወፅእ ደንቢ መሰረት ክፍሊት ግልጋሎት የኽፍል።

21. ገምጋሚ ኮሚቴ ፍቓድ ጥብቅና

1. ነዞም ዝስዕቡ ኣባላት ዘካተተ ገምጋሚ ኮሚቴ፣ ካብዚ ንድሓር ኮሚቴ እናተብሃለ ዝፅዋዕ ይህሉ፦

ሀ.ናይቲ ቢሮ ክልተ ተወከልቲ፣
ለ. ካብ ማሕበር ጠበቓታት ዝውከሉ ክልተ ተወከልቲ፣
ሐ. ካብ ላዕላዋይ ቤት ፍርዲ ዝውከል ሓደ ተወካሊ
2. ዘበን ስራሕ ሓደ ኣባል 2 ዓመት እንትኸውን ኣካቢ ናይቲ ኮሚቴ ካብ ውሽጢ ኦቶም ኣባላት ብቢሮ ሓላፊ ይስየም።

22. ስልጣንን ተግባርን እቲ ኮሚቴ

እቲ ኮሚቴ

1. ናይቲ ኣመልካቲ መረዳእታ ብምርማር ነቲ ኣመልካቲ ፍቓድ ንኽውሃቦ ወይ ንከይውሃቦ ውሳነ ሓሳብ ናብ ቢሮ ሓላፊ የቕርብ፣
2. ኣመልካቲ ንኣካይዳ ስራሕቲ ፍትሒ ዝስማማዕ ብቅዓት ስነ-ምግባር ዘለዎ ንምኾኑ ንምርግጋፅ ንዝኽነ ሰብ ንምሕታት ወይ መረዳእታ ኣቕሪቡ ንምምርማር ይኽእል።

23. ኣኼባ እቲ ኮሚቴ

1. እቲ ኮሚቴ ከከም ኣድላይነቱ ኣብ ዝኾነ እዋን ከእከብ ይኽእል፣
2. ክልተ ሲሶ (2/3) ኣባላት እንትርከቡ ምልኣተ ጉባኤ ይኽውን፣
3. በቲ ኮሚቴ ዝውሃቡ ውሳነታት ኣብቲ ኣኼባ ብዝተረኽቡ ኣባላት ድምፂ ብልጫ ይውሰን ፣ ይኹ'ምበር እቲ ድምፂ ብማዕረ ኣብ ክልተ ዝተኸፈለ እንትኾይኑ እቲ ኣካቢ ዝደገፎ ድምፂ ወሳንነት ይህልዎ፣

ክፍል ሶስት
አስፈፃሚ አካላት

20. የቢሮው ስልጣንና ተግባር

ቢሮው፦

1. የጥብቅና ፈቃድ ይሰጣል ፣ ጠበቆች ይመዘግባል፣ የጥብቅና ፈቃድ ያድሳል፣ እንደየሁኔታው ማስጠንቀቅያ ይሰጣል ፣ ያግዳል፣ ይሰርዛል ፣ ዝርዝር አፈፃፀሙ በደንብ ይወሰናል።
2. በዚህ አዋጅ በሚወጣው ደንብ መሰረት የአገልግሎት ክፍያ ያስከፍላል።

21. የጥብቅና ፈቃድ ገምጋሚ ኮሚቴ

1. የሚከተሉት አበላት ያካተተ የጥብቅና ፈቃድ ገምጋሚ ኮሚቴ /ከዚህ በኋላ ኮሚቴ እየተባለ የሚጠራ /ይኖራል፦
   ሀ.የቢሮው ሁለት ተወካዮች ፣
   ለ. ከጠበቆች ማሕበር የሚወከሉ ሁለት ተወካዮች ፣
   ሐ. ከጠቅላይ ፍርድ ቤት የሚከል አንድ ተወካይ፣
2. የአንድ አባል የስራ ዘመን ሁለት ዓመት ሲሆን ፣ የኮሚቴው ስብሳቢ ከአባለቱ ውስጥ በቢሮው ሓላፊ ይሰየማል።

22. የኮሚቴው ሰልጣንና ተግባር

ኮሚቴው፦

1. የአመልካቹን ማስረጃ መርምሮ አመልካቹ ፈቃድ እንዲሰጠው ወይ እንዳይሰጠው ለቢሮው የውሳኔ ሓሳብ ያቀርባል፣
2. አመልካቹ ለጥብቅና ስራ አካሄድ የሚስማማ የስነ-ምግባር ብቃት ያለው መሆኑን ለማረጋገጥ ማንኛውንም ሰው መጠየቅ ወይም ማስረጃ አቅርቦ መመርመር ይችላል።

23. የኮሚቴው ስብሳባ

1. ኮሚቴው እንደ አስፈላጊነቱ በማናቸውም ጊዜ ሊሰበሰብ ይችላል፣
2. ሁለት ሶስተኛ (2/3) አባላት በስብሰባው ሲገኙ ምልአተ ጉባኤ ይሆናል፣
3. በኮሚቴው የሚሰጡ ውሳዎች በስብሰባው ላይ በሚገኙ አባላት አብልጫ ድምፅ ይወሰናል ፣ ነገር ግን ድምፁ በሁለት እኩል የተከፈለ እንደሆነ ሰብሳቢ የደገፈው ድምጽ ወሳኝነት ይኖረዋል፣

www.abyssinialaw.com

4. ኣብዚ ዓንቀፅ ዝተደንገገ ሕልው ኾይኑ እቲ ኮሚቴ ኣኼብኡ ብዝምልከት ናይ ባዕሉ ደንቢ ስነ-ስርዓት ክውዕእ ይኽእል።

24. <u>ጉባኤ ዲስፕሊን ጠበቓታት</u>

1. ጉባኤ ዲስፕሊን ጠበቓታት ካብዚ ንድሓር "ጉባኤ" እናተብሃለ ዝፅዋዕ እዞም ዝስዕቡ ኣባላት ዘካተተ ጉባኤ ይህልው፦
   ሀ. ካብቲ ቢሮ ዝውከሉ ክልተ ተወከልቲ ፣
   ለ. ብማሕበር ጠበቓታት ዝውከሉ ክልተ ተወከልቲ፣
   ሐ. ካብ ክልል ትግራይ ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ዝውከል ሓደ ተወካሊ ፣
2. ዘበን ስራሕ ሓደ ኣባል 2 ዓመት ኮይኑ ናይቲ ጉባኤ ኣካቢ ካብቶም ኣባላት ጉባኤ ውሽጢ ብቢሮ ሓላፊ ይስየም።

25. <u>ስልጣንን ተግባርን እቲ ጉባኤ</u>

እቲ ጉባኤ ፦

1. ነዚ ኣዋጅ ወይ ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ንዝወፅእ ደንቢ ስነ-ምግባር ወይ መምርሒ ብምትሕልላፍ ኣብ ልዕሊ ጠበቓ ዝቐረበ ክሲ ተቐቢሉ የፃርይ ፣ ይምርምር ፣
2. ኣብ ልዕሊ እቲ ጠበቓ ዝቐረበ ክሲ ንምርኣይ ዘኽእል መረዳእታ ከም ዘሎ እንተረጋገፅ እቲ ጠበቓ ኣብ ውሽጢ 30 መዓልቲ መልሲ ንኽቕርብ መፀዋዕታ ብምፅሓፍ እቲ ክሲ ናብቲ ጠበቓ ይልእኽ፣
3. ኣብ ልዕሊ እቲ ጠበቓ ዝቐረበ ክስን መረዳእታን ከምኡ'ውን ብወገን እቲ ጠበቓ ዝተውሃበ መልስን መረዳእታን ድሕሪ ምምርማር ፦

ሀ.እቲ ክሲ ግቡእ ወይ ብብቑዕ መረዳእታ ዘይተደገፈ እንተኾይኑ ነቲ ክሲ ብምስራዝ ነቲ ጠበቓ ምስንባት ፣
ለ. እቲ ክሲ ግቡእን ብመረዳእታ ዝተደገፈን እንተኮይኑ ከም ክብደት ናይቲ ጥፍኣት፦

   1. ነቲ ጠበቓ ናይ ፅሑፍ መጠንቀቕታ ንኽውሃቦ፣
   2. ካብ ሓሙሽተ ዓመት ንዘይበልፅ ግዘ እቲ ጠበቓ ካብ ስርሑ ክእገድ፣
   3. ካብ ብር ዓሰርተ ሽሕ ዘይበለፅ ቅፅዓት ንኽቅፃዕ፣
   4. ፍቓድ ተሰሪዙ ሽሙ ካብ መዝገብ ክስረዝ ወይ፣
   5. ግቡኣት እዮም ዝብሎም ብካልእ ሕጊ ውሳነታት ንኽወሃብ ሐሳብ ናብቲ ቢሮ የቕርብ።

4. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 3 ዝግባእ ውሳነ ክሳብ ዝውሰን እቲ ፍቓድ ጥብቅና ክሳብ 3 ወርሒ ክእግድ ይኽእል፣ ዝርዝሩ ብደንቢ ይውሰን፣

4. በዚህ አንቀጽ ውስጥ የተደነገገው እንደ ተጠበቀውም ኮሚቴው የራሱን የስብሰባ ስነ-ስርዓት ሊያወጣ ይችላል።

24. <u>የጠበቆች የዲስፕሊን ጉባኤ</u>

1. የጠበቆች የዲስፕሊን ጉባኤ ከዚህ በኋላ "ጉባኤ" እየተባለ የሚጠራ የሚከተሉት አባላት ይኖሩታል፣

   ሀ. ከቢሮው የሚወከሉ ሁለት ተወካዮች ፣
   ለ. ከጠበቆች ማህበር የሚወከሉ ሁለት ተወካዮች፣
   ሐ. ከትግራይ ክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት የሚወከል አንድ ተወካይ ፣
2. የአንድ አባል የስራ ዘመን ሁለት ዓመት ሲሆን ፣ የጉባኤው ሰብሳቢ ከአባለቱ ውስጥ በቢሮው ኋላፊ ይሰየማል።

25. <u>የጉባኤው ስልጣንና ተግባር</u>

ጉባኤው፦

1. ይህን አዋጅ ወይም በዚህ አዋጅ መሰረት የሚወጣውን የስነ-ምግባር ደንብ ወይም መመሪያ በተመላለፍ በጠበቃ ላይ የሚቀርብን ክስ ተቀብሎ ያጠራል ይመረምራል
2. በጠበቃው ላይ የቀረበውን ክስ ለማየት የሚያበቃ ማስረጃ መኖሩን ሲረጋገጥ ጠበቃው መልሱን በ30 ቀን ውስጥ እንዲያቀርብ በመጥሪያው ላይ በመግለጽ ክሱን ለጠበቃው ይልካል፣
3. በጠበቃው ላይ የቀረበውን ክስና ማስረጃ እንዲሁም በጠበቃው የተሰጠው መልስና ማስረጃ ከመረመረ በኋላ፦

ሀ. ክሱ ተገቢ ካልሆነ ወይም በበቂ ማስረጃ ካልተደገፈ ክሱን በመሰረዝ ጠበቃው ማሰናበት፣
ለ. ክሱ ተገቢና በማስረጃ የተደገፈ እንደሆነ እንደጥፋቱ ክብደት፦

   1. ጠበቃው የፅሑፍ ማስጠንቀቂያ እንዲሰጠው፣
   2. ጠበቃው ከአምስት ዓመት ላልበለጠ ከስራው እንዲታገድ ፣
   3. ከብር አስር ሺ ያልበለጠ ቅጣት እንዲቀጣ ፣
   4. ፈቃዱ ተሰርዞ ስሙ ከመዝገብ እንዲሰረዝ ወይም፣
   5. ተገቢነት አላቸው የሚላቸውን በሌላ ህግ ውሳኔዎች እንዲሰጥ ሓሳብ ለቢሮው ያቀርባል

4. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 3 መሰረት ተገቢውን ውሳኔ እስኪወሰን ድረስ እስከ 3 ወር የጥብቅውና ፈቃዱን ሊታገድ ይችላል፣ ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል፣

www.abyssinialaw.com

5. ኣድላይ ኾይኑ እንተተረኺቡ ኣብ ልዕሊ እቲ ጠበቓ ዝዓርፍ መጠን ቅዕዓት ንምውሳን ኣድላይ ኾይኑ እንትርከብ ሪከርድ ገበን ፣ ናይቲ ጠበቓ ውልቀ ማህደር ወይ ካሊእ ተመሳሳሊ መረዳእታ ክሰምዕን ክምርምርን ይኽእል፣
6. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 3 /ለ/ ዝተውሃበ ዝኾነ ውሳነ ኣብ ውሽጢ ውልቀ ማህደር እቲ ጠበቓ ክምዝገብ ይገብር፣
7. ብቅዓት ስነ-ምግባር ጠበቓታት ዝጉልበተሉን ፣ ሞያዊ ክብሪ ጥብቅና ዝሕለወሉን ኩነታት እናፅንዐ ናብ ቢሮ ሓሳብ የቕርብ ፣
8. ዝቐረበ ዝኾነ ክሲ እቲ ክሲ ካብ ዝቐረበሉ ግዘ ጀሚሩ ካብ ሽዱሽተ ወርሒ ብዘይበልፅ ግዘ ናይ መወዳእታ ውሳነ ሓሳብ ናብ ቢሮ የቕርብ። ኣብ ውሽጢ እዚ ግዘ እቲ ዋኒን ንምውዳእ ዘይክኣለሉ ብቁዕ ምኽንያት እንተ ጋጥም ነቲ ምኽንያት ብፅሑፍ ብምግላፅ ካብ ሰለስተ ወርሒ ዘይበልፅ ተወሳኺ ግዘ ንኽፈቀደሉ ነቲ ቢሮ ብፅሑፍ ክሓትት ይኽእል።

5. አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ በጠበቃው ላይ የሚጣለውን የቅጣት መጠን ለመወሰን የወንጀል ሪከርድ ፣ የጠበቃውን የግል ማህደር ወይም ሌላ ተመሳሳይ ማስረጃ መስማትና መመርመር ይችላል፣
6. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 3/ለ/ መሰረት የተሰጠው ማንኛውም ውሳኔ በጠበቃው የግል ማህደር ውስጥ እንዲመዝገብ ያደርጋል፣
7. የጠበቆች የስነ-ምግባር ብቃት የሚጎለብትበትን ፣ የጥብቅና ሙያ ክብር የሚጠበቅበትን ሁኔታ እያጠና ለቢሮው ሃሳብ ያቀርባል፣
8. የቀረበውን ማንኛውም ክስ ክሱ በቀርበ ከስደስት ወር ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ የመጨረሻ የውሳኔ ሓሳብ ለቢሮው ያቀርባል ። በዚህ ጊዜ ውስጥ ጉዳዩን ለማጠናቀቅ የማይቻልበት በቂ ምክንያት ሲያጋጥም ምክንያቱን በጽሑፍ በመግለጽ ከሶስት ወር የማይበልጥ ተጨማሪ ጊዜ እንዲፈቀድለት ቢሮውን በፅሑፍ መጠየቅ ይችላል።

26. ኣኼባ እቲ ጉባኤ

1. ከከም ኣድላይነቱ እቲ ጉባኤ ኣብ ዝኾነ ግዘ ክእከብ ይኽእል፣
2. ክልተ ሲሶ /2/3/ ኣባላት ጉባኤ እንተተረኺቡም ምልኣተ ጉባኤ ይኸውን፣
3. ውሳነታት እቲ ጉባኤ ብድምፂ ብልጫ ይሓልፍ ፣ይኹን'ምበር እቲ ድምፂ ኣብ ክልተ ማዕረ እንተተመቐሉ ኣካቢ ዘለዎ ድምፂ ወሳንነት ይህልዎ፣
4. በዚ ዓንቀፅ ዝተደንገገ ሕልው ኾይኑ እቲ ጉባኤ ብዛዕባ ናይ ባዕሉ ናይ ኣኼባ ደንቢ ስነ-ስርዓት ከውዕእ ይኽእል።

27. ስልጣን ቢሮ ሓላፊ

1. ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 21 ንኡስ ዓንቀፅ 1 ወይ ዓንቀፅ 25 ንኡስ ዓንቀፅ 3 በቲ ኮሚቴ ወይ ጉባኤ ዝቐረበ ውሳነ ሓሳብ ድሕሪ ምምርማር ግቡእ ውሳነ ይህብ፣
2. እቲ ኮሚቴ ወይ ጉባኤ ብኣግባቡ ዘየፃረዮ ወይ ዘይኣፅንየ ፍረ -ነገር ወይ መረዳእታ እንተሃሊዩ ተፃሪዩ ወይ ተገናዚቡ ንኽቀርበሉ ናብቲ ኮሚቴ ወይ ጉባኤ ንሓደ ግዘ ክምልሶ ይኽእል።

26. የጉባኤው ሰብሰባ

1. ጉባኤው እንደአስፈላጊነቱ በማናቸውም ጊዜ መሰብሰብ ይችላል፣
2. ሁለት ሶስተኛ /2/3/ የጉባኤው አባላት ከተገኙ ምልአተ ጉባኤ ይሆናል፣
3. የጉባኤው ውሳኔዎች በአብላጫ ድምጽ ያልፋሉ፣ ሆኖም ድምፁ በሁለት እኩል የተከፈለ እንደሆነ ሰብሳቢው ያለበት ድምጽ ወሳኝነት ይኖረዋል፣
4. በዚህ አንቀጽ የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ጉባኤው የራሱን የስብሳባ ስነ-ስርዓት ደንብ ሊያወጣ ይችላል።

27. የቢሮ ሓላፊው ስልጣን

1. በዚህ አዋጅ አንቀጽ 21 ንኡስ አንቀጽ 1 ወይም አንቀጽ 25 ንኡስ አንቀጽ 3 መሰረት ከኮሚቴው ወይም ከጉባኤው የቀረበውን የውሳኔ ሓሳብ ከመረመረ በኋላ ተገቢውን ውሳነ ይሰጣል
2. ኮሚቴው ወይም ጉባኤው በአግባቡ ያላጣራው ወይም ያላጤናው ፍሬ-ነገር ወይም ማስረጃ ካለ ይኸው ተጣርቶ ወይም ተገናዝቦ እንዲቀርብለት ለኮሚቴው ወይም ለጉባኤው ለአንድ ጊዜ መመለስ ይችላል።

www.abyssinialaw.com

28. <u>መዳለዊ ቦርድ መእተዊ ፈተናን መለኽዒ ብቅዓት ሞያዊ ክእለትን ጥብቅናን</u>

1. እዞም ዝስዕቡ ኣባላት ዘለውዎ መዳለዊ ቦርድ መእተዊ ፈተናን መለክዒ ብቅዓት ሞያዊ ክእለትን ጥብቅና ካብዚ ንድሓር "ቦርድ" እናተብሃለ ዝፅዋዕ ይህሉ፦

ሀ. ናይቲ ቢሮ ክልተ ተወከልቲ፣
ለ. ብማሕበር ጠበቓታት ዝተወከለ ሓደ ተወካሊ ፣
ሐ. ካብ ክልል ትግራይ ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ዝውከል ሓደ ተወካሊ፣
መ. ካብ ዩኒቨርስቲ መቐለ ሕጊ ፋኩልቲ ዝውከል ሓደ ተወካሊ።

2. ዘበን ስራሕ ሓደ ኣባል ኣርባዕተ ዓመት እንተኸውን ናይቲ ቦርድ ኣካቢ ብቢሮ ሓላፊ ይስየም።

29. <u>ስልጣንን ተግባርን እቲ ቦርድ</u>

እቲ ቦርድ ፦

1. ምስ ቢሮ ሓላፊ ወይ ንሱ ምስ ዝወከሎ ብዓል ሙያ ብምምኽኻር ኣብ ዓመት ክልተ ግዘ ፈተና መለኪዒ ብቅዓት ክእለት ጥብቅና እናዳለወ ኣብ ዝተወሰነ ግዘን ቦታን ንኣመልካቲ ይህብ፣
2. ወረቓቕቲ ፈተና ይእርም ፣ ብመሰረት ዝወፅእ ድንቢ ብዝውሰን መሕለፊ ነጥብን ውፅኢት እቲ ፈተናን መዝገቡ ንቢሮ ሓላፊ ወይ ብኡ ንዝውክል ብዓል መዚ ኣቕሪቡ እንትፀድቅ እቲ ውፅኢት ብግልፂ የፍልጥ ፣
3. ደንቢ ስነ-ስርዓት ኣዳልዩ ናብ ቢሮ ሓላፊ የቕርብ ፣ እንትፀድቕ ኣብ ስራሕ የውዕል።

30. <u>ኣብ ልዕሊ ውሳነ ቢሮ ሓላፊ ብዛዕባ ዝቐርብ ይግበኣኒ</u>

1. እቲ ቢሮ ሓላፊ ዝሃቦ ውሳነ መሰረታዊ ናይ ሕጊ ጌጋ ዘለዎ ኾይኑ እንተተረኺቡ ፣ በቲ ውሳነ ቅሬታ ዝተሰመየ ወገን እቲ ውሳነ ካብ ዝበፅሐ ኣብ ውሽጢ 30 መዓልቲ ናይ ይግበኣኒ ቅሬትኡ ንላዕለዋይ ቤት ፍርዲ የቕርብ፣
2. እቲ ቤት ፍርዲ ናብ ፍረ-ነገር ከይኣተወ ኣብ ልዕሊ ዋኒን ሕጊ ውሳነ ብምሃብ ነቲ ዋኒን ናብቲ ቢሮ ይምልሶ ፣
3. ናይቲ ቢሮ ሓላፈ ውሳነ ናይ ሕጊ ጌጋ ዘለዎ ኾይኑ እንተተረኺቡ እቲ ቢሮ ሓላፊ ንውሳነ ቤት ፍርዲ መሰረት ብምግባር እቲ ዋኒን ዳግም ንክረአ ይገብር።

28. <u>የጥብቅና ሙያ መግቢያ ፈተና እና የችሎታ ብቃት መለኪያ አዘጋጅ ቦርድ</u>

1. የሚከተሉት አባላት የሚኖሩት የጥበቃና ሙያ መግቢያ ፈተና እና የችሎታ ብቃት መለክያ አዘጋጅ ቦርድ ከዚህ በኋላ "ቦርድ" እየተባለ የሚጠራ ይኖራል፦

ሀ. የቢሮው ሁለት ተወካዮች፣
ለ. ከጠበቆች ማህበር የተወከለ አንድ ተወካይ ፣
ሐ. ከትግራይ ክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት አንድ ተወካይ፣

መ. ከመቀሌ የኒቨርስቲ የሕግ ፋካሊቲ የተወከለ አንድ ተወካይ።

2. የአንድ አባል የስራ ዘመን አራት ዓመት ሲሆን፣ የቦርድ ሰብሳቢ በቢሮው ሓላፊ ይሰየማል።

29. <u>የቦርዱ ስልጣንና ተግባር</u>

ቦርድ ፦

1. ከቢሮው ኃላፊ ወይም እርሱ ከሚወክለው ባለለሙያ በመመካከር በዓመት ሁለት ጊዜ የጥብቅና ችሎታ መመዘኛ ፈተና እያዘጋጀ በተወሰነ ጊዜና ቦታ ለአመልካቾች ይሰጣል፣
2. የፈተና ወረቀቶች ያርማል ፣ በዚህ አዋጅ መሰረት የሚወጣው ደንብ በሚወሰነው መሰረት የማለፍያ ነጥብን እና የፈተና ውጤቱን መዝግቦ ለቢሮ ሓላፊው ወይም በእርሱ ለሚወከል ባለስልጣን አቅርቦ ሲጸድቅ ውጤቱን በይፋ ያስታውቃል።
3. የስነ-ስርዓት ደንቡን አዘጋጅቶ ለቢሮው ያቀርባል፣ ሲጸድቅም በስራ ላይ ያውላል።

30. <u>በቢሮ ኃላፊ ውሳኔ ላይ ስለሚቀርብ ይግባኝ</u>

1. ቢሮ ሓላፊው የሰጠው ውሳኔ መሰረታዊ የህግ ስህተት ያለበት ሆኖ ከተገኘ ፣ በውሳኔው ቀር የተሰኘውን ወገን ውሳኔው በደረሰው በ30 ቀናት ውስጥ ይግባኙን ለክልሉ ጠቅላይ ፍርዲ ቤት ማቅረብ ይችላል።
2. ፍርድ ቤቱ ወደ ፍሬ ነገር ሳይገባ በህግ ጉዳይ ላይ ውሳኔ በመስጠት ጉዳዩን ወደ ቢሮው ይመልሳል፣
3. የቢሮው ሓላፊ ውሳኔ የህግ ስሕተት ያለበት ሆኖ ከተገኘ ቢሮው የፍርድ ቤቱን ውሳኔ መሰረት በማድረግ ጉዳዩ እንደገና እንዲታይ ያደርጋል።

www.abyssinialaw.com

ክፍሊ ኣርባዕተ
ዝተፈላለዩ ድንጋጌታት

31. ግቡኣት ጠበቓ

ዝኾነ ጠበቓ

1. ነዚ ኣዋጅን ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ንዝወፅእ ደንቢ፣ መምርሕን ዝውሃቡ ትእዛዛትን ውሳነታትን ናይ ምኽባር ፣
2. ካብ ዓሚሉ ንዝቕበሎ ዝኾነ ይኹን ዓይነት ክፍሊት መረዳእታ ቕብሊት ናይ ምሃብ፣
3. ብሞይኡ ኣብ ልዕሊ ዓሚላቱ ንዝበፅሖ ናይ ፍትሃብሄር ጥፍኣት ጉድኣት ካሕሳ ንክኽፈል ብመሰረት ኣብ ዓንቀፅ 13 ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተደንገገ መድሕን ናይ ምእታው፣
4. ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ብዝወፅእ ደንቢ ፍቓድ እንተውፅእ ፣ እንተሕድስን እንትትካእን ዝድለ ናይ ፍቓድ ክፍሊት ናይ ምኽፋል፣
5. ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ብዝወፅእ ደንቢ ብዝውሰን ንሕብረተሰብ ጥቅሚ እንተብሃል ነፃ ግልጋሎት ናይ ምሃብ ጉቡእ ኣለዎ፣
6. ኣብ ጥብቅና ስራሕ ዝተዋፈረ ዝኾነ ሰብ ኣብ መንግስቲ ቤት ፅዩ ተቓዊሩ ክሰርሕ ኣይኽእልን

32. ቅፅዓት

ዝኾነ ሰብ ብገበን ሕጊ ፌደራል ዘይተሸፈነ እንተኾይኑ ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ፍቓድ ከየውፅእ ወይ ከየሐደሰ ግልጋሎት ጥብቅና ዝሃበ ወይ ንምሃብ ዝፈተነ እንተኾይኑ ካብ ብር ክልተ ሽሕ ዘይነኣሰን ካብ ብር ዓሰርተ ሽሕ ዘይበለፀ መቕፃዕቲ ገንዘብ ወይ ካብ ሽዱሽተ ወርሒ ዘይነኣሰን ካብ ክልተ ዓመት ዘይበለፀ ማእሰርቲ ይቕፃዕ።

33. ደንቢ ናይ ምውፃእ ስልጣን

ንኣፈፃፅማ እዚ ኣዋጅ ዝሕግዝ ደንቢ ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ክልል ትግራይ ከውፅእ ይኽእል።

34. መምርሒ ናይ ምውፃእ ስልጣን

ነዚ ኣዋጅ ንኣፈፃፅማ ዝሕግዙ መምርሒታት እቲ ቢሮ ክውፅእ ይኽእል።

35. መሰጋገሪ ድንጋጌ

1. ናይዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 12 ሕልው ኾይኑ እዚ ኣዋጅ ካብ ዝወፀሉ ዕለት ፦

ሀ. ብሕጊ ዲግሪ ዘለዎ ፣ ወይ

ክፍል አራት
ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

31. የጠበቃው ግዴታዎች

ማንኛውም ጠበቃ፦

1. ይህን አዋጅና በዚህ አዋጅ መሰረት የሚወጣውን ደንብ፣ መመሪያ ፣ የሚሰጡትን ትእዛዞችና ውሳኔዎች የማክበር ፣
2. ከደንበኛው ለሚቀበለው ማንኛውም ዓይነት ክፍያ ደረሰኝ የመስጠት ፣
3. በደንበኞቹ ላይ በሙያው ለሚያደርሰው የፍትሃብሄር ጥፋት ጉዳት ካሳ እንዲከፈል በአንቀጽ 13 ንኡስ አንቀጽ 1 በተደነገገው መሰረት መድን የመግባት፣

4. በዚህ አዋጅ መሰረት በሚወጣው ደንብ በሚወሰነው መሰረት ፈቃድ ሲያወጣ ፣ ሲያሳድስና ሲተካ የሚፈለግበት የፈቃድ ክፍያ የመክፈል፣
5. በዚህ አዋጅ መሰረት በሚወጣው ደንብ የሚወሰን ለሕብረተሰቡ ጥቅም ሲባል ነፃ የጥብቃና አገልግሎት የመስጠት ግዴታ አለበት፣
6. በጥብቅና ስራ የተሰማራ ማንኛውም ሰው በመንግስት መስሪያ ቤት ተቀጥሮ ሊሰራ አይችልም።

32. ቅጣት

በፌደራል የወንጀል ህግ ያልተሸፈነ ከሆነ ማንኛውም ሰው በዚህ አዋጅ መሰረት ፈቃድ ሳያወጣ ወይም የጥብቅና ፈቃዱን ሳያሳድስ የጥብቅና አገልግሎት የሰጠ ወይም ለመስጠት የሞከረ እንደሆነ፣ ከብር ሁለት ሺ ባላነሰ እና ከብር አስር ሺ ባልበለጠ የገንዘብ መቀጮ ወይም ከስድስት ወር ባላነሰ እና ከሁለት ዓመት ባልበለጠ እስራት ይቀጣል።

33. ደንብ የማውጣት ስልጣን

የክልሉ የስራ አስፈጻሚ ምክር ቤት ለዚህ አዋጅ አፈጻጸም የሚረዳ ደንብ ሊያወጣ ይችላል ።

34. መመሪያ የማውጣት ስልጣን

ቢሮው ለዚህ አዋጅ አፈጻጸም የሚያግዙ መመሪያዎች ሊያወጣ ይችላል።

35. የመሸጋገሪያ ድንጋጌ

1. የዚህ አዋጅ አንቀጽ 12 እንደተጠበቀ ሆኖ ይህ አዋጅ ከወጣበት ቀን

ሀ. በህግ ዲግሪ ያለው ፣ ወይም

www.abyssinialaw.com

ለ. ብሕጊ ዲፕሎማ ዘለዎን ኣብ ዝኾነ ቤት ፍርዲ ካብ ዓሰርተ ዓመት ዘይነኣሰ ግልጋሎት ጥብቅና ዝሃበ ወይ ኣብ ዝኾነ ቤት ፍርዲ ብዳይነት ወይ ብዓቃቢ ሕግነት ወይ ብወዳኢ ነገር ዘገልግለሉ ግዘ ተደሚሩ ካብ ዓሰርተ ዓመት ዘይንእስ ግልጋሎት ዘበን ዘለዎ ፣ ናይዚ ክልል ኣብያተ ፍርዲ ጠበቓ ፣ ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ናይዚ ክልል ዝኾነ ቤት ፍርዲ ፍቓድ ጥብቅና ከምዝተውሃቦ ይቑፅር።

2. ናይዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 12 ሕልው ኾይኑ እዚ ኣዋጅ ካብ ዝወፀሉ ዕለት፦
   ሀ. ብሕጊ ዲፕሎማ ዘለዎ፣ ወይ
   ለ. ብሕጊ ሰርቲፊኬት ሃልይዎ ካብ ሓሙሽተ ዓመት ዘይንእስ ግልጋሎት ጥብቅና ዝሃበ ወይ ኣብ ዝኾነ ቤት ፍርዲ ብዳይነት ፣ ብዓቃቢ ሕግነት ወይ ብወዳኢ ነገር ዘገልግለሉ ግዘ ተደሚሩ ካብ ሓሙሽተ ዓመት ዘይንእስ ግልጋሎት ዘበን ዘለዎ፣
   ሐ. ሰርቲፊኬት ከይሃለዎ ካብ ዓሰርተ ዓመት ዘይንእስ ግልጋሎት ጥብቅና ዝሃበ ወይ ኣብ ዝኾነ ቤት ፍርዲ ብዳይነት ወይ ዓቃቢ ሕግነት ወይ ብወዳኢ ነገር ዘገልግለሉ ግዘ ተደሚሩ ካብ ዓሰርተ ዓመት ዘይንእስ ግልጋሎት ዘበን ዘለዎን በቲ ቢሮ ዝተውሃቦ ፈተና ዝሓለፈን ናይ ወረዳታት ኣብያተ ፍርዲ ጠበቓ ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ናይ ካልኣይ ብርኪ ፍቓድ ጥብቅና ከምዝተውሃቦ ይቑፀር።

36. <u>ዝተሰዓሩ ሕግታት</u>

1. ደንቢ መተሓዳደርን መቆፃፀርን ስራሕ ጥብቅና ቁፅሪ 1/1988 በዚ ኣዋጅ ተሳዒሩ ኣሎ፣
2. ነዚ ኣዋጅ ዝጓነፅ ዝኾነ ሕጊ ወይ ልማዳዊ ኣሰራርሓ በዚ ኣዋጅ ኣብ ልዕሊ ዝተሸፈኑ ዋኒናት ተፈፃምነት ኣይህልዎምን።

37. <u>እዚ ኣዋጅ ዝፀንዐሉ ግዘ</u>

እዚ ኣዋጅ ካብ 10 ነሓሰ 2000 ዓ/ም ጀሚሩ ዝፀንዕ ይኸውን።

<u>መቐለ</u>

ፀጋይ በርሀ

ፕሬዚደንት ብሄራዊ
ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

ለ. በህግ ዲፕሎማ ያለውና በማናቸውም ፍርድ ቤት ከአስር ዓመት ላላነሰ የጥብቅና አገልግሎት የሰጠ ወይም በማናቸውም ፍርድ ቤት በዳኝነት ወይም በአቃቤ ህግነት ወይም በነገር ፈጅነት ያገለገለበት ጊዜ ተደምሮ ከአስር ዓመት ያላነሰ አገልግሎት ያለው፣ የክልል ፍርድ ቤቶች ጠበቃ በዚህ አዋጅ መሰረት በክልል ማናቸውም ፍርድ ቤት የጥብቅና ፈቃድ እንደተሰጠው ይቆጠራል።

2. የዚህ አዋጅ አንቀጽ 12 እንደተጠበቀ ሆኖ ይህ አዋጅ ከወጣበት ቀን፦
   ሀ. በህግ ዲፕሎማ ያለው ፣ ወይም
   ለ. በህግ ሰርቲፊኬት ኖሮት ከአምስት ዓመት ያላነሰ የጥብቅና አገልግሎት የሰጠ ወይ በማናቸውም ፍርድ ቤት በዳኝነት ፣ በአቃቤ ህግነት ወይም በነገር ፈጅነት ያገለገለበት ጊዜ ተዳምሮ ከአምስት ዓመት ያላነሰ አገልግሎት ያለው፣
   ሐ. ሰርቲፊኬት ሳይኖረው ከአስር ዓመት ላላነሰ የጥብቅና አገልግሎት የሰጠ ወይም በማናቸውም ፍርድ ቤት በዳኝነት ወይም አቃቤ ህግነት ወይም በነገር ፈጅነት ያገለገለበት ጊዜ ተዳምሮ ከአስት ዓመት ያላነሰ አገልግሎት ያለውና በቢሮው የተሰጠውን ፈተና ያለፈ የክልሉ የወረዳ ፍርድ ቤቶች ጠበቃ በዚህ አዋጅ መሰረት የሁለተኛ ደረጃ የጥብቅና ፈቃድ እንደተሰጠው ይቆጠራል፣

36. <u>የተሻሩ ህጎች</u>

1. የጥብቅና ስራ መተዳደሪያና መቆጣጠሪያ ደንብ ቁጥር 1/1988 በዚህ አዋጅ ተሽሯል፣
2. ይህን አዋጅ የሚቃረን ማንኛውም ህግ ወይም የተለመደ አሰራር በዚህ አዋጅ በተሸፈኑ ጉዳዮች ላይ ተፈጻሚነት አይኖራቸውም።

37. <u>አዋጁ የሚፀናበት ጊዜ</u>

ይህ አዋጅ ከነሃሴ 10/2000 ዓ/ም ጀምሮ የጸና ይሆናል።

<u>መቀሌ</u>

ፀጋይ በርሀ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስት ፕሬዝዳንት

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 16 ዓመት ቁ.22
መቐለ 30 ነሓሰ 2000ዓ/ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

16ኛ ዓመት ቁ.22
መቐለ ነሃሴ

አዋጅ ቁፅሪ 157/2000 ዓ/ም
ኣብ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
ትካል ሬድዮ ኤፍ ኤም ንምጥያሽ ዝወፀ ኣዋጅ

ኣብ ከተማታት ትግራይ ንዝካየዱ ስራሕቲ ልምዓትን ዝራኣዩ ፀገማትን ኣብ ምርግጋፅ ሓፈሻዊ ዕብየት እተን ከተማታት ህዝቢ ተሳትፍኡ ንኽዕብን ነፃ ኮይኑ ሓሳቡ ዝገልፀሉ መድረኽ ምፍጣር ኣዳላይ ብምኻኑ፣

ህዝቢ በቢእዋኑ ንዝመረፆም ወከልቱን ኣመሓደርቱን ክድግፍ፣ ክነቅፍን ክቆፃፀረን ዘኽእለ ምችው ባይታ ምፍጣር ንዕብየት እተን ከተማታት ኣበርክትኡ ዓብይ ብምኻኑ፣

መናእሰይ ካብ ጎዳእቲ ልምድታት ፣ ባህልታትን ንኤች ኣይቪ ኤድስን ዘቓልዑ ተግባራት ተዓቢቦም ተመኩሮ ዝለዋወጥሉን ዝዘናግዕሉን ኩነታት ምፍጣር ኣድላይ ብምኻኑ፣

ተሳትፎ ህዝቢ ኣብ ሓፈሻዊ ምንቕስቓስ እተን ከተማታት ፣ ሰናይ ምምሕዳር ኣብ ምጥንኻር፣ ዲሞክራሲ ኣብ ምርግጋፅን ልምዓት ኣብ ምቅልጣፍን ፣ ህዝቢ ኣብ ማሕበራዊን ኢኮኖሚያዊን ፀገማቱ ነፃ ኮይኑ ዝዝትየሉን ዝመኻኸረሉን መድረኽ ምምችቻው ኣድላይ ምኻኑ ስለዝተኣመነሉ፣

ቤት ምኽሪ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብመሰረት ዝተመሓየሸ ሕገ-መንግስቲ ክልል ትግራይ ዓንቀፅ 48/3/ሀ/ ዝሰፅብ ኣዋጅ ኣውፂኡ ኣሎ።

አዋጅ ቁጥር 157/2000 ዓ/ም
በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የኤፍ ኤም ሬድዮ
ድርጅት ለመቋቋም የወጣ አዋጅ

በትግራይ ከተሞች ለሚካሄድ የልማት ስራዎችና የሚታዩ ችግሮች በአጠቃላይ የከተሞቹ እድገት በማረጋገጥ ህዝቡ ተሳትፎውን እንዲያሳድግና ሓሳቡን ነፃ ሆኖ የሚገልፅበት መድረክ መፍጠር አስፈላጊ በመሆኑ።

ህዝቡ በየጊዜው ለሚመርጣቸው ተወካዮቹና አስተዳደሪዎቹ ለመደገፍ፣ ለማረምና ለመቆጣጠር የሚያስችለው ምቹ ሁኔታ መፍጠር ለከተሞቹ እድገት ትልቅ አስተዋፅኦ ያለው በመሆኑ፣

ወጣቶች ከነጂ ልማዳዊ ድርጊቶችና ለኤች ኣይ ቪ ኤድስ ከሚያጋልጡ ተግባራት ታቅበው ተሞኩሮ የሚለዋወጡበትና የሚዝናኑበት ሁኔታ መፍጠር አስፈላጊ በመሆኑ፣

የህዝቡ ተሳፎ በአጠቃላይ የከተሞቹ እንቅስቃሴ፣ መልካም አስተዳደር በማጠናከር ፣ ዲሞክራሲ በማረጋገጥና ልምዓትን በማቀላጠፍ፣ ህዝቡ በማህበራዊ እና ኢኮኖሚያዊ ችግሮቹ ላይ ነፃ ሆኖ የሚወያይበትና የሚመካከርበት መድረክ ማመቻቸት አስፈላጊ መሆኑ ስለታመነበት፣

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ክልል ህገ-መንግስት አንቀፅ 49/3/ሀ መሰረት የሚከተለውን አዋጅ አውጥቷል።

www.abyssinialaw.com

ክፍል ሓደ
ሓፈሻዊ

1. ሓፂር ርእሲ
እዚ ኣዋጅ "ኣብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ትካል ሬድዮ ኤፍ ኤም ንምጥያሽ ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 157/2000" ተባሂሉ ክጥቀስ ይኽእል።

2. ትርጉም
ኣጠቓቕማ እቲ ቃል ካልእ ትርጉም ዘውህቦ እንትዘይኮነ ኣብ ውሽጢ እዚ ኣዋጅ፡-

1. "ትካል" ማለት ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ስሕቲ ትካል ሬድዮ ኤፍ ኤም ንምፍፃም በዚ ኣዋጅ ዝተጣየሸ ወይ ዝጣየሸ መንግስታዊ ቤት ፅዮ እዩ።
2. "ሬድዮ ኤፍ ኤም" ማለት ሓበሬታ /መረዳእታ/ እናኣከበ እናሰናደኣ ብፈነወ ሬድዮ ናብ ዝጣየሸሉ ከተማን ከባቢኡን ዝቓልሕ ትካል ፈነወ ድምፂ እዩ፣
3. "ቦርድ" ማለት በዚ ኣዋጅ ዝተጣየሸ ነዚ ትካል ብላዕለዋይነት ዝመርሕ ኣካል እዩ፣
4. "ሰብ" ማለት ተፈጥሮኣዊ ሰብ ወይ ብሕጊ ሰብነት ዝተውህቦ ኣካል እዩ፣
5. "ጋዜጠኛ" ማለት ኣብ ውሽጢ እዚ ትካል ብኣሰናዳእነት ፣ ብፀብፃቢነት ፣ ዜናን መረዳእታን ብምእካብ፣ ብምውዳድ ፕሮግራማት ብምፍናው ሞያ ዝተዋፈረን ስነ-ምግባር እቲ ሞያ ዘኽብርን ኪኢላ እዩ።

3. ምጥያሽ
1. ትካል ሬድዮ ኤፍ ኤም ከተማ መቐለ መንግስታዊ ትካል ኮይኑ በዚ ኣዋጅ ዝተጣየሸ ኮይኑ፡-
   ሀ. እቲ ትካል ተፀዋዕነቱ ንቦርድ ይኽውን፣
   ለ. ዋና ስራሕ ቦታ እቲ ትካል መቐለ ይኽውን፣
2. ኣብ ካልኦት ከተማታት እዚ ትካል ምጥያሽ ኣድላይ ኮይኑ እንትርከብ ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ብዘውፅኦ ደንቢ ይውሰን።

ክፍሊ ክልተ
ኣወዳድባ፣ ስልጣንን ተግባርን እዚ ትካል

4. ኣወዳድባ
እዚ ትካል ዝስዕብ ኣወዳድባ ይህልዎ፡-
1. ቦርድ ኣመራርሓ ስራሕ፣

ክፍል አንድ
አጠቃላይ

1. አጭር ርእስ
ይህ አዋጅ "በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የኤፍ ኤም ሬድዮ ድርጅት ለማቋቋም የወጣ አዋጅ ቁጥር 157/2000" ተብሎ ሊቀጠስ ይችላል።

2. ትርጉም
የቃሉ አጠቃቀም ሌላ ትርጉም የሚያሰጥ ካልሆነ በስተቀር በዚህ አዋጅ ውስጥ፡-

1. "ድርጅት" ማለት በዚህ አዋጅ መሰረት የኤፍ ኤም ሬድዮ ድርጅት ስራዎች ለመፈፀም የተቋቋመ ወይም የሚቋቋም መንግስታዊ መሰሪያ ቤት ነው፣
2. "የኤፍ ኤም ሬድዮ" ማለት መረጃ በመሰብሰብ በማሰናዳት በሬድዮ ስርጭት ወደ ተቋቋመበት ከተማና አከባቢው የሚያሰራጭ የሬድዮ ስርጭት ነው፣
3. "ቦርድ" ማለት በዚህ አዋጅ የተቋቋመ በሕግ የህጋዊ ሰውነት መብት የተሰጠው ተቋም ነው፣
4. "ሰው" ማለት የተፈጥሮ ሰው ወይም በሕግ የህጋዊ ሰውነት መብት የተሰጠው ተቋም ነው፣
5. "ጋዜጠኛ" ማለት በድርጅቱ ውስጥ በአዘጋጅነት በአርታኢነት ፣ በዘጋቢነት ፣ በዜናና መረጃዎችን በመሰብሰብ በማቀነባበር እና በማሰራጨት ሙያ የተሰማራ እና የስራው ስነ-ምግባር የሚያከብር ባለሞያ ነው።

3. ማቋቋም
1. የመቀሌ ከተማ ሬድዮ ኤፍ ኤም ድርጅት መንግስታዊ ድርጅት ሆኖ በዚህ አዋጅ የተቋቋመ ሲሆን፣
   ሀ.የድርጅቱ ተጠሪነት ለቦርድ ይሆናል፣
   ለ. የድርጅቱ ዋና የስራ ቦታ መቀሌ ሆናል፣
2. በሌሎች ከተሞች ይህን ድርጅት ማቋቋም አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ የክልሉ ስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት በሚያወጣው ደንብ መሰረት የሚወሰን ይሆናል።

ክፋል ሁለት
የድርጅቱ አደረጃጀት ፣ ስልጣንና ተግባር

4. አደረጃጀት
ድርጅቱ የሚከተለው አደረጃጀት ይኖረዋል፡-
1. የስራ አመራር ቦርድ፣

www.abyssinialaw.com

2. ዋና ስራሕ መካየዲ፣
3. ካልኦት ኣድለይቲ ዝኾኑ ክፍልታት ስራሕን ሰራሕተኛታትን።

5. ኣባላት ቦርድ ኣመራርሓ ስራሕ

ኣባላት ቦርድ ኣመራርሓ ስራሕ እቲ ትካል ዝስዕቡ እዮም፡-

1. ብከንቲባ እቲ ከተማ ዝስየም..... ኣካቢ
2. ሓላፊ ቤት ፅሕፈት ሓበሬታ እቲ ከተማ .....ኣባል
3. ሓላፊ ቤት ፅሕፈት ትምህርቲ እቲ ከተማ.....ኣባል
4. ሓላፊ ቤት ፅሕፈት ሰራሕተኛን ማሕበራዊ ጉዳይን እቲ ከተማ.....ኣባል
5. ሓላፊ ቤት ፅሕፈት ሓለዋ ጥዓና እቲ ከተማ .....ኣባል
6. ተወካሊ ማሕበር መናእሰይ እቲ ከተማ .....ኣባል
7. ተወካሊት ማሕበር ደቂ ኣንስትዮ እቲ ከተማ .....ኣባል
8. ተወካሊ ቤ ምኽሪ ንግዲ እቲ ከተማ .....ኣባል
9. ዋና ስራሕ መካየዲ እቲ ትካል ..... ኣባልን ፀሓፍን
10. ካልኦት በቲ ከንቲባ ዝስየሙ ኣባላት።

6. ስልጣንን ተግባርን ቦርድ ኣመራርሓ ስራሕ

ተፀዋዕነት እቲ ቦርድ ኣመራርሓ ስራሕ ንከንቲ ምምሕዳር እቲ ከተማ ኮይኑ ዝስዕቡ ስልጣንን ተግባርን ይህልዎ፡-

1. ስራሕ እቲ ትካል ብላዕለዋይነት ይመርሕ፣ ይቆፃፀር፣
2. ሓፈሻዊ ፖሊስን ስትራቴጅን እቲ ትካል ተዳልዩ እንትቐርበሉ የፅድቕ
3. ህዝቢ ክፈልጦም ዝግባእ ፖሊሲታት ፣ ሕግታት፣ ደንብታትን መምርሕን መንግስቲ በቲ ሬድዮ ይፍነው ምህላዎም ይከታተል፣
4. ብመቕረባይነት ከንቲባ እቲ ከተማ ሹመት ዋና ስራሕ መካየዲ የፅድቕ
5. ኣወዳድባ እቲ ትካል ገምጊሙ የፅድቖ፣ ኣብ ስራሕ ክውዕል ይእዝዝ፣
6. እቲ ሬድዮ ብዝህቦ ግልጋሎት ህዝቢ እታ ከተማና ከባቢኣን ብኣግባቡ ይጥቀም ምህላው ይግምግም፣ ብዝበለፀ ተጠቃሚ ዝኾነሉ መንገዲ ይሕንፅፅ ኣብ ተግባር ክውዕል ይዝዝ፣
7. ካብ መንግስቲ ይኹን ካልኦት ፍልፍላት ዝተረኸበ ገንዘባዊእቶት ብኣባቡ ይጥቀመሉ ምህላው የረጋግፅ፣ ይቆፃፀር፣
8. ኣጠቃቕማ ገንዘብን ንብረትን እቲ ትካል በብዓመቱ ኦዲት ክግበር ይግበር።
2. ዋና ስራ አስኪያጅ፣
3. ሌሎች አስፈላጊ የሆኑ የስራ ክፍሎችና ሰራተኞች ፣

5. የስራ አመራር ቦርድ አባላት

የድርጅቱ የስራ ኣመራር ቦርድ ኣባላት የሚከተሉት ናቸው፡-

1. በከተማው ከንቲባ የሚሰየም..... ሰብሳቢ
2. የከተማው ማስታወቅያ ፅሕፈት ቤት ሓላፊ...አባል
3. የከተማው ትመህርት ፅሕፈት ቤት ሓላፊ...አባል
4. የከተማው ሰራተኛና ማህበራዊ ጉዳይ ፅሕፈት ቤት ሓላፊ.....አባል
5. የከተማው ጤና ጥበቃ ፅሕፈት ቤት ሓላፊ .....አባል
6. የከተማው ወጣቶች ማህበር ተወካይ.....አባል
7. የከተማው የሴቶች ማህበር ተወካይ .....አባል
8. የከተማው ንግድ ምክር ቤት ተወካይ .....አባል
9. የድርጅቱ ዋና ስራ አስኪያጅ ..... አባልና ፀሓፊ
10. ሌሎች በከንቲባው የሚሰየሙ አባላት።

6. የስራ አመራር ቦርድ ስልጣንና ተግባር

የስራ ኣመራር ቦርድ ተጠሪነቱ ለከተማው አስተዳደር ከንቲባ ሆኖ የሚከተሉት ስልጣንና ተግባር ይኖሩታል፡-

1. የድርጅቱ ስራዎች በበላይነት ይመራል፣ ይቆጣጠራል፣
2. የድርጅቱ አጠቃላይ ፖሊሲና ስትራቴጂ ተዘጋጅቶ ሲቀርብለት ያፀድቃል፣
3. ህዝብ እንዲያውቃቸዉ የሚፈለጉ የመንግስት ፖሊሲዎች፣ ህጎች፣ ደንቦችና መመሪያዎች በሬድየው እየተሰራጩ መሆናቸውን ይከታተላል፣
4. በከተማው ከንቲባ አቅራቢነት የዋናው ስራ አስኪያጅ ሹመት ያፀድቃል፣
5. የድርጅቱ አደረጃጀት ገምግሞ ያፀድቃል፣ ስራ ላይ እንዲውል ያዛል፣
6. ሬድየው በሚሰጠው አገልግሎት የከተማውና አከባቢው ህዝብ በአግባቡ እየተጠቀመ መሆኑን ይገመግማል፣ በበለጠ ተጠቃሚ የሚሆንበትን መንገድ ያቅዳል ፣ በተግባር ላይ እንዲውል ያዛል፣
7. ከመንግስትና ከሌሎች ምንጮች የተገኘ የገንዘብ ገቢ በአግባቡ ጥቅም ላይ መዋሉ ያረጋግጣል፣ ይቆጣጠራል፣
8. የድርጅቱ የገንዘብና ንብረት ኣጠቃቀም በየአመቱ አዲት እንዲደረግ ያደረጋል፣

www.abyssinialaw.com

9. ከከም ዓይነትን ተደላይ ሞያን እቲ መደብ ስራሕ ዝጠልቦ ኣብ ግምት ብምእታው ብመሰረት ኣዋጅ መስርሕን ሰራሕተኛን ቁፅሪ 377/96 ከምኡ እውን ብኣዋጅ ሰራሕኛታት መንግስቲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ቁፅሪ 66/1995 ሰራሕተኛታት እቲ ቤት ፅሕፈት የማሓድር።

7. ስነ-ስርዓት ኣኼባ እቲ ቦርድ

1. እቲ ቦርድ ኣብ ክልተ ወርሒ ሓደ ግዘ ይእከብ፣
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተገለፀ እንተሃለወ እውን ህፁፅ ጉዳይ ኣብ ዘጋጥመሉ እውን ብኣካቢ ቦርድ መፀዋዕታ ወይ 1/3 ኣባላት ቦርድ እንትሓቱ ኣብ ዝኾነ ግዘ ህፁፅ ኣኼባ ክካየድ ይኽእል፣
3. ካብ ኣባላት ቦርድ 50%+1 ኣብቲ ኣኼባ እንተተረኺቦም ምልኣት ጉባኤ ይኸውን፣
4. ኣዋሃህባ ውሳነ እቲ ቦርድ ብድምፂ ብልጫ ይኸውን። ድምፂ እቶም ኣባላት ኣብ ክልተ ማዕረ እንተተመቐሉ እቲ ኣካቢ ዘለዎ ድምፂ ወሳንነት ይህልዎ፣
5. እቲ ቦርድ ብዛዕባ ኣኼብኡ ዝምልከት ናይ ባዕሉ ደንቢ ስነ-ስርዓት ከውፅእ ይኽእል።

8. ስልጣንን ተግባርን እቲ ትካል

እቲ ትካል ዝስዕቡ ስልጣንን ተግባርን ይህልዎ፡-

1. ኣብ ድልየት ዝህቢ ዝተመሰረተን ህዝቢ ክፈልጦም ዝግበኦም መረዳእታት ይእክብ፣ ይፍንው፣
2. ነፃ ሪኢቶን ሓበሬታታትን ህዝቢ ተቐቢሉ የተኣናግድ፣ ንዝምልከቶም ኣካላት ብምሕታት ዝረኽቦ ውፅኢት ከከም ኣድላይነቱ ንህዝቢ ይገልፅ፣
3. ህዝቢ ኣብ ሰብኣዊን ዲሞክራሲያዊን መሰላት ዘለዎ ግንዛበ ንምዕባይ ዝሕግዙ ፕሮግራማት የዳልዩ ይፍንው፣
4. እቲ ሬድዮ ኣብ ፖለቲካዊ ፣ ማሕበረ-ኢኮኖሚያውን ባህላውን ዕብየት እቲ ከተማ ክዛወት ምህላዉ የረጋግፅ፣ ይከታተል፣
5. ሓፊሻዊ ፍልጠት እቲ ህዝቢ ዘዕብዩ ፣ ዘዘናግው መደባት ፣ ስፖርታዊ ፕሮግራማትን ዓለም ለኻዊ ተመኩሮታትን የዳልው ፣ ይፍንው፣
6. እዋናዊነት ዘለዎም ፖለቲካዊ ፣ ማሕበራዊ ኢኮኖሚያውን ባህላውን ዛዕባታት የዳሉ፣ ይፍንው፣
7. ኣብ ምስፋን ሰናይ ምምሕዳር፣ ምዕምባብ ዲሞክራስን ፍትሕን ዝምልከቱ መደባትን ፕሮግራማን የዳልዉ፣ ይፍንው፣
8. ንዝህቦ ግልጋሎት ተመጣጣኒ ክፍሊት ከኽፍል ይኽእል፣ ከም ኣድላይነቱ ብሙሉእ ወይ ብኽፋለ ካብ ክፍሊት ነፃ ዝኾኑ ግልጋሎት ክህብ ይኽእል እየ። ዝርዝር ኣፈፃፅምኡ ብዝወፅእ መምርሒ ይውሰን።
9. ኣንደየ የስራ መደቡ የሚጠይቀው ተፈላጊ ሞያና ዓይነት ግምት ውስጥ በማስገባት በኣሰሪና ሰራተኛ ኣዋጅ ቁፅር 377/96 እንዲሁም የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የመንግስት ሰራተኞች ኣዋጅ ቁፅር 66/1995 የፅሕፈት ቤቱ ሰራተኞች ያስተዳድራል።

7. የቦርድ የሰብሰባ ስነ-ስርዓት

1. ቦርዱ በሁለት ወር ኣንድ ጊዜ ይሰበሰባል፣
2. በዚህ ኣንቀፅ ንኡስ ኣንቀፅ 1 የተገለፀ ቢኖርም ኣስቸኳይ ጉዳይ በሚያጋጥምበት ጊዜ የቦርድ ሰብሳቢ በሚጠራው ወይም ከቦርዱ ኣባላት 1/3 ሲጠይቁ በማንኛውም ጊዜ ኣስቸኳይ ሰብሰባ ሊካሄድ ይችላል፣
3. ከቦርዱ ኣባላት 50%+1 በሰብሰባው ከተገኙ ምልኣት ጉባኤ ይሆናለ፣
4. የቦርዱ ውሳኔ ኣሰጣጥ በድምፅ ብልጫ ይሆናለ ድምፁ ለሁለት እኩል ከተከፈለ ሰብሳቢ ያለበትን ድምፅ ወሳኝነት ይኖረዋል፣
5. ቦርዱ ሰለሰብሰባው የሚመለከት የራሱ የሰነ-ስርዓት ደንብ ሊያወጣ ይችላል።

8. የድርጅቱ ስልጣንና ተግባር

ድርጅቱ የሚከተሉት ስልጣንና ተግባር ይኖሩታል፡-

1. በህዝቡ ፍላጎት ላይ የተመሰረተ ህዝቡ ሊያውቃቸዉ የሚገቡት መረጃዎች ይሰበስባል፣ ያሰራጫል፣
2. የህዝቡ ነፃ አስተያየቶችና ጥቆማዎች ተቀብሎ ያስተናግዳል፣ ለሚመለከታቸው አካላት በመጠየቅ የተገኘው ውጤት እንደየ አስፈላጊነቱ ለህዝቡ ይገልፃል፣
3. ህዝቡ በሰብኣዊና ዲሞክራሲያዊ መብቶች ያለው ግንዛቤ ለማሳደግ የሚያግዙ ፕሮግራሞች ያዘጋጃል ፣ ያሰራጫል
4. ሬድየው ለከተማው ፖለቲካዊ፣ ማህበረ-ኢኮኖሚያዊና ባህላዊ ዕድገት መጫወት የሚገባውን ሚና እየተወጣ መሆኑ ያረጋግጣል፣ ይከታተላል፣
5. አጠቃላይ የህዝቡ እውቀት የሚያዳብሩ፣ የሚያዝናኑ መደቦች፣ ስፖርታዊ ፕሮግራሞችና ዓለም አቀፋዊ ተመኩሮዎች ያዘጋጃል፣ ያሰራጫል
6. ወቅታዊነት ያለቸው ፖለቲካዊ ፣ ማህበራዊ ኢኮኖሚያዊ አጀንዳዎች ያዘጋጃል፣ ያስራጫል፣
7. መልካም አስተዳደር በማስፈን ፣ ዲሞክራሲና ፍትሕ በማንገስ የሚመለከቱ መደቦችና ፕሮግራሞች ያዘጋጃል፣ ያስራጫል፣
8. ለሚሰጠው አገልግሎት ተመጣጣኝ ክፍያ ሊያስከፍል ይችላል። እንደየአስፈላጊነቱ በሙሉ ወይም በከፊል ከክፍየ ነፃ የሆነ አገልግሎት ሊሰጥ ይችላል።ዝርዝር አፈፃፀሙ በሚወጣው መመሪያ ይወሰናል።

www.abyssinialaw.com

9. ስልጣን ተግባርን ዋና ስራሕ መካየዲ

ዋና ስራሕ መካየዲ ዝስዕቡ ስልጣንን ተግባርን ይህልዎ፡-

1. ብመሰረት እቲ ቦርድ ዝህቦ መምርሒ ስራሕቲ እቲ ትካል ይመርሕ፣
2. ኣብ ኣኼባ እቲ ቦርድ ኣባልን ፀሓፍን ኮይኑ ይካፈል፣
3. ብመሰረት እቲ ቦርድ ዘፅድቆ መምርሒ ሰራሕተኛታት እቲ ትካል ይቆፅር፣ የመሓድር፣
4. ናይ ነዊሕን ሓጺርን እዋን ትልምን በጀትን እቲ ትካል የዳልው፣ ኣብ ቦርድ ኣቅሪቡ የወስን፣ ብቤት ምኽሪ እቲ ከተማ ምስ ፀደቐ ኣብ ስራሕ የውዕል
5. ብቅዓትን ፅፈትን ፈነወ እቲ ሬድዮ ይከታተል፣ መመሓየሺ ስጉምትታት ይወስድ፣
6. ምስ ሳልሳይ ወገን ኣብ ዝግበር ርክብ ነቲ ትካል ወኪል ኮይኑ ይቐርብ፣
7. ደረጅኦም ዝሓለወ ፕሮግራማት ክሰርሑ ይገብር፣ በጊግዝኡ ብምግምጋም ክመሓየሹ ይገብር፣
8. ኣሰራርሓ እቲ ትካል ግልፅነትን ተሓታትነትን ዘለዎ፣ ተሳትፎ ህዝቢ ዘተባብዕን ዓቕሚ ሰራሕኛታት እቲ ትካል ዘዕብን ንክኸውን ይመርሕ፣
9. ብሓፈሻ ብዛዕባ ስራሕቲ እቲ ትካል ዝምልከት ፀብፃብ ናብቲ ቦርድ የቕርብ

10.በጀት እዚ ትካል

ፍልፍል በጀት እዚ ትካል ዝስዕቡ እዮም፡-

1. ካብ መንግስቲ ዝምድብ፣
2. ብዝህቦ ግልጋሎት ካብ ዝኽፈል ክፍሊት፣
3. ካብ ካልኦት ፍልፍላት፣

9. የዋና ስራ አስኪያጅ ስልጣንና ተግባር

ዋና ስራ አስኪያጅ የሚከተሉት ስልጣንና ተግባር ይኖሩታል፡-

1. ቦርድ በሚሰጠው መመሪያ መሰረት የድርጅቱ ስራዎች የመራል፣
2. በቦርዱ ስብሰባ አባልና ፀሓፊ ሆኖ ይካፈላል፣
3. ቦርድ ባፀደቀው መመሪያ መሰረት የድርጅቱ ሰራተኞቹ ይቀጥራል፣ ያስተዳድራል፣
4. የድርጅቱ የረጅምና የአጭር ጊዜ ዕቅድና በጀት ያዘጋጃል፣ ለቦርዱ አቅርቦ ያስወስናል፣ በከተማው ምክርቤት ሲፀድቅ በስራ ላይ ያውላል፣
5. የሬድየው ስርጭት ብቃትና ጥራት ይከታተላል፣ የማስተካከያ እርምጃ ይወሰዳል፣
6. ከሶስተኛ ወገን ጋር በሚደረገው ግንኙነት ድርጅቱን በመወከል ይቀርባል፣
7. ደረጃቸው የጠበቁ ፕሮግራሞች እንዲሰሩ ያደርጋል፣ በየጊዜው በመገምገም እንዲሻሻሉ ያደርጋል፣
8. የድርጅቱ አሰራር ግልፅነትና ተጠያቂነተ ያለው፣ የህዝቡን ተሳትፎ የሚያበረታታና የድርጅቱ ሰራተኞች ዓቅም የሚገነባ እንዲሆን ይመራል፣
9. አጠቀላይ የድርጅቱ ስራዎች በተመለከተ ሪፖርት ለቦርዱ ያቀርባል።

10.የድርጅቱ በጀት

የድርጅቱ የበጀት ምንጮ የሚከተሉት ናቸው፡-

1. መንግስት ከሚመደበው፣
2. ከሚሰጠው አገልግሎት የሚከፈል ክፍያ፣
3. ከሌሎች ምንጮች፣

www.abyssinialaw.com

4. ኣብዚ ዓንቀፅ ካብ ንኡስ ዓንቀፀ 1 ክሳብ ንኡስ ዓንቀፅ 3 ብዝተገለፀ ኩነታት ዝተኣከበ ገንዘብ ብሽም እቲ ትካል ብዝኽፈት ባንኪ ሒሳብ ይቕመጥ፣ ስራሕቲ እቲ ትካል ንምፍፃም ብዝምልከቶ ኣካል ወፃኢ ኮይኑ ኣብ ስራሕ ይውዕል።

11.ኣተሓሕዘ መዛግብቲ ሒሳብ

1. እቲ ትካል ንሕጊ ፋይናንስ መሰረት ዝገበረ ዝተማልአን ትኽክለኛን መዛግብቲ ሒሳብ ይሕዝ፣
2. ኣተሓሕዛ መዛግብቲ ሒሳን ሰነዳትን፣ ኣጠቃቕማ ገንዘብን ንብረትን እቲ ትካል ብኦዲተር በቢዓመቱ ይምርመር።

12.መምርሒ ናይ ምውፃእ ስልጣን

ነዚ ኣዋጅ እዚ መፈፀሚ ዝርዝር መምርሒ ቤት ምኽሪ እቲ ከተማ ከወፅእ ይኽእል።

ክፍሊ ሰለስተ
ዝተፈላለዩ ድንጋጌታት

13.ተፈፃምነት ዘለዎም ሕግታት

ድንጋጌታት እዚ ኣዋጅ ሕሉዋት ኮይኖም ኣዋጅ ፌደራል ቁፅሪ 34/1995 ብዘይካ ዓንቀፅ 7ን13ን ካልኦት ኣግባብነት ዘለዎ ድንጋጌታት ተፈፃምነት ኣለዎም፣

14.ተፈፃምነት ዘይብሎም ሕግታት

ነዚ ኣዋጅ ዝፃረር ኣዋጅ ፣ ደንቢ፣ መምርሒ፣ ልምዳዊ ኣሰራርሓ ኣብዚ ኣዋጅ ንዝተሸፈኑ ዋኒናት ተፈፃምነት ኣይህልዎምን።

15. እዚ ኣዋጅ ዝፀንዐሉ ግዜ

እዚ ኣዋጅ ካብ 30 ነሓሰ 2000 ዓ/ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን።

መቐለ

ፀጋይ በርሀ
ፕሬዝዳንት ብሄራዊ ክላዊ
መንግስቲ ትግራይ

4. በዚህ አንቀፅ ከንኡስ አንቀፅ 1 እስከ ንኡስ አንቀፅ 3 በተገለፀዉ ሁኔታ የተሰበሰበው ገንዘብ በድርጅቱ ስም በሚከፈት ባንክ ሒሳብ ይቀመጣል፣ የድርጅቱ ስራ ለማስፈፀም በሚመለከተው አካል ወጭ ሆኖ ስራ ላይ ይውላል።

11.የሒሳብ መዛግብት አያያዝ

1. ድርጅቱ የፋይናንስ ህግ መሰረት ያደረገ የተሟላና ትክክኛ የሒሳ መዛግብት ይይዛል፣
2. የድርጅቱ የሒሳብ መዛግብትና ሰነዶች አያያዝ፣ የገንዘብና የንብረት አጠቃቀም በየዓመቱ በኦዲተር ይመረመራል።

12.መመሪያ የማውጣት ስልጣን

የከተማው ምክር ቤት ለዚህ አዋጅ ማስፈፀሚያ ዝርዝር መመሪያ ሊያወጣ ይችላል።

ክፍል ሶስት
ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

13.ተፈፃሚነት ያለቻው ህጎች

የዚህ አዋጅ ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆኖው የፌደራል ፕሬስ አዋጅ ቁጥር34/1995 ከአንቀፅ 7 እና 13 በስተቀር ሌሎች አግባብነት ያላቸው ድንጋጌዎች ተፈፃሚነት ይኖራቸዋል።

14.ተፈፃሚነት የሌላቸው ህጎች

ለዚህ አዋጅ የሚቃረን አዋጅ ፣ ደንብ ፣ መመሪያ፣ ልማዳዊ አሰራር በዚህ አዋጅ ለተሸፈኑ ጉዮች ተፈፃሚነት አይኖራቸውም።

15.ይህ አዋጅ የሚፀናበት ጊዜ

ይህ አዋጅ ከነሃሴ 30/2000 ዓ/ም ጀምሮ የፀና ይኖናል።

መቀሌ

ፀጋይ በርሀ
የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስት ፕሬዚዳንት

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 16 ዓመት ቁ.1
መቐለ መስከረም 15/2000 ዓ/ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

16ኛ ዓመት ቁ.1
መቐለ መስከረም 15/2000 ዓ/ም

ደንቢ ቁፅሬ 47/2000 ዓ/ም
ዝመሓደሪ ደንቢ መተሓባበርቲ ምልሻ ቢሮ ፀጥታን ጉዳያት ምምሕዳርን ክልተ ትግራይ

ኣብ ቢሮ ፀጥታን ጉዳያት ምምሕዳርን ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ በብደረጅኡ ዝርከቡ መተሓባበርቲ ምልሻ ዝመሓደሩሉ ደንቢ ብዘይምህላዉ ኣብ ስራሕቲ ምልመላ፣ቁፃር፣ምደባ፣ዕብየት፣ዝውውር፣ስልጠና፣ወሰኽ መሃያ፣ዲሲፕሊንን ጥቕማጥቅምን ፀገም እናፈጠረ ስለዝፀንሐ፣

ከምኡውን እቲ ዝተገለፀ ሓደሲ ሰብ ብዘሰም ናይ ስራሕ ተሞክሮ ብምልመላን ምደባን ዝርከብ'ምበር ከምድሌትካ ኣብ ዕላጋ ዝርከብ ሓደሲ ሰብ ስለዘይኮነ እዙይ ሓደሲ ዝመሓደረሉ ናይ ባዕሉ ፍሉይ ደምቢ ምውፃእ ኣድላዩ ስለዝኾነ፣

ኣወዳድባ ፈፀምቲ ኣነሳት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ንምምሕያሽ ተመሓይሹ ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 94/98 ዓንቀፅ 5/7/ ከምኡውን ቤት ፅሕፈት ምልሻ ክልል ትግራይ ንምቋም ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 14/1988 ዓንቀፅ 4/11/ መስረት ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ክልል ትግራይ ዝስዕብ ደምቢ ኣውፂኡ ኣሎ።

ደንብ ቁጥር 47/2000 ዓ/ም
የትግራይ ክልል የጸጥታና የስልተ-ዳደር ጉዳዮች ቢሮ የሚሰሻ ስልተ-ባህሪዎች መተዳደሪያ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ጸጥታና አስተዳደር ጉዳዮች ቢሮ በየደረጃው የሚገኙ ሚሊሻ አስተባባሪዎች የሚተዳደሩበት ደንብ ባለመኖሩ በምልመላ ቅጥር ፣ ምደባ ፣ እድገት ፣ ዝውውር ፣ ስልጠና ፣ የደመወዝ ጭማሪ ፣ ዲስፕሊን የመሳሰሉ ጥቅማ ጥቅሞች ላይ ችግር እየፈጠረ ስለሆነ፣

እንደዚሁም የተጠቀሰው የሰው ሃይል ባለው የስራ ልምድ በምልመላና ምደባ የሚገኝ እንጂ እንተፈለገው በገበያ የሚገኝ የለው ሃይል ስላልሆነ ይህ ሃይል የሚተዳደርበት የራሱ ልዩ ደንብ ማውጣት አስፈላጊ ስለሆነ ፣

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ትግራይ አስፈጻሚ አካላት አደረጃጀት ለማሻሻል ተሻሽሎ የወጣ አዋጅ ቁጥር 94/98 አንቀጽ 5/7/ እንዲሁም የትግራይ ክልል ሚሊሻ ጽህፈት ቤት ለማቋቋም የወጣ አዋጅ ቁጥር 14/1988 አንቀጽ 4/11/ መሰረት የትግራይ ክልል ስራ አስፈጻሚ ምክር ቤት የሚከተለው ደንብ አውጥቷል ።

ናይ ሓደ ዋጋ ያንዱ ዋጋ	ብር 4.80

ነጋሪት ጋዜጣ ቹ.ፓ.ላ ነጋሪት ጋዜጣ ፓ.ሳ.ቁ	291

www.abyssinialaw.com

ገፅ 2 የትግራይ ኔጋሪት ጋዜጣ ደንቢ ቁ 47 መስከረም 15/2000 ዓም

ክፍሊ ሓደ

ሓፈሻዊ ድንጋጌታት

ዓንቀፅ 1. ሕጂር ርእሲ

እዙይ ደንቢ "መመሓደሪ ደንቢ መተሓባበርቲ ምልሻ ቢሮ ፀጥታን ጉዳይ ምምሕዳርን ክልል ትግራይ ደንቢ ቁፅሪ 47/2000" ተባሂሉ ክጥቀስ ይክኣል።

ዓንቀፅ 2. ትርጉም

ኣጠቓቕማ ናይቲ ቃል ካልእ ትርጉም ዘውህበ እንተዘይኾይኑ ኣብ ውሽጢ እዚ ደንቢ

1. "መተሓባበሪ ሚሊሻ" ማለት ብመሰረት ሕጊ ሲቪል ሰርቪስ ዘይመሓደርን፣ሹመኛ ዘይኮነን ናይ ፀጥታ ስራሕ ገዚታተልን፣ ነቲ ኣባል ሚሊሻ ዝውደብ፣ዝቆፃፀር፣ ዘተሓባብር ዝመርሕ ከምኡ'ውን ሹመኛታት ዘይኮኑን ብመሰረት ሕጊ ሲቪል ሰርቪስ ዘይመሓደሩን ኣብ ቢሮ ፀጥታን ጉዳያት ምምሕዳርን በብደረጀኡ ዝተመደቡ ሰራሕተኛታት ማለት'ዩ፣
2. "ቢሮ" ማለት ቢሮ ፀጥታን ጉዳያት ምምሕዳርን እዩ፣
3. "ኣብ ስራሕ እናሃለወ ዝበፅሕ 'ዝላቒ' ወይ "ክፋል" ጉድኣት ማለት መስርሒን ሰራሕተኛን ሕጊ ዝህቦ ትርጉም ይህልዎ።

ዓንቀፅ 3. ወሰን ተፈፃምነት

እዙይ ደንቢ ካብ ክልል ጀሚሩ ክሳብ መረዳ ኣብ ዘለዉ መተሓባበሪ ሚሊሻ ኣብ ዓንቀፅ 2/1/ ንዝተጠቕሱ ሰራሕተኛታት ቢሮ ፀጥታን ጉዳያት ምምሕዳርን ተፈፃሚ ይኸውን።

ዓንቀፅ 4. ኣገላልፃ ፆታ

ኣብዚ ደንቢ ውሽጢ ብተባዕታይ ፆታ ዝተገለፀ ኩሉ ንኣነስታይ ፆታ ውን ዝምልከት እዩ።

ክፍሊ ክልተ

ብዘዕብ ምልመላ፣ ቁፃር፣ ስልጠና፣ ምደባን፣ ዝውውርን

ዓንቀፅ 5. ምልመላ

ካብዚ ንታሕቲ ዝተዘርዘሩ መዐቀንታት ሃሜልኣ ንሚሊሻ መተሓባበሪይነት ክምልመል ይኽእል

ክፍል ስንድ

ስጠቃላይ ድንጋጌዎች

ስንቀጽ 1. ስጭር ርእስ

ይህ ደንብ የትግራይ ክልል የጸጥታና አስተዳደር ጉዳዮች ቢሮ "የሚልሻ አስተባባሪዎች መተዳደሪያ የንብ ቁጥር 47/2000" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል ::

ስንቀጽ 2. ትርጉም

የቃሉ አጠቃቀም ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በቀር በዚህ ደንብ ውስጥ ፡-

1. "የሚልሻ አስተባባሪ" ማለት በሲቪል ሰርቪስ ህግ መሰረት የማይተዳደር ፣ ሹመኛ ያልሆነ፣ የጸጥታ ስራ የሚከታተልና የሚልሻ አባላት የሚያደራጅ ፣ የሚቆጣጠር ፣ የሚያስተባብር ፣ የሚመራና እንደሁም ሹማምት ያልሆኑ በሲቪል ሰርቪስ ህግ መሰረት የማይተዳደሩ በጸጥታና አስተዳደር ጉዳዮች ቢሮ በየደረጃው የተመደቡ ሰራተኞች ማለት ነው ፣
2. "ቢሮ " ማለት የጸጥታና አስተዳደር ጉዳዮች ቢሮ ማለት ነው ፣
3. "በስራ ላይ ኢያለ የሚያርስ "ዘላቂ" ወይም ውሱን ጉዳት ማለት አደረና ሰራተኛ አዋጅ የሚሰጠው ትርጉም ይኖረዋል ::

ስንቀጽ 3. የተፈፃሚነት ወሰን

ይህ ደንብ ከክልል ጀሚሮ እስከ መረዳ ባሉት ሚልሻ አስተባባሪዎች በአንቀጽ 2/1/ ለተጠቀሱት የጸጥታና አስተዳደር ቢሮ ሰራተኞች ተፈጻሚ ይሆናል ::

ስንቀጽ 4. የጾታ ስንላለጽ

በዚህ ደንብ ውስጥ ለወንዱ ፆታ የተገለጸው ሁሉ አንስታይ ጾታንም ይመለከታል ::

ክፍል ሁለት

ምልመላ፣ ቁጥር ፣ ስልጠና ፣ ምደባና ዝውውር በተመለከተ

ስንቀጽ 5. ምልመላ

1. ከዚህ በታች የተዘረዘሩት መመዘኛዎች የሚያሟላ ለሚልሻ አስተባባሪነት ሊመለመል ይችላል ፡-

www.abyssinialaw.com

ሀ. ዜግነቱ ኢትዮጲያዊ ዝኾነ ፣

ለ. ንሕገ መንግስቲ ተገዛኢ ዝኾነ፣

ሐ. ፅቡቕ ስነ ምግባር ዘለዎ፣

መ. 18 ዓመትን ካብኡ ንላዕልን ዝኾነ ፣

ረ. ናይዚ ክልል ነባራይ ዝኾነ ፣

ሰ. ኣብ ፀጥታ ስራሕ ዝምልከት ስራሕ ልምዲ ብመምርሒ ይውሰን፣

ሸ. ደረጃ ትምህርቲ 6ይ ክፍሊ ዘጠናቕቑን ካብኡ ንላዕልን፣

ቀ. ዝተግልአ ጥፅና ዘለዎ፣

በ. ናይ ዝበን ሪከርድ ዘይብሉ ፣

ተ. ድሌት ዘለዎ ፣

ቸ. ናይ ምልመላ ስራሕ እቲ ቢሮ ብዘውፅኦ መምርሒ መሰረት ይፍፀም ።

1. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተደንገገ ከምዘሎ ኾይኑ ንሚሊሻ መተሓባበራይነት ዝግባር ምልጣ ናይ ብሂረሰባትን ደቂ ኣንስትዮን ሚዛናዊ ተሞፅኦ ኣብ ውሽጢ ንምት ዘኣተወ ክኸውን ኣለዎ ።

ዓንቀፅ 6. ቁፃር

1. ብምልሻ መተሓባባራይነት ዝተመልመለ ሰብ በቲ ቢሮ ዝዳሉ ናይ ቁፃር ውፅኢ ይፍፅም፣

2. ውፅኢተን ምስደቂ ተባዕትዮ ማዕረ ዝኾና ደቂ ኣንስተዮ ተወዳደርቲ ቀዳምነት ቁፃር ይረኽባ፣

3. ናይ ቁፃር ስራሕ እቲ ቢሮ ብዘውፅኦ መምርሒ መሰረት ይፍፀም፣

4. ዝኾነ ብሚሊሻ መተሓባበራይነት ስልጠና ወሲዱ ዝተኾፀረ ሰብ ንኽ+ ዓመት ናይ ምግልጋል ግቡእ ኣለዎ እቲ ናይ ግልጋሉት ጊዜ ምቑፃር ዝጅመር ካብ ዝተኾፀረሉ ዕለት ጀሚሩ ይኸውን።

ዓንቀፅ 7. ብዛዕባ ስልጠና

1. ናይቲ ስልጠና ዕላማ ንሕገ መንግስቲ ምኽባር ጠጠው ዝበለ ብቕዓት ዘለዎ ናይ ሚሊሻ መተሓባበሪ ንምፍጣር እዩ ፣

2. ነዚ ስልጠና ንምፍፃም ዘድልይ ካሪኩለምን ናይቲ ስልጣናይ መሰልን ግቡእን እቲ ቢሮ ብዘውፅኦ መምርሒ መሰረት ይውሰን፣

3. ዝኾነ ስልጣኒ ኣብ ስልጠና እዋን ዝስዕብ ግቡእን

ሀ. ኢትዮጵያዊ ዜግነት ያለው

ለ. ለህገ መንግስቱ ተገዢ የሆነ

ሐ. ጥሩ ስነ-ምግባር ያለው

መ. 18 ዓመትና ከዚያ በላይ የሆነ

ሠ. የክልሉ ነዋሪ የሆነ

ረ. በጸጥታ ስራ ላይ የሚመለከት የስራ ልምድ በመምሪያ ይወሰናል ፣

ሰ. የትምህርት ደረጃ 6ኛ ክፍል ያጠናቀቀና ከዚያ በላይ

ሸ. የተሟላ ጤንነት ያለው ፣

ቀ. የወንጀል ሪከርድ የሌለው

በ. ፍላጎት ያለው

ተ. የምልመላው ስራ ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ መሰረት ይፈጸማል።

2. ብዚህ ኣንቀጽ ንኡስ ኣንቀጽ 1 የተደነገገ እንዳለ ሆኖ በሚሊሻ አስተባባሪነት የሚደረግ ምልመላ የብሂረሰቦችና ሴቶች ሚዛናዊ ተዋጽኦ ግምት ውስጥ ያስገባ መሆን አለበት ።

ዓንቀፅ 6. ቅጥር

1. በሚሊሻ አስተባባሪነት የተመለመለ ሰው ቢሮው የሚያዘጋጀው የቅጥር ውል ይፈጽማል፣

2. ውጤታቸው ከወንዶች ጋር እኩል የሆኑ ሴት ተወዳዳሪዎች ቅድሚያ የመቀጠር እድል ያገኛሉ ፣

3. የቅጥሩ ስራ ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ መሰረት ይፈፅማል

4. ማንኛውም በሚሊሻ አስተባባሪነት ስልጠና ወስዶ የተቀጠረ ሰው ለ5 ዓመታት የማገልገል ግዴታ አለበት ። የአገልግሎት ጊዜው መቁጠር የሚጀምረው ከተቀጠረበት ዕለት አንስቶ ይሆናል ።

ክንቁጽ 7. ስልጠና በሚመለከት

1. የስልጠናው አላማ ለህገ መንግስቱ መከበር የቆመ፣ ብቃት ያለው የሚሊሻ አስተባባሪ ለመፍጠር ነው፣

2. ስልጠናውን ለማጠናቀቅ የሚያስፈልጉ ካሪክለምና የስልጣኙ መብትና ግዴታ ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ መሰረት ይወሰናል ፣

3. ማንኛውም ሰልጣኝ በስልጠና ወቅት የሚከተሉት

www.abyssinialaw.com

መሰልን ይህልዉም፣

ሀ. ምግቢ፣ ናይ መደቀሲ ግልጋሎት፣ ክዳን፣ ጫማ ናይ ፅሕፈት መሳርሒ ከምኡውን እቲ ቢሮ ብዘውፅእ መምርሒ ምስረት ናይ ጃብ ገንዘብ ክፍሊት/ይረክብ

ለ. ንዝበፅሉ ሕማም ኣብ ውሽጢ ዓዲ ኣብዘለዉ መንግስታዊ ትካላት ብነፃ ይሕከም

ሐ. ኣብ ዝምደበሉ ናይ ስልጠና ፕሮግራም ናይ ምስታፍ ማዉኢ ኣለዎ

መ. ናይ ዝኣተውሉ መሰልጠኒ ማእኸል ውሽጢ ደንቢ መምርሕታት ክዝክር ኣለዎ

ረ. ዝተመደበሉ ናይ ስልጠና፣ ሙያ ንምቁራፅ፣ ንምቅያር፣ ወይ ካዓ ንምንዋዕ እንትደሊ ነቲ ቢሮ ብቕዳምነት ክፈቅድ ኣለዎ

ሰ. ሓድሽ ስልጣኒ ኣብ መሰልጠኒ ማእኸል ክቢድ ኣካል ጉድኣት እንተዘጊሑዎ ናይ 2 ወርሒ መሃያ ተኸፊልዎ ካብ ስራሕ ይሰናበት ወይ ድማ እንተሞይቱ ንሕጋዊ መረከቱ ናይ 6 ወርሒ መሃያ ይኽፈሎም፣

ዓንቀፅ 8. ዝውውርን ብተጠባባቕነት ብዛዕባ ምምዳብ

1. እቲ ቢሮ ንስራሕ ኣድላይ ኮይኑ እንትረኽቦ ዝኾነ ናይ ሚሊሻ መተሓባበሪ ኣብ ውሽጢ መስሪያ ቤቱ ብተመሳሳሊ ናይ ስራሕ ብርኪን መሃያን ካብ ሓደ ናይ ስራሕ መደብ ማዕረ ደረጃ ናብ ዘለዎ ካሊኣ ተመሳሳሊ ናይ ስራሕ መደብ ወይ ከኣ ካብ ሓደ ናይ ስራሕ ቦታ ናብ ካሊኣ ናይ ስራሕ ቦታ ቀይሩ ክሰርሕ ይኽእል እዩ።

2. በዚ ዓንቀፅ እዚ ንኡስ ዓንቀፅ 1 መሰረት ብናይ ውሽጢ ዝውውር ክምላእ ዝኽእል ክፍቲ ናይ ስራሕ መደብ እንትህሉ እቲ ዝውውር ብውድድር ይፍፀም

3. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተደንገገ እንተኾነ'ውን እቲ ቢሮ እቲ ስራሕ ንክይብደል ናይ ሓደ መተሓባበሪ ሚሊሻ መሃያ እንተይነክየ ደረጅኡ ወይ ከኣ ዝሓዘ ናይ ስራሕ ዓይነት እንተይሓለወ ካብ ሓደ ዓመት ንዘይበልፅ እዋን ብጊዝያውነት ኣዛዊሩ ክሰርሕ ይኽእል እዩ

4. ዝኾነ መተሓባበሪ ሚሊሻ ብምኽንያት ጥዕና ዘጋም ብዘሓዘ ናይ ስራሕ መደብ ወይከኣ ብዘለዎ ናይ ስራሕ ቦታ ንክሰርሕ ዘይምኽኣሉ ብሓኪም እንትረጋገፅ

መብቶችና ግዴታዎች ይናሩታል፣

ሀ. ምግብ ፣ የመኝታ ግልጋሎት ፣ ልብስ ፣ ጫማ ፣ የጽሕፈት መሳሪያዎችና እንደሁም ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ መሰረት የኪስ ገንዘብ ክፍያ ያገኛል ፣

ለ. ሰደረስበት ህመም ባዝር ውስጥ ባሉት መንግስታዊ ተቋማት ነጻ ይታከማል ፣

ሐ. በተመደበበት የስልጠና ፕሮግራም የመሳተፍ ግዴታ አለበት ፣

መ. የገባበት የማስልጠኛ ማእከል ውስጠ ደንብና መመሪያ ማክበር አለበት

ሠ. የተመደበበት የስልጠና ሙያ ለማጠረጥ ፣ ለመቀየርና በማራዘም ሲፈልግ መጀመሪያ ቢሮውን ማስፈቀድ አለበት፣

ረ. አዲስ ስልጣኝ በማሰልጠኛ ማእከል ክባድ የአካል ጉዳይ ከደረሰበት የ2 / ሁለት/ ወር ደመወዝ ተከፍሎት ከስራ ይለናበታል ከሞተ ደግሞ ለህጋውያን ወራሾቹ የ6 /ስድስት / ወር ደመወዝ ይከፈላቸዋል ።

ክንቀጽ 8. ዝውውርና በተጠባባቂ መመደብ የሚመለከት

1. ቢሮው ለስራ አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው ማንኛውም የሚልሻ አስተባባሪ በመስሪያቤቱ ውስጥ በተመሳሳይ የስራ መደብና ክፍያ ከአንድ የስራ መደብ አኩል ደረጃ ወዳለው ሌላ ተመሳሳይ የስራ መደብ ወይም ከአንድ የስራ ቦታ ወደ ሌላ የስራ ቦታ አዛውሮ ሊያሰራ ይችላል ፣

2. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 መሰረት በውስጥ ዝውውር ሊሟላ የሚችል ክፍት የስራ መደብ ሲኖር ዝውውሩ በውድድር ይፈጸማል ፣

3. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 የተደነገገ ቢኖርም የቢሮው ስራ እንዳይበደል የአንድ ሚልሻ አስተባባሪ ደመወዝ ሳይቀንስ ደረጃው ወይም የያዘው የስራ ዓይነት ሳይጠበቅ ከአንድ ዓመት ላልበለጠ ጊዜ በጊዜያውነት አዛውሮ ሊያሰራው ይችላል ፣

4. ማንኛውም ሚልሻ አስተባባሪ በጤና ችግር ምክንያት በያዘው የስራ መደብ ወይም ባለው የስራ ቦታ ለመስራት አለመቻሉ በሃኪም ሲረጋገጥ፦

ገፅ 5 የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ ደንቢ.ቁ.47 መስከረም 15/2000 ዓ/ም

www.abyssinialaw.com

ሀ. ብተመሳሳሊ ብርኪ ከምድብ ዘኽእል ክፍቲ ናይ ስራሕ መደብ እንተልዩ ብዝሓዘ ብርኪ /ደረጃ/ ወይኻዓ፣

ለ. ብተመሳሳሊ ደረጃ ንክምደብ ዘኽእል ክፍቲ ናይ ስራሕ ቦታ እንተዘይሃልዩ እቲ መተሓባበሪ ሚሊሻ አብ ዝተሓተ ደረጃ ንምስራሕ ፍቓደኛ እንተኾይኑ ደረጀኡ ቐኒሱ ናብ ዝሰማመየ ናይ ስራሕ መደብ ወይ ኻዓ ናይ ስራሕ ቦታ ይዛወር፣

5. ዘገድድ ኩነታት እንትህሉ እቲ ቢሮ ሓደ ናይ ሚሊሻ መተሓባበሪ ልዕል ናብ ዝበለ ደረጃ ዘሎ ናይ ስራሕ መደብ ብተጠባባቕነት ንክሰርሕ ክገብር ይኽእል እዩ። እዚ ክኾን እንተሎ ብመሰረት እቲ ቢሮ ብዘውፅኦ መምርሒ መሰረት ናይ ተጠባባቕነት ኣበል ይኽፈሎ

6. ንሓደ ናይ ሚሊሻ መተሓባበሪ ካብ ሓደ ዓመት ንላዕሊ ብተጠባባቕነት ክሰርሕ ምግባር ኣይከኣልን

7. ናይ ሓደ ሚሊሻ መተሓባበሪ መደብ ስራሕ ዝተሰዘረዘ እንተኾይኑ ኣብ ውሽጢ እቲ ቢሮ ተመሳሳሊ ደረጃ ናብ ዘለዎ ናይ ስራሕ መደብ ክዛወር ኣለዎ፣

8. ሓደ ሰልጣኒ ስልጠንኡ ምስ ወድኣ ክክም ኣድላይነቱ ኣብ ዝኾነ ቦታ /ሞያ/ በቲ ቢሮ ይምደብ፣

ዓንቀፅ 9. በብደረጅኡ ዝህልዉ መተሓባበርቲ ምልሻ ምደባ

1. ንመምርሒ ሓለፍቲ እቲ ቢሮ ምስርእሰ ምሕዳር ብምዝርራብ ይምድብ፣

2. ኣብቲ ቢሮ ዝምደቡ ሓላፍቲ ዋና ክፍልታትን መተሓባበርቲ ምልሻን እቲ ቢሮ ምስዝምልከቶም ሓለፍቲ ብምዝርራብ ይምድብ፣

3. ኣብ ወረዳ ዝምደቡ ሓለፍቲ ይኹኑ ምልሻ መተሓባበርቲ ወረዳ ፀጥታን ጉዳያት ምምሕዳርን ምስ ወረዳ ኣመሓዳሪ ብምዝርራብ ይምድብ፣

4. ብቢሮ ዝምደቡ መምርሒ ሓላፍቲ፣ ዋና ክፍልታትን ካልኦት በዚ ደንቢ ዝመሓደሩን መዐቀኒ ረቛሓ ቢሮ ብዘውፅኦ መምርሒ ይውሰን ::

ሀ. በተመሳሳይ ደረጃ ሊመደብ የሚያስችል ክፍት የስራ ቦታ ካለ ከያዘው የስራ ደረጃ ወይም ፣

ለ. በተመሳሳይ ደረጃ ሊመድብ የሚያስችል ክፍት የስራ ቦታ ከሌለ ሚሊሻ አስተባባሪው ዝቅ ባለ ለመስራት ፈቃደኛ ከሆነ ደረጃው ቀንሶ ወደሚስማማው የስራ መደብ ወይም የስራ ቦታ ይዛወራል ፣

5. የሚያስገድድ ሁኔታ ሲኖር ቢሮው አንድ የሚሊሻ አስተባባሪ ከፍ ወዳለ የስራ ቦታ በተጠባባቂነት እንዲሰራ ሊያደርግ ይችላል ::ይህ ሲሆን ቢሮው ባወጣው መመሪያ መሰረት የተጠባባቂነት አበል ይከፈለዋል ፣

6. ለአንድ የሚልሻ አስተባባሪ ከአንድ ዓመት በላይ በተጠባባቂነት እንዲሰራ ማድረግ አይችልም፣

7. የአንድ የሚሊሻ አስተባባሪ የስራ መደብ የተሰረዘ እንደሆነ በቢሮው ውስጥ ተመሳሳይ ደረጃ ወዳለው የስራ መደብ ሊያዛውረው ይችላል ፣

8. አንድ ሰልጣኝ ስልጠናው እንደጨረሰ እንደ አስፈላጊነቱ በሆነ ቦታ / ሙያ/ በቢሮው ይመደባል ::

ስንቀጽ 9. በየደረጃው ለሚኖረ የሚሊሻ አስተባባሪዎች ምደባ

1. ቢሮው ለመምሪያ ሃላፊ ከርእሰ መስተዳድሩ ጋር በመነጋገር ይመድባል ፣

2. በቢሮው ውስጥ የሚመደቡ ዋና ክፍል ሃላፊዎችና ምልሻ አስተባባሪዎች ቢሮው ከሚመለከታቸው ሃላፊዎች ጋር በመነጋገር ይመደባል ፣

3. በወረዳ የሚመደቡ ሃላፊዎችና ሚልሻ አስተባባሪዎች የወረዳ የጸጥታና የአስተዳደር ጉዳዮች ከወረዳው አስተዳዳሪ ጋር በመነጋገር ይመደባሉ ፣

4. በቢሮው የሚመደቡ መመሪያ ሃላፊዎች፣ ዋና ክፍሎችና ሌሎች በዚህ ደንብ የሚተዳደሩ ቢሮው በሚያወጣው መመዘኛ መስፈርት መመሪያ መሰረት ይወሰናል ::

ገፅ 6 ትግራይ ኒጋሪት ጋዜጣ ደንቢ.ቁ.47 መስከረም 15/2000 ዓ/ም

www.abyssinialaw.com

ክፍሊ ሰለስተ

ናይ ስራሕ ሰዓትን ዝተፈላለዩ ፍቓዳትን

ዓንቀፅ 10. መደበኛ ናይ ስራሕ ሰዓት

1. ዝኾነ መተሓባበሪ ምልሻ ኣብ መዓልቲ 8 ሰዓት፣ ኣብ ልሙን 40 ሰዓት፣ ክስርሕ ኣለዎ።
2. ህዙፅ ናይ ፀጥታ ጉዳይ ስራሕ እንትህሉ ክነሞ ኣድላይነቱ ካብዙይ ንላዕሊ ናይ ምስራሕ ግቡእ ኣለዎ።

ዓንቀፅ 11. ናይ ዓመት ዕረፍቲ ፍቓድ ዕላማ

1. ናይ ዓመት ዕረፍቲ ፍቓድ ዝወሃቦ መተሓባበሪ ሚሊሻ ንዝተወሰነ ጊዜ ብምዕራፍ ግልጋሎቱ ብዝተሓደሰ መንፈስ ንክቕዕል ንምኽኣል እዩ።
2. ናይ ዓመት ዕረፍቲ ፍቓድ በዚ ደንቢ ዓንቀፅ 11 መሰረት ዝሕሰብ ኮይኑ ብገንዘብ ዘይልወጥ ይኸውን። ይኹን ምበር ብዓንቀፅ 13 መሰረት ብዚሮ ድልየት ንክልተ ዓመት ዝተመሓላለፈ ዓመት ዕረፍቲ ብገንዘብ ተለዊጡ ንክውሃቦ ክሓትት ይኽእል እዩ።

ዓንቀፅ 12. ናይ ዓመት ዕረፍቲ ፍቓድ መዓልታት

1. ሓደ ዓመት ዘገልገለ ናይ ሚሊሻ መተሓባበሪ 20 ናይ ስራሕ መዓልታት ናይ ዓመት ዕረፍቲ ፍቓድ ይረክብ፣
2. ካብ ሓደ ዓመት ንላዕሊ ዘገልገለ ድማ ንሕድ ሕዲኡ ተወሳኺ ዓመት ሓደ ናይ ስራሕ መዓልቲ እናተወሰኸ ናይ ዓመት ዕረፍቲ ፍቓድ ይረክብ ኮይኑ ግና ዝወሃቦ ናይ ሓደ ዓመት ዕረፍቲ ፍቓድ ካብ 30 ናይ ስራሕ ሙዓልታት ክበልፅ የብሉን፣
3. ኣብ ካልኢ ናይ መንግስቲ መስሪያቢት ቅድም ክብል ዝሃቦ ኣገልግሎት ተሃልዩ በዚ ንኡስ ዓንቀፅ ኣፈፃፅማ ዝሕሰብ ይኸውን፣

ዓንቀፅ 13. ናይ ዓመት ዕረፍቲ ፍቓድ ኣወሃህባ

1. ናይ ዓመት ዕረፍቲ ፍቓድ ብናይቲ ቢሮ ፕላን መሰረት ብምግባር ብዝተኽለለ መጠን ናይቲ ሚሊሻ መተሓባበሪ ድሌት ብምምዝማን ኣብ ውሽጢ እቲ በጀት ዓመት ብሙሉኡ ወይ ብኽፋል ክይተሸራረፈ ክዋሃብ ኣለዎ።
2. ሓደ መተሓባበሪ ሚሊሻ ፍቓድ ኣብ ዝወስደሉ እዋን ኣብ ዕረፍቲ ናይ ዝፀንሓሉ ናይ ሓደ

ክፍል ሶስት

የስራ ሰዓታትና የተለያዩ የስራ ፈቃዶች

ስንቀጽ 10. መደበኛ የስራ ሰዓት

1. የሆነ የሚልሻ አስተባባሪ በቀን 8 ሰዓት ፣ በሳምንት 40 ሰዓታት መስራት አለበት
2. አስቸኳይ የጸጥታ ጉዳይ ስራ ሲኖር እንደ አስፈላጊነቱ ከዚህ በላይ የመስራት ግዴታ አለው።

ስንቀጽ 11. የዓመት እረፍት ፍቃድ ዓላማ

1. የዓመት እረፍት ፍቃድ የሚለጠው የሚልሻ አስተባባሪ ለተወሰነ ጊዜ በማረፍ ግልጋሎት በታደሰ መንፈስ መቀጠል ማስቻል ነው ፣
2. የዓመት እረፍት ፍቃድ በዚህ ደንብ አንቀጽ 11 መሰረት የሚታሰብ ሆኖ በገንዘብ የማይለወጥ ይሆናል። ይሁን እንጂ በአንቀጽ 13 መሰረት በቢሮው ፍላጎት ለሁለት ዓመት ለተላለፈው የዓመት ዕረፍት በገንዘብ ተለውጦ እንዲሰጠው ሊጠይቅ ይችላል ።

ስንቀጽ 12. የዓመት እረፍት ፍቃድ ቁጥር

1. አንድ ዓመት ያገለገለ የሚልሻ አስተባባሪ 20 የስራ ቀናት የዓመት ዕረፍት ፍቃድ ያገኛል ፣
2. ከአንድ ዓመት በላይ ያገለገለ ደግሞ ለያንዳንዱ ተጨማሪ ዓመት አንድ የስራ ቀን እየተጨመረ የዓመት ዕረፍት ፍቃድ ያገኛል ። ይሁን እንጂ የሚሰጠው የአንድ ዓመት ዕረፍት ፈቃድ ከ30 የስራ ቀናት መብለጥ የለበትም ፣
3. በሌላ የመንግስት መስሪያቤት ቀደም ሲል የሰጠው አገልግሎት ከነበረ በዚህ ንኡስ አንቀጽ አፈጻጸም የሚታሰብ ይሆናል ።

ስንቀጽ 13. የዓመት እረፍት ፈቃድ ስጠጣ

1. የዓመት ዕረፍት ፈቃድ በቢሮው ፕላን መሰረት በማድረግ በተቻለ መጠን የሚልሻ አስተባባሪው ፍላጎት በማመዛዘን በበጀት ዓመቱ ውስጥ በሙሉ ወይም በክፊል ሳይሸራረፍ መሰጠት አለበት ፣
2. አንድ የሚልሻ አስተባባሪ ፈቃድ በሚወስድበት

www.abyssinialaw.com

ወርሒ መሃይኡ ኣቐዲሙ ክመስድ ይኽእል እዩ።

3. ፍሉይ ዝኾነ ኩነታት እንተዘይሃልዩ ወይኻዓ እቲ መተሓባበሪ ሚሊኻ ተመጕዚሉ ንክወሃበ ሓቲቱ ናይ ቐረባ ሓለኾኡ ፈቒድሉ ተዘይኮይኑ ናይ ዓመት ፍቓድ ከይተመጕዚለ ብሓደ ጊዜ ኣብ በጀት ዓመት ክወሃብ ኣለዎ።

ንእኽቲ 14. ፍቓድ ምትሕልላፍ

1. ዘገድድ ናይ ስራሕ ኩነታት እንተልዩ ወይ ድማ ናይ ፀጥታ ዘይምርግጋእ እንተልዩ ናይ ዓመት ዕረፍቲ ፍቓድ ክተሓላለፍ ይኽእል እዩ።
2. እቲ ዝዋሃብ ናይ ዓመት ዕረፍቲ ፍቓድ ብዝተኽኣለ መጠን ንናይቲ ቢሮ ልእኽቶ ዘደናኽፍን ኣብ ልዕሊ ፀጥታዊ ስራሕቲ ኣሉታዊ ፅዕኖ ዘሕድር ክኸውን የብሉን። ዓመት ዕረፍቲ ወሚኡ ዝነበረ መተሓባበሪ ምልኻ ንስራሕ ኣድላዩ እንተኾይኑ ዓመት ዕረፍቱ ኣቋሪፁ ስራሕ ክኣቱ ክግበር ይክኣል፤ እቲ ዝተረፈ ዓመት ዕረፍቲ ካልእ ጊዜ ክመስዶ ይግበር።
3. ናይ ስርሑ ኩነታት ኣገዲድዎ እቲ ቢሮ ናይ ሓደ መተሓባበሪ ሚሊኻ ዓመት ዕረፍቲ ፍቓድ ኣብ ውሽጢ እቲ በጀት ዓመት ብምሉእ ወይ ብከፋል ክህቦ ዘይኽእል እንተኾይኑ ቢሮ ሓላፊ ናብ ዝቕፅል ናይ በጀት ዓመት ክተሓላለፍ ይኽእል እዩ።
4. ፍሉይ ክልላዊ ናይ ፀጥታ ፀገም ኣንተዘይሃልዩ። ካብ ክልተ ናይ በጀት ዓመት ንላሰ ንሓዱ ናይ ዓመት ዕረፍቲ ፍቓድ ናብ ዝቕፅል በጀት ዓመት ምዛር ኣይክእልን ። ኮይኑ ግና እቲ መተሓባበሪ ሚሊኻ ዘይተጠቐመሉ ናይ ዓመት ዕረፍቲ ፍቓድ ኣብ ሳልሳይ በጀት ዓመት ንቲ መተሓባበሪ ሚሊኻ ክወሃብ ኣለዎ።
5. ፍሉይ ፀጥታ ኩነታት እንተጋጥሞ ተራእዩ ናብ ሳልሳይ ዓመት ዕረፍቲ ምሕላፍ ይክኣል።

ዓንቀፅ 15. ናይ ወሊድ ፍቓድ

1. ነፍሰጡር መተሓባበሪት ሚሊኻ፦
   ሀ. ምስ ጥንሳ ብዝተኣሳሰረ ምርመራ ንምግባር ሓኪም ብዝእዝዞ መሰረት መሃያ ዝኽፈሉ ፍቓድ ይወሃባ፤
   ለ. ቅድሚ ምውላዳ ዕረፍቲ ክትወስድ ሓኪም ወቕትን እረፍት ላይ ሰሚቐይበት ጊዜ የአንድ ወር ደመወዙ ሰበቀድሞ ሙሑስ ይተላል ፤
3. የተሰየ ሁኔታ ከሌለ ወይም የሚልኻ አስተባባሪ ተለይቶ እንዲሰጠው ጠይቆ የቅርብ ሃላፊው ፈቅደሎት ካልሆነ የዓመት ዕረፍት ፈቃድ ላይከፋፈል በአንድ ጊዜ በበጀት ዓመቱ ሊሰጠው ይገባል ።

ንእኽቲ 14. ፍቓድ ማስተሳሳፍ

1. የሚያስገድድ የስራ ሁኔታ ሲኖር ወይም የጸጥታ ኣለመረጋጋት ካለ የዓመት አረፍት ፈቃድ ሊተላለፍ ይችላል ፤
2. የሚሰጠው የዓመት አረፍት ፍቃድ በተቻለ መጠን ሰቢሮው ስራ የሚደናቅፍ በጸጥታ ስራዎች ላይ አሉታዊ ተጽእኖ የማያሳድር መሆን የሰበትም ።። ዓመት ዕረፍት ወጥቶ የነበረ ሚሊሻ አስተባባሪ ለስራ አስፈላጊ ሲሆን የአመት አረፍቱን አቋርጦ ስራ እንዲገባ ማድረግ ይችላል። የቀረበት የዓመት አረፍት ሌላ ጊዜ እንዲወስደው ይደረጋል ፤
3. የስራ ጠባዩ አስገድዶት ቢሮው የአንድ ሚልኻ አስተባባሪ ዓመት አረፍት ፍቃድ በበጀት ዓመቱ ውስጥ በሙሉ ወይም በክፊል ሊሰጠው የማይችል ከሆነ ቢሮ ሃላፊው ወደ ሚቀጥለው የበጀት ዓመት ሊያስተላልፍበት ይችላል ፤
4. ልዩ ክልላዊ የጸጥታ ችግር ከሌላ ከሁለት የበጀት ዓመት በላይ በአንድ የዓመት አረፍት ፍቃድ ወደ ሚቀጥለው በጀት ዓመት ማስተላለፍ አይችልም፤ ይሁንእንጂ ሚልኻ አስተባባሪው ያልተጠቀመበት የዓመት አረፍት ፍቃድ በ3ኛው የበጀት ዓመት ለሚሊኻ አስተባባሪው መሰጠት አለበት ፤
5. የተሰየ የጸጥታ ሁኔታ ሲያጋጥም ታይቶ ወደ ሶስተኛ ዓመት አረፍት ማስተላላፍ ይችላል ።

ንእኽቲ 15. የወሊድ ፍቃድ

1. ነፍሰ ጡር የሚልኻ አስተባባሪ ፦
   ሀ. ከእርግዝናዋ ጋ ተያያዘ ምርመራ ለማድረግ ሓኪም በሚያዘው መሰረት ያመወዝ የሚከፈለው ፍቃድ ይሰጣል፤
   ለ. ከመውለዷ በፊት ዕረፍት እንድትወስድ ሓኪም

www.abyssinialaw.com

እንተ አዚዙላ መሃያ ዝኽፈሉ ዕረፍቲ ይወሃባ፣

ሐ. ናይ መውለዲ ጊዜኡ እንትበፅሕ ክወልድ እየ ኢላ ካብ ዝገመተቶ ቅድሚ ወሊድ 30 ተኽታታሊ መዓልቲ ናይ ቅድመ ወሊድ ዕረፍቲ ይወሃባ ፤

2. ምስ ወለደት ካብ ዝወለደትሉ ዕለት ጀሚሩ ናይ 60 ተኽታተልቲ መዓልታት ናይ ወሊድ ፍቓድ ምስ መሃያ ይወሃባ፣

3. ዝወሰደቶ ናይ ቅድመ ወሊድ ፍቓድ እንተተወዲኡ ዘይወለደት እንተኾይና እስካብ ትወልድ ዘሉ ናይ ስራሕ መዓልታት እትፀንሓሉ ዕረፍቲ ኣብቲ በጀት ዓመት ካብ ዘለዋ ናይ ዓመት ዕረፍቲ ፍቓድ ወይ ኻዓ ካብ ዝቕፅል በጀት ዓመት ናይ ዕረፍቲ ፍቓዳ ክትወስድ ትኽእል እያ።

4. በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 2 ንዝተወሰነላ ናይ ወሊድ ፍቓድ ምስወድኦት እንድሕር ሓሚማ ተወሳኺ ፍቓድ ዘድልያ ምኳኑ ብሓኪም እንተተረጋገፀ በዚ ደንቢ ዓንቀፅ 15 ብዝተደንገገ መሰረት ናይ ሕማም ፍቓድ ክትወስድ ትኽእል እያ።

ዓንቀፅ 16. ናይ ሕማም ፍቓድ

1. ዝኾነ መተሓባበሪ ሚሊሻ ብምክንያት ሕማም ስራሕ ንምስራሕ እንተዘይክኢሉ ብመሰረት ዘቕርቦ ናይ ሓኪም መረዳኢታ ናይ ሕማም ፍቓድ ይወሃቦ፣

2. ብመሰረት'ዙይ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ንሚሊሻ መተሓባበሪ ዝውሃብ ናይ ሕማም ፍቓድ ንተኽታታሊ ወይ ድማ ኣፃዝተፈላለየ እዋን እንተወሰዶ 'ውን ሕማሙ ካብ ዝጀመሮ መዓልቲ ጀሚሩ ኣብ ዘሉ 12⁺ ወርሒ ውሽጢ ካብ 8 ወርሒ ወይከን ኣብ ኣርባዕተ ዓመት ውሽጢ ካብ ዓሰርተ ክልተ ወርሒ ክሓልፍ የብሉን። እንተሓሊፉ ኣይወሃቦን፣

3. ብክሊእ ሕጊ እንተዘይተወሲኑ በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 2 መሰረት ዝወሃብ ናይ ሕማም ፍቓድ ነተን መጀመርታ 3⁺ እዋርሕ ምስ ሙሉእ መሃይኡ፣ ንዝቕፅል 3 እዋርሕ ምስ ፍርቂ መሃይኡ ክምኡ'ውን ንመወዳእታ ሽዱሽተ እዋርሕ ብዘይ መሃያ ይኽውን፣

4. ዝኾነ መተሓባበሪ ሚሊሻ እኳ ሕምም፡-

ሀ. ካብ ዓቕሙ ንላዕሊ ዝኾነ ምክንያት እንተ ዘይኣጋጢምዎ ብዝተኽእለ መጠን ዝሓመመ

ካብዘላት ደወመዝ የሚከፈለው ዕረፍት ይሰጣል፣

ሐ. የመውለኽ ጊዜዋ ሲደርስ እወልዳለሁ ብላ ከገመተችበት ቅድመ ወሊድ 30 ተከታታይ ቀናት የቅድመ ወሊድ እረፍት ይሰጣታል ፤

2. ከወለደች በኃላም ከወለደችበት ቀን ጀምሮ የ60 ተከታታይ ቀናት የወሊድ ፍቃድ ከደመወዝ ጋር ይሰጣታል ፤

3. የወሰደችው የቅድመ ወሊድ እረፍት ካለቀ ያልወለደች እንደሆነች አስከትወልድ ያለው የስራ ቀናት የምትቀይበት እረፍት በበጀት ዓመቱ ካላት የአመት እረፍት ፍቃድ ወይም ከሚቀጥለው የበጀት ዓመት የአረፍት ፍቃዷ መውሰድ ትችላለች ፤

4. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 2 ለተወሰነላት የወሊድ ፍቃድ ከጨረሰች በኃላ ከታመመች ተጨማሪ ፍቃድ የሚያስፈልጋት መሆኑ በሐኪም ከተረጋገጠ በዚህ ደንብ አንቀጽ 15 በተደነገገው መሰረት የህመም ፍቃድ መውሰድ ትችላለች ::

ዕንቀጽ 16. የህመም ፍቃድ

1. ማንኛውም የሚልሻ አስተባባሪ በህመም ምክንያት ስራ ለመስራት ካልቻለ በማያቀርበው የህክምና ማስረጃ መሰረት የህመም ፍቃድ ይሰጠዋል ፤

2. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 መሰረት በሚሊሻ አስተባባሪ የሚሰጠው የህመም ፈቃድ ለተከታታይ ወይም በተለያየ ጊዜ ቢወሰድም ህመሙ ከጀመረው ቀን አንስቶ ባለት 12 ወሮች ውስጥ ከ8 ወር ወይም በአራት አመት ውስጥ ከ12 ወራት ማለፍ የለበትም :: ይህ ካለፈ አይሰጠውም ፤

3. በሌላ ህግ ካልተወሰነ በስተቀር በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 2 መሰረት የሚሰጥ የህመም ፈቃድ ለመጀመሪያዎቹ 3 ወሮች ከመሉ ደመወዝ ጋር፣ ለሚቀጥሉት 3 ወራት ከግማሽ ደመወዙ ጋር እንደዚሁም ለመጨረሻዎቹ 6 ወራት ያለደመወዝ ይሆናል ፤

4. ማንኛውም የሚሊሻ አስተባባሪ ሊታመም :-

ሀ. ከአቅም በላይ የሆነ ምክንያት ካላ ሲመው በስተቀር በተቻለ መጠን የታመመ መሆኑ

ምኳኑ ንመስሪያቤቱ ከፍልጥ ኣለዎ፣

ለ. ብተኽታታሊ ንሰለስተ መዓልቲ ወይከዓ ኣብ ሓደ ናይ በጀት ዓመት ካብ ሽድሽተ መዓልቲ ንላዕሊ ብሕማም ምኽንያት ካብ ስራሕ ዝተረፈ እንተኾይኑ ዝሓመመ ንምኳኑ ናይ ሕክምና መረጻእታ ክቐርብ ኣለዎ። እንተ ዘየቐረበ ካብ ዓመት ፍቓዱ ይቕነስ።

ዓንቀፅ 17. ኣብ ስራሕ እናሃለወ ብዝመፅእ ሓደጋ ምኽንያት ዝወሃብ ናይ ሓኪም ፍቓድ

1. ብስራሕ ምኽንያት ጉድኣት ዝበፅሖ መተሓባበሪ ሚሊሻ ካብ ሕማሙ ድሒኑ ናብ ስርሑ ክሳብ ዝምለስ ወይኻዓ በቲ ሓደጋ ምኽንያት ክሳብ መጨረሻ ክሰርሕ ዘይክእል ምኳኑ ብሕክምና መረጻእታ ክሳብ ዝረጋገፅ ናይ ሕማም ፍቓድ ምስ ሙሉእ መሃይኡ ይወሃቦ ኮይኑ ግና ዝወሃቦ ናይ ሕማም ፍቓድ ኣብ ዝኾነ እዋን ካብ 12† ኣዋርሕ ክበልፅ የብሉን።
2. ኣብ ዓሰርተ ክልተ ወርሒ ውሽጢ ካብ ሕማሙ ድሒኑ ናብ ስርሑ ምምላስ ዘይክእል ምኳኑ ብሕክምና መረጻእታ እንትረጋገፅ ኣብ ዓንቀፅ 24 እዙይ ደምቢ ዝተቐመጠ ድንጋገ ተፈፃሚ ይኸውን፣
3. እቲ መተሓባበሪ ሚሊሻ ሕክምንኡ ብኣግባቡ ብዘይምክትታሉ ወይኻዓ ብሓኪም ዝተውሃበ ትእዛዝ ብዘይምክባሩ ሕክምንኡ ዝጓተት እንተኾይኑ ኣብ ንኡስ ዓንቀፅ 1ን 2ን መሰረት ዝወሃቦ ናይ ሕክምና ፍቓድ ይቋረፅ፣

ዓንቀፅ 18. ናይ ሓዘን ፍቓድ

1. ዝኾነ መተሓባበሪ ሚሊሻ በዓልቲ ሓዳሩ፣ ውላዱ፣ ሓፍቱ፣ሓዉ፣ ወለዱ ወይ ክሳብ ካልኣይ ብርኪ ዝቐፀሩ ናይ ስጋ ወይ ናይመውስቦ ኣዝማዱ እንተሞይቱዎ መሃያ ዝኽፈለሉ ሰለስተ ተኽታታሊ ናይ ስራሕ መዓልታት ናይ ሓዘን ፍቓድ ይወሃቦ። እዚ ናይ መኽድን መምለስን እዋን ኣይሓውስን ።
2. እቲ መተሓባበሪ ሚሊሻ በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ካብ ዝተገለፁ ወዓኢ ናይ ቀረባ ዘመዱ ወይካዓ ፈተውቱ ዝሞትዎ እንተኾይኑ መሃያ ዝኽፈለሉ ናይ ሓደ መዓልቲ ናይ ሓዘን ፍቓድ ይወሃቦ ኮይኑ ግና በዚ ምኽንያት ዝወሃብ ናይ ሓዘን ፍቓድ ኣብ ሓደ በጀት ዓመት ካብ ሽድሽተ

ለመስሪያቤቱ ማስታወቅ አለበት

www.abyssinialaw.com

ሐ. በተከታታይ በሶስት ቀናት ወይም በአንድ የበጀት ዓመት ከስድስት ቀን በላይ በህመም ምክንያት ከስራ የቀረ እንደሆነ የታመመ ለመሆኑ የህክምና ማስረጃ ማቅረብ አለበት ። ካለቀረበ ግን ከዓመት ፍቃድ ይቀነሳል ።

ስንቀጽ 17. በስራ ላይ ሳለ ሰያሰ በሚደርስ ሰደጋ ምክንያት የሚሰጥ የሐኪም ፈቃድ

1. በስራ ምክንያት ጉዳት የደረሰበት የሚልሻ አስተባባሪ ከህመሙ ድኖ ወደ ስራው እስኪመለስ ወይም በአደጋው ምክንያት እስከ መጨረሻ መስራት የማይችል መሆኑ በሃኪም ማስረጃ እስኪረጋገጥ ድረስ የህመም ፍቃድ ከነሙሉ ደመወዙ ይሰጠዋል ። ይሁን እንጂ የሚሰጠው የህመም ፈቃድ በማንኛውም ጊዜ ከ12 ወራት መብለጥ የለበትም ፣
2. በአስራ ሁለት ወራት ውስጥ ከህመሙ ድኖ ወደ ስራው መመለስ የማይችል መሆኑ በህክምና ማስረጃ ሲረጋገጥ በዚህ አንቀጽ 24 የተቀመጠ ድንጋጌ ተፈጻሚ ይሆናል ፣
3. ሚልሻ አስተባባሪው ህክምናው ባግባቡ ባለመከታተሉ ወይም በሃኪም የተሰጠው ትእዛዝ ባለማክበሩ ህክምናው የሚጓተት ከሆነ በንኡስ አንቀጽ /1/ ና /2/ መሰረት የሚሰጠው የህክምና ፍቃድ ይቋረጣል ።

ስንቀጽ 18. የሐዘን ፈቃድ

1. ማንኛውም የሚሊሻ አስተባባሪ ባለቤቱ፣ ልጁ ፣ እህቱ ፣ ወንድሙ ፣ ወላጅ ወይም እስከ ሶስተኛ ደረጃ የሚቆጠሩ የስጋ ወይም የጋብቻ ዘመደቹ የሞቱበት እንደሆነ ደመወዝ የሚከፈልበት ሶስት ተከታታይ የስራ ቀኖች የሐዘን ፈቃድ ይሰጠዋል። ይህ የመሄጃና የመመለሻ ግዜ አይጨምርም ፣
2. የሚሊሻ አስተባባሪው በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ /1/ ከተገለጹት ወጪ የቅርብ ዘመዱ ወይም ወዳጆቹ የሞቱበት ከሆነ የሚከፈል ደመወዝ የአንድ ቀን የሐዘን ፈቃድ ይሰጠዋል ። ሆኖም በዚ ምክንያት የሚሰጥ የሐዘን ፈቃድ በአንድ በጀት ዓመት ከስድስት ቀናት መብለጥ

www.abyssinialaw.com

መዓልታት ክበልፅ የብሉን።

ዓንቀፅ 19. ምስ መሃያ ዝፍቀዱ ዝተፈላለዩ ካልኦት ፍቓዳት

መተሓባበሪ ሚሊሻ

1. ካብ ቤት ፍርዲ ወይካዓ ካልኦት ስልጣን ዘለዎም አካላት መፀዋዕታ እንትበፅሖ ዝተፀወዓሉ ጉዳይ ክሳብ ዘብቅዕ
2. መርዓ እንትፍፅም ንሰለስተ ናይ ስራሕ መዓልትታት
3. በቲ ቢሮ ክፍለጥ ጊይሩ ንዝከታተልዎ ትምህርቲ ኣብ እዋን ፈተና ጥራይ ፍቓድ ይዋሃቦ
4. ካልኦት ሕግታት ዝውሃብ ትፈላለዩ ፍቓዳት ሕሉው ምኺኖም
5. በዓልቲ ገዝኡ ኣብ ሕርሲ ዘላ ሰብኣይ ን5[ተ] መዓልቲ ጥራይ ፍቓድ ይወሃቦ።

ክፍሊ ኣርባዕተ

መሃያን ዝተፈላለየ ጥቕማጥቕምታትን

ዓንቀፅ 20. መሃያን ኣበልን

ዝኾነ መተሓባበሪ ሚሊሻ መንግስቲ ብዝወሰነ መሰረት፦

1. ንዝተመደበሉ ናይ ስራሕ ቦታ /መደብ/ መሃያ ይሽፈሉ፣
2. ብምኽንያት ስራሕ እንትንቀሳቐስ ናይ መንዓዓዝያን ኣበልን ይሽፈሉ፣
3. ካልኦት ዝተፈላለዩ ኣበላት /ቆላ ኣበል፣ናይ መንዓዓዝያ ኣበል፣ ናይ ወንበር ወ.ዘ.ተ. ብናይ መንግስቲ ሰራሕተኛታት ደንቢ መሰረት ይፍፀሙ።

ዓንቀፅ 21. ብዛዕባ ስኪል መሃያ

1. ኣቲ ቢሮ ንመተሓባበርቲ ሚሊሻ ዘገልግል ስኪል መሃያ ኣፅኒዑ ንክጥኒ የቕርብ። እንትፍቀድ ድማ ኣደዓዳምኡ ይቆፃፀር፣ ስኪል መሃያ ኣብ ሕዛል ሓደ ተቐሚጡ ዘሎ ኮይኑ የገልግል።
2. ስኪል ኣቲ መሃያ ንሕድሕድ ደረጃ ስራሕ መበገሲን መብፅሒን መሃያ ከምኡ'ውን በቢእዋን ዝግበር ወሰኽ መሃያ ዘመልክቱ ብርክታት ይህልውዎ፣

የለበትም።

ዓንቀፅ 19 ከደመጠዝ ጋር የሚፈቀድ የተለያዩ ሴቶች ፍቃዶች

ማናቸውም የሚሊሻ ኣስተባባሪ፦

1. ክፍርድ ቤት ወይም ከሊሎች ስልጣን ያላቸው ኣካሎች መጥርያ ሲደርሰው የተጠራበት ጉዳይ እስከሚያበቃ ፣
2. ሰርግ ሲያደርግ ሰስት የስራ ቀናት
3. ቢሮው እንዲያውቀው ተደርጎ ለሚከታተለው ትምህርት በፈተና ግዜ ብቻ ፈቃድ ይሰጠዋል ፣
4. በሌሎች ህጎች የሚሰጡ የተለያዩ ፈቃዶች የተጠበቁ ናቸው ፣
5. ሚስቱ በወሊድ ላይ ያለችው ባል ለ5 ቀናቶች ብቻ ፈቃድ ይሰጣዋል።

ክፍል ስራት

ደመወዝና የተለያዩ ጥቅማ ጥቅሞችን

ዓንቀፅ 20. ደመወዝና ኣበል

ማናቸውም የሚሊሻ ኣስተባባሪ መንግስት በሚወስነው መሰረት ፦

1. ለተመደበበት የስራ ቦታ ደመወዝ ያከፈለዋል፣
2. በስራ ምክንያት ሲንቀሳቀስ የመንገገና ኣበል ያከፈለዋል
3. ሌሎች የተለያዩ ኣበሎች የቆላ ኣበል የመንገገ ኣበል የወንበር ኣበልና የመሳሰሉት በመንግስት ሰራተኞች ደንብ መሰረት ይፈጸማል

ዓንቀፅ 21. ስለደመወዝ ስኪል

1. ቢሮው ለሚሊሻ ኣስተባባሪዎች የሚያገለግል ደመወዝ ኣስኪል ኣጥንቶ ለክቢኔ ያቀርባል ሊፈቀድ ደግሞ ኣፈጻጸሙ ይቆጣጠራል ። የመመወዝ ስኪል በለንጠረዥ እንድ እንደተቀመጠው ሆኖ ያገለግላል፣
2. የደመወዙ ስኪል ለእያንዳንዱ የስራ ደረጃ መነሻና መድረሻ ደመወዝ እንዲሁም በየጊዜው የሚደረግ የደመወዝ ጭማሪ የሚያመለክቱ ደረጃዎች ይኖሩታል ።

www.abyssinialaw.com

ዓንቀፅ 22. ብዛዕባ ወሰኽ መሃያ

1. ወሰኽ መሃያ እቲ ቢሮ መምርሒ ኣዳልዩ ኣብ ኣፈፃፃሚ ስራሕ ቤት ምኽሪ ክልል ትግራይ ብዝውስኖ ጊዜ /እዋን/ ዝፍፀም ይኸውን፣
2. ኣዕጋቢ፣ ዝለዓለ ወይድማ ካብዚ ንላዕሊ ውዕኢት ኣፈፃፅማ ስራሕ ንዘምዕኡ ሚሊሻ መተሓባበርቲ ከኸም ውዕኢት ኣፈፃፅማ ስርሑም ዓቕኑ ዝተፈላለየ ወሰኽ መሃያ ወይ "እርከን" ክረኽቡ ይግበር፣ ዘዕግብ ውዕኢት ወይ ካብኡ ንላዕሊ ዘየምዕኡ ሰራሕተኛ እርከን ኣይፍቀዶን።
3. ንናይ ክልል መንግስቲ ሰራሕተኛታት ሓፈሻዊ ወሰኽ መሃያ እንትግበር በዙይ ደምቢ ንዝመሓደሩ መተሓባበርቲ'ውን ተፈፃሚ ይኸውን፣

ዓንቀፅ 23. ብዛዕባ መሃያ ምሓዝን ምቑራፅን

1. ናይ ዝኾነ መተሓባበሪ ሚሊሻ መሃያ
   ሀ. ብናይ ባዕሉ ስምምዕነት
   ለ. ብትእዛዝ ቤት ፍርዲ ወይ ድማ
   ሐ. ብመሰረት ዝተደንገገ ሕጊ ተዘይኮይኑ፣ ክተሓዝ ወይ ድማ ክቑረፅ ኣይክእልን
2. በዚ ዓንቀፅ'ዚ ንኡስ ዓንቀፅ 1 /ለ/ ወይ ድማ /ሐ/ መሰረት ካብቲ መተሓባበሪ ሚሊሻ ዝቑረፅ መሃያ ካብቲ ኣጠቓላሊ መሃይኡ ሲሶ /1/3/ ክበልፅ የብሉን።

ዓንቀፅ 24. ግልጋሎት ሕክምና

1. ዝኾነ መተሓባበሪ ሚሊሻ ምስ ፀጥታዊ ስራሕቲ ብዝተኻኸዘ ኣብ ስራሕ ተዋፊሩ እናሃለወ፦
   ሀ. ጉድኣት እንተበጊሑዎ ብናይ መንግስቲ ወፃእ ኣብ ውሽጢ ሃገርናን ክልልናን ኣብ ዝርከቡ ናይ መንግስቲ ሕክምና ትካላት ግልጋሎት ሕክምና ብነፃ ይረክብ፣
   ለ. ኣብ እዋን ስራሕን ካብ ስራሕ ወፂኡን እንትሓምም ብናይመንግስቲ ወፃኢ ኣብ ውሽጢ ሃገርናን ክልልናን ብናፃ ናይ ምሕካም መሰል ኣለዎ፣
   ሐ. በዓልቲ ሓዳሩን 18 ዓመት ንዘይመልኣም ደቁን ኣብ ናይ መንግስቲ ሕክምና ትካላት ፍርቂ ወፃኢ ከፊሎም ናይ ምሕካም መሰል ኣለዎም፣

ስንቀጽ 22. ስለደመወዝ ጭማሬ

1. የደመወዝ ጭማሪው ቢሮው መመሪያ አዘጋጅቶ ለስራ አስፈጻሚ ምክር ቤት ክልል ትግራይ በሚያስወስንበት ጊዜ የሚፈጸም ይሆናል ፣
2. አጥጋቢ ከፍተኛ ወይም ደግሞ ከዛ በላይ የሰራ አፈጻጸም ውጤት ለሚያመጡ የሚሊሽያ አስተባባሪዎች እንደየ አፈጻጸም የሰራ ውጤታቸው መጠን የተለያዩ የደመወዝ ጭማሪ ወይም "እርከን " እንዲያገኙ ይደረጋል። አጥጋቢ ውጤት ወይም ከዛ በላይ ያላመጣ ሰራተኛ እርከን አይፈቀደም ፣
3. ለክልል የመንግስት ሰራተኞች አጠቃላይ የደመወዝ ጭማሪ ሲደረግ በዚህ ደንብ ለሚተዳደሩ የሚሊሽያ አስተባባሪዎችም ተፈጻሚ ይሆናል ።

ስንቀጽ 23. ስለደመወዝ መያዝና ማቋረጥ

1. የማናቸውም ሚሊሽያ አስተባባሪ ደመወዝ ፦
   ሀ. በራሱ ስምምነት
   ለ. በፍርድ ቤት ትእዛዝ ወይም
   ሐ. በሕግ ድንጋጌ መሰረት ካልሆነ ልያዝ ወይም ሊቋረጥ አይችልም።
2. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ /1/ /ለ/ ወይም /ሐ/ መሰረት ከሚሊሻ አስተባባሪው የሚቆረጥ ደመወዝ ከጠቅላላ ደመወዙ አንድ ሶስተኛ /1/3/ መብለጥ የለበትም ።

ስንቀጽ 24. የሕክምና ስገልግሎት

1. ማንኛውም የሚሊሽያ አስተባባሪ ከጸጥታ ስራዎች በተለያየ በስራ ተሰማርቶ እያለ ፣
   ሀ. ጉዳት ከደረሰበት በመንግስት ወጪ በፌደራልና ክልል በሚገኙ የመንግስት ሕክምና ድርጅቶች የሕክምና አገልግሎት በነጻ ያገኛል ፣
   ለ. በስራ ግዜና ከስራ ውጪ ከታመመ በመንግስት ወጪ አገር ውስጥ በፌደራል እና ክልል በነፃ የመታከም መብት አለው
   ሐ. ሚስቱንና 18 ዓመት ያልሞላቸው ልጆቹ በመንግስት የሕክምና ድርጅቶች ግማሽ ወጪ ከፍለው የመታከም መብት አላቸው

2. አብዚ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1 አብ ፊደል ተራ ለ፣ ሐ ብዝተጠቕሱ መሰላት ተጠቃማይ ንክኸውን ዘየፅእ ወይ ዝኸፈሉ መጠን ገንዘብ መንግስቲ ሰራሕተኛታት ንሕክምና ግልጋሎት ከየፅእም ብዝተደንገገ ሕግን ኣሰራርኣን መሰረት ይኸውን፤

3. አብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1(ሀ-ሐ) ዝተቐመጡ ናይ ሕክምና ወሳኢታት ቤቲ ቢሮ ወይ ወረዳ ቤት ፅሕፈት ይሽፈኑ፤

ዓንቀፅ 25. ናይ ጉድኣት ካሕሳ

ዝኾነ መተሓባበሪ ሚሊሻ ፡-

1. አብ እዋን ስራሕ ብምኽንያት ዝበፅሐ ኣካለዊ ጉድኣት ክእለት ምስእኑ ብሓኪም እንት ረጋገፀን ጠቕሊሉውን ስራሕ ንምቕፃል ዘይክእል እንትኸውን ተመጣጣኒ ናይ ጉድኣት ካሕሳ ይኽፈሉ። መጠን ካሕሳ ቤቲ ቢሮ ተፀኒው ብክቢኔ ዝወድቕ መምርሒ ይውሰን፤

2. ዝበፅሖ ጉድኣት ውሱን ኮይኑ ናብ ስርሑ ክምለስ ዘይክእል እንተኾይኑ ናብ ዝምጥኖ ናይ ስራሕ መደብ ተዛዊሩ ንክሰርሕ ይግበር፤

3. ብምኽንያት አብ እዋን ስራሕ ብዝበፅሐ ጉድኣት ዝተሰመአ እንተኾይኑ ወይ ልኡኽ እናፈፀመ ብዚጋጠሞ ሓደጋ እንተሞይቱ ናይ ሽዱሽተ ወርሒ መሃያ ፤ወይ ድማ ብሕማም እንተሞይቱ ናይ ሰለስተ ወርሒ መሃያ ንወረሰቱ ይኽፈል፤

4. ብምኽንያት ናይ ሳልሳይ ወገን ጌጋ ኣብ ልዕሊ ዝኾነ መተሓባበሪ ሚሊሻ ብኽፋል ወይ ብመሉእ ጉድኣት ዝበፅሐ እንተኾይኑ እቲ ቢሮ ካብቲ ጌጋ ዝፈፀመ ኣካል ነቲ ተጎዳኢ ብዝኽፈሉ መጠን ጉድኣት ካሕሳ ናይ ምሕታት መሰል ኣለዎ። እዙይ እንትኽ'ውን እቲ መተሓባበሪ ሚሊሻ ካብቲ ጌጋ ዝፈፀመ ሳልሳይ ወገን ናይ ጉድኣት ካሕሳ ኣቐዲሙ ዝተቐበለ እንተኾይኑ እቲ ቢሮ ብመሰረት እዙይ ደንቢ ነቲ ተጎዳኢ ካሕሳ ንክኸፍል ኣይግደድን፤

5. ካብ ስራሕ ብዝመፁ ጉድኣት ምኽንያት ዘጎዚ ሙሉእ ወይካዓ ብኽፋል ናይ ምስራሕ ክእለቱ ዝጎደኣ እንተኾይኑ ኣማባብ ብዘለዎ ናይ ጡረታ ሕጊ ዝተውሃበ መሰል ይሕለወሉ፤

www.abyssinialaw.com

2. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 በፊደል ተራ ለ፣ ሐ የተጠቀሰ መብቶች ተጠቃሚ ለመሆን ያቀጣው ወይም የከፈለው መጠን ገንዘብ የመንግስት ሰራተኞች ለሕክምና አገልግሎት ለማቀጣት በሚደረገው ሕግና አሰራር መሰረት ይሆናል ፤

3. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1/ ሀ-ሐ/ የተተመጡ የሕክምና ወጪዎች በዚሮው ወይም በወረዳው ጽሕፈት ቤት ይሸፈናሉ ::

ስንቀጽ 25 የጉዳት ካሳ

ማንኛውም አስተባበሪ ሚሊሽያ ፡-

1. በስራ ጊዜ በሚደርሰው የአካል ጉዳት ችሎታ ማጣቱ በሐኪም ሲረጋገጥና በአጠቃላይ ስራ ለመቀጠል የማይችል ከሆነ ተመጣጣኝ የሆነ የጉዳት ካሳ ይከፈለዋል :: የካሳው መጠን በቢሮው ተጠንቶ በካቢኔው በሚጸድቅ መመሪያ ይወሰናል ፤

2. የደረሰው ጉዳት የተወሰነ ሆኖ ወደ ስራው መመለስ የማይችል ከሆነ ወደሚሠጥነው የስራ መደብ ተዘዋውሮ እንዲሰራ ይደረጋል፤

3. በስራ ምክንያት በሚደርሰው ጉዳት የሞተ ከሆነ ወይም ተልዕኮውን እየፈጸመ ባጋጠመው አደጋ የሞተ እንደሆነ የስድስት ወር ደመወዙ ወይም በሕመም የሞተ እንደሆነ የሶስት ወር ደመወዙ ለወራሾቹ ይከፈላል ፤

4. በሶስተኛ ወገን ስሕተት በሚሊሻ አስተባባሪው በከፊል ወይም በሙሉ ጉዳት የደረሰበት እንደሆነ ቢሮው ስሕተት ከፈጸመው ወገን ለተጎጅ የሚከፈለው የጉዳት ካሳ መጠን የመጠየቅ መብት አለው :: ይህ ሲሆን የሚሊሽያ አስተባባሪው ስሕተት ከፈጸመው ሶስተኛ ወገን የጉዳት ካሳ አስቀድሞ የተቀበለ ከሆነ ቢሮው በዚህ ደንብ መሰረት ለተጎጅው ካሳ ለመክፈል አይገደድም ፤

5. ከስራ በሚመጡ ጉዳቶች ምክንያት ዘላቂ ወይም ሙሉ ወይ በከፊል የመስራት ችሎታው ያነስ ከሆነ አግባብ ባለው የጡረታ ሕግ የተሰጠው መብት ይጠበቅበታል ፤

www.abyssinialaw.com

6. ብዝበፅሑ ሓደጋ ምኽንያት ዝሞተ እንተኾይኑ ናይ 6 ወርሒ ሙሉእ መሃያ፣ ንሕጋዊ ወረስቱ ይኽፈል፣

ዓንቀፅ 26. ጡረታ

ዝኾነ መተሓባበሪ ምልሻ ናይ ጡረታ መሰሉ እግባብነት ብዘለዎ ናይ ጡረታ ሕጊ ክሕሰወሉ አለዎ።

ክፍሊ ሓሙሽተ

ብዛዕባ ምቁራፅን ምንዋሕን ግልጋሎት

ዓንቀፅ 27. ብድሌት ካብ ስራሕ ምስንባት

1. ዝኾነ መተሓባበሪ ሚሊሻ አብ ዝኾነ እዋን ናይ ሓደ ወርሒ ናይ ፅሑፍ ቅድመ መጠንቀቕታ ብምሃብ ስርሑ ብድሌቱ ክገድፍ ወይ ክለትቕ ይኽእል
2. ስራሕ ናይ ምልቃቕ ሕቶ ዘልዓለ መተሓባበሪ ሚሊሻ ነቲ ስራሕ ኣዝዩ ኣገዳስን ብቕሊሉ ክትካእ ዘይኽእልን እንተኾይኑ በብደረጀኡ ዘለዉ ሓለፍቲ ቢሮ ፀጥታን ጉዳያት ምምሕዳርን ነቲ ናይ ምልቃቕ ሕቶ ካብ ሰለስተ ወርሒ ንዘይበልፅ ጊዜ ከናውሕዎ ይኽእሉ እዮም
3. ናይ ምልቃቕ ሕቶ ዘቕረበ መተሓባበሪ ሚሊሻ ግቡእ ናይ ግልጋሎት ዘበኑ እንተዘይወዲኡ ወይ ድማ ፍሉይ ስልጠና ተዋሂብዎ ክህቦ ዝግባእ ግልጋሎት እንተዘይወዲኡ እቲ ቢሮ ንስልጠና ዘውዕል ኩሉ ዓይነት ወፃኢ ክኽፍል አለዎ ዝርዝሩ ብመምርሒ ይውሰን።

ዓንቀፅ 28. ብምኽንያት ሕማም ንግልጋሎት ዘይምብቃዕ

ዝኾነ መተሓባበሪ ሚሊሻ በዚ ደንቢ ዓንቀፅ 14/2 ኣብ ዝተገለፀ ናይ ሕማም ፍቓድ ጊዜ ውሽጢ ናብ ስርሑ ክምለስ እንተዘይኪኢሉ ወይ ድማ ብመሰረት ብኣንቀፅ 16 ንኡስ ኣንቀፅ 1 ጉድኣት በኺሉም ስራሕ ንምችግል ብቐፅ ዘይምኽኑ እንትረጋገፅ ካብ ስራሕ ይሰናበት።

ዓንቀፅ 29. ብምኽንያት ምንኣስ ክእለት ካብ ስራሕ ምስንባት

1. ዝኾነ መተሓባበሪ ሚሊሻ ነቲ ዝተመደበሉ ስራሕ ዘለዎ ፍልጠትን ክእለትን ተጠቂሙ ንምስራሕ ዝክኣሉ ፃዕሪ እንዳገበረ እቲ ውፅኢት ስርሑ

6. በደረሰበት አደጋ ምክንያት የሞተ እንደሆነ የ6 ወር ሙሉ ደመወዝ ለወራሶቹ ይሰጣቸዋል።

ስንቀጽ 26 ጡረታ

ማናቸውም የሚሊሻ አስተባባሪ የጡረታ መብቱ አግባብነት ባለው የጡረታ ህግ ሊጠበቅለት ይገባል ።

ክፍል ስምስት

ስለ ስንሰግሱት ማራዘም ማቋረጥ

ስንቀጽ 27. በፍላጎት ከስራ መሰናበት

1. ማናቸውም የሚሊሻ አስተባባሪ በማንኛውም ጊዜ የአንድ ወር የጽሑፍ ቅድመ ማስጠንቀቂያ በመስጠት ስራውን በፍላጎት ሊተወው ወይም ልለቅ ይችላል ፣
2. ስራ የመልቀቅ ጥያቄ ያነሳ የሚሊሽያ አስተባባሪ ለስራው በጣም ጠቃሚና በቀላሉ ሊተካ የማይቻል እንደሆነ በየደረጃው ያሉ የጸጥታ ጉዳዮች አስተዳደር ቢሮ ሓላፊዎች የመልቀቅ ጥያቄው ከሶስት ወር ሰማይበልጥ ጊዜ ሊያራዝሙት ይችላሉ፣
3. የመልቀቅ ጥያቄ ያቀረበ የሚልሽያ አስተባባሪ የአገልግሎት ዘመን ግዴታው ካልጨረሰ ወይም ልዩ ስልጠና ተሰጥቶት ሊሰጠው የሚገባ አገልግሎት ካልጨረሰ ቢሮው ለስልጠና ያወጣው ማንኛውም ዓይነት ወጪ ሁሉ መክፈል አለበት። ዝርዝሩ በመመሪያ ይወሰናል ፡

ስንቀጽ 28. በሕመም ምክንያት ስስንሰግሱት ስስመብቃት

ማንኛውም የሚሊሻ አስተባባሪ በዚህ ደንብ አንቀጽ 14/2/ የተገለጸው የሕመም ፈቃድ ጊዜ ውስጥ ወደ ስራው መመለስ ካልቻለ ወይም በአንቀጽ 16 ንኡስ አንቀጽ 1 መሰረት ጉዳት ደርሶበት ስራ ለመቀጠል ብቁ ያለመሆኑን ከተረጋገጠ ከስራ ይለናበታል ።

ስንቀጽ 29. በስቅም ማነስ ምክንያት ከስራ መሰናበት

1. ማንኛውም የሚልሽያ አስተባባሪ ለተመደበበት ስራ ያለው አውቀትና ችሎታ ተጠቀሞ መስራት የሚያስችለው ጥረት እያደረገ የስራው ውጤት

www.abyssinialaw.com

2. አብዚ አንቀ[illegible]ሥት እንደሆነ የ6
ለ፣ ሐ [illegible] ያሰጣቸዋል::
ንክኸውን ዘ[illegible]
መንግስቲ ሰ[illegible]
ከዋፅአም ብ[illegible] የጡረታ መብቱ
ይኸውን፣
3. አብዚ ዓንቀፅ [illegible] ቅሰት ይገብል ::
ናይ ሕክምና [illegible]
ፅሕፈት ይሽፈ[illegible]

ዓንቀፅ 25. ናይ ገ[illegible] ሚቋረጥ

ዝኾነ መተሓባበሪ ሚ[illegible] መስናበት

1. አብ እዋን ስራ[illegible]ባሪ በማንኛውም ጊዜ
ጉድኣት ክእስ[illegible] ቅድመ ማስጠንቀቂያ
ረጋገፅን ጠቕሰ[illegible]ት ሊተወው ወይም
ዘይክእል እንት[illegible]
ካሕሳ ይሽፈሉ::
ተፀኒው ብክቢኡ [illegible]ን የሚሲሽያ አስተባባሪ
[illegible]ሚና በቀሳሱ ሊተካ
2. ዝበፅሑ ጉድኣት [illegible]ደረጃው ያሱ የጽጥታ
ክምለስ ዘይኽእሉ [illegible]ሓሳፊዎች የመልቀቅ
ናይ ስራሕ መደ[illegible]ር ለማያብልጥ ጊዜ
3. ብምኽንያት አብ [illegible]ደብ የሚልሽያ አስተባባሪ
ጉድኣት ዝተሰመእ[illegible]ታው ካልጨረሰ ወይም
እናፈፀመ ብዘጋጠ[illegible]ት ሊለጠው የሚገባ
ሽዱሽተ ወርሒ መ[illegible] ቢሮው ለስልጠና ያወጣው
እንተሞይቱ ናይ ሰ[illegible]ጨ ሁሉ መክፈል አለበት::
ይሽፈል፣
4. ብምኽንያት ናይ ሳልሳ[illegible]
ዝኾነ መተሓባበሪ መ[illegible]ት ስለገገሉት
ብሙሉእ ጉድኣት ዝ[illegible]
ቢሮ ካብቲ ጌጋ ዝፈ[illegible]ባሪ በዚህ ደንብ አንቀጽ
ብዝኸፈሉ መጠን ጉ[illegible]ም ፈታድ ጊዜ ውስጥ ወይ
ምሕታት መሰል አለዎ[illegible] ወይም በአንቀጽ 16 ንኡስ
እቲ መተሓባበሪ ሚሊ[illegible] ደርሰቡት ስራ ስመቀጠል ብቁ
ሳልሳይ ወገን ናይ ጉድ[illegible]ስራ ያለናበታል ::
ዝተቐበለ እንተኾይኑ እ[illegible]
ደንቢ ነቲ ተጎዳኢ ካሕሳ[illegible]

ስለ ምክንያት ከስራ መሰናበት

5. ካብ ስራሕ ብዘመፁ ጉ[illegible]
-ሙሉእ ወይካሳ ብኽፍ[illegible]ልሽያ አስተባባሪ ስተመደበት
ዝሳኣን እንተኾይኑ ኣማ[illegible]ቀትና ችሎታ ተጠቀሞ መስራት
ሕጊ ዝተውሃበ መሰል ይ[illegible]ኖረት እያደረገ የስራው ውጤት

ነጥቢ
[illegible]ወኒ
[illegible]ራሕ
[illegible]ባሪ
[illegible]ሳ
[illegible]ት

በተከታታይ ሰሙሰት ጊዜ ከአጥጋቢ ነጥብ በታች ከሆነ ሊሰናበት ይችላል ፣

2. የዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ /1/ ቢኖርም ለተከታታይ 5 ዓመታት የሳቀ የስራ አፈጻጸም ውጤት እያገኘ የነበረ የሚልሽያ አስተባባሪ የስራ አፈጻጸም ውጤቱ ለሶስት ጊዜ ከአጥጋቢ ነጥብ ያነስ ካልሆነ አይሰናበትም ፣

3. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 ወይም 2 መሰረት አንድ የሚሲሽ አስተባባሪ ከስራው ማሰናበት የሚቻለው :-

ሀ. ለያዘው የስራ መደብ የሚያስፈልገው ስልጠና በመስጠት ወይም ደግሞ

ለ. በንኡስ አንቀጽ 1 መሰረት ከያዘው የስራ ደረጃ ተመሳሳይ በሆነና ለስራው በሚችል ሌላ የስራ መደብ በመሳወር በንኡስ አንቀጽ 1 መሰረት ሲሆን ቢያንስ በአንድ ዓመት ውስጥ የማያሻሽል ከሆነ በንኡስ አንቀጽ 2 መሰረት ከሆነ ደግሞ ቢያንስ ለአንድ ዓመት ተኩል ሊለራ ከተደረገ የሚልሽ አስተባባሪው የስራ አፈጻጸም ውጤቱ ማሻሻል ካልቻለ የአንድ ወር ቅድመ ማስጠንቀቅያ በመስጠት ነው ::

. በዲስፕሊን ምክንያት ከስራ ማሰናበት

ውም የሚልሽያ አስተባባሪ ፣
ሀ ደንብ መሰረት ከስራው እንዲሰናበት
ካፐሊን ቅጣት የተወሰነበት፣
ደንብ መሰረት ይግባኝ ተጠይቆ ቅጣቱ
ሰረዘለት ከሆነ አገልግሎቱ ይቋረጣል፣

የተወሰነበት የማሪረር ውጤት ተሰረዘለት በክርክር ጊዜ ሳይከፈለው ዝ ያለወለድ ይክፈለዋል ::

ምክንያት ገቢጋቡት ማቋረጥ

ሚሲሽያ አስተባባሪ የአገልግሎት ፋመ በዚህ ደንብ የተገለጠው ፣ ከደረሰበት የመጨረሻ ቀን

www.abyssinialaw.com

ገፅ 15 የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ ደንቢ ቁ.47 መስከረም 15/2000 ዓም

ዕለት ጀሚሩ ብዘይ ገለ ተወሳኺ ስነ ስርዓት ግልጋሎቱ ክቋረፅ ይግበር፤

2. እቲ መተሓባበሪ ሚሊሻ ቅድሚ ጡረታ ምውፅኡ ሰለስተ ወርሒ ኣቐዲሙ እቲ ቢሮ ብፅሑፍ ክፍልጠ ኣለዎ፤

3. ዝኾነ መተሓባበሪ ሚሊሻ ግልጋሎቱ ብጡረታ ዝጸረፀሉ ናይ ዕድመ መሰን 55 ዓመት ይኸውን።

ዓንቀፅ 32. ናይ ግልጋሎት ምስክር ወረቐት

ዝኾነ መተሓባበሪ ሚሊሻ ብዝኾነ ምኽንያት ግልጋሎቱ እንተቖርፀ ወይ ድማ ክቋርፅ እንትሓትት ዝሰርሖ ዝነበረ ዓይነት ስራሕ፣ ዘበን ግልጋሎቱ፣ ዝፈሊሙ ዝነበረ መጠን ደመወዝን፣ ካብ ስራሕ ዝተሰናበተሉ ምኽንያት፣ ወ.ዘ.ተ. ዝገልፅ ናይ ግልጋሎት ምስክር ወረቐት ይወሃበ።

ዓንቀፅ 33. ግልጋሎት እንትቖረፅ ብፃዕባ ዝሀሉ ክፍሊት

1. ዝኾነ መተሓባበሪ ሚሊሻ ግልጋሎቱ እንተቖርፀ ናይ ዝሰርሖሉ መሃያን ኣበልን ይክፈሉ፤

2. ኣግባብ ዘለዎ ዝተደንገገ ሕጊ ጡረታ ከምተሓለወ ኩይኑ ሓደ መተሓባበሪ ሚሊሻ ብምክንያት ሞት ግልጋሎቱ እንትቖረፅ ብሂወት እንተሎ ንቢሩሉ ብፅሑፍ ዝገለፀን በዓልቲ ሓዳሩ ወይ ድማ ኣብትሕቲኡ ይመሓደሩ ንዝነበሩ ስድርኡ፦

ሀ. ብሕማም ምክንያት ሞይቱ ግልጋሎት እንተቖርፀ ናይ 3ተ ወርሒ መሃያ

ለ. ልኡክ እናፈፀመ ብዘጋጠሞ ሓደጋ /ኣብ ግዳጅ/ እንተሞይቱ ናይ 6ተ ወርሒ መሃያ ይክፈል

ሐ. ካልኦት ካብቲ ቢሮ ክረኽቦም ዝግባእ ጥቅማ ጥቕሚ እንተነደሮም፣ ይኽፈሉም፣

ዓንቀፅ 34. ምንዋሕ ግልጋሎት

1. ሓደ መተሓባበሪ ሚሊሻ ናይ መጠወሪ ዕድሚኡ ካብ ዝበፅሖሉ ጊዜ ጀሚሩ ብሓደሻብ ክሳብ 3 ዓመት ብሓፈሻ ካብ ሓመሽተ ዓመት ንዘይበልፅ ጊዜ ግልጋሎቱ ክናዋሕ ይክእል እዩ

2. ናይ ሓደ መተሓባበሪ ሚሊሻ ወይ ግልጋሎት ምንዋሕ ዝኾኣል፦

ሀ. ናይቲ መተሓባበሪ ሚሊሻ ትምህርቲ፣ ፍሉይ ክእለትን ፍልጠትን ንቲ ቢሮ ጠቃሚ ኮይኑ

ጀምሮ ያለ እንዳኽ ተጨማሪ ስነ ስርዓት ኣገልግሎቱ እንዲቋርጥ ይደረጋል ፤

2. የሚሊሽያ አስተባባሪው ጡረታ ከመውጣቱ በፊት ሶስት ወር አስቀድሞ ቢሮው በፅሑፍ ሊያሳውቀው ይገባል ፤

3. ማንኛውም የሚልሽያ አስተባባሪ አገልግሎቱ በጡረታ የሚቋረጥበት የዕድሜ ገደብ 55 ዓመት ይሆናል ::

ስንቀፀ 32. የአገልግሎት ምስክር ወረቀት

ማንኛውም የሚልሽያ አስተባባሪ በማንኛውም ምክንያት አገልግሎቱ ሲቋረጥ ወይም እንዲቋርጥ ሲጠየቅ በስራው የነበረ የስራ ዓይነት የአገልግሎት ዘመኑ ሊከፈለው የነበረ የደመወዝ መጠን ከስራ የሚለናበትበት ምክንያት የሚገልጽ የአገልግሎት የምስክር ወረቀት ይለጠዋል ::

ስንቀፀ 33. ስገልግሎት ሲቋረጥ ስለሚኖረው ክፍያ

1. ማንኛውም የሚልሽያ አስተባባሪ አገልግሎቱ ሲቋረጥ የሰራበት ደመወዝና አበል ይከፈለዋል ፤

2. አግባብነት ያለው የጡረታ ህግ ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ አንድ የሚልሽያ አስተባባሪ በሞት ምክንያት አገልግሎቱ ሲቋረጥ በህይወት እያለ ለቢሮው በጽሑፍ የገለጣት ባለትዳሩ / ሚስቱ/ ወይም በስሩ ይተዳደሩ የነበሩ ቤተሰቦቹ፦

ሀ. በሕመም ምክንያት ሞቶ አገልግሎቱ ሲቋረጥ የ3 ወር ደመወዝ ፤

ለ. ተልእኮው እየፈጸመ ባጋጠመው አደጋ /ግዳጅ ላይ / እያለ የሞተ እንደሆነ የ6 ወር ደመወዙ ይከፈለዋል ፤

ሐ. ሌሎች ከቢሮው ሊያገኟቸው የሚገቡ ጥቅማ ጥቅሞች ከነበሩ ይከፈለዋል ::

ስንቀፀ 34 ስገልግሎት ማራዘም

1. አንድ የሚሊሽያ አስተባባሪ የመጠሪያ ዕድሜው ከደረሰበት ጊዜ ጀምሮ በአንድ ጊዜ እስከ 3 ዓመት በጠቅላላ ከ5 ዓመት ለማይበልጥ ጊዜ አገልግሎት ማራዘም ይችላል ፤

2. አንድ የሚሊሽያ አስተባባሪ አገልግሎቱ ማራዘም የሚቻለው ፦

ሀ. የሚልሺያ አስተባባሪው ትምህርት ልዩ ችሎታና እውቀት ለቢሮው ጠቃሚ ሆኖ

www.abyssinialaw.com

ገፅ 16 የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ ደንቢ.ቁ.47 መስከረም 15/2000 ዓ/ም

እንትርከብ

ለ. ንዕኡ ዝትክእ ብቀሊሉ ምርካብ ዘይካኣል ምኳኑ እንትረጋገፅ

ሐ. እቲ ሞተሓባበሪ ሚሊሻ ስርሑ ንምቕፃል ብመዳይ ጥዕንኡ ብቑፅ ምኳኑ ብሕክምና መረዳእታ እንትረጋገፅ

መ. እቲ መተሓባበሪ ሚሊሻ ዝሀቦ ግለጋሎት ክቕፅለሉ ድሌቱ ምኳኑ እንተስማዕማዕ

ክፍሊ ሽዱሽተ
ብዛዕባ ዲሲፕሊን

ዓንቀፅ 35. ዕላማ ቅዕዓት ዲሲፕሊን

ዕላማ ቅዕዓት ዲሲፕሊን እቲ መተሓባበሪ ሚሊሻ ብዝፈፀሞ ጉድለት ዲሲፕሊን ንሓዋሩ ተጣዒሱ ክእረምን ስርሑ ድማ ብግቡእ ክፍፅም ንምኽኣል ወይ ድማ ዘይእረም ኮይኑ እንተተረኺቡ ኣድላዪ ስንምቲ ንምውሳድ እዩ።

ዓንቀፅ 36. ኣመዳድባ ዓይነታት ቅዕዓት ዲሲፕሊን

1. ብመንግስቲ ዝወፅኡ ናይ ስነ ምግባር ሕግታትን ኣሰራርሓታትን ኣብ ኩሉ መተሓባበሪ ምልሻ ተፈፃሚ ይኸኑ

2. ጉድለት ዲሲፕሊን ዝፈፀመ መተሓባበሪ ሚሊሻ ከም ክብደት ዓይነት ጥፍኣቱ ካብዞም ዝስዕቡ ሓዲኡ ክውሰኖ ይክእል

   ሀ. ናይ ቃል መጠንቀቕታ

   ለ. ናይ ፅሑፍ መጠንቀቕታ

   ሐ. ክሳብ ሓደ ወርሒ መሃያ ዝበፅሕ ይቕፃዕ

   መ. ክሳብ ናይ ሰለስተ ወርሒ መሃያ ዝበፅሕ ቅዕዓት

   ረ. ካብ ደረጃን መሃያን ክትሕት ምግባር

   ሰ. ካብ ስራሕ ምስንባት

3. ኣብዚ ዓንቐፅ ንኡስ ዓንቀፅ 2 ሀ እስካብ ሐ ዝተገለፁ ቀለልቲ ቅዕዓታት ዲሲፕሊን ተባሂሎም ይምደቡ፣

4. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 2 ካብ መ እስካብ ረ ዝተገለፁ ድማ ከበድቲ ቅዕዓታት ዲሲፕሊን ተባሂሎም ይምደቡ፣

ሲገኝ ፣

ለ. እሱን ለመተካት በቀላሉ ማግኘት የማይቻል መሆኑን ሲረጋገጥ፣

ሐ. የሚሊሻ አስተባባሪው ስራውን ለመቀጠል በጤናው ብቁ መሆኑን በሐኪም ማስረጃ ሲረጋገጥ ፣

መ. የሚሊሽያ አስተባባሪው የሚሰጠው አገልግሎት ለመቀጠል በፍላጎቱ ሲስማማ ፣

ክፍል ስድስት
ስለ ዲስፕሊን

ስንቀጽ 35 የዲስፕሊን ቅጣት ስላማ

የዲስፕሊን ቅጣት አላማ የሚሊሽያ አስተባባሪው በፈጸመው የዲስፕሊን ጉድለት ተጸጽቶ ለወደፊት ታርሞ ስራው በአግባቡ እንዲፈጽም ለማስቻል ከጥፋቱ የማይታረም ሆኖ ከተገኘ ደግሞ አስፈላጊ እርምጃ ለመውሰድ ነው።

ስንቀጽ 36 የዲስፕሊን ቅጣት ዓይነቶች ስመዳደብ

1. የመንግስት የወጡ ሕጎችና አሰራሮች በሁሉም የሚሊሽያ አስተባባሪዎች ተፈጻሚ ይሆናሉ ፣

2. የዲስፕሊን ጉድለት የፈጸመ የሚሊሽያ አስተባባሪ እንደጥፋቱ ክብደትና አይነት ከሚከተሉት አንዱ ሊወሰንበት ይቻላል ፣

   ሀ. የቃል ማስጠንቀቅያ

   ለ. የጽሑፍ ማስጠንቀቅያ

   ሐ. የአንድ ወር ደመወዝ የሚደርስ ቅጣት

   መ. የሶስት ወር ደመወዝ ቅጣት

   ሠ. ደመወዙንና ደረጃውን ዝቅ ማድረግ

   ረ. ከስራ መሰናበት

3. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 2 ከሀ እስከ ሐ የተገለጹት ቀላል የዲስፕሊን ቅጣቶች ተብለው ይመደባሉ ፣

4. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 2 ከመ እስከ ረ የተገለጹት ደግሞ ከባድ የዲስፕሊን ቅጣቶች ተብለው ይመደባሉ።

ገ/ 17 የትግራይ ኑጋሪት ጋዜጣ ደንቢ.ቁ.47 መስከረም 15/2000 ዓ/ም

www.abyssinialaw.com

ዓንቀፅ 37. ቀሊል ቅፅዓት ዲሲፕሊን ዝስዕቡ ጥፍኣታት /ጌጋታት

1. ብዘይ ብቁዕ ምክንያት ወይ ድማ ብዘይ ፍቃድ ካብ ስራሕ ምትራፍ
2. ናይ መስርሕቱ ወይ ሓለፍቱ ጉድለታት ንዝምልከቶ ዘየፍለጠ ፣
3. ኣብ እዋን ስራሕ ሰዓት ስራሕኻ ገዲፍካ ተጎጅልካ ምውጋዕ ፣
4. ኣብዚ ኣንቀፅ ዝተዘርዘሩ ጥፍኣታት ተመሳሳልነት ንዘለዎም የጠ ቕልል፣

ዓንቀፅ 38. ክቢድ ቅፅዓት ዲሲፕሊን ዘስዕቡ ጥፍኣታት

1. ኣብ ሕገ መንግስቲ ዝተደንገጉ ሰብኣዊን ዲሞክራሲያዊን መሰላት ምጥሓስ
2. ትእዛዝ ብዘይምክባር ብሽለልትነት ኣብ ስራሕ ቦታኻ ተረኺብካ ናብ ስራሕ ዘይምውፋር ወይ ድማ ናይ ኣሰራርሓ ስነ ስርዓት ብዘይምስዓብ ኣብ ስራሕ በደል ምብፃሕ
3. ካብ ወፍሪ /ማዳጅ/ ምህዳም ወይ ድማ ልኡኽ ዘይምቕባል
4. ስራሕ ክይሰራሕ ኮነ ኢልካ ምህዋክ ወይ ድማ ምስቶም ዝዘውኹ ምትሕብባር
5. ኣብ ስራሕ ቦታ እምባ ጋሮ ፈጢርካ ምውቃዕ /ምብኣስ/
6. ብስካር ወይድማ ብዘደንዝዝ ዕፅ ብወልፊ ምክንያት ስራሕ ምብዳል
7. ጉቦ ምቅባል ወይድማ ክዋሃቦ ምሕታት
8. ኣብ ስራሕ ቦታ ንህዝቢ ሞራል ዝቖሰል ተግባር ምፍፃም
9. ናይ ስርቂ ወይድማ ናይ እምነት ምጉዳል ተግባር ምፍፃም
10. ኣብ ልዕሊ ናይቲ ቢሮ ንብረት ኮነ ኢሉ ወይ ድማ ብሽለልትነት ጉድኣት ክበፅሕ ምግባር
11. ብስልጣን ብዘይ ኣግባብ ምጥቃም
12. ሚሽጢር ዝኾኑ መረዳእታታት ብሚሽጠ ራዊነቶም ዘይምሕላው
13. ንስራሕ ዝተረክቦ ጦር መሳርሒ ንዘይተፈቐደሉ ሰብ ወይ ንቡተሰብ ኣሕሊፍካ ምሃብ፣ ምክራይ፣
14. ብመንግስትን ህዝብን ዝተውሃበካ ሓላፍነትን ዕጥቅን ተጠቒምካ ንቡተሰብኮ ወይ ንውልቅኻ ረብሓ ምውዓል

ስንቀጽ 37. ቀላል የዲሲፕሊን ቅጣት የሚያስከትሉ ጥፋቶች /ስህተቶች/

1. ሰበቂ ምክንያት ወይም ያለፈቃድ ከስራ መቅረት፣
2. የፍላፊውና የስራ ባለደረቦቹ ጉድለቶች ለሚመለከተው አካል ያላሳወቀ ፣
3. በስራ ሰዓት ስራ ትተሕ በቡድን ሆነህ ወሬ ማውራት፣
4. በዚህ አንቀጽ ከተዘረዘሩ ጥፋቶች ተመሳሳይነት ያላቸው ያጠቃልላል።

ስንቀጽ 38. ከባድ የዲሲፕሊን ቅጣት የሚያስከትሉ ጥፋቶች

1. በሕገ መንግስቱ የተደነገጉ ሰብአዊና ዲሞክራሲያዊ መብቶች መጣስ፣
2. ትእዛዝ ባለማክበር በቸልተኝነት በስራ ቦታ ላይ ተገኝቶ ያለመስራት ወይም ደግሞ የስራ ስነ ስርዓት ባለመከተል በስራ ላይ በደል ማድረግ፣
3. ከግዳጅ መሸሽ ወይም ተልእኮን አለመቀበል፣
4. ስራእንዳይሰራ ሆነ ብሎ ማወክ ወይም ከሚያውኩት ጋር መተባበር፣
5. በስራ ቦታ ላይ ጸብ በመፍጠር መማታት፣
6. በስካር ወይም በሚያደነዝዝ እጽ ሱስ ምክንያት ስራ መበደል፣
7. ጉቦ መቀበል ወይም መጠየቅ
8. በስራ ቦታ ላይ የህዝብ ሞራል የሚቃረን ተግባር መፈጸም ፣
9. በሌብነት ወይም የእምነት ማጉደል ተግባር መፈጸም ፣
10. በቢሮው ንብረት ላይ ሆነ ብሎ ወይም በሸለተኝነት ጉዳት እንዲደርስ ማድረግ ፣
11. በስልጣን አለአግባብ መጠቀም ፣
12. ሚስጢራዊ የሆነ ማስረጃዎች ሚስጢራዊነታቸው ያለመጠበቅ ፣
13. ለስራ የተረከበው የጦር መሳርያ ላልተፈቀደለት ሰው ወይም ለቤተሰብ አሳልፎ መስጠት ማከራየት ፣
14. በህዝብና መንግስት የተሰጠህን ሓላፊነትና ትጥቅ ተጠቅሞ ለቤተሰብ ወይም ለግል ጥቅም ማዋል፣

www.abyssinialaw.com

15. ናይ ዲስፒሊን ቅፅዓት ብእዋኑ ስጉምቲ ዘይምውሳድ
16. ኣብ ዓንቀፅ 35 ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተዘርዘሩ ተግባር ኣብ እዋን ወፍሪ ወይ ግዳጅ ዝተፈፀመ እንተኾይኑ
17. ኣብዚ ዓንቀፅ ምስ ዝተዘርዘሩ ተመሳሳሊ ክብደት ዘለዎ ካልእ ናይ ዲስፒሊን ጉድለት ምፍፃም

ዓንቀፅ 39. ናይ ዲሲፒሊን ክሲ ኣካያይዳን ኣወሳስናን

1. ኣብ ልዕሊ ዝኾነ ይኹን መተሓባበሪ ሚሊሻ ዝምስረት ናይ ዲስፒሊን ቅፅዓት ቅድሚ ምውሳኑ ፈፂሙዎ ዝበሃል ናይ ዲስፒሊን ጉድለት ብፅሑፍ ንክፈልጦ ተገይሩ ንባዕሉ ዝከላኸለሉ ዕድል ይዋሃቦ።
2. ቀሊል ናይ ዲሲፒሊን ቅፅዓት ውሳነ በቲ ተከሳሲ ናይ ብቕሪባ ሓላፊ ይውሰን፣
3. ከቢድ ናይ ዲስፒሊን ቅፅዓት ውሳነ ዝዋሃብ በብደረጀኡ ብዝተመስረቱ ናይ ዲሲፒሊን ኮሚቴታት ተራእዩ ንውሳነ ሓሳብ ናብ ሓላፊ ይቀርብ
4. ናይ ዲሲፒሊን ቅፅዓት ናይ ዝኾነ ይኹን ቤት ፍርዲ ውሳነ ከይተፀበየ ወይድማ ከይተኸተለ ክውሰን ይኽእል፣
5. በብደረጀኡ ዝቐርብ ናይ ይግባኒ ጥርዓናት ናብ ልዕሊኡ ዘሉ ሓላፊ ቀሪቡ ውሳነ ይረክብ፣

ዓንቀፅ 40. ካብ ስራሕ ብዛዕባ ምእጋድ

1. ሓደ መተሓባበሪ ሚሊሻ ካብ ስራሕ ኣጊድካ ምዕናሕ ንስራሕ ኣፈፃፅማ ይጠቅም እዩ ኢሉ እቲ ቢሮ እንትኣምን ኑቲ መተሓባበሪ ሚሊሻ ካብ ሓደ ወርሒ ንዘይበልፅ ጊዜ ካብ ስራሕ ኣጊዱ ክዕንሓ ይኽእል እዩ።
2. ሓደ መተሓባበሪ ሚሊሻ ብገበን ወይ ብጥፍኣት ዲስፒሊን ብሕጊ ዝተኸሰሰ እንተኾይኑ እንተ ተመስኪርዎን እቲ ዘጥፍኦ ጥፍኣት ካብ ስራሕ ዘሰናብት ኮይኑ እንተተገሚቱ ካብ ሰርሑ ተኣጊዱ ክወንሕ ኣላዎ ፣
3. ብዝተኣገደሉ ምኽንያት ነፃ እንተወጢኡ መሃያኡ ይኽፈሎ ።

15. የዲስፕሊን የቅጣት እርምጃ በወቅቱ አለመውሰድ፣
16. በአንቀጽ 35 ንኡስ አንቀጽ 1 የተዘረዘሩት ተግባራት በዘመቻ ወይም ግዳጅ ወቅት ያልፈጸመ እንደሆን፣
17. በዚሁ አንቀጽ ከተዘረዘሩት ተመሳሳይ ክብደት ያለው ሌላ የዲስፕሊን ጉድለት መፈጸም ፣

ስንቀጽ 39 የዲስፕሊን ክስ ስካሄድና ስመሳሰን

1. በማንኛውም የሚሊሻ አስተባባሪ ላይ የሚመሰረት ክስ የቅጣት ውሳኔ ከመወሰኑ በፊት ፈጽሞታል የሚባለውን የዲስፕሊን ጉድለት በጽሑፍ እንዲያውቀው ተደርጎ ራሱን የሚከላከልበትን ክስድ የዲስፕሊን ቅጣት ውሳኔ የሚሰጠው ዕድል ይሰጠዋል ፣
2. ቀላል የዲስፕሊን ቅጣት ውሳኔ በተከሳሹ የቅርብ ሓላፊ ይወሰናል ፣
3. ክብድ የዲስፕሊን ቅጣት ውሳኔ የሚሰጠው በየደረጃው በሚመሰረቱት የዲስፕሊን ኮሚቴዎች ታይቶ ለውሳኔ ሃሳብ ለኃላፊ ይቀርባል ፣
4. የዲስፕሊን ቅጣት የማንኛቸውም ፍርድ ቤት ውሳኔ ሳይጠብቅ ወይም ሳይከተል መወሰን ይችላል ፣
5. በየደረጃው የሚቀርብ የይግባኝ አቤቱታ በበላዩ ባለው ኃላፊ ቀርቦ ወሳኔ ያገኛል ።

ስንቀጽ 40 ከስራ ስበጣገድ

1. አንድ የሚሊሻ አስተባባሪ ሚሊሻ ከስራ አግዶ መቆየት ለስራ አፈጻጸም ይጠቅማል ብሎ ቢሮው ሲያምን የሚሊሻ አስተባባሪውን ከአንድ ወር ላልበለጠ ግዜ ከስራ አግዶ ልያቆየው ይችላል ፣
2. አንድ የሚሊሻ አስተባባሪ በወንጀል ወይም በዲስፕሊን ጥፋት ቤኸግ የተከሰሰ እንደሆነ ያጠፋው ጥፋት ከስራ ያለናብተዋል ተብሎ ሲገመት ከስራው ታግዶ መቆየት አለበት፣
3. በታገደበት ጥፋት/ምክንያት / ነፃ ከወጣ ደመወዙ ይከፈለዋል ።

www.abyssinialaw.com

ገፅ 19 የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ ደንቢ.ቁ.47 መስከረም 15/2000 ዓ/ም

ዓንቀፅ 41. ናይ ይግባኢ መሰል

1. ቀሊል ናይ ዲስፕሊን ቅፅዓት ዝተወሰነሉ ዝኾነ ይኹን መተሓባበሪ ሚሊሻ ነቲ ውሳነ ዘይቅበሎ እንተኾይኑ ነቲ ውሳነ ዝሃበ ሓላፊ ብልዕሊኡ ናብዘሎ ሓላፊ ይግባኢ ክቕርብ ይኽእል። እቲ ይግባኢ ዝቐረበሉ ሓላፊ ዝሀቦ ውሳነ ናይ መወዳእታ ይኸውን።
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተገለፀ ከምዘሎ ኾይኑ ብቐረባ ሓላፊ ዝወሃብ ናይ ፅሑፍን ቃልን መጠንቀቕታ ቅፅዓት ናብ ዲስፕሊን ኮሚቴ ኣይቕርብን፤
3. ቀሊል ናይ ዲስፕሊን ጉድለታት ኣብ ክልል ብዘለዉ እንተተፈፂሙ ብክልል፤ ኣብ ወረዳ ብዘለዉ እንተተፈፂሙ ብወረዳ ዝውሰን ኮይኑ ክቢድ ናይ ዲስፕሊን ጉድለታት ግን ብይግበኣኒ ብክልል ተራእዮም ይውሰኑ፤
4. ይግባኢ ሰማዒ ሓላፊ ንዝቕርበሉ ናይ ቅፅዓት ውሳነ ክሰዕር፣ ክመሓይሾ ወይካዓ ክምላሓዱሽ ክራሓይ ክእዝዝ ይኽእል። ቅፅዓት ምውሳኽ ግን ኣይኽእልን፤
5. ሓደ ናይ ዲስፕሊን ክሲ ውሳነ ካብ ዝተውሃበሉ ዕለት ጀሚሩ ኣብ 30 መዓልቲ ውሽጢ ናይ ይግብኣኒ ሕቶ ክቕርብ ኣለዎ።

ዓንቀፅ 42. ይርጋ ብዝምልከት

1. ቐሊል ናይ ዲሲፕሊን ቅፅዓት ዘስዕብ ጥፍኣት ዝፈፀመ መተሓባበሪ ሚሊሻ ንምፅራይ ዝወስዶ ጊዜ ክይመስኽ ዝፈፀሞ ጥፍኣት ኣብቲ ቢሮ በብደረጀኡ ዘለዉ ሓለፍቲ ብዕሊ ካብ ዝፈለጡሉ ማዓልቲ ጀሚሩ ክሳብ ሽዱሽተ ወርሒ ስንምቲ እንተዘይተወሲዱሉ ብዲሲፕሊን ተሓታቲ ኣይኽውንን።
2. ክቢድ ናይ ዲሲፕሊን ቅፅዓት ዘስዕብ ጥፍኣት ብዝምልከት ድማ እቲ ጥፍኣት ካብ ዝተፈለጠሉ ማዓልቲ ጀሚሩ ኣብ ውሽጢ ሓደ ዓመት በቲ ጥፍኣት እንተዘይተከሲሉ ብዲሲፕሊን ተሓታቲ ኣይኽውንን፤
3. ቀሊል ናይ ዲስፕሊን ቅፅዓት ኣብ ውሽጢ ሽዱሽተ ወርሒ፣ ክቢድ ናይ ዲስፕሊን ቅፅዓት ኣብ ውሽጢ ሓደ ዓመት እንተዘይተፈፂሙ ይርጋ ጊዜ ይሓልፎ።
4. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1፣2ን 3 ዝተቐመጠ ናይ ጊዜ ገደብ ክውሰድ ዝግበኣ ናይ

ስንቀጽ 41 የይግባኝ መብት

1. ቀላል የዲስፕሊን ቅጣት የተወሰነበት ማንኛውም የሚሊሻ አስተባባሪ ውሳኔው የማይቀበለው ከሆነ ለበላይ ኃላፊ ይግባኝ ሊያቀርብ ይችላል ። ይግባኙ የቀረበለት ኃላፊ የሚሰጠው ውሳኔ የመጨረሻ ይሆናል ፤

2. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 የተገለጸው እንዳለሆኖ በቅርብ ኃላፊ የሚሰጥ የቃልና የጽሑፍ ማስጠንቀቂያ ቅጣት ወደ ዲስፕሊን ኮሚቴ አይቀርብም ፤

3. ቀላል የዲስፕሊን ጉድለት በክልል ባሉት ከተፈጸመ በክልል፤ በወረዳ ባሉ ከተፈጸመ በወረዳ፤ የሚወሰን ሆኖ ከባድ የዲስፕሊን ጉድለቶች ግን በይግባኝ በክልል ታይተው ይወሰናሉ ፤

4. ይግባኝ ሰሚው ኃላፊ ለሚቀርቡለት የቅጣት ውሳኔ ሊሽረው ሊያሻሽለው ወይም አንደአዲስ እንዲታይ ሊያዝ ይችላል ። ቅጣት መወሰን ግን አይችልም ፤

5. አንድ የዲስፕሊን ክስ ውሳኔ ከተሰጠበት ቀን ጀምሮ በ30 ቀናት ውስጥ የይግባኝ ጥያቄ ማቅረብ አለበት ።

ስንቀጽ 42 ይቪጋ በሚመለከት

1. ቀላል የዲስፕሊን ቅጣት የሚያስከትል ጥፋት የፈጸመ የሚሊሻ አስተባባሪ ጉዳይ ለማጣራት የሚወሰደው ጊዜ ሳይጨምር በየደረጃው ያሉ ሓላፊዎች በትክክል ካወቁበት ቀን ጀምሮ እስከ ስድስት ወር እርምጃ ካልተወሰነበት በዲስፕሊን ተጠያቂ አይሆንም ፤

2. ከባድ የዲስፕሊን ቅጣት የሚያስከትል ጥፋት በተመለከተ ደግሞ ጥፋቱ ከታወቀበት ቀን ጀምሮ በአንድ አመት ውስጥ በጥፋት ካልተከሰሰ በዲስፕሊን ተጠያቂ አይሆንም ፤

3. ቀላል የዲስፕሊን ቅጣት በስድስት ወር ውስጥ፤ ከባድ የዲስፕሊን ቅጣት በአንድ ዓመት ውስጥ ክልተፈጸመ የይርጋ ጊዜው ያልፋል ፤

4. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1፣2፣ እና 3 የተቀመጠው የጊዜ ገደብ መወሰድ የሚገባው

www.abyssinialaw.com

ዲስፕሊን ስጉምቲ ከይወሰደ ዝተረፈ ሓላፊ ተሓታቲ ይኸውን ::

ዓንቀፅ 43. ምስ ስርሑ ብዝተኣሳሰረ ኩነታት ብገበን ብዛዕባ ዝተኸሰሰ መተሓባበሪ ሚሊሻ

ሓደ መተሓባበሪ ሚሊሻ ዝተኸሰሰሉ ናይ ገበን ተግባር ዝፈፀሞ ብሕጊ ንዝተውሃበ ስልጣን እንትትግብር ቦቲ ዝነበረ ኩነታት ተገዲዱ እንተኾይኑን ከምኡ'ውን እቲ ቢሮ እንተኣሚንሉን:-

1. ብዝምልከቶ ቤት/ፍርዲ ናይ ዋሕስ መሰል ተኸቢርሉ ተኾይኑ ኣብ ስርሑ ኮይኑ ሙሉእ መሃያ ይኸፈሎ::
2. ናይ ዋሕስ መሰል ከይተኸበረሉ ዝእሰር ተኾይኑ
   ሀ. እቲ ጉዳይ ብቤት/ፍርዲ ናይ መጨረሻ ውሳኔ ክሳብ ዝዋሃበሉ እዋን ሙሉእ ደሞዙ ይኸፈሎ
   ለ. ብዝተከሰሰሉ ገበን ቤት/ፍርዲ ጥፍኣተኛነቱ ኣረጋጊፁ ናይ እስራት ውሳኔ እንድሕር ኣመሓላሊፍሉ ውሳኔ ካብ ዝተዋሃበሉ መዓልቲ ጀሚሩ ካብ ስራሕ ይሰናበት
   ሐ. ኮይኑ ግና ዝተወሰነሉ ናይ እስራት ቅፅዓት ካብ 3+ ዓመት ዘይበልፅ እንተኮይኑ ማእሰርቲ ወዲኡ ምስወፀ ክሳብ ሓደ ወርሒ ኣብ ዘሎ ጊዜ እንተመልኪቱ ጉዳዩ ቦቲ ቢሮ ተራኢዩ ናብ ስራሕ ክምለስ ምግባር ይካኣል እዩ::
3. ክሲ ካብ ዝቐረበሉ እዋን ጀማሩ ናይ መጨረሻ ውሳኔ ክሳብ ዝዋሃብ ናይቲ ቢሮ ጠበቓ ክከራከረሉ ኣለዎ፣
4. ምስ ስርሑ ብዝተትሓሓዘ ብገበን ተኸሲሱ ቤት ፍርዲ ካብ ገበን ነፃ ገይሩ ብፍትሓብሄር ተጠያቒ እንተገይርዎ ናብ ስርሑ ይምለስ እቲ ቢሮ ወይ ወረዳታት ዝክኣለን ደገፍ ይገብራሉ::

ዓንቀፅ 44. ምስ ስራሕ ምትእስሳር ብዘይብሉ ኩነታት ብገበን ዝተኸሰሰ

ዝኾነ መተሓባበሪ ሚሊሻ ብግልፂ ካብተፈለጠ ናይ መተሓባበሪ ሚሊሻ ተግባር ርክብ ብዘይብሉ ጉዳይ ክሲ ቀሪቡሉ እንተኾይኑ:-

1. ብዝምልከቶ ቤ/ፍርዲ ብዋሕስ ተተለቀቒቑ ናብ ስርሑ ዝኣተወ ኣብ ስርሑ ኮይኑ ናይ ዝሰርሓሉ መሃያ ይረክብ፣

የዲስፕሊን እርምጃ ሳይወሰድ የቀረ ኃላፊ ተጠያቂ ይሆናል ::

ስንቀጽ 43 ከስሱ በተሳሰረ ሁኔታ በወንጀል ስለተከሰሰ የሚሊሻ አስተባባሪ

አንድ የሚልሻያ አስተባባሪ የተከሰሰበት የወንጀል ተግባር የፈጸመው በህግ ለተሰጠው ስልጣን ሲተገብር በነበረው ሁኔታ ተገድዶ ከሆነና ቢሮውም ሲያምንበት:-

1. በሚመለከተው ፍርድ ቤት የዋስ መብቱ የተከበረለት ከሆነ በስራው ላይ ሆኖ ደመወዙ ይከፈለዋል ፣
2. የዋስ መብቱ ሳይከበርለት የሚታሰር ከሆነ :-
   ሀ. ለጉዳዩ በፍርድ ቤት የመጨረሻ ውሳኔ እስከሚሰጠው ጊዜ ሙሉ ደመወዙ ይከፈለዋል፣
   ለ. በተከሰሰበት ወንጀል ፍርድ ቤት ጥፋተኛነቱን አረጋግጦ የእስር ውሳኔ ካስተላለፈ ውሳኔው ከተሰጠበት ቀን ጀምሮ ከስራ ይሰናበታል ፣
   ሐ. የተወሰነበት የእስራት ቅጣት ከ3 አመት የማይበልጥ ሆኖ እስራቱ ጨርሶ ከወጣ በኃላ በአንድ ወር ባለው ጊዜ ውስጥ ሲያመለክት ጉዳዩ በቢሮው ታይቶ ወደ ስራው መመለስ ይቻላል፣
3. ክስ ከቀረበበት ጊዜ ጀምሮ ውሳኔ እስከሚሰጥ የቢሮው ጠበቃ ሊከራከርበት ይገባል ፣
4. ከስራው በተያያዘ ወንጀል ተኮሶ ፍርድ ቤት ከወንጀል ነፃ አድርጎ በፍታብሄር ተጠያቂ ካደረገው ወደ ስራው ይመለሳል ቢሮው ወይም ወረዳዎች በተቻላቸው መጠን ድጋፍ ያደርጉለታል::

ስንቀጽ 44 ከስራ ጋር ተያያዥነት በሌለበት ሁኔታ በወንጀል የተከሰሰ የሚሊሻያ አስተባባሪ

ማንኛውም የሚሊሻያ አስተባባሪ በግልጽ ከሚታወቅ የሚሊሻያ ማስተባበር ተግባር ግኑኝነት በሌለበት ጉዳይ ክስ የቀረበበት ከሆነ :-

1. በሚመለከተው ፍርድ ቤት በዋስ ተለቆ ወደ ስራው የተመለሰ በስራው ላይ ሆኖ የሰራበት ደመወዝ ያገኛል ፣

www.abyssinialaw.com

2. ናይ ዋሕስ መሰል ከይተኽበረሉ ተተኣሲሩ ደሞዙ ኣይኽፈሉን ካብ ስራሕ'ውን ይእገድ፤
3. ብዝተኽሰሰሉ ዝበን ብቤት/ፍርዲ ካብ ሽዱሽተ ወርሒ ኣስራት ንላዕሊ ዝተፈረዶ ካብ ስራሕ ይሰናበት፤ ኣብ ኣሰር ንዘሕለፎ ጊዜ'ውን መሃያ ኣይኽፈሉን።

ክፍሊ ሽውዓተ
ብዛዕባ ናይ ብርኪ ዕቤትን ሽልማትን

ዓንቀፅ 45. ብዛዕባ ብርኪ ዕብየት

1. ብርኪ ዕብየት ዝወሃበሉ ዕላማ ናይቲ ቢሮ ውዕኢት ስራሕ ንምምሕያሽ እዩ፤
2. ብምኽያት ቅፅዓት ዲሲፕሊን እንተዘይተኣጊዱ ዝኾነ መተሓባበሪ ምልሻ ንዕብየት ንብርኪ ዕብየት ዝወሃብ እቲ ቢሮ ብዘውዕኦ ዝርዝር መምርሒ ይኽውን

ዓንቀፅ 46. ብዛዕባ ሽልማት

እቲ ቢሮ ዝላዓለ ናይ ስራሕ ኣስተዋፅኦ ዘበርከተ መተሓባበሪ ሚኢሻ ሽልማት ክህብ ይኽኣል። ዝርዝር ኣፈፃፅምኡ እቲ ቢሮ ብዘውዕኦ መምርሒ መሰረት ይኽውን።

ክፍሊ ሾሞንተ
ብዛዕባ ዝተፈላለዩ ኮሚቴታት

ዓንቀፅ 47. ብዛዕባ ዲስፕሊን ኮሚቴ

ክቢድ ናይ ዲስፕሊን ቅፅዓት ዘኽትሉ ጥፍኣታት ናይ ምምርማርን ኣፃሪዩ ንውሳነ ሓሳብ ናይ ምቕራብ ስልጣን ዝተዋህቦ ናይ ዲስፕሊን ኮሚቴ በብደረጀኡ ኣብ ክልልን ወረዳን በዚ ደንቢ'ዚ ተጣይሹ ኣሉ።

ዓንቀፅ 48. ኣወዳድባን ተፀዋዕነትን

1. ናይ ዲስፕሊን ኮሚቴ ኣብ ክልልን ወረዳን ዝቖውም ኮይኑ፦
   ሀ. ኣብ ክልል ዝህሉ ዲስፕሊን ኮሚቴ 5 ኣባላት ዘለዎ ኮይኑ 3 በቲ ሰራሕተኛ ይምረፁ፣ ክልተ በቲ ቢሮ ሓላፊ ይምረፁ
   ለ. ብክልል ዝህሉ ናይ ዲስፕሊን ኮሚቴ ብቢሮ ሓላፊ ዝምደቡ ሓደ ኣካኺን ሓደ ፀሓፊን ይህልዎ

2. የዋስ መብቱ ሳይከበርለት ከታሰረ ደመወዙ ኣይከፈለውም ፤ ከስራም ይታገዳል ፤
3. በተከሰሰበት ወንጀል በፍርድ ቤት ከስድስት ወር በላይ የተፈረደበት ከስራ ይሰናበታል እስርቤት ሆኖ ላላለፈው ጊዜም ደመወዝ ኣይከፈለውም ።

ክፍል ሰባት
ስለጸረጻ ዕድገትና ሽልማት

ስንቀጽ 45 ስለጸረጻ እድገት

1. የደረጃ ዕድገት የሚሰጥበት አለማ የቢሮው የስራ ውጤት ለማሻሻል ነው፤
2. በዲስፕሊን ቅጣት ምክንያት ካልታገደ በቀር ማንኛውም የሚሊሻያ አስተባባሪ ደረጃ እድገት የሚሰጠው ቢሮው በሚያወጣው ዝርዝር መመሪያ ይሆናል ።

ስንቀጽ 46 ስለሽልማት

ቢሮው የላቀ የስራ አስተዋጽኦ ላበረከተ የሚሊሻያ አስተባባሪ ሽልማት መስጠትይችላል ። ዝርዝር አፈጻጸሙ ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ መሰረት ይሆናል ።

ክፍል ስምንት
ስለተሰያዩ ኮሚቴዎች

ስንቀጽ 47 ስለዲስፕሊን ኮሚቴ

ከባድ የዲስፕሊን ቅጣት የሚያስከትሉ ጥፋቶች መመርመር አጣርቶ ለውሳኔ የማቅረብ ስልጠና የተሰጠው የዲስፕሊን ኮሚቴ በክልልና ወረዳ ደረጃ ተቋቁመዋል ።

ስንቀጽ 48 ስደረጃጃትና ተጠሪነት

1. የዲስፕሊን ኮሚቴ በክልልና በወረዳ የሚቋቋም ሆኖ ፦
   ሀ. በክልል የሚኖረው የዲስፕሊን ኮሚቴ 5 አባላት የሚኖሩት ሆኖ 3 በሰራተኛው ይመረጣሉ ሁለት በቢሮ ሓላፊው ይመረጣሉ፤
   ለ. በክልል የሚኖር የዲስፕሊን ኮሚቴ በቢሮ ሓላፊው የሚመደብ አንድ ሰብሳቢና አንድ ጸሓፊ ይኖሩታል ፤

www.abyssinialaw.com

ሐ. አብ ወረዳ ዝቕማ ዲስፕሊን ኮሚቴታት ሕድ ሕዲኤን ሰለስተ አባላት እንትህልወን ሓደ አባል ብወረዳ ፀጥታን ጉዳያት ምምሕዳርን ሓላፊ ዝሕረይን ክልተ አባላት ድማ ብሰራሕተኛታት ዝምረው ኾይናም ሓደ ሓደ ጠርናፊ ይህልወን

2. እቲ ኮሚቴ አብ ደቂ አንስትዮ ዘለም ክባቢ እንተነአሰ ሓንቲ ናይ ደቂ/አንስትዮ ተመኪሉት አባል ክህልም ይግበር

3. ናይቲ ኮሚቴ ተወዋዕነት አብ ወረዳ ዝቕማ ኮሚቴ ንሓላፊ ወረዳ ፀጥታን ጉዳያት ምምሕዳርን አብ ቢሮ ዝቑውም ኮሚቴ ድማ ንሓላፊ ቢሮ ፀጥታ ጉዳያት ምምሕዳርን ይኸውን

4. ናይቲ ኮሚቴ ናይ ስራሕ ዘመን ክልተ ዓመት ይኸውን

ዓንቀፅ 49. ናይ ክልል ቢሮ ዲስፕሊን ኮሚቴ ስልጣንን ሓላፍነትን

1. ናይ ክልል ቢሮ ዲስፕሊን ኮሚቴ ስልጣንን ሓላፍነትን፡-

ሀ. መምርሒ ሓለፍቲ ብኽቢድ ናይ ዲስፕሊን ጥፍኣት ፈፂሞም ተባሂሉ እንትኽሰሱ አፃርዩ ንውሳነ ሓሳብ ናብ ቢሮ ሓላፊ የቕርብ፤

ለ. አብ ክልል ቤት ፅሕፈት ዝሰርሑ ሰራሕተኛታት ክቢድ ናይ ዲስፕሊን ጥፍኣት እንትፍፅሙ አፃርዩ ምስ ውሳነ ሓሳብ ናብ ቢሮ ሓላፊ የቕርብ

ሐ. አብዚ ደንቢ ንዝተጠቕሱ ክቢድ ናይ ቕፅዓት ዓይነታት ዘቕፅዕ ጥፍኣት ዝፈፀሙ ዞባ መተሓባበርቲ ሚሊሻ ጉዳዮም አፃርዩ ናይ ውሳነ ሓሳብ ንቢሮ ሓላፊ የቕርብ፤

2. ናይ ወረዳ ዲስፕሊን ኮሚቴ ስልጣንን ሓላፍነትን

ሀ. አብዚ ደንቢ አንቀፅ 35 ካብ ሀ ክሳብ ሐ ዝተጠቕሱ ክቢድ ናይ ቕፅዓት ዓይነታት ሪኡ አፃርዩ ናይ ውሳነ ሓሳብ ንወረዳ ፀጥታን ጉዳያት ምምሕዳር ሓላፊ የቕርብ

ለ. ካልኦት ክብድቲ ናይ ቕፅዓት ዓይነታት በቲ ወረዳ ሓላፊ ዘይፍፀሙ ናብ ክልል ይለድድ፤

ሐ. በወረዳ የሚቋቋሙ የዲስፕሊን ኮሚቴዎች አያንዳንዳቸው ሰባት አባላት ሲኖራቸው አንድ አባል በወረዳው የጸጥታ ጉዳይ ሓላፊ የሚመረጥ ሁለቱ አባሎች ደግሞ በሰራተኞች የሚመረጡ ሆኖው አንድ ለብላቢ ይኖራቸዋል ።

2. ኮሚቴው ሴቶች ባለብት ክባቢ ቢያንስ አንዲት የሴት ተወካይ አባል እንድትኖረው ይደረጋል ፤

3. በወረዳ የተቋቋመ የዲስፕሊን ኮሚቴ ተጠሪነቱ ለወረዳው ጸጥታና አስተዳደር ጉዳዮች ሓላፊ በቢሮው የሚቋቋም ኮሚቴ ደግሞ ለጸጥታና አስተዳደር ጉዳዮች ሓላፊ ይሆናል ፤

4. የኮሚቴው የስራ ዘመን ሁለት አመት ይሆናል ።

አንቀጽ 49 የክልል ቢሮ ዲስፕሊን ኮሚቴ ስልጣንና ሓላፊነት

1. የክልል ቢሮ ዲስፕሊን ኮሚቴ ስልጣንና ሓላፊነት

ሀ. የመምሪያ ሓላፊዎች ክባድ የዲስፕሊን ጥፋት ፈጽመዋል ተብለው ሲከሰሱ ጉዳዩን አጣርቶ ለውሳኔ ሃሳብ ለቢሮው ሃላፊ ያቀርባል ፤

ለ. በክልል ጽሕፈት ቤት የሚሰሩ ሰራተኞች ክባድ የዲስፕሊን ጥፋት ሲፈጽሙ ከውሳኔ ሓሳብ ጋር ወደ ቢሮ ሓላፊ ያቀርባል ፤

ሐ. በዚህ ደንብ ለተጠቀሱት ክባድ የቅጣት አይነቶች የሚያስቀጣ ጥፋት የፈጸሙ የዞን የሚሊሻ አስተባባሪዎች ጉዳያቸው አጣርቶ ለውሳኔ ሃሳብ ለቢሮ ሃላፊ ያቀርባል ፤

2. የወረዳ ዲስፕሊን ኮሚቴ ስልጣንና ሓላፊነት

ሀ. በዚህ ደንብ አንቀጽ 35 ከ"ሠ" እስከ "ረ" የተጠቀሱ ክባድ የቅጣት አይነቶች አይቶና አጣርቶ የውሳኔ ሃሳብ ለወረዳ ጸጥታና አስተዳደር ጉዳዮች ሃላፊ ያቀርባል ፤

ለ. ሌሎች ክባድ የቅጣት ዓይነቶች በወረዳው ሃላፊ የማይወሰኑ ወደ ክልል ይልካል ።

www.abyssinialaw.com

ዓንቀፅ 50. ብዛዕባ ቁፃርን ዕቤትን ኮሚቴ

1. ናይ መተሓባበርቲ ምልሻ ቁፃርን ዕብየትን መርሚሩ በብደረጅኡ ንዘለዉ ሓለፍቲ ናይ ውሳኔ ሓሳብ ዘቕርብ ናይ ቁፃርን ዕብየትን ኮሚቴ ብደረጃ ክልልን ወረዳን በዚ ደንቢ እዙይ ተጣይሹ ኣሉ፤
2. እቲ ኮሚቴ ተፀዋዕነቱ በብደረጅኡ ንዘለዉ ሓለፍቲ እዩ፤

ዓንቀፅ 51. ብዛዕባ ናይ ቁፃርን ዕቤትን ኮሚቴ ኣባላት

1. ናይ ቁፃርን ዕቤትን ኮሚቴ ዝምረፁ ኣባላት ብስነ ምግባሮም ብፍትሓውነቶም ብስራሕ ኣፈፃፅማ ብችዓቶም ዝተመስገኑ ኮይኖም ኣብቲ ቢሮ ውሽጢ ካብ 2 ዓመት ንላዕሊ ዘገልግሉ ክኾኑ ኣለዎም፤
2. ናይ ቁፃርን ዕቤትን ኮሚቴ ኣባላት፡-
   ሀ. ቢሮ ሓላፊ ዝውክሎም ሓደ ኣካብን ሓደ ኣባልን፤
   ለ. ካብቲ መተሓባበሪ ሚሊሻ ዝተወከሉ ሰለስተ ሰብ፤
   ሐ. ናይቲ ሰራሕተኛ ዝኾብየሱ ክፍሊ ሓላፊ፤
   መ. ሰራሕተኛ ምምሕዳር ሓላፊ እዮ
3. እቲ ኮሚቴ ካብ ኣባላቱ ሓደ ፀሓፊ ይመርፅ፤
4. እቲ ቢሮ ሓላፊ ይኹን እቶም ምልሻ መተሓባበርቲ ዕብየት ኮሚቴ ኣባላት ክመርፁ ከለዉ ደቂ ኣንስትዮ ክሳትፉ ኣለዎም፤
5. ናይቲ ዕቤት ኮሚቴ ናይ ስራሕ ዘመን ክልተ ዓመት ይኸውን፤

ዓንቀፅ 52. ስልጣንን ሓላፍነትን ቁፃርን ዕቤትን ኮሚቴ

1. ናይ ተወዳደርቲ ምዝገባ ብዝወፅእ ማስታወቅያ መሰረት ብትኽክልን ብዝተማለአ ኩነታት እቲ ምዝገባ ምትግባሩ የረጋግፅ፤
2. ናይ ተወዳደርቲ መረዳእታን ናይ ስራሕ ልምዱ ትክክለኛነት ይምርምር፤
3. ንደረጃ ዝቐረቡ ተወዳደርቲ ቡቲ መመዘኒ መሰረት ኣወዳዲሩ ብደረጃ የቕምጥ ዝርዝር ነጥቢ ኣዋህባ ብሙምርሒ ክውሰን ይገብር፤
4. ዝሓሸ ነጥቢ ንዘምፅኡ ተወዳዳርቲ ብምምራፅ

ስንቀጽ 50 ስለቅጥርና እድገት ኮሚቴ

1. የሚሊሻያ ኣስተባባሪዎች ቅጥርና ዕድገት መርምሮ በየደረጃው ላሉ ሃላፊዎች የውሳኔ ሃሳብ የሚያቀርብ የቅጥርና እድገት ኮሚቴ በክልልና ወረዳ ደረጃ በዚህ ደንብ ተቋቁመዋል ፤
2. የኮሚቴው ተጠሪነት በየደረጃው ላሉ ሃላፊዎች ነው።

ስንቀጽ 51 ስለቅጥር እድገት ኮሚቴ ስባሎች

1. የቅጥር እድገት ኮሚቴ አባላት የሚመረጡት በስነ ምግባራቸው በሃላፊነታቸ በስራ አፈጻጸም ብቃታቸው የተመሰገኑ ሆኖው በቢሮው ውስጥ ከሁለት ዓመት በላይ ያገለገሉ መሆን አለባቸው፤
2. የቅጥርና ዕድገት ኮሚቴ አባሎች
   ሀ. ቢሮ ሃላፊው የሚወክላቸው አንድ ሰብሳቢና አባል ፤
   ለ. ከሚሊሻያ አስተባባሪው የሚወክሉ ሶስት ሰዎች፣
   ሐ. ሰራተኛው ከሚያድግበት ክፍል ሓላፊ ፤
   መ. የሰራተኛ አስተዳደር ሃላፊ ናቸው
3. ኮሚቴው ከአባሎቹ አንድ ጸሓፊ ይመርጣል ፤
4. ቢሮ ሃላፊው ይሁን የሚልሻያ አስተባባሪዎች የእድገት ኮሚቴ አባሎች ሲመርጡ ሴቶች ማሳተፍ አለባቸው ፤
5. የእድገት ኮሚቴው የስራ ዘመን ሁለት አመት ይሆናል ::

ስንቀጽ 52 የቅጥርና እድገት ኮሚቴ ስልጣንና ተግባር

1. ለተወዳዳሪዎች ምዝገባ በሚወጣው ማስታወቂያ መሰረት በትክክልና በተማላ ሁኔታ ምዝገባው መከናወኑ ያረጋግጣል ፤
2. የተወዳዳሪዎች ማስረጃ የስራ ልምድ ትክክለኛነት ይመረምራል ፤
3. ለደረጃ እድገት የሚቀርቡ ተወዳደሪዎች በመመዘኛው መሰረት አወዳድሮ በደረጃ ያስቀምጣል የነጥብ አሰጣጥ ዝርዝር በመመሪያ እንዲወሰን ያደርጋል ፤
4. የተሻለ ውጤት ያመጡ ተወዳዳሪዎች በመምረጥ

www.abyssinialaw.com

ምስ ውሳነ ሓሳብ ናብ ቢሮ ሓላፊ የቅርብ፣

5. ንደረጃ ዕቤት እቲ ኮሚቴ ናይ ምዕራይ ስራሕ አድላይ ኮይኑ እንተረኺቡዎ ንዝኾነ ናይ መተሓባበሪ ሚሊሻ ስራሕ ክፍልታት ከዘራርብ ይክእል፣

ዓንቀፅ 53. ብዛዕባ ቁፃርን ዕቤትን ኮሚቴ ናይ ኣሰራርሓ ስነ ስርዓት

ናይቲ ኮሚቴ ናይ ኣሰራርሓ ስነ ስርዓት ከምዝስዕብ ይኸውን

1. ኣብ ዝኾነ ኣኼባ ካብ ኣባላቱ ኣብ 2/3 ንላዕሊ እንትርከብ ምልኣተ ጉባኤ ይህልው፣
2. ዝኾነ ጉዳይ ኣብቲ ኣኼባ ብዝተረኽቡ ኣባላት 50+1ን ንላዕሊን ድምፂ ይውሰን፣
3. ናይ ኮሚቴ ኣባላት ድምፂ ማዕረ ተኪይኑ ናይቲ ኮሚቴ ኣካቢ ዘለዎ ውገን ውሳኔ ናይቲ ኮሚቴ ውሳኔ ይኸውን፣
4. እቲ ኮሚቴ 50+1ን ንላዕሊን ድምፂ ኣብ ዝወሰነሉ ጊዜ ኩሉ ናይቲ ውሑድ ድምፂ ሓሳባት ምስ ምክንያቱ ኣብቲ ናይ ኣኼባ ቃል ጉባኤ ክምዝገብ ኣለዎ፣
5. እቲ ኮሚቴ ኣድላይ ኮይኑ እንትረክቦ ናይ ባዕሉ ናይ ስነ ስርዓት ኣፈፃፅማ መምርሒ የውዕእ፣

ዓንቀፅ 54. ብዛዕባ ቅሬታ ኮሚቴ

1. ኣብቲ ቢሮ በብደረጀኡ ንዝህልዉ ክፍቲ ናይ ስራሕ ቦታታት ናይ መተሓባበርቲ ምልሻ ቅሬታታት ዘፃርይ ቅሬታ ኮሚቴ ብደረጃ ክልልን ወረዳን በዚ ደንቢ ተጣይሹ ኣሎ።
2. ኣብ ክልል ዝህሉ ቅሬታ ኮሚቴ ኣብቲ ክልል ዝሰርሑ መተሓባባርቲ ምልሻ ምደባን ዕብየትን ኣመልኪቶም ዘቕርብሉ ቅሬታ መርሚሩ ንሓላፊ ቢሮ ውሳነ ሓሳብ የቕርብ፤ ኣብ ወረዳ ዘሎ ቅሬታ ኮሚቴ ድማ ኣብ ወረደኡ ዘለዉ መተሓባበርቲ ምልሻ ወይ ድጋፍ ወሃብቲ ምደባን ዕብየትን ኣመልኪቱ ዘቕርብሉ ቅሬታ መርሚሩ ናይ ውሳነ ሓሳብ ንወረዳ ሓላፊ የቕርብ
3. ኣብ ክልል ዘሎ ቅሬታ ኮሚቴ ተፀዋዕነቱ ንሓላፊ ቢሮ እዩ። ኣብ ወረዳ ዝህሉ ቅሬታ ኮሚቴ ንወረዳ ሓላፊ ይኸውን።

ከውሳኔ ሃሳብ ጋር ለቢሮው ሃላፊ ያቀርባል ፣

5. ለደረጃ እድገት ኮሚቴው የመምረጥ ስራ አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው ለማንኛውም የሚሊሽያ አስተባባሪ የስራ ክፍሎች ማነጋገር ይችላል ።

ስንቀጽ 53 ስለ ቅጥርና እድገት ኮሚቴ የአሰራር ስነ ስርዓት

የኮሚቴው የአሰራር ስነ ስርአት እንደሚከተለው ይሆናል ፦-

1. በማንኛውም ሰብሰባ ከአባሎቹ ከ2/3 በላይ ሲገኝ ምልአተ ጉባኤ ይሆናል ፣
2. ማንኛውም ጉዳይ በስብሰባው በተገኙት አባሎች ከ50+1 በላይ ድምጽ ይወሰናል ፣
3. የኮሚቴው አባሎች ድምጽ እኩል ከሆነ የኮሚቴው ሰብሳቢ ያለው ወገን ውሳኔ የኮሚቴው ውሳኔ ይሆናል ፣
4. ኮሚቴው በ50+1 በላይ ድምጽ በሚወሰንበት ጊዜ ሁሉ የአነስተኛው ድምጽ ሃሳብ ከነ ምክንያቱ በስብሰባው ቃለ ጉባኤ መመዝገብ አለበት ፣
5. ኮሚቴው አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው የራሱ የአፈጻጸም መመሪያ ስነ ስርአት ያወጣል ።

ስንቀጽ 54 ስለ ቅሬታ ኮሚቴ

1. በቢሮው በየደረጃው ለሚኖሩ ክፍት የስራ ቦታዎች የሚሊሽያ አስተባባሪዎች ቅሬታ የሚያጣራ ኮሚቴ ፣ በክልልና በወረዳ ደረጃ በዚህ ደንብ ተቋቁሟል ፣
2. ክልል በሚሰሩ የሚልሽያ አስተባባሪዎች ምደባና እድገት አስመልክተው የሚቀርቡለት ቅሬታ መርምሮ ለቢሮ ሓላፊ የውሳኔ ሃሳብ ያቀርባል በወረዳ ያለው ቅሬታ ኮሚቴ ደግሞ በወረዳ ያሉት የሚሊሽያ አስተባባሪዎች ምደባና እድገት አስመልክቶ የሚቀርብለት ቅሬታ መርምሮ የውሳኔ ሃሳብ ለወረዳ ሃላፊ ያቀርባል ፣
3. በክልል ያለው ቅሬታ ኮሚቴ ተጠሪነት ለቢሮ ሃላፊ ነው በወረዳ ያለው ቅሬታ ኮሚቴ ደግሞ ተጠሪነቱ ለወረዳው ሃላፊ ይሆናል ።

www.abyssinialaw.com

በዚ ደንቢ ቁፅሪ ዓንቀፅ 21/1/ ዝመሓደሩ መተሓባበርቲ ሚሊሻን ብርኪ ስራሕን እርከን መሃያን መግለፂ

ብርኪ ስራሕ	እ ር ከ ን መ ሃ ያ										
ዓይነብ ስራሕ	መበገሲ መሃያ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	ማርያ
ሓላፊ መምርሒ	2535	2645	2760	2885	3010	3145	3285	3430	3575	3720	3865
ፍ/ ሓላፊ ክፍሊ	2000	2075	2150	2225	2325	2425	2535	2645	2760	2885	3010
ኤክስፐርት ብርኪ II	1565	1635	1707	1780	1853	1926	2000	2075	2150	2225	2325
ዋልታ ሞያ ብርኪ I	1435	1500	1565	1635	1707	1780	1853	1926	2000	2075	2150
ወረዳ ማእኸላይ ኤክስፐርት ምልመላ ፡ ስልጠናን ምምሕዳርን	1435	1500	1565	1635	1707	1780	1853	1926	2000	2075	2150
ወረዳ ማእኸላይ ኤክስፐርት ጉዳይ ፀጥታን ቁፅፅር ዕጥቅን	1435	1500	1565	1635	1707	1780	1853	1926	2000	2075	2150
መኸዘን ሰራሕተኛ	1226	1286	1346	1413	1480	1550	1620	1692	1764	1837	1910
ወረዳ ዕጥቂ ፅገናን መኸዘንን	1040	1092	1145	1200	1255	1310	1370	1435	1500	1565	1635
ወረዳ ዕጡቕ ሓይሊ ሰብ ሰራሕተኛ / ፐርሶኔል/	760	805	850	895	942	990	1040	1092	1145	1200	1255
ሸፌር	655	680	700	720	740	760	780	800	820	840	860
ኦፕሬተር	655	680	700	720	740	760	780	800	820	840	860
ዋርድያ	575	590	605	620	635	650	665	680	695	710	725

www.abyssinialaw.com

ክፍሊ ትሽዓተ

ዝተፈላለዩ ድንጋጌታት

ዓንቀፅ 55. መምርሒ ብዛዕባ ምውፃእ

ኣድላይ ኮይኑ እንትርከብ እቲ ቢሮ ነዚ ደንቢ ንምፍፃም ዝኽእል መምርሒ ክውፅእ ይኽእል፤

ዓንቀፅ 56. ተፈፃምነት ዘይብሉም ሕግታት

1. ቅድሚ ሕዚ በቲ ዝፀንሐ ደንቢ ተታሒዞም ዝፀንሑ ጉዳያት በቲ ዝፀንሐ ደንቢ ዕልባት ክረኽቡ ይግበር፤
2. ኣብዚ ደንቢ ንዝተሸፈኑ ጉዳያት ዝምልከት ነዚ ደንቢ ዝፃረር ዝኾነ ደንቢ፣ ልምዲ ወይ ኣሰራርሓ ተፈፃምነት የብሉን።

ዓንቀፅ 57. እዚ ደንቢ ዝፀንዓሉ ጊዜ

እዚ ደንቢ ካብ መስከረም 15/2000 ዓ/ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን።

ፀጋይ በርሀ

ርእሰ ምምሕዳር ብሄራዊ
ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

ክፍሊ ዘጠኝ

የተሰያዩ ድንጋጌዎች

ስንቀጽ 55. መመሪያ ስሰጣጡት

አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ቢሮው ይህን ደንብ ማስፈጸም የሚችል መመሪያ ሊያወጣ ይችላል ::

ስንቀጽ 56 ተፈጻሚነት የማይኖራቸው ሕገች

1. ከአሁኑ ቀደም በነበረው ደንብ ተይዘው የቆዩ ጉዳዮች በቆየው ደንብ ዕልባት /ውሳኔ / እንዲያገኙ ይደረጋል ፤
2. በዚህ ደንብ የተሸፈኑ ጉዳዮች በሚመለከት ለዚህ ደንብ የሚጻረር ማንኛውም ደንብ ፤ ልምድ ወይም አሰራር ተፈጻሚነት አይኖርውም ::

ስንቀጽ 57 ይህ ደንብ የሚጸናበት ጊዜ

ይህ ደንብ ከመስከረም 15/2000 ዓ/ም ጀምሮ የጸና ይሆናል።

ፀጋይ በርሀ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስት ርእሰ መስተዳደር

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 16 ዓመት ቁ.2
መቐለ 15 ታሕሳስ 2000 ዓ/ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

16ኛ ዓመት ቁ.2
መቐለ ታህሣሥ 15/2000 ዓ/ም

ደንቢ ቁፀሬ 48/2000 ዓ.ም

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የገጠር መሬት ልስተዳደርና ለጠቃቀም ተሻሽሉ የወጣ ደንብ

የኢትዮጵያ ፌደራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ መንግስት የገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም አዋጅ ቁጥር 456/1997 ዓ.ም አንቀጽ 17 ንኡስ አንቀጽ 1 መሰረት ወጥቶ የነበረዉ የትግራይ የገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም አዋጅ ቁጥር 97/1998 ዓ.ም በአዋጅ ቁጥር 136/2000 ዓ.ም ስለተሻሻለ እና ይህ የተሻሻለው አዋጅ ተግባራዊ የሚሆንበት ዝርዝር ደንብ ማውጣት አስፈላጊ ሆኖ ስለተገኘ፣

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የሥራ አስፈጻሚ ምክር ቤት ተሻሽሉ በወጣው ህገ-መንግስት አንቀጽ 56 ንኡስ አንቀጽ 7 እና ተሻሽሉ በወጣው የትግራይ የገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም አዋጅ ቁጥር 136/2000 ዓ.ም አንቀጽ 31 ንኡስ አንቀጽ 1 መሰረት በተሰጠው ሥልጣን የሚከተለው ደንብ አውጥቷል።

ደንቢ ቀፀሪ 48/2000 ዓ.ም

ተመሓይሹ ዝወፀ ደንቢ ምምሕዳርን ኣጠቓቕማን መሬት ገጠር ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

ምምሕዳርን ኣጠቓቕማን መሬት ገጠር መንግስቲ ፈደራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ኢትዮጵያ ኣዋጅ ቁፀሪ 456/1997 ዓ.ም ዓንቀፅ 17 ንኡስ ዓንቀፅ 1 መሰረት ወኒኡ ዝነበረ ኣዋጅ ቁፀሪ 97/1998 ዓ.ም ምምሕዳርን ኣጠቓቕማን መሬት ገጠር ትግራይ ብኣዋጅ ቁፀሪ 136/2000 ዓ.ም ስለዝተመሓየሸን እዚ ዝተመሓየሸ ኣዋጅ ተግባራዊ ዝኽነሉ ዝርዝር ደንቢ ምውፃእ ኣድላዩ ኮይኑ ስለዝተረኸበ፣

ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ተመሓይሹ ብዝወፀ ሕገ-መንግስቲ ዓንቀፅ 56 ንኡስ ዓንቀፅ 7 ን ተመሓይሹ ዝወፀ ምምሕዳርን ኣጠቓቕማን መሬት ገጠር ትግራይ ኣዋጅ ቁፀሪ 136/2000 ዓ.ም ዓንቀፅ 31 ንኡስ ዓንቀፅ 1 መሰረት ብዝተውሃቦ ስልጣን ዝስዕብ ደንቢ ኣውፅኡ ኣሉ።

ናይ ሓደ ዋጋ ያንዱ ዋጋ	ብር 6.10

ነጋሪት ጋዜጣ ቹ.ፓ.ሳ ነጋሪት ጋዜጣ ፓ.ሳ.ቁ	291

www.abyssinialaw.com

ክፍሊ ሓደ

ዓንቀፅ 1

ሓጺር ርእሲ

እዚ ደንቢ "ተመሓይሹ ዝወፀ ምምሕዳርን ኣጠቓቕማን መሬት ገጠር ትግራይ ደንቢ ቁፅሪ 48/2000 ዓ.ም" ተባሂሉ ክጥቀስ ይኽእል።

ዓንቀፅ 2

ትርጉም

ኣብዚ ደንቢ ውሽጢ፦

1. "ኣባል ሰራዊት መከላኸሊ ሃገር" ማለት ኣብ ሚኒስቴር መከላኸሊ ሃገር ኣባል ኮይኑ ኣብ ምስራሕ ዝርከብ ወትሃደር'ዩ፤
2. "ኣባላት ፖሊስ" ማለት ኣብ ፌደራልን ክልል ትግራይን ኣብ ዝተፈላለዩ መደባት ስራሕ ኣቲ ኮሚሽንን ኣብ ቤት ህንፀት ዝሰርሑ ፖሊሳት ዘካተተ'ዩ፤
3. "ስውእ" ብሚኒስተር መከላኸሊ ሃገር ስውኡ ምኽኑ ዝተረጋገፀን ከምኡ'ውን ኣብ ዕጥቃዊ ቃልሲ ህዝቢ ትግራይን ብድሕሪኡ'ውን ኣብ ዝተፈላለየ ዓውደ ግንባር ሃገራዊ ግቡኡ ኣብ ምፍፃም ዝተሰውአ ምኽኑ ብክልል መንግስቲ ዝረጋገፀሉን'ዩ፤
4. "ጉዱኣ ኣካል ኮናት" ማለት ኣብ ዝሓለፈ ቃልሲ ህዝቢ ትግራይ ይኹን ዳሓር'ውን ኣባል ሰራዊት መከላኸሊ ሃገር ኮይኑ ኣብ ዝተፈላለዩ ግንባራት ዓውደ ኮናት መጥዳኢቲ ኣካል ዝበፅሑን መሰል ጡረታ/ቦርድ ዝተሰወሉን ይኹን ዘይተሓለወሉ ጉድኣ ኣካል'ዩ፤
5. "ጣብያኡ ዝሰቓቐ" ማለት ትሕዝቶ መሬቱ ካብ ዝርከበሉ ጣብያ ክልተ ዓመት ወይ ልዕሊኡ ስድርኡ ሒዙ ወይ በይኑ ጣብያኡ ንዲፉ ዝኸደ'ዩ፤
6. "ማዓድን" ማለት ኣጠቓቕማ ማዕድን ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ ዝሃቦ ትርጉም ሕሉው ኮይኑ ንዝተፈላለየ ህንፀታት ዝውዕሉ ብናይ ሰባት ፃዕሪ ዝፈርዩ ከም ሑፃ፣ እምኒ፣ ኖራ ፣ ብሉኬት፣ ጡብ ፣ ፀፀር ፣ ሓመድን ዝመሳሰሉን ከምኡ'ውን ናይ ተፈጥሮ ማዕድናት ማለት እዩ፤

ክፍል ስንድ

ስንቀጽ 1

ስሞር ርእስ

ይህ ደንብ "የትግራይ የገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም ተሻሽሎ የወጣ ደንብ ቁጥር 48/2000 ዓ.ም" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

ስንቀጽ 2

ትርጉም

በዚህ ደንብ ውስጥ፦

1. "የመከላከያ ሰራዊት አባል" ማለት በሃገር መከላከያ ሚኒስቴር አባል ሆኖ በመስራት ላይ የሚገኝ ወታደር" ነው፤
2. "የፖሊስ አባል" ማለት በፌደራልና በትግራይ ክልል በፖሊስ ኮሚሽን ሥር በተለያዩ የሥራ ምድብ እና በማረሚያ ቤት የሚሰሩ ፖሊሶችን ያካተተ ነው፤
3. "የተሰዋ" ማለት በአገር መከላከያ ሚኒስቴር የተሰዋ መሆኑ የተረጋገጠ እና እንዲሁም በትግራይ ህዝብ የትጥቅ ትግልና ከዚያ በኃላም አገራዊ ግዴታው በመፈጸም ላይ የተሰዋ መሆኑ በክልል መንግሥት የሚረጋገጥለት ነው፤
4. "የጦር አካል ጉዳተኛ" ማለት ባለፈው የትግራይ ህዝብ ትግል ይሁን ከዚያ በኃላም የአገር መከላከያ ሰራዊት አባል ሆኖ በተለያዩ የጦርነት ግንባሮች የአካል ጉዳት የደረሰበትና የጡረታ/ቦርድ መብቱ የተጠበቀለትም ሆኖ ያልተጠበቀለት የአካል ጉዳተኛ ነው፤
5. "ቀበሌውን የለቀቀ" ማለት የመሬት ይዞታው ከሚገኝበት ቀበሌ ለሁለት ዓመት ወይም ከዚያ በላይ ቤተሰቡን ይዞ ወይም ለብቻው ቀበሌውን ትቶ የሄደ ሰው ነው፤
6. "ማአድን" ማለት የማአድን አጠቃቀም ለመወሰን የወጣ አዋጅ የሰጠው ትርጉም እንደተጠበቀ ሆኖ በተለያዩ ህንፃዎች የሚውል በሰው ጉልበት የሚወጡ እንደ አሸዋ፣ ድንጋይ፣ ኖራ፣ ሸክላ፣ ጠጠር ፣ አፈርና የመሳሰሉትን እንዲሁም የተፈጥሮ ማእድናት ማለት ነው፤

www.abyssinialaw.com

7. "ፍቓድ" ምስ ምምሕዳርን ኣጠቓቕማን መሬት ገጠር ምትእስሳር ዘለዎም ማዓድናት ኣልሚዕኻ ንምጥቃም ዝውሃብ ፍቓድ'ዩ፤
8. "ኣዋጅ" ማለት ምምሕዳርን ኣጠቓቕማን መሬት ገጠር ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ተመሓይሹ ዝወፅእ ኣዋጅ ቁፅሪ 136/2000 ዓ.ም እዩ፤
9. ኮሚቴ ማለት ብመሰረት እቲ ኣዋጅ ዓንቀፅ 2 ንኡስ ዓንቀፅ 9 ምምሕዳርን ኣጠቓቕማን መሬት ገጠር ንምፍፃም ዝተጣየሸ፦
   ሀ. ኮሚቴ ቁሽት ምምሕዳር መሬት፤
   ለ. ኮሚቴ ጣብያ ምምሕዳር መሬት፤
   ሐ. ኮሚቴ ጣብያ ዳይነት መሬትን እዩም።
10. "ዕቀባ ሓመድን ማይን" ማለት ሃፍቲ ተፈጥሮ ብኣግባቡን ብቐጠባን ንምጥቃም ኣብ ልዕሊ መሬት ዝኾየዱ ክንክን ሃፍቲ ተፈጥሮን ናይ ዕቀባ ስራሕትን እዮም፤
11. "ክፍሊ ምዝገባ ውዕልን መረዳኢታን " ማለት ምዝገባ ውዕልን መረዳኢታን ዝኾየደሉ በብብርኩ ዝርከብ መንግስታዊ ቤት ዕዮ'ዩ፤
12. "ገደና" ማለት ድሕሪ ገፀ ዝርከብ መሬት ኮይኑ እንሰላ ዝኣትዋሉን ጠጠው ዝብላሉን ኣካል መጠሻ ታገይሩ ዝውሰድ'ዩ።

ዓንቀፅ 3
ኣገባብያ ፃታ

ኣብዚ ደንቢ ብተባዕታይ ፆታ ዝተገለፁ ኩሉ ንኣንስታይ ፆታ'ውን ዘካትት'ዩ።

ዓንቀፅ 4
ዝልን ተፈፃምነት

1. ድንጋገታት እዚ ደንቢ ኣብ ክልል ትግራይ ኣብ ዝርከብ ዝኾነ መሬት ገጠር ጥራሕ ተፈፃሚ ይኸውን፤
2. ብመሰረት እቲ ኣዋጅ ዓንቀፅ 12 ንኡስ ዓንቀፅ /4/ ብምስፋሕ ከተማታት ትሕዝቶ መሬቶም ናብ ክልል ከተማ ዝኣተዎም ሓረስቶት ክሳብ ካሕላ ዝኾፈሉም ኣብ ዝሀሉ እዋን ድንጋገታት እዚ ደንቢ ተፈፃምነት ይህልዎም።

7. "ፈቃድ" ማለት ከገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም ትስስር ያላቸውን ማአድኖች በማልማት ለመጠቀም የሚሰጥ ፈቃድ ነው፤
8. "አዋጅ" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የተሻሻለ የገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም አዋጅ ቁጥር 136/2000 ዓ.ም ነው፤
9. "ኮሚቴ" ማለት በአዋጅ አንቀጽ 2 ንኡስ አንቀጽ /9/ መሰረት የገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም ለመፈጸም የተቋቋመ፦
   ሀ. የጎጥ የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ፤
   ለ. የቀበሌ የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ፤
   ሐ. የቀበሌ የመሬት ዳኝነት ኮሚቴ ናቸው።
10. "የውኃና አፈር ጥበቃ" ማለት የተፈጥሮ ሃብት በአግባቡና በቁጠባ ለመጠቀም በመሬት ላይ የሚካሄዱ የተፈጥሮ ሃብት እንክብካቤና የጥበቃ ሥራዎች ናቸው፤
11. "የውልና ማስረጃ ምዝገባ ክፍል" ማለት የውልና ማስረጃ ምዝገባ የሚካሄድበት በየደረጃው የሚገኝ መንግስታዊ መስሪያቤት ነው፤
12. "ጉር" ማለት ከመኖርያ ቤት በኃላ የሚገኝ መሬት ሆኖ እንስሳት የሚገቡበትና የሚቆሙበት የጎጆ መውጫ አካል ተደርጎ የሚወሰድ ነው።

አንቀጽ 3
የፆታ አገላለጽ

በዚህ ደንብ በወንዱ ፆታ የተገለጸው ሁሉ የሴትንም ጾታ ያካትታል ።

አንቀጽ 4
የተፈጻሚነት ወሰን

1. የዚህ ደንብ ድንጋጌዎች በትግራይ ክልል በሚገኝ ማንኛውም የገጠር መሬት ብቻ ተፈፃሚዎች ይሆናሉ፤
2. በአዋጅ አንቀጽ 12 ንኡስ አንቀጽ /4/ መሰረት በከተሞች መስፋት የገጠር ይዞታ መሬታቸው ወደ ከተማ ክልል የገባባቸው አርሶ አደሮች ካሳ እስከሚከፈላቸው ድረስ ባለው ጊዜ የዚህ ደንብ ድንጋጌዎች ተፈጻሚነት ይኖራቸዋል።

www.abyssinialaw.com

ክፍሊ ክሲተ

ብዛዕባ ኮሚቴ ጣቢያን ቁሽትን

ዓንቀፅ 5

ምጥያሽ

ምምሕዳርን ኣጠቓቕማን መሬት ገጠር ንምፍፃም፡-

ሀ. ካብ 5-7 ኣባላት ዘለዎ ኮሚቴ ጣቢያ ምምሕዳር መሬት፣

ለ. 3 ቀወምትን 2 ተጠባቒትን 5 ኣባላት ዘለዎ ኮሚቴ ጣብያ ዳይነት መሬት ፣

ሐ. 5 ኣባላት ዘለዎ ኮሚቴ ቁሽት ምምሕዳር መሬት ድሕሪ ሐዚ ኮሚቴ እናተብሃሉ ዝፅውዑ በዚ ደንቢ ተጣይሾም ኣለዉ ::

ዓንቀፅ 6

ተዋፅኦ ዕድ ዕድ ኮሚቴ

1. ኣካቢ ኮሚቴ ጣቢያ ምምሕዳር መሬት ብደረጃ ኣቦ መንበር ጣቢያ ዝርእ ካብ ቤት ምኽሪ ጣብያ ዝውከል ይኸውን፣
2. ኣብ ኮሚቴታት ቁሽትን ጣብያን ምምሕዳር መሬት እንተውሓደ 2 ደቂ ኣንስትዮ ይኾና፣
3. ኣብ ኮሚቴ ጣብያ ዳይነት መሬት እንተወሓደ ሓንቲ ዓል ኣንስተይቲ ትኸውን፣
4. ካብ ኮሚቴታት ቁሽት ምምሕዳር መሬትን ጣብያ ዳይነትን ባዕሉም ዝመርፅምም ሓደ ኣካቢን ሓደ ፀሓፈን ይህልው፣
5. ፀሓፊ ኮሚቴ ጣብያ ዳይነት መሬት ተሓዚ ገንዘብ'ውን ኮይኑ ይሰርሕ።

ዓንቀፅ 7

መረፃ

1. ኣባላት ኮሚቴ ቁሽት ምምሕዳር መሬት ገጠር ብነበርቲ እቲ ቁሽት ብቀጥታ ይምረፁ፣
2. ኣባላት ኮሚቴ ጣብያ ምምሕዳርን ዳይነትን መሬት በብቁሽቱ ሓደ ወዲን ሓንቲ ዓል ኣንስተይትን ንሕድ ሕድ ኮሚቴ ክክለተ ሰብ ተወክልቲ ተመሪፆም ናብ ኣፈ-ጉባኤ ጣብያ ይልእኹ። እቲ ኣፈ-ጉባኤ ንኹሉም ተወክልቲ ኣኪቡ ዘማርፆም ኮይኑ ዝልዓለ ድምፂ ዝረኽቡ ይሓልፉ፣

ክፍሊ ሁሰት

ስሰንጥና ቀበሌ ኮሚቴ

ስንቀጽ 5

መቋቋም

የገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም ለመፈጸም፡-

ሀ. ከ5-7 አባላት ያሉት የቀበሌ የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ፣

ለ. 3 ቋሚ እና 2 ተጠባባቂዎች 5 አባላት ያሉት የቀበሌ የመሬት ዳኝነት ኮሚቴ፣

ሐ. 5 አባላት ያሉት የጎጥ የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ ካሁን በኃላ ኮሚቴ እየተባሉ የሚጠሩ በዚህ ደንብ ተቋቁመዋል።

ስንቀጽ 6

የየኮሚቴው ስባሱች

1. በቀበሌ ሊቀመንበር ደረጃ የሚታይ የቀበሌ የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ ሰብሳቢ ከቀበሌ ምክር ቤት የሚወከል ይሆናል፣
2. በጎጥና በቀበሌ የመሬት አስተዳደር ኮሚቴዎች ቢያንስ ሁለቱ ሴቶች ይሆናሉ፣
3. በቀበሌ የመሬት ዳኝነት ኮሚቴ ቢያንስ አንድ ሴት ትሆናለች፣
4. በጎጥ የመሬት አስተዳደር እና የቀበሌ የዳኝነት ኮሚቴዎች ራሳቸው የሚመርጧቸው አንድ ሰብሳቢና አንድ ፀሓፊ ይኖራሉ፣
5. የቀበሌው የመሬት ዳኝነት ኮሚቴ ፀሓፊ ገንዘብ ያዥም ሆኖ ይሰራል።

ስንቀጽ 7

ምርጫ

1. የጎጥ የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ በጎጡ ነዋሪዎች በቀጥታ ይመረጣሉ፣
2. የቀበሌ የመሬት አስተዳደርና ዳኝነት የኮሚቴ አባላት በየጎጡ አንድ ወንድና አንዲት ሴት ለያንዳንዱ ኮሚቴ ሁለት ተወካዮች ተመርጠው ወደ የቀበሌው አፈ-ጉባኤ ይላካሉ። አፈ-ጉባኤው ሁሉም ተወካዮች ሰብስቦ የሚያማርጣቸው ሆኖ ከፍተኛ ድምጽ ያገኘ ያልፋል፣

www.abyssinialaw.com

3. ኣብዚ ደንቢ ዓንቀፅ 6 ንኡስ ዓንቀፅ /2/ን /3/ን ብዛዕባ ተሳትፎ ደቂ ኣንስትዮ ዝተደንገገ ዝተሓለወ'ዩ፣
4. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /2/ ዝተደንገገ ዝተሓለወ ኮይኑ እቲ ዝግበር መረፃ ብዝተኽኣለ መጠን ናይ ኩለን ቁሽታት ውክልና ዘረጋገፀ ክኸውን ዓዕሪ ይግበር።

ዓንቀፅ 8
ዘበን ስራሕ

1. በዚ ደንቢ ዓንቀፅ 5 ዝተጣየሹ ኮሚቴታት ዘበን ስረሉም 5 ዓመት ይኸውን፣
2. ዝኾነ ኣባል ኮሚቴ ብድጋሚ ተመሪፁ ክሰርሕ ይኽእል፣
3. ቤት ምኽሪ ጣብያ እምነት ንዝስኣነሉ ዝኾነ ኣባል ኮሚቴ ቅድሚ ዘበን ስርሑ ምእኻሉ ኣውሪዱ ካሊእ ክትክእ ይኽእል፣
4. ቅድሚ ዘበን ስርሑ ምእኻሉ ብዝተፈላለየ ምኽንያት ዘድርዕ ወይ ዝሰናበት ኣባል እንተጋጥም ብመረፃ ይትካእ።

ዓንቀፅ 9
ሙዓልቲ ስራሕ ኮሚቴ ጣብያ ጸጸነት ሙፈት

1. ኮሚቴ ጣቢያ ጻይነት መራት ባዕሉም ዝመረፅም ኣብ ሰሙን 2 ግዜ ስራሕቲ ጻይነት የካይዱ፣
2. ብዝተፈላየ ምኽንያት ዝተርፍ ኣባል እንትህሉ ካብ ተጠባበቕቲ ይትካእ፣
3. ጻይነት ዝስማዓሉ ግዘ ኣቐዲሙ ህዝቢ ክፈልጦ ይገብሩ።

ዓንቀፅ 10
ናይ ስራሕ ቦታ

ኮሚቴ ጣብያ ምምሕዳርን ጻይነትን መራት ስራሕቶም ዘካይድሉ ቤት ፅሕፈት ብጣብያ ምምሕዳር ይውሃቦም።

ዓንቀፅ 11
ተፀዋዕነት

1. ተፀዋዕነት ኮሚቴ ቁሽት ምምሕዳር መራት ንዝመረፆ ህዝቢን ኮሚቴ ጣብያ ምምሕዳር መራት ይኸውን፣

3. በዚህ ደንብ አንቀጽ 6 ንኡስ አንቀጽ /2/ እና /3/ ስለ ሴቶች ተሳትፎ የተደነገገው የተጠበቀ ነው፣
4. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ /2/ የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ በታቻለ መጠን ምርጫው የሁሉም ጎጦች ውክልና ያረጋገጠ እንዲሆን ጥረ ት መደረግ አለበት።

ስንቀጽ 8
የሥራ ዘመን

1. በዚህ ደንብ አንቀጽ 5 የተቋቋሙ ኮሚቴዎች የሚሰሩበት ዘመን 5 ዓመት ይሆናል፣
2. ማንኛውም የኮሚቴ አባል በድጋሚ ተመርጦ መሥራት ይችላል፣
3. የቀበሌው ምክር ቤት እምነት ባጣበት ማንኛውም የኮሚቴ አባል የሥራ ዘመኑ ከማለቁ በፊት አውርዶ ሌላ ሊተካ ይችላል፣
4. የሥራ ዘመኑ ከማለቁ በፊት በተለያየ ምክንያት የሚያቋርጥ ወይ የሚሰናበት አባል ሲያጋጥም በምርጫ ይተካል።

ስንቀጽ 9
የቀበሌ የመሬት ጻኝነት ኮሚቴ የሥራ ቁጎ

1. የቀበሌ የመራት ጻኝነት ኮሚቴ ራሳቸው በመረጡት በሳምንት 2 ጊዜ የጻኝነት ሥራዎች ያካሂዳሉ፣
2. በተለያየ ምክንያት የሚቀር አባል ሲናር ከተጠባባቂዎች ይተካል፣
3. ጻኝነት የሚለማበት ጊዜ አስቀድሞ ለህዝብ ይፋ እንዲሆን ይደረጋል።

ስንቀጽ 10
የሥራ ቦታ

የቀበሌ የመሬት ጻኝነት ኮሚቴ ሥራቸውን የሚካሄድበት ጽሕፈት ቤት በቀበሌው አስተዳደር ይሰጣቸዋል።

ስንቀጽ 11
ተጠሪነት

1. የጎጥ የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ ተጠሪነቱ ለመረጠው ህዝብና ለቀበሌው የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ ይሆናል፣

2. ተፀዋዕነት ኮሚቴ ጣብያ ምምሕዳር መሬት ንዉቅ ምኽሪ ጣብያን ወረዳ ዴስክን ይኸውን፣
3. ተፀዋዕነት ኮሚቴ ጣብያ ዳይነት መሬት ንቤት ምኽሪ ጣብያ፣ ቤት ፍርዲ ወረዳን ከምኡ'ውን ንወረዳ ዴስክ ይኸውን።

ኣንቀፅ 12

ስነ-ስርዓት ቅኽባ ኮሚቴታት ጣብያን ቁሸትን ምምሕዳር መሬት

1. ልዕሊ ፍርቂ ኣባላት ኮሚቴ እንትርከብ ምልኣተ ጉባኤ ይኸውን፣
2. ውሳነ ዝውሃብ ብኣብዝሓ ድምፂ ዝተደገፈ ኮይኑ ማዕረ ድምፂ እንትውሃብ ኣካቢ ዘለዎ ውሳነ እቲ ኮሚቴ ይኸውን።

ኣንቀፅ 13

ስዕሚንን ተግባርን ኮሚቴታት

1. ስልጣንን ተግባርን ኮሚቴ ጣብያ ምምሕዳር መሬት ገጠር፡-

ኮሚቴ ጣብያ ምምሕዳር መሬት ገጠር ቤቲ ኣቓጅ፣ እዚ ደንብን ሊዒቦም ዝወፀ መምርሒታትን ክፍፅም ካብ ዝተውሃቦ ሓላፍነት ብተወሳኺ፡-

ሀ. ህዝቢ እቲ ጣብያ ምምሕዳርን ኣጠቓቕማን መሬት ገጠር ብዝምልከት ግንዛቤኡ ንክዓቢ ኣስተምህሮ ይህብ፣

ለ. ምምሕዳርን ኣጠቓቕማን መሬት ገጠር ብዝምልከት ኣብ ቁሽታት እቲ ጣብያ ንዝልዓሉ ፀገማት ተመያይጡ ምምሕዳራዊ ውሳነታት ይህብ፣

ሐ. ብወረዳ ዴስክ ፣ ብኮሚቴ ጣብያ ዳይነት መሬት ፣ ብስሩዕ ቤት ፍርዲን ምምሕዳርን ኣጠቓቕማን መሬት ገጠር ኣመልኪቶም ዝውሃቡ ውሳነታት ምስ ምምሕዳር ጣብያ ብምኺን የፈፅም፣

መ. ትሕዝቶ መሬት ብዝምልከት ካርታ እንት ስራሕ ህዝቢ ሓባቡ ንክህበሉ ኩነታት የመዓራርይ፣

ረ. ኣብ እዋን ምዝገባን ምፅፋፍ ትሕዝቶ መሬትን ምስ ኣካላት ምምሕዳር ጣብያ

www.abyssinialaw.com

2. የቀበሌ የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ ተጠሪነቱ ለቀበሌው ምክር ቤትና ለወረዳ ዴስክ ይሆናል፣
3. የቀበሌ የመሬት ዳኝነት ኮሚቴ ተጠርነቱ ለቀበሌው ምክር ቤት፣ ለወረዳ ፍርድ ቤት እና እንዲሁም ለወረዳው ዴስክ ይሆናል።

ደንቁዩ 12

የቀበሌና ገጥ ኮሚቴዎች የስብሰባ ስነ-ስርዓት

1. የቀበሌና የጎጥ ኮሚቴ አባሎች ከግማሽ በላይ ሲገኙ ምልአተ ጉባኤ ይሆናል፣
2. የቀበሌና የጎጥ ኮሚቴ ውሳኔ በሚያልፈው በድምጽ ብልጫ ይሆናል። ሆኖም ድምጹ እኩል ድምጽ ሲሰጥ ሰብሳቢው ያለበት የኮሚቴ ውሳነ ይሆናል።

ደንቁዩ 13

የኮሚቴዎች ሥልጣንና ተግባር

1. የቀበሌ የገጠር መሬት አስተዳደር ኮሚቴ ሥልጣንና ተግባር፡-

የቀበሌ የገጠር መሬት አስተዳደር ኮሚቴ በአዋጁ በዚህ ደንብና ቀጥሎው በሚወጡ መመሪያዎች እንዲፈጽም ከተሰጠው ሓላፊነት በተጨማሪ፡-

ሀ. የቀበሌው ህዝብ የገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም በሚመለከት ግንዛቤው ከፍ እንዲል ትምህርት ይሰጣል፣

ለ. የገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም በተመለከተ በቀበሌው ሥር በሚገኙ ጎጦች የሚነሱትን አለመግባባቶች ተወያይቶ አስተዳዳራዊ ውሳኔዎችን ይሰጣል፣

ሐ. በወረዳው ዴስክ፣ በቀበሌው የመሬት አስተዳደር ኮሚቴና ከመደበኛው ፍርድ ቤት በገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም አስመልክተው የሚተላለፉትን ውሳኔዎች ከቀበሌው አስተዳደር ጋር በመሆን ያስፈጽማል፣

መ. የገጠር መሬት ይዞታ አስመልክቶ ካርታ ሲዘጋጅ ህዝብ አስተያየቱን እንዲሰጥበት ሁኔታዎች ያመቻቻል፣

ሠ. የመሬት ይዞታ ማጣራትና በምዝገባ ወቅት ከቀበሌው አስተዳደር አካላት ጋር በመተባበር

www.abyssinialaw.com

ተሓባቢሩ ይሰርሕ፡ ሓላፍነት ወሲዱ የረጋግፅ

ሰ. ትሕዝቶ ሕድ ሕድ ሓረስታይ ብባህላውን ዘበናውን መንገዲ ተለኪው ስፍሓቱን ደረጃ ልሙዕነትን መዋሰንን ብምንፃር ይምዝንብ፡

ሸ. ብመሰረት እዚ ደንቢ ዓንቀፅ 22 መሬት ገጠር የሽጋሸግ፡

ቀ. ኣብ ውሽጢ ጣብያኡ ንኢንቨስትመንት ዝኽውን ነፃ መሬት ብምዕናዕ መዝኒቡ ይሕዝ፡

በ. ንመንግስታውን ዘይመንግስታውን ትካላት ዝውሃብ መሬት ወድዓውነትን ምችውነትን እቲ ፕሮጀክት ብቴክኒክ ምስተረጋገፀ ወረቐት ምስክር ንክውሃብ ናብ ወረዳ ዴስክ ሓበሬታ የቕርብ፡

ተ. ዝኾነ ሓረስታይ ኣብ ውሽጢ ጣብያ ዘይዩ ውህብቶ ፡ ኪራይ ፡ ላውጣ መሬት ገጠር ኣመልኪቱ ናይ ተውዓልቲ ስምምዕነት ትኽክለኛነት ብምርግጋፅ ሪኢቶኡ ኣስፈሩ ናብ ወረዳ ዴስክን ክፍሊ ምዝገባ ውዕልን መረዳ እታን ይልእኽ፡

ቸ. ናይ ዝሞተ መሬት ዝልውጥ ውላድ ወይ ወላዲ ሕቶ ተቐቢሉ የፈፅምን ይምዝግብን፡

ነ. ብምኽንያት ሽግሽግ ካብ ሕድ ሕድ ሰብ ዝእክብ ገንዘብ ብሕጋዊ ደረሰይ ተቐቢሉ ናይ ፋይናንስ ጣብያ ኣታዊ ይገብር።

ኘ. መሬት ተንከፍ ዝኾኑ ሰነዳትን ናይ ምዝገባ ቅጥዒታትን ከይቕደዱ ፡ ከይጠፍኡ፡ ከይስረዙን ከይድለዙን ብልሽት ከይበፅሖምን ሓላፍነት ወሲዱ ብጥንቃቐ ይሕዝ፡

ከ. ኣብ ውሽጢ ጣብያ ዝርከብ ክፍቲ መሬት መንግስትን ህዝብን ምስ ምምሕዳር ጣብያ ብምትሕብባር ተኽቢሩ ንክፀንሕ ይገብር፡

ኸ. ካብ ሕጊ ወፃኢ ብዝኾነ መንገዲ ካብ ዝተፈቐደሉ ትሕዝቶ ብተወላኺ ተደሪቡ ወይ ተደፊኡ ፡ ተወሪሩ ዝተትሓዘ መሬት ኣፅኒው ዝርዝሩ ናብ ወረዳ ዴስክ የማሓላልፍ ውሳነ ምስረኽበ የፈፅም፡

ወ. ኣፈፃፅማ ስርሑ ዝምልከት በብርብዒ ዓመት ፀብፃብ ናብ ወረዳ ዴስክ የቕርብ።

ይሰራል። ሓላፊነት ወስዶ ያረጋግጣል፡

ረ. የያንዳንዱ አርሶ አደር የመሬት ይዞታ በባህላዊና በዘመናዊ መንገድ ተለክቶ የመሬት ስፋት፡ የለምነት ደረጃና አዋሳኙን በመለየት ይመዘግባል፡

ሰ. በዚህ ደንብ አንቀጽ 22 መሰረት የገጠር መሬት ያሽጋሽጋል፡

ሸ. በቀበሌው ውስጥ ለኢንቨስትመንት የሚሆን መሬት በማጥናት መዝገቦ ይይዛል፡

ቀ. ለመንግስታዊና መንግስታዊ ላልሆኑ ድርጅቶች የሚሰጥ መሬት የፕሮጀክቱ ወቅታዊነትና ምቹነት በቴክኒክ ከተረጋገጠ የምስክር ወረቀት እንዲሰጥ ለወረዳው ዴስክ ኢንፎርሜሽን ያቀርባል፡

በ. ማንኛውም አርሶ አደር በቀበሌው ውስጥ የሚካሄደው የገጠር መሬት ስጦታ፡ ኪራይ፡ ልውውጥ አስመልክቶ የተዋዋይ ወገኖች ስምምነት ትክክለኛነት በማረጋገጥ አስተያየቱን አስፍሮ ለወረዳው ዴስክና ውልና ማስረጃ ምዝገባ ክፍል ይልካል፡

ተ. የሚችን መሬት የሚሰውጥ ልጅ ወይም ወላጅ ጥያቄ ተቀብሎ ያስፈጽማል፡ ይመዘግባል፡

ቸ. በሽግሽግ ምክንያት ከያንዳንዱ ሰው የሚሰበሰብ ገንዘብ በሕጋዊ ደረሰኝ ተቀብሎ ለቀበሌው ፋይናንስ ገቢ ያደርጋል ፡

ነ. መሬት ነክ የሆኑ ሰነዶችና የምዝገባ ቅፃቅፆች እንዳይቀደዱ፡ እንዳይጠፉ፡ እንዳይሰረዙና፡ እንዳይደለዙና ብልሽት እንዳይደርስባቸው ሓላፊነት ወስዶ በጥንቃቄ ይይዛል፡

ኘ. በቀበሌው ውስጥ የመንግስት የህዝብ ክፍት መሬት ከቀበሌው አስተዳደር ጋር በመተባበር ተከብሮ እንዲቆይ ያደርጋል፡

አ. ከህግ ውጭ በማንኛውም መንገድ ከተፈቀደለት ይዞታ በተጨማሪ ተደርቦ ወይ ተወሮ የተያዘ መሬት አጥንቶ ዝርዝሩ ለወረዳው ዴስክ ያስተላልፋል። ውሳኔ ሲያገኝ ያስፈጽማል፡

ከ. የሥራው አፈጻጸም በሚመለከት በየሩብ ዓመቱ ለወረዳው ዴስክ ሪፖርት ያቀርባል።

www.abyssinialaw.com

2. ስልጣን ተግባርን ኮሚቴ ጣብያ ዳይነት መሬት፡-

ሀ. በዚ ደንቢ ዓንቀፅ 48 ብዝተቐመጠ አገባብ መሰረት ዝቐርበሉ መሬት ተንከፍ ክርክራት ፍትሃብሄር ኣባርዮ ውሳነ ይህብ፤

ለ. በብርብዒ ዓመቱ ኣፈፃፅማ ስርሑ ንቤት ምኽሪ ጣብያ፤ ቤት ፍርዲ ወረዳን ከምኡ' ውን ንወረዳ ይሰክ የቕርብ።

3. ስልጣንን ተግባርን ኮሚቴ ቁሸት ምምሕዳር መሬት ዝጠር፡-

ሀ. ኣብ ውሽጢ እቲ ቁሸት ትሕዝቶ መሬት ብዝምልከት ዝልዓሉ ጎንፂታት ወይ ምስሕ ሓባት ኣባርዮ ውሳነ ሓሳብ ናብ ኮሚቴ ጣብያ ምምሕዳር መሬት የቕርብ። ብኮሚቴ ጣቢያ ምምሕዳር መሬት ዝውሃብ ውሳነ የተግብር፤

ለ. ለውጢ ደፍተር መረጋገፂ ትሕዝቶ ምግባር እንትድለ ኣቐዲሙ ተዋሂቡ ዝነበረ ደፍተር መረጋገፂ ትሕዝቶ ይእክብ ። ሓዱሽ ንክውሃብ ሓበራታ ናብ ኮሚቴ ጣብያ ምምሕዳር መሬት የቕርብ፤

ሐ. ትሕዝቶ መራቱ ብዝግባእ ዘይክናኸን ተጠቃሚ መሬት እንትህሉ ብቕዳምነት ምኽሪ ይህብ በቲ ዝተውሃበ ምኽሪ ከስተንክል ዘይክእሰ ተጠቃሚ ብመረዳእታ ብምድጋፍ ናብ ኮሚቴ ጣቢያ ምምሕዳር መሬት የፍልጥ፤

መ. ኣብ ውሽጢ እቲ ቁሸት ዝርከብ ናይ ሓባር ትሕዝቶ መሬት ስራሕቲ ልምዓት ምስ ኣካላት ምምሕዳር ብምኽንን የተሓባብር፤ ይቆፃፀር፤

ረ. መሬት ዘይብሉም ነበርቲ እቲ ቁሸት ክሸጋሸጉ ዝግበኦም ሓረስቶት መዝጊቡ ናብ ኮሚቴ ጣብያ ምምሕዳር መሬት መረዳእታ የሕልፍ፤

ሰ. ብዝተፈላለየ ምኽንያት ቁሸቶም ናይ ዝለቐ ተጠቀምቲ መሬት ዝርዝር ብምምዝጋብ ናብ ኮሚቴ ጣብያ ምምሕዳር መሬት ይልእኽ፤

2. የቀበሌው የገጠር መሬት ጻኘነት ኮሚቴ ሥልጣንና ተግባር ፡-

ሀ. በዚህ ደንብ አንቀጽ 48 በተቀመጠው ስነ-ስርዓት መሰረት የሚቀርብለት መሬት ነክ የፍትሃብሔር ክርክሮች ሰምቶ ውሳኔ ይሰጣል፤

ለ. የሥራው አፈጻጸም የሚመለከት በየሩብ ዓመቱ ለቀበሌው ምክር ቤት፤ ለወረዳው ፍርድ ቤት እና ለወረዳው ይሰክ ሪፖርት ያቀርባል።

3. የጎጥ የገጠር መሬት አስተዳደር ኮሚቴ ሥልጣንና ተግባር

ሀ. በንጡ ውስጥ የመሬት ይዞታ በሚመለከት የሚነሱ ግጭቶች፤ ወይም አለመግባባቶች አጣርቶ ለቀበሌው የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ የውሳኔ ሓሳብ ያቀርባል። በቀበሌው የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ የሚሰጥ ውሳኔ ተግባራዊ ያደርጋል፤

ለ. የይዞታ ማረጋገጫ ደብተር መሰወጥ ሲያስፈልግ አስቀድሞ ተሰጥቶ የነበረውን የይዞታ ማረጋገጫ ደብተር ይሰበስባል። አዲስ እንዲሰጥ ለቀበሌው የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ ኢንፎርሜሽን ይሰጣል፤

ሐ. የመሬት ይዞታውን በሚገባ የማይንከባከብ ተጠቃሚ ሲኖር ምክር ይለግሳል፤ በተሰጠው ምክር ሊያስተካክል ያልቻለን ተጠቃሚ በማስረጃ አስደግፎ ለቀበሌው የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ ያስታውቃል፤

መ. በንጡ ውስጥ በሚገኝ ቢጋራ የመሬት ይዞታ የሚካሄድ የልማት ሥራዎችን ከአስተዳደር አካላት ጋር በመሆን ያስተባብራል፤ ይቆጣጠራል፤

ሠ. መሬት የሌላቸው ሊሸጋሸጉ የሚገባቸው የንጡ አርሶ አደሮች መዝገብ ለቀበሌው የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ ማስረጃ ያስተላልፋል፤

ረ. በተለያየ ምክንያት ጎጣቸውን የሚለቁ የመሬት ተጠቃሚዎች ዝርዝር በመመዝገብ ለቀበሌው የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ ይልካል፤

www.abyssinialaw.com

ሸ. ኣብ ትሕዝቶ መሬት ገጠር ንገልዓል ክርክር ብተሽራሽርቲ ወገናት ወይ ብኮሚቴ ጣብያ ዳይነት መሬት እንትምረፅ ነቲ ዋኒን ሽማግለ ኮይኑ ክርኢ ይኽእል፤

ቀ. ብኮሚቴ ጣብያ ዳይነት መሬት ዝተውሃቦ ትእዛዝት የተግብር።

ክፍሊ ሰለስተ

መስፈ ምርካብን ምጥቃምን መሬት ገጠር

ዓንቀፅ 14

ሓፈሻዊ

ቤቲ ኣዋጅ ዓንቀፅ 5 ንኡስ ዓንቀፅ 2 መሰረት ዝኾነ ብመሬት ገጠር መሰል ምጥቃም ዘለዎ ሓረስታይ ብውህብቶ ፤ ብውርሲ ወይ ብሽግሽግ ትሕዝቶ መሬት ገጠር ክረክብ ይኽእል።

ዓንቀፅ 15

ውህብት

ዝኾነ ትሕዝቶ መሬቱ ክህብ ዝደለየ ሓረስታይ፦

1. ውሳነን ተቐባሊን ዝተሰማምዕሉ ቅጥዒ መሊኡ ናብ ኮሚቴ ጣብያ ምምሕዳር መሬት የቕርብ፤
2. ኮሚቴ ጣብያ ምምሕዳር መሬት ስፍሓት ዝውሃብ መሬት፤ ተቐባሊ መሬት ዘይብሉ ምኽንያት ውሳኒን ተቐባሊን ውሉድን ወላዲን ምኽኖም ኣብ ውሽጢ 10 መዓልቲ የረጋግፅ፤
3. ኣቲ ውዕሊ ውህብቶ ተቐባልነት ዝረኽበ እንተኾይኑ ኣብ ክፍሊ ምዝገባ ውዕልን መረዳእታን ክፀድቕን ክምዝገብን ይግበር፤
4. ተወሳኣልቲ ወገናት ኣብ ውሽጢ 30 መዓልቲ ናይቲ ዝፀደቐ ውዕሊ ውህብቶ ቅዳሕ ኣብ ኮሚቴ ጣብያ ምምሕዳር መሬትን ወረዳ ዲስክን ወሲዶም ምስኣተሓሓዙ ብሽም ተቐባሊ ተመዝጊቡ መረጋገፂ ትሕዝቶ ደፍተር ይውሃብ፤
5. ብውህብቶ ትሕዝቶ እንትመሓላለፍ ኣብቲ መሬት ዝህልው ግቡኣት ሓቢሮም ይመሓላለፉ፤
6. ዝኾነ በዓል ትሕዝቶ መሬት ገጠር ትሕቲ 0.25 ሄክታር ካብ ዘለዎ ትሕዝቶ መቐሉ ክህብ ኣይኽእልን። ኮይኑ ግን ጠቕላላ ሰ. በገጠር የመሬት ይዞታ ሳይ ሰማንሰ ክርክር በተከራካሪ ወገናት ወይም በቀበሌው የመሬት ዳኝነት ኮሚቴ ሲመረጥ ጉዳዩን ሽማግሌ ሆኖ ማየት ይችላል፤

ሸ. በቀበሌው የመሬት ዳኝነት ኮሚቴ የሚሰጡ ትእዛዞች ይፈጽማል።

ክፍል ሶስት

የገጠር መሬት የማግኘትና የመጠቀም መብት

ስንቀጽ 14

ጠቅላላ

በአዋጁ አንቀጽ 5 ንኡስ አንቀጽ /2/ መሰረት ማንኛውም የገጠር መሬት የመጠቀም መብት ያለው አርሶ አደር የገጠር መሬት ይዞታን በስጦታ፣ በውርስ ወይም በሽግሽግ ሊያገኝ ይችላል።

ስንቀጽ 15

ስጦታ

ማንኛውም የመሬት ይዞታውን ሊሰጥ የፈለገ አርሶ አደር፦

1. ሰጭና ተቀባይ የተሰማሙበት ቅፅ ሞልቶ ለቀበሌው የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ ያቀርባል፤
2. የቀበሌው የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ የሚሰጥ የመሬት ስፋት፣ ተቀባይ መሬት የሌለው መሆኑንና ሰጭና ተቀባይ ወላጅና ልጅ መሆናቸውን በ10 ቀን ውስጥ ያረጋግጣል፤
3. ውሉ ተቀባይነት ያገኘ ከሆነ በውልና ማስረጃ ምዝገባ ክፍል እንዲጸድቅና እንዲመዘገብ ይደረጋል፤
4. ተዋዋይ ወገኖች የጸደቀውን የስጦታ ውል ቅጅ በ30 ቀናት ውስጥ በቀበሌው የመሬት አስተዳደር ኮሚቴና ወረዳ ዴስክ ካያያዙ በተቀባይ ስም ተመዝግቦ የይዞታ ማረጋገጫ ደብተር ይለጣል፤
5. በስጦታ ይዞታ ሲተላለፍ ከመሬቱ ጋር ያሉት ግዴታዎች አብረው ይተላለፋሉ፤
6. ማንኛውም የገጠር መሬት ባለይዞታ ከ0.25 ሄክታር በታች የሆነ መሬት ከፋፍሎ መስጠት አይችልም። ነገር ግን ጠቅላላ ይዞታው ከ0.25

www.abyssinialaw.com

ትሕዝትኡ ትሕቲ 0.25 ሄክታር ዝኾነ ጠቕሊኡ ከምዘሎ ክህብ ይኽእል፣

7. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ኮሚቴ ጣብያ ምምሕዳር መሬት ነቲ ስምምዕነት ዘይተቐበሉ እንተኾይኑ ምኽንያቱ ገሊፁ ንሰብ ጉዳይ የሰናብት፣

8. ብውሳነ ኮሚቴ ጣብያ ምምሕዳር መሬት ዘይተሰማምዐ በዓል ጉዳይ ኣብ ውሽጢ 15 መዓልቲ ቅሬትኡ ናብ ወረዳ ዴስክ ክቕርብ ይኽእል ። ወረዳ ዴስክ ነቲ ሞኒን ኣፃርዩ ኣብ ውሽጢ 15 መዓልቲ ውሳነ ይህብ።

ዓንቀፅ 16

ሙርሲ

1. ዝኾነ ወራሲ እየ ዝብል ሰብ ወራስነቱ ዘረጋግፅ ውሳነ ወረዳ ቤት ፍርዲ መረዳኢታ ክቕርብ ኣለዎ፣

2. ወረስቲ ብዙሓት እንተኾይናሞ፦
   ሀ. ክሳብ ዝኽእለ መጠን ትሕዝቶ መሬት /0.25 ሄክታር/ ክማቐሉ ይኽእሉ፣
   ለ. ዝምቀል መሬት ትሕቲ 0.25 ሄክታር እንተኾይኑ ተስማሚያም ብሓባር ክጥቀሙሉ ይኽእሉ ። ዘይስማምዑ እንተኾይናም ኮሚቴ ጣብያ ምምሕዳር መሬት ኩሉም ወረስቲ ኣብ ዝተረኽብሉ ዕላ ኣዋዲቑ ንገዘበፅሉ ይህብን ይምዝግብን።

3. ብውርሲ ትሕዝቶ መሬት እንትመሓላለፍ ኣብቲ መሬት ዝህልዉ ግቡኣት ሓቢሮም ይመሓላለፉ፣

4. በቲ ኣዋጅን እዚ ደንቢን መሰል ምውራስ መሬት ገጠር ዘለም ኣብ ዝኾነ ገጠር ጣብያ ዝርከብ ሰብ ኣብ ዝነብረሉ ጣብያ መሬት ዘይብሉ እንተኾይኑ ክወርስ ይኽእል፣

5. ብዝተፈላለየ ምኽንያት ናይ ዝጠፍኡ ወለዶም መሬት ሒዞም እናተጠቐሙ ዝርከቡን ብሽምም ዝፍለጥ ትሕዝቶ ዘይብሉም ኣብ ወረዳ ቤት ፍርዲ ናይ ምጥፋእ ውሳነ እናረጋገፁ ክወርሱ ይኽእሉ።

ሄክታር በታች የሆነ እንዳለ ሳይከፋፈል መስጠት ይችላል፣

7. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ /2/ የቀበሌው የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ ስምምነቱን ያልተቀበለው ከሆነ ምክንያቱን ገልፆ ለባለ ጉዳዮች ያሰናብታል፣

8. በቀበሌው የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ ውሳኔ ያልተስማማ ባለጉዳይ በ15 ቀናት ውስጥ ቅሬታውን ወደ ወረዳ ዴስክ ሊያቀርብ ይችላል። የወረዳው ዴስክ ጉዳዩን አጣርቶ በ15 ቀናት ውስጥ ውሳኔ መሰጠት አለበት።

ስንቀጽ 16

ውርስ

1. ማንኛውም ወራሽ ነኝ የሚል ሰው ወራሽነቱ የሚያረጋግጥ የወረዳ ፍርድ ቤት ውሳኔ ማሰረጃ ማቅረብ አለበት፣

2. ወራሾች ብዙ ከሆኑ፦
   ሀ. እስከ አነስተኛ የመሬት ይዞታ መጠን 0.25 ሄክታር ድረስ መከፋፈል ይችላሉ፣
   ለ. የሚከፋፈለው መሬት ከ0.25 ሄክታር በታች ከሆነ ተስማምተው በጋራ ሊጠቀሙበት ይችላሉ። የማይስማሙ ከሆነ የቀበሌው የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ ሁሉም ወራሾች በተገኙበት አጣ አጣጥሎ ለደረሰው ይሰጣል፣ ይመዘግባል።

3. የመሬት ይዞታ በውርስ ሲተላለፍ ከመሬቱ ጋር ያሉት ግዴታዎች አብረው ይተላለፋሉ፣

4. በአዋጁና በዚህ ደንብ የገጠር መሬት የመውረስ መብት ያለው በማንኛውም የገጠር ቀበሌ የሚገኝ ሰው በሚኖርበት ቀበሌ መሬት የሌለው ከሆነ ሊወርስ ይችላል፣

5. በተለያየ ምክንያት የጠፉ ወላጆቻቸው ወይም ልጆቻቸው መሬት ይዘው እየተጠቀሙ የሚገኙ በስማቸው የሚታወቅ ይዞታ የሌላቸው ከወረዳ ፍርድ ቤት የመጥፋት ውሳኔ እያረጋገጡ ሊወርሱ ይችላሉ።

www.abyssinialaw.com

ዓንቀፅ 17

ንሽግሽግ ዝኽውን መፈትን ሓግብ ፅዉሃህጣን

1. ብሽግሽግ ዝውሃብ መራት ገጠር፡-
   ሀ. ወራሲ ዘይብሉ፤
   ለ. ሰብ ትሕዝቶ ብድልየቶም ወይ ብውሳነ ዝለቑቕዎም፤
   ሐ. ተደሪቡ ወይ ካብ ሕጊ ወፃኢ ተወሪሩ ዝተትሓዘ፤
   መ. ብዝተፈላለየ ምኽንያት ኣብ ኢድ ጣብያ ምምሕዳር ዝርከብን ካብ ሕርሻ ወፃኢ ኮይኖም ዘፀንሑ ሬቶኞቲ /ባዓል/ መሬትን፤
   ረ. ኣብ መንጎ ሕርሻ መራት ዝርከቡ ዘይተትሓዙ ኣባይ መሬታት፤
   ሰ. ከይተዓደለ ዝፀንሐን ሰፊርቲ ንልዕሊ 2 ዓመት ገዲፎም ዝኸዱን መራት እዮም።
2. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ንሽግሽግ ዝኽውን መራት እንትህሉ ኮሚቴ ጣቢያ ምምሕዳር መራት ዝሓዘ ቅደም ስዓብ ብናይ ህዝቢ መድረኽ እናተረጋገፀ ትሕዝቶ መራት ንዘይብሉዎም ይሸጋሸግ፤
3. ኣብ ኣወሃህባ መራት ገጠር ንመጠሻን ገደናን ቀዳምነት ይውሃብ። ኮይኑ ግን ንነደና ዝኽውን መራት ኣብዘይብሉ ካባቢ መጠሻ ጥራሕ ይውሃብ፤
4. ኣብ ጣብያኣም ትሕዝቶ መራት ገጠር ከረክቡ ዘይክኣሉ ሓረስቶት ኣብቲ ክልል ብዘዳሉ ፕሮግራም ሰፈራ ቀዳምነት ይውሃቦም ።

ዓንቀፅ 18

ጣብያኣም ዝሰቐ ሰብ ትሕዝቶ መፈት ገጠር

1. ብመሰረት ዓንቀፅ 12 ንኡስ ዓንቀፅ 1 ናይቲ ኣዋጅ መራቶም ልዕሊ 2 ዓመት ዝለቐቑ ትሕዝትኦም ተወሊዱ ንዘይብሉ ይሸጋሸግ፤
2. ናይዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ድንጋገ እንተሃለወ'ውን ጣብያኣም ዘይለቐቑ ቤቲ መራት ዝጥቀሙ ኣባላት ስድራ እንትህልው ብብዕሊቶም ናይ ምጥቃም መሰሉም ዝተሓለወ ይኸውን።

ስንቀጽ 17

ስሽግሽግ የሚሆን መሬትና የስሰጣጡ ስነ-ስርዓት

1. በሽግሽግ የሚሰጥ የገጠር መሬት፡-
   ሀ. ወራሽ የሌለው፤
   ለ. ባለይዞታዎች በፍቃዳቸው ወይም በውሳኔ የለቀቁት መሬት፤
   ሐ. በአርሶ አደሮች ተያርቦ ወይም ከህግ ውጭ ተወሮ የተያዘ፤
   መ. በተለያየ ምክንያት በቀበሌ አስተዳደር እጅ የሚገኝ መሬትና ከአርሻ ውጭ ሆነው የቆዩ /ጠፍ/ መሬት፤
   ሠ. በአርሻ መሬት መሃል የሚገኙ ያልተያዙ ጥቅም ላይ ያልዋሉ መሬቶች፤
   ረ. ሳይከፋፈል የቆየ እና ሰፋሪዎች ከ2 ዓመት በላይ ትተውት የሄዱ መሬት፤
2. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 መሰረት ለሽግሽግ የሚሆን መሬት ሲኖረ የቀበሌው የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ በያዝው ቅደም ተከተል በቀበሌው በህዝብ መድረክ እየተረጋገጡ የገጠር መሬት ይዞታ ለሌላቸው ይሰጣል፤
3. በገጠር መሬት አሰጣጥ በቅድሚያ ለጎጆ መውጫና ለጓሮ ይሰጣል። ለጓሮ የሚሆን መሬት በማይኖርበት አከባቢ ጎጆ መውጫ ብቻ ይሰጣል፤
4. በቀበሌያቸው የመሬት ይዞታ ማግኘት ያልቻሉ አርሶ አደሮች በክልሉ በሚዘጋጅ የሰፈራ ፕሮግራም ቅድሚያ ይሰጣቸዋል።

ስንቀጽ 18

ቀበሌያቸውን ስሰሚሰቁ የገጠር መሬት ባለይዞታዎች

1. በአዋጅ አንቀጽ 12 ንኡስ አንቀጽ 1 መሰረት መሬታቸው ከ2 ዓመት በላይ የለቀቁ ይዞታቸው ተወስዶ ለሌላው ይሸጋሸጋል፤
2. የዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 ድንጋጌ ቢኖርም ቀበሌያቸውን ያልለቀቁ በመሬት የሚጠቀሙ የቤተሰብ አባላት ካሉ በድርሻቸው የመጠቀም መብታቸው የተጠበቀ ይሆናል።

www.abyssinialaw.com

ዓንቀፅ 19

ብፍሰይ ኩነት ብዝነበርም ትሕዝቶ ናይ ምጥቃም መሰረዚ ዝተኸበደሱም

1. ኣብ ምክልኻል ሃገር ፀኒሖም ብሞት ናይ ዝተፈለዩ ስዒኣት ተጋደልትን ሚልሻታትን ትሕዝቶ መሬት ብመሰረት እዚ ደንቢ ናብ ወረሰቶም ይመሓላለፍ፤
2. ጉላድ ዘይብሉም ብመስዋእቲ ዝተፈለዩ ተጋደልቲ ትሕዝቶ መሬቶም ኣብ ዝገደፍዎ ሰብ ተመዝጊቡ ይፀንሕ፤
3. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 2 ናይ ስዒኣት ተጋደልቲ መሬት ሒዞም ዝርከቡ ሰባት ክሳብ ብሂወት ዘለዉ ጥራሕ ይጥቀሙሉ። እንትሞቱ ግና ብዝምልከቶ ኣካል ተወሲዱ ይመሓዳር፤
4. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 3 ዝተደንገገ እንተሃለወ'ውን ናይ ስውኢ ተጋዳላይ መሬት ሒዙ ዝጥቀም ሰብ ብሽመ ዝፍሰጥ ካሊእ ትሕዝቶ መሬት ገጠር እንተዘይሃልይም እንትመውት ትሕዝቶ መሬቱ ንወረሰቱ ክመሓላለፍ ይኽእል፤
5. ናይ ስውኢ ተጋዳላይ መሬት ዝሓዘ ሰብ እቲ ስውኢ ባዕሉ ዝገደፈሉ ምኽንያ ብኮሚቴ ጣብያ ምምሕዳር መሬትን ምምሕዳር ጣብያን እናተረጋገፀ ዝፍፀም ይኸውን፤
6. ኣብ ኣዋን ፅጥቃዊ ቃልሲ ህዝቢ ትግራይ መጉዳእቲ ኣካል ዝበፅሖምን ኣባላት ሰራዊት ምክልኻል ሃገር ነይሮም ብጉድኣት ብኩረታ ወይ ብቦርድ ዝርከቡ ኣብ ዝሃለዉ ይሃልዉ ኣብ ውሽጢ ዓዲ ክሳብ ዘለዉ ብዝነበርም ትሕዝቶ መሬት ገጠር ናይ ምጥቃም መሰሉም ዝተሓለወ ይኸውን፤
7. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 5 ናይ ዝተጠቐሱ ጉዱኣት ኣካል ኮናት ሰብ ሓዳሮም ወይ ካልኦት ነቲ ጉዱኣ ንምሕብሓብን ንምክንኻን ጣብያኦም ዝለቁ ሰባት ብዝነበሮም ትሕዝቶ ናይ ምጥቃም መሰሉም ዝተሓለወ ይኸውን፤
8. ስራሕ ማሕረስ ክሰርሑ ዘይኽእሉ ኣካሉም ዝጎደሎን ክቢድ ሕማምን ናይ ስነ ኣእምሮ ፀገም ዘለዎምን በቲ ካባቢ ሕብረተሰብ ዝፍለጡን

ስንቀጽ 19

በልዩ ሁኔታ በነበሬቸው ይዞታ የመጠቀም መብት የተከበረላቸው

1. በአገር መከላከያ ቆይተው በሞት የተለዩ፣ የተሰው ታጋሮች እና ሚሊሻዎች የመሬት ይዞታ በዚህ ደንብ መሰረት ለወራሶቻቸው ይተላለፋል፤
2. ልጅ የሌላቸው በመስዋእትነት የተለዩ ታጋሮች የመሬት ይዞታቸው ከተውት ሰው ጋር ተመዝግቦ ይቆያል፤
3. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 2 የተሰው ታጋሮች መሬት ይዘው የሚገኙ ሰዎች በሕይወት እስካሉ ብቻ ይጠቀሙበታል። ሲሞቱ በሚመለከተው አካል ተወስዶ ይተዳደራል፤
4. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 3 የተደነገገው ቢኖርም የተሰዋ ታጋይ መሬት ይዞ የሚጠቀም ሰው በስሙ የሚታወቅ ሌላ የገጠር መሬት ይዞታ ከሌለው ሲሞት የመሬት ይዞታው ለወራሾቹ ሊተላለፍ ይችላል፤
5. የተሰዋ ታጋይ መሬት የያዘ ሰው የተሰዋው ታጋይ ራሱ የተወለት መሆኑ በቀበሌው አስተዳደርና በቀበሌው የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ እየተረጋገጠ የሚፈጸም ይሆናል፤
6. በትግራይ ህዝብ የትጥቅ ትግል ወቅት የአካል ጉዳይ የደረሰባቸው እና የአገር መከላከያ ሰራዊት አባል ቆይተው በጉዳት ምክንያት በጡረታ ወይም በቦርድ የሚገኙ በየትኛውም ቦታ ይኑሩ አገር ውስጥ አስካሉ ድረስ በነበራቸው የገጠር መሬት ይዞታ የመጠቀም መብታቸው የተጠበቀ ይሆናል፤
7. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 5 የተጠቀሱት የጦር አካል ጉዳተኞች ባለትዳሮቻቸው ወይም ሌሎች ለጦር አካል ጉዳተኛው ለመደጋፍና ለመንከባከብ ሲሉ ቀበሌያቸውን ሲለቁ በነበራቸው ይዞታ የመጠቀም መብታቸው የተጠበቀ ይሆናል፤
8. የእርሻ ሥራ ለመስራት የማይችሉ አካላቸው የጎደለና ከባድ ሕመምና የስነ-ኣእምሮ ችግር ያላቸው በአከባቢው ሕብረተሰብ የሚታወቁና

www.abyssinialaw.com

ከምኢድላይነቱ ናይ ሓኪም መረዳኢታ ከቕርቡ ዝኽእሉን ወገም ጥዕና ዘለምም ኣብ ዝሃለዉ ይሃልዉ ብዝኽበሮም ትሕዝቶ መራት ናይ ምጥቃም መሰሎም ዝተሓለወየ፣

9. መደበኛ ተምሃሮ ኮይኖም ብምኽንያት ትምህርቲ ጣብያኦም ዝሰቁ ተምሃሮ ካብ 1ኛ ብርኪ ክሳብ ዩኒቨርስቲ ኣትዮም ተመረቑም ክሳብ ካሊኢ ስራሕ ዝቐፀሩ ብዝኽበርም ትሕዝቶ ናይ ምጥቃም መሰሎም ዝኽበረሎም ኮይኑ፡-

ሀ. ኣብ ከይዲ ዘደረፁን ኣብ ጣብያኦም ንዘይነብሩን፣

ለ. ብዲፕሎማ ይኹን ብዲግሪ ምስተመረቑ ድሕሪ 2 ዓመት ኣብ ካሊኢ ስራሕ ንዘይተቐፀሩ ተምሃሮ ኣብ መራቶም ተረኺቦም ክሳብ ዘየልምዑ ጣብያኦም ከምዝለዎዎ ተሓሲቡ መራቶም ብዝምልከቶ ኣካል ይመሓደር፣

10. ሃይማኖታዊ ትምህርቲ ንዝከታተሉ ኣቓዲሞም ንምምሕዳር ጣብያ እናፍለጡ ተመዝጊቦም ንዝኽዱ ብመራቶም ናይ ምጥቃም መሰሎም ይኽበረሎም፣

11. ብዝተፈላለየ ህዝባዊን መንግስታዊን ስራሕ ካብ ማሕረሶም ዝምረፁ ጠርነፍቲ ሓፋሽ ማሕበራት፣ ሃይማኖታዊ ትካላት፣ በብብርኩ ዝርከቡ ተወከልቲ ህዝቢ ወይ ካልኦት ኣባላት ቤት ምኽሪ ተወከልቲ ዝተመረፀሉ እዋን ብመራት ናይ ምጥቃም መሰሎም ዝኽበረሎም ኮይኑ ዝተመረፅሉ ስራሕ ምስ ወድኡ እንተዘይተመሊሶም ግን በዚ ደንቢ ዓንቀፅ 18 ንኡስ ዓንቀፅ 1 መራቶም ይውሰድ፣

12. ወሊዶም ብሞት ዝስኣኑ ቀልዑ ትሕቲ 18 ዓመት ዝኾኑ ኣብ ዝሃለዉ ይሃልዉ ናይ ምጥቃም መሰሎም ሕሉው ኮይኑ ዕድሚኦም ልዕሊ 18 ዓመት ምስመልኡ ግን ብቐፅ ምኽንያት ክሳብ ዘይሃለዎም ኣብ መራቶም ተረኺቦም ክሳብ ዘየልምዑ በዚ ደንቢ ዓንቀፅ 18 ንኡስ ዓንቀፅ /1/ መሰረት መራቶም ክሕደግ ይኽእል።

እንደአስፈላጊነቱ የሐኪም ማስረጃ ሊያቀርቡ የሚችሉ የጤና ችግር ያላቸው ሰዎች በየትኛውም ቦታ ይኖሩ በነበራቸው የመሬት ይዞታ የመጠቀም መብታቸው የተጠበቀ ነው፣

9. መደበኛ ተማሪዎች ሆነው በትምህርት ምክንያት ቀበሌያቸውን የሚለቁ ተማሪዎች ከ1ኛ ደረጃ እስከ ዩኒቨርስቲ ገብተው ተመርቀው በሌላ ሥራ እስኪቀጠሩ ድረስ በነበራቸው ይዞታ የመጠቀም መብታቸው የሚከበርላቸው ሆኖ፡-

ሀ. በመሃል ያቋረጡና በቀበሌያቸው ለማይኖሩ፣

ለ. በዲፕሎማ ይሁን በዲግሪ ከተመርቁ ከ2 ዓመት በኃላ በሌላ ሥራ ላልተቀጠሩ ተማሪዎች በመሬታቸው ተገኝተው እስካላለሙ ድረስ ቀበሌያቸው እንደለቀቁ ታስቦ መሬታቸው በሚመለከተው አካል ይተዳደራል።

10. ሃይማኖታዊ ትምህርት ለሚከታተሉ አስቀድመው ለቀበሌው አስተዳደር አያሳውቁ ተመዝግበው ለሚሄዱ በመሬታቸው የመጠቀም መብታቸው ይከበርላቸዋል፣

11. በተለያዩ ህዝባዊና መንግስታዊ ሥራ ከሚናሩበት የገጠር ቀበሌያቸው የሚመረጡ የብዙሓን ማህበርና የሃይማኖት ድርጅቶች መሪዎች የፌደራልና የሌሎች የህዝብ ተወካዮች ምክር ቤት አባላት የሆኑ አርሶ አደሮች በተመረጡበት ሥራ ቀበሌያቸውን ሲለቁ በመሬት ይዞታቸው የመጠቀም መብታቸው የሚከበርላቸው ሆኖ የተመረጡበት ሥራ እንዳበቃ ካልተመለሱ ግን በዚህ ደንብ አንቀጽ 18 ንኡስ አንቀጽ 1 መሰረት መሬታቸው ይወሰዳል፣

12. ወላጆቻቸው በሞት የተለዩባቸው ዕድሜያቸው ከ18 ዓመት በታች የሆኑ ልጆች በየትኛውም ቦታ ይኑሩ በመሬት የመጠቀም መብታቸው የተጠበቀ ሆኖ ዕድሜያቸው ከ18 ዓመት በላይ ሲሆን ግን በቂ ምክንያት ከሌላቸው በስተቀር በመሬታቸው ተገኝተው እስካልለሙ ድረስ በዚህ ደንብ አንቀጽ 18 ንኡስ አንቀጽ /1/ መሰረት መሬታቸው ሊወሰድ ይችላል።

www.abyssinialaw.com

ዓንቀፅ 20

ሰብ ትሕዝቶ መሬት ገጠር ነበርቲ ከተማ ዝምልከት

1. ኣብ ከተማ እናሃለዉ ወይ መራቶም ካብ ዝርከበሉ ጣብያ ወጻኢ እናሃለዉ መሬት ናይ ዝተመቐሎ ሰባት መነባብሮኦም ኣብ ሕርሻ ዝተመስረተ ኮይኑ ባዕሎም ብኣካል ዝሓርሱ ወይ ብምምሕዳር መጸየዩ ዝማእከ ክትትል እናገበሩ ዝጥቀሙ ደረጃ መነባብሮኦም ብዘየገድስ ብመሰረት እቲ ኣዋጅ ዓንቀፅ 12 ንኡስ ዓንቀፅ 3 ፊደል "ሐ" መሰሉም ሕልው ኪ፣

2. መራቶም ንካሊኦ ኣወፊርም ዝጥቀሙ ሰብ ትሕዝቶ መሬት ነበርቲ ከተማ ዝኾኑ ድማ፡-

   ሀ. ወርሓዊ እቶቶም ብር 1000/ሓደ ሽሕ/ን ትሕቲኡን ዝኾነ ክሳብ ብሂወት ዘለዉ ጥራሕ ናይ ምጥቃም መሰል ይህልምም፣

   ለ. መነባብሮኦም ዝቑየሩን ልዕሊ ብር 1000 /ሓደ ሽሕ/ ወርሓዊ እቶት ዘለምም መራቶም ይውሰድ፣

3. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 2 ዝተገለፀ ደረጃ መነባብሮ እንትብሃል ሓደ ሰብ ብዝተፈላለየ ስራሕቲ ሽቀጣሽቀጥ ፣ ንግዲ ፣ ገዛ ኺራይን ዘመሳሳሉ ኣብ ወርሒ ዝረኽቦ ኣታዊ ተደሚሩ ብኮሚቴ ጣብያ ምምሕዳር መሬት፣ ብክተማ ምምሕዳር፣ ቤት ማዘጋጃ፣ ወረዳ ዴስክ፣ ምምሕዳር ጣብያን ካልኦት ኣማባብነት ዘለዎም ኣካላት እናተገምገመ ብህዝቢ ራኢኾ እናተውሃበሉ ዝረጋገፅ ይኸውን፣

4. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 3 ዝተደንገገ እንተሃለወ'ውን ንኣፈፃፅማ ብዝጥዕም ክከም ኩነታቱ ብገጠር ወረዳ ምምሕዳር ኣቢሉ ወረዳ ዴስክ ዝመርሖ ካብ 5-7 ኣባላት ዝህልውም ንማቲ ኮሚቴ ክጣየሽ ይኽእል።

ዓንቀፅ 21

ብዛዕባ ሰራሕተኛታት መንግስቲ ዝምልከት

1. ማዓልታዊ ሰራሕተኛታት ከይሓወስ ዝኾነ ኣብ ናይ መንግስቲ ይኹን ዘይመንግስታዊ ትካል ተቐጢሩ ዝሰርሕ ሰብ ብመራት ገጠር ናይ ምጥቃም መሰል ኣይህልዎን፣

2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተደንገገ

ስንቁጽ 20

በከተማ የሚኖሩ የገጠር መሬት ባለይዞታዎች

1. በከተማ እያሉ ወይም መሬታቸው ከሚገኝበት ቀበሌ ርቀው እያሉ መሬት የተከፋፈሉ ነራቸው በእርሻ ላይ የተመሰረተ ሆኖ ራሳቸው በአካል የሚያርሱ ወይም በማስተዳደር መስክ ተገቢውን ክትትል እያደረጉ የሚጠቀሙ የነራቸው ሁኔታ ግምት ሳይሰጠው በአዋጅ አንቀጽ 12 ንኡስ አንቀጽ 3 ፊደል "ሐ" መሰረት መብታቸው የተጠበቀ ነው፣

2. መሬታቸውን ሰሌላ አጋዝተው የሚጠቀሙ በከተማ የሚኖሩ የገጠር መሬት ባለይዞታዎች ይግም፡-

   ሀ. የወር ገቢያቸው ብር 1000 /አንድ ሺህ/ እና ከዚያ በታች በሆነ በሕይወት እስካሉ ብቻ የመጠቀም መብት ይኖራቸዋል፣

   ለ. የነሮ ደረጃቸው የቀየሩና የወር ገቢያቸው ከብር 1000 /አንድ ሺህ/ በላይ የሆነ የገጠር መሬት ይዞታቸው ይወሰዳል።

3. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 2 የተገለጸ የነሮ ደረጃ ሲባል አንድ ሰው በተለያዩ ስራዎች ሽቀጣሽቀጥ፣ ንግድ፣ የቤት ኪራይና በመሳሰሉት በወር የሚገኘው ገቢ ተደምሮ በቀበሌው የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ፣ በክተማ አስተዳድር፣ ማዛጋሻቤት፣ ወረዳ ዴስክ፣ የቀበሌ አስተዳደርና ሌሎች አማባብነት ያሳቸው አካላት እየተገመገመ የህዝብ አስተያየት እየተሰጠበት የሚረጋገጥ ይሆናል፣

4. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 3 የተደነገገው ቢኖርም ለስራው አፈጻጸም እንዲመች አንደአስፈላጊነቱ በገጠር ወረዳ አስተዳደር በኩል በወረዳው ዴስክ የሚመራ ከ5-7 አባላት የሚኖሩት ንማች ኮሚቴ ማቋቋም ይቻላል።

ስንቁጽ 21

የመንግስት ሰራተኞች የሚመለከት

1. የቀን ሰራተኞችን ሳይጨምር ማንኛውም በመንግስት ይሁን መንግስታዊ ካልሆነ ድርጅት ተቀጥሮ የሚሰራ ሰው በገጠር መሬት የመጠቀም መብት አይኖረውም፣

2. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 የተደነገገው

www.abyssinialaw.com

ከምዘሎ ኮይኑ ወርሓዊ መሃያኣም ወይ ክፍሊቶም ብር 1000 /ሓደ ሽሕ/ ትሕቲኡን ዝኾነ ሰራሕተኛታት ብመሰረት እቲ ኣዋጅ ዓንቀፅ 12 ንኡስ ዓንቀፅ 3 ፊደል "ሸ" ኣብ ውሽጢ ሓደ ዓመት መሬቶም ወይ ስረሑም ክመርፁ እንትብሃል ካብ ዝሰርሕሉ ትካል ወርሓዊ ክፍሊቶም ክንደይ ምኻኑ መረጋገፂ ናብ ኮሚቴ ጣብያ ምምሕዳር መሬት ወይ ወረዳ ዴስክ ብምቕራብ ይኽውን፣

3. በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 2 ዝተገለፀ ወርሓዊ መሃያ ወይ ክፍሊት መጠን ዝገልፅ መረዳእታ ዝቐረበሉ ኣካል ዝጠራጠሮ እንተኾይኑ ናብቲ ትካል ደብዳቤ ብምፅሕሓፍ ወይ ኣድላይ እንተኾይኑ ብኣካል ከይዱ ከረጋግፅ ይኽእል።

ዓንቀፅ 22

ብምስፋሕ ከተማታት ትሕዝቶ መሬቶም ናብ ከተማ ክፅቢ ዝኣተዎም ሓረስተት

1. ብምኽንያት ምስፋሕ ከተማታት ናብ ከተማ ክልል ዝኣቱ መሬት ገጠር ዝምልከት ኣብቲ ኣዋጅ ዓንቀፅ 12 ንኡስ ዓንቀፅ 4 ዝተደንገገ ዝተሓለወ ኮይኑ ርክክብ ዝፍፀም ብምምሕዳር ወረዳ ገጠር፣ ምምሕዳር ከተማን ምስ በዓል መዚ ሓለዋ ክባቢን ምምሕዳርን ኣጠቓቕማን መሬት ገጠር ብዝግበር ሓበራዊ ምርድዳእ ብቃለ ጉባኤ ተደጊፉ ምስተወሰነ ተፈፃሚ ይኽውን፣
2. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ኣብ ስምምዕነት ምብፃሕ እንተዘይተኻኢሉ ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብዝህቦ ውሳነ ይፍፀም፣
3. ብደረጃ ቁሽት ወይ ጣብያ ብሙሉኡ ናብ ከተማ ኣብ ዝኣትወሉ እዋን ትሕዝቶ መሬቱ ናብ ከተማ ዝኣተዎ ሓረስታይ ኣብ ውርሲ ፣ ውህብቶ፣ ላውጣን ሽግሽግን መሰሉ በዚ ደንቢ ብዝተጣየሹ ኮሚቴታት ኣቢሉ የፈፅም። ካልኦት ቦቲ ከተማ ምምሕዳር ኣቢሉ መሰሉም ይኽበረሉ።

እንዳለ ሆኖ የወር ደመወዛቸው ወይም ክፍያቸው ብር 1000 /አንድ ሺህ/ እና ከዚያ በታች የሆኑ ሰራተኞች በአዋጁ አንቀጽ 12 ንኡስ አንቀጽ 3 ፊደል "ሸ" መሰረት በአንድ ዓመት ጊዜ ውስጥ መሬታቸው ወይም ሥራቸውን እንዲመርጡ ሲባል ከሚሰሩበት ድርጅት /ተቋም ወርሃዊ ክፍያቸው ስንት መሆኑ ማረጋገጫ ለቀበሌው የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ ወይም ለወረዳ ዴስክ በማቅረብ ይሆናል፣

3. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 2 የተገለፀው የወር ደመወዝ ወይም ክፍያ መጠን የሚያሳይ ማስረጃ የቀረበለት አካል የሚጠራጠረው ከሆነ ወደ ድርጅቱ ደብዳቤ በመጻጻፍ ወይም አስፈላጊ ከሆነ በአካል ሄዶ ማረጋገጥ ይችላል።

ስንቀጽ 22

በከተሞች መስፋት ይዞታቸው ወደ ከተማ ክፅቢ የገባባቸው ስርሶ ስደርች

1. በከተሞች መስፋት ምክንያት ወደ ከተማ ክልል የሚገባ የገጠር መሬት የሚመለከት በአዋጅ አንቀጽ 12 ንኡስ አንቀጽ 4 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ርክክብ የሚፈጸመው የገጠር ወረዳ አስተዳደር፣ በከተማ አስተዳደር ከአከባቢ ጥበቃና የገጠር መሬት አስተዳደር አጠቃቀም ባለስልጣን ጋር የሚደረግ የጋራ መረዳዳት በቃለ ጉባኤ ተደግፎ ሲወሰን ተፈጻሚ ይሆናል፣
2. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 ስምምነት ላይ መድረስ ካልተቻለ የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት በሚሰጠው ውሳኔ መሰረት ይፈጸማል፣
3. በጎጥ ወይም በቀበሌ ደረጃ እንዳለ ወደ ከተማ ክልል በሚገባበት ወቅት የመሬት ይዞታቸው ወደ ከተማ ክልል የገባበት አርሶ አደር በውርስ፣ በስጦታ፣ የልውውጥና የመሸጋሸግ መብቱ በዚህ ደንብ በተቋቋሙ ኮሚቴዎች ያስፈፅማል። ሌሎች በከተማው አስተዳደር በኩል መብታቸው ይከበርላቸዋል።

www.abyssinialaw.com

ክፍሲ ሓርባዕተ

ዓንቀፅ 23

ሓግባብ ሓፈፃፅማ ሽግሽግ ሕርሻ መሬት

1. ሽግሽግ መሬት ገጠር ብዝስዕብ መንገዲ ይፍፀም :-
   ሀ. ኮሚቴ ቁሸት ምምሕዳር መሬት ኣፅንዑ ናብ ኮሚቴ ጣብያ ምምሕዳር መሬት የቕርብ፣
   ለ. ኮሚቴ ጣብያ ምምሕዳር መሬት ናብ ህዝቢ ኣቕሪቡ ምስኣፅደቖ ኣብ ተግባር የውዕል፣
2. ሽግሽግ ብመሰረት መቖሎ መሬት በብቁሸቱ ይፍፀም ፣
3. ንግልጋሎት ህዝቢ እቲ ጣቢያ ዝውዕል ንልምዓት ትካላት ስፍሓት ዘለዎ መሬት ብበዝሒ ኣብ ዝተወሰዳ ቁሸት ዝነበሩ ሰባት ኣብተን ካልኦት ቁሸታት መሰል ምሽግሽግ ይህልዎም፣
4. ብመሰረት ዓንቀፅ 17 ንኡስ ዓንቀፅ /6/ ናይቲ ኣዋጅ መሬት ዘይብሉ ገዛ ዕባይ ወይ ጠዋሪ ወራሲ ናይ ዘይብሉ መሬት ብቀዳምነት ይሸጋሸግ፣ ገዛ ዕባይ ወይ ጠዋሪ ዝብሃል ብተኽታታሊ ንኽ35 ዓመት ምስ መዋቲ ዝተቖመጠ ኮይኑ ብኮሚቴ ቁሸትን ጣብያን ምምሕዳር መሬት ኣብቲ ከባቢ ህዝቢ እናቖረበ ዝረጋገፅ ይኸውን፣
5. ኣብ ከይዲ ሽግሽግ ንሓበራዊ ግልጋሎት እቲ ጣብያ ወይ ቁሸት ዝውዕል መሬት ቀዳምነት ይውሃብ፣
6. ሽግሽግ መሬት ገጠር ዝካየድ ካብ እዋን ምህርትን ማሕረስን ነፃ ኣብ ዝኾነሉ ግዘ ይኸውን፣
7. ብሽግሽግ መሬት ገጠር ዝረክብ ሓረስታይ ኣብቲ ጣብያ ንልዕሊ ሓደ ዓመት ዝተቖመጠ ክኸውን ኣለዎ፣
8. ብመሰረት እዚ ደንቢ ብሽግሽግ መሬት ክረክብ ዘይከኣለ መንእሰይ ብቤተሰብ ሽም ተዋሂቡዎ ዝፀንሐ መሬት ተጠቃሚ ኮይኑ ይቖፅል። ኮይኑ ግን እቲ መሬት ትሕቲ ርብዒ ሄክታር እንተኾይኑ ብሽግሽግ መሬት ናይ ምርካብ መሰሉ ዝተሓለወ ይኸውን፣

ክፍል ስራት

ስንቀጽ 23

የሕርሻ መሬት የሽግሽግ ስፈጻጸም ስገባብ

1. የገጠር የእርሻ መሬት በሚከተለው መንገድ ይፈጸማል፡-
   ሀ. የጎጥ የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ አጥንቶ ለቀበሌው የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ ያቀርባል፣
   ለ. የቀበሌው የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ ወደ ህዝብ አቅርቦ እንዲጸድቅ ካደረገ በኃላ በተግባር ያውላል፣
2. ሽግግር በመሬት ክፍፍል መሰረት በየጎጡ ይፈጸማል፣
3. ለቀበሌው ህዝብ አገልግሎት ለሚውል የልማት ድርጅቶች ስፋት ያለው መሬት በብዛት በተወሰደባት ጎጥ የሚኖሩ ሰዎች በሌሎች ጎጦች የመሸጋሸግ መብት ይኖራቸዋል፣
4. በአዋጅ አንቀጽ 17 ንኡስ አንቀጽ /6/ መሬት የሌለው በሚች ቤት ያደገ ወይ ጠዋሪ የሚባለው ለ5 ዓመት በተከታታይ ከሚች ጋር የተቀመጠ ሆኖ በቀበሌና ጎጥ የመሬት አስተዳደር ኮሚቴዎች በአከባቢው ህዝብ እየቀረበ የሚረጋገጥ ይሆናል፣
5. በሽግሽጉ ሂደት ለቀበሌ ወይም ለጎጥ የጋራ አገልግሎት ለሚውል መሬት ቅድሚያ ይሰጣል፣
6. የገጠር መሬት ሽግሽግ የሚካሄደው ከምርትና ከእርሻ ነፃ በሚሆንበት ወቅት ነው፣
7. የገጠር መሬት በሽግሽግ የሚያገኝ አርሶ አደር በቀበሌው ከአንድ ዓመት በላይ የኖረ መሆን አለበት፣
8. በዚህ ደንብ መሰረት መሬት ሊያገኝ ያልቻለ ወጣት በቤተሰብ ስም ተሰጥቶት የቆየ መሬት ተጠቃሚ ሆኖ ይቀጥላል። ሆኖም መሬቱ ከሩብ ሄክታር በታች ከሆነ በሽግሽግ መሬት የማግኘት መብቱ የተጠበቀ ይሆናል፣

www.abyssinialaw.com

9. ብሽግሽግ መሬት ተጠቃሚ ዝኸውን ዕድሚኡ 18 ዓመትን ልዕሊኡን ዝኾነ ኣለም ፡

10. ኣብ ከይዲ ክርክር ዝርከብ መሬት ውሳነ ክሳብ ዝረክብ ንሽግሽግ ኣይቕርብን፤

11. ዝውውር /ስርዝ/ ሓቲቱ ጣብያኡ ስቂቑ ዝኾደ ሓረስታይ ኣብቲ ዝኾደ ጣብያ መሬት ዝረኸበ ምኺኑ እንትረጋገፅ 2 ዓመት ምዕባይ ከየድለየ መሬቱ ተሸጋሺጉ ንኻሊኡ ሰብ ይውሃብ፤

12. ንሽግሽግ ዝኾውን መሬት ሃልዮ ተሸጋሽግቲ ዘየሰጉ እንተኾይኖም ኣቲ መሬት ኣብ ትሕቲ ኮሚቴ ጣብያ ክይኑ ብክራይ ንክሕረስ ይግበር። ኣታዊ ክራይ በቲ ኮሚቴ ጣብያ እናተመዝገበ ናብቲ ጣብያ ፋይናንስ ኣታዊ ይኽውን፤ ኣፈፃፅማኡ ብመምርሒ ይውሰን፤

13. ኣብን ኣኽልላ ጣብያ ወይ ቁሸት ብዘተገበረ ለውጢ ምኽንያት ትሕዝቶ መሬት ኣብ ክልተ ጣብያ ዝተመቐሉም ሓረስቶት ብስምምዕነት ዝለዋወጥሉ ኩነታት ብምፍጣር ወይ ድማ ብክልቲኡ ጣብያ ብዝግበር ምርድኣእ መፍትሒ ንክረክብ ይግበር፤

14. ሽግሽግ መሬት እንትግበር ተሸጋጊጋይ ብር 5 /ሓሙሽተ/ ንክኸፍል ይግበር ፡ ኣቲ ገንዘብ'ውን ብሕጋዊ ደረሰይ ተኣኪቡ ናብ ፋይናንስ ጣብያ ኣታዊ ይግበር። ዝርዝር ኣፈፃፅምኡ ብመምርሒ ይውሰን፤

15. ብፍቓድ ወይ ብውሳነ ብመሬት ምጥቃም መሰሉ ዘቋረፀ ዳግም መሬት ገጠር ክረክብ ዝኽእል ፡-

ሀ. ብውሳነ መሬቱ ዝተመንጠለ ካብ ዘቋረፀሉ ጀሚሩ ኣብቲ ጣብያ 2 ዓመት ዝተቐመጠ እንተኾይኑ፤

ለ. ብፍቓዱ መሰሉ ዘቋረፀ ካብ ዘቋረፀሉ ጀሚሩ ንሓደ ዓመት ኣብቲ ጣብያ ዝተቐመጠ እንተኾይኑ፤

ሐ. ብመሰረት እዚ ደንቢ ዓንቀፅ 24 ዝተቐመጠ ቅደም ሰዓብ ሽግሽግ መሬት ዳግም ንክውሃቦ መመልከቲ እንትቐርብ ክውሃቦ ይኽእል ።

9. በሽግሽግ የመሬት ተጠቃሚ የሚሆነው እድሜው 18 ዓመትና ከዚያ በላይ መሆን አለበት፤

10. በክርክር ሂደት የሚገኝ መሬት ውሳኔ እስከሚያገኝ ሽግሽግ አይካሄድበትም፤

11. ዝውውር /ስርዝ/ ጠይቆ ቀበሌውን ለቆ የሄደ አርሶ አደር በሄደበት ቀበሌ መሬት ማግኘቱ ሲረጋገጥ 2 ዓመት መጠበቅ ሳያስፈልግ መሬቱ ለሌላ ሰው በሽግሽግ ይሰጣል፤

12. ለሽግሽግ የሚሆን መሬት ናሮ የሚሸጋሸጉ ሰዎች የሌሉ እንደሆነ መሬቱ በቀበሌው የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ ሥር ሆኖ በኪራይ የሚታረስ ይሆናል። የኪራዩ ገቢ በቀበሌው የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ እየተመዘገበ ለቀበሌው ፋይናንስ ገቢ ይሆናል። የአፈጻጸሙ ዝርዝር በመመሪያ ይወሰናል፤

13. በቀበሌው ወይም በጎጥ የተደረገ የአከላለል ለውጥ ምክንያት የመሬት ይዞታ በሁለት ቀበሌ የተከፈለባቸው አርሶ አደሮች በስምምነት የሚለዋወጡበት ሁኔታ በመፍጠር ወይም በሁለቱም ቀበሌዎች በሚደረግ መግባባት መፍትሄ እንዲያገኝ ይደረጋል፤

14. የመሬት ሽግሽግ ሲደረግ ተሸጋሻጊው 5 ብር /አምስት ብር / እንዲከፍል ይደረጋል። ገንዘቡም በሕጋዊ ደረሰኝ ተሰብስቦ ለቀበሌው ፋይናንስ ገቢ ይደረጋል የአፈጻጸሙ ዝርዝር በመመሪያ ይወሰናል፤

15. በፈቃዱ ወይም በውሳኔ በመሬት የመጠቀም መብቱ ያቋረጠ የገጠር መሬት በድጋሚ ማግኘት የሚችለው፦

ሀ. በውሳኔ መሬቱ የተቀማ ካቋረጠበት ጀምሮ በቀበሌው ለሁለት ዓመት የኖረ ሲሆን፤

ለ. በፍቃዱ መብቱ ያቋረጠ ካቋረጠበት ጀምሮ በቀበሌው ለአንድ ዓመት የኖረ ሲሆን፤

ሐ. በዚህ ደንብ አንቀጽ 24 በተቀመጠው የሽግሽግ ቅደም ተከተል መሰረት መሬት እንዲሰጥ ማመልከቻ ሲያቀርብ በድጋሚ ሊሰጠው ይችላል።

www.abyssinialaw.com

ዓንቀፅ 24

ቅድመ ዕዓብ ሽግሽግ መሬት ገጠር

1. ሽግሽግ መሬት ሕርሻ ገጠር ቀሊሎ ብዘሎ ቅደም ሰዓብ ይፍፀም፡-
   ሀ. መሬቶም ንዝተፈላለዩ ትካላት /ንህዝቢ ጥቅሚ/ ተባሂሉ ዝተወሰደም ካሕሳ ዘይ ተኽፈሎም ገበራት፣
   ለ. መሬት ዘይብሎን ደቂ አንስትዩ፣
   ሐ. መሬት ዘይረኸቡ ጉድኣት ኣካል፣
   መ. መሬት ዘይረኸቡ መናእሰይ፣
   ረ. ብምኽንያት ዕበት መሬት አብ ፀዳፍ መሬት ዝሓርሱ ሓረስቶት፣
2. አብዚ ዓንቀፅ ዝተቐመጡ ቅድመ ሰዓብ ብዙሓት ሰባት አንትህልዉ ብዕላ ክውሃብ ይግበር።

ዓንቀፅ 25

ንመጠሻ ዝውሃብ ቦታ

አወሃህባ መጠሻ ናይቲ አዋጅ ድንጋገታት ዝተሓለዉ ክይናም፡-

1. ንመጠሻ ዝኽውን መሬት ዘይብሉም ክባቢታት ከም ነቦ ፣ ካብ ሕርሻ ወፃኢ ዝኽነ ትርፍን ፀዳፍ መሬታትን መፅናዕቲ ብምክያድ በቲ ወረዳ ዴስክ ሓሳብ ተዋሂብሉ ብወረዳ ኮሚቴ ስራሕ ፈፃሚ እንትፀድቕ ንመጠሻ ክውዕል ይኽእል፣
2. ወራሲ ዘለዎ ዑና ገዛ ወረስቲ ዘይደልይዎ እንተኾይኖም ናይቲ ዑና ግምት ዋጋ ካብ ዝውሃብ ሰብ ክረኽቡ ብምግባር ይመሓደር፣
3. ወራሲ ናይ ዘይብሉ ዑና ገዛ ብኮሚቴ ጣብያ ምምሕዳር መሬት ገጠር ብመሰረት መምርሒ ካሕሳ ክልል ትግራይ ዝተገመተ ዋጋ ተሽጋሻጋይ ናብ መንግስቲ ኣታዊ ይገብር ፣
4. አብ አወሃህባ መጠሻ ንማሕበራዊ ግልጋሎትን ልምዓት ዝኽውን መሓለዊ መሬት ክተሓዝ ይግበር፣
5. አብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /2/ን /3/ን አብ ልዕሊ መሬት ዝርከብ ንብረት ውርሲ ዑና ገዛ

ስንቀጽ 24

የገጠር መሬት የሽግሽግ ቀደም ተከተል

1. የገጠር የእርሻ መሬት ሽግሽግ ቀጥሎ ባለው ቅደም ተከተል ይፈጸማል፡-
   ሀ. መሬታቸው ለተለያዩ ድርጅቶች /ለህዝብ ጥቅም/ ተብሎ የተወሰደባቸው ካሳ ያልተከፈላቸው አርሶ አደሮች፣
   ለ. መሬት የሌላቸው ሴቶች፣
   ሐ. መሬት ያላገኙ የአካል ጉዳተኞች፣
   መ. መሬት ያላገኙ ወጣቶች፣
   ሠ. በመሬት ጥበት ምክንያት በተጸፋት መሬት የማያርሱ አርሶ አደሮች።
2. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ /1/ የተቀመጠው ቅደም ተከተል ብዙ ሰዎች ሲኖሩ በእጣ እንዲሰጥ ይደረጋል።

ስንቀጽ 25

ሰነጅ መውጫ የሚሰጥ ቦታ

ለጎጆ መውጫ የሚሆን መሬት አሰጣጥ በሚመለከት የአዋጅ ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆነው፡-

1. ለጎጆ መውጫ የሚሆን መሬት የሌላቸው አከባቢዎች አንደ ተራራ፣ ከእርሻ ውጪ የሆነ ትርፍና ተጸፋት መሬቶች ላይ ጥናት በማካሄድ በወረዳው ዴስክ ሓሳብ ተሰጥቶበት በወረዳ ሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ ሲጸድቅ ለጎጆ መውጫ ሊውል ይችላል፣
2. ወራሽ ያለው እና ቤት መሬሾች የማይፈልጉት ከሆኑ ከሚሰጠው ሰው ግምቱን እንዲያገኙ በማድረግ ይተጻደራል፣
3. ወራሽ የሌለው እና ቤት በተበሌው የገጠር የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ በትግራይ ክልል የካሳ መመሪያ መሰረት የተገመተው ዋጋ የሚሸጋሸግ ሰው ለተበሌው ፋይናንስ ገቢ ያደርጋል፣
4. ለጎጆ መውጫ የሚሆን መሬት ሲሰጥ ለማሕበራዊ አገልግሎቶችና ለልማት የሚሆን ተጠባባቂ መሬት እንዲያዝ ይደረጋል፣
5. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ /2/ እና /3/ በመሬት ላይ የሚገኝ እና ቤት ውርስ ብቻ

www.abyssinialaw.com

ጥራሕ ድንጋገታት ውርሲ ሕጊ ፍትሃብሄር ኢትዮጵያ ተፈፃምነት ኣለዎም።

ዓንቀፅ 26
ቅደም ዕዳብ ኣተዓጸድሳ መጠሻ

1. ኣተዓጸድሳ መጠሻ ቀሊሉ ብዘሉ ቅደም ሰዓብ መሰረት ይፍፀም፦
   ሀ. ንህዝቢ ጥቕሚ ተባሂሉ መጠሻኣም ዝተወሰደሎም፤
   ለ. ብመሰረት ናይቲ ኣዋጅ ዓንቀፅ 12 ንኡስ ዓንቀፅ /3/ ፊደል "ሀ" ናብ ገጠር ዝምለሱ፤
   ሐ. መጠሻ ዘይብሉን ደቂ ኣንስትዮ፤
   መ. መጠሻ ዘይብሉም ጉዱኣት ኣካል፤
   ረ. ብዝተፈላለየ ምኽንያት ካብ ስደት ዝተመለሱ፤
   ሰ. መጠሻ ዘይብሉም መናእሰይ፤
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ብዝተቐመጠ ቅደም ሰዓብ ብዙሓት ሰባት እንትህልው ኣብቲ ኣዋጅ ዓንቀፅ 25 ንኡስ ዓንቀፅ /4/ ዝተደንገገ ዝተሓለወ ኮይኑ ብዕላ ክውሃብ ይግበር።

ክፍሊ ሓሙሽተ
ናይ ሓባር ትሕዝቶ ናብ ውልቀ ምልዋጥን

ገበታትን ጉህሚታትን ዝምልከት
ዓንቀፅ 27
ናብ ውልቀ ንምቕያር ዘድልዩ ሓፈሻዊ ኩነታት

1. ብመሰረት እዚ ደንቢ ናይ ሓባር ትሕዝቶ ዝተብሃሉ ክም ሳዕ ጉህሚ ንውልቀ ትሕዝቶ ክፋፈልን ምሃብ ዝዓበየ ረብሓ ከምዘለም እንትእመን ምስቲ ነባራይ ህዝቢ ብምርድዳእ ብወረዳ ዴክስ ሓሳብ ተዋሂቡሉ ብወረዳ ኮሚቴ ስራሕ ፈፃሚ እንትፀድቕ ንውልቀ ትሕዝቶ ክክፋፈል ይኽእል ። ኮይኑ ግን ደኒ መሬት፤ ረግረግ ቦታ ዝኾነ ናይ ሓባር መሬት ናብ ውልቀ ምልዋጥ ኣይክኣለን፤
2. ናይ ሓባር መሬት ናብ ውልቀ ትሕዝቶ ቅድሚ ምልዋጡም ኣብ ካሊእ ናይ ሕርሻ ቦታ ፅዕንቶ ዘይፈጥሩ ምኽኖም ብመሰረት ዝተዳለወ ማስተር ፕላን ንዝተወሰነሉም ረብሓ ዝውዕሉ እንተኾይኖም ማስተር ፕላን ኣብዘይተዳለወሉ

የኢትዮጵያ የፍትሃብሄር ህግ የውርስ ድንጋጌዎች ተፈጻሚነት አላቸው።

ስንቀጽ 26
የጎጆ መውጫ ስጠጣጥ ቅደም ተከተል

1. የጎጆ መውጫ መሬት አሰጣጥ ቀጥሎ ባለው ቅደም ተከል መሰረት ይፈጸማል፦
   ሀ. ለህዝብ ጥቅም ተብሎ ጎጆ መውጫቸው የተወደባቸው፤
   ለ. በአዋጅ አንቀጽ 12 ንኡስ አንቀጽ /3/ ፊደል "ለ" ወደ ገጠር የሚመለሱ፤
   ሐ. የጎጆ መውጫ የሌላቸው ሴቶች፤
   መ. የጎጆ መውጫ የሌላቸው የአካል ጉዳተኞች
   ረ. በተለያየ ምክንያት ከስደት የተመለሱ፤
   ሰ. የጎጆ መውጫ የሌላቸው ወጣቶች።
2. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ /1/ በተቀመጠ ቅደም ተከተል ብዙ ሰዎች ሲኖሩ በአዋጅ አንቀጽ 25 ንኡስ አንቀጽ /4/ የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ በእጣ እንዲሰጥ ይደረጋል።

ክፍል ስምስት
የጋራ ይዞታ ወደ ግል መሰጠጥ ስና

ስለ ተራሮች ቦረቦር የሚመለከት
ስንቀጽ 27
ወደ ግል ይዞታ ሰመመለስጥ ስስፈላጊ
የሆነ ስጠቃላይ ሁኔታዎች

1. በዚህ ደንብ መሰረት የጋራ ይዞታ የተባሉ እንደ ተራራ፤ ቦረቦር ለግል ይዞታ ክፋፍለህ መስጠት የበለጠ ጥቅም እንዳለው ሲታመንበት ከነዋሪ ህዝብ ጋር በመረዳዳት በወረዳ ዴስክ ሓሳብ ተሰጥቶበት በወረዳ ሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ ሲጸድቅ ለግል ይዞታ ሊከፋፈል ይችላል። ሆኖም እንደ ደን፤ ረግረግ ቦታ የሆኑ የጋራ መሬት ወደ ግል ይዞታ መለወጥ አይቻልም፤
2. የጋራ መሬት ወደ ግል ይዞታ ከመለወጣቸው በፊት በሌላ የእርሻ ቦታ ተጽእኖ የማይፈጥሩ መሆናቸው በተዘጋጀው ማስተር ፕላን መሰረት በተወሰነላቸው አገልግሎት የሚውሉ ከሆነ ማስተር ፕላን ባልተዘጋጀበት ቀበሌም በባለሙያ

www.abyssinialaw.com

ጣብያ ድማ ብሰብ ሞያ መፅናዕቲ ተገይሩ ፀገም ዘይፈጥር ምኺኑ እንትረጋገፅ ጥራሕ ዝፅፀም ይኸውን፤

3. ናብ ውልቀ ትሕዝቶ ንክቐየሩ ዝተወሰነሉም ናይ ሓባር መሬታት ተወዲቦም ኣብ ናይ ጎቦታት ልምዓት ንክሳተፉ ሕቶ ንዘቕረቡን ንዝተፈላለየ ልምዓታዊ ስራሕቲ ከም ምርባሕ ንህቢ ፤ ደርሆን ካልኦትን ንክውፅል ብዝቐርብ ሕቶታት መሰረት ቡቲ ወረዳ ዴስክን ምምሕድዳርን ኣቢሉ ንክውሃብ ይግበር፤

4. ናይ ጎቦ ፀገም ኣብ ዘይብሉም ክባቢታት ብሽግሽግ ንልምዓት ክውሃብ ይክኣል፤

ዓንቀፅ 28

መጠን፣ ሳተዓዳድቲ፣ ሳተሓልዛን

ሰጠ/ቓቕማን ገበታትን ጉህሚታትን

1. ኣብ ጎቦታት ዝግበር ሽግሽግ ወይ ድማ ንውልቀ ንክውፅል ዝተወሰነሉ ጎቦ ንሓደ ሰብ ዝውሃብ መጠን መሬት ካብ 0.25 ክሳብ 0.50 ሄክታር ይኸውን፤
2. ካብ ጎቦ ወሳኢ ንዘሉ መሬት በዓል ትሕዝቶ ዝህልውዎ ገቢኦት ኣብ ጎቦ መሬት ንዝሓዘ 'ውን ተፈፃሚ ይኸውን፤
3. ቅድም ክብል ኣብ ጎቦ መሬት ሒዞም ዝነበሩ ሰባት ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 መሰረት ዝተቐመጠ መጠን ተፈፃሚ ብምግባር ሽግሽግ ክፍፀም ይኽኣል፤
4. ጎቦ ንምልማዕ መሬት ዝተውሃቦ ሰብ ኣብ ውሽጢ 6 ወርሒ ስራሕ ክጅምር ኣለዎ። ኣብቲ ቦታ ናይ ዕቀባ ስራሕቲ ክሰርሕን ኣግራብ ክተክልን ኣለዎ፤
5. ኣብቲ ጎቦ ንዘሉ ሃፍቲ ተፈጥሮ ከም ኣግራብ ዝኣምሰሉ ክይበርሱ እቲ መሬት ዝሓዘ ሰብ ክሕሱ ሓላፍነት ኣለዎ፤
6. ጎቦ ንምልማዕ መሬት ዝተውሃቦ ሰብ ካብቲ ዝተፈቐደሉ ዓይነት ስራሕ ወሳኢ ክጥቀመሉ ኣይኽእልን፤
7. ኣብ ፀዳፊ መሬት ዝተዓደሉ ንልምዓት ኣግራብ ዝውዕሉ ተኽሊታት ኣብ ክባቢኦም ዝርከብ ኪኢላ ሕርሻ ብምፍቃድ ቀዋሚ ተኽሊ ክተኽሉ ተጠንቶ ችግር የማይፈጥር መሆኑ ሲረጋገጽ ብቻ የሚፈጸም ይሆናል፤

3. ወደ ግል ይዞታ እንዲለወጡ የተወሰነባቸው የጋራ መሬቶች ተደራጅተው በተራሮች ልማት ለመሳተፍ ጥያቄ ለቀረቡና ለተለያዩ ልማታዊ ሥራዎች እንደ ንብ እርባታ፣ ዶሮ እርባታና የመሳሳሉትን ከማዋል በቀረቡ ጥያቄዎች መሰረት በወረዳ እና አስተዳደር በኩል እንዲሰጥ ይደረጋል፤
4. የተራሮች /ኮረብታ/ ችግር በሌላቸው አከባቢዎች ለልማት በሽግሽግ ሊሰጥ ይችላል።

ስንቀጽ 28

የተራሮች ቦረቦር አያያዝ፣ አጠቃቀምና

የሚሰጠው መጠን

1. በተራሮች ላይ የሚደረግ ሽግሽግ ወይም ለግል እንዲውል የተወሰነበት ተራራ ለአንድ ሰው የሚሰጥ የመሬት መጠን ከ0.25 እስከ 0.50 ሄክታር ይሆናል፤
2. ከተራራ ውጪ ላለው መሬት ባለይዞታ የሚኖሩት ግዴታዎች በተራራ መሬት ሊያራዝም ተፈፃሚዎች ይሆናሉ፤
3. ቀደም ሲል በተራራ መሬት ይዞው የነበሩ ሰዎች በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 መሰረት የተቀመጠውን መጠን ተፈጻሚ በማድረግ ሽግሽግ ሊፈጸም ይቻላል፤
4. ተራራ ለማልማት መሬት የተሰጠው ሰው በ6 ወር ጊዜ ውስጥ ሥራ መጀመር አለበት። በቦታውም የጥበቃ ሥራዎች መሥራትና ዛፎች መትከል አለበት፤
5. በተራራው መሬት የያዘ ሰው በተራራው ያሉ የተፈጥሮ ሃብት እንደ ዛፍ የመሳሰሉት እንዳይመነጠሩ የመጠበቅ ኃላፊነት አለው፤
6. ተራራ ለማልማት መሬት የተሰጠው ሰው ከተፈቀደለት የሥራ አይነት ውጪ ሊጠቀምበት አይችልም፤
7. በተዳፋት መሬት የተሰጡ ሰዎች ለዛፎች ልማት የሚውሉ ቁሚ ተክሎች በአከባቢያቸው የሚገኝ የአርሻ ባለሙያን በማስፈቀድ ሊተክሉ

www.abyssinialaw.com

ዝኽእሉ ኮይኖም እቲ ዝነበረ ተኽሊ ተፈጥሮ ብዘየብርስ ክተሓዝን ክለምዕን ይግበር። ባዕሎም ኣብ ዝተኽልዎ ናይ ምጥቃም መሰል ይህልዎም።

ዓንቀፅ 29
ኣጠቓቕማ ጉህሚታት

1. ኣብ ሞንጎ ተሓራሳይ መሬት ወይ ከዓ ኣብ ውሽጢ ተሓራሳይ መሬት ዝርከብ ትሑት ጉህሚ ናይ ዕቀባ ሓመድን ማይን ስራሕቲ ብምኽያድ ኣልሚያም ንዝጥቀሙ መዳውብቲ ሓረስቶት ንሕርሻ ክውዕል ክውሃብ ይኽእል፣
2. ኣብ ሰውሒታት መሬት ዝርከብ ጉህሚታት ንእንስሳ ቀለብ ንክውዕል ዕቀባን ልምዓትን ስራሕቲ ይግበረሉ፣
3. ኣብ ውሽጢ ደኒ ዝርከብ ጉህሚ ንቀዋሚ ልምዓት ስራሕ ጥራሕ ንክውዕል ይግበር፣
4. ናይዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ድንጋገ እንተሃለወ'ውን ኣብ መዳብውቲ ዘለዉ ሓረስቶት ክጥቀምሉ ዘይደልዩ እንተኾይኖም ድልየት ንዘለዎም ናይቲ ከባቢ ሓረስቶት ተመቃቒሉ ክውሃብ ክግበር ይኽእል፣
5. ኣብ ሕዛእቲ ዝርከብ ጉህሚ ናይቶም ተጠቀምቲ ሓረስቶት ናይ ሓባር ትሕዝቶ ኮይኑ ብሓባር ክጥቀምሉ ይኽእሉ ወይ ድማ ኣልሚያም ክጥቀምሉ ንዝደልዩ ተጠቀምቲ በብውልቆም ተመቓቒሉ ክውሃብ ይኽእል፣
6. ኣተዓዳድላ ጉህሚ ከኽም ከባቢኡ ትሕዝቶ ዝውሰን እኳ እንተኾነ ካብ 0.15 ሄክታር ግን ክበልፅ የብሉን፣
7. ኣጠቓቕማ ጉህሚ ፍግረ መሬት ብዘየስዕብን ዕቀባ ሓመድን ማይን ስራሕቲ ብምስራሕ ዝኾየድ ኮይኑ ነቲ ጉህሚ ካብ ዝተቐመጠሉ ዕላማ ወፃኢ ከምጋህዊ ዝመሳሰሉ ስራሕቲ ምስራሕ ዝተኽልከለ እዩ፣
8. ብጉህሚ ንክጥቀም ፍቓድ ዝተውሃቦ ሓረስታይ ካብ ዝተውሃበሉ ዕለት ጀሚሩ ኣብ ውሽጢ 3 ወርሒ ናይ ልምዓት ስራሕቲ ክጅመር ኣለዎ፣

የሚችሉ ሆኖው የነበረውን የተፈጥሮ ተክል በማይጎዳ እንዲያዝና እንዲለማ ይደረጋል ። ራሳቸው በተከሉት የመጠቀም መብት ይኖራቸዋል።

ስንቀጽ 29
የቦረቦር ስጠቃቀም

1. በሚታረስ መሬት መካከል ወይም በሚታረስ መሬት ውስጥ የሚገኝ ዝቅተኛ ቦረቦር የአፈርና ውሃ የጥበቃ ስራዎች በማካሄድ አልምተው ለሚጠቀሙ አዋሳኝ አርሶ አደሮች ለእርሻ እንዲውል ሊሰጥ ይችላል፣
2. በመስክ መሬት የሚገኝ ቦረቦር ለእንስሳት ቀለብ እንዲውል የጥበቃና ልማት ሥራዎች ይደረግበታል፣
3. በደን ውስጥ የሚገኙ ቦረቦር ለቋሚ የልማት ሥራ ብቻ እንዲውል ይደረጋል፣
4. የዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ /1/ ድንጋጌ ቢኖርም አዋሳኝ አርሶ አደሮች ሊጠቀሙበት የማይፈልጉ ከሆኑ ፍላጎት ላላቸው የአከባቢው አርሶ አደሮች ተከፋፍሎ እንዲሰጥ ሊደረግ ይችላል፣
5. በተከለከለ የግጦሽ መሬት የሚገኝ ቦረቦር ተጠቃሚ አርሶ አደሮች የጋራ ይዞታ ሆኖ በጋራ ሊጠቀሙበት ይችላሉ ወይም አልምተው ሊጠቀሙበት ለሚፈልጉ ተጠቃሚዎች በነፍስ ወከፍ ተከፋፍሎ ሊሰጥ ይችላል፣
6. የቦረቦር አሰጣጥ እንደአከባቢው ይዞታ የሚወሰን ቢሆንም ከ0.15 ሄክታር ግን መብለጥ የለበትም፣
7. የቦረቦር አጠቃቀም የመሬት መቦርቦርን በማያስከትልና የጥበቃ ሥራዎች በማካሄድ የሚሰራ ሆኖ ቦረቦሩ ከተቀመጠለት ዓላማ ውጪ እንደመጋጫ የመሳሰሉት ሥራዎች መሥራት የተከለከለ ነው፣
8. በቦረቦር መሬት ለመጠቀምን ፈቃድ የተሰጠው አርሶ አደር ከተሰጠበት ጊዜ ጀምሮ በ3 ወር ጊዜ ውስጥ የልማት ሥራዎች መጀመር አለበት፣

www.abyssinialaw.com

9. ንዝተፈላለዩ ዓይነት ስራሕቲ ዝፍቀድ መጠን ቁልቋል ምስዚ ደንቢ ብዝተተሓሓዘ ሰደቓ ቁፅሪ 06 ዝፍፀም ይኸውን።

ዓንቀፅ 30

ምቁራፅ መሰረት ምጥቃም መሬት ገጠር

1. ዝኾነ በዓል ትሕዝቶ መሬት ገጠር፦
   ሀ. ኮነ ኢሉ ወይ ብሽለልትነት ኣብ ትሕዝቶ መሬቱ ጉድኣት እንተብፅሕ ወይ ብዝኾነ ምኽንያት ጉድኣት በዚሑ ዝከኣሉ መከላኸሊ ስጉምቲ ከይወሰደ እንተተረፉ፤
   ለ. እቲ መሬት ካብ ዝተፈቐደሉ ዕላማ ወፃኢ እንተተጠቒሙ ንኣብነት ብዘይፍቓድ እምኒ ምፍንቃል ምኽዓት መሬት፤ ምፍሓምን ዝመሳሳሉ ተግባራት እንተፈፂሙ፤
   ሐ. ንልዕሊ 2 ዓመታት ዘበን ምህርቲ ብዘይ ብቐፅ ምኽንያት ከይተጠቐመሉ እንተተረፉ ብመሬት ናይ ምጥቃም መሰሉ ክድረፅ ይኽእል፤
2. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ብመሬት ናይ ምጥቃም መሰል ዝድረፅ፦
   ሀ. መጀመሪያ ብኮሚቴ ጣብያ ምምሕዳር መሬት ናይ ፅሑፍ መጠንቀቕታ ይውሃቦ፤
   ለ. በቲ ዝተውሃቦ መጠንቀቕታ ዘይተኣረመ እንተኾይኑ ብድጋሚ ኣብ ውሽጢ 3 ወርሒ ክስተኻኽል ተዘይኣስተኻኺሉ ትሕዝቶ መሬቱ ዝሕደግ ምኻኑ ዝገልፅ ናይ መወዳእታ መጠንቀቕታ ክበፅሖ ይግበር፤
   ሐ. ብተደጋጋሚ ዝተውሃቦ መጠንቀቕታ ዘምፅእ ሰውሒ እተዘይሃልዩ መሰሉ ክድረፅ ኮሚቴ ጣብያ ምምሕዳር መሬት ናብ ወረዳ ዴስክ ውሳነ ሓሳብ የቕርብ፤
   መ. ወረዳ ዴስክ ኣብ ወረዳ ስራሕ ፈፃሚት ኣቕሪቡ ከፀድቕ ብምግባር ኮሚቴ ጣብያ ምምሕዳር መሬት መሬቱ ንከሕድጎ ደብዳቤ ይፅሕፍ፤
   ረ. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 2 ፊደል "መ" መሬቱ ክሕደግ ውሳነ ወረዳ ዴስክ ዝበፅሖ ኮሚቴ ጣብያ ምምሕዳር መሬት ኣብ ውሽጢ 30 መዓልቲ የተግብር።

9. በተሰያዩ የሥራ ዓይነቶች የሚፈቀድ የተዳፋት መጠን ከዚህ ደንብ ጋር በተያያዘ ሰንጠረዥ ቁጥር 06 መሰረት የሚፈጸም ይሆናል።

ስንቀጽ 30

በገጠር መሬት የመጠቀም መብት ማቋረጥ

1. ማንኛውም የገጠር መሬት ባለይዞታ፦
   ሀ. ሆን ብሎ ወይም በቸልተኝነት በመሬት ይዞታው ላይ ጉዳይ ሲያደርስ ወይም በማንኛውም ምክንያት ጉዳት ደርሶ የተቻለውን የመከላከያ እርምጃ ሳይወስድ ከቀረ፤
   ለ. መሬቱ ከተፈቀደለት ዓላማ ውጪ ከተጠቀመ ለምሳሌ ያለፈቃድ ድንጋይ መፈንቀል፤ መሬት መቆፈር፤ ማዘሰልና የመሳሰሉት ተግባራት ከፈጸመ፤
   ሐ. ከ2 ዓመት የምርት ዘመን በላይ ያለበቂ ምክንያት ሳይጠቀምበት ከቀረ በመሬት የመጠቀም መብቱ ሊያቋርጥ ይችላል።
2. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 መሰረት በመሬት የመጠቀም መብት የሚቋረጠው፦
   ሀ. በመጀመሪያ ለቀበሌው የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ የፅሑፍ ማስጠንቀቂያ ይለጣዋል፤
   ለ. ቡተሰጠው ማስጠንቀቂያ ያልታረመ ከሆነ በድጋሚ በ3 ወር ጊዜ ውስጥ እንዲያስተካክል ካላስተካከለ የመሬት ይዞታው የሚቀማ መሆኑ የሚገልጽ የመጨረሻ ማስጠንቀቂያ እንዲደርሰው ይደረጋል፤
   ሐ. በተደጋጋሚ የተሰጠው ማስጠንቀቅያ ያመጣው ሰውነ ከሌለ መብቱ እንዲቋረጥ የቀበሌው የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ ለወረዳው ዴስክ የውሳኔ ሓሳብ ያቀርባል፤
   መ. የወረዳው ዴስክ በወረዳው የሥራ አስፈፃሚ ኮሚቴ እንዲጸድቅ በማድረግ የቀበሌው የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ መሬቱን እንዲያስጥለው ደብዳቤ ይጻፋል፤
   ሠ. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 2 ፊደል "መ" መሰረት መሬቱ እንዲቀማ ውሳነ የደረሰው የቀበሌ የመሬት አስተዳደር በ30 ቀናት ውስጥ ይተገብራል።

www.abyssinialaw.com

3. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ብመሬት ናይ ምጥቃም መሰሉ ዝተቋረፀ ብዓል ትሕዝቶ አብ ልዕሊ እቲ መሬት ዘፍረዮ ሃፍቲ ናይ ምልዓል መሰል ኣለዎ። ካሕሳ ናይ ምርካብ መሰል ግን ኣይህልዎን ንምልዓል ዘየግም ሃፍቲ እንትህሉ ብመሰረት መምርሒ ካሕሳ ክልል ትግራይ ዝተቐመጠ ግምት ዋጋ ተሸጋጊጋይ ክኽፍሉ ይግበር፤

4. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ብመሬት ናይ ምጥቃም መሰሉ ዘቋረፀ ሓረስታይ ትሕዝቶ መረጋገፂ ደፍተሩ አብ ውሽጢ ሓደ ወርሒ ንኮሚቴ ጣብያ ምምሕዳር መሬት ክረክብ ኣለዎ፤

5. ብመሰረት እቲ ኣዋጅ ዓንቀፅ 11 ንኡስ ዓንቀፅ 1 ፊደል "ረ" አብ ተሓራሳይ መሬቱ ወይ ካብ ዝተፈቐደሉ ወሳኢ ኣብ ካሊእ መሬት ገጠር ብኢደ ወነኑ መጠሻ ገዛ ወይ ዝኽነ ህንፃ ሰሪሑ ዝተረኽበ ሓረስታይ እንትህሉ፦

ሀ. ኮሚቴ ጣቢያ ምምሕዳር መሬት ካብ ዝፈለጠሉ ኣብ ውሽጢ 15 መዓልቲ ባዕሉ ኣፍሪሱ ሪፖርት ክንብር መጠንቀቕታ ይፅሕፈሉ፤

ለ. ኣብ ውሽጢ 15 መዓልቲ ባዕሉ ዘየፍረሶ እንተኾይኑ ኮሚቴ ጣብያ ምምሕዳር መሬት ብቀጥታ ክፈርስ ይግበር፤

ሐ. በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 5 ፊደል "ለ" መሰረት ዝፈርስ መጠሻ ገዛ ኮሚቴ ጣብያ ምምሕዳር መሬት ባዕሉ ወይ ንሚልሻ ኣዚዙ ዘፈፅሞ ይኸውን።

6. በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 5 ፊደል "ለ" መሰረት እቲ ዝፈረሰ ንብረት ኣብ ቤት ፅሕፈት ምምሕዳር ጣብያ ይቕመጥ ። በዓል ሃፍቲ ንመፍረሲ ዘድሊ ወሳኢ /ኣበል/ ገንዘብ ከፊሉ ንብረቱ ክወስድ ይኽኣል። ዘይኽፍል እንተኾይኑ ብፋይናንስ እቲ ጣብያ ብጨረታ ተሸይጡ ንዘፍረሱ ኣበል ይኽፈል ዝተርፍ ገንዘብ እንትህሊ ንብዓል ንብረት ክምለስሉ ይግበር። ብዓል ንብረት ነቲ ዝተረፈ ገንዘብ ኣይወስድን ዝብል እንተኾይኑ ናብ ፋይናንስ ጣብያ ኣታዊ ይግበር።

3. በዚህ አንቀጽ መሰረት በመሬት የመጠቀም መብት የተቋረጠ ባለይዞታ በመሬቱ ላይ ያፈራውን ሃብት የማንሳት መብት አለው። ካሳ የማግኘት መብት ግን አይኖረውም፤ ለማንሳት የሚያስቸግር ሃብት ሲኖር በትግራይ ክልል የካሳ መመሪያ መሰረት የተቀመጠ ዋጋ ግምት የሚሸጋሸግ እንዲከፍለው ይደረጋል፤

4. በዚህ አንቀጽ በመሬት የመጠቀም መብቱ ያቋረጠ አርሶ አደር የይዞታ ማረጋገጫ ደብቡሩ በአንድ ወር ጊዜ ውስጥ ለቀበሌው የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ ማስረከብ አለበት፤

5. በአዋጁ አንቀጽ 11 ንኡስ አንቀጽ 1 ፊደል "ረ" መሰረት በአርሻ መሬቱ ወይም ከተፈቀደለት ውጪ በሌላ የገጠር መሬቱ ላይ በገዛ ስልጣኑ ጎጆ መውጫ ቤት ወይም ህንፃ ሰርቶ የተገኘ አርሶ አደር ሲኖር፦

ሀ. የቀበሌው የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ ካወቀበት በ15 ቀናት ጊዜ ውስጥ ራሱ አፍርሶ ሪፖርት እንዲያደርግ ማስጠንቀቂያ ይጽፍለታል፤

ለ. በ15 ቀናት ጊዜ ውስጥ ራሱ ያላፈረሰው ከሆነ የቀበሌው የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ በቀጥታ እንዲፈርስ ያደርጋል፤

ሐ. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 5 ፊደል "ለ" መሰረት የሚፈርስ ጎጆ መውጫ /ቤት/ የቀበሌው የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ ራሱ ወይም ለሚልሻ ኣዞ የሚያስፈጽመው ይሆናል።

6. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 5 ፊደል "ለ" እና "ሐ" መሰረት የፈረሰው ንብረት በቀበሌ አስተዳደር ፅሕፈት ቤት ይቀመጣል። ባለ ንብረት ለማፍረሻ የሚያስፈልግ ወጪ /አበል/ ገንዘብ ከፍሎ ንብረቱ መውሰድ ይችላል። የማይከፈል ከሆነ በቀበሌው ፋይናንስ በጨረታ ተሽጦ ላፈረሱት አበል ይከፈላል። የሚተርፍ ገንዘብ ሲኖር ለባለ ንብረቱ እንዲመለስለት ይደረጋል። ኣልወስድም የሚል ከሆነ ለቀበሌው ፋይናንስ ገቢ ይሆናል።

ዓንቀፅ 31

ብመሬት ናይ ምጥቃም መሰረት በድልየት ምቁራፅ

1. ዝኾነ ሓረስታይ ብመራት ናይ ምጥቃም መሰሉ ኣብ ዝኾነ እዋን ከድርፅ መሰል ኣለዎ። ኮይኑ ግን ቅድሚ ሓደ ወርሒ ንክሚቱ ጣብያ ምምሕዳር መራት ክፍልጥ ይግባእ፣
2. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 መሰሉ ከድርፅ ዘፍለጠ ሓረስታይ ኣብ ውሽጢ ሓደ ወርሒ መልሲ እንተዘይረኺቡ ሕቶኡ ተቐባልነት ከምዝረኸበ ተቆጺሩ ካብ ዝህልም ግቡኣት ነፃ ይኸውን ፣
3. ናይ ምቁራፅ ሕቶ ዝቐርበሉ ግዘ ዘራእቲ ምስተኣከበ ክኸውን ኣለዎ ። ቀዋሚ ተኽሊ ዝሓውስ ኣይኮነን፣
4. ብፍቓዱ ብመራት ምጥቃም መሰሉ ዘድረፀ ሓረስታይ ንብረቱ ናይ ምልዓል እምበር ካሕሳ ናይ ምርካብ መሰል ኣይህልዎን ።ቀዋሚ ተኽሊ እንተሃልይዎ ግን ግምቱ ተሸጋሻጋይ ክኸፍሉ ይግበር፣
5. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ብመራት ምጥቃም መሰሉ ዘድረፀ ሓረስታይ ትሕዝቶ መረጋገፂ

ደፍተሩ ኣብ ውሽጢ ሓደ ወርሒ ንክሚቱ ጣብያ ምምሕዳር መራት ክምልስ ኣለዎ

ክፍሊ ሽዱሽተ

ብዛዕባ ክራይ መሬት ገጠር

ዓንቀፅ 32

ብውልቂ ዝገበር ክራይ መሬት ገጠር

1. ብዛዕባ ክራይ መራት ገጠር ድንጋገታት እቲ ኣዋጅ ዝተሓለዉ ኮይኖም ተወሳኺ ወገናት ኣብ ውዕሎም ብዛዕባ ሃፍቲ ተፈጥሮ ዕቀባን ክንክንን ዝምልከቱ ግቡኣት ብግልፂ ክቐምጡ ይግባእ። ንዝስዕብ ጉድኣት'ውን ሓላፍነት ዝወስድ ወገን ክንፀር ኣለዎ ፣

2. እቲ ገዛሪ መሬት ብመስኖ ዝለምዕ እንተኾይኑ ኣጠቓቕማ መስኖ ማይ ዝምልከት ዝወፁ ደንብታትን መምርሒታትን ተፈፃምንት ይህልምም፣

www.abyssinialaw.com

ዓንቀጽ 31

በመሬት የመጠቀም መብት በፍላጎት ማቋረጥ

1. ማንኛውም አርሶ አደር በመሬት የመጠቀም መብቱ በማንኛውም ጊዜ የማቋረጥ መብት አለው። ሆኖም ከአንድ ወር በፊት በተበሌው የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ ማሳወቅ አለበት፣
2. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 መብቱ ለማቋረጥ ያሳወቀ አርሶ አደር በአንድ ወር ጊዜ ውስጥ መልስ ካላገኘ ጥያቄው ተቀባይነት እንዳገኘ ተቆጥሮ ካሉበት ግዴታዎች ነፃ ይሆናል፣
3. በመሬት የመጠቀም መብት የማቋረጥ ጥያቄ የሚቀርብበት ጊዜ የተዘራው ከተሰበሰበ መሆን አለበት። ቋሚ ተክሎችን አይጨምርም፣
4. በመሬት የመጠቀም መብቱ በፍታዱ ያቋረጠ አርሶ አደር ንብረቱን የማንሳት እንጂ ካሳ የማግኘት መብት አይኖረውም። ቋሚ ተክል ካለው ግን ግምቱ የሚሸጋሸግ ሰው እንዲ ከፍለው ይደረጋል፣
5. በዚህ አንቀጽ መሰረት የመጠቀም መብቱ ያቋረጠ አርሶ አደር የይዞታው ማረጋገጫ

ደብተር በአንድ ወር ጊዜ ውስጥ ለቀበሌው የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ መመለስ አለበት።

ክፍል ስድስት

ስለንጠር መሬት ኪራይ

ዓንቀጽ 32

በግል የሚደረግ የንጠር መሬት ኪራይ

1. ስለ የንጠር መሬት ኪራይ በአዋጅ ድንጋጌዎች የተጠበቁ ሆነው ተዋዋይ ወገኖች በውላቸው ስለተፈጥሮ ሃብት ጥበቃና እንክብካቤ በተመለከተ ግዴታዎች በግልጽ ሊያስቀምጡ ይገባል። ለሚከተለው ጉዳትም ኃላፊነት የሚወስድ ወገን ተጠያቂነት በተመለከተ መገለጽ አለበት፣
2. የሚከራየው መሬት በመስኖ የሚለማ ከሆነ የመስኖ ውሃ አጠቃቀም በሚመለከት የወጡ ደንቦችና መመሪያዎች ተፈፃሚነት ይኖራቸዋል፣

www.abyssinialaw.com

3. ብውዕሊ ክራይ ዝተውሃበ መሬት ልምዓት ዘሳልጡ ዝርገሐ መሰረተ ልምዓት ብስምምዕነት ተወዓዓልቲ ወገናት ዝውሰን ይኸውን ፤

4. ንልዕሊ 3 ዓመት ዝግበር ውዕል ኪራይ ካብ ልማዳዊ ሕርሻ ወጻኢ ዝኾነ ቴክናሎጂ ዘይጥቀም እንተኾይኑ ተቐባልነት የብሉን። ዓይነታት ቴክናሎጂ ብመምርሒ ይውሰን።

5. ብኪራይ መሬት ዝሓዘ ሰብ ኣብዘተኻረየ መሬት ናይ ዝርክቡ ኣግራብ ተፈጥሮ ፍርያቶም ክጥቀም ይኽእል፤

6. ሓደ ሓረስታይ ምስ ካሊእ ሓረስታይ ወይ ምስ በዓል ሃፍቲ ዝግበር ውዕሊ ኪራይ መሬት ተወዓዓልቲ ወገናት ነዚ ተባሂሉ ዝተዳለወ ቅጥዒ መመልከቲ መሊኦም ናብ ኮሚቴ ጣቢያ ምምሕዳር መሬት የቕርቡ፤

7. ኮሚቴ ጣብያ ምምሕዳር መሬት ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 6 ተመሊኡ ዝቐረበሉ መመልከቲ ኣብ ውሽጢ 10 መዓልቲ ትሕዝቶ ናይቲ ውዕል መርሚሩ ዝግባእ ምፅራይ ድሕሪ ምግባር ክሳብ 3 ዓመት ውዕሊ ኪራይ ሪኢቶኡ ኣስፈሩ ናብ ክፍሊ ምዝገባ ውዕልን መረዳእታን ይልእኽ። ልዕሊ 3 ዓመት ንዝኾነ ውዕሊ ክራይ ሪኢቶኡ ብምስፋር ናብ ወረዳ ዴስክ የሕልፎ። ዘይቕበሎ እንተኾይኑ ምኽንያቱ ኣረዲኡ ንሰብ ጉዳይ የሰናብት፤

8. ወረዳ ዴስክ ብኮሚቴ ጣብያ ምምሕዳር መሬት ዝተውሃበ ሪኢቶ ምስ ሕጊ ብምግንዛብ ኣብ ውሽጢ 15 ማዓልቲ ሪኢቶኡ እቕሚጡ ናብ ክፍሊ ምዝገባ ውዕልን መረዳእታን የሕልፎ። ዘይተቐበሎ እንተኾይኑ ምኽንያቱ ገሊፁ ንሰብ ጉዳይ የሰናብት፤

9. ተወዓዓልቲ ወገናት ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 7 ን 8ን ኣብ ክፍሊ ምዝገባ ውዕልን መረዳእታን ዝፀደቐ ውዕሊ ኪራይ ቅዳሕ ኣብ ውሽጢ 15 መዓልቲ ናብ ኮሚቴ ጣቢያ ምምሕዳር መሬትን ወረዳ ዴስክን ከተሓሕዙ ይግባእ፤

3. በኪራይ ውል የተሰጠን መሬት ልማትን የሚያቀላጥፉ የመሰረተ ልማት ማስፋፊያ በተዋዋይ ወገኖች ስምምነት የሚወሰን ይሆናል፤

4. ከ3 ዓመት በላይ የመሬት ኪራይ ውል ከልማዳዊ አርሻ ውጪ የሆኑ ቴክናሎጂ የማይጠቀም ከሆነ ተቀባይነት የለውም። የቴክናሊጂው ዓይነቶች በመመሪያ ይወሰናል፤

5. መሬት በኪራይ የያዘ ሰው በተከራየው መሬት የሚገኙ የተፈጥሮ ሃብቶች ፍሬዎች መጠቀም ይችላል፤

6. አንድ አርሶ አደር ከሌላ አርሶ አደር ወይም ከባለሃብት ጋር የሚደረግ የመሬት የኪራይ ውል ተዋዋይ ወገኖች ለዚህ ተብሎ በተዘጋጀው የማመልከቻ ቅጽ ሞልተው ወይ ቀበሌው የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ ያቀርባሉ፤

7. የቀበሌ የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 6 መሰረት ተሞልቶ የቀረበለት ማመልከቻ በ10 ቀናት ጊዜ ውስጥ የውሉን ይዞት መርምሮ ተገቢውን ማጣራት ካደረገ በኃላ እስከ 3 ዓመት ላለው የኪራይ ውል አስተያየቱን አስፍሮ ወደ ውልና ማስረጃ ምዝገባ ክፍል ይልከዋል። ከ3 ዓመት በላይ ለሆነ የኪራይ ውል አስተያየቱን በማስፈር ወደ ወረዳ ዴስክ ያስተላልፈዋል። የማይቀበለው ከሆነ ምክንያቱን አስረድቶ ለባለ ጉዳዮች ያሰናብታል፤

8. የወረዳው ዴስክ በቀበሌ የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ የተሰጠ አስተያየቱን ከህግ ጋር በማገናዘብ በ15 ቀናት ጊዜ ውስጥ አስተያየቱን አስቀምጦ ወደ ውልና ማስረጃ ምዝገባ ክፍል ያሳልፈዋል። ያልተቀበለው ሊሆን ምክንያቱን ገልጦ ለባለጉዳዮች ያሰናብታል፤

9. ተዋዋይ ወገኖች በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 7 እና 8 ውልና ማስረጃ ምዝገባ ክፍል የጸደቀውን የኪራይ ውል ቅጂ በ15 ቀናት ጊዜ ውስጥ በቀበሌው የመሬት አስተዳደር ኮሚቴና በወረዳው ዴስክ ሊያያይዙ ይገባል፤

www.abyssinialaw.com

10. አብ መንነ መካረይን ተኻራይን ዝፍፀም ውዕል ሕጊ ፍትሃብሄር ኢትዮጵያ ድንጋጌታት ውዕሊ ተፈፃምነት ይህልዎም።

ዓንቀፅ 33

ብመንግስቲ ዝካረ መሬት ገጠር

ብመንግስቲ ዝግበር ምክራይን ንኢንቨስትመንት ዝኽውን ምርካብን መሬት ገጠር ዝምልከት ናይቲ ኣዋጅ ድንጋጌታት ዝተሓለፁ ክይኖም፦

1. ዝልዓለ ረብሓ ኣለም ተባሂሉ ዝእመነሉ እንተዘይኮይኑ ንኢንቨስትመንት ብክራይ ዝውሃብ መሬት ትሕዝቶ ሓረስታይ ብዘየፈናኽልን ኣማራብ ተፈጥሮ ብዘይጎድእን ክኽውን ኣለዎ፤
2. መሬት ክካረ ዝደለየ በዓል ሃፍቲ ክሰርሖ ዝሓስቦ ስራሕ ብዝምልከት ፕሮጀክት ፕሮፖዛልን ካልኦት ደገፍቲ ሰነዳት ምስ መመልከቲኡ ኣተሓሒዙ ንበዓል መዚ ሓሰዋ ክባቢን ምምሕዳርን ኣጠቓቕማን መሬት ገጠር ክቕርብ ኣለዎ፤
3. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 2 ዝተጠቐሰ ዝቕርብ ፕሮፖዛል፦
   ሀ. እቲ ዝካየድ ዓይነት ስራሕ ኢንቨስትመንት፤
   ለ. ቴክኒካዊ ብቕዓት እቲ ኢንቨስትመንት፤
   ሐ. በዓል ሃፍቲ ኣብ ኢንቨስትመንት ዘውዕሎ እኹል ገንዘብ ዘለዎ ምኻኑ ዘረጋግፅ ኣብ ናይ ባንኪ ሒሳቡ ብውሑድ ንዓ ወርሒ ዘንቀሳቐሰሉ መረዳእታ ባንኪን፤
   መ. ካልኦት ኣድለይቲ ሰነዳትን ዝሓዘ ክኽውን ይግባእ።
4. ንስራሕቲ ኢንቨስትመንት ዝኽውን መሬት ገጠር ንምክራይ ዝቕረበ መመልከቲ ኣብ ውሽጢ 30 መዓልቲ መልሲ ክረክብ ይግባእ። ተቐባልነት ዘይብሉ እንተኾይኑ ምኽንያቱ ብምግላፅ ኣብ ውሽጢ 15 መዓልቲ ንመመልከቲ መልሲ ይውሃቦ፤
5. ዝሓሸ ቴክኖሎጂ ብምጥቃም ዕድላት ስራሕ ዘስፍሕ፤ ዝሓሸ ተሞክሮ ኪሕልፍ ዝኽእል፤ ፍርያት ሓረስታይ ናብ ዕደጋ ንምቕራብ ደገፍ ክገብር ዘኽእል በዓል ሃፍቲ ካብ ናይ ሓባር መሬት ወይ ካብ ናይ ውልቀ መሬት ብመሰረት

10. በአከራይና ተከራይ መካከል በሚፈጸም ውል የኢትዮጵያ ፍትሃብሄር ህግ የውል ድንጋጌዎች ተፈጻሚነት ይኖራቸዋል።

ሰንቀጽ 33

በመንግስት የሚከራዩ የገጠር መሬት

በመንግስት የሚደረግ መከራየት እና ለኢንቨስትመንት የሚሆን የገጠር መሬት ማግኘት በሚመለከት የአዋጁ ድንጋጌዎች የተጠበቁ ሆነው፦

1. ለኢንቨስትመንት በኪራይ የሚሰጥ መሬት የተሻለ ጠቃሚነት አለዉ ተብሎ የሚታመንበት ካልሆነ በስተቀር የአርሶ አደሩ ይዞታ በሚያፈናቅል እና የተፈጥሮ ሣፎች በማይጎዳ መሆን አለበት፤
2. መሬት ሊከራይ የፈለገ ባለሃብት ሊሰራው ያሰበው ሥራ በሚመለከት የፕሮጀክት ፕሮፖዛልና ሌሎች ደጋፊ ሰነዶችን ከማመልከቻው ጋር ለአከባቢ ጥበቃና ለገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም ባለስልጣን ማቅረብ አለበት፤
3. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 2 የሚቀርበው ፕሮፖዛል፦
   ሀ. የሚካሄደው የኢንቨስትመንት ሥራ ዓይነት፤
   ለ. የኢንቨስትመንቱ የቴክኒክ ብቃት፤
   ሐ. ባለሃብቱ ለኢንቨስትመንቱ የሚያውለው በቂ ገንዘብ ያለው መሆኑ የሚያረጋግጥ በባንክ ሒሳብ ቢያንስ ለ6 ወር ያንቀሳቀሰበት የባንክ ማስረጃ፤
   መ. ሌሎች አስፈላጊ ሰነዶችን የያዘ ሊሆን ይገባል።
4. ለኢንቨስትመንት ሥራዎች የሚሆን መሬት ለመከራየት የቀረበ ማመልከቻ በ30 ቀናት ውስጥ መልስ ሊያገኝ ይገባል። ተቀባይነት የሌለው ከሆነ በ15 ቀናት ውስጥ ምክንያቱን በመግለጽ ለአመልካቹ መልስ ይሰጣዋል፤
5. የተሻለ ቴክኖሎጂ በመጠቀም የሥራ እድሎችን የሚያሰፋ፣ የተሻለ ተሞክሮ ሊያሳልፍ የሚችል፣ የአርሶ አደሩ ምርት ወይ ገቢያ ለማቅረብ እገዛ ሊያደርግ የሚችል ባለሃብት ከጋራ መሬት ወይም ከግል መሬት በዚህ ደንብ

www.abyssinialaw.com

እዚ ደንቢ መሬት ብክራይ ክውሃቦ ይኽእል፣

6. ንበዓል ሃፍቲ ብክራይ ዝውሃብ መጠን መሬት ዝውሰን በቲ በዓል ሃብቲ ዝቐርብ ዓይነት ፕሮጀክትን መጠን ካፒታልን ይኸውን። ዝርዝሩ ምስ'ዚ ደንቢ ብዝተተሓሓዘ ሰደጭን ብመምርሒን ዝውሰን ይኸውን፣

7. በዓል ሃብቲ ውዕሊ ክራይ መሬት ምስገበረ እቲ ዝድለ መሬት ብወረዳ ዴስክን ኮሚቴ ጣብያን ኣቢሉ ኣብ ውሽጢ 30 መዓልቲ ንክውሃቦ ይግበር፣

8. ሰብ ሃፍቲ ዝሳተፉሎም ዓይነት ኢንቨስትመንት ልምዓት ሕርሻ ፣ ኣግሮ ኢንድስትሪ ፣ ግልጋሎት ሕርሻ ፣ መዓድንን ካልኦት ኮይኖም ኣብ መስኖ ንዝዋፈሩ፣ ኣብ ወፃኢ ዕዳጋ ዝለዓለ ጠለብ ዘለዎ ፍርያት ንዘፍሪዩን ኣብ ሃፍቲ እንስኳ ንዝሳተፉ ቀዳምነት ይውሃቦም።

ዓንቀፅ 34
ትልዝቶ ውዕሊ

1. ዝኾነ በዓል ሃፍቲ ምስ መንግስቲ ዝገብሮ መሬት ክራይ ውዕሊ እዞም ዝስዕቡ ዘማልእ ክኸውን ኣለዎ፦
   ሀ. ሽምን ኣድራሻን ተወፃዒ ወገናት፣
   ለ. ስፍሓት እቲ መሬትን መዋስንትን፣
   ሐ. ውዕሊ ፀኒው ዝፀንዓሉ ግዜ፣
   መ. በብዓመቱ ዝኽፈል መጠን ክራይ፣
   ረ. ግቡኣትን መሰላትን ተወፃዒ ወገናት፣
   ሰ. እቲ መሬት ዝተሓሰበሉ ዓላማ /ዓይነት ኢንቨስትመንት/፣
   ሸ. ካልኦት ኣድለይቲ ሰነዳትን ዘማለእ ክኸውን ይግባእ።

2. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 እቲ በዓል መዚ ሓለዋ ክባቢን ምሕዳርን ኣጠቓቕማን መሬት ገጠር ንኣሳልጦ ስራሕ ዝሕግዙ ቅጥዕታት ውዕሊ ክዳሉ ይኽእል፣

3. ኣብ መንነ መካረይ /መንግስቲን/ በዓል ሃፍቲን ዝግበር ውዕሊ ክራይ መሬት ገጠር ሕጊ ፍትሃብሄር ኢትዮጵያ ድንጋጌታት ውዕሊ ተፈፃምነት ይህልዎም።

መሰረት መሬት በኪራይ ሊሰጠው ይችላል፣

6. ለባለሃብት በኪራይ የሚሰጥ የመሬት መጠን የሚወሰነው በባለሃብቱ በሚቀርብ የፕሮጀክት ዓይነትና የካፒታል መጠን ይሆናል። ዝርዝሩም ከዚህ ደንብ በተያያዘው ሰንረጠኝርና በመመሪያ የሚወሰን ይሆናል፣

7. ባለሃብት የመሬት ኪራይ ውል ከፈጸመ በኃላ የሚፈለገውን መሬት በወረዳ ዴስክና በቀበሌው የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ በኩል በ30 ቀናት ውስጥ እንዲሰጠው ይደረጋል፣

8. ባለሃብቶች የሚሳተፉባቸው የኢንቨስትመንት አይነት የእርሻ ልማት፣ አግሮ ኢንድስትሪ፣ አርሻ አገልግሎት መአድንና ሌሎች ሆኖው በመስኖ ለሚሰሩ፣ በውጭ ገበያ በከፍተኛ ደረጃ ተፈላጊነት ያለው ምርት ለሚያመርቱና በእንስሳት ሃብት ለሚሳተፉ ቅድሚያ ይሰጣቸዋል።

ስንቀጽ 34
የውሰ ጀዖት

1. ማንኛውም ባለሃብት ከመንግስት ጋር የሚያደርገው የመሬት ኪራይ ውል የሚከተሉትን ያሟላ መሆን አለበት፦
   ሀ. የተዋዋይ ወገኖች ስምና አድራሻ፣
   ለ. የመሬቱ ስፋትና አዋሳኞች፣
   ሐ. ውሉ ፀንቶ የሚቆይበት ጊዜ፣
   መ. በየዓመቱ የሚከፈል የኪራይ መጠን፣
   ረ. የተዋዋይ ወገኖች መብቶችና ግዴታዎች፣
   ሰ. መሬቱ የታሰበበት ዓላማ /የኢንቨስትመንት ዓይነት/፣
   ሸ. ሌሎች አስፈላጊ ሰነዶች ያሟላ መሆን አለበት፣

2. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 መሰረት የአከባቢ ጥበቃና የገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም ባለሥልጣን ለሥራው ትልጥፍና የሚያግዙ የውል ቅፆችን ሊያዘጋጅ ይችላል፣

3. በመንግስት እና ባለሃብት መሃከል ለሚደረግ የገጠር መሬት ኪራይ ውል የኢትዮጵያ ፍትሃብሄር ህግ የውል ድንጋጌዎች ተፈፃሚነት ይኖራቸዋል።

www.abyssinialaw.com

ዓንቀፅ 35

መስፈን ግቡእን መካረዩ

1. መሰል መካረዪ:-
   ሀ. ኣግባብ ኣፈፃፅማ እቲ ኢንቨስትመንት ምክትታልን ምቁፅፃርን ፤
   ለ. ተኻራያይ በቲ ዝኣቀም ግቡእ እንተ ዘይፈፂሙ ኣብቲ መሬት ጉድኣት እንተበጺሑ ነቲ ውዕል ናይ ምቁራፅ ፤
   ሐ. ኣብ ውሽጢ ሓደ ዓመት ተኽራያይ ስራሕ ክይጀመረ እንትፀንሕ ዝኽፈሉ ኪራይ መሬት ተመላሲ ክይክነ ውዕል ክቋረፅ ምግባር፤
   መ. በቲ ውዕል ዝተቐመጠ ክፍሊት መሬት ክራይ ምእኽባን ግዘ ኣሕሊፉ ንዝኽፍል በዓል ሃፍቲ ብወለድ ባንኪ ብምውሳኽ ክኽፍል ምግባር፤
   ረ. ብሕጊ ካብ ዝተውሃቦ መሬት ወፃኢ ትርፊ ወይ ሕልፊ መሬት ሒዙ ዝተረኸበ በዓል ሃፍቲ ቅድሚ እቲ ኣዋጅን እዚ ደንብን ምውፅኡ ንዘሓዘ እቲ ትርፊ መሬት ምምንጣል፤ ድሕሪ እቲ ኣዋጅን እዚ ደንብን ምውፅኡ ንዝሕዝ ድማ ነቲ ትርፊ መሬት ምምንጣል፤ ንዝተጠቐመሉ ትርፊ መሬት ክራይ ንክኽፍል ምግባር፤ ብሕጊ ገበን ክሕተትን ብዘይኣግባብ ካብ ዝሓዘ መሬት ዝረኸቦ ጥቅሚ ብበዓል ሞያ ተገሚቱ ክኽፍል ምግባርን እዩ።
2. ግቡእ መካረዪ :-
   ሀ. ብዝተገበረ ውዕሊ መሰረት መዋሰኒኡ ከሊሱን ኣረጋጊፁን መሬት ብኣዋኑ ንተኽራያይ ክረክብ ምግባር፤
   ለ. ኣብቲ መሬት ብሳልሳይ ወገን ንዝቐርብ ሕቶ ንበዓል ሃፍቲ ሓላፊ ምኻን ::

ዓንቀፅ 36

መስፈን ግቡእን ተኽራያይ

1. መሰል ተኽራያይ:-
   ሀ. ብውዕሊ ክራይ ዝረኸቦ መሬት ብዘይፅዕንቶ ናይ ምጥቃም ፤
   ለ. ብመሰረት እቲ ውዕሊ መሬት ብኣዋኑ ምርካብ ፤

ስንቀጽ 35

የስከፊል መብትና ግዴታ

1. የእከራይ መብት:-
   ሀ. የኢንቨስትመንቱ የአፈጻጸም አግባብ መከታተልና መቆጣጠር፤
   ለ. ተከራይ ግዴታውን ካልፈጸመ ወይም በመሬቱ ጉዳት ካደረሰ ውሉን የማቋረጥ፤
   ሐ. ተከራይ በአንድ ዓመት ጊዜ ውስጥ ሥራ ላይጀምር ክቆየ የከፈለው የመሬት ኪራይ ተመላሽ ሳይሆን ውሉ እንዲቋረጥ ማድረግ፤
   መ. በውሉ የተቀመጠውን የመሬት ኪራይ ክፍያ መሰብሰብና ጊዜ አሳልፎ ለሚከፍል ባለሃብት የባንክ ወለድ በመጨመር እንዲከፍል ማድረግ፤
   ሠ. በህግ ከተሰጠው ውጪ ትርፍ ወይ አብላጫ መሬት ይዞ የተገኘ ባለሃብት ይህ አዋጅና ደንብ ከመውጣታቸው በፊት ለያዘው ትርፍ መሬት ይወሰዳል፤ ይህ አዋጅና ደንብ ከወጡ በኃላ ለሚይዘው ደግሞ ትርፍ መሬቱ መውሰድ፤ ለተጠቀመበት ትርፍ መሬት ክራይ እንዲከፍል ማድረግ በወንጀል ህግ እንደጠየቅና ያለአግባብ ከያዘው መሬት ያገኘው ጥቅም በባለሙያ ተገምቶ እንዲከፍል ማድረግ::

2. የእከራይ ግዴታ:-
   ሀ. በተደረገው ውል መሰረት አዋሳኙ ከልሉና አረጋግጦ ለተከራዩ /ለባለሃብቱ/ በጊዜው እንዲረክብ ማድረግ፤
   ለ. በመሬቱ ላይ በሶስተኛ ወገን ለሚቀርብ ጥያቄ ለባለሃብቱ ዋቢ /አላፊ/ መሆን::

ስንቀጽ 36

የተከራዩ መብትና ግዴታ

1. የተከራይ መብት:-
   ሀ. በኪራይ ውል ያገኘውን መሬት ያለምንም ተፅእኖ መጠቀም፤
   ለ. በውሉ መሰረት መሬት በወቅቱ ማግኘት፤

www.abyssinialaw.com

ሐ. ብውዕሊ ክራይ ዝረኸቦ መሬት ናይ ምጥቃም መሰሉ ብውሕስና ምትሓዝ፤

መ. ተኸራያይ እንትመውት ወረስቲ እቲ ዝተጀመረ ስራሕ ናይ ምቕፃል መሰሉም ዝተሓለወ ምኳን፤

ረ. በቲ ዝግባእ ኣገባብን እዋንን መሬት ዘይረኸበ እንተኾይኑ ነቲ ውዕሊ ናይ ምቁራፅ መሰል ኣለዎ

2. ግቡእ ተኸራያይ፦

ሀ. ዝተኻረዮ መሬት ብመሰረት እቲ ፕሮጀክት ንዘተሓሰበሉ ዕላማ ክውዕል ምግባር፤

ለ. መሬት ንምልማዕ ብቴክኒካዊ መፅናዕቲ ዘቕረቦም እታውታትን ቴክናሎጂታትን መጠን ካፒታልን ኣብ ግብሪ ምውዓል፤

ሐ. መሬት ካብ ዝተረኽበሉ ኣብ ውሽጢ ሓደ ዓመት በቲ ፕሮጀክት መሰረት ስራሕቲ ምጅማር፤

መ. ብውዕሊ ክራይ ዝረኸቦ ናይ ምጥቃም መሰል ብውሕስና ንምትሓዝ ኣቐዲሙ 25% ካፒታሉ ኣብ ስራሕ ምውዓል፤

ረ. ካብቲ መሬት ዝርከቡ ኣግራባት ዝርከብ እቶት ክፍሊት ሮያሊቲ ምኽፋል፤

ሰ. ንዝጥቀመሉ ትሕዝቶ መሬት በዓል ሃፍቲ ባዕሉ ብኽኢላ ዘስርሖ ወይ ዘድሊ ክፍሊት ብምኽፋል በቲ ወረዳ ዴስክ ተዳልዩ ዝውሃቦ ካርታ ምሓዝ፤

ሸ. ናይ ተፈጥሮ ሚዛን ዘዛብዉ ተግባራት ምፍፃምን ብመሰረት እቲ ኣዋጅ ዓንቀፅ 13 ንኡስ ዓንቀፅ /3/ ዝተገለፁ ክም ዕጣን፣ እንዳዲፅ፣ ስምኽ፣ ሞሞና፣ መጅፅ፣ ሓቢ፣ ዳዕር፣ ሳግላን ዝግባ፣ ዓኽማ፣ ደምበቃ፣ ሊሓም፣ ሓንሰ፣ ፀዋንጠን ዝመሳሰሉ ኣግራብ ምቑራፅ ዝተኸልከለ እዩ፤

ቀ. ልዕል ኢሎም ዝተገለፀ ግቡኣት ተኻራያይ ከምዘለዉ ኮይኖም ንዘራእቲ ልምዓት ዝውዕል ተሓራሳይ መሬት ዝሓዘ በዓል ሃፍቲ፦

1. ካብ ወሰን ጉህሚታትን ሩባታትን 3 ሜትሮ ርሒቑ ክጥቀም ኣለዎ፤

2. ኣብ ሞንጎ ብሉካትን ግራውትን ዝተሰርሑ ደረታት ወይ መንገድታት

ሐ. በኪራይ ውል ያገኘውን በመሬት የመጠቀም መብቱ በዋስትና ማስያዝ፤

መ. ተከራይ ሊሞት ወራሾች የተጀመረውን ሥራ የመቀጠል መብታቸው የተጠበቀ መሆን፤

ሠ. በተገቢው ጊዜና አግባብ መሬት ያላገኘ ከሆነ ውሉን የሚቋረጥ መብት አለው፤

2. የተከራይ ግዴታ፦

ሀ. የተከራየውን መሬት በፕሮጀክቱ መሰረት ለታሰበለት ዓላማ እንዲውል ማድረግ፤

ለ. መሬት ለማልማት በቴክኒካዊ ጥናት ያቀረባቸው ግብኣቶች፣ ቴክናሎጂና የካፒታል መጠን ተግባር ላይ ማዋል፤

ሐ. መሬት ከተረከበ በአንድ ዓመት ጊዜ ውስጥ በፕሮጀክቱ መሰረት ሥራዎችን መጀመር፤

መ. ለኪራይ ውል ያገኘውን የመጠቀም መብት በዋስትና ለማስያዝ አስቀድሞ የካፒታሉ 25% የሚሆነውን በተከራየው መሬት ሥራ ላይ ማዋል፤

ሠ. ከመሬቱ የሚገኙ ሃብቶች የሚገኝ ገቢ ሮያልቲ የመክፈል፤

ረ. ለሚጠቀምበት የመሬት ይዞታ ባለሃብት ራሱ በባለሙያ ያሰራው ወይም አስፈላጊውን ክፍያ በመክፈል በወረዳ ዴስክ ተዘጋጅቶ የሚሰጠው ካርታ መያዝ፤

ሰ. የተፈጥሮ ሚዛን የሚያዛቡ ተግባሮች መፈጸምና በአዋጅ አንቀጽ 13 ንኡስ አንቀጽ /3/ የተገለጹትን እንደ እጣን፤ የመ.ጫዛፍ፤ ቅርቅራ፤ ግራር፤ በዳና፤ የኮስ ዛፍ፤ ዋርካ፤ ሾላ፤ ዝግባ፤ ወምበላ፤ ደምበቃ፤ ዶቅማ፤ ቆንጥር፤ ጭብሃ የመሳሰሉትን ዛፎች መቁረጥ የተከለከለ ነው፤

ሸ. ከዚህ በላይ የተገለጹት የተከራይ ግዴታዎች እንዳሉ ሆነው ለአዝርእት ልማት የሚውል የሚታረስ መሬት የያዘ ባለሃብት፦

1. ከቦረቦርና የተዳፋት ጫፍ 3 ሜትር ርቆ መጠቀም አለበት፤

2. በብሉኮችና ማሳዎች መካከል የተሰሩትን ደረቶች ወይም መንገዶች ወይም አዋሳኝ

www.abyssinialaw.com

ወይ መዳውብቲ መሬታት ጉድኣት ክይበፅሕ ምግባር፤

3. ኣብ ዝሓዘ መሬት ይኹን ኣብ መዋስንቱ ዝርከብ ደኒ ክይብርስን ፍንረ መሬት ክይጋፋሕን ዘድሊ ሚላታት መከላኸሊ እናተጠቐመ ክከላኸል ኣለዎ፤

ቢ. ካብ መንግስቲ መሬት ተኻርዩ ኣብ ሕርሻ ይኹን ካብ ሕርሻ ወፃኢ ዝዋፈር በዓል ሃፍቲ ኣብ ትሕዝትኡ ዝርከብ መሬት ናይ ምዕቃብን ምክንኻንን ግቡእ ዘለዎ ኮይኑ፦

1. ኣብ ትሕዝቶ መሬቱ ብተፈጥሮ ዝቦኾሉ ኣግራብ እንተሃልዮም ኣብ ውሽጢ ሓደ ሄክታር እንተወሓደ 40 ኣግራብ ክይቆረፀ ክገድፍ ኣለዎ፤

2. ትሕዝቶ መሬቱ ብተፈጥሮ ዝቦኾለ ኣግራብ ዘይብሉ እንተኾይኑ ንኣግራብ ልምዓት ዝውዕል ኣብ ውሽጢ ሓደ ሄክታር 40 ኣግራብ ብምትካል ክከናኸኖ ኣለዎ፤

3. ክይተኾረፀ ዝግደፉ ኣግራብ ወይ ድማ ብተፈጥሮ ዝቦኾሉ ኣግራብ ብዘይምህላዎም ንኣግራብ ዝውዕል ክፋል መሬት ኣብ ወሰን ወሰን እቲ መሬት እንተኾይኑ በዝሒ ክይተኾረፀ ዝግደፉ ወይ ድማ ክትክሉ ዝግበኣም በዝሒ ኣግራብ ኣብ ውሽጢ ሓደ ሄክታር ክሳብ 100 ክበፅሕ ይኽእል፤

ተ. ኣብ ምልማዕን ምፍራይን ዕጣንን እንዳዲዕን ዝዋፈሩ ሰብ ሃፍቲ ምስክባቢ ዝስማማዕ ትልሚ ኣመራርሓ ስራሕን ኣተሓሕዛን ኣጠቓቕማን ኣዳልዮም ናብ ቢሮ ሕርሻን ገጠር ልምዓትን ዘፈር ሃፍቲ ተፈጥሮ ክቕርቡን ተቕባልነት ዝረኽበሉ ናይ ፅሑፍ መረዳእታ ብምሓዝ ክተግብሩን ይግባእ፤

ዓንቀፅ 37

ምቁራፅ ውዕሊ ክፈጸመ መሬት ገጠር

1. በዓል ሃፍቲ ብመሰረት እቲ ኣዋጅ፤ እዚ ደንብን ስዒቡ ዝወፅእ መምርሒን ኣብ ውዕሊ ዝተቐመጡ ግቡኣትን ብዘይምፍፃሙ ውዕሊ ክራይ መሬት ገጠር ክቋረፅ ይኽእል፤

2. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ግቡኡ ዘይተዋፀአ በዓል ሃፍቲ ኣብ ውሽጢ 6 ወርሒ መሬቱ ክመሓደሉ ክኣለይደርስ ማድረግ፤

3. በያዘው መሬት ይሁን በኣዋሳኙ የሚገኝ ደን እንዳይመነጠርና የመሬት መቦርቦረ እንዳይስፋፋ ኣስፈላጊውን የመከላከሪ ዘዴዎች እየተጠቀመ መከላከል ኣለበት፤

ቀ. ከመንግስት መሬት ተከራይቶ ከሕርሻ ውጪ ለተለማራ ባለሃብት በይዞታው የሚገኝ መሬት የመጠበቅና የመንከባከብ ግዴታ ያለው ሆኖ፦

1. በመሬት ይዞታው በተፈጥሮ የበቀለ ዛፍ ካለው በኣንድ ሄክታር ውስጥ ቢያንስ 40 ዛፎች ሳይቆርጥ መተው ኣለበት፤

2. የመሬት ይዞታው በተፈጥሮ የበቀለ ዛፍ የሌለው ከሆነ ለዛፎች ልማት የሚውል በኣንድ ሄክታር ውስጥ 40 ዛፎች መትከልና መንከባከብ ኣለበት፤

3. ሳይቆረጡ የሚተው ዛፎች ወይም በተፈጥሮ የበቀለ ዛፍ ባለመኖር ለዛፎች የሚውል የመሬት ክፍል ለመሬት ሚፍ /ዳር/ ከሆነ ሳይቆረጥ የሚተው ወይም ሊተከል የሚገባው የዛፍ ብዛት በኣንድ ሄክታር እስከ 100 ሊደርስ ይችላል።

በ. በኣጣንና መ-ሜ የልማት ሥራ የተሰማሩ ባለሃብቶች ለኣከባቢው የሚስማማ የሥራ አመራር ፕላን እያያዝና አጠቃቀም አዘጋጅተው ለግብርናና ገጠር ልማት ቢሮ የተፈጥሮ ሃብት ዘርፍ እንዲያቀርቡና ተቀባይነት ያገኘበት የፅሑፍ ማስረጃ በመያዝ ሥራ ሊያውሉ ይገባል፤

ዓንቀጽ 37

የገጠር መሬት የኪራይ ውል ማቋረጥ

1. ባለሃብት በኣዋጁ በዚህ ደንብና ቀጥሎ በሚወጣው መመሪያና በውሉ የተቀመጡ ግዴታዎች ባለመፈጸሙ የገጠር መሬት የኪራይ ውል ሊቋረጥ ይችላል፤

2. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 መሰረት ግዴታው ያልተዋጣ ባለሃብት በ6 ወር ጊዜ

www.abyssinialaw.com

ግቡእ ንኽፍፅም ብወረዳ ዴስክ ናይ ዕሱፍ መጠንቀቕታ ክበፅሑ ይግበር፤

3. በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 2 ብዝተውሃቦ መጠንቀቕታ ክአረምን ክስተኻኽልን ዘይክኣለ በዓል ሃፍቲ ብወረዳ ዴስክ ብዝቐረብ ፀብፃብ እቲ ውዕሊ ክራይ ብበዓል መዚ ሓለዋ ክባቢን ምሕዳርን አጠቓቕማን መራት ገጠር ክድረፅ ይኽእል፤

4. ዝኾነ በዓል ሃፍቲ ውዕሊ ክራይ መሬት ገጠር ብፍቓዱ ክድርፅ ይኽእል። ኮይኑ ግን ብኪራይ ኣብ ዝሓዘ መሬት ንገበፅሐ ጉድኣት ተሓታቲ ምኻኑ ኣይተርፍን፤

5. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 4 ኣብ መሬት ዝበፅሐ ጉድኣት ማለት ምብራስ ኣግራብ ተፈጥሮ፤ ብሕጊ ክተክል ዝተኣዘዘ በዝሐ ተኽሊ /ኣግራብ/ ዘይምትካል፤ ዶብ /ደረት/ ምፍራስ፤ ሓመድን ማይን ዘይምዕቃብ ፤ ካብ መሬትካ ዝፈስስ ዋሓዚ ማይ ብዘይምኣላይ ኣብናትካን ጎረባብቲ መሬት ጉድኣት እንትበፅሕ፤ ሓመድ፤ እምኒ፤ ፀፀር ንምውፃእ መሬት ኮዒትካ ምኾያርን ንፍግረ መሬት መከላኸሊ ዘይምስራሕን ወዘተ..ዝመሳሰሉ'ዩም፤

6. ዝኾነ በዓል ሃፍቲ ብፍቓዱ ወይ ግቡኡ ብዘይምፍፃሙ ውዕሊ ክራይ መሬት እንትቋረፅ ኣብ ልዕሊ እቲ መሬት ዘፍረዮን ዝሃነያን ሃፍቲ ኣብ ውሽጢ 6 ወርሒ ክልዕል መሰል ኣለዎ። ካሕሳ ናይ ምሕታት መሰል ግን የብሉን፤

7. በዚ ዓንቀፅ ውዕሊ ክራይ መሬት እንትቋረፅ እቲ በዓል ሃፍቲ ምስቲ ክራይ መሬት ዝተተሓሓዙ ሰነዳት ክምልስን ዝተወዘፈ ክፍሊት ክራይ መሬት ኣታዊ ናይ ምግባር ግቡእ ኣለዎ፤

8. መንግስቲ እቲ ብክራይ ዝተትሓዘ መሬት ንዝበለፀ ግልጋሎት እንትደልዮ ነቲ ውዕሊ ክራይ ክቋረፆ ይኽእል። ኮይኑ ግን ንበዓል ሃፍቲ ኣብቲ መሬት ንዘፍረዮን ዝሃነያን ካሕሳ ናይ ምኽፋል ግቡእ ኣለዎ፤

9. ብሕብረት ዝተኻረዩ ሽርክና ማሕበሮም እንትፈርስን በዓል ሃፍቲ ውዕል እንትኣስር ዝተጭበርበረ ወይ ናይ ሓሰት ሰነድ ዝተጠቐመ

ውስጥ ግዴታውን እንዲፈጽም በወረዳው ዴስክ የጽሑፍ ማስጠንቀቂያ እንዲደርስው ይደረጋል፤

3. በዚህ እንቀጽ ንኡስ እንቀጽ 2 በተሰጠው ማስጠንቀቂያ ሲታረምና ሲያስተካክል ያልቻለ ባለሃብት በወረዳው ዴስክ የሚቀርበው ሪፖርት መሰረት የኪራይ ውሉ በአከባቢ ጥበቃና የገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም ባለሥልጣን በኩል ሊቋረጥ ይችላል፤

4. ማንኛውም ባለሃብት የገጠር መሬት ኪራይ ውል በፍቃዱ ሊያቋረጥ ይችላል። ሆኖም በኪራይ ሲያዘው መሬት ላይ ለደረሰ ጉዳት ተጠያቂ ከመሆን አይድንም፤

5. በዚህ እንቀጽ ንኡስ እንቀጽ 4 በመሬት ላይ የሚደርስ ጉዳት ማለት የተፈጥሮ ዛፎች መመንጠር፤ በህግ እንደተከል የታዘዘ የዛፍ መጠን አለመትከል ፤ ድንበር /ደረት/ ማፍረስ፤ አፈርና ውሃ አለመጠበቅ፤ ከመሬትህ የሚፈስን ወራጅ ውሃ ባለመቆጣጠር በራስህና በጎረቤት መሬት ጉዳት ሲደርስ፤ አፈር፤ ድንጋይ፤ ጠጠር ለማውጣት መሬት ቆፍሮ መቀየርና ለመሬት መባርቦር መከላከያ አለመስራት እና ወ.ዘ.ተ. . . የመሳሰሉት ናቸው፤

6. ማንኛውም ባለሃብት በፍቃዱ ወይም ግዴታው ባለመፈጸሙ የመሬት ኪራይ ውሉ ሲቋረጥ በመሬቱ ላይ ላፈራውና ለገነባው ሃብት በ6 ወር ጊዜ ውስጥ ማንሳት መብት አለው። ካሳ የመጠየቅ መብት ግን የለውም፤

7. በዚህ አንቀጽ መሰረት ውል ሲቋረጥ ባለሃብቱ ከመሬት ኪራይ ውል ጋር የተያያዙ ሰነዶች የመመለስና ውዝፍ የመሬት ክራይ ክፍያ ገቢ የማድረግ ግዴታ አለበት፤

8. መንግስት በኪራይ የተያዘውን መሬት ለበለጠ አገልግሎት ሲፈልገው የኪራይ ውሉን ሊያቋርጠው ይችላል። ይሁን እንጂ ለባለሃብቱ በመሬቱ ላይ ላፈራውና ለገነባው ሃብት፣ በዚህ ምክንያት ለደረሰው ጉዳት ካሳ የመክፈል ግዴታ አለበት፤

9. በሕብረት የተከራዩ የሽርክና ማሕበራቸው ሲፈርስና ባለሃብቱ ውል ሲገባ የተጭበረበረ ወይም የሐሰት ሰነድ የተጠቀመ መሆኑ

www.abyssinialaw.com

ምኽኑ እንትፍለጥን ንምቁራፅ ውዕሊ ክራይ መሬት ምኽንያት ክኾኑ ይኽእሉ'ዮም።

ዓንቀፅ 38

ዘበንን ተመንን ክፍሊት ውዕሊ ክራይ መሬት ገጠር

1. ብተወሳኣልቲ ወገናት ስምምዕነት ወይ ምስ ግዘን ኩነታትን እናተርእየ ዘበን ውዕሊ ክራይ መሬት ክማሓየሽ ወይ ክናዋሕ ይኽእል እዩ። ውዕሊ ክራይ መሬት ክናዋሐሉ ዝደሊ በዓል ሃፍቲ ዘበን እቲ ውዕሊ ቅድሚ ምእኻሉ ሓደ ዓመት ኣቐዲሙ ብፅሑፍ ንበዓል መዚ ሓሰዋ ክባቢ ፅምሕጻርን ኣጠቓቕማን መሬት ገጠር ክፍልጥ ኣለዎ፣
2. ኣብ ዝተፈላለየ ስራሕቲ ኢንቨስትመንት ንምውፋር መሬት ዝተኻረዩ ሰብ ሃፍቲ ተመን ክፍሊት መሬት ክራይን ግዘ ገደብን ዝምልክት ምስዚ ደንቢ ብዝተተሓሓዙ ለያይታትን በዓል መዚ ሓሰዋ ካበቢን ምምሕጻርን ኣጠቓቕማን መሬት ገጠር ብዘውፅኡ መምርሒን ዝውሰን ይኸውን፣
3. በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 2 ዝተጠቐሰ ተመን ክፍሊት ክራይ መሬት ምስ ግዘን ኩነታትን እናተርኣየ በብ 5 ዓመት ክማሓየሽ ይኽእል።

ዓንቀፅ 39

ምምሕዳባፅ ኢንቨስትመንት

1. ካብ መንግስቲ ብሊዝ መሬት ገጠር ዝተኻረየ በዓል ሃፍቲ ናይ ምጥቃም መሰሉ ብውህብቶ፣ ብውርሲ ፣ በቲ ኣዋጅ ዓንቀፅ 15 ንኡስ ዓንቀፅ 3 መሰረት ዝተለቅሐ ገንዘብ ብዘይምኽፋሉ ብዕዳ ክተሓዝ ክሉን ብውሳኔ ቤት ፍርዲን ክመሓላለፍ ይኽእል፣
2. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ካብ ውርሲ ወፃኢ ምምሕላፍ ዝክኣል እቲ በዓል ሃፍቲ ኣብ ዝተኻረዮ መሬት ገጠር ካብ ዘመዝገቦ ካፒታል እንተውሓደ 25% ዘፍሰሶ ምኽኑ እንትረጋገፅ ጥራሕ ይኽውን፣
3. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ኢንቨስትመንት እንትመሓላለፍ ኣብቲ መሬት ዝሀሉ መሰልን ግቡእን ሓቢሩ ይመሓላለፍ፣
4. ቤት ፍርዲ ብዝተፈላለየ ኩነታት ኣብ ልዕሊ ሲታወቅ ለመሬት ክራይ ውል መጽረዮ ምክንያት ሲሆን ይችላሉ።

ልንቀጽ 38

የገጠር መሬት ኪራይ ውል ዘመንና የክፍያ ተመን

1. በተዋዋይ ወገኖች ስምምነት ወይም ከጊዜና ሁኔታዎች እየታየ የመሬት ኪራይ ውል ሊሻሻል ወይም ሊራዘም ይችላል። የመሬት ኪራይ ውሉ እንዲራዘምለት የሚፈልግ ባለሃብት የውሉ ዘመን ከማለቁ አንድ ዓመት አስቀድሞ ለአከባቢ ጥበቃና የገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም ባለስልጣን በፅሑፍ ማሳወቅ አለበት፣
2. በተለያዩ የኢንቨስትመንት ሥራዎች ለመሰማራት መሬት ለተከራዩ ባለሃብቶች የመሬት ኪራይ ክፍያ ተመንና የጊዜ ገደብ በሚመለከት ከዚህ ደንብ ጋር በተያያዙ ሰንጠረዦች የአከባቢ ጥበቃና የገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም ባለስልጣን በሚያወጣቸው መመሪያዎች የሚወሰን ይሆናል፣
3. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 2 የተጠቀሰው የመሬት ኪራይ የክፍያ ተመን ከጊዜና ሁኔታዎች ጋር እየታየ በየ5 ዓመቱ ሊሻሻል ወይም ሊቀየር ይችላል።

ልንቀጽ 39

ኢንቨስትመንት የማስተላለፍ

1. ከመንግስት የገጠር መሬት በሊዝ የተካረ ባለሃብት የመጠቀም መብቱ በስጦታ፣ በውርስ በአዋጁ አንቀጽ 15 ንኡስ አንቀጽ 3 መሰረት የተበደረው ገንዘብ መክፈል ባለመቻሉ በዕዳ ሊያዝና በፍርድ ቤት ውሳኔ ሊተላለፍ ይችላል
2. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 መሰረት ከውር በስተቀር ማስተላላፍ የሚቻለው ባለሃብ በተከራየው የገጠር መሬት ላይ ካስመዘገቡ ካፒታል ቢያንስ 25% ያፈሰሰ /ሥራ ላይ ያዋ መሆኑ ሲረጋገጥ ብቻ ነው፣
3. በዚህ አንቀጽ መሰረት ኢንቨስትመ ሲተላለፍ በመሬቱ ላይ ያሉት መብቶ ግዴታዎች አብረው ይተላለፋሉ፣
4. ፍርድ ቤት በተለያየ ሁኔታዎች የባለሃ

www.abyssinialaw.com

ናይ በዓል ሃፍቲ ናይ ምጥቃም መሰል ንክሲሕ ሰብ ክሓልፍ ውሳነ ዝህብ ኣቐዲሙ በዓል ሃፍቲ ኣብ ዝተንብረዮ መሬት ገጠር እንተውሓደ 25% ዝግመት ካፒታል ዘፍስሰሉን ምኽኑ ካብ በዓል መዚ ሓሳዋ ክባቢን ምምሕዳርን ኣጠቓቕማን መሬት ገጠር መረዳእታ እንትቕርበሉ ጥራሕ ክኸውን ኣለዎ፤

5. ናይ ምጥቃም መሰሉ ብውሕስና ኣትሒዙ ገንዘብ ዝተሰቅሐ በዓል ሃፍቲ መሸኡ ዕዳኡ ዝኽፈል ምኽኑ መረጋገፂ ክሳብ ዘየቕረበ መሰሉ ንሳልሳይ ወገን ከመሓላልፍ ኣይኽእልን፤

6. ገንዘብ ንበዓል ሃፍቲ ዘሰቅሐ ትካል መረዳእታ ሰንድ ምስ በዓል መዚ ሓሳዋ ክበቢን ምምሕዳርን ኣጠቓቕማን መሬት ገጠር ከተሓሕዝ ኣለዎ። እቲ ዝተሰቅሐ በዓል ሃፍቲ ዕዳኡ ክምልስ እንተዘይኪኢሉ በቲ ዝተረፈ ዘበን ውዕሊ ክራይ መሬት ተረኪቡ ይጥቀመሉ። ናይ ምጥቃም መሰሉ ንሳልሳይ ወገን ክሸጥ ይኽእን ክክራይ ይኽእል።

ዓንቀፅ 40

ውርሲ ኢንቨስትመንት መሬት ገጠር

1. ካብ መንግስቲ ብሊዝ መሬት ገጠር ዝተኻረየ በዓል ሃፍቲ እንትመውት ወረሰቱ በቲ ዝተረፎ ዘበን ውዕሊ ክራይ ክቕዕለሉ ይኽእሉ፤
2. መሰል ውርሲ ዝረጋገፅ ብመሰረት ሕጊ ፍትሃብሄር ኢትዮጵያ ድንጋጌታት ውርሲ ይኸውን፤
3. ሰበይቲ ወይ ሰብኣይ ምስ መዋቲ ሕጋዊ ሓዳር ነይሩኒ ዝብል ኣካል ኣብ ቤት ፍርዲ ብምርግጋፅ ኣብቲ ኢንቨስትመንት ዝህልም መሰል ይኽበረሉ፤
4. ወረስቲ ብዙሓት እንተኾይኖም ተስማሚያም በቲ ናይ መዋቲ ኢንቨስትመንት ብሓባር ክቕዕሉ እምበር ነቲ መሬት ምክፍፋል ኣይኽእሉን፤
5. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 4 ዝተደንገገ ከምዘሎ ኮይኑ ወረስቲ ዘይስማምዑ እንተኾይኖም ዝልዓለ ብፅሒት ዘለዎ ኮሚቴልል ቀዳምነት ይውሃቦ። እሱ ዘይኮቕሉ እንተኾይኑ ካልኦት ኮሚቴልልዎ ይኽእሉ ።

የመጠቀም መብት ለሌላ እንዲተላለፍ ውሳኔ የሚሰጠው ባለሃብቱ በተከራየው የገጠር መሬት ላይ ቢያንስ 25% የሚገመት ካፒታል ያፈሰሰ ለመሆኑ አስቀድሞ ከአከባቢ ጥበቃና የገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም ባለስልጣን ማስረጃ ሲቀርብለት ብቻ መሆን አለበት፤

5. የመጠቀም መብቱ በዋስትና አስይዞ ገንዘብ የተበደረ ባለሃብት ዕዳውን በሙሉ የከፈለ መሆኑ ማረጋገጫ እስኪሳቀረበ ድረስ መብቱን ለሶስተኛ ወገን ማስተላለፍ አይችልም፤
6. ለባለሃብቱ ገንዘብ ያበደረ ተቋም በአከባቢ ጥበቃና የገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም ባለስልጣን ማስረጃ ማያያዝ አለበት። የተበደረው ባለሃብት ዕዳውን መመለስ ካልቻለ አበዳሪው ተቋም በተረፈው የኪራይ ውል ዘመን መሬቱን ተረክቦ ይጠቀምበታል፤ የመጠቀም መብቱን ለሶስተኛ ወገን ሊሸጥ ይሁን ሊያከራይ ይችላል።

ዓንቀጽ 40

የገጠር መሬት ኢንቨስትመንት ውርስ

1. ከመንግስት የገጠር መሬት በሊዝ የተከራየ ባለሃብት ሲሞት ወራሾቹ በቀረው የኪራይ ውል ዘመን መቀጠል ይችላሉ፤
2. የውርስ መብት የሚረጋገጠው በኢትዮጵያ ፍትሃብሄር ህግ የውርስ ድንጋጌዎች መሰረት ይሆናል፤
3. ሚስት ወይ ባል ኮሚች ሕጋዊ ጋብቻ ነበረኝ የሚል ወገን በፍርድ ቤት በማረጋገጥ በኢንቨስትመንቱ የሚኖረው መብት ይከበርለታል፤
4. ወራሾች ብዙ ከሆኑ ተስማምተው በሚች ኢንቨስትመንት በጋራ የመጠቀም እንጂ መሬቱን መክፋፈል አይችሉም፤
5. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 4 የተደነገገው እንዳለሆኖ ወራሾች የማይስማሙ ከሆኑ የበለጠ ድረሻ ያለው የመጠቅለል ቅድሚያ ይሰጠዋል፤ እሱ የማይጠቀለለው ከሆነ ሌሎች ሊጠቀለሉት ይችላሉ።

ዓንቀፅ 41

ውህብቶ ኢንቨስትመንት መፈት ገጠር

1. ዝኾነ ካብ መንግስቲ ብሊዝ መሬት ገጠር ዝተኻረየ በዓል ሃፍቲ ናይ ምጥቃም መሰሉ ክህብ ዝኽእል ፡-
   ሀ. በቲ ኣዋጅ፣ እዚ ደንብን ቀሊሉ ዝወፅእ መምርሒን ብውዕሉ ዝተቐመጡ ግቡኣት ዝፈፀመ እንተኾይኑ ጥራሕዩ፣
   ለ. ተቐባሊ ዕድሚኡ 18 ዓመትን ልዕሊኡን ክኸውን ይግባእ፣
2. በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 መሰረት ዝግበር ውህብቶ ተቐባሊ ኣብ ውሽጢ 3 ወርሒ እቲ ኢንቨስትመንት ከመይ ከምዝካይዶ ፕሮጀክት ፕሮፓዛል ክቕርብ ኣለዎ፣
3. ብተቐባሊ ዝቐረበ ፕሮጀክት ፕሮፓዛል ቴክኒካዊ ብቕዓቱ ተገምጊሙ ብወረዳ ዴስክ ተቐባልነት እንትረክብ ጥራሕ ተፈፃሚነት ይህልዎ፣
4. ውህብቶ ማሕበራት ዝምልከት ብመሰረት መጣየሺ፣ መተሓዳደሪ ደንቦምን ንግዲ ሕጊ ኢትዮጵያን ይፍፀም፣
5. ኣብ ዝግበር ውዕሊ ውህብቶ ናይ ሰብኣይን ሰበይቲን ስምምዕነት ክረጋገፅ ይግባእ፣
6. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ዝግበር ውህብቶ ኣብ ክፍሊ ምዝገባን ውዕልን መረዳእታን ክፀድቕን ክምዝገብን ኣለዎ።

ዓንቀፅ 42

ምምሕያሸን ምግፋሕን ኢንቨስትመንት መፈት ገጠር

1. ኢንቨስትመንት ከመሓይሽ ወይ ከጋፍሕ ዝደሊ በዓል ሃፍቲ መጀመሪያ እቲ ክሰርሖ ዘመዝገቦ ስራሕ ኢንቨስትመንት ኣማሊኡ ዝፈፀመ ምኽኑ ብኪኢላ ክረጋፅ ይግባእ፣
2. በዓል ሃፍቲ ሓዱሽ ቴክኖሌጂን ዝልዓለ ካፒታል ተጠቒሙ ብዕዳጋ ተጠላቢን ዝልዓለ ሽርፊ ወፃኢ ዘርክቡ ዘራእቲን ፍርያታትን ዘተኣታተወን ስእነት ስራሕ ንምቕራፍ ዝሕግዝ ፕሮጀክት እንተቕርብን ኮይኑ በብደረጅኡ ዘሎ በዓል ሞያ በዓል መዚ ሓለዋ ክባቢ ምምሕዳርን ኣጠቓቕማን መሬት ገጠር እናተገምገመን እናተረጋገፀን ኣብቲ ክባቢ ነፃ መሬት እንተሃልዩ ይፍቀደሉ።

www.abyssinialaw.com

ስንቀጽ 41

የገጠር መሬት ኢንቨስትመንት ስጦታ

1. ማንኛውም ከመንግስት የገጠር መሬት በሊዝ የተከራየ ባለሃብት የመጠቀም መብቱን መሰጠት የሚችለው፡-
   ሀ. በአዋጁ በዚህ ደንብ፣ ቀጥሎ በሚወጣው መመሪያና በውሉ የተቀመጡትን ግዴታዎች የፈጸመ ሲሆን ብቻ ነው፣
   ለ. የተቀባይ እድሜ 18 ዓመትና ከዚያ በላይ መሆን ይገባል፣
2. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 መሰረት የሚደረግ ስጦታ ተቀባይ በ3 ወር ጊዜ ውስጥ ኢንቨስትመንቱን እንዴት እንደሚያካሂደው የፕሮክት ፕሮፖዛል ማቅረብ አለበት፣
3. በተቀባይ በቀረበው የፕሮጀክት ፕሮፖዛል ቴክኒካዊ ብቃቱ ተገምግሞ በወረዳ ዴስክ ተቀባይነት ሲያገኝ ብቻ ተፈጻሚነት ይኖረዋል፣
4. የማህበሮች ስጦታ በሚመለከት የመመሥረቻ፣ የመተዳደሪያ ደንባቸውና የኢትዮጵያ የንግድ ህግ መሰረት ይፈጸማል፣
5. በሚፈጸመው የስጦታ ውል የባልና ሚስት ስምምነት ማረጋገጥ ይገባል፣
6. በዚህ አንቀጽ መሰረት የሚደረግ የስጦታ ውል በውልና ማስረጃ ምዝገባ ክፍል መጽደቅና መመዝገብ አለበት።

ስንቀጽ 42

የገጠር መሬት ኢንቨስትመንት ማስፋፋትና ማሻሻል

1. ኢንቨስትመንቱ ማሻሻል ወይም ማስፋፋት የሚፈልግ ባለሃብት መጀመሪያ ሊሰራው ያስመዘገበው የኢንቨስትመንት ሥራ አሟልቶ የፈጸመ መሆኑ በባለሙያ ማረጋገጥ ይገባል፣
2. ባለሃብት አዲስ ቴክኖሎጂ እና ከፍተኛ ካፒታል ተጠቅሞ በገበያ ተፈላጊ ከፍተኛ የውጭ ምንዛሪ የሚያስገኝ አዝርእትና ፍራፍሬዎች የተጠቀመ /ያስተዋወቀ/ እና የሥራ አጥነትን ለመቅረፍ የሚያግዝ ፕሮጀክት ሲያቀርብ ሆኖ በየደረጃው ያለ የአከባቢ ጥበቃና የገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም ባለስልጣን ባለሙያ እየተገመገመና እየተረጋገጠ በአከባቢው ነፃ መሬት ካለ ይፈቀድለታል።

www.abyssinialaw.com
ገፅ 35 ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ ደንቢ.ቁ.48 ታሕሳስ 15/2000 ዓ/ም

ክፍሊ ሸውዓተ

ላብ መንነ ሓደስቶት ዝግበር ሳዕጣ መፈት ገጠር

ዓንቀፅ 43

ሓፈሻዊ

1. እቲ ዝግበር ላውጣ ሃፍትን ጉልበትን ሓረስቶት ብምቑጣብ መፍረያይነቶም ንምምሕያሽ ዝዓለመ ክኸውን ኣለዎ፣
2. ንልሙዕነትን መፍረያይነትን መሬት ዝዛባእ ወይ መሬት እናቐራረፅካ ዝግበር ላውጣ ክልኩል'ዩ፣
3. ኣብ መንነ ሰብ ትሕዝቶ መሬት ገጠር ሓረስቶት ዝግበር ላውጣ ኣብ ከሉ ዓይነትን መጠንን መሬት ተፈፃሚ ይኸውን፣
4. ኣብ ልዕሊ መሬት ዘሎ ቀዋሚ ተኽልን ኣግራብን ዝምልከት ብኽልቲኦም ተወሳኣልቲ ስምምዕነት ዝፍፀም ኮይኑ ኣብ ኣግራብን ተኽሊን ጉድኣት ብዘየስዕብ ክኸውን ኣለዎ፣
5. ናይ ሰብኣይን ሰበይትን ናይ ሓባር ትሕዝቶ ዝኾነ መሬት ናይ ክልቲኦም ስምምዕነት ምህላዉ ከይተረጋገፀ ዝግበር ላውጣ ተቐባልነት የብሉን፣

6. ቅድሚ እዚ ደንብን እቲ ኣዋጅ ምውፃኡን ዝተገበረ ላውጣ መሬት ገጠር በዚ ደንቢ ተቐባልነት ይህልዎ፣

ዓንቀፅ 44

ኣፈፃፅማ ሳዕጣ

1. ሓደ ወረዳ ምስ ካሊኣ ወረዳ ዝግበር ላውጣ፡-

   ሀ. ተወሳኣልቲ ወገናት ኣብ ዝነብርሉ ጣብያ ኮሚቴ ጣቢያ ምምሕዳር መሬትን ወረዳ ዴስክን ዝተረጋፀ መረዳእታ ብምቕራብ ኣብ ዝመረፅዎ ክፍሊ ምዝገባ ውዕልን መረዳእታን ብምኻድ ውዕሎም የፅድቑ፣

   ለ. እቲ ኣብ ክፍሊ ምዝገባን ውዕልን መረዳእታን ዝፀደቐ ውዕሊ ላውጣ ቅዳሕ ኣብ ክልቲኡ ወረዳ ዴስክን ኮሚቴ ጣቢያ ምምሕዳር መሬትን ኣብ ውሽጢ 30 መዓልቲ የተሓሕዙ፣

ክፍል ሰባት

ከስርሶ ስደርች መሃከል ስለሚደረግ

ስንቀጽ 43

የገጠር መሬት ሳውውጥ

1. የሚደረገው ልውውጥ የአርሶ አደሩን ጉልበት በመቆጠብ አምራችነቱ ለማሳደግ ዓላማ ያደረገ መሆን አለበት፣
2. የመሬት ለምነትና አምራችነት የሚቃረን መሬት እየቆራረጡ የሚደረግ ልውውጥ የተከለከለ ነው፣
3. በገጠር የመሬት ባለይዞታ አርሶ አደሮች መሃከል የሚደረግ ልውውጥ በሁሉም መጠንና የመሬት አይነት ተፈፃሚ ይሆናል፣
4. በመሬቱ ላይ ያለውን ቋሚ ተክልና ዛፎች የሚመለከት በሁለቱ ተዋዋዮች ስምምነት የሚፈጸም ሆኖ በተክሉና ዛፎች ጉዳት በሚያደርስ መሆን አለበት፣
5. የባልና የሚስት የጋራ ይዞታ በሆነ መሬት የሁለቱም ስምምነት ሳይረጋገጥ የሚደረግ ልውውጥ ተቀባይነት የለውም፣

6. አዋጁና ይህ ደንብ ከመውጣቱ በፊት የተደረገ የገጠር መሬት ልውውጥ በዚህ ደንብ ተቀባይነት ይኖረዋል።

ስንቀጽ 44

የሳውውጥ ስፈጻጸም

1. አንድ ወረዳ ከሌላ ወረዳ ጋር የሚደረግ ልውውጥ፡-

   ሀ. ተዋዋይ ወገኖች ከሚኖሩበት ቀበሌ የመሬት አስተዳደር ኮሚቴና የወረዳ ዴስክ የተረጋገጠ ማስረጃ በማቅረብ በመረጡት የውልና ማስረጃ ምዝገባ ክፍል በመሄድ ውላቸውን ያጸድቃሉ፣

   ለ. በውልና ማስረጃ ምዝገባ ክፍል የጸደቀ የልውውጥ ውል ቅጅ በሁለቱም ቀበሌዎች የመሬት አስተዳደር ኮሚቴና ወረዳ ዴስክ በ30 ቀናት ውስጥ ያያይዛሉ፣

www.abyssinialaw.com

ሐ. ናይ ዝተሰመረ መሬት ቅድም ተዋሂቡ ዝነበረ ወረቐት ምስክር ተስተኻኺሉ ይውሃበም፤

2. ሓደ ጣብያ ናብ ካሊእ ጣብያ ዝግበር ላውጣ፦

ሀ. ተወዓዓልቲ ወገናት ነብ ዝነብርሉ ኮሚቴ ጣቢያ ምምሕዳር መሬትን ወረዳ ይስክን ዝተረጋገፀ ቅጥዒ ብምሓዝ ናብ ነፍሲ ምዝገባን ውዕልን መረዳእታን ከይዶም ውዕሎም የዕድሑ፤

ለ. ኣብ ነፍሲ ምዝገባን ውዕልን መረዳእታን ገፀየቐ ውዕሊ ላውጣ ቅዱሕ ኣብ ውሽጢ 15 መዓልቲ ናብ ወረዳ ይስክን ኮሚቴ ጣቢያ ምምሕዳር መሬትን የተሓሕዙ። ወረቐት ምስክር ተስተኻኺሉ ይውሃበም።

3. ኣብ ውሽጢ ጣብያ ዝግበር ላውጣ፦

ሀ. ተወዓዓልቲ ወገናት ናብ ኮሚቴ ጣቢያ ምምሕዳር መሬት ቐሪቦም ነዚ ዝተዳለወ ቅጥዒ መመልከቲ ይመልኡ፤

ለ. ኮሚቴ ጣብያ ምምሕዳር መሬት ኣብ ውሽጢ 15 መዓልቲ ኩነታቱ ኣፃርዩ ሪኢቱሉ ብምስፋር ናብ ነፍሲ ምዝገባን ውዕልን መረዳእታን ይልእኸም፤

ሐ. ተወዓዓልቲ ኣብ ውዕልን መረዳእታን ሰምምዕነቶም ኣቕሪቦም የዕድሑ ናይቲ ውዕል ቅዱሕ ኣብ ውሽጢ 15 መዓልቲ ናብ ኮሚቴ ጣቢያ ምምሕዳር መሬት ወረዳ ይስክን የተሓሕዙ ወረቐት ምስክር ተስተኻኺሉ ይውሃበም፤

ክፍሊ ሸሞንተ

ብዛዕባ ኣጠቓቕማ መሬት ገጠር

ዓንቀፅ 45

ኣጠቓቕማ

ዝኾነ በዓል ትሕዝቶ መሬት ገጠር፦

1. ነቲ መሬት ክንክን ናይ ምግባርን ንጎረባብቲ ሓረስቶት ብዘይጎድእ መልክዑ ክጥቀም ኣለዎ፤

2. ዝኾነ ብመሬት ገጠር ተጠቃሚ ሰብ ናይ ሓባር መሬት ንምክንካን ብዝወፅእ ናይ ቤት ምኽሪ ወረዳ ወይ ጣብያ ደንቢ መተሓዳደሪ /ስሪት/ መሰረት ብፅሑቱ ክፍፅም ኣለዎ፤

ሐ. ሰተሰወጠው መሬት ቀደም ሲል ተሰጥቶ የነበረ የቃ ነበር ወረቀት ተስተካክሎ ይሰጣቸዋል።

2. አንድ ቀበሌ ከሌላ ቀበሌ ጋር የሚደረግ ልውውጥ፦

ሀ. ተዋዋይ ወገኖች ከሚኖሩበት ቀበሌ የመሬት አስተዳደር ኮሚቴና የወረዳ ይስክ የተረጋገጠ ቅጽ በመያዝ ወደ ውልና ማስረጃ ምዝገባ ክፍል ሄደው ውላቸውን ያጸድቃሉ፤

ለ. በውልና ማስረጃ ምዝገባ ክፍል የጸደቀ የልውውጥ ውል ቅጅ በ15 ቀናት ጊዜ ውስጥ በቀበሌ የመሬት አስተዳደር ኮሚቴና በወረዳው ይስክ ያያይዛሉ። የምስክር ወረቀት ተስተካክሎ ይሰጣቸዋል።

3. በቀበሌ የሚደረግ ልውውጥ፦

ሀ. ተዋዋይ ወገኖች ወደ ቀበሌ የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ ቀርበው ለዚሁ የተዘጋጀ የማመልከቻ ቅጽ ይሞላሉ፤

ለ. የቀበሌው የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ በ15 ቀናት ጊዜ ውስጥ ሁኔታው አጣርቶ አስተያየቱን በማስፈር ወደ ውልና ማስረጃ ምዝገባ ክፍል ይልካቸዋል፤

ሐ. ተዋዋይ ወገኖች ውላቸውን በውልና ማስረጃ ምዝገባ ክፍል አቅርበው ያጸድቃሉ፤ የውሉ ቅጅ በ15 ቀናት ጊዜ ውስጥ ለቀበሌው የመሬት አስተዳደር ኮሚቴና የወረዳ ይስክ ያያይዛሉ፤ የምስክር ወረቀት ተስተካክሎ ይሰጣቸዋል።

ክፍል ስምንት

ስለገጠሬ መሬት ስጠቃቀም

ስንቀጽ 45

ስጠቃቀም

ማንኛውም የገጠር መሬት ባለይዞታ፦

1. መሬቱን መንከባከብና ለጎረቤት አርሶ አደሮች በማይጎዳ መልኩ መጠቀም አለበት፤

2. ማንኛውም በገጠር መሬት ተጠቃሚ ሰው የጋራ መሬት ለመንከባከብ በወረዳ ወይም በቀበሌ ምክር ቤት የሚወጣው መተዳደሪያ ደንብ መሰረት ድርሻውን መፈጸም አለበት፤

www.abyssinialaw.com

3. ብመሰረት እቲ ዝወፀእ ስራት ኣብ ናይ ሓባር መሬት ዝግበር ናይ ልምዓት ስራሕቲ ምምሕዳር እቲ ጣብያ ኣተሓባባርነት ዝፍፀም ይኸውን፤
4. ናይ ሓባር መሬት ንምልማዕ በቲ ከባቢ ዝወፅእ ስራት ብናይቲ ተጠቃማይ ህዝቢ ተሳትፎ ዝወፅእን ዝትግበርን ይኸውን፤
5. ዝተፈላለየ ውጻጠታት ኣብ ትሕቲ ትሕዝቶኣም ዝርከብ መሬት ነቲ ዝቑሓስበሉ ዕላማ ጥራሕ ናይ ምውዓልን ሃፍቲ ተፈጥሮ ብምዕቃብ ክፍፀም ኣለዎ ፤
6. ምስ ዋናን ውሽጣ ውሽጢ መንገዲን ዝዳቦ በዓል ትሕዝቶ መሬት ብመሰረት ኪኢላ ዝውሃቦ ሓበሬታ ኣብ ወሰን እቲ መሬት ተኸሊ ክተክል ዘለዎ ኮይኑ ካብቲ ተኸሊ ዝርከብ ፍርያት ናይ ምጥቃም መሰል ኣለዎ፤
7. ዕቀባ ሓመድን ማይን ስራሕቲ ኣብ ዝተኻየዱሉን ቀዋሚ ተኸሊታት ኣብ ዝለምዓሉም ከባቢታት ስዲ ጋህሚ ብምኽልካል ሳዕሪ ዓሚድካ ኣብ ጥቕሚ ከውዕል ይግበር፤
8. ኣብ ዝኾነ ኣቀማምጣ ዝርከብ ዝተንድአ መሬት ካብ ሰብን እንስሳን ክዕቀብ ብምግባር ለውጢ እንተምፅእ ጥራሕ ኣብ ጥቕሚ ንኽውዕል ይግበር። ነዚ ኣፈፃፅማ በቲ ከባቢ ወረዳ ወይ ጣብያ ቤት ምኽሪ ስረት ክውዕእ ይኸእል፤
9. ካብ ውልቀ ሰብ ዓቕሚ ንላዕሊ ዝኾኑ ልምዓት ገፋሕቲ ኣቦታትን ጉህሚታትን ናይ ዕቀባ ስራሕቲ ብሓባር ብዛዕባ ምስራሕን ብውልቀን ብውዳበን ምምቃል ዝምልከት ኣፈፃፅማ በዓል መዚ ሓለዋ ከባቢን ምምሕዳርን ኣጠቓቕማን መሬት ገጠር መምርሒ ክውዕእ ይኸእል።

ዓንቀፅ 46
ኣጠቓቕማን ዝግሸግን ከባቢ ብግድብን መስናገ ዝበምዕ መሬት

1. በቲ ኣዋጅ ዓንቀፅ 23 ንኡስ ዓንቀፅ 9 ግድብ ኣብ ዝስረሓሉ ዝፈናቐሉ ሓረስቶት በዚ ደንቢ ዓንቀፅ 26 ንኡስ ዓንቀፅ 1 መሰረት መጠሻ ይውሃቦም። ኣብቲ መሬት ዘፍረይም ሃፍቲ በቲ ኣዋጅ ዓንቀፅ 21 ብዝተቐመጠ ኣግባብ ካሕሳ

3. በሚወጣው የመተዳደሪያ ደንብ መሰረት በጋራ መሬት ላይ የሚደረጉ የልማት ሥራዎች በቀበሌው አስተዳደር አስተባባሪነት የሚፈጸሙ ይሆናሉ፤
4. የጋራ መሬት ለማልማት በአከባቢው በሚመጣ የመተዳደሪያ ደንብ በተጠቃሚው ህዝብ ተሳትፎ የሚወጣና የሚተገበር ይሆናል፤
5. የተለያዩ የተደራጁ አካላት በይዞታቸውን ሥር የሚገኝ መሬት ለታሰበለት ዓላማ ብቻ የማዋልና የተፈጥሮ ሃብት በመጠበቅ መፈጸም አለባቸው፤
6. ከዋናው ውስጥ ለውስጥ መንገድ የሚዋስን የመሬት ባለይዞታ በባለሙያ በሚሰጠው መረጃ መሰረት በመሬቱ ዳር ተክል መትከል ያለበት ሆኖ ከተክሉ የሚገኙ ፍሬዎች የመጠቀም መብት አለው፤
7. የአፈርና ውሃ ጥበቃ ሥራዎች የተሰራባቸውን ቋሚ ተክሎች ባለማባቸው አካባቢዎች ልቅ መጋጫ በመከላከል ሳርን በማጨድ ጥቅም ላይ እንዲውል ይደረጋል፤
8. በማንኛውም አቀማመጥ የሚገኝ የተጎዳ መሬት ከለውና እንስሳት እንዲጠበቅ በማድረግ ለውጥ ሲያመጣ ብቻ ጥቅም ላይ እንዲውል ይደረጋል። ለዚህ አፈፃፀም በአከባቢው የወረዳ ወይም የቀበሌ ምክር ቤት መተዳደሪያ ደንብ ሊወጣ ይችላል፤
9. ከግለ ሰብ አቅም በላይ ሰሆኑ የሰፊ ተራሮችና ቦረቦሮች ልማትና የጥበቃ ሥራዎች በጋራ ስለ መስራትና በግልና በመደራጀት ስለመከፋፈልና መጠቀም የሚመለከት የአከባቢ ጥበቃና የገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም ባለሥልጣን መመሪያ ሊያወጣ ይችላል።

ስንቀጽ 46
በግድብና በመልኖ ለከባቢ ሰጪሚሰጣ መሬት ሽግሽግና ለጠቃቀም

1. በአዋጅ አንቀጽ 23 ንኡስ አንቀጽ 9 ግድቡ በሚሰራበት አካባቢ ለሚፈናቀሉ አርሶ አደሮች በዚህ ደንብ አንቀጽ 26 ንኡስ አንቀጽ 1 መሰረት ጎጆ መውጫ ይሰጣቸዋል። በመሬቱ ላይ ላፈሩት ሃብት በአዋጅ አንቀጽ 21

www.abyssinialaw.com

ይውሃቦም ክምኡ'ውን ኣብቲ ብመስኖ ዝለምዕ መሬት ክሽጋሸጉ ይግበር፣

2. በቲ ኣዋጅ ዓንቀፅ 23 ንኡስ ዓንቀፅ 10 ዝኾነ ብመስኖ ተጠቃሚ ብዓል ትሕዝቶ ንክልተ ተኸታታሊ ዓመት ብመስኖ ተጠቒሙ እንተዘይኣልሚዑ፡-

ሀ. ኮሚቴ ጣብያ ምምሕዳር መሬት ኣብ ውሽጢ 3 ወርሒ መሬቱ ብመስኖ ተጠቒሙ ክልምዕ መጠንቀቕታ ብፅሑፍ ይህቦ፣

ለ. ኣብ ውሽጢ 3 ወርሒ ብዝተውሃቦ መጠንቀቕታ መሰረት ዝገበሮ ምንቅስቓስ ወይ ለውጢ እንተዘይሃልዩ ኮሚቴ ጣብያ ምምሕዳር መሬት ፀብፃብ ናብ ወረዳ ይሰክ የቕርብ። ወረዳ ይሰክ ኣብ ወረዳ ስራሕ ፈፃሚ ኮሚቴ ኣቕሪቡ ዘየልምዐ በዓል ትሕዝቶ መሬቱ ክሕደግ የውስን። ብውሳነ መሰረት ክፍፀም ናብ ኮሚቴ ጣብያ ምምሕዳር መሬት ደብዳቤ ይፅሕፍ፣

ሐ. ኮሚቴ ጣብያ ምምሕዳር መሬት ገጠር ብመሰረት ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 2 ፊደል "ለ" ዝተውሃበ ውሳነ ነቲ መሬት ኣሕዲጉ ብመስኖ ክሰርሕ ወይ ክልምዕ ንዝደሊ ካሊኦ ሰብ የሽጋሽግ፣

መ. ብዘይምልማዕ መሬቱ ዝሕደግ ሓረስ ታይ ካሕሳ ናይ ምርካብ መሰል ኣይህልዎን። ኣብ ልዕሊ መሬት ዘፍረዮ ሃፍቲ ክልዕል ይኽእል። ንምልዓሉ ዘወግም ዓይነት ንብረት እንትህሉ ብመሰረት መምርሒ ካሕሳ ክልል ትግራይ ዝግመት ዋጋ ተሸጋሻጋይ ክኸፍሉ ይግበር።

3. ኣጠቓቕማ ግድብን መስኖ ማይን ክፍሊት ግልጋሎትን ኣመልኪቱ ንቅድሚት ብዓል መዚ ሓለዋ ክበቢን ምምሕዳርን ኣጠቓቕማን መሬት ገጠር ብዘውፅእ ዝርዝር መምርሒ ይውሰን።

በተቀመጠ አንባብ ካሳ ይለጣቸዋል። እንዲህ በመስኖ በሚለማው መሬት እንዲሸጋ ይደረጋል፣

2. በአዋጁ አንቀጽ 23 ንኡስ አንቀጽ ማንኛውም በመስኖ የሚጠቀም የመሬ ባለይዞታ ለሁለት ተከታታይ ዓመታት በመስ ተጠቅሞ ካላለማ፡-

ሀ. የቀበሌ የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ ኮሚ በ3 ወር ጊዜ ውስጥ መስኖ ተጠቅሞ መሬቱን እንዲለማ የፅሑፍ ማስጠንቀቂ ይሰጠዋል፣

ለ. በ3 ወር ጊዜ ውስጥ በተሰጠው ማስጠንቀቂ መሰረት ያደረገው እንቅስቃሴ ወይም ለውጥ ከሌላ የቀበሌው የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ ወደ ወረዳ ይሰክ ሪፖርት ያቀርባል። የወረዳው ይሰክ በወረዳው የሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ አቅርቦ ያላለማው ባለይዞታ መሬት እንዲወሰድ ያስወስናል። በውሳኔው መሰረት አንዲፈጸም ወደ ቀበሌ የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ ደብዳቤ ይጽፋል፣

ሐ. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 2 ፊደል "ለ" መሰረት የተሰጠ ውሳኔ መሬቱን አስጥሎ ለመስኖ ሊያለማ ወይም እንዲሰራ በሚፈልግ ሌላ ሰው ያሸጋሽገዋል፣

መ. ባለማልማቱ መሬቱ በሚቀማ አርሶ አደር ካሳ የመጠየቅ መብት የለውም።በመሬቱ ላይ ያፈራው ሃብት ሊያነሳ ይችላል፣ ለማንሳቱ የሚያስችግር ንብረት ሲኖረው በክልል ትግራይ የካሳ መመሪያ መሰረት የሚገመት ዋጋ የሚሸጋሸገው ሰው እንዲከ ፍለው ይደረጋል፣

3. የመስኖ ውሃና የግድብ አጠቃቀም እና የአገልግሎት ክፍያ አስመልክቶ የአከባቢ ጥበቃና የገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም ባለሥልጣን በሚያወጣው ዝርዝር መመሪያ መሰረት ይወሰናል።

www.abyssinialaw.com

ክፍሲ ትሸዓተ

ብዛዕባ መደጋገሚ ትሕዝቶ መሬት ገጠር

ዓንቀፅ 47

ኣመሓደርታን ምዝገባን ደፍተር መደጋገሚ ትሕዝቶ መሬት ገጠር

ኣመሓደባ ደፍተር መደጋገሚ ትሕዝቶን ምዝገባ መሬት ገጠርን ዝምልከት እዞም ቀሊሎም ዘለዉ ድንጋጌታት ተፈፀምቲ ይኾነ፡፡

1. ብዝኾነ ይኹን ኣካል ብመንግስታዊ ዘይ መንግስታዊ ብውልቀ ሰባትን ዝተተሓሀዘ መሬት መዋስኒታቱ ብንዑር ተፈልዩ ክምዝገብን ደፍተር መደጋገሚ ትሕዝቶ ክወፀሉ ይግባእ፣
2. ብመሰረት ኣቲ ኣዋጅ ናይ ወራስነት መሰል ዝተደጋገፀሉም ሰባት ንሕድሕደም ካብ ርብዒ ሄክታር ዘይነኣሰ መሬት ኣንተመቓቕሉ ነናይ ባዕሎም መደጋገሚ ትሕዝቶ መሬት ደፍተር ይውሃቡም፡፡ ኮይኑ ግና ካብ ርብዒ ሄክታር ዝንኣሰ ኣንተኾይኑ ናይ ሓባር ወይ ዕላ ንዝበፅሉ ትሕዝቶ መደጋገሚ ደፍተር ይውሃብ፣
3. ቅድሚ ኣዚ ደንቢ ኣብ ስራሕ ምውዓሉ ተታሒዙ ዝነበረ መሬት ትሕቲ 0.25 ሄክታር ዋላ ኣንተኾነ'ውን ብዘለም ቅቡል ኮይኑ ተመዝኒቡ ደፍተር መደጋገሚ ትሕዝቶ ንክውሃብ ይግበር፣
4. ኣብ ትሕቲ ዝምልከቶ ኣካል ወይ ምምሕዳር ዝርከቡ ከም ጎበታት፣ ጉህሚ፣ ደኒን ሕዝኡትን ዝመሳሳሰሉ ተመዝኒቦም ክተሓዙ ይግበር፣
5. ንኢንቨስትመንት ንክውዕሉ ብመፅናፅቲ ዝተወሰኖም መሬታት ተመዝኒቦም ክተሓዙ ይግበር፣
6. ኣግባብ ኣመሓደባ ደፍተር መደጋገሚ ትሕዝቶ ደፍተር ብኮሚቴ ቁሽትን ጣብያን ምምሕዳር መሬት እናተረጋገፀ ህዝቢ ንክፈልጦ ዕድል ብምሃብ ብወረዳ ዴስክ እናተፈረመ ክውሃብ ይግበር፣
7. ናይዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 6 ድንጋገ ከምዘሎ ኮይኑ ቅድሚ ደፍተር መደጋገሚ ትሕዝቶ ምሃብ ሽም በዓል ትሕዝቶ፣ ስፍሓት መሬት፣ መዋስኒ ኣቲ መሬት፣ ደረጃ ልሙዕነት

ክፍል ዘጠኝ

የገጠር መሬት ደዞታ ማረጋገጫ

ስንቀፅ 47

የገጠር መሬት ደዞታ ማረጋገጫ ደብተር

ስለማግኘና ምዝገባ

የገጠር መሬት ይዞታ ማረጋገጫ ደብተር ለማግኘና ምዝገባ በተመለከተ የሚከተሉን ድንጋጌዎች ተፈጻሚዎች ይሆናል፦

1. በማንኛውም የመንግስት፣ የመንግስታዊ ያልሆነ ኣካልና በግል የተያዘ መሬት ኣዋሳኙ በግልጽ ተለይቶ ሊመዘገብና የይዞታ ማረጋገጫ ደብተር ሊወጣለት ይገባል፣
2. በኣዋጁ የወራሽነት መብት የተረጋገጣላቸው ሰዎች ለያንዳንዳቸው ከሩብ ሄክታር ያላነሰ ሊከፋፈሉ ለየራሳቸው የይዞታ ማረጋገጫ ደብተር ይሰጣቸዋል። ሆኖም ከሩብ ሄክታር ያነሰ ከሆነ የጋራ ወይም እጣ ለደረሰው የይዞታ ማረጋገጫ ደብተር ይሰጣል፣
3. ይህ ደንብ ሥራ ላይ ከመዋሉ በፊት የነበረው መሬት ከ0.25 ሄክታር በታች ቢሆንም ባለው ሁኔታ ተቀባይነት ያለው ሆኖ ተመዝግቦ የይዞታ ማረጋገጫ ደብተር እንዲሰጥ ይደረጋል፣
4. በሚመለከተው አካል ወይም አስተዳደር ሥር የሚገኙ እንደ ተራሮች፣ ቦረቦሮች፣ ዳሮች ወይም የተከለከሉ መጋጫዎችና የመሳሰሉት ተመዝግበው እንዲያዙ ይደረጋል፣
5. ለኢንቨስትመንት እንዲውሉ በጥናት የተወሰነ ባቸው መሬቶች ተመዝግበው እንዲያዙ ይደረጋል፣
6. የይዞታ ማረጋገጫ ደብተር የአስጣጥ አግባብ በቀበሌና ጎጥ የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ እየተረጋገጠ ህዝብ እንዲያውቀው አድል በመስጠት በወረዳው ዴስክ እየተፈረመ እንዲሰጥ ይደረጋል፣
7. የዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 6 ድንጋጌ እንዳለ ሆኖ የይዞታ ማረጋገጫ ደብተር ከመሰጠት በፊት የባለይዞታ ስም፣ የመሬቱ ስፋት፣ የመሬቱ አዋሳኝ፣ የለምነት ደረጃና የመሳሰሉት

www.abyssinialaw.com

ዝመሳሰሉ አድለይቲ ዝኾኑ ሓበሬታታት ኣብ ቀዋሚ መዝገብ ክምዝገብ ኣለዎ፤

8. እብ ናይ ሓባር መሬት ብሓባር ዝጥቀሙ ሰባት ነቲ ሕብረት ሽም ተዋሂቡ በቲ ዝተውሃቦ ሽም ደፍተር መረጋገሚ ትሕዝቶ ይውሃቦም፤

9. እብ ጎቦን ጉህምን መሬት ዝተውሃቦም ሓረስቶት ድሕሪ 2 ዓመት ኣፈፃፅማ ስርሖም ተራእዩ ደፍተር መረጋገሚ ትሕዝቶ ክወሃቦም ይኽእል፤

10. ብዝኾነ ዓይነት ምኽንያት ትሕዝቶ ለውጢ እንትህሉ ብመሰረት እቲ ዝተገበረ ለውጢ ደፍተር መረጋገሚ ትሕዝቶ ንክልወጥ ይግበር

11. ንሰብ ሓዳር ዝውሃብ ደፍተር መረጋገሚ ትሕዝቶ ብሽም ክልቲኦም ሰብ ሓዳር ተመዝጊቡ ብክልቲኦም ሽም ደፍተር መረጋገሚ ትሕዝቶ ይውሃብ፤

12. መረጋገሚ ትሕዝቶ እንትውሃብ ዝኽፈል ክፍሊት ዝምልከት ብመምርሒ ይውሰን፤

13. ካብ ሕጊ ወፃኢ ዝተወሰደ ወይ ዋንም ዘለዎ ደፍተር መረጋገሚ ትሕዝቶ ብምምላስ ተስተኻኺሉ ክውሃብ ይግበር፤

14. ዝተማሓየሽ ሓዱሽ ህንደላ መሬት ገጠርን ምዝገባን ንምትእትታው መሰረት ዝገበረ ነባር ደፍተር መረጋገሚ ትሕዝቶ ብሓዱሽ ክልወጥ ይኽእል። ዝርዝሩ ብመምርሒ ይውሰን።

ክፍሊ ዓሰርተ

ቅጡላትና ክርክራት

ዓንቀፅ 48

ውሳነ ዝህብ ቅኳዕን ዝኽተሉም ስነ-ስርዓትን

1. ዝኾነ ኮሚቴ ጣብያ ዳያነት መሬት ዝኽተሉ ስነ-ስርዓት በቲ ኣዋጅን እዚ ደንቢን ዝተደንገገ ይኽውን፤

2. እብ መሬት ገጠር ተንከፍ ዝልዓሉ ናይ ፍትሃብሄር ክርክራት ብዝምልከት ኮሚቴ ጣብያ ዳያነት መሬት ናይ መጀመሪያ ብርኪ ዳያነት ስልጣን ይህልዎ፤

3. እብ መሬት ገጠር ዝለዓሉ ክርክራት ብቕዳምነት ብተኽራኽርቲ ወገናት ብምርድዳእ ተስማሚያም ወነሞም ክፈትሑ ወይ ሳልሳይ ወገን ሓዊሶም ብዕርቂ ክውድኡ ይነግሮም፤

አስፈላጊ የሆኑ መረጃዎች በድሚ መዝገብ መመዝገብ አለበት፤

8. በጋራ መሬት ብህብረት የሚጠቀሙ ሰዎች ለህብረቱ ስም ተሰጥቶ በተሰጠው ስም የመሬት ይዞታ ማረጋገጫ ደብተር ይሰጣቸዋል፤

9. በተራራ ኮረብታ/ እና በረባና መሬት የተሰጣቸው አርሶ አደሮች ከ2 ዓመት በኃላ የሥራቸው አፈጻጸም ታይቶ የይዞታ ማረጋገጫ ደብተር ሊሰጣቸው ይችላል፤

10. በማንኛውም ምክንያት የይዞታ ለውጥ ሲናር በተደረገው ለውጥ መሰረት የይዞታ ማረጋገጫ ደብተር እንዲለወጥ ይደረጋል፤

11. ለባለትዳሮች የሚሰጥ የይዞታ ማረጋገጫ ደብተር በሁለቱም ስም ተመዝግቦ ይሰጣል፤

12. የመሬት ይዞታ ማረጋገጫ ደብተር ወይም የምስክር ወረቀት ሲሰጥ የሚከፈለው ክፍያ በመመሪያ ይወሰናል፤

13. ከሀግ ውጪ የተወሰደ ወይም ችግር ያለው የይዞታ ማረጋገጫ ደብተር እንዲመሰል በማድረግ ተስተካክሎ እንዲሰጥ ይደረጋል፤

14. የተሻሻለ አዲስ የገጠር መሬት ትየሳና ምዝገባ ለማግባባት /ለማስተዋወቅ/ መሰረት ያደረገ ነባር የይዞታ ማረጋገጫ ደብተር በአዲስ ሊለወጥ ይችላል። ዝርዝሩ በመመሪያ ይወሰናል።

ክፍል ስድስት

የክርክሮች ልጠሳን

ስንቀጽ 48

ሙሳኔ የሚሰጥ ስካሄና የሚከተላቸው ስነ-ስርዓቶች

1. ማንኛውም የቀበሌ የመሬት ጽኝነት ኮሚቴ የሚከተለው ስነ-ሰርዓት በአዋጁ እና በዚህ ደንብ የተደነገገ ይሆናል፤

2. በገጠር መሬት ነክ የሚነሱ የፍትሃብሄር ክርክሮች በሚመለከት የቀበሌ የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ የመጀመሪያ ደረጃ የጽኝነት ስልጣን ይኖረዋል፤

3. በገጠር መሬት የሚነሱ ክርክሮች በቅድሚያ ተከራካራ ወገኖች በመረዳዳት ተስማምተው ችግራቸውን እንዲፈቱ ወይም ሶስተኛ ወገን ጨምረው በእርቅ እንዲጨርሱ ይነገራቸዋል፤

www.abyssinialaw.com

4. ብስምምነት ወይ ብዕርቂ ዝተወደአ እንተኾይኑ ዝተበፅሐ ስምምዕነት ብፅሑፍ ናብ ኮሚቴ ጣብያ ምምሕዳር መሬት ብሰብ ጉዳይ ኣቢሉ ኣብ ውሽጢ 30 መዓልቲ ክበፅሕ ኣለዎ፣

5. ተኸራኸርቲ ወገናት ጉዳዮም በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 2 ብዝተቐመጠ ኣገባብ ክውድኡ ፍቓደኛታት ኣብዘይኮንሉ እዋን መጀመሪያ ናብ ኮሚቴ ጣቢያ ዳይነት መሬት ከሳሲ ፋይል መኽፈቲ ብር 10 /ዓሰርተ ቅርሽ/ ከፊሉ ክሱ የቕርብ፣

6. ክሲ ዝቐረበሉ ኮሚቴ ጣቢያ ዳይነት መሬት መልሲ ተኽሳሲ ተቐቢሉ ኣብዘይተስማምዕሉ ጭብጢ ናይ ክልቲኦም መሰኻኽርን ካልኣ ናይ ዕሑፍ መርትዖን ኣገናዚቡ ኣድላይ እንተኾይኑ ነቲ መከራኽሪ ዝኾነ መሬት ብኣካል ርእዩ ውሳነ ይህብ፣

7. ኮሚቴ ጣቢያ ዳይነት መሬት ውሳነ ካብ ዝሃበሉ ኣብ ውሽጢ 15 መዓልቲ ብዝተውሃበ ውሳነ ዘይተስማምዐ ወገን ይግበኣኒ ክሓትት ይኽእል፣

8. ይግበኣኒ በሃሊ ውሳነ ቅዳሕ ካብ ዝበፅሖ ኣብ ውሽጢ 15 መዓልቲ ቅሬታኡ ኣዳልዩ ናብ ወረዳ ቤት ፍርዲ የቕርብ፣

9. ወረዳ ቤት ፍርዲ ኣብ ውሽጢ 30 መዓልቲ ውሳነ ይህብ፣ ነቲ ናይ ኮሚቴ ጣብያ ዳይነት መሬት ውሳነ እንተፅዲቕዎ ናይ መወዳእታ ይኸውን። ነቲ ናይ ጣብያ ውሳነ እንተለዊጥዎ ወይ እንተማሓይሽዎ ግን ወረዳ ቤት ፍርዲ ኣብ ዝሃቦ ውሳነ ዘይተስማመዐ ወገን ኣብ ውሽጢ 15 መዓልቲ ይግበኣኒ ይሓትት፣

10. ናይ ወረዳ ቤት ፍርዲ ውሳነ ቅዳሕ ዝበፅሖ ተኸራኻሪ ወገን ኣብ ውሽጢ 30 መዓልቲ ቅሬታኡ ኣዳልዩ ናብ ዞባ ማእኸላይ ቤት ፍርዲ የቕርብ። ናይ ዞባ ማእኸላይ ቤት ፍርዲ ውሳነ ይግበኣኒ ዘይብሃለሉ ናይ መወዳእታ ውሳነ ይኸውን፣

11. ብኮሚቴ ጣብያ ዳይነት መሬት ዝውሃብ ውሳነ ብይግበኣኒ ክሳብ ዘይተኣገደ ውሳነ ካብ ዝተውሃቦ ኣብ ውሽጢ 30 መዓልቲ ይፍፅም፣

12. ተኸራኸርቲ ወገናት ባዕሎም ብስምምነት፣ ብዕርቂ ወይ ብሽምግልና ዝተወደአን ከምኡ'ውን

4. በስምምነት ወይም በእርቅ ያለቀ ከሆነ የተደረሰውን ስምምነት በፅሑፍ ወይ ቀበሌው የመሬት አስተዳደር ኮሚቴ በባለጉዳዮች በኩል በ30 ቀናት ጊዜ ውስጥ መድረስ አለበት፣

5. ተከራከራ ወገኖች ጉዳያቸው በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 2 በተቀመጠው አገባብ ሊጨረሱ ፈቃደኞች በማይሆኑበት ወቅት መጀመሪያ ከሳሽ ፋይል መክፈቻ ብር 10 /አስር ብር/ ከፍሎ ወደ ቀበሌው የመሬት ዳኝነት ኮሚቴ ክሱን ያቀርባል፣

6. ክስ የቀረበለት የቀበሌ የመሬት ዳኝነት ኮሚቴ የተከሳሽ መልስ ተቀብሎ ካልተስማሙበት ጭቡጥ ላይ የሁለቱም ምስክሮችና ሌላ የፅሑፍ ማስረጃ አገናዝቦ አስፈላጊ ከሆነም መከራከሪያ የሆነው መሬት በአካል አይቶ ውሳኔ ይሰጣል፣

7. የቀበሌ የመሬት ዳኝነት ውሳኔ ከሰጠበት በ15 ቀናት ጊዜ ውስጥ በተሰጠው ውሳኔ ያልተስማማ ወገን ይግባኝ መጠየቅ ይችላል፣

8. ይግባኝ ባዩ የውሳኔ ቅጅ ከደረሰው በ15 ቀናት ጊዜ ውስጥ ቅሬታውን አዘጋጅቶ ወደ ወረዳ ፍርድ ቤት ያቀርባል፣

9. የወረዳው ፍርድ ቤት በ30 ቀናት ጊዜ ውስጥ ውሳነ ይሰጣል። የቀበሌውን የመሬት ዳኝነት ኮሚቴ ውሳኔ ከጸደቀው የመጨረሻ ይሆናል። የቀበሌውን ውሳኔ ከለወጠው ወይም ካሻሻለው ግን ወረዳ ፍርድ ቤት በሰጠው ውሳኔ ያልተስማማ ወገን በ15 ቀናት ጊዜ ውስጥ ይግባኝ ይጠይቃል፣

10. የወረዳ ፍርድ ቤት የውሳነ ቅጅ የደረሰው ተከራካሪ ወገን በ30 ቀናት ውስጥ ቅሬታውን አዘጋጅቶ ወደ ዞኑ ከፍተኛ ፍርድ ቤት ያቀርባል። የዞኑ ከፍተኛ ፍርድ ቤት ውሳኔ ይግባኝ የማይባልበት የመጨረሻ ውሳነ ይሆናል፣

11. በቀበሌ የመሬት ዳኝነት ኮሚቴ የሚሰጥ ውሳኔ በይግባኝ እስካልታገደ ድረስ ውሳኔ ከተሰጠ በ30 ቀናት ጊዜ ውስጥ ይፈጽማል፣

12. ተከራካሪ ወገኖች በራሳቸው ስምምነት፣ በእርቅ ወይም በሽምግልና ያለቀና እንዲሁም በቀበሌ

www.abyssinialaw.com

ብኮሚቴ ጣብያ ዳይነት መራት ዝውሃብ ውሳነ ከምናይ ስሩዕ ቤት ፍርዲ ውሳነ ተቓፂሩ ይፈፀም፣

13. መፀዋዕታ ትእዛዝ በፂሑም ክቐርብ ዘይደለየ ምስክር ብሚለሻ ወይ ፖሊስ ተገዲዱ ንክቐርብ ኮሚቴ ጣብያ ዳይነት መራት ክእዝዝ ይኽእል፣

14. ብውሳነ ኮሚቴ ጣብያ ዳይነት መራትን ውሳነ ቤት ፍርድን መሰረት ዘይፍፅም በዓል ጉዳይ እንተጋጥም ብሚለሻ ወይ ፖሊስ ተገዲዱ ይፍፅም። እድላይ እንተኾይኑውን ካብ 3 መዓልቲ ንዘይበለፀ ኣብ ትሕቲ ቁፅፅር ኮይኑ ተገዲዱ ንክፍፅም ኮሚቴ ጣብያ ዳይነት መራት ክእዝዝ ይኽእል፣

15. ትእዛዝ ወይ ውሳነ ኮሚቴ ጣብያ ዳይነት መራት ንምፍፃም ንዝንቀሳቐስ ሚልሻን ፖሊስን ዝኽፈል ኣበል ብሰብ ጉዳይ ዝሽፈን ይኽውን፣

16. ናብ ኮሚቴ ጣብያ ዳይነት መራት ንዘቕርብ ዋኒን ሕድ ሕድ ተኽራኻራይ ወገን ናይ ባዕሉ ወፃኢ ይኽእል። ኮይኑ ግን ከሳሳይ ዘቕረቦ ክሲ ኾነ ኢሉ ንተኽሳሳይ ንምንጋልአላእ ምኽኑ እቲ ኮሚቴ እንተኣሚንሉ ንተኽሳሲ ክሳብ ብር 100 /ሚኢቲ/ ዝበፅሕ ኪሳራ ክቕርፀሉ ይኽእል።

ዓንቀፅ 49

ኣመስራርታ ክሲን ኣጠሃህባ ትእዛዝን

1. ናብ ኮሚቴ ጣብያ ዳይነት መራት ዝቕርብ ክሲ ብፅሑፍ ኮይኑ ብሰለስተ ቅዳሕ ተዳልዩ ክቕርብ ኣለዎ፣

2. ኣብ ኮሚቴ ጣብያ ዳይነት መራት ተኽሲሱ ዝቕርብ ዝኾነ ሰብ ዝተኽሰሰሉ ዋኒን ኣቓዲሙ ፈሊጡ ተዳልዩ ምእንታን ክቕርብ እቲ ዋኒን ዝስማዓሉ ሰዓት፣ ቦታን ሽም ክሳኢን በሓፂሩ ተገሊፁ መፀዋዕታ ክበፅሖ ይግበር፣

3. ክሳኢ ድሕሪ ክሲ ምቕራቡ ኣብ ቀፀሮ መዓልቲ ከይቕረበ እንተተረፉ ንኽክራኽር ሓደ ተወሳኺ ዕድል ይውሃቦ። ኣብ መበል ካልኣይ ቀፀሮ ከይቀረበ እንተተረፉ ንውሳነ ዝሓደረ እንተዘ ይኾይኑ እቲ ኮሚቴ ነቲ ክሲ መዝንብ ይዓፅም፣

የመራት ዳኝነት ኮሚቴ የተሰጠ ውሳኔ እንደ መደበኛ የፍርድ ቤት ውሳኔ የቆጥሮ ይፈጽማል፡

13. የመጥሪያ ትእዛዝ ደርሶት ሊቀርብ ፈቃደኛ ያለሆነ ምስክር በሚልሻ ወይም በፖሊስ ተገዶ እንዲቀርብ የቀበሌ የመራት ዳኝነት ኮሚቴ ማዘዝ ይችላል፣

14. በቀበሌ የመራት ዳኝነት ኮሚቴና በፍርድ ቤት ውሳኔ መሰረት የማይፈፅም ባለጉዳይ ሲያጋጥም በሚልሻ ወይም በፖሊስ ተገዶ ይፈጽማል። አስፈላጊ ከሆነም ከ3 ቀናት ላልበጠ በቁጥጥር ሥር ሆኖ ተገዶ እንዲፈጽም የቀበሌው የመራት ዳኝነት ኮሚቴ ትእዛዝ ሊሰጥ ይችላል፣

15. የቀበሌ የመራት ዳኝነት ኮሚቴ ትእዛዝ ወይም ውሳኔ ለማስፈጸም ለሚንቀሳቀስ ሚልሻና ፖሊስ የሚከፈል አበል በባለጉዳዮች የሚሸፈን ይሆናል፣

16. ወደ ቀበሌ የመራት ዳኝነት ኮሚቴ የሚቀርብ ጉዳይ እያንዳንዱ ተከራካሪ የራሱን ወጪ ይሸፍናል። ሆኖም ግን ከሳሽ ያቀረበው ክስ ሆነ ብሎ ተክሳሽን ለማጉላላት መሆኑን ኮሚቴው ካመነ ለተከሳሹ እስከ ብር 100 /አንድ መቶ/ የሚደርስ ኪሳራ ሊቆርጥለት ይችላል።

ስንቀጽ 49

የክስ ኣመሠራረትና የትእዛዝ ስለጣጥ

1. ወደ ቀበሌ የመራት ዳኝነት ኮሚቴ የሚቀርብ ክስ በፅሑፍ ሆኖ በሶስት ቅጂ መሆን አለበት፣

2. ወደ ቀበሌ የመራት ዳኝነት ኮሚቴ ተከሶ የሚቀርብ ማንኛው ሰው የተከሰሰበትን ጉዳይ አስቀድሞ አውቆ ተዘጋጅቶ መቅረብ እንዲችል ጉዳዩ ሚሰማበት ሰዓት፣ ቦታና የክሳሽ ስም ባጭሩ ተገልፆ መጥሪያ እንዲደርሰው ይደረጋል፣

3. ከሳሽ ክስ ከቀረበ በኃላ በቀጠሮው ቀን ካላቀረበ መከራከር ይችል በንድ አንድ ተጨማሪ እድል ይሰጠዋል። በሁለተኛ የቀጠሮ ቀን ካልቀረበ ለውሳኔ የተቀጠረ ካልሆነ በስተቀር ኮሚቴው የክሱን መዝገብ ይዘጋዋል፣

www.abyssinialaw.com

4. ተኸሳሲ ኣብ ቆፀሮኡ ከይቐረበ እንተተሪፉ ንካልኣይ ግዘ መፀዋዕታ ክበፅሑ ይግበር። ብመሰረት እቲ መፀዋዕታ እንተተሪፉ እቲ ኮሚቴ ተኸሳሲ ብዘየለሉ ሪኡ ክውሰን ይኽእል፣
5. በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 4 መዝገቡ ዝተዓፀወ ከሳሲ ወይ ተኸሳሲ ኣብ ቆፀሮኡ ዘይተረኽበ ካብ ዓቕሙ ንላዕሊ ብዝኾነ ምኽንያት ዝብሃል፦
ሀ. ካብ ዓራት ንምትሳእ ዘየኽእል ሕማም፣
ለ. ብምኽንያት ናይ ቀረባ ዘመድ ሞት ወይ ፣
ሐ. ካብ ቦታ ናብ ቦታ ንምዝውዋር ዘየኽእሉ ካልኦት ተመሳሰልቲ ኩነታት ምኽኑ ብዝርዝር ብምግላፅ ከምኩነታቱ ዝተዓፀወ መዝገብ ክኽፈት ወይ ዝተውሃቦ ውሳነ እንደገና ንክረኣየሉ ከመልክት ይኽእል።

6. ኮሚቴ ጣብያ ዳይነት መሬት ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 5 ዝቐረበ ጥርዓን እንተኣሚንሉ ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 3ን 4ን ተዓፅዩ ዝነበረ መዝገብ እንደገና ክረአ ክገብር ይኽእል፣
7. ዝተዓፀወ መዝገብ ብብቁፅ ምኽንያት ንክኽፍት ወይ ዝተውሃቦ ውሳነ እንደገና ንክረአ ዝቐርብ ጥርዓን እቲ ፀገም ካብዝተወገደ ኣብ ውሽጢ 30 መዓልቲ ጥራሕ ክቐርብ ኣለዎ። በዚ ናይ ግዘ ውሰን ውሽጢ እንተዘይቐረቡ እቲ ኮሚቴ ነቲ ሕቶ ውድቂ ይገብሮ።

ዓንቀፅ 50
ካብ ዳኛነት ብዛዕባ ምዕዳኒ

ዝኾነ ኣባል ኮሚቴ ዳይነት መሬት፦
ሀ. ብቁፅ ምኽንያት ሃልይዎ ነቲ ዋኒን ከይርእዮ ባዕሉ እንትሓትት ወይ ካብ ተኸራኸርቲ ወገናት ተቓውሞ እንትቐርብ፣
ለ. ካብ ተኸራኸርቲ ወገናት ምስ ሓዲኡም ዝቐረበ ናይ ስጋ ወይ መውስቦ ዝምድና፣ ፅልኢ፣ እተሃልይዎ ካብ መጋባእያ ክልዓል ኣለዎ፣
ሐ. ኣብዚ ዓንቀፅ ፊደል "ለ" ናይ ቀረባ ዘመድ ማለት ወላዲ፣ ውሉድ፣ ሓው ፣ ሓፍቲን በዓልቲ ሓዳሩን ጥራሕ ዝምልከት ይኽውን

4. ተከሳሽ በቀጠሮው ቀን ካልቀረበ ለሁለተኛ ጊዜ መጥሪያ እንዲደርሰው ይደረጋል። በመጥሪያው መሰረት ካልቀረበ ኮሚቴው ተከሳሽ በሌለበት ጉዳዩን በማየት ውሳኔ መሰጠት ይችላል፣
5. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 4 መዝገቡ የተዘጋበት ከሳሽ ወይም ተከሳሽ በቀጠሮው ያልተገበት ካቕሙ በላይ በሆነ ምክንያት የሚባለው፦
ሀ. ካልጋ መነሳትን የሚከለክል በሽታ፣
ለ. የቅርብ ዘመድ መሞት ወይም፣
ሐ. ከቦታ ቦታ ለመዘዋወር የሚያስችል ወይም ሌሎች ተመሳሳይ ምክንያቶች በዝርዝር በመግለፅ እንደሁኔታው የተዘጋውን መዝገቡ እንዲከፍት ወይም የተሰጠው ውሳኔ እንደ ገና እንዲታይለት ኣቤቱታ ማቅረብ ይችላል።
6. የቀበሌው የመሬት ዳኝነት ኮሚቴ በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 5 የቀረበውን አቤቱታ ካመነበት በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 3 እና 4 መሰረት የተዘጋውን መዝገብ እንደገና እንዲታይ ማድረግ ይችላል፣
7. የተዘጋው መዝገብ በብቁ ምክንያት እንዲከፈት ወይም የተሰጠ ውሳኔ እንደገና እንዲታይ የሚቀርብ አቤቱታ ችግሩ ከተወገደ በ30 ቀናት ጊዜ ውስጥ ብቻ መቅረብ አለበት። በዚህ የጊዜ ገደብ ውስጥ ካልቀረበ ኮሚቴው ጥያቄውን ውድቅ ያደርገዋል።

ስንቀጽ 50
ከዳኝነት ስለመነሳት

ማንኛውም የቀበሌ የመሬት ዳኝነት ኮሚቴ አባል፦
ሀ. በቂ ምክንያት ኖሮት ጉዳዩን እንዳያይ ራሱ ሲጠይቅ ወይም ከተከተራካሪ ወገኖች ተቃውሞ ሲቀርብ፣
ለ. ከተከራካሪ ወገኖች ከአንዱ ጋር የቅርብ የስጋ ወይም የጋብቻ ዝምድና ፣ ጠብ ሲኖረው ከችሎት መነሳት አለበት፣
ሐ. በዚህ አንቀጽ ፊደል "ለ" የቅርብ ዝምድና ማለት ወላጅ፣ ልጅ፣ ወንድም፣ እህት እና የትዳር ጓደኛ /ሚስት/ ብቻ የሚመለከት ይሆናል ።

www.abyssinialaw.com

ዓንቀፅ 51

ትዕዛዝ ውሳነ

1. ዝቐረበሉ ክርክር ምስ ተዛዘመ ኮሚቴ ጣቢያ ዳይነት መሬት ኣብ ሓሊር ግዘ ውሳነ ክህብ ኣለዎ፣
2. ኣብ ኮሚቴ ጣብያ ዳይነት መሬት ዝውሃብ ውሳነ ብዝተኽኣለ መጠን ብሙሉእ ድምፂ ይኽውን። ሙሉእ ድምፂ ኣብዘይህልወሉ እዋን ናይ ኣብዝሓ ድምፂ ውሳነ ይኽውን። ናይቲ ዝተፈላለየ ውሑድ ድምፂ'ውን ኣብ ውሳነ ይምዝገብ፣
3. ኮሚቴ ጣብያ ዳይነት መሬት ውሳነ ኣብ ዝህበሉ ግዘ ኣብ ከይዲ ክርክር ዝቐረቡ ጭብጥታትን መርትዖታትን ብምግላፅ ናብ ውሳነ ዘብፅሕዎ ምኽንያታት ብሓፂሩ ከስፍሮም ኣለዎ፣
4. ዝኾነ ሰብ ኣብ መጋባእያ ተረኺቡ ነቲ ኣካቢ ኣፍቂዱ ሪኢቶ ናይ ምሃብ መሰል ኣለዎ። ኮይኑ ግን እቲ ኮሚቴ ውሳነ ዝህብ ሕጊ ተኽቲሉ'ዩ።

ዓንቀፅ 52

ንኮሚቴ ዳኝነት መሬት ዝግበር ክፍሊት

1. ካብ ብዓል ጉዳይ ፋይል መኽፈቲ ዝኽፈል ገንዘብ መጠን ብር 10 /ዓሰርተ ቅርሺ/ ኮይኑ ብፀሓፊ ኮሚቴ ጣብያ ዳይነት መሬት ብሕጋዊ ደረሰይ ተኣኪቡ ናብ ፋይናንስ ጣብያ ኣታዊ ይግበር፣
2. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ካብ ዝተኣከበ ገንዘብ በብወርሒ መወዳእታ ንኣባላት ኮሚቴ ጣብያ ዳይነት መሬት ኣበልን ንፅሕፈት መሳርሒን ወፃኢ እናተገበረ ብፋይናንስ እቲ ጣብያ ይኽፈሉም፣
3. ንኣባላት ኮሚቴ ጣብያ ዳይነት መሬት ዝውሃብ ኣበል ስራሕ ኣብ ዝውዕሉ መጠን ገንዘብ ብማዓልታዊ ብር 10 /ዓሰርተ ቅርሺ/ ሒሳብ ይኽውን፣
4. ካብ ኣባልን ፅሕፈት መሳርሕን ዝተርፍ ገንዘብ እንትህሉ ንኣባላት ኮሚቴታት እቲ ጣብያን ቁሸትን ስራሕቲ ዓቕሚ ህንፀት ክውዕል ይግበር።

ስንቀጽ 51

የውሳኔ ስሰጣጥ

1. የቀበሌ የመሬት ዳኝነት ኮሚቴ የቀረበለት ክርክር እንደተጠናቀቀ በአጭር ጊዜ ውስጥ ውሳኔ መሰጠት አለበት፣
2. በቀበሌ የመሬት ዳኝነት ኮሚቴ የሚሰጥ ውሳኔ በተቻለ መጠን በሙሉ ድምጽ ይሆናል። ሙሉ ድምጽ በማይኖርበት ወቅት ብልጫ ያለው ድምጽ ውሳኔ ይሆናል። የተለየ ጥቅተኛ ድምጽ በውሳኔው ይመዘገባል፣
3. የቀበሌው የመሬት ዳኝነት ኮሚቴ ውሳኔ በሚሰጥበት ጊዜ በክርክሩ ሂደት የቀረቡ ጭቡጦችና ማስረጃዎች በመግለፅ ለውሳኔ ያደረሱት ምክንያቶች ባጭሩ ማስፈር አለበት፣
4. ማንኛውም ሰው በችሎት ቦታ ተገኝቶ ሰብሳቢ'ውን አስፈቅዶ አስተያየት የመሰጠት መብት አለው። ሆኖም ግን ኮሚቴው ውሳኔ የሚሰጠው ህግ ተከትሎ ነው።

ስንቀጽ 52

ስመፈት ዳኝነት ኮሚቴ የሚደረግ ክፍያ

1. ከባለጉዳይ ለፋይል መክፈቻ የሚከፈል የገንዘብ መጠን ብር 10 /አስር ብር / ሆኖ በመሬት ዳኝነት ኮሚቴው ፀሓፊ በሕጋዊ ደረሰኝ ተሰብስቦ ወደ ቀበሌው ፋይናንስ ገቢ ይደረጋል፣
2. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 መሰረት ከተሰበሰበው ገንዘብ በየወሩ መጨረሻ ለቀበሌው የመሬት ዳኝነት ኮሚቴ አባሎች አበልና ለፅሕፈት መሳሪያ የሚሆን በቀበሌው ፋይናንስ ወጪ እየተደረገ ይከፈላቸዋል፣
3. ለቀበሌ የመሬት ዳኝነት ኮሚቴ አባላት የሚሰጥ አበል የገንዘብ መጠን ስራ ላይ በሚውሉበት ጊዜ በቀን ብር 10 /አስር ብር/ ሒሳብ ይሆናል፣
4. ከአበልና ጽሕፈት መሳሪያ የሚተርፍ ገንዘብ ሲኖር ለቀበሌውና ለጎጦች የኮሚቴዎች አባላት አቅም ግንባታ ስራዎች ላይ እንዲውል ይደረጋል።

www.abyssinialaw.com

ክፍሊ ዓሰርተ ሓደ

ንዝተፈላለዩ ሰሙናታዊ ተካላት ዝውላብ መሬት ገጠር

ዓንቀፅ 53

ንመንግስታውን ማሕበራውን ሳላላት

ዝውላብ መጠን መሬት

1. ንዝተፈላለዩ ትካላት፡ ብድሊ መሬት ገጠር ስታንዳርድ ምስዚ ደንቢ ተተሓሓዚ ዝርከብ ሰደጅ መሰረት ብምግባር ይሓዝሎም፡
2. ናይዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 እንተሃለወ'ውን ኣብቲ ሰደጅ ዘይተገለፀ ካሊእ ኩነታት እንተ ጋጥሞ በዓል መዚ ሓለዋ ክባቢ ምምሕዳርን ኣጠጅ'ኞማን መሬት ገጠር ብዝህቦ ውሳነ መሰረት ተፈፃሚ ይኸውን፡
3. ብመሰረት ምስዚ ደንቢ ተተሓሓዚ ዝርከብ ሰደጅ ንመንግስታውን ማሕበራውን ትካላት ዝውላብ መሬት ገጠር ካብ ክፍሊ ክፍያ ነፃ ኮይኑ ግዝ ገደብ ኣይህልዎን፡፡

ክፍሊ ዓሰርተ ሽዱተ

ዝተፈላለዩ ድንጋገታት

ዓንቀፅ 54

ኣጠጅ'ኞማ ማዕድን መሬት

መሬት ገጠር ንማዕድን ምጥቃም ኣመልኪቱ ኣወሃህባ ፍ'ጅድ ምጥቃም ማዕድን መሬት ናይ ፈደራል መንግስቲ ኣዋጅ ቁፅሪ 52/1985 ዓ.ም ክምሕ'ውን ቀሊሉም ዝወፀ መማሓየሺታቱን ተፈፀምቲ ይኸኑ፡፡

ዓንቀፅ 55

ግቡእ ምትሕብባር

ንኣፈፃፅማ እዚ ደንቢ ዝኾነ ይኹን ቤት ዕዮ፣ ውልቀ ሰባትን ናይ ምትሕብባር ግቡእ ኣለዎም፡፡

ዓንቀፅ 56

ምውፃእ መምርሒ

ንኣፈፃፅማ እዚ ደንቢ በዓል መዚ ሓለዋ ክባቢን ምምሕዳርን ኣጠጅ'ኞማን መሬት ገጠር መምርሒ ከውፅእ ይኽእል፡፡

ክፍል ስስዲ ስንድ

ስተሰያዩ የልማት ድርጅት የሚሰጥ የገጠር መሬት

ስንቀጽ 53

ስመንግስታዊና ማሕበራዊ ድርጅቶች

የሚሰጥ የመሬት መጠን

1. ለተሰያዩ ድርጅቶች የሚያስፈልግ የመሬት ስታ ንኖንድ ከዚህ ደንብ ጋር ተያይዞ የሚገኝ ሰንጠረዥ መሰረት በማድረግ ይፈጽማል፤
2. የዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 ድንጋጌ ቢኖርም በሰንጠረዡ ያልተገለጹ ሴሎች ሁኔታዎች ሲያጋጥሙ የአካባቢ ጥበቃና የገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም ባለሥልጣን በሚሰጠው ውሳኔ መሰረት ተፈጻሚ ይሆናል፤
3. ከዚህ ደንብ ጋር ተያይዞ በሚገኘው ሰንጠረዥ መሰረት ሰመንግስታዊና ማሕበራዊ ድርጅቶች የሚሰጥ የገጠር መሬት ከክራይ ክፍያ ነፃ ሆኖ የገዚ ገደብ አይኖረውም፡፡

ክፍል ስስዲ ሁስት

የተሰያዩ ድንጋጌዎች

ስንቀጽ 54

የመሬት መለደን ስጠቃቀም

የገጠር መሬት ለመለደን መጠቀምና የፌዴድ አሰጣጥ በሚመለከት የፌደራል መንግስት አዋጅ ቁጥር 52/1985 ዓ.ም እና ቀጥለው የወጡ ማሻሻያዎቹ ተፈፃሚዎች ይሆናሉ፡፡

ስንቀጽ 55

የመተባበር ግዴታ

ለዚህ ደንብ አፈጻጸም ማንኛውም መስሪያቤትና ሰው የመተባበር ግዴታ አለበት፡፡

ስንቀጽ 56

የመመሪያ ማውጣት

ለዚህ ደንብ አፈጻጸም የአካባቢ ጥበቃና የገጠር መሬት አስተዳደርና አጠቃቀም መመሪያ ሊያወጣ ይችላል፡፡

www.abyssinialaw.com

ዓንቀፅ 57

ተፈፃሚነት ዘይብሉም ሕግታት

1. ናይ ክልል ትግራይ መሬት ገጠር አጠቓቕማን ሰራሕ ኢንቨስመንት ልምዓት ሕርሻን ሃፍቲ ተፈጥሮን ንምውሳን ዝወፀ ደንቢ ቁፅሪ 15/1994 ዓ/ም ከምኡ'ውን ምምሕዳርን አጠቓቕማን መሬት ገጠር ንምውሳን ዝወፀ ደንቢ ቁፅሪ 37/1999 ዓ/ም በዚ ደንቢ ተሳዒሮም አሰጊ፡
2. ነዚ ደንቢ ዝኾነው ደንቢ፡ መምርሒ ወይ ልምዲ አሰራርሓ አብዚ ደንቢ ንዝተደንገጉ ጉዳያት ብዝምልከት ተፈፃምነት አይህልዎምን።

ዓንቀፅ 58

ስዒ ደንቢ ዝፀንሐሉ ግዜ

እዚ ደንቢ ክብ 15 ታሕሳስ 2000 ዓ/ም ዓ.ም ጀሚሩ ዝወንፀ ይኸውን ።

ፀጋይ በርሀ

ፕሬዚደንት
ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
መቐለ

ስንቀጽ 57

ተፈጻሚነት የሲዓቸው ሕጎች

1. የትግራይ ክልል ገጠር መሬት አጠቃቀምና የተፈጥሮ ሃብት የኢንቨስትመንት ሥራ ለመወሰን የወጣ ደንብ ቁጥር 15/1994 ዓ.ም እንዲሁም የገጠር መሬት አስተዳደር አጠቃቀም ለመወሰን የወጣ ደንብ ቁጥር 37/1999 ዓ.ም በዚህ ናራብ ተሽረዋል፣

2. ከዚህ ደንብ ጋር የሚቃረን ደንብ፣ መመሪያ ወይም የአሰራር ልምድ በዚህ ደንብ ስተደነገጉት ጉዳዮች በተመለከተ ተፈጻሚነት አይኖረውም።

ስንቀጽ 58

ደንቡ የሚጸናበት ጊዜ

ይህ ደንብ ታህሣሥ 15/2000 ዓ/ም ዓ.ም ጀምሮ የጸና ይሆናል።

ፀጋይ በርሀ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት
ፕሬዚደንት
መቐለ

www.abyssinialaw.com

ሰደጆ 01

ናይ ኢንቨስትመንት ክፈደ መሬትን ገዘ ገደብን ብዝምልከት

ተ.ቁ	ወረዳ/ከባቢ	ገዘ ገደብ በዝሒ ዓመት /ብዓይነት ኢንቨስትመንት							ክራይ ተመን ብር ካሬ/ር	ልምዓት ሃ/ተፈጥሮ	
		ልምዓት ሕርሻን ሃፍቲ ተፈጥሮን				መስናን ፍሉይ ቴክኖሎጂን					
		ብዝናብ ዝለምዕ			ልምዓት ሃፍቲ እንስሳ	ልምዓት ዝራእቲ ኣሕምልትን ዓመታዊ ፍራምረን	ልምዓት ሃፍቲ እንስሳ	ልምዓት ንህቢ		ገደብ ግዘ ብዓመት	ክፍሊት ብር ካሬ/ር
		ዝራእቲ	ኣሕምልቲ	ዓመታዊ ፍራምረ							
1	ቃፍታ ሑመራ	20-25	15-25	15-25	20-25	20-40	30	15	100	50	100
2	ወልቃይት	20-25	15-25	15	20-25	20-40	30	15	60	50	60
3	ፀገዴ										
3.1	ጻንሻ	20-25	15-25	15	20-25	20-40	30	15	100	50	100
3.2	ካልኦት ክፋል ፀገዴ	20-25	15-25	15	20-25	20-40	30	15	40	50	40
4	ታሕታይ ኣድያቦ	20-25	15-25	15	15-20	20-40	30	15	60	50	60
5	ላዕላይ ኣድያቦ	20-25	15-25	15	15-20	20-40	30	15	60	50	60
6	ራያ ዓዘቦ	20-25	15-25	15	20-25	20-40	30	15	100	50	100
7	ኣላማጣ	20-25	15-25	15	20-25	20-40	30	15	100	50	100
8	ካልኦት ኩለን ወረዳታት	15	15	15	15	20-40	25	15	60	50	60

መተሓሳሰቢ፦

1. በቲ ሰደጆ መሰረት ኪራይ መሬት ውዕሊ ንዓመታት ፀኒዑ ኣብ ዝፀንሓሉ እዋን በብ5ተ ዓመቱ ኪራይ ክፍሊት ተመን ዝመሓየሽ ይኸውን፤
2. ልምዓት ሕርሻን ሃፍቲ ተፈጥሮን ኪራይ ዘበን 50 ዓመት ኮይኑ፦
   ሀ. 10 ዓመት ካብ ክፍሊት ነፃ፤
   ለ. 10 ዓመት 50% ናይቲ ዝተቐመጠ ኪራይ መሬት ይኽፈል፤
   ሐ. 30 ዓመት 100% ሙሉእ ክራይ ክፍሊት ዝኽፈል ይኸውን።
3. ዝለዓለ ቴክኖሎጂን ካፒታልን ዝጥቀም በዓል ሃፍቲ ክፍሊት ኪራይ ብምቕናስ ይተባባዕ።

ሰንጠረዥ 01

የኢንቨስትመንት የመሬት ኪራይና ጊዜ ገደብ የሚመለከት

ተ.ቁ	ወረዳ/አከባቢ	ጊዜ ገደብ በኢንቨስትመንት አይነት							ክራይ ተመን በኪሜ ካሬ	የተፈጥሮ ልማት	
		በዝናብ የሚለማ የተፈጥሮ ሃፍት እርሻ				በመስና ልዩ ቴክኖሎጂ የሚለማ					
		ብዝናብ የሚለማ			የእንስሳ ሃብት ልማት	የእዝርእት ልማት ጎመንና ዓመታዊ ፍራፍሬ	የእንስሳ ሃብት ልማት	የንብ ልማት		ጊዜ ገደብ በዓመት	የክፍያ መጠን በ ካሬ/ር
		እህል ሰብ	ጎመን	ዓመታዊ ፍራፍሬ							
1	ቃፍታ ሑመራ	20-25	15-25	15-25	20-25	20-40	30	15	100	50	100
2	ወልቃይት	20-25	15-25	15	20-25	20-40	30	15	60	50	60
3	ፀገዴ										
3.1	ጻንሻ	20-25	15-25	15	20-25	20-40	30	15	100	50	100
3.2	ካልኦት ክፋል ፀገዴ	20-25	15-25	15	20-25	20-40	30	15	40	50	40
4	ታሕታይ ኣድያቦ	20-25	15-25	15	15-20	20-40	30	15	60	50	60
5	ላዕላይ ኣድያቦ	20-25	15-25	15	15-20	20-40	30	15	60	50	60
6	ራያ ዓዘቦ	20-25	15-25	15	20-25	20-40	30	15	100	50	100
7	ኣላማጣ	20-25	15-25	15	20-25	20-40	30	15	100	50	100
8	ካልኦት ኩለን ወረዳታት *	15	15	15	15	20-40	25	15	60	50	60

ማሳሰቢያ፦

1. በሰንጠረዥ የተጠቀሰው የመሬት ኪራይ ውል ለ50 ዓመታት ፀንቶ በሚቆይበት ወቅት በ45 ዓመቱ የኪራይ ክፍያ ተመኑ የሚሻሻል ይሆናል፤
2. የተፈጥሮ ሃብት የእርሻ ልማት ኪራይ ዘመን 50 ዓመት ሆኖ፦
   ሀ. ለመጀመሪያዎቹ 10 ዓመታት ክፍያ ነፃ፤
   ለ. ለተጨማሪ 10 ዓመታት ከተቀመጠው የመሬት ኪራይ 50% ይከፍላል፤
   ሐ. ለ30 ዓመታት 100% ወይም የመሬት ኪራይ ክፍያ በሙሉ የሚከፈል ይሆናል።
3. ከፍተኛ ቴክኖሎጂ ካፒታል ለሚጠቀም ባለሃብት የኪራይ ክፍያውን በመቀነስ ይበረታታል።

www.abyssinialaw.com

ሰደጅ 02

2. ተመን ኪራይ መሬት ልምዓት ሃፍቲ ተፈጥሮ

ተ.ቁ	ናይ ሕርሻ ልምዓት ዓይነት	ናይ መሬት ኪራይ ተመን ሄክታር
1	ናይ ኣትክልት ባልስምን	ኣብዞም ዝተጠቕሱ ይኹን
2	ዕጣን እንዳዲዕ ከርበ	ኣብ ካልኦት ልምዓት
	ምልማዕ	ስራሕቲ ሃፍቲ ተፈጥሮ
3	ደኒ ኣልሚዕካ ምጥቃም	ዝተዋፈረ ኢንቨስተር ናይ መሬት ኪራይ ክይተሓተተ ብነፃ ይሰርሕ

ሰደጅ 03

3. ዝተፈቐደ መልዓሊ ትሕዝቶ መሬት-ብሄክታር

ተ.ቁ	ዓይነት ሕርሻን /ተፈጥሮ ሃፍቲ ልምዓት/	ዝተፈቐደ መልዓሊ ናይ መሬት ትሕዝቶ /ሄ/ር/	
		መስኖ	ብዝናብ
1	ኣብ ሐሙራን ዳንሻን ዝግበር መስኖን ዘራኢትን ኢንቨስትመንት	2	100
2	ዘራኢቲ ልምዓት / ናይ ብርኂ ናይ ቃንጫ፣ ፕረምረ ናይ ቅብኣት ኣገልግሎት ምፍሪ ይ/	2	50
3	ጭረት ተገልግሎት /ጡጥ፣ ኪናፍ ጀት ዒ.ቃ/	2	50
4	ሽኮር ተገልግሎት ምልማዕ	2	50
5	ቀለብ እንስሳ ዘራኢቲ ምልማዕ	2	50
6	ድንችን ካልኦት ሱራሱር ተገልግሎት ምፍራይ.	2	50
7	ኣሕምልትን ቆዕላመዕልን ምልማዕ	2	50
8	ኣትክልትን ፍረምረን ቅቑሚ ተገልግሎት ምልማዕ	2	50
9	ቅመማ ቅመም ምልማዕ	2	50
10	ቡና ሻሂ ካካዕ ዝመሳሰሉ መንቅሐ ተገልግሎት ምልማዕ	2	50
11	ዕምበባ ምልማዕ	2	50
12	ፈልሲ ምፍላስ	2	50
13	ዐረ ባልዕ ዐረ ዓሀያይ ዐዘቶን ንመድሓኒት ዝኾኑ ተገልግሎት ምልማዕ	2	50
14	ዝተዋደደ ናይ እንስሳት ምርባሕን ዘራኢቲ ልምዓትን	2	50
15	ናይ ተፈጥሮ ሃፍቲ ልምዓት ስራሕቲ ምክያድ	2	5

ሰንጠረዥ 02

2. የተፈጥሮ ሃብት የመሬት ኪራይ ተመን

ተ.ቁ	የእርሻ ልማት ዓይነት	የመሬት ኪራይ ተመን በሄክታር
1	የአትክልት ባልስም	በነዚህ የተጠቀሱት ይሁን
2	እጣን መጫና ከርቤ ማልማት	በሌሎች የተፈጥሮ ሃብት ልማት ዘርፍ የተሰማራ ባለሃብት የመሬት ኪራይ ሳያጠይቅ በነፃ ይሰራል፣
3	ደን በማልማት መጠቀም	

ሰንጠረዥ 03

3. የተፈቀደ ይዞታ መሬት መነሻ በሄክታር

ተ.ቁ	የእርሻ ዓይነት /የተፈጥሮ ሃብት ልማት/	የተፈቀደ የመሬት ይዞታ በሄክታር	
		መስኖ	በዝናብ
1	በሐሙራና ዳንሻ የሚደረግ መስኖና የአዝርእት ኢንቨስትመንት	2	100
2	የአዝርእት ልማት /የአገዳ፣ ቃጫ፣ ጥራጥሬና የቅባት እህሎች ማፍራት	2	50
3	ቃጫ ተክሎች /ጥጥ ኪናፍ፣ ጁት ዒ.ቃ	2	50
4	የስኳር ተክሎች ማልማት	2	50
5	ለእንስሳት ቀለብ ሣር ማልማት	2	50
6	ድንችና ሌሎች ስራ ስር ተክሎች ማፍራት	2	50
7	የዝር አትክልት ማፍራት	2	50
8	አትክልትና ፍራፍሬዎችና ቋሚ ተክሎች ማልማት	2	50
9	ቅመማ ቅመሞች ማልማት	2	50
10	ቡና፣ ሻይና ካካዎ የመሳሰሉት ማነቃቅያ ተክሎች ማልማት	2	50
11	አበባ ማልማት	2	50
12	ቅግኝ ማፍላት	2	50
13	ዐረ ብዛያ ዐረ አረም ዐዘቶ ለመድሃኒት የሚሆኑ ተክሎች ማልማት	2	50
14	የተቀናጀ የእንስሳት ማራቢያና የአዝርእት ልማት	2	50
15	የተፈጥሮ ሃብት ልማት ስራዎች ማካሄድ	2	5

www.abyssinialaw.com

ሰደቓ 04

4. ንኢንቨስትመንት መበገሲ በዝሒ እንስሳን ዘደሊ ስፍሓት መሬትን

ተ.ቁ	ዓይነት ስራሕ	በዝሒ እንስሳ	ዘድሊ ስፍሓት መሬት			
			ንህንፃ			
			ነፃ ደንበ	እሱር ደንበ	ንቀለብ መልምዕን መሸራሸርን	ድምር
1	ምርባህ ፀባ ክፍትን ምህጣርን					
1.1	ፀባ ክፍቲ	10 ላሕሕም	331ሜ^2	285ሜ^2	1ሄክታር	1.0285 ሄ/ር
1.2	ምህጣር ክፍቲ	15 ክፍቲ	189ሜ^2	90ሜ^2	0.45 ሄክታር	0.46 ሄ.ር
2	ጠለበጊዕ ምርባሕን ምህጣርን					
2.1	ምርባሕ ጠለበጊዕ	93 ጤል/በጊዕ	180ሜ^2		1 ሄክታር	1.018 ሄ.ር
	ምርባሕ ጠለበጊዕ	75 ጤል /በጊዕ	150ሜ^2		0.45 ሄክታር	0.46 ሄ.ር
3	ደርሁ ምርባሕ	440	158ሜ^2		632 ሜ^2	790ሜ^2
3.1	ምርባሕ ስጋ ደርሖ	400	132ሜ^2		528ሜ^2	660ሜ^2
3.2	ምርባሕ ናይ እንቋቁሖ	400	144ሜ^2		576ሜ^2	720ሜ^2
4	ልምዓት ንህቢ					
4.1	ዘበናዊ ምርባሕ ንህቢ	100 ዘ/ቆፎ			1 ሄክታር	1 ሄክ.
5	ብራንች /ሕፁር ጋህሚ/ ምርባሕ					
5.1	ክፍቲ	52				250 ሄ.ር
5.2	ጠለበጊዕ	104				50 ሄክ

ሰንጠረዥ 04

4. ለኢንቨስትመንት የሚሆን መነሻ እንስሳት ብዛትና የመሬት ስፋት

ተ.ቁ	የስራ ዓይነት	የእንስሳት ብዛት	የሚያስፈልገው የመሬት ስፋት			
			ለህንፃ			
			ነፃ ብረት	ጥብቅ ብረት	ለመስኖ ልማትና ማዛወሪያ	ድምር
1	የወተት ላሞች ማርባትና ማደለብ					
1.1	የወተት ላም	10 ላሞች	331ሜ^2	285ሜ^2	1ሄክታር	1.0285 ሄ/ር
1.2	ክብት ማደለብ	15 ክብቲ	189ሜ^2	90ሜ^2	0.45 ሄክታር	0.46 ሄ.ር
2	በግና ፍየል ማርባትና ማደለብ					
2.1	በግና ፍየል ማራባት	93 ፍየል/በግ	180ሜ^2		1 ሄክታር	1.018ሄ.ር
2.2	በግና ፍየል ማራባት	75 ፍየል /በግ	150ሜ^2		0.45 ሄክታር	0.46 ሄ.ር
3	የደሮ እርባታ	440	158ሜ^2		632 ሜ^2	790ሜ^2
3.1	የስጋ ደሮ እርባታ	400	132ሜ^2		528ሜ^2	660ሜ^2
3.2	የእንቁላል ዶሮ ማራባት	400	144ሜ^2		576ሜ^2	720ሜ^2
4	ንብ ልማት					
4.1	ዘመናዊ ንብ ማራባት	100 ዘ/ቆፎ			1 ሄክታር	1 ሄክ.
5	ብራንች /የታጠረ ማራባት					
5.1	ክብት	52				250 ሄ.ር
5.2	ፍየል በግ	104				50 ሄክ

ንጀተደላዩ ዕምግታዊ ተጓላት ዘደቂ ናይ ጠፈት ቅታንሮ

ተ.ቁ	ዘካል ትካል	ዓይነት ትካል	መዐ ቀኒ	ስፍሓት መራት ብሜትር ካሬ	ግዝ ገደብ	ተመን እፍ ሊት መራት ክራይ ፖዕተ ቐመጠ መጠንሃ
1	ሃፍቲ ተፈጥሮ	ማሕሰራዊ ፈልሲ ጣብያ	ኪ.ሜ	500-1000	ብዘይ ግዝ ገደብ	ነፃ
		መንገስቲ ፈ/ጣብያ	"	2500-10000	"	"
	መፈት መጓዚና	ሳተላይት መጎዝን	"	10000	"	"
2	ሕርሻ	መስልጠኒ ሓረስቶት	"	20500	"	"
3	ዋፍቲ እንስሳ	እንስሳ ክሊኒክ	"	2500	"	"
		ኣጽይ መኖ ዘርኢ መርባሒ	"	10000-40000	"	"
		ንኡሽተይ መኖ ዘርኢ መርባሒ	"	1000-10000 5000-10000	"	"
4	መሕኖ	ፍረምረ ፈልሲ ጣብያ ምስ መጓዚና	"	500-2000	"	"
5	ጥዕና	ጥዕና ኢላ	"	2500	"	"
		እስኳል ጥዕና	"	5625	"	"
		ጥዕና ጣብያ	"	10000	"	"
		ሆስፒታል	"	20800	"	"
6	ትምህርቲ	ኣፀደ ህፃናት	"	400-2000	"	ብነፃ
		ካልኣይ ብርኪ	"	20000-30000	"	ነፃ
		ቀዳማይ ብርኪ	"	15000-20000	"	"
7	ንግድን ግልጋሎ ትን	ድንኪን/ ኪቦስኪ/	"	10	5	20
		ማሕሰራት ሲሶስኪ/	"	50-400	5	ነፃ
		ቀራዝም ባህላዊ መዘናግዒ	"	10000-40000	50	30ፐሮሬር
		ብሕሊት መፍረይ	"	500-800	50	10
		ሓሊን መሊን	"	100	30	30
		ክላን ስፈት	"	10-20	20	20
		ናይ ንግላ መኻዘን	"	120	50	20
		መዮሓን	"	350-400	50	60
		ሽመና	"	10	20	10
		ነዳኛ መወደል ጣብያ	"	1000-2000	50	150-200
8	ንጽርቲ ሰናይ	መንበሪ ነፃ	"	2000-10000	99	200
9	ካልኦት ፅትዓስሖት	ኣምገጋገልያ ቲ ፕርጀክት	"	300-10000		ብነፃ
10	መፍሪይ ትካላት	ሕ.ተ ምፍራይ	"	100-500	1	50-100
		ሓመድ ምፍራይ	"	100-5000	1	50-150
		ፀጽር ምፍራይ	"	300-5000	5	50-150
		እምነ ምውዛ	"	50-5000	1	50-100
		ናይ ምፍራይ	"	50-100	1	50-70

- ኣብዚ ሰደጅ ዘይተጠቐሰ ዓይነት ስራሕ ኢንቨስትመንት ክምዝነታቱ እንዳተርእየ ዝውሰን ይኸውን፣
- ትካላት መንግስቲ ዝጥቀመሉ መጠን ትሕዝቶ ዝተቐመጠ እምዜሉ ንይኑ ምስ ጭብጥ ኩነታት ናይቲ ፕርጀክት ልምላት እናተገምገመ መጠን ትሕዝቶ ምርኣይ ዝኽእል እዩ።

www.abyssinialaw.com

ዕተሰያየ ሃዕማት ጽዕንቲ ንግዲ ዘይብሎም ንግዲ ዘለዎም ኢንዱስትሪ ዝኾኑ ኢንቨስትመንት

ተ.ቁ	ባለ ድርጅት	የድርጅቱ ዓይነት	መለኪያ	ስፋት በካሬ ሜትር	የገቢ ገደብ	የመሬት ኪራይ ተመን ለተቀጠሮ የስፋት መጠን
1	ተፈጥሮ ሃብት	የማዕድን ቅኝና ጣቢያ	ኪ.ሜ	500-1000	ብዘይ ግዝ ገደብ	ነፃ
		የመነግስት ቅኝና ጣቢያ	"	2500-10000	"	"
	መሬት ፐሮጀክት	ሳተላይት መ.ጋዘን	"	10000	"	"
2	ሕርሻ	የንስራምና ግዝ ልጠና ማእከል	"	20500	"	"
3	ለእንስሳት ሃብት	የእንስሳ ክሊኒክ	"	2500	"	"
		ትልቅ የመኖ ማራቢያ	"	10000-40000	"	"
		ትንሽ የመኖ ማራቢያ	"	1000-10000 5000-10000	"	"
4	መሕኖ	የአትክልትና ፍረፍሬ ችግግ ጣቢያ ኩመ.ጋዘን ጥምር	"	500-2000	"	"
5	ጤና	የጤና ኪላ	"	2500	"	"
		የጤና ኣስኳል	"	5625	"	"
		ጤና ጣብያ	"	10000	"	"
		ሆስፒታል	"	20800	"	"
6	ትምህርት	መዋእለ ህፃናት	"	400-2000	"	ብነፃ
		2ኛ ደረጃ	"	20000-30000	"	ነፃ
		1ኛ ደረጃ	"	15000-20000	"	"
7	ንግድና አገልግሎት	ሱቅ ሺቶስኪ/	"	10	5	20
		የማህበር ሱቅ ሲሶስኪ	"	50-400	5	ነፃ
		ቀራዝም ባህላዊ መዝናኛ	"	10000-40000	50	30ፐሮሬር
		ብሊኪት ማምረቻ	"	500-800	50	10
		ሓሪት ብረት	"	100	30	30
		ልብስ ስፈት	"	10-20	20	20
		የንግድ መ.ጋዘን	"	120	50	20
		የእህል ወፍጮ	"	350-400	50	60
		ሽመና	"	10	20	10
		ነዳኛ ማደሪያ ጣብያ	"	1000-2000	50	150-200
8	ለፀን አድራጊዎች	መኖሪያ ቤት	"	2000-10000	99	200
9	ሌሎች ጽሕፈት ቤቶች	ኣምገጋ ሰሪያዊ ፐሮጀክት	"	300-10000		ብነፃ
10	የማሪያ ድርጅቶች	የእሸዋ ማምረቻ	"	100-500	1	50-100
		እፈር ማምረቻ	"	100-5000	1	50-150
		ፀጽር ማምረቻ	"	300-5000	5	50-150
		ጀንጋይ ማውጣት	"	50-5000	1	50-100
		ናይ ማምረቻ	"	50-100	1	50-70

- በዚህ ሰንጠረዥ ያልተጠቀሰ የኢንቨስትመንት የስራ ዓይነት እንደውኔታው እየታየ የሚወሰን ይሆናል፣
- የመንግስት ድርጅቶች የይዞታ መጠን የተቀመጠው እንዳለ ሆኖ ከፐርጀክቱ ልማነ ተጨባጭ ሁኔታ እየተገመገመ የይዞታው መጠን ማውጣት ይቻላል።

www.abyssinialaw.com

ሰደጆ 06

ንዝተፈላለየ ዓይነት ስራሕቲ ዝፍቀድ መጠን ቁልቋለ

ተ.ቁ	ዓይነት ስራሕ	ዝፍቀድ ቁልቋለ መሬት	ኣድላይ ቴክኒካዊ ስራሕቲ
1	ዘራእቲ ቋሚ ተኽሊን እንስሳ ምርባሕን	0-10	ስ/ሕ/ሰ/ሓ ግይን
2	ዘራእቲ ቋሚ ተኽሊን እንስሳ ምርባሕን	11-30	ደረኽ ፅ/ሓ/ማይን ስ/ሕ/ስ/ሓ/ግይን መትረባዊ ዛላ፣ ሓመድ ሕምኒ ዛላ ወ.ዘ.ተ
3	ዘራእቲ፣ ቋሚ ተኽሊ፣ ኣግራብ ሳዕሪ ምዝራእ	31-60	መደባዊ ዛላ ስ/ሠ/ስ/ሓ/ማይን
4	ኣግራብ ተኽለ ፣ ሳዕሪ	61-80	መደባዊ ዛላ + ስ/ሕ/ ፅ/ሓ/ማይን + ምክል ኽል መትረባዊ ዛላ
5	ምክል'ኽል መሬት፣ ሳዕሪ ምዝራዕ ንህዚ ምርባሕ	ልልኢ 80	ኣግራብ ተኽለ + ሳዕሪ ምዝራእን + ምዕሻውን ተንህዚ ምርባሕን + ኢንተር ሜቱን መደባዊ ዛላ

ሰንጠረዥ 06

ለተለያዩ ዓይነቶች የሚፈቀድ የተዳፋት መጠን

ተ.ቁ	የእርሻ ዓይነት	የሚፈቀድ የመሬት ተዳፋት	የሚያስፈልግ ቴክኒካዊ ስራዎች
1	ኣዝርእት፣ ቋሚ ተክልና የእንስሳት እርባታ	0-10	የስነ-ህይወታዊ አፈርና ውኃ ጥበቃ
2	ኣዝርእት ቋሚ ተክልና የእንስሳት እርባታ	11-30	የአፈርና ውኃ ጥበቃና ስነ-ህይወታዊ ትራንች ባንድ በአፈር በድንጋይ ወ.ዘ.ተ መስራት
3	ኣዝርእት ቋሚ ተክልና ዛፍ ተክለ ሳር መዝራት	31-60	ጠረጵዛ፣ እርከን ስነ- ህይወታዊ አፈርና ውኃ ጥበቃ
4	ዛፍ ተክለና ሳር መዝራት	61-80	ጠረጴዛ፣ እርከን ስነ- ህይወታዊ አፈርና ውኃ ጥበቃ + መረት መክለል /መዝንት/፣ ትሬንች ባንድ
5	መሬት መክለል፣ ሳር መዝራት ንብ እርባታ	ከ80 በላይ	ዛፍ ተክለና ሳር መዝራት + መክለል + ንብ እርባታ + ኢንተር ተይመንት ጠረጴዛ፣ እርከን

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 16 ዓመት ቁ.3
መቐለ 10 መጋቢት 2000 ዓ/ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

16ኛ ዓመት ቁ.3
መቐለ መጋቢት 10/2000 ዓ/ም

ደንቢ ቁፅሪ 49/2000 ዓ.ም

ካብ ሓደ ወረዳ ናብ ካሊእ ወረዳ ዝሸጋሸጋ ጣብያታትን ቁሸታትን ንምውሳን ዝወፀእ

ካብ ዝተፈላለየ ቁሸታትን ጣብያታትን ዝለዓለ ቡቹዕ ምኽንያት ዘለዎም ናይ ህዝቢ ናይ ምሽግሻግ ሕቶ ሕጋዊ መፍትሒ ክረክብ ስለዘለዎ፣

ብምኽንያት ዘለወን አቀማምጣ ሽግሽግ ምግባር ኣድላዩ ኮይኑ ስለተረኽበ፣

ቤት ምኽሪ ፈፃሚ ስራሕ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብመሰረት ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ-መንግስቲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 56/7/ን ኣዋጅ ቁፅሪ 99/1998 ዓ.ም ዓንቀፅ 7/2/ መሰረት ዝስዕብ ደንቢ ኣውፂኡ ኣሎ።

ዓንቀፅ 1

ሓፂር ርእሲ

እዙይ ደምቢ'ዚይ "ጣብያን ቁሸትን ካብ ሓደ ወረዳ ናብ ካሊእ ወረዳ ንምሽግሻግ ዝወፅእ ደንቢ ቁፅሪ 49/2000" ተባሂሉ ክፅዋዕ ይኽእል።

ናይ ሓደ ዋጋ ያንዱ ዋጋ	ብር 6.72

ደንብ ቁጥር 49/2000 ዓ.ም

ከአንድ ወረዳ ወደ ሌላ ወረዳ የሚደረግ ቀበሌዎችና ገጦች መሸጋሸግ ለመወሰን የወጣ

ከተለያዩ ጎጦችና ቀበሌዎች የሚነሱ ብቁ ምክንያት ያላቸው የህዝብ የመሸጋገሸግ ጥያቄ ሕጋዊ መፍትሄ ማግኘት ስላለበት፣

ባላቸው አቀማመጥ ምክንያት ሽግሽግ ማድረግ አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፣

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት ተሻሽሎ በወጣው ሕገ-መንግስት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ትግራይ አንቀጽ 56/7/ን አዋጅ ቁጥር 99/98 አንቀጽ 7/2/መሰረት የሚከተለው ደንብ አውጥቷል።

አንቀጽ 1

አጭር ርእስ

ይህ ደንብ "ቀበሌዎችና ጎጦች ከአንድ ወረዳ ወደ ሌላ ወረዳ ለማሸጋሸግ የወጣ ደንብ ቁጥር 49/2000" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

ነጋሪት ጋዜጣ ቹ.ፓ.ላ ነጋሪት ጋዜጣ ፓ.ላ.ቁ	291

ዓንቀፅ 2

ትርጉም

"ሽግሽግ" ማለት ጣቢያ ወይ ቁሽት ካብ ሓደ ከባቢያዊ ምምሕዳር ብርኪ ኣልዒልካ ናብ ካለእ ከባቢያዊ ምምሕዳር ብርኪ ተጠርኒፉ ክመሓደር ምግባር'ዩ ፣

ዓንቀፅ 3

ዝተሸጋሸጋ ጣብያን ቁሽትን

1. ኣብ ዞባ ደቡብ፣ ወረዳ ኣፍላ፣ ጣብያ ኪደና ትርከብ ቁሽት ቆላ ኪዳና ናብ ወረዳ ገጠር ኣላማጠ ክትሽጋሸግ ተገይሩ ፣
2. ኣብ ዞባ ምብራቕ፣ ወረዳ ሓውዜን ትርከብ ጣብያ ፀንቃኒት ኣብ ዞባ ምብራቕ ናብ ትርከብ ወረዳ ሳዕሲዕ ዓዕዳ እምባ ክትሽጋገሽ ተገይሩ፣
3. ኣብ ዞባ ሰሜን ምዕራብ ወረዳ ላዕላይ ኣድያቦ ትርከብ ጣብያ ስምረት ናብ ዞባ ሰሜን ምዕራብ ወረዳ አስገድ ፅምብላ ክትሽጋገሽ ተገይሩ::

ዓንቀፅ 4

መሰልን ግቡእን ዝተሸጋሸጋ ጣብያን ቁሽትን

ብመሰረት ዓንቀፅን እዚ ደምቢ ዝተገበረ ገሸጋሸግ ጣብያን ቁሽትን መሰልን ግቡእን እተን ሽግሽግ ዝተገበረለን ጣብያን ቁሽትን ናብቲ ዝተሸጋሸገለን ከባቢያዊ ምምሕዳር ተመሓላሊፉ ኣለ::

ዓንቀፅ 5

እዚ ደንቢ ካብ 10 መጋቢት 2000 ዓ/ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን::

ፀጋይ በርሀ

ፕሬዚደንት
ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
መቐለ

www.abyssinialaw.com

ስንቁጽ 2

ትርጉም

"ሽግሽግ" ማለት ቀበሌ ወይም ጎጥ ከአንድ ከባቢያዊ አስተዳደር እርከን አንስቶ ወደ ሌላ ከባቢያዊ አስተዳደር እርከን ተጠምሮ እንዲስተዳደር ማድረግ ነው::

ስንቁጽ 3

የተሸጋሸጉ ቀበሌና ጎጥ

1. በደቡባዊ ዞን አፍላ ወረዳ በከዲና ቀበሌ የምትገኝ ቆላ ኪዳና የምትባል ጎጥ ወደ ገጠር አላማጣ እንድትሸጋሸግ ተደርጓል፣
2. በምብራቃዊ ዞን ሓውዜን ወረዳ የምትገኝ ቀበሌ ፀንቃኒት ወደ ሳዕሲዕ ዓዕዳ አምባ እንድትሸጋሸግ ተደርጓል፣
3. በሰሜን ምዕራብ ዞን ላእላይ አድያቦ ወረዳ የሚትገኝ ቀበሌ ስምረት ወደ ሰሜን ምዕራብ ዞን አስገደ ፅምብላ ወረዳ እንድትሸጋሸግ ተደርጓል::

ስንቁጽ 4

የተሸጋሸጉ ቀበሌዎችና ጎጦች መብትና ግዴታ

በአንቀጽ 3 ንኡስ አንቀጽ በተደረገው ሽግሽግ መሰረት መብትና ግደታ የተሸጋሸገ ጎጦችና ቀበሌዎች ሽግሽግ ወደ ተደረገላቸው ከባቢያዊ አስተዳደር ተላልፏል::

ስንቁጽ 5

ይህ ደንብ ከመጋቢት 10/2000 ዓ/ም ጀምሮ የፀና ይሆናል::

ፀጋይ በርሀ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት
ፕሬዚደንት
መቐለ

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 16 ዓመት ቁ. 4
መቐለ 30 ሓምለ 2000 ዓ/ም

ብሕልያት ቤት ምኽሪ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

16ኛ ዓመት ቁ. 4
መቐለ ሃምሌ 30/2000 ዓ/ም

ደንቢ ቁፅሬ 50 /2000 ዓ.ም

ደንቢ ስርዓትን ምምሕዳርን ፋይናንስ ከተማታት ብሄራዊ ክልላዊ መንገስቲ ትግራይ

ኣብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝርከቡ ከተማታትን ዕሽል ከተማታትን ሰናይ ምምሕዳር ብምስፋን ነባሪ ህዝቢ ብቀጥታ ክሳተፈሉ ዘኽእል ዲሞክራሲያዊ ስርዓት ክጠናኸር ብምግባር ስሉጥ ልምዓት ብምርግጋፅን ናይቲ ልምዓት ተጠቃሚ ክኾን ንምግባር ግልፂ፣ ፍትሓዊ፣ ዘመናውን ተሓታትነት ዘረጋግፅን ስርዓትን ምምሕዳርን ፋይናንስ ክዝርጋሕ ከምዘለዎ ስለዝተኣመነሉ፣

ኣብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝርከቡ ከተማታትን ዕሽል ከተማታትን ምስ ዝወፀ ዝተመሓየሸ ኣዋጅ ኣወዳድባ፣ ስልጣንን ሓላፍነትን ዝጣዓዓምን ዝተዘርዘረን ደንቢ ስርዓትን ምምሕዳርን ፋይናንስ ምውላእ ኣድላይ ኮይኑ ብምርካቡ፣

ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብመሰረት ዝተማሓየሸ ሕገ-መንግስቲ ክልል ዓንቀፅ 56 ንኡስ ዓንቀፅ 7 ከምኡውን ዝተመሓየሸ ኣወዳድባ፣ ስልጣንን ሓላፍነትን ከተማታት ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 107/1998 ዓንቀፅ 47 ንኡስ ዓንቀፅ 9 እዚ ደንቢ ኣውፂኡ ኣሉ።

ናይ ሓደ ዋጋ ያንጹ ዋጋ	ብር 34.53

ደንብ ቁጥር 50 /2000 ዓ.ም

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የከተሞች ፋይናንስ ስርዓት ስና ስስተዳደር ደንብ

በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የሚገኙ ከተሞች እና በማደግ ያሉ ከተሞች መልካም አስተዳደርን በማስፈን ነዋሪው ህዝብ ቀጥተኛ ተሳታፊ ሊሆን የሚችልበትን ዲሞክራሲያዊ ስርዓት በማጠናከር ፈጣን ልማት በማረጋገጥ እና የልማቱ ተጠቃሚ ለማድረግ ይቻል ዘንድ ግልፅ፣ ፍትሓዊ፣ ዘመናዊ እና ተጠያቂነት የሚያረጋግጥ የፋይናንስ ስርዓት እና አስተዳደር መዘርጋት አንዳስበት በመታመኑ፣

በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የሚገኙ ከተሞች እና በማደግ ያሉ ከተሞች የተሻሻለው የአደረጃጀት፣ ስልጣንና ሓላፍነት ለመወሰን ከወጣው አዋጅ የተጣጣመና ዘርዘር ያለ የፋይናንስ ስርዓት እና አስተዳደር ደንብ ማውጣት አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፣

የትግራይ ብሄራዊ ክልል ስራ አስፈጻሚ ምክር ቤት በተሻሻለው የክልሉ ሕገ-መንግስት አንቀጽ 56 ንኡስ አንቀጽ 7 እና በተሻሻለው የክልሉ የከተሞች አደረጃጀት፣ ስልጣንና ሃላፊነት ለመወሰን የወጣው አዋጅ ቁጥር 107/1998 አንቀፅ 47 ንኡስ አንቀጽ 9 መሰረት ይህንን ደንብ አውጥቷል።

ነጋሪት ጋዜጣ ቁ.፫.ሳ ነጋሪት ጋዜጣ ፫.ሳ.ቁ	291

www.abyssinialaw.com

ክፍሊ ሓደ
ሓፈሻዊ ድንጋጌታት

1. ሓጺር ርእሲ
እዚ ደንቢ "ደንቢ ስርዓትን ምምሕዳርን ፋይናንስ ከተማታት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ቁፅሪ 50/2000" ተባሂሉ ክጥቀስ ይኽእል።

2. ትርጉም
ኣብ ውሽጢ እዚ ደንቢ፦
1. "ኣዋጅ" ማለት ተማሓይሹ ዝወፀ ኣዋጅ ኣወዳድባ፣ ስልጣንን ሓላፊነትን ከተማታት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 107/1998 እዩ፤
2. "ከተማ" ማለት ኣብ ኣወዳድባ፣ስልጣንን ሓላፊነትን ከተማታት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ንምውሳን ተማሓይሹ ዝወፀ ኣዋጅ ቑፅሪ 107/1998 ዓንቐፅ 6 ብውሳነ ክልል ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ንኽውደብ ኣፍልጦ ዝረኸበ ማሕበረ ሰብ እዩ፤
3. "ዕሽል ከተማ"ማለት ብመሰረት ኣብ ኣወዳድባ፣ ስልጣንን ሓላፊነትን ከተማታት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ንምውሳን ተማሓይሹ ዝወፀ ኣዋጅ ቑፅሪ 107/1998 ዓንቐፅ 29 ብውሳነ ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ንኽውደብ ኣፍልጦ ዝረኸበ ማሕበረ ሰብ እዩ፤
4. "ክንቲባ" ማለት ብመሰረት ኣብ ኣወዳድባ፣ ስልጣንን ሓላፊነትን ከተማታት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ንምውሳን ተማሓይሹ ዝወፀ ኣዋጅ ቑፅሪ 107/1998 ዓንቐፅ 22 ዝተሸመ ሰብ እዩ፤
5. "ሓላፊ ቤት ፅሕፈት" ማለት ሓላፊ ቤት ፅሕፈት ፋይናንስን ኢኮኖሚዊ ልምዓትን ከተማ ማለት እዩ፤
6. "ካፒታል ፕሮጀክት" ማለት ተወሳኺ ወይ ሓዱሽ ግልጋሎት ዝርገሐ መሰረተ-ልምዓት ምፍራይ ቋሚነት ዘለዎ ንብረት፣ ምዕዳግ መሳርሒታትን ወይ ኣድለይቲ ብዝኾኑ መሳርሒታት ምጥንኻር እንትኸውን ብፍላይ እዞም ዝስዕቡ ይውስኽ፤
   ሀ. ልዕል ኢሉም ንዝተቐመጡ ስራሕቲ ንምክያድ ዝተገበሩ መፅናዕትታት ምርምራትን ኣብ ፈለማ እዋን ንዝተሓንፀፁ ትልምታት ዝወፁ ወሳኢታት፤

ክፍሊ ሰንድ
ጠቕላላ ድንጋጌታት

1. ስሞ፣ ርእስ
ይህ ደንብ "የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የከተሞች ፋይናንስ ስርዓት እና አስተዳደር ደንብ ቁጥር 50/2000" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2. ትርጓሜ
በዚህ ደንብ ውስጥ ፦
1. "አዋጅ" ማለት የተሻሻለው የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የከተሞች አደረጃጀት፣ ስልጣንና ሓላፊነት ለመወሰን የወጣው አዋጅ ቁጥር 107/1998 ነው፤
2. "ከተማ" ማለት በተሻሻለው የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የከተሞች አደረጃጀት፣ ስልጣንና ሓላፊነት ለመወሰን በወጣው አዋጅ ቁጥር 107/1998 አንቀጽ 6 መሰረት በክልሉ የስራ አስፈጻሚ ምክር ቤት ውሳኔ እንዲደራጅ እውቅና ያገኘ ማሕበረሰብ ነው፤
3. "በማደግ ያለ ከተማ" ማለት በተሻሻለው የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የከተሞች አደረጃጀት፣ ስልጣንና ሓላፊነት ለመወሰን የወጣው አዋጅ ቁጥር 107/1998 አንቀፅ 29 መሰረት በክልሉ የስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት ውሳኔ እንዲደራጅ እውቅና ያገኘ ማሕበረሰብ ነው፤
4. "ክንቲባ" ማለት በተሻሻለው የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የከተሞች አደረጃጀት፣ ስልጣንና ሓላፊነት ለመወሰን የወጣው አዋጅ ቁጥር 107/1998 አንቀጽ 22 መሰረት የተሾመ ሰው ነው፤
5. "የጽሕፈት ቤት ሓላፊ" ማለት የከተማ የፋይናንስ እና ኢኮኖሚያዊ ልማት ፅሕፈት ቤት ሓላፊ ማለት ነው፤
6. "ካፒታል ፕሮጀክት "ማለት ተጨማሪ ወይም አዲስ የልማት አውታሮች ዝርጋታ፣ ቋሚነት ያለው ንብረት ማፍራት፣ መሳሪያዎችን መግዛት ወይም አስፈላጊ በሆነ መሳሪያዎችማደረጃት ሊሆን የሚከተሉትን ይጨምራል፤
   ሀ. ከፍ ብሎ ለተመለከቱት ስራዎች ክንውን ለተካሄዱ ጥናቶች ምርምሮች እና ለተነደፉ የመጀመሪያ ደረጃ ዕቅዶች የተደረጉ ወጪዎች፤

www.abyssinialaw.com

ለ. ስራሕቲ ህንፃን ዝርገሓ መሰረተ-ልምዓትን ኣብ ገቦየደሉ እዋን ንበዓል ሞያ መረፃ፣ ክፍሊት ግልጋሎት ሞያ፣ ሰነዳት ንምድላውን፣ ንምርባሕን፣ ምልክታታት ንምውፃእ ምርካብ መሰል በዓል ዋናነት፣ ክፍሊት ቦንድ፣ መድሕን፣ ወለድን ወፃኢታት ወሲኹ፣ ካብዚኦም ተወሳኽቲ ህንፀታትን ዝርገሐ መሰረተ ልምዓትን ወይ፣ መመሓየሺታት፣ ምፍራይ ንብረት ወይ ምስ ተግበራት ዕደጋ ዝተተሓሓዘ ዝተፈፀሙ ጎናዊ ወፃኢታት፣

ሐ. ኣብ ላዕሊ ንዝተዘርዘሩ ወፃኢታት ዝተገበረ ክፍሊት ጎምትኽኢ ዝወፀ ወፃኢ፣

መ. ስርዓት ኣሰራርሓ ንምዝርጋሕ ዝወፀ ወፃኢ፣

7. "ኣታዊ ምምሕዳር ከተማን ዕሽል ከተማን" ማለት ግብሪ ከተማ፣ ካብ ሊዝን ክራይን መሬት ዝርከቡ ኣታዊታትን፣ ክፍሊት ግልጋሎትን ኣኾሓን፣ ዝተፈላለዩ ኣታዊታት፣ ካብ ክልል መንግስቲ ዝግበር ድጎማ በጀት፣ ሓገዛትን ካልኦት ፋይናንሳዊ ድጋፋትን፣ መሸጣ ቦንድ፣ ነቲ ከተማ ዝተውሃቡ ናይ ተስፋ ሰነዳትን ምምኾል ወፃኢታት መሰረት ብምግባር ካብ ካልኦት ምስቲ ከተማ ዝተኣተው ግቡኣትን ካብ ስምምዕነት ልኾሕ ዝርከብ እቶት እዩ፣

8. "ሃፍቲ" ማለት ካብ ዝተፈላለዩ ፍልፍል ዝተረኽበ ኣታዊ፣ ተረፍ ሒሳብ፣ ገንዘብ ልምዓት ትካላት ወይ ካብ ካሊኦ ተዘዋዋሪ ሒሳብን ካብ ካሊኦ ፍልፍል ዝተረኽበ ዝኾነ ገንዘብ ወይ ንብረት እዩ፣

9. "ገንዘብ ልምዓት ትካላት" ማለት ኣብ ትሕቲ ምምሕዳር ከተማ ተጣይሾም ግልጋሎት ዝህቡ ልምዓት ትካላት ዘፍረይም ገንዘብ እዩ፣

10. "ስልጣን በጀት" ማለት ብዝተኣከበ ወይ ይእከብዩ ተባሂሉ ብዝግመት ወይ ትፅቢት ብዝግበረሉ ሃፍቲ ዝሽፈን፣ ካፒታል ወፃኢ ወሲኹ ኣብ ምምሕዳር ከተማ ብዘለው ዝተፈላለዩ ክፍሊ ስራሕቲን ትካላትን ምንቅስቓስ ስራሕቲ መፈፀሚ ንኽፍቀድ ዝተሓተተ ወይ ወፃኢ ንምግባር ዝተውሃበ ስልጣን እዩ፣

11. "ዝተጠቓለለ ፈንድ" ማለት ኣብ ትሕቲ ምምሕዳር ከተማ ወይ ነዚ ስራሕ ሓላፊነት ብዝተውሃቦ ስራሕ ክፍሊ ሽም ኣብ ባንኪ ሒሳብ ዘሎ ወይ ኣብ ካዝና ዝተቐመጠ ብዓይነት ወይ ብገንዘብ ዝርከብ ሃፍቲ እዩ፣

ለ. የግንባታ ስራዎች እና የልማት አውታሮች ዝርጋታ በሚካሄድበት ጊዜ ለባለሞያ መረጣ፣ ለሙያ አገልግሎት ክፊያ፣ ለሰነዶች ዝግጅት እና የማባዛት ስራ፣ ለማስታወቂያዎች አወጣጥ፣ የባለቤትነትን መብት ለማግኘት፣ የቦንድ፣ የመድን እና የወለድ ወጪዎችን ጨምሮ፣ ከእነዚህ ተጨማሪ ግንባታዎችና የልማት አውታሮች ዝርጋታ ወይም ማሻሻያዎች ንብረት የማፍራት ወይም የማሻሮ ተግባራት ጋር በተያያዙ የተፈፀሙ ተንዳኝ ወጪዎች፣

ሐ. ከዚህ በላይ ለተዘረጉት ወጪዎች ክፍያ የዋለን ገንዘብ ለመተካት የወጣ ወጪ፣

መ. የአሰራር ስርዓት ለመዘርጋት የተደረገ ወጪ፣

7. "የከተማ አስተዳደር ወይም በማደግ ያለ ከተማ ገቢ" ማለት የከተማ ግብር፣ ከመሬት ሊዝ እና ኪራይ የሚገኙ ገቢዎች፣ ከዕቃና አገልግሎት ክፍያዎች፣ ከክልሉ መንግስት የሚደረግ የበጀት ድጎማ፣ ከዕርዳታዎች እና ሌሎች የፋይናንስ ድጋፎች ፣ ከቦንድ ሽያጭ ለከተማው ከተሰጠ የተሰፋ ሰነዶች እና የወጪ መጋራት መሰረት በማድረግ ሌሎች ከከተማው ጋር ከተገቡ ግዴታዎችና ከብድር ስምምነቶች የሚገኙ ማናቸውም ገንዘብ ነው፣

8. "ሃብት" ማለት ከተሰያዩ ምንጮች የተገኘ ገቢ፣ ቀሪ ሒሳብ፣ የልማት ድርጅቶች ገንዘብ ወይም ከሌላ ተዘዋዋሪ ሃሳብ እና ከሌሎች ምንጮች የተገኘ ማናቸውም ገንዘብ ወይም ንብረት ነው፣

9. "የልማት ድርጅት ገንዘብ" ማለት በከተማ አስተዳደሩ ወይም በማደግ ያለ ከተማ ስር ተደራጅተው አገልግሎት የሚሰጡ የልማት ድርጅቶች የሚያፈሩት ገንዘብ ነው፣

10. "የበጀት ስልጣን" ማለት በተሰበሰበ ወይም ይሰበሰባል ተብሎ በሚገመት ወይም በሚጠበቅ ሃብት የሚሸፈን፣ የካፒታል ወጪን ጨምሮ በከተማ አስተዳደር ልዩ ልዩ የስራ ክፍሎች እና ድርጅቶች ለሚከናወን የስራ እንቅስቃሴ አንዲፈቀድ የተጠየቀ ወይም ወጪ ለማድረግ የተሰጠ ስልጣን ነው፣

11. "የተጠቃለለ ፈንድ" ማለት በአንድ የከተማ መስተዳድር ወይመ ለዚሁ ጉዳይ ሃላፊነቱ በተሰጠው የስራ ክፍል ስም በባንክ ሒሳብ ያለ ወይም በካዝና የተቀመጠ በዓይነት ወይም ገንዘብ የሚገኝ ሃብት ነው፣

www.abyssinialaw.com

7. ካብ ዝውሃብ ወፈያን ሓገዝን፤
8. ካብ ዓዲ ውሽጢ መሲቃሕቲ ትካላት ዝርከብ ልጆሕ፤
9. ካብ መሸጣ ቦንድ፤ ካብ ልምዓት ትካላት ኩተማ ብመልክዕ ዲቪደንድ ዝርከብ ኣታዊ፤
10. ካልኦት ብሕጊ ዝተወሰኑ ፍልፍላት እዮም።

6. ቁመጣልና ግብሪ፤ ቀረፅን ታክስን ከተማታት

1. ምምሕዳር ኩተማታት ቀረፅ፤ ታክስን ግብርን ኣብዝወሰኑሉ እዋን ካብዚ ንታሕቲ ዝተዘርዘሩ ኣብ ግምት ክእትው ይግበኣም፦
   ሀ. እቲ ንብረቱ ዝርከበሉ ናይ ኩተማ ቦታ ብመሰረት ዝተውሃቦ ብርኪ ዝተወሰነ ተመን ወይ ግምት ዋጋ፤
   ለ. ነቲ መሬትን ኣብ ልዕሊኡ ንዝዓረፈ ህንፃን ተጠሚሩ ዝተወሰነ ተመን፤
   ሐ. ቅድም ኢሉም ተመናም ዘይተወሰነ ክባቢታት ሓደ ዓይነት ተመን ኣብ ስራሕ ውዒሉ እንትርከብ ዋጋኦም ኣብ ግምት ክይኣተወ ብርኽም ዝወሰነሉ ስርዓት ኣተሓሳስባና፤
2. ካብዚ ንላዕሊ ዝተዘርዘሩ ሜላታት ኣብ ስራሕ ኣብ ዝውዕልሉ እዋን፦
   ሀ. ንዋጋ መሬት ኣተሓሳስባ ዋጋ ሊዝ መሬት ብምምስራት ይኽውን፤
   ለ. ንዋጋ ህንፃ ኣተሓሳስባ ናይቲ ክባቢ ኪራይ ዋጋ መሰረት ይኽውን፤
3. ኣብዚ ደንቢ ዓንቀፅ 5 ዝተዘርዘሩ ካልኦት ኣቶታት ዓቐኖም ኣብዝወሰነሉ እዋን ኣግባብ ዘለዎ ምምሕዳር ኩተማ ዝሓቶ ሓፈሻዊ ወፃኢ ብመንፅር በዝሒ ነባሪ ህዝቢ፤ ብፌደራልን ክልልን መንግስታት ዝውሰኑን ዝእክቡን ቀጥታውን ዘይቀጥታውን ካልኦት ታክሲታት ሓፈሻውን ጥቁልሱን ብዝኽነ ዘስዕቦ ፅዕንቶ ኣብ ግምት ውሽጢ ክኣቱ ኣለዎ። ዝርዝር ኣሰራርሓኡ በቲ ቢሮ ዝወፅእ መምርሒ ይውሰን።

7. ቁመጣልና ክፍሊት ግዒጋሱትን ቁቑሑትን

1. ብክልኦት ሕጊታት ዝተደንገጉ ድንጋገታት ኩሉዎት ኮይኖም፤ ምምሕዳር ኩተማ ዓቕን ክፍሊት ግልጋሎትን ኣቑሑትን ኣብ ዝውሰነሉ እዋን ዝቕፅሉ መትከላት ኣብ ግምት ውሽጢ ክእትዉ ኣለዎም፦
7. ከሚሰጥ መዋጮ እና እርዳታ፤
8. ከአገር ውስጥ አበዳሪ ድርጅቶች የሚገኝ ብድር፤
9. ከቦንድ ሽያጭ እና ከልማት ድርጅቶች በዲቪደንድ መልክ የሚገኝ ገቢ፤
10. ሌሎች በህግ የተወሰኑ ምንጮች ናቸው።

6. የከተሞች ግብር፣ቀረጥ እና ታክስ ስበሚወሰንበት ሁኔታ

1. የከተማ መስተዳድሮች ግብር፣ ቀረጥ እና ታክስ በሚወሰኑበት ጊዜ ከዚህ በታች የተዘረዘሩትን ታሳቢዎች መሰረት ማድረግ ይኖርባቸዋል፦
   ሀ. ንብረቱ ለሚገኝበት የከተማ ቦታ በተሰጠው ደረጃ መሰረት የተወሰነው ተመን ወይም የመሬቱ ዋጋ ግምት፣
   ለ. ለመሬቱና በላዩ ላይ ላረፈበት ህንፃ በጣምራ የተወሰነው ተመን፤
   ሐ. ቀደም ሲል ተመናቸው ላልተወሰነ አካባቢ ምች አንድ አይነት ተመን በስራ ላይ የዋለ ሆኖ ሲገኝ ዋጋቸው ከግምት ውስጥ ሳይገባ ደረጃቸው የሚወሰንበት የተመን አሰጣጥ ስርዓት፤
2. ከዚህ በላይ የተዘረዘሩት ዘዴዎች ስራ ላይ በሚውሉበት ጊዜ፦
   ሀ. ለመሬት ዋጋ አተማመን መሰረቱ የመሬት የሊዝ ዋጋ ይሆናል፤
   ለ. ለህንፃ ዋጋ አተማመን መሰረቱ የአከባቢው የኪራይ ዋጋ ይሆናል።
3. በዚህ ደንብ ዓንቀፅ 5 የተዘረዘሩት የሌሎች ገቢዎች ምጣኔ በሚወሰንበት ጊዜ አግባብ ያለው የከተማ መስተዳድር የሚጠይቀው አጠቃላይ ወጪ፣ ከነዋሪው ህዝብ ብዛት አንፃር፣ በፌደራል እና በክልል መንግስታት የሚጣሉ እና የሚሰበሰቡ ሌሎች ቀጥተኛ እና ቀጥተኛ ያልሆኑ ታክሶች ድምር ውጤት የሚያስከትለው ጥቅል ጫና ግምት ውስጥ መግባት ይኖርበታል። ዝርዝር አሰራሩ በቢሮው በሚወጣው መመሪያ ይወሰናል።

7. ስለስቃና ስገባግሱት ክፍያዎች ስመሳስን

1. በሌሎች ህጎች የተደነገጉትን ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆነው፣ የከተማ መስተዳደር የዕቃና የአገልግሎት ክፍያዎችን ምጣኔ በሚወሰንበት ጊዜ የሚከተሉትን መርሆዎች ከግምት ውስጥ ማስገባት ይኖሩባቸዋል፣

www.abyssinialaw.com

ሀ. ብግብሪ ክፋላይ ሕብረተሰብ ፍትሓዊ ኮይኑ ንኽርከብ፣ ምምሕዳር ከተማ ንዘቕር ቦም ግልጋሎታት ዘድልዮ ወፃኢታት ፅዕንቶ ብጠቕላላ ኣብ ልዕሊ ግብሪ ክፋሊ ሕብረተሰብ ካብ ዝዓርፍ ናይቲ ግልጋሎት ቀጥታ ተጠቃሚ ኣብ ዝኾነ ክፋል ሕብረተሰብ ዝዓርፈሉ መንገዲ ብምድላይ፣

ለ. ናይ ኣቐሑትን ግልጋሎትን ኣቕርቦትን ሰለብን ስርዓት ዕዳጋ ክኽተል ብምግባር ብቕዓት ኣጠቓቕማ ሃፍቲ ምዕባይ፣

2. ዓቕን ክፍሊት ግልጋሎትን ኣቐሑትን ኣብ ዝውሰንሉ ኣዋን ኣዞም ዝስዕቡ ኣብ ግምት ክእቱ ኣለም፦

ሀ. ብዘይካ ኣብ ትሑት መነባብሮ ዝነብሩ ሕብረተሰብ ዝኾነ ይኹን ቤተሰብ ንዝኾነቐ መሉ ግልጋሎት ዝውዕል ዘድሊ ሙሉእ ወፃኢ ዝሽፍን ምኻኑ፣

ለ. ኣብ ትሑት መነባብሮ ዝነብሩ ወገናት እንተነኣሰ መሰረታዊ ዝኾነ ግልጋሎታት ንምርካብ ንክኽእሉ ነቶም ዝኾቀምሉም መሰረታዊ ግልጋሎታት ተጠቀምቲ ዝተፈለየ ድጎማ ምኻኖም፣

ሐ. ፖሊሲ ኣወሳስና ክፍሊት ንኹሉም ግልጋሎት ተጠቀምቲ ግልፂ ምኻኑን፣ ዝተውሃቡ ድጎማታትን ዝተገበሩ ፍሉይ ቆላሕታታትን ተጠቃሚ ኩሉ ምፍላጥ ብዝኽእለሉ መንገዲ ኣብ ስራሕ ምውዓሉም፣

መ. ኣወሳስና ስርዓት ክፍሊት ዘብፀሑ ሓፈሻዊ ውዕሊት ኣብ ምንትስኾስ ስራሕቲ ንግዲ ኣድላይ ዘይኾነ ፅዕንቶ ዘይምስዓቡ፣

ረ. ኢኮኖሚያዊ ዕብየት ከተማ መሰረት ብምግባር ስርዓት ታሪፍ በቢእዋኑ መስተኻኽሊ ዝግበረሉ ምኻኑ፣

ሰ. ምኽፋል ግቡእም ኣብ ዘይዋፅኡ ወገናት ዘተኣማምን መገደዲ ስንምቲ ንምውላድ ዘኽኣል ስርዓትን ብልሓት መፈፀምን ዝተዘርገሐ ምኻኑ፣

ሀ. በግብር ክፋዩ ሕብረተሰብ ዘንድ ፍትሃዊ ሆኖ ለመገኘት እንዲቻል ከተማ መስተዳደሩ የሚቀርብባቸው አገልግሎቶች የሚያስፈልገው የወጪ ጫና በአጠቃላዩ የግብር ክፋዩ ሕብረተሰብ ላይ ከሚያርፍ ይልቅ የአገልግሎቱ ቀጥተኛ ተጠቃሚ በሆነው የህብረተሰብ ክፍል ላይ የሚያርበትን መንገድ መፈለግ፣

ለ. የዕቃዎች እና የአገልግሎቶች አቅርቦት እና ፍላጎት የገበያ ስርዓትን እንዲከተል በማድረግ የሃብት አጠቃቀም ብቃትን ማሳደግ።

2. የክፍያ ምጣኔው ሊወሰን የሚከተሉትን ግምት ውስጥ ማስገባት ይኖርበታል፦

ሀ. በዝቅተኛ የኑሮ ደረጃ ላይ ከሚገኙት የህብረተሰብ ክፍሎች በስተቀር ማናቸውም ቤተሰብ ለሚጠቀምበት አገልግሎት የሚያስፈልገውን ሙሉ ወጪ መሸፈን ያለበት መሆኑን፣

ለ. በዝቅተኛ የኑሮ ደረጃ ላይ የሚገኙት ወገኖች ቢያንስ መሰረታዊ አገልግሎቶችን ለማግኘት ይቻላቸው ዘንድ የድጎማ ስርዓት ተጠቃሚ ዎች መሆናቸው፣

ሐ. የክፉያ አወሳሰን ፖሊሲው ለሁሉም የአገልግሎት ተጠቃሚዎች ግልፅ መደረጉ እና የተሰጡ ድጎማዎችም ሆነ የተሰጡ አስተያየቶች ሁሉም ተጠቃሚዎች ማወቅ በሚችሉበት አካሄን ስራ ላይ መዋላቸው፣

መ. የክፈያው አወሳሰን ስርዓት የሚያስከትለው ድምር ውጤት በንግድ ስራ እንቅስቃሴ ላይ ተገቢ ያልሆነ ጫና ያለማስከተሉ፣

ሠ. የከተማውን ኢኮኖሚያዊ ዕድገት መሰረት በማድረግ የታሪፍ ስርዓቱ በየጊዜው ማስተካከያ ከያ የተደረገበት መሆኑ፣

ረ. የክፍያ ግዴታቸውን በማይወጡ ወገኖች ላይ አስተማማኝ የሆኑ የማስገደጃ አርምጃዎችን ለመወሰድ የሚያስችል ስርዓትና የማስፈጸም ስልት የተዘረጋ መሆኑ፣

www.abyssinialaw.com

8. ምቁጻጻር ክፍሊት

1. ምምሕዳር ከተማ ሓደሽቲ ክፍሊታት ኣቑሑትን ግልጋሎትን ከምኡውን ኣብ ነባር ክፍሊታት ክግበር ዝግበኡ ለውጢ ብዝምልከት ካብ ሕብረተሰብ ዝቐርበሉ ሓሳብን ናይ ባዕሉ ርኢቶ ብምውሳኽ ንክፀድቀሉ ነቲ ቢሮ ሕትኡ የቕርብ። እቲ ቢሮ ዝቐረበ ሪኢቶን ውሳነን ብምስልሳልን ምጥዕያምን ኣፅኒዑ ናብ ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ እዚ ክልል ብምቕራብ የፅድቕ፣
2. ምምሕዳር እቲ ከተማ ዝፀድቑ ሓደሽቲ ክፍሊታት ኣቑሑትን ግልጋሎትን ከምኡውን ኣብ ነባር ክፍሊታት ዝተገበሩን መመሓየሺታት ዝርዝርን ዝፀንዐሉ ዕለትን ንማሕበረሰብ ከተምኡ ክፍልጥ ኣለዎ።

9. ብዛዕባ ቅተቋኻኽባ ቅታዊ

1. ምምሕዳር ከተማ በዚ ደንቢዙይ መሰረት ዝኽክዕ ግብሪ፣ ክፍሊት ኣቑሑትን ግልጋሎትን ወይ ካልኦት ኣታዊታት ዝውስን፣ ገኽክብን ዝምዝግብን ናይ ባዕሉ ዝኾነ ኣወዳድባ ይህልዎ፣
2. ቤት ፅሕፈት ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን ምምሕዳር እቲ ከተማ ንስራሕቲ ኣተኣካኽባ ዝኾነ ይኹን ኣታዊ ዝተማለአን ብቕዓት ዘለዎን ስርዓት ውሽጢ ቁፅፅር ምህላውን ብዝግባእ ዝእክብ ዘሎ ምኻኑ ምርግጋፅን ዝውሰነሉን ዝእክበሉን ቅብሊት ተሓቲሙ ክጣሓሽ ይግባር። ዝርዝር ኣሰራርሓኡ እቲ ቢሮ ብዘውፅእ መምርሒ ይውሰን፣
3. ተኽታታሊ ቑፅሪ ብዘለዎ ሕጋዊ ደረሰይ እንተዘይኾይኑ ዝኾነ ግብሪ፣ ቀረፅ ይኹን ታክስ ወይ ክፍሊት ኣቑሑትን ግልጋሎትን ምእካብ ኣይክኣልን።

10. ብዛዕባ ምፍፃጥ

1. ዝኾነ ወናኒ ንብረት ወይ ተጠቃሚ ግልጋሎት ከተማ ዝኾነ ወይ ብመሰረት ኣግባብ ዘለዎ ሕጊ ግብሪ፣ ቀረፅ ታክስ ወይ ክፍሊት ኣቑሑትን ግልጋሎትን ናይ ምፍፃም ግቡእ ዘለዎ ነዚይ ኣብዘተወሰነ እዋን ውሽጢ ኣፍሊጡ ክፍሊት ክፅፅም ኣለዎ፣
2. ዝድሰዮ ግብሪ ወይ ክፍሊት ኣቑሑትን ግልጋሎትን ኣፍሊጡ ዘይኽፈለ ዝኾነ ሰብ ብመሰረት ኣግባብ ዘለዎ ኣካል ዝወሰኖ ክፍሊት ኣብዚ ደንቢዝ ምስ ዝተቀመጠ ቕፅዓት ሓዊሱ እቲ ፍረ ግብሪ ንክኽፈል ይግደድ።

8. ክፍያ ማዘዝቂቅ

1. የከተማ መስተዳድሩ የዕቃና አገልግሎት ክፍያችን እና በነባር ክፈያዎች ላይ ሊደረግ የሚገባውን ለውጥ በሚመለከት ከሕብረተሰቡ ከሚቀርብለት ሓሳብ እና የራሱ አስተያየት በመጨመር ይጸድቅለት ዘንድ ለቢሮው ያቀርባል። ቢሮውም ይህንኑ ውሳኔና አስተያየት በማጠናቀርና በመገምገም አጥንቶ ለክልሉ የሰራ አስፈፃሚ ኮሚቴ በማቅረብ ያጸድቃል

2. የከተማው መስተዳድሩ የጸደቀውን አዲስ የዕቃና አገልግሎት ክፍያ እና በነባር ክፈያዎች ላይ የተደረጉትን ማሻሻያዎች ዝርዝር እና ተፈፃሚ የሚሆንበት ቀን ለከተማው ማሕበረሰብ ማሳወቅ አለበት።

9. ስለገቢ አሰባሰብ

1. የከተማ መስተዳድሩ በዚህ ደንብ መሰረት ግብር፣ የዕቃና አገልግሎት ክፍያ ወይም ሌሎች ገቢዎችን የሚወሰን፣ የሚሰበሰብ እና የሚመዘግብ የራሱ የሆነ አደረጃጀት ይኖረዋል፣
2. የከተማ መስተዳድሩ የፋይናንስ እና ኢኮኖሚ ያዊ ልማት ጽሕፈት ቤት ማናቸውም ገቢ የተሟላ እና ብቃት ያለው የውስጥ ቁጥጥር መኖሩ እና በአግባቡ እየተሰበሰበ መሆኑ ማረጋገጥ እና የሚወሰንበትንና የሚሰበሰብበትን ደረጃኝታትም እንዲሰራሮ ያደርጋል። ስለዝርዝር አሰራሩ ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል፣
3. ማናቸውም ግብር ቀረጥም ሆነ ታክስ የዕቃና አገልግሎት ክፈያ ተከታታይ ቁጥር ባለው ህጋዊ ደረሰኝ ካልሆነ በስተቀር መሰብሰብ አይቻልም።

10. ስለማስታወቅ

1. ማንኛውም የንብረት ባለቤት ወይም የከተማው አገልግሎት ተጠቃሚ የሆኑ ወይም አግባብ ባለው ህግ መሰረት ግብር ቀረጥ፣ ታክስ ወይም የዕቃና የአገልግሎት ክፍያ የመፈጸም ግዴታ ያለበት ሰው ለዚሁ በተወሰነው ጊዜ ውስጥ አስታውቆ መክፈል አለበት፣
2. የሚፈለግበትን ግብር ወይም የዕቃ እና አገልግሎት ክፍያ አስታውቆ ያልከፈለ ማናቸውም ሰው አግባብ ያለው አካል በሚወሰነው መሰረት በዚሁ ከተጣለበት ቅጣት ጋር ፍሬ ግብሩን እንዲከፍል ይገደዳል።

www.abyssinialaw.com

11. ብዛዕባ ቅመጣልና ንብረት

1. ብቤት ምኽሪ ከተማ ግብሪን ካልኦት ክፍሊት ኣቑሑትን ግልጋሎትን ከተማ ዝኸፍሉ ሰባት ዘለዎም ግቡእ ንምርግጋፅ ገምጋምን ግምትን ዘካይድ ኮሚቴ የጣይሽ፣
2. እቲ ኮሚቴ ስርሑ ኣብ ዝሰርሐሉ እዋን ብመሰረት እዚ ደንቢ ኣብ ግምት ውሽጢ ክኣትው ካብ ዘለዎም ኩነታት ብተወሳኺ ክፍሊት ኣቑሑትን ግልጋሎትን ብትኽክል ንምውሳን ንኽክእል ወፃኢ ዋጋ ንብረትን ንምግማት ዘኽእል ፅንዓት የካይድ፣ ሚላታት ይቕይድ፣
3. ብዝሓትን ተዋፅኦን ኣባላት ኮሚቴ ብቤት ምኽሪ ከተማ ዝውሰን ኮይኑ፣እቲ ዋኒን ካብ ዝምልከቶም ኣባላት ፊፀምቲ እቲ ከተማ ምምሕዳር፣ ካብ መንግስታዊ ኣብያተ ፅሮታት ክምኡ'ውን ካብ ህዝባዊ ማሕበራትን ካብ ሕብረተሰብ ንግዲ ዝውክሱን ካልኦት ሰብ ውራይን ክሓቁፍ ኣለዎ።

12. ብዛዕባ ቕፅዓት

1. እቲ ዝድለዮ ግብሪ ወይ ክፍሊት ኣቑሑትን ግልጋሎትን መፍለጢ ካብ ዝበፅሖ ኣብ ውሽጢ 60 መዓልቲ ዘይክፈለ ዝኾነ ይኹን ሰብ ምስ ኣብ ስራሕ ዘሎ መለቅሒ ወለድ ባንኪ ማዕረ ብዝኾነ ዓቕን ዝሕሰብ ወለድ ብተወላኺ ንዝደን ንየሉ ንሕድ ሕድ ማዓልቲ ኣብቲ ልዕሊ ዘይተኽፈለ መጠን ዝሕሰብ 1% ቕፅዓት ይኽፍል፣
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝውሰን ቕፅዓት ምኽፋል ካብዝግበኦ ግብሪ ወይ ክፍሊት ኣቑሑትን ግልጋሎትን ብሓፈሽኡ ካብ 50% ክበልፅ ኣይኽእልን፣
3. ምምሕዳር ,እቲ ከተማ ኣብቲ ዝተወሰነ እዋን ውሽጢ ዝድለዮ ግብርን ክምኡ'ውን ክፍሊት ኣቕሓን ግልጋሎትን ዘይፈፀመ ሰብ ንብረቱ ብምሓዝ ነቲ ዕድኡ ናይ ምውዓል ስልጣን ይህልም ። ዝርዝሩ ብመምርሒ ይውሰን፣
4. ግቡእ ካብዘይተዋፅኦ ዝኾነ ይኹን ሰብ እቲ ኣታዊ ንምእካብ ዝተገበረ ዝኾነ ይኹን ወፃኢ ካብቲ ግቡእ ዘይተዋፀኦ ሰብ ክትካእ ይግበር።

11. ስለንብረት ቁጠፃፀን

1. በከተማ መስተዳድር ምክር ቤት ግብር እና ሌሎች የዕቃ እና አገልግሎት ክፍያዎችን የሚፈጽሙ ሰዎች ያለባቸውን ግዴታ ለማረጋገጥ የሚያስችል ግምገማና ግምት የሚያከናውን ኮሚቴ ያቋቁማል፣
2. ኮሚቴው ስራውን በሚያከናውንበት ጊዜ በዚሁ ደንብ መሰረት በግምት ውስጥ መግባት ካለባቸው ሁኔታዎች በተጨማሪ የዕቃና አገልግሎት ክፍያዎችን በትክክል ለመወሰን እንዲቻል የንብረትን ዋጋ እና አገልግሎቶችን ወጪ ለመገመት የሚያስችል ጥናት ያካሄዳል፣ ዘዴዎችን ይቀይላል፣
3. የኮሚቴው አባላት ስብጥር እና ብዛት በከተማ ምክር ቤት የሚወሰን ሲሆን፣ ጉዳዩ ከሚመለ ከታቸው የከተማ መስተዳድር አስፈፃሚ አካላት፣ የመንግስት መስሪያቤቶች እና ከሚመለከታቸው የህዝብ አደረጃጀት እንዲሁም ከንግዱ ሕብረተሰብ የሚወከሉ ማካተት ይኖርበታል።

12. ስለመቀጫ

1. የሚፈለግበትን ግብር ወይም የዕቃና አገልግሎት ክፍያ ማስታወቂያ በደረሰው በ60 ቀናት ውስጥ አስታውቆ ያልከፈለ ማናቸውም ሰው በስራ ላይ ካለው የባንክ የማበደሪያ ወለድ በተጨማሪ ለዘገየበት ለእያንዳንዱ ቀን ባልተከፈለው መጠን ላይ የሚታሰብ 1% መቀጫ ይከፍላል፣

2. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 መሰረት የሚጣለው መቀጫ መክፈል ካለበት ግብር ወይም የዕቃና አገልግሎት ክፍያ ጠቅላላ መጠን 50% ሊበልጥ አይችልም፣
3. የከተማ መስተዳደሩ በተወሰነው ጊዜ ውስጥ የሚፈለግበትን ግብር እና የዕቃና አገልግሎት ክፍያ ያልከፈለን ሰው ንብረት በመያዝ ለዕዳው ክፍያ የማዋል ስልጣን አለው። ዝርዝር በመመሪያ ይወሰናል፣
4. ግደታውን ካልተወጣ ማንኛውም ሰው ላይ ገቢን ለመሰብሰብ የተደረገውን ማናቸውም ወጪ ግዴታውን ያልተወጣው ሰው እንዲታካ ይደረጋል።

www.abyssinialaw.com

13. ብዛዕባ ልግበስኒ

1. በቲ ግብርን ክፍሊት ኣቑሑትን ግልጋሎትን ተማኒ ኮሚቴ ዝተውሃቦ ግብሪ ውሳነ ቅር ዝበሎ ግብሪ ክፋላይ በቲ ቢሮ ብዝወፅእ መምርሒ መሰረት ንዝጣየሽ ይግበእኒ ሰማዒ ኮሚቴ ካብ ዝተወሰነሉ ግብሪ ውሽጢ 50% ኣቕዲሙ ብምትሓዝ ቅሬትኡ ክቕርብ ይኽእል፣

2. ይግበእኒ ሰማዒ ኮሚቴ ብዝሃቦ ውሳነ ቅር ዝበሎ ዝኾነ ክፋላይ ሰብ ናይ ሕጊ ስሕተት ኣለዎ ኢሉ እንተኣሚኑ እቲ ውሳነ ኣብ ዝበፅሖ ኣብ ውሽጢ 30 ተኽታታሊ ማዓልቲ ቅሬትኡ ናብ ከተማ ነክ ቤት ፍርዲ ወይ እዙይ ኣብዘየለሉ ስልጣን ንዘለዎ ስሩዕ ወረዳ ቤት ፍርዲ ኣቕሪቡ ክወስን ይኽእል።

14. ብዛዕባ ኣታዊ ምግባር

ብመሰረት እዚ ደንቢ እዚይን ብህጊኡ ኣግባብ ብዘለዎ ሕግን ኣታዊ ንክእክብ ዝተፈቕደሉ ዝኾነ ይኹን ኣካል ዝኣክቦ ወይ ዝተቐበሉ ወይ ዝተውሃቦ ዝኾነ ይኹን ክፍሊት በብግዓልቱ ዘሎ መወዳእታ ሰራሕ ሰዓት ኣብቲ ከተማ ዘሎ ዋና ሒሳብ ባንኪ ወይ ተሓዚ ገንዘብ ኣታዊ ክገብር ኣለዎ ። ዝርዝር ኣሰራርሓኡ እቲ ቢሮ ብመምርሒ ክውሰን ይገብር።

15. ብዛዕባ ምዝገባ

1. ዝኾነ ይኹን ምምሕዳር ከተማ ዘለዎ ፍሉይ ባህሪ ፋይናንሳዊ ምምሕዳር ኣብ ግምት ብምእታውን ክልላዊን ፌደራላዊን ኣመዘጋግባ ሒሳብ ብምግንዛብ ብመሰረት ዝተዳለወ ቅርፂ ሒሳብ ከተማ ይምዝገብ። ዝርዝሩ በቲ ቢሮ ብዝወፅእ መምርሒ ይውሰን፣

2. ግምት ዋጋ ብዓይነት ዝተረኸበ ረድኤት ኣብ ውሽጢ መዝገብ ሒሳብ ምምሕዳር እቲ ከተማ ክምዝገብ ኣለዎ።

16 ብዛዕባ ሒሳብ ባንኪ

1. ዝኾነ ይኹን ምምሕዳር ከተማ ኣታዊታት ከተምኡ ዝቕመጡሉ እንተነኣለ ሓደ ዋና ባንኪ ሒሳብ ብሽሙ ክኸፈት ይገብር። ኮይኑ ግና እቶም ኩነታት እንተገዲዶምን ኣድላይ ኮይኑ እንተተረኺቡን ብሽም ዋና ከተማ ልዕሊ ሓደ ዝኾነ ዋና ሒሳባት ካብ ምኽፋት ኣይኽልክልን፣

13. ስለይግባኝ

1. በኮሚቴው በተሰጠው የግብር ውሳኔ ላይ ቅር የተሰኘ ማንኛውንም ግብር ክፋይ በዚሮው በሚወጣው መመሪያ ለሚቋቋመው የቅሬታ እና ይግባኝ ሰሚ ኮሚቴ ከተጣለበት ግብር ውስጥ 50% በቅድሚያ አስይዞ አቤቱታውን ማቅረብ ይችላል፣

2. ይግባኝ ሰሚ ኮሚቴው የግብር ውሳኔ ላይ ቅር የተሰኘ ማንኛውም ግብር ከፋይ የህግ ስህተት አለበት ብሎ ካመነ ውሳኔው በደረሰው በ30 ተከታታይ ቀናት ውስጥ ጉዳዩን ለከተማ ጉዳዮች ነክ ፍርድቤት ወይም ይህ ባልተቋቋመበት ስፍራ ስልጣን ላለው የወረዳ ፍርድ ቤት አቅርቦ ሊያስወስን ይችላል ።

14. ገቢ ስለማድረግ

በዚህ ደንብ እና አግባብ ባለው ሌላ ህግ መሰረት ገቢ እንዲሰበሰብ የተፈቀደለት ማናቸውም አካል የሰበሰበውን ወይም የተቀበለውን ወይም የተፈጸመለት ማናቸውም ክፍያ በየቀኑ የስራ ሰዓት ማብቂያ በከተማው ባለው ዋና የባንክ ገንዘብ ያዥ ገቢ ማድረግ አለበት ። ዝርዝር አሰራሩ ቢሮው በመመሪያ እንዲወሰን ያደርጋል።

15. ስለምዝገባ

1. ማናቸውም የከተማ መስተዳድር የፋይናንስ አስተዳደሩ ልዩ ባህሪ ከግምት ውስጥ በማስገባት እና ክልላዊ ሆነ ፌደራላዊ የሒሳብ አመዘጋገብ ስርዓቶችን ባገናዘበ መንገድ በተዘጋጀው የሂሳብ አወቃቀር ስርዓት በተዘጋጀው የሂሳብ አወቃቀር ስርዓት መሰረት ይመዘግባል። ዝርዝሩ ቢሮው በሚወጣው መመሪያ ይወሰናል፣

2. በዓይነት የተገኘ ማናቸውም እርዳታ ዋጋ ግምት በከተማው መስተዳድር ሒሳብ ውስጥ መመዝገብ ይኖርበታል ።

16. ስለባንክ ሒሳብ

1. ማናቸውም የከተማ መስተዳድር ገቢዎች ተቀማጭ የሚያደርጉት ቢያንስ አንድ የባንክ ሒሳብ ባለሙ እንዲከፈት ያደርጋል። ይሁን እንጂ ሁኔታዎችን ሲያስገድዱ እና አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ በከተማው ስም ከአንድ በላይ የሆኑ ሒሳቦችን ከመክፈት አይከለክልም፣

www.abyssinialaw.com

2. ኣብ ምምሕዳር ከተማ ዝተወደቡ ዝተፈላለዩ ፈፀምቲ ኣካላት ዝተመደበሉም በጀት ዘማሓድርሉን ዘንቀሳቕስሉን ባንኪ ሒሳብ ብሕድ ሕድ መንግስታዊ ቤት ዕዮ ሽም ወይ ብሓባር ክንቀፍተሉም ይኽእል፤

3. ዝኾነ ይኹን ምምሕዳር ከተማ፦
ሀ. ካብ ኢትዮጵያ ወፃኢ ዘለው ባንኪታት፤
ለ. ብመሰረት ባንኪ ኣዋጅ ዝተቐመጠ ድንጋገ ናይ ባንኪ ክራሕ ንኽሰርሑ ካብ ዝተፈቐደሉም ትካላት ወፃኢ ባንኪ ሒሳብ ምኽፋት ኣይክኣልን፤

4. ምምሕዳር ከተማ ዝተቐበሉ ዝኾነ ይኹን ገንዘብ ኣማባብ ኣብ ዘለም ባንኪ ሒሳብ ሽዑ ንሽዑ ወይ እንተነውሐ ብዕባሌቱ ኣታዊ ክንብር ኣለም፤

5. እቲ ቢሮ ናይ ከተማ ምምሕዳር ኣከፋፍታን ኣተዓፃፅዋን ባንኪ ሒሳብን ምንቅስቓስን እዚ ደንቢ መሰረት ብምግባር መምርሒ ክውዕእ ይኽእል።

ክፍሊ ሰለስተ
ብዛዕባ ፈቓዕ

17. ሓፈሻዊ

1. በየረጃ ከተማ ዝተወደቡ ምምሕዳር ከተማታት ዘወስድም ልቓሕ ነዊሕን ሓጺርን እዋን ሃገራዊ ናይ ማክሮ ኢኮኖሚ ምርግጋፅን ናይ ገንዘብ ፖሊስ ዘይትንክፍን ምኽኑ ክረጋገፅ ኣለም፤

2. ንኣፈፃፅማ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝኾነ ይኹን ምምሕዳር ከተማ ልቓሕ ቅድሚ ምውሳዱ ኣቐዲሙ ዝተወሰደ ውሳኔ ዕዳን ክውሰድ ዝተሓሰበ ልቓሕ መጠን ዝውዕሰሉ ዕላማን ንክልል ቢሮ ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን ክፍልጥ ኣለም፤

3. ብከተማ ብርኪ ዝጣየሹ ትካላት ልምዓት ርእሶም ኪኢሉም ናይ ምልቃሕ መሰል ዘለዎም ኮይኖም ኩነታት ኣወሳስዳ ልቐሖም ብመሰረት ምስ መለቓሕቲ ትካላት ዝበፅሕዎ ስምምዕነት ይኽውን።

18. ፈቓዕ ሓሊር ክዋን

1. ዝኾነ ይኹን ምምሕዳር ከተማ ኣብ ሓሊር ግዘ ዝኸፈል ልቓሕ ክወስድ ዝኽእል ካብቲ ቦርድ ዝቐርብ ሓሳብ በቲ ቢሮ ተራእዩ ብዜት ምኽሪ ክልል እንትፀድቕን ኮይኑ፤ ብዝቐፅሉ ምክንያታት ንዘጋጥም ሕፅረት ገንዘብ ንምምላእ ይኽውን፦

2. በከተማ መስተዳደሩ ባሉ ከተሞች የተደራጁ ፈ ልዩ ኣስፈፃሚ ኣካላት የሚያስተዳድሩትን በጀ የሚያንቀሳቅሱበት የራሳቸው ሒሳ በየመስሪያቤታቸው ስም ወይም በጋራ ሊከፈትላቸ ይችላል፤

3. ማናቸውም የከተማ መስተዳደር፦
ሀ. ከኢትዮጵያ ውጪ ባሉ ባንኮች፤
ለ. በባንክ ኣዋጅ በተደነገገው መሰረት የባንክ ስራ እንዲሰሩ ከተፈቀደላቸው ተቋማት ውጪ የባንክ ሒሳብ መክፈት ኣይችሉም፤

4. የከተማ መስተዳደሩ ማናቸውም ገንዘብ ከተቀበለ ቢኃላ ወድያውኑ ወይም ከበዛም በነጋታው ኣማባብ ባለው ባንክ ገቢ ማድረግ ኣለበት፤

5. ቢሮው ስለከተማ መስተዳደሩ የባንክ ሒሳብ ኣከፋፈ እና ኣዘጋግ እንትስታሴምችን ይህንን ደንብ መሰረ ኣድርጎ መመሪያ ሲያወጣ ይችላል።

ክፍሊ ኣርባዕተ
ስዕብድር

17. ጠቕላላ

1. በከተማ መስተዳድሮ ደረጃ የተደራጁ ከተሞ የሚወሰዱት ማናቸውም የኣጭርና የረጅም ጊ ብድር ኣገራዊ የማክሮ ኢኮኖሚ መረጋጋትን እ የገንዘብ ፖሊስን የማይነካ መሆን እለበት፤

2. ለዚህ ኣንቀጽ ንኡስ ኣንቀጽ 1 ኣፈጻጸም ማናቸው የከተማ መስተዳድር የሚጠይቀውን ብድር ከመወሰ በፊት እስቀድሞ የወሰደውን ዕዳ ክምችት ፤ ሊወሰ የተሰበሰው ብድር መጠን እና የሚውልበትን ዓላ ለቢሮው ማስታወቅ ኣለበት፤

3. በከተማው ደረጃ የሚቋቋሙ የልማት ድርጅቶ በራሳቸው የመበደር ሰልጣን ያላቸው ሲሆ የብድራቸው ሁኔታ ድርጅቶች ከኣበዳሪ ኣካላቱ ጋ በሚደርሱበት ስምምነት መሰረት የሚወሰን ይሆናል።

18. የኣጭር ጊዜ ብድር

1. ማናቸውም የከተማ መስተዳድር የኣጭር ጊዜ ብድ ወይም ቀጥታ ብድር ሊወስድ የሚችለው ከቦር የሚቀርበው ሃሳብ በቢሮው ታይቶ ሊጸድቅ እ የሚከተሉት ምክንያቶች የሚያጋ ጥምን የገንዘ እጥረት ለማሟላት ይሆናል፦

www.abyssinialaw.com

5. ምምሕዳር ከተማ፡-

ሀ. ዝወሰዶ ናይ ሓፂር እዋን ልቓሕ ኣብ ውሽጢ ዝተወሰደሉ በጀት ዓመት መሲሉ ክኽፍል ኣለዎ፣

ለ. ምምሕዳር ከተማ ወይ ውሕስና ዝተወሃቦ ካሊእ ኣካል እዋን መኽፈሊ ልቓሕ ናብ ካሊእ በጀት ዓመት ዝሰጋገረሉ ውዕኢት ብዘስዕቦ መልክዕ ውዕሲ ክግሓየሽ ምግባር ወይ እቲ ዕዳ ንምኽፋል ዘየኽእል ካሊእ ዕዳ ምውሳድ ኣይኽእልን፣

19. ልቓሕ ነዊሕ እዋን

1. ዝኾነ ይኹን ምምሕዳር ከተማ ኣብ ነዊሕ እዋን ዝኽፈል ልቓሕ ክወስድ ዝኽእል ካብቲ ቦርድ ዝቐርብ ሓሳብ ብክልል ቤት ምኽሪ ተቐባልነት ረኺቡ እንትፀድቕን ኮይኑ፣ ነዞም ዝስዕቡ ዕላማታት መፈፀሚ ዝውዕል ምኻኑ ኣቐዲሙ እንትረጋገፅ እዩ፡-

ሀ. ምምሕዳር ከተማ ዝተጣየሽሉ ዕላማ ኣብ ሽቶ ንምብፃሕ ዘኽእሉ መስፋፍሒ መሰረተ-ልምዓት፣ ንመፈፀምቲ ስራሕቲ ህንፀት ልምዓትን ንመካየዲ ስራሕቲ ኢንቨስትመንትን መፋረዪ ቋሚ ንብረትን ወይ ንካልኦት መሳሪሒታት ንምፍራይ ዘድልዩ ካፒታል ወዓኢታት፣

ለ. ኣቐዲሙ ንዝተወሰደ ናይ ነዊሕ እዋን ልቓሕ ክፍሊት ንምፍፃም፣

2. ብመሰረት እዚ ደንቢ ልቓሕ ነዊሕ እዋን ተወሲዱ ዝበሃል ካብዚይ ንታሕቲ ዝተመልከቱ ኩነታት እንተማልኡ ይኽውን፡-

ሀ. እቲ ናይ ልቓሕ ስምምዕነት ቤቲ ቤት ምኽሪ ከተማን ብኮሚቴ ከንቲባን ውሳነ ፀዲቑ ቤቲ ከንቲባ እቲ ከተማ ፈርማ እንትረጋገፅ፣

ለ. ናይቲ ከተማ ቤት ፅሕፈት ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን ስምምዕነት እቲ ልቓሕ ወይ ልቓሕ ዝተወሰደ ንምኽኑ ዘረጋግፅ ወይ ነቲ ልቓሕ ኣፍልጦ ዝህቡ ካልኦት ተመሳሰልቲ ሰነዳት እንትፍረምን፣

3. ቤት ምኽሪ ከተማ እቲ ልቓሕ ንምፅዳቕ እንተነሓሰ እኼባ ካብ ዘካይደሉ ዕለት ቅድሚ 15 ስራሕ ማዓልቲታት ዝወሰዶ ልቓሕን ዝሃቦ መትሓዚ ዝርዝር ዘርኢ መግለፂ ቤቲ ቤት ፅሕፈት ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን ምምሕዳር እቲ ከተማ ንህዝቢ ዕላዊ ይግበር፣

5. የከተማው መስተዳድር፡-

ሀ. የወሰደውን የእጭር ጊዜ ብድር በተወሰደበት የበጀት ዓመት ውስጥ መልሶ መክፈል አለበት፣

ለ. የከተማው መስተዳድር ወይም ዋስትና የተሰጠበትን የሌላ አካል ብድር መልሶ ብድር መክፈያ ጊዜ ወደሌላ የበጀት ዓመት የማሸጋገር ውጤት በሚኖረው አኃዛኝ ውሉ ማሻሻል ወይም ዕዳውን ለመክፈል የሚያስችል ሌላ ብድር መውሰድ አይችልም።

19. የረዥም ጊዜ ብድር

1. ማንኛውም የከተማ መስተዳድር የረዥም ጊዜ ብድር ሊወሰድ የሚችለው ክቦርድ የሚቀርበው ሃሳብ በክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት ታይቶ ሊጸድቅ ሆኖ፣ ለሚከተሉን ዓላማዎች ማስፈፀምያ የሚውል ለመሆኑ አስቀድሞ ሲረጋገጥ ነው፡-

ሀ. የከተማው መስተዳድር የተቋቋመበትን ዓላማ ከግብ ለማድረስ የሚያስችሉ መሰረተ ልማት ማስፋፊያ፣ የግንባታና የልማት ስራዎች ማከናወኛ፣ ለኢንቨስትመንት ስራዎች ማካሄጃ ቋሚ ንብረቶች ማምረቻ ወይም ሌሎ መሳሪያዎች ማፍሪያ ለሚያስፈልጉ የካፒታል መሳሪያዎች፣

ለ. አስቀድሞ የተወሰደውን የረዥም ጊዜ ብድር ክፍ ለመፈፀም፣

2. በዚህ ደንብ መሰረት የረጅም ጊዜ ብድር ተወስዷ የሚባለው ከዚህ በታች የተመለከቱት ሁኔታዎ ሲሟሉ ይሆናል፡-

ሀ. የብድር ስምምነቱ በከተማው ምክርቤት ን በክንቲባ ኮሚቴው ውሳኔ ፀድቆ በከተማው ከንቲ ፈርማ ሲረጋገጥ፣

ለ. የከተማው መስተዳድር የፋይናንስ ን ኢኮኖሚያዊ ልማት ፅሕፈት ቤት የብደ ስምምነቱን ወይም ብድሩ የተወሰደ መሆን የሚያረጋግጡ ወይም ለዕዳው ዕውቅ የሚሰጡ ሌሎች ተመሳሳይ ሰነዶች ሲፈርም፣

3. የከተማው ምክር ቤት ብድሩን ለማጽደቅ ስብሰ ከሚያካሂዱበት ዕለት ቢያንስ 15 የስራ ቀና በፊት የሚወሰደውን ብድር እና የሚሰጠውን መያ ዝርዝር የሚያመለክት መግለጫ በከተማ መስተዳድር የፋይናንስ እና ኢኮኖሚ ልማት ፅሕፈ ቤቶች በኩል ይፋ እንዲሆን ይደረጋል፣

www.abyssinialaw.com

ሀ. ልጆሕ ኣብ ዝውለደሉ በጀት ዓመት ንዚጋጥም ሕፅረት ገንዘብ ንምምላእ ኮይኑ ብቲ በጀት ዓመት ዕድኡ መሊኡ ንምኽፋል ዘኽእል ተፈልዩ ዝተፈለጠን ዝተረጋገፀን እቶት ዝርከብ ምኂኑ ትዕቢት ዝግበረሉ እንትኾነ፣

ለ. ኣብ ውሽጢ በጀት ዓመት ንጠሰብ ወሳኢ ንካፒታል መማልኢ ዝውዕል ሕፅረት ገንዘብ እንተጋጥምን ብልጆሕ ዝተወሰደ ገንዘብ ተፈልዩ ከምዝፍለጥ ብሕጊ እንተተፈቒዱ ብምቅል ወይ ኣብ ነዊሕ እዋን ልጆሕ ካብ ዝርከብ ገንዘብ ቡቲ በጀት ዓመት ተመሊሱ ዝኽፈል እንትኾነ፣

2. ዝኾነ ይኹን ምምሕዳር ከተማ ናይ ሓፂር ግዘ ልጆሕ ክወስድ ዝኽእል፦

ሀ. ናይቲ ልጆሕ ስምምዕነት ብውሳነ ብቤት ምኽሪ ከተማ እንትፀድቕን እዚ ውሳነዚ ብናይቲ ክንቲባ ፊርማ እንትረጋፅን፣

ለ. ሓላፊ ቤት ፅሕፈት ፋይናንስ ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን እቲ ከተማ ምምሕዳር ስምምዕነት ልጆሕ ወይ ልጆሕ ዝተወሰዶ ምኂኑ ዘረጋግፁ ወይ ነቲ ዕዳ ኣፍልጦ ዝህቡ ካልኦት ተመሳሰልቲ ሰነዳት እንትርከብ፣

3. ዝተረኽበ ልጆሕ ካብ ሓደ ውልቀሰብ፣ ጉጅለ ወይ ምስ ትካላት ብዝተገበረ ስምምዕነት ኮይኑ፣ ናይቲ ልጆሕ ናሕሲ በቲ ዘፅደቐ ቤት ምኽሪ ተወሊኑ ኣብ ናይ ሓደ እዋን ልጆሕ ወይ ክም ኣድላይነቱ በብእዋኑ ብዝወሰዱ ልጆሓት እንትኾነ፣ እዋን ኣከፋፍላ ከማሓይሽ ዝኽእል እቲ ልጆሕ ብዘፅደቐ ቤት ምኽሪ ዝህቦ ውሳነ ጥራሕ ይኸውን፣

4. ቤት ምኽሪ ከተማ ዘፅድቖ ልጆሕ ህፁፅ ኩነታት እንተጋጥም ኣብ ጥቕሚ ዝውዕል እንትኽውን ቤት ፅሕፈት ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን እቲ ከተማ ምምሕዳር ብዝተኽእለ ኣብ ውሽጢ ሓፂር እዋን ዝተኣተወ መጠን ዕዳ፣ እቲ ዕዳ ዘስዕቦ ወሳኢ፣ ነቲ ዕዳ ንምኽፋል ዘኽእሉ መማረፅታት ንክልል ቤት ምኽሪ ክፍልጥ ኣለዎ፣

ሀ. ብድሩ በሚወሰድበት የበጀት ዓመት ያጋጠመን የገንዘብ እጥረት ለማሟላት ሆኖ በዚያው የበጀት ዓመት ዕዳውን መልሶ ለመክፈል የሚያስችል ተሰይቶ የታወቀ እና የተረጋገጠ ገቢ የሚገኝ መሆኑ የሚጠበቅ ሲሆን፣

ለ. በበጀት ዓመቱ ውስጥ ለካፒታል ወጪ ፍላጎት ማሟያ የሚወል የገንዘብ እጥረት ሲያጋጥም እና በብድር የተወሰደው ገንዘብ ተለይቶ ከታወቀን በህግ ከተፈቀደ ድልድል ወይም ከረዥም ጊዜ ብድር ከሚገኝ ገንዘብ በዚያው የበጀት ዓመት ውስጥ ተመልሶ የሚከፈል ሲሆን፣

2. ማንኛውም የከተማ መስተዳድር የእጭር ጊዜ ብድር ለመውሰድ የሚችለው፦

ሀ. የብድር ስምምነቱ በከተማው ምክር ቤት ውሳኔ ሲፀድቅ እና ይኸው ውሳኔ በከተማው ክንቲባ ፊርማ ሲረጋገጥ፣

ለ. የከተማ መስተዳድሩ የፋይናንስ እና ኢኮኖሚያዊ ልማት ፅሕፈት ቤት ሓላፊ የብድር ስምምነቱን ወይም ብድሩ የተወሰደ መሆኑን የሚያረጋግጡ ወይም ዕዳው ዕውቅና የሚሰጡ ሌሎች ተመሳሳይ ሰነዶችን ሲረከብ ::

3. ብድሩ የተገኘው ከአንድ ግለሰብ፣ ቡድን ወይም ድርጅት ጋር በተደረገ ስምምነት ሆኖ፣ የብድሩ ጣሪያ በሚያፀድቀው ምክር ቤት ተወስኖ በአንድ ጊዜ ብድር ወይም እንደ አስፈላጊነቱ በየጊዜው በሚወሰዱ ብድሮች ሲሆን፣ የክፍያው ጊዜ ሊሻሻል የሚችለው ብድሩን ባጸደቀው ምክር ቤት በሚሰጥ ውሳኔ ብቻ ይሆናል፣

4. ምክር ቤቱ ያጸደቀው ብድር አስቸኳይ ሁኔታ ሲያጋጥም ጥቅም ላይ የሚውል ሲሆን የከተማው መስተዳድር የፋይናንስ እና የኢኮኖሚ ልማት ፅሕፈት ቤት በተቻለ እጭር ጊዜ ውስጥ የተገባውን ዕዳ መጠን፣ ብድሩ የሚያስከትለውን ወጪ፣ የዕዳው ክፍያ ለማስፈጸም ከሚያስችሉ አማራጮች ጋር ለክልል ምክርቤት ማሳወቅ አለበት፣

www.abyssinialaw.com

4. ነባራይ ከተማ ብካዕባ ክፍረም ዝተሓሰበ ልጅሕ ዘለም ርኢቶ ብፅሑፍ ወይ ብኣካል ብምርካብ ንዜት ምኽሪ ክበፅሕሉ ናይ ምግባር መሰል ይህልም፤

5. ቤት ፅሕፈት ሩይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን ምምሕዳር እቲ ከተማ ኣኼባ ቤት ምኽሪ ካብ ዝቐየደሉ ዕለት እንትነኣሰ ቅድሚ 15 ስራሕ ማዓልቲታት ቅዳሕ ስምምዕነት ልጅሕ፣ እቲ ልጅሕ ዝምለሰሉ እዋን፣ ኩነታት ኣመላልሳን ኣከፋፍላን ልጅሕ ከምኡውን ዝተወሰደ ልጅሕ እስክብ ዝኽፈል በቲ ልጅሕ ስዒቦም ይመፁ እዮም ክበፅሑ እዮ ተባሂሎም ዝግመቱ ወሳኢታት ዘርኢ ዝርዝር በቲ ከንቲባ ኣቢሉ ንቤት ምኽሪ ከተማ ክቐርብ ኣለም፤

6. ዝኾነ ይኹን ምምሕዳር ከተማ ካብዚይ ንታሕቲ ዝተመልከቱ ኩነታት ምምለእም ኣረጋጊፁ ኣቐዲሙ ንዝተወሰደ ልጅሕ ንምኽፋል ዝኽውን ካልኣይ ልጅሕ ክወስድ ይኽእል፦

ሀ. ኣቐዲሙ ዝተወሰደ ኣብ ነዊሕ እዋን ዝኽፈል ልጅሕ ብመሰረት ሕጊ ዝተወሰደ እንትኾን፤

ለ. ልጅሕ ንምኽፋል ዝወሰዶ ካልኣይ ልጅሕ ናይ መኽፈሊ እዋን ብናይ መጀመርታ ልጅሕ ብዝተወሰደ ገንዘብ ካብ ዝተካየዱ ስራሕቲ ልምዓት፣ ዝተገዝኡ ንብረታት፣ መፍረይቲ ወይ ካልኦት መሳርሒታት ካብ ኣብ ጥቕሚ ዝውዕለሉ እዋን ንላዕሊ እንተዘይኾይኑ፤

ሐ. ንመኽፈሊ ልጅሕ ዝተወሰደ ገንዘብ ናይ መሳኢ ክፍሊት፣ ዋና ልጅሕ ገንዘብን ክፍሊት ወለዱን ሓዊሱ ዝተሳረየን ናይቲ እዋን እሴት፣ ብመሰረት ሕሱፍ ስምምዕነት ክፍፀም ካብ ዝተሓሰበ ናይ መሳኢ ክፍሊት ዝተሳረየ ናይ ሐዚ እዋን እሴት ዝነኣሰ እንትኾን፤

መ. ኣብዚ ንኡስ ዓንቀፅ ኣብ ፊደል "ሐ" ካብ ዝተጠቐሰ ዝተሳረየ ናይ ሐዚ እዋን እሴት ንምብዛሕ ኣብ ስራሕ ዝወዓለ ስርሒትን ምጣነን መቀናነሲ መሰረት ዝገበርም ካልኦት ታሓሳቢታት ዝተደገፍን ንመሳኢ ኣብ ስራሕ ዝውዕሉ ማዕቀፉ ዝተመልከቱ መመዘኒታት ዘማልኡ ክኾኑ ኣለዎም።

4. የከተማው ነዋሪ ህዝብ ሲፈረም የታሰበውን የብድር ስምምነት ይተመለከተ ያሰውን አስተያየት በፅሑፍ ወይም በአካል በመገኘት ለምክር ቤቱ እንዲደርስ የማድረግ መብት ይኖረዋል፤

5. የከተማው መስተዳድር የፋይናንስ እና ኢኮኖሚ ልማት ፅሕፈትቤት የምክርቤቱ ስብሰባ ከሚካሄድበት ዕለት ቢያንስ 15 የስራ ቀናት ቀደም ብሎ የብድር ስምምነቱ ቅጅና የብድሩ ገንዘብ ተመልሶ እስኪከፈል ድረስ ይከታተላሉ ተብሎው የሚገመቱ ወጪዎችን የሚያሳይ ዝርዝር በክንቲባው በኩል ለከተማው ምክርቤት የማቅረብ ሃላፊነት ይኖርበታል፤

6. ማንኛውም የከተማ መስተዳድር ከዚህ በታች የተመለከቱት ሁኔታዎች መሟላታቸውን አረጋግጦ ቀድም የተወሰደውን ብድር ለመክፈል የሚያስችል ሁለተኛ ብድር ሊወሰድ ይችላል፤

ሀ. አስቀድሞ የተወሰደው የረዥም ጊዜ ብድር በህግ መሰረት የተወሰደ መሆኑ፤

ለ. ብድሩን ለመክፈል የሚወሰደው ብድር የመክፈያ ጊዜው በመጀመሪያው ብድር በተወሰደው ገንዘብ ከተከናወኑ የልማት ስራዎች ከተገኙት ንብረቶች ፤ የማምረቻ ወይም ሌሎች መሳሪያዎች የጠቀሜታ ጊዜ በላይ ካልሆነ፤

ሐ. ብድሩን ለመክፈል የተወሰደው ገንዘብ የወደፊት ክፍያ የዋና ገንዘቡንና የወለዱ ክፍያውን ጨምሮ የተጣራ የአሁን ጊዜ እሴት፤ በቀድመው ስምምነት መሰረት ሲፈፀም ከታሰበው የወደፊት ክፍያ የተጣራ የአሁን ጊዜ እሴት የማያንስ ሲሆንና እና፤

መ. በዚህ ንኡስ አንቀጽ በፊደል ተራ ቁጥር "ሐ" ከተጠቀሰው የተጣራ የአሁን ጊዜ እሴት ላይ ለመድረስ ስራ ላይ የዋለው የማቀናነሻ ምጣኔ እና ስሌቱ መሰረት ያደረጋቸው ሌሎች ተሳቢዎች የተደገፉ እና ወደፊት ስራ ላይ ከሚውለው ማዕቀፍ የተመለከቱትን መስፈርቶች ያሟሉ ሲሆኑ፤

www.abyssinialaw.com

7. ዝኾነ ይኹን ምምሕዳር ከተማ ዝወሰዶ ኣብ ነዊሕ እዋን ዝኽፈል ልቓሕ ካብ ዓመታዊ ናይቲ ክልላዊ መንግስቲ በጀት ውሽጢ ብዕሒት ካፒታል በጀት ንምውሳን ምስ ኣብ ስራሕ ዘሎ መትከል ዝተጠዓመ ክኾን ይግባእ።

20. ንፈቓዕ ሓኺፎን ነዊሕን እዋን ብሓባፍ ዘገልግሉ ኩነታት

ምምሕዳር ከተማ ብመሰረት እዚ ደንቢ ዝወሰዶ ኣብ ሓኺር ኾነ ኣብ ነዊሕ እዋን ዝኽፈል ልቓሕ ብናይ ኢትዮጵያ ብር ኮይኑ በቢ እዋኑ ዘይምርግጋዕ ዝራኣየሉም ናይ ወፃኢ ዓዲ ገንዘባት ዘይተተሓሓዘ ወይ እዙይ ዓይነት ዕልዋ ዘይበፅሑ ክኾን ኣለዎ።

21. ብዛዕባ ሙትሓዚ

1. ብመሰረት ቤት ምኽሪ ምምሕዳር ከተማ ዝውስኖ፦
   ሀ. ምምሕዳር ከተማ ንዝኣተዎ ዝኾነ ዓይነት ግቡእ ልቓሕ፣
   ለ. ሙሉእ ንሙሉእ ኣብ ቁፅፅር ትሕቲ ምምሕዳር ከተማ ዘሎ ልምዓት ትካል ንዝኣተዎ ዝኾነ ግቡእ ልቓሕ፣
   ሐ. ምምሕዳር ከተማ ብመሰረት ዝኣተዎ ውዕሊ ግቡእ ንዝጥቀመሉም ወይ ዕላማ ምምሕዳር ከተማ ንምፍፃም ካሊእ ሰብ ንዝጥቀመሉም ንብረታት፣ ንምፍራይን ካልኦት መሳርሒታትን ካሊእ ሰብ ንዝፍፅሞ ወፃኢ ካፒታል፣ መትሓዚ ምሃብ ይኽእል።
2. ምምሕዳር ከተማ ንዝልቀሖም ልቓሓቲ እዞም ዝስዕቡ ሓዊሱ ካልኦት ኣድለይቲ ዝኾኑ መትሓዝታት ንውሕስና ክህብ ይኽእል፣
   ሀ. ሃፍቲን መሰልን ብውሕስና፣ ብመትሓዚ ወይ ብኻሊኢ ተመሳሳሊ መትሓዚ ውዕሊ ብምሃብ፣
   ለ. ንቕድሚት ይርከብ ተባሂሉ ካብ ዝግመት ንንዘብ ወይ ሃፍቲ ንክኽፈል ግቡእ ምኣታው ወይ መለቅሒ ወይ ኣቲ ኢንቨስተር ከምዚ ዝበሉ ኣታዊታት ብቀጥታ ንክወስድ ብምፍቓድ ዕድኡ ዝኽፍል ምኽኑ ወይ መትሓዚ ዝተወሃበ ግቡእ ዝፍፅም ምኽኑ ብምርግጋፅ፣

7. ማንኛውም የከተማ መስተዳደር የሚወሰደ የረዥም ጊዜ ብድር በዓመታዊ የክልሉ መንግስ በጀት ድርሻን ለመወሰን ስራ ላይ ከዋለው መርህ ጋ የተጣጣመ መሆን ይኖርበታል።

20. ለስጭቴ ስና ሰረጃም ጊዜ ብድቴ ቢጋራ የሚያገለግሉ ኩኔታዎች

የከተማ መስተዳድር በዚህ ደንብ መሰረት የሚወስደ የአጭርም ሆነ የረጅም ጊዜ ብድር በኢትዮጵያ ብር ሀ በየጊዜው መዋዠቅ ከሚታይባቸው የውጭ ሀገር ገንዘ ጋር ያልተያያዘ ወይም በእነዚሁ ተፅዕኖ ስር የማያወ መሆን አለበት።

21. ስለመያዣ

1. የከተማው መስተዳድር ምክር ቤት በሚወስነ መሰረት፦
   ሀ. የከተማው መስተዳድር ለገባው ማናቸ የብድር ግዴታ፣
   ለ. በከተማው መስተዳድር ብቸኛ ቁጥጥር ስር ያለ የልማት ድርጅት ለገባው ማናቸውም የብድር ግዴታ፣
   ሐ. የከተማው መስተዳድር በውል በገባው ግ መሰረት ለሚጠቀምባቸው ወይም የከተማ መስተዳድር ዓላማ ለማስፈጸም ሌላ ለሚጠቀምባቸው ንብረቶች የማምረቻ እና ሌ መሳሪያዎች ሌላ ሰው ለሚፈጽመው የኮን ወጪ መያዣ መሰጠት ይችላል ።
2. የከተማው መስተዳድር ለሚበደረው የሚከተሉትን ጨምሮ ሌሎች ተገቢ መያዣዎችን ዋስትና አድርጎ ሊሰጥ ይችላል፦
   ሀ. ሃብትን በዋስትና፣ በመያዣ ወይም በሌላ ተመሳሳይ የመያዣ ውል በመስጠት፣
   ለ. ወደፊት ይገኛል ተብሎ ከሚገመት ገንዘብ ወይም ሃብት እንዲከፈል ግዴታ መግባት ወይም አበዳሪ ወይም ኢንቨስተሩ እንደዚሁ ያሉ ገቢዎችን በቀጥታ እንዲወሰድ በመፍቀድ ዕዳው የሚከፍል መሆኑን ወይም መያዣ የተሰጠበት ግዴታ የሚፈጽም መሆኑን በማረጋገጥ፣

www.abyssinialaw.com

ሐ. ብመለቅሒ፣ ብኢንቨስተር ወይ ብሳልሳይ ወገን ብውሕስና መልክዕ ገንዘብ ብምትሓዝ፣

መ. ዝኾነ ዓይነት ኣታዊ ወይ ንቕድሚት ገቢኦብ ኣታዊ ንዕዳ ክፍሊት ንኽይውዕል ገቢኹልኩል ዘይብሉ ምኺኑ ብምርግጋፅ፣

ረ. ከምመውዳኢታ ኣማራጺ ኣብ ስሩዕ ቤት ፍርዲ ምድናይ ዝተሓለወ መሰል ኮይኑ፣ ዝኾነ ዘይምስምዕማዕ ብዕርቂ፣ ብግልግል ወይ ዘይምስምዕማዕ ንምፍታሕ ብዘኽእል ሜላ ብምጥቃም ንኽፍታሕ ግቡእ ብምእታው፣

ሰ. ዋና ገንዘብን ወለድን ወሲኹ ንዝኾነ ካለኢ ክፍሊት ዕዳ ዝውዕል ገንዘብ ብበይት ብምትሓዝ፣

ሸ. ብመትሓዚ ዝተውሃበ ዕዳ ቅድሚ ምውርራድ ወይ ተኽፈሉ ቅድሚ ምውድኡ ምምሕዳር ከተማ ንቕድሚት ካሊኢ ልቓሕ ዘይወሰደ ብዛዕባ ምኺኑ ግቡእ ብምእታው፣

ቀ. ምምሕዳር ከተማ ኣድሰይቲ እዮም ኢሉ ብዝኣመነሉም ካልኦት ሜላታት ብምስምዕማዕ።

3. ዝኾነ ይኹን ቤት ምኽሪ ከተማ ውሳነ ምፍቃድ መትሓዚ፦

ሀ. ብምትሓዝ ንክወሃብ ዝተፈቐደ ሃፍቲ ወይ መሰል መሰረታዊ ዝኾነ ግልጋሎታት ምምሕዳር ከተማ ንምሃብ ዝህልም ኣድላይነት ምውሳን፣

ለ. መሰረታዊ ዝኾኑ ግልጋሎታት ምምሕዳር ከተማ ንምሃብ ኣድላይ ምኺኑ እንትእመን መን እዚ ሃፍቲ ወይ መሰል መሰረታዊ ዝኾኑ ግልጋሎታት ከይተቓረፁ ንክህየዱ ንምግባር ብዘኽእል መንገዲ ካብኡ ዝሕልው ኩነታት ከመላኹት ኣለም።

4. ውሳነ ቤት ምኽሪ ሃፍቱ ወይ መሰሉ መሰረታዊ ዝኾኑ ግልጋሎታት ምምሕዳር ከተማ ንምሃብ ኣድላይ እዩ ዝብል ኣብ ዝኾነሉ እዋን ብምምሕዳር ከተማ መትሓዚ ዝተውሃቦ ዝኾነ ተወዳዳሊ ወይ ወራሲኡ ወይ መሰሉ ዝምሓላለፈሉ ወገን ምምሕዳር ከተማ ግቡኡ ዘይተዋፀአ እንትተርፉ፣ ብሃፍቱ ወይ ብመሰሉ

ሐ. በእበዳሪው፣ በኢንቨስተሩ ወይም በሶስተኛ ወገን የዋስትና መልክ ገንዘብ በማስያዝ፣

መ. ማንኛውንም የዝቂ ዓይነት ወይም ወደፊት የሚሰበሰብ ገቢ ለዕዳው ክፍያ እንዲውል ክልክል የሌለበት መሆኑን በማረጋገጥ፣

ሠ. በመደበኛ ፍርድ ቤት የመዳኘት የመጨረሻ አማራጭ እንደተጠበቀ ሆኖ ማናቸውም ያለመግባባት በዕርቅ ፣ በግልግል ወይም ያለመግባባትን ለመፍታት በሚያስችል ዘዴ እንዲፈታ ግዴታ በመግባት፣

ረ. ዋና ገንዘብ እና ወለዱን ጨምሮ ለማናቸውም ሌላ ዕዳ ክፍያ የሚውል ገንዘብ በበይት በማስያዝ፣

ሰ. በመያዣነት ብደር የተወሰደበት ማንኛውም ሃብት ዕዳው ከመወራረዱ ወይም ተከፍሎ ከማለቁ በፊት የከተማው መስተዳድር ወደፊት ሌላ ብደር የማይወሰዱ ስለመሆኑ ግዴታ በመግባት፣

ሸ. የከተማው መስተዳድር አስፈላጊ እና ተገቢ ናቸው ብሎ በሚያምንባቸው ሌሎች ዘዴዎችን በመስማማት፣

3. መያዣ የሚፈቅድ ማናቸውም የከተማው ምክር ቤት ውሳኔ፦

ሀ. በመያዣ እንዲሰጥ የተፈቀደው ሃብት ወይም መብት መሰረታዊ የሆኑ የከተማ መስተዳድሩ አገልግሎቶችን ለመስጠት የሚኖረውን አስፈላጊነት መወሰን፣

ለ. መሰረታዊ የሆኑ የከተማው መስተዳድር አገልግሎቶችን ለመስጠት አስፈላጊ መሆኑ ሲታመን ይህ ሃብት ወይም መብት መሰረታዊ አገልግሎቶች ሳይቋረጡ እንዲከናወኑ ለማድረግ በሚያስችል አኳኋን የሚጠበቅበትን ሁኔታ ማመልከት ይኖርበታል።

4. የምክር ቤቱ ውሳኔ ሃብቱ ወይም መብቱ መሰረታዊ የሆኑ የከተማ መስተዳድር አገልግሎቶችን ለመስጠት አስፈላጊ ነው የሚል በሚሆንበት ጊዜ በከተማው መስተዳድር መያዣ የተሰጠው ማናቸውም ተዋዋይ ወይም የተዋዋዩ ወራሽ ወይም መብቱ የተላላፈለት ወገን የከተማው መስተዳድር ግዴታውን ሳይወጣ ሲቀር፣ በሃብቱ ወይም በመብቱ ሊጠቀም የሚችለው

www.abyssinialaw.com

ክጥቀም ዝኽእል መለረታዊ ዝኾነ ግልጋሎታት ምምሕዳር ከተማ ቐላላይነቶም ብዘየተዓናኽፍ ወይ ብዘይህወኽሱ ኩነታት ክኾን ይግባእ፤

5. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 3 ብቤት ምኽሪ ዝወሃብ ውሳነ ሃፍቱ ወይ መሰሉ መለረታዊ ዝኾኑ ግልጋሎታት ምምሕዳር ከተማ ንምሃብ ኣድላይ ኣይኮነን ዝብል ኣብ ዝኾነሉ እዋን ከምኣድላይነቱ መተሓዚ ዝተውሃቦ ዕዳ ተኽፊሉ እስኪብ ዝውዳእ ወይ ብመሰረት ዝተኣተወ ግቡእ እስኪብ ዝፍፀም ምምሕዳር ከተማ ብውዕሉ መሰረት ምግዳድ ዝቕዕል ይኽውን።

22. ምምሕዳር ከተማ ዝህቦ ውሕስና

ምምሕዳር ከተማ ብመሰረት ካብዚ ንታሕቲ ዝተዘርዘሩ ኩነታት እንተዘይኮይኑ ብኣካሳት መንግስቲ ወይ ብዝኾነ ካሊእ ሰብ ንዝተኣተዉ ግቡኣት ወይ ውሕስና ዕዳ ክህብ ኣይኽእልን፦

1. ሙሱእ ንሙሱእ ኣብ ትሕቲ ቁፅፅር ምምሕዳር ከተማ ዝርከብ ልምዓት ትካል ንዝወሰዶ ኣብ ነዊሕ እዋን ዝኽፈል ልቓሕ ምምሕዳር ከተማ ውሕስና ዝህቡ፦
   ሀ. ንዕዳ ምክንያት ዝኾነ ናይ ልምዓት ትካል ትልሚ ልምዓቱ ብኣባላት ቦርድ እቲ ልምዓት ትካል እንትፀድቕ፣
   ለ. ምምሕዳር ከተማ በዚ ደንቢ'ዚ ዝወሰዶ ልቓሕ ዝፍቀደሉ ኩነታትን እዚ ልቓሕ መሰረት ዝገብርም ቃላት ውዕልን ኩነታትን በዞም ዝተቐመጡ ድንጋጌታት ተመስሪቱ ቤት ምኽሪ ከተማ ውሕስንኡ ዘፅደቕ እንተኾይኑ እዩ።
2. ምምሕዳር ከተማ ካሊእ ዝኾነ ሰብ ንዝኣተወ ዕዳ ውሕስና ክህብ ዝኽእል እቲ ቢሮ እንተፅድቕን፦
   ሀ. ብምኽንያት ውሕስና ምሃቡ ምክንያት ምምሕዳር ከተማ ኪጋጥሞ ይኽእል እዩ ተባሂሉ ምስ ዝግመት ወፃኢ ተመጣጣኒ ዝኾነ ጥረ ገንዘብ ወይ ንኻሊኡ ዕላማ ዘይተመደበ መጠባበቒ ገንዘብ እቲ ውሕስና ፀኒው ኣብ ዝፀንሐሉ እዋን እቲ ምምሕዳር ከተማ ፈልዩ ዘቕምጥ ወይ ዝሕዝ እንተኾይኑ፣ ወይ

መሰረታዊ የሆኑ የከተማ መስተዳድር ኣገልግሎቶ ቀጣይነት በማይደናቀፍበት ወይም በማይታወክበ ሁኔታ መሆን ይኖርበታል፤

5. በዚህ ኣንቀጽ ንኡስ ኣንቀጽ 3 መሰረት በምክር በ የሚሰጠው ውሳኔ ሃብቱ ወይም መብቱ መሰረታ የሆኑ የከተማ መስተዳድር ኣገልግሎቶችን ለመስጠ ኣስፈላጊ ኣይደለም የሚል በሚሆንበት ገ እንደኣግባብነቱ መያዣ የተሰጠበት ዕዳ ተከፍ እስከሚጠናቀቅ ወይም በተገባው ግዴታ መሰረ እስከሚፈጸም ድረስ የከተማው መስተዳድር በው መገደዱ የሚቀጥል ይሆናል።

22. የከተማው መስተዳድር ሰጠሚሰጠው ዋስትና

ከዚህ በታች በተዘረዘሩት ሁኔታዎች መሰረት በማድ ካልሆነ በስተቀር የከተማው መስተዳድር በመንግስት ኣካ ወይም በማናቸውም ሌላ ሰው ሰተገቡ ግዴታዎች ወይ ዕዳ ዋስትና ሊሰጥ ኣይችልም፦

1. በከተማ መስተዳድር ብቸኛ ቁጥጥር ስር ላይ ያለ የልማት ድርጅት ለሚወሰደው የረዥም ጊዜ ብድር የከተማው መስተዳድር ዋስትና የሚሰጠው፦

   ሀ. ለዕዳው ምክንያት የሆነውን የልማት ድርጅቱን የልማት ዕቅድ የልማት ድርጅቱ ቦርዱ ያጸደቀው ከሆነ፣ እና

   ለ. በዚህ ደንብ የከተማው መስተዳ የሚወስደው ብድር ስለሚፈቀድበት እኒ ይኽው ብድር መሰረት ስለሚያደርጋቸ የውል ቃሎችና ሁኔታዎች በተደነገ መሰረት ምክር ቤቱ ዋስትናው ያፀ እንደሆነ ነው።

2. የከተማው መስተዳድር ማናቸውም ሌላ ሰው ለዚ ዕዳ ዋስትና ሊሰጥ የሚችለው ቢሮው ሊያጸድ እና፦

   ሀ. ዋስትና በመውጠቱ ምክንያት የከተ መስተዳድር ሊያጋጥመው ይችላል ተ ከሚገመተው ወጪ ጋር ተመጣጣኝ የሆነ ገንዘብ ወይም ለሌላ ዓላማ ያልተመ መጠባበቂያ ገንዘብ ዋስትናው ፀንቶ በሚቆይ ጊዜ ውስጥ ሁሉ መስተዳድሩ ለ የሚያስቀምጥ ወይም የሚይዝ ከሆነ፣ ወይም

www.abyssinialaw.com

2. ነቲ ትልሚ መፈፀሚ ዝውዕል ኣታዊ ምህላው ንምርግጋፅ ምምሕዳር ከተማ ኣብ ሕድ ሕድ ዓመት ድሌት ፋይናንስ ኣብ ግምት ውሽጢ ዘእቱ ታሪፍ ምምሕያሽ ክገብር ይለርሕ። እቲ ዝግበር ምምሕያሽ ታሪፍ እንተደንየ በቢ ሰለስተ ዓመት ሓደ እዋን ክፍፀም ኣለዎ፤
3. እቲ መመሓየሺ ዘስዕቦ ዓቕን መኽፈሊ ንምቁፅፃር ምምሕዳር ከተማ ብትልሚ ንዘተትሓዘ ወፃኢ በጀት መሸፈኒ ዝውዕል እቶት ዘምፅኡ ካልኦት ፍልፍል ኣታዊታት ክምህዝ ይግባእ።

25. ምደባ በጀት

በጀት ምምሕዳር ከተማ መሰረት ዝገብሮ ኣብ እዋኑን ንቑፃሊን ይርከብ ተባሂኡ ካብ ዝሕሰብ ኣታዊ እንትኾን፤ ዕላምኡ ናይቲ ከተማ ልምዓትን ተግባራት ግልጋሎትን ኣብ ውሽጢ ትልሚ በጀት ዝተፈቐደሉ ብዝሓት ዓማውቲ ኣብቲ በጀት ውሽጢ ዓመት ይፍፀም ተባሂኡ ዝተትሓዘ ካፒታልን ስሩዕን በጀት ሓደ ክፋል ዝኾኑ ወፃኢ ንምሽፋን እዩ።

26. ቅሽፍፍና ጠፃኒ

ወፃኢ ዓመታዊ በጀት ዝሽፈነሉ፦

ሀ. ብርግፅ ክእከብ ተባሂኡ ካብ ዝሕሰብ ኣታዊ፤
ለ. ንካልኦት ዕላማታት እንተዘይተታሒዙን ቅድሚኡ ኣብ ዝነበሩ ዓመታት ኣብ ጥቕሚ ከይወዓለ ዝፀንሐ ተረፍ ገንዘብን፤
ሐ. ንካፒታል በጀት ጥራሕ ካብ ዝውዕል ብልቓሕ ካብ ዝተረኽበ ገንዘብን፤
መ. ካብ ሓገዝ ወይ ድጋፍ ወሃብቲ ትካላት ካብ ዝርከብ ኣታዊ ይኾውን።

27. በጀት ምምሕዳር ከተማታት

1. በጀት ምምሕዳር ከተማታት ዝድረኽሉ መበገሲ ክልላዊ መንግስቲ ካብ ዝምድቦ ድጎማ በጀት፤ ሓገዝ፤ ድጋፍ፤ልቓሕን ካብ ሃብቲ ኣገልግሎት ከተማ ዝኾኑን ዘይኾኑን ግልጋሎታት፤ ካብ እዋን ናብ እዋን ዝውሰኑ ኣታውን ታክስን ክፍሊት ግልጋሎትን ዝርከብ ኣታዊ ይኾውን፤
2. በጀት ምምሕዳር ከተማ ንምድላው መበገሲኡ ፕሮግራምን ማእኸል ወፃኢ ኮይኑ፤ እቲ ምድላው ብብርኪ ኣብያተ ፅሕፈት ተጣዓሚሙ ዝዳሉ ይኾውን፤

2. ለእትዱ ማስፈጸሚያ የሚውል ገቢ ለማረጋገጥ የከተማው መስተዳድር የእያንዳንዱ ዓመት የፋይናንስ ፍላጎት ግምት ውስጥ የሚገባ የታሪፍ ማሻሻያ እንዲደረግ ይሰራል። ይህ ማሻሻያ ቢዘገይ በየሶስት ዓመቱ አንድ መከናወን አለበት፤
3. ማሻሻያው የሚያስከትለውን የማስከፈያ ጊዜ ለመቆጣጠር የከተማው መስተዳድር በየተያዘው የወጪ በጀት መሸፈኛ የሚውል የሚያመነጩ ሌሎች የገቢ ምንጮች መፍጠር አለበት።

25. የበጀት ምደባ

የከተማው መስተዳድር በጀት መሰረት የሚያደርጉ የወቅቱንና ወደፊት ይገኛል ተብሎ የሚታሰበውን ሲሆን፤ ዓላማውም የከተማው የልማት እና አገልግሎት ተግባራት የብዙ ዓመታት ዕቅድ ውስጥ በጀት በተፈቀደለት የበጀት ዓመት ውስጥ ይፈፀማል ተብሎ የተያዘውን የካፒታልና የመደበኛ በጀት አንድ ክፍል የሆነውን ወጪ ለመሸፈን ነው ።

26. የወጪ ሸፍኖ

ዓመታዊ በጀት ወጪ የሚሸፈነው፦

ሀ. በእርግጠኝነት ይሰበሰባል ተብሎ ከሚታሰበው ገቢ፤
ለ. ለሌች ዓላማዎች ካልተያዘ እና ቀደም ባሉ ዓመታት ጥቅም ላይ ላይውል ከቆየ ተሪ ገንዘብ፤
ሐ. ለካፒታል በጀት ብቻ ከሚውል በብድር ከተገኘ ገንዘብ ፤ እና
መ. ከእርዳታ ከሚገኝ ገቢ ይሆናል ።

27. የከተማ መስተዳድሮች በጀት

1. የከተማ መስተዳድሮች በጀት መሰረት የሚያደርገው የክልሉ መንግስት ከሚሰጠው የበጀት ድጎማ፤ ዕርዳታ፤ ድጋፍ፤ ብድርና የከተማው አገልግሎቶች ከሆኑና አገልግሎት ካልሆኑ ከጊዜ ወደ ጊዜ ከሚወሰኑና ከሚገኙ ገቢዎች እና ታክሶች የአገልግሎት ክፍያዎች የሚገኝ ገቢ ይሆናል፤
2. የከተማ መስተዳደር በጀት ዝግጅት መነሻው ከፕሮግራም እና ከወጪ ማእከል ሲሆን፤ ዝግጅቱም በየጽሕፈት ቤቱ ደረጃ የሚቀነባበር ይሆናል፤

www.abyssinialaw.com

3. ቤት ፅሕፈት ፋይናንስን ኢኮኖሚ ልምዓትን ምምሕዳር እቲ ከተማ ካብ ኣብያተ ፅሕፈታት ተዳሊዩ ዝቖርበሉ ሕቶ በጀት ምስ ጠመረ፣ ናይቲ በጀት ቁጠባዊ ትንተናን እቲ ቁጠባ ንምርግጋፅ ክውሰዱ ዝግበኦም ስጉምቲታትን ካልኦት ኣድለይቲ ዝኾኑ መረዳእታታትን ወሲኹ ንከንቲባ የቕርብ፣

4. ከንቲባ ካብ ቤት ፅሕፈት ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን ምምሕዳር እቲ ከተማ ዝቖረበሉ ረቂቕ በጀት ብኮሚቴ ከንቲባ ኣመርሚሩ ዘለም ርኢቶ ሓዊሱ ንኽፀድቀሉ ንዚት ምኽሪ ምምሕዳር እቲ ከተማ የቕርብ።

ዝርዝር ኣሰራርሕኡ በቲ ቢሮ ብዝወፅኦ መምርሒ መሰረት ይውሰን።

28. ጉድለትን ናሕሲ በጀትን

1. ቤት ፅሕፈት ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን ምምሕዳር ከተማ ግምት እቶት መሰረት ብምግባር ዓመታዊ ናሕሲ በጀት ረቂቕ ውሳነ ሓሳብ ንምምሕዳር ከተማኡ የቕርብ ፣

2. ቤት ፅሕፈት ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን ምምሕዳር ከተማ ንከንቲባ ብምምኽር ንሕድ ሕድ ሴክቱር እቲ ከተማ ዝተወሰነ ናሕሲ የፍልጥ፣

3. ናሕሲ በጀት ንሕቶታት በጀት ምድላውን ምምርማርን መሰረት ይኽውን፣

4. ምምሕዳር ከተማ ጉድለት በጀት ክርኢ ኣይፍቀደሉን። ብምኽኑ'ውን ኩሉም ወፃኢታቱ ብዘተኣማምን ካብ ዝእክቡ ኣታዊታት ክሽፈን ኣለም፣

5. ቤት ምኽሪ ከተማ ብምኽንያት ዘይተሓሰቡ ኢኮኖሚያዊ ኩነታት ብምግጣሞም ብፍሉይ ኩነታት እንተዘይተፈቒዱ ብልጆሕን ንዝተፈለየ ዕላማ ካብ ዝተውሃበ ሓገዝ ዝርከብ ገንዘብ ንዝተፈላለየ ስራሕቲ ዝውዕል እንትኾን፣ እዚ ገንዘብ እዙይ ንወፃኢታት ንስራሕ መካየዲ መሸፈኒ ንኽውዕል ብበጀት ምሂር ኣይኽእልን። ብፍሉይ ምክንያት ዝፍቀደሉ ኩነታት እንተሊዩ በቲ ቢሮ ዝወፅኦ መምርሒ መሰረት ይውሰን።

3. የከተማ መስተዳድሩ የፋይናንስ እና ኢኮኖሚ ልማት ፅሕፈት ቤት ከጽሕፈት ቤቶች ተጠናቅሮ የሚቀርብለትን የበጀት ጥያቄ ካጠቃለለ በኋላ ከኢኮኖሚ ትንታኔ እና ኢኮኖሚውን ለማረጋጋት ሊወስዱ ከሚገባቸው እርምጃዎች እንዲሁም ከሌሎችም አስፈላጊ ከሆኑ መረጃዎች ጋር ለከንቲባው ያቀርባል፣

4. የከተማው መስተዳድር ከንቲባ ከፋይናንስ እና ኢኮኖሚ ልማት ፅሕፈት ቤት የቀረበለትን ረቂቅ በጀት ብኮሚቴ ከንቲባ እንዲመረመር በማድረግ ከአስተያየት ጋር ለከተማው መስተዳድር ምክር ቤት እንዲጸድቅ ያቀርባል ። ዝርዝር ኣፈፃፀሙ ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል ።

28. የበጀት ጣሪያና ጉድለት

1. የከተማው መስተዳድር የፋይናንስ እና ኢኮኖሚ ልማት ፅሕፈት ቤት የገቢውን ግምት መሰረት በማድረግ የከተማውን መስተዳድር ዓመታዊ የበጀት ጣሪያ ረቂቅ የውሳኔ ሓሳብ ያቀርባል፣

2. የከተማው መስተዳድር የፋይናንስ እና ኢኮኖሚ ልማት ፅሕፈት ቤት ከንቲባውን በማማከር ለእያንዳንዱ የከተማ ሴክተር የተወሰነውን ጣሪያ ያስታውቃል፣

3. የበጀት ጣሪያው ለበጀት ጥያቄዎች ዝግጅትና ምርመራ መሰረት ይሆናል፣

4. የከተማው መስተዳድር የበጀት ጉድለት ማሳየት አይፈቀድለትም። በመሆኑም ወጪውን በእርግጠኝነት ከሚሰበሰብ ገቢ መሸፈን ይኖርበታል፣

5. የከተማ መስተዳድር ምክር ቤት ያልተጠበቀ የኢኮኖሚ ሁኔታዎች በሚጋጠማቸው ምክንያት በልዩ ሁኔታ ካልፈቀደ በስተቀር በብድር እና ለተለየ ዓላማ ከተሰጠ ዕርዳታ የሚገኝ ገንዘብ የሚውለው ለተለዩ ስራዎች ሲሆን ፣ ይህንኑ ገንዘብ ለስራ ማስኬጃ ወጪዎች መሸፈኛ እንዲውል ማዛወር አይቻልም ። በልዩ ሁኔታ የሚፈቀድባቸው ሁኔታዎች ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል።

www.abyssinialaw.com

29. ስልጣን ምምድማር ቤጃት

1. ክንቲባ ኮሚቴ እቲ ከተማ ዝቖረበሉ በጀት ብዝርዝር ብምምርማር፣ ብመሰረት ውዕሊት እቲ ምምርመራ ከም ኣድላይነቱ ኣብ ሕቶ በጀት ለውጢ ወይ መማሓየሺ ክግበር ሓሳብ ክቕርብ ይኽእል እዩ፣

2. ክንቲባ ኮሚቴ እቲ ከተማ በጀት ኣብ ምምርማር ብዝምልከት ዝተውሃበ ስልጣን ኣብ ሕቶ በጀት ለውጢ ወይ መማሓየሺ ክግበር ሓሳብ ብምቕራብ ቤት ዕሕፈት ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን ምምሕዳር እቲ ከተማ ይልእኽ። እቲ ቤት ዕሕፈት ኣብቲ ዝተማሓየሸ ሓሳብ ዘሰምዐ ርኢትኡ ሓዊሱ ንቤት ዕሕፈታት ይልእኽ፣

3. ሕቶ በጀት ዘቕረበ ቤት ዕሕፈት ብዝተገበረ ለውጢ ወይ ምምሕያሽ ዝተስማመዐ እንተኾይኑ ክንቲባ ኮሚቴ ዝቖረበ በጀት ሕቶ ንቤት ምኽሪ ምምሕዳር እቲ ከተማ የቕርብ፣

4. ቤት ዕሕፈት ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን ምምሕዳር እቲ ከተማ ወይ መማሓየሺ ሓሳብ ዝተልእኸሉም ቤት ዕሕፈታት ብከተማ ክንቲባ ኮሚቴ ዘቕረበሉም መማሓየሺ ሓሳብ ኣብ ውሽጢ ዓስራ ማዓልቲታት መልሲ ዘይሃቡ እንተኾይኖም ብክንቲባ ኮሚቴ ዝቖረበ መማሓየሺ ሓሳብ ቕቡል ክምዝኾነ ይሕሰብ፣

5. ቤት ዕሕፈት ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን ምምሕዳር እቲ ከተማ ዝምልከቶም ቤት ዕሕፈታት ኣብ ዘቕረብም መማሓየሺ ሓሳብ ኣብ ውሽጢ 10 ማዓልቲታት ርኢትኡ ዘይላእኽ እንተኾይኑ እቲ መማሓየሺ ቕቡል ክምዝኾነ ብምቑጻር ንክንቲባ ኮሚቴ ከተማ የፍልጥ። ክንቲባ ከተማ ብወገኑ ዝቖረበ ለውጥን መማሓየሺ ሓሳብን ብምውሳኽ ንቤት ምኽሪ ምምሕዳር እቲ ከተማ የቕርብ፣

6. ቤት ምኽሪ ምምሕዳር እቲ ከተማ ኣብ ዝቖረበሉ ሕቶ በጀት ለውጥን መማሓየሺን ዝገበረ እንተኾይኑ ሕቶ በጀት ብመሰረት ዝተገበረ ምምሕያሽ ተስተኻኺሉ ንኽቕርብ ብክንቲባ ኮሚቴ እቲ ከተማ ንዝምልከቶም ኣግባብ ንዘለዎ ኣካል መሊሱ ይልእኽ፣

29. በጀት የመጽደቅመርኒ ስልጣን

1. የከተማው ክንቲባ ኮሚቴ የቀረበለትን በዝርዝር መመረያ እና በምርመራው ው መሰረት እንደአስፈላጊነቱ በበጀት ጥያቄው ላይ ሰ ወይም ማሻሻያ እንዲደረግ ሃሳብ ሊቀርብ ይችላል

2. የከተማው ክንቲባ ኮሚቴ በጀትን በመመርመር ረ የተሰጠው ስልጣን በበጀት ጥያቄው ላይ ለዉ ወይም ማሻሻያ እንዲደረግ ሃሳብ በማቅረብ ለከተ መስተዳድር የፋይናንስ እና ኢኮኖሚ ልማት ዕሕ ቤት ያልክል ። ጽሕፈት ቤቱም በቀረበው ማሻ ላይ አስተያየቱን ፈጺሞ ለጽሕፈት ቤቶች ይልክል

3. የበጀት ጥያቄው ያቀረበው ጽሕፈትቤቶች በተደረገ ለውጥ ወይም ማሻሻያ የተሰማማ እንደሆነ ክንብ ኮሚቴ የበጀት ጥያቄውን ለከተማው መስተዳድ ምክር ቤት ያቀርባል፣

4. የከተማው መስተዳድር የፋይናንስ እና የኢኮኖሚ ልማት ዕሕፈት ቤት ወይም የማሻሻያው አስተያየ የተላከላቸው ጽሕፈት ቤቶች ከከተማው ክንቲ ኮሚቴ በቀረበላቸው የማሻሻያ ሃሳብ ላይ በሃያ ቀኖች ውስጥ መልስ ያልሰጡ እንደሆነ በክንቲባ ኮሚ የቀረበው የማሻሻያ ሃሳብ ተቀባይነት እንደገ ይቆጠራል፣

5. የከተማው መስተዳድር የፋይናንስ እና የኢኮኖሚ ልማት ጽሕፈት ቤት በጽሕፈት ቤቶች በቀረበው የማሻሻያ ሃሳብ በአስር ቀኖች ውስጥ አስተያየቱን ያልላክ ሊሆን፣ ማሻሻያው ተቀባይነት እንደገ በመቁጠር ለከተማው ክንቲባ ኮሚቴ ያስታውቃል። የከተማው ክንቲባ በበኩሉ የቀረበውን የለውጥ እና የማሻሻያ ሃሳብ

በማከል ለከተማው መስተዳድር ምክር ቤት ያቀርባል፣

6. የከተማው መስተዳድር ምክር ቤት በቀረበለት የበጀት ጥያቄ ላይ ማሻሻያ ያደረገ እንደሆነ የበጀት ጥያቄው በማሻሻያው መሰረት ተስተካክሎ እንዲቀርብ ምክር ቤቱ በከተማው ክንቲባ ኮሚቴ አማካኝነት ኣግባብ ላለው ኣካል መልሶ ይልካል፣

www.abyssinialaw.com

7. ከንቲባ ኮሚቴ ክተማ ኣብ ውሽጢ 10 ማዓልቲታት ዝተስተጓንሰለ በጀትን ቤት ዕዮታት ወይ ቤት ፅሕፈታት ዘቕረብዎ ርኢቶን እንተሃሊዩ ከንቲባ ክተማ ምስዚ ኣተሓሓዚሙ ንቤት ምኽሪ ምምሕዳር እቲ ክተማ የቕርብ፤
8. ቤት ምኽሪ እቲ ክተማ ዝተስተጓንሰለ በጀትን ዝቕረበሉ ርኢቶታትን ምስ መርመረን ኣብቲ ዝቐረበ በጀት ህዝቢ ክመያየጠሉ ምስገበረን የፅድቕ፤
9. ኣድላይ ኮይኑ እንትርከብ ኮሚቴ ከንቲባ እቲ ክተማ ኣብዚ ዓንቀፅ ብዝተደንገገ ኣገባብ ሪኢቶታት ክየተኣጓንሰ እቲ በጀት መርሚሩ ናብ ቤት ምኽሪ እቲ ክተማ ንክፀድቕ ምቕራብ ይኽእል'ዩ።

30. መድረኽ መተሳሳኽቢ ፊኪቶ ህዝቢ

1. ምምሕዳር ክተማ በብክርኩ ኣብ ዝግበር ምርመራ በጀት ሪኢቶታት ህዝቢ መተሳሳኽቢ መድረኽ የዳልው፤
2. ህዝቢ ብሳዕባ በጀት ክተምኡ ዝሳዓለ ግንዛበ ንኽህልም ኣብ መድረኻት ሪኢቶ ህዝቢ ኣብዞም ዝስዕቡ ዓበይቲ ዋኒናት ትኹረት ክግብረሉ ይግባእ፦
   ሀ. ብቕደም ሰዓብ ክፍፀሙ ዝግበኡም ተግባራት፤
   ለ. ሚላ ኣሸፋፍና ወፃኢን፤
   ሐ.ኣፈፃፅማ በጀት ናይቲ መተግበሪ መርሃ-ግብሪን ካልኦት ብመራሕቲ መድረኽ ዝቕርቡ ዋኒናት።

31. ተመሳሳኢ በጀት

1. ሕቶ በጀት ትልሚ ፋይናንስ ሓዊሱ ምስ ዝተወሃሃደ ትልሚ ዝተተሓሓዘ ኣብ ግምት ውሽጢ ክኣትው ዘለዎም ዋኒናት ዝሓዘን ኣፈፃፅማ ዝተወሃሃደ ትልምን እቲ ትልሚ ብትኽክለኛ ዝስረሓሉ ብቅደም ሰዓብ ዝተኽፋፈለን ብፍላይ በጀት ዝተሓተተሉ ዘመን ተፈፃሚ ዝኽውን ናይቲ ትልሚ ክፋል ብዝግባኡ ፈልዩ ዘርኢ ክኽውን ኣለዎ። በዚይ መሰረት'ውን ኣብ ውሽጢ እዚ በጀት ዓመት'ዚ ተወሳኺ መጀት ክሕተት ይብሉን፤

7. የከተማው መስተዳድር ከንቲባ ኮሚቴው በአስር ቀናት ጊዜ ውስጥ የተስተካከለውን በጀት አስፈፃሚ አካላቱ ያቀረቡት አስተያየት ካለ ከዚሁ ጋር ለከተማው መስተዳድር ምክር ቤት ያቀርባል፤
8. የከተማው መስተዳድር ምክር ቤት የተስተካከለው በጀት እና የቀረቡ አስተያየቶችን ከመረመረ እና በበጀቱ ላይ ህዝብ እንዲ ወያየይበት ካደረገ በኃላ ያጸድቃል፤
9. አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ የከተማው የከንቲባ ኮሚቴ በዚህ አንቀጽ የተደነገገው መሰረት በማድረግ አስተያየቶችን ሳያሰባስብ የከተማውን በጀት መርምሮ ለከተማው ምክር ቤት በማቅረብ እንዲጸድት ማድረግ ይችላል።

30. የህዝብ ስብሰባዎች ማስታወቂያ መድረክ

1. በከተማው መስተዳድር በየደረጃው በሚደረግ የበጀት ምርመር የህዝብ አስተያየት ማሰባሰቢያ መድረክ ያዘጋጃል፤
2. ህዝቡ ስለበጀቱ ያለውን ግንዛቤ ከፍ ለማድረግ፤ በህዝብ አስተያየት መድረኮች ከሌሎች መካከል በሚመከቱሉት ዋና ዋና ጉዳዮች ላይ ትኩረት ሊደረግ ይገባል ፦
   ሀ. በቅደም ተከተል ሊከናወኑ የሚገባ ተግባራት፤
   ለ. የወጪ አሸፋፈን ዜያ ፤ እና
   ሐ. የበጀት አፈፃፀም የድርጊት መርሃ ግብሪ እና ሌሎች የህዝብ አስተያየት መድረኩን የሚመራው ሰው የሚያቀርባቸው ጉዳዮች።

31. ተጨማሪ በጀት

1. የበጀት ጥያቄ የፋይናንስ አትድን ጨምሮ ከተዋሃደው አቅድ ጋር በተያያዘው ግምት ውስጥ ሊገቡ የሚገባቸውን ጉዳዮች የያዘ እና የተዋሃደው አቅድ አፈጻጸም አትዱ ሰተዘረጋባቸው የበጀት ዓመታት በትክክል የተከፋፈለና በተለይም በጀት በተጠቀመበት ዘመን ተፈፃሚ የሚሆነውን የፅቅዱን ክፍል በሚገባ ለይቶ የሚያሳይ መሆን አለበት። ስለሆነም በዚያው የበጀት ዓመት ውስጥ ተጨማሪ በጀት መጠየቅ አይኖርበትም፤

2. ላብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተደንገገ ሕሉው ኮይኑ ምምሕዳር ከተማ ለውጢ ፖሊሲ ብምግባሩ ወይ ካልእት ዘይተሓለው ጣልቃ ዝኣተው ዋኒናት ብምኽንያት ምግጣሞም ሓዱሽን ተወሳኺን በጀት ኣድላይ እንተኾይኑ እቲ ቤት ፅሕፈት ንክንቲባ ኮሚቴ ሕቶ ተወሳኺ በጀት ክቕርብ ይኽእል። ክንቲባ ኮሚቴ ምምሕዳር እቲ ከተማ ዝቐረበሉ ሕቶ ተወሳኺ በጀት ንዝወድቕ ምስ ርኢትኡ ንቤት ምኽሪ ከተማ የቕርብ።

32. ዝውውርን ቁፅፅርን በጀት

ብቕዓት ኣጠቓቕማ ሃፍቲ ንምርግጋፅ፦

1. ክንቲባ ኮሚቴ ከተማ ብሓዲኡ ወይ ብኻሊእ በጀት መደብ ኣብ ጥቕሚ ዘይወዓለ ገንዘብ ምህላው እንተረጋገፅ ካብ ሓደ ቤት ፅሕፈት ናብ ካልእ ሓደ ቤት ፅሕፈት ወይ ካብ ሓደ ስራሕ ናብ ካልእ ስራሕ መደብ ዝውውር በጀት ክንብር ይኽእል፣

2. ኣብ ውሽጢ ሓደ በጀት መደብ ካብ ካፒታል ናብ ስሩዕ በጀት ዝውውር ምክያድ ዝፅለል ብክንቲባ ከተማ መቕረባይነት ክንቲባ ኮሚቴ እቲ ከተማ ድሕሪ ምርኣይ ቤት ምኽሪ ምምሕዳር እቲ ከተማ እንትፈቅድ ይኸውን፣

3. ቤት ፅሕፈት ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን ምምሕዳር እቲ ከተማ ኣብቲ ምምሕዳር ከተማ ካብ ቤት ፅሕፈታት ካብ ሓዲኡ ስራሕ ክፍሊ ናብ ካሊእ ዝውውር በጀት ክግበር ክፈቅድ ይኽእል፣

4. ኣብ ምምሕዳር ከተማ ዘለው ላዕለምት ሓለፍቲ ቤት ፅሕፈት ኣብ ትሕቲ ስራሕ ክፍሉም ዘሉ በጀት ካብ ሓደ በጀት ርእሲ ናብ ካሊእ በጀት ርእሲ ንኽዛወር ክፍቀደሉም ንቤት ፅሕፈት ፋይናንስ ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን ይሓቱ፣

5. ላዕለምት ሓለፍቲ ቤት ፅሕፈታት ዝተፈቐደ በጀት፣ ዝውውር በጀትን ንሕድ ሕድ በጀት ርእሲ ዝተገበረ በጀት ምደባ ዘርኢ መዝገብ ይሕዙ፣

6. ቤት ፅሕፈት ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን ምምሕዳር እቲ ከተማ ኣብ ምምሕዳር ከተማ ዘለው ቤት ፅሕፈታት ኣብ ኣፈፃፅማ በጀት ዘሉ ሓፈሻዊ ክትትል ይገብር።

2. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 የተ
እንደተጠበቀ ሆኖ የከተማው መስተዳድር
ሰውጥ በማድረጉ ወይም ሌሎች ያልተጠበቁ
ገቢ ጉዳዮች በማጋጠማቸው ምክንያት አዳ
ተጨማሪ በጀት አስፈላጊ ሲሆን ፅሕፈት
ለክንቲባ ኮሚቴ የተጨማሪ የበጀት ጥያቄ ሊ
ይችላል። የከተማው መስተዳድር ከንቲባ
የቀረበለትን የተጨማሪ በጀት ጥያቄ አን
ከአስተያየቱ ጋር ለከተማው መስተዳድር ምክ
ያቀርባል።

32. የበጀት ዝውውር እና ቁጥጥር

የሃብት አጠቃቀምን ብቃት ለማረጋገጥ ፡-

1. የክንቲባ ኮሚቴው በአንዱ ወይም በሌላው የ
ምድብ ጥቅም ላይ ያልዋለ ገንዘብ መ
ሊያረጋግጥ ከአንድ ፅሕፈት ቤት ወደ ሌላ ፅሕ
ቤት ወይም በአንድ ፅሕፈት ቤት ስር ከአንድ
ወደ ሌላ ስራ የበጀት ዝውውር ሊያደርግ ይችላል

2. በአንድ የበጀት ምድብ ውስጥ ከካፒታል ፣
መደበኛ በጀት ዝውውር ማድረግ የሚችለ
በከተማው መስተዳድር ክንቲባ አቅራቢነት የክን
ኮሚቴው አይቶት የከተማው መስተዳድር ምክር ቤ
ሊፈቅድ ነው፣

3. የከተማው መስተዳድር የፋይናንስ እና ኢኮኖ
ልማት ፅሕፈት ቤት በከተማው ባሉ ፅሕፈት ቤቶ
ከአንዱ የስራ ክፍል ወደሌላው የበጀት ዝውው
እንዲደረግ መፍቀድ ይችላል፣

4. የከተማው መስተዳድር የጽሕፈት ቤት የበላ
ኃላፊዎች በየስራ ክፍላቸው ከአንድ የበጀት ርእስ ወ
ሌላ ርእስ በጀት እንዲዘዋወር እንዲፈቀድላቸ
ለፋይናንስ እና ኢኮኖሚያዊ ልማት ጽሕፈት ቤት
ይጠይቃሉ፣

5. የከተማው መስተዳድር የጽሕፈት ቤት የበላይ
ሃላፊዎች የተፈቀደውን በጀት ፣ የበጀት ዝውውር
እና ለእያንዳንዱ የበጀት ርእስ የተደረገውን ድልድል
የሚያሳይ መዝገብ ይይዛሉ፣

6. የከተማ መስተዳድር የፋይናንስ እና ኢኮኖሚ ልማት
ፅሕፈት ቤት በበጀት አፈጻጸሙ ላይ አጠቃላይ
ክትትል ያደርጋል።

www.abyssinialaw.com

www.abyssinialaw.com

33. ስርዓት ጎጠጸድጊ ሒሳብ

1. ቤት ፅሕፈት ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን ምምሕዳር እቲ ከተማ ብክልል ዝወፀ ስርዓት መሰረት ብምግባር ኣቀራርባ ስርዓት ሒሳብ ከተማ ክዝርጋሕ ይገብር ። ዝኾነ ይኹን ሒሳብ ከተማ ብመሰረት እቲ ዝተዘርገሐ ስርዓት ሒሳብ ይምዝግብ፤
2. ኣታሓሕዛ ሒሳብ ከተማ ዝተፈለየ ኣሰራርሓ ክኽተል ዝሓትት ብምኻኑ እቲ ቢሮ እንተዘይፈቒዱ ስርዓት ኣቀራርባ ሒሳብ ብዝተኻኣለ መጠን ብመሰረት ሃገራዊ ኣቀራርባ ስርዓት ሒሳብ ክዳሉ ኣለዎ።

34. እዋን ሰደቓ በጀት

እዋን ሰደቓ በጀት ምምሕዳር ከተማ ናይ ክልላዊ መንግስቲ እዋን ሰደቓ በጀት ክጥቀም ኣለዎ።

35. ብዛዕባ ንህዝቢ ምፍላጥ

ብመሰረት እዚ ደንቢ ዓንቀፅ 29 ብቢት ምኽሪ ከተማ ዝፀደቐ በጀት ብቕደም ሰዓብ ክስርሑ ዝግበኦም ተግባራትን ሚላ ኣሸፋፍና ወፃኢን ምስ ዘርኢ መግለፂ ብናይቲ ከተማ ሕጋዊ ጋዜጣ ተሓቲሙ ክወፅእ ወይ ብክሊኢ ዘመችው ሚድያ ንህዝቢ ክቃሓት ኣለዎ።

36. ቢጀት ፀምዓት ትካላት ምምሕዳር ከተማ

1. ኣግባብ ብዘለዎ ሕጊ ንልምዓት ወይ ግልጋሎት ከተማ ንምሃብ ብንግዲ መልክዕ ርእሶም ኪኢሉም ዝተጣየሹ ትካላት ልምዓት ከተማ በጀት ዝፀድቐ ብከንቲባ ኮሚቴ ከተማ ኣቢሉ ብዝቐውም ቦርድ ይኽውን። ዝርዝሩ እቶም ትካላት ልምዓት ብዝጣየሻሉ ደንቢ ይውሰን፤

በጀት ልምዓት ትካላት መበገሲኡ ካብ ልምዓትን ዝህብም ግልጋሎትን ዝረኽብም ኣታዊታት ወይ ካብ ልቓሕ፤ ድጋፍን ካብ ካልኢ ኽልፍል ዝረኽብም ኣታዊ መሰረት ይኽውን፤

ተራፊ ሒሳብ ልምዓት ትካላት ከመይ ጎይሩ ነብ ጥቕሚ ክምዝውዕል ኣግባብ ዘለዎ በዝወፅእ ደንቢ ይውሰን።

ፒታዊ ፕሮጀክትታት

ምኽሪ ከተማ ናይቲ ከተማ ትልሚ ካፒታል ፕትታት ቅድሚ ምፅዳቑ፡-

33. የሂሳብ ስርዓት ስለማቅረብ ስርዓት

1. በከተማ መስተዳድሩ የፋይናንስ እና ኢኮኖሚ ልማት ፅሕፈት ቤት በክልሉ የወጣውን ስርዓት መሰረት በማድረግ የከተማውን የሒሳብ አወቃቀር ስርዓት እንዲዘረጋ ያደርጋል። ማናቸውም የከተማው ሂሳብ በተዘረጋው ስርዓት መሰረት ይመዘገባል፤

2. የሂሳብ አያያዙ የተሰየ አሰራር እንዲከተል የሚጠየቅ በመሆኑ ቢሮው ካልፈቀደ በስተቀር የሂሳብ አወቃቀር ስርዓቱ በተቻለ መጠን በአገራዊው የሂሳብ አወቃቀር ስርዓት መሰረት መዘጋጀት አለበት።

34. የበጀት የጊዜ ሰሌዳ

የከተማው መስተዳድር የክልሉን የበጀት የጊዜ ሰሌዳ መጠቀም አለበት።

35. ለህዝብ ስለማሳወቅ

በዚህ ደንብ በአንቀጽ 29 መሰረት በከተማው መስተዳድር ምክር ቤት የጸደቀው በጀት በቅደም ተከተል ሊከናወኑ የሚገቡ ተግባራትን እና የወጪ አሸፋፈኑን ዘዴ ከሚያሳይ መግለጫ ጋር በከተማው ጋዜጣ ታትሞ ሊወጣ ወይም በሌላ አመቺ የመገናኛ ዘዴ ለህዝብ ሊገለፅ ይገባል።

36. የከተማው መስተዳደር የፀጣት ደርጅቶች በጀት

1. አግባብ ባለው ህግ ለልማት ወይም አገልግሎት ለመስጠት በንግድ መልክ ራሳቸውን ችለው የተቋቋሙ የልማት ድርጅቶች በጀት የሚጸድቀው በየድርጅቶቹ በሚቋቋም ቦርድ ይሆናል። ዝርዝር ድርጅቶቹ በሚቋቋሙበት ማቋቋሚያ ደንብ ይወሰናል፤

2. የልማት ድርጅቶች በጀት መሰረቱ ከልማት ከአገልግሎት እንቅስቃሴዎች ወይም ከብድር ድጋፍ እና ከሌሎች ምንጮች ከሚያገኙት የተለያዩ ገቢዎች ይሆናሉ፤

3. የልማት ድርጅቶች ቀሪ ሂሳባቸውን እንዴት እንደሚጠቀሙበት አግባብ ባለው ደንብ ይወሰናል ።

37. የካፒታል ፕሮጀክቶች

የከተማው መስተዳድር ምክር ቤት የመስተዳድሩ የካፒታል ፕሮጀክቶች ከማጽደቁ በፊት ፡-

www.abyssinialaw.com

1. እቲ ፕሮጀክት ነቲ ከተማ ዝህልም ኣጠቓላሊ ጥቅምን ኣበርክቶን፣
2. እቲ ፕሮጀክት ቅድሚ ስራሕ ምጅማሩ ኣብ ዝህልው ቀፀልቲ ዓመታት ዘድሊዮ ወፃኢ፣
3. ኣብ ግብሪ፣ ኣቓሑትን ግልጋሎት ክፍሊትን ዝህልም ፅዕንቶ ወሲኹ ስራሕ ምስጀመረ ነቲ ፕሮጀክት መከየዲ ስራሕ ዘድሊዮ ወፃኢታትን ዝርከብ ኣታዊን ኣብ ግምት ውሽጢ ክኣቱ ኣለዎ።

ክፍሊ ሓሙሽተ
ብዛዕባ ክፍሊት

38. ስዕጣን

ዝኾነ ክፍሊት ምፍፃም ገዛኣል ብቤት ምኽሪ ከተማ ብዝወደቐ በጀት ወይ ኣብ ውሽጢ እቲ በጀት ዓመት ብዝተፈቐደ ተወሳኺ በጀት መሰረት ጥራሕ ይኸውን።

39. ብዛዕባ ገቢስ ምስታው

1. ኣብ ምምሕዳር ከተማ ዘሉ ላዕለዋይ ሓላፊ ቤት ፅሕፈት ወይ ንሱ ብፅሑፍ ዝወከሎ ሰብ እንተዘይሓቲቱ ካብ ዝተፈቐደ በጀት ንላዕሊ ክፍሊት ንምፍፃም ግቡእ ምእታው ኣይካኣልን፣
2. ክሳብ ክልተ ዓመት ዝፀንሑ ውዕላት ከምኣድላይነቱ ቤት ፅሕፈት ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን ምምሕዳር እቲ ከተማ ከፀድቁ ዘለዎም ኮይኑ፣ ነቶም ውዕላት መፈፀሚ ዝኾን ገንዘብ ምህላው ክረጋፅ ኣለዎ፣
3. ልዕሊ ክልተ ዓመት ዝፀንሑ ውዕላት ዝተወሃሃደ ትልሚ መሰረት ብምግባር ብክንቲባ ከተማ ክፀድቑ ኣለዎም።

40. ኣብ መንነ ግዲጋሱታት ዝግበር ምድግጋፍ ወግዲ

ግልጋሎት ምዕዳግ ዓቕሞም ድኹማት ዝኾኑ ነበርቲ ከተማ ዝጥቀምሉም ግልጋሎታት ንምድጋፍ ዝኽእሉ ናይ ምግዛእ ዓቕሚ ዘለዎም ነበርቲ እቲ ከተማ ዝጥቀምሉም ግልጋሎታት መረፃን እቲ መረፃ ንምግባር ዘኽእል ሚላን ምስ ግልጋሎት ዝህብ ኣካል ብምምኻር ብክንቲባ ኮሚቴ ከተማ ይውሰን።

1. ፕሮጀክቱ ለከተማው የሚኖረውን ኣጠቃላይ ጠቀሜታና ኣስተዋፅኦ፣
2. ፕሮጀክቱ ስራ ከመጀመሩ በፊት በሚኖሩት ዓመ የሚያስፈልገውን ወጪ፣
3. በግብር እና በዕቃና ኣገልግሎቶች ክፍያ ላይ የሚኖረውን እንዲጨምር ስራ ከጀመረ በኃላ ለፕሮጀክቱ ስራ ማከናወኛ የሚያስፈልገው ወጪ የሚገኘውን ገቢ ከግምት ውስጥ ማስገባት ኣለበት

ክፍሊ ሓምስተ
ስዕክፍያ

38. ስዕጣን

ማናቸውንም ክፍያ መፈፀም የሚቻለው በከተ መስተዳድር በጸደቀው የበጀት ወይም በበጀት ዓመቱ ወ በተፈቀደው ተጨማሪ በጀት መሰረት ብቻ ይሆናል።

39. ገዲታ ስሰመግባት

1. በከተማው መስተዳድር የሚገኙ ፅሕፈት ቤ የበላይ ሃላፊዎች ወይም እነርሱ በፅሑ በሚወክልዋቸው ካልተጠየቀ በስተቀር ከተፈቀደ በ በላይ ክፍያ ለመፈፀም ግዴታ መግባት አይቻለዎ
2. እስከ ሁለት ዓመታት የሚቆዩ ውሎች በከተማ መስተዳድር የፋይናንስ እና ኢኮኖሚ ልማት ፅሕፈ ቤት መፅደቅ የሚኖርባቸው ሲሆኑ፣ ለውሉ ማስፈፀሚያ የሚሆን ገንዘብ መኖሩን በቅድሚያ መረጋገጥ ኣለበት፣
3. ከሁለት ዓመት ለበለጠ ጊዜ የሚቆዩ ውሌች የተዋሃደውን እቅድ መሰረት በማድረግ በከተማው ከንቲባ መጽደቅ ኣለባቸው ።

40. በስንጋግሎቶች መካከል ስሚደረግ የመጨ መደጋገፍ

የመግዛት አቅማቸው ደካም የሆኑ ነዋሪዎ የሚጠቀሙባቸውን አገልግሎቶች ለመደጎም የሚች የመግዛት አቅም ያላቸው ነዋሪዎች የሚጠቀሙባቸ አገልግሎቶች ምርጫ እና ምርጫውን ለማድረ የሚያስችል ዘዴ አገልግሎቱን ከሚሰጠው አካል ጋ በመመካከር በከተማው ምክር ቤት ይወሰናል።

www.abyssinialaw.com

41. ኣጠቓቕማ በጀት

1. ዝኾነ ይኹን ክፍሊት ዝፍፀም እቲ በጀት ኣብ ዝተፈቐደሉ በጀት ዓመት ውሽጢ ንዝቐርቡ ኣቐሑትን ዝተውሃቡ ግልጋሎታትን ጥራሕ ክኸውን ኣለዎ፣
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተደንገገ ሕልው ኮይኑ ኣብቲ ምምሕዳር ከተማ ዝርከቡ ፍሱይ ግልጋሎት ወሃብቲ ቤት ፅሕፈታት ስራሕ ባህሪኦም ኣብ ግምት ውሽጢ ብምእታው ዝተፈለየ ኣሰራርሓ ክቕምጡ ኣድላይ ኮይኑ እንትርከብ ቤት ምኽሪ ምምሕዳር እቲ ከተማ ዝተፈለየ ዝርዝር መምርሒ ብምውፃእ በቲ ቢሮ ኣፅዲቑ መምርሒ ኣብ ስራሕ ክውዕል ይኽእል።

42. ብዛዕባ ወሳኒ ምግባር

ብመሰረት እቲ ከንቲባ ምምሕዳር ከተማ ብዝወሃቦም ናይ ፅሑፍ ውክልና ቤት ፅሕፈት ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን ምምሕዳር እቲ ከተማ ወይ ሳዕሎኦይ ሓላፊ ቤት ፅሕፈት ካብዚ ንታሕቲ ንዝተዘርዘሩ ዕላማታት ዝውዕል ገንዘብ ካብ ባንኪ ሒሳብ ወሳኒ ንምግባር ወይ ወሳኒ ንምግባር ዘኽእል ውክልና ስልጣን ንምሃብ ዝኽኣል ኮይኑ፦

1. ብመሰረት ዝፀደቐ በጀት ዝተፈቐዱ ወሳኒታተ ክፍሊት ንምፍፃም፣
2. ቤት ምኽሪ በጀት እስካብ ዘፅድቐ ክፍፀሙ ዘለዎም ክፍሊታት ንምፍፃም፣
3. ኣግባብ ብዘለዎ ሕጊ ዝተደንገጉ ድንጋጌታት ሕልዎት ኮይኖም ዘይተሓሰቡን ክተርፍ ዘይክእሉን ክፍሊታት ንምፍፃም፣
4. ካብዚ ንታሕቲ ዝተዘርዘሩ ወሲኹ ብክሊእ ሰብ ወይ ሽም መንግስታዊ ቤት ፅዮ ምምሕዳር ከተማ ዝተቐበሉ ገንዘብ፣ ንባዓል ዋና ገንዘብ ንዝኾነ ሰብ ወይ ንመንግስታዊ ቤት ፅዮ ንምኽፋል፦

ሀ. ብመሰረት ስምምዕ እቲ ምምሕዳር ከተማ ብሽም ኻሊእ ሰብ ወይ መንግስታዊ ቤት ፅዮ ዝተኣከበ ገንዘብ፣

ለ. ምምሕዳር ከተማ ብሽም ኻሊእ ሰብ ወይ መንግስታዊ ቤት ፅዮ ዝተቐበሉ ናይ መድሕን ካሕላ ወይ ካሊእ ዝኾነ ክፍሊት፣

41. የበጀት ስጠቃቀም

1. ማናቸውም ክፍያ የሚፈጸመው በጀቱ በተፈቀደበት የበጀት ዓመት ውስጥ እና በበጀት ዓመቱ ውስጥ ለቀረቡ ዕቃዎች፣ ለተሰጡ አገልግሎቶችና ለኮንስትራክሽ ስራዎች ብቻ መሆን አለበት፣
2. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ በከተማ መስተዳድሩ የሚገኙ የተለየ አገልግሎት ሰጭ ፅሕፈትቤትን የስራ ባሕሪይ ከግምት ውስጥ በማስገባት የተለያየ አሰራር ማስቀመጥ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ የከተማው ምክር ቤት በተለየ የራሱ ዝርዝር መመሪያ በማውጣት በቢሮው አፅድቆ በስራ ላይ ሊያውል ይችላል።

42. ወጪ ስለማድረግ

የከተማው መስተዳድር የፋይናንስ እና ኢኮኖሚ ልማት ፅሕፈት ቤት ሓላፊ ወይም የሌሎች ፅሕፈትቤት ሓላፊዎች ከከንቲባው በሚሰጣቸው የፅሑፍ ውክልና መሰረት ከዚህ በታች ለተዘረዘሩት ዓላማዎች የሚውል ገንዘብ ከባንክ ሒሳብ ወጪ ለማድረግ ወይም ወጪ ለማድረግ የሚያስችል ውክልና መስጠት የሚቻል ሆኖ፦

1. በጸደቀው በጀት መሰረት የተፈቀዱ ወጪዎችን ክፍያ ለመፈፀም፣
2. ምክርቤቱ በጀቱን እስከሚያጸድቅ ድርስ መፈፀም ያለባቸውን ክፍያዎችን ለመፈፀም፣
3. አግባብ ባለው ህግ የተደነገጉትን ድንጋጌዎች እንተጠበቁ ሆኖው ያልተጠበቁ እና ሊቀሩ የሚችሉ ክፍያዎችን ለመፈፀም፣
4. ከዚህ በታች የተዘረዘሩትን ጨምሮ በሌላ ሰው ወይም የመንግስት አካል ስም የከተማ መስተዳድሩ የተቀበለውን ገንዘብ የገንዘቡ ባለቤት ለሆነው ሰው ወይም የመንግስት መስሪያቤት ለመክፈል፦

ሀ. በስምምነቱ መሰረት የከተማ መስተዳድሩ በሌላ ሰው ወይም የመንግስት መስሪያቤት ስም የሰበሰበውን ገንዘብ ፣

ለ. የከተማ መስተዳድሩ በሌላ ሰው ወይም የመንግስት መስሪያቤት የተቀበለውን የመድን ካሳ ወይም ሌላ ማናቸውም ክፍያ፣

www.abyssinialaw.com

ሐ. ኣብ ባንኪ ሒሳብ ምምሕዳር ከተማ ብጌጋ ኣታዊ ዝተገበረ ገንዘብ፣

መ. ብመልክዕ ውሕስና ወይ መትሓዚ ዝተቐመጠ ገንዘብ ንምኽፋል፣

ረ. ብመሰረት ውሳነ ምምሕዳር ከተማ ኣብ ዝተወሰነ ማዕቀፍ ንዕላማታት ምምሕዳር ጥረ ገንዘብን ንኢንቨስትመንት ዝውዕል ገንዘብ፣

ሰ. ንመንግስታዊ ስራሕ ግብርን ካልኦት ግብሪታት ተንከፍ ክፍሊት ንምፍፃም እዮም።

43. ንደቀኞቲ ወግሊታት ዝውዕል ገንዘብ

ከም ኣድላይነቱ ቤት ፅሕፈት ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን ምምሕዳር እቲ ከተማ ብዘቕረቦ ረቂቕን እቲ ቢሮ ብዘውፅኦ መምርሒ መሰረት ንደቀኞቲ ወፃኢታት ዝውዕል ውሱን ገንዘብ ኣብ ካዝና ንክቕመጥ ምፍቓድን ኣመሓዳድሩኡውን ንምውሳን ይኽእል።

44. ኳብ ሓኪቦን ነዊሕን ሕዋን ዝኽፈል ዕቓሕ መሳያ

ከም ኣድላይነቱ ብመሰረት ቤት ፅሕፈት ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን ምምሕዳር እቲ ከተማ በዘቕርቦ ረቂቕ እቲ ቢሮ ብዘውፅኦ መምርሒ ኣብ ሓኪቦን ነዊሕን እዋን ዝምለስ ንቐወምቲ ሰራሕተኛታት ናይ መሃያ ልቓሕ ክወሃብ ይኽእል።

45. ኳብ ጥቕሚ ዘይወዓሉ ገንዘብ

1. ነቲ በጀት ዓመት ዝተፈቐደን ኣብ ጥቕሚ ዘይወዓለን ገንዘብ ናብ ናይ ከተማ ምምሕዳር ትሬዠር ሒሳብ ፈሰስ ይግበር፣
2. ኣብዚ ዓንቀፅ'ዚ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተደንገገ ሕሉው ኮይኑ ኣብቲ በጀት ዓመት ኣብ ጥቕሚ ዘይወዓለ ዝቐረየ ገንዘብ ካብ ሓገዝን ካብ ልቓሕን ዝተረኽበ እንተኾይኑ ብዝተገበረ ስምምዕነት ልቓሕን ሓገዝን መሰረት ኣብ ጥቕሚ ምውዓሉ ይቕዕል።

ሐ. የከተማ መስተዳድሩ የባንክ ሂሳብ ውስጥ በስህተት ገቢ የተደረገውን ገንዘብ ለመክፈል፣

መ. በዋስትና ወይም በመያዣ መልክ የተቀመጠውን ገንዘብ ለመክፈል፣

ሠ. በከተማ መስተዳድሩ ውሳኔ መሰረት ቡተወሰነ ማዕቀፍ ለጥሬ ገንዘብ አስተዳደርና ለኢንቨስትመንት ዓላማዎች የሚውል ገንዘብ፣

ረ. የመንግስት የስራ ግብር እና ሌሎች ግብር ነክ ክፍያዎች ለመፈፀም ናቸው።

43. በጥቃቅን ወጪዎች የሚውል ገንዘብ

እንደአስፈላጊነቱ የከተማው መስተዳድር በፋይናንስ ፣ የኢኮኖሚ ልማት ፅሕፈት ቤት በሚያቀርበው ረቂቅ ፣ በቢሮው ፀድቆ ስራ ላይ በሚውለው መመሪያ መሰረ ለጥቃቅን ወጪዎች የሚውል የተወሰነ ገንዘብ በካ እንዲተመጥ ለመፍቀድ ይችላል ።

44. የቅጥር እና የረዥም ጊዜ የደመወዝ ብድር

እንደአስፈላጊነቱ የከተማው መስተዳድር የፋይናንስ ፣ ኢኮኖሚ ልማት ፅሕፈት ቤት በሚያቀርበው ረቂቅ ፣ በቢሮው ፀድቆ ስራ ላይ በሚውለው መመሪያ መሰረ በአጭር እና በረዥም ጊዜ የሚመለስ የደመወዝ ብድ ለቋሚ ሰራተኞች ሊሰጥ ይችላል።

45. ጥቅም ላይ ያልዋለ ገንዘብ

1. ለበጀት ዓመቱ የተፈቀደ እና ጥቅም ላይ ያልዋ ገንዘብ ለከተማ መስተዳድሩ ትሬዠር ፈሰ ይደረጋል፣
2. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 የተደነገገ አነደተጠበቀ ሆኖ በበጀት ዓመቱ ጥቅም ላይ ሳይው የቀረ በእርዳታና በብድር የተገኘ ገንዘብ በብድር እ በዕርዳታ ስምምነቱ መሰረት ጥቅም ላይ መዋ ይቀጥላል።

www.abyssinialaw.com

ክፍሊ ሽዱስተ

ብዛዕባ ዕጻ ምሕረት ምግባርን ካብ መዝገብ ምስረዝን

46. ምስራዝ ዕጻ

1. ቤት ምኽሪ ከተማ ብዝዕ ምክንያት ምህላው እንተኣምነሉ ካብ ከንቲባ ወይ ከም ኣድላይነቱ ካብ ቤት ፅሕፈት ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን ምምሕዳር ኣቲ ከተማ ብመሰረት ዝቐርበሉ ፎኢቶ ካብ ግብሪን ክፍሲት ግልጋሎታትን ክምኡውን ምስዙይ, ዝተትሓሓዘ ዝኸፈል ወይ ዝተኸፈለ ቐፅዓትን ባንኪ መለድን ምሕረት ክገብር ይኽእል እዩ፤
2. ምሕረት ዝግበረሉ ስርዓትን ዓቐን ገንዘብን ኣቲ ቢሮ ብዘውፅኦ መምርሒ ይውሰን።

47. ብዛዕባ ምስራዝ ዕጻ

1. ቤት ምኽሪ ምምሕዳር ኣቲ ከተማ ክሳብ ብር 100000 ዝበፅሕ ተኣኻቢ ሒሳብ ወይ ክፍፀም ዝግበኡ ግቡእ ካብ መዝገብ ሒሳብ ንክስረዝ ክውሰን ይኽእል፤
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተደንገገ ሕሉው ኮይኑ፤ ኮሚቴ ከንቲባ ክሳብ ብር 50,000፤ ቤት ፅሕፈት ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን ክሳብ ብር 10,000 ካብ መዝገብ ሒሳብ ንክስረዝ ውሳነ ክህቡ ይኽእሉ፤
3. ልዕሊ ብር 100,000 ብክልል ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ይውሰን፤
4. ብቤት ምኽሪ ምምሕዳር ኣቲ ከተማ ዕጻ ካብ መዝገብ ንምስራዝ ዝከኣለሉ ስርዓት ኣቲ ቢሮ ብዘውፅኦ መምርሒ ይውሰን።

ክፍሊ ሸውዓተ

ብዛዕባ ሃፍቲ ቅብ ዕምዓት ምውሳዕ

48. ብዛዕባ ዝተረፈ ገንዘብ ቅብ ዕምዓት ምውሳዕ

1. ኣብ ምምሕዳር ከተማ ዝተረፈ ገንዘብ ኣብ ዝህልምሉ እዋን ከንቲባ ከተማ ፍቓድ ቤት ምኽሪ ብምሕታት ብመሰረት ካብ ቤት ፅሕፈት ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን ምምሕዳር ኣቲ ከተማ ዝርኸቦ ምኽሪ ኣቲ ተረፍ ገንዘብ ኣብ ዝተመረፀ ናይ ውሕስና ሰነዳት ንኽውዕል ክገብር ይኽእል፤

ክፍሊ ሸድሽት

የስጻ ምሕረት ስና ስጻን ከመዝገብ ስሰመስረዝ

46. የስጻ መስረዝ

1. የከተማው መስተዳድር ምክር ቤት በቂ ምክንያት መኖሩን ሲያምንበት በክንቲባው ወይም እንደአስፈላጊነቱ ከከተማው መስተዳድር የፋይናንስ እና ኢኮኖሚ ልማት ፅሕፈት ቤት በሚቀርብለት አስተያየት መሰረት ግብር በዚሁ ላይ ከሚከፈል ወይም ከተከፈለ ወለድም ሆነ ቅጣት ሙሉ ወይም ከፊል የመክፈል ግዴታን ሊያነሳ ይችላል፤
2. ምህረት የሚደረግበት ስርዓት እና የገንዘቡ መጠን ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል፤

47. ስጻን ስሰመስረዝ

1. የከተማው መስተዳድር ምክር ቤት እስከ ብር 100000 የሆነን ተሰብሳቢ ሂሳብ ወይም መፈጸም ያለበት ግዴታ ከሂሳብ መዝገብ እንዲሰረዝ ሊወሰን ይችላል፤
2. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ፤ የከተማው ከንቲባ ኮሚቴ እስከ ብር 50,000፤ የፋይናንስ እና ኢኮኖሚያዊ ልማት ፅሕፈት ቤት እስከ ብር 10,000 ከሒሳብ መዝገብ እንዲሰረዝ ውሳኔ መስጠት ይችላሉ፤
3. ከብር 100,000 በላይ በክልል የስራ አስፈጻሚ ምክር ቤት ይወሰናል፤
4. በከተማው መስተዳድር ምክርቤት እዳን ከመዝገብ ለመሰረዝ የሚቻልበትን ስርዓት በቢሮው በሚወጣ መመሪያ ይወሰናል ።

ክፍሊ ሰባት

ሃብትን በዕጣት ሳጹ ስስማጭዕ

48. ቀሪ ገንዘብን በዕጣት ሳጹ ስስማጭዕ

1. በከተማ መስተዳድር ቀሪ ገንዘብ በሚኖርበት ጊዜ የከተማው መስተዳድር ከንቲባ የከተማውን ምክርቤት በማሰፈቀድ በከተማው መስተዳድር የፋይናንስ እና ኢኮኖሚ ልማት ጽሕፈትቤት በሚያገኘው ምክር መሰረት ቀሪው ገንዘብ በተመረጡ የዋስትና ሰነዶች ላይ እንዲውል ሊደርግ ይችላል፤

www.abyssinialaw.com

2. ቤት ፅሕፈት ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን ምምሕዳር አቲ ከተማ ምስ ቦርድ ብምኽን ዝተረፈ ገንዘብ አብ ስራሕ ዝውዕለሉን ናይ ውሕስና ሰነዳት፣ አቲ ውሕስና ሰነድን ኣክስዮንን ንመሸጣ ዘውዕሎ ኩባንያ ፋይናንሳዊ ዓቅሙ ብምዕናዕ ፀገም ዘይፈጥር ምኻኑ መረጋገፂ ክህቡ አለምም፣

3. ክንቲባ ከተማ ብመሰረት ቤት ፅሕፈት ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን ምምሕዳር አቲ ከተማ ዝህቦ ምኽሪ ተረፍ ገንዘብ ንግዲ አብ ዘይኮኑ ስራሕቲን አብ ዝተተለሙ ግልጋሎታትን ንኸውዕል ክንብር ይኽእል፣

4. ተራፊ ገንዘብ አብ ልምዓት ዝውዕለሉ ስርዓት አቲ ቢሮ ብዘውዕእ መምርሒ ይውሰን።

49. ፕሬት ፈንድ

1. ምምሕዳር ከተማ ንነዊሕ እዋን ልጅሕ መኽፈሊ፣ ንቐወምቲ ንብረታት መተክእን ንዝተፈላለዩ ሓደጋታት መከላኸሊን ዝውዕል ጥሪት ፈንድ ብሕጊ ንክጣየሽሉ ክንብር ይኽእል፣

2. ብመሰረት አቲ ከተማ ምምሕዳር ጥሪት ፈንድ ንምጥያሽ ዝወፅእ ሕጊ አቲ ቢሮ መምርሒ ከውፅእ ይኽእል።

50. ምምሕዳር ጥረ ገንዘብ

ምምሕዳር ጥረ ገንዘብ አቲ ከተማ ምምሕዳር አቲ ቢሮ ብዘውዕእ መምርሒ ይውሰን።

ክፍሊ ሾምንተ
ዝተፈላለዩ ድንጋጌታት

51. ስልጣንን ተግባርን ቤት ፅሕፈት ፋይናንስ ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን

1. ቤት ፅሕፈት ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓት ምምሕዳር ከተማታት በዚ ደንብን ብዝተልእት ሕግታትን ዝተደንገጉ ስልጣንን ተግባርን ይህልውም፣

2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተደንገገ ሕልው ኮይኑ፣ ብተወሳኺ እዞም ዝስዕቡ ስልጣንን ተግባርን ይህልውም፡-

ሀ. ኣፈፃፅማ በጀት ምምሕዳር አቲ ከተማ ይከታተል፣

ለ. ምስ ስራሕቲ ፋይናንስ ምምሕዳር አቲ ከተማ ዝተተሓሓዙ መረጻእታታት አብ ዝኾነ ይኹን እዋን ክህልዉ ይገብር፣

2. የከተማው መስተዳድር የፋይናንስ እና ኢኮኖ ልማት ጽሕፈት ቤት ከቦርዱ ጋር በእንድነት በመሪ ቀሪው ገንዘብ ስራ ላይ የሚውልባቸውን የዋስት ሰነዶች ፣ የዋስትና ሰነዶችና አክሲዮኑን ለሽያ የሚውሰውን ኩባንያ የፋይናንስ አቋም በማጥና ችግር የማይፈጥር ስለመሆኑ ማረጋገጫ መስጠ አለባቸው፣

3. የከተማው መስተዳድር ምክር ቤት የፋይናንስ ን ኢኮኖሚ ልማት ጽሕፈት ቤት በሚያቀርበው ምክ በመመሰረት ቀሪ ገንዘብ ንግድ ባልሆኑ ስራዎች ላ በታቀዱ አገልግሎቶች እንዲውል ማድረግ ይችላል፣

4. ቀሪ ገንዘብ በከተማው መስተዳድር በልማ የሚውልበት ስርዓት የሚወሰን ዝርዝር መመሪ በቢሮው ይወጣል።

49. የጥሬት ፈንድ

1. የከተማ መስተዳድሩ ሰረዥም ጊዜ ብድር መክፈ እና ለቋሚ ንብረቶች መተኪያ የሚውል የጥሪ ፈንድ በህግ እንዲቋቋም ሊያደርግ ይችላል፣

2. የከተማው መስተዳድር የጥራት ፈንድ ለማቋቋ በወጣው ህግ መሰረት በማድረግ ቢሮው መመሪ ሊያወጣ ይችላል።

50. የጥሬ ገንዘብ አስተዳደር

የከተማው መስተዳድር የጥሬ ገንዘብ አስተዳደር ቢሮ በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል።

ክፍል ሰምንት
ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

51. የፋይናንስ እና ኢኮኖሚ ልማት ጽሕፈት ቤት ስልጣንና ተግባር

1. የከተማው መስተዳድር የፋይናንስ እና ኢኮኖሚ ልማት ፅሕፈት ቤት በዚህ ደንብ እና በሌሎች ሕጎች የተደነገጉ ስልጣንና ተግባር ይኖሩታል፣

2. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 የተደነገገ እንደተጠበቀ ሆኖ፣ የሚከተሉትን ስልጣን ተግባራት በተጨማሪ ይኖሩታል፡-

ሀ. የከተማ መስተዳደሩን በጀት አፈጻጸም ይከታተላል፣

ለ. ከከተማው መስተዳድር የፋይናንስ ስራዎች ጋር የተያያዙ መረጃዎች በማናቸውም ጊዜ እንዲኖሩ ያደርጋል፣

www.abyssinialaw.com

ሐ. ናይ ኩሉም ዓይነት ኣታዉን ወፃእን በጀት ዘርኢ ትኽክል ዝኾነ መዝገብ ይሕዝ፤

መ. ውህሉል መረጻኣታ ፋይናንስ ምምሕዳር ከተማታት ክህሉ ንምግባር ዘድሊ መረጻኣታ የተኣኻኽብ፤

ረ. ናይቲ ምምሕዳር ከተማ ፀብጻብ ዝተጠቓለለ ሒሳብ ኣዳልዩ ነቲ ከንቲባ ምምሕዳር ከተማ የቅርብ። ብቅዳሕ ነቲ ቢሮ ክበፅሖ ይገብር፤

ሰ. ኣሸፋፍና ወፃኢ ልቓሕ ይቆፃፃር። ሚዛን እቲ ዕዳ ኣብ ውሽጢ ዓቕሚ ፋይናንስ ምምሕዳር እቲ ከተማ ምኽኑን ናይቲ ዕዳ ሓፈሻዊ ድምር ኣብ ናይቲ ሃገር ምርግጋእ ማክሮ ኢኮኖሚ ፀገም ዘየስዕብ ምኽኑ የረጋግፅ፤

ሸ. ዝኾነ ይኹን ሒሳብ ዝምልከት መዝገብን መግለፂ ሒሳብን ንኣጠቃቕማ ብዝምቹ መንገዲ ይሕዝ፣ ክትሓዝ'ውን ይገብር። ኣግባብ ዘለዎም ኣካላት ንምርመራ ሒሳብ ይኹን ንክሊእ ስራሕ ኣብ ዝሓትሉ ኣዋን ክጥቀመሉ ይገብር ።

52. ስዒማንን ተግባር ስዚ ቢሮ

1. እዚ ቢሮ በዚ ደንብን ብክልኡት ሕግታትን ዝተውሃብዎ ስልጣንን ተግባርን ኣብ ስራሕ ክውዕሉ ይገብር፤

2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተደንገገ ሕሉው ኮይኑ፣ ብተወሳኺ እዞም ዝስዕቡ ስልጣንን ተግባርን ይህልውዎ፦

ሀ. ኣብ ምምሕዳር ከተማታት ውዕሊታዊ ስርዓትን ምምሕዳርን ፋይናንስ ንክህሉ ዘድልዩ ስራሕቲ ይሰርሕ፤

ለ. ኣብቲ ክልል ዝሰረሓሉ ሕጊ ዕዳጋ ዝተቐመጡ መትከላት መሰረት ብምግባር ንምምሕዳር ከተማታት ዘገልግል መምርሒ ዕደጋ የውዕእ፣ ኣፈፃፅመኡ ይክታተል፤

ሐ. ኣተሓሕዛ ንብረት፣ ኣጠቓቕማን ኣተሓላልዋን ከምኡ'ውን ብዛዕባ ኣወጋግዳ ንብረት ምምሕዳራት ከተማ ዝውሰን መምርሒ የውዕእ፤

መ. ሒሳብን ኣመዛጋግባ ሒሳብን ክምኡ'ውን ኣቀራርባ ፀብጻብ ምምሕዳር ከተማታት ዝውሰን መምርሒ የውዕእ፤

ሐ. የሁሉንም የበጀት ዓይነቶች ገቢ እና ወጪ የሚያሳይ ትክክለኛ መዝገብ ይይዛል፤

መ. የከተማ መስተዳድሩ የፋይናንስ መረጃ ክምኞት እንዲኖር ለማድረግ አስፈላጊ መረጃዎች ያጠቃልላል፤

ሠ. የከተማው መስተዳድር የተጠቃለለ ሒሳብ ሪፖርት አዘጋጅቶ ለከተማው መስተዳድር ከንቲባ ያቀርባል። በግልባጭም ቢሮው እንዲያርሰው ያደርጋል፤

ረ. የብድር ወጪ አሸፋፈን ይቆጣጠራል። የዕዳው ሚዛን በከተማው መስተዳድር የፋይናንስ አቅም ውስጥ መሆኑና የዕዳው ክምኞት በአገሪቱ የማክሮ ኢኮኖሚ መረጋጋት ላይ ችግር የማያስከትል መሆኑን ያረጋግጣል፤

ሰ. ማናቸውም ሂሳብ የሚመለከት መዝገብ እና የሂሳብ መግለጫ ለአጠቃቀም በሚያመች መንገድ ይይዛል፤ እንዲያዝም ያደርጋል። አግባብ ያላቸው አካላት ለሒሳብ ምርምራ ሆነ ለሌላ ስራ በጠየቁ ጊዜ እንዲጠቀሙበት ያደርጋል ።

52. የቢርው ስዒማንና ተግባር

1. ቢሮው በዚህ ደንብ እና በሌሎች ህጎች የተሰጡት ስልጣንና ተግባር በስራ ላይ እንዲውሉ ያደርጋል፤

2. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የሚከተሉትን ስልጣንና ተግባር በተጨማሪ ይኖሩታል፦

ሀ. በከተማ መስተዳድሮች ውጤታማ የፋይናንስ ስርዓት እና አስተዳደር እንዲኖር የሚያስፈልጉ ስራዎች ይሰራል፤

ለ. ሙሉለ የሚሰራበት የግዥ ህግ የተቀመጡ መርሆዎች በመከተል ለከተማ መስተዳድሮች የሚያገለግሉ የግዢ መመሪያ ያወጣል፤ አፈጻጸሙ ይከታተላል፤

ሐ. የከተማ መስተዳድሮች የንብረት አያያዝ፤ አጠቃቀምና አጠባበቅ እንዲሁም ስለሚወገድበት የሚወሰን መመሪያ ያወጣል፤

መ. የከተማ መስተዳድሮች ሂሳብ እና የሂሳብ አመዘጋገብ እንዲሁም ሪፖርት አቀራረብ የሚወሰን መመሪያ ያወጣል፤

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መዓልቲ 16 ዓመት ቁ.5
መቐለ 30 ሓምለ 2000 ዓ/ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

16ኛ ዓመት ቁ. 5
መቐለ ሃምሌ 30/2000 ዓ/ም

ደንቢ ቁፀሬ 51/2000 ዓ.ም

ደንቢ ምምሕዳር ፋይናንስ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ደንቢ ቁፀሬ 11/1993 ንምምሕያሽ ዝወፀ ደንቢ

ደንቢ ምምሕዳር ፋይናንስ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ምስ ሓዱሽ ክይዲ ኣሰራርሓ /BPR/ ኣብ ዝተመረፁ መንግስታዊ ኣብያተ ፅሮ ንምትእትታው ዝግበር ምስ ዘሎ መፅናዕታዊ ስራሕቲ ሓቢሩ ክካየድ እዚ ደንቢ ምምሕያሽ ኣድላይ ኮይኑ ብምርካቡ።

ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብኣዋጅ ቁፀሪ 26/1989 ዓንቀፅ 66 መሰረት ዝስዕብ መመሓየሺ ደንቢ ኣውፂኡ ኣሎ።

1. ሓፂር ርእሲ

እዚ ደንቢ "ደንቢ ምምሕዳር ፋይናንስ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ንምምሕያሽ ዝወፀ ደንቢ ቁፀሪ 51/2000" ተባሂሉ ክጥቀስ ይክኣል።

2. መመሓይሺ

ደንቢ ምምሕዳር ፋይናንስን ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ቁፀሪ 11/1993 ዓንቀፅ 39 ሓዱሽ ንኡስ ዓንቀፅ 3 ተወሲኹም ክምዝስዕብ ተመሓየሹ ኣሎ።

ደንብ ቁጥር 51/2000 ዓ.ም

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የፋይናንስ ስልጣን ደንብ ቁጥር 11/1993 ለማሻሻል የወጣ ደንብ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የፋይናንስ አስተዳደር ደንብ አዲሱ ስራ ሂደት /BPR/ በተመረጡ የመንግስት መስሪያቤቶች ተግባራዊ ለማድረግ እየተደረገ ካለው የጥናት ስራ አንፃር እንዲሄድ ይህ ደንብ ማሻሻል አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፤

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት በአዋጅ ቁጥር 26/1989 አንቀጽ 66 መሰረት የሚከተው ማሻሻያ ደንብ አውጥቷል።

1. አጭር ርእስ

ይህ ደንብ " የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የፋይናንስ አስተዳደር ደንብ ለማሻሻል የወጣ ደንብ ቁጥር 51/2000 " ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2. ማሻሻያ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የፋይናንስ አስተዳደር ደንብ ቁጥር 11/1993 አንቀጽ 39 አዲስ ንኡስ አንቀጽ 3 ተጨምሮበት እንደሚከተለው ተሻሽሏል።

ናይ ሓደ ዋጋ ያንዱ ዋጋ | ብር 7.16

ነጋሪት ጋዜጣ ቹ.ፓ.ሳ ነጋሪት ጋዜጣ ፓ.ሳ.ቁ | 291

www.abyssinialaw.com

"3 ኣብ ሓዱሽ ክይዲ ስራሕ ኣብ መፅናዕቲ ንዘዋፈሩ ኪኢላታት ልዕሊ ሰለስተ ወርሒ ኣብ ስራሕ ዝዐንሑን ኣብ ምድብ ቤት ፅሕፈ ተዛዊርም ንዝመፁ ሰራሕተኛታትን ናይዚ ደንቢ ዓንቀፅ 39/1/ ኣንተሃለወ'ውን ውዕሎ ዓበቢ ክኽፈሉም ይኽእል።"

3. ደንቢ ዝፀንዐሉ ግዜ

እዚ ደንቢ ኣብ 30 ሓምለ 2000 ዓ/ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን።

ፀጋይ በርሀ

ፕሬዚደንት
ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

"3 በእዲሉ የሰራ ሂደት በጥናት ለሚሰማሩ ባለሙያዎች ከሶስት ወር በላይ ስራ ላይ ለሚቆዩና ከምድብ መስሪያቤታቸው ተዛውሮው ለሚመጡ ሰራተኞች የዚህ ደንብ እንቀጽ 39/1/ ቢኖርም ውሎ አበል ሊከፈላቸው ይችላል።"

3. ደንቡ የሚጸናበት ጊዜ

ይህ ደንብ ከሃምሌ 30/2000 ዓ/ም ጀምሮ የጸና ይሆናል ።

ፀጋይ በርሀ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት
ፕሬዚደንት

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 16 ዓመት ቁ. 6
መቐለ 3 ሓምለ 2000 ዓ/ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ/ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

16ኛ ዓመት ቁ. 6
መቐለ ሓምሌ 3/2000 ዓ/ም

ደንቢ ቁፅሬ 52/2000 ዓ.ም

ብሄራዊ ክፍላዊ መንገስቲ ትገራዩ ዝሳነሃም ወይ ዘማሓድሮም ሳባይቲ ቅዲሳዕማ ምምሕዳፍ ንምዝርዛር ዝወፀ ደንቢ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝሳነሃም ወይ ዘመሓድሮም ሳባይቲ ንምምሕላፍ ኣፈፃፅማኡ ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 119/1999 ዓ.ም እዚ ኣዋጅ ንምምሕያሽ ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 151/2000 ዓ.ም ብትዓት ብዘለም መንገዲ ኣብ ተግባር ንምውዓል ደንቢ ምውሳኡ ኣድላይ ኮይኑ ብምርኻቡ፣

ብመንግስቲ እዚ ክልል ዝህነውን ዝመሓደሩን ሳባይቲ ዝርዝር ስርዓት ኣፈፃፅማ ምምሕላፍ ንምውሳን ደንቢ ምውዓል ፍትሓውነት፣ ግልፅነት፣ ተሓታትነትን ሳዕረ ተጠቃምነት ዘረጋግፅ ምኒኑ ስለዝተኣመነሉ፣

ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብመሰረት ዝተመሓየሸ ሕገ-መንግስቲ ክልል ትግራይ ዓንቀፅ 56 ንኡስ ዓንቀፅ 7፣ ከምኡውን ኣዋጅ ቁፅሪ 119/1999 ዓንቀፅ 22 እዚ ዝስዕብ ደንቢ ኣውፂኡ ኣሉ።

1. ሓፂር ርእሲ

እዚ ደንቢ'ዚ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝሳነሃም ወይ ዘማሓድሮም ሳባይቲ ንምምሕላፍ ኣፈፃፅማኡ ንምዝርዛር ዝወፀ ደንቢ ቁፅሪ 52/2000 ተባሂሉ ክጥቀስ ይኽእል።

ደንብ ቁጥር 52/2000 ዓ.ም

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የሚገነባቸው ወይም የሚያስተዳድራቸው ቤቶች ለማስተላለፍና አፈፃፀሙን ለመወሰን የወጣ ደንብ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የገነባቸውን ወይም የሚያስተዳድራቸውን ቤቶች ለማስተላለፍ አፈፃፀሙን ለመወሰን የወጣ አዋጅ ቁጥር 119/1999 እና ይህን አዋጅ ለማሻሻል የወጣ አዋጅ ቁጥር 151/2000 ዓ.ም ብቃት ባለው አካኋን ተግባር ላይ ለማዋል ደንብ ማውጣት አስፈላጊ በመሆኑ፣

በክልሉ መንግስት የተገነቡና የሚተዳደሩ ቤቶችን ወደ ተጠቃሚዎች የሚተላለፉበት ዝርዝር የአፈፃፀም ስርዓት ለመወሰን ደንብ ማውጣቱ ፍትሃዊነት፣ ግልጽነት፣ ተጠያቂነት እና አኩል ተጠቃሚነት የሚያረጋግጥ መሆኑ ስለታመነበት፣

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ክልል ሕገ-መንግስት አንቀጽ 7፣ አንዲሁም አዋጅ ቁጥር 119/1999 አንቀጽ 22 መሰረት ይህን ደንብ አውጥቷል።

1. አጭር ርዕስ

ይህ ደንብ የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የሚገነባቸው ወይም የሚያስተዳድራቸው ቤቶች ለማስተላለፍና አፈፃፀሙን ለመዘርዘር የወጣ ደንብ ቁጥር 52/2000 ዓ.ም ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

ናይ ሓደ ዋጋ ደንዱ ዋጋ	ብር 13.90
ነጋሪት ጋዜጣ ቹ.ፓ.ላ ነጋሪት ጋዜጣ ፓ.ላ.ቁ	291

www.abyssinialaw.com

2. ትርጉም

ኣብ ውሽጢ እዚ ደንቢ፡-

1. "ኣዋጅ" ማለት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝሃንፃም ኣባይቲ ንምምሕዳሳን ኣፈፃፅምኡ ንምውሳንን ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 119/1999ን እዚ ኣዋጅ ንምምሕያሽ ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 151/2000 ዓ.ም እዩ፤

2. "ገዛ" ማለት ኣብ መፍለጥን መግለፅን ህንፃ ንሓደ ዝተወሰነ ግልጋሎት ዝተመደበ ሓደ ወይ ካብ ሓደ ንላዕሊ ክፍልታት ዘለዎ ኣካል ህንፃዩ፤

3. "ናይ ሓባር ህንፃ" ማለት ኩብ መራት ንላዕሊ ወይ ጎኒ ጎኒ ዝተሰርሑን ብውልቀ ዝተተሓዙ ሓሙሽተን ካብ ሓሙሽተ ንላዕሊ ገዛውቲን ናይ ሓባር ዋንነት መጥቀሚታት ዘለዎ ንመንበሪ ወይ ካልኢ ግልጋሎት ዝውዕል ህንፃ ኣንትኽውን ህንፃ ዝዓረፈሉ ቦታ ዝሓውስ እዩ፤

4. "ደላይ ገዛ" ማለት መንበሪ ገዛ ወይ መስርሒ ቦታ ዘይብሉ ኮይኑ፡-

   ሀ. ብመሰረት እቲ ኣዋጅ ዓንቀፅ 4 ተዋርዩ ኣብ ከተማታት ትግራይ ብሽሙ ይኹን ብሸም ዘኽቲ ሓዳሩ ናይ ሓባር መንበሪ ገዛ ወይ መስርሒ ቦታ ዘይብሉ መመልከቲ ክሳብ ዘቕረበሉ ዕለት ኣብቲ ኩተማ እንተነኣሰ ንተኽታታሊ ሽድሽተ ኣዋርሕ ዝክበረ፤

   ለ. ውልቀ መንበሪ ገዝኡ ወይ መስርሒ ቦቱኡ ወይ ዝተኻረዩ ገዛ መንግስቲ ብምኽንያት ፕሮግራም ልምዓት ኣባይቲ ወይ ብካልኢ ስራሕ ልምዓት ተልዓለ ወይ ዝለዓል ሰብ ኮይኑ ብምኽንያት ስራሕ ወይ ትምህርቲ ንግዚኡ ካብ ዝነብረሉ ከተማ ወፃኢ ዝነብር ሰብ'ውን ዝሓውስ እዩ።

5. "ኩሉ መዳይ ገዛ" ማለት ናይ ውልቀ ሽታቸን ክሽነን ኣብ ውሽጢ ወይ ኣብ ጥቸኡ ዝተሰርሓሉን ኣካል እቲ ናይ ሓባር ህንፃ ዝኾነን ዘኽል ሓደ ክፍሊ መንበሪ ገዛ እዩ፤

6. "ገዛ መንግስቲ" ማለት ብዝኾነ ኣካል መንግስቲ እዚ ክልል ወይ ብኢጆንሲ ልምዓት ኣባይቲ ንደለይቲ ገዛ ዝተሰርሐ ወይ ዝተኻረየ ኣብ ከተማታት እዚ ክልል ዝርከብ ገዛ እዩ፤

2. ትርጉም

በዚህ ደንብ ውስጥ፡-

1. "አዋጅ" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የሚገነባቸው ወይም የሚያስተዳድራቸው ቤቶች ለማስተላለፍና አፈፃፀሙን ለመወሰን የወጣ አዋጅ ቁጥር 119/1999 እና ይህን አዋጅ ለማሻሻል የወጣ አዋጅ ቁጥር 151/2000 ዓ.ም ነው፤

2. "ቤት" ማለት በህንፃ ማሳወቅያ መግለጫ ለአንድ ለተወሰነ አገልግሎት የተመደበ አንድ ወይም ከአንድ በላይ ክፍሎች ያሉት የህንፃው አካል ነው፤

3. "የጋራ ህንፃ" ማለት ከመሬት ወደ ላይ ወይም ወደ ጎን ለጎን የተሰሩ በተናጠል የሚያያዙ አምስትና ከአምስት በላይ ቤቶችና በጋራ ባለቤትነት የሚያያዙ የጋራ መጠቀም ያለባቸው ያሉት ለመኖርያ ወይም ለሌላ አገልግሎት የሚውል ግንባታ ሲሆን ህንፃው ያረፈበት የቦታ ይዞታ ይጨምራል፤

4. "ቤት ፈላጊ" ማለት መኖርያ ቤት ወይም መስሪያ ቦታ የሌለው ሆኖ፡-

   ሀ. በአዋጁ አንቀጽ 4 መሰረት ተጣርቶ በትግራይ ከተሞች በስሙ ይሁን በባለቤቱ የተመዘገበ ገዘ የጋራ መኖሪያ ቤት የሌለው ማመልከቻ እስክ አቀረበበት ቀን በሚኖርበት ከተማ ቢያንስ ለተከታታይ ስድስት ወራት የኖረ፤

   ለ. የግል መኖርያ ቤቱ ወይም የቤት መስሪያ ቦታው ወይም የተከራየው የመንግስት ቤት በከተማው የቤት ልማት ፕሮግራም ወይም በሌላ የልማት ስራ ምክንያት የተነሳበት ወይም የሚነሳበት ሰው ሆኖ፤ በስራ ወይም በትምህርት ምክንያት ለጊዜው ይኖርበት ከነበረው ከተማ ውጪ የሚኖር ሰውን ይጨምራል፤

5. "ሁለገብ ቤት" ማለት የግል መፀዳጃ ክፍልና ማዕድ ቤት በውስጡ ወይም ከውጭ እንዲኖረው ተደርጎ የተሰራና የጋራ ህንፃው አካል የሆነ አንድ ክፍል መኖሪያ ቤት ነው፤

6. "የመንግስት ቤት" ማለት በክልሉ መንግስት ማንኛውም አካል ወይም በቤቶች ልማት ኤጀንሲ ለቤት ፈላጊ የተሰራ ወይም የተከራየ በከተሞች ውስጥ የሚገኝ ቤት ነው፤

www.abyssinialaw.com

7. "ወሳኒ ህንፀት" ማለት ንሕድ ሕድ ተጠቃሚ ዘገልግል ገዛ መንገዲ ንናይ ማይ መስመር፣ ንኤሌክትሪክ መስመርን ካልኦት ንናይ ሓባር ጥቕሚ ግልጋሎት ስራሕ ንምስራሕ ዝወፀ ወሳኒ ዝሓውስ'ዩ፣
8. "ናይ ሓባር ወሳኒ" ማለት ብሓባር መንበሪ ገዛ ዝገዝኡ ተጠቀምቲ ሓቢሮም ንዝግልገልሉ ናይ ሓባር ህንፃ፣ ንማይ፣ ንኤለክትሪክ፣ ንሓለዋ፣ ንመፀዳኒ ህንፃ፣ ንረሳሕ ፊሳሲ መምጠጢን ንደረቕ ጎሓፍ መጉሓፍን ዝመሳሰሉን ብተጠቀምቲ ዝሽፈን ወሳኒዮ፣
9. "ቅድመ ክፍሊት" ማለት ኤጀንሲ ልምዓት ኣባይቲ ክልል ትግራይ ንዝንብሮ ህንፀት ዝወፀ ወሳኒ ተጠቀምቲ ብመሰረት እቲ ኣዋጅ ዓንቀፅ 9 ውዕል ግዚኢት ገዛ ቅድሚ ምፍፃሙ ኣቕዲሞም ዝኸፍልሥ ክፍሊት'ዩ፣
10. "ሽያጢ" ማለት ብኣዋጅ ቁፅሪ 109/1998 መሰረት ዝተጣየሽ ኤጀንሲ ልምዓት ኣባይቲ ክልል ትግራይን ኣብያቱ ፅሕፈት ልምዓት ኣባይቲ ክተማታትን እየም፣
11. "ዓዳጊ" ማለት ደላይ ገዛ ኮይኑ ተመዝጊቡ ብመሰረት እቲ ኣዋጅ ኤጀንሲ ልምዓት ኣባይቲ ዝሃነፆም ወይ ዘመሓድሮም ገዛ ንምዕዛግ ውዕል ዝኣተወ ሰብ እዩ፣
12. "ኣካል ጉዱኡ" ማለት ብመሰረት ዝወፅኡ መምርሒ መሰረታዊ ፣ንይ ምንቅድን ምርኣይን ፀገም ዘለዎ ተጣሃሊ ዝኣመነሉን መንበሪ ገዛ ክገዝኡ ፅኣኔ ዝዘፅኡ ንደቁን ምስኡ ዝነብሩን ዝሓውስ እዩ፣
13. "ኤጀንሲ" ብመሰረት ኣዋጅ ቁፅሪ 109/1998 ዝተጣየሽ ኤጀንሲ ልምዓት ኣባይቲ ክልል ትግራይ ኮይኑ ኣብያተ ፅሕፈት ልምዓት ኣባይቲ ክተማታት'ውን ዝሓውስ እዩ፣
14. "ቢሮ" ማለት ቢሮ ልምዓት ክተማን ኮንስትራክሽንን ክልል ትግራይ እዩ፣
15. "ሰብ" ማለት ተፈጥሮኣዊ ሰብ ወይ ብሕጊ ሕጋዊ ሰብነት ዝተውሃበ ኣካል'ዩ።

3. ወሰን ተፈፃምነት

1. እዚ ደንቢ ኤጀንሲ ልምዓት ኣባይቲ ኣብ ዘሃንፆም ዘመሓድሮም ንዛውቲ፣ ተጠቀምቲ ወይ ንዚኦን ሽያጢን ተፈፃምነት ኣለዎ፣
2. ኣብዚ ደንቢ ዝተገልፀ ድኣ ዝተገለፀ ኩሉ ንኤጀንሲ ልምዓት ኣባይቲ ክልል ትግራይ ተፈፃምነት ኣለዎ።

7. "የግንባታ ወጪ" ማለት ለእያንዳንዱ ተጠቃሚ የሚገለገለውን ቤት፣ መንገድ፣ የውሃ መስመር፣ የኤሌክትሪክ መስመር እና ሌሎች ሊጋራ ጥቅም አገልግሎት ስራ ለመስራት የወጣውን ወጪ ይጨምራል፣
8. "የጋራ ወጪ" ማለት የጋራ መኖሪያ ቤት የሚገዙ ተጠቃሚዎች በጋራ ለሚገለገሉበት የጋራ ህንፃ፣ ለውሃ፣ ለኤሌክትሪክ፣ ለፕላቢቃ፣ ለህንፃ ጥገና ለፈሳሽ ቆሻሻ መምጠጫ፣ ለደረቅ ቆሻሻ ማስወገጃ ወ.ዘ.ተ. በተጠቃሚዎች የሚሸፈን ወጪ ነው፣
9. "ቅድመ ክፍያ" ማለት የትግራይ ክልል የቤቶች ልማት ኤጀንሲ ለሚገነባቸው ቤቶች የወጣው ወጪ ተጠቃሚዎች በአዋጁ አንቀጽ 9 መሰረት የቤቶች ሽያጭ ውል ከመፈፀሙ በፊት አስቀድመው የሚከፍሉት የክፍያ መጠን ነው፣
10. "ሻጭ" ማለት በአዋጅ ቁጥር 109/1998 መሰረት የተቋቋመው የቤቶች ልማት ኤጀንሲና የከተማ ልማት ፅሕፈት ቤቶች ናቸው፣
11. "ገዥ" ማለት ቤት ፈላጊ ሆኖ ተመዝግቦ በአዋጅ መሰረት የቤቶች ልማት ኤጀንሲ የገነባው ወይም የሚያስተዳድረው ቤት ለመግዛት ውል የገባ ሰው ነው፣
12. "አካል ጉዳተኛ" ማለት በሚወጣው መመሪያ መሰረት የማየትና የመሄድ መሰረታዊ ችግር ያለበት ተብሎ ተሚታመንበት መኖርያ ቤት ሊገዛ ፅላ የደረሰው ልጆቹና አብረውት የሚኖሩትን የሚያጎት ነው፣
13. "ኤጀንሲ" ማለት በአዋጅ ቁ.109/1998 ዓ.ም የተቋቋመ የክልሉ የቤቶች ልማት ኤጀንሲ ሆኖ በየክተማው የሚገኙ የቤቶች ልማት ፅሕፈት ቤቶችን የሚያጠቃልል ነው፣
14. "ቢሮ" ማለት የትግራይ ክልል የክተማ ልማትና ኮንስትራክሽን ቢሮ ነው፣
15. "ሰው" ማለት የተፈጥሮ ሰው ወይም በህግ የሰውነት መብት የተሰጠው አካል ነው።

3. የደንቡ ተፈፃሚነት ወሰን

1. ይህ ደንብ በቤቶች ልማት ኤጀንሲ በሚገነባቸው እና በሚያስተዳድራቸው ቤቶች፣ ተጠቃሚዎች ወይም ሻጭ እና ገዢ ላይ ተፈፃሚነት ይኖረዋል፣
2. በዚህ ደንብ የተገለፀው ጉዳ የተገለፀው ጉዳ ለቤትም ይተገበራል።

www.abyssinialaw.com

ክፍሊ ክልተ

መሰልን ግቡእን ዓዳጊ፣ ኩነታት ሳኽፍፍላን ዋጋ ቀደመ ክፍሊትን

4. መሰልን ግቡእን ዓዳጊ ገዛ

1. ገዛኢ ናይቲ ገዛ ጠቕላላ ዋጋ ከፊሉ ሓሙሽተ ዓመት ምስፀንሐ ካብ ዕዳ ነፃ ምኻኑ ገዝኡ ክሸዮ ክልውጥ ከምዝኽእል መረጋገፂ መረዳእታ ካብቲ ዝሸጠሉ ኤጀንሲ ልምዓት ኣባይቲ ናይ ምርካብ መሰል ኣለዎ፣

2. ኣብዚ ዓንቀፅ ፣ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተገለፀ እንተሃለወ'ውን ኽዚ ዝስፅብ ዝተፈለየ ኩነታት እንትህሉ ናይቲ ገዛ ጠቕላላ ዋጋ ዝኸፈለ ገዛኢ ሓሙሽተ ዓመት ከይተፀበየ ንኤጀንሲ ልምዓት ኣባይቲ ኣፍሊጡ ገዝኡ ንሳልሳይ ወገን ብመሸጣ ከመሓላልፍ ዝኽእል፡-

ሀ. ገዛኢ ገዝኡ ሽይጡ ዕድኡ ክኸፍል ቤት ፍርዲ እንተኣዚዙ፣

ለ. ገዛኢ ክቢድ ሕማም ዝሓመመ ምኻኑ ብሕክምና ቦርድ እንትረጋገፅ ካልኣ መሓኸሚ ንብረት ዘይብሉ ምኻኑ እንትረጋገፅ፣

ሐ. ካልኦት መገደድቲ ኩነታት ምህላዎም እቲ ቢሮ እንተረጋገፀ።

5. ተጠቃሚ ፀቓሕ ባንኪ ንምኻን ዘድልዩ ቅድመ ኩነት

ናይ ባንኪ ልቓሕ ተጠቃሚ ንምኻን ኮማልኡ ዝግበኦም ቅድመ ኩነት፡-

1. ቡቲ ናይቲ ከተማ ኤጀንሲ ልምዓት ኣባይቲ ገዛ ተጠቃሚን ዕጫ ዝበፅሖን ምኻኑ ዝገልፅ ደብዳቤ፣

2. ኣብ ዝኽበረሉ ከተማ ሓዳር ዘለዎ እንተኾይኑ ናይ ሓዳር ሰርትፊኬት ዘይብሉ እንተኾይኑ ዘይብሉ ምኻኑ ዘረጋግፅ ናይ ማሕበራዊ ቤት ፍርዲ ውሳነ ክሕዝ ኣለዎ፣

ክፍሊ ሰለስተ

ሳመሓሳሰፊ ገዛን ሰርዓት ሳጠፃፅሳ ስጫን

6. መትከፀ

1. ኤጀንሲ ልምዓት ኣባይቲ ንተጠቀምቲ ዘማሉልር ገዛ ብዕጫ ይኽውን፣

ክፍሊ ኩሉት

የገዢ መብትና ግዴታ የስከፋፈል ሁኔታና ቅድመ ክፍያ

4. የቤት ገዢ መብትና ግዴታ

1. ገዥው ቤቱን ጠቅላላ ዋጋ ከፍሎ አምስት ዓመት ኩቦየ ቢኃላ ከዕዳ ነፃ መሆኑንና ቤቱን መሸጥ መሰወጥ እንደሚችል ማረጋገጫ ማስረጃ ከቤቶች ልማት ኤጀንሲ የማግኘት መብት አለው፣

2. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 የተገለፀው ቢኖርም የሚከተለው ልዩ ሁኔታ ሲኖር የቤቱ ጠቅላላ ዋጋ የከፈለ ገዥ ለቤቶች ልማት ኤጀንሲ አሳውቆ አምስት አመት ሳይጠብቅ ቤቱን ለሶስተኛ ወገን በሽያጭ ማስተላለፍ የሚችለው፡-

ሀ. ገዥው ቤቱን ሽጦ ዕዳውን እንዲከፍል ፍርድ ቤት ሲያዝዝ፣

ለ. ገዥው በከባድ ሁኔታ መታወሙ በህክምና ቦርድ ሲረጋገጥና ሌላ ማሳከምያ ንብረት የሌለው መሆኑን ሲረጋገጥ፣

ሐ. ሌሎች አስገዳጅ ሁኔታዎች መኖራቸው ቢሮው ሲያረጋግጥ።

5. የባንክ ብድር ተጠቃሚ ለመሆን ስለፈላጊ ቅድመ ሁኔታ

የባንክ ብድር ተጠቃሚ ለመሆን መሟላት ያለባቸው ቅድመ ሁኔታ፡-

1. በከተማው የቤቶች ልማት ኤጀንሲ ጽሕፈት ቤት የቤት ተጠቃሚ እና ዕጣ የደረሰው መሆኑን የሚገልጽ ደብዳቤ፣

2. በሚኖርበት ከተማ ትዳር ያለው ከሆነ የትዳር ሰርቲፊኬት የሌለው ከሆነ ትዳር የሌለው ስለመሆኑ የሚያረጋግጥ የማህበራዊ ፍርድ ቤት ውሳኔ መያዝ አለበት፣

ክፍሊ ሶስት

ቤቶች ማስተላለፍና የዕጣ ስጠጣጥ የስፈፃፀም ሰርዓት

6. ሙስረቱ

1. ኤጀንሲው ለተጠቃሚዎች የሚያስተላልፋቸው ቤቶች ዕጣ መሰረት ያደረገ ይሆናል፣

www.abyssinialaw.com

2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተገለፀ ሕሉው ኮይኑ እቲ ኤጀንሲ ንተጠቀምቲ ከማሓልፎ ካብ ዘዳለዎ ገዛ ውሽጢ፡-

ሀ. ብምኽንያት ልምዓት ኣባይቲ ወይ ብኻሊኣ ናይ ልምዓት ስራሕ ካብ መንበሪኡ ወይ ካብ መስርሒ ቦቱኡ ዝተፈናቐለ ወይ ዝፈናቐል ምኳኑ ካብ ቤት ማዘጋገፂ ከተማ መረዳኢታ ዝሓዘ ደላይ ገዛ ብቕዳምነት ናይ ምዕዳግ መሰል ኣለዎ፤

ለ. ናይቲ ገዛ 20 ሚኢቲ መራሕቲ ስድራ ደቂ ኣንስትዮ ኣብ መንሳኤን ብዘግበር ዕጫ ናይ ምዕዳግ መሰል ኣለወን፤

ሐ. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ "ለ" ዝተገለፀ ከምዘሎ ኮይኑ ካብ 20 ሚኢታዊ ዕጫ ዘይበፅሐን መራሕቲ ስድራን ካልኦት ዕድሚኤን 18 ዓመት ዝመልእን ደለይቲ ገዛ ደቂ ኣንስተዮ ኣብቲ ዝቖረፀ ዝማሓላለፉ ገዛውቲ ማዕረ ምስ ደቂ ተባዕትዮ ብዕጫ ተወዳዲረን ናይ ምዕዳግ መሰል ኣለወን፤

መ. ገዛ ክገዝእ ዕጫ ዘዘፅኦ ኣካል ጉዱሕ ብፍሉይ ኩነታት ኣብ ምድረ ወይ ምድሪ ንንግዲ ዝሸየጥ ኣንተኽይኑ ኣብ ቀዳማይ ደብረ ናይ ምዕዳግ መሰል ኣለዎ፤

ረ. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 2/መ/ ዝተገለፀ ከምዘሎ ኮይኑ በዝሐ. ዕጫ ዝዘፅኦም ኣካል ጉዱኣት ንመሸጣ ዝቖረበ ምድሪን ቀዳማይ ደብረ ዘይመጣጠነን እንተኾይኑ እቲ ኤጀንሲ ኣብ መንሳኡም ዕጫ ኣዋዲቑ ክዕድል ይኽእል እዩ።

7. ስርዓት ቅጣፅሳ ዕጫ

1. እቲ ኤጀንሲ ቀሲሉ፣ ግልፅን መሳተፍይ ዝኾነ ናይ ዕጫ ኣወሳዕኣ ስነ-ስርዓት መምርሒ የውፅእ፣ ይትግበር፣

2. ስርዓት ኣወሳዕኣ ዕጫ፣ ብኮምፒዩተር ወይ ብኻሊኣ ቴክኒክ ተደጊፉ ተወከልትን ተዓዘብትን ብዝተረኽበሉ ኣብ ኣድልዎ ነፃን ፍትሓዊን ብዝኾነ መንገዲ ይካየድ፣

3. እቲ ኤጀንሲ ስርዓት ኣወሳዕኣ ዕጫ መራኽቢ ሓፋሽ ክዕዘብዎ የመቻቹ፣ ውዕኤቱውን ንህዝቢ ግልፂ ይገብር፣

2. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 የተደነገገው ቢኖርም ኤጀንሲው ሰተጠቃሚዎች ሰማስተላለፍ ካዚጋጀው ቤት ብዛት ውስጥ፡-

ሀ. በቤቶች ልማት ፕሮግራም ወይም በሌላ የልማት ስራ ምክንያቅ ከመኖሪያ ቤቱ ወይም ቤት መስሪያ ቦታው የተፈናቀለ ወይም የሚፈናቀል መሆኑን ከከተማው ማዘጋጃቤት ማስረጃ ይዞ ለሚያመለክት ቤት ፈላጊ ቅድሚያ የመግዛት መብት አለው፣

ለ. 20 በመቶ ቤቶች በመካከላቸው በሚደረገው ዕጣ አማወራ ሴቶች የመግዛት መብት ይኖራቸዋል፣

ሐ. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ "ለ" የተደነገገው አንዳለ ሆኖ ከ20 በመቶ አጣ ያልደረሳቸው አማወራዎች እና ሌሎች እድሜአቸው 18 ዓመት የሞላቸው ቤት ፈላጊ ሴቶች በቀሩት የሚተላለፉ ቤቶች ከወንዶች እኩል በአጣ ተወዳድረው የመግዛት መብት አላቸው፣

መ. መኖርያ ቤት ለመግዛት ዕጣ የደረሰው አካል ጉዳተኛ በተለየ ሁኔታ በምድር ቤት ወይም ምድር ቤት ለንግድ አገልግሎት ሚሸጥ ከሆነ አንደኛ ፎቅ የመግዛት መብት አለዉ፣

ሠ. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 2/መ/ የተደነገገው አንዳለ ሆኖ ዕጣ የወጣላቸው አካል ጉዳተኞቹ ብዛት እና ለዕጣ የቀረበው ምድር እና አንደኛ ፎቅ የማይመጣጠን ከሆነ ኤጀንሲው በመካከላቸው በሚደረግ ዕጣ ሊያከፋፍል ይችላል።

7. ዕጣ ወጪጣጥ ስርዓት

1. ኤጀንሲው ቀላል፣ ግልፅ እና ኣሰታፊ የሆነ የዕጣ አሰጣጥ ስርዓት መመሪያ ያወጣል ተግባራዊ ያደርጋል፣

2. የዕጣ አወጣጥ ስነ ስርዓቱ በኮምፒተር ወይም በሌላ ቴክኒክ ተደግፎ ተሳትፎችና ታዛቢዎች በተገኙበት ግልፅ፣ ከአድልዎ ነፃ እና ፍትሓዊ በሆነ መንገድ ይካሄዳል፣

3. ኤጀንሲውን የዕጣ አወጣጥ ስነ ስርዓቱ መገናኛ ብዙሃን እንዲታዘቡት ያመቻቻል፣ የዕጣ ውጤቱም ለህዝብ ይገልፃል፣

www.abyssinialaw.com

4. ዕጫ ዝበፅሑ ተጠቃሚ ናብቲ ናይቲ ክተማ ኤጀንሲ ልምዓት ኣባይቲ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪሉ ኣቢሉ እቲ ኤጀንሲ ብዘዳለዎ ናይ ውዕሊ ቅጥዒ መሰረት ናይ ገዛ መሸጣ ውዕል ይውዓል።

8. ኣሸፋፍናን ምሰሳልን ወግዲ

1. ኣብቲ ኣዋጅ ዓንቀፅ 12 ንኡስ ዓንቀፅ 1ን 2ን ዝተገለፀ ከምዘሎ ኮይኑ እቲ ህንፃ ናብ ዝኣረፈሉ መኽቢያ ዝዝርጋሕ መንገዲ፣ማይን መብራህትን ወዘኣ ብመንግስቲ ይሸፈን፣
2. እቲ ህንፃ ኣብ ዝኣረፈሉ ቦታ ውሽጢ ዝስርሑ ማይ፣ መብራህቲ፣ ናይ ሽቓቕ ጉድጓድ፣ መሕረድን ካልኦት ወፂኢታትን ብተጠቀምቲ ብሓባር ወዘኣ ዝሽፈን ኮይኑ ዝርዝሩ ብመምርሒ ይውሰን፣
3. መሸጣ ዋጋ ገዛ፣ ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 2 ዝተገለፀ ከምዘሎ ኮይኑ፡-
   ሀ. ንኡለ መዳይ ገዛ መሸጣ ዋጋ ናይቲ ህንፃ ዋጋ ጥራሕ ይኸውን፣
   ለ. ንፀዓል ሓደ መደቀሲ ገዛ መሸጢ ዋጋ ናይቲ ህንፃ ዋጋን ናይቲ ህንፃ ዋጋ 3 ካብ ሚኢቲ ምምሕዳራዊ ወፃኢ ይውሰኽ፣
   ሐ. በዓል ክልተ መደቀሲ ገዛ መሸጢ ዋጋ ናይቲ ህንፃ ዋጋን ናይቲ ህንፃ ዋጋ 5 ካብ ሚኢቲ ምምሕዳራዊ ወፃኢ ይውሰኽ፣
   መ. በዓል ሰለስተ መደቀሲ ገዛ መሸጢ ዋጋ ናይቲ ህንፃ ዋጋን ናይቲ ህንፃ ዋጋ 10 ካብ ሚኢቲ ምምሕዳራዊ ወፃኢ ይውሰኽ፣
   ረ. ንንግዲ ዝቑጠን ገዛ መሸጣ ዋጋ ናይቲ ህንፃ ዋጋ ዕዕፊ መበገሲ ጨረታ ይኸውን፣
   ሰ. በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 3(ረ) ዝተገለፀ ከምዘሎ ኮይኑ ናይቲ ህንፃ ዋጋ ዕዕፊ ተሓሪፉ እንተዘይተሸይጡ ንካልኣይ ገዛ በቲ ናይቲ ህንፃ ዋጋ መበገሲ ንጨረታ ይቕረብ፣
   ሸ. በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 3(ሰ) ዝተገለፀ ተዘይተሸይጡ ክኸረ ይግበር፣

ቀ. ኣብቲ ኣዋጅ ዓንቀፅ 9 ንኡስ ዓንቀፅ 3 /ሀ/ን /ሰ/ን ዝተገለፀ ከምዘሎ ኮይኑ ንንግዲ ገዛ ዝገዝኣ ናይ እርይታ ግዚኡ ምስ ወፍኣ ኣብ ውሽጢ 5 ዓመት ብቕሓሳ ናይቲ ህንፃ ዋጋ ክፈሉ ይውድኡ፣

4. ዕጣ የደረሰው ተጠቃሚ ከከተማ የቤቶች ልማት ኤጀንሲ ፅሕፈት ቤት በአካል ወይም በህጋዊ ወኪሉ አማካኝነት ኤጀንሲው ባዘጋጀው ፎርም መሰረት የቤት ሽያጭ ውል ይዋዋላል።

8. የመጨ ስሲት ስሸፋፈን

1. በአዋጅ አንቀጽ 12 ንኡስ አንቀጽ 1 እና 2 የተደነገገው እንዳለ ሆኖ ህንፃው ወደ አረፈበት ግቢ ድረስ የሚዘረጋው መንገድ፣ ውሃና መብራት ስራ ወጪ በመንግስት ይሸፈናል፣
2. ህንፃ ባረፈበት ግቢ ውስጥ የሚሰሩ የውሃ፣ የኤሌክትሪክ፣ የሽንትቤት ጉድጓድ፣ አርድ የሚፈጸምበት ቦታ እና ሌሌች ወጪዎች በተጠቃሚ የጋራ ወጪ የሚሸፈን ሆኖ ዝርዝሩ በመመሪያ ይወሰናል፣
3. የቤቶች የመሸጫ ዋጋ፣ በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 2 የተደነገገው እንዳለ ሆኖ፡-
   ሀ. ለሁለገብ ቤት የመሸጫ ዋጋ የህንፃው ዋጋ ብቻ ይሆናል፣
   ለ. የባለ አንድ መኝታ ቤት የመሸጫ ዋጋ የህንፃው ዋጋ እና የህንፃው ዋጋ 3 በመቶ የአስተዳደራዊ ወጪ ይጨምራል፣
   ሐ. ባለሁለት መኝታ ቤት የመሸጫ ዋጋ የህንፃው ዋጋ እና የህንፃው ዋጋ 5 በመቶ የአስተዳደራዊ ወጪ ይጨምራል፣
   መ. ባለሶስት መኝታ ቤት የህንፃው ዋጋ እና የህንፃው ዋጋ 10 በመቶ የአስተዳደራዊ ወጪ ይጨምራል፣

   ሠ. የንግድ ቤቶች የመሸጫ ዋጋ የቤቱ የህንፃ ዋጋ አነኖ የጨረታ መነሻ ዋጋ ይሆናል፣
   ረ. ባዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 3(ሠ) የተደነገገው እንዳለ ሆኖ የንግድ ቤቶች የህንፃው ዋጋ አነኖ ለጨረታ ቀርቦ ካልተሸጠ ለሁለተኛ ጊዜ በህንፃው ዋጋ የመነሻ ዋጋ ለጨረታ ይቀርባል፣
   ሰ. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 3(ረ) በተደነገገው መሰረት ሊሸጥ ካልቻለ እንዲ ከራይ ይደረጋል፣
   ሸ. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 3 /ሠ/ እና /ሰ/ የተደነገገው እንዳለ ሆኖ ንግድ ቤት የገባ የጥርጣ ጊዜው እንደጨረሰ የህንፃው ጠቅላላ ዋጋ በ5 ዓመት ውስጥ እኩል ይጨመራል፣

www.abyssinialaw.com

ለ. በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 3/ቀ/ ዝተገለፀ ከምዘሎ ኮይኑ ንንግዲ ዝውዕል ገዛ ንምግዛእ ተጫረቱ ዝሰዓረ ደላይ ገዛ 40 ሚኢታዊ ናይቲ ገዛ ጠቕላላ ዋጋ ቅድመ ክፍሊት ከፊሉ ገዚኡ ናይ ምርካብ መሰል ኣለዎ።

ክፍሊ ሓርባዕተ
ብዛዕባ ጥርዓን መዛሪይ ኮሚቴ

9. ጎመጻጽዒ ቅቲ ኮሚቴ

1. ኣባላት ጥርዓን መዛሪይ ኮሚቴ ብናይቲ ክተማ ክንቲባ ይሰየሙ፣
2. በዝሒ ኣባላት መዛሪይ ኮሚቴ ሰለስተ ኮይኖም ካብ ሰለስቲኦም ሓንቲ ዓል ኣንስተይቲ ትኽውን፣
3. ካብቶም ጥርዓን መዛሪይ ኮሚቴ ኣባላት ብክንቲባ ዝስየም ኣካብን በቶም ኣባላት ዝስየም ፀሓፊ ይህልዎም።

10. ስልጣንን ተግባርን ቅቲ ኮሚቴ

1. ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 18 ንኡስ ዓንቀፅ 4 ምስ ገዛ ምግዛእ፣ ኣወፃፅኣ ዕጫ፣ ርኽክብ፣ ኣፈፃፅማ ክፍሊትን ካልኦት ተመሳሰልቲ ጉዳያት ተታሓሒዙ ዝዋርብ ጥርዓን የዛሪ፣
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተገለፀ ከምዘሎ ኮይኑ ዝዋረበሉም ጥርዓን ንምዕራይ ዝምድና ዘለዎም ሰነዳት ናይ ምርኣይ ምስክራት ናይ ምፅዋዕ ክምርምሩን ከዛርቡን ይኽእሉ እዮም፣
3. ጥርዓን ሰማዒ ኮሚቴ ንዝዋረበሉ ጥርዓን ካብ ሓደ ወርሒ ኣብዘይበልፅ ግዘ ውሽጢ መርሚሩ ውሳነ ይህብ፣
4. እቲ ኮሚቴ ዝሃቦ ውሳነ ዕቲ ኤጀንሲ ዝተዳለወ ቅጥዒ መሊኡ ንጥርዓን መቕረቢ ናይ ምፍላጥ ግቡእ ኣለዎ፣
5. ናይቲ ኮሚቴ ከይዲ ኣስማምዓ ጥርዓንን ኣወሃህባ ውሳነን ብመምርሒ ይውሰን።

11. ስርዓት ጎቀራርቢ ጥርዓን

1. ኣብ ምዝገባ ደላይ ገዛ፣ ኣወዳድቓ ዕጫ፣ ርኽክብ፣ ኣፈፃፅማ ክፍሊትን ካልኦት ተመሳሰልቲ ጉዳያት ጥርዓን ዘለዎ ሰብ መጀመሪያ ነቲ ዋኒን ውሳነ ናብ ዝሃቦ ኣካል ጥርዓኑ ብፅሑፍ የቕርብ፣

ሐ. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 3/ሸ/ የተደነገገ እንዳለሆኖ ለንግድ የሚውል ቤት ለመግዛት ተጫርቶ ያሸነፈ ቤት ፈላጊ የቤቱን 40 ሞተኛ ጠቅላላ ዋጋ ቅድመ ክፍያ ከፍሎ ቤቱ የመረከብ መብት አለው።

ክፍል ስድስት
ስለ ስጨቱታ ሰሚፊ ኮሚቴ

9. የኮሚቴው ስደደጃጀት

1. አቤቱታ አጣሪ ኮሚቴ አባላት በከተማው ከንቲባ ይሰየማሉ፣
2. የአቤቱታ አጣሪ ኮሚቴ ሶስት አባላት ያሉት ሆኖ አንዷ ሴት ትሆናለች፣
3. ከአቤቱታ አጣሪ ኮሚቴ አባላት መካከል በከንቲባው የሚሰየም ሰብሳቢ እና በአባላቱ የሚሰየሙ ፀሓፊ ይኖራቸዋል።

10. የኮሚቴው ስልጣን ተግባር

1. በአዋጁ አንቀጽ 18 ንኡስ አንቀጽ 4 መሰረት ከቤቶች መግዛት፣ ዕጣ አወጣጥ፣ ርክክብ፣ ክፍያ አፈፃፀም እና ሌሎች ተመሳሳይ ጉዳዮች ተያይዞ የሚቀርበው አቤቱታ ያጣራል፣
2. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 የተደነገገው እንዳለ ሆኖ አቤቱታው ለማጣራት ተዛማጅነት ያላቸው ሰነዶች በማየት፣ ምስክሮች በመጥራት ሊመረምሩ እና ሊያጣሩ ይችላሉ፣
3. ኮሚቴው የቀረበለት አቤቱታ ከአንድ ወር በማይበልጥ ጊዜ ውስጥ መርምሮ ውሳኔ ይሰጣል፣
4. ኮሚቴው የሰጠው ውሳኔ በኤጀንሲው በሚዘጋጀው ቅፅ መሰረት ምልቶ ለአቤቱታ አቅራቢ የማሳወቅ ግዴታ አለበት፣
5. የኮሚቴው አቤቱታ መስማት እና ውሳኔ አሰጣጥ ስነ-ስርዓት በመመሪያ ይወሰናል።

11. ቅሬታ ጎቀራረቢ ስርዓት

1. በቤት ፈላጊ ምዝገባ፣ ዕጣ አወጣጥ፣ ርክክብ፣ ክፍያ አፈፃፀም እና ሌሎች ተመሳሳይ ጉዳዮች ቅሬታ ያለው ሰው መጀመሪያ ቅሬታው ለጉዳዩ ውሳኔ ለሰጠው አካል በጽሑፍ ማቅረብ አለበት፣

www.abyssinialaw.com

2. በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 መሰረት ጥርዓኑ ኣቕሪቡ ዘዕግብ መልሲ ዘይረኸበ ሰብ ብፅሑፍ ናብ ጥርዓን መሣረጹ ኮሚቴ የቕርብ።

ክፍሲ ሓሙሽተ
ዝተፈላለዩ ድንጋጌታት

12. ግዙእ ምትሕብባር

1. ዝኾነ ሰብ ንኣፈፃፅማ እዚ ደንቢ ናይ ምትሕብባር ግዙእ ኣለዎ፣
2. ነዚ ደንቢ'ዚ ዝጠሓሰ ዝኾነ ሰብ ብመሰረት ሕጉ ንኢትዮጵያ ተሓታቲ ይኸውን።

13. ተፈፃምነት ዘይብሉም ሕግታት

ነዚ ደንቢ'ዙይ ዝኾነ ዝኾነ ደንቢ፣ መምርሒን ዝተፈላለዩ ልምዳዊ ኣሰራርሓታትን በዚ ደንቢ'ዚ ኣብ ዝተሸፈኑ ጦኒናት ተፈፃምነት ኣይህልዎንን።

14. መምርሒ ናይ ምውጻእ ስልጣን

ኣቲ ቢሮ ነዚይ ደንቢ'ዚ ንምፍፃም መምርሒ ክውዕል ይኽእል።

15. እዚ ደንቢ ዝፀንዐሉ እዋን

እዚ ደንቢ ኮብ 3 ሓምለ /2000 ዓ.ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን።

ፀጋይ በርሀ

ፕሬዚደንት
ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

2. በዚህ እንቀጽ ንኡስ እንቀጽ 1 መሰረት ቅሬታውን አቅርቦ ያልተመለሰለት ሰው አቤቱታው በጽሑፍ ለአቤቱታ አጣሪ ኮሚቴ ያቀርባል።

ክፍል አምስት
የተለያዩ ድንጋጌዎች

12. የመተባበር ግዴታ

1. ማንኛውም ሰው ይህን ደንብ እንዲፈጸም የመተባበር ግዴታ አለበት፣
2. ይህን ደንብ የጣሰ ማንኛውም ሰው በኢትዮጵያ የወንጀል ህግ መሰረት ተጠያቂ ይሆናል።

13. ተፈፃሚነት የሌላቸው ህጎች

ይህን ደንብ የሚቃረን ደንብ፣ መመሪያ እና የተለያየ ልማዳዊ አሰራር በዚህ ደንብ በተሸፈኑ ጉዳዮች ላይ ተፈጻሚነት አይኖራቸውም።

14. መመሪያ የማውጣት ስልጣን

ቢሮው ይህንን ደንብ ለማስፈፀም መመሪያ ማውጣት ይችላል።

15. ደንቡ የሚጸናበት ጊዜ

ይህ ደንብ ከሃምሌ 3/2000 ዓ.ም ጀምሮ የፀና ይሆናል ።

ፀጋይ በርሀ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት
ፕሬዚዳንት

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 16 ዓመት ቁ. 7
መቐለ 17 ሓምለ 2000 ዓ/ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

16ኛ ዓመት ቁ. 7
መቐለ ሓምሌ 17/2000 ዓ/ም

ደንቢ ቁፅሪ 53/2000
መፅናዕቲ መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ስራሕ ኣመልኪቱ ዝወፀ ደንቢ ድልድል /ኣመዳድባ/ ሰራሕተኛታት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

ድኽነት ንምጥፋእን ዘለቂ ልምዓት ንምምዝጋብን ሰራሕተኛታት መንግስቲ ብመሰረት ሙያን ክእለትን ኣብ ዝምጥናም ቦታ ዳግም ምድልዳል /ምምዳብ/ ኣድላይ ኮይኑ ብምርካቡ፣

መንግስቲ ዘውፅኦም ፖሊሲ፣ ስትራተጂን ፕሮግራማትን ብብቕዓት ክፍፀም ገዝኣል ስሉጥን ቁልጡፍን ሲቪል ሰርቪስ ህልው ንምግባር ብመሰረቱ ዝተሰወጠ መስርሕ ኣሰራርሓ፣ ኣወዳድባ፣ ብምፍጣር ሰራሕተኛታት መንግስቲ ምዕራይ ብገቢኦን ኩነታት ምድልዳል ኣድላይ ብምኻኑ፣

ሃገርና ብፍላይ ድማ ክልልና ምስ ኩነታት ዓለምን ለውጥታት ቴክኖሎጂን ብሓባር ንምስዓም ሰራሕተኛታት መንግስቲ ከምብሓዱሽ መዲብካ ዘዕግብ ግልጋሎት ክህቡ መሰረታዊ ክይዲ ለውጢ ስራሕ ብደንቢ ቀሪፅካ ኣብ ኩለን መንግስታዊ ኣብያተ ፅሕ ምትእትታው ኣድላይ ኮይኑ ብምርካቡ፣

መሰረታዊ ለውጢ ክይዲ ስራሕ ዝጠልዮ ዝተማለአ ዕግበት ተገልገልቲ ዘረጋግፅ ብቕዓት ዘለዎ ኪኢላ ሓይሊ ሰብ ውድድር መሰረት ገይርካ ድልድል ምክያድ ኣድላይ ብምኻኑ፣

ብቕዓት ዘለዎም ብኣፈፃፀማ ሰርሖም ድልየት ተገልገልቲ ዘርውዩ ሰራሕተኛታት ግልፅነት፣ ተሓታትነትን ፍትሓዊነትን ማዕርነትን መሰረት ዝገበረ ምደባ ምክያድ ኣድላይ ብምኻኑ፣

ደንብ ቁጥር 53/2000
መሰረታዊ ለውጥ የስራ ሂደት ጥናት ኣስመልክቶ የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ሰራተኞች ለመደልደል የወጣ ደንብ

ድህነት ለማጥፋትና ዘላቂ ልማት ለማምጣት የመንግስት ሰራተኞች በሙያ ችሎታ መሰረት በሚመጥናቸው ቦታ ዳግም መደልደል አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፣

መንግስት ያወጣቸው ፖሊሲዎች፣ ስትራቴጂዎችንና ፕሮግራምችን በብቃት መፈፀም የሚችል ፈጣንና ቀልጣፋ ሲቪል ሰርቪስ እንዲኖር ለማድረግ ከመሰረቱ የተሰወጠ የአሰራር አደረጃጀት በመፍጠር የመንግስት ሰራተኞች በተስተካከለ ሁኔታ መመደብ አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፣

አገራችን በተለይ ደግሞ ከዓለም ሁኔታና የቴክኖሎጂ ለውጦች አብሮ ለመጓዝ የመንግስት ሰራተኞች እንደ አዲስ መድቦ የሚያረካ አገልግሎት እንዲሰጡ መሰረታዊ የስራ ለውጥ ሂደት በደንብ ቀርፆ በሁሉም መንግስታዊ መስሪያቤቶች ስራ ላይ እንዲውል ማድረግ አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፣

መሰረታዊ የስራ ለውጥ ሂደት የሚፈልገው የተሟላ የተገልጋዮች ፍላጎት የሚያሟላ ብቃት ያለው የሰው ኃይል ባለሙያ ውድድር መሰረት በማደረግ ድልድል ማካሄድ አስፈላጊ በመሆኑ፣

ብቃት ያላቸው በስራ አፈፃፀማቸው የተገልጋዩችን ፍላጎት የሚያረካ፣ ሰራተኞች ግልፅነት፣ ተጠያቂነት፣ ፍትሃዊነትና እኩልነት መሰረት ያደረገ ድልድል ማካሄድ አስፈላጊ በመሆኑ፣

www.abyssinialaw.com

ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብአዋጅ ቁፅሪ 150/2000 ዓንቀፅ 5/1/ መሰረት እዚ ደንቢ ኣውፂኡ ኣሎ።

ክፍሊ ሓደ
ሓፈሻዊ

1. ሓፂር ርእሲ

እዚ ደንቢ "መፅናዕታዊ መሰረታዊ ለውጢ ክይዲ ስራሕ ኣብ ዝወድኡ መንግስታዊ ኣብያተ ፅሮ ሰራሕተኛታት መንግስቲ ድልድል ንምፍፃም ዝወፀ ጊዚያዊ ደንቢ ቁፅሪ 53/2000" ተባሂኡ ክጥቀስ ይኽእል።

2. ትርጉም

ኣተኣታትዋ እቲ ቃል ካልእ ትርጉም ዘውህቦ እንተዘይኮይኑ ኣብ ውሽጢ እዚ ደንቢ፦

1. "መሰረታዊ ለውጢ ክይዲ ስራሕ" ማለት ተቐባልነት ብዝረኽቡ መስከፅታት ኣፈፃፅማ ስራሕ ተኣምራዊ ውፅኢት ኣፈፃፅማ ስራሕ ዘምፅእ ኣብ መሰረታዊ ኣተሓሳስባን ስርዝቶስ ገቨነ ለውጢ ኣሰራርሓን ክይዲ ስራሕን ዝተመስረተ ሓዱሽ ስርዓት ኣሰራርሓ እዩ፤
2. "ክይዲ ስራሕ" ማለት ድልየትን ሕቶን ተገልገልቲ መሰረት ብምግባር ተወሳኺ እሴት ዝፈጥሩ ዝተኣሳሰሩ ስራሕቶም ኣብ ሓደ ክፍሊ /ኣካል/ ተጀሚሩ ክሳብ መወዳእታ ክይዶም ኣብቲ ክፍሊ ዝውድኡ ዕማበት ተገልገልቲን ዕውትነት ሽቶን ዘረጋገፁ ተመሳሰልቲ ዓበይቲ ተግባራት ኣብ ሓደ ጠሚሩ ዝሓዘ እዩ፤
3. "ቤት ፅሮ" ማለት ሙሉእ ብሙሉእ ወይ ብኽፋል ብመንግስቲ በጀት ዝመሓደር መሰረታዊ ለውጢ ክይዲ ስራሕ ዝሰርሐ መንግስቲዊ ቤት ፅሮ ካብ ላዕሊ ክሳብ ታሕቲ ምስ ሙሉእ መሓውሩ እዩ፤
4. "ሰራሕተኛ መንግስቲ" ማለት መሰረታዊ ለውጢ ክይዲ ስራሕ ኣብ ዘካየዱ ኣብያተ ፅዩ መንግስቲ ብቐዋሚነት ዝሰርሐ ተፈጥሯዊ ሰብ እዩ፤
5. "ኮሚቴ ድልድል" ማለት መሰረታዊ ለውጢ ክይዲ ስራሕ ኣብ ዘዳለዉ ኣብያተ ፅዩ ምደባ ሰራሕተኛታት ክካይድ ዝተጣየሽ ወይ ዝጣየሽ ጊዚያዊ ኮሚቴ'ዩ።

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ስራ አስፈፃሚ ምክርቤት በአዋጅ ቁጥር 150/2000 አንቀፅ 5/1/ መሰረት ይህን ደንብ አውጥቷል።

ክፍል አንድ
ጠቅላላ

1. አጭር ርእስ

ይህ ደንብ " መሰረታዊ የስራ ለውጥ ሂደት ጥናት በጨረሱ መንግስታዊ መስሪያቤቶች የመንግስት ሰራተኞች ድልድል ለመፈፀም የወጣ ጊዚያዊ ደንብ ቁጥር 53/2000" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2. ትርጉም

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በዚህ ደንብ ውስጥ፦

1. "መሰረታዊ የስራ ለውጥ ሂደት" ማለት ተቀባይነት ባገኙ መስክያዎች የስራ አፈፃፀም ተአምራዊ የስራ አፈፃፀም ውጤት የሚያመጣ በመሰረታዊ አስተሳሰብና ስርነቀል በሆነ የአሰራር ለውጥ የስራ ሂደት የተመሰረተ አዲስ የአሰራር ስርዓት ነው፤
2. "የስራ ሂደት" ማለት የተገልጋዮች ፍላጎትና ጥያቄ መሰረት በማድረግ ተጨማሪ እሴት የሚፈጥሩ የተሳሰሩ ስራዎቻቸው በአንድ ክፍል ተጀምሮው እስከ መጨረሻ ሂደታቸው በዛው ክፍል የሚጨርሱ የተገልጋዮች እርካታና የግብ ተፈፃሚነት የሚያረጋግጡ ተመሳሳይ ትላልቅ ተግባሮች በአንድ ጠምሮ የያዘ ነው፤
3. "መስሪያቤት" ማለት ሙሉ በሙሉ ወይም በከፊል በመንግስት በጀት የሚተዳደር መሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ የስራ የመንግስት መስሪያቤት ክላይ እስከታች ከነሙሉ መዋቅሩ ነው፤
4. "የመንግስት ሰራተኛ" ማለት መሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ ባካሄዱ መስሪያቤቶች በቀዋሚነት የሚሰራ የተፈጥሮ ሰው ነው፤
5. "ድልድል ኮሚቴ" ማለት መሰረታዊ ለውጥ የስራ ሂደት በአዘጋጁ መስሪያቤቶች የሰራተኞች ምደባ ለማካሄድ የተቋቋመ ወይም የሚቋቋም ግዚያዊ ኮሚቴ ነው፤

www.abyssinialaw.com

6. "ድልድል ዘይረኽቡ ሰራሕተኛታት" ማለት ብመሰረት ውዕኢት መፅናዕቲ መሰረታዊ ሰውጢ ከይዲ ስራሕ ኣብ ዝግበር ድልድል ዝናህሰ ተጻላይ መሕለፊ ነጥቢ ዘይረኽቡን ተቐባልነትን ሕጋውነትን ብዘለምም ዝተፈላለዩ ምኽንያታት ምደባ ዘይረኽቡ እዮም፣

7. "ዝንህሰ ተደላይ መሕለፊ ነጥቢ" ማለት ብመሰረት ውዕኢት መሰረታዊ ለውጢ ዝግበር ምደባ ሰራሕተኛታት መንግስቲ ክምደቡ ክረኽብም ዝግባእ ብክልል ብርኪ ዝተቐመጠ መወዳደሪ ሮኞሓ'ዩ።

8. "መወዳደሪ ሮቒሓ" ማለት ኣብ ዝግበር ድልድል ሰራሕተኛታት ንምብልሳዕ ዝተቐመጡ መመዘኒታት እዮም፣

9. "ብቕዓት" ማለት መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ስራሕ ኣብ ዝተዳለዎለም ከይዲታት ስራሕቲ ብቐሞሚነት ሰራሕተኛ ንምምዳብ ዕግበት ተገልጋላይ ንምርግጋፅ ውህሉል ክእሰት፣ ፍልጠትን ኣረኣእያን እዩ፣

10. "ሓላፊ ቤት ዕዮ" ማለት መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ስራሕ ኣብ ዝተዳለወሉ መንግስታዊ ቤት ዕዮ ኣመራርሓ ክህብ ብመንግስቲ ዝተሾመ ወይ ዝሽወም ሰብ እዩ፣

11. "ወናነ ኣውራ ከይዲ ስራሕ" መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ስራሕ ኣብ ዘካየዱ መንግስታዊ ኣብያተ ዕዮ ሓላፊ ኣውራ ከይዲ ኾይኑ ዝምደብ ሰብ እዩ፣

12. "ኮጅስ ፈሞሚ ከይዲ ስራሕ" ማለት ሓደ ከይዲ ስራሕ ካብ መፈለምታ ክሳብ መወዳእታ ብምስራሕ ዕውት ንምግባር ዝተፈላለየ ሙያ ዘለዎም ፈፀመቲ ከይዲ ስራሕ ዝሓዘ ጉጅስ ማለት'ዩ

13. 'ፈሞሚ ከይዲ ስራሕ" ማለት ሓደ ተግባር ወይ ከይዲ ስራሕ ካብ መበገሲ ክሳብ መወዳእታ ሰሪሑ ዝውድኡ በዓል ሙያ ሰራሕተኛ እዩ፣

14. "ደገፍ ውሳኒ ከይዲ ስራሕ" ማለት ንድልየትን ጠሰብን ውሽጣውን ደጋውን ተገልገልቲ ንምምላእ ድጋፍ ዝህብ ከይዲ ስራሕ እዩ፣

15. "ፍታሕ ደላይ ኮሚቴ" ማለት ብምኽንያት ውዕኢት መፅናዕቲ መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ስራሕ ዘይተመደቡ ሰራሕተኛታት መሳኢ ኩነታቶም ብዝምልከት ብዝተቐመጡ መማረፅታት መፍትሒ ሓሳባት ንምትግባር ዝተጣየሽ ወይ ዝጣየሽ እዩ፣

6. "ድልድል ያላገኙ ሰራተኞች" ማለት በመሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ የጥናት ውጤት መሰረት በሚደረግ ድልድል ዝቅተኛው ተፈላጊው ማለፍያ ነጥብ ያላገኙ ተቀባይነትና ሕጋዊነት ባላቸው የተለያዩ ምክንያቶች ምደባ ያላገኙ ናቸው፣

7. "እንስተኛ ተፈላጊ ማለፍያ ነጥብ" ማለት በውጤት መሰረታዊ ለውጥ መሰረት የሚደረግ የመንግስት ሰራተኞች ምደባ እንዲመደቡ ማማኘት የሚገባቸው በክልል ደረጃ የተቀመጠ መወዳደሪያ መመዘኛ ነው፣

8. "የማወዳደሪያ መመዘኛ" ማለት የሰራተኞች ድልድል ሲደረግ ለማበላለጥ የተቀመጡ መመዘኛዎች ናቸው፣

9. "ብቃት" ማለት መሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ በተዘጋጀላቸው የስራ ሂደቶች በቀዋሚነት ሰራተኛ ለመመደብ የተገልጋዮች እርካታ ለማረጋገጥ ጥሩ ችሎታ፣ እውቀትና አመለካከት ነው፣

10. "የመስሪያቤት ሓላፊ" ማለት መሰረታዊ የስራ ለውጥ ሂደት በተዘጋጀለት የመንግስት መስሪያ ቤት አመራር ለመስጠት በመንግስት የተሾመ ወይም የሚሾም ሰው ነው፣

11. "የዋናው ስራ ሂደት ሓላፊ" መሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ በሚያካሂዱ የመንግስት መስሪያቤቶች የዋና ስራ ሂደቱ ሓላፊ ሆኖ የሚመደብ ሰው ነው፣

12. "የስራ ሂደት ፈሞሚ ቡድን" አንድ የስራ ሂደት ከመጀመሪያ እስከ መጨረሻ በመስራት የተሳካ ለማድረግ የተለያዩ ሙያ ያላቸው የስራ ሂደት ፈሞሚዎች የያዘ ቡድን ነው፣

13. "የስራ ሂደት ፈሞሚ" ማለት አንድ ተግባር ወይም የስራ ሂደት ከመነሻ እስከ መጨረሻ ሰርቶ የሚጨርስ ባለሙያ ሰራተኛ ነው፣

14. "የስራ ሂደት ድጋፍ ሰጪ" ማለት የውስጥና የውጭ ተገልጋዩን ጥቅምና ፍላጎት ለማሟላት ድጋፍ የሚሰጥ የስራ ሂደት ነው፣

15. "መፍትሄ ፈላጊ ኮሚቴ" ማለት በመሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ ጥናት ውጤት ምክንያት ያልተመደቡ ሰራተኞች የወደፊት ሁኔታቸው በሚመለከት በተቀመጡ አማራጮችና መፍትሄ ሃሳቦች ለመተግበር የሚቋቋም ወይም የተቋቋመ ነው፣

www.abyssinialaw.com

16. "ከቢድ ጥዕናዊ ፀገም" ማለት ብሓካይም ቦርድ ዝኾነ ዓይነት ስራሕ ክሰርሕ ዘይኽእል ምኽኑ ዝገልፅ መረዳእታ ዘለዎ ሰራሕተኛ እዩ።

3. ወሰን ተፈፃምነት

እዚ ደንቢ'ዚ መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ስራሕ ሰሪሑም ኣብ ዝወድኡን ንቅድሚት ኣብ ዝውድኡን መንግስታዊ ኣብያተ ፅዮ ክልል ትግራይ ብጊዚያዊነት ተፈፃሚ ይኸውን።

4. ዕላማ

1. ውፅኢት መፅናዕቲ መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ስራሕ በብብርኩ ኣብ ዝርከቡ ኣብያተ ፅዮ ተግባራዊ ንምግባር ሰራሕተኛ ኣብ ዝግበኡ ቦታ ብምምዳብ ክብቲ ከይዲ ስራሕ ትዕቢት ዝግበር ዕግበት ተገልገልቲ ምርግጋፅ፤
2. ውፅኢት መፅናዕቲ መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ስራሕ ዝጠልዮ ክለስት፤ ፍልጠትን ብቕዓትን ዘለዎም ኪኢላታት ኣብ ዝግበኡም ከይዲታት ስራሕ ብምምዳብ ዕግበት ተገልገልቲ ምርግጋፅ፤
3. ምደባ ሰራሕተኛታት ኣብ ግልፅነትን ተሓታትነትን ዝተመስረተ ክኸውን ንምግባር።

5. መትከላት ድልድል

ብመሰረት መፅናዕቲ መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ኣሰራርሓ ዝግበር ድልድል ሰራሕተኛታት ዝስዕቡ መትከላት መሰረት ገይሩ ይፍፀም፦

1. ተሳትፎ ሰራሕተኛታት፤ ግልፅነትን ተሓታትነትን ብዘረጋግፅ ኣገባብ ይፍፀም፤
2. ኣቲ ድልድል ኣብ ውድድር፤ ብቕዓትን ክለሰትን ዝተመስረተ ይኸውን፤
3. ስራሕን ሰራሕተኛን ብዘራኽብ መንገዲ ይፍፀም፤
4. ዝነሓሰ ተደላይ ሮቓሒ ንዘግልሉ ደቂ ኣንስትዮን ጉዱኣት ኣካልን ተወዳደርቲ ብዘተባብዕ ኣገባብ ይፍፀም፤
5. ፍሉይን ዝተፈላለዩ ክእለታትን ንዘለዎም ኪኢላታት ትኹረትን ቀዳምነትን ብዝህብ ኩነታት ይፍፀም።

16. "ከባድ የጤና ችግር" ማለት በሓኪሞች ቦርድ በማናቸውም የስራ ዓይነት ሊሰራ የማይችል መሆኑ የሚገልፅ ማስረጃ ያለው ሰራተኛ ነው፤

3. የተፈፃሚነት ወሰን

ይህ ደንብ መሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ ሰርተው በጨረሱና ወደፊት በሚጨርሱ የትግራይ ክልል መንግስት መስሪያቤቶች በግዚያዊነት ተፈፃሚ ይሆናል።

4. አላማ

1. መሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ የጥናት ውጤት በየደረጃው በሚገኙ መስሪያቤቶች ተግባራዊ ለማድረግ በተዘጋው ቦታ በመመደብ በስራ ሂደቱ የሚጠበቅ የተገልጋዮች እርካታ ለማረጋገጥ፤
2. መሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ ጥናት ውጤት የሚፈልገው ችሎታ፤ እውቀትና ብቃት ያላቸው ባለሙያዎች በሚመለከታቸው የስራ ሂደቶች በመመደብ የተገልጋዮች እርካታ ለማረጋገጥ፤
3. የሰራተኞች ምደባ በግልፅነትና ተጠያቂነት ላይ የተመሰረተ እንዲሆን ለማድረግ።

5. የድልድል መርሆዎች

በመሰረታዊ የሥራ ሂደት ለውጥ ጥናት መሰረት የሚደረግ የሰራተኞች ድልድል የሚከተሉት መርሆዎች መሰረት እድርጎ ይፈፀማል፦

1. የሰራተኞች ተሳትፎ ግልፅነትና ተጠያቂነት በሚያረጋግጥ አገባብ ይፈፀማል፤
2. ድልድሉ በውድድር፤ ብቃትና ችሎታ የተመሰረተ ይሆናል፤
3. ስራና ሰራተኛ በሚያገናኝ ሁኔታ ይፈፅማል፤
4. አነስተኛ ተፈላጊ መመዘኛ ላሟሉ ሴቶችና የአካል ጉዳት ተወዳዳሪዎች በሚያበራታታ አገባብ ይፈፀማል፤
5. ልዩና የተለያዩ ችሎታዎች ላሏቸው ባለሙያዎች ትኩረት ቅድሚያ በሚሰጥ ሁኔታ ይፈፀማል።

www.abyssinialaw.com

ክፍሊ ክልተ
ምዕዳኞ ከይዲ ሰራሕን ኣብ ድልድል ዘይሕቖፉ ሰራሕተኛታትን

6. ምዕዳኞ ከይዲ ስራሕ

1. ድልድል ዝተየድ ክልል ስትሪንግ ኮሚቴ መስረታዊ ለውጢ ከይዲ ስራሕ ኣብ ዘዕደቐ ከይዲ ስራሕ ጥራሕዩ። ዝዐደቐ ከይዲ ስራሕ ብፈርማ ክልል ርእሰ ምምሕዳር ንዝምልከቶ ቤት ዕዮ ዕላዊ ኮይኑ ይላእኽ፤
2. ኣብ ነብሲ ወከፍ ቤት ዕዮ ዝህልዉ ከይዲ ስራሕቲ ዝጠልብም በዚሉ ሓይሊ ሰብ ብመዕናዕቲ ከይዲ ስራሕቲ ይውሰን፤
3. ነብሲ ወከፍ ቤት ዕዮ ናይ ሰራሕተኛታት ሽም ዝርዝር፤ ዖታ፤ ዕድመ፤ ዘመን ቁሻር፤ ብርኪ ትምህርቲ፤ ዝወሰድዎ ዓይነት ስልጠና፤ ዝርዝር ልምዲ ስራሕ ወ.ዘ.ተ. መሉእ ሓበሬታ ኣዳልዩ ክሕዝ ኣለዎ፤

7. ድልድል ዘይምልክቶም ሰራሕተኛታት

ዝስዕቡ ሰራሕተኛታት ኣብዚ ናይ ሐዚ መዕናዕቲ መስረታዊ ለውጢ ከይዲ ስራሕ ድልድል ኣይምልክቶምን፡-

1. ብዝወን ግዕዚይና ተጠርጢሮም ክሲ ግዕዚይና ዝተመስረቶም፤ ጉዳዮም ኣብ ምዕራይ ዝርከብን ብጥፍኣተኝነት ዝተፈረዶምን፤
2. ብኽቢድ ጥፍኣት ዲስፕሊን ተኽሲሶም ጉዳዮም ኣብ ምዕራይ ዝርከብ ክሳብ ዝተኽሰሰሉ ጥፍኣት ድስፕሊን ተግሪዩ ካብ ደረጃ ምትሓት ወይ ካብ ስራሕ ዘየስናበቶም ምኒኑ ብውሳነ ላዕለዋይ ሓላፊ ዝፍስጥ፤
3. ኣብ ዝተመደበ ይኹን ኣብ ዘይተመደበ መደብ ስራሕ ብኽንትራትን ብግዚያዊነትን ዘገልግል ሰራሕተኛ፤
4. ጡረታ ግዚኡም ዝኣኽስምን ከምኡውን ብመስረት ሕጊ ማሕበራዊ ዋስትና ብድልየቶም ጡረታ ክወፁ ዝፍቀደሎምን፤
5. ብምኽንያት ምስራሕ መስረታዊ ለውጢ ከይዲ ስራሕ በቲ ቤትዕዮ ክሰርሑ ኣይኽእሉን ኣብ ዝተብሃሉ መደባት ይሰርሑ ዝነበሩ ሰራሕተኛታት /ንኣእም ዝምልከት ክፍቲ ስራሕ ክሳብ ዘይሃለወ/፤
6. ይካየድ ንዘሉ ለውጢ ዘይቅበሉን ዘዕንቅፉን፤
7. ንዓ ወርሕን ልዕሊኡን ንትምህርቲ ወይ ንስልጠና ዝኽዱ ሰራሕተኛታት፤
8. ክቢድ ጥዕናዊ ወንም ዘለዎም ሰራሕተኛታት።

ክፍል ሁለት
የስራ ሂደት ማዕደቅ እና በድልድል የማይታቀፉ ሰራተኞችን

6. የስራ ሂደት ማዕደቅ

1. ድልድል የሚያካሂድ የክልል ስትሪንግ ኮሚቴ መሰረታዊ ለውጥ የስራ ሂደት ባዐደቀ የስራ ሂደት ብቻ ነው። የዐደቀ የስራ ሂደት በክልል ርእሰ መስተዳድር ፊርማ ለሚመለከተው መስሪያቤት ግልፅ ሆኖ ይላካል፤
2. በእያንዳንዱ መስሪያቤት የሚኖር የስራ ሂደት የሚፈልገው የሰው ኃይል ብዛት በስራዎች ሂደት ጥናት ይወሰናል፤
3. እያንዳንዱ መስሪያቤት የሰራተኞች ስም ዝርዝር፤ ፆታ፤ ዕድሜ፤ የቅጥር ዘመን የትምህርት ደረጃ፤ የወሰደው የስልጠና ዓይነት፤ ዝርዝር የስራ ልምድ ወዘተ መሉ መረጃ እዚጋጅቶ መያዝ አለበት።

7. ድልድል የማይመለከታቸው ሰራተኞች

የሚከተሉት ሰራተኞች በአሁኑ የመሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ ጥናት ድልድል አይመለከታቸውም፡-

1. በመሰና ወንጀል ተጠርጥረው የመሰና ክስ የተመሰረተባቸው ጉዳያቸው በመጣራት ላይ የሚገኙና በጥፋተኝነት የተፈረደባቸው፤
2. በክፀድ የዲስፕሊን ጥፋት ተክሰው ጉዳያቸው በመጣራት ላይ የሚገኝና የተክሰሱበት የዲስፕሊን ጥፋት ተጣርቶ ከደረጃ ዝቅ የሚያደርጋቸው ወይም ከስራ የሚያሰናብታቸው መሆኑን በበላይ ሓላፊ ውሳኔ እስኪታወቅ፤
3. በተመደበ ይሁን ባልተመደበ የስራ መደብ በኮንትራትና በግዚያዊነት የሚያገለግል ሰራተኛ፤
4. የጡረታ ጊዚኣቸው የደረሰና እንዲሁም በማህበራዊ ዋስትና ህግ መሰረት በፍላጎታቸው ጡረታ እንዲወጡ የሚፈቀድላቸው፤
5. በመሰረታዊ የስራ ሂደት መሰራት ምክንያት በመሰሪያቤቱ ሊሰሩ አይችሉም በተባሉ ክፍሎች ይሰሩ የነበሩ ሰራተኞች /ለነሱ የሚመለከት ክፍት የስራ መደብ እስከ ሊለ ድረስ/
6. እየተካሄደ ያለው ለውጥ የማይቀበሉና የሚያደናቅፉ፤
7. ለ6 ወርና ከዛ በላይ ለትምህርት ወይም ለስልጠና የሄዱ ሰራተኞች፤
8. ከባድ የጤና ችግር ያላቸው ሰራተኞች።

www.abyssinialaw.com

ክፍሊ ሰለስተ
ኣፈፃፅማ ድልድል ሰራሕተኛታት

8. ዝነኣሰ ተደላይ ኽእለት

ንዝወደቑ ክይዲ ስራሕቲ ዘድሊ ዝነኣሰ ብርኪ ትምህርትን ኣግባብ ዘለም ልምዲ ስራሕን ስልጠናን መፅናዕቲ መሰረታዊ ለውጢ ክይዲ ስራሕ ብዘካየዳ ኮሚቴታት ብዝቐረብ ፀብፃብ /ሓሳብ/ መሰረት ብክልል ስትሪንግ ኮሚቴ መሰረታዊ ለውጢ ክይዲ ስራሕ ይወድቕ።

9. ኣግባብ ዘለም ስልጠናን ልምዲ ስራሕን ብዛዕባ ምሓዝ

ኣግባብ ዘለም ስልጠና ዝወሰደ ሰራሕተኛ ዝወሰዶ ግዘ ብቀጥታ ተፀብፂቡ ናብቲ ሓፈሻዊ ልምዲ ስራሕ ይድመረሉ።

10. ተደላይ ብቕዓት

መሰረታዊ ለውጢ ክይዲ ስራሕ ኣብ ዘካየዱ ኣብያተ ፅዮ ዝርከቡ ሰራሕተኛታት ኣብ ክይዲ ስራሕቲ ክምደቡ ዝኽእሉ ንዘምደቡሉ ክይዲ ስራሕ ዝተቐመጡ መመዘኒ ብቕዓታት ክማልኡ ኣለዎም። ኮይኑ ግና ቀዳማይ ዲግሪን ልዕሊኡን ብርኪ ትምህርቲ ዘለዎምን ውዕኢታዊያንን ምስጉናትን ሰራሕተኛታት ልምዲ ስራሕ ኣንተዘየማልኡ'ውን ብትምህርቲ ክሳብ ዘማልኡ ክወዳደሩ ይኽእሉ እዮም።

11. ነጥቢ ውዕኢት ተኽር

ኣብዚ ደንቢ ዓንቀፅ 14 ንኡስ ዓንቀፅ 2 ዝተገለፀ መወዳደሪ ረቂሒ ነጥቢ ውዕኢት ተኽር ክታሓዝ ዝኽእል ካብ 1998 ዓ.ም ናብዚ ዝተመልኡ ናይ 3 ግዘ ውዕኢት ተኽር ማእኸላይ ውዕኢት'ዩ። ኮይኑ ግን ናይ 3 ግዘ ዝተመልኡ ነጥቢ ውዕኢት ተኽር እንድሕር ዘይተረኽበሉን ክምኩነታቱ ናይ ክልተ ግዘ ወይ ናይ ሓደ ግዘ ዝተመልኡ ክታሓዝ ይኽእል።

12. መሓውር ስኪካብ ዝፈቐደ ብርኪ ሰራሕተኛታት ኣመዳደርካ ብዛዕባ ምምዳብ

መሰረታዊ ለውጢ ክይዲ ስራሕ ኣብ ዝተኻየዶም ክይዲ ስራሕቲ ብኣግባቡ ስራሕ ዘቐፅል ኪኢላ የብለይን ኢሉ እቲ ቤት ፅዮ እንተኣሚኑ ኣብ ካልእ መንግስታዊ ኣብያተ ፅዮ ካብ ዘለጠ ቀወምቲ ሰራሕተኛታት መሓውሩ ክሳብ ዝፈቐዶሉ ክኢላታት ኣወዳዲሩ ክምድብ ይኽእል። ኮይኑ ግና ንዚሮ ህንፀት ዓቕሚ ክፍልጥ ኣለዎ።

ክፍል ሶስት
የሰራተኞች ድልድል አፈጻጸም

8. አነስተኛ ተፈላጊ ችሎታ

ለዐደቱ የስራ ሂደቶች የሚያስፈልግ አነስተኛ የትምህርት ደረጃና አግባብ ያለው የስራ ልምድና ስልጠና መሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ በሚያካሂዱ ኮሚቴዎች በሚቀርብ ሪፖርት /ሓሳብ/ መሰረት በክልል ስትሪንግ ኮሚቴ መሰረታዊ ለውጥ የስራ ሂደት ይወድቃል።

9. አግባብ ያለው ስልጠናና የስራ ልምድ ስለመያዝ

አግባብ ያለው ስልጠና የወሰደ ሰራተኛ የወሰደበት ጊዜ በቀጥታ ታስቦ ወደ ጠቅላላው የስራ ልምድ ይደመርለታል።

10. ተፈላጊ ብቃት

መሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ ባካሄዱ መስሪያቤቶች የሚገኙ ሰራተኞች በስራዎቹ ሂደት መወዳደብ የሚችሉት ለሚወዳደቡበት የስራ ሂደት የተቀመጡ የብቃት መመዘኛዎች ማሟላት አለባቸው። ሆኖም ግን የመጀመሪያ ዲግሪና ከዛ በላይ የትምህርት ደረጃ ያላቸው ውጤታማና የተመሰገኑ ሰራተኞች የስራ ልምድ ባያሟሉም በትምህርት እስከ አሟሉ ድረስ መወዳደር ይችላሉ።

11. የውጤት ተኮር ነጥብ

በዚህ ደንብ አንቀጽ 14 ንኡስ አንቀጽ 2 የተገለፁ የመወዳደሪያ መስፈርት ውጤት ተኮር ልያዝ የሚችለው ከ1998 ዓ.ም ወዲህ የተሞላ የ3 ጊዜ ውጤት ተኮር መሳከለኛ ውጤት ነው። ሆኖም የ3 ጊዜ ውጤት ተኮር ተሞልቶ ካልተገኘም እንደየ ሁኔታው የሁለት ጊዜ ወይም የአንድ ጊዜ የተሞላ ውጤት ተኮር ሊያዝ ይችላል።

12. መሞቅር ልስክፈቀደ ደረጃ ሰራተኞች ልመዳደር ስሰመመደብ

መሰረታዊ ለውጥ የስራ ሂደት በተካሄደባቸው የስራዎች ሂደት ስራ በአግባቡ የሚያስቀጥል ባለሙያ የለኝም ብሎ መስሪያቤቱ ካመነ ከሌሎች መንግስታዊ መስርያ ቤቶች ካሉ ቋሚ ሰራተኞች መዋቅሩ እስከፈቀደለት ድረስ ባለሙያዎች አወዳድሮ መመደብ ይችላል። ሆኖም ለቢሮ አቅም ግንባታ ማሳወቅ አለበት።

www.abyssinialaw.com

13. ምዋያሽ ኮሚቴ ድልድል

ሙሱእ ብሙሱእ ወይ ብሽፋል መሰረታዊ ሰውጢ ከይዲ ስራሕ ኣብዘካይዱ ኣብያተ ዕዮ ድልድል ስራሕተኛታት ዘካይዱ ካብ 5-7 ኣባላት ዘለውዎ ኮሚቴ ይጣየሽ፡-

1. ኣባላት ኮሚቴ፡-
   ሀ. ላዕለዋይ ሓላፊ ቤት ዕዮ ዝውክሱ ሰብ..... ኣኸቢ
   ለ. ብላዕለዋይ ሓላፊ ቤት ዕዮ ዝሕረዩ ከይዲ ስራሕ ኣብ ምምራሕ ካብ ዝርከቡ ወይ ምስዚ ኣብ ዝተኣሳሰሩ ስራሕቲ ዝተዋፈሩ፣ ወይ ብቑዓት ዝኾኑ ካልኦት 2-4 ኣባላት፣ /ካብዚኦም 1-2 ደቂ ኣንስትዮ ይኾና/
   ሐ. ካብቲ ቤት ዕዮ ብሰራሕተኛታት ዝምረፁ ሓደ ወዲ ተባዕታይን ሓንቲ ዓል ኣንስተይቲን
2. ፀሓፊ ምስያም፡-
   ኣባላት ኮሚቴ ድልድል ካብ መንኦም ብስምምዕ ፀሓፊ ይስይሙ። እቲ ዝስየም ፀሓፊ ማዕረ ድምፂ ይህልዎ።

3. ተግባርን ሓላፍነትን ኮሚቴ ድልድል፡-
   ኮሚቴ ድልድል ዝስዕቡ ሓላፍነትን ተግባራትን ይህልውዎ፡-
   ሀ. ድልድል ተጀሚሩ ዝውደአሉ ትልሚ ብምድላው ብላዕለዋይ ሓላፊ ቤት ዕዩኡ ከፀድች ይገብር፣
   ለ. መረዳእታ ነብሲ ወከፍ ስራሕተኛ ተጠርኒፉን ተዋዲዱን ካብ ሓላፊ ምዕላለ (ምምሕዳር) ሓይሊ ሰብ ዝበፅሖ ምኺኑ የረጋግፅ፣ ኣድላይ ኾይኑ እንተረኺብዎ ዋና መዝገብ ብምስሓብ ትንክለኾንነቱ ከረጋግፅ ይኽእል፣
   ሐ. ድልድል ስራሕተኛታት ምስተወደአ ንላዕለዋይ ሓላፊ ቤት ዕዮ ብምችራብ ከፀድች ይገብር፣
   መ. ኣብ ኣግባብ ኣፈፃፅማ ድልድል ዝተረኣዩ ፀገማትን ዝተወሰዱ መፍትሕታትን ዝገልፅ ፀብፃብ ንላዕለዋይ ሓላፊ ቤት ዕዮኡ የቕርብ፣
   ረ. ኮሚቴ ድልድል ሙሱእ ብሙሱእ በዚ ደንቢ'ዚ ናይ ምስራሕ ሓላፍነት ኣለዎ። እቲ ኮሚቴ ኣብ ምድልዳል ሰራሕተኛታት ካብዚ ደንቢ'ዚ ድንጋገ ወፂ ብምስራሕ ንዚጋጠሙ ፀገማት ብሓባርን ብውልቀን ተሓታቲ'ዩ።

13. የድልድል ኮሚቴ ማቋቋም

ሙሉ በሙሉ ወይም በከፊል መሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ ባካሄዱ መስሪያቤቶች የሰራተኞች ድልድል የሚያካሂዱ ከ5-7 አባላት ያሉት ኮሚቴ ይቋቋማል፡-

1. የኮሚቴ አባሉች
   ሀ. የመስሪያቤት የበላይ ሓላፊ የሚወክለው ሰው... ሰብሳቢ
   ለ. በመስሪያቤቱ የበላይ ሓላፊ የሚመረጡ የስራ ሂደት በመምራት ከሚገኙ ወይም ከዚህ ጋር ከተሳሰሩ ስራዎች የተሰማሩ ወይም ብቁ የሆኑ ሌሎች 2-4 አባሉች /ከእነዚህ ውስጥ 1-2 ሴቶች ሊሆኑ ይገባል/
   ሐ. ከመስሪያቤቱ በሰራተኞች የሚመረጡ አንድ ወንድና አንዲት ሴት . . አባል

2. ፀሓፊ መሰየም
   የድልድል ኮሚቴ አባሉች ከውስጣቸው በስምምነት ፀሓፊ ይሰይማሉ። የሚሰየመው ፀሓፊ እኩል ድምፅ ይኖሯል።

3. የድልድል ኮሚቴ ተግባርና ሓላፊነት
   የድልድል ኮሚቴ የሚከተሉት ሓላፍነትና ተግባሮች ይኖሩታል፡-
   ሀ. ድልድል ተጀምሮ የሚያልቅበት እቅድ በማዘጋጀት በመስሪያቤቱ የበላይ ሓላፊ እንዲፀድቅ ይደረጋል፣
   ለ. የእያንዳንዱ ሰራተኛ ማስረጃ ተሰብስቦና ተዋድዶ ከሰው ሃይል ዕድገት (አስተዳደር) ሓላፊ የደረሰው መሆኑ ያረጋግጣል። አስፈላጊ ሆኖ ካገኘው ዋናውን መዝገብ በመሳብ ትክክለኛነቱን ማረጋገጥ ይችላል፣
   ሐ. የሰራተኞች ድልድል ሲያልቅ ለመስሪያቤቱ የበላይ ሓላፊ በማቅረብ እንዲፀድቅ ይደረጋል፣
   መ. በድልድል አፈፃፀም አገባብ የታዩ ችግሮችና የተወሰዱ መፍትሔዎችን የሚገልፅ ሪፖርት ለመስሪያ ቤቱ የበላይ ሃላፊ ያቀርባል፣
   ሠ. የድልድል ኮሚቴ ሙሉ በሙሉ በዚህ ደንብ የመስራት ሓላፊነት አለው። ኮሚቴው ሰራተኞች ከዚህ ደንብ ድንጋጌ ውጭ በመደለደል በመስራት ችግሮች ሲያጋጥሙ ቢጋራና በግል ተጠያቂዎች ናቸው።

www.abyssinialaw.com

4. ተግባርን ሓላፍነትን ኣካቢ ኮሚቴ ድልድል፦
ኣካቢ ኮሚቴ ድልድል ዝስዕቡ ተግባራትን ሓላፍነትን ይህልውዎ፦
ሀ. ኣካቢ ኮሚቴ ኽይኑ ይመርሕ፣
ለ. ብዝወፀ ዝርዝር መፈፀሚ ሰሌዳ ትልሚ መሰረት ድልድል ከውዳእ የተሓባብር፣
ሐ. ኣፈፃፅማ ድልድል ኣመልኪቱ በቢእዋኑ ንላዕለዋይ ሓላፊ ቤት ዕይኡ ፀብፃብ የቕርብ።

5. ተግባርን ሓላፍነትን ፀሓፊ ኮሚቴ ድልድል፦
ፀሓፊ ኮሚቴ ድልድል ብኣባልነት ኮሚቴ ድልድል ዝፃወቶ ግዲ ከምዘሎ ኽይኑ ብተወሳኺ ዝስዕቡ ተግባራትን ሓላፍነትን ይህልውዎ፦

ሀ. በቢእዋኑ ናይ ዝግበሩ ኣኼባ ድልድል ቃለ ኣኼባ ይሕዝ፣
ለ. ፋይላት ድልድል ይሽፍት፣ የዋድድ ብዝምልከቶ ኣካል ክሕተት እንተሎ ኣድላይ መዝገብ የቕርብ፣

6. ኣብ እዋን ድልድል ግዲ ዝተፈላለዩ ኣካላት፦
ኣብ ድልድል ግዲ ዘለዎም ኣካላት ዝስዕብ ሓላፍነት ይህልዎም፦
ሀ. ሓላፊ ምዕባለ/ምምሕዳር/ ሓይሊ ሰብ ዝርዝር መረዳእታ ሓይሊ ሰብ ንኮሚቴ ድልድል የቕርብን ትኽክለኛነቱ የረጋግፅን፣

ለ. ላዕለዋይ ሓላፊ ቤት ዕዮ እቲ ድልድል ብዝተቐመጠሉ ጊዜ ሰሌዳ ይፍፀም ምህላዉ ይከታተል፣ ኣብ እዋን ድልድል ዝለዓለ ወገግት እዋኑ ይፈትሕ፣ ንድልድል ዝተሓረየ ሰራሕተኛ የፅድቕ፣

ሐ. ነብሲ ወከፍ ሰራሕተኛ ቕድም ክብል ዘየተሓሓዘ መረዳእታ ትምህርቲ፣ ዝወሰዶ ዓይነት ስልጠናን ልምዲ ስራሕን እንተሊዩ ንቤት ፅዮኑ ክቕርብ ይኽእል። ኮይኑ ግና ዘቕርቦ መረዳእታ ትኽክለኛ ክኸውን ኣለዎ።

7. ምልኣተ ጉባኤ፦
ዝግበር ድልድል ክንዲ ዝኾነ ኩሎም ኣባላት ኮሚቴ ድልድል ኣብ ዝተረኽቡሉ ይፍፀም። ኽይኑ ግና ክብ ዓቕሚ ንላዕሊ ብዘየንሰ ዝተፈላለዩ ምኽንያታት ኩሎም ኣባላት ኣብዘይርከቡሉ እዋን ኣካቢ ሓፂሩ ፍርቅን ተወሳኺ ሓደ ኣባልን እንተተረኺቦም ምልኣተ ጉባኤ ኽይኑ ድልድል ክፍየድ ይኽእል።

4. የድልድል ኮሚቴ ሰብሳቢ ተግባርና ሓላፊነት፦
የድልድል ኮሚቴ ሰብሳቢ የሚከተሉት ተግባራትና ሓላፊነት ይኖሩታል፦
ሀ. የኮሚቴ ሰብሳቢ ሆኖ ይመራል፤
ለ. በሚወጣው የአቅድ ማስፈፀሚያ ሰሌዳ ዝርዝር መሰረት ድልድሉ እንዲያልቅ ያስተባብራል፤
ሐ. የድልድል አፈፃፀም በሚመለከት በየጊዜው ለመሰሪያቤቱ የበላይ ሓላፊ ሪፖርት ያቀርባል።

5. የድልድል ኮሚቴ ፀሓፊ ተግባርና ሓላፊነት
የድልድል ኮሚቴ ፀሓፊ በኮሚቴ አባልነቱ በድልድሉ የሚጫወተው ሚና እንዳለ ሆኖ በተጨማሪ የሚከተሉት ተግባርና ሃላፍነት ይኖሩታል፦
ሀ. በየጊዜው የሚደረጉ የድልድል ስብሰባዎች ቃለ ጉባኤ ይይዛል፤
ለ. የድልድል ፋይሎችን ይከፍታል፤ ያዋድዳል፤ በሚመለከተው አካል ሲጠየቅ አስፈላጊ መዝገብ ያቀርባል።

6. በድልድል ጊዜ የተለያዩ አካሎች ሚና፦
በድልድል ሚና ያላቸው አካሎች የሚከተለው ሓላፊነት ይኖራቸዋል፦
ሀ. የሰው ኃይል ዕድገት /አስተዳደር/ ዝርዝር ማስረጃ የሰው ሃይል ለድልድል ኮሚቴ ያቀርባል፤ ትክክለኛነቱ ያረጋግጣል፤

ለ. የመሰሪያቤቱ የበላይ ሓላፊ ድልድሉ ተቀመጠለት የጊዜ ሰሌዳ አየተፈፀመ መሆኑን ይከታተላል። በድልድል ጊዜ የሚነሱ ችግሮች በጊዜው ይፈታል። ለድልድል የተመረጡ ሰራተኞች ያፀድቃል፤
ሐ. አያንዳንዱ ሰራተኛ ቀደም ሲል ያላያዘው የትምህርት ማስረጃ የወሰደው ዓይነት ስልጠናና የስራ ልምድ ካለ ለመሰሪያቤቱ ማቅረብ ይችላል። ሆኖም ያቀረበው ማስረጃ ትክክለኛ መሆን አለበት።

7. ምልኣተ ጉባኤ፦
የሚደረግ ድልድል በተቻለ መጠን ሁሉም የድልድል ኮሚቴ አባሎች በተገኙበት ይፈፀማል። ሆኖም ከዓቅም በላይ በሆነና በተለያዩ ምክንያቶች ሁሉም አባሎች ባልተገኙበት ጊዜ ሰብሳቢው ጨምሮ ግማሽና አንድ ተጨማሪ አባል ከተገኙ ምልአተ ጉባኤ ሆኖ ድልድል ማካሄድ ይችላል።

www.abyssinialaw.com

8. ኣቑሃህላ ውሳነ

ኮሚቴ ድልድል ኣብ ነብሲወከፍ መደብ ስራሕ ኣብ ዝገብሮ ውድድር ዝህቦ ውሳነ ክንዲ ዝካኣል ኣብ ሓባራዊ ስምምዕ ዝተመስረተ ይኸውን። ኮይኑ ግና ኣብ ምድማዕ እንተብዚሓምን ማዕረ ድምዒ እንተኮይኖምን ድምዒ ኣካቢ ዘለዎ ወገን ውሳነ ናይቲ ኮሚቴ ኮይኑ ይሓልፍ። ዝተፈለየሉ ምክንያት እንተልዩ ኣብ ታሪ ኣኼባን ኣብ ውሳነ ሓሳብ መቕረቢ ቅጥዒን ብዕሑፍ ክስፍር ኣለዎ።

9. ምውዳእ መረፃ ሰራሕተኛታት

ኮሚቴ ድልድል ሕቡያት ተወዳደርቲ ምስ ኣወዳደረ ውሳነ ሓሳቡ ንላዕለዋይ ሓላፊ ቤት ዕዮኡ ብምቕራብ ላዕለዋይ ሓላፊ ዝተሰማማዕ ምኻኑ፣ ወይ እቲ ሓላፊ ቤት ዕዮ - ኮሚቴ ድልድል ካብ ዝሓረዮ ሰብ ወፃኢ ኾልኣ ዝተወዳዳረ ሰብ ዝመረፀ ምኻኑ፣ ብፈርምኡ ክረጋገፅ እንተሎ ድልድል ሰራሕተኛ ይፀድቕ።

10. ኣከፋፍላ መሃያ

ብመሰረት መፅናዕቲ መሰረታዊ ለውጢ ክይዲ ስራሕ ዝድልደሉ ሰራሕተኛታት ሓዲሾም ዝወጉሑ መሃያን ጥቕማጥቕምን ይኸፈሉዎ።

11. ዝነኣሰ መሕለፊ ነጥቢ ድልድል

ሰራሕተኛ ኣብ ዝተወዳደረሉ መደብ ስራሕ ተመሪፁ ክድልደል ዝኽእል እንተነኣሰ ሓፈሻዊ ድምር መወዳደሪ ረቂሒ ሓምሳን ልዕሊኡን ሚኢታዊ ክረክብ እንተሎ እዩ።

12. ኣወንታዊ ኣፈላላይ ምግባር

ሀ. ደቂ ኣንስትዮ ምስ ደቂ ተባዕትዮ ኣብ ዝወዳደራሉ እዋን ናብቲ ዝረኽቦኦ ነጥቢ 3 ነጥቢ ተወሲኽወን ምስ ደቂ ተባዕትዮ ማዕረ ነጥቢ እንተረኺቦን ንደቂ ኣንስትዮ ቅዳምነት ተዋሂቡወን ይድልደላ።

ለ. ኣካል ጉድኣት ተወዳደርቲ ዝነኣሰ ተደላይ ኽእለት ኣማሊኦም ንክይዲ ሰራሕ ዘድሊ ብቕዓት ዘለዎም ምኻኑ እንተተረጋጊፁ ቀዳምነት ተዋሂብዎም ክድልደሉ ይኽእሉ።

13. ካብ ኣባልነት ብዛዕባ ምልዓል

ኣባላት ኮሚቴ ድልድል ብዝስዕቡ ኣግባብ ካብ ኣባልነቶም ክለዓሉ ይኽእሉ።

ሀ. ናይ ባዕሎም ድልድል ክረኽ እንተሎ፣

8. የውሳኔ አሰጣጥ

የድልድል ኮሚቴ በእያንዳንዱ የስራ መደብ በሚያደርገው ውድድር የሚሰጠው ውሳኔ በተቻለ መጠን በጋራ መረዳዳት የተመሰረተ ይሆናል። ሆኖም ድምፁ ላይ ከደረሱና አኩል ድምፅ ከሆኑ የሰብሳቢው ወገን ያሰው ውሳኔ የኮሚቴው ሆኖ ያልፋል። የተለየበት ምክንያት ካለ በታለ ጉባኤው በውሳኔ ሃሳብ ማቅረቢያው ቅፅ ላይ በፅሑፍ መስፈር አለበት።

9. የሰራተኞች ምርጫ መጨረሰ

የድልድል ኮሚቴ ዕጩ ተወዳዳሪዎች አወዳድሮ የውሳኔ ሃሳብ ለመስሪያቤቱ የበላይ ሓላፊ በማቅረብ ሓላፊው የተስማማ መሆኑ ወይም የመስሪያቤቱ ሓላፊ የድልድል ኮሚቴ ከመረጠው ሰው ውጪ ሌላ የተወዳደረ ሰው የመረጠ መሆኑ በፊርማ ሲያረጋግጥ የሰራተኛ ድልድል ይፀድቃል።

10. የደመወዝ አከፋፈል

በመሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ ጥናት መሰረት የሚደለደሉ ሰራተኞች ይዘውት የቆዩ ደመወዝና ጥቅማ ጥቅሞች ይከፈላቸዋል።

11. አነስተኛ የድልድል ማለፊያ ነጥብ

ሰራተኛ በተወዳደረበት የስራ መደብ ተመርጦ ሊደለደል የሚችለው ቢያንስ አጠቃላይ ድምር መወዳደሪያ መመዘኛ ሃምሳ መቶኛና ከዛ በላይ ሲያገኝ ነው።

12. አወንታዊ ልዩነት ማድረግ

ሀ. ሴቶች ከወንዶች ጋር በሚወዳደሩበት ጊዜ ሴቶች ወደ አገኙት ነጥብ 3 ተጨምሮላቸው ከወንዶች አኩል ነጥብ ካገኙ ሴቶች ቅድሚያ ተሰጥቷቸው ይደለደላሉ፤

ለ. አካል ጉዳተኛ ተወዳዳሪዎች አነስተኛ ተፈላጊ ችሎታ አሚልተው ለስራ ሂደቱ የሚያስፈልግ ብቃት ያላቸው መሆኑ ከተረጋገጠ ቅድሚያ ተሰጥቷቸው መመደብ ይችላሉ።

13. ከአባልነት ስለመነሳት

የድልድል ኮሚቴ አባሎች በሚከተሉት አግባብ ከአባልነታቸው ሊነሱ ይችላሉ፦

ሀ. የራሳቸው ድልድል ሲታይ፣

www.abyssinialaw.com

ለ. ናይ ዕጋ ወይ ሓዳር ዝምድና ዘለም ሰራሕተኛ ድልድል ክረአ እንተሎ ብቀጥታ ባዕሉ ይሰዓል ኾይኑ ማና ባዕሉ እንድሕር ዘይተሰዓለ ኮሚቴ ድልድል የልዕሎ

ሐ. ቕድሚ ሙዕኢት ድልድል ዕላዊ ምኻኑ ሚስጠር እንተውሂኑ

መ. ኾነ ኢሉ ንክሕግዝ ወይ ንኽኮድእ ንተደልዶሉ ሰራሕተኛ ዘይግበኡ እምንታዊ ይኹን ኣሉታዊ ሓሳባት ብምቕራብ ክምደብ ወይ ካብ ድልድል ክተርፍ ዝገበረ።

14. ኣመላልኣ ነጥቢ

በዚ ብርኩ ኣብ ዝርከቡ ከይዲ ሰራሕቲ ዝተቐመጡ መወዳደሪ ነጥብታት መወዳደሪ ሮቓሒ ዝምልኡ ብዝሰዕብ ኣማላብዮ።

1. ወነንቲ ኣሙራ ከይዲ ሰራሕ፦

ንወነንቲ ኣሙራ ከይዲ ሰራሕ ዝተቐመጡ መወዳደሪ ረቓሒ ብላዕለዋይ ሓላፊ ቤት ዕዮ እናተገምገመ ዝምላእ ኾይኑ ምደባ ገካየድ ድማ እቲ ሓላፊ ብዘቕርቦ መበገሲ ሓሳብ ቤትምኽሪ ፈቓዲት ስራሕ ክልል ትግራይ ይወድኞ። ወይ እቲ ቤትምኽሪ ውክልና እንተሂብዎ ባዕሉ ሓላፊ ቤት ዕዮ ክምድብ ይኽእል።

2. ጉጅለ ፈፀምቲ ከይዲ ሰራሕ፦

ንጉጅለ ፈፀምቲ ከይዲ ሰራሕ ዝተቐመጡ መወዳደሪ ረቓሒ ብወነንቲ ኣሙራ ከይዲ ሰራሕን ተመሳሳሊ ብርኪ ሓላፍነት ብዘለዎምን ይምላእ።

3. ፈፃሚ ከይዲ ሰራሕ

ንፈፃሚ ከይዲ ሰራሕ ዝተቐመጡ ነጥብታት መወዳደሪ ረቓሒ ብወነንቲ ኣሙራ ከይዲ ሰራሕን ተመሳሳሊ ብርኪ ሓላፍነት ብዘለዎምን ይምላእ።

4. ፈፀምቲ ከይዲ ሰራሕ ድጋፍ ወሃብቲ

ንፈፀምቲ ከይዲ ሰራሕ ድጋፍ ወሃብቲ ዝተቐመጡ ነጥብታት መወዳደሪ ረቓሒ ብወነንቲ ኣሙራ ከይዲ ሰራሕን ተመሳሳሊ ብርኪ ሓላፍነት ብዘለዎምን ይምላእ።

ለ. የስጋ ወይም የጋብቻ ዝምድና ያለው ሰራተኛ ድልድል ሲታይ በቀጥታ ራሱ ይነሳል። ሆኖም ራሱ ካልተነሳ ድልድል ኮሚቴው ያንሳዋል፤

ሐ. የድልድል ውጤት ግልፅ ከመሆኑ በፊት ሚስጥር ካወጣ፤

መ. ሆን ብሎ ሰማንዝ ወይም ሰመጉዳት ስተመጻቢው ሰራተኛ የማይገባውን አወንታዊ ይሁን አሉታዊ ሓሳብ በማቅረብ ለመመደብ ወይም ከድልድል እንዲቀር ያደረገ።

14. የነጥብ አሞላል

በየደረጃው በሚገኙ የስራ ሂደቶች የተቀመጡ የመወዳደሪያ ነጥቦች መመዘኛ የሚሞሉት በሚከተለው አገባብ ነው።

1. የዋናው የስራ ሂደት ባለቤቶች፦

ለዋናው የስራ ሂደት ባለቤቶች የተቀመጡ መወዳደሪያ መመዘኛ በመስሪያቤቱ የበላይ ሓላፊ እየተገመገመ የሚሞላ ሆኖ ምደባ የሚካሄደው ደግሞ ሓላፊው በሚያቀርበው የመነሻ ሃሳብ በክልሉ የስራ አስፈፃሚ ምክርቤት ይፀድቃል ወይም ምክር ቤቱ ውክልና ከሰጠው ራሱ የመስሪያቤቱ ሓላፊ ሊመድብ ይችላል፤

2. የስራ ሂደት አስፈፃሚ ቡድን

ለስራ ሂደት አስፈፃሚ ቡዱን የተቀመጡ መወዳደሪያ መመዘኛዎች በዋናው ስራ ሂደት ባለቤቶችና ተመሳሳይ ሓላፊነት ደረጃ ባለቸው ይሞላል፤

3. የስራ ሂደት አስፈፃሚ

ለስራ ሂደት አስፈፃሚ የተቀመጡ ነጥቦች የመወዳደሪያ መስፈርት በዋናው ስራ ሂደት ባለቤቶችና ተመሳሳይ ሓላፊነት ደረጃ ባለቸው ይሞላል፤

4. የስራ ሂደት አስፈፃሚ ድጋፍ ሰጪዎች

ለዋናው ስራ ሂደት አስፈፃሚ ድጋፍ ሰጪዎች የተቀመጡ መወዳደሪያ መመዘኛ ነጥቦች በስራ ሂደት ባለቤቶችና ተመሳሳይ ሓላፊነት ደረጃ ባለቸው ይሞላል፤

www.abyssinialaw.com

ክፍሊ ሓርባዕተ

መመጻደፊ ረቂቒ ተጻባጻቢ ብቕዓት

15. መመዘኒ ረቂቕትን ዝሞሳቦም ነጥብን

1. ደረጃ ትምህርቲ

ንዝተነፀረ ዓይነት ስራሕን ቦታን ዘድሊ ደረጃ ትምህርቲ ምምላእ ንውድድር ቅድመ ኹነት እዩ። ነዚ ዘማለአ ናብ ውድድር ይኣቱ ዘየማለአ ናብ ውድድር ኣይኣቱን። ንዝተነፀረ ደረጃ ትምህርቲ ዘማልኡ ሰራሕተኛታት ናብ ውድድር እንትቀርቡ ብዝስዕብ መምዘኒ ረቂሒ ብቕዓት ይፍለዩ።

2. መምዘኒ ረቂቒ

መምዘኒ ረቒሒ ተጻባጺ ብቕዓት ኣብዞም ዝስዕቡ 7 ዓበይቲ ነጥቢታት ዝተመሰረተ'ዩ። እቶም መምዘኒታት ብዓይነት ስራሕ ምስ ዝተወሃቦም ነጥቢ ብሚእታዊት ክምዝስዕብ ይቅመጡ።

ቁ.ተ	መምዘኒ ረቒሒ	ዝወሃቦም ሓፈሻዊ ነጥቢ ብምእታዊት			
		ወናኒ ኣውራ ክይዲ ስራሕ	ንኣባላት ጉጅለ ፈፀምቲ ክይዲ ስራሕ	ንሰራሕተኛ ፈፃሚ ክይዲ ስራሕ	ንወሃብቲ ደገፍ ክይዲ ስራሕ
1	ኣብ ሕገ-መንግስቲ፣ ፖሊሲታትን ስትራቴጂታትን መንግስቲ ዘለዎ ግንዛበን ብቕዓት ምፍላምን	30	22	20	20
2	ኣወሃህዛ ግልጋሎት	25	27	28	32
3	ቴክኒካዊ ብቕዓት	15	21	22	18
4	ውዕኢት ተኸር	5	5	5	5
5	ልምዲ ስራሕን ስልጠናን	10	10	10	10
6	ስነ - ምግባር	10	10	10	10
7	ፅርየት ማህደር	5	5	5	5

16. ዝርዝር ረጂሒቲ መምዘኒ ብቕዓትን ዝተሞሳቦም ነጥብን

ነብሲ ወከፍ መምዘኒ ረቒሒ ዝሓዞ መጠን ነጥብን ዝትንተነሉ ኣንባብን ክምዝስዕብ ይኸውን

ሓፈሻዊ ረጂሒ	ዝርዝር ረጂሒ	ወናኒ ኣውራ ክይዲ ስራሕ	ጉጅለ ፈፃሚ ክይዲ ስራሕ	ፈፃሚ ክይዲ ስራሕ	ፈፃሚ ድጋፍ ዋሃቢ ክይዲ ስራሕ
1. ኣብ ሕገ-መንግስቲ፣ ፖሊሲታትን ስትራቴጅታትን መንግስቲ ዘለዎም ግንዛበን ብቕዓትን ምፍላም	- ንሕገ መንግስቲ ታኣማኒ ዝኾነ	6	4	4	4
	- ፖሊሲታትን ስትራቴጂታትን መንግስቲ ናይ ምፍላጥን ምርዳእን ብቕዓትን መሳርሕቲ ተመሳሳሊ ፍልጠት ከህልዎም ናይ ምግባርን ብቕዓት	6	4	4	4
	- ሕግታት፣ ደምብታትን መምርሒታትን ተቐቢሉ ናይ ምትግባርን ኣብዚኦም ተተርኢሉ ናይ ምስራሕን ብቕዓት፣	6	4	4	4
	- ይተኣታተዉ ንዘለዉ ለውጥታት ብውነ ናይ ምቕባልን ምምራሕን ብቕዓት፣	6	4	4	4
	- ዝሃቡ ውሳነ ዝወስዱ ስንምቲን ኣብ ተግልግልትን የእትወና በሃልቲ ዝህልም ትርጉም ኣቐዲሙ ናይ	6	4	4	4

www.abyssinialaw.com

	ምግንዛብን ፍታሕ ናይ ምቕማጥን ብቕዓት				
2. አዋሃህባ ግልጋሎት /ተገልጋላይ ተኮር ምኹን/	- ንናይ ውሽጥን ደገን ተገልገልቲ ብመሰረት እቲ ሓዱሽ ስርዓት አሰራርሓ ንምትእንጋድ ዘለም ድልየትን ብቕዓትን - ተገልገልቲ ብቑሲሉ ዝረኽብሉ ስርዓት አዋሃህባ ግልጋሎት ናይ ምቕራፅ ብቕዓት፣ - ህውፅን ተለዋዋጥን ዝኾነ ድልየት ተገልገልቲ ናይ ምፍላይ፣ ምምላእ፣ ቁልጡፍ ምላሽ ምሃብ ቀዳምነት ንዝዋሃቦም ድልየት ተገልገልቲ ቀዳምነት ብምሃብን ፀገም ተገልገልቲ ናይ ምፍታሕ ብቕዓት - ምስ ተገልገልቲ እብ ምትእምማን ዝተመስረተን ተቑባልነት ዘለዎን ዝምድና ናይ ምህናፅን ብኽብርን ትሕትናን ናይ ምትእንጋድ ብቕዓት - ዕማበትን ድልየትን ተገልገልትን ዝምዝነሉን ዘድህሰሰሉን መስርሕ ናይ ምዝርጋሕ ርኢቶ ተገልገልቲ ብምእካብ አፈፃፅማ ስራሕ ናይ ምምሕያሽ ብቕዓት	5 5 5 5 5	5.4 5.4 5.4 5.4 5.4	5.6 5.6 5.6 5.6 5.6	6.4 6.4 6.4 6.4 6.4
3. ቴክኒካዊ ብቕዓት	<u>ብቕዓት ጉጅላዊ ስራሕ ምስራሕ /ንመራሒ እውራ ክይዲ ስራሕን ንኣባላት ጉጅለ ፈፀምቲ ክይዲ ስራሕን ጥራሕ ዝምልከት</u> - ንታሕተምት ስራሕተኛታት ሓላፍነትን ስልጣን ናይ ምክፍፋልን ንዕብየት ቤት ዕዩኡን መሳርሕቱን ብምግዳስ ተግባራዊ ስልጠና ናይ ምሃብን ብቕዓት፣ - ጎንፂታት ቀልጢፍካ ናይ ምርኣይን ምእላይን ብቕዓት - ቁልጡፉን ዕማበት ተገልገልቲ ዘረጋግፅ ግልጋሎት ንምሃብ ምስ ተገልገልቲን መሻርኽትን እብ ምትእምማን፣ ምክብባርን፣ ዝለዓለ ተወፋይነትን ዝተመስረተ ምዕራይ ርክብ ስራሕ ናይ ምፍጣር ብቕዓት፣ - ቤት ዕዩኡ ቀዳምነት ዝህቦም ባዕላታት ናይ ምፍላይን ምርዳእን፣ ፕሮጀክትታትን ፕሮግራማትን ክዕወቱ ጉጅለ ኣታሓባቢሩ ናይ ምስራሕን፣ መሉእ ዓቕሙን ክእለቱን ንመሳርሕቱ ናይ ምውፋይን ብቕዓት፣	3	5.25	-	-
	<u>ብቕዓት ምትላም /ንመራሒ እውራ ክይዲ ስራሕ፣ ንኣባላት ጉጅለ ፈፀምቲ ክይዲ ስራሕን ንውሃብቲ ደገፍ ክይዲ ስራሕን ጥራሕ ዝምልከት</u> - ብቕዓት ምድላው ስትራተጂክን ዓመታውን ትልሚ - ብቕዓት ስራሕቲ ምውዳብን ምትሕብባርን - ብቕዓት እፈፃፅማ ትልሚ ምክትታል ምድጋፍን ምዕቃንን	3	5.25	-	4.5

www.abyssinialaw.com

	- ብቕዓት ንታሕተምት ሰራሕተኛታት ምብቃዕን ምትብባዕን				
	<u>ብቕዓት ምምሕዳር ሃብቲ / ንመራሒ ኣውራ ክይዲ ስራሕን ንውሃብቲ ደንፍ ክይዲ ስራሕን ጥራሕ ዝምልክት</u> - ዕግበት ተገልገልቲ ንምርግጋፅ ዘኽእል ትልሚ ሃብትታት /ሓይሊሰብ፣ ፋይናንስ፣ ቴክኖሎጂ፣ ሓበሬታ፣ ንብረት/ ናይ ምትላምን ዝተነፀሩ ሃብትታት ክምደቡሉ ናይ ምርግጋፅን ብቕዓት - ትልሚ ድልየት ሃብቲ ምስ ስትራተጂክን ዓመታዊን ትልሚ ቤት ዕዮኡ ዘለዎ ዝምድና ብውነ ናይ ምግንዛብ ብቕዓት፣ - ብኽእትን ብሃብቲ መንግስቲ ብዘይሕግባብ ብኣቋራፂ ምህፍታምን ክይመፅእ ሕጊ ደንብን መምርሒታትን ፋይናንስ ተኽቲሉ ናይ ምስራሕ፣ ኣጠቓቕማን ሃብቲ ኣብ ትልሚ ንዝተትሓዙ ስራሕቲ ጥራሕ ምውዓሉን ውፅኢት ስራሕን ወሳኢ በጀትን ተመጣጣንን ኣግባብነት ዘለዎን ምኻኑ ናይ ምክትታል ብቕዓት	3	-	-	4.5
	<u>ብቕዓት ውፅኢታዊ ስራሕ ምስራሕ</u> - ልዕሊ ዝተቐመጡ ስታንዳርድ መዐቀንታት ኣዋሃህባ ግልጋሎት ብምስራሕ ፀብለልታ ዘለዎ ውፅኢት ስራሕ ናይ ምምዝጋብ ብቕዓት - ጌጋታትን፣ ውድቀታትን፣ ካልእት ውልቃዊ ፀገማትን ንውፅኢት ቤት ዕዮ ብኣሉታ ክይፀልዉን ኣብ ሓደጋ ክየውድቑን ብብልሓት ብምትሓዝ ውፅኢት ናይ ምምዝጋብ ብቕዓት - ህፀት ምፍታሕ ፀገማትን ፅርየት ዘለዎ ግልጋሎት ምሃብን ብዝግባእ ብምግንዛብ ሕጋውን እዋናውን ኣፈፃፅማ ስራሕ ጉጅለ ናይ ምምሕያሽ ብቕዓት	3	5.25	11	4.5
	<u>ብቕዓት ርክብ</u> - ስራሕቲ ተፈጥሮኣዊ ቅደም ሰነባበም ሓሊዮም ተጠቀምቲ ብቓልን ብፅሑፍን ብዝርድእዎ ግልፂ ኮይንኻ ፀብፃባት ናይ ምኽራብን ምርዳእን ብቕዓት - ዝዋሃብዎ ስራሕትን ሓሳባትን ብውነ ናይ ምግንዛብን ምፍፃምን ብቕዓት - ፀብፃብ ዝተፈላለዩ ዘመናዊ ሶፍትዌራት ብምጥቃም ናይ ምድላውን ምኽራብን ብቕዓት	3	5.25	11	4.5

www.abyssinialaw.com

4. ውፅኢት ተኮር	- እገዩ ልዑል - ልዑል - አፅጋቢ - ትሑት * ብዝተፈላለየ ምቹንያት ነጥቢ ውፅኢት ተኮር ዘይተመላእሉም ሓለፍትን ፈፃሚ ስራሕን ቤት ፅዮም ብዝኣመነሉ ኣግባብ መተከኢታ ነጥቢ ክመልእሉም ይግባእ።	5 4 3 0			
5. ልምዲ ስራሕን ስልጠናን		1-2ዓመት =2 ነጥቢ 3-5= 4 6-10=6 11-15=8 >15=10	1-2ዓመት =2ነጥቢ 3-5 =4 6-10=6 11-5=8 >15=10	1-2ዓመት =2ነጥቢ 3-5=4 6-10=6 11-15=8 >15=10	1-2 ዓመት =2 ነጥቢ 3-5=4 6-10=6 11-15 =8 >15=10
6. ሰነ- ምግባር	- ግዕዝይናን ብልሽው ኣሰራረሓን ንምቕላሰን ንምቕላፅን ዘለም ቁርፀኝነት - ተገልጋላይ እብ መንግስትን ኣሰራርሑኡን ኣመኒታ ክሓድሮ ብሓቂ፣ ብተኣማንነነትን ብግልፅን ንረብሓ ህዝቢ ናይ ምስራሕ፣ ካብ ኣድልዎ ነፃ ብዝኾነ ኣግባብ ህዝቢ ናይ ምግልጋልን ሚስጢር ናይ ምሕላው ብቕዓትን፣ - ደሃልቲ ሓሳባት ካብ ምቕራብ ብምፅቃብ ካብ መሳርሕቱ፣ ተገልገልትን የእትወና ብሃልቲን ንናኒ ርኢቶታት ብፀጋ ተቐቢሉ ናይ ምስራሕ ብቕዓት	3.34 3.33 3.33	3.34 3.33 3.33	3.34 3.33 3.33	3.34 3.33 3.33
7 ፅሬየት ማህደር	- ካብ ዝነበሮ ደረጃን መሃያን ምትሓት - ካብ ሓደ ክሳብ 3 ወርሒ መቕፃፅቲ መሃያ መቕፃፅቲ መሃያ ክሳብ ሓደ ወርሒ - መጠንቀቕታ ፅሑፍ - ሪከርድ መቕፃፅቲ ዘይብሉ * እብ ማሕደር ሰራሕተኛ ዘለው ቅፅዓት ተፈፂሙቲ ዝኾኑ ካብ 1/11/1997 ዓ.ም ጀሚሩ ክሳብ ሕጂ ዘለው ይኾኑ።	0 1 2 3 5			

www.abyssinialaw.com

ክፍል አራት

የተፈላጊ ብቃት ማወዳደሪያ መመዘኛ

15. ለመመዘኛ መስፈርቶች የሚሰጣቸው ነጥብ

1. የትምህርት ደረጃ፡-
   ግልፅ ለሆኑ የስራ ዓይነትና ቦታ የሚያስፈልግ የትምህርት ደረጃ ማሟላት ለመወዳደር ቅድመ ሁኔታ ነው። ይህን ያሟላ ወደ ውድድር ይገባል። ያላሟላ ወደ ውድድር አይቀርብም። የተገለፀ ትምህርት ደረጃ ያሟሉ ሰራተኞች ወደ ውድድር ሲቀርቡ በሚከተለው የብቃት መመዘኛ መስፈርት ይለያሉ፡
2. መመዘኛ መስፈርት፡-
   መመዘኛ መስፈርት ተፈላጊ ብቃት በሚከተሉት 7 አባይት ነጥቦች የተመሰረተ ነው መመዘኛዎቹ በስራ ዓይነት በተሰጣቸው ነጥብ በመቶኛ እንደሚከተለው ይቀመጣሉ።

ቁ.ተ	መመዘኛ መስፈርት	የሚሰጣቸው አጠቃላይ ነጥብ በመቶኛ			
		ዋና የስራ ሂደት ባለቤት	በስራ ሂደት አስፈፃሚ ቡዱን አባሎች	ለሰራተኛ የስራ ሂደት አስፈፃሚ	ለስራ ሂደት ድጋፍ ሰጭዎች
1	በሕገ-መንግስት ፖሊሲዎችና ስትራቴጂዎች መንግስት ያለው የመፈፀም ብቃትና ግንዛቤ	30	22	20	20
2	አገልግሎት አሰጣጥ	25	27	28	32
3	ቴክኒካዊ ብቃት	15	21	22	18
4	ውጤት ተኮር	5	5	5	5
5	የስራ ልምድና ስልጠና	10	10	10	10
6	ስነ - ምግባር	10	10	10	10
7	ለማሀደር ጥራት	5	5	5	5

16. ዝርዝር የብቃት መመዘኛ መስፈርቶች እና የተሰጣቸው ነጥብ

እያንዳንዱ መመዘኛ መስፈርት የያዘው ነጥብ መጠንና የሚተነተንበት አግባብ እንደሚከተለው ይሆናል።

ጠቅላላ መስፈርት	ዝርዝር መስፈርት	ዋና የስራ ሂደት ባለቤት	የስራ ሂደት አስፈፃሚ ቡዱን	የስራ ሂደት አስፈፃሚ	የስራ ሂደት ድጋፍ ሰጭ አስፈፃሚ
1. በሀገ-መንግስት የመንግስት ፖሊሲዎችና ስትራቴጂዎች ያላቸው የአፈፃፀም ብቃትና ግንዛቤ	- ለሀገ መንግስቲ ታማኝ የሆነ፣	6	4	4	4
	- የመንግስት ፖሊሲዎችና ስትራቴጂዎችን የማወቅና የመረዳት ብቃት፣ የስራ ባልደረቦቹ ተመሳሳይ እውቀት እንዲኖራቸው የማድረግ ብቃት፣	6	4	4	4
	- ህጎች፣ ደንቦችና መመሪያዎች ተቀብሎ የመተግበርና እነዚህ በመንተራስ የመስራት ብቃት፣	6	4	4	4
	- እየተጀመሩ ላሉ ለውጦች በልብ የመቀበልና መስራት ብቃት፣	6	4	4	4
	- የሚሰጠው ውሳኔ፣ የሚወሰደው እርምጃ በተገልጋዮችና ይመለከተናል ባዮች የሚኖረው ትርጉም አስቀድሞ የመገንዘብና መፍትሄ የማስቀመጥ ብቃት				

www.abyssinialaw.com

2. የአገልግሎት አሰጣጥ /የተገልጋይ ተኮር መሆን/	- ለውስጥና ለውጭ ተገልጋዮች በአዲሱ የአሰራር ስርዓት መሰረት ለማስተናገድ ያለው ፍላጎት ብቃት፣ - ተገልጋዮች የአገልግሎት አሰጣጥ በቀላሉ የሚያገኙበት ስርዓት የመቅረፅ ብቃት - አስቸኳይና ተለዋዋጭ የሆነ የተገልጋዮች ፍላጎት የመለየት ፣ ማሟላትና ቀልጣፋ መልስ መስጠት፣ - ቅድሚያ የሚሰጣቸው የተገልጋዮች ፍላጎት ቅድሚ በመስጠት የተገልጋዮች ችግር የመፍታት ብቃት - ከተገልጋዮች ጋር በመተማመን ላይ የተመሰረተና ተቀባይነት ያለው ዝምድና በመገንባት በአክብሮትና በትህትና የማስተናገድ ብቃት፣ - የተገልጋዮች እርካታ ፍላጎት የሚመዘንበት እና የሚፈተሽበት አሰራር የመዘርጋትና የተገልጋዮች አስተያየት በመሰብሰብ የስራ አፈፃፀም የመሻሻል ብቃት	5 5 5 5 5 5	5.4 5.4 5.4 5.4 5.4 5.4	5.6 5.6 5.6 5.6 5.6 5.6	6.4 6.4 6.4 6.4 6.4 6.4
3. ቴክኒካዊ ብቃት	<u>ቡድናዊ ስራ የመስራት ብቃት /ለሞና የስራ ሂደት መሪና ለስራ ሂደት አስፈፃሚ ቡድን አባላት ብቻ የሚመለከት</u> - ለበታች ሰራተኞች ሓላፍነትና ስልጣን የሚከፋፈልና ለመሰሪያቤቱ ዕድገትና ለስራ ባልደረቦቹ በማሰብ ተግባራዊ ስልጠና የመስጠት ብቃት፣ - ግጭቶች ፈጥኖ የማየትና የመፍታት ብቃት - ቀልጣፋና የተገልጋዮች እርካታ የሚያረጋግጥ አገልግሎት ለመስጠት ከተገልጋዮችና ያገባናል ባዮችን በመተማመን፣ መከባርና በከፍተኛ ተነሳሽነት ላይ የተመሰረተ የተስተካከለ የስራ ግንኙነት የመፍጠር ብቃት፣ - መስሪያቤቱ ተዳምኑት የሚሰጣቸው ጉዳዮች የመለየትና መረዳት ፕሮጀክችንና ፕሮግራሞቹን እንዲሳኩ ቡድን አስተባብሮ መስራት ሙሉ አቅሙንና ብቃቱን ለስራ ባልደረቦች የማቅረብ ብቃት ፣	3	5.25	-	

www.abyssinialaw.com

	<u>የማቱድ /እትድ ማውጣት/ ብቃት ለዋና የስራ ሂደት፣ መሪ፣ ለስራ ሂደት አስፈፃሚ ቡድን አባልና ለስራ ሂደት ድጋፍ ሰጪ ብቻ የሚመለከት</u> - አመታዊ እቅድና ስትራተጂ የማዘጋጀት ብቃት - ስራዎች የመመደብና የማስተባበር ብቃት - የአፈፃፀም እቅድ መከታተልና መደገፍና መለካት፣ - የበታች ሰራተኛ ብቁ የማድረግና ማበረታታት ብቃት	3	5.25	-	4.5
	<u>ሃብት የማስተዳደር ብቃት /ለዋና የስራ ሂደት መሪና ለስራ ሂደት ደጋፍ ሰጭዎች የሚመለከት ብቻ</u> - የተግልጋዮች እርካታ ማረጋገጥ የሚያስችል ሃብቶች እቅድ /የሰው ሃይል፣ ፋይናንስ፣ ቴክኖሎጂ፣ መረጃ ፣ ንብረት/ የማቀድና ግልፅ የሆኑ ሃብቶች እንዲመደበለት የማረጋገጥ ብቃት፣ - የሃብት ፍላጎት እቅድ ከስትራቴጅና አመታዊ የመስሪያቤቱ እቅድ ያለው ዝምድና በልብ የመገንዘብ ብቃት - ብኩንነትና በመንግስት ሃብት ያለአግባብ በአቃራጭ ሃብታም መሆን እንዳይመጣ ሕግ፣ ደንብና የፋይናንስ መመሪያዎችን ተከትሎ የመስራት የሃብት አጠቃቀም በእቅድ ለተያዙ ስራዎች ብቻ መዋሉንና የስራ ውጤትና የበጀት ወጪ ተመጣጣይና አግባብነት ያለው መሆኑን የመከታተል ብቃት	3	-	-	4.5
	<u>ውጤታማ ሰራ የመስራት ብቃት</u> - ከተቀመጠበት ስታንዳርድ መመዘኛዎች በላይ የአገልግሎት አሰጣጥ መሰፈርት በመስራት ብልጫ ያለው የስራ ውጤት የማስመዝገብ ብቃት፣ - ስህተቶች፣ ውድቀቶችና ሊሎች ግላዊ ችግሮች ለመስሪያቤቱ ውጤት በአሉታ እንዳይነኩ፣ አደጋ ላይ እንዳይጥሉት በዘዴ በመያዝ ውጤት የማስመዝገብ ብቃት ፣ - በአስቸኳይ ችግሮች በመፍታት ጥራት ያለው አገልግሎት መሰጠትና በሚገባ መገንዘብ ሕጋዊና ወቅታዊ የቡድን ስራ አፈፃፀም የማሻሻል ብቃት፣	3	5.25	11	4.5
	<u>የግንኙነት ብቃት</u> - ስራዎች የተፈጥሮ ቅድም ተከተላቸው ተጠብቀው ተጠቃሚዎች በቃልና በፅሑፍ በሚረዳቸው ግልፅ ሆኖ ሪፖርቶች የማቅረብና	3	5.25	11	4.5

www.abyssinialaw.com

	የማስረዳት ብቃትና - የተሰጡት ስራዎችና ሃላፊች በትክክል /ከልብ/ የመገንዘብና መፈፀም ብቃት - በተለያዩ ዘመናዊ ስፍትዎሮች በመጠቀም ሪፖርት የማዘጋጀትና የማቅረብ ብቃት				
4. ውጤት ተኮር	- በጣም ከፍተኛ - ከፍተኛ - መካከለኛ - ዝቅተኛ * በተለያዩ ምክንያቶች ውጤት ተኮር ያልተሞላላቸው ሓላፊዎችና ስራ አስፈፃሚዎች መስሪያቤታቸው ባመነበት አገባብ መለኪያ ነጥብ ሊሞላላቸው ይገባል።	5 4 3 0			
5. የስራ ልምድና ስልጠና		1-2 ዓመት =2 ነጥቢ 3-5= 4 6-10=6 11-15=8 >15=10	1-2ዓመት =2ነጥቢ 3-5 =4 6-10=6 11-5=8 >15=10	1-2 ዓመት =2ነጥቢ 3-5=4 6-10=6 11-15=8 >15=10	1-2 ዓመት =2 ነጥቢ 3-5=4 6-10=6 11-15 =8 >15=10
6. ስነ- ምግባር	- ሙስናና የተበላሸ አሰራር ለመታገልና ለማጋለጥ ያለው ቁርጠኝነት፣ - ተገልጋይ በመንግስትና በአሰራሩ እምነት እንዲ ያድርበት በሓቅ፣ በታማኝነትና በግልፅ ለህዝብ ጥቅም የመስራት፣ ከአድልዎ ነፃ በሆነ አገባብ ህዝብ የሚገልገልና ምስጢር የመጠበቅ ብቃት፣ - ከብረነክ /አሸማቃቂ/ የሆኑ ሃሳቦችን ከማቅረብ በመታቀብ፣ ከስራ ባልደረቦቹ፣ ከተገልጋዮችና ያገባናል ባዮች ገንቢ አስተያየቶችን በደስታ ተቀብሎ የመስራት ብቃት	3.34 3.33 3.33	3.34 3.33 3.33	3.34 3.33 3.33	3.34 3.33 3.33
7. የግህደር ጥራት	- ከአበረው ዶረጃና ደመወዝ ዝቅ ማለት - ከአንድ እስከ 3 ወር የደመወዝ ቅጣት - የዕሑፍ ማስጠንቀቅያ - የቅጣት ሪከርድ የሌለው * በሰራተኛው ግህደር ያሉ ቅጣቶች ተፈፃሚ የሚሆኑ ከ1/11/1997 ዓ.ም ጀምሮ እስከ አሁን ያሉ ይሆናል።	0 1 2 3 5			

www.abyssinialaw.com

ክፍሊ ሓሙሽተ

ኩነታት ኣብ ምደባ ዘይተሓቐፉ ሰራሕተኛታት

17. ኣብ ድልድል ዘይተሓቐፉ ሰራሕተኛታት

ኣብ ሓደ ቤት ዕዮ ኣብ ዘለው ከይዲታት ስራሕ ዘይተመደቡ ሰራሕተኛታት ኣብ ማሕበራዊ ቅልውላው ብዘይኣትውሉ፣ ሃፍቲ እቲ ክልል ብዝሽከመሉ መጠንን ብመሰረት ሕጊ መምርሕን ኣሰራርሓን እዚ ክልል ህይወቶም ዝመርሑሉ ስርዓት ምምችቻው ኣድላይ'ዩ። ብመሰረት'ዚ እዞም ዝስዕቡ ኣማራጺታት ተግባራዊ ይኾኑ፡-

1. ፖሊሲን ስትራተጂን መንግስቲ ንምትግባርን ኣብ ውሽጢ እቲ ለውጢ ንምስራሕን ብቕዓት ዘለዎም ሰራሕተኛ ታት ኣብ ካልኦት ኣብያተዕዮ ተመዲቦም ዝስርሑሉ ኩነታት ምምችቻው፣
2. ብዕድመ መናእሰይ ዝኾኑ ብምምራፅ ናይ ነዊሕ ግዜ ስልጠና ተዋሂብዎም ኣብ ዝተፈላለዩ መንግስታዊ ኣብያተ ዕዮ ተመዲቦም ክሰርሑ ምግባር
3. ክም ብሓዱሽ ኣብ ዝተቖረፀ ከይዲታት ስራሕ ተመዲቦም ክሰርሑ ሙሉእ ድልየት፣ ዝተቖራረበ ክእለትን ሞያዊ ምትእስሳርን ዘለዎም ሰራሕተኛታት ብውሱን ተኽታታሊ ስልጠና ዓቕሞም ብምጉልባት ምጥቃም።
4. ብመንፅር ግልጋሎቶምን ዕድመኦምን ካልኦት መምዘኒታትን ኣብቶም ከይዲ ታት ስራሕን ኣብ ካልኦት ኣብያተ ዕዮን ተመዲቦም ክገልግሉ ብቑዓትን ውዕዪታውን ዘይኾኑ ሰራሕተኛታት ብጡረታ ምስንባት፣
5. ኣብቲ ሓዱሽ ከይዲ ስራሕ ዘይተሓቐፉን ኣብ ካልኦት ኣብያተ ዕዮ ንምምዳብ'ውን ብመሰረት'ቲ ምዘኒ ብቕዓት ውዕዪታውን ዘይኾኑን ዕድመኦም ብመሰረት ሕገ-መንግስቲ መሰል ጡረታ ዘይረኽቡ እንተኾይኖም ሞያዊ ስልጠና ተዋሂቡዎምን ኩለ መዳያዊ ድጋፍ ተገይሩሎምን ናብረኦም ብባዕሎም ክመርሑ ይግበር፣
6. ካብ ቁፅሪ 1-5 ብዘለዉ ነጥብታት ዘይተኣናገዱ ሰራሕተኛታት ኣዋጅ ቑፅሪ 66/95 ዓንቀፅ 83 ንኡስ ዓንቀፅ 1 ፊደል "ሀ-ለ" ብዝእዝዞ መሰረት ክፍሊት እገሪ መትከሊ ተኽፊሊዎም ይሰናበቱ፣
7. ናይ ኮንትራት ሰራሕተኛታት ብመሰረት ዝኣተውዎ ስምምዕ ስራሕ ውዕል ምቁራፅ።

ክፍል አምስት

በድልድል ያልታቀፉ ሰራሕተኛች ሁኔታ

17. በድልድል ያልታቀፉ ሰራተኞች

በአንድ መስሪያቤት ባሉ የስራ ሂደቶች ያልተመደቡ ሰራተኞች በማህበራዊ ቀውስ በማይገቡበት፣ የክልሉ ሃብት በሚሸከምበት መጠንና በዚህ ክልል ህግ፣ መመሪያና አሰራር መሰረት ህይወታቸው የሚመሩበት ስርዓት ማመቻቸት ያስፈልጋል። በዚህ መሰረት የሚከተሉት አማራጮች ተግባራዊ ይሆናሉ።

1. የመንግስት ፖሊሲና ስትራቴጂ ለመተግበርና በለውጡ ውስጥ ለመስራት ብቃት ያላቸው ሰራተኞች በሌሎች መስሪያቤቶች ተመደበው የሚሰሩበት ሁኔታ ማመቻቸት፣
2. በእድሜ ወጣቶች የሆኑ በመምረጥ፣ የረዥም ጊዜ ስልጠና ተሰጥቷቸው በተለያዩ የመንግስት መስሪያቤቶች ተመደበው እንዲሰሩ ማድረግ፣
3. እንደአዲስ በተቀረፀው የስራ ሂደቶች ተመደበው እንዲሰሩ ሙሉ ፍላጎት፣ የተቀራረበ ችሎታና ሞያዊ መተሳሰር ያላቸው ሰራተኞች በውስን ተከታታይ ስልጠና አቅማቸው በማጎልበት መጠቀም፣
4. በአገልግሎታቸው እንዳር እድሜያቸውና ሌሎች መመዘኛዎች በስራ ሂደቶችና በሌሎች መስሪያቤቶች ተመድበው ለማገልገል በቁና ውጤታማ ያልሆኑ ሰራተኞች በጡረታ ማሰናበት፣
5. በአዲሱ የስራ ሂደት ያልታቀፉና በሌሎች መስሪያቤቶች ለመመደብም በዝቃት መመዘኛው ውጤታማ ያልሆኑና እድሜአቸው በህገ-መንግስት መሰረት የጡረታ መብት ያላገኙ ከሆነ የሞያ ስልጠና ተሰጥቷቸውና ሁለንተናዊ ድጋፍ ተደርጎላቸው ኑራቸው ራሳቸው እንዲመሩ ይደረጋል፣
6. ከቁጥር 1-5 ባሉ ነጥቦች በማይተናገዱ ሰራተኞች በአዋጅ ቁጥር 66/95 አንቀጽ 83 ንኡስ አንቀጽ 1 ፊደል "ሀ - ለ" በሚያዝዘው መሰረት ማቋረጫ ተከፍላቸው ይሰናበታሉ፣
7. የኮንትራት ሰራተኞች በገቡት ውል መሰረት የስራ ውላቸው ማቋረጥ።

www.abyssinialaw.com

18. ብዛዕባ ምጥያሽ ጊዚያዊ ክልላዊ ኮሚቴ ተግባረ አማራጺታት

ነብሲ ወከፍ ኣብያተ ዕዮ ግቡእ ሃፅሪ ድሕሪ ምክያድ ኣብ ከይዲታት ሰራሕ ሓደ ቤት ዕዮ ዘይትሓጮፉ ሰራሕተኛታት ኩነታቶም ንምምዮችው ኣብ ዓንቀፅ 17 ካብ 1 - 5 ዝተጠቐሱ አማራጺታት ተግባራዊ ብምግባር ውሕስነት መነባብሮኦም ንምርግጋፅ ንኽክኣል ብደረጃ ክልል እቲ ሰራሕ ዝመርሕን ዘተሓባብርን ሓደ ግዚያዊ ኣካል ኣማይሽካ ብሙሉእ ግዜኡ ክሰርሕ ምግባር ኣድላይ ብምኻኑ እዞም ዝስዕቡ ኣብያተ ዕዮ ዝሳተፉሉ ኮሚቴ ተጣይሹ'ሎ፡-

1. ኣባላት እቲ ኮሚቴ

ሀ. ቢሮ ህንፀት ዓቕሚ . . . . . ኣካቢ

ለ. ዘፈር ምዕባለ ሓይሊ ሰብ ቢሮ ህንፀት ዓቕሚ ብዘይድምሚ . . . . . ፀሓፊ

ሐ. ቢሮ ጉዳይ ሰራሕተኛን ማሕበራውን . . . . . ኣባል

መ. ቤት ፅሕፈት ርእሰ ምምሕዳር .. ኣባል

ረ. ቢሮ ፍትሒ . . . . . ኣባል

ሰ. ቢሮ ንግድን ኢንዱስትሪን . . .. ኣባል

ሸ. ቢሮ ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን . . . . . ኣባል

ቀ. ፕሮጀክት ዋሃቢ ድጋፍ ዕድል ሰራሕ . . ..ኣባል

2. ሓላፍነት እቲ ኮሚቴ

ተፀዋዕነት'ቲ ኮሚቴ ንርእሰ ምምሕዳር ኮይኑ፡-

ሀ. ኣብ ነብሲ ወከፍ ከይዲታት ሰራሕ ኣብያተ ዕዮ መንግስቲ ናይ ዘይተሓጮፉ ሰራሕተኛታት ዝርዝርን ብመሰረት'ቲ መምዘኒ ዝተገምገሙ መረዳእታን ይቕበል፣

ለ. ብመሰረት'ዚ ደንቢ ናብ ካልኦት ኣብያተ ዕዮ ዝምደቡ፣ ብጡረታ ዝግለሱን ንነዊሕ ግዜ ናብ ስልጠና ዝላኣኹን ፈልዩ ኣንፈት ይህብ፣

ሐ. ብጡረታ ዝግለሱ ሰራሕተኛታት ምስ በዓል መዚ ማሕበራዊ ውሕስነት ብምርኻብ ጡረቶኦም ዝረጋገፀሉ ኣሰራርሓ ብምዝርጋሕ ተግባራዊ የግብር፣

መ. ተንሳፈፍቲ ሰራሕተኛታት ናብ ካልኦት ኣብያተ ዕዮ ንምምዳብ በቢኣብያተ ዕየኡ ዘለዉ ዝርዝር ክፍቲ መደባት ሰራሕ ይእክብ፣ ሰራሕተኛታት ይምድብ፣

18. ስለ ኣማራጮች አስፈፃሚ ግዚያዊ ክልላዊ ኮሚቴ ማቋቋም

እያንዳንዱ መስሪያቤት ተገቢ ጥረት ካካሄደ በኃላ በእንድ መስሪያቤት የስራ ሂደቶች ያልታቀፉ ሰራተኞች ሁኔታቸው ለማመቻቸት በአንቀጽ 17 ከ1-5 የተጠቀሱ አማራጮች ተግባራዊ በማድረግ የኑሯቸው ዋስትና ማረጋገጥ አንዲችል በክልል ደረጃ ስራው የሚመራና የሚያስተባብር አንድ ጊዚያዊ አካል አቋቅሞ ሙሉ ጊዜውን አንዲሰራ ማድረግ አስፈላጊ በመሆኑ የሚከተሉት መስሪያቤቶች የሚሳተፉበት ኮሚቴ ተቋቁመዋል፡-

1. የኮሚቴው አባሎች

ሀ. የአቅም ግንባታ ቢሮ . ... ሰብሳቢ

ለ. የአቅም ግንባታ ቢሮ የሰው ሃይል ዕድገት ዘርፍ ያለድምፅ . . .. ፀሓፊ

ሐ. የሰራተኛና ማህበራዊ ጉዳይ ቢሮ ... አባል

መ. የርእሰ መስተዳደር ጽሕፈት ቤት . . አባል

ሠ. የፍትህ ቢሮ . . . . አባል

ረ. የንግድና ኢንዱስትሪ ቢሮ . ... አባል

ሰ. ቢሮ ፋይናንስና ኢኮኖሚያዊ ልማት ... አባል

ሸ. የስራ እድል ድጋፍ ሰጭ ፕሮጀክት..... አባል

2. የኮሚቴው ሓላፍነት

የኮሚቴው ተጠሪነት ለርእሰ መስተዳደሩ ሆኖ፡-

ሀ. በእያንዳንዱ የመንግስት መስሪያቤት የስራ ሂደቶች ያልታቀፉ ሰራተኞች ዝርዝርና በመመዘኛው መሰረት የተገመገሙበት ማስረጃ ይቀበላል፣

ለ. በዚህ ደንብ መሰረት ወደ ሌሎች መስሪያ ቤቶች የሚመደቡ በጡረታ የሚገለሱና ለረዥም ጊዜ ወደ ስልጠና የሚላኩ ለይቶ መመሪያ ይሰጣል፣

ሐ. በጡረታ የሚገለሱ ሰራተኞች ከማህበራዊ ዋስትና ባለስልጣን በመገናኘት ጡረታቸው የሚረጋገጥበት አሰራር በመዘርጋት ተግባራዊ ያስደርጋል፣

መ. ተንሳፋፊ ሰራተኞች ወደ ሌሎች መስሪያ ቤቶች ለመመደብ የመስሪያቤቱ ያሉ ዝርዝር ክፍት የስራ መደቦች ይለበስባል። ሰራተኞች ይመድባል፣

www.abyssinialaw.com

ረ. ውሕስነት ጡረታ ዘይረኸቡን ናብረኦም ብውልቀ ስራሖም ክመርሑ ዝተነፀሩን ብመሰረት ሕገ-መንግስቲ ዝግብኦም ጥቅሚ[20] ወይ ካሕሳ ክርኸቡ ይገብር፣ ንድልየቶም መበገሲ ዝገበረ ስልጠና ክረኸቡ ኘሮጀክት ኣዳሊዩ፣ ፈንድ ኣታኣሳሲኹን እኹል ግልጋሎት ልቓሕ ዝረኸቡሉ ባይታ ኣመቻችዩ ናብ ስራሕ ክዋፈሩ ይገብር።

ሰ. ግቡእ ውዕል ትምህርቲ ዘለዎም ሰራሕተኛታት ተተንሳፈፍም ውዕል ግዴቶኦም ክፍፅሙ ኣይግደዱን፣

ሸ. ኣቓዲሞም ብጥሮታ ብፍቓዶም ክወፁ ዝደልዩን ብፍቓዶም ክንከዩ ዝደልዩን ሰራሕተኛታት ኣግባብ ብዘለዎ ሕጊ ማሕበራዊ ውሕስና መሰረት ኣቓዲሞም ጥሮታ ዝወፅሉን ጥቅማ ጥቅሚን ዝኣመሰሉን ረኺቦም ዝሰናበትሉን ኩነታት የመቻቹ።

19. ስርዓት ኣቀራርባ ቅሬታ

ብምሽንያት መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ስራሕ ኣብ ዝተዝበረ ድልድል ዝለዓሉ ቅሬታት ብዝስዕብ ኣግባብ እናተረኣዩ ይፍፀሙ፦

1. ጥርዓን ምቕራብ፦

በቲ ድልድል ዘይተሰማምዐ ዝኾነ ሰራሕተኛ እቲ ድልድል ግልፂ ካብ ዝኾነሉ መዓልቲ ጀሚሩ ኣብ ውሽጢ 5 መዓልትታት ቅሬትኡ ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ቁፅሪ 2 ንዝተጣየሸ ኮሚቴ የቕርብ።

2. ምጥያሽ ኮሚቴ ሰማዒ ቅሬታ

ሕድ ሕድ ቤት ፅኑ ብምሽንያት መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ስራሕ ዝተገበረ ድልድል ዝለዓሉ ቅሬታት ኣግራቡ ውሳነ ሓሳብ ዘቕርብ 3 ኣባላት ዘለዉም ኮሚቴ የጣይሽ።

3. ውሳነ ሓሳብ ዝቕርበሉ ግዘ ገደብ

ኮሚቴ ሰማዒ ጥርዓን ጥርዓን ብፅሑፍ ካብ ዝቕረበሉ ዕለት ጀሚሩ ኣብ ውሽጢ 5 መዓልቲ ውሳነ ሓሳብ ንላዕለዋይ ሓላፊ ክቕርብ ኣለዎ።

4. ላዕለዋይ ሓላፊ ውሳነ ዘፍልጠሉ ግዘ ገደብ

ላዕለዋይ ሓላፊ ውሳነ ሓሳብ ካብ ዝቕረበሉ ዕለት ጀሚሩ ኣብ ውሽጢ 2 ማዓልቲ ናይ መወዳኣታ ውሳነ ክህብ ኣለዎ። ኣድላይ እንተኾይኑ ውሳኒኡ ንጥርዓን መቕረቢ ብፅሑፍ ክፍልጥ ኣለዎ።

ሠ. የጡረታ ዋስትና ያላገኙ ኑሯቸው በግል ስራቸው እንዲመሩ የተሰዩ በሀገ-መንግስት መሰረት የሚገባቸውን ጥቅም ወይም ካሳ እንዲያገኙ ይደረጋል። ፍላጎታቸው መነሻ ያደረገ ስልጠና እንዲያገኙ ፕሮጀክት አዘጋጅቶ፣ ፈንድ አፈላልጎ በቂ የብድር አገልግሎት የሚያገኙበት ሁኔታ አመቻችቶ ወደ ስራ እንዲሰማሩ ያደርጋል፣

ረ. የትምህርት የውል ግዴታ ያላቸው ሰራተኞች ከተንሳፈፉ የውል ግዴታቸው እንዲፈፀሙ አይገደዱም፣

ሰ. አስቀድሞው በፈቃዳቸው ጡረታ መውጣት የሚፈልጉና በፈቃዳቸው መቀነስ የሚፈልጉ ሰራተኞች አግባብ ባላቸው የማህበራዊ ዋስትና ህግ መሰረት አስቀድሞው ጡረታ የሚወጡበትና ጥቅማ ጥቅሞችን የመሳሰሉ አግኝተው የሚሰናበቱበት ሁኔታ ያመቻቻል።

19. የቅሬታ አቀራረብ ስርዓት

መሰረታዊ ለውጥ የስራ ሂደት በተደረገ ድልድል ምክንያት የሚነሱ ቅሬታዎች በሚከተለው አግባብ እየታዩ ይፈፀማሉ፣

1. አቤቱታ ማቅረብ

በድልድሉ ያልተሰማማ ማንኛውም ሰራተኛ ድልድሉ ከተገለፀበት ዕለት ጀምሮ በ5 ቀናት ውስጥ ቅሬታው በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 2 ለተቋቋመ ኮሚቴ ያቀርባል።

2. የቅሬታ ሰሚ ኮሚቴ ማቋቋም

እያንዳንዱ መስሪያ ቤት በመሰረታዊ ለውጥ የስራ ሂደት በተደረገ ድልድል ምክንያት የሚነሱ ቅሬታዎች አጣርቶ የውሳኔ ሃሳብ የሚያቀርብ 3 አባሎች ያሉው ኮሚቴ ያቋቁማል።

3. የውሳኔ ሃሳብ የሚቀርብበት የጊዜ ገደብ

የቅሬታ ሰሚ ኮሚቴ ቅሬታው በፅሑፍ ከቀረበበት ዕለት ጀምሮ በ5 ቀናት ውስጥ የውሳኔ ሃሳብ ለበላይ ሓላፊ ማቅረብ አለበት።

4. የበላይ ሓላፊ ውሳኔ የሚያሳወቅበት የጊዜ ገደብ

የበላይ ሓላፊ የውሳኔ ሃሳብ ከቀረበለት ዕለት ጀምሮ በ2 ቀናት ውስጥ የመጨረሻ ውሳኔ መስጠት አለበት። አስፈላጊ ከሆነ ውሳኔው ለቅሬታ አቅራቢው በፅሑፍ ማሳወቅ አለበት።

www.abyssinialaw.com

20. ይግባኒ ምቕራብ

ብውሳነ ቤት ዕዮኡ ዘይዓገበ ሰራሕተኛ ይግበኣኒ ጥርዓን ክቕርብ ዝኽእል ብዝስዕብ ኣግባብ'ዩ።

1. ምጥያሽ ኮሚቴ ሰማዒ ይግባኒ
ብውሳነ ቤት ዕዮኡም ዘይዓገቡ ሰራሕተኛታት ይግባኒ ሕቶኡም መርሚሩ ናይ መወዳእታ ውሳነ ዝህብ 3 ኣባላት ዘለውዎ ክልላዊ ኮሚቴ ብቢሮ ሀንፀት ዓቕሚ የጣይሽ።

2. ገደብ ግዘ ይግበኣኒ ጥርዓን መቕረቢ
ብቤት ዕዮኡ ዝተዋሃበ ውሳነ ዘይተሰማምዐ ሰራሕተኛ ውሳነ ካብ ዝተነገሮ ወይ ብፅሑፍ ካብ ዝበፀሐ ዕለት ጀሚሩ ኣብ ውሽጢ 2 ማዓልቲ ንክልል ይግበኣኒ ሰማዒ ኮሚቴ ብፅሑፍ ከመልክት ኣለዎ።

3. ናይ መወዳእታ ውሳነ ኮሚቴ ይግበኣኒ ዝህበሉ ግዘ ገደብ
ክልል ኮሚቴ ይግበኣኒ ሰማዒ ድማ መመልከቲ ይግበኣኒ ካብ ዝበፀሐ ዕለት ጀሚሩ ኣብ ውሽጢ 3 መዓልቲ ናይ መወዳእታ ውሳነ ክህብ ኣለዎ ክልል ኮሚቴ ዝህቦ ውሳነ ናይ መወዳእታ'ዩ።

21. ኣወዳድባ ስርዓት ቅሬታ ዞባን ወረዳን

ኣብ ዞባታትን ወረዳታት'ውን ኣብዚ ደንቢ ካብ ዓንቀፅ 19-20 ብዝተደንገገ መሰረት ኣወዳድባ ስርዓት ኣቀራርባ ቅሬታ ይህሉ።

22. መምርሒ ናይ ምውፃእ ስልጣን

ቢሮ ሀንፀት ዓቕሚ ነቲ ደንቢ ንምፍፃም ዘኽእል መምርሒ ክወፅእ ይኽእል።

23. እዚ ደንቢ ዝፀንዐሉ ግዜ

እዚ ደንቢ ካብ 17 ሓምለ 2000 ዓ.ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን።

መቐለ
፱ጋይ ፲፫ሀ

ፕረዝደንት ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስቲ ትግራይ

20. ይግባኝ ማቅረብ

በመስሪያቤቱ ውሳኔ ያልረካ ሰራተኛ የይግባኝ አብየቱታው ማቅረብ የሚችለው በሚከተለው አግባብ ነው

1. የይግባኝ ሰሚ ኮሚቴ ማቋቋም
በመስሪያቤቱ ያልረኩ ሰራተኞች የይግባኝ ጥያቄአቸው መርምሮ የመጨረሻ ውሳኔ የሚሰጥ 3 አባሎች ያሉት ክልላዊ ኮሚቴ በአቅም ግንባታ ቢሮ ይቋቋማል።

2. የይግባኝ ቅሬታ የማቅረቢያ ጊዜ ገደብ
በመስሪያቤቱ የተሰጠው ውሳኔ ያልተሰማማ ሰራተኛ ውሳኔው ከተነገሮው ወይም በፅሑፍ ከደረሰው ዕለት ጀምሮ በ2 ቀን ውስጥ ለክልል ይግባኝ ሰሚ ኮሚቴ በፅሑፍ ማመልከት አለበት።

3. ይግባኝ ሰሚው ኮሚቴ የመጨረሻ ውሳኔ የሚሰጥበት ጊዜ ገደብ
የክልል ይግባኝ ሰሚ ኮሚቴ ዳግም የይግባኝ መልከቻ ከደረሰበት ዕለት ጀምሮ በ3 ቀናት ውስጥ የመጨረሻ ውሳኔ መሰጠት አለበት። የክልል ኮሚቴ የሰጠው ውሳኔ የመጨረሻ ይሆናል።

21. የዞንና የወረዳ የቅሬታ አደረጃጀት ስርዓት

በዞኖችና በወረዳዎች በዚህ ደንብ ከአንቀጽ 19-20 በተደነገገው መሰረት የቅሬታ አቀራረብ አደረጃጀት ስርዓት ይኖራል።

22. መመሪያ የማውጣት ስልጣን

የአቅም ግንባታ ቢሮ ደንቡን ማስፈፀም የሚያስችል መመሪያ ሊያወጣ ይችላል።

23. ደንቡ የሚፀናበት ጊዜ

ይህ ደንብ ከሐምሌ 17/2000 ዓ.ም ጀምሮ የፀና ይሆናል።

መቀሌ
፱ጋይ ፲፫ሀ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስት ፕሬዚዳንት

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 17ዓመት ቁ.1
መቐለ 20 ጥሪ 2001ዓ/ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

17ኛ ዓመት ቁ.1
መቐለ ጥር 20/2001ዓ/ም

ኣዋጅ ቁፅሪ 158/2001 ዓ/ም
ኣብያተ ፍርዲ ሽሪዓ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ንምጥንኻር ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 133/1999 ንምምሕያሽ ዝወፀ ኣዋጅ

ኣብ ኣብያተ ቤት ፍርዲ ሽሪዓ ተመዲቦም ዝሰርሑ ቃዲታት ካብ ስራሕ ብጡረታ ዝወፅሉ ዕድመ ምስ ሕግታት ፌደራልን ካልኦት ክልላትን ተመሳሳሊ ምግባር ኣድላይ ኮይኑ ብምርካቡ።

ብመሰረት ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ-መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49(3)(ሀ) ቤት ምኽሪ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዚ ዝስዕብ መመሓየሺ ኣዋጅ ኣውፂኡ ኣሎ።

1. ሓፂር ርእሲ

እዚ ኣዋጅ "ኣብያተ ፍርዲ ሽሪዓ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ንምጥንኻር ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 133/1999 ንምምሕያሽ ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 158/20001" ተባሂሉ ክጥቀስ ይከኣል።

2. መመሓየሺ

ዓንቀፅ 23 ቃዲታት ካብ ስራሕ ብጡረታ ዝሰናበትሉ ዕድመ 65 ዓመት ይኸውን ዝብል ተሰሪዙ በዚ ዝስዕብ ተተኪኡ ኣሎ።

ናይ ሓደ ዋጋ ያንዱ ዋጋ	ብር7.72

አዋጅ ቁጥር 158/2001 ዓ/ም
የትግራይ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስት ሸሪዓ ፍርዲ ቤቶች ለማጠናከር የወጣ አዋጅ ቁጥር 133/1999 ለማሻሻል የወጣ አዋጅ

በሸሪዓ ፍርድ ቤቶች ተመድበው የሚሰሩ ቃዲዎች ከስራ በጡረታ ሚሰናበቱበት ዕድሜ ከፌደራልና ሌሎች ክልሎች ሕጎች ጋር ተመሳሳይ ማድረግ አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፣

የትግራይ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ሕገ-መንግስት አንቀፅ 49(3)(ሀ) መሰረት የሚከተለው የማሻሻያ አዋጅ አውጥቷል

1. አጭር ርእስ

ይህ አዋጅ "የትግራይ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስት ሸሪዓ ፍርድ ቤቶች ለማጠናከር የወጣ አዋጅ ቁጥር 133/1999 ለማሻሻል የወጣ አዋጅ ቁጥር 158/20001" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2. ማሻሻያ

አንቀፅ 23 ቃዲዎች ከስራ በጡረታ የሚሰናበቱበት ዕድሜ 65 ዓመት ይሆናል የሚለው ተሰርዞ በሚከተለው ተተክቷል፡

ነጋሪት ጋዜጣ ቁ.ፖ.ሳ	291
ነጋሪት ጋዜጣ ፖ.ሳ.ቁ ዋጋ	291

www.abyssinialaw.com

"ዓንቀፅ 23 ቃዲታት ካብ ስራሕ ብጡረታ ዝሰናበትሉ ዕድመ 60 ዓመት ይኸውን።"

3. <u>ዝተሰዓሩ ሕግታ</u>

ምስ እዚ ኣዋጅ ዝጓነፅ ዝኾነ ኣዋጅ ፣ ደንብን መምርሕን በዚ ኣዋጅ ንዝተሸፈኑ ጉዳያት ተፈፃምነት የብሉን።

4. <u>እዚ ኣዋጅ ዝፀንብዐሉ ግዜ</u>

እዚ ኣዋጅ ካብ 20 ጥሪ 2001 ዓ/ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን።

<u>መቐለ</u>

ፀጋይ በርሀ

ፕሬዚደንት ብሄራዊ
ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

"አንቀፅ 23 ቃዲዎች ከስራ በጡረታ የሚሰናበቱበት እድሜ 60 ዓመት ይሆናል።"

3. <u>የተሻሩ ሕጎች</u>

ከዚህ አዋጅ ጋር የሚቃረን ማንኛውም አዋጅ፣ ደንብና መምሪያ በዚህ አዋጅ ለተሸፈኑ ጉዳዮች ላይ ተፈፃምነት የለውም።

4. <u>አዋጁ የሚፀናበት ጊዜ</u>

ይህ አዋጅ ከጥር 20/2001 ዓ/ም ጀምሮ የፀና ይሆናል።

<u>መቀሌ</u>

ፀጋይ በርሀ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስት ፕሬዚዳንት

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 17ዓመት ቁ.2
መቐለ 24ሕዳር 2001ዓ/ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

17ኛ ዓመት ቁ.2 ሕዳር 24/2001ዓ/ም

ኣዋጅ ቑፅሪ 159/2001 ዓ/ም
ኣብ 2001 በጀት ዓመት ናይ ኤጀንሲ ልምዓት ኣባይቲ ተወሳኺ በጀት ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

ኣብ 2001 በጀት ዓመት ኣብ ውሽጢ እዚ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ንዝፍፀሙ መንግስታዊ ስራሕትን ግልጋሎታትን ዝውዕል ተወሳኺ በጀት ብምፅዳኞ ኣብ ስራሕ ክውዕል ምግባር ኣድላይ ብምኻኑ፣

ብመሰረት ኣብ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝተዋደደ ፕሮግራም ልምዓት ኣባይቲ ንምስራሕ ልቓሕ መፅደቂ ኣዋጅ ቑፅሪ 120/1999 ዓንቀፅ 3 ከምኡ እውን ሕገ-መንግስቲ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49 (3)(ቸ) ኣብ ስራሕ ዝውዕል ዝስዕብ ተወሳኺ በጀት ኣዋጅ ኣውፂኡ ኣሎ።

1. ሓፂር ርእሲ

እዚ ኣዋጅ "ብኤጀንሲ ልምዓት ኣባይቲ ንዝህነፁ ናይ ሓባር መንበሪ ኣባይቲ ተወሳኺ በጀት ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ ቑፅሪ 159/2001" ተባሂሉ ክጥቀስ ይኽእል።

2. መመሓየሺ

ካብ ሓምለ 1/2000 ክሳብ ሰነ 30/2001 ዓ/ም ኣብ ዘሎ በጀት ዓመት ካብ ዓዲ ውሽጢ ባንኪ ዝርከብ ልቓሕ ብር 472,901,292.00 እዩ።

ናይ ሓደ ዋጋ	ብር18.25
የንዱ ዋጋ	

ኣዋጅ ቁጥር 159/2001 ዓ/ም
የትግራይ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስት በ2001 በጀት ዓመት የቤቶች ልማት ኤጀንሲ ተጨማሪ በጀት ለመወሰን የወጣ ኣዋጅ

በ2001 በጀት ዓመት በትግራይ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስት ለሚሰሩ ሰራዎችና ኣገልግሎቶች ማስፈፀሚያ የሚውል ተጨማሪ በጀት ፀድቆ ስራ ላይ እንዲውል ማድረግ አስፈላጊ በመሆኑ፣

በትግራይ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስት የተቀናጀ የቤቶችች ልማት ፕሮግራም ቤቶችን ለመስራት የብድር ማፅደቂያ ዋጅ ቁጥር 120/1999 ዓንቀፅ 3 እንደዚሁም ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ብሂራዊ ክልላዊ ሕገ-መንግስት አንቀፅ 49 (3)(ተ) መሰረት ስራ ላይ የሚውል የሚከተለው ተጨማሪ በጀት አዋጅ አውጥታል ።

1. አጭር ርእስ

ይህ አዋጅ "በቤቶች ልማት ኤጀንሲ ለሚገነቡ የጋራ መኖሪያ ቤቶች ተጨማሪ በጀት ለመወሰን የዋጣ አዋጅ ቁጥር 159/2001" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2. የበጀት ምንጭ

ከሓምሌ 1/2000 እስከ ሰኔ 30/2001 ላለው በጀት ዓመት ከአገር ውስጥ ባንክ ብድር የሚገኘውን ብር 472,901,292.00 ነው።

ነጋሪት ጋዜጣ ቑ.ፓ.ሳ	291
ነጋሪት ጋዜጣ ፓ.ሳ.ቁ	

www.abyssinialaw.com

3. **ድልድል በጀት**

ኣብ ናይ 2000 በጀት ዓመት ዝተጀመሩን ኣብ ከይዲ ንዘለውን ናይ ሓባር መንበሪ ኣባይቲ ህንፀት መፈፀሚ ዝውዕል ተወሳኺ በጀት 472,901,292.00 ብር ፀዲቑ ኣሎ።

4. **እቲ ኣዋጅ ዝፀንዓሉ ግዜ**

እዚ ኣዋጅ ካብ 24 ሕዳር 2001 ዓ/ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን።

መቐለ

ፀጋይ በርሀ

ፕሬዚደንት ብሄራዊ
ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

3. **የበጀት ድልድል**

በ2000 በጀት ዓመት ለተመጀሩና በሂደት ላይ ላሉ የጋራ መኖሪያ ቤቶች ግንባታ ማስፈፀሚያ የሚውል ተጨማሪ በጀት 472,901,292.00ብር ፀድቋል።

4. **ኣዋጁ የሚፀናበት**

ይህ ኣዋጅ ከሕዳር 24/2001 ዓ/ም ጀምሮ የፀና ይሆናል።

መቀሌ

ፀጋይ በርሀ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስት ፕሬዚዳንት

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 17ዓመት ቁ.3
መቐለ 24ሕዳር 2001ዓ/ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

17ኛ ዓመት ቁ.3 ሕዳር 24/2001 ዓ/ም

አዋጅ ቁፅሪ 160/2001 ዓ/ም
ሓወልቲ ሰማእታትን ኣብ ትሕትኡ ዝርከቡ ትካላትን
ንብረትን ብመንግስቲ እዚ ክልል ንክመሓዳደር ዝተገበረ ስምምዕ መፅደቒ አዋጅ

ሓወልቲ ሰማእታት መግለፂ ህዝባዊ ተጋድሎን ፅንዓት መሪር ቃልስን ህዝቢ ትግራይ ህያው ምስክር ኾይኑ ትካላዊ መልክዕ ሒዙ ክቕፅል ስለዝተኣመነሉ፣

ዕላማታት ህዝባዊ ወያነናን ሕድሪ ስውኣትናን ንቕድሚት እናሰጎመ ዝቕፅል ትካል ክኸውን ብህዝብን መንግስትን ክልል ትግራይ እንትመሓደር ምኻኑ ብፅንዓት ስለዝተኣመነሉ።

ነዚ ዕላማ እዚ ንምዕዋት መቐለ ዝርከብ ሓወልቲ ሰማእታትን ምስ ኣብ ትሕትኡ ዝርከብ ንብረትን ትካላትን መንግስቲ እዚ ክልል ከመሓዳድሮ ኣብ መንነ ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ እዚ ክልልን ህዝባዊ ወያነ ሓርነት ትግራይን ስምምዕ ርክክብ ስለ ዝተፈረመ፣

ብመሰረት ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ-መንግስቲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49/3/ሀ/ እዚ ዝስዕብ ኣዋጅ ተኣዊጁ ኣሎ።

አዋጅ ቁጥር 160/2001
የሰማዕታት ሓወልትና በስሩ የሚገኙ ንብረቶችና ተቋማት በክልሉ መንግስት እንዲተዳደር የተደረገውን ስምምነት ማፅደቂያ አዋጅ

የሰማዕታት ሓወልት የትግራይ ህዝብ የህዝባዊ ተጋድሎውና መራራ ትግል ፅናት መገለጫ ህያው ምስክር ሆኖ ተቋማዊ መልክ ይዞ መቀጠል እንዳለበት ስለታመነበት፣

የህዝባዊው ኣብዮት ዓላማዎችና የሰማዕታት አደራ ወደፊት እያራመደ ቀጣይነት ያለው ተቋም የሚሆነው በትግራይ ህዝብና መንግስት ስር እንዲተዳደር በማድረግ መሆኑን በፅናት ስለታመነበት፣

ይህንን ዓላማ ዕውን ለማድረግ መቀሌ የሚገኘው የሰማዕታት ሓወልትና በስሩ የሚገኝ ሌሎች ንብረቶችና ተቋማት የክልሉ መንግትስት እንዲ ያስተዳድረው በክልሉ ስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት እና በህዝባዊ ወያነ ሓርነት ትግራይ መካከል የርክክብ ስምምነት በመፈረሙ፣

ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ህገ-መንግስት አንቀፅ 49/3/ሀ/ መሰረት የሚከተለው አዋጅ ታውጇዋል።

ናይ ሓደ ዋጋ ብር 18.25
ያንዱ ዋጋ

ነጋሪት ጋዜጣ ቁ.ፓ.ሳ 291
ነጋሪት ጋዜጣ ፓ.ሳ.ቁ

www.abyssinialaw.com

1. **<u>ሓፂር ርእሲ</u>**
እዚ ኣዋጅ "ሓወልቲ ሰማእታትን ኣብ ትሕቲኡ ዝርከቡ ንብረትን ትካላትን ብመንግስቲ እዚ ክልል ንክመሓደር ዝተገበረ ስምምዕ መዕደቒ ኣዋጅ ቁፅሪ 160/2001ዓ/ም" ተባሂሉ ክጥቀስ ይከኣል።

2. **<u>ምፅዳቅ እቲ ስምምዕ</u>**
ኣብ መንነ ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ክልል ትግራይን ህወሓትን ሓወልቲ ሰማእታትን ኣብ ትሕቲኡ ዝርከቡ ትካላትን ንብረታትን ብመንግስቲ እዚ ክልል ክመሓዳደር ዝተገበረ ስምምዕ ፀዲቑ ኣሎ።

3. **<u>ስልጣን ዝምልከቶም ፈፀምቲ ኣካላት</u>**
ኣብቲ ስምምዕ ዝተኻተቱ ዝምልከቶም ፈፀምቲ ኣካላት እዚ ክልል በቢ ስራሕ ዘርፎም እቲ ስምምዕ ኣብ ስራሕ ክውዕል ናይ ምግባር ሓላፍነት በዚ ኣዋጅ ተዋሂብዎም ኣሎ።

4. **<u>እቲ ኣወጅ ዝፀንዓሉ ጊዜ</u>**
እዚ ኣዋጅ ካብ 24 ሕዳር 2001ዓ/ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን።

<u>መቐለ</u>
ፀጋይ በርሀ

ፕሬዚደንት ብሄራዊ
ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

1. **<u>ኣጭር ርእስ</u>**
ይህ ኣዋጅ "የስማዕታት ሓወልትና በስሩ የሚገኝ ንብረትና ተቋማት በክልሉ መንግስት እንዲተዳደር የተደረገውን ስምምነት ማፅደቅያ ኣዋጅ ቁጥር 160/200" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፣

2. **<u>ስምምነቱ ስለመፅደቅ</u>**
በክልሉ ስራ አስፈፃሚ ምክር ቤትና በህዝባዊ ወያነ ሓርነት ትግራይ መካከል የተፈረመው የሰማዕታት ሓወልትና በስሩ የሚገኙ ተቋማትና ንብረት በክልሉ መንግስት እንዲተዳደር የተደረገው ስምምነት ጸድቋል።

3. **<u>የሚመለከታቸው አስፈፃሚ ኣካላት ስልጣን</u>**
በስምምነቱ የተካተቱት የሚመለከታቸው የክልሉ አስፈፃሚ አካላት በየስራ መስካቸው ስምምነቱ በስራ ላይ እንዲውል የማድረግ ሓላፍነት በዚህ ኣዋጅ ተሰጥቷቸል።

4. **<u>ኣዋጁ የሚፀናበት</u>**
ይህ ኣዋጅ ከሕዳር 24/2001ዓ/ም ጀምሮ የፀና ይሆናል።

<u>መቀሌ</u>
ፀጋይ በርሀ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስት ፕሬዚዳንት

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 17ዓመት ቁ.4
መቐለ 20 ጥሪ 2001ዓ/ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሂራዊክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
ዝወፀ

17ኛ ዓመት ቁ.4 መቀሌ
ጥር 20/2001 ዓ/ም

አዋጅ ቁፅሪ 161/2001 ዓ/ም
ማእኸል ሓወልቲ ሰማእታት ትግራይ ንምጥያሽን ምምሕዳሩ ንምውሳንን ዝወፀ አዋጅ

ሓወልቲ ሰማእታት ትግራይ ህያው ምስክርን መግለፂ ዕንዓትን ህዝባዊ ተጋድሎን መሪር ቃልሲ ህዝቢ ትግራይ ኮይኑ ክቕፅል ስለዘለዎ፣

እዚ ትካል ዕላማታት ህዝባዊ ወያነናን ሕድሪ ሰማእታትን ንቕድሚት ዘሰጉሞ ዘላቒ ትካል ክኸውን ከም ዘለዎ ብምእማን፣

ማእኸል ምርምርን መዕናዕትን ብምኻን ኣብ ልምዓት፣ ቋንቋ ፣ ታሪኽን ባህልን እዚ ክልልን ህዝቢ ትግራይን ከምኡ እውን እዚ ሃገር ኣወንታዊ ብዕሒቱ ከበርክት ከም ዘለዎ ስለዝተኣመነሉ፣

ነዚ ዕላማ ኣብ ሽትኡ ንምብፃሕ ኣብ ከተማ መቐለ ዓዲ ሓቂ ኣብ ዝበሃል ቦታ ዝርከብ ሓወልቲ ሰማእታት ምስ ኣብ ትሕቲኡ ዝርከቡ ንብረታትን ትካላቱን መንግስቲ እዚ ክልል ብሓደራ ተረኺቡ ከማሕድሮ ስምምዕ ምግባሩን እቲ ስምምዕ ቤት ምኽሪ ክልል ትግራይ ብኣዋጅ ቁፅሪ 160/2001 ዓ/ም 24 ሕዳር 2001ዓ/ም ኣብ ዝገበሮ ኣኼባ ዘፅደቖ ብምኻኑ፣

አዋጅ ቁጥር 161/2001
የትግራይ የሰማእታት ሓወልት ማዕከል ለማቋቋማና አስተዳደሩን ለመወሰን የወጣ አዋጅ

የትግራይ ሰማእታት ሓውልት የህዝባዊው ተጋድሎና የመራራ ትግል ፅናት መገለጫ ህያው ምስክር ሆኖ መቀጠል ስላለበት፣

ተቋሙ የህዝባዊው ኣብዮት ዓለማዎችና የሰማእታት አደራ ወደፊት የሚያራምድ ዘላቂ ተቋም መሆን እንዳለበት በማመን፣

የጥናትና ምርምር ማዕከል በመሆን በክልሉ እና ሃገሪቱ የልማት፣ ቋንቋ፣ ታሪክና ባህል እንቅስቃሴ አወንታዊ ድርሻውን መወጣት እንዳለበት ስለታመነበት፣

ይህንን ዓላማ እግቡ ለማድረስ በመቀለ ከተማ/ዓዲ ሓቂ በሚባል ቦታ የሚገኘው የሰማዕታት ሓወልትና በስሩ የሚገኙ ንብረቶችና ተቋማት የክልሉ መንግስት በአደራ ተረክቦ እንዲያስተዳድረው ስምምነት መደረጉንና ስምምነቱም የትግራይ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት በአዋጅ ቁጥር 160/2001 ዓ/ም ሕዳር 24/2001 ዓ/ም ባደረገው ስብሰባ ያጸደቀው በመሆኑ፣

ናይ ሓደ ዋጋ ብር 7.72
ያንዱ ዋጋ

ነጋሪት ጋዜጣ ቁ.ፓ.ሳ
ነጋሪት ጋዜጣ ፓ.ሳ.ቁ 291

www.abyssinialaw.com

ብመሰረት ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ-መንግስቲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49/3/ሀ/ ዝስዕብ ተኣዊጁ ኣሎ።

ክፍሊ ሓደ

ሓፈሻዊ

1. ሓፂር ርእሲ

እዚ ኣዋጅ "ማእኸል ሕድሪ ወለዶ ትግራይ ንምጥያሽን ምምሕድዳሩ ንምውሳንን ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 161/2001ዓ/ም" ተባሂሉ ክጥቀስ ይከኣል።

2. ምጥያሽ

1. ማእኸል ትካል ሕድሪ ወለዶ ትግራይ ድሕሪ እዚ "ማእኸል" እናተብሃለ ዝፅዋዕ ዓርሱ ዝኽእል ሕጋዊ ሰብነት ዘለዎ ትካል ኮይኑ በዚ ኣዋጅ ተጣይሹ ኣሎ።
2. እዚ ማእኸል ናይ ባዕሉ ማሕተምን ምእንቲ ምርግጋፅ ሰብኣውን ዲሞክራዊያውን መሰላት ፣ ልምዓት፣ ፍትሕን ሰላምን ህዝብናን ሃገርናን ክቡር ሂወቶም ዘወፈዩ ጀጋኑ ሰማእታት ታሪኽን ገድሎምን ካብ ወለዶ ናብ ወለዶ ዝሰጋገር ዘልኣለማዊ ክብሪ ከም ዘለዎ ዘረጋገፅ ብቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ክልል ትግራይ ዝፀደቐ መፍለይ ምልክት /ኣርማ/ ይህልዎ፣
3. ተፀዋዕነት እዚ ማእኸል ንርእሰ ምምሕድዳር ይኸውን፣

3. ዋና ቤት ፅሕፈት

1. ዋና ቤት ፅሕፈት እቲ ማእኸል ኣብ ከተማ መቐለ ይኸውን፣
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተደንገገ ከም ዘሎ ኮይኑ ስራሕቱ ንምስላጥ ኣድላይ ኮይኑ እንትርከብ ብውሳነ ቦርድ በዓል ሕድሪ እቲ ማእኸል ጨንፈር ቤት ፅሕፈት ክኸፍት ይኽእል።

4. ዕላማ

1. ዕላማታት ህዝቢ ትግራይን ንዐኦም ንምዕዋት ዝተገበረ ቃልስን ዝተኸፈለ መስዋእትን ህያው ኮይኑ ካብ ወለዶ ናብ ወለዶ ክሰጋገርን መግለፂ ልምዓት ፣ ዲሞክራሰን ሰናይ ምምሕድዳርን ኮይኑ ክኽቅፅል ዓብዪተራ ንምዕዋት፣
2. ማእኸል ምርምርን መፅናዕትን ብምኻን ቋንቋ

ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ሕገ-መንግስት አንቀፅ 49/3/ሀ/ የሚከተለው ታውጇል።

ክፍል አንድ

ጠቅላላ

1. አጭር ርእስ

ይህ አዋጅ "የትግራይ የትውልድ ባለአደራ ማዕከል ለማቋቋምና አስተዳደሩን ለመወሰን የወጣ አዋጅ ቁጥር 161/2001ዓ/ም" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2. መቋቋም

1. የትግራይ የትውልድ ባለአደራ ማዕከል ከዚህ በኃላ "ማዕከል" እየተባለ የሚጠራ ራሱን የቻለ የህግ ሰውነት ያለው ተቋም ሆኖ በዚህ አዋጅ ተቋቁሟል፣
2. ማዕከሉ የራሱ ማሕተምና የህዝብን ሰብኣዊና ዲሞክራሲያዊ መብቶች እንዲረጋገጡ፣ ለልማት፣ ፍትሕና ሰላም ሲሉ ክቡር ህይወታቸውን የከፈሉ ጅግኖች ሰማዕት ታሪክና ገድላኣቸው ክትውልድ ወደ ትውልድ የሚሸጋገር ዘለኣለማዊ ክብር እንዳለው የሚያረጋግጥ በክልሉ ስራ ኣፈጻሚ ምክር ቤት የሚጸድቅ መለያ ምልክት /አርማ ይኖረዋል፣
3. የማዕከሉ ተጠሪነት ለርእሰ መስተዳድሩ ይሆናል።

3. ዋና ቤት ፅሕፈት

1. የማዕከሉ ዋና መስሪያቤት በመቀሌ ከተማ ይሆናል፣
2. በዚህ አንቀጽ ንኡስ ኣንቀፅ 1 የተገለጸው እንደተጠበቀ ሆኖ ለስራው ቅልጥፍና ኣስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ በባለ አደራው ቦርድ ውሳኔ ማዕከሉ ቅርንጫፍ መስሪያቤት ሊከፍት ይችላል።

4. ዓላማ

1. ማዕከሉ የትግራይ ህዝብ ዓላማና እነዚህ ዓላማዎችን ለማሳካት የተደረገው ትግልና የተከፈለው መስዋዕትነት ህያው ሆኖ ከትውልድ ወደ ትውልድ እንዲሸጋገርና የልማት ፣ ዲሞክራሲና መልካም አስተዳደር መግለጫ ሆኖ እንዲቀጥል ድርሻውን ለመወጣት፣
2. የምርምርና ጥናት ማዕከል በመሆን የክልሉ ህዝብ

www.abyssinialaw.com

፣ታሪኽን ባህልን ህዝቢ እዚ ክልል ኣብ ምምዕባል ርኡይ ኣስተዋፅኦ ብምግባር ታሪኽን ባህልን ህዝቢ ትግራይ ምዕቃብ፣ ምፍላጥን ምስፍሕፋሕን፣

3. ዕላማ እዚ ማእኸል ቀፃልነት ክህልዎ ዘረጋግፅ ሓንዝ ገንዘብን ንብረትን ከምኡ እውን ፍልፍል እቶት ዝረኽበሉ መንገዲ ምምቻቻው
4. ካልኦት በቲ ስምምዕ ቃል ዝኣተውሎም ጉባኣትን ተግባራትን ምፍፃም።

ክፍሊ ክልተ

ስልጣንን ተግባርን ኣመራርሓን እቲ ማእኸል

5. ስልጣንን ተግባርን እቲ ማእኸል

እዚ ማእኸል፡-

1. ሓወልቲ ሰማእታትን ኣብ ብትሕቲኡ ዝርከቡ ኣዳራሽ ፣ ሙዝየም ፣ ቤተመፃሕፍቲ፣ መዘናግዕን ካልኦት ንብረታትን ክፍልታትን እቲ ማእኸል የመሓዳድር ፣ ይከናኸን፣ የመሓይሽ፣ የሰፋሕፍሕ፣ ንተጠቃማይ ግልጋሎት ክህብ ይገብር፣
2. ዕላምኡ መሰረት ዝገበረ ስራሕቲ ምርምርን መፅናዕትን የካይድ ፣ ክካየድ ይገብር፣
3. ኣብ ታሪኽ ፣ ባህልን ህዝባዊ ቃልስን ልዑል መፅናዕትን ምርምርን ንዝገበሩ ሽልማት ዝረኽብሉን ዝተባብዕሉን ኩነታት ይፍጥር፣
4. ሃፍቲ መረዳእታታት ሕሉፍ ቃልሲ እዚ ክልል ብምትእኽኻብ ፣ ብምውዳብን ብምክንኻን ሓልዩ ንመፅናዕትን ምርምርምን ከምኡ እውን ንመጣዋሲ /ሪፈረንስ/ ግልጋሎት ክቐርብ ይገብር፣
5. ሕሉፍ ታሪኽ ቃልሲ ህዝቢ ትግራይ ንቀፃሊ መሰረት ቃልሲ ልምዓት ፣ ዲሞክራሲን ሰናይ ምምሕዳርን ክኸውን ግንዛበን ፍልጠትን ዘዕብዩ ኤግዚቪሽን የዳሉ፣ ሙዝየም ማዕከል ዶክመንቴሽን ሓበሬታን የጣይሽ፣
6. ኣብዚ ክልል ኮነ ሃገርና ካብ ዝርከቡ ቤተ መዛግብቲ፣ በተ መፃሕፍትን ማእኸላት ዶክመንተሽንን ካልኦት ሓበሬታ ወሃብቲ ኣካላት ናይ ሓባር ርክብ ብምፍጣር ሃፍቲ መረዳእታ እዚ ታሪክ ፣ ባህልና ቋንቋ በማሳደግ ጉልህ ኣስተዋፅኦ በማድረግ የትግራይ ህዝብ ታሪክና ባህል ማቀብ ፣ ማስተዋወቅ፣ ማመቻቸት
3. የማዕከሉ ዓላማ ቀጣይነት እንዲኖረው ለማረጋገጥ የገንዘብና ንብረት ድጋፍ እንዲሁም የገቢ ምንጭ የሚያገኝበት መንገድ ማረጋገጥ፣
4. ሊሎች በስምምነቱ ቃል የተገባላቸው ግዴታዎችና ተግባራት መፈፀም።

ክፍል ሁለት

የማዕከሉ ስልጣንና ተግባር እና አመራር

5. የማእከሉ ስልጣንና ተግባር

ማዕከሉ፡-

1. ማዕከሉ የሰማዕታት ሓውልትና ከስሩ የሚገኙ ኣዳራሽ፣ ሙዝየም፣ መፃሕፍት ቤት ፣ መዝናኛና ሌሎች ንብረቶችና ክፍሎች ያስተዳድራል፣ ይንከባከባል፣ ያሻሽላል፣ ያስፋፋል፣ ለተጠቃሚዎች አገልግሎት እንዲሰጥ ያደርጋል፣
2. ዓላማውን መሰረት ያደረገ የጥናት እና ምርምር ስራዎች ያካሂዳል፣ እንዲካሄድ ያደርጋል፣
3. በህዝቡ ታሪክ ፣ ባህልና ህዝባዊ ትግል የላቀ ጥናትና ምርምር ላደረጉ ሰዎች ሽልማት የሚያገኙበትና የሚበረታቱበት ሁኔታ ይፈጥራል፣
4. የክልሉ ያለፈው የትግል የመረጀ ሃብት በማሰባሰብ ፣ በማደራጀትና በመንከባከብ ጠብቆ ለጥናት እና ምርምር እንዲሁም መጣቀሻ /ሪፈረንስ/ አገልግሎት እንዲቀርብ ያደርጋል፣
5. የትግራይ ህዝብ የትግል ታሪክ ለቀጣዩ የልማት ፣ ሰላም፣ ዲሞክራሲና መልካም አስተዳደር መሰረት እንዲሆን ግንዛቤና ዕውቀት የሚያሳዱጉ ኤግቪሽን ያዘጋጃል፣ ሙዝየም እና የደክመንቴሽንና የመረጃ ማዕከል ያቋቁማል፣
6. በክልሉም ሆነ በሃገሪቱ ከሚገኙ ቤተ መዛግብት ፣ ቤተ መፃሕፍት፣ የዶክመንቴሽን ማዕከላትና በሌሎች መረጃ ሰጪ አካላት መካከል የጋራ ትብብር በመፍጠር የክልሉ የመረጃ ሃብት ወጥነት ባለው ሁኔታ ያደራጃል ፣ የመረጃ

www.abyssinialaw.com

ክልል ተመሳሳልነት ብዘለዎ ኩነታት ይውድብ ፣ ባንኪ መረዳእታ /ዳታ ቤዝ/ ይፈጥር ፣ ምስ ዝምልከቶም ብምኻን ብኣግባቡን ብዝሰለጠን ሜላ ንምዋቃም ዘኽእል ክልላዊ ስርዓት መረዳእታ ይዝርግሕ፣

7. ኣብዚ ክልል ካብ ዝርከብ ዝኾነ መንግስታዊ ትካል ዝፍልፍሉ ሪከርድታት ናብቲ ማእኸል ቅድሚ ምዝዋሮም ኣብ ዘለውሉ ኣካል ኣብ እኹል ቦታ ብዘተኣማምን ኩነታትን ክተሓዙ ይገብር ፣ ተግባሮም ዝወድኡ ሪከርድታት ኣብያተ ዕዮን በዓል ዋና ዘይብሎም መዛግብቲ ናብቲ ማእኸል ክዛወሩ ይገብር፣ ይከናኸን፣

8. ነቲ ሕብረተሰብ ከምህሩን ከዛናግዑን ዝኽእሉ ባህላውን ዘመናውን ስራሕቲ ኪነ ጥበብ መቕረቢ መድረኽ ብምኻኑ የገልግል፣

9. ዝተፈላለዩ ኣካላት ብፍላይ ድማ ኣብያተ ምኽርታትን ፈፀምቲ ኣካላትን ንኣባላቶምን ካልኦት ተሳተፍትን ዘዳልውዎም ኣኼባታት ፣ ዋዕላታትን፣ ሰሚናራትን የተኣናግድ፣

10. እቲ ማእኸል መስሕብ ቱሪዝም ክኸውን ምስ ዝምልከቶም ኣካላት ብምኻን ብበዓሕቲ /ንብነይቲ/ ክፍለጥ ይገብር፣

11. ንዝህቦ ግልግሎት ብመሰረት ቦርድ በዓል ሕድሪ ዘውፅኡ ተመን ግልጋሎት ክፍሊት የኽፍል፣

12. እቶቱ ንምምዕባለ ኣብ ዝሕግዙ ተግባራት ይሳተፍ፣

13. መንግስቲ እዚ ክልል ነዚ ትካል እንትርከብ ዝኣተዎ ስምምዕ ተግባራዊ ይገብር፣ ብመሰረት እቲ ስምምዕ ጉቡኡ ይፍፀም፣

14. ምስ ዕላምኡ ዝተጉዳዘሉ ካልኦት ተዛመድቲ ተግባራት ይፍፅም።

6. <u>ኣመራርሓ እዚ ማእኸል</u>

እዚ ማእኸል፡-

1. ቦርድ በዓል ሕድሪ/Board Of Trustees/፣

ባንክ /ዳታ ቤዝ/ ይፈጥራል ፣ ከሚመለከተው ጋር በመሆን በአግባቡና በተቀላጠፈ ዘዴ ለመጠቀም የሚያስችል ክልላዊ መረጃ ስርዓት ይዘረጋል፣

7. በክልሉ ከሚገኙ ማንኛውም መንግስታዊ ተቋም የመነጩ ሪከርዶች ወደ ማዕከሉ ከመዛወራቸው በፊት በያሉበት ተቋም በበቂ ቦታና አስተማማኝ ሁኔታ እንዲያዙ ያደርጋል፣ ተግባራቸውን ያቋረጡ የመስረያ ቤቶችን ሪከርዶችና ባለቤት የሌላቸውን መዛግብት ወደ ማዕከሉ እንዲዛወሩ ያደርጋል፣ ይንከባከባል፣

8. ሕብረተሰቡን ሊያስተምሩና ሊያዝናኑ የሚችሉ ባህላዊና ዘመናዊ የኪነጥበብ ስራዎች ማቅረቢያ መድረክ በመሆን ያገልግላል፣

9. ልዩ ልዩ አካላት በተላይ ምክር ቤቶችና አስፈፃሚ አካላት ለአባሎቻቸውና ለሌሎችም ተሳታፊዎች የሚያዘጋጅዋቸውን ሰብሰባዎች፣ ሰሚናሮችና ወርክሾፖች ያስተናግዳል፣

10. ማዕከሉ ለቱሪዝም መሰሕብ እንዲሆን ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በመሆን በጎብኝዎች እንዲታወቅ ያደርጋል፣

11. የባለአደራው ቦርድ በሚያወጣው ተመን መሰረት ለሚሰጠው አገልግሎት ክፍያ ያስከፍላል፣

12. ገቢውን ለማሳደግ በሚያስችሉ ተግባራት ይሳተፋል፣

13. የክልሉ መንግስት ተቋሙን ሲረከብ የገባውን ስምምነት ተግባራዊ ያደርጋል፣ በሰምምነቱ መሰረት ግዴታውን ይፈፅማል፣

14. ከዓላማው ጋር የተያያዙ ሌሎች ተዛማጅ ተግባራት ይፈጽማል።

6. <u>የማዕከሉ አመራር</u>

ማዕከሉ፡-

1. የባለ አደራ ቦርድ፣

2. ዋና መካየዲ ስራሕ፣
3. ኣድለይቲ ስራሕተኛታት ይህልውዎ፣

7. ምጥያሽ ቦርድ በዓል ሕድሪ

1. ነዚ ማእኸል ብላዕለዋይነት ዝመርሕ ቦርድ በዓል ሕድሪ/ድሕሪ እዚ ቦርድ እናተብሃላ ዝፅዋዕ/ በዚ ኣዋጅ ተጣይሹ ኣሎ።
2. ተፀዋዕነት እቲ ቦርድ ንርእሰ ምምሕድዳር ክልል ትግራይ ኮይኑ ነቲ ኣካቢ ሓዊሱ ብርእሰ ምምሕዳር ዝሰየሙ ኣባላት ይህልውዎ፣ በዓል ዋና እዚ ትካል ብዘሳትፍ መልክዑ ተዋፅኦኦምን በዝሓምን ከም ኣድላይነቱ ይውስን፣
3. ዘበን ስራሕ ሕድ ሕድ ኣባል ቦርድ ሓሙሽተ ዓመት ኮይኑ ርእሰ ምምሕዳር እንተኣሚንሉ ንካልኣይ ግዜ ክስየም ይኽእል፣
4. መካየዲ ስራሕ እቲ ማእኸል ኣባል ቦርድ ኮይኑ ክሰርሕ ይኽእል።

8. ስልጣንን ተግባርን ቦርድ

1. ናይ ሓፂር ፣ ማእኸላይን ነዊሕን ትልሚ እቲ ማእኸል የፅድቅ ፣ ዝወፁ ፖሊሲታትን መደባትን ውዕኢታዊ ብዝኾነ መንገዲ ይትግበሩ ምህላዎም የረጋግፅ፣
2. ሓፈሻዊ ስራሕቲ እቲ ማእኸል ብላዕለዋይነት ይመርሕ ፣ ይቆፃፀር ፣ ብመሰረት ዕላምኡ ይሰርሕ ምህላው የረጋግፅ፣
3. መሓውርን ስራሕ ትልምን እቲ ማእከል ከምኡ እውን ዓመታዊ በጀትን ሪፖርትን የፅድቅ ፣ ናብ ዝምልከቶ ኣካል መንግስቲ ክቐርብ ይውስን።
4. ዋና መካየዲ ስራሐን ከም ኣድላይነቱ ምክትል ስራሕ መካየድን እቲ ማዕከል ይስይም፣
5. ኣመራርሓን ሰራሕተኛታትን እቲ ማእኸል ዝመሓደርሉ መምርሒ የፅድቅ፣ ነቲ ዋና ስራሕ መካየዲ ተፀዋዕቲ ዝኾኑ ሓለፍቲ እቲ ማእኸል ቁፃርን ምደባን የፅድቅ፣
6. ምምሕድዳር ፋይናንስን ንብረትን እቲ ማእኸል ዝምልከት መምርሒ የፅድቅ ፣ ኣፈፃፅምኡ ይከታተል፣

2. ዋና ስራ ኣስኪያጅ፣
3. ኣስፈላጊ የሆኑ ሰራተኞች ይኖሩታል።

7. የባለአደራ ቦርድ መቋቋም

1. ማዕከሉን በበላየነት የሚመራ ባለአደራ ቦርድ ከዚህ በኃላ ቦርድ እየተባለ የሚጠራ በዚህ አዋጅ ተቋቁማል፣
2. የቦርዱ ተጠሪነት ለክልሉ ርእሰ መስተዳድር ሆኖ ሰብሳቢውን ጨምሮ በርእሰ መስተዳድሩ የሚሰየሙ አባላት ይኖሩታል፣ የተቋሙን ባለቤት በሚያሳትፍ መልኩ ተዋጽኦቸውና ቁጥራቸው እንደ አስፈላጊነቱ ይወሰናል፣
3. የቦርድ አባላት የስራ ዘመን አምስት አመት ሆኖ ርእሰ መስተዳድሩ ካመነበት ለሁለተኛ ግዜ መሰየም ይችላል፣
4. የማዕከሉ ስራ አስኪያጅ የቦርድ አባል ሆኖ ሊሰራ ይችላል፣

8. የባለአደራ ቦርድ ስልጣንና ተግባር

1. የማዕከሉ የአጭር ፣ መካከለኛና ረዥም ጊዜ ዕቅድ ያጸድቃል ፣ ያወጡት ፖሊሲዎችና ፕሮግራሞች ውጤታማ በሆነ መንገድ መተግበራቸውን ያረጋግጣል፣
2. የማእከሉን አጠቃላይ ስራዎች በበላየነት ይመራል ፣ ይቆጣጠራል ፣ በዓላማው መሰረት እየሰራ መሆኑን ያረጋግጣል፣
3. የማዕከሉን መዋቅርና የስራ ፕሮግራም እንዲሁም ዓመታዊ በጀትና ሪፖርት ያጸድቃል፣ ለሚመለከተው የመንግስት አካል እንዲቀርብ ይወሰናል፣
4. የማዕከሉ ስራ አስኪያጅና እንደአስፈላጊነቱ ምክትል ስራ ኣስኪያጅ ይሰይማል፣
5. የማዕከሉ ማኔጅመንትና ሰራተኞች የሚተዳደሩበትን መመሪያ ያጸድቃል፣ ለዋናው ስራ አስኪያጅ ተጠሪ የሆኑትን የማእከሉ ሓላፊዎች ቅጥርና ምደባ ያጸድቃል፣
6. የማዕከሉ የፋይናንስና ንብረት አስተዳደር መመሪያ ያጸድቃል፣ አፈፃፀሙ ይከታተላል፣

7. ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 12 ንኡስ ኣንቀፅ 3 ካብ ዝተመልከተ ፍሉይ ፈንድ ዝተፈቐደ ክፍሊት ዝፍፀመሉ ስርዓት ዝምልከት ዝርዝር መምርሒ የውፅእ፣
8. ኩነታት ፋይናንስን ንብረትን ከምኡ እውን ኣሰራርሓን ኣፈፃፅማን እቲ ማዕከል ዝምልከት ሪፖርት እንተወሓደ ኣብ ዓመት ሓደ ግዘ ክቀርበሉ ይገብር፣ ኣድላይ ኣብ ዝኾነሉ እዋን ሒሳብን ሰነዳትን እቲ ማዕኸል ብናይ ደገ ኦዲተር ክምርመር ይገብር፣ ኣብዚ ኣመልኪቱ ውሳነታት የሕልፍ፣
9. ተግባራት ስራሕ መካየዲ እቲ ማእኸል ብቐረባ ይከታተል፣ ይቆፃፀር ፣ የሰናብት፣

9. ኣኼባ ቦርድ በዓል ሕድሪ

1. እቲ ቦርድ ኣብ ሰለስተ ወርሒ ሓደ ግዘ ይእከብ፣ ኮይኑ ግና ኣድላይ ኮይኑ እንትርከብ እቲ ኣካቢ ኣብ ዝኾነ እዋን ኣኼባ ክፅውዕ ይኽእል።

2. ካብ ኣባላት እቲ ቦርድ ልዕሊ ፍርቂ /50%+1/ እንተተረኺቦም ምልኣት ጉባኤ ይኸውን፣

3. እቲ ቦርድ ውሳነታት ዘሕልፍ ብኣብላሚ ድምፂ /50%+1/ ይኸውን፣ ኮኑ ግና ድምፂ ማዕረ ኣብ ዝኾነሉ እዋን ኣካቢ እቲ ቦርድ ዘለሉ ወገን ሓሳብ ናይቲ ቦርድ ውሳነ ኮይኑ ይሓልፍ፣
4. ድንጋጌታት እዚ ዓንቀፅ ሕልዋት ኮይኖም እቲ ቦርድ ናይ ባዕሉ ናይ ኣኼባ ደንቢ ስነ-ስርዓት ከውፅእ ይኽእል።

10. ስልጣንን ተግባርን ዋና መካየዲ ስራሕ እቲ ማእኸል

1. ዋና መካየዲ ስራሕ ዋና መፈፀሚ ስራሕ እቲ ማእኸል ኮይኑ ፣ ቦርድ በዓል ሕድሪ ብዝህቦ ሓፈሻዊ መምርሒ መሰረት ዕለታዊ ስራሕቲ እቲ ማእኸል ይመርሕ የመሓድር፣
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተመልከተ ሓፈሻዊ ኣገላልፃ ሕልው ኮይኑ ዋና መካየዲ ስራሕ፦
   ሀ. ብኣባልነት እንተተሰይሙ ኣብ ኣኼባታት እቲ ቦርድ ብኣባልነት ይሳተፍ፣

7. በዚህ ኣዋጅ ኣንቀፅ 12 ንኡስ ኣንቀፅ 3 ከተመለከተው ልዩ ፈንድ የተፈቀደ ክፍያ የሚፈጸምበትን ስርአት የሚመለከት ዝርዝር መመሪያ ያወጣል፣

8. የማዕከሉ የፋይናንስና ንብረት ሁኔታ እንዲሁም ኣሰራርና ኣፈጻጸም የሚመለከት ሪፖርት በአመት ቢያንስ ኣንድ ጊዜ እንዲቀርብለት ያደርጋል፣ ኣስፈላጊ በሆነበት ጊዜ በውጭ ኦዲተር እንዲመረመር ያደርጋል፣ በዚህ ተመስርቶ ውሳኔ ያስተላልፋል፣

9. የስራ አስኪያጅ ተግባራት ከቅርብ ይከታተላል፣ ይቆጣጠራል፣ ያሰናብታል፣

9. የባለአደራ ቦርድ ስብሰባ

1. ቦርዱ በሶስት ወርአንድ ጊዜ ይሰበሰባል፣ ሆኖም አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ በሰብሳቢው በማናቸውም ጊዜ ስብሰባ ሊጠራ ይችላል፣

2. ከቦርዱ ኣባላት ከግማሽ በላይ /50%+1/ የመኪሆኑት በስብሰባው ላይ ከተገኙ ምልኣተ ጉባኤ ይሆናል፣

3. ቦርዱ ውሳኔ የሚያሳልፈው በድምፅ ብልጫ /50%+1/ ይሆናል፣ ሆኖም ድምፅ እኩል በእኩል የተከፈለ እንደሆነ ሰብሰባሲው ያለበት ወገን ሃሳብ የቦርዱ ውሳኔ ሆኖ ያልፋል፣
4. የዚህ ኣንቀፅ ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆኖ ቦርዱ የራሱን የስብሰባ ስነ-ስርዓት ደንብ ሊያወጣ ይችላል።

10. የዋናው ስራ አስኪያጅ ስልጣንና ተግባር

1. ዋናው ስራ አስኪያጅ የማዕከሉ ዋና ስራ አስፈጻሚ ሆኖ፣ የባለአደራ ቦርዱ በሚሰጠው አጠቃላይ መመሪያ መሰረት የማእከሉን ስራዎች ይመራል፣ ያስተዳድራል፣
2. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 የተመለከተው አጠቃላይ አነጋገር እንደተጠበቀ ሆኖ ዋናው ስራ አስኪያጅ፡
   ሀ. በአባልነት ሲሰየም በቦርዱ ስብሰባዎች በአባልነት ይሳተፋል፣

www.abyssinialaw.com

ለ. በዚ አዋጅ ዓንቀፅ 5 ነቲ ማእኸል ዝምልከቱ ስልጣንን ተግባርን ኣብ ስራሕ የውዕል፣ ግልፅነትን ተሓታትነትን መሰረት ዝገበረ ኣመራሓ ይህብ።

ሐ. ቦርድ ብዘፅደቐ መምርሒ ምምሕድዳር ሰራሕተኛታት መሰረት ሰራሕተኛታት እቲ ማእኸል ይቐፅር፣ የመሓዳድር፣

መ. በጀትን ስራሕ ትልምን እቲ ማእኸል ኣዳልዩ ንቦርድ የቕርብ፣ ብዝምልከቶ እንትፍቀድ ኣብ ስራሕ የውዕል፣

ረ. ብመሰረት ነቲ ማእኸል ዝተፈቐደሉ በጀትን ትልሚ ስራሕን እቲ ቦርድ ብዘውፅኦ መምርሒ መሰረት ገንዘብ ወፃኢ ይገብር፣

ሰ. ምስ ሳልሳይ ወገናት ኣብ ዝግበሩ ርክባት ነቲ ማእኸል ይውክል፣

ሸ. ኣፈፃፅማ ስራሕን ፀብጠፃ ሒሳብ እቲ ማእኸል ኣዳልዩ ንቦርድን ንዝምልከቶ ኣካል መንግስቲ እዚ ክልል የቕርብ፣

3. እቲ ዋና መካይዲ ስራሕ ነቲ ማእኸል ስራሕ ሰለጠንን ውዕኢታውነትን ብዘድሊ መጠን ካብ ሰልጣኑን ተግባሩን ብክፋል ንሓለፍትን ሰራሕተኛታትን እቲ ማእኸል ብውክልና ክህብ ይኽእል።

ክፍሊ ሰለስተ

ዝተፈላለዩ ድንጋጌታት

11. ምምሕላፍ ንብረት ፣ መሰልን ግቡእን

1. ብመሰረት ዝተገበረ ስምምዕ ካብ ውድብ ህዝባዊ ወያነ ሓርነት ትግራይ /ህወሓት/ ዝተመሓላለፉ ሓወልቲ ሰማእታትን ካልኦት ንብረታትን ትካላትን ንብረት እዚ ማእኸል ይኸውን፣
2. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ1 ቅድም ክብል በቲ ትካል ዝተፈጠሩ መሰላትን ግቡኣን ናብዚ ማእኸል ተመሓላሊፎም ኣለዉ።

12. ፍልፍል እቶትን በጀትን

1. በጀት እዚ ማእኸል፡-

ሀ. ካብ ክልል መንግስቲ ዝወሃብ ድጎማ፣

ለ. ካብ ዝህቦም ግልጋሎታት ዝእክቦ ክፍሊት ዝርከብ እቶት፡-

ሐ. ካብ ውህብቶን ሓገዝን ዝርከብ ገንዘብን ንብረትን ይኸውን፡

ለ. በዚህ አዋጅ አንቀጽ 5 መሰረት ለማእከሉ የሚመለከቱ ስልጣንና ተግባራት በስራ ላይ ያውላል፣ ግልፅነትና ተጠያቂነት ያለው አመራር ይሰጣል፣

ሐ. ቦርዱ በጸደቀው የሰራተኞች አስተዳደር መመሪያ መሰረት የማዕከሉን ሰራተኞች ይቀጥራል፣ ያስተዳድራል፣

መ. የማዕከሉን በጀትና የስራሕ እቅድ አዘጋጅቶ ለቦርዱ ያቀርባል፣ በሚመለከተው ሲፈቀድም ስራ ላይ ያውላል፣

ሠ. ለማዕከሉ በተፈቀደለት በጀትና የስራሕ እቅድ ቦርዱ በሚያወጣው መመሪያ መሰረት ገንዘብ ወጪ ያደርጋል

ረ. ከሶስተኛ ወገኖች ጋር በሚደረጉ ግንኙነቶች ማዕከሉን ይወክላል፣

ሰ. የማዕከሉን የስራ አፈጻጸምና የሂሳብ ሪፖርት አዘጋጅቶ ለቦርዱ እና ለሚመለከተው የክልሉ መንግስታዊ አካል ያቀርባል፣

3. ዋናው ስራ አስኪያጅ ለማዕከሉ ስራ ቅልጥፍና እና ውጤታማነት ባስፈለገ መጠን ስልጣንና ተግባሩን በከፊል ለማዕከሉ ሓላፊዎችና ሌሎች ሰራተኞች በውክልና ሊያስተላልፍ ይችላል።

ክፍል ሶስት

ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

11. የንብረት፣ መብትና ግዴታዎች ማስተላለፍ

1. በተደረገው ስምምነት መሰረት ከህዝባዊ ወያነ ሓርነት ትግራይ የተላለፉት የሰማዕታት ሓውልትና ሌሎች ንብረቶች የማእከሉ ንብረት ይሆናሉ፣
2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1 መሰረት ቀደም ብሎ በተቋሙ ተፈጥረው የነበሩት መብቶችና ግዴታዎች ወደ ማዕከሉ ተላልዋል።

12. ስለ በጀትና የገቢ ምንጭ

1. የማዕከሉ በጀት፡-

ሀ. ከክልሉ መንግስት በሚሰጠው ድጎማ፣

ለ. ማዕከሉ ከሚሰጣቸው ማናቸውም አገልግሎት ከሚሰበሰቡ ክፍያዎች የሚገኘው ገቢ፣

ሐ. ከስጦታና በእርዳታ ከሚገኝ ገቢ ይሆናል

www.abyssinialaw.com

2. ካብቲ ማእኸል ዝርከብ እቶትን ንብረትን ንመፈፀሚ ዕላማታት እቲ ማእኸል ጥራሕ ይውዕል፣

3. ክልል መንግስቲ ኣድላይ ኮይኑ እንተረኺቡዎ ንመፈፀሚ ዕላማ እዚ ማእኸል ፍሉይ ፈንድ ክጣይሽ ይኽእል፣ ፍልፍል ገንዘብ እቲ ፈንድን እቲ ፈንድ ኣብ ጥቅሚ ዝውዕለሉ ኣገባብን ኩነታትን ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ክልል ትግራይ ብዘውፀኦ ደንቢ ይውሰን።

13. መዛግብቲ ሒሳብ

1. እቲ ማእኸል ሕጊ ፋይናንስ ዝተኽተለ፣ ዝተማልኣን ትኽክለኛን ዝኾነ ናይ ባዕሉ መዛግብቲ ሒሳብ ይሕዝ፣
2. መዛግብቲ ሒሳብን ገንዘብ ተንከፍ ሰነዳትን እቲ ማእኸል ብዋና ኦዲተር ወይ ንሱ ብዝስይሞም ወይ ናይ ደገ ኦዲተራት ይምርመር።

14. እዚ ኣዋጅ ዝፀንዓሉ እዋን

እዚ ኣዋጅ ካብ 20 ጥሪ 2001ዓ/ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን።

መቐለ

ፀጋይ በርሀ

ፕሬዚደንት ብሄራዊ
ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

2. ከማዕከሉ የሚገኝ ገቢና ንብረት ለማዕከሉ ዓላማ ማስፈፅምያ ብቻ ይውላል፣

3. የክልሉ መንግስት አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው ለማዕከሉ ዓላማ ማስፈጸም ልዩ ፈንድ ሊያቋቁም ይችላል፣ የፈንዱ የገንዘብ ምንጭና ፈንዱ ጥቅም ላይ የሚውለበት አገባብና ሁኔታ የክልሉ ስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት በሚያወጣው ደንብ ይወሰናል።

13. ስለ ሂሳብ መዛግብት

1. ማዕከሉ የፋይናንስ ሕግ የተከተለ፣ የተሟላና ትክክለኛ የሆነ የራሱ የሒሳብ መዛግብት ይይዛል፣

2. የማዕከሉ የሒሳብ መዛግብትና ገንዘብ ነክ ሰነዶች በክልሉ ዋና ኦዲተር ወይም ዋናው ኦዲተር በሚሰይማቸው ኦዲተሮች ወይም በውጭ ኦዲተሮች ይመረመራል።

14. አዋጁ የሚጸናበት ጊዜ

ይህ አዋጅ ከጥር 20/2001ዓ/ም ጀምሮ የጸና ይሆናል።

መቀሌ

ፀጋይ በርሀ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስት ፕሬዚዳንት

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 17ዓመት ቁ.5
መቐለ 24 ሕዳር 2001ዓ/ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

17ኛ ዓመት ቁ.5
መቀሌ ሕዳር 24/2001 ዓ/ም

ኣዋጅ ቁፅሪ 162/2001 ዓ/ም ን2001 በጀት ዓመት ተወሳኺ በጀት ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

ኣብ 2001 በጀት ዓመት ኣብ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ንዝፍፀሙ መንግስታዊ ስራሕትን ግልጋሎታትን ዝውዕል ተወሳኺ በጀት ብምፅዳኞ ኣብ ስራሕ ክውዕል ምግባር ኣድላይ ብምኻኑ።

ብመሰረት ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ-መንግስቲ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49/3/ /ሀ//ቸ/ ን2001 በጀት ዓመት ኣብ ስራሕ ዝውዕል ዝስዕብ ተወሳኺ በጀት ተኣዊጁ ኣሎ።

1. <u>ሓፂር ርእሲ</u>

እዚ ኣዋጅ "ኣብ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ን2001 በጀት ዓመት ተወሳኺ በጀት ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ ቑፅሪ 162/2001" ተባሂሉ ክጥቀስ ይኽእል።

ናይ ሓደ ዋጋ ያንዱ ዋጋ	ብር 17.50

አዋጅ ቁጥር 162/2001 የትግራይ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስት የ2001 በጀት ዓመት ተጨማሪ በጀት ለመወሰን የወጣ አዋጅ

በ2001 በጀት ዓመት በትግራይ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስት ለሚሰሩ ስራዎችና አገልግሎቶች ማስፈፀሚያ የሚውል ተጨማሪ በጀት ፀድቆ ስራ ላይ እንዲውል ማድረግ አስፈላጊ በመሆኑ፣

ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስት ሕገ-መንግስት አንቀፅ49/3/ /ሀ/ /ተ/ መሰረት ለ2001 በጀት ዓመት የሚከተለው ተጨማሪ በጀት ታውጇል።

1. <u>አጭር ርእስ</u>

ይህ አዋጅ "የትግራይ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስት የ2001 በጀት ዓመት ተጨማሪ በጀት ለመወሰን የወጣ አዋጅ ቁጥር 162/2001" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

ነጋሪት ጋዜጣ ቹ.ፓ.ሳ ነጋሪት ጋዜጣ ፓ.ሳ.ቁ	291

www.abyssinialaw.com

2. ፍልፍል በጀት	**2. የበጀት ምንጭ**
ምስ እዚ ኣዋጅ ተታሓሒዞም ዘለዉ ሰደቓታት ንዝተጠቐሱ ስራሕትን ግልጋሎትን ዝውዕል በጀት ካብ ዝስዕቡ ፍልፍላት ኣታዊ ዝርከብ እዩ።	ከዚህ ኣዋጅ ጋር ተያየዘው በቀረቡ ሰንጠረገሮች ለተጠቀሱት ስራዎችና ኣገልግሎቶች የሚውል በጀት ከሚከከተሉት ምንጮች ገቢ የሚገኝ ነው።
ሀ. ኣብ 2000 በጀት ዓመት ካብ ዝኣተወ በጀት ዘይተጠቐምናሉ ተመላሲ - ብር 80,000,000.00	ሀ. በ 2000 በጀት ዓመት ከታወጀው በጀት ውስጥ ተመላሽ የሆነ ..... ብር 80,000,000.00
ለ. ኣብ 2001 በጀት ዓመት ክእከብ ካብ ዝተኣወጅ ትልሚ እቶት ተወሳኺ ንምእካብ ዝተትሓዘ ትልሚ - ብር 50,000,000.00	ለ. በ 2001 በጀት ዓመት ይሰበሰባል ተብሎ ከታወጀ እቅድ ተጨመሪ ገቢ ይገኛል ተብሎ የታቀደ...ብር 50,000,000.00
ሐ. ኣብ 2000 በጀት ዓመት ክእከብ ካብ ዝተተለመ ሕልፊ ዝተኣከበ -ብር 49,000,000.00	ሐ. በ 2000 በጀት ዓመት እቅድ ከተያዘ ገቢ በላይ የተሰበሰበ ..... ብር 49,000,000.00
መ. ካብ መንግስቲ ኣየርላንድ ልምዓት ሓገዝ ንቢሮ ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን ዓቕሚ መዕበይ ብፍሉይ ተመዲቡ ዝነበረ ብር 1,898,090.00	መ. ከኣየርላንድ ልማት እርዳ ለፋይናንስ እና ኢኮኖሚ ልማት ቢሮ ለኣቅም ግንባታ ስራ ተመድቦ ከነበረ .....ብር 1,898,090.00
ሓፈሻዊ ድምር--- ብር 180,898,090.00 /ብር ሓደ ሚኢትን ሰማንያን ሚለዮን ሸሞንተ ሚኢትን ቴስዓን ሸሞንተን ሺሕን ቴስዓን/	ኣጠቃላይ ድምር.....ብር 180,898,090.00 /አንድ መቶ ሰማንየ ሚልዮን ስምንት መቶ ዘጠና ስምንት ሺ ዘጠና ብር/
3. ድልድል በጀት	**3. የበጀት ድልድል**
ሀ. ብክልል ንዝስርሑ ስራሕትን ግልጋሎታትን 1. ንካፒታል በጀት ብር 163,715,314 2. ንስሩዕ በጀት ብር 14,232,776 • ንመሃያ ብር 1,708,776 • ንመካየዲ ስራሕ ብር 12,524,000 • ንኡስ ድምር ብር177,948,090	ሀ. በክልሉ ለሚሰሩ ስራዎችና ኣገልግሎቶች 1. ለካፒታል በጀት ብር 163,715,314 2. ለመደበኛ በጀት ብር 14,232,776 • ለደመወዝ ብር 1,708,776 • ለስራ ማስኬጃ ብር 12,524,000 • ንኡስ ድምር ብር177,948,090
ለ. ንወረዳ ቆላ ቴምቤን ኣብ ናይ ቀመር	

www.abyssinialaw.com

ድልድል ጎዲሉ ዝነበረ መመልኢ ዝውዕል በጀት ...ብር 2,950,000.00

ሓፈሻዊ ድምር ዝተደልደለ በጀት.....

ብር 180,898,090.00

/ብር ሓደ ሚኢትን ሰማንያን ሚልዮን ሸሞንተ ሚኢትን ቴስዓን ሸሞንተን ሺሕን ቴስዓን/

4. <u>እቲ ኣዋጅ ዝፀንዓሉ ጊዜ</u>

እዚ ኣዋጅ ካብ 24 ሕዳር 2001 ዓ/ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን።

<u>መቐለ</u>

ፀጋይ በርሀ

ፕሬዚደንት ብሄራዊ
ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

ለ. ለቆላ ተምቤን ወረደ በቀመር ድልድል ወቅት ጎድሎ የነበረ ለማሟያ የሚውል በጀት ...ብር 2,950,000.00

ኣጠቃላይ የተደለደለ በጀት ድምር

ብር 180,898,090.00

/አንድ መቶ ሰማንየ ሚልዮን ስምንት መቶ ዘጠና ስምንት ሺ ዘጠና ብር/

4. <u>ኣዋጁ የሚፀናበት</u>

ይህ ኣዋጅ ከህዳር 24/2001 ዓ/ም ጀምሮ የፀና ይሆናል።

<u>መቀሌ</u>

ፀጋይ በርሀ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስት ፕሬዚዳንት

www.abyssinialaw.com

ንፕሮጅክታት ዝተደልደለ ተወሳኺ ካፒታል በጀት	
1. ሕርሻን ገጠር ልምዓትን • ንኢፋድ፣ ADP ንGTZ ማቹንግ ፈንድ • ንናይ ኣግራብ ፈልሲ ጣብያታት ዓቕሚ ንምውሳኽ ዝውዕል.... • ብጋብዮን /ሽቦ/ መግዝኢ ዝውዕል.....	ብር 3,949,920.00 ብር 3,000,000.00 ብር 26,300,.00
ድምር	ብር 33,249,920.00
2. ማይ ማእድንን ኢነርጂን • ንምግፋሕ ስራሕቲ መስኖ ዝውዕል	ብር 21,000,000.00
3. ንግድን ኢንዱስትሪን ትራንስፖርትን • ደቀቕትን ኣናእሽቲይን ትካላት ብክላስተር ንምውዳብን ንምጥንኻርን • ንስልጠና ደቀቕትን ኣናእሽትን ንግዲ ትካላት • ንልማዓት ወይኒ ዝውዕል መሬት ካሕሳ • ንናይ ኣክሱም ቱሪዝም ልምዓት ማስተር ፕላን ኮንሰልታንት ክፍሊትን መካየዲ ስራሕን	ብር 22,218,087.00 ብር 1,000,000.00 ብር 17,350,000.00 ብር 3,400,000.00
4. ልምዓት ከተማን ኮንስትራክሽንን • ንቤት ዕሕፈት ምምሕዳር ዞባ ሰሜን ምዕራብ ህንፃ ፅገና • ንኮምፕሌክስ ህንፃ	ብር 141,000.00 ብር 10,000,000.00
ድምር	ብር 10,141,000.00
5. ብዓል መዚ መንገድታ ትግራይ • ኣብ ፕሮጅክት ዝስርሑ ብርኪ ዕብየት መሃያን ጡረታን • ንነባር መንገዲታት መወድኢ • ንዕገና መሸነሪታት	ብር 56,737.00 ብር 4,000,000.00 ብር 1,500,000.00
ድምር	ብር 5,**556**,737.00
6. ብዓል መዚ ከባቢያዊ ሓለዋን ምም/ር መሬትን • ንዞባ ምዕራብ ብሎኪንግ /ሓዱሽ/	ብር 3,000,000.00
7. ሕርሻ ምርምር • ኣብ ኣበርገለን ማይ ፀብሪን ንዝተሰርሓ ማእሽላት ምርምር ሪቴንሽን መኽፈሊ	ብር 26,133.00

ለፕሮጀክቶች የተደለደለ ተጨማሪ ካፒታል በጀት	
1. እርሻነ ገጠር ልማት ቢሮ • ለኢፋድ፣፣ ADP ንGTZ ማቹንግ ፈንድ • ለደን ችግኝ ጣብያዎች ማጠናከሪያ • ለጋብዮን መግዦ	ብር 3,949,920.00 ብር 3,000,000.00 ብር 26,300,.00
ድምር	ብር 33,249,920.00
2. ለውሃ መኣድንና ኢነርጂ ቢሮ • ለመስኖ ስራዎች ማስፋፍያ	ብር 21,000,000.00
3. ለንግድ ኢንዱስትሪ ትራንስፖርት ቢሮ • ለጥቃቅንና ኣንስተኛ ድርጅቶች በክላስተር ለማደራጀትና ለማጠናከር • ለጥቃቅንና ኣንስተኛ ንግድ ድርጅቶች ስልጠና • ለወይን ልማት ለሚውል መሬት ካሳ • በኣክሱም ለሚሰራው የልማት ቱሪዝም ማስተር ፕላን ለኮንሰልታንት ክፍያና ስራ ማስኪጃ	ብር 22,218,087.00 ብር 1,000,000.00 ብር 17,350,000.00 ብር 3,400,000.00
4. ለከተማ ልማትና ኮንስትራክሽን ቢሮ • ለሰሜን ምዕራብ ዞን መስተዳደር ህንፃ ጥገና • ለኮምፕሌክስ ህንፃ ማሰሪያ	ብር 141,000.00 ብር 10,000,000.00
ድምር	ብር 10,141,000.00
5. ለትግራይ መንገዶች ባለስልጣን • ለፕሮጀክት ሰራተኞች የደመወዝ እድገትና ጡረታ መዋፁ • ለነባር መንገዶች ማስፈፀሚያ • ለማሽነሪዎች ማስጠገኛ	ብር 56,737.00 ብር 4,000,000.00 ብር 1,500,000.00
ድምር	ብር 5,**556**,737.00
6. ከባበያዊ አጠባበቅና መሬት ኣስተዳደር ባለስልጣን • በምዕራባዊ ዞን ለሚከናወን የፕሎኪንግ ስራ	ብር 3,000,000.00
7. እርሻ ምርምር • በኣበርገለና በማይፀብሪ ለተሰሩት ምርምር ማእከላት	ብር 26,133.00

www.abyssinialaw.com

8. ኮሚሽን ትምህርቲ፣ ስልጠናን ቴክኒክን ሙያን • ንራቴንሽን መኽፈሊ • ንኣክሱም ሙያን ቴክኒክን ንኤሌክትሪካል ስራሕትን ንትራንስፎርመር መትከልን • ንኣግበ መሰልጠኒ ማእኸል	ብር 386,683.00 ብር 3,400,000.00 ብር 3,000,000.00
ድምር	ብር 6,786,683.00
9. ቢሮ ትምህርቲ • ንወርዒ ለኸ 2ይ ብርኪ ቤት ት/ቲ ዕገና • ንኮረም 2ይ ብርኪ ቤት ት/ቲ መዛዘሚ • ንመጀመሪ ህንፃ ቤት ዕሕፈት ቢሮ ትምህርቲ	ብር1,000,000.00 ብር700,000.00 ብር 1,000,000.00
ድምር	ብር 2,267,754.00
10. ፖሊስ ኮሚሽን • ናይ ሓደሽቲ ፖሊሳ ት ስልጠና ንመሃያን ጡረታን • ንመካይን መፈተሽን መራኸቢ ሬድዮ መግዝኢ	ብር 2,267,754.00 ብር 1,165,000.00
ድምር	ብር 3,432,754.00
11. ፀጥታን ጉዳያት ምምሕዳርን • ንመኽዝን ዲዛይን ስራሕቲ	ብር 20,000,.00
12. ቢሮ ህንፀት ዓቕሚ • ንሓዱሽ ከይዲ ስራሕ (BPR) መተግበሪ • ንስልጠና ፈንድ • ንነባር ወረዳታት ፈፀምቲ ስልጠና መኽፈሊ	ብር 29,000,000.00 ብር 200,000.00 ብር 334,000.00
ድምር	ብር 29,534,000.00
13. ንላዕለዋይ ቤት ፍርዲ • ንዞባ ሰ/ምዕራብ ህንፃ መስርሒ ነባር ፕሮጀክት ዝውዕል	ብር 1,600,000.00
14. ንቢሮ ፋይናንስ ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን • ንመኪና ቐረፅ መኽፈሊ • ንፅዕነት	ብር 1,400,000.00 ብር 1,300,000.00
ድምር	ብር 2,700,000.00
ጠቕላላ ድምር	ብር 163,715,314.00

ራተንሽን የሚውል	
8. ለኮሚሽን ትምህርት፣ ስልጠና ቴክኒክና ሞያ • ለራቴንሽን መክፈያ • ለኣክሱም ቴክኒክና ሞያ ለኤሌክትሪክ ስራ ለትራንስፎርመር መትከክያ • ለኣግበ ማሰልጠኛ ማእከል	ብር 386,683.00 ብር 3,400,000.00 ብር 3,000,000.00
ድምር	ብር 6,786,683.00
9. ለትምህርት ቢሮ • ለወርዒ ለከ 2ኛ ደረጃ ት/ቤት ጥገና • ለኮረም 2ኛ ደረጃ ት/ቤት ጥገና • ለትምህርት ቢሮ ህንፃ መጀመሪያ	ብር1,000,000.00 ብር700,000.00 ብር 1,000,000.00
ድምር	ብር 2,267,754.00
10. ለፖሊስ ኮሚሽን • ኣዲስ ለሚሰጥኑ ፖሊሶች ደሞወዝና ጡረታ • ለመኪና መፈተሻና መገናኛ ሬድዮ መግዣ	ብር 2,267,754.00 ብር 1,165,000.00
ድምር	ብር 3,432,754.00
11. ፀጥታ ጉዳዮችና ኣስተዳደር ቢሮ • ለመጋዝን ዲዛይን ማሰሪያ	ብር 20,000,.00
12. አቅም ግንባታ ቢሮ • ለኣዲሱ ስራ ሂደት (BPR) መተግበርያ • ለስልጠና ፈንድ • በወረዳዎች ፈፃሚ ኣካላት ለነበሩ ስልጠና ክፍያ	ብር 29,000,000.00 ብር 200,000.00 ብር 334,000.00
ድምር	ብር 29,534,000.00
13. ለትግራይ ጠቅላይ ፍርድ ቤት • በሰ/ምዕራብ ዞን ላለው ነባር ፕሮጀክት ህንፃ መስርያ	ብር 1,600,000.00
14. ለ ፋይናንስ ኢኮኖሚያዊ ልማት ቢሮ • ለመኪና ቀረጥ መክፈያ • ለጭነት	ብር 1,400,000.00 ብር 1,300,000.00
ድምር	ብር 2,700,000.00
ጠቕላላ ድምር	ብር 163,715,314.00

www.abyssinialaw.com

ድልድል ተወሳኺ ስሩዕ በጀት

በጀት ዓመት 2001

ናይ በጀት ኮድ	ሽም መንግስታዊ ኣብያተ ዕዮ	መሃያ	ስራሕ መካየዲ	ድምር ስሩዕ በጀት
100	ናይ መንግስቲ ኣካላት			
112	ቤት ፅሕፈት ርእሰ ምምሕዳር • ደቡብ ኮሪደር ልምዓት • ምዕራብ ኮሪደር ልምዓት	656,567 473,331	540,000	1,669,898
127	ፖሊስ ኮምሽን • ንግራንድ ዩኒፎርም		1,452,000	1,452,000
200	ኢኮኖሚያዊ ልምዓት			
211	ቢሮ ሕርሻ ንገፀር ልምዓትን		4,774,000	4,774,000
213	ምርምር ሕርሻ		1,384,000	1,384,000
217	ዕዳጋ ፕሮሞሽን	170,370		170,370
219	በዓል መዚ ክባቢያዊ ሓለዋን ምም/ር መሬትን		404,000	404,000
221	ቢሮ ልምዓት ማይ ሃፍቲ ፣ ማዕድንን ኢነርጅን	200,000	2,213,000	2,213,000
273	በዓል መዚ መንገድታት ትግራይ	208,508	788,000	996,508
300	ማሕበራዊ ግልጋሎት			
312	ኮምሽን ትምህርቲ፣ ስልጠናን ቴክኒክን ሞያን • ንውቕሮ ሕርሻ ኮሊጅ • ንሽረ ሕርሻ ኮሊጅ • ንማይጨው ሕርሻ ኮሊጅ		211,000 228,000 246,000	685,000
331	ቢሮ ጉይይ መናእሰይን ስፖርትን		28	284,000
	ጠቕላላ ድምር	1,708,776	12,524,000	14,232,776

- ንወረዳ ቆላ ተምቤን ኣብ ናይ ቀመር ድልድል ንዲሉ ዝነበረ መመልኢ ዝውዕል በጀት 2,950,000

ሓፈሻዊ ጠቕላላ ድምር ናይዚ ኣዋጅ 180,898,090

ለመደበኛ በጀት የተደለደለ

ተጨማሪ በጀት

የበጀት ኮድ	የመንግስት መ/ቤት ስም	ደመወዝ /ብር/	ስራ ማስኬጃ /ብር/	ድምር መደበኛ በጀት
100	ኣስተዳደርና ጠቅላላ ኣገልግሎት			
112	ዋና ኣስተዳደር ፅ/ቤት • ለደቡብ ኮሪደር ልምዓት • ምዕራብ ልምዓት ኮሪደር	656,567 473,331	540,000	1,669,898
127	ለፖሊስ ኮሚሽን • ለግራንድ ዩኒፎርም		1,452,000	1,452,000
200	ኢኮኖሚያዊ ልማት			
211	ለእርሻና ገጠር ልማት ቢሮ		4,774,000	4,774,000
213	ለእርሻ ምርምር		1,384,000	1,384,000
217	ለገበያ ፕሮሞሽን	170,370		170,370
219	ለአካባቢያዊ ኣጠባበቅና መሬት ኣስ/ባለስልጣን		404,000	404,000
221	ውሃ ሃፍቲ ልማት፣ ማእድንና ኢነርጂ	200,000	2,213,000	2,213,000
273	ለመነገዶች ባለስልጣን	208,508	788,000	996,508
300	ማሕበራዊ ግልጋሎት			
312	ለኮሚሽን ትምህርት፣ስልጠናና ቴክኒክ ሞያ • ለውቅሮ እርሻ ኮሊጅ • ለሽረ እርሻ ኮሊጅ • ለማይጨው እርሻ ኮሊጅ		211,000 228,000 246,000	685,000
331	ለወጣቶችና ስፖርት ጉዳይ ቢሮ		28	284,000
	ጠቕላላ ድምር	1,708,776	12,524,000	14,232,776

ለወረዳ ቆላ ተምቤን በበጀት ቀመር ድልድል ለነደለ በጀት ማስተካከያ

ብር..... 2,950,000

ጠቅላላ ድምር ብር 180,898,090

www.abyssinialaw.com

ተወሳኺ እቶት ትልሚ

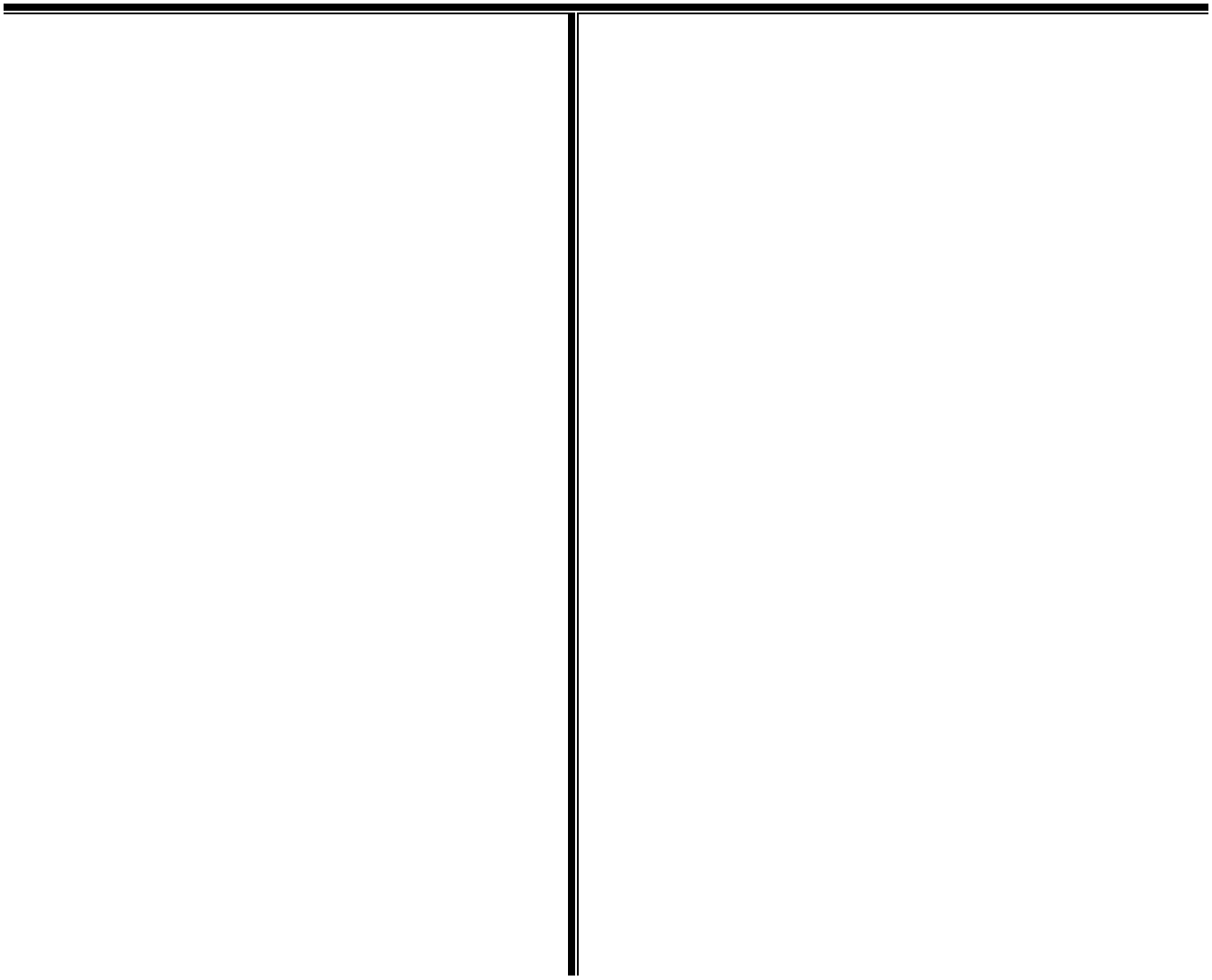
2001 በጀት ዓመት

ተ.ቁ	ዓይነት ኣታዊ	መጠን ኣታዊ
	ቐጥታ ታክስ	21,081,041
1.	ስራሕ ግብሪ ናይ መንግስቲ	3,000,000
2.	ስራሕ ግብሪ ናይ ግሊ	2,999,998
3.	ንግዲ ትርፊ	8,804,696
4.	ናይ ንግዲ ትካላት ትርፊ	4,000
5.	ካፒታል ዕብየት	269,997
6.	ሕርሻ ኣታዊ	4,990,251
7.	ሮያሊቲ	999,999
8.	ወለድ ኣታዊ ግብሪ	12,100
	ቀጥታ ዘይኮኑ ታክስታት	9,156,745
9.	ተወሳኺ እሴት ታክስ	777,160
10.	ኤክሳይዝ ታክስ	1,000,000
11.	ተርን ኦቨር መሸጢ	3,996,660
12.	ተርን ኦቨር ግልጋሎት	2,829,713
13.	ቴምብር መሸጣ	319,414
14.	ቴምብር ቐረፅ	233,789
	ታክሲ ዘይኾኑ ኣታውታት	19,458,894
15.	ናይ ምምሕዳር ኽፅዓት	2,994,392
16.	መሸጣ ኣቐሑት መንግስቲ	1,982,671
17.	ገጠር መሬት መጥቀሚ	5,999,155
18.	ናይ መንግስቲ ኢንቨስትመንት	1,483,006
19	ካልኦት ዝተፈላለዩ ክፍሊታት	6,999,155
	ካፒታልኣታዊ	303,320
20.	ተንቀሳቓስን ዘይተንቀሳቓስን ንብረት መሸጣ	109,000
21.	ኣብ መኻዝን ካብ ዝርከብ ኣቐሑት	175,320
22.	ካብ መንግስቲ ካዝና ዝርከብ ሮያሊቲ	19,000
23.	ጠ/ድምር	50,0000,000

የገቢ ተጨማሪ እቅድ

2001 በጀት ዓመት

ተ.ቁ	ዓይነት ኣታዊ	መጠን ኣታዊ
	ቀጥታ ታክስ	21,081,041
1.	የመንግስት ስራ ግብር	3,000,000
2.	የግል ስራ ግብር	2,999,998
3.	ከንግድ ትርፍ	8,804,696
4.	ከንግድ ድርጅቶች ትርፍ	4,000
5.	ካፒታል እድገት	269,997
6.	ለእርሻ ገቢ	4,990,251
7.	ሮያሊቲ	999,999
8.	ከገቢ ከረጥ ወለድ	12,100
	ቀጥታ ያልሆኑ ታክስ	9,156,745
9.	ተጠማሪ እሴት ታክስ	777,160
10.	ኤክሳይዝ ታክስ	1,000,000
11.	ተርን ኦቨር መሸጫ	3,996,660
12.	ተርን ኦቨር ኣገልጋሎት	2,829,713
13.	ተምብር ሽያጭ	319,414
14.	ቴምብር ቐረጥ	233,789
	ታክሲ ያልሆኑ ገቢዎች	19,458,894
15.	የአስተዳደር ቅጣት	2,994,392
16.	የመንግስት እቃዎች ሽያጥ	1,982,671
17.	ከገጠር ልማት መጠቀሚያ	5,999,155
18.	የመንግስት ኢንቨስተመንት	1,483,006
19.	ሌሎች የተለያዩ ክፍያዎች	6,999,155
	ካፒታል ገቢ	303,320
20.	የሚንቀሳቀስና የማይንቀሳቀስ ንብረት መሸጫ	109,000
21.	መጋዝን ከሚገኙ እቃዎች	175,320
	ከመንግስት መጋዘን የሚገኝ ሮያሊቲ	19,000
	ጠ/ድምር	50,0000,000

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 17ዓመት ቁ.6
መቐለ 18 ሚያዝያ 2001ዓ/ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

17ኛ ዓመት ቁ.6 መቀሌ
ሚያዝያ 18/2001 ዓ/ም

ኣዋጅ ቁፅሪ 163/2001 ዓ/ም
ብሂራዊ ክልላዊ መንግስት ትግራይ ዝሃንያም ወይ ዘማሕድሮም ኣባይቲ ንምምሕላፍን ኣፈፃፅምኡ ንምውሳንን ተመሓይሹ ዝወፀ ኣዋጅ

መንግስቲ እዚ ክልል ብሰብ ሃፍቲ፣ ዓቕሚ ብዘለዎም ካልኦት ኣካላትን ሰባትን ብማሕበር ኮነ ብውልቂ መንበሪ ኣባይቲ ክሃንፁ ኣድላዪ ኩነታት ብምምችቻው ዝለዓለ ፀገም መፅለሊ ነበርቲ ከተማ ንምቕራፍ እናፀዓረ ብምኻኑ፣

ምስ እዚ ጎና ንጎኒ ዝተማልአ ግልጋሎት መሰረተ ልምዓት ዘይረኸቡ ናይ መንግስቲ ኮነ ውልቂ ንብረት ዝኾኑ ኣባይቲ ብምትካእ ከተማታት ዳግም ብምልማዕ ናይ መብዛሕትኡ ነባሪ ከተማ ዝለዓለ ፀገም ዝኾነ መፅለሊ ትርጉም ብዘለዎ መልክዑ ብምቕራፍ ከተማታት ንመንበርን ንስራሕን ዝምችዉ ከባቢታት ክኾኑ ንምግባር፣ መንግስቲ እዚ ክልል ደረጃ መነባብሮን ድሌት ነበርትን ኣብ ግምት ብምእታው ብመሰረት ዘውዶኡ ፕሮግራም ልምዓት ኣባይቲ ኣብ ከተማታት ህንፀት ኣባይቲ ኣብ ምክያድ ዝርከብ ብምኻኑ፣

ኣዋጅ ቁጥር 163/2001
የትግራይ ብሂራዊ ክልላዊ መንግስት የሚገነባቸው ወይም የሚያስተዳድራቸውን ቤቶች ለማስተላለፍና አፈለፃፀሙ ለመወሰን ተሻሽሎ የወጣ አዋጅ

የክልሉ መንግስት በባለሃብቶችና አቅም ባለቸው ሌሎች አካላትና ግለሰቦች በማህበርም ሆነ በተናጠል መኖሪያ ቤቶች እንዲገነቡ አስፈላጊ ሁኔታዎችን በማመቻቸት የከተማ ነዎሪዎችን ከፍተኛ የመጠለያ ችግር ለመቅረፍ እየጣረ በመሆኑ፣

ከዚህ ጎን ለጎን የመንግስትም ሆነ የግል የመሰረተ ልማት አገልግሎት በተሟላ ሁኔታ የሚያገኙ ቤቶችን ተክቶ ከተሞችን መልሶ በማልማትና የአብዛኛውን የከተማ ነዋሪ ከፍተኛ የመጠለያ ችግር ትርጉም ባለው መልኩ በመቅረፍ ከተሞችን ተሰማሚ የመኖሪያና የሥራ አከባቢ እንዲሆኑ ለማድረግ፣ የክልሉ መንግስት የከተማ ነዋሪዎችን ያኗኗር ደረጃና ፍላጎት ግምት ውስጥ በማስገባት ባወጣው የቤት ልማት ፕሮግራም መሰረት በከተሞች የቤቶች ግንባታ በመካሄድ ላይ ያለ በመሆኑ፣

ናይ ሓደ ዋጋ ያንዱ ዋጋ | ብር 12.35

ነጋሪት ጋዜጣ ቁ.፫.ሳ 291
ነጋሪት ጋዜጣ ፫.ሳ.ቁ 291

www.abyssinialaw.com

ፍትሓዊ፣ ግልፂ ስሉጥን ቀሊልን ብዝኾነ ከምኡ እውን ዶታዊ ዝንቅ ተጠቀምቲ ብዘረጋገፅን ዓቕሚ እቶቶም ኣብ ግምት ዘእተወ መጠን ክፍሊትን ኩነታት ኣከፋፍላን ዝተሃነፁ ወይ ዝህነፁ ኣባይቲ ንነበርቲ ከተማ ዝመሓላለፈሉን ሰብ ዋና ገዛ ዝኾኑሉን ስርዓት ኣፈፃፅማ ምድንጋግ ኣድላዪ ኮይኑ ብምርካቡ፣

ኣባይቲ ኣብ ምምሕላላፍ ዘጋጠሙ ፀገማት እቲ ኣዋጅ ብምምሕያሽ ምፍታሕ ኣገዳሲ ኮይኑ ብምርካቡ፣

ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብመሰረት ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ-መንግስቲ ዓንቀፅ 49/3/ /ሀ/ ነዚ ኣዋጅ ኣውፂኡ ኣሎ።

ክፍሊ ሓደ
ሓፈሻዊ

1. ሓፂር ርእሲ

እዚ ኣዋጅ "ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝሃንፆም ወይ ዘመሓድሮም ኣባይቲ ንምምሕላላፍን ኣፈፃፅምኡ ንምውሳንን ተመሓይሹ ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 163/2001" ተባሂሉ ክጥቀስ ይኽእል።

2. ትርጉም

ኣብዚ ኣዋጅ፡-

1. "ደላይ ገዛ" ማለት ብመንግስቲ ዝተሰርሐ ወይ ኣብ ምስራሕ ዝርከብ ገዛ ክገዝእ ድልየቱ ዝገለፀን ዓቕሚ ዘለዎን ዕድሚኡ ልዕሊ 18 ዓመት ዝኾነ ኢትዮጵያዊ ወይ ትልውደ ኢትዮጵያዊ ፣ መንግስታዊን ዘይመንግስታዊን ትካላትን ሰራሕተኛታቶምን ዘጠቃለለ እዩ።
2. "ገዛ" ማለት ኣብ መፍለጥን መግለፅን ህንፃ ንሓደ ዝተወሰነ ግልጋሎት ዝተመደበ ሓደ ወይ ካብ ሓደ ንላዕሊ ክፍሊታት ዘለዎ ኣካል ህንፃ እዩ።
3. "ናይ ሓባር ህንፃ" ማለት ካብ መሬት ንላዕሊ ወይ ጎኒ ንጎኒ ዝተሰርሑን ብውልቀ ዝተተሓሓዙ ፍትሓዊ፣ ግልጽ፣ ቀልጣፋና ቀላል በሆነ እንዲሁም የተጠቃሚዎችን የዶታ ተዋጽኦ በሚያረጋግጥና የገቢ አቅም ግምት ውስጥ ያሰገባ የክፍያ መጠንና የአከፋፈል ሁኔታ የተገነቡ ወይም የሚገነቡ ቤቶችን ለከተማ ነዋሪዎች የሚተላለፉበትና የቤት ባለቤት የሚሆኑበትን አፈጻጸም ስርዓት መደንገግ አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፣

ቤቶች ለማስተላለፍ ያጋጠሙ ችግሮች አዋጁን በማሻሻል መፍታት አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ተሻሽሎ በወጣው ሕገ መንግስት አንቀፅ 49/3/ /ሀ/ መሰረት ይህን አዋጅ አውጥቷል።

ክፍል አንድ
ጠቅላላ

1. አጭር ርዕስ

ይህ አዋጅ "የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የሚገነባቸውን ወይም የሚያስተዳድራቸውን ቤቶች ለማስተላለፍና አፈጻጸሙን ለመወሰን ተሻሽሎ የወጣ አዋጅ ቁጥር 163/2001" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2. ትርጓሜ

በዚህ አዋጅ ውስጥ፣

1. "ቤት ፈላጊ" ማለት በመንግስት የተሰራ ወይም በመሰራት ላይ የሚገኝ ቤት ሊገዛ ፍላጎቱን የገለፀና አቅም ያለው እድሜው ከ18 ዓመት በላይ የሆነ ኢትዮጵያ ወይም ትውልድ ኢትዮጵያዊ፣ መንግስታዊና መንግስታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች እና ሰራተኞቻቸውን ያጠቃለለ ነው።
2. "ቤት" ማለት በህንፃ ማሳወቂያና መግለጫ ለአንድ ለተወሰነ አግልግሎት የተመደበ አንድ ወይም ከአንድ በላይ ክፍሎች ያሉት የህንፃው አካል ነው።
3. "የጋራ ህንፃ" ማለት ከመሬት ወደላይ ወይም ጎን ለጎን የተሰሩ በተጠናል የሚያዙ ኣምስትና ከኣምስት በላይ ቤቶችና በጋራ ባለቤትነት የሚያዙ የጋራ

www.abyssinialaw.com

ሓሙሽተን ካብ ሓሙሽተ ንላዕሊ ገዛውትን ናይ ሓባር ዋኒነት መጥቀሚታት ዘለዎ ንመንበሪ ወይ ካልእ ግልጋሎት ዝውዕል ህንፀት እንትኸውን ትሕዝቶ ህንፃ ዝዓረፈሉ ቦታ ዝሓውስ እዩ።

4. **"ኩለ መዳይ ገዛ /ስቱዲዮ/"** ማለት ናይ ውልቀ ሽቃቕ ክፍልን ክሽነን ኣብ ውሽጡ ወይ ኣብ ጥቕኡ ዝተሰርሐሉን ኣካል ናይ ሓባር ህንፃ ዝኾነ በዓል ሓደ ክፍሊ መንበሪ ገዛ እዩ።
5. **"ገዛ መንግስቲ "** ማለት ብዝኾነ ኣካል መንግስቲ እዚ ክልል ወይ ብኤጀንሲ ልምዓት ኣበይቲ ንደለይቲ ገዛ ተሰሪሑ ዘይተሸጠ ወይ ዝተኻረየ ኣብ ከተማታት እቲ ክልል ዝርከብ ገዛ እዩ።
6. **"ናይ ህንፀት ወፃኢ"** ማለት ንሕድ ሕድ ተጠቃሚ ዘገልግል ገዛ ንምስራሕ ዝወፀ ወፃኢ ፣ ኣብ ውሽጢ ገዛን ከባቢኡን ዘድሊ መሰረተ ልምዓት ንምስፍሕፋሕን ንኣማኽርትን ዝወፁ ወፃኢታትን ንገዛ መስርሒ ዝተረኽበ ልቓሕ ወለድ ዝሓወሰ እዩ። ዝርዝሩ ብዝወፀእ ደንቢ ክውሰን ይኽእል።
7. **"ኤጀንሲ"** ማለት ብመሰረት ኣዋጅ ቁፅሪ -109/1998 ዓ/ም ዝተጣየሸ ኤጀንሲ ልምዓት ኣባይቲ ክልል ትግራይ ኮይኑ ኣብያተ ዕሕፋት ልምዓት ኣባይቲ ከተማታት ዝሓወሰ እዩ።
8. **"ማሕበር"** ማለት ብብርኪ ከተማ ዝጣየሸ ዕቋርን ልቓሕን ሕብረት ስራሕ ማሕበር ፣ /ዩኔን/ ወይ መሰረታዊ ዕቋርን ልቓሕን ሕብረት ስራሕ ማሕበር ወይ ብብርኪ ከተማ ዝተጣየሸ /ዩኔን/ እድራት ወይ ዝኾነ እድር እዩ።
9. **"ሰብ"** ማለት ናይ ተፈጥሮ ሰብ ዋይ ብሕጊ ሕጋዊ ሰብነት ዝተውሃቦ ኣካል እዩ።
10. **"ቢሮ"** ማለት ቢሮ ልምዓት ከተማን ኮንስትራክሽንን ክልል ትግራይ እዩ።
11. **"መራሕቲ ስድራ ደቂ ኣንስትዮ"** ማለት ሓዳር ዘይብለን ዓርሰን ኪኢለን ስድራ ዘመሓድራ ደቂ ኣንስትዮ እየን።
12. **"ስራሕ ፈፃሚ"** ማለት ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ብሃራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዩ።

መጠቀሚያዎች ያሉት ለመኖሪያ ወይም ለሌላ አገልግሎት የሚውል ግንባታ ሲሆን ህንፃው ያረፈበትን የቦታ ይዞታ ይጨምራል።

4. **"ሁለገብ ቤት /ስቱድዮ/"** ማለት የግል መጸዳጃ ክፍልና ማዕድ ቤት በውስጡ ወይም ከውጪ እንዲኖረው ተደርጎ የተሰራና የጋራ ህንፃው አካል የሆነ አንድ ክፍል የመኖሪያ ቤት ነው።
5. **"የመንግስት ቤት"** ማለት በክልሉ መንግስት ማንኛውም አካል ወይም በቤቶች ልማት ኤጀንሲ ለቤት ፈላጊ ተሰርቶ ያልተሸጠ ወይም የተካረየ በከተሞች ውስጥ የሚገኝ ቤት ነው።
6. **"የግንባታ ውጪ"** ማለት ለእያንዳንዱ ተጠቃሚ ለመስራት የሚያገለግል ፣ በቤት ውስጥና በአከባቢው የሚፈለግ መሰረተ ልማት ለማስፋፋት ፣ ለአማካሪዎች የወጡ መወጪዎች ለቤት መስርያ የተገኘ ብድር ወለድ ይጨምራል። ዝርዝሩ በሚወጣው ደንብ ሊወሰን ይችላል።
7. **"ኤጀንሲ"** ማት በአዋጅ ቁጥር 109/1998 ዓ/ም የተቋቋመ የክልሉ የቤቶች ልማት ኤጀንሲ ሆኖ በየከተማው የሚገኙ የቤቶች ልማት ዕሕፋት ቤቶችን የሚያጠቃልል ነው፣
8. **"ማሕበር"** ማለት በከተማ ደረጃ የተመሰረተ የቁጠባና ብድር ህብረት ስራ ማህበር፣ /ዩኔን/ ወይም መሰረታዊ የቁጠባና ብድር ህብረት ሥራ ማሕበር ወይም በከተማ ደረጃ የተመሰረተ የዕድሮች ሕብረት/ዩኔን/ ወይም ማናቸውም ዕድር ነው።
9. **"ሰው"** ማለት የተፈጥሮ ሰው ወይም በህግ ህጋዊ ሰውነት የተሰጠው አካል ነው።
10. **"ቢሮ"** ማለት የትግራይ ክልል የከተማ ልማትና ኮንስትራክሽን ቢሮ ነው።
11. **"እማወራ ሴቶች"** ማለት ትዳር የሌላቸውና ራሳቸውን ችለው ቤተሰብ የሚያስተዳደሩ ሰቶች ናቸው።
12. **"ስራ ኣስፈፃሚ"** ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ስራ ኣስፈፃሚ ምክርቤት ነው።

3. ወሰን ተፈፃሚነት

እዚ ኣዋጅ ብኤጀንሲ ልምዓት ኣባይቲ እዚ ክልል ኣብ ዝህነፁ ኣባይቲ ወይ ዝረከቦም ኣባይቲ፣ ተጠቀምትን ምስ ምምሕዳር እዞም ኣባይቲ ርክብ ኣብ ዘለዎም ሰባትን ተፈፃሚ ይኸውን።

ክፍሊ ክልተ

ምዝገባ ደለይቲ ገዛን ኣፈፃፅማ ምምሕላፍ ኣባይትን

4. ትሕዝቶን ኣቀረቀርባን ቅጥዒ መመልከትቲ ደለይቲ ገዛ

1. ዝኾነ ደላዪ ገዛ፡-

ሀ. ኣባል ኣብ ዝኾነሉ ማሕበር ፣ ኣብ ዝሰርሐሉ ቤት ዕዮ፣ ኣብ ቤት ማዘጋጃ ወይ ጣብያ ምምሕድዳር ብኣካል ቀሪቡ ወይ ብወድዓዊ ምኽንያት ብኣካል ክቕርብ እንተዘይኪኢሉ ብሕጋዊ ወኪሉ ብምምዝጋብ ብነዊሕ እዋን ወይ ብሓደ እዋን ክፍሊት ካብቲ ኤጀንሲ መንበሪ ገዛ ምግዛእ ከም ዝደሊ ከፍልጥ ይኽእል።

ለ. ንንግዲ ዝውዕል ገዘ ክገዝእ ወይ ክካረ ዝደሊ እንተኾይኑ ብመሰረት ሕጊ ምምሕዳር ፋይናንስ መንግስቲ እዚ ክልል ብምልክታ ጨረታ እንትግለፅ ኣግባብነት ዘለዎ ቅጥዒ ብምምላእ ነቲ ኤጀንሲ ከመልክት ይኽእል።

2. ደላዪ ገዛ ኣብ መመልከቲኡ እዞም ዝስዕቡ ዝርዝር ክገልፅ ኣለዎ፡-

ሀ. ሙሉእ ሽም ምስ ኣባሓጎ ኣድራሻ መንበሪን ስራሕን፣

ለ. ባዓል/ቲ ሓዳር እንትኾነ ሙሉእ ሽም ባዓል/ቲ ሓዳሩ/ራ ምስ ኣባሓጎኡ/ኣ

ሐ. ብምኽንያት ፕሮግራም ልምዓት ኣባይቲ ወይ ኻልኢ ስራሓቲ ልምዓት ኣብቲ ከተማ ዝርከብ ውልቀ መንበሪ ገዛኡ ወይ ገዛ መስርሒ ቦትኡ ዝለቐቐ ወይ ዝለቀቐ ምኻኑ፣

መ. ክገዝኡ ዝደለየ ዓይነት ገዛ፣ በዝሒ ክፍሊ፣ እቲ ገዛ ዝርከበሉ ከተማን ፣ ፍሉይ ከባቢን፣

3. የተፈፃሚነት ወሰን

ይህ ኣዋጅ በክልሉ የቤት ልማት ኤጀንሲ በሚገነቡ ወይም በተረከበቻው ቤቶች ፣ ተጠቃሚዎችና ከቤቶቹ ኣስተዳደር ጋር ግንኙነት ባለቸው ሰዎች ላይ ተፈፃሚ ይሆናል።

ክፍል ሁለት

ቤት ፈላጊዎችን መመዝገብና ቤቶችን የማስተላለፍ አፈፃፀም

4. የቤት ፈላጊዎች ማመልከቻ ቅፅ ይዘትና አቀራረብ

1. ማንኛውም ቤት ፈላጊ፡-

ሀ. አባል ከሆነበት ማህበር ፣ ከፅሕፈት ቤቱ፣ ከከተማው ማዘጋጃ ቤት ወይም ቀበሌ ኣስተዳደር በግንባር ቀርቦ ወይም በአሳማኝ ምክንያት በአካል ሊቀርብ የሚይችል ከሆነ በህጋዊ ወኪሉ በመመዝገብ የመኖሪያ ቤት በረጅም ጊዜ ወይም በአንድ ጊዜ ክፍያ ከኤጀንሲው ለመግዛት እንደሚፈለግ ሊያሳውቅ ይችላል።

ለ. ንግድ ቤት ለመግዛት ወይም ለመከራየት የሚፈለግ ከሆነ በክልሉ መንግስት የፋይናንስ አስተዳደር ሕግ እንደተደነገገው በጨረታ ማስታወቂያ በሚገለፀው መሰረት አግባኑት ያለውን የማመልከቻ ቅፅ በመሙላ ለኤጀንሲው ማመልከት ይችላል።

2. ቤት ፈላጊ በማመልከቻው የሚከተሉትን ዝርዝር መግለፅ ይኖርበታል፣

ሀ.ሙሉ ስም ከነኣያቱና የመኖሪያና የሥራ አድራሻውን፣

ለ. ያገባ/ች ከሆነ/ች የትዳር ጓደኛውን/ዋን ሙሉ ስም ከነአያት፣

ሐ. በቢቶች ልማት ፕሮግራም ወይም በሌላ የልማት ሥራ ምክንያት በከተማው ውስጥ የሚገኝ የግል ቤቱን ወይም የቤት መስሪያ ቦታውን የሚለቅ መሆኑን፣

መ. ለመግዛት የሚፈለገውን የቤት ዓይነት፣ የክፍል ብዛት ፣ ቤቱ የሚገኝበት ከተማና ልዩ አከባቢ፣

ረ. መጠንን ፍልፍልን ወርሓዊ እቶቱ ፣

ሰ. ናይቲ ዝገዝኦ ገዛ ዋጋ ብሓደ ጊዜ ወይ ብዝተኸፋፈለ ነዊሕ እዋን ክፍሊት ዝኽፈል ምኻኑ፣ ብዝተኸፋፈለ ነዊሕ እዋን ክፍሊት እንተኾነ በዚ አዋጅ መሰረት ቅድመ ክፍሊት ንምኽፋልን ክፍሊቱ አብ ዝተወሰነ እዋን ከፊሉ ንኽውድእ ፍቓደኛ ምኻኑ፣

ሸ. ኣብቲ ዝመልኦ መመልከቲ ቅጥዒ ዝርዝር ሓሶት ኮይኑ እንትርከብ እቲ ውዕል ተሰሪዙ ዝገዝኦ ገዛ ለቂቑ ንዝሸጠሉ ንከርከብን ካብ ዝኽፈሎ ገንዘብ ንመሐደሲ ዘድሊ ወፃእን ንዝፀንሓሉ እዋን እቲ ቢሮ ብዘውፅኦ መምርሒ ብዝውሰን ናይ ክራይ ተመን መሰረት ዋጋ ገዛ ክራይ ተቐኒሱ ዝተረፈ ጥራሕ ብዘይወለድ ንክምለሰሉ ዝፈቅድ ምኻኑን፣

ቀ. ካልኦት በቲ ኤጀንሲ ዝግለፁ ዝርዝር ጉዳያትን፣

3. ደላዪ ገዛ ኣብ መመልከቲ ቅጥዒ ዝመልኦ ዝርዝር ሓቀኛን ብትኽክል ዝመልኦ ምኻኑን ብፈርማኡ ከረጋግፅ ኣለዎ።

5. <u>ኣወሳስና ቅደም ስዓብ</u>

1. ብመንግስቲ ዝተሃነፁ ኣባይቲ ናብ ተጠቀምቲ ዝመሓላለፈሉ ስርዓት ብዝቐረበ ሕቶ ቅደም ሰዓብ ይኽውን፣
2. ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 5 ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተገለፀ እንተሃለወ እውን ኣብ ሓደ ናይ ምዝገባ እዋን ዝተመዝገቡ ካብቲ ዝተመዝገብሉ ገዛውቲ ንላዕሊ እንተኾይኖም ብዕጫ ይፍለዩ፣
3. ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 5 ንኡስ ዓንቀፅ1፣2፣ ዝተደንገገ እንተሃለወ እውን በቢ ከባቢኡ ካብ ዝተመዝገባ መራሕቲ ስድራ ደቂ ኣንስትዮ ኣብቲ ሳይት ካብ ዝርከቡ ዝተፋላለዩ ዓይነት ኣባይትን ደብርታትን ካብ 20 ሚኢታዊ ዘይንእስ ብቐዳምነት ይውሃብ፣
4. ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 5 ንኡስ ዓንቀፅ 1፣ 2፣3 ዝተጠቐሰ ድንጋጌ እንተሃለወ እውን ብምኽንያት ስራሕቲ ልምዓት ንዝልዓሉ ደለይቲ ገዛ ቀዳምነት ናይ ምዕዳግ መሰል ኣለዎም።

ሠ. የወርሃዊ ገቢው መጠንና ምንጭ፣

ረ. የቤቱን ዋጋ በአንድ ጊዜ ወይም በተከፋፈለ ረጅም ጊዜ ክፍያውን የሚከፍል መሆኑን፣ የተከፋፈለ የረጅም ጊዜ ክፍያ ከሆነ በዚህ አዋጅ መሰረት ቅድሚያ ክፍያ ‘ውን ለመከፈልና ክፍያ በተወሰነ ጊዜ ውስጥ ከፍሎ ለማጠናቀቅ ፍቃደኛ መሆኑን፣

ሸ. በማመልከቻው ቅፅ የሞላው ዝርዝር ሓሰት ሆኖ ቢገኝ ውሉ ተቋርጦ የገዛውን ቤት በመልቅቅ ለሻጩ ለማስረከብና ከከፈለው ገንዘብ ላይ ለቤቱ እድሳት የሚያሰፈልገው ወጪና ለቆየበት ጊዜ በቢሮ በሚወጣ መመሪያ በሚወሰነው የኪራይ ተመን መሰረት ለቤቱ የሚሰላ የክራይ ዋጋ ተቀንሶ ቀሪው ብቻ ያለወለድ እንዲመለስለት የሚፈቅድ መሆኑን እና።

ቀ. በኤጀንሲው የሚገለፁ ሊሎች ዝርዝር ጉዳዮች፣

3. ቤት ፈላጊ በማመልከቻ ቅፅ ላይ የሞላው ዝርዝር ዕውነተኛና ትክክኛ መሆኑን በፈርማው ማረጋገጥ ኣለበት።

5. <u>የቅደም ተከተል አወሳሰን</u>

1. በመንግስት የተገነቡት ቤቶች ወደ ተጠቃሚዎች የሚተላለፍበት ስርዓት ጥያቄው በቀረበው ቅደም ተከተል ይሆናል፣
2. በዚህ አዋጅ አንቀፅ 5 ንኡስ አንቀፅ 1 የተገለፀ ቢኖርም በአንድ የምዝገባ ጊዜ የተመዘገቡ ከተመዘገቡበት ቤቶች በላይ ከሆኑ በእጣ ይለያሉ፣
3. በአዋጅ አንቀፅ 5 ንኡስ አንቀፅ 1/2 የተደንገገ ቢኖርም በየአከባቢው ከተመዘገቡ የቤተሰብ አስተዳዳሪ እማውራ ሴቶች በሳይቱ ከሚገኙ የተለያዩ አይነት ቤቶችና ፎቆች ከ20 መቶኛ የማያንስ በቅድሚያ ይሰጣል፣
4. በዚህ አዋጅ አንቀፅ 5 ንኡስ አንቀፅ 1፣2፣3 የተጠቀሰ ድንጋጌ ቢኖርም በልማት ስራዎች ከቦታቸው የሚነሱ ቤት ፈላጊዎች ቅድምያ የመግዛ መብት አለቸው።

5. ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 5 ንኡስ ዓንቀፅ 3ን4ን ዝተቐመጠ መሰል ቀዳምነት ምስ ተውሃበ ዝተረፉ ኣባይቲ በዚ ዝስዕብ ቅደም ሰዓብ ይዕደሉ፣

ገዛ ንምዕዳግ መሰል ቀዳምነት ዝተዋሃቦ ደላዪ ገዛ ኣብ መመልከቲ ቅጥዒ ዝመልኡ ዝርዝር መረዳእታ ውልቀ መንበሪ ገዛ ወይ መስርሒ ቦታ ብሽሙ ወይ ብሽም በዓል ሓዳሩ ዘይብሉ ንምኻኑ ንምዕራይ እቲ ኤጀንሲ ዝርዝር ናብ ቤት ማዘጋጃ ከተማ ብምልኣኽ ተፃርዩ ክቐርበሉ ምስገበረ፡-

ሀ. ብሽም ይኹን ብሽም በዓልቲ ቤቱ ኣብ ዝነብረሉ ከተማ መንበሪ ገዛ ይኹን መስርሒ ቦታ ዘይብሉ ቀዳምነት ናይ ምዕዳግ መሰል ይህልዎ፣

ለ. ንገዘ ዘይብሉ ምስተወሃበ ንመንግስታውን ዘይመንግስታውን ልምዓታዊ ትካላት ፣ ብውልቀ ገዛ ዝዕድጉ ውልቀ ሰባትን ብበዝሒ ክገዝኡ ድልየት ዘለዎም ሰብ ሃብቲን ብቅደም ሰዓብ ይውሃብ።

ሐ. ኣብዚ ኣዋጅ ንኡስ ዓንቀፅ 5 ዝተቐመጠ ኣግባብ ኣፈፃፅማ እቲ ቢሮ ብዘውዕኦ ዝርዝር መምርሒ ይፍፅም።

6. ስልጣንን ተግባርን እቲ ኤጀንሲ

እቲ ኤጀንሲ ብኣዋጅ ቁፅሪ 109/1998 ዝተውሃቦ ስልጣንን ተግባን ሕሉው ኮይኑ፣

1. ዝተሃነፁ ወይ ኣብ ከይዲ ህንፀት ዝርከቡ መንበርን ንግድን ኣባይቲ ብምፍላይ ንመሸጣ ወይ ንክራይ የዳሉ ወይ ብቤት ማዘጋጃ ክዳልዉ ይገብር፣
2. ዝሃንፆም ኣባይቲ ብመሰረት እዚ ኣዋጅ የመዝግብ ወይ ውክልና ብምሃብ ኣቢሉ ክምዝገቡ ይገብር፣
3. በብደረጅኡ ዝርከቡ በዝሒ ደለይቲ ገዛ ንምፍላጥ ዘኽእሎ መረዳእታ የጣይሽ፣ በቢጣብኡ ከጣየሽ ይገብር፣
4. ካብቲ መረዳእታ ብምብጋስ በዝሒ ደለይቲ ኣባይትን ስርዓት ክፍፍልን ከምኡ እውን ዝተሃነፁን ኣብ ከይዲ ህንፀት ዝርከቡን ኣባይቲ ኣብ ግምት ብምእታው ንደለይቲ ኣባይቲ ክከፋፈል ዝግብኦ ብዕሒትን መምረፂ መመዘንታትን ዝምልከት ውሳነ ሓሳብ በብእዋኑ ነቲ ቢሮ የቕርብ ፣ እንተዀኑ ኣብ ስራሕ የውዕል፣
5. በዚህ ኣዋጅ ኣንቀፅ 5 ንኡስ ኣንቀፅ 3 እና4 ለተቀመጠ መብት ቅድሚያ ተሰጥቶ የቀሩ ቤቶች በሚከተለው ቅደም ተከተል ይሰጣሉ፣

ቤት ለመግዛት ቅድሚያ የተሰጠው ቤት ፈላጊ በማመልከቻ ቅፅ የሞላው ዝርዝር ማስረጃ ለግል መኖሪያ ቤት ወይም መስሪያ ቦታ በስሙ ወይም በባለቤቱ የሌለለው ለመሆኑ ለማጣራት ኤጀንሲው ዝርዝር ወደ ከተማ ማዘጋጃቤት በመላክ ተጣርቶ እንዲቀርብለት ከደረገ በኋላ ፡-

ሀ. በስሙ ወይም በባለቤቱ በሚኖርበት ከተማ መኖሪያ ቤት ወይም መስሪያ ቦታ የሌለው ቅድሚያ የመግዛት መብት ይኖሯል።

ለ. ቤት ለሌላቸው ከተሰጠ በኋላ ለመንግስታዊና መንግስታዊ ላልሆኑ ልማታዊ ድርጅቶች፣ በግል ለሚገዙ ግለሰቦችና በብዛት ለመግዛት የሚፈለጉ ባለ ሃብቶች በቅደም ተከተል ይሰጣል።

ሐ. በዚህ ኣዋጅ ንኡስ ኣንቀፅ 5 የተቀመጠው አፈፃፀም ኣገባብ ቢሮው በሚያውጣው ዝርዝር መመሪያ ይፈፀማል።

6. የኤጀንሲው ስልጣንና ተግባር

ኤጀንሲው በአዋጅ ቁጥር 109/1998 የተሰጠው ስልጣንና ተግባር እንደተጠበቀ ሆኖ፣

1. ብዛትና ቁጥር ለማወቅ የሚያስችል መረጃ የተገነቡ ወይም በመገንባ ላይ ያሉ መኖሪያና ንግድ ቤቶች በመለየት ለሽያጭ ያዘጋጃል ወይም በማዘጋጃ ቤት እንዲዘጋጅ ያደርጋል፣
2. የገነባቸው ቤቶች በአዋጁ መሰረት ያሰመዘግባል ወይም ውክልና በመሰጠት እንዲመዘገቡ ያደርጋል፣
3. በተለያዩ ደረጃዎች የሚገኙ ቤት ፈላጊዎች ብዛት ለማወቅ የሚያስችለው መረጃ ያደረጃል ፣ በየቀበሌው እንዲደራጁ ያደርጋል፣
4. ከመረጃው በመነሳት የቤት ፈላጊዎችን ብዛትና ክፍፍል እንዲሁም የተጠናቀቁና በመገንባት ላይ ያሉ ቤቶችን ግምት ውስጥ በማስገባት ለቤት ፈላጊዎች ሊከፋፈል ስለሚገባው ድርሻና የመምረጫ መስፈርቶች አስመልክቶ የውሳኔ ሃሳብ በየጊዜው ለቢሮው ያቀርባል፣ ሲፀድቅም ተግባራዊ ያደርጋል፣

www.abyssinialaw.com

5. መንበሪ ኣባይቲ ንደለይቲ ገዛ ንምምሕላፍ ውዕል ብመድላው ምስ ዓድግቲ ይወዓዓል ወይ ንኻሊእ ኣግባብነት ዘለዎ ኣካል ውክልና ይህብ፣ ውዕል ኣብ ዘፍርስ ዓዳጊ ገዛ በዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 14 ንኡስ ዓንቀፅ 2 ብዝተደንገገ መሰረት እቲ ወኪል ግቡእ ስጉምቲ ንክወስድ ክፈቅድ ይኽእል ፣ ወኪል ብውዕል መሰረት ይሰርሕ ምህላዉ የረጋግፅ፣

5. መኖሪያ ቤት ለቤት ፈላጊ የሚተላለፍበት ውል በማዘጋጀት ከቤት ገዥ ጋር ውል ይፈራረማል ወይም ለሌላ ኣግባብ ላላው ኣካል ውክልና ይሰጣል፣ በሚሰጠው ውክልናም ውል ባፈረሰ ቤት ገዥ ላይ በዚህ ኣዋጅ ኣንቀጽ 14 ንዑስ ኣንቀፅ 2 በተመለከተው መሰረት ተወካዩ ተገቢውን እርምጃ እንዲ ወሰድ መፍቀድ ይችላል፣ ተወካዩ ዉሉን በኣግባቡ መተግበሩን ያረጋግጣል።

6. ዓደግቲ ገዛ ብዝኣተውዎ ውዕል መሰረት ከከም ውዕሎም ቅድመ ክፍሊት ወይ ጠቕላላ ዋጋ ክኽፍሉን ኣብ ዝመርዕዎ ህንፃ ውሽጢ ዘሎ ደብርን ዓይነት ገዛን ንሕድ ሕዶም ክከፋፈሉን ዝበፅሑም ገዛ ተፈልዩ ክወዓሉን ክርከቡን ይገብር ወይ ምፍፃሙ የረጋግፅ።

6. ቤት ገዥዎች በፈረሙት ውል መሰረት እንደየኣግባቡ ቅድሚያ ክፍያ ወይም ጠቅላላ ዋጋ እንዲከፍሉና በመረጡት ሕንፃ ውስጥ ለሚገኙ ፎቅና የቤት ኣይነት ለእያነደንዳቸው የሚደርሰው ቤት እንዲከፋፈሉና ድርሻቸው ተለይቶ ውል እንዲዋዋሉና እንዲረከቡ ያደርጋል ወይም መደረጉን ያረጋግጣል።

7. ንንግዲ ዝኸውን ገዛ ንምዕዳግ ወይ ንምክራይ ተወዳዲሩ ዝሰዓረ ዝኾነ ደላዪ ገዛ ከከም ኣግባቡ ገዛ መሸጣ ወይ ክራይ እቲ ገዛ ኣብ ዝርከበሉ ከተማ ንዝረከብ ቤት ፅሕፈት ውዕል ክፍርም ውክልና ክህብ ይኽእል።

7. የንግድ ቤት ለመግዛ ወይም ለመከራየት በጨረታ ተወዳድሮ ካሸነፈ ከማነኛውም ቤት ፈላጊ ጋር እንደየኣግባቡ የቤት ሽያጭ ወይም ኪራይ ውል ቤቱ በሚገኝበት ከተማ ፅሕፈት ቤት እንዲፈርም ውክልና ይሰጣል፣

8. ዝተኻረዩ ገዛውቲ ንግዲ ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ብዘውዕኦ ደንብን መምርሕን መሰረት ምምሕድዳሮም ይከታተል፣ ይቆፃፀር፣

8. የተከራዩ ንግድ ቤቶችንም የክልሉ ስራ ኣስፈፃሚ ምክር ቤት ባወጣው ደንብና መመሪያ መሰረት መተዳደራቸውን ይከታተላል ፣ ይቆጣጠራል፣

9. ዝኾነ ዓዲጊ ገዛ ብውዕል መሰረት ክፍሊት ምጥቕላሉ እንትረጋገፅ ንዝገዝኡ ገዛ ምስክር ወረቀት ዋንነት ቦታን ትሕዝቶን ዘይንቀሳቀስ ንብረትን ከከም ኣግባቡ ብቤት ማዘጋጃ ወይ እቲ ገዛ ዝርከበሉ ኤጀንሲ ክወሃብ ይእዝዝ፣ ዝተውሃበ ምኻኑ ይከታተል፣

9. ማናኛውም ቤት ገዥ በውሉ መሰረት ክፍያውን ማጠናቀቁን ሲያረጋግጥ ለገዛው ቤት የቦታ ይዞታና የማይንቀሳቀስ ንብረት ምስክር ወረቀት እንደየኣግባቡ በከተማ ማዘጋጃ ቤት ወይም ቤቱ በሚገኝበት ኤጀንሲ እንዲሰጠው ያዝዛል፣ መሰጠቱንም ይከታተላል፣

10. ንነበርቲ ሓባራዊ ግልጋሎት ክህብ ዝተሰርሐ ሓበራዊ መጥቀሚ ኮንደሚንዮም ብመሰረት እቲ ኣዋጅ ንዝተመዝገበ ማሕበር ሰብ ዋናታት ወይ ንግዲ ማሕበር ብመሸጣ ውዕል ምምሕላፋን ግልጋሎቱ ከይለወጠ ኣብ ስራሕ ምውዓሉን የረጋግፅ፣

10. ለነዋሪዎቹ የጋራ ኣገልግሎት እንዲሰጥ የተሰራ የጋራ መጠቀሚያ ኮንደሚኒየም በኣዋጅ መሰረት ለተመዘገበ የበላለቤቶች ማሕበር ወይም ለንግድ ማሕበር በሽያጭ ውል መተላለፉንና ኣገልግሎቱን ሳይለውጥ ስራ ላይ መዋሉን ያረጋግጣል፣

11. ቅድመ ክፍሊት ይኹን ተረፍ ክፍሊት ብሕጋዊ ደረሰኝ ክፍፀምን ብመሰረት ሕጊ ምምሕዳር ፋደናንስ መንግስቲ እዚ ክልል ክእከብን ይገብር ፣

11. ቅድሚያ ክፍያ ቀሪ ክፍያ በህጋዊ ደረሰኝ እንዲፈፀምና በክልሉ መንግስት የፋይናንስ አስተዳደር ሕግ መሰረት ገቢ እንዲሰበሰብ ያደርጋል፣ ይህንንም እንደ ሁኔታው ለራሱ

www.abyssinialaw.com

ንሱ እውን ከከም ኩነታቱ ባዕሉ ተወዓዒሉ ዝሸጦ ገዛ ክፍሊት ብምኽባል ወይ ዓደግቲ ክፍሊት ዝፍፀምሉ ባንኪ ወይ ካልእ ጣብያ ክፍሊት ብምውካል የፈፅም፣

12. ዝኾነ ዓዳጊ ገዛ በዚ ኣወዋጅ ዓንቀፅ 14 ብዘተደንገገ መሰረት ውዕል ዘፍረሰ ምኻኑ እንተረጋገፀ፡-

ሀ. ውዕል ብምቁራፅ ካብ ዝተረከቦ ገዛ ክለቅኾ ይገብር ወይ ውክልና ብምሃብ ብካሊእ ኣካል ክፍፀም ይገብር ፣ ብመሰረት እቲ ውክልና ዝተፈፀመ ምኻኑ የረጋግፅ፣

ለ. ካብ ዝኾፈሎ ገንዘብ ነቲ ገዛ መሐደሲ ዘድሊ ወፃኢን ንዝፀንሐሊ እዋን ብመሰረት እቲ ቢሮ ዘውፅኦ መምርሒ ተመን ክራይ ብምሕሳብ ዋጋ ክራይ ተቐኒሱ ዝተረፈ ጥራሕ ክምለሰሉ ይገብር ፣ በዚ መሰረት ምፍፃም የረጋግፅ፣

ሐ. በዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 5 ብዝተደንገገ ኣወሳስና ቅደም ሰዓብ መሰረት ካልእ ደላዪ ገዛ ውዕሊ ኣሲሩ ክትካእ ይገብር፣ ወይ ምትክኡ የረጋግፅ፣

13. ደላዪ ገዛ ንመለቀሒ ትካል ብምትሓዝ ገዛ ምግዛእ ከም ዝደልን እቲ ኤጀንሲ ነቲ መለቅሒ ትካል ናይቲ ገዛ ግምት ከፍልጦ ብመመልከቲ እንትሓትት እቲ ትካል ገዛ ብመትሓጃ ሒዙ ንደለይቲ ገዛ ገንዘብ እንተለቂሑን ደላይ ገዛ ናይቲ ገዛ ሙሉእ ዋጋ ክኸፍል እንተኸኢሉን እቲ ኤጀንሲ ገዛ ዝሸጠሉ ምኻኑ ብምርግጋፅ ናይቲ ገዛ ናይ ዋንነት መረዳታ ብናይ ውሕስና መትሓጃ ውዕል መሰረት ክትሓዝ ነቲ ትካል ከም ዘመሓላልፍ ወይ ክመሓላለፍ ከም ዝገብር ገሊፁ ነቲ ትካልን ነቲ ዓደዳጊን ብፅሑፍ የፍልጥ።

7. ስልጣንን ተግባርን ቤት ማዘጋጃ ከተማ

ቤት ማዘጋጃ ከተማ፡-

1. ብምኽንያት ፕሮግራም ልምዓት ኣባይቲ ብናይ ከተማ ምምሕዳር ካብ መንበሪ ቦትኦም ዝላዓሉ ነበርቲ ከተማ ማሕበራውን ኢኮኖሚያዊን ኩነታት ዘመላኽቱ መረዳእታታት መዝጊቡ ይሕዝ፣

ተዋወሎ ለሸጠው ቤት ክፍያ በመቀበል ወይም ገዢዎች ክፍያ የሚፈፅሙበት ባንክ ወይም ሌላ የክፍያ ጣብያ በመወከል ያስፈፅማል፣

12. ማንኛውም ቤት ገዥ በዚህ አዋጅ አንቀፅ 14 በተደነገገው መሰረት ውል ማፍረሱን ሲያረጋግጥ፣

ሀ. ውሉን በማቋረጥ ከተረከበው ቤት እንዲለቅ ያደርጋል ፣ ወይም ውክልና በመሰጠት በሌላ አካል እንዲፈፀም ያደርጋል ፣ በውክልና መሰረት የተፈፀመ መሆኑ ያረጋግጣል፣

ለ. ከከፈለው ገንዘብ ለቤቱ ዕድሳት የሚያስፈልገው ወጪና ለቆየበት ጊዜ ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ በሚወሰነው የኪራይ ተመን በማሰላ መሰረት የኪራይ ዋጋ ተመን በማሰላት መሰረት የኪራይ ዋጋ ተቀንሶ ቀሪው ብቻ እንዲመለስለት ያደርጋል፣ በዚህ መሰረት መፈፀሙን ያረጋግጣል፣

ሐ. በዚህ አዋጅ አንቀፅ 5 በተደነገገው የአወሳሰን ቅደም ተከተል መሰረት ሌላ ቤት ፈላጊ ውል ፈርሞ እንዲተካ ያደርጋል ወይም መተካቱን ያረጋግጣል።

13. ቤት ፈላጊ ለአበዳሪ ተቋም በዋስትና በማስያዝ ቤት ለመግዛት እንደሚፈልግና ፅሕፈት ቤቱ ለተቋሙ የቤቱን ግምት እንዲያሳውቅለት በማመልከቻ ሲጠየቅ፣ ተቋሙ ቤቱን በዋስትና ይዞ ለቤት ፈላጊው ገንዘብ ካበደረውና ቤት ፈላጊው የቤቱን ሙሉ ዋጋ መክፈል ከቻለ ኤጀንሲው ቤት የሚሸጥለት መሆኑን በማረጋገጥ የቤቱ የባለቤትነት ማስረጃ በዋስትና መያዣ ውል መሠረት እንዲያዝ ለተቋሙ እንደሚያስተላልፍ ወይም እንዲተላለፍ እንደሚያደርግ ገልፆ ለተቋሙና ለገዢው በፅሁፍ ያስታውቃል።

7. የከተማው ማዘጋጃ ቤት ሥልጣንና ተግባር

የከተማው ማዘጋጃ ቤት፣

1. በከተማው አስተዳደር በቤት ልማት ፕሮግራም ምክንያት ከመኖሪያ ቦታቸው የሚነሱ የከተማውን ነዋሪዎች ማሕበራዊና ኢኮኖሚያዊ ሁኔታ የሚያመለክቱ መረጃዎችን መዝግቦ ይይዛል።

www.abyssinialaw.com

2. ለውጢ ቦታን ገንዘብ ካሕሳን ወይ ለውጢ ገዛ ጥራሕ ወይ ገንዘብ ካሕሳ ጥራሕ ክኽፈሎም ዝደልን ገዛ ክገዝእ ዘይደልን ዝኾነ ተለዓሊ ቅጥዒ ብምምላእ ኣድላይ ምዕራይ ብምግባር ዝርዝሮም መዝጊቡ ንኤጀንሲ የመሓላልፍ፣

3. ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 9 ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተደንገገ ከም ዘሎ ኮይኑ እንትሕተት ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ገዛ ዝገዝአ ሰብ ትሕዝቶ ቦታን ዋንነት ዘይንቀሳቐስ ንብረትን ምዝገባ ምስክር ወረቀት ይህብ፣

4. ምስክር ወረቐት ትዝሕቶ ቦታን ዋንነት ዘይንቀሳቀስ ንብረትን ንመለቃሕቲ ትካላት ክመሓላለፍን ብውሕስና ክትሓዝን ብኤጀንሲ ወይ ከኸምኩነታት ብደላዪ ገዛ እንትሕተት መረዳእታ ወረቀት ነቲ ትካል የመሓላልፍ፣ ደላዪ ገዛ ካብቲ ትካል ልቓሕ እንተወሲዱ ምስቲ ትካል ብዝተወዓዓልዎ መሰረት ትሕጃ ውሕስና መዝገቡ ይሕዝ፣

5. ቤት ማዘጋጃ ምስክር ወረቐትን ምዝገባ ትሕዝቶ ቦታን ዋንነት ዘይንቀሳቐስ ንብረትን ይህብ።

2. የቦታ ምትክና የገንዘብ ካሣ ወይም የቤት ምትክ ብቻ ወይም የገንዘብ ካሣ ብቻ እንዲከፍለው የሚፈልግና ቤት መግዛት የማይፈልግ ማንኛውም ተነሺ ማመልከቻ በማስሞላትና ተገቢውን ማጣራት በማድረግ መዝግቦ ዝርዝራቸውን ለኤጀንሲው ያስተላልፋል፣

3. በዚህ አዋጅ አንቀፅ 9 ንዑስ አንቀፅ 1 የተደንገገው እንደተጠበቀ ሆኖ በተጠየቀ ግዜ በዚህ አዋጅ መሰረት ቤት ለገዛው ሰው የቦታ ይዞታና የማይንቀሳቀስ ንብረት ባለቤትነት የምዝገባ ምስክር ወረቀት ይሰጣል፣

4. የቤቱ የይዞታና የማይንቀሳቀስ ንብረት ባለቤትነት ምስክር ወረቀት ለአበዳሪ ተቋማት እንዲተላለፍና በዋስትና እንዲያዝ በኤጀንሲው ወይም እንደሁኔታው በቤት ፈላጊው በማመልከቻ ሲጠይቅ ምስክር ወረቀቱን ለተቋሙ ያስተላልፋል ፣ ቤት ፈላጊ ከተቋሙ ሲበደርም ከተቋሙ ጋር በተፈራረሙት ውል መሰረት የዋስትና መያዣውን መዝግቦ ይይዛል፣

5. ማዘጋጃ ቤት የቦታ ይዞታና የማይንቀሳቀስ ንብረት የምስክር ወረቀት ይሰጣል።

www.abyssinialaw.com

ክፍሊ ሰለስተ

መጠን ክፍሊት ፣ ኩነታት ኣከፋፍላን ምስላሕ ወፃኢ ህንፀትን ኣሸፋፍናን

8. መጠን ቅድመ ክፍሊት፣ ኣከፋፍላ ዝተረፈ ዋጋን እዋን እፎይታን

1. ዝኾነ ዓዳጊ ገዛ ካብ ባንኪ ልቓሕን ገዛን ንምርካን ናይቲ ዝዕድጎ ናይ መንበሪ ይኹን ናይ ንግዲ ገዛ ጠቕላላ ዋጋ እንተነኣሰ፡-
   ሀ. ንኩሉ መዳይ ገዛ /ስትድዮ/ 10 ሚኢታዊ፣
   ለ. ንበዓል ሓደ መደቀሲ 10 ሚኢታዊ፣
   ሐ. ንበዓል ክልተ መደቀሲ 15 ሚኢታዊ፣
   መ. ንበዓል ሰለስተ መደቀሲ 20 ሚኢታዊ፣
   ረ. ንግዲ ኣባይቲ 25 ሚኢታዊ ኣቐዲሙ ይኽፍል፣
2. ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 8 ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተቐመጠ ከም ዘሎ ኮይኑ ብመቕረባይነት እቲ ቢሮ ብዓይነት እቶም ኣባይቲ ዝኽፈል መጠን ቅድመ ክፍሊት ናብ ስራሕ ፈፃሚ ቀሪቡ እንትፀድቕ ክቕንስ ወይ ክውስኽ ይኽእል፣፣

3. ቅድመ ክፍሊት ምስተፈፀመ ዝተረፈ ዋጋ ከከም ዓይነትን መጠንን እቲ ገዛ፣ ዓዳጊ ገዝኡ ተረኪቡ እፎይታ ግዜ ካብ ዝተወደኣሉ ዕለት ቀሚሉ ዘሎ መዓልቲ ስራሕ መልዓሊ ብምግባር ብዝስዕብ ወሰን ግዜ ይኽፍል፣

   ሀ. ንኩሉ መዳይ /ስትድዩ/ ዓይነት ገዛ 25 ዓመት፣
   ለ. ንበዓል ሓደን ክልተን መደቀሲ 20 ዓመት
   ሐ. ንበዓል ሰለስተ መደቀሲ 15 ዓመት
   መ. ንናይ ንግዲ ኣባይቲ 10 ዓመት

4. ዋጋ ገዛ ብዝተኽፋፈለ ተኽታታሊ ናይ ነዊሕ እዋን ክፍሊት ንክገዝእ ዝተወዓዓለ ዓዳጊ እቲ ገዛ ካብ ዝተረከበሉ እዋን ጀሚሩ ዝሕሰብ ክፍሊት መጀመሪያ እፎይታ ሓደ ዓመት ይውሃቦ፣

ክፍል ሶስት

የክፍያ መጠንና የአከፋፈል ሁኔታ፣ የግንባታ ወጪ ስሌትና አሸፋፈን

8. የቅድሚያ ክፍያ መጠን የቀሪ ክፍያና የችሮታ ጊዜ

1. ማንኛውም የቤት ገዢ ከባንክ ብድር እና ቤት ለማግኘት የገዛው የመኖሪያ ይሁን የንግድ ቤት ጠቅላላ ዋጋ ቢያንስ፣
   ሀ. ለሁለገብ ቤ /ስትድዮ/ 10 በመቶ፣
   ለ. ለባለአንድ መኝታ 10 በመቶ፣
   ሐ. ለባለ ሁለት መኝታ 15 በመቶ፣
   መ. ለባለ ሶስት መኝታ 20 በመቶ፣
   ረ. ለንግድ ቤቶች 25 በመቶ አስቀድሞ ይከፍላል።

2. በዚህ አዋጅ ዓንቀፅ 8 ንኡስ ዓንቀፅ 1 የተቀመጠው እንደተጠበቀ ሆኖ በቢሮው አቅራቢነት በቤቶቹ ዓይነት የሚከፈል የቅድመ ክፍያ መጠን ስራ አስፈፃሚ ቀርቦ ሲፀድቅ ሊቀንስ ወይም ሊጨምር ይችላል።

3. ቅድሚያ ክፍያ ከተከፈለ በኃላ ቀሪው የቤቱ ዋጋ እንደየቤቱ ዓይነትና መጠን ገዢው ቤቱን ከተረከበበት ቀን በኃላ የተሰጠው የችሮታ ጊዜ ከሚያበቃበት ቀን የሚቀጥለውን የሥራ ቀን መነሻ በማድረግ በሚከተለው የጊዜ ወሰን መሠረት ይከፈላል፣

   ሀ. ለሁለገብ /ስትድዮ/ የቤት ዓይነት 25 ዓመት፣
   ለ. ለባለአንድ እና ሁለት ክፍል መኝታ ቤት 20 ዓመት
   ሐ. ለባለ ሶስት መኝታ ቤት 15 ዓመት
   መ. ለንግድ ቤቶች 10 ዓመት

4. የቤቱን ዋጋ በተከፈለ ተከታታይ ክፍያ በረጅም ጊዜ ለመክፈል የተዋዋለ ቤት ገዢ ቤቱን ከተረከበበት ቀን ጀምሮ የሚታሰብ የክፍያ መጀመሪያ የችሮታ ጊዜ አንድ ዓመት ይሰጠዋል።

www.abyssinialaw.com

9. ብዛዕባ ኣፈፃፅማ ክፍሊት

1. ጠቕላላ ዋጋ እቲ ገዛ ብሓደ እዋን ብምኽፋል ገዛ ንምዕዳግ ዝተወዓለ ዓዳጊ ክፍሊት ምስ ፈፀመን ህንፀት ምስ ተወደአን ኣብ ውዕል ዝተነፀረ ገዛ ካብ ዝተወዓሎ ወይ ዝወከሎ ኣካል ይርከብ፣

2. ዓዳጊ ማሕበር ኣብ ዝኾነሉ እዋን እቲ ማሕበር 100% ክፍሊት ፈፂሙ ንኣባላትቱ ከከፋፍል ውዕሊ ዝኣቱ እንተኾነ እቲ ማሕበር ነዚ ግልጋሎቱ ብመሰረት እቲ ኤጀንሲ ዝቐርብ ውሳነ ሓሳብ ብቢሮ ዝውሰን ግልጋሎት ክፍሊት ካብ ዝዓደጉ ኣባላት ክርከብ ይኽእል፣

3. ብዝተኽፋፈለ ተኽታታሊ ክፍሊት ገዛ ዝዓደገ ሰብ፡-

ሀ. ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 8 ብዝተጠቐሰ መሰረትን በቲ ኤጀንሲ ወይ ብኤጀንሲ ዝተወከለ ኣካል ቅድመ ክፍሊት ምኽፋሉ እንትረጋገፅን ህንፀት ምስ ተወደአን ዝዓደጎ ገዛ ክርከብ ይግበር።

ለ. ብመሰረት ውዕሊ ወርሓዊ ክፍሊት ናብቲ ኤጀንሲ ወይ ኤጀንሲ ናብ ዝወከሎ ኣካል እናቐረበ ይፍፀም።

ሐ. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 3/ሀ/ ዝተጠቐሰ እንተሃለወ እውን ዓዳጊ ዝዕደጎ ገዛ ህንፀት ቅድሚ ምጅማሩ ወይ ህንፀት ቅድሚ ምውድኡ ውዕል ብምእሳር ጠቕላላ ዋጋ ወይ ቅድመ ክፍሊት ክኽፈል ይኽእል።

መ. ንዝዕድጎም ገዛ ጠቕላላ ዋግኡ ወይ ኣብ ዓንቀፅ 12 ንኡስ ዓንቀፅ 1 ካብ ዝተወሰነ ዝሓሸ ቅድመ ክፍሊት ዝፍፅም ዓዳጊ ከም ኣድላይነቱ መሰል ምዕዳግ ቀዳምነት ክውሃቦ ይኽእል።

4. ዓዳጊ ዝተመሓላለፈሉ መንበሪ ወይ ንግዲ ገዛ ዝርከበሉ ህንፃን መጥቀሚ ሓበራዊ ህንፃን ብማሕበር ሰብ ዋናታት ኣባይቲ ኣብ ዝዕደገሉ እዋን ዋጋ ዕድጊት ኩሎም ህንፃታትን ውሕስና መድሕንን ብመጠን ብዕሒት ገዝኡ ክኽፍል ይኽእል። ከምኡ እውን መጥቀሚ ሓበራዊ ህንፃ ኣባይቲ ማሕበር ሰብ

9. ስለ ክፍየ ኣፈፃፀም

1. የቤቱን ጠቅላላ ዋጋ በአንድ ጊዜ በመክፈል ቤት ለመግዛት የተዋዋለ ገዢ ክፍያውን እንደፈፀመ እና ግንባታው እንደተጠናቀቀ በውሉ የተመለከተውን ቤት ከተዋዋለው ወይም ከተወከለው ኣካል ይረከባል፣

2. ገዢው ማህበር በሚሆንበት ጊዜም ማህበሩ 100% ክፍያ ፈጽሞ ለአባላቱ እንዲያከፋፍል ውል የሚገባ ከሆነ ማህበሩ ለዚህ ኣገልግሎቱ በኤጀንሲው በሚቀርብ የውሳኔ ሃሰብ መሰረት በቢሮው የሚወሰን የኣገልግሎት ክፍያ ቤት ከሚገዙ አባላት ላይ ሊያገኝ ይችላል።

3. በተከፋፈል ተከታታይ ክፍያ ቤት የገዘ ሰው፣

ሀ. በዚህ አዋጅ አንቀጽ 8 እንደተመለከተው ለኤጀንሲው ወይም ኤጀንሲው ለወከለው ኣካል ቅድሚያ ክፍያ መክፈሉ ሲረጋገጥና ግንባታው እንዳለቀ የገዛውን ቤት እንዲረከብ ያደርጋል፣

ለ. ወርሃዊ ክፍያውን በውሉ መሠረት ወደ ኤጀንሲው ወይም ኤጀንሲው ወደ ሚወክለው አካል በመቅረብ ይፈፅማል።

ሐ. በዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ 3/ሀ/ የተመለከተው ቢኖርም ገዢው የሚገዛው ቤት ግንባታ ከመጀመሩ ወይም ግንባታው ከመጠናቀቁ በፊት ውል ተዋውሎ ጠቅላላ ዋጋ ወይም ቅድሚያ ክፍያ ሊከፈል ይችላል።

መ. ለሚገዛው ቤት ጠቅላላ ለዋጋ ወይም በአንቀፅ 12 ንዑስ አንቀፅ 1 ከተወሰነው የተሻለ ቅድያ ክፍያ የሚፈፅም ገዢ እንደ አስፈላጊነቱ ቅድሚያ የመግዛ መብት ሊሰጠው ይችላል።

4. ገዢው የተላለፈለት መኖሪያ ቤት ወይም ንግድ ቤት የሚገኝበት ሕንፃና የጋራ መጠቀሚያ ሕንፃ በቤት ባለቤቶች ማሕበር በሚገዛበት ጊዜ የሁሉንም ሕንፃዎች ግዢ ወጋና የመድህን ዋስትና በቤቱ ድርሻ መጠን ሊከፍል ይችላል። እንዲሁም የጋራ መጠቀሚያ ሕንፃውን የቤት ባለቤቶች ማህበር ከኤጀንሲው ከገዛ የንግድ ማሕበር በሚከራይበት ጊዜ

www.abyssinialaw.com

ዋናታት ካብቲ ኤጀንሲ እንተዓዲጉ ፣ ንግዲ ማሕበር ኣብ ዝካረየሉ እዋን ብዝዓደነ መጠን ብዕሒት ዋጋ ወርሓዊ ክራይ ንበዓል ንብረት ይኽፈል።

5. ዓዳጊ ካብ ባንኪ ልቓሕ ወሲዱ ዝኽፈል እንተኾነ ኣብ ዝዕድገሉ እዋን ምዝገባ ምስክር ወረቀት ትሕዝቶ ቦታን ዋንነት ዘይንቀሳቀስ ንብረትን ብውሕስና ባንኪ ንክትሓዝ ፍቃደኛ ምኻኑ ብምግላፅ ግምት እቲ ገዛ ተገሊፁ ንባንኪ ክመሓላለፈሉ ነቲ ኤጀንሲ ከመልክት ይኽእል።

6. ዓዳጊ ብዝኾነ ምኽንያት ዕድኡ ምኽፋል እንተቋርፅ ብባንኪ ብመትሓጃ ብዛዕባ ዝተተሓዘ ንብረት ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 97/1990 /ከም ዝተመሓየሸ/ እቲ ባንኪ እንተፍልዋ እቲ ኤጀንሲ ካሊእ ዓዳጊ ክትካእን መሰል እቲ ባንኪ ክሕሉን ይገብር።

10. <u>መጠን ኣከፋፍላን ወለድን</u>

1. ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ብዝተኽፋፈለ ተኽታታሊ ክፍሊት መንበሪ ገዛ ዝገዝኡ ሰብ ኣብቲ ዝተረፈ ክፍሊት ዝሕሰብ ብመሰረት ናይቲ እዋን ዋጋ ዕዳጋ ወለድ ይኽፍል።

2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተደንገገ እንተሃለወ እውን ብዝተኽፋፈለ ተኽታታሊ ክፍሊት መንበሪ ገዛ ዝዕድግ ሰብ ዝኽፍሉ መጠን ወለድ እቲ ባንኪ ብዕዳጋ ዋጋ ብዘውዕአ ወለድ መጠን ይትክእ።

11. <u>ኣሸፋፍናን ምስላሕዕን ወፃኢ</u>

1. ዋጋ ዝሸየጥ ገዛ ዝውስን ናይ ህንፀት ወፃኢ ኣብ ግምት ብምእታው በቲ ኤጀንሲ ተፀኒዑ ብቢሮ ቀሪቡ ብስራሕ ፈፃሚ እንትፀድቕ ይኽውን።
2. ዋና መስመር መሰረተ ልምዓት ምስቲ ገዛን ውሽጢ ንውሽጢ መስመራት እቲ ከባብን ንምርኻብ ዘድሊ ወፃኢ መሰረተ ልምዓት ብክልል መንግስትን ምምሕዳር ከተማን ይሸፍን።
3. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተደንገገ እንተሃለወ እውን ከከም ኣድላይነቱ ትሑት እቶት ንዘለዎም ዓደግቲ ዝሓሸ እቶት ካብ ዘለዎም በገዛው ቤት ድርሻ መጠን ወርሃዊ የኪራይ ዋጋ ለባለንብሩት ይከፈላሉ።

5. ገዢው ከባንክ ወስዶ የሚከፍል ከሆነ በሚገዛበት ጊዜ የቦታ ይዞታና የሚይንቀሳቀስ ንብረት ምዝገባ ምስክር ወረቀት በባንክ ዋስተና እንዲያዝ ፍቃደኛ እንደሆነ በመግለፅ የቤቱ ግምት ተገልያ ለባንክ እንዲተላለፍለት ለኤጀንሲው ማመልከት ይችላል።

6. ገዢው በማንኛውም ምክንያት ዕዳውን መክፈል ቢያቋርጥ በባንክ በመያዣነት ስለተያዘ ንብረት በወጣው ኣዋጅ ቁጥር 97/1990 /እንደተሻሻለ/ ባንኩ በሚያሳውቀው መሰረት ኤጀንሲው ሌላ ገዢ እንዲተካና የባንኩ መብት እንዲጠበቅ ያደርጋል።

10. <u>የወለድ መጠንና አከፋፈል</u>

1. የመኖሪያ ቤት በዚህ አዋጅ መሰረት በተከፋፈል ተከታታይ ክፍያ የገዘ ሰው በቀሪው ክፍያ ላይ የሚታሰብ በውቅቱ ባለው የገበያ ዋጋ መሰረት ወለድ ይከፍላል።

2. በዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ 1 የተደነገገው ቢኖርም፣ በተከፋፈል ተከታታይ ክፍያ መኖሪያ ቤት የሚገዛ ሰው የሚከፈለው የወለድ መጠን ባንኩ በገበያ ዋጋ በሚያወጣው የወለድ መጠን ይተካል።

11. <u>የወጪ ሰሌትና አሸፋፈን</u>

1. ቤት የሚሸጥበት ዋጋ የሚወሰነው የግንባታ ወጪ ግምት ውስጥ በማስገባት በኤጀንሲው ተጠንቶ በቢሮው ቀርቦ በስራ አስፈፃሚው ሲፀድቅ ይሆናል።
2. የመሰረተ ልምዓት ዋና መስመሮችን ከቤቱና ከአከባቢው የውስጥ ለውስጥ መስመሮች ጋር ለማገናኘት የሚያስፈልጉ የመሰረተ ልማት ወጪዎች በክልል መንግስትና በከተማው አተዳደር ይሸፈናል።
3. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ /1/ የተደነገገው ቢኖርም እንደአስፈላጊነቱ ዝቅተኛ ገቢ ያለቸውን ገዢዎች የተሻለ ገቢ ባለቸው ገዢዎች ለመደጎም በሚያስችል መልኩ የቤቱ ዓይነት የግንባታ ወጪ እየተሠላ በኤጀንሲው

www.abyssinialaw.com

ዓደግቲ ንምድጓም ብዘኽእል መልክዑ ናይ ህንፀት ወፃኢ ዓይነት እቲ ገዛ እናተሓሰበ በቲ ኤጀንሲ ተፀኒዐ በቲ ቢሮ ተራእዩ እንትቐርብ ብስራሕ ፈፃሚ ፀዲቑ ብብርኪ ከተማ ሓደ መልክዕ ሒዙ ኣብ ስራሕ ይውዕል።

4. ንኣባይቲ ንግዲ ዝወፀ ህንፀት ወፃኢ ንመንበሪ ኣባይቲ ክድጉም ብዘኽእል መልክዑ ከከም ከባቢኡ መልዐሊ ዋጋ ተቐሚጡሎም ኣባይቲ ንግዲ ብግልፂ ጨረታ ክሸየጡ ወይ ክካረዩ ብምግባር ይሸፈን።
5. ፍሉይ ምዝባዕ ዋጋ እንትገጥም ወይ ኣድላዪ ምኽኑ እንትእመነሉ ዝተሸጡ ኣባይቲ እንተይሓውሰ በቲ ኤጀንሲ ተፀኒዑ ብቢሮ ተራእዩ እንትቐርብ ስራሕ ፈፃሚ መስተኻኽሊ ዋጋ ክገብር ይኽእል።
6. ኣብ ኣዋጅ ፣ ደንብን መምርሕን ዋንነት ሓባር ህንፃ ዝተደንገጉ ሓበራዊ ወፃኢታት ኩሎም ብገዛእቲ ይሽፈኑ።

ክፍሊ ኣርባዕተ

መሰልን ግቡእን ዓዳጊ

12. መሰልን ግቡእን ክፍሊት ዝፈፀመ ዓዳጊ

1. ብዝተኽፋፈለ ተኽታታሊ ክፍሊት ዓዳጉ ዋጋ እቲ ገዛ ከፊሉ ዝወደአ ዓዳጊ ምዝገባ ወረቐት ትሕዝቶ ቦታን ዋንነትን ገዛን ካብቲ ቤት ማዛጋጃ ወይ ብቤት ማዘጋጀ ውክልና ካብ ዝተውሃቦ ክፍሊት ጣብያ ወይ ነቲ መረዳእታ ብመትሓኛ ካብ ዝሓዘ ኣካል ክወስድ ዝኽእለሉ ኩነታት የመቻቹ።
2. ዓዳጊ ዝዓደነ ገዛ ካብ ኤጀንሲ ወይ ካብ ባንክ ሙሉእ ብሙሉእ ዝኽፈለ ምኽኑ እንትረጋገፅ ናብ 3ይ ወገን ከመሓላልፍ ይኽእል። ዝርዝር ኣፈፃፅማኡ ብስራሕ ፈፃሚ ብዝወፅእ ደንቢ ይውሰን፣

ተጠንቶ በቢሮው ታይቶ ሲቀርብ በስራ ኣስፈፃሚ ፀድቆ በከተማ ደረጃ ወጥ በሆነ መንገድ ስራ ላይ ይውላል፣

4. ለንግድ ቤቶች ግንባታ የወጣ ወጪ የመኖሪያ ቤቶችን ለመደጎም በሚያስችል መልኩ እንደየኣከባቢው የመነሻ ዋጋ ተቀምጦላቸው የንግድ ቤቶቹ በግልጽ ጨረታ እንዲሸጡ ወይም እንዲከራዩ በማድረግ ይሸፈናል

5. ልዩ የሆነ የዋጋ መዋዠቅ ሲያጋጥም ወይም ኣስፈላጊ መሆኑ ሲታመንበት የተሸጡ ቤቶችን ሳይጨምር በኤጀንሲው ተጠንቶ በቢሮ ታይቶ ሲቀርብ ስራ ኣስፈፃሚው የዋጋ ማስተካከያ ሊያደርግ ይችላል።

6. በጋራ ህንፃ ባለቤትነት ኣዋጅ፣ ደንብና መመሪያ ተደነገጉት የጋራ ወጪዎች በሙሉ በገዢዎች ይሸፈናሉ።

ክፍል ኣራት

የገዢ መብትና ግዴታ

12. ክፍየ ያጠናቀቀ ገዢ መብትና ግዴታ

1. በተከፋፈለ ተከታታይ ክፍያ ገዝቶ የቤቱን ዋጋ ያጠናቀቀ ገዢ የቦታ ይዞታና የቤቱን የባለቤትነት ምዝገባ ወረቀት ከማዛጋጃቤቱ ወይም በማዘጋጃቤት ውክልና ከሚሰጠው የክፍያ ጣብያ ወይም ማስጃውን በመያዣነት ከያዘው ኣካል መውሰድ የሚችልበት ሁኔታ ያመቻቻል።

2. ገዥ የገዛው ቤት ከኤጀንሲው ወይም ከባንክ ሙሉ በሙሉ ክፍያውን ማጠናቀቁ ያረጋገጠ መሆኑን ሲረጋገጥ ለ3ኛ ወገን ማስተላለፍ ይችላል። ዝርዝር ኣፈጻጸሙ በስራ ኣስፈጻሚው በሚወጣ ደንብ የሚወሰን ይሆናል።

www.abyssinialaw.com

13. **መሰል ወረስቲ**

ወረስቲ ብመሰረት ሕጊ ተኪኦም ሰብ ዋናታት መሰልን ግቡእን ይኾኑ።

14. **ምቁራፅ ውዕሊ**

1. ዓዳጊ፣

ሀ. ወርሓዊ ክፍሊት ንተከታታሊ ሰለስተ ኣዋርሕ እንተቋርፀን ብመሰረት ዝውሃቦ ናይ 15 መዓልቲ ቅድመ መጠንቀቕታ እንተዘይከፊሉ፣

ለ. ኣብ ቅጥዒ መመልከቲ ሓሰተኛ መረዳእታ ሂቡ እንትርከብ ውዕሊ ከምዘፍረሰ ይቑፀር።

2. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1/ሀ/ንለን ዝተጠቀሰ ውዕሊ ዘፍረሰ ዓዳጊ ገዛ እቲ ኤጀንሲ ወይ ኤጀንሲ ዝወከሎ ኣካል ገዛ ዝለቀሉ ዕለት ብፅሑፍ እንትገልፀሉ፡

ሀ. ዝዓደጎ ገዛ ነቲ ኤጀንሲ ወይ ኤጀንሲ ንዝወከሎ ኣካል የረክብ፣ እንተዘየረኪቡ ብሕጊ ተገዲዱ ከረክብ ይግበር።

ለ. ካብ ዝኸፈሎ ገንዘብ ንመሐደሲ እቲ ገዛ ዘድሊ ወፃኢን ንዝወንሓሉ ጊዜ እቲ ቢሮ ብመሰረት ዘውፅኦ መምርሒ ዝወሰን ተመን ክራይ በቢወርሑ ዝሕሰብ ተቐኒሱ ዝተረፈ ብዘይ ወለድ ይምለሰሉ።

3. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1/ሀ/ን /ለ/ን ዝተጠቐሰ ኩነታት ዝፈፀመ ዓዳጊ ገዛ በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 2 ካብ ዝተጠቐሰ ብተወሳኺ ብመሰረት ሕጊ ገበን ተሓታቲ ይኸውን

15. **ክፍሊት ሊዝን ክራይን**

1. ብፕሮግራም ልምዓት ኣባይቲ ኣቢሎም ዝተሃነፁ ወይ ዝህነፁ ኣባይቲ ዓደግቲ ብሓባር ትሕዝቶ ዝጥቀምሉ መሬት ብመሰረት ሕጊ ሊዝ ይመሓደር፣

13. **የወራሾች መብር**

ወራሾች በህግ መሰረት ተተክተው የመብቱና የግዴታው ባለቤቶች ይሆናሉ።

14. **ውል ስለማቋረጥ**

1. ገዢው፣

ሀ. ወርሃዊ ክፍያ ለሶስት ተከታተይ ወራት ሲያቋረጥና በሚሰጠው የ15 ቀናት ቅድሚያ ማስጠንቀቂያ መሰረት ካልከፈለ፣

ለ. በማመልከቻ ቅፅ ሐስተኛ መረጃ ሞልቶ ሲገኝ ውሉን እንዳፈረስ ይቆጠራል።

2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1/ሀ/ እና /ለ/ በተጠቀሰው መሰረት ውል ያፈረሰ የመኖሪያ ቤት ገዢ ኤጀንሲው ወይም ኤጀንሲው የውከለው አካል ቤቱን የሚለቅበትን ጊዜ በጽሕፍ ሲገልጽለት፡-

ሀ. የገዛውን ቤት ለኤጀንሲው ወይም ኤጀንሲው ለወከለው አካል ያስረክባል፣ ካላስረከበ በሕግ ተገድዶ ቤቱን እንዲያስረክብ ይደረጋል፣

ለ. ከከፈለው ገንዘብ ላይ ለቤቱ ዕድሳት የሚያስፈልገው ወጪና ለቆየበት ጊዜ ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ በሚወሰነው የኪራይ ተመን መሰረት በየወሩ የሚሰላ የክራይ ዋጋ ተቀንሶ ቀሪው ያለወለድ ይመለስለታል፣

3. በዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ 1/ሀ/ እና /ለ/ የተመለከተውን ማናቸውንም ሁኔታ የፈፀመ ቤት ገዢ በዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ 2 ከተመለከተው በተጨማሪ በወንጅል ሕግ መሰረት ተጠያቂ ይሆናል።

15. **የሊዝ ክፍያና ኪራይ**

1. በቤት ትልማ ፕሮግራም አማካኝነት የተገነቡ ወይም የሚገነቡ ቤቶች ገዢዎች በጋራ ይዞታነት የሚጠቀሙበት መሬት በሊዝ ህግ መሰረት ይተዳደራል፣

www.abyssinialaw.com

2. ዓደግቲ ብመሰረት ሕጊ ዓመታዊ ክፍሊት ሊዝ መሬት መንበሪ ዓባይትን ታክስ ህንፃን ይኽፍሉ፣

3. መንበሪ ኣባይቲ ጥራሕ ናብ ተጠቀምቲ ንምትሕልላፍ ኣብ ሓደ ገዛ ክሳብ 50 ሜትር ካሬ ስፍሓት ዘለኦ ናይ መሬት ዋጋ ካብ ክፍሊት ሊዝ ነፃ ምኻኑን፣ ክፍሊት መዛወሪ ሽም ናይ መሃንዲስ ግልጋሎትን ናይ ኮንስትራክሽን ፍቓድን ቤት ማዘጋጃ ከተማ ብነፃ ግልጋሎት ይህብ።

16. <u>መሰል ምቕራብ ጥርዓንን ኣወሳስንኡን</u>

1. ደላይ ገዛ ከይምዝግብ ተኽልኪለ ወይ ኣብዚ ኣዋጅ ንኡስ ዓንቀፅ 5 ዝተቐመጠ ኣወሳስና ቅድም ሰዓብ ኣይተሓለወለይን ወይ ውዕሊ ብዘይኣግባብ ፈሪሱ ዝብል ጥርዓን መቕረቢ ንኽዕድግ ዘመልከተሉ ወይ ዝዓደጎ ገዛ ኣብ ዝርከበሉ ከተማ ንዝስየም ኮሚቴ መፃሪዩ ጥርዓን ጥርዓኑ ክቕርብን ምምሕዳራዊ ውሳነ ክረክብን ይኽእል ፣
2. ኮሚቴ መፃሪዩ ጥርዓን ደለይቲ ገዛ ብክንቲባ እቲ ከተማ ዝውከል ኮይኑ ሰለስተ ኣባላት ይህልውዎ
3. እቲ ኮሚቴ ጥራን ካብ ዝቐረበሉ ካብ ሓደ ወርሒ ኣዘይበልፅ እዋን ውሽጢ ውሳነ ይህብ።
4. እቲ ኮሚቴ ዝኾነ ይኹን ጥርዓን ንምፅራይ ዝቐረበለ መረዳእታ ሰነድ ወይ ምስክር ብትእዛዝ ክቕርብን ክምርምርን ይኽእል።
5. እቲ ኮሚቴ ውሳንኡ ብመሰረት ውሳነ መፍለጢ ቅጥዒ ንጥርዓን መቕረቢ የፍልጥ፣
6. በቲ መፃሪዩ ኮሚቴ ውሳነ ዘይዓገበ በዓል ዋኒን ናብ ማእኸላይ ቤት ፍርዲ ይግበኣኒ ናይ ምባል መሰል ኣለዎ፣
7. ኣብዚ ዓንቀፅ ዝተደንገገ ሕሉው ኮይኑ ስነ-ስርዓት ኣኼባ እቲ ኮሚቴን ዝርዝር ኣሰራርሓን እቲ ቤሮ ብዘውፅኦ መምርሒ ይውሰን።

2. ገዢዎች በህግ መሰረት ዓመታዊ የመኖሪያ ቤት የመሬት ሊዝ ክፍያ እና የህንጻ ታክስ ይከፍላሉ፣

3. የመኖሪያ ቤቶች ብቻ ወደ ተጠቃሚዎች ለማስተላለፍ በአንድ ቤት እስከ 50 ካሬ ሜትር ስፋት ያለው የመሬት ዋጋ ከሊዝ ክፍያ ነፃ መሆኑ፣ የስም ማዘዋወሪያ ክፍያ የመሃንዲስ ኣገልግሎት እና የኮንስትራክሽን ፍቃድ የከተማ ማዘጋጃ ቤት ነፃ አገልግሎት ይሰጣል።

16. <u>አቤቱታ የማቅረብ መብትና አወሳሰን</u>

1. ቤት ፈላጊ እንዳልመዘገብ ተከለከልኩኝ ወይም በዚህ አዋጅ ንኡስ አንቀፅ 5 የተቀመጠ የቅደም ተከተል አወሳሰን ሳይጠብቅ ወይም ውል ያለአግባ ፈርሶብኛል የሚል አቤቱታ አቅራቢ ለመግዛ ያመለከተበት ወይም የገዛው ቤት በሚገኝበት ከተማ ለሚሰየም አቤቱታ አጣሪ ኮሚቴ አቤቱታውን ማቅረብና አስተዳዳራዊ ውሳነ ማግኘት ይችላል።
2. የቤት ፈላጊዎች ቅሬታ አጣሪ ኮሚቴ በከተማው አስተዳደር ከንቲባ የሚሰየም ሆኖ ሦስት አባላት ይኖሩታል።
3. ቅሬታ አጠሪ ኮሚቴው አቤቱታ በቀረበለት ከአንድ ወር ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ ውሳኔ ይሰጣል፣
4. ከሚቴው የቀረበለትን አቤቱታ ለማጣራት ማናቸውም ሰነድ ወይም ምስክር በትዕዛዝ ማስቀረብና መመርመር ይችላል።
5. ኮሚቴው ውሳኔውን ለአቤቱታ አቅራቢው በውሳኔ ማሳወቂያ ቅፅ መሰረት ያሳውቃል፣
6. በአጣሪው ኮሚቴ ውሳነ ያልረካ በላጉይ ወደ ከፍተኛ ፍርድ ቤት ይግባኝ የማለት መብት አለው፣
7. በዚህ አንቀጽ የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ፣ የኮሚቴው የሰብሰባ ስነ-ስርዓትና ዝርዝር አሠርር ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ ይወሠናል።

www.abyssinialaw.com

ክፍሊ ሓሙሽተ

ዝተፈላለዩ ድንጋጌታት

17. **ብዝተመሓየሸ ኣዋጅ ተጠቓሚ ብዛዕባ ምኽን**

ቅድሚ እዚ ኣዋጅ ምውፅኡ ብመሰረት ኣዋጅ ቁፅሪ 199/1999ን መመሓየሺ ኣዋጅ ቁፅሪ 151/2001ን ገዛ ዝገዝአ ሰብ በዚ መመሓየሺ ኣዋጅ ድንጋጌታት ተጠቃሚ ይኸውን ፡

18. **ግቡእ ምትሕብባር**

ዝኾነ ሰብ ንኣፈፃፅማ እዚ ኣዋጅ ክተሓባበር ግቡእ ኣለዎ።

19. **ቅፅዓት**

ኣብዚ ኣዋጅ ዝተደንገጉ ዝጠሓሰ ዝኾነ ሰብ ብመሰረት ሕጊ ገበን ሃገርና ይቕፃዕ።

20. **ተፈፃምነት ዘይብሎም ሕጊታት**

1. ብሃገራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝሃንፆም ወይ ዘመሓድሮም ኣባይቲ ንምትሕልላፍ ኣፈፃፅምኡን ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 119/1999ን ከምኡ እውን ነዚ ንምምሕያሽ ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 151/2000 ሙሉእ ንሙሉእ በዚ ኣዋጅ ተሳዒሩ ኣሎ።

2. ነዚ ኣዋጅ ዝንነፅ ዝኾነ ይኹን ኣዋጅ ፣ ደንቢ ወይ ልሙድ ኣሰራርሓ በዚ ኣዋጅ ንዝተሸፈኑ ዋኒናት ተፈፃምነት የብሉን።

21. **ኣገላልፃ ዖታ**

ኣብዚ ኣዋጅ ብወዲ ተባዕታይ ዝተገልፁ ድንጋጌታት ኩሎም ንኣል ኣንስተይቲ እውን ዝገልፁ እዮም።

22. **ስልጣን ምውፃእ ደንቢን መምርሕን**

1. እዚ ኣዋጅ ንምፍፃም ዘኽእል ደንቢ ብቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ይውፅእ
2. እዚ ኣዋጅ ሲፂቡ ንዝወፅእ ደንቢ መፈፀሚ መምርሒ ቢሮ ልምዓት ከተማን ኮንስተራክሽንን ክወፅእ ይኽእል፣

ክፍል አምስት

ልዩልዩ ድንጋጌዎች

17. **በተሻሻለው አዋጅ ተጠቃሚ ስለመሆን**

ይህ የተሻሻለ አዋጅ ከመውጣቱ በፊት በአዋጅ ቁጥር 119/1999 እና በማሻሻያ አዋጅ ቁጥር 151/2000 መሰረት ቤት የገዛ ሰው በዚህ የተሻሻለው አዋጅ ድንጋጌዎች ተጠቃሚ ይሆናል።

18. **የተመላበር ግዴታ**

ማንኛውም ሰው ለዚህ አዋጅ አፈጻጸም የመተባበር ግዴታ አለበት።

19. **ቅጣት**

የዚህን አዋጅ ድንጋጌዎች የጣሰ ማንኛውም ሰው በሀገሪቱ የወንጅል ሕግ መሰረት ይቀጣል።

20. **ተፈጻሚነት ስለማይኖራቸው ሕጎች**

1. የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የሚገነባቸው ወይም የሚያስተዳድራቸው ቤት ለማስተላለፍና አፈጻጸሙ ለመወሰን የወጣ አዋጅ ቁጥር 119/1999 እንዲሁም ይህን ለማሻሻል የወጣ አዋጅ ቁጥር151/2000 ሙሉ በሙሉ በዚህ አዋጅ ተሽረዋል።

2. ይህን አዋጅ የሚቃረን ማንኛውም አዋጅ፣ ደንብ ወይም የተለምዶ አሠራር በዚህ አዋጅ በተሸፈኑ ጉዳዩች ላይ ተፈፃሚነት አይኖረውም።

21. **የዖታ አገላለፅ**

በዚህ አዋጅ በወንድ ዖታ የተገለፁት ድንጋጌዎች ሁሉ ለአንስታይ ጾታም የሚገልፁ ናቸው።

22. **ደንብና መመሪያ የማውጣት ሥልጣን**

1. ይህን አዋጅ ለማስፈፀም የሚያስችል ደንብ በስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት ይወጣል፣
2. ይህን አዋጅ ተከትሎ የሚወጣው የኣፈፃፀም ደንብ ዝርዝር ማስፈፀሚያ መመሪያ የከተማ ልማትና ኮንስትፈራክሽን ቢሮ ሊያወጣ ይችላል።

www.abyssinialaw.com

23. <u>እዚ ኣዋጅ ዝፀንዐሉ እዋን</u>

እዚ ኣዋጅ ካብ ሚያዝያ 18/2001 ዓ/ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን።

<u>መቐለ</u>

ፀጋይ በርሀ

ፕሬዚደንት ብሄራዊ

ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

3. <u>ኣዋጁ የሚፀናበት ጊዜ</u>

ይህ አዋጅ ከሚያዝያ 18/2001 ዓ/ም ጀምሮ የፀናይሆናል።

<u>መቀሌ</u>

ፀጋይ በርሀ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ

መንግስት ፕሬዚዳንት

www.abyssinialaw.com

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 17ዓመት ቁ.7 መቐለ ሚያዝያ 2001ዓ/ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

17ኛ ዓመት ቁ.7 መቀሌ ሚያዝያ 2001 ዓ/ም

አዋጅ ቁፅሪ 164/2001

ንመፈፀሚ ዕላማ ሕብረት ስራሕ ማሕበራት ንዝግበር ውዕሊ ልቓሕ ውሕስና በጀት ንምሃብ ዝወፀ

ሕብረት ስራሕ ማሕበራት ብምጥንኻር መፍረያይነቶም ብምዕባይ ኣብ ክልልና ውሕስነት ምግቢ ንምርግጋፅን ድኽነት ንምቕናስን ዘለዎ ረብሓ ዝለዓለ ምኻኑ ስለተኣመነሉ፣

ሕብረት ስራሕ ማሕበራት እቶት ፍርያት ሕርሻ ክዓቢ ዝተፈላለዩ እታወታት ወይ ማዳበሪያ ካብ መቕረብቲ ትካላት ብዝግዛእ ንሓረስቶስ ምክፍፋል ኣገዳስነቱ ዝለዓለ ስለዝኾነ፣

ነዞም ዕላማታት ንምፍፃም ሕብረት ስራሕ ማሕበራት ትሑት ፋይናንሳዊ ዓቕሚ ዘለወን ብምኻኑን ካብ ባንኪ ዓርሰን ክኢለን ውሕስና ክህባ ዓቕሚ ስለዘይብለንን ነቲ ሕፅረት ንምሽፋን ውሕስና በጀት ብምሃብ ሓገዝ መንግስቲ ኣድላይ ኮይኑ ስለ ዝተረኽበ፣

ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ተመሓይሹ ብዝወፀ ሕገ-መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49/3/ሀ/ን ከምኡ እውን ናይ ትግራይ ፋይናንስ ምምሕዳር ኣዋጅ ቁፅሪ 26/89 ዓንቀፅ መሰረት ዝስዕብ ኣዋጅ ኣውፂኡ ኣሎ።

1. <u>ሓፂር ርእሲ</u>

እዚ ኣዋጅ "ንመፈፀሚ ዕላማ ሕብረት ስራሕ ማሕበራ ዝውዕል ስምምዕ ልቓሕ ውሕስና በጀት ንምሃብ ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 164/2001" ተባሂሉ ክጥቀስ ይከኣል።

አዋጅ ቁጥር 164/2001

ለሕብረት ስራ ማሕበራት አላማ ማስፈፀሚያ ለሚደረግ ብድር ውል ዋስትና በጀት ለመስጠት የወጣ አዋጅ

የህብረት ስራ ማህበሮች በማጠናከር አምራችነታቸው በማሳደግ በክልላችን የምግብ ዋስትና ለማረጋገጥና ድህነ ትለመቀነስ ያለው ጠቀሜታ ከፍተኛ መሆኑን ስለታመነበት፣

የህብረት ስራ ማሕበሮች የእርሻ ምርት ገቢ ለማሳደግ የተለያዩ ግብኣቶች ወይም ማዳበሪያዎች ከማደበሪያ ኣቅራቢ ድርጅቶች በመግዛት ለእርሶ አደሮች ማከፋፈል ኣስፈላጊነቱ ከፍተኛ በመሆኑ፣

እነዚህ አላማዎች ለማስፈፀም የሕብረት ስራ ማሕበሮች ዝቅተኛ ፋይናንሳዊ አቅም ያላቸው በመሆኑና ከባንክ ራሳቸውን ችለው ዋስትና መስጠት አቅም ስለሌላቸው እጥረቱ ለመሸፈን የበጀት ዋስትና በመሰጠት የመንግስት ድጋፍ ማድረግ አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ።

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ተሻሽሎ በወጣው ሕገ መንግስት ትግራይ አንቀፅ 749/3/ሀ/ እንዲሁም የትግራይ ፋይናንስ አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 26/89 አንቀፅ 32 በተሰጠው ስልጣን መሰረት የሚከተለው አዋጅ አውጥቷል።

1. <u>አጭር ርእስ</u>

ይህ አወዋጅ "ለህብረት ስራ ማሕበራት አላማ ማስፈፀሚያ የሚውል የብድር ስምምነት የበጀት ዋስትና ለመሰጠት የወጣ አዋጅ ቁጥሩ 164/2001" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

www.abyssinialaw.com

2. **<u>ውሕስና ዝወሃቦ መጠን ልቓሕ</u>**

ሕብረት ስራሕ ማሕበራ ካብዚ ንዳሓር "ተለቃሓይ" እናተብሃለ ዝፅዋዕ ክሳብ ብር 210,000,000 /ክልተ ሚኢትን ዓሰርትን ሚሊዮን ብር/ ዝበፅሕ ክልቓሕ ብሄራዊ ክላዊ መንግስቲ ትግራይ ውሕስና ሂቡ እዩ።

3. **<u>ኣፈፃፅማ እቲ ውሕስና</u>**

1. እዚ ውሕስና ንመሰረታዊ ኩለመዳይ ሕብረት ስራሕ ማሕበራትን ዩኔናትን ካብ ማዳበሪያ መቐረብቲ ትካላት ተግዝኡ ንሓረስቶት ዋቕሚ ዝውዕል ንማዳበሪያ መግዚ፣ መጓዓዝን ካልኦት ወፃኢታትን ዝውዕል ልቓሕ ዝተውሃበ ኮይኑ ውዕል ካብ ዝተኣሰረሉ ዕለት ጀሚሩ ንሓደ ዓመት ዝፀንሕ ይኸውን፣
2. ተለቐሓይ ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ኣብ ዝተጠቐሰ ግዜ ውሽጢ እቲ ልቓሕ ክምለስ ኣለዎ፣
3. መጠን ወለድን ኣግባብ ኣመላልሳ ልቓሕን ክልል መንግስትን እቲ ባንክን ብዝገብርዎ ስምምዕ ይኸውን።

4. **<u>ግቡእ ክልላዊ መንግስቲ</u>**

1. ተለቓሓይ ዝተለቀሖ ገንዘብ ሙሉእ ብሙሉእ ወይ ብኽፋል ብእዋኑ ክምለስ እንተዘይኪኢሉ ካብ በጀት እዚ ክልል ተቐኒሱ ዝኽፈል ይኸውን ፣
2. ክልል መንግስቲ ዘይተመለሰ ልቓሕ ብምእካብ ንዝተቐነሰ በጀት ክትክእ ኣለዎ።

5. **<u>እዚ ኣዋጅ ዝፀንዐሉ ግዜ</u>**

እዚ ኣዋጅ እቲ ውዕሊ ካብ ዝተኣሰረሉ ዕለት ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን።

<u>መቐለ</u>

ፀጋይ በርሀ

ፕሬዚደንት ብሄራዊ
ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

2. **<u>የብድር ዋስትና የተሰጠው የብድር መጠን</u>**

ሕብረት ስራ ማህበራት ከዚህ በኃላ ተበዳሪ እተባበለ የሚጠራው እስከ 210,000,000 ብር /ሁለት መቶ አስር ሚልዮን ብር/ የሚደርስ እንዲበደር የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ዋስትና ሰጥቷል፣

3. **<u>የዋስትና አፈፃፀም</u>**

1. ይህ ዋስትና ለመሰረታዊ ሁለገብ ሕብረት ስራ ማሕበራትና ዩኒዮኖች ከማደበሪያ አቅራቢ ድርጅቶች ተገዝቶ ለአርሶ አደሮች ጥቅም የሚውል ለማደበሪያ መግዣ ፣ ለመጓጓዣ እና ለሌሎች ወጭዎች የሚውል ብድር የተሰጠ ሆኖ ውል ከተፈረመበት ቀን ጀሚሮ ለአንድ ዓመት የሚቆይ ይሆናል፣

2. ተበዳሪ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀፅ 1 በተሰጠው ጊዜ ውስጥ ብድሩን መመለስ አለበት፣
3. የወለድ መጠንና ብድር የሚመለሰበት አገባብን የክልሉ መንግስትና ባንክ በሚያደርጉት ስምምነት ይሆናል።

4. **<u>የክልሉ መንግስት ግዴታ</u>**

1. ተበዳሪ የተበደረውን ገንዘብ ሙሉ በሙሉ ወይም ብከፊል በውቅቱ መመለስ ካልቻለ ከክልሉ በጀት ተቀንሶ የሚከፈል ይሆናል፣

2. የክልሉ መንግስት ያልተመለሰ ብድር በመሰብሰብ የተቀነሰውን በጀት መተካት አለበት።

5. **<u>አዋጁ የሚፀናበት ጊዜ</u>**

ይህ አዋጅ ውሉ ከተፈረመበት ቀን ጀምሮ የፀና ይሆናል።

<u>መቀሌ</u>

ፀጋይ በርሀ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስት ፕሬዚዳንት

www.abyssinialaw.com

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 17ዓመት ቁ.8
መቐለ 1ሓምለ/2001ዓ/ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

17ኛ ዓመት ቁ.18
መቀሌ ሓምለ1/2001ዓ/ም

ኣብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ን2002 በጀት ዓመት ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 165/2001

ኣብ 2002 በጀት ዓመት ኣብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ንዝፍፀሙ መንግስታዊ ስራሕትን ግልጋሎታትን ዝውዕል በጀት ብምፅዳኞ ኣብ ስራሕ ክውዕል ምግባር ኣድላይ ብምኻኑ።

ብመሰረት ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ-መንግስቲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ትግራይ ዓንቀፅ 49/3/ /ቸ/ ን2002 በጀት ዓመት ኣብ ስራሕ ዝውዕል ዝስዕብ በጀት ኣዋጅ ተኣዊጁ ኣሎ።

1. **ሓፂር ርእሲ**

ኣዋጅ "ኣብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ በጀት 2002ዓ/ም ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 165/2001" ተባሂሉ ክጥቀስ ይኽእል።

2. **ፍልፍል በጀት**

ካብ ሓምለ 1/2001 ክሳብ ሰነ 30/2002 ዓ/ም ኣብ ዘለሎ በጀት እዋን ካብ ክልል መንግስቲ ዝርከብ ኣታዊ፣ ካብ ፌደራል መንግስቲ ዝውሃብ ድጎማ፣ ካብ ልቃሕን ሓገዝን ዝርከብ ብምጥቃም ምስ እዚ ኣዋጅ ተታሓሒዞም ዘለዉ ሰደቓታት ንዝተጠቐሱ ስራሕትን ግልጋሎትን ዝውዕል ፍልፍል በጀት ፣

ናይ ሓደ ዋጋ ያንዱ ዋጋ	ብር ብ 17.25

የትግይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ የ2002 በጀት ዓመት ለመወሰን የወጣ ኣዋጅ ቁጥር 165/2001

በ2002 በጀት ዓመት በትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንስት ለሚሰሩ ስራዎችና አገልግሎቶች ማስፈፀሚያ የሚውል በጀት ፀድቆ ስራ ላይ እንዲውል ማድረግ አስፈላጊ በመሆኑ፣

ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ሕገ-መንግስት አንቀፅ 49/3/ /ተ/ መሰረት ለ2002 በጀት ዓመት የሚከተለው በጀት አዋጅ ታውጇዋል።

1. **አጭር ርእስ**

ይህ አዋጅ "የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የ2002 ዓ/ም በጀት ለመወሰን የወጣ አዋጅ ቁጥር 165/2001" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2. **የበጀት ምንጭ**

ከሓምሌ 1/2001 እስከ ሰኔ 30/2002ዓ.ም ባለው በጀት ዓመት ከክልሉ መንግስት ከሚገኝ ገቢ ፣ ከፌደራል መንግስት የሚሰጥ ድጎማ ፣ ከሚገኘው ብድርና እርዳታ በመጠቀም ከዚህ አዋጅ ጋር ተያይዘው በቀረቡ ሰንጠረዦች ለተጠቀሱት ስራዎችና አገልግሎቶች የሚውል የበጀት ምንጭ፡

ነጋሪት ጋዜጣ ቁ.ፓ.ሳ ነጋሪት ጋዜጣ ፓ.ሳ.ቁ	291

www.abyssinialaw.com

ሐ. **<u>ንክተማታት</u>**

- ንስሩዕ በጀት ብር 197,913,800.00
- ንካፒታል በጀት ብር 65,360,267.00

ንኡስ ድምር ብር <u>263,274,067.00</u> /ክልተ ሚኢትን ስሳን ሰለስተን ሚሊዮንን ክልተ ሚኢትን ሰብዓን ኣርባዕተን ሽሕን ስሳን ሸውዓተን ብር/

ሓፈሻዊ ናይ ክልል፣ ገፀርን ከተማን ወረዳ ድምር ዝተደልደለ በጀት ብር <u>1,970,160.000.00</u>/ሓደ ቢልዮንን ትሽዓንተ ሚኢቲን ሰብዓን ሚልዮንን ሓደ ሚኢትን ስሳ ሽሕ ብር/

3. **<u>እዚ ኣዋጅ ዝፀንዓሉ እዋን</u>**

እዚ አዋጅ ካብ 1 ሓምለ /2001ዓ.ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን

ፀጋይ በርሀ

ፕሬዚደንት ብሄራዊ
ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

ሐ. **<u>ለከተሞች</u>**

- ለመደበኛ በጀት ብር 197,913,800.00
- ለካፒታል በጀት ብር 65,360,267.00

ንኡስ ድምር ብር <u>263,274,067.00</u> /ሁለት መቶ ስልሳ ሶስት ሚልዮን ሁለት መቶ ሰባ አራት ሺ ስልሳ ሰባት ብር/

አጠቃላይ የክልል ፣ የገጠርና ከተማ ወረዳ ድምር ብር <u>1,970,160.000.00</u> /አንድ ቢልዮን ዘጠኝ መቶ ሰባ ሚልዮን አንድ መቶ ስልሳ ሺ ብር/

3. **<u>አዋጅ የሚፀናበት ጊዜ</u>**

ይህ አዋጅ ከሓምሌ 1/2001 ዓ/ም ጀምሮ የፀና ይሆናል።

ፀጋይ በርሀ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስት ፕሬዚዳንት

www.abyssinialaw.com

www.abyssinialaw.com

ኣብ ብ/ክ/መ/ትግራይ ዝርከባ ሴክተር

ኣብያተ ዕዮታት ዝተገበረ ድልድል በጀት

01/00/000 ዝተደገፈ

በጀት ዓመት ፡2001

ናይ በጀት ኮድ	የመንግስት መ/ቤት	መሃያ/6100/	ስራሕ መኻየዲ 6200	ድምር ስሩዕ በጀት	ካፒታል በጀት	ሓፈሻዊ ድምር
	ናይ ክልል መንግስታዊ ኣብያተ ዕዮ	205,000,605.00	160,398,090.00	365,398,695.00	409,222,781.00	774,621,476.00
100	ናይ መንግስቲ ኣካላት	68,343,313.00	67,073,197.00	135,416,510.00	106,976,730.00	242,393,240.00
111	ቤት ፅሕፈት ቤት ምኽሪ	1,396,100.00	1,769,070.00	3,165,170.00	15,000,000.00	18,165,170.00
112	ቤት ፅሕፈት ርእሰ ምምሕዳር	8,336,545.00	11,763,999.00	20,100,544.00	9,785,304.00	29,885,848.00
113	ቤት ፅሕፈት ዋና ኦዲተር	1,945,819.00	986,562.00	2,932,381.00	0.00	2,932,381.00
117	ቢሮ ጉዳይ ደቂ ኣንስትዮ	868,215.00	685,091.00	1,553,306.00	0.00	1,553,306.00
127	ቢሮ ፍትሒ	4,428,837.00	2,465,300.00	6,894,137.00	0.00	6,894,137.00
	ንኣብያተ ህንፀት ማእኸላት	15,280,217.00	20,171,473.00	35,451,690.00	0.00	35,451,690.00
122	ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ	7,641,318.00	2,465,230.00	10,465,548.00	2,323,824.00	12,787,372.00
122-01-05	ንውቅሮ መሰልጠኒ ማእኸል	252,143.00	4,793,356.00	5,045,499.00	0.00	5,045,499.00
127	ኮሚሽን ፖሊሰ	14,500,000.00	10,863,564.00	25,363,564.00	11,379,880.00	36,743,444.00
132	ቃዲ ቤት ፍርድ	210,707.00	0.00	210,707.00	0.00	210,707.00
152	ቢሮ ፋ/ኢ/ልምዓትን	4,459,270.00	3,675,700.00	8,134,970.00	25,200,000.00	33,334,970.00
153	ቢሮ ሓበሬታ	2,882,933.00	4,370,790.00	7,253,723.00	29,000,000.00	36,253,723.00
155	ቢሮ ህንፀት ዓቅሚ	6,141,209.00	2,704,062.00	8,845,271.00	14,287,722.00	23,132,993.00
200	ኢኮኖሚያዊ ልምዓት	55,988,834.00	27,049,564.00	83,088,398.00	235,595,466.00	318,633,864.00
211	ቢሮ ሕርሻን ገፀር ልምዓትን	10,933,725.00	7,429,505.00	18,363,230.00	33,810,084.00	52,173,314.00
***	ቤት ፅሕፈት ምግቢ ውሕስና	1,296,695.00	264,390.00	1,561,085.00	0.00	1,561,085.00
213	ምርመር ሕርሻ	7,143,499.00	1,223,480.00	8,366,979.00	0.00	8,366,979.00

www.abyssinialaw.com

በት/በ/ክ/መንግስት የሚገኙ የመንግስት

ሴክተር መ/ቤቶች የተደረገ የበጀት ድልድል

01/00/000 የተደገፈ

በጀት ዓመት ፡2001

የ በጀት ኮድ	የመንግስት መ/ቤት	ደሞዝ/6100/	ስራ መሰኪጃ 6200	ድምር መደበኛ	ካፒታል በጀት	ጠቅላላ ድምር
	የክልሉ መ/ቤቶች	205,000,605.00	160,398,090.00	365,398,695.00	409,222,781.00	774,621,476.00
100	የመንግስት ኣስፈፃሚ ኣካል	68,343,313.00	67,073,197.00	135,416,510.00	106,976,730.00	242,393,240.00
111	የምክር ፅ/ቤት	1,396,100.00	1,769,070.00	3,165,170.00	15,000,000.00	18,165,170.00
112	የርእስ መስተዳድር ፅ/ቤት	8,336,545.00	11,763,999.00	20,100,544.00	9,785,304.00	29,885,848.00
113	ዋና ኦዲተር ፅ/ቤት	1,945,819.00	986,562.00	2,932,381.00	0.00	2,932,381.00
117	የሴቶች ጉዳይ ፅ/ቤት	868,215.00	685,091.00	1,553,306.00	0.00	1,553,306.00
127	ፍትሕ ቢሮ	4,428,837.00	2,465,300.00	6,894,137.00	0.00	6,894,137.00
***	የማረምያ ቤቶች ፅ/ቤት	15,280,217.00	20,171,473.00	35,451,690.00	0.00	35,451,690.00
122	ጠቅላይ ፍርድ ቤት	7,641,318.00	2,465,230.00	10,465,548.00	2,323,824.00	12,787,372.00
122-01-05	ውቅሮ ማልጠኛ ማእኸል	252,143.00	4,793,356.00	5,045,499.00	0.00	5,045,499.00
127	ፖሊስና ፀጥታ	14,500,000.00	10,863,564.00	25,363,564.00	11,379,880.00	36,743,444.00
132	ቃዲ ቤት ፍርዲ	210,707.00	0.00	210,707.00	0.00	210,707.00
152	ቢሮ ፋ/ኢ/ልምዓትን	4,459,270.00	3,675,700.00	8,134,970.00	25,200,000.00	33,334,970.00
153	ማስታወቂያ ቢሮ	2,882,933.00	4,370,790.00	7,253,723.00	29,000,000.00	36,253,723.00
155	ዓቅም ግንባታ ቢሮ	6,141,209.00	2,704,062.00	8,845,271.00	14,287,722.00	23,132,993.00
200	ኢኮኖማዊ ልምዓት	55,988,834.00	27,049,564.00	83,088,398.00	235,595,466.00	318,633,864.00
211	እርሻና ገጠር ልማት ቢሮ	10,933,725.00	7,429,505.00	18,363,230.00	33,810,084.00	52,173,314.00
***	ምግብ ዋስትና ፅ/ቤት	1,296,695.00	264,390.00	1,561,085.00	0.00	1,561,085.00
213	የእርሻ ምርምር ኢንስቲቱት	7,143,499.00	1,223,480.00	8,366,979.00	0.00	8,366,979.00

www.abyssinialaw.com

ኣብ ብ/ክ/መ/ትግራይ ዝርከባ ሴክተር

ኣብያተ ዕዮታት ዝተገበረ ድልድል በጀት

01/00/000 ዝተደገፈ

በጀት ዓመት ፡2001

ናይ በጀት ኮድ	የመንግስት መ/ቤት	መሃያ/6100/	ስራሕ መኻየዲ 6200	ድምር ስሩዕ በጀት	ካፒታል በጀት	ሓፈሻዊ ድምር
217	ዕደጋ ፕሮሞሽን	836,734.00	317,337.00	1,154,071.00	135,000.00	1,289,071.00
219	በዓል መዚ ከባቢዊ ሓለዋን ምም/ር መሬትን	1,344,536.00	701,558.00	2,046,094.00	420,000.00	2,466,094.00
221	ቢሮ ልምዓት ማይ ሓፍቲ፣ ማእድንን ኢነርጅን	6,868,866.00	2,818,491.00	9,687,357.00	138,555,516.00	148,242,873.00
231	ቢሮ ንግዲ ኢንድስትሪን ትራንስፖርትን	4,983,065.00	4,810,011.00	9,673,076.00	28,030,532.00	37,823,608.00
273	በዓል መዚ መንገድታት ትግራይ	5,718,130.00	4,967,090.00	10,685,220.00	2,000,000.00	12,685,220.00
277/01	ከተማ ፕላን	3,319,972.00	1,857,462.00	5,177,434.00	32,644,334.00	37,821,768.00
277/03	ኤጀንሲ ልምዓት ኣባይቲ	13,543,612.00	2,660,240.00	16,203,852.00	0.00	16,203,852.00
300	ማሕበራዊ ግልጋሎት	80,688,458.00	66,275,329.00	146,943,787.00	66,650,585.00	213,594,372.00
311	ቢሮ ትምህርቲ	4,496,000.00	11,496,000.00	15,992,000.00	29,280,000.00	45,272,000.00
***	መርሃ እውራን መቐለ ቤት ትምህርቲ	263,571.00	606,429.00	870,000.00	0.00	870,000.00
312	ኮሚሽን ትምህርትን ስልጠናንን ቴክኒክን ሞያን	1,358,048.00	796,142.00	2,154,187.00	14,586,588.00	16,740,775.00
***	ንሞያ ቴክኒክን መሰልጠኒ ማእኸላት	26,936,647.00	27,935,602.00	54,872,249.00	0.00	54,872,249.00
***	ን8 ሓደሽቲ ቲቪቲ ማእኸላት	3,343,062.00	1,278,527.00	4,621,589.00	0.00	4,621,589.00
***	ማእኸል መሰልጠኒ ኣካል ጉደኣት	365,369.00	364,631.00	700,000.00	0.00	700,000.00
***	ኣግበ መሰልጠኒ ማእኸል	344,584.00	3,105,416.00	3,450,000.00	0.00	3,450,000.00
331	ቢሮ ጉዳይን መናእሰይን ስፖርትን	1,186,564.00	2,487,550.00	3,674,114.00	5,057,000.00	8,731,114.00
341	ቢሮ ሓለዋ ጥዕና	5,344,286.00	4,387,035.00	9,731,321.00	17,726,997.00	27,458,318.00
341-05-01	ቤት ዕሕፈት ምቁዕፃር ኤች.ኣይ.ቪ	603,016.00	154,395.00	757,411.00	0.00	757,411.00
***	ንሆስፒታላት	34,649,610.00	12,703,292.00	47,352,902.00	0.00	47,352,902.00
351	ቢሮ ሰራሕተኛን ማሕበራዊ ጉዳይን	1,807,704.00	960,310.00	2,768,014.00	0.00	2,768,014.00
400	ካልኦት	0.00	133,084,457.00	133,084,457.00	39,180,000.00	172,264,457.00
	ዝተፈላለዩ ክፍሊታት	0.00	108,084,457.00	108,084,457.00	39,180,000.00	147,264,457.00
	መጠባበቂ	0.00	25,000,000.00	25,000,000.00	0.00	25,000,000.00
	ሓፈሻዊ ድምር	205,000,605.00	293,482,547.00	498,483,152.00	448,402,781.00	946,885,933.00

www.abyssinialaw.com

በት/በ/ክ/መንግስት የሚገኙ የመንግስት

ሴክተር መ/ቤቶች የተደረገ የበጀት ድልድል

01/00/000 የተደገፈ

በጀት ዓመት ፡2002

የ በጀት ኮድ	የመንግስት መ/ቤት	ደሞዝ/6100/	ስራ መሰኬጃ 6200	ድምር መደበኛ	ካፒታል በጀት	ጠቅላላ ድምር
217	ገበያ ፕሮሞሽን ኤጀንሲ	836,734.00	317,337.00	1,154,071.00	135,000.00	1,289,071.00
219	የአከባቢ ጥበቃና መሬት ኣስተዳደር ባለስልጣን	1,344,536.00	701,558.00	2,046,094.00	420,000.00	2,466,094.00
221	የውሃ ሃብት ማእድንና ኢነርጂ ልማት ቢሮ	6,868,866.00	2,818,491.00	9,687,357.00	138,555,516.00	148,242,873.00
231	ንግድ ኢንዱስትሪና ትራንስፖርት ቢሮ	4,983,065.00	4,810,011.00	9,673,076.00	28,030,532.00	37,823,608.00
273	የትግራይ መንገድ ባለስልጣን	5,718,130.00	4,967,090.00	10,685,220.00	2,000,000.00	12,685,220.00
277/01	ከተማ ልማት ቢሮ	3,319,972.00	1,857,462.00	5,177,434.00	32,644,334.00	37,821,768.00
277/03	የቤቶች ልማት ኤጀንሲ	13,543,612.00	2,660,240.00	16,203,852.00	0.00	16,203,852.00
300	አገልግሎቶች	80,688,458.00	66,275,329.00	146,943,787.00	66,650,585.00	213,594,372.00
311	ትምህርት ቢሮ	4,496,000.00	11,496,000.00	15,992,000.00	29,280,000.00	45,272,000.00
***	መርሃ እውራን መቀለ ት/ቤት	263,571.00	606,429.00	870,000.00	0.00	870,000.00
312	የቴክኒክና ሞያ ስልጠና ኮሚሽን	1,358,048.00	796,142.00	2,154,187.00	14,586,588.00	16,740,775.00
***	ለቴክኒክና ሞያ ማስልጠኛ ማእከል	26,936,647.00	27,935,602.00	54,872,249.00	0.00	54,872,249.00
***	ለ8ት አዲስ ቲቪቲ ማእከላት	3,343,062.00	1,278,527.00	4,621,589.00	0.00	4,621,589.00
***	ለአካል ጉዳቶኛች ማሰልጠኛ ማእከል	365,369.00	364,631.00	700,000.00	0.00	700,000.00
***	ለአግበ ማሰልጠኛ ማእኸል	344,584.00	3,105,416.00	3,450,000.00	0.00	3,450,000.00
331	ስፖርትና ወጣቶች ጉዳይ	1,186,564.00	2,487,550.00	3,674,114.00	5,057,000.00	8,731,114.00
341	ጤና ቢሮ	5,344,286.00	4,387,035.00	9,731,321.00	17,726,997.00	27,458,318.00
341-05-01	ለኤች.ኣይ.ቪ መቆጣጠርያ ፅ/ቤት	603,016.00	154,395.00	757,411.00	0.00	757,411.00
***	ለሆስፒታሎች	34,649,610.00	12,703,292.00	47,352,902.00	0.00	47,352,902.00
351	ሰራተኛ ማህበራዊ ጉዳይ ቢሮ	1,807,704.00	960,310.00	2,768,014.00	0.00	2,768,014.00
400	ሌሎች	0.00	133,084,457.00	133,084,457.00	39,180,000.00	172,264,457.00
	የተለያዩ ክፍያዎች	0.00	108,084,457.00	108,084,457.00	39,180,000.00	147,264,457.00
	መጠባበቂያ	0.00	25,000,000.00	25,000,000.00	0.00	25,000,000.00
	ጠቅላላ ድምር	205,000,605.00	293,482,547.00	498,483,152.00	448,402,781.00	946,885,933.00

www.abyssinialaw.com

ን2002ዝተደገፈ ካፒታል በጀት ብሴክተርን ፕሮጀክትን

		ብብ ር
1.	**ሕርሻን ገጠር ልምዓትን**	
1.1.	ማዳርግቲ (IFAD, ASSP,WEP) ብሓባር ንዝስራሕ	2,000,000.00
1.2.	ህንፀት ዋና ቤት ፅሕፈት መመልኢ	6,500,000.00
1.3.	ሕርሻ ኮሌጅ ማይጨው (ዕዳ መኽፈሊ)	725,648.00
1.4.	ንሓለውቲ ደን	134,400.00
1.5.	ኤስ ኤል ኤም ሓገዝ ካብ ጀርመን	10,130,000.00
1.6.	መደብ ምሕጋዝ ሕርሻ ሴክተር ሓገዝ ካብ ኣልባ	8,230,000.00
1.7.	መደብ ምሕጋዝ ሕርሓ ሴክተር ልቓሕ ካብ ኣልባ	6,090,000.00
	ን/ድምር	33,810,084.00
2.	**ቤት ምኽሪ ክልል ትግራይ**	
2.1.	**ንህንፃ መስርሒ**	15,000,000.00
3.	**ንግድን ኢንድስትሪን ትራንስፖርትን**	
3.1.	ንመስርሒ ሽድ (ተወሳኺ ሓዱሽ)	20,000,000.00
3.2.	ንኢንቨስትመንት ፕሮሞሽን (ነባር)	420,000,00
3.3.	ንፅገና ቅርሲታት (ሓዱሽ)	541,532.00
3.4.	ኣኹሱም ቱሪዝም ማስተር ፕላን (ነባር)	7,069,000.00
	ን/ድምር	28,030,532.00
4.	**ህንፀ ትዓኞሚ**	
4.1.	ንወረዳ ፈፀምቲ ነበር መምህሪ	3,011,520.00
4.2.	ንስልጠና ፈንድ (Educational Fund)	2,800,000.00
4.3.	ICT ቢዝነስ ኢንኩቤሽን መዳርግቲ (ሓዱሽ)	2,500,000.00
4.4.	መቐፀሊ ለውጢ BPR (ሓዱሽ)	3,826,202.00
4.5.	ንመቐፀሊ ቢፒራ ስልጠና	2,000,000.00
4.6.	ውፅኢታዊ ዓኞሚ ክትትልን ገምጋምን ምዕባይ ዩኒሴፍ ሓገዝ/	150,000.00
	ን/ድምር	14,287,720.00

www.abyssinialaw.com

በ2002 ዓ/ም ካፒታል በጀት የተመደበላቸው ፕሮጀክቶች በሴክተር

		ብር
1. ሕርሻን ገጠር ልምዓትን		
1.1.	**ማቼንግ** (IFADASSP,WEP) **በአንድነት ለሚሰሩ**	2,000,000.00
1.2.	**ዋና ፅሕፈት ቤት ህንፃ ማስፈፀሚያ**	6,500,000.00
1.3.	**ለማይጨው እርሻ ኮሌጅ (ዕዳ መክፈያ)**	725,648.00
1.4.	**ለደን ጠባቂዎች ደሞዝ**	134,400.00
1.5.	**ኤስ ኤል ኤም ዕርዳታ ከ ጀርመን**	10,130,000.00
1.6.	**የድጋፍ ፕሮግራም ለእርሻ ዕርዳታ ከኣልማ**	8,230,000.00
1.7.	**የድጋፍ ፕሮግራም ለእርሻ ብድር ከኣልማ**	6,090,000.00
	ን/ድምር	33,810,084.00
2. አፈ ጉባኤ ፅሕፈት ቤት		
2.1.	**የፅሕፈት ቤት ግንባታ**	15,000,000.00
3. ንግድ፣ ኢንድስትሪና ትራንስፖርት		
3.1.	**ለሼድ መስሪያ (ተጨማሪ ኣዲስ)**	20,000,000.00
3.2.	**ለኢንቨስትመንት ፕሮሞሽን (ነባር)**	420,000,00
3.3.	**ለቅርስ ጥገና (አዲስ)**	541,532.00
3.4.	**ኣኩሱም ቱሪዝም ማስተር ፕላን (ነባር)**	7,069,000.00
	ን/ድምር	28,030,532.00
4. ዓቅሚ ግንባታ		
4.1.	**ለነባር ወረዳ ኣስፈፃሚ ማስተማሪያ**	3,011,520.00
4.2.	**ለስልጠና ፈንድ** (Educational Fund)	2,800,000.00
4.3.	ICT **ቢዝነስ ኢንኩቤሽን ማቺንግ ፈንድ (አዲስ)**	2,500,000.00
4.4.	**ለቀጣይ ማስፈፀሚያ ለውጥ** BPR (አዲስ)	3,826,202.00
4.5.	**ለቢፒአር ስልጠና ማስፈፀሚያ**	2,000,000.00
4.6.	**ውጤታማ የክትትልና ግምገማ ዓቅም ማጎልበት/ዩኒሴፍ ሓገዝ/**	150,000.00
	ን/ድምር	14,287,720.00

www.abyssinialaw.com

5. ቤት ፅሕፈት ር/ምም/ር

5.1.	ናዕዴር ዓዴት ቤ/ምም/ር ህንፃ መስርሒ /ነባር/	4,461,164.00
5.2.	ፀገዴ ወረዳ ቤት /ምም/ር ህንፃ መስርሒ /ነባር/	5,274,140.00
5.3.	ንዞባ ምዕራብ መዕረፊ ኣጋይሽ ህንፃ ዲዛይን መስርሒ	50,000.00
	ን/ድምር	**9,785,304.00**

6. በዓል መዚ ሓለዋ ከባቢን ኣጠቓቕማ መሬትን

6.1.	ናይ ቃፍታ ሑመራ ኢንቨስትመንት መሬት ብሎክ ምስራሕ	420,000.00

7. ላ/ቤት ፍርዲ

7.1.	ዞባ ሰ/ምዕራብ ማእኸላይ ቤት ፍርዲ ህንፃ /ነባር/	2,023,824.00
7.2.	ንኣብያተ ፍርዲ ቋሚ ንብረት መማልኢ	300,000.00
	ን/ድምር	**2,323,824.00**

8. ፖሊስን ፀጥታን

8.1.	ህንፀት መኽዝን ኣፅዋር /ነባር/	3,034,000.00
8.2.	ናይ ፖሊስ ኮሚሽን ካምፕን ሓፁርን ስራሕቲ /ነባር/	2,500,000.00
8.3.	ን130 ፖሊሲ ኦፊሰራት ስልጠና	1,907,880.00
8.4.	ን500 ፖሊስ ስልጠና	3,938,000,00
	ን/ድምር	**11,379,880.00**

9. ማይ ማኣድንን ኢነርጅን

9.1.	ስልጥና ሓይሊ ሰብ /ነባር/	50,000.00
9.2.	መዕናዕቲ መስተ ማይ ከተማ መቐለ /ነባር/	6,610,000.00
9.3.	መዕናዕቲ መስተ ማይ ከተማ ኣኽሱም /ነባር/	5,000,000.00
9.4.	መዕናዕቲ መስተ ማይ ከተማ እንዳስላሴ /ነባር/	6,000,000.00
9.5.	መዕናዕቲ መስተ ማይ ከተማ ውቕሮ/ነባር/	2,000,000.00
9.6.	ማይን ከባቢያዊ ዕርየትን ሓገዝ ካብ መንግስቲ እንግሊዝ	4,900,000.00
9.7.	ቀረብ መስተ ማይን ዕርየትን ገፀር ሓገዝ ካብ ኣልማ	8,290,000.00
9.8.	ቀረብ መስተ ማይ ገፀር ሓገዝ ካብ ዩኒሴፍ	1,650,000.00
9.9.	ቀረብ መስተ ማይን ዕርየትን ካብ ኣይዲኤ ሓገዝ	1,480,000.00
9.10.	ቀረብ መስተ ማይን ዕርየትን ልቓሕ ካብ ኣይ .ዲ.ኤ	4,450,00.00

www.abyssinialaw.com

9.11. ንመስኖ ስራሕቲ /ካብ ኣይር ላንድ መንግስቲን ካብ ግምጃ ቤት/ 98,125,516.00

ን/ድምር <u>138,555,516.00</u>

5. **የርእሰ መስተዳደሩ ፅ/ቤት**

5.1. የናዕዴር ዓዴት አስ/ፅ/ቤት ህንፃ ግንባታ /ነባር/ 4,461,164.00

5.2. የፀገዴ ወረዳ አስ/ፅ/ቤት ህንፃ ግንባታ /ነባር/ 5,274,140.00

5.3. ለምዕራብ ዞን የእንግዶች ማረፍያ ህንፃ ዲዛይን መስርያ 50,000.00

ን/ድምር <u>9,785,304.00</u>

6. **የአከባቢ ጥበቃና የመሬት አስ/ባለስልጣን**

6.1.የቃፍታ ሑመራ ኢንቨስትመንት መሬት ብለኻ መስራት <u>420,000.00</u>

7. **ጠቅላይ ፍርድ ቤት**

7.1. ለሰ/ምዕራብ ዞን ፍርድ ቤት ህንፃ ግንባታ/ነባር/ 2,023,824.00

7.2. ለፍርድ ቤቶች ቋሚ ንብረት መግዛ 300,000.00

ን/ድምር <u>2,323,824.00</u>

8. **ፖሊስናፀጥታ**

8.1.የጦር መሳርያ መክዝን ግንባታ /ነባር/ 3,034,000.00

8.2.የፖሊስ ኮሚሽን ካምፕ አጥር ግንባታ /ነባር/ 2,500,000.00

8.3.ለ130 ፖሊስ ኦፊሰሮች ስልጠና 1,907,880.00

8.4.ለ500 ፖሊስ ስልጠና 3,938,000,00

ን/ድምር <u>11,379,880.00</u>

9. **የውሃ ማዓድንና ኢነርጂ ልማት**

9.1.የሰው ሃይል ስልጥ ና /ነባር/ 50,000.00

9.2.የመቐለ ከተማ የመጠጥ ውሃ ጥናት /ነባር/ 6,610,000.00

9.3.የአክሱም ከተማ የመጠጥ ውሃ ጥናት /ነባር/ 5,000,000.00

9.4.የእንዳስላሴ ከተማ የመጠጥ ውሃ ጥናት /ነባር/ 6,000,000.00

9.5.የውቕሮ ከተማ የመጠጥ ውሃ ጥናት /ነባር/ 2,000,000.00

9.6.ውሃና የአከባቢ ፅዳት ዕርዳታ ከእንግሊዝ መንግስት 4,900,000.00

9.7.የመጠጥ ውሃ አቅርቦትና ሳኒቴሽን ገፀር ዕርዳታ ከ ኣልማ 8,290,000.00

9.8.የመጠጥ ውሃ አቅርቦትና ሳኒቴሽን ገፀር ዕርዳታ ከ ዩኒሴፍ 1 ,650000.00,

9.9.የመጠጥ ውሃ አቅርቦትና ሳኒቴሽን ገፀር ዕርዳታ ከ አይ.ዲ.ኤ 1,480,000.00

www.abyssinialaw.com

9.10. የመጠጥ ውሃ አቅርቦትና ሳኒቴሽን ገፀር ብድር	አይ.ዲ.ኤ	4,450,000.00
9.11. ለመስኖ ልማት /ከአይሪሽናን ግመጃቤት/		98,125,516.00
ን/ድምር		**138,555,516.00**

10. ማእኸል መሰልጠኒ ቴክኒክን ሞያን

10.1.	ማሽነሪታትን ዝተፈላለዩ ማተሪያላትን መዐደጊ	6,000,000.00
10.2.	ንመሰልጠኒ ማእኸላት መፅሓፍቲ መማልኢ	3,000,000.00
10.3.	ናይ ኣኽሱም ቲ.ቪ.ቲ ህንፀት ፕሮጀክት /ነባር/	2,259,588.00
10.4.	ናይ ዓ/ዓዲ ቲ.ቪ.ቲ ህንፀት ፕሮጀክት ትሕጃ /ነባር/	120,000.00
10.5.	ናይ ውቕሮ ቲ.ቪ.ቲ ህንፀት ፕሮጀክት ትሕጃ /ነባር/	191,000.00
10.6.	ናይ ዓድግራት ቲ.ቪ.ቲ ህንፀት ፕሮጀክት	16,000.00
10.7.	ሓፀርቲ ስልጠናታት	2,000,000.00
10.8.	ናብ ፖሊ ቴክኒክ ንዝዓብይ ማእኸላት	1,000,000.00
	ን/ድምር	**14,586,588.00**

11. ትምህርት

11.1.	ናይ ቢሮ ትምህርቲ ክልል ትግራይ ህንፃ ፕሮጀክት /ነባር/	16,000,000.00
11.2.	ህንፀት ቀደማይ ብርኪ ቤት ትመህርቲ መዳርግቲ /ነባር/	2,900,000.00
11.3.	መሰረታዊ ትምህርቲ	2,380,000.00
11.4.	ን12 ካልኣይ ብርኪ ኣብ /ትምህርቲ ድጎማ	6,000,000.00
11.5.	ለፕላዝማ መትከሊ	2,000,000.00
	ን/ድምር	**29,280,000.00**

12. ህንፀት መንገድታት

12.1.	መጋብ ቆራሮ መዳርግቲ /ሓዱሽ/	2,000,000.00
	ን/ድምር	**2,000,000.00**

13. ሓለዋ ጥዕና

13.1.	አክሱም ሆስፒታል	9,400,000.00
13.2.	ዳንሻ ሆስፒታል ትሕጃ /ነባር/	56,383.00
13.3.	ዓድዋ ሆስፒታል ትሕጃ /ነባር/	27,614.00
13.4.	ፅገና ማይ መስመር ሽረ ሆስፒታል /ሓዱሽ/	400,000.00
13.5.	ምግፋሕ 67 ጣብያታት ጥዕና ረቴንሽን /ነባር/	2,050,000.00
13.6.	ሳኒቴሽንን ሃይጅንን ሓገዝ ካብ ዩኒሴፍ	660,000.00
13.7.	ጥዕና ህፃናት ፣ መናእሰይን ደቂ ኣንስትዮ ሓገዝ ካብ ዩኒሴፍ	4,470,000.00

www.abyssinialaw.com

13.8.	ንማይ ማዕዶ ጥዕና ጣብያ	663,000.00
	ን/ድምር	**17,726,997.00**

10.ትምርት ስልጠናና ቴክኒክ ሞያ

10.1.	ለተለያዩ መሽነሪዎችና ማተርያሎች መግዛ	6,000,000.00
10.2.	ለመሰልጠኛ መእከላት መፅሓፍት ሚሚያ	3,000,000.00
10.3.	ለአክሱም ቲ.ቪ.ቲ ግንባታ ፕሮጄክት ሪቴንሽን /ነባር/	2,259,588.00
10.4.	ለዓ/ዓዲ ቲ.ቪ.ቲ ግንባታ ፕሮጄክት ሪቴንሽን /ነባር/	120,000.00
10.5.	ለውቅሮ ቲ.ቪ.ቲ ግንባታ ፕሮጄክት ሪቴንሽን /ነባር/	191,000.00
10.6.	ለዓድግራ ቲ.ቪ.ቲ ግንባታ ፕሮጄክ ትሪቴንሽን /ነባር/	16,000.00
10.7.	ለአጫጭር ስልጠናታት	2,000,000.00
10.8.	ወደ ፖሊ ቴክኒክ ለሚያድጉ ማእከለት	1,000,000.00
	ን/ድምር	**14,586,588.00**

11.ትምህርት

11.1.	የክልሉ ት/ቢሮ ህንፃ ግንባት /ነባር/	16,000,000.00
11.2.	ለአንደኛ ደረጃ ት/ቤት ግንባታ ሚቺንግ ፈንድ /ነባር/	2,900,000.00
11.3.	መሰረታዊ ትምህርት	2,380,000.00
11.4.	ለ12 ሁለተኛ ደረጃ ት/ቤት ድጎማ	6,000,000.00
11.5.	ለፕላዝማ መትከያ	2,000,000.00
	ን/ድምር	**29,280,000.00**

12.ለገጠር መንገድ ባለስልጣን

12.1.	መጋብ ቆራሮ ማቺንግ ፈንድ /አዲስ/	2,000,000.00
	ን/ድምር	**2,000,000.00**

13.ለጤና ጥበቃ

13.1.	ለአክሱም ሆስፒታል /ነባር/	9,400,000.00
13.2.	ለዳንሻ ሆስፒታል ሪቴንሽን /ነባር/	56,383.00
13.3.	ዓድዋ ሆስፒታል ሪቴንሽን /ነባር/	27,614.00
13.4.	ለሽረ ሆስፒታል የውሃ መስመር ጥገና/አዲስ/	400,000.00
13.5.	ለ67 ጤና ጣብያዎች ማስፋፊያ ረቴንሽን /ነባር/	2,050,000.00

www.abyssinialaw.com

13.6. ለሳኒቴሽንን ሃይጅንን ዕርዳታ ከዩኒሴፍ	660, ,000.00
13.7. የህፃናት ፣ የወጣቶችና ሴቶች ጤንነት ዕርዳታ ከ ዩኒሴፍ	4,470,000.00
13.8. ለማይ ማዕዶ ጤና ጣብያ	663,000.00
ን/ድምር	**17,725,997.00**

14.ሓበሬታ	**ብር**
14.1. ኤጀንሲ መራኸቢ ሓፋሽ ትግራይ ስትድዩ ህንፃ ፕሮጀክት /ነባር/	23,000,000.00
14.2. ን3ተ ኢዲትንግ ማሽን መዐደጊ	6,000,000.00
ን/ድምር	**29,000,000.00**

15.ከተማ ልምዓትን ኮንስትራክሽንን	
15.1. ናይ 12 ቢሮታት ናይ ሓባር ህንፃ /ነባር/	23,561,770.00
15.2. ናይ ዞባ ሰሜን ምዕራብ ምም/ር ቤት ፅሕፈት ህንፃ /ነባር/	250,564.00
15.3. 7ተ ከተማታት ካዳስተር መስርሒ	8,400,000.00
15.4. ጂ.ኣይ.ኤስ ስልጠናን ሰርቨይንግን	377,000.00
15.5. ስልጠና ኪኢላታት ምህንድስና	100,000.00
ን/ድምር	**32,644,334.00**

16. ጉዳይ ስፖርት መናእሰይ	
16.1. ማይጨው ኣትሌትክስ መንደር	582,000.00
16.2. መላእ ፀዋታታ ትግራይ	350,000.00
16.3. ንተመሃሮ የቱኒቨርስቲ ክረምታዊ ወፍሪ	4,125,000.00
ን/ድምር	**5,057,000.00**

17.ቢሮ ፋይ/ኢ/ልምዓት	
17.1. ንመካይን መገዝኢ	25,000,000.00
17.2. ንመፅናዕቲ ስትራተጂክ ፕላን	200,000.00
ን/ድምር	**25,200,000.00**

14. ማስታወዲያ	**ብር**
14.1. የትግራይ መግናኛ ብዙሃን ኤጀንሲ ስትድዮ ህንፃ ፕሮጅክት/ነባር/	23,000,000.00
14.2. ለ3ተ ኢትንግ ማሽን መግዛ	6,000,000.00
ን/ድምር	**29,000,000.00**

www.abyssinialaw.com

15. ከተማ ልማትና ኮንስትራክሽንን

15.1.	የ12 ቢሮዎች የጋራ ህንፃ ማስሪያ /ነባር/	23,561,770.00
15.2.	ለሰ/ምዕራ ዞን መስተዳድር ፅ/ቤ ህንፃ	250,564.00
15.3.	ለ7ተ ክተሞች ካዳስተር መስርያ	8,400,000.00
15.4.	ለጂ.ኣይ.ኤስ ናሰርቨይንግን ስልጠና	377,000.00
15.5.	ለምህንድስና ባለሞያዎች ስልጠና	100,000.00
	ን/ድምር	**32,644,334.00**

16. የወጣቶችና ስፖርት ቢሮ

16.1.	ለማይጨው አትሌትክስ መንድር	582,000.00
16.2.	ለመላው የትግራይ ጨዋታዎች	350,000.00
16.3.	ለዩኒ/ተማሪዎች የክረምት ዘመቻ	4,125,000.00
	ን/ድምር	**5,057,000.00**

17. ለቢሮ ፋይ/ኢኮ/ልምዓት

17.1.	ለመኪና ግዚ	25,000,000.00
17.2.	ለስትራተጂክ ፕላን ጥናት	200,000.00
	ን/ድምር	**25,200,000.00**

18. ንዕዳጋ ፕሮሞሽን ኤጀንሲ

18.1.	ንዘይቲ መዕሚቂ መዳርግቲ	30,000.00
18.2.	ንመሳርሒ ፍሩት መዳርግቲ	50,000.00
18.3.	ንሮዝ ፈልሲ ጣብያ መዳርግቲ	25,000.00
18.4.	ንመዓር መፃሪይ መዳርግቲ	30,000.00
	ን/ድምር	**135,000.00**

19. ካልኦት ፕሮግራማት

19.1.	ብቕዓት መንእሰይ ምዕባይ (ዩኒሴፍ ሓፈገዝ/ ንምኽልካል ኤች ኣይቪ ፣ ንጉ/መ/ስ፣ ን/ሰ/ማ/ጉ)	480,000.00
19.2.	ስነ ዖታን ክንክንን መሰልን ህፃናት /ዩኒሴፍ ሓጎዝ /ንሰ/ማ/ጉ/	650,000.00
19.3.	ስነ ዖታንም ክልኻል መሰል ህፃናትን ጎዳእቲ ባህሊታትን /ዩኒሴፍ ሓገዝ/ ንስ/ማንንጉ/ደ/ኣን/	130,000.00
19.4.	ምትእትታው ስነ ዖታን መሰል ስነ ዖታን /ዩኒሴፍ ሓገዝ /ንጉ/ደ/ኣን	290,000.00
19.5.	ፕሮግራም ምትሕብባርን ክትትልን ገምጋምን /ዩኒሴፍ ሓገዝ ንሰ/ማ/ጉን ፣ጉ/ደ/ኣን/	890,000.00
19.6.	ስነ መኣዛ /ንጥዕና ቢሮ/	1,110,000.00

www.abyssinialaw.com

19.7.	ሓገዝ ካፒታል በጀት ን5ተ ወረዳታት	35,630,000.00
	ን/ድምር	**39,180,000.00**
	ጠቕላላ ድምር	**480,402,781.00**
	ካብ መንግስቲ ግምጃ ቤት	**311,342,781.00**
	ካብ ወፃኢ ሓገዝ	**126,520,000.00**
	ካብ ወፃኢ ልቓሕ	**10,540,000.00**

18.ለማርኬቲን ኤጀንሲ

18.1.	ለዘይት መጨመቂያ ማቺንግ ፈንድ	30,000.00
18.2.	ንፍራፍሬ መሳርያ ማቺንግ ፈንድ	50,000.00
18.3.	ለሮዝ ችግኝ ማቺንግ ፈንድ	25,000.00
18.4.	ለማር ማጣርያ ማቺንግ ፈንድ	30,000.00
	ን/ድምር	**135,000.00**

19. ሌሎች ፕሮግራም

19.1.	የወጣቶች ዓቅም ማሳደግ /ዩኒሴፍ ዕርዳታ/ ለኤች ኣይቪ መቆ፣ ለወ/ስ/ቢሮ ፣ ለሴቶች ጉዳይ	480,000.00
19.2.	ስነ ፀታና የህፃት መብት /ዩኒሴፍ ዕርዳታ/ /ለሰራተኛና ማሕበራዊ ጉዳይ/	650,000.00
19.3.	ስነ ያታና ጎጂ ልማዶች መከላከል /ዩኒሴፍ ዕርዳታ/ ለሰራ /ማ/ጉዳእና ለሴቶ/ጉዳይ /	130,000.00
19.4.	የህፃናት ስነ ያታ መብቶች /ዩኒሴድ ዕርዳታ/ /ለሰራ /ማሕ/ጉዳይ	290,000.00
19.5.	የክትትልና ገምጋም ፕሮግራም /ዩኒሴፍ ሓገዝ /ለእርዳታ ማስተባበርያ ቢ/ፋ/ኢ/ል/	890,000.00
19.6.	ስነ ምግብ /ለጤና ቢሮ/	1,110,000.00
19.7.	ለ5ተ ወረዳዎች የካፒታል ድጎማ	35,630,000.00
	ን/ድምር	**39,180,000.00**
	ጠቕላላ ድምር	**480,402,781.00**
	ከመንግስቲ ግምጃ ቤት	**311,342,781.00**
	ከውጭ እርዳታ	**126,520,000.00**
	ከውጭ ብድር	**10,540,000.00**

www.abyssinialaw.com

ንገጠር ወዳታት ዝተመደበ በጀት		
ተ.ቁ	ሽም ወረዳ	ን2002 በጀት ዓመት ዝተመደበ
1.	ገፀር ዓድዋ	21,748,029.59
2.	ኣሕፈሮም	30,093,222.98
3.	ቆላ ተምቤን	23,491,952,.96
4.	ላዕለዋይ ማይጨው	19,825,132.51
5.	መረብ ለኸ	20,309,219.63
6.	ናዕዴር ዓዴት	26,104,469.77
7.	ታሕታይ ማይጨው	19,821,719.80
8.	ጣንቛ ኣበርገለ	20,328,511.75
9.	ወርዒ ለኸ	26,326,490.31
10.	ኣፅቢ ወንበርታ	20,730,705.13
11.	ኢሮብ	13,841,754.78,
12.	ጋንታ ኣፈሹም	20,957,462.55
13.	ጎሎ መኸዳ	20,294,768.56
14.	ሓውዜን	21,615,490.67
15.	ክልተ ኣውላዕሎ	22,506,352.59
16.	ሳ/ፃ/እምባ	25,824,357.20
17.	ኣስገደ ፅምብላ	26,054,126.61
18.	ላዕላይ ኣድያቦ	21,665,821.35
19.	መደባይ ዛና	22,552,862.74
20.	ታሕታይ ኣድያቦ	21,665,821.35
21.	ታሕታይ ቆራሮ	19,160,860.44
22.	ፀለምቲ	23,170,788.62
23.	ደጉዓ ተምቤን	21,171,874.41
24.	እንደርታ	22,639,732.45
25.	ሕንጣሎ ዋጅራት	25,637,475.63
26.	ስሓርቲ ሳምረ	21,275,833.85
27.	ኣላጀ	20,172,298.62
28.	ኣላማጣ ገፀር	20,910,726.76
29.	እንዳ መኾኒ	17,639,888.11
30.	ኦፍላ	24,462,812.78
31.	ራያ ዓዘቦ	21,626,319.89
32.	ቓፍታ ሑመራ	26,836,843.13
33.	ፀገዴ	24,577,350.35
34.	ወልቃይት	25,197,162.30
	ድምር	760,000,000.00

www.abyssinialaw.com

ለገጠር ወረዳዎች የተደለደለ በጀት		
ተ.ቁ	የወረዳ ስም	ለ2002 የተደለደለ በጀት
1.	ገፀር ዓድዋ	21,748,029.59
2.	ኣሕፈሮም	30,093,222.98
3.	ቆላ ተምቤን	23,491,952,.96
4.	ላዕለዋይ ማይጨው	19,825,132.51
5.	መረብ ለኸ	20,309,219.63
6.	ናዕዴር ዓዴት	26,104,469.77
7.	ታሕታይ ማይጨው	19,821,719.80
8.	ጣንቛ ኣበርገለ	20,328,511.75
9.	ወርዒ ለኸ	26,326,490.31
10.	ኣፅቢ ወንበርታ	20,730,705.13
11.	ኢሮብ	13,841,754.78,
12.	ጋንታ ኣፈሹም	20,957,462.55
13.	ጎሎ መኸዳ	20,294,768.56
14.	ሓውዜን	21,615,490.67
15.	ክልተ ኣውላዕሎ	22,506,352.59
16.	ሳ/ፃ/እምባ	25,824,357.20
17.	ኣስገደ ፅምብላ	26,054,126.61
18.	ላዕላይ ኣድያቦ	21,665,821.35
19.	መደባይ ዛና	22,552,862.74
20.	ታሕታይ ኣድያቦ	21,665,821.35
21.	ታሕታይ ቆራሮ	19,160,860.44
22.	ፀለምቲ	23,170,788.62
23.	ደጉዓ ተምቤን	21,171,874.41
24.	እንደርታ	22,639,732.45
25.	ሕንጣሎ ዋጅራት	25,637,475.63
26.	ስሓርቲ ሳምረ	21,275,833.85
27.	ኣላጀ	20,172,298.62
28.	ኣላማጣ ገፀር	20,910,726.76
29.	እንዳ መኾኒ	17,639,888.11
30.	ኣፍላ	24,462,812.78
31.	ራይ ዓዘቦ	21,626,319.89
32.	ቓፍታ ሑመራ	26,836,843.13
33.	ፀገዴ	24,577,350.35
34.	ወልቃይት	25,197,162.30
	ድምር	760,000,000.00

www.abyssinialaw.com

ኣብ 2002 በጀት ዓመት ንከተማ ምምሕዳራት ዝተመደበ					
ተ.ቁ	ሽም ከተማ	ብፅሒት	ንካፒታል ዝተመደበ	ንስሩዕ በጀት ዝተመደበ	ንከተማታት ዝተመደበ
1.	ዓብይ ዓዲ	0.027965	1,827,800	8,283,590.00	10,111,389.87
2.	ዓዲግራት	0.97562	6,376,678	19,058,160.00	25,434,838.37
3.	ዓድዋ	0.0602826	4,106,324	17,507,160.00	21,613,484.13
4.	ኣላማጣ	0.57357	3,552,788	11,437,320.00	14,990,108.03
5.	ኣክሱም	0.91910	6,007,262	16,687,680.00	22,694,942.14
6.	ሽረ እንዳስላሴ	0.86204	5,634,316	14,641,940.00	20,276,256.46
7.	ሑመራ	0.044257	2,892,649	14,921,570.00	17,813,219.34
8.	ኮረም	0.024937	1,629,889	10,210,290.00	11,840,178.98
9.	ማይጨው	0.045717	2,988,075	11,776,460.00	14,764,535.33
10.	መቐለ	0.378620	24,746,704	51,120,960.00	75,867,664.29
11.	ሸራሮ	0.028855	1,885,971	8,635,440.00	10,521,410.50
12.	ውቕሮ	0.56790	3,711,810	13,633,230.00	17,345,0237.56
	ድምር	1.000000	65,360,267	197,913,800.00	263,274,067.00

www.abyssinialaw.com

የ2002 በጀት ዓመት ለክተመ አስተዳደሮች የተመደበ በጀት					
ተ.ቁ	የክተማ ስም	ድርሻ	ከፒታል በጀት የተመደበ	ለመደበኛ በጀት	ለክተማታት የደለደለ በጀት
1.	ዓብይ ዓዲ	0.027965	1,827,800	8,283,590.00	10,111,389.87
2.	ዓዲግራት	0.97562	6,376,678	19,058,160.00	25,434,838.37
3.	ዓድዋ	0.0602826	4,106,324	17,507,160.00	21,613,484.13
4.	ኣላማጣ	0.57357	3,552,788	11,437,320.00	14,990,108.03
5.	ኣክሱም	0.91910	6,007,262	16,687,680.00	22,694,942.14
6.	ሽረ እንዳስላሴ	0.86204	5,634,316	14,641,940.00	20,276,256.46
7.	ሑመራ	0.044257	2,892,649	14,921,570.00	17,813,219.34
8.	ኮረም	0.024937	1,629,889	10,210,290.00	11,840,178.98
9.	ማይጨው	0.045717	2,988,075	11,776,460.00	14,764,535.33
10.	መቐለ	0.378620	24,746,704	51,120,960.00	75,867,664.29
11.	ሸራሮ	0.028855	1,885,971	8,635,440.00	10,521,410.50
12.	ውቕሮ	0.56790	3,711,810	13,633,230.00	17,345,0237.56
	ድምር	1.000000	65,360,267	197,913,800.00	263,274,067.00

www.abyssinialaw.com

ናይ 2002 በጀት ዓመት እቶት ትልሚ

ተ.ቁ	ወረዳ	ናይ 2002 ትልሚ
	ድምር	500,000,000.00
1.	ታሕታይ ማይጨው	3,600,000.00
2.	ደጉዓ ተንቤን	3,600,000.00
3.	ላዕላይ ማይጨው	3,844,000.00
4.	ጣንቋ ኣበርገለ	2,745,000.00
5.	ቆላ ተንቤን	3,485,000.00
6.	ናዕዴር ዓዲት	3,012,000.00
7.	መረብ ለኸ	3,543,000.00
8.	ወርዒ ለኸ	3,979,000.00
9.	ገፀር ዓድዋ	6,808,000.00
10.	ኣሕፈሮም	4,395,000.00
11.	ዓድዋ	6,500,000.00
12.	ዓብይ ዓዲ	2,000,000.00
13.	ኣክሱም	9,000,000.00
14.	ጎለ መኻዳ	2,771,000.00
15.	ላዕስዕ ፃዕዳ እምባ	4,400,000.00
16.	ጋንታ ኣፈሹም	4,031,000.00
17.	ኣፅቢ ወንበርታ	3,513,000.00
18.	ሓውዜን	4,700,000.00
19.	ወረዳ ውቸሮ	4,837,000.00
20.	ኢሮብ	1,514,000.00
21.	ዓድግራት	11,000,000.00
22.	ውቸሮ	4,000,000.00
23.	ቃፍታ ሑመራ	65,000,000.00
24.	ፀገዴ	8,000,000.00
25.	ወልቃይት	6,000,000.00
26.	ሑመራ	12,000,000.00
27.	ላዕላይ ኣድያቦ	4,040,000.00
28.	መደባ ዛና	3,316,000.00
29.	ታሕታይ ኣድያቦ	4,290,000.00
30.	ፀለምቲ	3,250,000.00
31.	ኣስገደ ፅምብላ	4,214,000.00
32.	ታሕታይ ቆራሮ	2,975,000.00
33.	ሽራሮ	3,366,000.00
34.	እንዳስላሴ	10,200,000.00
35.	እንዳመኸኒ	2,412,000.00
36.	እንደርታ	3,700,000.00
37.	ሳምረ ሳሓርቲ	3,117,000.00
38.	ሕ/ዋጅራት	3,966,000.00
39.	ኣላጀ	3,300,000.00
40.	ወረዳ ኣላማጣ	3,004,000.00
41.	ኣፍላ	3,252,000.00
42.	ራያ ዓዘቦ	4,225,000.00
43.	ኣላማጣ	2,700,000.00
44.	ኮረም	1,600,000.00
45.	ማይጨው	5,000,000.00
46.	መቐለ	120,000,000.00
47.	ክልል	119,794,000.00

www.abyssinialaw.com

የ2002 በጀት ዓመት የገቢ ዕቅድ

ተ.ቁ	ወረዳ	የ2002 እቅድ
	ድምር	500,000,000.00
1.	ታሕታይ ማይጨው	3,600,000.00
2.	ደጉዓ ተንቤን	3,600,000.00
3.	ላዕላይ ማይጨው	3,844,000.00
4.	ጣንቋ ኣበርገለ	2,745,000.00
5.	ቆላ ተንቤን	3,485,000.00
6.	ናዕዴር ዓዲት	3,012,000.00
7.	መረብ ለኸ	3,543,000.00
8.	ወርዒ ለኸ	3,979,000.00
9.	ገፀር ዓድዋ	6,808,000.00
10.	ኣሕፈሮም	4,395,000.00
11.	ዓድዋ	6,500,000.00
12.	ዓብይ ዓዲ	2,000,000.00
13.	ኣክሱም	9,000,000.00
14.	ጎለ መኻዳ	2,771,000.00
15.	ላዕስዕ ፃዕዳ እምባ	4,400,000.00
16.	ጋንታ ኣፈሹም	4,031,000.00
17.	ኣፅቢ ወንበርታ	3,513,000.00
18.	ሓውዜን	4,700,000.00
19.	ወረዳ ውቸሮ	4,837,000.00
20.	ኢሮብ	1,514,000.00
21.	ዓድግራት	11,000,000.00
22.	ውቸሮ	4,000,000.00
23.	ቃፍታ ሑመራ	65,000,000.00
24.	ፀገዴ	8,000,000.00
25.	ወልቃይት	6,000,000.00
26.	ሑመራ	12,000,000.00
27.	ላዕላይ ኣድያቦ	4,040,000.00
28.	መደባ ዛና	3,316,000.00
29.	ታሕታይ ኣድያቦ	4,290,000.00
30.	ፀለምቲ	3,250,000.00
31.	ኣስገደ ፅምብላ	4,214,000.00
32.	ታሕታይ ቆራሮ	2,975,000.00
33.	ሽራሮ	3,366,000.00
34.	እንዳስላሴ	10,200,000.00
35.	እንዳመኽኒ	2,412,000.00
36.	እንደርታ	3,700,000.00
37.	ሳምረ ሳሓርቲ	3,117,000.00
38.	ሕ/ዋጅራት	3,966,000.00
39.	ኣላጀ	3,300,000.00
40.	ወረዳ ኣላማጣ	3,004,000.00
41.	ኣፍላ	3,252,000.00
42.	ራያ ዓዘቦ	4,225,000.00
43.	ኣላማጣ	2,700,000.00
44.	ኮረም	1,600,000.00
45.	ማይጨው	5,000,000.00
46.	መቐለ	120,000,000.00
47.	ክልል	119,794,000.00

www.abyssinialaw.com

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 17 ዓመት ቁ.9
መቐለ 11 ሓምለ /2001ዓ/ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

17ኛ ዓመት ቁ.9
መቀሌ ሓምሌ11/2001 ዓ/ም

ኣዋጅ ቁፅሪ 166/2001 ዓ/ም

ፈፀምቲ ኣካላት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዳግም ንምውዳብ ዝወፀ ኣዋጅ

ኣወዳዳባ ፈፀምቲ ኣካላት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብመሰረት ዝተኻየደ መፅናዕቲ መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ኣሰራርሓ መሰረታውን ተኣምራውን ዝኾነ ለውጢ ንምምፃእ ብዘኽእል ኣገባብ ዳግም ምውዳብ ኣገዳሲ ብምኻኑ፣

ብዝተገበረ መፅናዕቲ መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ኣሰራርሓ ዝተመደቡ ኣውራ ከይዲ ስራሕቲ ፖሊሲን ስትራቴጅን መንግስቲ ኣብ ምዕዋት ብዘለዎም ብቕዓት ፣ ንተገልጋሊ ብዘለዎም ምችውነት ፣ ንምምሕዳር ብዘለዎም ምዕሩይነት ብውፅኢትን፣ ልኡኽን ዘለዎም ባህሪያዊ ምትእስሳር፣ ዝተወደበ ኣመራርሓ ንምሃብን ወፃኢ ኣብ ምንካይን ብዘለዎም ውፅኢታውነት መሰረት ብምግባር ብሓደ ቤት ፅዮ ዝውደበሉ ኩነታት ምፍጣር ግቡእ ምኻኑ ስለዝተኣመነሉ፣

ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብመሰረት ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ-መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49/3/ሀ/ ዝተውሃቦ ስልጣን እዚ ዝስዕብ ኣዋጅ ኣውፂኡ ኣሎ።

ሓፈሻዊ

1. **ሓፂር ርእሲ**
   እዚ ኣዋጅ "ፈፀምቲ ኣካላት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዳግም ንምውዳብ ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 166/2001 ዓ/ም" ተባሂሉ ክጥቀስ ይኽእል።
2. **ትርጉም**

ኣብ ውሽጢ እዚ ኣዋጅ፡-

1. "ቤት ምኽሪ" ማለት ብመሰረት ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ-መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 48 ዝተጣየሸ ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዩ።

ናይ ሓደ ዋጋ ያንዱ ዋጋ	ብር 2.90

ኣዋጅ ቁጥር 166/2001 ጀዓ/ም

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስስት የስራ አስፈጻሚ አካላት እንደገና ለማደራጀት የወጣ አዋጅ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የስራ አስፈፃሚ አካላት አደረጃጀት በተካሄደው የመሰረታዊ ለውጥ የአሰራር ሂደት ጥናት መሰረት መሰረታዊና ተአምራዊ የሆነ ለውጥ ለማምጣት በሚያስችል አግባብ እንደገና ማደረጀት አስፈላጊ በመሆኑ፣

በተደረገው መሰረታው የስራ ሂደት ለውጥ ጥናት የተደራጁ ዋና የስራ ሂደቶች የመንግስት ፖሊስና ስትራቴጂ ከማሳካት አኳያ ያላቸው ብቃት ፣ ለተገልጋዩ ያለቸው አመችነት፣ ለማስተዳደር ያለቸው አመችነት ፣ ለማስተዳደር ያላቸው አግባብነት ፣ በሚያስመዘግቡት ውጤትና ተልእኮ ያላቸው ባህሪያዊ ትስስር ፣ የተደራጀ አመራር ለመስጠትና ውጭን ከመቆጠብ እኳያ ባላቸው ውጤታማነት መሰረት በማድረግ በአንድ መስሪያ ቤት የሚደራጁበት ሁኔታ መፍጠር ተገቢ መሆኑ ስለታመነበት፣

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ሕገ-መንግስት ዓንቀፅ 49/3/ሀ/ በተሰጠው ስልጣን መሰረት የሚከከተለውን አዋጅ አውጥቷል።

አጠቃላይ

1. **አጭር ርእስ**

ይህ አዋጅ "የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የስራ አስፈፃሚ አካላት እንደገና ለማደራጀት የወጣ አዋጅ ቁጥር 166/2001" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2. **ትርጉም**

በዚህ አዋጅ ውስጥ፡-

1. "ምክር ቤት" ማለት ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ሕገ-መንግስት ዓንቀፅ 48 መሰረት የተቋቋመ የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ነው።

ነጋሪት ጋዜጣ ቹ.ፓ.ሳ	291
ነጋሪት ጋዜጣ ፓ.ሳ.ቁ	291

www.abyssinialaw.com

2. "ክልል" ማለት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዩ።
3. "ቤት ምክሪ ስራሕ ፈፃሚ" ማለት ብመሰረት ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ-መንግስቲ ክልል ትግራይ ዓንቀፅ 55/1/ ዝተጣየሸ ቤት ምክሪ ስራሕ ፈፃሚ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዩ።
4. "ቢሮ" ማለት ከም ኣገዳስነቱ ሓደን ካብኡ ንላዕልን ኣውራ ከይዲ ስራሕ ሒዙ በዚ ኣዋጅ ዝተጣየሸን ኣባል ቤት ምክሪ ስራሕ ፈፃሚ እዚ ብሄራዊ ክልላዊ መነግስቲ ዝኾነ እዩ።
5. "መራሒስራሕ" ማለት በዚ ኣዋጅ ኣብ ዝተጣየሸ ቢሮ ወይ ኤጀንሲ ንኽመርሕ ብመንግስቲ ዝሸወመ ተፈጥሮኣዊ ሰብ እዩ።
6. "ኤጀንሲ" ማለት ከም ኣገዳስነቱ ሓደን ካብኡ ንላዕልን ኣውራ ከይዲ ስራሕ ሒዙ ዝተወደበን ተፀዋዕንቱ ከከም ኩነታቱ ንርእስ ምምሕዳር ወይ ንቢሮ ዝኾነ ኣካል ፈፃሚ ቤት ዕዮ ማለት እዩ።
7. "ኣውራ ከይዲ ሰራሕ" ማለት ብመሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ኣሰራርሓ መፅናዕቲ ዝሓለፈ፣ ብመንግስቲ ዝፀደቑን ናይ ባዕሉ ግብኣት፣ ውፅኢትን ፋይዳን ዘለዎ ከይዲ ስራሕ እዩ።

3. <u>ዕላማ</u>

እዚ ኣዋጅ ዝስዕብ ዕላማታት ይህልውዎ።

1. ፈፃሚ ኣካል ፖሊሲን ስትራቴጅን መንግስቲ ብብቕዓት ንምዕዋት ብዘኽእል ኣገባብ ንምውዳብ፣
2. ብመሰረት ብመፅናዕቲ መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ኣሰራርሓ ዝተወደቡ ከይዲ ስራሕቲ ብዝበለፀ ውፅኢታዊ ብዝኾነሉ ኣገባብ ብምውዳብ ትካላዊ ለውጢ ዝመፀሉ ክኩነታት ምምቻቻው፣
3. ፅሩይን ስሉጥን ግልጋሎት ብምሃብ ዕግበት ተገልጋሊ ብምርግጋፅ ኣብዚ ክልል ሰናይ ምምሕዳር ዝሰፍነሉ ዲሞክራሲ ዝዕምብበሉን ልምዓት ዝቀላጠፈሉን ጥሑሕ ባይታ ምፍጣር።

4. <u>ምውዳብ ቤት ምክሪ ስራሕ ፈፃሚ</u>

ቤት ምክሪ ስራሕ ፈፃሚ ዝስዕቡ ኣባላት ይህልዉዎ።

1. ርእሰ ምምሕዳር
2. ምክትል ርእሰ ምምሕዳር
3. ኣብዚ ኣዋጅ ኣብ ዓንቀፅ 5 ዝተጠቐሱ ቢሮ ዝመርሑ መራሕቲ ስራሕ
4. ርእሰ ምምሕዳር ብኣባልነት ንኽሳተፉ ዝመርፅዎም ካልኦት መራሕቲ ስራሕ
5. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 3 ዝተገለፀ ዝኾነ መራሒ ስራሕ ኣብ ኣኼባ ቤት ምክሪ ስራሕ ፈፃሚ ኣብ ዘይርከበሉ እዋን ተተካኢ መራሒ ስራሕ ብኣባልነት ኣብቲ ኣኼባ ይሳተፍ።

2. "ክልል" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ነው።
3. "የስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት" ማለት ተሻሽሎ በወጣው የትግራይ ሕገ-መንግስት አንቀፅ 55/1 የተቋቋመ የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የስራ አስፈፃሚ ምክርቤት ነው።
4. "ቢሮ" ማለት እንደየአስፈላጊነቱ አንድና ከዚያ በላይ ዋና የስራ ሂደት ይዞ በዚህ አዋጅ የተቋቋመና የብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት አባል የሆነ ቢሮ ነው፡
5. "የስራ መሪ" ማለት በዚህ አዋጅ መሰረት የተቋቋመ ቢሮ ወይም ኤጀንሲ እንዲመራ በመንግስት የሚሾም ተፈጥሮአዊ ሰው ነው።
6. "ኤጀንሲ" ማለት እንደየ አስፈላጊነቱ አንድና ከዚያ በላይ ዋና የስራ ሂደት ይዞ የተደራጀና ተጠሪነቱ እንደየሁኔታው ለርዕሰ መስተዳድሩ ወይም ለቢሮ የሆነ የስረ አስፈፃሚ አካል መስሪያ ቤት ነው።
7. "ዋና የስራ ሂደት" ማለት በመሰረታዊ የአሰራር ሂደት ለውጥ ጥናት ያለፈ ፣ በመንግስት የፀደቀና የራሱ ግብኣት፣ ውጤትና ፋይዳ ያለው የስራ ሂደት ነው።

3. <u>ዓላማ</u>

ይህ አዋጅ የሚከተሉት ዓላማዎች ይኖሩታል።

1. ፈፃሚው አካል የመንግስትን ፖሊሲና ስትራቴጂ በብቃት ለማሳካት በሚያስችለው አግባብ ለማደራጀት፣
2. በመሰረታዊ የአሰራር ሂደት ለውጥ ጥናት መሰረት የተደራጁ የስራ ሂደቶች በበለጠ ውጤታማ በሚሆኑበት አግባብ በማደራጀት ተቋማዊ ለውጥ የሚመጣበት ሁኔታ ለማመቻቸት፣
3. ጥራት ያለውና ፈጣን አገልግሎት በመሰጠት ተጋልጋዮ በማርካት በክልሉ መልካም አስተዳደር የሚሰፍንበት ዲሞክራዊ የሚጎለብትበትና ልማትን የሚቀላጠፍበት የተመቻቸ ሁኔታ መፍጠር።

4. <u>የስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት ማደራጀት</u>

የስራ አስፈፃሚ ምክርቤት የሚከተሉት አባላት ይኖሩታል።

1. ርእሰ መስተዳደር
2. ምክትል ርዕስ መስተዳደር
3. በዚህ አዋጅ አንቀፅ 5 የተጠቀሱ ቢሮዎች የሚመሩ የስራ መሪዎች
4. ርእሰ መስተዳደሩ በአባልነት እንዲሳተፉ የሚመርጧቸው ሌሎች የስራ መሪዎች
5. በዚህ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 3 የተገለፀ ማንኛውም የስራ መሪ በስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት ስብሰባ በማይገኝበት ጊዜ የስራ መሪ ተተኪ በስብሰባው በአባልነት ይሳተፋል።

5. **ምጥያሽ ቢሮታትን ዝሓቑፍዎም ኣውራ ከይዲ ስራሕትን**
እዞም ዝስዕቡ ቢሮታት ዓርሶም ዝኽኣሉ መንግስታዊ ቤት ዕዮ ኽይኖም በዚ ኣዋጅ ተጣይሾም ኣለዉ።

1. **ቢሮ ልምዓት ከተማ፣ ንግድን ኢንዱስትሪን**
ዝሓቑፍም ኣውራ ከይዲ ስራሕቲ፡-
1. ኣውራ ከይዲ ስራሕ ምሃብ ኣፍልጠን ምንፃር ብርኪ ከተማታትን
2. ኣውራ ከይዲ ስራሕ ምድላው፣ ምክትታልን ምግምጋምን ፕላን ከተማታት፣
3. ኣውራ ከይዲ ስራሕ ምልማዕ መሬትን ምሃብ መረዳእታን፣
4. ኣውራ ከይዲ ስራሕ ምስፍሕፋሕ ኢንቨስትመንት፣
5. ኣውራ ከይዲ ስራሕ ምጥያሽን ምድጋፍን ደቀ'ችትን ኣናእሽቶን ንግዲ ትካላት፣
6. ኣውራ ከይዲ ስራሕ ምርግጋዕ ሕጋውን ፍትሓውን ስርዓት ንግዲ፣
7. ኣውራ ከይዲ ስራሕ ፅባቐን ዕሬትን ከተማታት

2. **ቢሮ ልምዓት ሕርሻን ገፀርን**
ዝሓቑፎም ኣውራ ከይዲ ስራሕቲ፡-
1. ኣውራ ከይዲ ስራሕ ልምዓት ፣ ሓለዋን ኣጠቓቕማን ሃፍቲ ተፈጥሮ፣
2. ኣውራ ከይዲ ስራሕ ምርመር ሕርሻን ግልጋሎት ኤክስተንሽንን፣
3. ኣውራ ከይዲ ስራሕ ቀረብ እታዎታን ዕደጋ ፍርያት ሕርሻነት፣
4. ኣውራ ከይዲ ስራሕ መጠንቀቕታን ግብረ መልስን ውሕስነት ምግብን።

3. **ቢሮ ልምዓት ሃፍቲ ማይ ፣ ማዓድንን ኢነርጅን**
ዝሓቑፎም ኣውራ ከይዲ ስራሕቲ፡-
1. ኣውራ ከይዲ ስራሕ ቀረብ መስተ ማይን መስኖን፣
2. ኣውራ ከይዲ ስራሕ ምምሕዳር ሃፍቲ ማይ፣
3. ኣውራ ከይዲ ስራሕ ምምሕዳር ሃፍቲ ማዕድን፣
4. ኣውራ ከይዲ ስራሕ መፅናዕትን ፣ ምስፍሕፋሕን ቴክኖሎጅን ኢነርጅን

4. **ቢሮ ጉዳይ ደቂ ኣንስትዮ**
ዝሓቑፎም ኣውራ ከይዲ ስራሕቲ፡-
1. ኣውራ ከይዲ ስራሕ ምምዛእ ኣተሓሳስባ ለውጢ ኣብ ደቂ ኣንስትዮ፣
2. ኣውራ ከይዲ ስራሕ ማዕረ ተጠቃምነትን ተሳታፍነትን ደቂ ኣንስትዮ ንምርግጋዕ ስርዓት ምትእትታው።

5. **የቢሮዎች ማቋቋምና የሚያካትዋቸው ዋና የስራ ሂደቶች**
የሚከተሉት ቢሮዎች ራሳቸው የቻሉ መንግስታዊ መስሪያ ቤት ሆነው በዚህ አዋጅ ተቋቁመዋል።

1. **የከተማ ልማት ፣ ንግድና ኢንዱስትሪ ቢሮ፣**
ያካተታቸው ዋና የስራ ሂደቶች፣
1. የከተማዎች ደረጃ መለየትና እውቅትና መስጠት ዋና የስራ ሂደት፣
2. የከተሞች ፕላን ማዘጋጅት፣ መከታተልና መገምገም ዋና የስራ ሂደት፣
3. የመሬት ልምዓትና ማስረጃ መስጠት ዋና የስራ ሂደት፣
4. የኢንቨስትመንት ማስፋፊያ ዋና የስራ ሂደት፣
5. የአነስተኛና ጥቃቅን የንግድ ድርጅቶች ማቋቋምና መደገፍ ዋና የስራ ሂደት፣
6. የንግድ ስርዓት ሕጋዊነትና ፍትሓዊነት ማረጋገጥ ዋና የስራ ሂደት፣
7. የከተሞች ውበትና ጥራት ዋና የስራ ሂደት

2. **የግብርናና ገጠር ልማት ቢሮ**
ያካተታቸው ዋና የስራ ሂደቶች፡-
1. የተፈጥሮ ሃብት ልማት ጥበቃና አጠቃቀም ዋና የስራ ሂደት፣
2. የእርሻ ምርምርና ኤክስቴንሽን አገልግሎት ዋና የስራ ሂደት
3. የግብኣት አቅርቦትና የእርሻ ምርት ገበያ ዋና የስራ ሂደት፣
4. የምግብ ዋስትና ፣ የቅድመ ማስጠንቀቅያና ግብረ መልስ ዋና የስራ ሂደት

3. **የውሃ ሃብት ልማት ማእድንና ኢነርጂ ቢሮ**
ያካተታቸው ዋና የስራ ሂደቶች፡-
1. የመጠጥና የመስኖ ውሃ አቅርቦት ዋና የስራ ሂደት
2. የውሃ አስተዳደር ዋና የስራ ሂደት
3. የማእድን ሃብት አስተዳደር ዋና የስራ ሂደት
4. የቴክኖሎጂና ኤነርጂ ጥናትና ማስፋፋት ዋና የስራ ሂደት

4. **የሴቶች ጉይ ቢሮ**
ያካተታቸው ዋና የስራ ሂደቶች፡-
1. በሴቶች የአስተሳሰብ ለውጥ ማምጣት ዋና የስራ ሂደት፣
2. የሴቶች እኩል ተጠቃሚነትና ተሳታፊነት ለማረጋገጥ ስርዓት የመፍጠር ዋና የስራ ሂደት

www.abyssinialaw.com

5. **<u>ቢሮ መናእሰይ፣ ስፖርትን ማሕበራዊ ጉደይን</u>**
ዝሓቑፎም ኣውራ ክይዲ ስራሕቲ፡-
1. ኣውራ ክይዲ ስራሕ ምዕባይ ብቕዓት መናእሰይ፣
2. ኣውራ ክይዲ ስራሕ ህዝባዊ መሰረት ዘለዎ ስፖርት ምስፍሕፋሕን ዕብየት ምምፃእን
3. ኣውራ ክይዲ ስራሕ ምክልኻል ማሕበራዊ ፀገማት ምርግጋፅ ማሕበራዊ ድሕንነትን
4. ኣውራ ክይዲ ስራሕ ምርኻብ ስራሕን ሰራሕተኛን ምርግጋፅ ኢንዱስትሪያላዊ ሰላምን

6. **<u>ቢሮ ሓለዋ ጥዕና</u>**
ዝሓቑፎም ኣውራ ክይዲ ስራሕቲ፡-
1. ኣውራ ክይዲ ስራሕ ምስንም ጥዕና ምክልኻል ሕማማትን
2. ኣውራ ክይዲ ስራሕ ምሕካምን ክንክን ሕሙማትን
3. ኣውራ ክይዲ ስራሕ ቁፅፅር ጥዕና
4. ኣውራ ክይዲ ስራሕ ምትእኽኻብ፣ ምክፍፋልን ምቁፅፃርን ሃፍቲ ንመደባት ፀረ ኤች ኣይቪ /ኤድስ።

7. **<u>ቢሮ ቴክኒክ ፣ ሞያ ፣ ትምህርትን ስልጠናን</u>**
ዝሓቑፎም ኣውራ ክይዲ ስራሕቲ፡-
1. ኣውራ ክይዲ ስራሕ ውፅኢት መሰረት ዝገበረ ስልጠና
2. ኣውራ ክይዲ ስራሕ ምርግጋፅ ዝርግሐን ብቕዓትን መሰልጠኒ ማእኸላት
3. ኣውራ ክይዲ ስራሕ ስግግር ቴክኖሎጂ

8. **<u>ቢሮ ትምህርቲ</u>**
ዝሓቑፎም ኣውራ ክይዲ ስራሕቲ፡-
1. ኣውራ ክይዲ ስራሕ ምድላውን ትግበራን ስርዓት ትምህርቲ
2. ኣውራ ክይዲ ስራሕ ስታንዳርድ ምርግጋፅ ፅሬት ትምህርቲ
3. ኣውራ ክይዲ ስራሕ ልምዓት መምህራንን ኣመራርሓ ትመህርትን

9. **<u>ቢሮ ህንፀት ዓቕምን ምምሕዳር ሰራሕተኛታት መንግስቲ</u>**
ዝሓቑፎም ኣውራ ክይዲ ስራሕቲ
1. ኣውራ ክይዲ ስራሕ ኣመራርሓ ስራሕ ሓይሊ ሰብ
2. ኣውራ ክይዲ ስራሕ መፅናዕትን ትግበራን
3. ኣውራ ክይዲ ስራሕ ምስፍሕፋሕን ምምዕባልን ቴክኖሎጂ ሓበሬታን ርክብን
4. ኣውራ ክይዲ ስራሕ ኣተኣላልያ ጥርዓን ሰራሕተኛታትን ኣብያተ ፅዮ መንግስትን
5. ኢንስቲትዩት ኣመራርሓ ስራሕ

5. **<u>የወጣቶች፣ ስፖርትና ማሕበራዊ ጉዳይ ቢሮ</u>**
ያካተታቸው ዋና የስራ ሂደቶች፡-
1. የወጣቶች ብቃት ማሳደግ ዋና የስራ ሂደት፣
2. የህዝብ መሰረት ያለው ስፖርት ማስፋፋትና እድገት ማምጣት ዋና የስራ ሂደት፣
3. የማሕበራዊ ችግራች መከላከልና ማሕበራዊ ድሕንነት ማረጋገጥ ዋና የስራ ሂደት፣
4. የስራና ሰራተኛ ግኑኝነትና እንዱስትሪያላዊ ሰላም ማረጋገጥ ዋና የስራ ሂደት

6. **<u>የጤና ጥበቃ ቢሮ</u>**
ያካተታቸው ዋና የስራ ሂደቶች፡-
1. የበሽታ መከላከልና የጤና አጠባበቅ ዋና የስራ ሂደት
2. የበሽተኞች እንክብካቤና ማከም ዋና የስራ ሂድት
3. የጤና ቁጥጥር ዋና የስራ ሂደት
4. የሃብት ማሰባሰብ፣ ማከፋፈልና መቆጣጠር ለፀረ ኤች ኣይቪ /ኤድስ ስራዎች ዋና የስራ ሂደት

7. **<u>የቴክኒክ ፣ሙያ፣ ትምህርትና ስልጠና ቢሮ</u>**
ካተታቸው ዋና የስራ ሂደቶች፡-
1. ውጤት መሰረት ያደረገ ስልጠና ዋና የስራ ሂደት
2. የማሰልጠኛ ማዕከላት ብቃትና ስርጭት ማረጋገጥ ዋና የስራ ሂደት
3. የቴክኖሎጂ ሽግግር ዋና የስራ ሂደት

8. **<u>የትምህርት ቢሮ፡-</u>**
ያካተታቸው ዋና የስራ ሂደቶች፡-
1. የስርዓት ትምህርት ዝግጅትነ ትግበራ ዋና የስራ ሂደት
2. የትምህርት ጥራት ስታንዳርድ ማረጋገጥ ወና የስራ ሂደት
3. የመምህራንና የትመህርት ኣመራር ልማት ዋና የስራ ሂደት

9. **<u>የአቅም ግንባታና የመንግስት ሰራተኞች አስተዳደር ቢሮ</u>**
ያካተታቸው ዋና የስራ ሂደቶች፣
1. የሰው ሃይል አመራር የስራ ሂደት
2. የጥናትና ትግበራዊ የስራ ሂደት
3. የኢንፎርሜሽን ኮሚኒኬሽን ቴክኖሎጂ ማስፋፍያን ማበልፀጊያ ዋ የስራ ሂደት
4. የመንግስት መስርያ ቤቶችና ሰራተኞች ቅሬታ መፍታት ዋና ስራ ሂደት
5. የስራ አመራር ኢንስቲትዩት

www.abyssinialaw.com

10. **ቢሮ ርክብ ህዝብን መንግስትን**

ዝሓቐፎም ኣውራ ከይዲ ስራሕቲ፡-

1. ኣውራ ከይዲ ስራሕ ምምራሕን ምብቃዕን ሚድያ፣ ኣካላት ሓበሬታን ርክብ ህዝቢ
2. ኣውራ ከይዲ ስራሕ ፍሰት ሓበሬታ

11. **ቢሮ ፖሊስን ፀጥታን**

ዝሓቐፎም ኣውራ ከይዲ ስራሕቲ ገበን ምክልኻል ንሰላምን ድሕንነት ሕብረተሰብን ኾይኑ ኣብ ውሽጡ፡-

1. ኣውራ ከይዲ ስራሕ ውዳበ ህዝብን ትምህርትን
2. ኣውራ ከይዲ ስራሕ ሓበሬታን ክትትልን
3. ኣውራ ከይዲ ስራሕ ምኽባር ፀጥታ
4. ኣውራ ከይዲ ስራሕ መፅናዕትን ምክልኻል ግዕዝይናን ዝብሉ ሸርኻናት ሒዙ ተወዲቡ ኣሎ።

12. **ቢሮ ከኮንስትራክሽን ፣ መንገድን ትራንስፖርትን**

ዝሓቐፎም ኣውራ ከይዲ ስራሕቲ፡-

1. ኣውራ ከይዲ ስራሕ ህንፃ ዲዛይንን ኮንስትራክሽንን
2. ኣውራ ከይዲ ስራሕ ኮንስትራክሽንን ሬጉለሽንን ምዝገባን ፍቓድን
3. ኣውራ ከይዲ ስራሕ መንገዲ ምዕባለን ምምሕዳርን
4. ኣውራ ከይዲ ስራሕ ምርግጋፅ ብቕዓት ኣሽከርካርን ተሽከርካሪን
5. ኣውራ ከይዲ ስራሕ ምርግጋፅ ድሕንነት ትራፊክን መንገድን

13. **ቢሮፍትሒ**

ዝሓቐፎም ኣውራ ከይዲ ስራሕቲ፡-

1. ኣውራ ከይዲ ስራሕ ምፅራይን ክስን
2. ኣውራ ከይዲ ስራሕ ህንፀትን እግሪ ንምትካል ባይታ ምምችቻውን
3. ኣውራ ከይዲ ስራሕ ምርቃቕን ስርፀትን ሕጊ

14. **ቢሮ ትልምን ፋይናንስን**

ዝሓቐፎም ኣውራ ከይዲ ስራሕቲ፡-

1. ኣውራ ከይዲ ስራሕ ምምሕዳር ፋይናንስ ክልላዊ መንግስቲ
2. ኣውራ ከይዲ ስራሕ ምድላው ክልላዊ ልምዓታዊ ትልሚ
3. ኣውራ ከይዲ ስራሕ ዕደጋ፣ ፋይናንስን ንብረት ምምሕዳርን
4. ኣውራ ከይዲ ስራሕ ምትሕብባር ሓገዝ

6. **ምጥያሽ ካልኦት ፈፀምቲ ኣካላትን ተፀዋዕነትን**

1. **ኤጀንሲ ባህልን ቱሪዝምን**

እዚ ኤጀንሲ ተፀዋዕነቱ ንርእሰ ምምሕዳር ኾይኑ

1. ኣውራ ከይዲ ስራሕ ምልማዕ ቱሪዝም
2. ኣውራ ከይዲ ስራሕ ምዕናዕን ምልላይን ሃገር ቦቐል ባህላዊ ፍልጠትን ሒዙ ዓርሱ ኪኢሉ ተጣይሹ ኣሎ።

10. **የመንግስትና ህዝብ ግንኙነት ቢሮ**

ያካተታቸው ዋና የስራ ሂደቶች፡-

1. የሚድያ ፣ ኢንፎርሜሽንና የህዝብ ግንኙነት ኣካላት መምራትና ማብቃትዋና የስራ ሂደት
2. የኢንፎርሜሽን ፍሰት ዋና የስራ ሂደት

11. **የፖሊስና ፀጥታ ቢሮ**

የወንጀል መከላከል ለሰላመና ድሕንነት ሕብረተሰብ ያካተተ ሆኖ በውስጡ

1. የህዝብ አደረጃጀትና ትምህርት ዋና የስራ ሂደት
2. ኢንፎርሜሽንና ክትትል ዋና የስራ ሂደት
3. ፀጥታ የማሰከበር ዋና የስራ ሂደት
4. የጥናትና ሙስና የመከላከል ዋና የስራ ሂደት የሚሉ ሸርኻንስ ይዞ ተደራጅቷል።

12. **የኮንስትራክሽን ፣ መንግድና ትራንስፖርት ቢሮ**

ያካታቸው ዋና የስራ ሂደቶች፡-

1. የህንፃ ዲዛይንና ኮንስትራክሽን ዋና የስራ ሂደት
2. የኮንስትራክሽን ሬጉሌሽንና ምዝገባ ፍቓድ ዋና የስራ ሂደት
3. የመንገድ ለማትና ኣስተዳደር ዋና የስራ ሂደት
4. የኣሽከርካሪዎችና ተሽከርካሪዎች ብቃት ማረጋገጥ ዋና የስራ ሂደት
5. የትራፊክና መንገድ ድሕንነት ማረጋገጥ ዋና የስራ ሂደት

13. **ፍትህ ቢሮ**

ያካታቸው ዋና የስራ ሂደቶች፡-

1. የምርመራና ክስ ዋና የስራ ሂደት
2. የግንባታና መልሶ ለማቋቋም ቅድመ ሁኔታ ማመቻቸት ዋና የስራ ሂደት
3. የሕግ ማርቀቅና ስርፀት ዋና የስራ ሂደት

14. **የፕላንና ፋይናንስ ቢሮ**

ያካታቸው ዋና የስራ ሂደቶች፡-

1. የክልሉ መንግስት ፋይናንስ ኣስተዳደር ዋና የስራ ሂደት
2. የክልሉ የልማት ዕቅድ ዝግጅት ዋና የስራ ሂደት
3. የግዥ ፣ ፋይናንስና ንብረት ኣስተዳደር ዋና የስራ ሂደት
4. የእርዳታ ማስተባበር ዋና የስራ ሂደት

6. **የሌሎች የአስፈፃሚ ኣካላት መቋቋምና ተጠሪነት**

1. **የባህልና ቱሪዝም ኤጀንሲ**

የዚህ ኤጀንሲ ተጠሪነት ለርዕሰ መሰተዳደሩ ሆኖ፡-

1. የቱሪዝ ም ልማት ዋና የስራ ሂደት
2. የጥናትና ኣገር በቀለ ባህላዊ እውቀት ማስተዋወቅ ዋና የስራ ሂት ይዞ ራሱ ችሎ ተቋቁመዋል።

2/ **<u>ኤጀንሲ ልምዓት እቶት</u>**

ተዐዋዕነት እዚ ኤጀንሲ ንቢሮ ልምዓታዊ ትልምን ፋይናንስን ኽይኑ

1. ኣውራ ክይዲ ስራሕ ኣተኣኻኽበ እቶት ሒዙ ዓርሱ ኪኢሉ ተሸይጡ ኣሎ።

3/ **<u>ኤጀንሲ ሓለዋ ስነ-ከባቢ፣ ኣጠቓቕማን ምምሕዳርን ገፀርመሬት</u>**

ተዐዋዕነት እዚ ኤጀንሲ ንቢሮ ልምዓት ሕርሻን ገፀርን ኮይኑ፡-

1. ኣውራ ክይዲ ስራሕ ሓለዋ ስነ-ከከባቢ
2. ኣውራ ክይዲ ስራሕ ምምሕዳርን ኣጠቓቓምን ገፀር መሬት ሒዙ ዓርሱ ኪኢሉ ተጣይሹ ኣሎ።

4/ **<u>ኤጀንሲ ምስፍሕፋሕ ሕብረት ስራሕ ማሕበራትን ልማዓት ዕዳጋን</u>**

ተዐዋዕነት እዚ ኤጀንሲ ንቢሮ ልምዓት ሕርሻን ገፀርን ኽይኑ ንኣውራ ክይዲ ስራሕ ምስፍሕፋሕ ሕብረት ስራሕ ማሕበራትን ልምዓት ዕዳጋን ሒዙ ዓርሱ ኪኢሉ ተጣይሹ ኣሎ።

7. **<u>ሓበራዊ ስልጣን ቢሮታት</u>**

1. ሕድ ሕድ ቢሮ ኣብ መዳይ ስርሑ፡
   ሀ. ብመሰረት መዕናዕቲ መሰረታዊ ለውጢ ክይዲ ስራሕ ትካላዊ ለውጢ ንምምፃእ ይመርሕ ፣ የተሓባብር ይከታተል፣

   ለ. ፖሊሲታትን ሕግታት የፍልኽ ፣ ትልምን በጀትን የዳሉ እንትፍቀድ ኣብ ስራሕ የውዕል፣

   ሐ. ዝወፁ ሕግታት ፣ ደንብታትን መምርሕታትን ኣብ ስራሕ ምውዓሎም የረጋግፅ፣

   መ. ስራሕቲ ምርምርን መዕናዕትን የካይድ፣ ስታትስቲካዊ መረዳኣታ ይእክብ ፣ ይውድብ ፣ ይትንትን

   ረ. ውዕላት ይፈራረም ፣ ይኽስስ፣ ይኽሰስ

   ሰ. ብኽዓት ምፍፃም ዓኽሚ ታሕተዎት ብርኪታት ምምሕዳር የዕቢ፣ ኩለመዳያዊ ደገፍ ይህብ፣

2. በዚ ኣዋጅን ካልኦት ሕግታትን ዝወሃብዎ ተግባራት ይፍፅም
3. ኣፈፃፅማ ስርሑ ብዝምልከት ኣብ ዝተነፀረሉ ግዜ ቀመር ንርእሰ ምምሕዳር፣ ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃምን ብሕጊ ስልጣን ዝተውሃቦም ኣካላትን ፀብፃብ የቕርብ።
4. ንስርሑ ኣድላይቲ ዝኾኑ ክይዲ ስራሕትን ፈፀምቲ ክይዲ ስራሕ ሰራሕኛታትን ይህልውዎ።
5. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 4 ዝተገለፀ እንተሃለወ እውን ሕድ ሕድ ቢሮ ክከም ኩነታቱን ዝምልከቶ ኣካል እናፍለጠ ክይዲ ስራሕቲ ክንኪ ወይ ክውስኽ ይኽእል።

2/ **<u>የጊዎች ልማት ኤጀንሲ</u>**

የዚህ ኤጀንሲ ተጠሪነት ለፕላንና ፋይናንስ ቢሮ ሆኖ፡-

1. የጊቢ ኣሰባሰብ ዋና የስራ ሂደት ይዞ ራሱ ችሎ ተቋቁሟል

3/ **<u>የስነ ከባቢ ጥበቃ፣ የገጠር መሬት አጠቃቀምና አስተዳደር ኤጀንሲ</u>**

የዚህ ኤጀንሲ ተጠሪነት ለግብርናና ገጠር ልማት ቢሮ ሆኖ፣

1. የስነ-ከባቢ ጥበቃ ዋና የስራ ሂደት
2. የገጠር መሬት አጠቃቀምና አስተዳደር ዋና የስራ ሂደት ይዞ ራሱ ችሎት ተቋቁሟል።

4/ **<u>ሕብረት ስራ ማሕበራት ማስፋፊያና የገበያ ልማት ኤጀንሲ</u>**

የዚህ ኤጀንሲ ተጠሪነት ለግብርናና ገጠር ልማት ቢሮ ሆኖ የሕብረት ስራ ማሕበራት ማፋፊያና የገበያ ልማት ዋና የስራ ሂደት ይዞ ራሱ ችሎ ተቋቁመዋል።

7. **<u>የቢሮዎች የጋር ስልጣን</u>**

1. እያንዳንዱ ቢሮ በስራው ላይ፡-
   ሀ. በመሰረታዊ የአሰራር ለውጥ ሂደት ጥናት መሰረት ተቋማዊ ለውጥ ለማምጣት ይመራል፣ ያስተባብራል፣ ይከታተላል፣

   ለ. ፖሊሲዎችና ሕጎች ያመነጫል፣ ዕቅድና በጀት ያዘጋጃል፣ ሲፈቀድለት ስራ ላይ ያውላል፣

   ሐ. የወጡ ሕጎች ፣ ደንቦችና መመሪያዎች ስራ ላይ መዋላቸውን ይከታተላል፣

   ሐ.የምርምርና ጥናት ስራዎች ያካሂዳል፣ ስትታስቲካዊ መረጃ ይሰበስባል፣ ያደራጃል፣ ይተነትናል
   ረ. ውሎች ይፈራረማል፣ ይከሳል ይከሰሳል

   ስ. የታችኛው የአስተዳደር እርከን የማስፈፀም ዓቅም ብቃት ይገነባል ፣ ሁለገብ ድጋፍ ይሰጣል።

2. በዚህ አዋጅና ሌሎች ሕጎች የሚሰጡት ተግባሮች ይፈፅማል፣
3. የስራው አፈፃፀም በሚመለከት በተቀመጠለት የጊዜ ስሌት ለርዕሰ መሰተዳድሩ ፣ ለክልሉ ስራ አስፈፃሚ ምክር ቤትና በሕግ ስልጣን ለተሰጣቸው ኣካላት ሪፖርት ያቀርባል።
4. ለስራው አስፈላጊ የሆኑ የስራ ሂደቶችና የስራ ፈፃሚ ሰራተኞች ይኖሩታል።
5. በዚህ አንቀፀ ንዑስ አንቀፅ 4 የተገለፀ ቢኖርም እያንዳንዱ ቢሮ እንደየ አስፈላጊነቱ ለሚመለከተው አካል በማሳወቅ የስራ ሂደት ሊቀንስ ወይም ሊጨምር ይችላል ።

www.abyssinialaw.com

8. **ተፀዋዕነት መራሕቲ ስራሕ ቢሮታት**

1. ሕድ ሕድ መራሒ ስራሕ ቢሮ ንኣፈፃፅማ ስራሑቲ፣ ፕሮግራማትን ሕግታት ቢሮኡ ዝምልከት ንርእሰ ምምሕዳርን ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃምን ተፀዋዕነት ይህልዎ።

2. ስልጣንን ተግባር ንሕድ ሕድ ቢሮ ብናይ ባዕሉ ኣዋጅ ዝውስን ይኸውን።

ዝተፈላለዩ ድንጋጌታት

9. **ብዛዕባ ካልኦት ፈፀምቲ ኣካላት**

ኣብዚ ኣዋጅ እዚ ዘይተመልከተ ዝኾነ ፈፃ ኣካል እዚ ክልል ተፀዋዕነቱ ኾነ ስልጣንን ተግባሩን ብመሰረት ዝተጣየሸሉ ሕጊ ይቕዕል።

10. **ምምሕላፍ መሰልን ግቡእን**

1. ኣብ ቢሮ ንግድን ኢንዱስትሪን ምስ መንገድን ትራንስፖርትን ዝተኣሳሰረ ከይሓወሰ ፣ ኣብ ቢሮ ከተማ ልምዓት ምስ ኮንስትራክሽን ዝተኣሳሰረ ከይሓወሰ ዝነበረ መሰልን ግቡእን በዚ ኣዋጅ እዚ ናብ ቢሮ ከተማ ልምዓት፣ ንግድን ኢንዱስትሪን ተመሓላሊፉ ኣሎ።

2. ምስ መንገድን ትራንስፖርትን ፣ ኮንስትራክሽንን ገጠር መንገድን ዝተኣሳሰረ መሰልን ግቡእን በዚ ኣዋጅ እዚ ናብ ቢሮ ኮንስትራክሽን መንገዲን ትንስፖርትን ተመሓላሊፉ ኣሎ።

3. ምስ ቤት ፅሕፈት ምክልኻልን ምቁፅፃርን ኤች ኣይቪ ኤድስ ዝተኣሳሰረ ፣ መሰልን ግቡእን በዚ ኣዋጅ እዚ ናብ ቢሮ ሓለዋ ጥዕና ተመሓላሊፉ ኣሎ።

4. ምስ ቢሮ ጉዳይ መናእሳይን ስፖርትንቢሮ ሰራሕተኛ ማሕበራዊ ጉዳይን ዝተኣሳሰረ መሰልን ግቡእን በዚ ኣዋጅ እዚ ናብ ቢሮ መናእሰይ ፣ ስፖርትን ማሕበራዊ ጉዳይን ተመሓላሊፉ ኣሎ።

5. ምስ ቢሮ ፀጥታን ጉዳያት ምምሕዳርን ፣ ኮምሽን ፀረ ግዕዝይናን ስነ-ምግባርን ፣ ቤት ፅሕፈት ምልኻን ኮሚሽን ፖሊስን ዝነበረ መሰልን ግቡእን ናብ ቢሮ ፖሊስን ፀጥታን ተመሓላሊፉ ኣሎ።

6. ምስ ቤት ፅሕፈት ምምሕዳር ኣብያተ ህንፀት ዝተኣሳሰረ መሰልን ግቡእን በዚ ኣዋጅ እዚ ናብ ቢሮ ፍትሒ ተመሓላሊፉ ኣሎ።

11. **ዝተሰዓሩ ሕግታት**

1. ኣዋጅ ቁፅሪ 94/1998 በዚ ኣዋጅ እዚ ተሳዒሩ ኣሎ።

2. ነዚ ኣዋጅ እዚ ዝጓነፅ ኣዋጅ ፣ ደንቢ ፣ መምርሒ ወይ ልማዳዊ ኣሰራርሓ ኣብዚ ኣዋጅ ኣብ ዝተሸፈኑ ዋኒናት ተፈፃሚነት ኣይህልዎን።

12. **እዚ ኣዋጅ ዝፀንፅሉ ግዜ**

እዚ ኣዋጅ ካብ 11 ሓምለ 2001 ጀሚሩ ዝፀንፀ ይኸውን።

መቐለ

ፀጋይ በርሀ

ፕሬዚደንት ብሄራዊ
ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

8. **የስራ መሪዎች ተጠሪነት**

1. እያንዳንዱ የቢሮ ስራ መሪ የቢሮው ስራ፣ ፕሮግራሞችና ሕጎች አፈፃፀም በሚመለከት ለርዕሰ መስተዳደሩና ለስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት ተጠሪነት ይኖረዋል።

2. የእያንዳንዱ ቢሮ ስልጣንና ተግባርን በራሱ አዋጅ የሚወሰን ይሆናል።

የተለያዩ ድንጋጌዎች

9. **ስለ ሌሎች አስፈፃሚ አካላት**

በዚህ አዋጅ ያልተገለፀ ማንኛውም የክልሉ አስፈፃሚ አካል ተጠሪነቱም ሆነ ስልጣንና ተግባሩን በተቋቋመበት ሕግ መሰረት ይሆናል።

10. **መብትና ግዴታ ስለማስተላለፍ**

1. በንግድና ኢንዱስትሪ ቢሮ ከመንገድና ትራንስፖርት ትስስር ያላቸው ሳይጨምር በከተማ ልማት ቢሮ ከኮንስትራክሽን ጋር ትስስር ያላቸው ሳይጨምር የነበረው መብትና ግዴታ በዚይ አዋጅ ወደ ከተማ ልማት፣ ንግድና ኢንዱስትሪ ቢሮ ተላልፈዋል፡

2. በመንገድና ትራንስፖርት፣ በኮንስታክሽንና በገጠር መንገድ የነበረው መብት በዚህ አዋጅ ወደ ኮንስትራክሽን ፣ መንገድና ትራንስፖርት ቢሮ ተላልፈዋል፣

3. በኤች ኣይቪ ኤድስ መከላከልና መቆጣጠር ፅሕፈት ቤት የነበረው መብትና ግዴታ በዚህ አዋጅ ወደ ጤና ቢሮ ተላልፈዋል፣

4. በወጣቶችና ስፖርት ቢሮና በሰራተኛና ማሕበራዊ ጉዳይ ቢሮ የነበረው መብትና ግዴታ በዚህ አዋጅ ወደ የወጣቶች ፣ ስፖርትና ማሕበራዊ ጉዳይ ቢሮ ተላልፈዋል።

5. በአስተዳደርና ፀጥታ ጉዳዮች ቢሮ ፣ የስነ-ምግባርን ፀረ ሙስና ኮሚሽን ፣በፖሊስ ኮሚሽንና በምልሻ ፅሕፈት ቤት የነበረው መብትና ግዴታ በዚህ አዋጅ ወደ ፖሊስና ፀጥታ ቢሮ ተላልፈዋል

6. በማረምያ ቤቶች ፅሕፈት ቤት የነበረው መብትና ግዴታ በዚህ አዋጅ ወደ ፍትሕ ቢሮ ተላልፏል።

11. **የተሻረ ሕጎች**

1. ኣዋጅ ቁጥር 94/1998 በዚህ አዋጅ ተሽሯል።

2. ለዚህ አዋጅ የሚቃረን አዋጅ ፣ ደንብ ፣ መመሪያና የተለመደ አሰራር በዚህ አዋጅ በተሸፈኑ ጉዳዮች ላይ ተፈፃሚነት አይኖራቸውም።

12. **አዋጅ የሚፀናበት ጊዜ**

ይህ አዋጅ ከሓምሌ 11/2001ዓ/ም ጀምሮ የፀና ይሆናል።

መቀሌ

ፀጋይ በርሀ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስት ፕሬዚዳንት

www.abyssinialaw.com

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሂራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 17ዓመት ቁ.10
መቐለ 2 ሕዳር 2002ዓ/ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

17ኛ ዓመት ቁ.10
መቀሌ ሕዳር2/2001 ዓ/ም

አዋጅ ቁፅሪ 167/2001 ዓ/ም
ካብ ሓላፍነት ዝተልዓለ አውፃኢ ሕጊ ፣ አፈፃፃሚ ሕጊን ትርጓሚ ሕጊን ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝረኽቦ መሰልን ረብሓን ንምውሳን ዝወፀ አዋጅ

አውፃኢ ሕጊ፣ አፈፃፃምን ተርጓምን ሕጊ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ሓላፍነት ህዝቢ ተሰኪሙ ንረብሓ ህዝቢ ዝሰርሕ ብምኻኑ ካብ ዝነበሮ ሓላፍነት እንትልዓል ካብ ምጉስቋል ዝረሓቐ መነባብሮ ክመርሕ ምግባርን ንምጥቃዕቲ ዝተቓለዓ ከይኸውንን ሓለዋን ከለላን ምሃብ ኣድላይ ብምኻኑ፣

አውፃኢ ሕጊ፣ አፈፃፃምን ተርጓምን ሕጊ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ኣብ ሓላፍነት ኣብ ዝፀንሐሉ ግዘ ዝረኽቦ ፍልጠትን ልምዲ ስራሕን ንምጥቃም ምችው ኩነታት ምፍጣር ኣድላይ ብምኻኑ፣

ኣብ ስራሕ ዘሎ አውፃኢ ፣ አፈፃፃምን ተርጓምን ሕጊ ብዛዕባ ቐፃላይ መነባብርኡ ከይሰግአ ንልምዓትን ዕብየትን ክልሉ ብቕንዕና ፣ ተኣማንነትን ውፍይነትን ክሰርሕ ምብርትታዕ ኣድላይ ብምኻኑ፣

ብመሰረት ተመሓይሹ ዝወፀ ሕገ-መንግስቲ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዓንቀፅ 49 ንኡስ ዓንቀፅ 3/ሀ ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብሕጊ ብዝተውሃቦ ስልጣን ዝስዕብ ኣዋጅ ኣውፂኡ ኣሎ።

ናይ ሓደ ዋጋ ያንዱ ዋጋ	ብር 6.85

አዋጅ ቁጥር 167/2001
ከሃላፊነት የተነሳ የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ህግ አውጪ፣ ህግ አስፈፃሚና ህግ ተርጓሚ የሚያገኘው መብትና ጥቅም ለመወሰን የወጣ አወጅ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ህግ አውጪ ህግ አስፈፃሚና ተርጓሚ ህዝባዊ አደራ በመሸከም ለህዝብና ለሃገርና ጥቅም የሚሰራ በመሆኑ ከኃላፊነት ሲነሳ ከጉስቁልና የራቀ ኑሮ እንዲኖር ማድረግና ለጥቃት ተጋላጭ እንዳይሆን ጥብቃና ከለላ መስጠት አስፈላጊ በመሆኑ፣

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ህግ አውጪ ፣ ህግ አስፈፃሚና ተርጓሚ በሃላፊነት በነበረበት ወቅት ያካበተውን ዕውቀትና ልምድ ለመጠቀም አመቺ ሁኔታ መፍጠር ስለሚያስፈልግ፣

በሥራ ላይ ያለ ህግ አውጪ ፣ ህግ አስፈፃሚና ተርጓሚ ለወደፊት ኑሮው ሳይሰጋ፣ ለክልሉ ልማትና እድገት በቅንነት፣በታማኝነትና በትጋት እንዲሰራ ማበረታታት አስፈላጊ በመሆኑ፣

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ተሻሽሎ በወጣው ህገ-መንግስት አንቀፅ 49 ንዑስ አንቀፅ 3/ሀ በህግ በተሰጠው ስልጣን መሰረት የሚከተለው አዋጅ አውጥቷል።

ነጋሪት ጋዜጣ ቐ.ፓ.ሳ ነጋሪት ጋዜጣ ፓ.ሳ.ቁ	291 291

www.abyssinialaw.com

ክፍሊ ሓደ

ሓፈሻዊ

ዓንቀፅ 1. ሓፂር ርእሲ

እዚ ኣዋጅ "ካብ ሓላፍነቱ ዝተልዓለ ኣውፃኢ ሕጊ ፣ ኣፈፃሚ ሕጊን ተርጓሚ ሕጊን ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ መሰልን ረብሓን ንምውሳን ዝወፀ ቁፅሪ ኣዋጅ 167/2002" ተባሂሉ ክጥቀስ ይኽእል።

ዓንቀፅ 2. ትርጉም

ኣብዚ እዋጅ፡-

1. "ክልል" ማለት ብሄራዊ ክላዊ መንግስቲ ትግራይ እዩ።
2. "መራሒ ስራሕ" ማለት ሓደ ቢሮ ንክመርሕ ወይ ብብርኪ መራሒ ስራሕ ኣብ ዝኾነ ቤተ ፅዮ መንግስቲ ብመንግስቲ ዝተመደበ ወይ ዝተሾመ ተፈጥሮኣዊ ሰብ እዩ።
3. "ተተካኢ መራሒ ስራሕ" ማለት መራሒ ስራሕ ወይ ብብርኪ መራሒ ስራሕ ኣብ ዝኾነ ስራሕ ወይ ብብርኪ መራሒ ስራሕ ኣብ ዝኾነ መንግስታዊ ቤት ፅዮ ዝተመደበ ወይ ዝተሾመ ኣብ ዘየለሉ እዋን ንፅኡ ተኪኡ ክሰርሕ ብመንግስቲ ዝተመደበ ወይ ዝተሾመ ተፈጥራዊ ሰብ እዩ።
4. "ኣባል ምድብ ኣፈፃሚ ሕጊ ክልል" ማለት ርእሰ ምምሕዳር ፣ መራሒ ስራሕ፣ ተተካኢ መራሒ ስራሕን ኣመሓዳሪ ወረዳን ንኡስ ምድብ ኣባል እዩ።
5. "ኣባል ምድብ ኣውፃኢ ሕጊ ክልል" ማለት ኣፈ-ጉባኤ፣ ምክትል ኣፈ ጉባኤ ፣ ቆዋሚ ኮሚቴን ተራ ኣባልን ቤት ምኽሪ ክልል ንኡስ ምድብ ዘጠቓለለ እዩ።
6. "ኣባል ምድብ ተርጓሚ ሕጊ ክልል" ማለት ፕረዚዳንትን ምክትል ፕረዚዳንትን ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ፣ ዳይና ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ፣ ዳይና ማእኸላይን ዳይና ወረደ ቤት ፍርድን ንኡስ ምድብ እዩ።
7. "ንኡስ ምድብ ርእሰ ምምሕዳር" ማለት ር

ክፍል አንድ

ጠቅላላ

አንቀፅ 1. ኣጭር ርእስ

ይህ አዋጅ "ከሃላፍነቱ የተነሳ የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ህግ አውጪ ፣ ህግ አስፈፃሚና ህግ ተርጓሚ መብቶችና ጥቅሞች ለመወሰን የወጣ አዋጅ ቁጥር 167/2002" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

አንቀፅ 2. ትርጓሜ

በዚህ አዋጅ፡-

1. "ክልል" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ነው፣
2. "የስራ መሪ" ማለት አንድ ቢሮ ሊመራ ወይም በስራ መሪ ደረጃ በማንኛውም መንግስታዊ መስሪያ ቤት ሊመራ በመንግስት የተመደበ ወይም የተሾመ የተፈጥሮ ሰው ነው፣
3. "የስራ መሪ ተተኪ" ማለት የስራ መሪ ወይም በስራ መሪ ደረጃ በማንኛውም የመንግስት መስሪያቤት የተመደበ ወይም የተሾመ በሌለበት እሱን ተክቶ ሊሰራ በመንግስት የተመደበ ወይም የተሾመ የተፈጥሮ ሰው ነው።
4. "የክልል ህግ አስፈጻሚ አባል" ማለት ርእስ መስተዳድር ፣ የሥራ መሪ፣ የሥራ መሪ ተተኪና የወረዳ አስተዳደር ንኡስ ምድብ አባል ነው።
5. "የክልል ህግ አውጪ ምድብ አባል" ማለት የክልል ምክር ቤት አፈ-ጉባኤ ፣ ምክትል አፈ-ጉባኤ ፣ ቀዋሚ ኮሚቴና ተራ የምክር ቤት አባልን አጠቃልሎ የያዘ ነው፣
6. "የክልል ህግ ተርጓሚ ምድብ አባል" ማለት የጠቅላይ ፍርድቤት ፕረዝዳንትና ምክትል ፕረዚዳንት ፣ የጠቅላይ ፍርድ ቤት ዳኛ፣ የከፍተኛ ፍርድ ቤት ዳኛና የወረዳ ፍርድ ቤት ዳኛ ንኡስ ምድብ ነው፣
7. "የርእስ መስተዳድር ንኡስ ምድብ" ማለት ርእስ መስተዳድርና ምክትል ርእስ መስተዳድር ነው፣

www.abyssinialaw.com

ምምሕዳርን ምክትል ርእሰ ምምሕዳርን እዩ።

8. "ንኡስ ምድብ መራሒ ስራሕ" ማለት መራሒ ስራሕ ፣ ኣማሓዳሪ ዞባን ብተመሳሳሊ ብርኪ ዝርከብ መራሒ ስራሕን ይሓውስ፣

9. "ንኡስ ምድብ ተተካኢ መራሒ ስራሕ" ማለት ተተካኢ መራሒ ስራሕ ፣ ምክትል ኣማሓዳሪ ዞባን ኣብ ተመሳሳሊ ብርኪ ዝርከብ ሓላፍን ይሓውስ፣

10. "ንኡስ ምድብ ኣመሓዳሪ ወረዳ" ማለት ዋና ኣማሓደሪ ወረዳ ፣ ምክትል ዋና ኣመሓዳሪ ወረዳን ኣፈፃሚ ስራሕ ዞባን ዘጠቓለለ እዩ፣

11. "ንኡስ ምድብ ኣፈ-ጉባኤ" ማለት ኣፈ-ጉባኤ ቤት ምኽሪ ክልል እዩ።

12. "ንኡስ ምድብ ምክትል ኣፈ-ጉባኤ" ማለት ምክትል ኣፈ-ጉኤ ክልል ቤት ምኽሪ እዩ።

13. "ንኡስ ምድብ ኣካቢ ቀዋሚ ኮሚቴ" ማለት ኣካቢ ቀዋሚ ኮሚቴ ቤት ምኽሪ ክልል ፣ ኣፈ-ጉባኤ ቤት ምኽሪ ከተማ መቐለ፣ ኣፈ-ጉባኤ ቤት ምኽሪ ወረዳን ከባብያዊ ምምሕዳር ከተማ መቐለን ዘጠቓለለ እዩ።

14. "ንኡስ ምድብ ተራ ኣባል ቤት ምኽሪ" ማለት ልዕሊ ጣብያ ዘሎ ተመራጺ ህዝቢ ኮይኑ ኣባል ቤት ም ብምኻኑ መሃያ ዘይኽፈሎ እዩ።

15. "ንኡስ ምድብ ፕረዚዳንት ላዕለዋየ ቤት ፍርዲ" ማለት ፕረዚዳንትን ምክትል ፕረዚዳንትን ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ የጠቃልል፣

16. "ንኡስ ምድብ ዳይና ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ" ማለት ዳይና ላዕለዋይ ቤት ፍርድን ፕረዚዳንት ማእኸላይ ቤ ፍርድን የጠቓልል፣

17. "ንኡስ ምድብ ዳይና ማእኸላይ ቤት ፍርዲ" ማ ዳይና ማእኸላይ ቤት ፍርድን ፕረዚዳንት ወረዳ ቤት ፍርድን የጠቓልል፣

18. "ንኡስ ምድብ ዳይና ቤት ፍርዲ ወረዳ" ማለት

8. "የሥራ መሪ ንኡስ ምድብ" ማለት የሥራ መሪ፣ ዞን አስተዳደሪና በተመሳሳይ ደረጀ የሚገኝ የሥራ መሪም ይጨምራል፣

9. "የሥራ መሪ ተተኪ ንኡስ ምድብ" ማለት የሥራ መሪ ተተኪ ፣ የዞን አስተዳደሪ ምክትልና በተመሳሳይ ደረጃ የሚገኝ የሥራ መሪም ይጨምራል፣

10. "የወረዳ አስተዳደሪ ንኡስ ምድብ" ማለት የወረዳ ዋና አስተዳዳሪ፣ የወረዳ ምክትል ዋና አስተዳዳሪና የዞን ስራ አስፈፃሚ ያጠቃልላል፣

11. "የአፈ-ጉባኤ ንኡስ ምድብ" ማለት የክልል ምክር ቤት አፈ-ጉባኤ ነው፣

12. "የምክትል አፈ-ጉባኤ ንኡስ ምድብ" ማለት የክልል ምክር ቤት ምክትል አፈ-ጉባኤ ነው፣

13. "ቀዋሚ ኮሚቴ ሰብሳቢ ንኡስ ምድብ" ማለት የክልል ምክር ቤት ቀዋሚ ኮሚቴ ሰብሳቢ፣ የዞን ምክር ቤት አፈ-ጉባኤ ፣የወረዳ ምክርቤት አፈ-ጉባኤ ያጠቃልላል፣

14. "ተራ የምክር ቤት አባል ንኡስ ምድብ" ማለት ከቀበሌ በላይ ያለ የህዝብ ተመራጭ ሆና የምክር ቤት አባል በመሆኑ ደመወዝ የማይከፈል ነው፣

15. "የጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕረዚዳንት ንኡስ ምድብ" ማለት የጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕረዚዳንትና ምክትል ፕረዚዳንት ያጠቃልላል

16. "የጠቅላይ ፍርድ ቤት ዳኛ ንኡስ ምድብ" ማለት የጠቅላይ ፍርድ ቤት ዳኛና የከፍተኛ ፍርድ ቤት ፕረዚዳንት ያጠቃልላል፣

17. "የከፍተኛ ፍርድቤት ዳኛ ንኡስ ምድብ" ማለት የከፍተኛ ፍርድ ቤት ዳኛና የወረዳ ፍርድ ቤት ፕረዝዳንት ያጠቃልላል፣

18. "የወረዳ ፍርድቤት ዳኛ ንኡስ ምድብ" ማለት የወረዳ

www.abyssinialaw.com

ዳይና ቤት ፍርዲ ወረዳ እዩ፣

19. "ብዓል መሰል" ማለት ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዝወሃብ መሰልን ረብሓን ዝረክብ ወይ ንምርካብ ብቑዕ ዝኾነ ኣውፃኢ ፣ ተርጓምን ኣፈፃምን ሕጊ ክልል ትግራይ እዩ።

20. "ስድራ" ማለት ናይ ብዓል መሰል ብዓልቲ ሓዳርን ዒስራን ሓደን ዓመት ዘይምልኡ ውልድን የጠቓልል፣

21. "ተተካኢ" ማለት ኣብ ሕጊ ጡረታ ዝተቐመጠ ኣግባብ ዘለዎ ትርጉም ይሕዝ፣

22. "ሓደ ዘመን መረፃ" ማለት ሓሙሽተ ዓመት እዩ፣

23. "ካብ ሓላፍነት ዝተልዓለ" ማለት ብዓለ መሰል ኮይኑ ብጥፍኣት ዘይኮነስ ብካላእ ምኽንያት ዝተልዓለ እዩ።

ዓንቀፅ 3. ኣገላልፃ ዖታ

ኣብዚ ኣዋጅ ንተባዕታይ ዖታ ዝተገለፀ ኩሉ ንኣንስታይ ዖታ እውን ዝገልፅ እዩ።

ክፍሊ ክልተ

መሰልን ጥቕምን ካብ ሓላፍነት ዝተልዓለ ኣባል ምድብ ኣፈፃሚ ሕጊ

ዓንቀፅ 4. መሰል ጥሮታ

1. ኣግባብ ካብ ዘለዎ ሕጊ ጡታ ዝተገለፀ እንተሃለወ እውን ፣ እንተውሓደ ሓደ ሙሉእ ዘመንመረፃን ካብኡ ንላዕልን ዘገልገለ ኣባል ምድብ ኣፈፃሚ ሕጊ፣

   ሀ. ዕድሚኡ 50 ዓመትን ካብኡ ንላዕልን ዝኾነ ካብ ሓላፍነቱ እንትልዓለ ዕድመ ልክዑ ጡረታ ይኽፈሎ፣

   ለ. ብምኽንያት ሕማም ካብ ሓላፍነቱ እንትልዓል ኣባል ጡረታ ዕድመ ልክዑ ይኽፈሎ፣

   ሐ. ኣብ ስራሕ እናሃለወ ካብዚ ዓለም ብሞት ዝተፈለየ ንተተካኢ ኣባል ጡረታ ይኽፈሎ፣

ፍርድ ቤት ዳኛ ነው፣

19. "ባለ መብት" ማት በዚህ አዋጅ መሰረት የሚሰጥ መብትና ጥቅም የሚያገኝ ወይም ለማግኘት ብቁ የሆነ የትግራይ ክልል ህግ አውጪ ፣ ተርጓሚና አስፈፃሚ ነው፣

20. "ቤተሰብ" ማለት የባለ መብት ሚስትና ሃያ አንድ አመት እድሜ ያልደረሰ ልጅ ያጠቃልላል፣

21. "ተተኪ" ማለት አግባብ ባለው የጡረታ ህግ የተቀመጠ ትርጉም ይይዛል፣

22. "አንድ የምርጫ ዘመን" ማለት አምስት አመት ነው፣

23. "ከሃላፊነት የተነሳ" ማለት በጥፋት ሳይሆን በሌላ ምክንያት የተነሳ ባለመብት ነው።

አንቀፅ 3. የፆታ አገላለፅ

በዚህ አዋጅ በወምድ ፆታ የተገለፀ ሁሉ ለሴት ፆታም ይገልፃል።

ክፍል ሁለት

ከሃላፊነት የተነሰ የህግ አስፈፃሚ ምድብ አባል መብትና ጥቅም

አንቀፅ 4. የጥሮታ መብት

1. አግባብ ባለው የጥሮታ ህግ የተገለጸ ቢኖርም እንኳ፣ ቢያንስ አንድ ሙሉና ከዛ በላይ የምርጫ ዘመን ያገለገለ የህግ አስፈጻሚ አባል፣

ሀ. ከሃላፊነት ሲናሳ እድሜው 50 አመትና ከዛ በላይ ከሆነ ጡረታ እስከ እድሜ ልኩ ይከፈለዋል፣

ለ. በሕመም ምክንያት ከሃላፊነት የተነሳ ጡረታ አበል እስከ እድሜ ልኩ ይከፈለዋል፣

ሐ. በሥራ ላይ እያ ከዚህ አለም በሞት ቢለይ ለተተኪ የጡረታ አበል ይከፈለዋል፣

2. ከአንድ ሙሉ የምርጫ ዘመን ያነሳ ያገለገለ የህግ

www.abyssinialaw.com

2. ትሕቲ ሓደ ሙሉእ ዘመን መረፃ ዘገልገለ ኣባል ምድብ ኣፈፃሚ ሕጊ፡-

ሀ. 50 ዓመት መሊኡዎ ካብ ሓላፍነቱ እንትልዓል ግልጋሎት ድጎማ ይኽፈሎ።

ለ. ብምኽንያት ዘጋጠሞ ሕማም ካብ ሓፍነቱ ዝተልዓለ ድጎማ ይኽፈሎ፣

3. በዚ ዓንቀፅ ዝፍፀም ዓቐን ክፍሊት ዝውሰን ብመሰረት ኣግባብ ዘለዎ ሕጊ ጡረታ ይኽውን፣

4. ኣፈፃፅማ ድንጋገ እዚ ዓንቀፅ ኣብ ፈንድ ጡረታ ዘስዕቦ ፋይናንሳዊ ፅዕንቶ እንተሃልዩ መንግስቲ ክልል ይሸፍኖ።

<u>ዓንቀፅ 5. ኣባል መጣየሺ</u>

1. ዝኾነ ኣባል ምድብ ኣፈፃሚ ሕጊ፡-

ሀ. እንተወሓደ ሓደ ዘመን መረፃ ኣገልጊሉ ካብ ሓላፍነቱ ተተላሚሉ ኣባል መጣየሺ ይኽፈሎ፣

ለ. ካብ ፍርቂ ዘመን መረፃ ዘይውሓደ ዘገልገለ ብሕማም፣ ብመጉዳእቲ ኣካል ወይ ካብ ዓቕሚ ንላዕሊ ብዝኾነ ካሊእ ምኽንያት ካብ ሓላፍነቱ ዝተልዓለ ኣባል መጣየሺ ይኽፈሎ፣

2. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ንንኡስ ምድብ ርእሰ ምምሕዳር ፣ ንንኡስ ምድብ መራሒ ስራሕ፣ ንንኡስ ምድብ ተተካኢ መራሒ ስራሕ

ሀ. ንናይ መጀመሪያ ሓደ ዓመት ግልጋሎት መሃያ ሰለስት ወርሒ ኣባል መጣየሺ ይኽፈሎ፣

ለ. ካብ ሓደ ዓመት ንላዕሊ ንዘሎ ሕድ ኣ
ዓመት ተወሳኺ ግልጋሎት መሃያ ሓደ ወርሒ እናተወሰኸ ኣበል መጣየሺ ይኽፈሎ።

3. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1ን2ን/ ዝተገለፀ እንተሃለወ እውን እቲ ጠቕላላ ክፍሊት ካብ መሃያ 18 ኣዋርሕ ክበልፅ የብሉን

አስፈፃሚ ምድብ አበል፣

ሀ. ከሃላፊነቱ ሲነሳ 50 ዓመት የሞላው ከሆነ የአገልግሎት ዳርጎት ይከፈለዋል፣

ለ. በህመም ምክንያት ከሃላፍነት ከተነሳ ዳርጎት ይከፈለዋል፣

3. በዚሁ አንቀፅ የሚፈፀም ክፍያ መጠን የሚወሰነው አግባብ ባለው የጡረታ ህግ መሰረት ይሆናል፣

4. የዚሁ አንቀፅ ድንጋጌዎች አፈፃፀም በጡረታ ፈንድ ላይ የሚያስከትለው የፋይናንስ ተፅእኖ ካለ የክልሉ መንግስት ይሸፍነዋል።

<u>አንቀፅ 5. መቋቋሚያ አበል</u>

1. ማንኛውም የህግ አስፈፃሚ ምድብ አበል፡-

ሀ. ቢያንስ አንድ የምርጫ ዘመን አገልግሎ ከሃላፍነቱ ከተነሳ የመቋቋሚያ አበል ይከፈለዋል፣

ለ. ከአንድ የምርጫ ዘመን ግማሽ ያላነሰ አገልግሎ በሕመም፣ በአካል ጉት ወይም ከአቅም በላይ በሆነ ሌላ ምክንያት ከሃላፊነት ከተነሳ ፣ የመቋቋሚያ አበል ይከፈለዋል፣

2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ መሰረት በርእሰ መስተዳደር ንኡስ ምድብ ፣ ለስራ መሪ ንኡስ ምድብ ፣ ለተተኪ ስራ መራ ንኡስ መደብ የሚከፈለው የመቋቋምያ አበል

ሀ. ለመጀመሪያ የአንድ ዓመት አገልግሎት የሶስት ወር ደመወዝ የመቋቋሚያ አበል ይከፈለዋል፣

ለ. ከአንድ ዓመት በላይ ላለው ለእያንዳንዱ ተጨማሪ የአንድ አመት አገልግሎት የአንድ ወር ደመወዝ እየታከለ መቋቋምያ አበል ይከፈለዋል፣

3. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1ና2/ የተገለፀ ቢኖርም፣ ጠቅላላ ክፍያው ከ18 ወራት ደመወዝ መብለጥ የለበትም፣

www.abyssinialaw.com

4. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ንንኡስ ምድብ ኣማሓዳሪ ወረዳ፡-

ሀ. ሓደ ሙሉእ መረባ ዘመን ዘገልገለ መሃያ ሓደ ወርሒ ኣባል መጣየሺ ይኽፈሎ፣

ለ. ካብ ሓደ ዘመን መረባ ንላዕሊ ካብ ክልተ ዘመን መረባ ንታሕቲ ዘገልገለ መሃያ ክልተ ወርሒ ኣባል መጣየሺ ይኽፈሎ።

ሐ. ክልተን ካብኡ ንላዕልን መረባ ዘበን ዘገልገለ መሃያ ሰለስተ ወርሒ ይኽፈሎ።

ዓንቀፅ 6. ክፍሊት ስንብት ስራሕ

1. ዝኾነ ኣባል ምድብ ኣፈፃሚ ሕጊ ካብ ሓላፍነቱ እንትለዓል ክፍሊት ስንብት ስራሕ ምኽፋል ከም ዘለዎ ኮይኑ፣ እቲ ተሰናባቲ ናብ ስራሕ መንግስቲ ዝምለስ እንድሕር ኮይኑ ክፍሊት ኣይረክብን፣

2. ብመሰረት ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ እቲ ዝኽፈል ክፍሊት ስንብት ስራሕ፣

ሀ. ንመጀመሪያ ሓደ ዓመት ግልጋሎቱ መሃያ ስለስተ ወርሒ፣

ለ. ካብ ሓደ ዓመት ግልጋሎት ንላዕሊ ንዘገልገሎ ኣብ ሕድ ሕድ ተወሳኺ ግልጋሎት ዓመት ናይ መወዳእታ ወርሒ ሲሶ መሃያ እናተወሰኸ ይኽፈሉ።

3. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 2 ዝተገ[illegible] እንተሃለወ እውን እቲ ዝኽፈል ጠቕ[illegible] ክፍሊት ስንብት ስራሕ ካብ መሃያ 12 ኣዋርሕ ክበልፅ የብሉን።

ዓንቀፅ 7. ክፍሊት ኣባል መንበሪ ገዛ

1. ዝኾነ ኣባል ምድብ ኣፈፃሚ ሕጊ፡-

ሀ. እንተወሓደ ሓደ ዘመን መረባ ኣገልጊሉ ካብ ሓላፍነቱ ተተሳዒሉ ኣባል መንበሪ ገዛ ይኽፈሎ፣

ለ. ካብ ፍርቂ ሓደ ዘመን ዘይንእስ ኣገልጊሉ

4. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ መሰረት ለወረዳ አስተዳደር ንኡስ ምድብ፡-

ሀ. አንድ ሙሉ ምርጫ ዘመን ያገለገለ የአንድ ወር ደመወዝ የመቋቋሚያ አበል ይከፈለዋል፣

ለ. ከአንድ ምርጫ ዘመን በላይ ከሁለት ምርጫ ዘመን በታች ያገለገለ የሁለት ወር ደመወዝ የመቋቋሚያ አበል ይከፈለዋል፣

ሐ. ሁለትና ከሁለት በላይ የምርጫ ዘመን ያገለገለ የሶስት ወር ደመወዝ የመቋቋምያ አበል ይከፈለዋል።

አንቀፅ 6. የስራ ስንብት ክፍያ

1. ማንኛው የህግ አስፈፃሚ ምድብ አባል ከሃላፊነቱ ሲነሳ የስራ ስንብት ክፍያ መከፈል እንደተጠበቀ ሆኖ፣ ተሰናባቹ ወደ መንግስት ሥራ የሚመለስ ከሆነ ክፍያ አያገኝም፣

2. በዚሁ አንቀፅ /1/ መሰረት የሚከፈለው የሥራ ስንብት ክፍያ፣

ሀ. ለመጀመሪያ የአንድ አመት አገልግሎት የሶስት ወር ደመወዝ

ለ. ከአንድ አመት በላይ ላለው ለእያንዳንዱ ተጨማሪ የአንድ አመት አገልግሎት የመጨረሻ ወር ደመወዝ አንድ ሶስተኛ እየታከለ ይከፈለዋል፣

3. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 2 የተገለፀ ቢኖርም ፣ የሚከፈለው ጠቅላላ የሥራ ስንብት ክፍያ ከ12 ወራት ደመውዝ መበለጥ የለበትም።

ዓንቀፅ 7 . የመኖሪያ ቤት አበል ክፍያ

1. ማንኛውም የህግ አስፈፃሚ ምድብ አበል፡-

ሀ. ቢያንስ አንድ የምርጫ ዘመን አገልግሎ ከሃላፊነቱ ከተነሰ የመኖሪያ ቤት አበል ይከፈለዋል፣

www.abyssinialaw.com

ብሕማም፣ ብመጉዳእቲ ኣካል ወይ ካብ ዓቕሚ ንላዕሊ ብዝኾነ ካሊእ ምኽንያት ካብ ሓላፍነቱ ተተላዒሉ ክፍሊት ኣባል መንበሪ ገዛ ይኽፈሎ፣

2. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ክፍሊት ኣባል መንበሪ ገዛ ዝኽፈል ብሓደ ግዘ ኮይኑ፣

ሀ. ንኣባል ንኡስ ምድብ ርእሰ ምምሕዳር ሙሉእ ክፍሊት ሽድሽተ ወርሒ ይኽፈሎ፣

ለ. ካብ ሓደ ዘመን መረፃ ንላዕሊ ንዘሎ ተወሳኺ ግልጋሎት ሓደ ዓመት ፍርቂ ክፍሊት እናተወሰኸ ይኽፈሎ፣

ሐ. ንመራሒ ስራሕ ወይ ኣብ ተመሳሳሊ ብርኪ ንዘሎ መራሒ ስራሕ ሙሉእ ክፍሊት ሰለስተ ወርሒ ይኽፈሎ።

መ. ካብ ሓደ ዘመን መረፃ ንላዕሊ ግለጋሎት ንዘለዎ ንሕድ ሕድ ተወሳኺ ግልጋሎት ሓደ ዓመት ፍርቂ ክፍሊት ሓደ ወርሒ እናተወሰኸ ይኽፈሎ፣

ረ. ንተተካኢ መራሒ ስራሕ ወይ ድማ ኣብ ተመሳሳሊ ብርኪ ንዘሎ መራሒ ስራሕ ሙሉእ ክፍሊት ክልተ ወርሒ ይኽፈሎ፣

ሰ. ካብ ሓደ ዘመን መረፃ ንላዕሊ ንዘሎ ሕድ ሕድ ተወሳኺ ግልጋሎት ሓደ ዓመት ፍርቂ ክፍሊት ሓደ ወርሒ ተወሲኹ ይኽፈሎ።

3. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1ን2ን ዝተገለፀ እንተሃለወ እውን እቲ ዝወሃብ ጠቕላላ ክፍሊት ኣበል መንበሪ ገዛ ካብ 18 ኣዋርሕ ክበልፅ የብሉን፣

4. ካብ ኣፈፃሚ ሕጊ ኣባል ንኡስ ምድብ ኣማሓዳሪ ወረዳ ክፍሊት ኣባል መንበሪ ገዛ ኣይረክብን።

<u>ዓንቀፅ 8. ኣበል ተሸኸርኸርቲ</u>

1. ዝኾነ ኣባል ምድብ ኣፈፃሚ ሕጊ-

ለ. ከአንድ ምርጫ ዘመን ግማሽ ያላነሰ አገልግሎ በህመም፣ በአካል ጉዳት ወይም ከአቅም በላይ በሆነ ሌላ ምክንያት ከሃላፊነት ከተነሳ የመኖሪያ ቤት አበል ይከፈለዋል፣

2. በዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ /1/ መሰረት የሚከፈለው የመኖሪያ ቤት አባል በአንድ ጊዜ ሆኖ፡-

ሀ. ለርእሰ መስተዳድር ንኡስ ምድብ አባል የስድስት ወር ሙሉ ክፍያ ይከፈለዋል፣

ለ. ከአንድ ምርጫ ዘመን በላይ ላለው ለእያንዳንዱ ተጨማሪ የአንድ ዓመት አገልግሎት የአንድ ወር ክፍያ አንድ ሁለተኛ እየታከለ ይከፈለዋል፣

ሐ. ለሥራ መሪ ወይም በተመሳሳይ ደረጃ ላለ የሥራ መሪ የሶስት ወር ሙሉ ክፍያ ይከፈለዋል፣

መ. ከአንድ የምርጫ ዘመን በላይ ላለው ለእያንዳንዱ ተጨማሪ የአንድ ዓመት አገልግሎት የአንድ ወር ክፍያ አንድ ሁለተኛ እየታከለ ይከፈለዋል

ረ. ለተተኪ ሥራ መሪ ወይም በተመሳሳየ ደረጃ ላለ የሥራ መሪ የሁለት ወር ሙሉ ክፍያ ይከፈለዋል፣

ሰ. ከአንድ የምርጫ ዘመን በላይ ላለው እያንዳንዱ ተጨማሪ የአንድ አመት አገልግሎት የአንድ ወር ክፍያ አንድ ሁለተኛ እየተከለ ይከፈለዋል።

3. በዚሁ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1ና2 የተገለፀ ቢኖርም የሚሰጠው ጠቅላላ ክፍያ ከ18 ወር የመኖሪያ ቤት አበል መብለጥ የለበትም፣

4. ከህግ አስፈፃሚ ንኡስ ምድብ አባል የወረዳ አስተዳዳሪ የመኖሪያ ቤት አበል ክፍያ አያገኝም።

<u>ዓንቀፅ 8. የተሸኸርካሪ አበል</u>

www.abyssinialaw.com

ሀ. እንተወሓደ ሓደ ዘመን መረፃ ኣገልጊሉ ካብ ሓላፍነቱ ተተላሚሉ ኣባል ተሸከርካሪ ይኽፈሎ፣

ለ. ካብ ፍርቂ ሓደ ዘመን መረፃ ዘይወሓደ ዘገልገለ ብሕማም፣ መጉዳእቲ ኣካል ወይ ካብ ዓቕሚ ንላዕሊ ብዝኾነ ምኽንያት ካብ ዝነበሮ ሓላፍነት ተተላሚሉ ኣባል ተሸከርከርቲ ይኽፈሎ።

2. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ኣባል ተሸከርካሪ ዝክኽፈል ብሓደ ግዘ ኮይኑ፣-

ሀ. ሓደ ዘመን መረፃ ዘገልገለ ኣባል ንኡስ ምድብ ርእሰ ምምሕዳር ሙሉእ ክፍሊት ሽድሽተ ወርሒ ይኽፈሎ፣

ለ. ካብ ሓደ ዘመን መረፃ ንላዕሊ ንዘገልገለ ንሕድ ሕድ ተወሳኺ ሓደ ዓመት ግልጋሎት ክፍሊት ፍርቂ ሓደ ወርሒ እናተወሰኸ ይክፈሎ፣

ሐ. ሓደ ዘመን መረፃ ዘገልገለ መራሒ ስራሕ ወይ ብተመሰሳሳሊ ብርኪ ዝተሾመ መራሒ ስራሕ ሙሉእ ክፍሊት ሰለስተ ወርሒ ይኽፈሎ፣

መ. ካብ ሓደ ዘመን መረፃ ንላዕሊ ግልጋሎት ንዘለዎ ንሕድ ሕድ ተወሳኺ ዓመት ክፍሊት ግልጋሎት ፍርቂ ሓደ ወርሒ እናተወሰኸ ይኽፈሎ፣

ረ. ሓደ ዘመን መረፃ ንዘገልገለ ተተካኢ መራ
ስራሕ ወይ ብተመሳሳሊ ብርኪ ንዘለዎ መራሒ ስራሕ ሙሉእ ክፍሊት ክልተ ወርሒ ይኽፈሎ፣

ሰ. ካብ ሓደ ዘመን መረፃ ንላዕሊ ግልጋሎት ዘለዎ ኣብ ሕድ ሕድ ዓመት ክፍሊት ፍርቂ ሓደ ወርሒ መሃያ ኣባል ተሸከርካሪ እናተወሰኸ ይኽፈሎ።

3. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1ን2ን ዝተገለፀ እንተሃለወ እውን ፣ እቲ ዝወሃብ ጠቕላላ ክፍሊት ኣበል ተሸከርካሪ ካብ 18 ኣዋርሕ ክበልፅ የብሉን፣

4. ካብ ምድብ ኣፈፃሚ ሕጊ ኣባል ንኡስ ምድብ ኣማሓዳሪ ወረዳ ክፍሊት ኣባል ተሸከርካሪ

1. ማንኛውም የህግ አስፈጻሚ ምድብ አበል፡-

ሀ. ቢያንስ አንድ የምርጫ ዘመን አገልግሎ ከሃላፊነት ከተነሳ የተሸከሪ አበል ይከፈለዋል፣

ለ. ከአንድ ምርጫ ዘመን ግማሽ ያላነሰ አገልግሎ በህመም፣ በአካል ጉዳት ወይም ከአቅም በላይ በሆነ ሌላ ምክንያት ከሃላፊነት ከተነሳ የተሸከርካሪ አበል ይከፈለዋል፣

2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ መሰረት የሚከፈለው የተሸከርካሪ አበል በላንድ ጊዜ ሆኖ፡-

ሀ. አንድ የምርጫ ዘመን ያገለገለ የርእስ መስተዳድር ንኡስ ምድብ አባል የስድስት ወር ሙሉ ክፍያ ይከፈለዋል፣

ለ. ከአንድ የምርጫ ዘመን በላይ ላለው ለእያንዳንዱ ተጨማሪ የአንድ አመት አገልግሎት የአንድ ወር ክፍያ አንድ ሁለተኛ እየታከለ ይከፈለዋል፣

ሐ. አንድ የምርጫ ዘመን ያገለገለ የሥራ መሪ ወይም በተመሳሳይ ደረጃ የተሾመ የሥራ መሪ የሶስት ወር ሙሉ ክፍያ ይከፈለዋል፣

መ. ከአንድ የምርጫ ዘመን በላይ ላለው ለእያንዳንዱ ተጨማሪ የአንድ አመት አገልግሎት የአንድ ወር ክፍያ አንድ ሁለተኛ እየታከለ ይከፈለዋል፣

ረ. አንድ የምርጫ ዘመን ያገለገለ ተተኪ የሥራ መሪ ወይም በተመሳሳይ ደረጃ ያለ የሥራ መሪ የሁለት ወር ሙሉ ክፍያ ይከፈለዋል፣

ሰ. ከአንድ የምርጫ ዘመን በላይ ላለው ለእያንዳንዱ ተጨማሪ የአንድ አመት አገልግሎት የአንድ ወር ግማሽ ክፍያ እየታከለ ይከፈለዋል።

3. በዚሁ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1ና2 የተገለፀ ቢኖርም ፣ የሚሰጠው ጠቅላላ ክፍያ ከ18 ወር የተሸከርካሪ አበል መብለጥ የለበትም፣

www.abyssinialaw.com

ኣይረክብን።

<u>ዓንቀፅ 9. ግልጋሎት ሕክምና</u>

1. ካብ ሓላፍነቱ ዝተልዓለ ኣባል ንኡስ ምድብ ርእሰ ምምሕዳር፦

    ሀ. ንባዕሉን ንስድርኡን ኣብ ውሽጢ ዓዲ ኣብ መንግስታዊ ትካል ጥዕና ነፃ ግልጋሎት ሕክምና ይረክብ፣

    ለ. ከኸም ኩነታቱ እውን ኣብ ውልቀ ትካል ጥዕና ብገንዘብ መንግስቲ ግልጋሎት ሕክምና ይረክብ፣

    ሐ. ብመሰረት ሕክምና ቦርድ ዝህቦ መረዳእታ ብገንዘብ መንግስቲ ኣብ ውፃኢ ዓዲ ሕክምና ናይ ምርካብ መሰል ኣለዎ፣

    መ. እቲ ኣብ ውሽጢ ዓዲ ንባዕሉን ስድርኡ ኣብ መንግስታዊ ትካል ጥዕና ደቂሱ ዝረኽቦ ግልጋሎት ሕክምና ኣብ ቀዳማይ ማዓርግ እዩ፣

2. ካብ ሓላፍነቱ ዝተልዓለ ኣባል ንኡስ ምድብ መራሒ ስራሕ፦

    ሀ. ንባዕሉን ንስድርኡን ኣብ ውሽጢ ዓዲ ኣብ መንግስታዊ ትካል ጥዕና ነፃ ግልጋሎት ሕክምና ይረክብ፣

    ለ. ከኸም ኩነታቱ እውን ኣብ ውልቀ ትካል ጥዕና ብገንዘብ መንግስቲ ግልጋሎት ሕክምና ይረክብ፣

3. ካብ ሓላፍነቱ ዝተልዓለ ኣባል ንኡስ ምድብ ተተካኢ መራሒ ስራሕ፦

ሀ. ንባዕሉን ስድርኡን ኣብ ውሽጢ ዓዲ ኣብ መንግስታዊ ትካል ጥዕና ብነፃ ግልጋሎት ሕክምና ይረክብ።

4. ከህግ ኣስፈፃሚ ምድብ የወረዳ ኣስተዳዳሪ ንኡስ ምድብ ኣባል የተሸከርካሪ ኣበል ክፍያ ኣያግኝም

<u>ዓንቀፅ 9. የሕክምና ኣገልግሎት</u>

1. ከሃላፊነት የተነሳ የርእሰ መስተዳደር ንኡስ ምድብ ኣባል፦

ሀ. ለራሱና ለቤተሰቡ በኣገር ውስጥ በመንግስት የጤና ተቋም ነፃ የህክምና ኣገልገሎት ያገኛል፣

ለ. እንደየ ሁኔታውም በግል ጤና ተቋም በመንግስት ወጪ የህክምና ኣገልግሎት ያገኛል፣

ሐ. የህክምና ቦርድ በሚሰጠው ማስረጃ በውጭ ኣገር በመንግስት ወጪ የመታከም መብት ኣለው፣

መ. ለራሱና ለቤተሰቡ በኣገር ውስጥ በመንግስት ጤና ተቋም ተኝቶ የሚያገኘው የህክምና ኣገልግሎት በኣንደኛ ደረጃ መኣርግ ነው፣

2. ከሃላፊነቱ የተነሳ የሥራ መሪ ንኡስ ምድብ ኣባል፦

ሀ. ለራሱና ለቤተሰቡ በኣገር ውስጥ በመንግስት የጤና ተቋመ ነፃ የህክምና ኣገልግሎት ያገኛል፣

ለ. እንደየሁኔታውም በግል ጤና ተቋም በመንግስት ወጪ የህክምና ኣገልግሎት ያገኛል፣

3. ከሃላፊነቱ የተነሳ ተተኪ የሥራ መሪ ንኡስ ምድብ ኣባል ፦

ሀ. ለራሱና ለቤተሰቡ በኣገር ውስጥ በመንግስት የጤና

www.abyssinialaw.com

ለ. ከከም ኩነታቱ ኣብ ውልቀ ትካል ጥዕና ብወፃኢ መንግስቲ ግልጋሎት ሕክምና ይረክብ፣

4. ካብ ሓላፍነቱ ዘተልዓለ ኣባል ንኡስ ምድብ ኣማሓዳሪ ወረዳ ንባዕሉን ስድርኡን ኣብ ውሽጢ ዓዲ ኣብ መንግስታዊ ትካል ጥዕና ብነፃ ግልጋሎት ሕክምና መሰል ምርካብ ኣለዎ

ዓንቀፅ 10. ግልጋሎት ሓለዋ ውልቀ ድሕንነት

1. ዝኾነ ኣባል ንኡስ ምድብ ርእሰ ምምሕዳር ኣብ ሓላፍነት እናሃወ ዝነበሮ ውልቀ ሓለዋ ካብ ሓላፍነት እንተተልዓለ እውን ንባዕሉን ንስድርኡን ሓለዋ ይግበረሉ፣

2. ዓይነትን መጠንን ናይቲ ሓለዋ እቲ ሓለዋ ብዘካይድ ዝምልከቶ ኣካል ይውሰን።

ዓንቀፅ 11. ወረቐት ምስክር ግልጋሎት

1. ካብ ሓላፍነት ዝተልዓለ ኣባል ምድብ ኣፈፃሚ ሕጊ፡-
   ሀ. ክልተ ወይ ካብኡ ንላዕሊ ዘመን መረፃ ዘገልገለ እንተኾነ ቀዳማይ ብርኪ ወረቐት ምስክር ግልጋሎት ይወሃብ።
   ለ. ካብ ሓደ ንላዕሊ ካብ ክልተ ንታሕቲ ዘመን መራፃ ዘገልገለ እንተኾነ ካልኣይ ብርኪ ወረቐት ምስክር ግልጋሎት ይወሃብ፣
   ሐ. ሓደ ሙሉእ ዘመን መረፃ ዘገልገለ እንተኾይኑ ሳልሳይ ብርኪ ወረቐት ምስክር ግልጋሎት ይወሃብ፣
   መ. ካብ ፍርቂ ንላዕሊ ካብ ሓደ ንታሕቲ ዘመን መረፃ ዘገልገለ እንተኾይኑ ራብዓይ ብርኪ ወረቐት ምስክር ግልጋሎት ይወሃብ፣

2. ካብ ሓላፍነት ንዝተልዓለ፡-
   ሀ. ንኣባል ንኡስ ምድብ መራሒ ስራሕ ዝውሃብ ወረቐት ምስክር ግልጋሎት ክታም ርእሰ ምምሕዳር ዓሪፍሉ ይወሃብ፣
   ለ. ኣባል ንኡስ ምድብ ርእሰ ምምሕዳ ክልል ተቋም ነፃ የህክምና አገልግሎት ያገኛል፣
   ለ. እንደየሁኔታውም በግል ጤና ተቋም በመንግስት ወጪ የህክምና ኣገልግሎት ያገኛል፣

4. ከሃላፊነት የተነሳ የወረዳ አስተዳዳሪ ንኡስ ምድብ አባል ለራሱና ለቤተሰቡ በአገር ውስጥ በመንግስት የጤና ተቋም በነፃ የህክምና አገልግሎት የሚገኝት መብት አለው።

ዓንቀፅ 10. የግል ድህንነት ጥበቃ አገልግሎት፡-

1. ማንኛውም የርእሰ መስተዳድር ንኡስ ምድብ አባል በሃላፊነት በነበረበት ወቅት የነበረው የግል ድህንነት ጥበቃ ከሃላፊነት ሲነሳም ለእርሱና ለቤተሰቡ ጥበቃ ይደረግለታል፣

2. የጥበቃው ዓይነትና መጠን ጥበቃውን በሚያካሂድ አካል ይወሰናል።

ዓንቀፅ 11. የአገልግሎት ምስክር ወረቀት

1. ከሓላፊነት የተነሳ የህግ አስፈፃሚ ምድብ አባል፡-
   ሀ. ሁለት ወይም ከዛ በላይ የምርጫ ዘመን ያገለገለ ሲሆን አንደኛ ደረጃ የአገልግሎት ምስክር ወረቀት ይሰጠዋል።
   ለ. ከአንድ በላይ ከሁለት በታች የምርጫ ዘመን ያገለገለ ሲሆን ሁለተኛ ደረጃ የአገልግሎት ምስክር ወረቀት ይሰጠዋል፣
   ሐ. አንድ ሙሉ የምርጫ ዘመን ያገለገለ ሲሆን ሶስተኛ ደረጃ የአገልግሎት ምስክር ወረቀት ይሰጠዋል፣
   መ.ከግማሽ በላይና ከአንድ በታች የምርጫ ዘመን ያገለገለ ሲሆን አራተኛ ደረጃ የአገልግሎት ምስክር ወረቀት ይሰጣል፣

2. ከሃላፊነት ለተነሳ፡-
   ሀ. የሥራ መሪ ንኡስ ምድብ አባል የሚሰጥ የአገልግሎት ምስክር ወረቀት በርእሰ መስተዳድር ተፈርሞ ይሰጣል፣

www.abyssinialaw.com

ዝወሃብ ወረቐት ምስክር ግልጋሎት ክታም ኣፈ-ጉባኤ ቤት ምኽሪ ክልል ዓሪፉሉ ይወሃብ።

ሐ. ንንኡስ ምድብ ተተካኢ መራሒ ስራሕን ንኡስ ምድብ ወረዳን ብኽታም ምኽትል ርእሰ ምምሕዳር ይውሃቦም።

3. ካብ ሓላፍነቱ ዝተልዓለ ወረቐት ምስክር ግልጋሎት ዝተውሃቦ ኣባል ምድብ ኣፈፃሚ ሕጊ፦

ሀ. ኣብ ሆስፒታል መንግስቲ ዝውሃብ ግልጋሎት ሕክምና ቀዳምነትይረክብ፣
ለ. ኣብ ዝሀባዊ ኣኼባ ናይ ኽብሪ ቦታ ይውሃብ፣

4. ካብ ሓላፍነቱ ዝተልዓለ ቀዳማይ ብርኪ ወረቐት ምስክር ግልጋሎት ዝተውሃቦ ኣባል ንኡስ ምድብ ርእሰ ምምሕዳር ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /3/ ካብ ዝተቐመጠ መሰልን ረብሓን ብተወሳኺ፣

ሀ. ፓስፖርት ዲፕሎማቲክ ይወሃብ፣
ለ. ኣብ መፅርፎ ነፈርቲ ግልጋሎት ቪ.ኣይ ይርከብ፣

ሐ. ኣብ ውሽጢ ዓዲ በረራ ብመንግስቲ ፍርቂ ዋጋ ትኬት ነፈርቲ ይሽፈነሉ፣

5. ካብ ሓላፍነቱ ዝተልዓለ ካልኣይ ብርኪ ወረቐት ምስክር ግልጋሎት ዝተውሃቦ ኣባል ንኡስ ምድብ ርእሰ ምምሕዳርን ቀዳማይ ብርኪ ወረቐት ምስክር ግልጋሎት ዝተውሃቦ ኣባል ንኡስ ምድብ መራሒ ስራሕን በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /3/ ካብ ዝተጠቀመጠ ረብሓ ብተወሳኺ፣

ሀ. ፓስፖርት ዲፕሎማቲክ ይወሃብ፣

ለ. ኣብ መፅርፎ ነፈርቲ ግልጋሎት ቪ.ኣይ.ፒ ይረክብ፣

ሐ. ኣብ ውሽጢ ዓዲ በረራ ብመንግስቲ ርብዒ ዋጋ ትኬት ነፈርቲ ይሽፈነሉ

6. ካብ ሓላፍነቱ ዝተልዓለ ሳልሳይ ብርኪ ወረቐት

ለ. የክልል ርእሰ መስተዳድር ንኡስ ምድብ ኣባል የሚሰጥ የኣገልግሎት የምስክር ወረቀት በክልል ምክር ቤት ኣፈ-ጉባኤ ተፈርሞ ይሰጣል፣

ሐ. ለንኡስ ምድብ ተተኪ ሥራ መሪና ንኡስ ምድብ ወረደ በክልል ምክትል ርእሰ መስተዳደር ተፈርሞ ይሰጣቸዋል፣

3. የኣገልግሎት ምስክር ወረቀት የተሰጠው ማንኛውም ከሃላፊነቱ የተነሳ ህግ ኣስፈፃሚ ምድብ ኣባል፦

ሀ. በመንግስት ሆስፒታል ለሚሰጠው የህክምና ኣገልግሎት ቅድሚያ ያገኛል፣
ለ. በህዝባዊ ስብሰባ የክብር ቦታ ይሰጠዋል፣

4. ኣንደኛ ደረጀ የኣገልግሎት የምስክር ወረቀት የተሰጠው ከሃላፍነቱ የተነሳ የርእሰ መስተዳድር ንኡስ ምድብ ኣባል በዚህ ኣንቀፅ ንኡስ ኣንቀፅ /3/ ከተመለከተው ጥቅም በተጨማሪ፣

ሀ. ዲፕሎማቲክ ፓስፖርት ይሰጠዋል፣
ለ. በኣይሮፕላን ማረፍያ ቪ.ኣይ.ፒ ኣገልግሎት ያገኛል፣

ሐ. በኣየር የኣገር ውስጥ በረራ ሲያደርግ የኣየር ትኬት ዋጋ ሃምሳ በመቶ በመንግስት ይሸፈንለታል፣

5. የሁለተኛ ደረጀ የኣገልግሎት የምስክር ወረቀት የተሰጠው ከሃላፊነቱ የተነሳ የርእሰ መስተዳድር ንኡስ ምድብ ኣባልና ኣንደኛ ደረጀ የኣገልግሎት ምስክር ወረቀት የተሰጠው ከሃላፊነቱ የተነሳ የሥራ መሪ ንኡስ ምድብ ኣባል በዚሁ ኣንቀፅ ንኡስ ኣንቀፅ /3/ ከተመለከተው ጥቅም በተጨማሪ፣

ሀ. ዲፕሎሚቲክ ፓስፖርት ይሰጠዋል፣

ለ. በኣይሮፕላን ማረፍያ የቪ.ኣይ.ፒ ኣገልግሎት ያገኛል፣

ሐ. በኣየር የኣገር ውስጥ በረራ ሲያደርግ ከጠቅላላ የኣየር ትኬት ዋጋ ሩብ በመንግስት ይሸፈንለታል፣

www.abyssinialaw.com

ምስክር ግልጋሎት ዝተውሃቦ ኣባል ንኡስ ምድብ ርእሰ ምምሕዳር ወይ ካልኣይ ብርኪ ወረቐት ምስክር ግልጋሎት ዝተውሃቦ ካብ ሓላፍነቱ ዝተልዓለ ኣባል ንኡስ ምድብ መራሒ ስራሕ ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /3/ ካብ ዝተቐመጠ መሰልን ጥቕምን ብተወሳኺ፡-

ሀ. ፓስፖርት ዲፕሎማቲክ ይወሃብ፣

ለ. ኣብ መዕርፎ ነፈርቲ ግልጋሎት ቪ.ኣይ.ፒ ይረክብ፣

7. ካብ ሓላፍነቱ ዝተልዓለ ራብዓይ ብርኪ ወረቐት ምስክር ግልጋሎት ዝተውሃቦ ኣባል ንኡስ ምድብ ርእሰ ምምሕዳር ወይ ሳልሳይ ብርኪ ኣባል ንኡስ ምድብ መራሒ ስራሕ በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /3/ ካብ ዝተቐመጠ ረብሓ ብተወሳኺ ፓስፖርት ዲፕሎማቲክ ይውሃብ፣

8. ካብ ሓላፍነቱ ዝተልዓለ ራብዓይ ብርኪ ወረ[illegible] ምስክር ግልጋሎት ዝተውሃቦ ኣባል መራሒ ስራሕ [illegible] ተተካኢ መራሒ ስራሕን ንኡስ ምድብ ኣማሓዳሪ ወረዳን በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /3/ ለ/ ዝተቐመጠ ረብሓ ጥራሕ ይረክብ።

ዓንቀፅ 12. ብዓል መሰል ኣባል ኣፈፃሚ ሕጊ ካብዚ ዓለም ብሞት እንትፍለ

1. ዝኾነ ኣባል ምድብ ኣፈፃሚ ሕጊ ኣብ ስራሕ እናሃለው ብሞት እንትፍለ፣

ሀ. ብምኽንያት ምስ ምማቱ ዝተተሓሓዘ ንዝወፀ ወፃኢ መሸፈኒ መሃያ ሰለስተ ወርሒ ንስድርኡ ይኽፈል፣

ለ. ካብ ሓላፍነቱ ተዝልዓል ነይሩ ክኽፈሎ ዝግባእ ዝነበረ መሰልን ጥቕምን ንስድርኡ ይኽፈል፣

2. ዝኾነ ኣባል ምድብ ኣፈፃሚ ሕጊ ካብ ሓላፍነቱ ምስተልዓለ ክረኽቦ ዝግባእ ዝነበረ መሰልን ጥቕምን ከይረኽበ ብሞት እንተተፈልዩ ክኽፈሎ ዝግባእ ዝነበረ

6. የሶስተኛ ደረጀ ኣገልግሎት የምስክር ወረቀት የተሰጠው ከሃላፊነት የተነሰ የርእሰ መስተዳድር ንኡስ ምድብ ኣባል ወይም ሁለተኛ ደረጃ የአገልግሎት ምስክር ወረቀት የተሰጠው ከሃላፊነቱ የተነሰ የሥራ መሪ ንኡስ ምድብ ኣባል በዚሁ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /3/ ከተመለከተው ጥቅም በተጨማሪ፣

ሀ ዲፕሎማቲክ ፓስፖርት ይሰጠዋል፣

ለ. በኣይሮፕላን ማረፍያ የቪ.ኣይ.ፒ አገልግሎት ያገኛል፣

7. አራተኛ ደረጀ የአገልግሎት ምስክር ወረቀት የተሰጠው ከሃላፊነት የተነሰ የርእሰ መስተዳድር ንኡስ ምድብ ኣባል ወይም ሶስተኛ ደረጃ የሥራ መሪ ንኡስ ምድብ ኣባል በዚሁ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /3/ ከተመለከተው ጥቅም በተጨማሪ ዲፕሎማቲክ ፓስፖርት ይሰጠዋል፣

8. ኣረተኛ ደረኛ የአገልግሎት ምስክር ወረቀት የተሰጠው ከሃላፍነት የተነሳ ስራ መሪ፣ ተተኪ ስራ መሪና የወረዳ ኣስተዳዳሪ ንኡስ ምድብ ኣባል በዚሁ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /3/ለ/ የተመለከት ጥቅም ብቻ ያገኛል።

አንቀፅ 12. የሕግ ኣስፈፃሚ ባለመብት ከዚህ ዓለም በሞት መለየት

1. ማንኛውም የህግ አስፈፃሚ ምድብ ኣባል በሥራ ላይ እያለ ከዚህ ዓለም በሞት ሲለይ፣

ሀ. ከመሞቱ ጋር በተያያዘ ምክንያት ለሚወጣ ወጪ መሸፈኛ የሶስት ወር ደመወዝ ለቤተሰቡ ይከፈላል፣

ለ. ከሃላፊነቱ ቢነሳ ኖሮ ሊከፈለው ይገባ የነበረ መብትና ጥቅም ለቤተሰቡ ይከፈላል፣

2. ማንኛውም የህግ አስፈፃሚ ምድብ ኣባል ከሃላፊነቱ ተነስቶ ጥቅም ከማግኘቱ በፊት ከዚህ አለም በሞት ቢለይ ሊከፈለው ይገባ የነበረው መብትና ጥቅም ለቤተሰቡ

www.abyssinialaw.com

መሰልን ጥቅምን ንስድርኡ ይኽፈል፣

3. ዝኾነ ኣባል ንኡስ ምድብ ርእሰ ምምሕዳር ኣብ ስራሕ እናሃለወ ወይ ካብ ሓፍነቱ ምስተልዓለ ብሞት ተተፈልዩ፡-

ሀ. ብናይ መንግስቲ መራኸቢ ሓፍሽ ዕረፍቱን ሓጊር ሂወት ታሪኩን ብዜና ይቃለሐሉ፣

ለ. ኣብ ስነ-ስርዓት ቀብሩ ዝተረኽበ ላዕለዋይ ብዓል ስልጣን ሕቐፊ ዕምበባ ኣብ መቓብሩ የንብረሉ፣

ሐ. ስነ-ስርዓት ቀብሪ ብኣፈፀምቲ ስነ-ስርዓት ቀብሪ ዝፍፀም ኮይኑ ወፃኢኡ መንግስቲ ይሽፍኖ፣

4. ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ኣባል ምድብ ኣፈፃሚ ሕጊ ብሞት እንተተፈልዩ ስድርኡ ዝረኽብዎ ዝነበሩ ግልጋሎት ሕክምና ውሽጢ ዓዲ ኣየቋርፅን፣

5. ኣባል ንኡስ ምድብ ኣማሓዳሪ ወረዳ በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 3 ዝተቐመጠ መሰል ጥራሕ ኣይረክብን።

ክፍሊ ሰለስተ

መሰል ረብሓን ካብ ሓላፍነት ዝተልዓለ ኣውፃኢ ሕጊ

ዓንቀፅ 13. መሰል ጡረታ

1. ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 4 ካብ ሓላፍነቱ ዝተልዓለ ኣባል ምድብ ኣፈፃሚ ሕጊ ዝተሓገገ መሰል ጡረታ ብመሃያ ንዝሰርሕ ኣባል ምድብ ኣውፂኢ ሕጊ እውን ተፈፃሚ ይኸውን

2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ዝተሓገገ ከምዘለሎ ኮይኑ ኣግባብነት ብዘለዎ ሕጊ ጠሩታ ንሰራሕተኛ መንግስቲ ዝተውሃቦ ትርረጉም ንኣባል ምድብ ኣውፂኢ ሕጊ እውን ይሽፍን።

ዓንቀፅ 14. ኣባል መጣየሺ

1. ኣብ ኣዋጅ ዓንቐፅ 5 ካብ ሓላፍነቱ ንዝተልዓለ መራሒ ስራሕ ክኽፈል ዝተደንገገ መጣየሺ ኣበል

ይከፈላል፣

3. ማንኛውም የርእሰ መስተዳድር ንኡስ ምድብ አባል በሥራ ላይ እያለ ወይም ከሃላፍነቱ ተነስቶ ከዚህ አለም በሞት ሲለይ፡-

ሀ. እረፍቱና አጭር የህይወት ታሪኩ በመንግስት ሚድያ በዜና ይነገራል፣

ለ.ከፍተኛ የመንግስት ባለስልጣን በቀብሩ ስነ-ስርዓት ተገኝቶ በመቃብሩ የአበባ ጉንጉን ያስቀምጣል፣

ሐ. የቀብሩ ስነ-ስርዓት በቀብር አስፈፃሚ የሚፈፀም ሆኖ ወጪው በመንግስት ይሸፈናል፣

4. በዚ አዋጅ መሰረት የህግ አስፈፃሚ ምድብ አባለ ከዚህ ዓለም በሞት መለየት ያገኙት የነበረ የቤተሰቡን በአገር ውስጥ የህክምና አገልግሎት የሚግኝት መብት አያሳጣም፣

5. የወረዳ አስተዳዳሪ ንኡስ ምድብ አባል በዚሁ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 3 የተቀመጠ መብት ብቻ አያገኝም።

ክፍል ሶስት

ከሃላፊነት የተነሳ የህግ አውጪ አባል መብትና ጥቅም

አንቀፅ 13. የጡረታ መብት

1. በዚህ አዋጅ አንቀፅ 4 ከሃላፊነት ለተነሳ ህግ አስፈፃሚ ምድብ የተደነገገው የጡረታ መብት ከሃላፊነት ለተነሳ በደመወዝ የሚሰራ ህግ አውጪም ተፈፃሚ ይሆናል

2. በዚሁ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ አግባብነት ባለው የጡረታ ህግ ለመንግስት ሰራተኛ የተሰጠው ትርጓሜ ለህግ አውጪ ምድብ አባልም ይሸፍናል።

አንቀፅ 14. መቋቋምያ አባል

1. በዚህ አዋጅ አንቀፅ 5 ከሃላፊነት ለተነሳ የስራ መሪ እንዲከፈል የተደነገገ የመቋቋሚያ አበል ከሃላፊነቱ ለተነሰ

www.abyssinialaw.com

ንካብ ሓላፍነቱ ዝተልዓለ ኣፈ-ጉባኤ ክልል ተፈፃሚ ይኸውን፣

2. ኣብዚ ኣዋጅ እዙይ ኣብ ዓንቐፅ 5 ካብ ሓላፍነቱ ንዝተልዓለ ተተካኢ መራሒ ስራሕ ክኽፈል ዝተደንገገ መጣየሺ ኣባል ንካብ ሓላፍነቱ ዝተልዓለ ምክትል ኣፈ-ጉባኤ ክልል ተፈፃሚ ይኸውን፣

3. ኣብዚ ኣዋጅ እዙይ ኣብ ዓንቀፅ 5 ካብ ሓላፍነቱ ንዝተልዓለ ኣባል ንኡስ ምድብ ወረዳ ኣማሓዳሪ ክኽፈል ዝተደንገገ መጣየሺ ኣባል ንካብ ሓላፍነቱ ዝተልዓለ ኣባል ንኡስ ምድብ ኣካቢ ቀዋሚ ኮሚቴ ተፈፃሚ ይኸውን።

ክልል አፈ- ጉባኤ ተፈፃሚ ይሆናል፣

2. በዚ አዋጅ ዓንቀፅ 5 ከሃላፊነት ለተነሳ ተተኪ የሥራ መሪ እንዲከፈል የተደነገገ የመቋቋሚያ አበል ከሃላፊነት የተነሳ ምክትል አፈ-ጉባኤ ተፈፃሚ ይሆናል።

3. በዚህ አዋጅ አንቀፅ 5 ከሃላፊነቱ የተነሳ የወረደ አስተዳዳሪ ንኡስ ምድብ እንዲከፈል የተደንገገ መቋቋሚያ አበል ከሃላፊነቱ የተነሳ ለንኡስ ምድብ ቀዋሚ ኮሚቴ ሰብሳቢ ተፈፃሚ ይሆናል።

ዓንቀፅ 15. ኣበል ክፍሊት ስንብት ስራሕ

1. ኣብዚ ኣዋጅ እዙይ ኣብ ዓንቀፅ 6 ካብ ሓላፍነቱ ንዝተልዓለ መራሒ ስራሕ ክኽፈል ዝተደንገገ ኣበል ስንብት ስራሕ ንካብ ሓላፍነቱ ዝተልዓለ ኣፈ-ጉባኤ ክልል ተፈፃሚ ይኸውን።

2. ኣብዚ ኣዋጅ እዙይ ኣብ ዓንቀፅ 6 ካብ ሓላፍነቱ ንዝተልዓለ ተተካኢ መራሒ ስራሕ ክኽፈል ዝተደንገገ ኣበል ስንብት ስራሕ ንካብ ሓፍነቱ ዝተልዓለ ምክትል ኣፈ-ጉበኤ ክልል ተፈፃሚ ይኸውን፣

3. ኣብዚ ኣዋጅ እዙይ ኣብ ዓንቀፅ 6 ካብ ሓላፍነቱ ንዝተልዓለ ንኡስ ምድብ ወረዳ ኣማሓዳሪ ክኽፈል ዝተደንገገ ኣበል ስንብት ስራሕ ንካብ ሓላፍነቱ ዝተልዓለ ኣባል ንኡስ ምድብ ኣካቢ ቆዋሚ ኪሚቴ ተፈፃሚ ይኸውን።

4. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቐፅ 1,2,3 ዝተገለፀ እንተሃለወ እውን ፣ ናብ ቀደም ዝነበሮ ስራሕ ዝተመለሰ ኣውፂኡ ሕጊ ክፍሊት ስንብት ስራሕ ኣይረክብን፣

5. መሃያ ዘይኽፈሎ ተራ ኣባል ቤት ምኽሪ ክልል ሓደ ዘመን መረፃ ወዳኡ ካብ ሓላፍነቱ እንትልዓል ፣

..ፅቀፅ 15. የሥራ ስንብት ክፍያ አበል

1. በዚህ አዋጅ አንቀፅ 6 ከሃላፊነት ለተነሳ የሥራ መሪ እንዲከፈል የተደነገገ የሥራ ስንብት ክፍያ አበል ከሃፍነቱ የተነሳ ክልል አፈ-ጉባኤ ተፈፃሚ ይሆናል፣

2. በዚህ አዋጅ አንቀፅ 6 ከሃላፊነቱ ለተነሳ ተተኪ የስራ መሪ እንዲከፈል የተደነገገ የስራ ስንብት ክፍያ አበል ከሃላፊነት ለተነሳ ክልል ምክትል አፈ-ጉባኤ ተፈፃሚ ይሆናል፣

3. በዚህ አዋጅ አንቀፅ 6 ከሃላፊነት ለተነሳ የወረዳ አስተዳዳሪ ንኡስ ምድብ እንዲከፈል የተደነገገ የስራ ስንብት ክፍያ አበል ከሃላፊነቱ ለተነሰ ንኡስ ምድብ ቆዋሚ ኮሚቴ ሰብሳቢ ተፈፃሚ ይሆናል፣

4. በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1,2,3 የተገለፀ ቢኖርም ወደ ቀድመው ስራው የሚመለስ ህግ አውጪ አበል የሥራ ስንብት ክፍያ እያገኝም፣

5. ደመወዝ የሚያገኝ ተራ የክልል ምክር ቤት አባል አንድ የምርጫ ዘመን ጨርሶ ከሃላፊነት ሲነሰ የክልል ምክርቤት

www.abyssinialaw.com

ምክትል ኣፈ-ጉባኤ ቤት ምኽሪ ክልል ዝረኽቦ መሃያ ሓደ ወርሓዊ ብመልክዕ ድጎማ ይኽፈሎ፣

6. መሃያ ዘይኽፈሎ ተራ ኣባል ቤት ምኽሪ ወረዳ ሓደ ዘመን መረፃ ወዲኡ ካብ ሓላፍነቱ እንትልዓል ምክትል ኣፈ-ጉባኤ ቤት ምኽሪ ወረዳ ዝረኽቦ መሃያ ሓደ ወርሒ ክፍሊት ብመልክዕ ድጎማ ይኽፈሎ።

<u>ዓንቀፅ 16. ክፍሊት ኣበል መንበሪ ገዛ</u>

1. ካብ ኣባል ምድብ ኣውፃኢ ሕጊ ንኡስ ምድብ ኣፈ-ጉባኤ ካብ ስራሕ እንትሰናበት ሙሉእ ክፍሊት ሰለስተ ወርሒ ይኽፈሎ፣

2. ካብ ሓደ ዘመን መረፃ ንላዕሊ ግልጋሎ ንዘለዎ ንሕድ ሕድ ተወሳኺ ግልጋሎት ሓደ ዓመ ት ፍርቂ ክፍሊት ሓደ ወርሒ እናተወሰኸ ይኽፈሎ ፣

3. ካብ ኣውፃኢ ሕጊ ንኡስ ምድብ ምክትል ኣፈ-ጉባኤ ሙሉእ ክፍሊት ክልተ ወርሒ ይኽፈሎ፣

4. ካብ ሓደ ዘመን መረፃ ንላዕሊ ግልጋሎት ንዘለዎ ንሕድ ሕድ ተወሳኺ ግልጋሎት ሓደ ዓመት ፍርቂ ክፍት ሓደ ወርሒ ተወሲኹ ይኽፈሎ፣

5. ኣብዚ ዓንቀፅ ካብ ንኡስ ዓንቀፅ 1-4 ዝተገለፀ እንተሃለወ እውን እቲ ዝውሃብ ጠቕላላ ክፍሊት ኣበል መንበሪ ገዛ ካብ 18 ኣዋርሕ ክበልፅ ኣይብሉን።

<u>ዓንቀፅ 17. ኣበል ተሸከርካሪ</u>

1. ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 8 ንኡስ ዓንቀፅ /2/ /ሐ/ን /መ/ን ካብ ሓላፍነት ንዝተልዓለ ኣባል ንኡስ ምድብ መራሒ ስራሕ ዝተሓገገ ኣበል ተሸከርካሪ ንኣፈ-ጉባኤ ቤት ምኽሪ ክልል እውን ተፈፃሚ ይኸውን፣

2. ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 8 ንኡስ ዓንቀፅ /2/ /ሐ/ /ሰ/ ምክትል ኣፈ-ጉባኤ የሚገኘው የአንድ ወር ደመወዝ በድጎማ መልክ ያገኛል፣

6. ደመወዝ የሚያገኝ ተራ የወረደ ምክር ቤት አባል አንድ የምርጫ ዘመን ጨርሶ ከሃላፊነት ሲናሳ የወረዳ ምክር ቤት ምክትል አፈ-ጉባኤ የሚያገኘው የአንድ ወር ደመወዝ በድጎማ መልክ ያገኛል።

<u>አንቀፅ 16. የመኖሪያ ቤት አበል ክፍያ</u>

1. ከህግ ኣውጪ ንኡስ ምድብ አባል አፈ-ጉባኤ ከስራ ሲሰናበት የሶስት ወር ሙሉ ክፍያ ይከፈለዋል፣

2. ከአንድ የምርጫ ዘመን በላይ ላለው ለእያንዳንዱ ተጨማሪ የአንድ አመት አገልግሎት የአንድ ወር ክፍያ አንድ ሁለተኛ ይከፈለዋል፣

3. ከህግ አውጪ ንኡስ ምድብ ምክትል አፈ-ጉባኤ የሁለት ወር ሙሉ ክፍያ ይከፈለዋል፣

4. ከአንድ ምርጫ ዘመን በላይ ላለው ለእያንዳዱ ተጨማሪ የአንድ አመት አገልግሎት የአንድ ወር ክፍያ አንድ ሁለተኛ እየታከለ ይከፈለዋል፣

5. በዚሁ አንቀፅ ከንኡስ አንቀፅ 1-4 የተገለፀ ቢኖርም የሚሰጠው ጠቅላላ ክፍያ የመኖሪያ ቤት አበል ከ18 ወራት መብለጥ የለበትም።

<u>አንቀፅ 17 የተሸከርካሪ አበል</u>

1. በዚሁ አዋጅ አንቀፅ 8 ንኡስ አንቀፅ /2 /ሐ/ እና /መ/ ከሃላፊነቱ ለተነሳ የሥራ መሪ ንኡስ ምድብ አባል የተሸከርካሪ አበል የተደነገገው ለክልል ምክር ቤት ምክትል አፈ-ጉባኤም ተፈጻሚ ይሆናል፣

www.abyssinialaw.com

ን/ረ/ ካብ ሓላፍነት ንዝተልዓለ ኣባል ንኡስ ምድብ ተተካኢ መራሒ ስራሕ ዝተሓገገ ኣበል ተሸከርካሪ ንምክትል ኣፈ-ጉባኤ እውን ተፈፃሚ ይኸውን፣

3. ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 8 ንኡስ ዓነቀፅ 4 ካብ ሓላፍነት ንዝተልዓለ ኣባል ንኡስ ምድብ ኣመሓዳሪ ወረዳ ዝተሓገገ ኣባል ተሸከርካሪ ንንኡስ ምድብ ኣካቢ ቀዋሚ ኮሚቴ እውን ተፈፃሚ ይኸውን፣

ዓንቀፅ 18. ግልጋሎት ሕክምና

1. ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 9 ንኡስ ዓንቀጽ /2/ ካብ ሓላፍነት ንዝተልዓለ ኣባል ንኡስ ምድብ መራሒ ስራሕ ዝተሓገገ ግልጋሎት ሕክምና ንኣፈ-ጉባኤ ቤት ምኽሪ ክልል እውን ተፈፃሚ ይኸውን፣

2. ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 9 ንኡስ ዓንቀፅ 3 ካብ ሓላፍነት ንዝተልዓለ ኣባል ንኡስ ምድብ ተተካኢ መራሒ ስራሕ ዝተሓገገ ግልጋሎት ሕክምና ንምክትል ኣፈ-ጉባኤ ክልል ቤት ምኽሪ እውን ተፈፃሚ ይኸውን፣

3. ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 9 ንኡስ ዓንቀፅ /4/ ካብ ሓላፍነት ንዝተልዓለ ኣባል ንኡስ ምድብ ኣመሓዳሪ ወረዳ ዝተሓገገ ግልጋሎት ሕክምና ንቆ/ኮሚቴ ምድብ እውን ተፈፃሚ ይኸውን።

ዓንቀፅ 19. ኣባል መጓዓዝያን ኣቕሑቱን

ኣፈ-ጉባኤ ፣ ምክትል ኣፈ-ጉባኤን ቤት ምክሪ ክልል ኣካቢ ቀዋሚ ኮሚቴን እውን ስርሑ ወዲኡ ናብ ስፍራ መንበሪኡ እንትመለስ ንባዕሉ ፣ ንስድርኡን ንኣቕሑቱን መጓዓዝ ብመሰረት ታሪፊ ናይቲ እዋን ይኽፈሎ።

ዓንቀፅ 20. ምድብ ስራሕ

1. ልዕሊ ጣብያ ዘሎ ኣባል ቤት ምኽሪ ቀዋሚ ኮሚቴ

2. በዚሁ ኣዋጅ ኣንቀፅ 8 ንኡስ ኣንቀፅ 2/ሐ/ /ሰ/ እና /ረ/ ከሃላፊነቱ ለተነሳ የሥራ መሪ ተተኪ ንኡስ ምድብ አበል የተሸከርካሪ አበል የተደንገገው ለምክትል አፈ-ጉባኤም ተፈጻሚ ይሆናል፣

3. በዚሁ ኣዋጅ ኣንቀፅ 8 ንኡስ ኣንቀፅ 4 ከሃላፊነቱ ለተነሳ የወረዳ አስተዳዳሪ ንኡስ ምድብ አባል የተሸከርካሪ አበል የተደነገገው ለቀዋሚ ኮሚቴ ሰብሳቢ ንኡስ ምድብም ተፈጻሚ ይሆናል፣

አንቀፅ 18. የህክምና አገልግልሎት

1. በዚ ኣዋጅ ኣንቀፅ 9 ንኡስ አንቀፅ /2/ ከሃላፊነት ለተነሳ የሥራ መሪ ንኡስ ምድብ አባል የህክምና አገልግሎት የተደነገገው ለክልል ምክር ቤት አፈ-ጉባኤም ተፈፃሚ ይሆናል፣

2. በዚህ ኣዋጅ ኣንቀፅ 9 ንኡስ አንቀፅ /3/ ከሃላፊነት ለተነሳ ተተኪ የሥራ መሪ ንኡስ ምድብ አባል የህህምና አገልግሎት የተደነገገው ለክልል ምክር ቤት ምክትል አፈ-ጉባኤም ተፈፃሚ ይሆናል፣

3. በዚህ ኣዋጅ ኣንቀፅ 9 ንኡስ አንቀፅ 4 ከሃላፊነት ለተነሳ የወረዳ አስተዳዳሪ ንኡስ ምድብ አባል የህክምና አገልግሎት የተደነገገው ለቋሚ ኮሚቴ ምድብም ተፈፃሚ ይሆኖል።

አንቀፅ 19. የመጓዣዥያና የጓዝ ማንሻ አበል

የክልል ምክርቤት ኣፈ-ጉባኤ ፣ ምክትል ኣፈ-ጉባኤና የቀዋሚ ኮሚቴ ሰብሳቢ የሥራ ዘመኑ ኣብቅቶ ወደ ቀዋሚ መኖሪያው ሲመለስ ለራሱና ለቤተሰቡ የመጓጓዣና የጓዝ ማነሻ አበል በወቅቱ ትራንስፖርት ተመን መሰረት ይከፈለዋል።

www.abyssinialaw.com

ቅድሚ ምምራፁ ኣብ ቤት ፅሕፈት መንግስቲ ወይ ኣብ ትካል ልምዓት መንግስቲ ዝሰረሕ ዝነበረ ካብ ሓፍነቱ እንትልዓለ ኣቐዲሙ ናብ ዝነበሮ ስራሕ ክምለስ ተሓቲቱ ክምለስ ወይ ቅድም ኢሉ ዝስርሐሉ ዝነበረ ስራሕ ክፍቲ ተዘይኮይኑ ኣብ ተመሳሳሊ ቦታ ይምደብ።

2. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ክምድ· ዘይከኣለ ኣብ ካሊእ ቤት ፅዮ መንግስቲ ወይ ትካል ልምዓት ዝርከብ ተመሳሳሊ ክፍቲ ስራሕ ክምደብ ይኽእል፣

3. ኣባል ቤት ምኽሪ ኣብ ቤት ምኽሪ ዘገልግሎ ልምዲ ስራሕ ልክዕ ከም ኣብ ቤት ፅዮ መንግስቲ ወይ ትካል ልምዓት ዝተውሃበ ግልጋሎት ተገይሩ ይሕሰብ፣

4. ኣብዚ ዓንቀፅ ዝተሓገገ ብሹመት ንዝተትሓዘ ቦታ ተፈፃምነት ኣይህልዎን።

ዓንቀፅ 21. ወረቐት ምስክር ግልጋሎት

1. ካብ ሓላፍነቱ ዝተልዓለ ኣባል ምድብ ኣውፂኢ ሕጊ፡-
   ሀ. ክልተ ወይ ካብኡ ንላዕሊ ዘመን መረፃ ዘገልገለ ቀዳማይ ብርኪ ወረቐት ምስክር ግልጋሎት ይረክብ፣

   ለ.ካብ ሓደ ንላዕሊ ካብ ክልተ ንታሕቲ ዘመን መረፃ ዘገልገለ ካልኣይ ብርኪ ወረቐት ምስክር ግልጋሎት ይረክብ፣
   ሐ. ሓደ ሙሉእ ዘመን መረፃ ዘገልገለ ሳልሳይ ብርኪ ወረቐት ምስክር ግልጋሎት ይረክብ፣

   መ. ካብ ፍርቂ ንላዕሊ ካብ ሓደ ንታሕቲ ዘመን መረፃ ዘገልገለ ራብዓይ ብርኪ ወረቐት ምስክር ግልጋሎት ይረክብ፣

2. ካብ ሓላፍነቱ ንዝተልዓለ፡-

አንቀፅ 20 የሥራ ምድብ

1. ከመመረጡ በፊት የመንግስት መስሪያቤት ወይም የመንግስት የልማት ድርጅት ሰራተኛ የነበረ ከቀበሌ በላይ ያለ የምክር ቤት አባል ሲነሳ ወደ ቀደሞ ስራው መመለስ ከጠየቀና መንግስት ከተሰማማ ወደ ስራው እንዲመለስ ወይም የቀድም የሥራ ቦታው ክፍት ካልሆነ በተመሳሳይ የሥራ ቦታው ክፍት ካለሆነ በተመሳሳይ የሥራ ቦታ እንዲመደብ ይደረጋል፣

2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ መሰረት ሊመደብ ካልቻለ በሌላ የመንግስት መስሪያቤት ወይም የመንግስት የልማ ድርጅት በሚገኝ ተመሳሳይ ክፍት የሥራ ቦታ ሊመደብ ይችላል፣

3. የምክር ቤት አባሉ በምክር ቤት ያለገለበት ዘመን በተመደበበት የመንግስት መስሪያቤት ወይም የመንግስት የልማት ድርጅት እንደተሰጠ አገልግሎት ይቆጠራል፣

4. በዚህ አንቀፅ ድንጋጌዎች በሹመት የሚያዙ ቦታዎችን በሚመለከት ተፈፃሚነት አይኖረውም።

አንቀፅ 21. የአገልግሎት ምስክር ወረቀት

1. ከሃላፊነቱ የተነሳ ህግ አውጪ ምድብ አባል፡-

   ሀ. ሁሉት ወይም ከዛ በላይ የምርጫ ዘመን ያገለገለ ሲሆን አንደኛ ደረጀ የአገልግሎት ምስክር ወረቀት ያገኛል፣

   ለ. ከአንድ በላይና ከሁለት በታች የምርጫ ዘመን ያገለገለ ሲሆን ሁለተኛ ደረጃ የምስክር ወረቀት ያገኛል፣

   ሐ. አንድ ሙሉ የምርጫ ዘመን ያገለገለ ሲሆን ሶስተኛ ደረጃ የምስክር ወረቀት ያገኛል፣

   መ. ከግማሽ በላይና ከአንድ በታች የምርጫ ዘመን ያገለገለ ሲሆን አራተኛ ደረጃ የምስክር ወረቀት ያገኛል፣

www.abyssinialaw.com

ሀ. ኣፈ-ጉባኤ ቤት ምኽሪ ክልል ዝወሃብ ወረቐት ምስክር ግልጋሎት ብርእሰ ምምሕዳር ክልል ከታም ተፈሪሙ ይወሃብ፣

ለ. ምክትል ኣፈ-ጉባኤ ቤት ምኽሪ ክልል ዝውሃብ ወረቐት ምስክር ግልጋሎት ብምክትል ርእሰ ምምሕዳር ክልል ተፈሪሙ ይወሃብ፣

ሐ. ንኣካቢ ቀዋሚ ኮሚቴን ኣባል ቤት ም ክልልን ዝወሃበ ወረቐት ምስክር ግልጋሎት ብኣ ጉባኤ ቤት ምኽሪ ክልል ተፈሪሙ ይወሃብ፣

መ. ብኣፈ-ጉባኤ ወረዳ ቤት ምኽሪ ዝወሃብ ወረቐት ምስክር ግልጋሎት ብዋና ኣማሓዳሪ ወረዳ ተፈሪሙ ይወሃብ፣

ረ. ንኣባል ቤት ምኽሪ ወረዳ ዝውሃብ ወረቐት ምስክር ግልጋሎት ብወረዳ ኣፈ-ጉባኤ ተፈሪሙ ይውሃብ፣

3. ወረቐት ምስክር ግልጋሎት ዝተውሃቦን ካብ ሓፍነት ዝተልዓለን ኣባል ንኡስ ምድብ መራሒ ስራሕ በዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 11 ዝተሓገገ ዝረኽቦ መሰል ንኣፈ-ጉባኤ ቤት ምኽሪ ተፈፃሚ ይኸውን፣

4. ወረቐት ምስክር ግልጋሎት ዝውሃቦን ካብ ሓላፍነትዝተልዓለን ኣባል ንኡስ ምድብ ተተካኢ መራሒ ስራሕ በዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 11 ዘተሓገገ ዝረኽቦ መሰል ካብ ሓላፍነት ንዝተልዓለ ምክትል ኣፈ-ጉባኤ ክልል ቤትምኽሪ ተፈፃሚ ይኸውን፣

5. ወረቐት ምስክር ግልጋሎት ዝተውሃቦን ካብ ሓፍነት ዝተልዓን ኣባል ንኡስ ምድብ ኣፈፃሚ ሕጊ በዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 11 ንኡስ ዓንቀፅ 3/ሀ/ ዝተሓገገ ካብ ሓላፍነት ንዝተልዓለ ንኡስ ምድብ ኣካቢ ቀ/ኮሚቴ ተፈፃሚ ይኸውን።

<u>ዓንቀፅ 22. ብዓል መሰል ኣፈ-ጉባኤ ካብዚ ዓለም ብሞት እንትፍለ</u>

2. ከሃላፊነት ለተነሳ፡-

ሀ. የክልል ምክር ቤት ኣፈ-ገባኤ የሚሰጥ የአገልግሎት ምስክር ወረቀት በክልሉ ርእሰ መሰተዳድር ተፈርሞ ይሰጠዋል፣

ለ. የክልል ምክር ቤት ምክትል ኣፈ-ጉባኤ የሚሰጥ የአገልግሎት ምስክር ወረቀት በክልል ምክትል ርእሰ መስተዳድር ተፈርሞ ይሰጠዋል፣

ሐ. የክልል ምክር ቤት ቀዋሚ ኮሚቴ ሰብሳቢ የሚሰጥ የአገልግሎት ምስክር ወረቀት በክልል ምክር ቤት ኣፈ-ጉባኤ ተፈርሞ ይሰጠዋል፣

መ. የወረዳ ምክር ቤት ኣፈ-ጉባኤ የሚሰጥ የአገልግሎት ምስክር ወረቀት በወረዳ ዋና አስተዳዳር ተፈርሞ ይሰጠዋል፣

ረ. የወረዳ ምክር ቤት አባል የሚሰጥ የአገልግሎት ምስክር ወረቀት በወረዳ ኣፈ-ጉባኤ ይሰጠዋል።

3. የአገልግሎት ምስክር ወረቀት የተሰጠው ከሃላፊነት የተነሳ የሥራ መሪ ንኡ ስ ምድብ አበል ስለሚያገኘው ጥቅም በዚህ አዋጅ ንቀፅ 11 የተደነገጉት ለክልል ምክር ቤ ት ኣፈ-ጉባኤ ተፈፃሚ ይሆናል፣

4. የአገልግሎት ምስክር ወረቀት የተሰጠው ከሃላፊነት የተነሳ ተተኪ የሥራ መሪ ንኡስ ምድብ አባል የሚገኘው ጥቅም በዚህ አዋጅ አንቀፅ 11 የተደነገጉት ከሃላፊነት ለተነሳ ለክልል ምክር ቤት ምክትል ኣፈ-ጉባኤም ተፈፃሚ ይሆናል፣

5. የአገልግሎት የምስክር ወረቀት የተሰጠው ከሃላፊነት የተነሳ ህግ አስፈፃሚ ንኡስ ምድብ አባል በዚህ አዋጅ አንቀፅ 11 ንኡስ አንቀፅ 3/ሀ/ የተደነገጉት ከሃላፊነት ለተነሳ ንኡስ ምድብ ሰብሳቢ ቆ/ኮሚቴ ተፈፃሚ ይሆናል።

<u>አንቀፅ 22. ባለ መብት ኣፈ-ጉባኤ ከዚህ አለም በሞት</u>

www.abyssinialaw.com

1. ንኡስ ምድብ ኣፈ-ጉባኤ ወይ ንኡስ ምድብ ምክትል ኣፈ-ጉባኤ ክልል ኣብ ስራሕ እናሃለወ ብሞት እንተተፈልዩ፡-

   ሀ. ምስ ምማቱ ዝተተሓሓዘ ወፃኢ መሸፈኒ ዝኽውን መሃየ ሰለስተ ወርሒ ይኽፈሎ፣

   ለ. ካብ ሓላፍነቱ ምስተልዓለ ክኽፈሎ ዝነ መሰልን ጥቅምን ንስድርኡ ይኽፈሎ፣

2. ንኡስ ምድብ ኣፈ-ጉባኤ ወይ ንኡስ ምድብ ምክትል ኣፈ-ጉባኤ ክልል ካብ ሓላፍነቱ ተላዒሉ ክረኽቦ ዝግባእ ዝነበረ ረብሓን ጥቅምን ከይረኽበ ብሞት ተተፈልዩ ክኽፈሎ ዝግባእ ዝነበረ መሰልን ጥቅምን ንስድርኡ ይኽፈሎ፣

3. ኣባል ንኡስ ምድብ ኣፈ-ጉባኤ ወይ ንኡስ ምድብ ምክትል ኣፈ-ጉባኤ ካብዚ ዓለም ብሞት ተተፈልዩ ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ንስድርኡ ክውሃብ ዝፀንሐ መሰል ግልጋሎት ሕክምና ውሽጢ ዓዲ ኣይቋረፅን፣

4. ኣባል ንኡስ ምድብ ኣካቢ ቀዋሚ ኮሚቴ በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1-3 ዝተቀመጠ መሰል ይረክብ።

ክፍሊ ኣርባዕተ
መሰልን ረብሓን ካብ ሓላፍነት ዝተልዓለ ኣባል ምድብ ተርጓሚ ሕጊ
ንኡስ ክፍሊ ሓደ
መሰልን ረብሓን ካብ ሓላፍነት ዝተልዓለ ፕረዚዳንት ወይ ምክትል ፕረዚዳነትን ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ
ዓንቀፅ 23. ሓፈሻዊ

ካብ ሓላፍነት ዝተልዓለ ፕረዚዳንትን ምክትል ፕረዚዳንትን ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ጡረታ ኣመልኪቱ ኣብዚ ንኡስ ክፍሊ ዝተሓገገ ተፈፃሚ ይኸውን።

ዓንቀፅ 24. መሰል ጡረታ

መለየት

1. የክልሉ ንኡስ ምድብ ኣፈ-ጉባኤ ወይም ንኡስ ምድብ ምክትል ኣፈ-ጉባኤ በሥራ ላይ እያለ ከዚህ አለም በሞት ቢለይ፡-

   ሀ. ከሞሞቱ ጋር በተያያዘ ምክንያት ለሚመጡ መጪዎች መሸፈኛ የሶስት ወር ደመወዝ ለቤተሰቡ ይከፈላል፣

   ለ. ከሃላፊነት ቢነሳ ኖሮ ሊከፈለው ይገባ የነበረው መብትና ጥቅም ለቤተሰቡ ይከፈላል፣

2. ንኡስ ምድብ ኣፈ-ጉባኤ ወይ ንኡስ ምድብ ምክትል ኣፈ-ጉባኤ ከሃፍነቱ ተነስቶ ጥቅም ከማግኘቱ በፊት ከዚህ አለም በሞት ቢለይ ሊከፈለው ይግባ የነበረው መብትና ጥቅም ለቤተሰቡ ይከፈላል፣

3. ንኡስ ምድብ ኣፈ-ጉባኤ ወይ ንኡስ ምድብ ምክትል ኣፈ-ጉባኤ ምድብ አበል ከዚህ አለም በሞት መለየት የቤተሰቡ በዚሁ አዋጅ መሰረት በአገር ውስጥ የሕክምና አገልግሎት የማግኘት መብት እንዲቋረጥ አያደርግም፣

4. የቆዋሚ ኮሚቴ ሰብሳቢ አበል ንኡስ ምድብ በዚሁ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1 እስከ 3 የተቀመጡ መብቶች ያገኛል።

ክፍል ኣራት
ከሃላፊነት የተነሳ ህግ ተርጓሚ ምድብ አበል መብትና ጥቅም
ንኡስ ክፍል አንድ
ከሃላፊነት የተነሳ የጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕረዚዳንት ወይም ምክትል ፕረዚዳንት መብትና ጥቅም
ዓንቀፅ 23. ጠቅላላ

በዚህ ንኡስ ክፍል ድንጋጌዎች በጡረታ ምክንያት ከሃላፊነት ለተነሳ የጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕረዚዳንትና ምክትል ፕረዚዳንት ተፈፃሚ ይሆናል።

www.abyssinialaw.com

ካብ ሓላፍነት ዝተልዓለ ፕረዚዳንትን ምክትል ፕረዚዳንትን ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ዝረኽቦ ጡረታ ብመሰረት ሕጊ ጡረታ ይኽውን።

ዓንቀፅ 25. አበል መጣየሺ

1. ካብ ሓላፍነት ዝተልዓለ አባል ንኡስ ምድብ ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ፕረዚዳንት፡-

   ሀ. እንተወሓደ ሓምሽት ዓመት አገልጊሉ ካብ ሓላፍነቱ ተተላዒሉ አበል መጣየሺ ይኽፈሎ፣

   ለ. ካብ ክልተ ዓመትን ሽዱሽተ ወርሕን ዘይውሕድ አገልጊሉ ብሕማም ፣ ብመጉዳእቲ አካል ወይ ካብ ዓቕሚ ብላዕሊ ብዝኾነ ምኽንያት ካብ ሓላፍነት ተተላዒሉ አበል መጣየሺ ይኽፈሎ፣

2. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ዝኽፈል አበል መጣየሺ፡-

   ሀ. ንመጀመሪያ ዓመት ግልጋሎት መሃያ ሰለስተ ወርሒ ይኽፈሎ፣

   ለ. ንሕድ ሕድ ተወሳኺ ሓደ ዓመት ግልጋሎት መሃያ ሓደ ወርሒ እናተወሰኸ ይክፈሎ፣

3. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1ን2ን ዝተገለፀ እንተሃለወ እውን ፣ እቲ ዝኽፈሎ ጠቕላላ መጣየሺ አበል ካብ መሃያ 18 ኣዋርሕ ክበልፅ የብሉን።

ዓንቀፅ 26. ክፍሊት ስንብት ስራሕ

1. ካብ ሓላፍነት ዝተልዓለ ንኡስ ምድብ ፕረዚዳንት ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ክፍሊት ስንብት ስራሕ ይወሃቦ፣
2. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ዝኽፈሎ ክፍሊት ስንብት ስራሕ፡-
   ሀ. ንመጀመሪያ ሓደ ዓመት ግልጋሎት መሃያ

አንቀፅ 24. የጥሮታ መብት

ከሃላፊነት የተነሳ የጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕረዚዳንትና ምክትል ፕረዚዳንት የሚያገኘው ጡረታ የጥሮታ ህግ መሰረት በማድረግ ይሆናል።

አንቀፅ 25. መቋቋምያ አበል

1. ከሃላፍነቱ የተነሳ የጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕረዚዳንት ንኡስ ምድብ አበል፡-

   ሀ. ቢያንስ አምስት አመት አገልግሎ ከሃላፊነቱ ከተነሳ መቋቋሚያ በአበል ይከፈለዋል፣

   ለ. ቢያንስ ሁለት አመት ከስድስት ወር አገልግሎት በህመም ፣ በአካል ጉዳት ወይም ከአቅም በላይ በሆነ ማንኛውም ምክንያት ከሃላፊነቱ ከተነሳ የሚቋሚያ አበል ይከፈለዋል፣

2. በዚሁ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ መሰረት የሚከፈል መቋቋምያ አበል፡-

   ሀ. ለመጀመረያ አመት አገልግሎት የሶስት ወር ደመወዝ ይከፈለዋል፣

   ለ. ለእያንዳንዱ ተጨማሪ አንድ አመት አገልግሎት የአንድ ወር ደመወዝ እየተጨመረ ይከፈለዋል፣

3. በዚሁ አንቀፅ ንኡስ አንቀፀ 1ና2 የተገለፀው ቢኖርም ፣ የሚከፈለው ጠቅላላ መቋቋምያ አበል ከ18 ወር ደመወዝ መብለጥ የለበትም፣

አንቀፅ 26. የሥራ ስንብት ክፍያ

1. ከሃላፊነት የተነሳ የጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕረዚዳንት ንኡስ ምድብ የሥራ ስንብት ክፍያ ይከፈለዋል፣

www.abyssinialaw.com

ሰለስተ ወርሒ ይኽፈሎ፣

ለ. ንሕድ ሕድ ተወሳኺ ግልጋሎት ሓደ ዓመት ሲሶ መወዳእታ ወርሒ መሃያኡ እናተወሰኸ ይኽፈሎ፣

3. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1ን2ን ዝተገለፀ እንተሃለወ እውን ፣ እቲ ጠቕላላ ዝኽፈል ስንብት ስራሕ ካብ መሃያ ሓደ ዓመት ክበልፅ የብሉን።

ዓንቀፅ 27. ኣበል መንበሪ ገዛ

1. ካብ ሓላፍነቱ ዝተልዓለ ንኡስ ምድብ ፕረዚዳንት ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ፡-

ሀ. እንተወሓደ 5 ዓመት ኣገልጊሉ ካብ ሓላፍነቱ ተተሳዒሉ ክፍሊት ኣበል መንበሪ ገዛ ይኽፈሎ፣

ለ. ካብ 2 ½ ዓመት ዘይንእስ ኣገልጊሉ ብሕማም ፣ ብመጉዳእቲ ኣካል ወይ ካብ ዓቕሚ ንላዕሊ ብዝኾነ ካሊእ ብዝኾነ ካሊእ ምኽንያት ካብ ሓላፍነቱ ተተሳዒሉ ክፍሊት ኣበል መንበሪ ገዘ ይኽፈሎ፣

2. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ክፍሊት ኣበል መንበሪ ገዘ ዝኽፈል ብሓደ ግዜ እዩ፣

3. ንንኡስ ምድብ ፕረዚዳንት ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ዝኽፈል ክፍሊት መሃያ ሽዱሽተ ኣዋርሕ ይኹውን፣

4. ካብ ሓሙሽተ ዓመት ንላዕሊ ዘገልገለ ኣባል ንኡስ ምድብ ፕረዚዳንት ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ካብ ሓደ ዘመን መረፃ ንላዕሊ ዘሎ ተወሳኺ ግልጋሎት ሓደ ዓመት ፍርቂ ሓደ ወርሒ መሃያ እናተወሰኸ ይኽፈሎ፣

5. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ ካብ 1-4 ዝተገለፀ እንተሃለወ እውን ፣ እቲ ዝኽፈል ጠቕላላ ኣባል መንበሪ ገዘ ካብ መሃያ 18 ኣዋርሕ ክበልፅ የብሉን፣

ዓንቀፅ 28. ኣበል ተሽከርካሪ

1. ኣባል ንኡስ ምድብ ፕረዚዳንት ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ፣

2. በዚሁ ኣንቀፅ ንኡስ ኣንቀፅ /1/ መሰረት የሚከፈል የሥራ ስንብት ክፍያ፡-

ሀ. ለመጀመሪያ ኣንድ ኣመት ኣገልግሎት የሶስት ወር ደመወዝ ይከፈለዋል፣

ለ. ለያንዳንዱ ተጨማሪ የኣንድ ኣመት ኣገልግሎት ኣንድ ሶስትኛ የመጨረሻ ወር ደመወዝ ተጨማሮ ይከፈላል።

3. በዚሁ ኣንቀፀ ንኡስ ኣንቀፅ 1ና2 የተገለፀው ቢኖርም ፣ የሚከፈለው ጠቕላላ የስራ ስንብት ክፍያ ከኣንድ ኣመት ደመወዝ መብለጥ የለብትም።

ኣንቀፅ 27. የመኖሪያ ቤት ኣበል

1. ከሃላፊነቱ የተነሳ የጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕረዚዳንት ንኡስ ምድብ ፣

ሀ.ቢያንስ 5 ዓመት ኣገልግሎ ከሃላፊነቱ ከተነሳ የመኖሪያ ቤት ኣበል ክፍያ ያገኛል፣

ለ. ቢያንስ 2 ½ ኣመት ኣገልግሎ በህመም፣ በኣካል ጉዳት ወይም ከእቅም በላይ በሆነ ማንኛም ሌላ ምክንያት ከሃላፊነት የተነሳ የመኖሪያ ቤት ኣባል ክፍያ ያገኛል፣

2. በዚሁ ኣንቀፅ ንኡስ ኣንቀፀ /1/ መሰረት የመኖሪያ ቤት ኣበል ክፍያ የሚከፈል በኣንድ ጊዜ ነው፣

3. ለጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕረዚዳንት ንኡስ ምድብ የሚከፈል የመኖሪያ ቤት ክፍያ የስድስት ወር ደመወዝ ይሆናል፣

4. ከኣምስ ዓመት በላይ ያገለገለ የጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕረዚዳንት ንኡስ ምድብ ለተጨማሪ የኣንድ ኣመት ኣገልግሎት የመጨረሻ ወር ደመወዝ ኣንድ ሁለተኛ እየተጨመረ ይከፈለዋል፣

5. በዚሁ ኣንቀፅ ንኡስ ኣንቀፅ ከ 1-4 የተገለፀው ቢኖርም ፣ የሚከፈለው ጠቕላላ የመኖሪያ ቤት ኣበል ከ18 ወር ደመወዝ መብለጥ የለበትም።

www.abyssinialaw.com

ሀ. እንተወሓደ ሓሙሽተ ዓመት ኣገልጊሉ ካብ ሓላፍነት ተተላዒሉ ኣበል ተሸከርካሪ ይኽፈሎ፣

ለ. ካብ ሽድሽተ ኣዋርሕ ዘይውሕድ ካብ ክልተ ዓመት ዘይበልፅ ኣገልጊሉ ብሕማም፣ ብመጉዳእቲ ኣካል ወይ ካብ ዓቕሚ ንላዕሊ ብዝኾነ ካሊእ ምኽንያት ካብ ሓላፍነቱ ተተላዒሉ ኣበል ተሸከርካሪ ሽዱሽተ ኣዋርሕ ይኽፈሎ፣

2. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ኣባል ተሸከርከርቲ ብሓደ ግዜ ይኽፈል፣

3. ልዕሊ ሓሙሽተ ዓመት ግልጋሎት ዘለዎ ኣባል ንኡስ ምድብ ፕረዚዳንት ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ንሕድ ሕድ ተወሳኺ ግልጋሎት ሓደ ዓመት ፍርቂ ክፍሊት እናተወሰኸ ይሕሰበሉ፣

4. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ ካብ 1-3 ዝተገለፀ እንተሃለወ እውን ፣ እቲ ጠቕላላ ክፍሊት ኣበል ተሸከርከርቲ ካብ 18 ኣዋርሕ ክበልፅ የብሉን።

ዓንቀፅ 29 ግልጋሎት ሕክምና

ካብ ሓላፍነት ዝተልዓለ ኣባል ንኡስ ምድብ ፕረዚዳንት ላዕለዋይ ቤተ ፍርዲ ፡-

1. ንባዕሉን ስድርኡን ኣብ ውሽጢ ዓዲ ኣብ ትካል ጥዕና መንግስቲ ነፃ ግልጋሎት ሕክምና ይረክብ። ከከም ኩነታቱ እውን ኣብ ትካል ጥዕና ውልቀ ብናይ መንግስቲ ዋፃኢ ግልጋሎት ሕክምና ይረክብ፣
2. ብመሰረት ቦርድ ሕክምና ዝሃቦ መረዳእታ ኣብ ወፃኢ ሃገር ብናይ መንግስቲ ወፃኢ ይሕክም
3. ካብ ውሽጢ ዓዲ ኣብ ትካላት ጥዕና መንግስቲ ባዕሉን ስድርኡን ክረኽብዎ ዝግባእ ግልጋሎት ሕክምና ቀዳማይ መዓርግ ይኽውን።

ዓንቀፅ 30 ግልጋሎት ውልቀ ድሕንነት

ኣንቀፅ 28. የተሸከርካሪ አበል

1. የጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕረዚዳንት ንኡስ ምድብ አባል፣

ሀ. ቢያንስ አምስት አመት አገልግሎ ከሃላፊነቱ ከተነሳ የተሸከርካሪ አበል ይከፈለዋለ፣

ለ. ከስድስት ወር የማያነስ ከሁለት አምት የማይበልጥ አገልግሎት በህመም ፣ በአካል ጉዳት ወይም ከእቅም በላይ በሆነ ሊላ ምክንያት ከሃላፍነት ከተነሳ የስድስት ወር የተሸከርካሪ አበል ይከፈለዋል

2. በዚሁ አንቀጽ ብንኡስ አንቀጽ /1/ መሰረት የተሸከርካሪ አበል በአንድ ጊዜ ይከፈላል፣

3. ከአምስት አመት አገልግሎት በላይ ያለው የጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕረዚዳንት ንኡስ ምድብ አባል ለእያንዳንዱ ተጨማሪ የአንድ አመት አገተልግሎት አንድ ሁለተኛ ክፍያ እየተጨመረ ይታሰብለታል፣

4. በዚሁ አንቀፅ ንኡሰ አንቀፅ ከ1-3 የተገለፀው እንዳለወ ሆኖ ፣ የሚከፈለው ጠቅላላ የተሸከርካሪ አበል ክፍያ ከ18 ወር መብለጥ የለበትም።

ኣንቀፅ 29. የሕክምና አገልግሎት

ከሃላፊነት የተነሳ የጠቅላላ ፍርድ ቤት ፕረዚዳንት ንኡሰ ምድብ አበል፡-

1. ለራሱና ለቤተሰቡ በአገር ውስጥ በመንግስት የጤና ተቋም ነፃ የሕክምና አገልግሎት ያገኛል። እንደሁኔታውም በግል የጤና ተቋም በመንግስት ወጪ የህክምና አገልግሎት ያገኛል፣

2. የህክምና ቦርድ በሚሰጠው መረጃ መሰረት በውጭ ሃገር ሕክምና በመንግስት ወጪ ይታከማል፣

www.abyssinialaw.com

1. ኣባል ንኡስ ምድብ ፕረዚዳንት ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ንባዕሉን ስድርኡን ግልጋሎት ውልቀ ድሕንነት ሓለዋ ይምደበሉ፣
2. ዓይነትን መጠንን እቲ ሓለዋ ነቲ ስራሕ ብዘካይድ ዝምልከቶ ኣካል ይውስን።

ዓንቀፅ 31 ወረቐት ምስክር ግልጋሎት

1. ኣባል ንኡስ ምድብ ፕረዚዳንት ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ፡-

ሀ. ዓሰርተ ዓመት ወይ ካብኡ ንላዕሊ ዘገልገለ እንትኾይኑ ቀዳማይ ብርኪ ወረቐት ምስክር ግልጋሎት ይወሃብ፣

ለ. ካብ ሓሙሽተ ዓመት ንላዕሊ ካብ ዓሰርተ ዓመት ንታሕቲ ዘገልገለ እንትኾይኑ ካልኣይ ብርኪ ወረቐት ምስክር ግልጋሎት ይውሃብ፣

ሐ. ሓሙሽተ ዓመት ዘገልገለ እንትኾነ ሳልሳይ ብርኪ ወረቐት ምስክር ግልጋሎት ይወሃብ፣

መ. ካብ ፍርቂ ንላዕሊ ካብ ሓደ ንታሕቲ ዘመን መረፃ ዘገልገለ እንተኾይኑ ራብዓይ ብርኪ ወረቐት ምስክር ግልጋሎት ይውሃብ፣

2. ኣብቲ ወረቐት ምስክር ግልጋሎት፡-

ሀ. ንኣባል ንኡስ ምድብ ፕረዚዳንት ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ብርእሰ ምምሕዳር ክልል ተፈሪሙ ይውሃብ፣

ለ. ንኣባል ንኡስ ምድብ ዳይና ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ክታም ፕረዘዲዳንት ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ዓሪፍሉ ይውሃብ፣

3. ወረቐት ምስክር ግልጋሎት ዝተውሃቦ ካብ ሓላፍነት ዝተልዓለ ኣባል ንኡስ ምድብ ፕረዚዳንት ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ፡-

ሀ. ኣብ ሆስፒታል መንግስቲ ዝወሃብ ግልጋሎት ሕክምና ቀዳምነት ይረክብ፣

ለ. ኣብ ህዝባዊ ኣኼባ ናይ ክብሪ ቦታ ይወሃቦ፣

4. ቀዳማይ ብርኪ ወረቐት ምስክር ግልጋሎት

3. በመንግስት ጤና ተቋም በአገር ውስጥ ራሱና ቤተሰቡ ሊያገኙት የሚገባ ሕክምና በአንድኛ ደረጃ መኣርግ ይሆናል።

ኣንቀጽ 30. የግል ድህነት ጥበቃ ኣገልግሎት

1. የጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕረዚዳንት ንኡስ ምድብ አባል ለራሱና ለቤተሰቡ የግል ድህነት የሚጠብቅ ጠባቂ ይመደብለታል፣
2. የሚመደበው ጥበቃ ዓይነትና መጠን ጥበቃውን በሚያካሂደው አካል ይወሰናል።

ኣንቀፅ 31. የኣገልግሎት ምስክር ወረቐት

1. የጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕረዚዳንት ንኡስ ምድብ አባል፡-

ሀ. አስር አመት ወይም ከዛ በላይ ያገለገለ ሲሆን አንደኛ ደረጃ የአገልግሎት ምስክር ወረቀት ይሰጠዋል፣

ለ. ከአምስት አመት በላይ ከአስር አመት በታች ያገለገለ ሲሆነን ሁለተኛ ደረጀ የአገልግሎት የምስክር ወረቀት ይሰጠዋል፣

ሐ. አምስት አመት ያገለገለ ሲሆን ሶስተኛ ደረጃ የአገልግሎት የምስክር ወረቀት ይሰጠዋል፣

መ. ከግማሽ በላይና ከአንድ በታች ምርጫ ዘመን ያገለገለ ሲሆነ አራተኛ ደረጃ የአገልግሎት የምስክር ወረቀት ይሰጠዋል፣

2. የአገልግሎት ምስክር ወረቀት፡-

ሀ. ለጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕረዚዳንት ንኡስ ምድብ አባል በክልል ርእሰ መስተዳደር ተፈርሞ ይሰጠዋል፣

ለ. ለጠቅላላይ ፍርድ ቤት ዳኛ ንኡስ ምድብ አባል በጠቅላይ ፍርድቤት ፕረዚዳንት ተፈርሞ ይሰጣል፣

3. የአገልግሎት ምስክር ወረቀት የተሰጠው ከሃላፊነቱ የተነሰ የጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕረዚዳንት ንኡስ ምድብ አበል፡-

ሀ. በመንግስት ሆስፒታል ለሚሰጠው የህክምና

www.abyssinialaw.com

ዝተውሃቦ ካብ ሓላፍነት ዝተልዓለ ኣባል ንኡስ ምድብ ፕረዚዳንት ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /3/ ካብ ዝተቐመጠ ረብሓ ብተወሳኺ ፡-

ሀ. ፓስፖርት ዲፕሎማቲክ ይውሃቦ፣

ለ. ኣብ መዕርፎ ነፈርቲ ግልጋሎት ቪ.ኣይ.ፒ ይረክብ፣

ሐ. ኣብ ውሽጢ ዓዲ ብነፋሪት እንትጉዓዝ ፍርቂ ዋጋ ትኬት ነፋሪት መንግስቲ ይሽፈነሉ፣

5. ካልኣይ ብርኪ ወረቐት ምስክር ግልጋሎት ዝተውሃቦ ካብ ሓላፍነቱ ዝተልዓለ ኣባል ንኡስ ምድብ ፕረዚዳንት ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ወይ ቀዳማይ ብርኪ ወረቐት ምስክር ግልጋሎት ዝተውሃቦ ካብ ሓላፍነቱ ዝተልዓለ ኣባል ንኡስ ምድብ ዳይና ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /3/ ካብ ዝተቐመጠ ረብሓ ብተወሳኺ፡-

ሀ. ፓስፖርት ዲፕሎማቲክ ይውሃቦ፣
ለ. ኣብ መዕርፎ ነፈርቲ ግልጋሎት ቪ.ኣይ.ፒ. ይረክብ፣

ሐ. ኣብ ውሽጢ ዓዲ ብነፋሪት እንትጉዓዝ ዒስራን ሓሙሽተን ሚኢታዊ ዋጋ ትኬት ነፋሪት መንግስቲ ይሽፍነሉ፣

6. ሳልሳይ ብርኪ ወረቐት ምስክር ግልጋሎት ዝተውሃቦ ካብ ሓላፍነት ዝተልዓለ ኣባል ንኡስ ምድብ ፕረዚዳንት ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ወይ ካልኣይ ብርኪ ወረቐት ምስክር ግልጋሎት ዝትውሃቦ ካብ ሓላፍነት ዝተልዓለ ኣባል ንኡስ ምድብ ዳይና ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ኣብ ላዕሊ ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /3/ ዝተቐመጠ ረብሓ ብተወሳኺ፡-

ሀ. ፓስፖርት ዲፕሎማቲክ ይውሃቦ፣

ለ. ኣብ መዕረፎ ነፈርቲ ግልጋሎት ቪ.ኣይ.ፒ ይረክብ፣

አገልግሎት ቅድሚያ ያገኛል፣

ለ. በህዝባዊ ሰብሰባ የክብር ቦታ ይሰጣዋል፣

4. አንደኛ ደረጃ የአገልግሎት የምስክር ወረቀት የተሰጠው ከሃላፊነት የተነሳ የጠቅላይ ፍርድቤት ፕረዚዳንት ንኡስ ምድብ አባል በዚ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /3/ከተመለከተው ጥቅም በተጨማሪ፡-

ሀ. ዲፕሎማቲክ ፓስፖርት ይሰጠዋል፣

ለ. በኣይሮፕላን ማረፊየ የቪ. አይ.ፒ አገልግሎት ያገኛል፣

ሐ. በአገር ውስጥ የአየር በረራ ሲያደርግ የአር ትኬት ዋጋ ሃምሳ በመቶ በመንግስት ይሸፈናል፣

5. ሁለተኛ ደረጃ የአገልግሎት ምስክር ወረቀት የተሰጠው ከሃላፍነት የተነሳ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕረዚዳንት ንኡስ ምድብ አባል ወይም አንደኛ ደረጃ የአገልግሎት ምስክር ወረቀት የተሰጠው ከሃላፍነት የተነሳ የጠቅላይ ፍርድ ቤተ ዳኛ ንኡስ ምድብ አባል በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ/3/ ከተመለከተው ጥቅም በተጨማሪ፡-

ሀ. ዲፕሎማቲክ ፓስፖርት ይሰጠዋል
ለ. በኣይሮፕላን ማረፊያ የቪ .አይ.ፒ አገልግሎት ያገኛል

ሐ. በአገር ውስጥ የአየር በረራ ሲያደርግ የአር ትኬት ዋጋ ሃምሳ በመቶ በመንግስት ይሸፈናል፣

6. የሶስተኛ ደረጃ የአገልፍሎት ምስክር ወረቀት የተሰጠው ከሃላፊነት የተነሳ የጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕረዚዳንት ንኡስ ምድብ አበል ወይም ሁለተኛ ደረጃ የአገልግሎት ምስክር ወረቀት የተሰጠው ከሃላፊነት የተነሳ የጠቅላይ ፍርድ ቤት ዳኛ ንኡስ ምድብ አበል በዚሁ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /3/ ከተመለከተው ጥቅም በተጨማሪ፡-

www.abyssinialaw.com

ሐ. ኣብ ውሽጢ ዓዲ ብነፋሪት እንትጉዓዝ 10% ዋጋ ትኬት ነፋሪት መንግስቲ ይሽፍነሉ፣

7. ራብዓይ ብርኪ ወረቐት ምስክር ግልጋሎት ዝተውሃቦን ካብ ሓላፍነት ዝተልዓለ ኣባል ምድብ ፕረዚዳንት ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ወይ ሳልሳይ ብርኪ ወረቐት ምስክር ግልጋሎት ዝተውሃቦ ካብ ሓላፍነት ዝተልዓለ ኣባል ምድብ ዳይና ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /3/ ካብ ዝተቐመጠ ረብሓ ብተወሳኺ፣

ሀ. ፓስፖርት ዲፕሎማቲክ ይወሃቦ፣

<u>ዓንቀፅ 32. ብዓል መሰል ካብዚ ዓለም ብሞት እንትፍለ</u>

1. ኣባል ንኡስ ምድብ ፕረዚዳንት ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ኣብ ስራሕ እናሃለወ ካብዚ ዓለም ብሞት ተተፈልዩ፡-

ሀ. ብምኽንያት ምስ ምማቱ ዝተተሓዘ ወፃኢ መሸፈኒ መሃያ ሰለስተ ወርሒ ንስድርኡ ይኽፈል፣

ለ. ካብ ዝነበሮ ሓላፍነት ተዝልዓል ነይሩ ክኽፈል ዝግበኦ ዝነበረ መሰልን ጥቅምን ንስድርኡ ይውሃብ፣

2. ኣባል ንኡስ ምድብ ፕረዚዳንት ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ካብ ሓላፍነቱ ምስ ተልዓለ ክረኽቦ ዝግባእ መሰልን ረብሓን ከይረከበ ብሞት ተተፈልዩ ክኽፈሎ ዝግባእ ዝነበረ መሰልን ጥቅምን ንስድርኡ ይውሃብ፣

3. ኣባል ንኡስ ምድብ ፕረዚዳንት ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ኣብ ስራሕ እናሃለወ ካብ ሓፍነቱ ምስተልዓለ ብሞት ተተፈልዩ፡

ሀ. ዕረፍቱን ሓፂር ህይወት ታሪኩን ብመራኸቢ ሓፋሽ ዜና ይቃለሓሉ፣

ለ. ኣብ ስነ-ስርዓት ቀብሪ ላዕለዋይ ብዓል ስልጣን መንግስቲ ተረኺቡ ሕቐፊ ዕምባባ ኣብ መቓብሩ

ሀ. ዲፕሎማቲክ ፓስፖርት ይሰጠዋል፣

ለ. በኣይሮፕላን ማረፊየ የቪ. ኣይ. ፒ ኣገልግሎት ያገኛል፣

ሐ. በኣገር ውስጥ የአየር በረራ ሲያደርግ የአር ትኬት ዋጋ ሃምሳ በመቶ በመንግስት ይሸፈናል፣

7. አራተኛ ደረጀ የአገልግሎት ምስክር ወረቀት የተሰጠው ከሃላፊነቱ የተነሳ የጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕረዚዳንት ንኡስ ምድብ አባል ወይም ሶስተኛ ደረጀ የአገልግሎት ምስክር ወረቀት የተሰጠው ከሃላፊነት የተነሰ የጠቅላይ ፍርድ ቤት ዳኛ ንኡስ ምድብ አባል በዚሁ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /3/ ከተመለከተው ጥቅም በተጨማሪ፡-

ሀ. ዲፕሎሚቲክ ፓስፖርት ይሰጠዋል፣

<u>አንቀፅ 32. ባለመብቱ ከዚሁ ዓለም በሞት ሲለይ</u>

1. ከሃላፍነት የተነሳ የጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕረዚዳንት ምድብ አባል በሥራ እያለ ከዚህ ዓለም በሞት ቢለይ፡-

ሀ. ከሞቱ ጋር የተያያዘ ወጪ መሸፈኛ የሶስት ወር ደመወዝ ለቤተሰቡ ይሰጣል፣

ለ. ከነበረው ሃላፊነት ቢነሳ ኖሮ ሊከፈል ይገባ የነበረው መብትና ጥቅም ለቤተሰቡ ይሰጣል፣

2. የጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕረዚዳንት ምድብ ንኡስ አባል ከሃላፊነቱ ከተነሳ ሊያገኘው ይገባ የነበረ መብትና ጥቅም ሳያገኝ በሞት ከተለየ ሊከፈለው ይገባ የነበረ መብትና ጥቅም ለቤተሰቡ ይሰጣል፣

3. የጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕረዚዳንት ንኡስ ምድብ አባል በሥራ ላይ እያለ ከሃላፊነት ተነስቶ በሞት ከተለየ፣

www.abyssinialaw.com

የንብረሉ፣

ሐ. ምስ ስነ-ስርዓት ቀብሩ ተኣሳሲሩ ዝወፅእ ወፃኢ ብመንግስቲ ይሽፈን፣

4. ኣባል ንኡስ ምድብ ፕረዚዳንት ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ብሞት እንትፍለ ስድርኡ ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ኣብ ውሽጢ ዓዲ ግልጋሎት ሕክምና ናይ ምርካብ መሰል ኣለዎ።

ንኡስ ክፍሊ ክልተ

መሰልን ረብሓን ካብ ሓላፍነት ዝተልዓሉ ዳይና

ኣንቀፅ 33. ሓፈሻዊ

ናይዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 25/1/ለ/ ፣ 26፣ 27/1/ /ለ/ ን ዓንቀፅ 31 ከም ዘሎ ኮይኑ ብምኽንያት ጡረታ ኣብዚ ንኡስ ክፍሊ ዝተሓገገ ካብ ሓላፍነት ንዝተልዓለ ዳይና ተፈፃሚ እንትኾነ እውን ፣ ፕረዚዳንትን ምክትል ፕረዚዳንትን ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ኣብዚይ ኣይካተቱን።

ኣንቀፅ 34. መሰል ጡረታ

ብመሰረት ኣግባብ ዘለዎ ሕጊ ጡረታ ካብ ሓላፍነት ዝተልዓለ ዳይና መሰል ጡረታ ይረክብ።

ኣንቀፅ 35. ኣበል መጣየሺ

1. ዝኾነ ዳይና፡-

ሀ. እንተወሓደ ሓሙሽተ ዓመት ኣገልጊሉ ካብ ሓላፍነቱ ተተላሚሉ ኣበል መጣየሺ ይኽፈሎ፣

ለ. ካብ ክልተ ዓመትን ፈረቓን ንላዕሊ ኣገልጊሉ ብሕማም ፣ ብመጉዳእቲ ኣካል ወይ ካብ ዓቕሚ ንላዕሊ ብዝኾነ ካሊእ ምኽንያት ካብ ሓላፍነት ተተላዕሉ መጣየሺ ኣበል ይኽፈሎ፣

2. ንኣባል ንኡስ ምድብ ላዕለዋይ ቤት ፍርድን ንኣባል ንኡስ ምድብ ማእኸላይ ቤት ፍርድን ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀጽ /1/ ዝኽፈል ኣበል መጣየሺ፡-

ሀ. ንመጀመሪያ ዓመት ግልጋሎት መሃያ ሰለስተ

ሀ. ዜና ዕረፍቱና ኣጭር ህይወት ታሪኩ በመንግስት ሚድያ በዜና ይነገራል፣

ለ. ከፍተኛ የመንግስት ባለስልጣን በቀብሩ ሥነ-ስርዓት ተገኝቶ የኣበባ ጉንጉን በመቃብሩ ያኖራል፣

ሐ. ከቀብሩ ስነ-ስርዓት ተያይዞ የሚወጣ ወጪ በመንግስት ይሸፈናል፣

4. የጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕረዚደንት ንኡስ ምድብ ኣባል በሞት ሲለይ ቤተሰቡ በዚሁ ኣዋጅ መሰረት በኣገር ውስጥ የህክምና ኣገልግሎት የማግኘት መብት ኣላቸው።

ንኡስ ክፍል ሁለት

ከሃላፊነት የተነሰ ዳኛ መብትና ጥቅም

ኣንቀፅ 33. ጠቅላላ

የዚህ ኣዋጅ ኣንቀፅ 25/1/ለ/ ፣ 26፣ 27/1/ /ለ/ እና ኣንቀፅ 31 እንደተጠበቀ ሆኖ በጡረታ ምክንያት በዚህ ንኡስ ክፍል የተደነገገ ከሃላፍነቱ ለተነሰ ዳኛም ተፈፃሚ ቢሆንም ፣ የጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕረዚዳንትና ምክትል ፕረዚዳንት በዚህ ኣይካተቱም።

ኣንቀፅ 34. የጡረታ መብት

ከሃላፊነት የተነሰ ዳኛ ጡረታ የማግኘት መብት ኣግባብ ባለው የጡረታ ሕግ መሰረት ይሆናል።

ኣንቀፅ 35. መቋቋምየ ኣበል

1. ማንኛውም ዳኛ፡-

ሀ. ቢያንስ ኣምስት ኣመት ኣገልግሎ ከሃላፊነት ከተነሳ የመቋቋሚያ ኣበል ይከፈለዋል፣

ለ. ከሁለት ኣመት ተኩል ያላነሰ ኣገልግሎ በህመም፣ በኣካል ጉዳት ወይም ከእቅም በላይ በሆነ ሌላ ምክንያት ከሃላፊነት ከተነሳ፣ የመቋቋምያ ኣበል ይከፈለዋል፣

2. በዚህ ኣንቀፅ ንኡስ ኣንቃፅ /1/ መሰረት ለጠቅላይ ፍርድ ቤት ንኡስ ምድብ ኣባልና ለከፍተኛ ፍርድ ቤት ንኡስ

www.abyssinialaw.com

ወርሒ ይኽፈሎ፣

ለ. ልዕሊ ሓደ ዓመት ዘሎ ግልጋሎት ንሕድ ሕድ ተወሳኺ ዓመት መሃያ ሓደ ወርሒ እናተወሰኸ ይኽፈሎ።

3. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1ን2ን ዝተገለፀ እንተሃለወ እውን፣ እቲ ጠቕላላ ክፍሊት መጣየሺ ኣበል ካብ 18 ወርሒ መሃያ ክበልፅ የብሉን፣

4. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ንዳይና ቤት ፍርዲ ወረደ ዝኽፈል መጣየሺ ኣባል፡-

ሀ. ሓሙሽተ ዓመት ንዘገልገለ መሃያ ሓደ ወርሒ ይኽፈሎ፣

ለ. ልዕሊ ሓሙሽተ ዓመት ካብ ዓሰርተ ዓመት ንታሕቲ ዘገልገለ መሃያ ክልተ ወርሒ ይኽፈሎ።
ሐ. ዓሰርተ ዓመትን ካብኡ ንላዕልን ዘገልገለ መሃያ ሰለስተ ወርሒ ይኽፈል።

<u>ዓንቀፅ 36. ክፍሊት ስንብት ስራሕ</u>

1. ኣብዚ ኣዋጅ ኣብ ዓንቀፅ 6 ካብ ሓፍነቱ ዝተልዓለ መራሕ ስራሕ ክኽፈሎ ዝተደንገገ አበል ስንብት ስራሕ ንኣባል ንኡስ ምድብ ዳይና ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ተፈፃሚ ይኽውን።
2. ኣብዚ ኣዋጅ እዙይ ኣብ ዓንቀፀ 6 ካብ ሓላፍነቱ ንዝተልዓለ ተተካኢ መራ/i ስራሕ ክኽፈል ዝተደንገገ ኣበል ስንብት ስራሕን ካብ ሓላፍነቱ ዝተልዓለ ንኣባል ንኡስ ምድብ ዳያኑ ማእኸላይ ቤት ፍርዲ ተፃሚ ይኽውን።

3. ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 6 ካብ ሓላፍነቱ ዝተልዓ
ንኣባል ንኡስ ምድብ ወረዳ ኣመሓዳሪ ክኽፈ
ዝተደንገገ ኣበል ስንብት ስራሕ ንካብ ሓላፍነቱ ዝተልዓለ ኣባል ንኡስ ምድብ ዳይና ወረዳ ተፈፃሚ ይኽውን።

<u>ዓንቀፅ 37. ኣበል መንበሪ ገዛ</u>

ምድብ ኣባል የሚከፈል መቋቋምያ አበል፡-

ሀ. ለመጀመሪያ የአንድ ዓመት አገልግሎት የሶስት ወር ደመውዝ ይከፈለዋል፣

ለ. ከአንድ ዓመት በላይ ላለው ለእያንዳንዱ ተጨማሪ የአንድ አመት አገልግሎት የአንድ ወር ደመውዝ ይከፍለዋል።

3. በዚሁ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1ን 2 የተገለፀ ቢኖርም ፣ ጠቅላላ የመቋቋምያ አበል ክፍያ ከአስራ ስምንት ወር ደመውዝ መብለጥ የለበትም፣

4. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ ለወረደ ፍርድ ቤተ ዳኛ የሚከፈል መቋቋመያ አበል፡-

ሀ. የአምስት አመት አገልግሎት ላለው የአንድ ወር ደመውዝ ይከፈለዋል ፣

ለ. ከአምስት አመት በላይ ከአስር አመት በታች አገልግሎት ላለው የሁለት ወር ደመውዝ ይከፈለዋል፣

ሐ. አስርና ከዛ በላይ አመት አገልግሎት ላለው የሶስት ወር ደመወዝ ይከፈላል።

<u>አንቀፅ 36. የሥራ ስንብት ክፍያ አበል</u>

1. በዚህ ኣዋጅ አንቀፅ 6 ከሃላፍነቱ ለተነሳ የስራ መሪ እንዲከፈል የተደነገገ የስራ ስንብት ክፍያ አበል ለጠቅላይ ፍርድ ቤት ዳኛ ንኡስ ምድብ አባል ተፈፃሚ ይሆናል፣
2. በዚህ ኣዋጅ ዓንቀፅ 6 ከሃላፍነቱ ለተነሳ ተተኪ የስራ መሪ እንዲከፈል የተደንገገ የስራ ስንብት ክፍያ አበል ከሃላፊነቱ ለተነሳ ከፍተኛ ፍርድ ቤት ደኛ ንኡስ ምድብ አበል ተፈፃሚ ይሆናል፣

3. በዚህ ኣዋጅ ዓንቀፅ 6 ከሃላፊነቱ ለተነሰ የወረደ አስተዳዳሪ ንኡስ ምድብ አበል እንዲከፈል የተደንገገ የስራ ስንብት ክፍያ አበል ለወረደ ፍርድ ቤት ዳኛ

www.abyssinialaw.com

1. ንንኡስ ምድብ ላዕለዋይን ማእኸላይን ቤት ፍርዲን ዳይና፡-

ሀ. እንተወሓደ ሓሙሽተ ዓመት ምስ ኣገልገለ ካብ ሓላፍነት ተተላዒሉ ኣባል መንበሪ ገዛ ይረኽብ፣

ለ. ካብ ክልተ ዓመትን ፈረቓን ዘይወሓደ ግልጋሎት ሃልይዎ ብሕማም፣ ብመጉዳእቲ ኣካል ወይ ካብ ዓቕሚ ንላዕሊ ብዝኾነ ካሊእ ምኽንያት ካብ ሓላፍነት ተተላዒሉ ኣበል መንበሪ ገዛ ይረክብ፣

2. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ ኣበል መንበሪ ገዛ ብሓደ ግዜ ዝኽፈል ኮይኑ፡-

ሀ. ንኣባል ንኡስ ምድብ ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ዳይና ዝተሓተ መበገሲ ኣበል መሃያ ሰለስተ ወርሒ ይኽፈሎ፣

ለ. ልዕሊ ዒስራ ዓመት ግልጋሎት ንዘለዎ ንሕድሕድ ተወሳኺ ሓደ ዓመት ግልጋት ፍርቂ መሃያ ሓደ ወርሒ እናተወሰኸ ይኽፈሎ፣

ሐ. ንኣባል ንኡስ ምድብ ማእኸላይ ቤት ፍርዲ ዳይና ዝተሓተ መበገሲ ኣበል መሃያ ሰለስተ ወርሒ ይኽፈሎ፣

መ. ልዕሊ ዒስራ ዓመት ግልጋሎት ንዘለዎ ንሕድሕድ ተወሳኺ ሓደ ዓመት ግግልጋሎት ፍርቂ መሃያ ሓደ ወርሒ እናተወሰኸ ይኽፈሎ።

3. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1ን2ን ዝተገለ እንተሃለወ እውን እቲ ዝውሃብ ጠቕላላ ክፍሊ ኣበል መንበሪ ገዛ ካብ 18 ወርሒ ክበልፅ የብሉን፣

4. ካብ ምድብ ኣባል ተርጓሚ ሕጊ ንኡስ ምድብ ዳይና ቤት ፍርዲ ወረዳ ኣበል መንበሪ ገዛ ኣይረክብን።

ዓንቀፅ 38. ኣበል ተሸኸርኸርቲ

ንኡስ ምድብ ኣባል ተፈፃሚ ይሆናል።

አንቀፅ 37. መኖርያ ቤት አበል

1. ለጠቅላይ ከፍተኛ ፍርድ ቤት ንኡስ ምድብ ዳኛ ፡-

ሀ. ቢያንስ አምስት አመት አገልግሎ ከሃላፊነት የተነሳ የመኖሪያ ቤት አበል ያገኛል ፣

ለ.ከሁለት አመት ተኩል ያላነሰ አገልግሎ በህመም ፣ በአካል ጉዳት ወይም ከአቅም በላይ በሆነ ሌላ ምክንያት ከሃላፊነት ከተነሳ የመኖሪያ ቤት አበል ያገኛል፣

2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ መሰረት የመኖሪያ ቤት አበል በአንድ ጊዜ የሚከፈል ሆኖ፡-

ሀ. ለጠቅላይ ፍርድ ቤት ዳኛ ንኡስ ምድብ አባል የሶስት ወር ሙሉ ክፍያ ይከፈለዋል፣

ለ. ከሃያ አመት በላይ አገልግሎት ላለው ለእያንዳንዱ ተጨማሪ የአንድ አመት አገልገሎት የአንድ ወር ክፍያ አንድ ሁለተኛ እየታከለ ይከፈለዋል፣

ሐ. ለከፍተኛ ፍርድ ቤት ዳኛ ንኡስ ምድብ አባል ሲሆን መነሻው የሶስት ወራት ሙሉ ክፍያ ይከፈለዋል፣

መ. ከሃያ አመት በላይ ላለው ለእያንዳንዱ ተጨማሪ የአንድ አመት አገልግሎት የአንድ ወር ክፍያ አንድ ሁለተኛ እየታከለ ይከፈላል።

3. በዚሁ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1ና2 የተገለፀ ቢኖርም የሚሰጠው ጠቅላላ የመኖሪያ ቤት አበል ክፍያ ከ18 ወር መብለጥ የለበትም፣

1. ኣባል ንኡስ ምድብ ላዕለዋይን ማእኸላይን ቤት ፍርዲ፡-

   ሀ. እንተወሓደ ሓሙሽተ ዓመት ኣገልጊሉ ካብ ሓላፍነቱ ተተላዒሉ ኣበል ተሸከርካሪ ይኽፈሎ፣

   ለ. ካብ ክልተ ዓመትን ፈረቓን ዘይወሓደ ግልጋሎት ሃልይዎ ብሕማም ፣ ብመጉዳእቲ ኣካል ወይ ካብ ዓቕሚ ንላዕሊ ብዝኾነ ካሊእ ምኽንያት ካብ ሓላፍነት ተተላዒሉ ፣ ኣበል ተሸከርካሪ ይኽፈሎ፣

2. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /18/ ኣበል ተሸከርካሪ ዝኽፈል ብሓደ ገዛ ኮይኑ፡-

   ሀ. ንኣባል ንኡስ ምድብ ዳይና ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ዝተሓተ መበገሲ ኣበል መሃያ ሰለስተ ወርሒ ይኽፈሎ፣

   ለ. ልዕሊ ሓሙሽተ ዓመት ግልጋሎት ንዘለዎ ንሕድ ሕድ ተወሳኺ ሓደ ዓመት ግልጋሎት ፍርቂ መሃያ ሓደ ወርሒ እናተወሰኸ ይኽፈሎ

   ሐ. ንኣባል ንኡስ ምድብ ዳይና ማእኸላይ ቤት ፍርዲ ዝተሓተ መበገሲ ኣበል መሃያ ክልተ ወርሒ ይኽፈሎ

   መ. ልዕሊ ሓሙሽተ ዓመት ግልጋሎት ንዘለዎ ንሕድ ሕድ ተወሳኺ ሓደ ዓመት ግልጋሎት ፍርቂ ሓደ ወርሒ እንተወሰኸ ይኽፈሎ።

3. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቃፅ 1ን2ን ዝተገለፀ እንተሃለወ እውን፣ እቲ ጠቕሊሉ ዝኽፈል ኣበል ተሸከርከርቲ ካብ 18 ወርሒ ክበልፅ የብሉን፣

4. ካብ ኣባል ንኡስ ምድብ ተርጓሚ ሕጊ ዳይና ወረዳ ቤት ፍርዲ ኣበል ተሸከርከርቲ ኣይምልከቶን።

ዓንቀፅ 39. ግልጋሎት ሕክምና

1. ዝኾነ ይኹን ልዕሊ ጣብያ ቤት ፍርዲ ዘሎ ዳይና ንባዕሉን ስድርኡን ኣብ ውሽጢ ዓዲ ዝርከብ ከህግ ተርጓሚ ንኡስ ምድብ ኣባል የወረዳ ዳኛ የመኖሪያ ቤት ኣበል ኣያግኝም።

አንቀፅ 38. የተሸከርካሪ አበል

1. የጠቅላይና ከፍተኛ ፍርድ ቤት ንኡስ ምድብ ኣባል

   ሀ. ቢያንስ አምስት አመት አገልግሎ ከሃላፊነት የተነሳ የተሸከርካሪ አበል ይከፈለዋል፣

   ለ. ከሁለት አመት ተኩል ያላነሰ ኣገልግሎት ኖሮት በህመም ፣ በአካል ጉዳት ወይም ከአቅም በላይ በሆነ ሌላ ምክንያት ከሃላፊነት ከተነሳ የተሸከርካሪ አበል ይከፈለዋል።

2. በዚሁ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ መሰረት የተሸከርካሪ አበል በአንድ ጊዜ የሚከፈል ሆኖ፡-

   ሀ. ለጠቅላይ ፍርድ ቤት ዳኛ ንኡስ ምድብ ኣባል ሲሆን መነሻው የሶስት ወር ደመወዝ ይከፈለዋል፣

   ለ. ከአምስት አመት በላይ ላለው ለእያንዳንዱ ተጨማሪ የአንድ አመት አገልግሎት የአንድ ወር ክፍያ አንድ ሁለኛ እየታከለ ይከፈለዋል፣

   ሐ. ለከፍተኛ ፍርድ ቤት ዳኛ ንኡስ ምድብ አበል ሲሆን መነሻው የሁለት ወር ደመወዝ ይከፈለዋል፣

   መ. ከአምስት አመት በላይ ላለው ለእያንዳንዱ ተጨማሪ የአንድ አመት አገልግሎት የአንድ ወር ክፍያ አንድ ሁለተኛ እያታከለ ይከፈላል።

3. በዚ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1ና2 የተገለፀው ቢኖርም ፣ የሚሰጠው የተሸከርካሪ አበል ጠቅላላ ክፍያ ከ18 ወር መብለጥ የለበትም፣

4. ከህግ ተርጓሚ ንኡስ ምድብ ኣባል የወረደ ፍርድ ቤት ዳኛ

www.abyssinialaw.com

መንግስታዊ ትካል ጥዕና ነፃ ግልጋሎት ሕክምና ይረክብ፣

2. ኣባል ንኡስ ምድብ ዳይና ላዕለዋይን ማእኸላይን ቤት ፍርዲ ከከም ኩነታቱ ንባዕሉ ስድርኡን ኣብ ውሽጢ ዓዲ ዝርከብ ውልቀ ትካል ጥዕና ብገንዘብ መንግስቲ ግልጋሎት ሕክምና ይረክብ።

ዓንቀፅ 40. ወረቐት ምስክር ግልጋሎት

1. ካብ ሓላፍነት ዝተልዓለ ዳይና፡-

ሀ. ካብ ዓሰርተ ሓሙሽተ ዓመት ንላዕሊ ዘገልገለ ቀዳማይ ብርኪ ወረቐት ምስክር ግልጋሎት ይረክብ፣

ለ. ካብ ዓሰርተ ዓመት ንላዕሊ ክሳብ ዓሰርተ ሓሙሽተ ዓመት ዘገልገለ ካልኣይ ብርኪ ወረቐት ምስክር ግልጋሎት ይረክብ፣

ሐ. ካብ ሓሙሽተ ንላዕሊ ክሳብ ዓሰርተ ዓመት ዘገልገለ ሳልሳይ ብርኪ ወረቐት ምስክር ግልጋሎት ይረክብ፣

መ. ካብ ክልተ ዓመትን ፈረቓን ክሳብ ሓሙሽተ ዓመት ዘገልገለ ራብዓይ ብርኪ ወረቐት ምስክር ግልጋሎት ይረክብ።

2. ንምክትል ፕረዚዳንት ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ዝውሃብ ወረቐት ምስክር ግልጋሎት ክታም ምክትል ርእሰ ምምሕዳር ይዓርፎ፣

3. ንዳይና ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ዝውሃብ ወረቐት ምስክር ግልጋሎት ክታም ፕረዚዳንት ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ይዓፍሮ፣

4. ንዳይና ማእኸላይ ወይ ወረዳ ቤት ፍርዲ ዝውሃብ ወረቐት ምስክር ግልጋሎት ክታም ምክትል ፕረዚዳንት ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ይዓፍሮ፣

5. ኣብዚ ኣዋጅ ዓንቀፅ 31ንኡስ ዓንቀፅ 3/ሀ/ ን/ለ/ን ዝተሓገገ ኣብ ልዕሊ ወረቐት ምስክር ግልጋሎት የተሸከርካሪ አበል ክፍያ አይመለከትውም

አንቀፅ 39. የህክምና አገልግሎት

1. ማንኛውም ከቀበሌ መስተዳድር በላይ ያለ ዳኛ ለራሱና ለቤተሰቡ በአገር ውስጥ የሚገኝ የመንግስት ህክምና ተቋም ነፃ የህክምና አገልግሎት ያገኛል፣

2. የጠቅላይና ከፍተኛ ፍርድ ቤት ንኡስ ምድብ ዳኛ እንደየሁኔታው ለራሱና ለቤተሰቡ በአገር ውስጥ የሚገኝ የግል ህክምና ተቋም በመንግስት ወጪ የህክምና አገልግሎት ያገኛል።

አንቀፅ 40. የአገልግሎት ምስክር ወረቀት

1. ከሃላፊነት የተነሳ ዳኛ፡-

ሀ. ከአስራ አምስት ዓመት በላይ ያገለገለ አንደኛ ደረጃ የአገልግሎት ምስክር ወረቀት ያገኛል፣

ለ. ከአስር አመት በላይ እስከ አስራ አምስት አመት ያገለገለ ሁለተኛ ደረጃ የአገልግሎት ምስክር ወረቀት ያገኛል፣

ሐ. ከአምስት አመት በላይ እስከ አስር አመት ያገለገለ ሶስተኛ ደረጃ የአገልግሎት ምስክር ወረቀት ያገኛል፣

መ. ከሁለት አመት ተኩል እስከ አምስት አመት ያገለገለ አራተኛ ደረጃ የአገልግሎት ምስክር ወረቀት ይሰጠዋል።

2. ለጠቅላይ ፍርድ ቤት ምክትል ፕረዚዳንት የሚሰጥ የአገልግሎት ምስክር ወረቀት በምክትል ርእስ መስተዳድር ይፈረማል፣

3. ለጠቅላይ ፍርድ ቤት ዳኛ የሚሰጥ የአገልገሎት ምስክር ወረቀት በጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕረዚዳንት ይፈረማል፣

www.abyssinialaw.com

ዝተውዐ ካብ ሓላፍነት ዝተልዓለ ፕረዚዳንትን ዳይና ቤት ፍርዲ ወረዳ እውን ተፈፃሚ ይኸውን።

6. ካብ ሓላፍነቱ ዘተልዓለ 4ይ ብርኪ ወረቐት ምስክር ዝተውሃቦ ምድብ ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ዳኛ ኣብ ዓንቀፅ 11 ንኡስ ዓንቀፅ 3 /ለ/ ዝተቀመጠ ረብሓ ጥራሕ ይረክብ።

ዓንቀፅ 41. ብዓል መሰል ካብዚ ዓለም ብሞት እንትፍለ

1. ኣባል ንኡስ ምድብ ላዕለዋይ ቤት ፍርድን ኣባል ንኡስ ምድብ ማእኸላይ ቤት ፍርድን ኣብ ስራሕ እናሃለወ ካብዚ ዓለም ብሞት ተተፈሊዩ፡-
ሀ. ምስ ምማቱ ዝተተሓሓዘ ዝወፀ ወፃኢ መሸፈኒ መሃያ ሰለስተ ወርሒ ንስድርኡ ይኽፈሎ ፣

ለ. ካብ ሓላፍነት ምስተልዓለ ክኽፈሎ ዝነበረ መሰልን ጥቅምን ንስድርኡ ይኽፈሎ፣

2. ዝኽነ ዳይና ካብ ሓላፍነቱ ምስተልዓለ ዝተቐመጠሉ መሰልን ረብሓን ከይረኽበ ብሞት ተተፈሊዩ ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ክኽፈሎ ዝግባእ ዝነበረ መሰልን ጥቅምን ንስድርኡ ይመሓላለፍ፣
3. ዝኽነ ዳይና ካብዚ ዓለም ብሞት ብምፍላይ ብመሰረት እዚ ኣወጅ ስድርኡ ክረኽብዎ ዝፀንሑ ግልጋሎት ሕክምና ውሽጢ ዓዲ ኣይጀረፅን።

ክፍሊ ሓሙሽተ

ፍሉይ ድንጋጌታት

ዓንቀፅ 42. ተመን ኣበል መንበሪ ገዛን ተሸከርከርትን

1. ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዝኽፈል ተመን ኣበል መንበሪ ገዛ በቢእዋኑ ዝህሉ ዓቅን ክራይ ገዛ ኣብ ግምት ብምእታው እዩ። ዝርዝር ናይዚ መምርሒ ብቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ይወፅእ።

2. ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዝኽፈል ተመን ኣበል ተሸከርከርቲ በቢእዋኑ ፣ ናይ ነዳዲ፣ ቅብኣ፣ ዘይቲ፣ ፅገናን ተሸከርከርቲ ንምንቅስቓስ ዘድልይ ካልኦት ወፃኢታት ኣብ ግምት ይኣቱ። ዝርዝር ናይዚ መምርሒ ብቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ይወፅእ።

3. ሓደ ብዓል መሰል ኣብ ዝተፈላለየ ንኡስ ምድብ

4. ለከፍተለኛ ወይም ለወረዳ ፍርድ ቤት ዳኛ የሚሰጥ የአገልግለሎት ምስክር ወረቀት በጠቅላይ ፍርድ ቤት ምክትል ፕረዚዳንት ይፈረማል፣

5. በዚሁ አዋጅ አንቀፅ 31 ንኡስ አንቀፅ 3/ሀ/ እና /ለ/ የተደነገገ የአገልግሎት ምስክር ወረቀት የተሰጠው ከሃላፊነቱ የተነሳ የወረዳ ፍርድ ቤት ፕረዚዳንትና የከፍተኛ ፍርድ ቤት ዳኛም ተፈፃሚ ይሆናል።

6. 4ኛ ደረጃ የአገልግሎት ምስክር ወረቀት የተሰጠው ከሃላፊነቱ የተነሳ ንኡስ ምድብ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ዳኛ በአንቅፅ 11 3/ለ/ የተቀመጠው ጥቅም ብቻ ያገኛል።

አንቀፅ 41. የባለመብቱ ከዚህ አለም ቦሞት መለየት

1. የጠቅላይ ፍርድ ቤት ንኡስ ምድብ አባልና ከፍተለኛ ፍርድ ቤት ዳኛ ንኡስ ምድብ አባል በሥራ ላይ እያለ ከዚህ አለም በሞት ቢለይ፡-
ሀ. ከሞሞቱ ጋር በተያያዘ ምክንያት ለሚወጣ ወጪ መሸፈኛ የሶስት ወር ደመወዝ ለቤተሰቡ ይከፈላል፣

ለ.ከሃላፊነት ቢነሳ ኖሮ ሊከፈለው ይገባ የነበረው መብትና ጥቅም ለቤተ ሰቡ ይከፈላል፣

2. ማንኛውም ዳኛ ከሃፍነት ተነስቶ መብትና ጥቅም ከማግኘቱ በፊት ከዚህ አለም በሞት ቢለይ በዚሁ አዋጅ መሰረት ሊከፈለው ይገባ የነበረ መብትና ጥቅም ለቤተሰቡ ይተላለፋል፣

3. ማንኛውም ዳኛ ከዚህ አለም በሞት መለየቱ የቤተሰቡን በዚህ አዋጅ መሰረት በአግር ውስጥ የህክምና አገልግሎ ትየሚግኘት መብት አይቋረጥም።

ክፍል አምስት

ልዩልዩ ድንጋጌ

ዓንቀፅ 42. የመኖሪያ ቤትና የተሸከርካሪ አበል ተመን

1. በዚህ አዋጅ መሰረት የሚከፈል የመኖሪያ ቤት አበል ተመን የየወቅቱ የመኖሪያ ቤት ክራይ መጠን ግመት ውስጥ በማስገባት ነው። ዝርዝር የሥራ አስፈፃሚ ምክር ቤት በሚያወጣው መምሪያ ይወሰናል፣

www.abyssinialaw.com

ወይ ኣብ ፌደራልን ክልልን ተሰሪሑ ንብዓል መሰል ብዝጠቅም መንገዲ ይሕሰብ። ዝርዝር ናይዚ ጉዳይ ብዝወፅእ መምርሒ ይንፀር።

<u>ዓንቀፅ 43. መሰልን ረብሓን ዝኽልክል ኩነት</u>

1. ዝኾነ ኣባል ኣፈፃሚ ሕጊ ናይዚ ክልል፡-
   ሀ. ፖሊሲ መነግስቲ ክፍፅም ወይ ከፍፅም ብዘይምኽኣሉ፣
   ለ. ካብ ኣግባብ ወፃኢ ስልጣኑ ተተጠቂሙ፣
   ሐ. ተግባር ግዕዝይና ተፈፂሙ፣
   መ. ብምሽዋር ክተሓዝ ዝግበኦ መረዳእታ ንካሊእ ዘይተፈቐደሉ ወገን ዝገለፀ ወይ ኣሕሊፉ ዝሃበ፣
   ረ. ብገበን ወይ ብዲስፕሊን ዘሕትት ዝኾነ ተግባር ብምፍፃሙ ምኽንያት ካብ ሓላፍነቱ ተተላዒሉ ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዝውሃብ መሰልን ረብሓን ኣይረክብን።

2. ዝኾነ ኣውፃኢ ሕጊ ናይዚ ክልል፡-
   ሀ. ኣመኔታ መረፅቲ ብምስኣኑ ወይ
   ለ. ሕማቕ ስነ-ምግባ ብምፍፃሙ ምኽንያት ካብ ሓላፍነት ተተላዒሉ ኣብዚ ኣዋጅ ዝተቐመጠ መሰልን ጥቅምን ኣይረክብን፣

3. ዝኾነ ይኹን ተርጓሚ ሕጊ ናይዚ ክልል፡-
   ሀ. ብድሊቱ ስርሑ ተለቂቑ ፣
   ለ. ንሕገ-መንግስትን ንሕገ-ምንግስታዊ ስርዓትን ተገዛኢ ተዘይኮይኑ፣
   ሐ. ተግባር ግዕዝይና ተፈፂሙ፣
   መ.ስነ-ምግባር ጉደለት ተተቒዒዑ ፣

2. በዚህ ኣዋጅ መሰረት የሚከፈል የተሸከርካሪ ኣበል ተመን የየወቅቱ ፣ የቅባት ፣ የዘይት፣ የጥገናና ተሸከርካሪ ለማንቀሳቀስ የሚያስፈልጉ ሌሎች ወጭዎችን ግምት ውስጥ በማስገባት የሥራ ኣስፈፃሚ ምክር ቤት በሚያወጣው መምሪያ ይወጣል፣

3. ኣንድ ባለ መብት በተለያየ ንኡስ ምድብ ወይ በፌደራልና ክልል ከስራ ለባለመብቱ በሚጠቅም መንገድ ይታሰባል። በዚህ ጉዳይ ዝርዝር በሚወጣው መምሪያ ይገለጣል።

<u>ኣንቀፅ 43. መብትና ጥቅም የሚያሳጡ ሁኔታዎች</u>

1. ማንኛውም የክልሉ ሕጊ ኣስፈፃሚ ኣባል፡-
   ሀ. የመንግስት ፖሊስ ባለመፈፀሙ ወይም ባለማስፈፀሙ፣
   ለ. በስልጣኑ ያለኣግባብ መጠቀሙ፣
   ሐ. የሙስና ተግባ በመፈፀሙ፣
   መ. ሚሰጥራዊ መረጃ ላልተፈቀደለት ወገን በመግለፁ ወይም ኣሳልፎ በመስጠቱ ወይም፣
   ረ. በወንጀል ወይም በዲሰፕሊን የሚያስጠይቅ ማናቸውም ሌላ ድርጊት በመፈፀሙ ምክንያት ከሃላፊነቱ እንዲወገድ የተደረገ ከሆነ በዚህ ኣዋጅ መሰረት የሚሰጥ መብትና ጥቅም ኣያገኝም።

2. ማንኛውም የክልሉ ህግ ኣውጪ፡-
   ሀ. የመራጮች ኣመኔታ በማጣቱ ወይም፣
   ለ. የሥነ -ምግባር ብልሽነት በመፈፀሙ ምክንያት ከኣባልነት እንዲወገድ የተደረገ ከሆነ በዚህ ኣዋጅ መሰረት የሚሰጥ መብትና ጥቅም ኣያገኝም፣

3. ማንኛውም የዚሁ ክልል ህግ ተርጓሚ፡-
   ሀ. በራሱፍላጎት ስራው ከለቀቀ፣
   ለ. ለህገ-መንግስትና ለህገ-መንግስታዊ ስርዓቱ ተነገር

www.abyssinialaw.com

4. ስርዓት ብዘይብሉ መንገዲ ካብ ሓላፍነቱ ዝለቐቐ ኣባል ኣፈፃሚ ሕጊ፣ ኣውፃኢ ሕጊ ወይ ተርጓሚ ሕጊ ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዝወሃብ መሰልን ረብሓን ኣይረክብን።

<u>ዓንቀፅ 44. መሰልን ረብሓን ዝቋረፀሉ ኩነት</u>

1. ብመሰረት እዚ ኣዋጅ ዝተረኽበ መሰልን ጥቅምን ካብዞም ዝስዕቡ ምኽንያታት ሓደ ተተማሊኡ ይቋረፅ፡-

ሀ. ዝኾነ በዓል መሰል፡-

1. ሕገ-መንግስታዊ ስርዓትን ብሕገ-መንግስቲ ዝተጣየሸ ትካላትን ከፍርስ ዝፈተነ፣
2. ሉኣላዊነት ሃገር ኣብ ሓደጋ ክወድቕ ዝተሳተፈ፣
3. ክሕደት ገበን ሃገር ዝፈፀመ፣
4. ኣብ ሓላፍነት ኣብ ዝነበረሉ እዋን ዝረኽቦም ክልላውን ሃገራውን ዝምልከት ሚስጥር መረዳእታ ዘይሓለወ ወይ ፡-

ለ. ካብ ሓላፍነት ዝተልዓለ ዳይና ኣብ ስራሕቲ ጥብቅና ዝተዋፈረ ተኾይኑ ፣

ሐ. ካብ ሓላፍነት ዝተልዓለ ኣባል ምድብ ኣፈፃሚ ሕጊ የመሓድር ምስ ዝነበረ ቤት ፅዮ መንግስት ቀጥታዊ ርክብ

ዘለዎ ትካል ውልቀ ወይ መንግስታዊ ዘይኮነ ትካለ [illegible] ሓላፍነቱ ካብ ዝለዓል ክልተ ዓመት ከይመልኡ ተተቐሚሩ፣

2. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ /1/ /ሀ/ ዝረኽቦም መሰልን ረብሓን ዝቋረፀሉ ብዓለ መሰል ስልጣን ብዘለዎ ቤት ፍርዲ ውሳነ ጥፍኣት ምስተውሃበ መሰሉን ጥቅሙ ይቋረፀሉ፣

3. ብመሰረት እዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1/ለ/ን/ሐ/ን መሰል ረብሓን ዝተቋረፀሉ ብዓለ መሰል ብዓቃቢ ሕጊ ተኽሲሱ ብቤት ፍርዲ ምስተረጋገፀ ዝቋረፅ ይኸውን፣

4. ብመሰረተ እዚ ኣዋጅ ብዝተውሃቦ መሰል ወይ ረብሓ ሙሉእ ብሙሉእ ወይ ብኽፋል ክጥቀም ዘይደለየ ብዓል መሳል ንዝምልከቶ ኣካል ሓላፍነት ምፍላጥ ኣለዎ።

ካልሆነ፣

ሐ. የሙስና ወንጀል ከፈፀመ፣

መ. የስነ-ምግባር ጉድለት ፈፅሞ ከተቀጣ፣

4. ተገቢውን ስርዓት ሳይከተል ከሃላፊነቱ የለቀቀ ህግ አስፈፃሚ፣ ህግ አውጪ ወይም ህግ ተርጓሚ አባል በዚህ አዋጅ መሰረት የሚሰጥ መብትና ጥቅም አይገኝም።

<u>አንቀፅ44. መብትና ጥቅም የሚያቋርጥ ሁኔታ</u>

1. በዚህ አዋጅ መሰረት የተገኘ መብትና ጥቅም ከሚከተሉት አንዱ ምክንያት ሲሟላ ይቋረጣል፡-

ሀ. ማንኛውም ባለመብት፡-

1. ህጉ-መንግስታዊ ስርዓትና በሕገ-መንግስት የተቋቋሙ ተቋማት ለማፈረስ ከሞከረ፣
2. የሀገርን ሉኣላዊነት አደጋ ላይ በሚጥል ተግባር ከተሳተፈ፣
3. የሀገር ክህደት ወንጀል ከፈፀመ፣
4. በሃላፊነት ላይ በነበረ ጊዜ ያገኛቸውን ሀገራዊ ጉዳዮች የሚመለከት ሚስጥራዊ መረጃዎች ካልጠበቀ ወይም ከሃፍነት የተነሰ ዳኛ በጥብቅና ሥራ የተሰማራ ከሆነ፣

ሐ. ከሃላፊነት የተነሳ ህግ አስፈፃሚ ምድብ አባል ያስተዳድረው ከነበረ የመንግስት ፅሕፈት ቤት ቀጥተኛ ግንኙነት ያለው የግል

ድርጅት ወይም መንግስታዊ ያልሆነ ድርጅት ከሃላፊነቱ ከተነሳ ሁለት አመት ሳይሞላው ሥራ ከተቀጠረ፣

2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1/ሀ/ መሰረት ያገኘው መብትና ጥቅም የሚቋረጥበት ባለመብት ስልጣን ባለው ፍርድ ቤት የጥፋተኝነት ውሳኔ ከተሰጠ በኋላ መብቱና ጥቅሙ ይቋረጣል፣

3. በዚሁ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ /1/ /ለ/ እና /ሐ/ መብትና ጥቅም የተቋረጠበት ባለመብት በኢቃቤ ህግ ተከሶ በፍርድ ቤት ከተረጋገጠ በኋላ የሚቋረጥ ይሆናል፣

www.abyssinialaw.com

<u>አንቀፅ 45. መሰልን ጥቕምን ሓዱሽ ዝተሾመ</u>

1. ሓዱሽ ዝተሾመ ወይ ዝተመረፀ ኣባል ንኡስ መድብ ርእሰ ምምሕዳ ንኡስምድብ ፕረዚዳንት ላዕለዋይ ቤት ፍርድን ንስራሕ መተሓሓዚ ዝውዕል ዘይምለስ መሃያ ክልተ ወርሒ ይውሃብ፣

2. ሓዱሽ ዝተሾመ ወይ ዝተመረፀ ኣባል ንኡስ ምድብ መራሒ ስራሕ፣ ኣባል ንኡስ ምድብ ኣፈ-ጉባኤ ወይ ኣባል ንኡስ ምድብ ዳይና ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ንመጣየሺ ክሕግዞ ንስራሕ መተሓሓዚ ዘይምለስ መሃያ ሓደ ወርሒ ይውሃብ፣

3. ኣብ ስራሕ ዘሎ ኣፈፃሚ ሕጊ ወይ ኣውፃኢ ሕጊ ወይ ተርጓሚ ሕጊ ብሃራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ከኸም ደረጅኡ ነፃ ሕክምና ይረክብ። ዝርዝር ኣፈፃፅምኡ ብቤት ምኽሪ ፈፃሚ ስራሕ ብዘውፅኦ መምርሒ ይውሰን።

4. ግልጋሎት ቪ.ኣይ.ፒ ክረክብ ዝግበኦ ኣብ ስረ ... ዘሎ ኣፈፃሚ ሕጊ ወይ ኣውፃኢ ሕጊ ወይ ተርጓሚ ሕጊ ብሃራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ከኸም ደረጅኡ ግልጋሎት ቪ.ኣይ.ፒ ይረክብ። ዝርዝር ኣፈፃፅምኡ ብቤት ምኽሪ ፈፃሚ ስራሕ ብዘውፅኦ ደንብን መምርሒን ይውሰን።

<u>ዓንቀፅ 46. እዚ ኣዋጅ ንምፍፃም ሓላፍነት ዝተውሃቦም ኣካላት</u>

1. "ንኣባል ምድብ ኣፈፃሚ ሕጊ ክልል" ቤት ፅሕፈት ርእሰ ምምሕዳር ብሃራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ፣

2. "ንኣባል ምድብ ኣውፃኢ ሕጊ ክልል" ቤት ፅሕፈት ቤት ምኽሪ ብሃራዊልላዊ መንግስቲ ትግራይ፣

4. በዚህ ኣዋጅ መሰረት በተሰጠው መብት ወይም ጥቅም ሙሉ በሙሉ ወይም በከፊል መጠቀም የማይፈለግ ባለመብት ይህንኑ ለማመለክተው ኣካል ማሳወቅ አለበት።

<u>አንቀፅ 45. አዲስ ተሿሚ መብትና ጥቅም</u>

1. አዲስ የተሸሞ ወይም የተመረጠ የርእስ መስተዳድር ንኡስ ምድብ አባል ፣ የጠቅላይ ፍርድ ቤት ፕረዚዳንት ንኡስ ምድብ አባል ለመቋቋምየ ይረዳው ዘንድ የማይመለስ የሁለት ወር ደመወዝ ይሰጠዋል፣

2. አዲስ የተሾመ ወይም የተመረጠ የሥራ መሪ ንኡስ ምድብ አባል ወይም የክልል ምክር ቤት አፈ-ጉባኤ ንኡስ ምድብ አባል ወይም የጠቅላይ ፍርድ ቤት ንኡስ ምድብ አባል ለመቋቋምያ ይረዳው ዘንድ የማይመለስ የአንድ ወር ደመውዝ ይሰጠዋል፣

3. በሥራ ላይ ያለ የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ህግ አውጪ ወይም ህግ አስፈፃሚ ወይም ህግ ተርጓሚ እንደየደረጃው ነፃ ህክምና ያገኛል። ዝርዝር አፈፃፀሙ የሥራ አስፈፃሚ ምክር ቤት በሚያወጣው መምሪያ ይወሰናል፣

4. በሥራ ላይ ያለ የቪ.ኣይ.ፒ አገልግሎት ማግኘት የሚገባው የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ህግ አስፈፃሚ ወይም ህግ አውጪ ወይም ህግ ተርጓሚ ነፃ የቪ.ኣይ.ፒ አገልግሎት ያገኛል። ዝርዝር አፈፃፀሙ የስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት በሚያወጣው ደንብና መምሪያ ይውሰናል።

<u>አንቀፅ 46. ይህ አዋጅ ለማስፈፀም ሃላፊነት የተሰጣቸው ኣካሎች</u>

1. "የክልል ህግ አስፈፃሚ አባል" የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ርእሰ መስተዳድር ፅሕፈት ቤት፣

www.abyssinialaw.com

3. "ንኣባል ምድብ ተርጓሚ ሕጊ ክልል" ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ክልል ትግራይ ፣

ሕድ ሕዶም ብዘቕርብዎ ተጠቃምን መጠን ዝረኽቦ ጥቕማ ጥቕምን ቢሮ ትልምን ፋይናነስን ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ይፍፀም።

<u>ዓንቀፅ 47. ስልጣን ደንብን መምርሕን ምውፃእ</u>

ቤት ምኽሪ ፈፃሚ ስራሕ ክልል ትግራይ እዚ ኣዋጅ ተግባራዊ ንምግባር ዝሕግዝ ደንብን መምርሒን ከውፅእ ይኽእል።

<u>ዓንቀፅ 49. ዝተስዓሩን ተፈፃምነትን ዘይብሎም ሕግታት</u>

ነዚ ኣዋጅ ዝፃረር ዝኾነ ይኹን ሕጊ፣ ደንቢ ፣ መምርሒ ወይ ልሙድ ኣሰራርሓ በዚ ኣዋጅ ንዝተሸፈኑ ዛዕባታት ብዝምልከት ተፈፃምነት የብሉን።

<u>ዓንቀፅ 49. እዚ ኣዋጅ ዝፀንዓሉ ግዜ</u>

እዚ ኣዋጅ ካብ 1 ሓምለ /2001 ዓ/ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን።

ፀጋይ በርሀ

ፕሬዚደንት ብሄራዊ
ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

2. "የክልል ህግ አውጪ ምድብ አባል" የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክርቤት ፅሕፈት ቤት፣

3. "የክልል ህግ ተርጓሚ ምድብ አባል" የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ጠቅላይ ፍርድ ቤት

እያንዳንዳቸው የሚያቀርቡት ተጠቃሚና የሚያገኘው ጥቅማጥቅሞች በትግራይ ብሄራዊ ክልልዊ መንግስት ፕላንና ፋይናንስ ቢሮ ይፈፀማል።

<u>አንቀፅ 47. ደንብና መምርያ የማውጣት ስልጣን</u>

የትግራይ ክልል ሥራ አስፈፃሚ ምክር ቤት ይህን አዋጅ ለማስፈፀም የሚያስፈልግ ደንብና መምሪያ ሊያወጣ ይችላል።

<u>አንቀፅ 48. የተሻሩና ተፈፃሚነት የማይኖራቸው ህጎች</u>

ይህን አዋጅ የማቃረን ማንኛውም ህግ፣ ደንብ፣ መምሪያ ወይም አሰራር ልምድ በዚህ አዋጅ የተሸፈኑ ጉዳዮችን በሚመለከት ፈፃሚነት አይኖረውም።

<u>አንቀፅ 49.አዋጅ የሚፀናበት ጊዜ</u>

ይህ አዋጅ ከሓምሌ 1/2001ዓ/ም ጀምሮ የፀና ይሆናል።

ፀጋይ በርሀ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ
መንግስት ፕሬዚዳንት

www.abyssinialaw.com

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መዐል 17 ዓመት ቁ. 1
መቐለ 23 ታሕሳስ 2001 ዓ/ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

17ኛ ዓመት ቁ. 1
መቐለ ታህሳስ 23/2001 ዓ/ም

ደንቢ ቁፅሪ 54/2001 ዓ/ም
ኣብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ድልድል ሰራሕተኛታት መንግስቲ ኣብ መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ስራሕ ንምውሳን ዝወፀ ደንቢ ቁፅሪ 53/2000 ዓ/ም ንምምሕያሽ ዝወፀ ደንቢ

ድኽነት ንምጥፋእን ዘለቒ ልምዓት ንምምፃእን ሰራሕተኛታት መንግስቲ ብመሰረት ሙያን ክእለትን ኣብ ዝምጥኖም ቦታ ዳግም ምድልዳል /ምምዳብ/ ኣድላይ ኮይኑ ብምርካቡ፣

መንግስቲ ዘውፅኦም ፖሊሲ፣ ስትራተጂን ፕሮግራማትን ብብቕዓት ክፍፀም ዝኽእል ስሉጥን ቁልጡፍን ሲቪል ሰርቪስ ከህልው ንምግባር ብመሰረቱ ዝተለወጠ መስርሕ ኣሰራርሓ፣ ኣወዳድባ፣ ብምፍጣር ሰራሕተኛታት መንግስቲ ምዕራይ ብዝኽነ ኩነታት ምድልዳል ኣድላይ ብምኻኑ፣

ሃገርና ብፍላይ ድማ ክልልና ምስ ኩነታት ዓለምን ለውጥታት ቴክኖሎጂ ብሓባር ንምስንባም ሰራሕተኛታት መንግስቲ ከምብሓጹ መዲብካ ዘፅግብ ግልጋሎት ክውህብ ብዝኽእል ሓጹር መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ስራሕ ተኣታትዩ ኣብፈተነ ትግበራ ዝነበራ ኣብያተ ፅዮ መንግስቲ ትልጡፍ ግልጋሎትን ዘፅግብ ውፅኢት ስራሕን

ድህነት ለማጥፋትና ዘላቂ ልማት ለማምጣት የመንግስት ሰራተኞች በሙያና ችሎታ መሰረት በሚመጥናቸው ቦታ ዳግም መደልደል አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፣

መንግስት ያወጣቸው ፖሊሲዎች፣ ስትራቴጂዎችንና ፕሮግራሞችን በብቃት መፈፀም የሚችል ፈጣንና ቀልጣፋ ሲቪል ሰርቪስ እንዲኖር ለማድረግ ከመሰረቱ የተለወጠ አሰራርና አደረጃጀት በመፍጠር የመንግስት ሰራተኞች በተስተካከለ ሁኔታ መመደብ አስፈላጊ በመሆኑ፣

አገራችን በተለይ ደግሞ ክልላችን ከዓለም ሁኔታና የቴክኖሎጂ ለውጦች ጋብሮ ለመጓዝ የመንግስት ሰራተኞች እንደ አዲስ መድቦ የሚያረካ አገልግሎት እንዲሰጡ የሚያስችል መሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ ተግባራዊ ሆኖ ፣ በሙኩራ ላይ የቆዩት የመንግስት መስሪያ ቤቶች ቀልጣፋ አገልግሎትና አጥጋቢ የስራ ውጤት ሊያስመዘግቡ

ናይ ሓደ ዋጋ ያንዱ ዋጋ	ብር 26.42

ነጋሪት ጋዜጣ ቐ.ፓ.ሳ ነጋሪት ጋዜጣ ፖ.ሳ.ቁ	291

www.abyssinialaw.com

ከመዝግባ ከምዝሸአላ እምነት ብምሕዳር እዚ ሓዱሽ መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ አሰራርሓ አብኩለን አብያተ ፅዮ መንግስቲ ምትእትታው አድላይ ብምኻኑ፣

ሓዱሽ መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ አሰራርሓ ዝጠልቦ ዝተግለጸ ዕግበት ተገልገልቲ ዘረጋግፅ ብትዓት ዘለዎን ብአፈፃፅማ ስርሑን ስነምግባሩን ዝለዓለ ብቕዓት ዝፈጠረሉን በዓል ሞያ ውድድር ማእኸል ዝገበረ አብ ግልፅነት፣ ተሓታትነት፣ ፍትሓዊነት፣ ማዕርነትን መሰረት ዝገበረ ምደላ ምክያድ አድላዪ ብምኻኑ፣

ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብአዋጅ ቁፅሪ 150/2000ዓ.ም ዓንቀፅ 5/1/ መሰረት እዚ ደንቢ አውጺኡሎ።

ክፍሊ ሓደ
ሓፈሻዊ

1. ሓፃር ርእሲ

እዚ ደንቢ "ተመሓሹ ዝወፀ ድልድል ሰራሕተኛታት መንግስቲ ትግራይ አብ መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ሰራሕ ቁፅሪ 54/2001 ዓ/ም" ተባሂሉ ክጥቀስ ይከኣል።

2. ትርጉም

አተኣታትዋ እቲ ቃል ካልእ ትርጉም ዘውህቦ እንተዘይኮይኑ አብ ውሽጢ እዚ ደንቢ፦

1. "ደንቢ" ማለት መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ስራሕ ብክልል ብርኪ ተግባራዊ ንምግባር አገዳሲ ዝኾነ አንፈት አፈፃፅማ ዝሓዘ እዚ ዝተመሓየሸ ደንቢ እዩ።
2. "መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ስራሕ" ማለት ተቐባልነት ብዝረኽቡ መለክዕታት አፈፃፅማ ስራሕ ተኣምራዊ ውፅኢት አፈፃፅማ ስራሕ ዘምፅእ አብ መሰረታዊ አተሓሳስባን ስርዝቆስ ዝኾነ ለውጢ አሰራርሓን ከይዲ ስራሕን ዝተመስረተ ሓዱሽ ስርዓት አሰራርሓ እዩ፣
3. "ከይዲ ስራሕ" ማለት ድልየትን ሕቶን ተገልገልቲ መሰረት ብምግባር ተወሳኺ እሴት ዝፈጥሩ ዝተኣሳሰሩ ስራሕቶም አብ ሓደ ክፍሊ /አካል/ ተጀሚሩ ክሳብ እንደሚችሉ እምነት ስለተጣለበት ይህ ኣዲስ መሰረታዊ የስራ ለውጥ በሁሉም መንግስታዊ መስሪያ ቤቶች ስራ ላይ እንዲውል ማድረግ አስፈላጊ በመሆኑ፣

አዲሱ መሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ የሚፈልገው የተሟላ የተገልጋዮች እርካታ የሚያረጋግጥ፣ ብቃት ያለውና በስራ አፈፃፀሙና ስነምግባሩ የላቀ ብቃት ያለው ባለሞያ ውድድር መሰረት በማድረግ በግልፅነት፣ ተጠያቂነት፣ ፍትሐዊነትና እኩልነት መሰረት ያደረገ መደባ ማካሄድ አስፈላጊ በመሆኑ፣ የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ምክር ቤት ሰራ አስፈፃሚ በአዋጅ ቁፅር 150/2000 ዓ.ም በዓንቀፅ 5/1/ መሰረት ይህንን ደንብ አውጥቷል።

ክፍል አንድ
ጠቅላላ

1. አጭር ርእስ

ይህ ደንብ "በትግራይ የመንግስት ሰራተኞች ድልድል በመሰረታዊ ለውጥ የስራ ሂደት ተሻሽሎ የወጣ ደንብ ቁጥር 54/2001 ዓ/ም" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2. ትርጉም

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በዚህ ደንብ ውስጥ፦

1. "ደንብ" ማለት መሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ በክልል ደረጃ ተግባራዊ ለማድረግ ጠቃሚ የሆነ የአፈፃፀም ስልት የያዘ ይህ የተሻሻለ ደንብ ነው።
2. "መሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ" ማለት ተቀባይነት ባገኙ የስራ አፈፃፀም መለኪያዎች ተኣምራዊ የስራ አፈፃፀም ውጤት የሚያመጣ በመሰረታዊ አስተሳሰብና ስርዝቅል በሆነ የአሰራር የስራ ሂደት ለውጥ የተመሰረተ አዲስ አሰራር ስርዓት ነው፣
3. "የስራ ሂደት" ማለት የተገልጋዮች ፍላጎትና ጥያቄ መሰረት በማድረግ ተጨማሪ እሴት የሚፈጥሩ የተሳሰሩ ስራዎቻቸው በአንድ ክፍል ተጀምረው እስከ መጨረሻ ሂደታቸው

www.abyssinialaw.com

መወዳእታ ክይዶም እብቲ ክፍሊ ዝውድኡ ዕማበት ተግልግልትን ዕውትነት ሽቶን ዘረጋገፁ ተመሳሰልቲ ዓዘይቲ ተግባራት እብ ሓደ ጠሚሩ ዝሓዘ እዩ፣

4. "ቤት ዕዮ" ማለት ሙሉእ ብመሉእ ወይ ብኽፍል ብመንግስቲ በጀት ዝመሓደር ብመሰረታዊ ለውጢ ክይዲ ስራሕ ዝሽርሕ መንግስቲዊ ቤት ዕዮ ካብ ላዕሊ ክሳብ ታሕቲ ምስ መሉእ መሓውሩ እዩ፣

5. "ሰራሕተኛ መንግስቲ" ማለት መሰረታዊ ለውጢ ክይዲ ስራሕ እብ ዘካየዱ እብያቲ ዕዩ መንግስቲ ብቐሞሚነት ዝሰርሕ ተፈጥራዊ ሰብ እዩ፣

6. "ኮሚቴ ድልድል" ማለት መሰረታዊ ለውጢ ክይዲ ስራሕ ብደረጃ ክልል ተግባራዊ ንምግባር እብ ውድድር ተመስራቱ ምድብ ሰራሕተኛታት ክካይድ ዝተጣየሸ ጊዜያዊ እካል'ዩ።

7. "ድልድል ዘይረኽቡ ሰራሕተኛታት" ማለት ብመሰረት ውፅኢት መዕናዕቲ መሰረታዊ ለውጢ ክይዲ ስራሕ እብ ዝግበር ድልድል ዝናአሰ ተጻላያ መሕለፊ ነጥቢ ዘይረኽቡን ተቐባልነትን ሕጋውነትን ብዘለዎም ዝተፈላለዩ ምኽንያታት ምደባ ዘይረኽቡ እዮም፣

8. "ዝነአሰ ተደላይ መሕለፊ ነጥቢ (minimum requirement)" ማለት ብመሰረት ውፅኢት መሰረታዊ ለውጢ ዝግበር ምደባ ሰራሕተኛታት መንግስቲ ክምደቡ ክረኽብዎ ዝግባእ ብክልል ብርኪ ዝተቐመጠ መወዳደሪ ርጅሒ'ዩ።

9. "መወዳደሪ ርቋሒታት" ማለት እብ ዝግበር ድልድል ሰራሕተኛታት ንምብልጻዕ ዝተቐመጡ መመዘኒታት እዮም፣

10. "ብቕዓት" ማለት መሰረታዊ ለውጢ ክይዲ ስራሕ እብ ዝተዳለወሎም ክይዲታት ስራሕ ብቐሞሚነት ሰራሕተኛ ንምምዳብን ዕማበት ተግልጋላይ ንምርግጋፅን ዘድሊ ውህሉል ክእለት፣ ፍልጠትን አረኣእያን እዩ፣

በላዑ ክፍል የሚፈርሱ የተግልጋዮች እርካታና የግብ ተፈፃሚነት የሚያረጋግጡ ተመሳሳይ ትላልቅ ተግባሮች በአንድ ኣጣምሮ የያዘ ነው፣

4 "መስሪያቤት" ማለት ሙሉ በሙሉ ወይም በከፊል በመንግስት በጀት የሚተዳደር በመሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ የሚሰራ የመንግስት መስሪያቤት ከላይ እስከታች ከንሙሉ መዋቅሩ ነው፣

5. "የመንግስት ሰራተኛ" ማለት መሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ ባካሄዱ የመንግስት መስሪያ ቤቶች በተሞሚነት የሚሰራ የተፈጥሮ ሰው ነው፣

6. "ድልድል ኮሚቴ" ማለት መሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ በክልል ደረጃ ተግባሪዊ ለማድረግ በውድድር ላይ ተመስርቶ የሰራተኞች ምደባ ለማካሄድ የተቋቋመ ግዚያዊ ኮሚቴ ነው፣

7. "ድልድል ያላገኙ ሰራተኞች" ማለት በመሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ የጥናት ውጤት መሰረት በሚደረግ ድልድል ዝቅተኛው ተፈላጊው ማለፍያ ነጥብ ያላገኙና ተቀባይነትና ሕጋዊነት ባላቸው የተለያዩ ምክንያቶች ምደባ ያላገኙ ናቸው፣

8. "እነስተኛ ተፈላጊ ማለፍያ ነጥብ minimum requirement" ማለት መሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ ውጤት መሰረት የሚደረግ ምደባ የመንግስት ሰራተኞች እንዲመደቡ ማማንት የሚገባቸው በክልል ደረጃ የተቀመጠ የመወዳደሪያ መመዘኛ ነው፣

9. "የማወዳደሪያ መመዘኛዎች" ማለት በሚደረገው የሰራተኞች ድልድል ለማበላለጥ የተቀመጡ መመዘኛዎች ናቸው፣

10. "ብቃት" ማለት መሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ በተዘጋጀላቸው የስራ ሂደቶች በቀሞሚነት ሰራተኛ ለመመደብና የተግልጋዮች እርካታ ለማረጋገጥ የሚያስፈልግ ችሎታ፣ እውቀትና አመለካከት ጥምረት ነው፣

www.abyssinialaw.com

11. "ሓላፊ ቤት ፅሞ" ማለት በብብርክ ዝተጣየሻ መንግስታዊ አብይቲ ፅሞ ብላዕለዋይነት ክመርሕ ብመንግስቲ ዝተሾመ ሰብ ማለት እዩ፣

12. "ወናኒ ሓውራ ክይዲ ሰራሕ" ማለት ኣብ ሓደ መንግስታዊ ቤት ፅሞ ዘሎ ቀንዲ ክይዲ ሰራሕ ክመርሕ ብመንግስቲ ዝተሾመ ሕጋዊ ሰብ እዩ፣

13. "ወናኒ ደጋፊ ክይዲ ሰራሕ" ማለት ኣብ ሓደ መንግስታዊ ቤት ፅሞ ዘሎ ደጋፊ ክይዲ ሰራሕ ክመርሕ ብመንግስቲ ዝተሾመ ሕጋዊ ሰብ እዩ፣

14. "መተሓባበሪ ክይዲ ሰራሕ" ማለት ብብርክ ወረዳ ኣብ ሓደ መንግስታዊ ቤት ፅሞ መተሓባበሪ ኮይኑ ዝተመደበ ሰራሕተኛ እዩ።

15. "ንጅለ ፈፃሚ ክይዲ ሰራሕ" ማለት ሓደ ክይዲ ሰራሕ ካብ መፈለምታ ክሳብ መወዳእታ ብምስራሕ ልውጥ ንምግባር ዝተፈላለየ ሙያ ዘለዎም ፈፀመቲ ክይዲ ሰራሕ ዝሓዘ ጉጅለ ማለት'ዩ

16. "ፈፃሚ ክይዲ ሰራሕ" ማለት ሓደ ተግባር ወይ ክይዲ ሰራሕ ካብ መበገሲ ክሳብ መወዳእታ ሰሪሑ ዝውድእ ሰራሕተኛ በዓል ሙያ እዩ፣

17. "ፍታሕ ደላይ ኮሚቴ" ማለት ብምሽንያት ውዕኢት መዕናዕቲ መሰረታዊ ለውጢ ክይዲ ሰራሕ ዘይተመደቡ ሰራሕተኛታት መፃኢ ኩነታቶም ንዝምልከት ብዝተቐመጡ መማረፅታትን መፍትሒ ሓሳባትን ንምትግባር ዝተጣየሽ ወይ ዝጣየሽ እዩ፣

18. "ክቢድ ጥዕናዊ ፀገም" ማለት ብሓካይም ቦርድ ዝኾነ ዓይነት ሰራሕ ክሰርሕ ዘይኽእል ምኻኑ ዝገልፅ መረጻእታ ዘለዎ ሰራሕተኛ እዩ።

3. ተፈፃሚነት ወሰን

እዚ ደንቢ'ዚ መሰረታዊ ለውጢ ክይዲ ሰራሕ ወዲኦም ኣብ ዘፅደቑን ንቕድሚት ወዲኦም ኣብ ዘፅድቑን መንግስታዊ አብይቲ ፅሞ ትግራይ ብግዚያዊነት ተፈፃሚ ይኸውን።

11. "የመስሪያቤት ሓላፊ" ማለት በየደረጃው የተቋቋሙ የመንግስት መስሪያቤቶች በበላይ አመራር ለመምራት በመንግስት የተሾመ ሰው ማለት ነው፣

12. "የዋናው ስራ ሂደት ሓላፊ" ማለት በአንድ የመንግስት መስሪያ ቤት ያለ ቁልፍ የስራ ሂደት ለመምራት በመንግስት የተሾመ ህጋዊ ሰው ነው፣

13. "የደጋፊ የስራ ሂደት ሓላፊ" ማለት በአንድ የመንግስት መስሪያ ቤት ያለ ደጋፊ የስራ ሂደት ለመምራት በመንግስት የተሾመ ህጋዊ ሰው ማለት ነው።

14. "የስራ ሂደት አስተባበሪ" ማለት በወረዳ ደረጃ በአንድ የመንግስት መስሪያ ቤት አስተባባሪ ሆኖ የተመደበ ሰራተኛ ነው።

15. "የስራ ሂደት ፈፃሚ ቡድን" አንድ የስራ ሂደት ከመጀመሪያ እስከ መጨረሻ በመስራት ከግብ ለማድረስ የተለያየ ሙያ ያላቸው የስራ ሂደት ፈፃሚዎች የያዘ ቡድን ማለት ነው፣

16. "የስራ ሂደት ፈፃሚ" ማለት አንድ ተግባር ወይም የስራ ሂደት ከመነሻ እስከ መጨረሻ ሰርቶ የሚጨርስ ባለሙያ ሰራተኛ ማለት ነው፣

17. "መፍትሄ ፈላጊ ኮሚቴ" ማለት በመሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ የጥናት ውጤት ምክንያት ያልተመደቡ ሰራተኞች የወደፊት ሁኔታቸው በሚመለከት ለተቀመጡ አማራጮችና መፍትሄ ሃሳቦች ለሙቱግበር የሚቋቋም ወይም የተቋቋመ ነው፣

18. "ከባድ የጤና ችግር" ማለት በሓኪሞች ቦርድ ማናቸውም የስራ ዓይነት ሊሰራ የማይችል መሆኑ የሚገልፅ ማስረጃ ያለው ሰራተኛ ነው፣

3. የተፈፃሚነት ወሰን

ይህ ደንብ መሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ ጨርሰው ባወደቁና ለወደፊት ጨርሰው በሚያወድቁ የትግራይ ክልል መንግስት መስሪያ ቤቶች በግዚያዊነት ተፈፃሚ ይሆናል።

www.abyssinialaw.com

4. ዕላማ

1. መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ስራሕ በብርኩ አብ ዝርክቡ አብያተ ዕዮ ተግባራዊ ንምግባር ሰራሕተኛ አብ ዝግበኡ ቦታ ብምምዳብ ካብቲ ከይዲ ስራሕ ትዕዚት ዝግበር ዕግበት ተገልገልቲ ምርግጋፅ፣
2. መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ስራሕ ዝጠልፀ ክእለት፣ ፍልጠትን ብቕዓትን ዘለዎም ኪኢላታት አብ ዝግበኡም ከይዲታት ስራሕ ብምምዳብ ዕግበት ተገልገልቲ ምርግጋፅ፣
3. ምደባ ሰራሕተኛታት አብ ግልፅነትን ተሓታትነትን ዝተመስረተ ክኸውን ንምግባር።

5. መትከላት ድልድል

መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ስራሕ ንምትግባር ዝግበር ድልድል ሰራሕተኛታት ዝስፅኩ መትከላት መሰረት ገይሩ ይፍፀም፡-

1. ተሳትፎ ሰራሕተኛታት፣ ግልፅነትን ተሓታትነትን ብዘረጋገፅ አግባብ ይፍፀም፣
2. እቲ ድልድል አብ ውድድር፣ ብቕዓትን ክእለትን ዝተመስረተ ይኸውን፣
3. ስራሕን ሰራሕተኛን ብዘራኽብ መንገዲ ይፍፀም፣
4. ዝነአሰ ተደላይ ርክሪ ንዘግልኡ ደቂ አንስትዮን ጉድኣት አካልን ተወዳደርቲ ብዘተባብዕ አገባብ ይፍፀም፣
5. ፍሉይን ዝተፈላለዩ ክእለታትን ንዘለዎም ኪኢላታት ጉጅለታትን ቀዳምነትን ብዝህብ ኩነታት ይፍፀም።

ክፍሊ ክልተ

ምዕዳኞ ከይዲ ስራሕን አብ ድልድል ዘይሕቶፉ ሰራሕተኛታትን

6. ምዕዳኞ ከይዲ ስራሕ

1. ድልድል ዝካየድ ክልል ስትሪንግ ኮሚቴ መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ስራሕ አብ ዘዕደኞ ከይዲ ስራሕ ጥራሕዩ። ዝዕደኞ ከይዲ ስራሕ ብፈርማ ክልል ርእሰ ምምሕዳር ንዝምልከቶ ቤት ዕዮ ዕላዊ ኮይኑ ይልእኽ፣

4. አላማ

1. መሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ በየደረጃው በሚገኙ መስሪያቤቶች ተግባራዊ ለማድረግ ሰራተኛው በተዝዘው ቦታ በመመደብ ከስራ ሂደቱ የሚጠበቅ የተገልጋዮች እርካታ ለማረጋገጥ፣
2. መሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ የሚፈልገው ችሎታ፣ እውቀትና ብቃት ያላቸው ባለሙያዎች በሚመለከታቸው የስራ ሂደቶች በመመደብ የተገልጋዮች እርካታ ለማረጋገጥ፣
3. የሰራተኞች ምደባ በግልፅነትና ተጠያቂነት ላይ የተመሰረተ እንዲሆን ለማድረግ።

5. የድልድል መርሆዎች

መሰረታዊ የሥራ ሂደት ለውጥ ለመተግበር የሚደረግ የሰራተኞች ድልድል የሚከተሉት መርሆዎች መሰረት አድርጎ ይፈፀማል፡-

1. የሰራተኞች ተሳትፎ ግልፅነትና ተጠያቂነት በሚያረጋግጥ አግባብ ይፈፀማል፣
2. ድልድሉ በውድድር፣ ብቃትና ችሎታ ላይ የተመሰረተ ይሆናል፣
3. ስራና ሰራተኛ በሚያገናኝ ሁኔታ ይፈፅማል፣
4. አነስተኛ ተፈላጊ መመዘኛ ላሟሉ ሴቶችና የአካል ጉዳት ተወዳዳሪዎች በሚያበራታታ አግባብ ይፈፀማል፣
5. ልዩና የተለያዩ ችሎታዎች ላሏቸው ባለሙያዎች ትኩረትና ቅድሚያ በሚሰጥ ሁኔታ ይፈፀማል።

ክፍል ሁለት

የስራ ሂደት ማዕደቅ እና በድልድል የማይታቀፉ ሰራተኞች

6. የስራ ሂደት ማዕደቅ

1. ድልድል የሚካሄደው የክልል ስትሪንግ ኮሚቴ መሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ ባፀደቀ የስራ ሂደት ብቻ ነው። የፀደቀ የስራ ሂደት በክልል ርእሰ መስተዳድር ፈርማ ለሚመለከተው መስሪያቤት ግልፅ ሆኖ ይላክል፣

www.abyssinialaw.com

2. ኣብ ነብሲ ወከፍ ቤት ዕዮ ዝህልዉ ከይዲ ስራሕቲ ዝጠልብም በዝሑ ሓይሊ ሰብ (ተደላይ ከእለት) ብርኪ ትምህርቲ፣ ስራሕ ልምዲ፣ ስነ-ምግባር ብመዕናዕቲ ከይዲ ስራሕቲ ይውሰን፣
3. ነብሲ ወከፍ ቤት ዕዮ ዝርዝር ስም ፣ ዖታ፣ ዕድመ፣ ዘመን ቁሸርፃ፣ ብርኪ ትምህርቲ፣ ሰራሕተኛታት ዝወሰድዎ ዓይነት ስልጠና፣ ዝርዝር ልምዲ ስራሕ ወ.ዘ.ተ. መሉእ ሓበሬታ ኣዳልዩ ክሕዝ ኣለዎ፣

7. ድልድል ዘይምልክቶም ሰራሕተኛታት

ዝስዕቡ ሰራሕተኛታት ኣብዚ ናይ ሐዚ መዕናዕቲ መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ስራሕ ድልድል ኣይምልክቶምን፡-

1. ብዝበን ግዕዝይና ተጠርጢሮም ክሲ ግዕዝይና ዝተመስረቶም፣ ጉዳዮም ኣብ ምዕራይ ዝርክብን ብጥፍኣተኛነት ዝተፈረዶምን፣
2. ብኮሚቲ ድስፕሊን እቲ ቤት ዕዮ ብኽቢድ ጥፍኣት ዲስፒሊን ተኽሊሎም ጉዳዮም ኣብ ምዕራይ ዝርክብን ውሳነ ዘይረኽቡን፣
3. ኣብ ሰራሕተኛ ዝተመደበሉ ይኹን ኣብ ዘይተመደበሉ መደብ ሰራሕ ብኽንትራትን ብግዚያዊነትን ዘገልግል ሰራሕተኛ፣
4. ጡረታ ግዚኡም ዝኣኽሎምን ከምኡ'ውን ብመሰረት ሕጊ ማሕበራዊ ዋስትና ብድልየቶም ጡረታ ክወፁ ዝፍቀደሎምን፣
5. ብምኽንያት ምስራሕ መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ስራሕ በቲ ቤትዕዮ ክስርሑ ኣይኽእሉን ኣብ ዝተብሃሉ መደባት ይስርሑ ዝነበሩ ሰራሕተኛታት ወይ ንዐኦም ዝምልክት ክፍቲ ስራሕ ክሳብ ዘይሃለወ፣
6. ንዓ ወርሕን ልዕሊኡን ንትምህርቲ ወይ ንስልጠና ዝኸዱ ሰራሕተኛታት፣
7. ክቢድ ጥዕናዊ ፀገም ዘለዎም ሰራሕተኛታት።
8. ዝኾነ ይኹን ሰራሕተኛ ትምህርቲ ዝወደኦሉ ወይ ዝተመረቐሉ መረጋገፂ መረጻኣታ ክሳብ ዘየቕረበ ክውድኣ ቀሪቡ እዩ ብዝብል ተሓሳቢ ክድልደል ኣይኽእልን፣

2. በእያንዳንዱ መስሪያቤት የሚኖር የስራ ሂደት የሚፈልገው የሰው ኃይል ብዛት (ተፈላጊ ችሎታ) የትምህርት ደረጃ፣ የስራ ልምድና ስነ-ምግባር በተጠናው የስራ ሂደት ይወሰናል፣
3. እያንዳንዱ መስሪያቤት የሰራተኞች ስም ዝርዝር፣ ፆታ፣ ዕድሜ፣ የትዋር ዘመን የትምህርት ደረጃ፣ የወሰደው የስልጠና ዓይነት፣ ዝርዝር የስራ ልምድ ወዘተ ሙሉ መረጃ እዘጋጅቱ መያዝ አለበት።

7. ድልድል የማይመለከታቸው ሰራተኞች

የሚከተሉት ሰራተኞች በአሁኑ የመሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ ጥናት ድልድል አይመለከታቸውም፡-

1. በሙስና ወንጀል ተጠርጥረው የሙስና ክስ የተመሰረተባቸው ጉዳያቸው በመጣራት ላይ የሚገኙና በጥፋተኝነት የተፈረደባቸው፣
2. በመስርያቤቱ የድስፕሊን ኮሚቲ በከባድ የዲስፕሊን ጥፋት ተከሰው ጉዳያቸው በመጣራት ላይ የሚገኝና ውሳኔ ያላገኙ፣
3. ሰራተኛ በተመደበለት ይሁን ባልተመደበለት የስራ መደብ በኮንትራትና በግዚያዊነት የሚያገለግል ሰራተኛ ፣
4. የጡረታ ጊዚአቸው የደረሰና እንዲሁም በማህበራዊ ዋስትና ህግ መሰረት በፍላጎታቸው ጡረታ እንዲወጡ የሚፈቀድላቸው፣
5. መሰረታዊ የስራ ሂደት በመሰራቱ ምክንያት በመስሪያቤቱ ሊሰሩ አይችሉም በተባሉ ክፍሎች ይሰሩ የነበሩ ሰራተኞች ወይም ለነሱ የሚመለከት ክፍት የስራ መደብ እስከ ሊለ ድረስ
6. ለ6 ወርና ከዛ በላይ ለትምህርት ወይም ለስልጠና የሄዱ ሰራተኞች፣
7. ከባድ የጤና ችግር ያለባቸው ሰራተኞች።
8. ማንኛውም ሰራተኛ ለሚመደብበት ዐይነ ትምህርት የጨረሰበት ወይም የተመረቀበት የማረጋገጫ መረጃ አስካላቀረበ፣ ሊጨረስ ተቃርበዋል በሚል ታሳቢ ሊወዳደር አይችልም።

www.abyssinialaw.com

9. ይካየድ ንዘሎ ለውጢ ብተግባር ዘሰንትፍን ዝቕወምን፣

ክፍሊ ሰለስተ
ኣፈፃፅማ ድልድል ሰራሕተኛታት

8. ዝነኣሰ ተደላይ ኽእለት

ንዝወደቑ ከይዲ ስራሕቲ ዘድሊ ዝነኣሰ ብርኪ ትምህርትን ኣግባብ ዘለዎ ልምዲ ስራሕን ስልጠናን መፅናዕቲ መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ስራሕ ብዘካየዳ ኮሚቴታት ብዝቐርብ ሪፖርት /ሓሳብ/ መሰረት ብክልል ስትሪንግ ኮሚቴ መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ስራሕ ይፀድቕ።

9. ኣግባብ ዘለዎ ስልጠናን ልምዲ ስራሕን ብዛዕባ ምሓዝ

ነቲ ዝተመደበሉ ሓድሽ ከይዲ ስራሕ ኣግባብ ዘለዎ ስልጠና ኣብ ዝተፈላለየ ግዘ ዝወሰዱ 3 ወርሕን ልዕሊኡን እንተኾይኑ ብቐጥታ ናብቲ ሓፈሻዊ ልምዲ ስራሕ ይድመረሉ። ትሕቲ እቲ ዝተጠቐሰ ግዘ እንተኾይኑ ግን ኣይተሓዝን

10. ተደላይ ብቕዓት

መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ስራሕ ኣብ ዘካየዱ ኣብያተ ፅዮ ዝርከቡ ሰራሕተኛታት ኣብ ከይዲ ስራሕቲ ክምደቡ ዝኽእሉ ንዝምደብሉ ከይዲ ስራሕ ዝተቐመጠ መመዘኒ ብቕዓታት ክማልኡ ኣለዎም።

11. ነጥቢ ውዕኢት ተኽር

ኣብዚ ደንቢ'ዚ ዝተገለፀ መወዳደሪ ረቒሑ ነጥቢ ውዕኢት ተኽር ክታሓዝ ዝኽእል ካብ ሓምለ 1/1998 ዓ.ም ናብ'ዚ ዝተመለአ ናይ 3 ግዘ ውዕኢት ተኽር ማእኸላይ ውዕኢት'ዩ። ኮይኑ ግን ናይ 3 ግዘ ዝተመለአ ነጥቢ ውዕኢት ተኽር እንድሕር ዘይተረኽበውን ናይ ክልተ ግዘ ወይ ናይ ሓደ ግዘ ዝተመልአ ክታሓዝ ይኽእል ብተወሳኺ ብዝተፈላለየ ምኽንያት ዘይተመልኣሉም ሓለፍትን ፈፀምቲ ስራሕን ቤት ፅዮኦም ብዘለመነሉ ኣግባብ መተካእታ ነጥቢ ክምልኣሉም ይግባእ።

ክፍል ሶስት
የሰራተኞች ድልድል አፈጻጸም

8. እነስተኛ ተፈላጊ ችሎታ

ለፀደቁ የስራ ሂደቶች የሚያስፈልግ እነስተኛ የትምህርት ደረጃና አግባብ ያለው የስራ ልምድና ስልጠና መሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ ባካሄዱ ኮሚቴዎች በሚቀርብ ሪፖርት /ሓሳብ/ መሰረት በክልል ስትሪንግ ኮሚቴ የመሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ ይፀድቃል።

9. አግባብ ያለው ስልጠናና የስራ ልምድ ስለመያዝ

ለሚመደብበት አዲስ የስራ ሂደት በተለያየ ወቅት የወሰዳቸው አግባብ ያለው ስልጠና 3 ወርና ከዚያ በላይ ከሆነ በቀጥታ ታስቦ ወደ ጠቅላላው የስራ ልምድ ይደመርለታል። ከዚህ በታች ግን አይያዝም

10. ተፈላጊ ብቃት

መሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ ባካሄዱ መስሪያቤቶች የሚገኙ ሰራተኞች በስራ ምደባ ሂደት መመደብ የሚችሉት ለሚመደቡበት የስራ ሂደት የተቀመጠ የብቃት መመዘኛዎች ማሟላት አለባቸው።

11. የውጤት ተኮር ነጥብ

በዚህ ደንብ የተገለፀ የመወዳደሪያ መስፈርት ውጤት ተኮር ልያዝ የሚችለው ከሐምሌ ከ1998 ዓ.ም ወዲህ የተሞላ የ3 ጊዜ ውጤት ተኮር መሳከለኛ ውጤት ነው። ሆኖም የ3 ጊዜ ውጤት ተኮር የተሞላ ከሌለም እንደየ ሁኔታው የሁለት ጊዜ ወይም የአንድ ጊዜ የተሞላ ውጤት ተኮር ሊያዝ ይችላል። በተጨማሪም በተለያየ ምክንያት ውጤት ተኮር ያለተሞላላቸው ሃላፊዎችና ስራ ፈፃሚዎች መ.ቢታቸው ባመነበት አግባብ መተኪያ ነጥብ ሊሞላላቸው ይገባል

www.abyssinialaw.com

12. <u>ማሓውር ክሳብ ዝፈቐደ ብርኪ ሰራሕተኛታት ኣወዳዲርካ ብዛዕባ ምምዳብ</u>

መሰረታዊ ለውጢ ክይዲ ስራሕ ኣብ ዝተኻየዱም ክይዲ ስራሕቲ ብእግባቡ ስራሕ ዘቐዕል ኪኢላ ውድድር ማእኸል ብዝገበረ መሓውሩ ክሳብ ዝፈቐዱሉ ካብ ውሽጢ ሰራሕተኛታት ኣወዳዲሩ ይምድብ። ድሕሪ'ዚ ንዝተፈጠረ ክፍተትን ጠለብን በብብርኩ ናብ ክልልን ወረዳን ሀንፀት ኣቕሚ የፍልጥ።

13. <u>ምጥያሽ ኮሚቴ ድልድል</u>

መሰረታዊ ለውጢ ክይዲ ስራሕ ኣብዘወድኡን ንቕድሚት ዝውድኡን ኣብያተ ዕዮ ድልድል ሰራሕተኛታት ዘካይዱ ካብ 5-7 ኣባላት ዘለውም ኮሚቴ ይሳየሽ፡-

1. ኣባላት ኮሚቴ፡-
   ሀ. ላዕለዋይ ሓላፊ ቤት ዕዮ ዝውክሎ ሰብ..... ኣካቢ
   ለ. ብላዕለዋይ ሓላፊ ቤት ዕዮ ዝሕረዩ ክይዲ ስራሕ ኣብ ምምራሕ ካብ ዝርከቡ ወይ ምስዚ ኣብ ዝተኣሳሰሩ ስራሕቲ ዝተዋፈሩ፣ ወይ ብቑዓት ዝኾኑ ካልኦት 2-4 ኣባላት፣ /ካብዚኣም 1-2 ደቂ ኣንስትዮ ይኹና/
   ሐ. ካብቲ ቤት ዕዮ ብሰራሕተኛታት ዝምረፁ ሓደ ወዲ ተባዕታይን ሓንቲ ዓል ኣንስተይቲን
2. ፀሓፊ ምስያም፡-
   ኣባላት ኮሚቴ ድልድል ካብ መንነኣም ብስምምዕ ፀሓፊ ይስይሙ። እቲ ዝስየም ፀሓፊ ማዕረ ድምፂ ይህልዎ።
3. ዝምረፁ ኣባላት ድልድል ኮሚቴ ክግልእም ዝግባእ ስነ-ምግባር
   ሀ/ በኣፈፃፅማ ስርሖም ዝለዓለ ብቕዓት ዘለምም፣
   ለ/ ብስነ-ምግባርም ምስጉናትን መርኣያ ካልኦት ሰራሕተኛታትን ዝኾኑ፣
   ሐ/ ብድስፕሊን ጉድለት ዘይተኸሰሱ፣

12. <u>መዋቅር እስከፈቀደ ደረጃ ሰራተኞች ኣወዳድሮ ስለመመደብ</u>

መሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ በተካሄደባቸው የስራ ሂደቶች በእግባቡ ስራ የሚያስተዋል ባለሙያ የለኝም ብሎ መስሪያቤቱ ካመነ ውድድር መሰረት ያደረገ ካለ የውስጥ ሰራተኞች መዋቅሩ እስከፈቀደለት ድረስ ባለሙያዎች ኣወዳድሮ መመደብ ይችላል። ከዚህ በኋላ ለሚፈጠር ክፍተት በየደረጃው ላለው የወረዳና የክልል የኣትም ማንነታ ማሳወቅ አለበት።

13. <u>የድልድል ኮሚቴ ማቋቋም</u>

መሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ ባካሄዱና ለወደፊት በመዘርሱ መስሪያቤቶች የሰራተኞች ድልድል የሚያካሂዱ ከ5-7 ኣባላት ያሉት ኮሚቴ ይቋቋማል፡-

1. የኮሚቴ አባሎች
   ሀ. የመስሪያቤት የበላይ ሓላፊ የሚወክለው ሰው . . . . . ሰብሳቢ
   ለ. በመስሪያቤቱ የበላይ ሓላፊ የሚመረጡ የስራ ሂደት በመምራት ከሚገኙ ወይም ከዚህ ጋር በተሳሰሩ ስራዎች የተሰማሩ ወይም ብቁ የሆኑ ሌሎች 2-4 ኣባሎች /ከእነዚህ ውስጥ 1-2 ሴቶች ሊሆኑ ይገባል/
   ሐ. ከመስሪያቤቱ በስራተኞች የሚመረጡ አንድ ወንድና አንዲት ሴት . . አባል
2. ፀሓፊ መሰየም
   የድልድል ኮሚቴ አባሎች ከውስጣቸው በስምምነት ፀሓፊ ይሰይማሉ። የሚሰየመው ፀሓፊ እኩል ድምፅ ይኖረዋል።
3. የሚመረጡ የድልድል ኮሚቴዎች አባላት ሊያማሉት የሚገባ ስነ-ምግባር
   ሀ. በስራ አፈፃፀማቸው የላቀ ብቃት ያላቸው፣
   ለ. በስነ-ምግባራቸው የተመሰገኑና ለሌሎች አርኣያ የሚሆኑ፣
   ሐ. በድስፕሊን ጉድለት ያልተከሰሱ፣

www.abyssinialaw.com

መ/ ዕላማን ራዕይን ልኡኽን ቤት ዕዮኡ ብዝግባእ ዝተረደኣን አብ'ቲ ቤት ዕሕፈቱ ዘለው ሰራሕተኛታት ዝፈልጥን።

4. ተግባርን ሓላፍነትን ኮሚቴ ድልድል፦ ኮሚቴ ድልድል ዝስዕብ ሓላፍነትን ተግባራትን ይህልውዎ፦

ሀ. ድልድል ተጀሚሩ ዝውደኣሉ ትልሚ ብምድላው ብላዕለዋይ ሓላፊ ቤት ዕዮኡ ክፀድቕ ይገብር፣

ለ. መረዳኣታ ነብሲ ወከፍ ሰራሕተኛ ተጠርኒፉን ተዋዲዱን ካብ ሓላፊ ምዕባለ (ምምሕዳር) ሓደሊ ሰብ ዝበፅሑ ምዃኑ የረጋግፅ፣አድላይ ኾይኑ እንተረኺብዎ ዋና መዝገብ ብምስሓብ ትኽክለኛነቱ ክረጋገፅ ይኽእል፣

ሐ. አባላት ድልድል ኮሚቴ መበገሲ ነጥቢ ተደልደልቲ ሰራሕተኛታት መሊኡ ዘቕርብ አካል ብኮሚቴ ይውከል፣ ተመሊኡ ዝመፅእ ነጥቢ ናብ ድልድል ኮሚቴ ቀሪቡ ምይይዋ ምስተገበረሉ ይፀድቕ፣

መ. ድልድል ሰራሕተኛታት ምስተወደኡ ንላዕለዋይ ሓላፊ ቤት ዕዮ ብምቕራብ ክፀድቕ ይገብር

ረ. ኣብ ኣግባብ ኣፈፃፅማ ድልድል ዝተረኣዩ ፀገማትን ዝተወሰዱ መፍትሕታትን ዝገልፅ ፀብፃብ ንላዕለዋይ ሓላፊ ቤት ዕዮኡ የቕርብ፣

ሰ. ኮሚቴ ድልድል ሙሉእ ብሙሉእ በዚ ደምቢ'ዚ ንምስራሕ ሓላፍነት ኣለዎ። ኣብ ምድልዳል ሰራሕተኛታት ካብ ድንጋገ'ዚ ደምቢ ወፃኢ ብምስራሕ ንዘጋጠሙ ፀገማት ብሓባርን ብውልቀን ተሓንቲዩ።

5. ተግባርን ሓላፍነትን ኣኽቢ ኮሚቴ ድልድል፦

ኣኽቢ ኮሚቴ ድልድል ዝስዕቡ ተግባራትን ሓላፍነትን ይህልውዎ፦

ሀ. ኣኽቢ ኮሚቴ ኾይኑ ይመርሕ፣

ለ.ብመሰረት ዝወፀ ዝርዝር መፈፀሚ ሰሊዳ ትልሚ ድልድል ክውዳእ የተሓባብር፣

መ. የመ.ቤቱ ኣላማ፣ ራኢይና ተልእኮ በሚገባ የተረዳና በዕ.ቤቱ ያሉ ሰራተኞች የሚያውቅ፣

4. የድልድል ኮሚቴ ተግባርና ሓላፊነት

የድልድል ኮሚቴ የሚከተሉት ሓላፊነትና ተግባሮች ይኖሩታል፦

ሀ. ድልድል ተጀምሮ የሚያልቅበት እቅድ በማዘጋጀት በመስሪያቤቱ የበላይ ሓላፊ እንዲፀድቅ ያደረጋል፣

ለ. የእያንዳንዱ ሰራተኛ ማስረጃ ተሰብስቦና ተዋድዶ ከሰው ሃይል ዕድገት /አስተዳደር/ ሓላፊ የደረሰው መሆኑ ያረጋግጣል። አስፈላጊ ሆኖ ካገኘው ዋናውን መዝገብ በመሳብ ትክክለኛነቱን ማረጋገጥ ይችላል፣

ሐ. የድልድል ኮሚቴ አባላት የተደለዳይ ሰራተኞች መነሻ ነጥብ መልቶ የሚያቀርብ አካል በኮሚቴ ይወከላል። ተመልቶ የመጣ ነጥብ ለድልድል ኮሚቴ ቀርቦ ውይይት ከተደረገበት በኋላ ይፀድቃል።

መ የሰራተኞች ድልድል ካበቃ ለመስሪያ ቤቱ የበላይ ሃላፊ በማቅረብ እንዲፀድቅ ያደርጋል፣

ረ. በድልድሉ የ አፈፃፀም አግባብ የታዩ ችግሮችና የተወሰዱ መፍትሄዎች የሚገልፅ ሪፖርት ለመ.ቤቱ የበላይ ሃላፊ ያቀርባል።

ሰ. የድልድል ኮሚቴው ሙሉ በሙሉ በዚህ ደንብ የመሰራት ሃላፊነት አለበት። በሰራተኛ ድልድል ከዚህ ደንብ ውጪ በመሰራት ለሚያጋጥሙ ችግሮች በግልና በቡድን ተጠያቂ ነው።

5. የድልድል ኮሚቴ ሰብሳቢ ተግባርና ሓላፊነት፦

የድልድል ኮሚቴ ሰብሳቢ የሚከተሉት ተግባራትና ሓላፊነት ይኖሩታል፦

ሀ. የኮሚቴ ሰብሳቢ ሆኖ ይመራል፣

ለ. በሚወጣው የእቅድ ማስፈፀሚያ ሰሌዳ ዝርዝር መሰረት ድልድሉ እንዲያልቅ

www.abyssinialaw.com

ሐ. አፈፃፅማ ድልድል አመልኪቱ በቢእዋኑ ንላዕለዋይ ሓላፊ ቤት ዕዮ ፀብፃብ የቕርብ።

6. ተግባርን ሓላፍነትን ፀሓፊ ኮሚቴ ድልድል፦

ፀሓፊ ኮሚቴ ድልድል ብኣባልነት ኮሚቴ ድልድል ዝፃወቶ ግደ ከምዘለ ኾይኑ ብተወሳኺ ዝስዕቡ ተግባራትን ሓላፍነትን ይህልውዎ፦

ሀ. በቢእዋኑ ናይ ዝግበሩ ኣኼባ ድልድል ቃለ ኣኼባ ይሕዝ፣

ለ. ፋይላት ድልድል ይሽፍት፣ የዋድድ ብዝምልከቶ ኣካል ክሕተት እንተሎ ኣድላይ መዝገብ የቕርብ፣

7. ኣብ እዋን ድልድል ግደ ዝተፈላለዩ ኣካላት፦

ኣብ ድልድል ግደ ዘለዎም ኣካላት ዝስዕብ ሓላፍነት ይህልዎም፦

ሀ. ላዕለዋይ ሓላፊ ቤት ዕዮ፦

እቲ ድልድል ብዝተቕመጠሉ ጊዜ ሰሊጻ ይፍፀም ምህላው ይክታተል፣ ኣብ እዋን ድልድል ዝለዓሉ ፀገማት ብእዋኑ ይፈትሕ፣ ንድልድል ዝተሓረየ ሰራሕተኛ የፅድች፣

ለ. ሓላፊ ምዕባለ ምምሕዳር ሓይሊሰብ፦

ዝርዝር መረጻኣታ ሓይሊ ሰብ ብዕላዊ ፈርማን ማሕተምን ንኮሚቴ ድልድል የቕርብን ትኽክለኛነቱ የረጋግፅን፣

ሐ. ሰራሕተኛ

ነብሲ ወከፍ ሰራሕተኛ ቤት ዕዮ ወይም ተደልዲሉ ኾድም ክብል ዘየተሓሓዘ መረጻኣታ ትምህርቲ፣ ዝወሰዶ ዓይነት ስልጠናን ልምዲ ስራሕን እንተልዩ ንቤት ዕዮኡ ከቕርብ ይኽእል። ኾይኑ ግና ዘቕርቦ መረጻኣታ ትኽክለኛ ክኸውን ኣለዎ።

8. ምልእቲ ጉባኤ፦

ዝግበር ድልድል ክንዲ ዝካኣል ኩሎም ኣባላት ኮሚቴ ድልድል ኣብ ዝተረኽቡሉ ይፍፀም። ኾይኑ ግና ካብ ዓቕሚ ንላዕሊ ብዝኾነን ዝተፈላለዩ ምኽንያታት ኾሎም ኣባላት ኣብዘይርከቡሉ እዋን ኣካዚ ሓዊሱ ፍርቅን ተወሳኺ ሓደ ኣባልን ይስተባበራሉ፣

ሐ. የድልድል አፈፃፀም በሚመለከት በየጊዜው ለመስሪያቤቱ የበላይ ሓላፊ ሪፖርት ያቀርባል።

6. የድልድል ኮሚቴ ፀሓፊ ተግባርና ሓላፊነት

የድልድል ኮሚቴ ፀሓፊ በኮሚቴ አባልነቱ በድልድሉ የሚጫወተው ሚና እንዳለ ሆኖ በተጨማሪ የሚከተሉት ተግባርና ሃላፍነት ይኖሩታል፦

ሀ. በየጊዜው የሚደረጉ የድልድል ስብሰባዎች ቃለ ጉባኤ ይይዛል፣

ለ. የድልድል ፋይሎችን ይከፍታል፣ ያዋድዳል፣ በሚመለከተው አካል ሲጠየቅ አስፈላጊ መዝገብ ያቀርባል።

7. በድልድል ጊዜ የተለያዩ አካሎች ሚና፦

በድልድል ሚና ያላቸው አካሎች የሚከተለው ሓላፊነት ይኖራቸዋል፦

ሀ. የመስሪያቤቱ የበላይ ሓላፊ፦

ድልድሉ በተቀመጠለት የጊዜ ሰሌዳ የተፈፀመ መሆኑን ይከታተላል። በድልድል ጊዜ የሚነሱ ችግሮች በጊዜው ይፈታል። ለድልድል የተመረጡ ሰራተኞች ያፀድቃል፣

ለ. የሰው ኃይል ልማት አስተዳደር

ዝርዝር የሰው ሃይል ማስረጃ ብግልፅ ማህተምና ፊርማ ለድልድል ኮሚቴ ያቀርባል፣ ትክክለኛነቱ ያረጋግጣል፣

ሐ. ሰራተኛ

እያንዳንዱ የመስሪያ ቤቱ ሰራተኛ ወይም የሚመድብ ቀደም ሲል ያላያያዘው የትምህርት ማስረጃ፣ የወሰደው ዓይነት ስልጠናና የስራ ልምድ ካለ ለመስሪያቤቱ ማቅረብ ይችላል። ሆኖም የሚያቀርበው ማስረጃ ትክክለኛ መሆን አለበት።

8. ምልእቲ ጉባኤ

የሚደረግ ድልድል በተቻለ መጠን ሁሉም የድልድል ኮሚቴ አባሎች በተገኙበት ይፈፀማል። ሆኖም ከዓቅም በላይ በሆነና በተለያዩ ምክንያቶች ሁሉም አባሎች ባልተገኙበት ጊዜ ስብሰቢው ጨምሮ ግማሽና አንድ ተጨማሪ አባል ከተገኙ

www.abyssinialaw.com

እንተተረኽበም ምልእቲ ጉባኤ ኽይኑ ድልድል ክካየድ ይኽእል።

9. ኣዋሃህባ ውሳነ

ኮሚቴ ድልድል ኣብ ነብሲወከፍ መደብ ሰራሕ ኣብ ዝነብሮ ውድድር ዝዘየ ውሳነ ክንዲ ገክኣል ኣብ ሓባራዊ ስምምዕ ዝተመስረተ ይኽውን። ኮይኑ ግና ኣብ ምድማዕ እንተበጊሑምን ማዕረ ድምጺ እንተኮይኖምን ድምጺ ኣኽቢ ዘለዎ ወገን ውሳነ ናይቲ ኮሚቴ ኮይኑ ይሓልፍ። ዝተፈለየሉ ምክንያት እንተልየ ኣብ ቃለ ኣኼባን ኣብ ውሳነ ሓሳብ መጭረቢ ቅጥዕን ብፅሑፍ ክስነር ኣለዎ።

10. ምውዳእ መረፃ ሰራሕተኛታት

ኮሚቴ ድልድል ሕውያት ተወዳደርቲ ምስ ኣወዳደረ ውሳነ ሓሳቡ ንላዕለዋይ ሓላፊ ቤት ፅዮኡ ብምቕራብ ላዕለዋይ ሓላፊ ዝተሰማማዕ ምኽኑ፣ ወይ እቲ ሓላፊ ቤት ፅዮ - ኮሚቴ ድልድል ካብ ዝሓረዮ ሰብ ወፃኢ ኽልእ ዝተወዳዳረ ሰብ ዝመረፀ ምኽኑ፣ ብፈርምኡ ከረጋግፅ እንተለ ድልድል ሰራሕተኛ ይፀድቕ።

11. ኣከፋፍላ መሃያ

ብመሰረት ሓድሽ መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ ሰራሕ ዝድልዩ ሰራሕተኛታት ሒዘምዎ ዝፀንሑ መሃያን ጥቕማጥቅምን ይኽፈሉም።

12. ዝነኣሰ መሕለፊ ነጥቢ ድልድል

ሰራሕተኛ ኣብ ዝተወዳደረሉ መደብ ሰራሕ ተመሪፁ ክድልደል ዝኽእል እንተነኣሰ ሓፈሻዊ ድምር መወዳደሪ ረቂሒ ሓምሳን ልዕሊኡን ሚኢታዊ (≥ 50%) ክረክብ እንተለ እዩ።

13. እወንታዊ ኣፈላላይ ምግባር

ሀ. ዶቲ ኣንስትዮ ምስ ደቲ ተባዕትዩ ኣብ ዝወዳደራሉ እዋን ናብቲ ዝረኽበኡ ነጥቢ 3 ነጥቢ ተወሲኽውን ምስ ደቲ ተባዕትዮ ማዕረ ነጥቢ እንተረኽበን ንደቲ ኣንስትዮ ቅዳምነት ተዋሂቡወን ይድልደላ።

ለ. ኣካል ጉድኣት ተወዳደርቲ ዝነኣሰ ተደላይ ኽእለት ኣማሊኡም ንክይዲ ስራሕ ዘድሊ ብቕዓት ዘለዎም ምኽኑ እንተተረጋገፀ

ምልእቲ ጉባኤ ሆኖ ድልድል ማካሂድ ይችላል።

9. የውሳኔ አሰጣጥ

የድልድል ኮሚቴ በእያንዳንዱ የስራ መደብ በሚያደርገው ውድድር የሚሰጠው ውሳኔ በተቻለ መጠን በጋራ መረዳዳት ላይ የተመሰረተ ይሆናል። ሆኖም ድምፅ ላይ ከደረሱና እኩል ድምፅ ከሆነ ሰብሳቢው ያለበት ወገን የኮሚቴው ውሳኔ ሆኖ ያልፋል። የተለየበት ምክንያት ካለ በቃለ ጉባኤው በውሳኔ ሃሳብ ማቅረቢያው ቅፅ ላይ በፅሑፍ ማስፈር አለበት።

10. የሰራተኞች ምርጫ መጨረስ

የድልድል ኮሚቴ ዕጩ ተወዳዳሪዎች አወዳድሮ የውሳኔ ሃሳብ ለመስሪያቤቱ የበላይ ሓላፊ በማቅረብ ሓላፊው የተስማማ መሆኑ ወይም የመስሪያቤቱ ሓላፊ የድልድል ኮሚቴ ከመረጠው ሰው ውጪ ሌላ የተወዳደረ ሰው የመረጠ መሆኑ በፊርማዉ ሲያረጋግጥ የሰራተኛ ድልድል ይፀድቃል።

11. የደመወዝ አከፋፈል

በመሰረታዊ የስራ ሂደት ለውጥ ጥናት መሰረት የሚደለደሉ ሰራተኞች ይዘውት የቆዩ ደመወዝና ጥቅማ ጥቅሞች ይከፈላቸዋል።

12. አነስተኛ የድልድል ማለፊያ ነጥብ

ሰራተኛ በተወዳደረበት የስራ መደብ ተመርጦ ሊደለደል የሚችለው ቢያንስ አጠቃላይ ድምር መወዳደሪያ መመዘኛ ሃምሳ መቶኛና ከዛ በላይ (≥ 50%) ሲያገኝ ነው።

13. አወንታዊ ልዩነት ማድረግ

ሀ. ሴቶች ከወንዶች ጋር በሚወዳደሩበት ጊዜ ሴቶች ወደ አገኙት ነጥብ 3 ተጨምሮላቸው፣ ከወንዶች እኩል ነጥብ ካገኙ ሴቶች ቅድሚያ ተሰጥቷቸው ይደለደላሉ፣

ለ. አካል ጉዳተኛ ተወዳዳሪዎች አነስተኛ ተፈላጊ ችሎታ አሟልተው ለስራ ሂደቱ የሚያስፈልግ ብቃት ያላቸው መሆኑ

www.abyssinialaw.com

ቀዳምነት ተዋሂብምም ከድልደሉ ይኽእሉ።

14. ካብ አባልነት ብዛዕባ ምልዓል

ኣባላት ኮሚቴ ድልድል ብዝስዕብ ኣገባብ ካብ ኣባልነቶም ክለዓሉ ይኽእሉ።

ሀ. ናይ ባዕሎም ድልድል ክረእ እንተሎ

ለ. ናይ ስጋ ወይ ሓኪር ዝምድና ዘለዎ ሰራሕተኛ ድልድል ክረእ እንተሎ ብቑጥታ ባዕሉ ይለዓል ኾይኑ ግና ባዕሉ እንድሕር ዘይተለዓለ ኮሚቴ ድልድል የልዕሎ

ሐ. ችድሚ ውዕኢት ድልድል ዕላዊ ምኽኑ ሚስጠር እንተውዒኡ

መ. ኾነ ኢሉ ንኽሕግዝ ወይ ንኽኮድእ ንተደልዩሲ ሰራሕተኛ ዘይግበኦ ኣምንታዊ ይኹን ኣሉታዊ ሓሳባት ብምችራብ ክምደብ ወይ ካብ ድልድል ክተርፍ ዝገበረ።

14. <u>ኣመላልስ ነጥቢ</u>

1. ወንጉቲ ኣውራ ክይዲ ስራሕ፣ ወንጉቲ ደገፍቲ ክይዲ ስራሕን ሙተሓባበርቲ ክይዲ ስራሕን ዙቲ ዝተቐመጠሎም መወዳደሪ ነጥብን መወዳደሪ ረጃሕን ላዕለዋይ ቤት ዕዮ ሓላፊ ይመልእሎም

2. **ጉጅለ ፈፀምቲ ክይዲ ስራሕ**፦

ናይ ጉጅለ ፈፀምቲ ክይዲ ስራሕን ፈፃሚ ክይዲ ስራሕን ብዝተሰየሙ ኣባላት ድልድል ኮሚቴ ዝቐርብ መበገሲ ነጥቢ ብምግባር እናተመያየጡ ይምላእ።

ክተረጋገጠ ቅድሚያ ተሰጥቲኹ መመደብ ይችላሉ።

14. ክአባልነት ስለመነሳት

የድልድል ኮሚቴ ኣባሎች በሚከተሉት ኣገባብ ክአባልነታቸው ሊነሱ ይችላሉ፦

ሀ. የራሳቸው ድልድል ሲታይ፣

ለ. የስጋ ወይም የጋብቻ ዝምድና ያለው ሰራተኛ ድልድል ሲታይ በተጥታ ራሱ ይነሳል። ሆኖም ራሱ ካልተነሳ የድልድል ኮሚቴው ያነሳዋል፣

ሐ. የድልድል ውጤት ግልፅ ክመሆኑ በፊት ሚስጥር ክዉጣ፣

መ. ሆን ብሎ ለማገዝ ወይም ለመጉዳት ለተመዳቢው ሰራተኛ የማይገባውን ኣወንታዊ ይሁን ኣሉታዊ ሓሳብ በማቅረብ እንዲመደብ ወይም ክድልድል እንዲቀር ያደረገ።

14. <u>የነጥብ አሞላል</u>

1. የዋናው የስራ ሂደት ባለቤቶች፣ የደጋፊ የስራ ሂደት ባለቤቶችና የስራ ሂደት አስተባባሪዎች በተቀመጠላቸው የመወዳደርያ ነጥብና መመዘኛ የመስሪያ ቤቱ የበላይ ሓላፊ ይሞላላቸዋል።

2. **የስራ ሂደት አስፈፃሚ ቡድን**

የቡድን የስራ ሂደት ፈፃሚና የስራ ሂደት ፈፃሚ በተሰየሙ የድልድል ኮሚቲ አባላት የሚቀርበውን የመነሻ ነጥብ መሰረት በማድረግ እየተወያዩ ይሞላል።

www.abyssinialaw.com

ክፍሊ ኣርባዕተ

መወዳደሪ ረቂሒ ተዳላይ ብቕዓት

15. *መመዘኒ ረቂሒታትን ዝሞሃቦም ነጥብን*

1. *ደረጃ ትምህርቲ*

ንዝተነፀረ ዓይነት ስራሕን ዕታን ዘድሊ ደረጃ ትምህርቲ ምምላእ ንውድድር ቅድመ ኹነት እዩ ።'ነዚ ዘማለአ ናብ ውድድር ይኣቱ ዘየማለአ ናብ ውድድር ኣይኣቱን። ንዝተነፀረ ደረጃ ትምህርቲ ዘመልኡ ስራሕተኛታት ናብ ውድድር እንትቐርቡ ብዝስዕብ መምዘኒ ረቂሒ ብቕዓት ይፍለዩ።

2. *መምዘኒ ረቂሒ*

መምዘኒ ረቂሒ ተዳላዩ ብቕዓት ኣብዞም ዝስዕቡ 7 ዓበይቲ ነጥቢታት ዝተመስረተ'ዩ። እቶም መምዘኒታት ብዓይነት ስራሕ ምስ ዝተወሃቦም ነጥቢ ብሚኢታዊ ከምዝስዕብ ይቕመጡ።

ቁ.ተ	መምዘኒ ረቂሒ	ዝወሃቦም ሓፈሻዊ ነጥቢ ብምኢታዊ	
		ንወንንቲ ኣውራ፣ ደጋፍን መተሓባበርትን ከይዲታት ስራሕ	ንኣባላት ጉጅለን ፈፀምትን ከይዲታት ስራሕ
1	ኣብ ሕገ መንግስቲ፣ ፖሊስታትን ስትራቴጂታትን መንግስቲ ዘለዎ ግንዛበን ብትዓት ምፍዛምን	30	20
2	ኣወሃህባ ግልጋሎት	25	25
3	ቴክኒካዊ ብቕዓት	15	20
4	ውዕኢት ተኸር	5	10
5	ልምዲ ስራሕን ስልጠናን	10	10
6	ስነ - ምግባር	10	10
7	ዕርየት ማህደር	5	5

www.abyssinialaw.com

16. ዝርዝር ረጂሒ መምዘኒ ብቕዓትን ዝተዋሃቦም ነጥብን

ነብሲ ወከፍ መምዘኒ ረጂሒ ዝሓሰ መጠን ነጥብን ዝትንተነሉ አገባብን ከምዝስዕብ ይኸውን

ሓፈሻዊ ረጂሒ	ዝርዝር ረጂሒ	ንወነንቲ አውራ፣ ደጋፍን መተሓባበርትን ከይዲታት ስራሕ	ንአባላት ጉጅለን ፈፀምትን ከይዲታት ስራሕ
1. አብ ሕገ መንግስቲ፣ ፖሊሲታትን ስትራቴጅታትን መንግስቲ ዘለምም ግንዛበን ብቕዓትን ምፍዛም	- ንሕገ መንግስቲ ታኣማኒ ዝኾነ - ፖሊሲታትን ስትራተጂታትን መንግስቲ ናይ ምፍላጥን ምርዳእን ብቕዓትን ንመሳርሕቲ ተመሳሳሊ ፍልጠት ከዘልምም ናይ ምግባርን ብቕዓት - ሕግታት፣ ደምብታትን መምርሒታትን ተቐቢሉ ናይ ምትግባርን አብዚአም ተተርኢሉ ናይ ምስራሕን ብቕዓት፣ - ይተኣታተዉ ንዘለዉ ለውጥታት ብውን ናይ ምቕባልን ምምራሕን ብቕዓት፣ - ዝሃቦ ውሳነ ዝወሰደ ስጉምትን አብ ተገልገልትን የእትወና በሃልቲ ዝዘልም ትርጉም ኣቕዲሙ ናይ ምግንዛብን ፍታሕ ናይ ምቕማጥን ብቕዓት	6 6 6 6 6	4 4 4 4 4
2. አዋሃህባ ግልጋሎት /ተገልጋላይ ተኮር ምኽን/	- ንናይ ውሽጥን ደገን ተገልገልቲ ብመሰረት እቲ ሓዱሽ ስርዓት አሰራርሓ ንምትእንጋድ ዘለዎ ድልየትን ብቕዓትን - ተገልገልቲ ብቐሊሉ ዝረኽብሉ ስርዓት አዋሃህባ ግልጋሎት ናይ ምቕራፅ ብቕዓት፣ - ህፁፅን ተለዋዋጥን ዝኾነ ድልየት ተገልገልቲ ናይ ምፍላይ፣ ምምላእ፣ ቁልጡፍ ምላሽ ምሃብ ቀዳምነት ንዝዋሃቦም ድልየት ተገልገልቲ ቀዳምነት ብምሃብን ፀገም ተገልገልቲ ናይ ምፍታሕ ብቕዓት - ምስ ተገልገልቲ አብ ምትእምማን ዝተመስረተን ተቐባልነት ዘለዎን ዝምድና ናይ ምህናፅን ብኽብርን ትሕትናን ናይ ምትእንጋድ ብቕዓት - ዕማበትን ድልየትን ተገልገልትን ዝምዝነሉን ዝድህስሰሉን መስርሕ ናይ ምዝርጋሕ ርኢቶ ተገልገልቲ ብምእካብ አፈፃፅማ ስራሕ ናይ ምምሕያሽ ብቕዓት	5 5 5 5 5	5 5 5 5 5

www.abyssinialaw.com

3. ቴክኒካዊ ብቕዓት	<u>ሀ. ብቕዓት ጉጅላዊ ስራሕ ምስራሕ</u> - ንታሕተምት ሰራሕተኛታት ሓላፍነትን ስልጣን ናይ ምክፍፋልን ንዕብየት ቤት ዕዮኡን መሳርሕቲን ብምግዳስ ተግባራዊ ስልጠና ናይ ምሃብን ብቕዓት፣ - ጎንጺታት ቀልጢፍካ ናይ ምርኣይን ምእላይን ብቕዓት - ቁልጡፉን ዕማበት ተገልግሊቲ ዘረጋግፅ ግልጋሎት ንምሃብ ምስ ተገልግሊቲን መሻርኽትን እብ ምትእምማንን፣ ምክብባርን፣ ዝለዓለ ተወፋይነትን ዝተመስረተ ምዕሩይ ርክብ ስራሕ ናይ ምፍጣር ብቕዓት፣ - ቤት ዕዮኡ ቀዳምነት ዝህቦም ዛዕባታት ናይ ምፍላይን ምርዳእን፣ ፕሮጀክትታትን ፕሮግራማትን ክሰውቱ ጉጅለ ኣታሓባቢሩ ናይ ምስራሕን፣ ሙሉእ ዓቕሙን ክእለቱን ንመሳርሕቲ ናይ ምውሳይን ብቕዓት፣	3	4
	<u>ለ. ብቕዓት ምትላም</u> - ብቕዓት ምድላው ስትራተጂክን ዓመታውን ትልሚ - ብቕዓት ስራሕቲ ምውዳብን ምትሕብባርን - ብቕዓት ኣፈፃፅማ ትልሚ ምክትታልን ምድጋፍን ምዕቃንን - ብቕዓት ንታሕተምት ሰራሕተኛታት ምብቃዕን ምትብባዕን <u>ሐ. ብቕዓት ምምሕዳር ሃብቲ</u> - ዕማበት ተገልግሊቲ ንምርግጋፅ ዘኽእል ትልሚ ሃብትታት /ሓይሊሰብ፣ ፋይናንስ፣ ቴክኖሎጂ፣ ሓበሬታ፣ ንብረት/ ናይ ምትላምን ዝተንፀሩ ሃብትታት ክምደቡሉ ናይ ምርግጋፅን ብቕዓት - ትልሚ ድልየት ሃብቲ ምዕ ስትራተጂክን ዓመታዊን ትልሚ ቤት ዕዮኡ ዘለም ዝምድና ብውን ናይ ምግንዛብ ብቕዓት፣ - ብኽነትን ብሃብቲ መንግስቲ ብዘይኣግባብ ብኣጂራሮ ምህናታምን ክይመፅእ ሕጊ ደምብን መምርሒታትን ፋይናንስ ተኸቲሉ ናይ ምስራሕ፣ ኣጠቓቕማን ሃብቲ እብ ትልሚ ንዝተትሓዙ ስራሕቲ ዋራሕ ምውሳኑን ውፅኢት ስራሕን ወፃኢ በጀትን ተመጣጣንን ኣግባብነት ዘለምን ምዃኑ ናይ - ምክትታል ብቕዓት	3 3	4 4

www.abyssinialaw.com

	<u>መ. ብቕዓት ውዕኢታዊ ስራሕ ምስራሕ</u> - ልዕሊ ዝተቐመጡ ስታንዳርድ መሰረትንታት ኣዋሃህባ ግልጋሎት ብምስራሕ ዐብለልታ ዘለዎ ውዕኢት ስራሕ ናይ ምምዝጋብ ብቕዓት - ጌጋታት፣ ውድቀታትን፣ ካልኦት ውልቃዊ ዐጣማትን ንውዕኢት ቤት ዕዮ ብኣለታ ክይፀልዉን ኣብ ሓደጋ ክየውድቑን ብብልሓት ብምትሓዝ ውዕኢት ናይ ምምዝጋብ ብቕዓት - ህፀት ምፍታሕ ዐጣማትን ዕርየት ዘለዎ ግልጋሎት ምሃብን ብዝግባእ ብምግንዛብ ሕጋውን እዋናውን ኣፈፃፅማ ስራሕ ንጅለ ናይ ምምሕያሽ ብቕዓት <u>ሰ. ብቕዓት ርክብ</u> - ስራሕቲ ተፈጥሮኣዊ ቅደም ሰዓበም ሓሊዮም ተጠቐምቲ ብታልን ብዕሑሩን ብዝርድኣም ግልፂ ኮይንካ ዐብዛባት ናይ ምችራብን ምርዳእን ብቕዓት - ዝዋሃብም ስራሕትን ሓሳባትን ብውነ ናይ ምግንዛብን ምፍፃምን ብቕዓት - ዐብዛብ ዝተፈላለዩ ዘመናዊ ሶፍትዌራት ብምጥቃም ናይ ምድላውን ምችራብን ብቕዓት	3 3	4 4
4. ውዕኢት ተኮር	- ኣዝዩ ልዑል - ልዑል - ኣዕጋቢ - ትሑት * ብዝተፈላለየ ምኽንያት ነጥቢ ውዕኢት ተኮር ዘይተመላእሎም ሓለፍትን ፈፀምቲ ስራሕን ቤት ዕዮኦም ብዘኣመነሉ ኣግባብ መትከእታ ነጥቢ ክመልኣሎም ይግባእ።	5 4 3 1	10 8 6 2
5. ልምዲ ስራሕን		1-2 ዓመት =2 ነጥቢ 3-5= 4 6-10=6 11-15=8 >15=10	1-2ዓመት =2 3-5 =4 6-10=6 11-5=8 >15=10

www.abyssinialaw.com

6. ስነ- ምግባር	- ግዕዝይናን ብልሽው አሰራረሓን ንምቕላስን ንምቕላዕን ዘለዎ ቁርፀኝነት	2	2
	- ተግልጋላይ አብ መንግስትን አሰራርሑኡን አመኔታ ክሓድር ብሓቂ፣ ብተአማንነትን ብግልፅን ንረብሓ ህዝቢ ናይ ምስራሕ፣	2	2
	- ካብ አድልዎ ነፃ ብዝኾነ አግባብ ህዝቢ ናይ ምግልጋልን ሚስጢር ናይ ምሕላው ብቕዓትን፣	2	2
	- ደሃልቲ ሓሳባት ካብ ምቕራብ ብምዕቃብ ካብ መሳርሕቱ፣ ተገልገልትን የእትወና በሃልትን ሃናሂ ርኢቶታት ብፀጋ ተቐቢሉ ናይ ምስራሕ ብቕዓት	2	2
	- ሰዓት ስራሕ ብኣገባቡ ምዋታምን ንተገልገልቲ ምዕጋብን ብቕዓት	2	2
7 ፅራየት ማህደር	.ካብ ዝነበር ደረጃን መሃያን ምትሓት	1	1
	.ካብ ሓደ ክሳብ 3 ወርሒ መቕፃዕቲ መሃያ ዝተቐፅዐ/ፀት	2	2
	.መጠንቀቕታ ፅሑፍ	3	3
	.ሪክርድ መቕፃዕቲ ዘይብሉ	4	4
	.ሪኮርድ መቕፃዕቲ ዘይብሉንብስርሑ ወረቐት ምስጋና ዝረኸበ ወይ ዝተሸለመ	5	5
	ኣብ ማህደር ሰራሕተኛ ዘለው ቅፅዓት ተፈፀምቲ ዝኾኑ ካብ 1998 ዓ.ም ጀሚሩ ክሳብ ሕዚ ዘለው ይኸንስ		

www.abyssinialaw.com

ክፍል አራት

የማወዳደሪያ መመዘኛ ተፈላጊ ብቃት

15. መመዘኛ መስፈርቶችና የሚሰጣቸው ነጥብ

1. የትምህርት ደረጃ፡-
   ግልፅ ለሆኑ የስራ ዓይነትና ቦታ የሚያስፈልግ የትምህርት ደረጃና የስራ ልምድ ማሟላት ለመወዳደር ቅድመ ሁኔታ ነው። ይህን ያሟላ ወደ ውድድር ያገባል። ያላሟላ ወደ ውድድር አይቀርብም። የተገለፀ የትምህርት ደረጃና የስራ ልምድ ያሟሉ ሰራተኞች ወደ ውድድር ሲቀርቡ በሚከተለው የብቃት መመዘኛ መስፈርት ይለያሉ፡

2. መመዘኛ መስፈርት፡-
   የመመዘኛ መስፈርት ተፈላጊ ብቃት በሚከተሉት 7 አባይት ነጥቦች የተመሰረተ ነው መመዘኛዎቹ በስራ ዓይነት ቡተሰጣቸው ነጥብ በመቶኛ እንደሚከተለው ይተመጣሉ።

ተ.ቁ	የመመዘኛ መስፈርት	የሚሰጣቸው አጠቃላይ ነጥብ በመቶኛ	
		ዋና የስራ ሂደት፣ ድጋፍ ሰጪ የስራ ሂደትና አስተባባሪዎች	በስራ ሂደት አስፈፃሚ ቡዱን አባሎችና የስራ ሂደት አስፈፃሚ
1	በሕገ-መንግስት ፖሊሲዎችና ስትራቴጂዎች መንግስት ያለው የመፈፀም ብቃትና ግንዛቤ	30	20
2	አገልግሎት አሰጣጥ	25	25
3	ቴክኒካዊ ብቃት	15	20
4	ውጤት ተኮር	5	10
5	የስራ ልምድና ስልጠና	10	10
6	ስነ - ምግባር	10	10
7	ለማሀደር ጥራት	5	5

www.abyssinialaw.com

16. ዝርዝር የብቃት መመዘኛ መስፈርትና የተሰጣቸው ነጥብ

እያንዳንዱ መመዘኛ መስፈርት የያዘው የነጥብ መጠንና የሚተነተንበት አግባብ እንደሚከተለው ይሆናል።

ጠቅላላ መስፈርት	ዝርዝር መስፈርት	ዋና የስራ ሂደት፣ ድጋፍ ሰጪ የስራ ሂደትና አስተባባሪዎች	በስራ ሂደት አስፈፃሚ ቡዱን አባሎችና የስራ ሂደት አስፈፃሚ
1.በህገ-መንግስት የመንግስት ፖሊሲዎችና ስትራቴጂዎች ያላቸው የአፈፃፀም ብቃትና ግንዛቤ	- ለህገ መንግስቱ ታማኝ የሆነ፣	6	4
	– የመንግስት ፖሊሲዎችና ስትራቴጂዎችን የማወቅና የመረዳት ብቃት፣ የስራ ባልደረቦቹ ተመሳሳይ እውቀት እንዲኖራቸው የማድረግ ብቃት፣	6	4
	– ህጎች፣ ደንቦችና መመሪያዎች ተቀብሎ የመተግበርና እነዚህ በመንተራስ የመስራት ብቃት፣	6	4
	– እየተጀመሩ ላሉ ለውጦች በልብ የመቀበልና መስራት ብቃት፣	6	4
	– የሚሰጠው ውሳኔ፣ የሚወሰደው እርምጃ በተገልጋዮችና ይመለከተናል ባዮች የሚኖረው ትርጉም አስቀድሞ የመገንዘብና መፍትሄ የማስተመጥ ብቃት፡	6	4
2.የአገልግሎት አሰጣጥ /የተገልጋይ ተኮር መሆን/	– ለውስጥና ለውጭ ተገልጋዮች በአዲሱ የአሰራር ስርዓት መሰረት ለማስተናገድ ያለው ፍላጎት ብቃት፣	5	5
	– ተገልጋዮች የአገልግሎት አሰጣጥ በቀላሉ የሚያገኙበት ስርዓት የመቅረፅ ብቃት	5	5
	– አስቸኳይና ተለዋዋጭ የሆነ የተገልጋዮች ፍላጎት የመለየት ፣ ማሟላትና ቀልጣፋ መልስ መስጠት፣	5	5
	– ቅድሚያ የሚሰጣቸው የተገልጋዮች ፍላጎት ቅድሚ በመስጠት የተገልጋዮች ችግር የመፍታት ብቃት	5	5
	– ከተገልጋዮች ጋር በመተማመን ላይ የተመሰረተና ተቀባይነት ያለው ዝምድና በመገንባት በእክብሮትና በትህትና የማስተናገድ ብቃት፣	5	5
	– የተገልጋዮች እርካታ ፍላጎት የሚመዘንበት እና የሚፈተሽበት አሰራር የመዘርጋትና የተገልጋዮች አስተያየት በመሰብሰብ የስራ አፈፃፀም የመሻሻል ብቃት፡	5	5
3. ቴክኒካዊ ብቃት	<u>ሀ. ቡድናዊ ስራ የመስራት ብቃት</u>	3	4
	– ለበታች ሰራተኞች ሓላፍነትና ስልጣን የሚከፋፈልና ለመሰሪያቤቱ ዕድገትና ለስራ ባልደረቦቹ በማሰብ ተግባራዊ ስልጠና የመስጠት ብቃት፣		

www.abyssinialaw.com

	– ግዥዎች ፈጥኖ የማየትና የመፍታት ብቃት – ቀልጣፋና የተግልጋዮች እርካታ የሚያረጋግጥ አገልግሎት ለመስጠት ከተገልጋዮችና ያገባናል ባዮችን በመተማመን፣ መከባርና በክፍተኛ ተነሳሽነት ላይ የተመሰረተ የተቀናጀ የስራ ግንኙነት የመፍጠር ብቃት፣ – መስሪያ ቤቱ ቅድሚያ የሚሰጣቸው ጉዳዮች የመለየትና መረዳት ፕሮጀክትንና ፕሮግራሞቹን እንዲሳኩ ቡድን አስተባብሮ መስራት ሙሉ አትመንና ብቃቱን ለስራ ባልደረቦች የማቅረብ ብቃት ፣		
	<u>ሰ. የማቀድ /እቅድ ማውጣት/ ብቃት</u> – ስትራቴጂያዊና አመታዊ እቅድ የማዘጋጀት ብቃት – ስራዎች የማደራጀትና የማስተባበር ብቃት – የአፈፃፀም እቅድ መከታተልና መደገፍና መለካት ብቃት፣ – የበታች ሰራተኛ ብቱ የማድረግና የማበረታታት ብቃት	3	4
	<u>ሐ. ሃብት የማስተዳደር ብቃት</u> – የተግልጋዮች እርካታ ማረጋገጥ የሚያስችል የሃብቶች እቅድ /የሰው ሃይል፣ ፋይናንስ፣ ቴክኖሎጂ፣ መረጃ ፣ ንብረት/ የማቀድና ግልፅ የሆኑ ሃብቶች እንዲመደቡለት የማረጋገጥ ብቃት፣ – የሃብት ፍላጎት እቅድ ከስትራቴጅና አመታዊ የመስሪያቤቱ እቅድ ያለው ዝምድና በውን የመገንዘብ ብቃት – በኩንነትና በመንግስት ሃብት ያለአግባብ በአቃራቢ መክበር እንዳይመጣ ሕግ፣ ደንብና የፋይናንስ መመሪያዎች ተከትሎ የመስራት የሃብት አጠቃቀም በእቅድ ለተያዙ ስራዎች ብቻ መዋሉንና የስራ ውጤትና የበጀት ወጪ ተመጣጣይና አግባብነት ያለው መሆኑን የመከታተል ብቃት	3	4
	<u>መ. ውጤታማ ስራ የመስራት ብቃት</u> – ከተቀመጡ ስታንዳርድ መመዘኛዎች በላይ የአገልግሎት አሰጣጥ መስፈርት በመስራት ብልጫ ያለው የስራ ውጤት የማስመዝገብ ብቃት፣ – ስህተቶች፣ ውድቀቶችና ሌሎች ማላዊ ችግሮች ለመስሪያቤቱ ውጤት በአሉታ እንዳይኑክ፣ አደጋ ላይ እንዳይጥሉት በዘዴ በመያዝ ውጤት የማስመዝገብ ብቃት ፣ – በአስቸኳይ ችግሮች በመፍታት ጥራት ያለው አገልግሎት መሰጠትና በሚገባ መገንዘብ ሕጋዊና ወቅታዊ የበድን ስራ አፈፃፀም የማሻሻል ብቃት፣	3	4

www.abyssinialaw.com

	– መሰረታዊ የኮምፒዩተር እውቀትና ክህሎት ሰ. የግንኙነት ብቃት – ስራዎች የተፈጥሮ ቅድም ተከተላቸው ጠብቀው ተጠቃሚዎች በቃልና በፅሑፍ በሚረዳቸው ግልፅ ሆኖ ሪፖርቶች የማቅረብና የማስረዳት ብቃት፣ – የሚሰጡ ስራዎችና ሃላፊች በትክክል /ክልብ/ የመገንዘብና መፈፀም ብቃት – የተለያዩ ዘመናዊ ስፍትዎሮች በመጠቀም ሪፖርት የማዘጋጀትና የማቅረብ ብቃት	3	4
4. ውጤት ተኮር	– በጣም ከፍተኛ – ከፍተኛ – መካከለኛ – ዝቅተኛ * በተለያዩ ምክንያቶች ውጤት ተኮር ያልተሞላላቸው ሓላፊዎችና ስራ አስፈፃሚዎች መስሪያቤታቸው ባመነበት አግባብ መለኪያ ነጥብ ሊሞላላቸው ይገባል።	5 4 3 1	10 8 6 2
5. የስራ ልምድና		1-2 ዓመት =2 ነጥቢ 3-5= 4 6-10=6 11-15=8 >15=10	1-2ዓመት =2ነጥቢ 3-5 =4 6-10=6 11-5=8 >15=10
6. ስነ- ምግባር	– ሙሰና ብልሹ አሰራር ለመታገልና ለማጋለጥ ያለው ቁርጠኝነት፣ – ተገልጋይ በመንግስትና አሰራሩ አመኔታ እንዲ ያድሮው በሓቅ፣ በታማኝነትና በግልፅ ለህዝብ ጥቅም የመስራት ብቃት፣ – ከአድልዎ ነፃ በሆነ አግባብ ህዝብ የማገልገልና ምስጢር የመጠበቅ ብቃት፣ – ቅስም ሰባሪ የሆኑ ሃሳቦችን ከማቅረብ በመታቀብ፣ ከስራ ባልደረቦቹ፣ ከተገልጋዮችና ያግባናል ባዮች ጋር ገንቢ አስተያየቶችን በደስታ ተቀብሎ የመስራት ብቃት፣ – የስራ ሰዓት በአግባቡ መጠቀምና ተገልጋዮችን የማርካት ብቃት	2 2 2 2 2	2 2 2 2 2
7. የግህደር ጥራት	– ከነበረው ደረጃና ደመወዝ ዝቅ ማለት – ከአንድ እስከ 3 ወር የደመወዝ ቅጣት – የፅሑፍ ማስጠንቀቅያ – የቅጣት ሪከርድ የሌለው – የቅጣት ሪኮርድ የሌለውና በስራው የምስጋና ወረቀት ያገኘ ወይም የተሸለመ * በስራተኛው ግህደር ያሉ ቅጣቶች ተፈፃሚ የሚሆኑት ከ ሐምሌ 1/11/1998 ዓ.ም ጀምሮ እስከ አሁን ያሉ ይሆናሉ።	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5

www.abyssinialaw.com

ክፍሊ ሓሙሽተ

ኩነታት ኣብ ምደባ ዘይተሓቐፉ ሰራሕተኛታት

17. ኣብ ድልድል ዘይተሓቐፉ ሰራሕተኛታት

ኣብ ሓደ ቤት ፅዮ ኣብ ዘለው ክያዲታት ሰራሕ ዘይተመደቡ ሰራሕተኛታት ኣብ ማሕበራዊ ቅልውላው ብዘይኣትውሉ፣ ሃፍቲ እቲ ክልል ብዝሽከመሉ መጠንን ብመልረት ሕጊ፣ መምርሕን ኣሰራርሓን እዚ ክልል ዘይውዶም ዝመርሕሉ ስርዓት ምምችቻው ኣድላይነቱ። ብመሰረትዚ እዞም ዝስዕቡ ኣማራጺታት ተግባራዊ ይገብሩ፦

1. ፖሊሲን ስትራተጅን መንግስቲ ንምትግባርን ኣብ ውሽጢ እቲ ለውጢ ንምስራሕን ብችዓት ዘለዎም ሰራሕተኛታት ኣብ ክልኦት ኣብያተፅዮ ተመዲቦም ዝሰርሕሉ ኩነታት ምምችቻው፣
2. ብዕድመ መናእሰይ ዝኾኑ፣ ድሊትን ዓቕምን ዘለዎም ሰራሕተኛታት ብምምራፅ ናይ ነዊሕ ግዜ ስልጠና ተዋሂብዎም ኣብ ዝተፈላለዩ መንግስታዊ ኣብያተ ፅዮ ተመዲቦም ክሰርሑ ምግባር፣
3. ነዞም ብሓዱሽ ኣብ ዝተቖረፀ ክያዲታት ሰራሕ ተመዲቦም ክሰርሑ ሙሉእ ድልየት፣ ዝተቖራረበ ክእለትን ሞያዊ ምትእስሳርን ዘለዎም ሰራሕተኛታት ብውሰን ተኽታታሊ ስልጠና ዓቕሞም ብምኑልባት ምጥቃም።
4. ብመንፅር ግልጋሎቶምን ፅድመእምን ክእእት መምዘኒታትን ኣብቶም ክያዲ ታት ሰራሕን ኣብ ክልኦት ኣብያተ ፅዮን ተመዲቦም ክገልግሉ ብቑዓትን ውዕኢታውን ዘይኾኑ ሰራሕተኛታት ብውረታ ምስንባት፣
5. ኣብቲ ሓዱሽ ክያዲ ሰራሕ ዘይተሓቐፉን ኣብ ክልኦት ኣብያተ ፅዮ ንምምዳብ'ውን ብመሰረት'ቲ መምዘኒ ብችዓትን ውዕኢታውን ዘይኾኑን ፅድመእም ብመሰረት ሕጊ-መንግስቲ መሰል ጡረታ ዘይረኽቡ እንተኾይኖም ሞያዊ ስልጠና ተዋሂብዎምን ኩለ መዳያዊ ድጋፍ ተገይርሎምን ናብረኦም ብባፅሎም ክመርሑ ይግበር፣

ክፍል አምስት

በድልድል ያልታቀፉ ሰራሕተኞች ሁኔታ

17. በድልድል ያልታቀፉ ሰራተኞች

በአንድ መስሪያቤት ባሉ የስራ ሂደቶች ያልተመደቡ ሰራተኞች በማህበራዊ ቀውስ በማይገጠሙበት፣ የክልሉ ሃብት በሚሸከምበት መጠንና በዚህ ክልል ሆነ፣ መመሪያና አሰራር መሰረት ሀያወታቸው የሚመሩበት ስርአት ማመቻቸት አስፈላጊ ነው። በዚህ መሰረት የሚከተሉት አማራጮች ተግባራዊ ይሆናሉ።

1. የመንግስት ፖሊሲና ስትራቴጂ ለመተግበርና በለውጡ ውስጥ ለመስራት ብቃት ያላቸው ሰራተኞች በሌሎች መስሪያቤቶች ተመደበው የሚሰሩበት ሁኔታ ማመቻቸት፣
2. በእድሜ ወሳቶች የሆኑ፣ ፍላጎትና አቅም ያላቸው በመምረጥ፣ የረዥም ጊዜ ስልጠና ተሰጥቷቸው በተለያዩ የመንግስት መስሪያቤቶች ተመደበው እንዲሰሩ ማድረግ፣
3. እንደአዲስ በተቀረፀው የስራ ሂደቶች ተመደበው እንዲሰሩ ሙሉ ፍላጎት፣ የተቀራረበ ችሎታና ሞያዊ መተሳሰር ያላቸው ሰራተኞች በውስን ተከታታይ ስልጠና አቅማቸው በማጎልበት መጠቀም፣
4. በአገልግሎታቸውና እድሜያቸው አንፃር ሌሎች መመዘኛዎች በስራ ሂደቶችና በሌሎች መስሪያ ቤቶች ተመድበው ለማገልገል ብቁና ውጤታማ ያልሆኑ ሰራተኞች በውረታ ማሰናበት፣

5. በአዲሱ የስራ ሂደት ያልታቀፉና በሌሎች መስሪያቤቶች ለመመደብም በመመዘኛው መሰረት ብቁና ውጤታማ ያልሆኑና እድሜአቸው በህገ-መንግስት መሰረት የጡረታ መብት ያላገኙ ከሆነ የሞያ ስልጠና ተሰጥቷቸውና ሁለንተናዊ ድጋፍ ተደርጎላቸው ኑራቸው በራሳቸው እንዲመሩ ይደረጋል፣

www.abyssinialaw.com

6. ካብ ቁፅሪ 1-5 ብዘለሙ ነጥብታት ዘይተአናገዱ ሰራሕተኛታት ኣዋጅ ቑፅሪ 66/95 ዓንቀፅ 83 ንኡስ ዓንቀፅ 1 ፊደል "ሀ-ሰ" ብዝእዝዞ መሰረት ክፍሊት እዋሪ መትከሊ ተኽፈሎም ይሰናበት፣

7. ኮንትራት ሰራሕተኛታት ብመሰረት ዝኣተውም ስምምዕ ስራሕ ውዕል ምቁራፅ።

18. ብዛፅባ ምጥያሽ ጊዚያዊ ፍታሕ ደላይ ኮሚቴ

ነብሲ ወከፍ ኣብያተ ፅዮ ግቡእ ዓፅሪ ድሕሪ ምክያድ ኣብ ከይዲታት ስራሕ ሓደ ቤት ፅዮ ዘይትሓኽፉ ሰራሕተኛታት ኩነታቶም ንምምችቻው ኣብ ዓንቀፅ 17 ካብ 1 - 7 ዝተጠቐሱ ኣማራፂታት ተግባራዊ ብምግባር ውሕስነት መነባብሮኦም ንምርግጋፅ ንኹሽኣል ብደረጃ ክልል እቲ ስራሕ ዝመርሕን ዘተሓባብርን ሓደ ግዚያዊ ኣካል ኣማይሽካ ብሙሉእ ግዜኡ ክሰርሕ ምግባር ኣድሳይ ብምኻኑ እዞም ዝስዕቡ ኣብያተ ፅዮ ዝሳተፉሉ ኮሚቴ ተማይሹ'ሎ፡-

I. ጊዚያዊ ፍታሕ ደላይ ኮሚቴ ወረዳ ፦

1. ኣባላት እቲ ኮሚቴ

ሀ. ቢሮ ሠንፀት ዓ/ቅሚ . . . . . ኣካቢ

ለ. መተሓባበሪ ክይዲ ስራሕ ኣመራርሓ ስራሕ ሓይሊ ሰብ... . . . . ኣባልን ፀሓፍን

ሐ. ቤት ፅሕፈት ሰራሕተኛን ማሕበራዊ ጉዳይን . . . . . .ኣባል

መ. ቤት ፅሕፈት ምምሕዳር ወረዳ . . . . . ኣባል

ረ. ቤት ፅሕፈት ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን . . . . . .ኣባል

2. ሓላፍነት እቲ ኮሚቴ

ተፀዋፅነት'ቲ ኮሚቴ ንወረዳ ኣምሓዳሪ ክይነሩ ፡

ሀ. ኣብ ነብሲ ወከፍ ክይዲታት ስራሕ ኣብያተ ፅዮ መንግስቲ ናይ ዘይትሓኽፉ ሰራሕተኛታት ዝርዝርን ብመሰረት'ቲ መምዘኒ ዝተገመገሙ መረዳእታን ይሽብል፣

ለ. መተሓባበሪ ክይዲ ስራሕ ኣመራርሓ ስራሕ ሓይሊ ሰብ ዝርዝር መረዳእታ ሓይሊ ሰብ፣ ድልድል ዘይረኽቡ ሰራሕተኛታትን ካልኦት ዘድልዩ መረዳእታታትን ጠሚሩ ንቲ ኮሚቴ የቕርብ፣

6. ከቴዮር 1-5 ባሉ ነጥቦች ለማይተናገዱ ሰራተኞች በአዋጅ ቁጥር 66/95 አንቀጽ 83 ንኡስ አንቀጽ 1 ፊደል "ሀ - ሰ" በሚያዝዘው መሰረት ማቋቋሚያ ተከፍሎዋቸው ይሰናበታሉ፣

7. ኮንትራት ሰራተኞች በገቡት ውል መሰረት የስራ ውላቸው ማቋረጥ።

18 ግዚያዊ የመፍትሄ ፈላጊ ኮሚቴ ስለማቋቋም

እያንዳንዱ መሰሪያቤት ተገቢ ጥረት ካካሄደ በኃላ በአንድ መስሪያቤት የስራ ሂደቶች ያልታቀፉ ሰራተኞች ሁኔታቸው ለማመቻቸት በአንቀጽ 17 ከ1-5 የተጠቀሱ አማራጮች ተግባራዊ በማድረግ የጉድቸው ዋስትና ማረጋገጥ እንዲቻል በክልል ደረጃ ስራው የሚመራና የሚያስተባብር አንድ ጊዚያዊ አካል በማቋቋም ሙሉ ጊዜውን እንዲሰራ ማድረግ አስፈላጊ በመሆኑ የሚከተሉት መስሪያ ቤቶች የሚሳተፉበት ኮሚቴ ተቋቁመዋል፡-

I. ግዚያዊ የወረዳ መፍትሄ ፈላጊ ኮሚቴ

1. የኮሚቴው አባሎች

ሀ. የአቅም ግንባታ ፅህፈት ቤት . . . . . ሰብሳቢ

ለ. የሰው ሃይል የስራ አመራር የስራ ሂደት አስተባባሪ . . . . . አባልና ፀሐፊ

ሐ. የሰራተኛና ማህበራዊ ጉዳይ ፅህፈት ቤት . . . . . .አባል

መ. የወረዳ መስተዳደር ጽሕፈት ቤት . . . . . .አባል

ረ. ፋይናንስና ኢኮኖሚያዊ ልማት . . . . . .ፅህፈት ቤት አባል

2. የኮሚቴው ሓላፍነት

የኮሚቴው ተጠሪነት ለወረዳ መስተዳደሩ ሆኖ፡-

ሀ. በእያንዳንዱ የመንግስት መስሪያቤት የስራ ሂደቶች ያልታቀፉ ሰራተኞች ዝርዝርና በመመዘኛው መሰረት የተገመገሙበት ማስረጃ ይቀበላል፣

ለ. የሰው ሃይል የስራ አመራር የስራ ሂደት አስተባባሪ የሰው ሃይል መረጃ፣ ድልድል ያላገኙ ሰራተኞችና ሌሎች አስፈላጊ መረጃዎች እያይዞ ለኮሚተው ያቀርባል።

www.abyssinialaw.com

ሐ. በቲ መምዘኒ ረኺሑ 50%ን ልዕሊኡን ዝረኸበ ኮይኑ ግን መመደቢ ቦታ ዝሰአኑ ሰራሕተኛታት አብ ወረደኦም አብዘለው ቤት ፅሕፈታት አብ ዝርከቡ ክፍቲ ቦታታት ይምድብ፣

መ. ብመሰረትቲ ደንቢ ናብ ካልኦት ወረዳታት ቤት ፅሕፈትን አብያተ ፅዮን ዝምደቡ፣ ብሙረታ ዝግለሉን ንነዊሕ ግዜ ናብ ስልጠና ዝላእኹን ኣንፈት ፈልዩ ናብ ጊዚያዊ ክልላዊ ኮሚቴ ተግባር አማራፂታት ይልእኽ፣

II. ግዚያዊ ፍታሕ ደላዪ ኮሚቴ ክልል

1. አባላት እቲ ኮሚቴ

ሀ. ቢሮ ሀንፀት ዓቅሚ . . . . . አካቢ

ለ. አሙራ ከይዲ ሰራሕ አመራርሓ ሰራሕ ሓይሊ ሰብ . . . . . አባልን ፀሓፍን

ሐ. ቢሮ ጉዳይ ሰራሕተኛን ማሕበራውን . . . . አባል

መ. ቤት ፅሕፈት ር/ምምሕዳር. . . . . አባል

ረ. ቢሮ ፍትሒ . . . . . አባል

ሰ. ቢሮ ንግድን ኢንዱስትሪን. . . . . አባል

ሸ. ቢሮ ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን . . . አባል

ቀ. ፕሮጀክት ወሃቢ ድጋፍን ፅድል ሰራሕን. . አባል

በ. ኮሚሽን ቴክኒክ ትምህርቲ ሞያን ስልጠናን . . . . . አባል

2. ሓላፊነት እቲ ኮሚቴ

ተፀዋፅነት 'ቲ ኮሚቴ ንርእሰ ምምሕዳር ኮይኑ፣

ሀ. አብ ነብሲ ወከፍ ከይዲታት ስራሕ አብያተ ፅዮ መንግስቲ ናይ ዘይትሓቖፉ ሰራሕተኛታት ዝርዝርን ብመሰረትቲ መምዘኒ ዝተገምገሙ መረጻእታን ካብ ጊዚያዊ ወረዳ ኮሚቴ ተግባሪ መማረፂታት ይቕበል፣

ለ. ወናኒ ከይዲ ስራሕ አመራርሓ ሓይሊ ሰብ ዝርዝር መረጻእታ ሓይሊ ሰብ፣ ድልድል ዘይረኸቡ ሰራሕተኛታትን ካልኦት ዘድልዩ መረጻእታታት ጠሚሩ ናብቲ ኮሚቴ የቕርብ፣

ሐ. ብመሰረትቲ ደንቢ ናብ ካልኦት አብያተ ፅዮ ዝምደቡ፣ ብሙረታ ዝግለሉን ንነዊሕ ግዜ ናብ ስልጠና ዝላእኹን ኣንፈት ይፈሊ፣

መ. ተንሳፈፍቲ ሰራሕተኛታት ናብ ካልኦት አብያተ ፅዮ ንምምዳብ በቢአብያተፅየኡ ዘለዉ ዝርዝር ክፍቲ መደባት ስራሕ ይእክብ፣ ሰራሕተኛታት ይምድብ፣

ረ. ብሙረታ ዝግለሉ ሰራሕተኛታት ምስ በዓል መዚ ማሕበራዊ ውሕስነት ብምርኻብ ሙረቶኦም

ሐ. በመመዘኛ መስፈርት 50%ና ከባ በላይ ላገኙ ሆናም ግን በመስሪያ ቤታቸው መመደቢያ ቦታ ያጡ ሰራተኞች በወረዳቸው ባሉት ፅህፈት ቤቶች በሚገኙ ክፍት ቦታዎች ይመድባል።

መ. በዚህ ደንብ መሰረት ወደ ሌሎች የወረዳ ፅህፈት ቤቶችና መስሪያ ቤቶች የሚመደቡ፣ በሙሪታ የሚገለሉና ለረዥም ግዜ ወደ ስልጠና የተላኩ አስተላላፊ አስይዞ ወደ ግዚያዊ የክልል መፍትሄ ፈላጊ ኮሚቴ የተላከ አማራጮች ይልካል።

II. የክልል ግዚያዊ መፍትሄ ፈላጊ ኮሚቴ

1. የኮሚቴው አባላት

ሀ. የአቅም ግንባታ ቢሮ . . . . . ሰብሳቢ

ለ. የሰው ሃይል የስራ አመራር ዋና የስራ ሂደት ሓላፊ . . . . . አባልና ፀሓፊ

ሐ. የሰራተኛና ማህበራዊ ጉዳይ ቢሮ . . . . . አባል

መ. የርእሰ መስተዳደር ፅህፈት ቤት . . . . . አባል

ረ. የፍትህ ቢሮ . . . . . አባል

ሰ. የንግድ፣ኢን/ትራንስፖርት ቢሮ. . . . . አባል

ሸ. የፋይናንስና ኢ/ልማት ቢሮ . . . . . አባል

ቀ. የሰራ ፅድል እና ድጋፍ ሰጪ ፕሮጀክት. . . . አባል

በ. የቴክኒክና ትምህርት ሞያ ማሰልጠኛ ኮሚሽን. . . . . አባል

2. የኮሚቴው ሃላፊነት

ኮሚቴው ተጠሪነቱ ለርእሰ መስተዳደር ሆኖ፣

ሀ. በያንዳንዱ የመንግስት መስሪያ ቤት የስራ ሂደት ያልታቀፉ የሰራተኞች ዝርዝር በተገመገሙበት መመዘኛ መሰረት መረጃ ከወረዳ ግዚያዊ ኮሚቴ ተግባሪ አማራጮች ይተበላል።

ለ. የሰው ሃይል የስራ አመራር የስራ ሂደት ሃላፊ የሰው ሃይል ዝርዝር መረጃ፣ ድልድል ያላገኙ ሰራተኞችና ሌሎች አስፈላጊ መረጃዎች እያይዞ ለኮሚቴው ያቀርባል።

ሐ. በዚህ ደንብ መሰረት ወደ ሌላ መስሪያ ቤት የሚመደቡ፣ በሙሪታ የሚገለሉና ለረዥም ግዜ ወደ ስልጠና የሚላኩ አስተላላፊ ይለያል።

መ. ተንሳፋፊ ሰራተኞች ወደ ሌላ መስሪያ ቤቶች ለመመደብ በየመስሪያ ቤቱ ያሉ ዝርዝር ክፍት የስራ መደቦች ይሰበስባል፣ ሰራተኞች ይመድባል።

ረ. በሙሪታ የሚገለሉ ሰራተኞች ከማህበራዊ ዋስትና ባለስልጣን ጋር በመገናኘት ጥሮታቸውን

www.abyssinialaw.com

ዝረጋገፀሉ አሰራርሓ ብምዝርጋሕ ተግባራዊ የግብር፣

ሰ. ውሕስነት ጡረታ ዘይረኽቡን ናብረእም ብውልቀ ስራሖም ክመርሑ ዝተነፀሩን ብመሰረት ሕጊ መንግስቲ ዝግብኦም ጥቅሚ ወይ ካሕሳ ክርኽቡ ይገብር፣ ንድልየቶም መበገሲ ዝገበረ ስልጠና ክረኽቡ፣ ፕሮጀክት ኣዳሊዮን ፈንድ ኣታኣላሺን እኹል ግልጋሎት ልቓሕ ዝረኽቡሉ ባይታ ኣመቻችዩ ናብ ስራሕ ክዋፈሩ ይገብር።

ሸ. ግዴታዊ ውዕል ትምህርቲ ዘለዎም ሰራሕተኛታት ተተንሳፈርም ውዕል ግዴቶኦም ክፍፅሙ ኣይግደዱን፣

ቀ. እቶ ዲሞም ብጡረታ ብፍቓዶም ክወፁ ዝደልዩን ብፍቓዶም ክንከዩ ዝደልዩን ሰራሕተኛታት ኣግባብ ብዘለዎ ሕጊ ማሕበራዊ ውሕስና መሰረት ኣቶ ዲሞም ጥሮታ ዝወፅሉን ጥቅማ ጥቅምን ረኺቦም ዝስናበትሉን ኩነታት የመቻቹ።

19. ስርዓት ኣቀራርባ ቅሬታ

ብምኽንያት መሰረታዊ ለውጢ ክይዲ ስራሕ ኣብ ዝተገበረ ድልድል ዝለዓሉ ቅሬታት ፈለማ በቲ ድልድል ዘይተሰማመዐ ሰራሕተኛ ምስ ሓላፊ ቤት ፅዮ በኣኻል ተራኺቡ ብድርድርን ሓበራዊ ምርድዳእን ንምፍታሕ ክፈትን ኣለዎ። ኮይኑ ግን ክልቲኣም ተረዳዲኦም ክፈትሕዎ እንተዘይኪኢሎምን እቲ ሰራሕተኛ እንተዘይዓጊቡን ኣብ ድልድል ዝለዓሉ ቅሬታታት ኣብ መንግስታዊ ቤት ፅዮ ወይ ቤት ፅሕፈት ብዝስዕብ ኣገባብ እናተርኣየ ይፍፀም፦

1. ጥርዓን ምቕራብ፦

በቲ ድልድል ዘይተሰማዕመዐ ዝኾነ ሰራሕተኛ፡ እቲ ድልድል ግልፂ ካብ ዝኾነሉ መዓልቲ ጀሚሩ ኣብ ውሽጢ 5 መዓልቲ ቅሬትኡ ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 2 ንዝተጣየሸ ኮሚቴ የቕርብ።

2. ምጥያሽ ኮሚቴ ሰማዒ ቅሬታ

ሕድሕድ ቤትፅዮ ብምኽንያት መሰረታዊ ለውጢ ክይዲ ስራሕ ዝተገበረ ድልድል ዝለዓሉ ቅሬታት ኣፃሪዩ ውሳነ ሓሳብ ዘቕርብ 3 ኣባላት ዘለውዎ ኮሚቴ በዚ ዝስዕብ ኩነታት የማይሽ።

ዝሚያረጋግፁበት ኣሰራር በመዘርጋት ተግባራዊ እንድሆን ያደርጋል።

ሰ. የጡረታ ዋስትና ያላገኙ ኑሯቸው በግል ሰራቸው እንዲመሩ የተለዩ በህገ-መንግስቱ መሰረት የሚገባቸውን ጥቅም ወይም ካሳ እንዲያገኙ ያደርጋል፣ ፍላጎታቸው መነሻ ያደረገ ስልጠና እንዲያገኙ፣ ፕሮጀክት አዘጋጅቶና ፈንድ አፈላልጎ በቂ የብድር አገልግሎት የሚያገኙበት ሁኔታ አመቻችቶ ወደ ስራ እንዲሰማሩ ያደርጋል፣

ሸ. የትምህርት የውል ግዴታ ያላቸው ሰራተኞች ከተንሳፈፉ የገቡበት የውል ግዴታቸው እንዲፈፀሙ አይገደዱም፣

ቀ. አስቀድሞው በፈቃዳቸው ጡረታ መውጣት የሚፈልጉና በፈቃዳቸው መቀነስ የሚፈልጉ ሰራተኞች አግባብ ባላቸው የግዘፀራዊ ዋስትና ህግ መሰረት አስቀድሞው ጡረታ የሚወጡበትና ጥቅማ ጥቅሞችን አግኝተው የሚሰናበቱበት ሁኔታ ያመቻቻል።

19. የቅሬታ አቀራረብ ስርዓት

በመሰረታዊ የሰራ ሂደት ለውጥ ምክንያት በተደረገ ድልድል የሚነሱ ቅሬታዎች መጀመርያ በድልድሉ ያልተስማማ ሰራተኛ ከፅሕፈት ቤቱ ሓላፊ በአካል ተገናኝቶ በመረዳዳት ለመፍታት መሞከር አለበት። ሆኖም ግን ሁለቱም በመረዳዳት ለመፍታት ካልቻሉና ሰራተኛው ካልረካ በድልድል የሚነሱ ቅሬታዎች በመንግስት መስሪያ ቤት ወይም ፅሕፈት ቤት በሚከተለው አገባብ እየታዩ ይፈፀማሉ፣

1. አቤቱታ ማቕረብ

በድልድሉ ያልተሰማማ ማንኛውም ሰራተኛ ድልድሉ ከተገለፀበት ቀን ጀምሮ በ5 ቀናት ውስጥ ቅሬታው በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 2 ለተቋቋመዉ ኮሚቴ ያቀርባል።

2. የቅሬታ ሰሚ ኮሚቴ ማቋቋም

እያንዳንዱ መስሪያ ቤት በመሰረታዊ የሰራ ሂደት ለውጥ በተደረገ ድልድል ምክንያት የሚነሱ ቅሬታዎች አጣርቶ የውሳኔ ሃሳብ የሚያቀርብ 3 አባላት ያለው ኮሚቴ በሚከተለው ሁኔታ ያቋቁማል።

www.abyssinialaw.com

አባላት ኮሚቴ ሰማዒ ቅሬታ

ሀ/ብሓላፊ ዝስየም ሓደ ሰራሕተኛ. . . . . አካቢ

ለ/ብሓላፊ ዝተመረፀ ሓደ ሰራሕተኛ . . . . . አባል

ሐ/ብሰራሕተኛታት ዝተመረፀ ሓደ. . . . . አባል

3. ውሳነ ሓሳብ ዝቐርበሉ ግዘ ገደብ

ኮሚቴ ሰማዒ ጥርዓን ጥርዓን ብፅሑፍ ካብ ዝቐረበሉ መዓልቲ ጀሚሩ አብ ውሽጢ 5 መዓልቲ ሓሳብ ውሳነ ንላዕለዋይ ሓላፊ ክቕርብ አለዎ።

4. ላዕለዋይ ሓላፊ ውሳነ ዘፍልጠሉ ግዘ ገደብ

ላዕለዋይ ሓላፊ ሓሳብ ውሳነ ካብ ዝቐረበሉ መዓልቲ ጀሚሩ አብ ውሽጢ 2 ማዓልቲ ናይ መወዳእታ ውሳነ ንጥርዓን መቕረቢ ብፅሑፍ ክፍልጥ አለዎ።

20. ይግባኒ ምቕራብ

ብውሳነ ቤት ፅዮኡ ዘይዓገበ ሰራሕተኛ ይግባይ ጥርዓን ይግበአኒ ክቕርብ ዝኽእል ብዝስዕብ አግባብ'ዩ።

አብ ክልል ቤት ፅዮ

1. ይግባኒ ሰማዒ

ብውሳነ ቤት ፅዮኡም ዘይዓገቡ ሰራሕተኛታት ይግባኒ ሕቶኡም መርሚሩ ናይ መወዳእታ ውሳነ ዝህብ አብ ቢሮ ሀንፀት ዓቕሚ ዘሎ ኣውራ ክይዲ ሰራሕ ኣተኣላልያ ጥርዓን እዩ።

2. ይግበአኒ ጥርዓን መቕረቢ ገደብ ግዘ

ብቤት ፅዮኡ ዝተዋህቦ ውሳነ ዘይተሰማዕመዐ ሰራሕተኛ ውሳነ ብፅሑፍ ካብ ዝበፀሖ መዓልቲ ጀሚሩ አብ ውሽጢ 5 ማዓልቲ ንክልል ይግበአኒ ሰማዒ ኮሚቴ ብፅሑፍ ክመልክት አለዎ።

3. ይግበአኒ ርእዩ ናይ መወዳእታ ውሳነ ዝህበሉ ግዘ ገደብ

አብ ቢሮ ሀንፀት ዓቕሚ ዝርከብ ክይዲ ሰራሕ ኣተኣላልያ ጥርዓን ይግበአኒ መመልከቲ ካብ ዝበፅሖ ዕለት ጀሚሩ አብ ውሽጢ 3 መዓልቲ ውሳነ ይህቡ። እዚ ውሳነ ናይ መወዳእታ ይኸውን።

21. ኣወዳድባ ስርዓት ይግበአኒ ክተማ መቐለን ወረዳን

አብ ክተማ መቐለን ወረዳታትን በዚ ዝስዕብ መሰረት ኣወዳድባ ስርዓት ይግበአኒ ይህሉ።

የቅሬታ ሰሚ ኮሚቴ አባላት

ሀ. በሃላፊ የሚኾም አንድ ሰራተኛ. . . . . ሰብሳቢ

ለ. በሃላፊ የተመረጠ አንድ ሰራተኛ. . . . . አባል

ሐ. በሰራተኞች የተመረጠ አንድ ሰራተኛ . . . አባል

3. የውሳኔ ሃሳብ የሚቀርብበት የጊዜ ገደብ

የቅሬታ ሰሚ ኮሚቴ ቅሬታው በፅሑፍ ከቀረበለት ቀን ጀምሮ በ5 ቀናት ውስጥ የውሳኔ ሃሳብ ለበላይ ሓላፊ ማቅረብ አለበት።

4. የበላይ ሓላፊ ውሳኔ የሚያሳውቅበት የጊዜ ገደብ

የበላይ ሓላፊ የውሳኔ ሃሳብ ከቀረበለት ቀን ጀምሮ በ2 ቀናት ውስጥ የመጨረሻ ውሳኔ ለቅሬታ አቅራቢው በፅሑፍ ማሳወቅ አለበት።

20. ይግባኝ ማቅረብ

በመስሪያቤቱ ውሳኔ ያልረካ ሰራተኛ የይግባኝ አቤየቱታው ማቅረብ የሚችለው በሚከተለው አግባብ ነው።

በክልል መስሪያ ቤት

1. ይግባኝ ሰሚ

በመስሪያቤታቸው ውሳኔ ያልረኩ ሰራተኞች የይግባኝ ጥያቄአቸው መርምሮ የመጨረሻ ውሳኔ የሚሰጥ በአቅም ግንባታ ቢሮ ያለ የቅሬታ አፈታት ዋና የስራ ሂደት ነው።

2. የይግባኝ ቅሬታ የማቅረቢያ ጊዜ ገደብ

በመስሪያቤቱ የተሰጠው ውሳኔ ያልተሰማማ ሰራተኛ ውሳኔው በፅሑፍ ከደረሰው ቀን ጀምሮ በ5 ቀናት ውስጥ ለክልል የይግባኝ ሰሚ ኮሚቴ በፅሑፍ ማመልከት አለበት።

3. ይግባኝ አይቶ የመጨረሻ ውሳኔ የሚሰጥበት ጊዜ ገደብ

በአቅም ግንባታ ቢሮ የሚገኝ የቅሬታ አፈታት የስራ ሂደት የይግባኝል ማመልከቻ ከደረሰው ቀን ጀምሮ በ3 ቀናት ውስጥ ውሳኔ ይሰጣል። ይህ ውሳኔ የመጨረሻ ይሆናል።

21. የመቐለ ከተማና የወረዳዎች የይግባኝ አደረጃጀት ስርዓት

በመቐለ ከተማና በወረዳዎች በሚከተለው መሰረት የይግባኝ የአደረጃጀት ስርዓት ይኖራል።

www.abyssinialaw.com

ሀ. አብ ከተማ መቐለ

1. ደገበእኒ ሰማዒ

ብውሳነ ቤት ፅሕፈቶም ዘይንገቡ ሰራሕተኛታት ደገበእኒ ሕቶኦም መርሚሩ ናይ መወዳእታ ውሳነ ዝህብ አብ ቤት ፅሕፈት ሀንፀት ዓቕሚ ከተማ መቐለ ዘሎ ደንፈ ክደዲ ስራሕ አተኣላልያ ጥርዓን እዩ።

2. ግዘ ገደብ መቕረቢ ጥርዓን ደገበእኒ

ብዘይት ፅዩኡ ዝተዋህቦ ውሳነ ዘይተሰማዕመዐ ሰራሕተኛ ውሳነ ብፅሑፍ ካብ ዝበፀሐ ዕለት ጀሚሩ አብ ውሽጢ 5 መዓልቲ ንቤት ፅሕፈት ሀንፀት ዓቕሚ ከተማ መቐለ ክደዲ ስራሕ አተኣላልያ ጥርዓን ደገበእኒ ብፅሑፍ ክመልክት አለዎ።

3. ኮሚቴ ደገበእኒ ናይ መወዳእታ ውሳነ ዝህበሉ ግዘ ገደብ

አብ ቤት ፅሕፈት ሀንፀት ዓቕሚ ከተማ መቐለ ዝርከብ ክደዲ ስራሕ አተኣላልያ ጥርዓን መመልከቲ ደገበእኒ ካብ ዝበፀሐ ዕለት ጀሚሩ አብ ውሽጢ 3 መዓልቲ ውሳነ ይህብ። እዚ አካል ዝሃቦ ውሳነ ናይ መወዳእታ እዩ።

ለ. አብ ወረዳታት

1. ምጥያሽ ኮሚቴ ሰማዒ ደገበእኒ

ብውሳነ ቤት ፅሕፈቶም ዘይንገቡ ሰራሕተኛታት ደገበእኒ ሕቶኦም መርሚሩ ናይ መወዳእታ ውሳነ ዝህብ አብ ቤት ፅሕፈት ወረዳ ሀንፀት ዓቕሚ 3 አባላት ዘለውዎ ኮሚቴ ይጣየሽ። በዓል ሞያ አተኣላልያ ጥርዓን አብ'ቲ ቤት ፅሕፈት ተመዲቡ እንተኾይኑ ናይታ ኮሚቴ አካዚ ይኸውን።

2. ግዘ ገደብ መቕረቢ ጥርዓን ደገበእኒ

ብዘይት ፅዩኡ ዝተዋህቦ ውሳነ ዘይተሰማዕዐ ሰራሕተኛ ውሳነ ብፅሑፍ ካብ ዝበፀሐ ዕለት ጀሚሩ አብ ውሽጢ 5 መዓልቲ ንወረዳ ደገበእኒ ሰማዒ ኮሚቴ ብፅሑፍ ክመልክት አለዎ።

3. ኮሚቴ ደገበእኒ ናይ መወዳእታ ውሳነ ዝህበሉ ግዘ ገደብ

አብ ወረዳ ቤት ፅሕፈት ሀንፀት ዓቕሚ ዝርከብ ደገበእኒ ሰማዒ ኮሚቴ መመልከቲ ደገበእኒ ካብ ዝበፀሐ ዕለት ጀሚሩ አብ ውሽጢ 3 መዓልቲ ውሳነ ይህብ። እዚ አካል ዝሃቦ ውሳነ ናይ መወዳእታ እዩ።

ሀ. በመቐለ ከተማ

1. የይግባኝ ሰሚ

በፅሕፈት ቤታቸው ውሳኔ ያልረኩ ሰራተኞች የይግባኝ ጥያቄአቸው መርምሮ የመጨረሻ ውሳኔ የሚሰጥ በመቐለ ከተማ የአትም ማንባታ ፅሀፈት ቤት ያለ የቅሬታ አፈታት ደንፈ የስራ ሂደት ነው።

2. የይግባኝ ቅሬታ የማቅረቢያ ግዜ ገደብ

በመስርያ ቤቱ የተሰጠው ውሳኔ ያልተስማማ ሰራተኛ ውሳኔው በፅሑፍ ከደረሰው ቀን ጀምሮ በአምስት ተናት ውስጥ ለመቐለ ከተማ የአትም ማንባታ ፅሀፈት ቤት የቅሬታ አፈታት የስራ ሂደት በፅሑፍ ማመልከት አለበት።

3. ይግባኝ ሰሚ ኮሚቴ የመጨረሻ ውሳኔ የሚሰጥበት ግዜ ገደብ

በመቐለ ከተማ የአትም ማንባታ ፅሀፈት ቤት የሚገኝ የቅሬታ አፈታት የስራ ሂደት የይግባኝል መመልከቻ ከደረሰው ቀን ጀምሮ በ3 ቀናት ውስጥ ውሳኔ ይሰጣል፣ ይህ አካል የሚሰጠው ውሳኔ የመጨረሻ ይሆናል።

ለ. በወረዳዎች

1. ይግባኝ ሰሚ ኮሚቲ ማቋቋም

በፅሀፈት ቤታቸው ውሳኔ ያልረኩ ሰራተኞች የይግባኝ ጥያቄአቸው መርምሮ የመጨረሻ ውሳኔ የሚሰጥ በወረዳው የአትም ማንባታ ፅሀፈት ቤት 3 አባላት ያሉት ኮሚቴ ይቋቋማል። የቅሬታ አፈታት ባለሞያ በፅሀፈት ቤቱ ተመድቦ ከሆነ የኮሚቴው ሰብሳቢ ይሆናል።

2. የይግባኝል ቅሬታ የማቅረቢያ ግዜ ገደብ

በመስሪያ ቤቱ የተሰጠው ውሳኔ ያልተስማማው ሰራተኛ ውሳኔ በፅሑፍ ከደረሰው ቀን ጀምሮ በ5 ቀናት ውስጥ ለወረዳ ይግባኝ ሰሚ ኮሚቴ በፅሑፍ ማመልከት አለበት።

3. ይግባኝ ሰሚ ኮሚቴ የመጨረሻ ውሳኔ የሚሰጥበት የግዜ ገደብ

በወረዳው የአትም ማንባታ ፅሀፈት ቤት የሚገኝ የይግባኝ ሰሚ ኮሚቴ የይግባኝ ማመልከቻ ከደረሰው ቀን ጀምሮ በ3 ቀናት ውስጥ ውሳኔ ይሰጣል። ይህ አካል የሰጠው ውሳኔ የመጨረሻ ነው።

www.abyssinialaw.com

22. ዝተሰንሩ ሕግታት

1. ደንቢ ቕዕሪ 53/2000 ዓ.ም በዚ ደንቢ እዙይ ተሳኢሩ ኣሎ።
2. ነዚ ዝተመሓየሸ ደንቢ ድልድል ሰራሕተኛታት ብሄራዊ መንግስቲ ትግራይ ዝፃረር ዝኾነ ይኹን ሕጊ፣ ደንቢ፣ መምርሒ፣ ኣሰራርሓ ወይ ልምዲ ኣብ ውሽጢ እዚ ደምቢ ንዝተሸፈኑ ጉዳያት ተፈፃምነት የብሉን።

23. ዝተፈላለዩ ድንጋጌታት

1. ቢሮ ሀንፀት ዓቕሚ ነቲ ደንቢ ንምፍፃም ዘኽእል መምርሒ ከውፅእ ይኽእል።
2. ቢሮ ፍትሕን ቢሮ ፀጥታን ፖሊስን'ውን መሰረታዊ መትከላትን ትሕዝቶን እዚ ደንቢ'ዚ ከይተንከፉ ነዚ ደንቢ ዘፈፅም መምርሒ ከውፅኡ ይኽእሉ።

24. እዚ ዝተመሓየሸ ደንቢ'ዚ ዝፀንዐሉ ግዜ

እዚ ደንቢ ካብ ታሕሳስ 23/2001 ዓ/ም ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን።

ፀጋይ በርሀ

ፕሬዚዳንት
ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
መቐለ

22. የተሻሩ ሕጎች

1. ደንብ ቁጥር 53/2000 ዓ.ም በዚህ ደንብ ተሽሯል።
2. ይህንን የተሻሻለ የትግራይ ብሄራዊ መንግስት ሰራተኞች የድልድል ደንብ የሚፃረር ማንኛውም ሕግ፣ ደምብ፣ መመሪያና አሰራር ወይ ልምድ በዚህ ደምብ ውስጥ ለተሸፈኑ ጉዳዮች ተፈፃሚነት አይኖረውም።

23. የተለያዩ ድንጋጌዎች

1. የአቅም ግንባታ ቢሮ ደንቡን ለማስፈፀም የሚያስችል መመሪያ ሊያወጣ ይችላል።
2. የፍትህ ቢሮና የፀጥታና ፖሊስ ቢሮ የዚህ ደንብ መሰረታዊ መርሆችና ይዘት ሳይነኩ ደንቡን የሚያስፈፅም መመርያ ሊያወጡ ይችላሉ።

24. የተሻሻለው ደንብ የሚፀናበት ጊዜ

ይህ ደንብ ከታህሳስ 23 ቀን 2001 ዓ/ም ጀሚሮ የፀና ይሆናል።

ፀጋይ በርሀ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት
ፕሬዚዳንት
መቀለ

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 17 ዓመት ቁ.2
መቐለ 29 ሰነ 2001 ዓ/ም

ብሓልዮት ቤት ምኽሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

17ኛ ዓመት ቁ. 2
መቐለ ሰኔ 29/2001 ዓ/ም

ደንቢ ቁፅሬ 55/2001 ዓ.ም

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዘማሓድርዎም ሳባይቲ ንምምሕላሳፍን ሓፈላልዮም ንምዝርዛርን ተወሓደሸ ዝወፀ ደንቢ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝሃነፃምን ዘመሓድሮምን ሳባይቲ ንምምሕልላፍን ኣፈፃፅማኡ ንምውሳንን ተመሓይሹ ዝወፀ ኣዋጅ ቀፅሪ 163/2001 ዓ.ም ኣብ ተግባር ንምውዓል ደንቢ ምውፃእ ኣድላይ ኮይኑ ብምርካቡ፣

ብመንግስቲ እዚ ክልል ዝህነፁን ዝመሓደሩን ሳባይቲ ንምምሕልላፍ ደንቢ ምውፃእ ፍትሓውነት፣ ግልፅነት፣ ተሓታትነትን ማዕረ ተጠቃምነትን ዘረጋግፅ ምኻኑ ስለዝተኣመነሉ፣

ሳባይቲ ኣብ ምትሕልላፍ ዘጋጠመ፡ ፀገማት እቲ ደንቢ ብምምሕያሽ ምፍታሕ ኣገዳሲ ኮይኑ ብምርካቡ፣

ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብኣዋጅ ቁፅሪ 163/2001 ዓንቀፅ 22 መሰረት እዚ ዝስዕብ ደንቢ ኣውፂኡ ኣሉ።

ናይ ሓደ ዋጋ ያንዱ ዋጋ	ብር 7.07

ደንብ ቁጥር 55/2001 ዓ.ም

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የሚገነባቸው እና የሚያስተዳድራቸው ቤቶች ለማስተላለፍና ስፈፃፀሙ ስመመዘርዘር ተሻሽሉ የወጣ ደንብ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የገነባቸውንና የሚያስተዳድራቸውን ቤቶች ለማስተላለፍ፡ እና ኣፈፃፀሙን ለመወሰን ተሻሽሉ የወጣ አዋጅ ቁጥር 163/2001 ዓ.ም ተግባር ላይ ለማዋል ደንብ ማውጣት ኣስፈላጊ በመሆኑ፣

በክልሉ መንግስት የተገነቡና የሚተዳደሩ ቤቶችን ለማስተላለፍ ደንብ ማውጣቱ ፍትሃዊነት፣ ግልጽነት፣ ተጠያቂነት እና እኩል ተጠቃሚነት የሚያረጋግጥ መሆኑ ስለታመነበት፣

ቤቶች በማስተላለፍ ያጋጠመ ችግሮች ደንቡን በማሻሻል መፍታት ኣስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፣

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ስራ ኣስፈፃሚ ምክር ቤት በአዋጅ ቁጥር 163/2001 አንቀጽ 22 መሰረት ይህን ደንብ አውጥቷል።

ነጋሪት ጋዜጣ ቹ.ፓ.ሳ ነጋሪት ጋዜጣ ፓ.ሳ.ቁ	291

www.abyssinialaw.com

1. ቁጊር ርእሲ

እዚ ደንቢ "ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝሃንፃምን ዘማሓድሮምን ኣባይቲ ንምምሕላፍን ኣፈፃፅምኡ ንምዝርዛርን ዝወፀ ደንቢ ቁፅሪ 55/2001ዓ.ም" ተባሂሉ ክጥቀስ ይኽእል።

2. ትርጉም

ኣብ ውሽጢ እዚ ደንቢ፦

1. "ኣዋጅ" ማለት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝሃንፃም ኣባይቲ ንምምሕላፍን ኣፈፃፅምኡ ንምውሳንን ዝወፀ ኣዋጅ ቁፅሪ 163/ 2001 ዓ.ም እዩ፣
2. "ናይ ህንፀት ወፃኢ" ማለት ንሕድሕድ ተጠቀምቲ ዘግልግል ገዛ ንምስራሕ ዝወፀ ወፃኢ፣ ኣብ ውሽጢ ገዛን ካባቢኡን ዘድሊ መሰረተ ልምዓት ንምዝርጋሕ ዝወፀ ወፃኢ፣ ንኣማኸርቲ ዝወፁ ወፃእታትን ካብ ትሽዓተ ወርሒ ዘይበልፅ ሽይጣት ቦንድ ወለድን ዝሓውስ እዩ፣
3. "ናይ ሓባር ወፃኢ" ማለት ብሓባር መንበሪ ገዛ ዝዓደጉ ተጠቀምቲ ሓቢሮም ዝግልገልሉ ናይ ሓባር ህንፃ፣ ማይ፣ ኤለክትሪክ፣ ንሓለዋ፣ ንመፀገኒ ህንፃ፣ ንረሳሕ ፈሳሲ መምጠጥን ንደረቕ ጎሓፍ መጉሓፍን ንዝኣመሰሉን ብተጠቀምቲ ዝሽፈን ወፃኢ'ዩ፣
4. "ቅድመ ክፍሊት" ማለት ኤጀንሲ ልምዓት ኣባይቲ ክልል ትግራይ ንዝሃንፃም ኣባይቲ ዝወፀ ዋፃኢ ተጠቀምቲ ብመሰረት ዝተመሓየሸ ኣዋጅ ቁፅሪ 163/2001 ዓ/ም ዓንቀፅ 8 ውዕሊ ግዚኢት ገዛ ቅድሚ ምፍፃሙ ኣቐዲሞም ዝኸፍልዎ ክፍሊት'ዩ፣
5. "ሽያጢ" ማለት ብኣዋጅ ቁፅሪ 109/1998 መሰረት ዝተጣየሸ ኤጀንሲ ልምዓት ኣባይቲ ክልል ትግራይን ኣብያተ ፅሕፈት ልምዓት ኣባይቲ ከተማታትን እዮም፣
6. "ዓዳጊ" ማለት ደላይ ገዛ ኮይኑ ተመዝጊቡ ብመሰረት ኣዋጅ ቁፅሪ 163/2001ዓ/ም ኤጀንሲ ልምዓት ኣባይቲ ዝሃንፃምን ዘመሓድሮምን ኣባይቲ ንምግዛእ ውዕል ዝኣተወ ሰብ እዩ፣

1. ስሞር ርእስ

ይህ ደንብ "የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የሚገነባቸው እና የሚያስተዳድራቸው ቤቶች ለማስተላለፍና አፈፃፀሙን ለመዘርዘር የወጣ ደንብ ቁጥር 55/2001 ዓ.ም" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2. ትርጉም

በዚህ ደንብ ውስጥ፦

1. "አዋጅ" ማለት የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት የሚገነባቸው ቤቶች ለማስተላለፍና አፈፃፀሙን ለመወሰን የወጣ አዋጅ ቁጥር 163/2001ዓ.ም ነው፣
2. "የግንባታ ወጪ" ማለት ለእያንዳንዱ ተጠቃሚ የሚያገለግለውን ቤት ለመስራት የወጡ ወጪዎች፣ በቤት ውስጥና በአካባቢው የሚያስፈልግ መሰረተ ልማት ለመዘርጋት የወጣ ወጪ፣ ለአማካሪዎች የወጡ ወጪዎችና ከዘጠኝ ወር ላልበለጠ የቦንድ ሽያጭ ወለድን የሚያካትት ነው፣
3. "የጋራ ወጪ" ማለት የጋራ መኖሪያ ቤት የገዙ ተጠቃሚዎች በጋራ የሚገለገሉበት የጋራ ህንፃ፣ ውሃ፣ ኤሌክትሪክ፣ ጥበቃ፣ የህንፃ ጥገና ፈሳሽ ቆሻሻ መምጠጫ፣ ደረቅ ቆሻሻ ማስወገጃ እና ለመሳሰሉት በተጠቃሚዎች የሚሸፈን ወጪ ነው፣
4. "ቅድምያ ክፍያ" ማለት የትግራይ ክልል የቤቶች ልማት ኤጀንሲ ለገነባቸው ቤቶች የወጣው ወጪ ተጠቃሚዎች ተሻሽሎ በወጣው አዋጅ ቁጥር 163/2001 ዓ/ም አንቀጽ 8 መሰረት የቤቶች ሽያጭ ውል ከመፈፀሙ በፊት አስቀድመው የሚከፍሉት የክፍያ መጠን ነው፣
5. "ሻጭ" ማለት በአዋጅ ቁጥር 109/1998 መሰረት የተቋቋመው የትግራይ ክልል የቤቶች ልማት ኤጀንሲና በከተሞች ደረጃ የተቋቋሙ የቤቶች ልማት ዕሕፈትቤቶች ናቸው፣
6. "ገዥ" ማለት ቤት ፈላጊ ሆኖ ተመዝግቦ በአዋጅ ቁጥር 163/2001 ዓ/ም መሰረት የቤቶች ልማት ኤጀንሲ የገነባቸው ወይም የሚያስተዳድራቸው ቤቶች ለመግዛት ውል የገባ ሰው ነው፣

www.abyssinialaw.com

7. "ኣካል ጉድኣ" ማለት መሰረታዊ ናይ ምኻድን ምርኣይን ፀገም ዘለዎ መንበሪ ገዛ ክገዝኣ ዕድል ዝረኸበ ተጠቃሚ እንትኸውን ንደቁን በዓል ገዝኡን 'ውን ይሓውስ እዩ። ኣገባብ ኣፈፃፅምኡ እቲ ቢሮ ብዘውዕኦ መምርሒ ይውሰን፣
8. "መራሕቲ ስድራ ደቂ ኣንስትዮ" ማለት ሓዳር ዘይብለን ዓርሰን ኪኢለን ቤተሰብ ዝመርሓ ደቂ ኣንስትዮ እየን
9. "ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ" ማለት ቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ እዩ፣
10. 'ቢሮ" ማለት ቢሮ ከተማ ልምዓትን ኮንስትራክሽንን እዩ።

3. ሙሰን ተፈፃምነት

እዚ ደንቢ ኣብ ኤጀንሲ ልምዓት ኣባይቲ ዝሃንፃምን ዘመሓድሮምን ኣባይቲ፣ ተጠቀምቲ ወይ ዓዳግን ሽያጥን ተፈፃምነት ኣለዎ፣

4. ኣገላልግ ፆታ

ኣብዚ ደንቢ ብተባዕታይ ፆታ ዝተገለፀ ኩሉ ንኣንስታይ ፆታ'ውን ዝሓውስ እዩ።

ክፍሊ ክልተ

ሙሰልን ግቡልን ዓዳጊ፣ ሙጠን ቅድሙ ክፍሊትን ኩነታት ኣክፋፍላን

5. ሙሰልን ግቡልን ዓዳጊ ገዛ

1. ዓዳጊ ናይ'ቲ ዝዓደጎ ገዛ ዘድሊ ክፍሊት ሙሉእ ብሙሉእ ዝኸፈለ ምኻኑ ካብ ኤጀንሲ ወይ ካብ ባንኪ መረጋገፂ እንተቕርብ እቲ ገዛ ናብ ሳልሳይ ወገን ከመሓላልፍ ይኽእል። ጡቕሊሉ ክፍሊት ዘየጠናቀቐ እንተኮይኑ ግና ክሳብ 3 ዓመት ናብ ሳልሳይ ወገን ከመሓላልፍ ኣይኽእልን፣
2. ብዝተኸፋፈለ ተኽታታሊ ክፍሊት ከፊሉ ዝወደአ ዓዳጊ ምዝገባ ወረቐት ትሕዝቶ ቦታን ዋንነት ገዛን ካብቲ ቤትማዛጋጃ ወይ ነቲ መረዳእታ ብመትሓጃ ካብ ዝሓዘ ኣካል ክወስድ ዝኽእለሉ ኩነታት እቲ ኤጀንሲ የመቻቹ፣

7. "ኣካል ጉዳተኛ" ማለት መሰረታዊ የማየትና የመሄድ ችግር ያለበት መኖርያ ቤት ሊገዛ ዕድል ያገኘ ሆኖ ልጆቹና ባለቤቱንም ይጨምራል። ኣፈፃፀሙ ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል፣
8. "እማወራዎች" ማለት ትዳር የሌላቸው ራሳቸውን ችለው ቤተሰብ የሚመሩ ሴቶች ናቸው፣
9. "ስራ ኣስፈፃሚ ምክር ቤት" ማለት የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት የስራ ኣስፈፃሚ ምክር ቤት ነው፣
10. "ቢሮ" ማለት የከተማ ልማትና ኮንስትራክሽን ቢሮ ነው።

3. ዩተፈፃሚነት ሙሰን

ይህ ደንብ በየቤቶች ልማት ኤጀንሲ፣ የሚገነባቸው እና የሚያስተዳድራቸው ቤቶች፣ ተጠቃሚዎች ወይም ገዥና ሻጭ ላይ ተፈፃሚነት ኣለው፣

4. የፆታ ኣገላለፅ

በዚህ ደንብ በወንድ ፆታ የተገለፀው ሁሉ ለሴት ፆታም ያካትታል።

ክፍል ሁለት

የገዢ ሙብትና ግዴታ፣

የቅድምያ ክፍያ ሙጠንና የስከፋፈል ሁኔታ

5. የቤት ገዢ ሙብትና ግዴታ

1. ገዢ ለገዛው ቤት ኣስፈላጊውን ክፍያ ሙሉ በሙሉ የከፈለ ለመሆኑ ማረጋገጫ ከኤጀንሲ ወይም ከባንክ ሲያቀርብ ቤቱን ለሶስተኛ ወገን ማስተላለፍ ይችላል፣ ጠቅላሉ ክፍያውን ያልፈፀመ ከሆነ ግን እስከ 3 ዓመት ለሶስተኛ ወገን ማስተላለፍ ኣይችልም፣
2. በተከፋፈለ ተከታታይ ክፍያ ከፍሉ ያጠናቀቀ ገዢ የቦታ ይዞታና የቤቱን የባለቤትነት ምዝገባ ወረቀት ከማዛጋጃ ቤቱ ወይም ማስረጃውን በመያዣነት ከያዘው ኣካል መውሰድ የሚችልበት ሁኔታ ኤጀንሲው ያመቻቻል፣

www.abyssinialaw.com

3. ናይ'ቲ ገዛ ሙሉእ ክፍሊት ከፊሉ ዝወደአ ዓዳጊ ምዝገባ ወረቐት ትሕዝቶ ቦታን ዋንነት ገዛን ካብቲ ቤት ማዛጋጃ ወይ ነቲ መረዳእታ ብመትሓዣ ካብ ዝሓዘ ኣካል ክወሰድ ዝኽእለሉ ኩነታት እቲ ኤጀንሲ የመቻቹ::

6. <u>ተጠቃሚ ዕቓሕ ባንኪ ንምኽን ዘድሊዩ ቅድመ ኩነት</u>

ተጠቃሚ ባንኪ ልቓሕ ንምኽን ክማልኡ ዝግበኦም ቅድመ ኩነታት:-

1. ተጠቃሚ በቲ ናይቲ ከተማ ኤጀንሲ ልምዓት ኣባይቲ ናይ ምግዛእ ዕድል ዝረኸበ ምኽኑ ዝገልፅ ደብዳቤ ክሕዝ ይግባእ፣
2. ሓዳር ዘለዎ ተኽይኑ ናይ ሓዳር ሰርትፊኬት፣ ሓዳር ዘይብሉ ተኽይኑ ሓዳር ዘይብሉ ንምኽኑ ዘረጋግፅ መረዳእታ ካብ ማሕበራዊ ቤት ፍርዲ ክምፅእ ኣለዎ፣
3. ካልኦት እቲ ባንኪ ዝሓቶም ረቓሕታት የማልእ::

7. <u>ዝጠነ ቅድመ ክፍሊት</u>

1. ዝኾነ ዓዳጊ ገዛ ብናይ ባንኪ ልቓሕ ገዛ ዝዕድግ እንተኾይኑ ናይቲ ዝዕድጎ ናይ መንበሪ ይኹን ናይ ንግዲ ገዛ ካብቲ ጠቕላላ ዋግኡ እንተነኣሰ፦
   ሀ. ንኩሉ መዳይ ገዛ /ስትድዮ/ 10 ሚኢታዊ፣
   ለ. ንበዓል ሓደ መደቀሲ 10 ሚኢታዊ፣
   ሐ. ንበዓል ክልተ መደቀሲ 15 ሚኢታዊ
   መ. ንበዓል ሰለስተ መደቀሲ 20 ሚኢታዊ፣
   ረ. ንንግዲ ኣባይቲ 25 ሚኢታዊ ኣቐዲሙ ይኸፍል::

8. <u>ኩነታት ቅዘፍፍነን ልሞነ ልደይታን</u>

1. ቅድመ ክፍሊት ምስተኸፈለ ዝተረፈ ዋጋ ከኸም ዓይነትን መጠንን እቲ ገዛ፣ ዓዳጊ ገዝኡ ካብ ዝተረከበሉ ዕለት ጀመሩ ብዝስዕብ ወሰን ግዜ ይኸፍል፣
   ሀ. ንኩሉ መዳይ (ስትድዮ) ዓይነት ገዛ 25 ዓመት፣
   ለ. ንበዓል ሓደን ክልተን መደቀሲ 20 ዓመት፣

3. የቤቱ ሙሉ ክፍያ ከፍሉ ያጠናቀቀ ገዢ የቦታ ይዞታና የቤቱን የባለቤትነት ምዝገባ ወረቀት ከማዛጋጃ ቤቱ ወይም ማስረጃውን በመያዣነት ከያዘው ኣካል መውሰድ የሚችልበት ሁኔታ ኤጀንሲው ያመቻቻል::

6. <u>የባንክ ብድር ተጠቃሚ ሰዘመሆን ስለፈላጊ ቅድመ ሁኔታ</u>

የባንክ ብድር ተጠቃሚ ለመሆን መሚላት ያለባቸው ቅድመ ሁኔታዎች:-

1. ተጠቃሚው በከተማው የቤቶች ልማት ኤጀንሲ ቤት የመግዛት ዕድል ያገኘ መሆኑን የሚገልጽ ደብዳቤ መያዝ አለበት፣
2. ትዳር ያለው ከሆነ የትዳር ሰርቲፊኬት፣ ትዳር የሌለው ከሆነ ትዳር የሌለው ስለመሆኑ ከማህበራዊ ፍርድ ቤት ማስረጃ ማምጣት አለበት፣
3. ሌሎች ባንኩ የሚጠይቃቸው መስፈርቶች ያሚላል::

7. <u>የቅድሚያ ክፍያ መጠን</u>

1. ማንኛውም የቤት ገዢ በባንክ ብድር ቤት የሚገዛ ከሆነ ከሚገዛው የመኖሪያ ይሁን የንግድ ቤት ከጠቕላላ ዋጋው ቢያንስ፣፣-
   ሀ. ለሁለገብ ቤት /ስትድዮ/ 10 በመቶ፣
   ለ. ለባለአንድ መኝታ 10 በመቶ፣
   ሐ. ለባለ ሁለት መኝታ 15 በመቶ፣
   መ. ለባለ ሶስት መኝታ 20 በመቶ
   ረ. ለንግድ ቤቶች 25 በመቶ አስቀድሞ ይከፍላል::

8. <u>የሰከፈለበ ዩኒታና የችቢታ ጊዜ</u>

1. ቅድሚያ ክፍያ ከተከፈለ በኋላ ቀሪው የቤቱ ዋጋ እንደየቤቱ ዓይነትና መጠን ገዢው ቤቱን ከተረከበበት ቀን ጀምሮ በሚከተለው የጊዜ ገደብ መሠረት ይከፍላል፣

ሀ. ለሁለገብ(ስትድዮ) የቤት ዓይነት 25 ዓመት፣

ለ. ለባለአንድ እና ሁለት መኝታ ቤት 20 ዓመት

www.abyssinialaw.com

ሐ. ንበዓል ሰለስተ መደቀሲ 15 ዓመት

መ. ንናይ ንግዲ ኣባይቲ 10 ዓመት ፣

2. ዋጋ ገዛ ብዝተኸፋፈለ ተኸታታሊ ናይ ክፍሊት እዋናት ንክገዝእ ዝተወዓዓለ ተጠቃሚ እቲ ገዛ ካብ ዝተረከበሉ ዕለት ጀሚሩ ዝሕሰብ ክፍሊት መጀመሪያ እፎይታ ሓደ ዓመት ይውሃቦ፣ ዝተዋህቦ ናይ እፎይታ ጊዜ ዝተጠቐመ ገዛኢ ካብቲ ብሕድሕድ ዓይነት ገዛ ዝተቐመጠ መኽፈሊ እዋን ቅድሚ ሓደ ዓመት ክፍሊቱ የጠቃልል።

ክፍሊ ሰለስተ

ከደዲ ምዝገባን ቁጠባስና ሙሰሰ ቅደም ሰዓብ ተጠቃሚደነትን ቁፈጻጸማቱን

9. ከደዲ ምዝገባ

1. ብመሰረት ኣዋጅ ቁፅሪ 163/2001ዓ/ም ናይ ኮንደሚንየም ገዛ ደለይቲ ምዝገባ ንምክያድ ስልጣን ዝተውሃቦ ብብርኪ ከተማታት ዝተጣየሸ ኤጀንሲ ልምዓት ኣባይቲ ብባዕሉ ወይ ዲማ ብውክልና ከካይድ ይኽእል፣

2. ናይ ምዝገባ ቦታ፣ ግዜን ዝፀንሓሉ እዋንን ኣፈፃፅማኡ ንምውሳን ብዝወፅእ መምርሒ ዝውሰን ይኸውን።

10. ቁጠባስና ሙሰሰ ቅደም ሰዓብ ተጠቃሚደነት

1. ብመሰረት ኣዋጅ ቁፅሪ 163/2001 ዓ/ም ዓንቀፅ 5 ዝተመዝገቡ ደለይቲ ገዛ በዚ ዝስዕብ ቅደም ሰዓብ መሰል ተጠቃማይነት ይኸውን፦

ሀ. ብምኽንያት ፕሮግራም ልምዓት ኣባይቲ ወይ ካሊእ ስራሕቲ ልምዓት ኣብቲ ከተማ ካብ ዝርከብ ውልቀ መንበሪ ገዝኡ ወይ ገዛ መስርሒ ቦትኡ ዝለቐቐ ወይ ዝለቀቕ ምኳኑ መረጋገፂ ዘቕርብ ኣመልካቲ፣

ለ. ኣብ ዘመልከትሉ ከተማ ብሽሙ ይኹን ብሽም በዓልቲ ገዝኡ መንበሪ ገዛ ወይ ንመስርሒ መንበሪ ገዛ ዝኸውን ቦታ ዘይብሉ ናይታ ከተማ ነባሪ፣

ሐ. ኣብታ ከተማ ገዛ ንኽወሃቡ ዘመልከቱ መንግስታውን ዘይመንግስታውን ትካላት ልምዓት

ሐ. ለባለሶስት መኝታ ቤት 15 ዓመት፣

መ. ለንግድ ቤቶች 10 ዓመት ፣

2. የቤቱን ዋጋ በተከፋፈለ ተከታታይ የክፍያ ጊዜ ለመክፈል የተዋዋለ ቤት ገዢ ቤቱን ከተረከበበት ቀን ጀምሮ የሚታሰብ የክፍያ መጀመሪያ የችሮታ ጊዜ አንድ ዓመት ይሰጠዋል። የተሰጠው የችሮታ ጊዜ የተጠቀመ ገዢ በእያንዳንዱ የቤት ዓይነት የተቀመጠ የመክፍያ ጊዜ ከአንድ ዓመት ቀደም ብሎ ክፍያውን ያጠቃልላል።

ክፍል ሶስት

የምዝገባ ሂደትና የቅደም ተከተል የተጠቃሚነት መብት ቁጠባስንና ቁፈጻፀሙ

9. የምዝገባ ሂደት

1. በአዋጅ ቁጥር 163/2001 ዓ/ም መሰረት የኮንደሚንየም ቤት ፈላጊዎች ምዝገባ ለማካሄድ ስልጣን የተሰጠው በከተሞች ደረጃ የተቋቋመው የቤቶች ልማት ኤጀንሲ ራሱ ወይም በውክልና ሊያካሂድ ይችላል፣

2. የምዝገባ ቦታ፣ ግዜና ምዝገባው የሚቆይበት ግዜ አፈፃፀሙ ለመወሰን በሚወጣው መመሪያ ይወሰናል፣

10. የቅደም ተከተል የተጠቃሚነት መብት ቁጠባስን

1. አዋጅ ቁጥር 163/2001 ዓ/ም ዓንቀፅ 5 መሰረት የተመዘገቡ ቤት ፈላጊዎች በሚከተለው የትደም ተከተል የተጠቃሚነት መብት ይኖራቸዋል፦

ሀ. በቤቶች ልማት ወይም በሌላ የልማት ስራዎች ምክንያት በከተማው ከሚገኘው የግል መኖርያ ቤቱ ወይም የቤት መስርያ ቦታው የተፈናቀለ ወይም የሚፈናቀል መሆኑ ማስረጃ የሚያቀርብ ኣመልካች፣

ለ. ባመለከተበት ከተማ በስሙ ይሁን በባለቤቱ ስም የመኖርያ ቤት ወይም ቤት መስርያ ቦታ የሌለው የከተማው ነዋሪ፣

ሐ. በከተማው ቤት እንዲሰጣቸው ያመለከቱ መንግስታዊና መንግስታዊ ያልሆኑ የልማት ድርጅቶች፣

www.abyssinialaw.com

መ. በዚህ ዓንቀፅ ንኡስ 1 ፊደል (ለ) የተጠቀሰ ቢኖርም በከተማው ይሁን ከከተማው ውጭ የሚኖር በስመ ይሁን በባለቤቱ ስም የመኖርያ ቤት ወይም ለመኖሪያ ቤት መስርያ የሚሆን ቦታ ያለው ይሁን የሌለው አካል ይሆናል። አፈፃፀሙ በመመሪያ ይዘረዘራል።

ክፍል ስድት

ቤቶች ማስተላለፍና የፅጣ ስርዓት

11. መሰረቱ

1. በመንግስት የተገነቡ ቤቶች ወደ ተጠቃሚዎች የሚተላለፉበት ስርዓት በቀረበው ጥያቄ ቅደም ተከተል ይሆናል፣ ሆኖም ግን በአንድ የምዝገባ ወቅት የተመዘገቡ ቤት ፈላጊዎች ከተመዘገቡበት የቤቶች ብዛት በላይ ከሆነ በዕጣ ይለያሉ።
2. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 የተደነገገው ቢኖርም ኤጀንሲው ለተጠቃሚዎች ለማስተላ ለፍ ካዘጋጀው ቤት ብዛት ውስጥ፡-

ሀ. በቤቶች ልማት ፕሮግራም ወይም በሌላ የልማት ስራ ምክንያት ከመኖሪያ ቤቱ ወይ ከቤት መስሪያ ቦታው የተፈናቀለ ወይ የሚፈናቀል መሆኑን ከከተማው ማዘጋጃ ቤት ማስረጃ ይዞ ለሚያመለክት ቤት ፈላጊ ቅድሚያ የመግዛት መብት አለው፤

ለ. በእያንዳንዱ ሳይት ከተገነቡ ጠቅላላ የቤቶች አቅርቦት ከሃያ መቶኛ /20%/ የማያንስ ለአማወራዎች ይሰጣቸዋል፤

ሐ. የተቀሩት ቤቶች በ20% የተሰጠ ዕድል ያገኙ ሴት አማወራዎች በማካተት ለተቀሩት ተጠቃሚዎች ዕድሉ ይሰጣቸዋል፤

መ. መኖርያ ቤት ለመግዛት ዕጣ የደረሰው አካል ጉዳተኛ በተለየ ሁኔታ በምድር ቤት ወይም ምድር ቤት ለንግድ የሚሸጥ ከሆነ አንደኛ ፎቅ የመግዛት መብት አለዉ፤

መ. አብዚ ዓንቀፅ ንኡስ 1 ፊደል (ለ) ዝተጠቀሰ እንተሃለወ'ውን አብቲ ከተማ ይኹን ካብቲ ከተማ ወፃኢ ዝነብር ብሽመ ይኹን ብሽም በዓልቲ ገዝኡ ፆ ንበሪ ገዛ ወይ ንመስርሒ መንበሪ ገዛ ዝኸውን ቦታ ዘለዎ ዘይብሉን ኣካል ይኸውን። ኣፈፃፅምኡ ብመምርሒ ይዝርዘር።

ክፍሊ ሓርባዕተ

ኣማሓላልፋ ገዛን ስርዓት ኣመላልሳ ሰጢን

10. መትከሲ

1. ብመንግስቲ ዝተሃነፁ ኣባይቲ ናብ ተጠቀምቲ ዝመሓላለፈሉ ስርዓት ብዝቐረበ ሕቶ ቅደም ሰዓብ ይኸውን። ኮይኑ ግን ኣብ ናይ ሓደ ምዝገባ እዋን ዝተመዘገቡ ገዛ ደለይቲ ካብቲ ዝተመዝገብሉ በዝሒ ገዛውቲ ንላዕሊ እንትኸውን ብዕጫ ይፍለዩ።
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 1 ዝተገለፀ ሕልው ኮይኑ እቲ ኤጀንሲ ንተጠቀምቲ ከማሓልፎ ካብ ዘዳለዎ በዝሒ ገዛ ውሽጢ፦

ሀ. ብምኽንያት ልምዓት ኣባይቲ ወይ ብኻሊእ ናይ ልምዓት ስራሕ ካብ መንበሪኡ ወይ ካብ መስርሒ ቦቱኡ ዝተፈናቐለ ወይ ዝፈናቐል ምኻኑ ካብ ቤት መዘጋጃ ከተማ መረዳእታ ሒዙ ዘመልክት ደላይ ገዛ ብቕዳምነት ናይ ምዕዳግ መሰል ኣለዎ፤

ለ. ብሕድሕድ ሳይት ካብ ዝርከቡ ጠቕላላ ቀረብ ዝተሃነፁ ኣባይቲ ካብ ዒስራ ሚኢቲዊ /20%/ ዘይንእስ ናይቲ ገዛ ንመራሕቲ ስድራ ደቂ ኣንስትዮ ይወሃበን፤

ሐ. እቲ ዝቐረየ ገዛ ኣብቲ ዒስራ ሚኢታዊ 20% ዕድል ምግዛእ ዘይረኸባ መራሕቲ ስድራ ደቂ ኣንስትዮ ሓዊሱ ንዝተረፉ ተጠቀምቲ እቲ ዕድል ይወሃቦም፤

መ. ገዛ ናይ ምግዛእ ዕድል ዝረኸበ ኣካል ጉድኣ ብፍሉይ ኩነታት ኣብ ምድሪ ወይ ምድሪ ንንግዲ ዝሸየጥ ተኸይኑ ኣብ ቀዳማይ ደብሪ ናይ ምግዛእ መሰል ኣለዎ፤

www.abyssinialaw.com

ረ. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 2/መ/ ዝተገለፀ ከምዘሎ ኮይኑ ገዛ ናይ ምግዛእ ዕድል ዝረኸቡ ኣካል ጉድኣት በዝሒ ምስቲ ንመሸጣ ዝቐረበ ምድሪን ቀዳማይ ደብሪ በዝሒ ዘይመጣጠን እንተኾይኑ እቲ ኤጀንሲ ኣብ መንጎኣም ዕጫ ኣዋዲቹ ክዕድል ይኽእል እዩ።

12. ስርዓት ቁጠባዕኣ ዕጫ

1. እቲ ኤጀንሲ ቀሊል፣ ግልፅን መሳተፋይ ዝኾነ ስርዓት ኣወፃፅኣ ዕጫ ንክህልው ዘኽእል ኣሰራርሓ የውዕእ፣ ተግባራዊ ይገብር፣
2. ስርዓት ኣወፃፅኣ ሰጫ ብኮምፒተር ወይ ብካልኢ ቴክኒክ ተደጊፉ ተወከልትን ተዓዘብትን ኣብዝተረኽበሉ ካብ ኣድልዎ ነፃን ፍትሓዊን ብዝኾነ መንገዲ ይካይድ፣
3. እቲ ኤጀንሲ ስርዓት ኣወፃፅኣ ዕጫ መራኸቢ ሓፋሽ ክዕዘብዎ የመቻቹ፣ ውፅኢቱ'ውን ንህዝቢ ግልፂ ይገብር፣
4. ዕድል ምግዛእ ገዛ ዝረኸበ ተጠቃሚ ናብ ኤጀንሲ ልምዓት ኣባይቲ ከተማ ብኣካል ብምቕራብ ወይ ብሕጋዊ ወኪሉ ኣቢሉ ናይ ጊዛ መሸጣ ውዕል ይውዓል።

13. ቅሽፍፍናን ምስላሕን ጠፃሲ

1. ኣብቲ ኣዋጅ ዓንቀፅ 11 ንኡስ ዓንቀፅ 1ን 2ን ዝተገለፀ ከምዘሎ ኮይኑ እቲ ህንፃ ናብ ዝዓረፈሉ መካበብያ ዝዝርጋሕ መንገዲ፣ ማይን መብራህትን ወፃኢ ብመንግስቲ ይሸፈን፣
2. እቲ ህንፃ ኣብ ዝዓረፈሉ ቦታ ውሽጢ ዝስርሑ ማይ፣ መብራህት፣ ናይ ሽቓቕ ጉድጓድ፣ ኦሕረድን ካልኦት ወፃኢታት ብተጠቀምቲ ብሓባር ወፃኢ ይሸፈን።
3. ከም ኣድላይነቱ ትሑት እቶት ንዘለዎም ዓደግቲ ዝሓሸ እቶት ብዘለዎም ዓደግቲ ንምድጓም ብዘኽእል መልክዐ ወፃኢ ህንፀት ዓይነት እቲ ገዛ እናተሓሰበ በቲ ኤጀንሲ ተፀኒዑ በቲ ቢሮ ተራእዩ እንትቕርብ ብቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚት ፀዲቹ ብብርኪ ከተማ ሓደ መልክዕ ሒዙ ኣብ ስራሕ ይውዕል፣

ረ. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 2/መ/ የተደነገገው እንዳለ ሆኖ ቤት የመግዛት ዕድል ያገኙ የአካል ጉዳተኞቹ ብዛት እና ለዕጣ የቀረበው ምድር እና አንደኛ ፎቅ ማይመጣጠን ከሆነ ኤጀንሲው በመካከላቸው በሚደረግ ዕጣ ሊያከፋፍል ይችላል።

12. የዕጣ ስዉጣጥ ስርዓት

1. ኤጀንሲው ቀላል፣ ግልፅ እና ኣሳታፊ የሆነ የዕጣ ኣወጣጥ ስርዓት እንዲኖር የሚያስችል ኣሰራር ያወጣል፣ ተግባራዊ ያደርጋል፣
2. የዕጣ ኣወጣጥ ስርዓቱ በኮምፒተር ወይም በሌላ ቴክኒክ እየተደገፈ ተወካዮችና ታዛቢዎች በተገኙበት ግልፅ፣ ከአድልዎ ነፃ እና ፍትሓዊ በሆነ መንገድ ይካሄዳል፣
3. ኤጀንሲውን የዕጣ ኣወጣጥ ስርዓቱ መገናኛ ብዙሃን እንዲታዘቡት ያመቻቻል፣ የዕጣ ውጤቱም ለህዝብ ግልፅ ያደርጋል፣
4. ዕጣ የደረሰው ተጠቃሚ ከከተማ የቤቶች ልማት ኤጀንሲ ዕሕፊት ቤት በኣካል በመቅረብ ወይም በህጋዊ ወኪሉ ኣማካኝነት የቤት ሽያጭ ውል ይዋዋላል።

13. የመጪ ስሪት ስና ስሸፋፈን

1. በአዋጁ አንቀጽ 11 ንኡስ አንቀጽ 1 ና 2 እንዳለ ሆኖ ህንፃው ወደ አረፈበት ግቢ ድረስ የሚዘረጋው የመንገድ፣ የውሃና መብራት ስራ ወጪ በመንግስት ይሸፈናል፣
2. ህንፃ ባረፈበት ግቢ ውስጥ የሚሰሩ ውሃ፣ ኤሌክትሪክ፣ የሽንትቤት ጉድጓድ፣ ቂራ እና ሌሎች ወጪዎች በተጠቃሚ የጋራ ወጪ ይሸፈናል።
3. እንደአስፈላጊነቱ ዝቅተኛ ገቢ ላላቸው ገዢዎች የተሻለ ገቢ ባላቸው ገዢዎች ለመደጎም በሚያስችል መልኩ የቤቱ ዓይነት የግንባታ ወጪ እየተሠላ በኤጀንሲው ተጠንቶ በቢሮው ታይቶ ሲቀርብ በስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት ሀድሶ በከተማ ደረጃ ወጥ በሆነ መንገድ ስራ ላይ ይውላል፣

www.abyssinialaw.com

4. ፍሉይ ምዝባዕ ዋጋ እንትገጥም ወይ አድላዩ ምኺኑ እንትእመነሉ ዝተሸጡ ኣባይቲ እንተይሓወሰ በቲ ኤጀንሲ ተፀኒዑ ብቢሮ ተራእዩ እንትቐርብ ብቤት ምኽሪ ስራሕ ፈፃሚት መስተኻኽሊ ዋጋ ክገብር ይኽእል፣
5. መሸጣ ዋጋ ገዛ፣ ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 2 ዝተገለፀ ከምዘሉ ኮይኑ፡-
   ሀ. ንኩለ መዳይ ገዛ መሸጣ ዋጋ ናይቲ ህንፃ ዋጋ ጥራሕ ኪይኑ 30% ይድጎም።
   ለ. ንበዓል ሓደ መደቀሲ ገዛ መሸጢ ዋጋ ብናይቲ ህንፃ ዋጋ ይኽውን፣
   ሐ. በዓል ክልተ መደቀሲ ገዛ መሸጢ ዋጋ ናይቲ ህንፃ ዋጋን ናይቲ ህንፃ ዋጋ ሓሙሽተ ካብ ሚኢቲ /5%/ ምምሕዳራዊ ወፃኢ ይውስኽ፣
   መ. በዓል ሰለስተ መደቀሲ ገዛ መሸጢ ዋጋ ናይቲ ህንፃ ዋጋን ናይቲ ህንፃ ዋጋ ዓሰርተ ካብ ሚኢቲ /10%/ ምምሕዳራዊ ወፃኢ ይውስኽ፣
   ረ. ንንግዲ ዝኾን ገዛ መሸጣ ዋጋ 50% ናይቲ ህንፃ ዋጋ ብምውሳኽ ናይ ጨረታ መበገሲ ዋጋ ይኽውን፣
   ሰ. በዚ ዓንቀፅ ንኡስ ዓንቀፅ 3 ፊደል ረ ዝተገለፀ ከምዘሉ ኮይኑ ተዘይተሸይጡ ክኣረ ይግበር።

ክፍሊ ሓሙሽተ

ሳዕዳድባ ስዕማንን ተግባርን ጥርዓን ዘላረዩ ኮሚቴ

14. ሳዕዳድባ ስቲ ኮሚቴ

1. ኣባላት ጥርዓን መላረይ ኮሚቴ ብናይቲ ከተማ ክንቲባ ይሰየሙ፣
2. በዝሒ ኣባላት መላረይ ኮሚቴ 3 ኮይኖም ካብ ሰለስቲኦም እንተነኣሰ ሓንቲ ጓል ኣንስተይቲ ትኽውን፣
3. ካብቶም ጥርዓን መላረይ ኮሚቴ ኣባላት ብክንቲባ ዝሰየም ኣካብን በቶም ኣባላት ዝሰየም ፀሓፍን ይህልዎም።

15. ስዕማንን ተግባርን ስቲ ኮሚቴ

1. ብመሰረት እቲ ኣዋጅ ዓንቀፅ 18 ንኡስ ዓንቀፅ 4 ምስ ገዛ ምግዛእ፣ ኣወፃፅኣ ዕጫ፣ ርኽክብ፣ ኣፈፃፅማ ክፍሊትን ካልኦት ተመሳሰልቲ ጉዳያትን ተታሓሒዙ ዝቐርብ ጥርዓን የፃሪ፣

4. ልዩ የሆነ የዋጋ መዋዠቅ ሲያጋጥም ወይም አስፈላጊ መሆኑ ሲታመን የተሸጡ ቤቶችን ሳይጨምር በኤጀንሲው ተጠንቶ በቢሮ ታይቶ ሲቀርብ በስራ ኣስፈፃሚ ምክር ቤት የዋጋ ማስተካከያ ሊያደርግ ይችላል፡
5. የቤቶች የመሸጫ ዋጋ፣ በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 2 የተደነገገው እንዳለ ሆኖ፡-
   ሀ. ለሁለገብ ቤት የመሸጫ ዋጋ የህንፃው ዋጋ ብቻ ሆኖ 30% ይደጎማል።
   ለ. የባለ አንድ መኝታ ቤት የመሸጫ ዋጋ የህንፃው ዋጋ ይሆናል።
   ሐ. ባለሁለት መኝታ ቤት የመሸጫ ዋጋ የህንፃው ዋጋ እና የህንፃው ዋጋ ኣምስት በመቶ /5%/ የአስተዳደራዊ ወጪይጨምራል፣
   መ. ባለሶስት መኝታ ቤት የህንፃው ዋጋ እና የህንፃው ዋጋ ኣስር በመቶ /10%/ የአስተዳዳራዊ ወጪ ይጨምራል፣
   ረ. የንግድ ቤቶች የመሸጫ ዋጋ በየቤቱ የህንፃ ዋጋ 50% የህንፃው ዋጋ በመጨመር የጨረታ መነሻ ዋጋ ይሆናል፣
   ሰ. በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 3 ፊደል ረ የተደነገገው እንዳለ ሆኖ ካልተሸጠ እንዲከራይ ይደረጋል።

ክፍል ስምስት

የአቤቱታ ስማሬ ኮሚቴ ስደረጃጀት ስዕማንና ተግባር

14. የኮሚቴው ስደረጃጀት

1. ኣቤቱታ አጣሪ ኮሚቴ ኣባላት በከተማው ከንቲባ ይሰየማሉ፣
2. የአቤቱታ አጣሪ ኮሚቴ ሶስት ኣባላት ያሉት ሆኖ ቢያንስ አንዷ ሴት ትሆናለች፣
3. ከአቤቱታ አጣሪ ኮሚቴ አባላት መካከል በከንቲባው የሚሰየም ሰብሳቢ እና በአባላቱ የሚሰየም ፀሓፊ ይኖራቸዋል።

15. የኮሚቴው ስዕማንና ተግባር

1. በአዋጁ አንቀጽ 18 ንኡስ አንቀጽ 4 መሰረት ከቤቶች መግዛት፣ ዕጣ ኣወጣጥ፣ርክክብ፣ ክፍያ ኣፈፃፀም እና ሌሎች ተመሳሳይ ጉዳዮች ጋር ተያይዞ የሚቀርበው ኣቤቱታ ያጣራል፣

www.abyssinialaw.com

ነጋሪት ጋዜጣ ትግራይ

የትግራይ ነጋሪት ጋዜጣ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ
የትግራይ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት

መበል 17 ዓመት ቁ. 3
መቐለ 13 ሓምለ /2001 ዓ/ም

ብሓልዮት ቤት ምክሪ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ

17ኛ ዓመት ቁ. 3
መቐለ ሐምሌ 13/2001 ዓ/ም

ደንቢ ቁፅሪ 56/2001

ፈንድ ልምዓት ሃፍቲ ደንን እንስሳ ዘገዳምን አፈፃፅምኡን አጠቃቕምኡን ንምዝርዛር ዝወፀ ደንቢ

ንኣፈፃፅማ ፈንድ ልምዓት ሃፍቲ ደንን እንስሳ ዘገዳምን ንምጥያሽን አፈፃፅምኡን አጠቃቕምኡን ንምውሳን ዝወፀ ኣዋጅ መፈፀሚ ደንቢ ምውፃእ ኣድላይ ኮይኑ ብምርካቡ፣

ቤት ምኽሪ ሰራሕ ፈፃሚ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብመሰረት ኣዋጅ ቁፅሪ 144/2000 ዓንቀፅ 12 መሰረት እዚ ዝስዕብ ደንቢ ኣውፂኡ ኣሎ።

1. ሓፂር ርእሲ

እዚ ደንቢ "ፈንድ ልምዓት ሃፍቲ ደንን እንስሳ ዘገዳምን ጎጠቓቕምኡን አፈፃፅምኡን ንምዝርዛር ዝወፀ ደንቢ ቁፅሪ 56/2001" ተባሂሉ ክጥቀስ ይኽእል።

2. ትርጉም

ኣግባብ ኣጠቃቕማ እቲ ቃል ካልኢ ትርጉም ዘውህቦ እንተዘይኮይኑ ኣብዚ ደንቢ ውሽጢ፡-

1. "ምምቕቓል እቶት" ማለት ካብ ውፅኢት ፍርያት ደን ዝርከብ ዝኾነ እቶት ኣብ ሞንጎ ክልልን እቲ ፍርያት ዝተረኽበሉ ወረዳን ብብር ዝግበር ምምቕቓል እቶት እዩ፣
2. "ክፍሊት ሮያሊቲ" ማለት ካብ ፍርያት ተፈጥሮ ደን ዝእከብ ክፍሊት ልምዓት እዩ፣

ደንብ ቁጥር 56/2001

የደንና ዱር እንስሳት ሃብት ልማት ፈንድ አፈፃፀሙና አጠቃቀሙ ለመዘርዘር የወጣ ደንብ

የደንና የዱር እንስሳ ሃብት ልማት ፈንድ ለማቋቋምና አፈፃፀሙና አጠቃቀሙን ለመወሰን የወጣ አዋጅ ማስፈፀምያ ደንብ ማውጣት አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፣

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት ስራ አስፈፃሚ ምክር ቤት በአዋጅ ቁጥር 144/2000 አንቀፅ 12 መሰረት ይህ ደንብ አውጥቷል።

1. አጭር ርእስ

ይህ ደንብ "የደንና የዱር እንስሳት ሃብት ልማት ፈንድ አፈፃፀሙና አጠቃቀሙ ለመዘርዘር የወጣ ደንብ ቁጥር 56/2001" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2. ትርጉም

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ ደንብ ውስጥ፡-

1. "የገቢ ክፍፍል" ማለት ከደን ውጤት የሚገኝ ማንኛውም ገቢ በክልልና ገቢ በተገኘበት ወረዳ መካከል በብር የሚደረግ የገቢ ክፍፍል ነው፣
2. "የሮያሊቲ ክፍያ" ማለት ከተፈጥሮ ደን ውጤት የሚሰበሰብ የልማት ክፍያ ነው፣

ናይ ሓደ ዋጋ ያንዱ ዋጋ	ብር 1.70

ነጋሪት ጋዜጣ ቹ.ፓ.ሳ ነጋሪት ጋዜጣ ፓ.ሳ.ቁ	291

www.abyssinialaw.com

3. "ቀጥተኛ አታዊ" ማለት ብተፈጥሮ ካብ ዝበቆለ አምፃ ብሰብ ካብ ዝተተኽለ አምን ፈልስን ሽይጣት ዝርከብ ክፍሊት ሮያሊትን ብመንግስቲ ዝምደብ በጀትን እዩ፣
4. "ዘይቀጥታዊ አታዊ" ማለት ካብ ቅፅዓት መብረስቲ ደንፃ ካብ ሽይጣት ዝተሃገረ ውፅኢት ደንን ካብ ገበርቲ ሰናይን ዝርከብ ገንዘብ እዩ፣
5. "ቁፅሪ ሒሳብ" ማለት ንፈንድ ልምዓት ደንን እንስሳ ዘገዳምን ብቢሮ ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን ዝተኽፈተ ቁፅሪ ሒሳብ ባንኪ እዩ፣
6. "ጨረታ" ማለት ብመሰረት'ዚ ደንቢ ዝሸየጥ ፍርያት ደን ስሩፅ መንግስታዊ ኣሰራርሓ ተኽቲሉ ዝካየድ ከይዲ መሸጣ እዩ፣
7. "ልምዓት ቦታታት" ማለት ቤት ትምህርቲ፣ ጥዕና ትካል፣ መንገዲ፣ ማዕድን ኳዕቲ፣ ዝርገሐ መስመራት መብራህትን መራኸቢ ስልክን ዘጠቓልል እዩ፣
8. "ጥቕማ ጥቕሚ" ማለት ብመሰረት ደንቢ ቁፅሪ 14/1994 ዓ.ም ዓንቀፅ 9-5 ንኡስ ዓንቀፅ ለ፣ ሐን መን ንተቆፃፃሪ ንጠቋምን ተሓዝን ዝኽፈል ክፍሊት እዩ።

ዓንቀፅ 3

ፍልፍል እቶት

ኣብ ኣዋጅ ፈንድ ልምዓት ሃፍቲ ደንን እንስሳ ዘገዳምን ቁፅሪ 144/2000 ዓንቀፅ 7 ካብ ንኡስ ዓንቀፅ 1-5 ዝተጠቐሰ ከምዘለ ኮይኑ፡-

1. ንውፅኢት ሃፍቲ ተፈጥሮ ካብ ዝኽፈል ሮያሊቲ፡-
   ሀ. ተወዲቦም ሕጋዊ ሰብነት ዝረኽቡ መልማፅትን መፍረይትን ዕጣንን እንዳዲፅን ዝኽፍልዎ ሮያሊቲ፣
   ለ. ካብ ሓረስታይ ፍርያት ዕጣንን እንዳዲፅን ዝገዝእ ትካል ዝኽፍሎ ሮያሊቲ፣
   ሐ. ሕጋዊ ፍቓድ ሒዙ ካብ ውሕጅ ዘምፅኦ ካብ ደንን ካልእን ዝርከብ ንቑፅ ዕንጨይቲ ኣብ ምሻጥ ዝተዋፈረ ሰብ ዝኽፍሎ ሮያሊቲ፣
   መ. ዕጣንን እንዳዲፅን ኣልሚዑ ክሸጥ ፍቓድ ዝተውሃቦ ሰብ ዝኽፍሎ ሮያሊቲ፣
2. ካብ ፈልሲ ጣብያታት፡-
   ሀ. ካብ ውልቀን ሙሉእ ብሙሉእ ወፃኢእን ሽፈነን ካብ ዝኽዳ ማሕበራት ፈልሲ ጣብያታት

3. "ቀጥተኛ ግቢ" ማለት በተፈጥሮ ከበቀለ ዛፍ፣ በሰው ከተተከለ ዛፍ እና የፈላ ችግኝ ተሽጦ የሚገኝ የሮያሊቲ ክፍያና ከመንግስት የሚመደብ በጀት ነው፣
4. "ቀጥተኛ ያልሆነ ግቢ" ማለት ከደን ጨፍጫፊዎች ቅጣት፣ ከተወረሰ የደን ውጤት ሽያጭ እና ከበጎ አድራጊ ድርጅት የሚገኝ ገንዘብ ነው፣
5. "ሒሳብ ቁጥር" ማለት ለደን እና ዱር እንስሳ ልማት ፈንድ በፋይናንስና ኢኮኖሚ ልማት ቢሮ የተከፈተ የባንክ ሒሳብ ቁጥር ነው፣
6. "ጨረታ" ማለት የሚሸጥ የደን ውጤት በዚህ ደንብ መሰረት የመንግስት ኣሰራር ተከትሎ የሚካሄድ የሽያጭ ሂደት ነው፣
7. "የልማት ቦታዎች" ማለት ትምህርት ቤት፣ጤና ተቋም፣ መንገድ፣ ማዕድን ቁፋሮ፣ የኤሌክትሪክና ቴሌ መስመር ዝርጋታ ያጠቃለለ ነው፣
8. "ጥቅማ ጥቅም" ማለት በደንብ ቁጥር 14/1994 አንቀፅ 9-5 ንኡስ አንቀፅ ለ፣ሐ እና መ መሰረት ለተቆጣጣሪ ለጠቋሚ እና ሊያዥ የሚከፈል ክፍያ ነው።

አንቀፅ 3

የግቢ ምንጮች

የደንና የዱር እንስሳ ሃብት ልማት አዋጅ ቁጥር 144/2000 ዓንቀፅ 7 ንኡስ አንቀፅ ከ1-5 የተገለፀው እንዳለ ሆኖ፡-

1. ለተፈጥሮ ሃብት ውጤቶች ከሚከፈል የሮያሊቲ ክፍያ፡-
   ሀ. ተደራጅተው ህጋዊ ሰውነት ያገኙ ዕጣንና ማ ከሚያለሙና ከሚሰበስቡ፣የሚከፈል ሮያሊቲ፣
   ለ. ከአርሶ አደር እጣን እና ሙጫ የሚገዛ ድርጅት የሚከፍለው ሮያሊቲ፣
   ሐ. ህጋዊ ፍቃድ ይዞ ጎርፍ ካመጣው፣ ከደንና ከሌላ የሚገኝ ደረቅ እንጨት በመሸጥ የተሰማራ ሰው የሚከፍለው ሮያሊቲ፣
   መ. ዕጣን እና ሙጫ አልምቶ ለመሸጥ ፍቃድ የተሰጠው ሰው የሚከፍለው ሮያሊቲ፣
2. ከችግኝ ጣብያዎች፡-
   ሀ. ከግል የችግኝ ጣብያና ሙሉ በሙሉ ወጪያቸውን ሸፍነው ከሚንቀሳቀሱ ማህበራት

www.abyssinialaw.com

ወፃኢ ካብ ካልኦት ፈልሲ ጣብያታት መሸጣ ዝርከብ ዝኾነ እቶት፣

ለ. ኣብ ፈልሲ ጣብያ ዝርከብ ዓብይ ቀላሚጠስ ካልኦት ዕንጨይትን ሽይጣት፣

ሐ. ኣብ ፈልሲ ጣብያታት ካብ ዝቦቅል ሳዕሪ፣ ኦምፍ ፍረምረ፣ ዘርኢ፣ ሽምበቆን ካልኦት ሽይጣት ዝርከብ ኣታዊ፣

መ. ኣብ ፈልሲ ጣብያ ካብ ንህቢ ዝፈሪ መዓር ሽይጣት ዝርከብ እቶት፣

3. መሸጣ ፍርያት ደን፡-

ሀ. ዝተሃገረ ዝኾነ ይኹን ፍርያት ደን ብሕጋዊ ጨረታ ወይ ከዓ ብድርድር ተሸይጡ ዘድሊ ጥቕማ ጥቕሚ ብፋይናንስ ምስተኸፈለ ዝተረፈ ገንዘብ፣

ለ. ኣብ ገጠር ገዛ ንዝስርሑ ካልእ መማረፂ ንዘይብሎምን ብዕዳጋ ዋጋ እናዓደጉ እንትጥቀሙ ዝኸፍልዎ ክፍሊት፣

ሐ. ደን ንካልእ ልምዓት ኢንቨስትመንት እንትውዕልን ኣብ ደን ዝበቆለ ተኽልን ሳዕርን ንጥቕሚ እንትበፅሕ ንመኣከቢ ዝወፅእ ወፃኢ ብፋይናንስ ኢኮኖሚያዊ ልምዓት ምስተኸፈለ ዝተረፈ ሽይጣት ኣታዊ ይኸውን፣

መ. ብመንግስቲ ዝውነን ደን ንዝኾነ ካሊእ ዓይነት ልምዓት እንትውዕል ዝርከብ ዕንጨይትን ሳዕርን እናተኣከበ ብጨረታ እናተሸጠ ንምእካብን ንምድላውን ዝወፀ ወፃኢ ብፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን ምስ ተኸፈለ ዝተረፈ ገንዘብ ናብ ፈንድ ኣታዊ ይኸውን፣

ረ. ብኢንቨስትመንት ዝለምዕ ቦታ ንምድላው ካብ ዝርከብ ዕንጨይትን ሳዕርን ተኣኪቡ እናተሸጠ ንመኣከቢ ዝወፀ ወፃኢ ብፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን ምስተኸፈለ ዝተረፈ ናብ ፈንድ ኣታዊ ይኸውን፣

ሰ. ኣብ መንግስቲ ደን ብተፈጥሮን ብተኽላን ዝለምዐ ተኽልን ሳዕርን ንጥቕሚ እንትበፅሕ ዝርከብ ሽይጣትን ንመኣኸቢ ዝወፀ ወፃኢታት ብፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን ምስተኸፈለ ዝተረፈ ገንዘብ ኣታዊ ይኸውን፣

ችግኝ ጣብያ ውጪ ከሌሎች ችግኝ ጣብያዎች ሽያጭ የሚገኝ ማንኛውም ገቢ፣

ለ. በችግኝ ጣብያ ከሚገኝ ትልቅ ባህር ዛፍ እና ከሌላ እንጨት ሽያጭ ገቢ፣

ሐ. በችግኝ ጣብያ ከሚበቅል፣ ሳር፣ እንጨት፣ ተክል፣ ፍራፍሬ፣ ዘር፣ ሽምበቆ እና ከሌላ ሽያጭ የሚገኝ ገቢ፣

መ. ከችግኝ ጣብያ ከሚገኝ ንብ የሚመረት ማር ሽያጭ ገቢ፣

3. ከደን ውጤቶች ሽያጭ

ሀ. የተወረሰ ማንኛውም የደን ውጤት በሕጋዊ ጨረታ ወይም በድርድር ተሸጠ አሰፈላጊው ጥቅማ ጥቅም ክፍያ በፋይናንስ ከተከፈለ በኃላ የሚገኝ ትርፍ፣

ለ. በገጠር ቤት ለሚሰሩ ሌላ አማራጭ ቤት መስሪያ ለሌላቸው በገበያ ዋጋ እየገዙ ሲጠቀሙ ከሚከፍሉት ክፍያ፣

ሐ. ደን ለሌላ ኢንቨስትመንት ልማት ሲውል እና በደን ውስጥ የበቀለ ተክልና ሳር ለጥቅም ሲደርስ ለመሰብሰብ የወጣ ወጪ በፋይናንስና ኢኮኖሚያዊ ልማት ከተከፈለ በኃላ ቀሪው ሽያጭ ገቢ ይሆናል፣

መ. የመንግስት ደን ለሌላ ዓይነት ልማት ሲውል የሚገኝ እንጨት እና ሳር እየተሰበሰሰበ በጨረታ እየተሸጠ ለመሰብሰብና ለማዘጋጃት የወጣው ወጪ በፋይናንስ እና ኢኮኖሚዊ ልማት ከተከፈለ በኃላ ቀሪው ገንዘብ ወደ ልማት ፈንዱ ገቢ ይሆናል፣

ረ. በኢንቨስትመንት ለሚለማ ቦታ ለማዘጋጀት የሚገኝ እንጨት እና ሳር ተሰብስቦ በመሸጥ የሚገኝ ገቢ ለመሰብሰብና ለማዘጋጃት የወጣ ወጪ በፋይናንስና ኢኮኖሚያዊ ልማት ከተከፈለ በኃላ ገቢ ይሆናል፣

ሰ. በመንግስት ደን በተፈጥሮ የበቀሉ እና በተከላ የለሙ ተክሎች ለጥቅም ሲደርሱ እየተሸጡ ከሚገኝ ገቢ፣ ለመሰብሰብ የወጣ ወጪ በፋይናንስና ኢኮኖሚያዊ ልማት ከተከፈለ በኃላ ቀሪው ገንዘብ ገቢ ይሆናል፣

www.abyssinialaw.com

4. ካብ በዓሒ ደንን እንስሳት ዘገዳምን ዝእከብ ኣታዊ።

ዓንቀፅ 4

ምክፍፋል እቶት ፍርያት ደን

1. ካብ ውፅኢት ሃፍቲ ተፈጥሮ ዝርከብ ክፍሊት ሮያሊቲ 85% ንፈንድ ልምዓት 15% ንዝፈረየሉ ወረዳ፣
2. ካብ ፈልሲ ጣብያ ዝርከብ ሽይጣት ፈልሲ፣ ኦምፆ ሳዕሪ፣ ሸምበቆ፣ መዓርን ፍረምረን 90% ንፈንድ ልምዓት፣ 10% ንዝፈረየሉ ወረዳ፣
3. ካብ ቅፅዓት መብረስቲ ደንን እንስሳ ዘገዳምን፣ ዝእከብ ኣታዊ 80% ንፈንድ ልምዓት፣ 20% ንዝተኣከበሉ ወረዳ፣
4. ካብ ሽይጣት ውፅኢት መንግስታዊ ደን ዝርከብ ኣታዊ 100% ናብ ልምዓት ፈንድ ይኣቱ፣
5. ደን ንካሊእ ዓይነት ኢንቨስትመንት እንትውዕል፣ ከም መንገዲ ካልእ መሰረተ ልምዓትን እንትስርሑሉ ኣቕዲሙ ኣፍቲ ቦታ ዘለ ውፅኢት ደን ብስርዓት ተኣኪቡ ብምሻጥ ዝርከብ ኣታዊ 75% ንፈንድ ልምዓት፣ 25% እቲ ሃፍቲ ንዝተረኽበሉ ወረዳ ኣታዊ ይግበር፣
6. ካብ በዓሒ ደንን እንስሳ ዘገዳምን ዝርከብ ኣታዊ 80% ንፈንድ ልምዓት፣ 20% እቲ ሃፍቲ ንዝርከበሉ ወረዳ፣ ኣታዊ ይኽውን
7. ብመንግስቲ ዝምደብ በጀትን ካብ ገበርቲ ሰናይ ዝርከብ ኣታዊን 100% ናብ ፈንድ ልምዓት ኣታዊ ይኽውን።

ዓንቀፅ 5

ኣተኣኻኽባን ኣተሓሕዛን ፈንድ ልምዓት

1. ቢሮ ልምዓት ሕርሻን ገፀርን ዕላማ እቲ ፈንድ የፋልጥ፣ ክሕግዝ ንዝደሊ የለዓዕል፣ ፃውዒትን ምብርባርን ይገብር፣
2. ቢሮ ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን ንግልጋሎት'ዚ ፈንድ ዝውዕል ቁፅሪ ሒሳብ ባንኪ ይኽፍት፣
3. ኣብዚ ደንቢ ዓንቀፅ 3 ዝተገለፁ ፍልፍላት ዝርከብ ውፅኢት ደንን እንስሳ ዘገዳምን መሸጣ ኣብ ቤት ፅሕፈት ልምዓት ሕርሻን ገፀርን ወረዳ ብዝጣየሽ ኮሚቴ ዝካየድ ኮይኑ ዝርዝር ኣፈፃፅምኡ ብመምርሒ ይውሰን፣
4. እቲ ዝርከብ ኣታዊ ብቢሮ ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ

4. ከደንና ዱር እንስሳ ጎብኚ የሚሰበሰብ ገቢ።

አንቀፅ 4

የደን ውጤቶች ክፍፍል

1. ከተፈጥሮ ሃብት ውጤቶች ሮያሊቲ ክፍያ የሚገኝ ገቢ 85% ለልማት ፈንድ 15% ምርቱ ለተመረተበት ወረዳ፣
2. ከችግኝ ጣብያ የሚገኝ ችግኝ፣ ዛፍ፣ ሳር፣ ሸምበቆ፣ ማርና ፍራፍሬ ሽያጭ 90% ለልማት ፈንዱ፣ 10% ምርቱ ለተገኘበት ወረዳ፣
3. ከደንና ዱር እንስሳ ጨፍጫፊዎች ቅጣት የሚገኝ ገቢ 80% ለልማት ፈንዱ 20% ገቢው ለተሰበሰበበት ወረዳ፣
4. ከመንግስት ደን ቦታዎች የደን ውጤቶች ሽያጭ የሚገኝ ገቢ 100% ለልማት ፈንዱ ገቢ ይሆናል፣
5. ደን ለሌላ ዓይነት ኢንቨስትመንት ሲውል እንደ መንገድና ሌላ መሰረተ ልማት ሲሰራበት አስቀድሞ በቦታው ያለው የደን ውጤት ስርዓት ባለው መልክ ተሰብስቦ በመሸጥ የሚገኘው ገቢ 75% ለልማት ፈንዱ 25% ሃብቱ ለተገኘበት ወረዳ ገቢ ይሆናል፣
6. ከደንና ዱር እንስሳ ጎብኚ የሚገኝ ገቢ 80% ለልማት ፈንዱ፣ 20% ሃብቱ ለሚገኝበት ወረዳ ገቢ ይሆናል፣
7. በመንግስት የሚመደብ በጀትና ከበጎ አድራጊ የሚገኝ ገቢ 100% ለልማት ፈንዱገቢ ይሆናል።

አንቀፅ 5

የልማት ፈንድ አሰባሰብና አያያዝ

1. የግብርናና ገጠር ልማት ቢሮ የፈንድ ዓላማ ያስተዋውቃል፣ ሊያግዝ ለሚፈልግ ያነሳሳል፣ ጥሪ ያስተላልፋል፣ ያነቃቃል፣
2. የፋይናንስና ኢኮኖሚያዊ ልማት ቢሮ ለዚህ ፈንድ አገልግሎት የሚውል የባንክ ሒሳብ ቁጥር ይከፈታል፣
3. በዚህ ደንብ አንቀፅ 3 ከተጠቀሱት ምንጮች የሚገኝ የደንና ዱር እንስሳት ውጤት ሽያጭ በወረዳ ግብርና እና ገጠር ልማት ፅሕፈት ቤት በሚቋቋም ኮሚቴ የሚካሄድ ሆኖ ዝርዝር አፈፃፀሙ በመመሪያ ይወሰናል፣
4. የሚገኘው ገቢ በፋይናንስና ኢኮኖሚ ልማት ቢሮ

www.abyssinialaw.com

ልምዓትን ዝዳሎ ቅብሊት ፈንድ ተኣኪቡ ናብ ፈንድ ኣታዊ ይኽውን፣

5. ቤት ፅሕፈት ፋይናንስን ኢኮኖሚ ልምዓትን ወረዳ ካብቶም ዝተቐመጡ ፍልፍላት ዝኣከቦ ገንዘብ ብመሰረት እዚ ደንቢ ዓንቀፅ 4 ዝተቐመጠ መጠን ክፍፍል ኣከፋፈሉ እቲ ብፅሒት ፈንድ ልምዓት ናብቲ ብክልል ብርኪ ዝተኽፈተ ቁፅሪ ሒሳብ ባንኪ ልምዓት ፈንድ ኣታዊ ይገብር።

ዓንቀፅ 6
ክትትል እቶት

ሀ. ቤት ፅሕፈት ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን ወረዳ ብዛዕባ ናብ ፈንድ ልምዓት ኣታዊ ዝኸነ ፀብፃብ መጠን ገንዘብ ንቢሮ ፋይናንስ ኢኮኖሚያዊ ልምዓት በብወርሑ ይፅብፅብ፣ ንወረድኡ ቤት ፅሕፈት ልምዓት ሕርሻን ገፀርን'ውን ብቅዳሕ የፍልጥ፣

ለ. ወረዳ ቤት ፅሕፈት ልምዓት ሕርሻን ገፀርን ኣብቲ ወረዳ ዝተኣከበ መጠን ገንዘብ ዝምልከት ንክልል ቢሮ ሕርሻን ልምዓት ገፀርን በብሰለስተ ወርሑ ይፅብፅብ፣

ሐ. ቢሮ ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን ብሰለስተ ወርሑ መጠን ዝተኣከበ ገንዘብ ንቢሮ ልምዓት ሕርሻን ገፀርን የፍልጥ።

ዓንቀፅ 7
ኣጠቓቕማ ፈንድ ልምዓት

ሀ. ቢሮ ልምዓት ሕርሻን ገፀርን በብወረድኡ እኹል ፈተሻ ልምዓት፣ ሓለዋን ኣጠቓቕማን ደንን እንስሳ ዘገዳምን ብምክያድን ንናይ ወረድኡ ትልሚ ጠሚሩ ክልላዊ መልክፅ ኣትሒዙ ነቲ ዓመት ዘድልዮ በጀት የዳሉ፣

ለ. ቢሮ ልምዓት ሕርሻን ገፀርን ምስቲ ኣብ ሒሳብ ፈንድ ልምዓት ዘሎ ገንዘብ ብዝጣዓዓም መልክዑ በጀት ክፀድቀሉ ንቢሮ ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን ይሓትት፣ ብመሰረት እቲ ኣዋጅ ፀዲቑ እንትልቀቑሉ ኣብ ስራሕ የውዕል፣

ሐ. ቢሮ ልምዓት ሕርሻን ገፀርን በብክባቢኡ ምስዘሎ ኣሳልጦ ልምዓት ብዝምጥን መንገዲ ናብ ወረዳ ዝለኣኽ ይልእኽ፣ ብብርኪ ክልል ተማእኺሉ ክስራሕ ዝግበኦ ባዕሉ ኣብተግባር የውዕሎ፣

የሚዘጋጅ የፈንድ ደረሰኝ ተሰብስቦ ወደ ፈንዱ ገቢ ይሆናል፣

5. የወረዳ ፋይናንስና ኢኮኖሚያዊ ልማት ፅሕፈት ቤት ከተቀመጡት የገቢ ምንጮች የሰበሰበው ገንዘብ በዚህ ደንብ በአንቀፅ 4 በተቀመጠው የክፍፍል መጠን መሰረት አካፍሎ የልማት ፈንዱን ድርሻ በክልል ደረጃ ወደ ተከፈተው የልማት ፈንድ ባንክ ሒሳብ ቁጥር ገቢ ያደርጋል።

አንቀፅ 6
የገቢ ክትትል

ሀ. የወረዳ ፋይናንስ እና ኢኮኖሚያዊ ልማት ፅሕፈት ቤት ወደ ልማት ፈንዱ ገቢ የሆነውን የገንዘብ መጠን በየወሩ ለፋይናንስ እና ኢኮኖሚያዊ ልማት ቢሮ ሪፖርት ያደርጋል፣ ለወረዳው ግብርና ገጠር ልማት ፅሕፈትቤትም በግልባጭ ያሳውቃል፣

ለ. የወረዳው ግብርናና ገጠር ልማት ፅሕፈት ቤት በየወረዳው የተሰበሰበውን የገንዘብ መጠን ለክልሉ ግብርናና ገጠር ልማት ቢሮ በየሶስት ወሩ ሪፖርት ያደርጋል፣

ሐ. የፋይናንስና ኢኮኖሚያዊ ልማት ቢሮ በየሶስት ወሩ የተሰበሰበው የገንዘብ መጠን ለግብርና እና ገጠር ልማት ቢሮ ያሳውቃል።

አንቀፅ 7
የልማት ፈንድ አጠቃቀም

ሀ. የግብርናና ገጠር ልማት ቢሮ በየወረዳው በቂ የደንና ዱር እንስሳት ልማት፣ ጥበቃና አጠቃቀም ዳሰሳ በማካሄድና የየወረዳው ዕቅድ አቀነባብሮ ክልላዊ መልክ በማስያዝ ለዓመቱ የሚያስፈልገውን በጀት ያዘጋጃል፣

ለ. የግብርናና ገጠር ልማት ቢሮ በልማት ፈንዱ ሒሳብ ካለው ገንዘብ በሚጣጣም መልኩ በጀት እንዲፀድቅለት ለፋይናንስና ኢኮኖሚያዊ ልማት ቢሮ ይጠይቃል፣ በአዋጁ መሰረት ፀድቆ ሲለቀቅለት ስራ ላይ ያውላል፣

ሐ. የግብርናና ገጠር ልማት ቢሮ በየአከባቢው ካለው የልማት ሂደት በሚመጥን መንገድ ወደ ወረዳ የሚላክ ገንዘብ ይልካል፣ በክልል ተማክሎ መስራት ያለበት ራሱ ተግባራዊ ያደርጋል፣

www.abyssinialaw.com

መ. ቢሮ ልምዓት ሕርሻን ገፀርን ብዛዕባ ኣጠቃቕማ እቲ ገንዘብን ዝተሳለጡ ንጥፈታት ልምዓትን በብወርሑ ንቢሮ ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን ይፅብፅብ፣

ረ. ምምሕዳር ወረዳ ብመሰረት እዚ ደንቢ ዓንቀፅ 4 ካብ ውፅኢት ሃፍቲ ተፈጥሮ ዝኣኸቦ ገንዘብ ንሓለዋን ክንክንን ደንን እንስሳ ዘገዳምን ጥራሕ ይጥቀመሉ።

ዓንቀፅ 8

ስልጣን ምውፃእ መምርሒ

1. ቢሮ ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን ኣተሓሕዛ፣ ኣተኣኻኽባን ኣጠቓቕማን እዚ ፈንድ ዝምልከት መምርሒ ብቢሮ ልምዓት ሕርሻን ገፀርን ተዳልዩ እንትቕርበሉ የፅድቕ፣
2. ኣብዚ ዓንቀፅ ንኡስ ኣንቀፅ 1 ዝተደንገገ ሕሉው ኮይኑ ቢሮ ልምዓት ሕርሻን ገፀርን ነዚ ደንቢ መፈፀሚ ዝኸውን መምርሒ የውፅእ።

ዓንቀፅ 9

ደንቢ ዝፀንዐሉ እዋን

እዚ ደንቢ ካብ 13 ሓምለ /2001 ጀሚሩ ዝፀንዐ ይኸውን።

ፀጋይ በርሀ

ፕረዝደንት ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ
ትግራይ

መ. የግብርናና ገጠር ልማት ቢሮ ስለገንዘቡ ኣጠቃቀምና የተከናወኑ የልማት እንቅስቃሴዎች በተመለከተ በየወሩ ለፋይናንስና ኢኮኖሚ ልማት ቢሮ ሪፖርት ያደርጋል፣

ረ. የወረዳው ኣስተዳደር በዚህ ደንብ ኣንቀፅ 4 መሰረት ከተፈጥሮ ሃብት ውጤት የሰበሰበው ገንዘብ ለደን እና እንስሳ ዘገዳም ጥበቃና እንክብካቤ ብቻ ይጠቀምበታል።

አንቀፅ 8

መምርያ የማውጣት ስልጣን

1. የፋይናንስና ኢኮኖሚያዊ ልማት ቢሮ የፈንዱ አያያዝ፣ አሰባሰብና አጠቃቀም የሚመለከት መመሪያ በግብርናና ገጠር ልማት ቢሮ ተዘጋጅቶ የቀረበለትን መመሪያ ያፀድቃል፣
2. በዚህ አንቀፅ ንኡስ አንቀፅ 1 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የግብርናና ገጠር ልማት ቢሮ ለዚህ ደንብ ማስፈፀሚያ መመሪያ ያወጣል።

አንቀፅ 9

ደንቡ የሚፀናበት ጊዜ

ይህ ደንብ ከሐምሌ 13/2001 ጀምሮ የፀና ይሆናል።

ፀጋይ በርሀ

የትግራይ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስት
ፕሬዝደንት